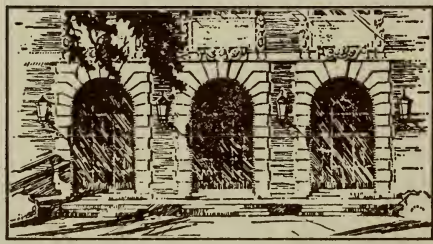

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

057.86

BL

v. 27

BLAHOVĚST. HLASY KATOLICKÉ.

NAKLADATEL A REDAKTOR:

FRANTIŠEK SRDÍNKO,

KANOVNÍK STAROBYLÉ KOLEGIATNÍ KAPITOLY V STARÉ BOLESLAVI, ŘEDITEL KN. ARCIB. SEMINÁŘE
I ŠTUD. KONVIKTU, SKUTEČNÝ KNÍŽ. ARCIB. KONSISTORNÍ RADA A KNÍŽ. ARCIB. NOTÁŘ, POKLADNÍK
DĚDICTVÍ SV. PROKOPA, REDAKTOR DĚDICTVÍ SV.-JANSKÉHO_{atd.}

ROČNÍK XXVII.
LÉTA PÁNĚ 1877.

V PRAZE.

TISKEM KNÍŽ. ARCIB. KNIHTISKÁRNÝ ZA ROHLÍČKA A SIEVERSE.

057.81p

BL

v.27

Obsah ročníku XXVII.

Reči a spisy sv. Otcův a spisovatelů církevních.

Sv. Petra Chrysologa: Řeč na Zjevení Páně, str. 1. Řeč o utišení bouře na moři, str. 401. Řeč o hříchu prvotním, str. 441. Sv. Otce Řehoře Nazianského: Řeč činěná v novou neděli, str. 121. Radulfa přijímám Vronciho: Řeč na slavný den Narození Páně str. 473, na slavný den sv. Štěpána str. 475.

Duchovní řeči a rozjímání.

Řeč novoroční, 3. Na neděli Devitník, 36. Na neděli I. v postě, 46. Na neděli II. v postě, 65. Na neděli III. v postě, 73. Řeč o slavnosti bl. Anežky České, 74. Na neděli IV. v postě, 81. Věvec ctností bl. Anežky České, 82. Na den sv. Josefa, 97. První sv. přijímání školních dětí v neděli bílou, 153. Kázání na hod Boží svatodušní, 161. Dvě řeči k poutníkům, 177. Na slavnost sv. Aloisia 217. Řeč při svěcení školy, 219. Na den sv. apoštolů Petra a Pavla, 233. Na neděli IX. po Sv. Duchu, 257. Řeč na den sv. Jakuba, 273. O slavnosti Nanebevzetí bl. Panny Marie, 281. Na konci školního roku, 284. Řeč instalační, 297. Na začátku školního roku, 321. Řeč instalační o slavnosti Nanebevzetí bl. Rodičky Boží, 337. Na památku posvěcení chrámu Páně, 361. Řeč při žehnání nové střikačky, 363. Na slavnost Všech Svatých, 377. Na den všech věrných zemřelých, 393. Promluva o štedrém dnu k dítkám při rozdělení dáreků, 417. Na poslední den v roce, 457.

Pojednání a úvahy.

Úcta sv. Jana Nep. v Číně, 62. Církev ruská a církev katolická, 101, 116, 126, 141, 155, 164, 181, 194, 222. O kněžských postřížinách, 115. List k Filémonovi, 193. Některé výroky svatých Otcův o znamenání se svatým křížem, 241. Obrazy allegorické ueb jinotajné, 353, 365, 380. Katechismus, 433.

Události a úvahy časové.

Rozhled do nového roku, úcta našich sv. patronů, zvláště pak sv. Norberta, 5. František Pravda, 144. Řeč Jeho Eminence, nejdušt. p. kard. kn. Schwarzenberga o pouti do Říma, 166. Šedesáté narozeniny, 168. Řeč Jeho Emin. nejdušt. p. kardinála Bedřicha, kn. Schwarzen-

berga na valném sjezdu katolíků Rakouských ve Vídni, 179. Allokuce sv. Otce Pia IX., 202. Adresa biskupů Rakouských papeži Piu IX., 207. Po pětatřiceti letech, 330.

Příběhy, obrazy a články z dějepisu

Staré proroctví o Pražském chrámu Svatovítském a o chrámu Božské Moudrosti Cařihradském, 20. Hromniční skřivánek Matky Boží Boleslavské, 33. Jan Ig. Dlouhoveský o účtě sv. ostatkův v hl. chrámu Páně Pražském, 41. Bl. Bohumír, 449. 460. 479.

Pastýřské listy.

Nejdušt. p. biskupa Budějovického, 17. Pastýřský list o zmírněném postu, 57. Řád postní, 60. Nejdušt. p. biskupa Budějovického, 113. Pastýřský list v příčině biskupského jubilea sv. Otce Pia IX., 137.

Čtení zábavné.

Dědic koruny Karlovy, hist. román, 9, 24, 37, 66, 89, 105, 129, 147, 170, 186, 196, 211, 224, 235, 248, 266, 277, 292, 307, 316, 334, 347, 357, 371, 389, 412, 426. 435.

Cestopisy.

Pout do Říma. Cestopisné úryvky, 244, 259, 276, 288, 299, 313, 323, 341. Obrazky a úvahy z cesty do Alp, 366, 381, 402, 418, 443, 464.

Písňe a básně.

Práce, 4. Děcko rybářské, 9. Před svatojánkem, 20. V horské chatrči, 24. Stance, 27. Píseň ke Všem Svatým, 45. Na víru, 66. Na hoře Moria, 82. Ozvěna postní, 88. V zahradě Getsemanské, 101. Spasiteli, 104. Popěvky zimní, 109. Hod Boží velikonoční, 125. Z mrtvých vstání, 129. Dělnictvo, 141. K šedesátým narozeninám Frant. Pravdy, 147. Klekání, 155. Srdečné vzdechy k Matičce Boží, Marii Panně, 164. Z písní, 167. Mluva lásky, 181. V Sa-haře, 185. Na shledanou, 194. Hymna, 201. V letě, 224. Povzbuzení, 226. Navštívení Marie Panny 235. Naše spása, 244. Po žněch, 255. Miluj vlast, 255. Slzičky Panny Marie 266. Vyznání, 268. V zříceninách, 269. Sirotkova upomínka, 287. Z „písně písní Šalamounovy,“ 307. Proslov před biřmováním, 315.

Ticho, 340. Na památku svěcení školy v Pečkách, 371. Nyní, 373. Ze hřbitova, 379. O dušičkách, 395. Lupeny s hrobů, 396. Chudé děti, 402. Neduh a lék, 418. Nestálost, 426. Vyrvalost, 426. Církev a škola, 434. Hymny církevní, 442. Pane hyneme, 449. Uvítání správce duchovního, 468. Proslov přednesený za přítomnosti Jeho Eminence ve škole spolku sv. Ludmily v štedrý den 1877, 478.

Dopisy.

Ze Staré Boléslavi, 226. Od Čes. Brodu, 117. Z Budějovic, 50. Z Černošína, 109. Z Dřevčic, 118. Od Golčova Jeníkova, 373. Z Holohlav, 278. Z Hořic, 27, 157, 174. Z Hradce Králové, 228, 237, 391. Z Chraštic, 358. Na Kladně, 150, 157. Z Kojetic, 251. V N. Kolíně, 293. Z Kutné Hory, 252, 294. Z Krut, 468. Z Meranu, 91, 134, 173, 230. V Ovenci Předním, 435. Z Písečné, 251. Z Pouchova u Hradce Králové, 38. V Praze, 68, 131, 132, 149, 188, 236, 250, 397, 481. Z Rovně, 229. Z Rudohoří, 52. Ze Semil, 397. Ze Sloupnice, 227. Z Velvar, 429. Z Vlkánče, 269, 436. Z Vratislavi ve Slezsku, 11. Ze Zlonic, 226, 374.

Kronika.

Z Ameriky, 39, 94, 454. Z Jižní Ameriky, 53, 375. Z Anglicka, 439. Z Malé Asie, 454. Z Bavorska, 159. Z Bosny, 469. Z Ecuadoru, 471. Z Francie, 374. Z Haliče, 270, 398. Z Holandska, 453. Z Italie, 271, 414. Z Jerusalema, 12, 351. Z Lince, 482. Z Meranu, 28, 311, Z Moravy, 52, 110, 270, 398, 452. Z Německa, 29, 38, 271, 319, 350, 452, 482. Z Paříže, 470. Z Poznaně, 94, 469. Z Prahy, 12, 27, 38, 52, 70, 80, 91, 110, 118, 134, 150, 158, 174, 188, 199, 214, 230, 238, 252, 270, 279, 294, 310, 318, 335, 349, 359, 374, 391, 398, 414, 429, 437, 452, 469, 482. Z Horních Rakous, 318. Z Ruska, 70. Z Říma, 30, 39, 52, 94, 199, 215, 231, 239, 253, 311, 438, 483. Ze Slezska, 270. Ze Slovenska, 270.

Ze Solnohradská, 398. Ze Španělska, 350. Z Turecka, 53, 175. Z Uher, 135, 271. Z Vídne, 52, 94, 110, 135, 189, 271.

Paběrky.

O původci knihy „O následování Pána Ježíše,“ 13, 30. Moc lásky křesťanské, 31. Uvítání duchovního pastýře na osadě, 71. 94. Některé výroky Fr. L. hrab. Stollberga, 95, 111. Alleluja! — nad bludištěm Darwinismu, 135. Neucta Svatých, 175. Opět jedno důležité svědectví církvi katolické, 190. Obrázek z duchovní správy, 239, 253. Zrnečka do srdečka, 271. Promlova k školním dítkám nad hrobem 13leté školačky, 430. Socha sv. Ignáce z Loyoly, 431. Přítel dítek, 431.

Literární oznamovatel.

Str. 15, 32, 40, 54, 72, 80, 96, 112, 119, 136, 152, 160, 176, 191, 200, 216, 231, 239, 255, 272, 279, 295, 311, 319, 352, 359, 375, 399, 415, 431, 439, 455, 471, 484.

Osobní věstník.

Str. 16, 32, 40, 56, 72, 80, 96, 112, 120, 136, 152, 160, 176, 191, 200, 216, 232, 240, 256, 272, 280, 296, 312, 319, 335, 352, 360, 376, 392, 400, 415, 432, 440, 456, 472, 484.

Záležitosti spolkové.

Zápisky Děd. sv. Janského, 56, 231, 400.

Milodary.

Str. 32, 56, 152, 232, 256, 272, 392, 416, 440, 453, 472.

Listárna redakce a administrace.

Str. 16, 176, 292, 320, 432, 440, 453, 472, 484.

Inserty.

Str. 16, 40, 296, 312, 320, 416, 432.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. i zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Sv. Petra Chrysologa,

arcibiskupa Ravenského,

řeč na Zjevení Páně.

Často se ptáme, proč Kristus tak přichází na svět, že podrobuje se těsným prostorám lůna mateřského, zakouší nepřijemnosti zrození, snáší pouta plének, leží v chatrné kolébce, plačky sahá po prsu, podvoluje se stupňům věku a nedostatkům. A jak měl přijíti, jenž chtěl přinesti milost, zahnatí strach, hledati lásku? Příroda všechny učí, co může, čeho dosahuje nemluvně. Kde jest nevzdělanost, již by nemluvně nepřemohlo? kde zuřivost, kterou netiší? kde ukrutnost, již nepotlačuje? kde vztek, jehož nekrotí? kde moc, kteréž neodzbrojuje? Rcete sami, jakou náchylnost si vynucuje, jak vlídnými činí všechny, jaké lásky si dobývá. Že tomu tak, vědí otcové, cítí matky, potvrzují všichni, dosvědčují i útroby lidské. Tak tedy chtěl se naroditi, jenž chtěl býti milován, nikoliv obáván. A předce slyšte, jaký úspěch má u zlomyslných lidí dětství tak pří-
tulné, tak vlídné, tak roztomilé. Psánoť jest: „Uslyšev to Herodes král, zarmoutil se a všecken Jerusálém s ním; a shromáždív všecka knížata kněžská a učitele lidu, tázal se jich, kdeby se měl Kristus naroditi.“ Když Jerusálém, když král,

zákonníci a knížata kněžská tak se zarmoutili nad Kristem nemluvnětem, coby byli činili, kdyby byl přišel Kristus, muž dokonalý, oplývající bohatstvím, podporován zástupem, zástupem podezřelým, cizinským? Nehleděli na čas, na věk, na chudobu, na otce; jakmile uslyšeli, že se narodil, připravovali smrt sotva zrozenému, úklady nevinnému, zločin chtěli spáchati na dobrotvivém, meče tasili na nahého, vojáky chystali na samotného, zavraždění strojili stenajícím, otcí trest; a aby násilí smísilo se s krví, válku vypověděla vztekklá krutost koléb-
kám; šípy ohrožuje prsy, štítý metá v klín, chtějíc, aby zrozenci lidští i Boží dříve v hrob vešli než na svět.

A buď si, že Herodes král nucen byl toto podniknouti z lásky ku království, ze strachu před nástupcem: ale proč Jerusálém, proč knížata, proč zákonníci? Proč? Proto že světák si nepřije narození Boha, otrok Pána, vinník soudce, zbůjník zrození knížete, věrolomný mstitelc. Jerusálém pokálel se různými skvrnami; kněží znesvětili svaté obřady, a oběti za hříchy prodávajíce jako lichváři těžili z odpuštění a dobroty; zákonníci zavrhlí učení nebeské, poznání spasitelné, obživující vzdělávání, a upadli v zuření, věrolomnost a usmrcující chvátavost. Proto nechtěli, aby se Kristus

narodil, báli se života jeho; věděliť dobře, že brzo vydáni budou v hanbu a potupu, že z chrámu vyvrženi, kněžství sprostěni budou a zbaveni úřadu obět-ního. Lakotou sklčeni, pojatí pýchou, zranění nepravostmi, marností opojeni, prostopášností poskvrněni ničeho nedou-fali od milosti, protože nijak nepomýšleli na polepšení se. Dobrý vladař dodělav se ustavičnou prací užitku hojného, žádá si, aby přišel pán shlednouti žeň, přeje si, aby se s ním radoval; pilný dělník namahavě dokonav dílo podniknuté, touží po hospodáři, aby mzdu dostal; ochotný vojín dosáh v zápasu vítězství, přeje si přítomnosti královny, aby se mu dostalo za pot odměny, za rány odplaty: a tak kdo neunavnou silou přemohl v boji svět, dychtí po Kristu, aby se přišel podívati na vítězství jeho; ale zrovna tak nechce, aby přišel Kristus, kdo podlehl v nadám světským, před trestem se třese, ničeho se nenaděje do milosti.

Bratří, činme dobře, varujme se zlého, utíkejme nepravostí, následujme ctností; přítomných věcí pomíjeyme, budoucí mějme na zřeteli; spěchejme do svého království, jděme po svém vítězství, bažme po slávě, vši vůlí svou do-dělávejme se koruny.

Obraťme se však již k tomu, co dále vypravuje evangelista: „Tedy Herodes povolav tajně mudrců pilně se jich vyptával na čas hvězdy, která se jim byla ukázala. A když je propouštěl do Betléma, řekl: jděte a ptejte se pilně po dítěti, a když je naleznete, zvěstujte mi, abych i já přijda poklonil se jemu.“ Tajně povolal mudrců, poněvadž veřejně neosměluje se licoměrná mysl, svědomí podvodné. Tajně povolal mágy, protože zloděj miluje noc, loupežník potají strojí úklady. Pilně se vyptává na čas hvězdy, a ač se bojí království (Kristova), nebojí se znamení nebeského, nestrachuje se před původcem času. Proč se rmoutíš Herode? Proč se tak staráš o nástupce? Jemuž slouží hvězdy, toho neuvíže vláda pozemská.

„Jděte a pilně se ptejte po dítěti, a když naleznete, zvěstujte mi.“ Herode bloudíš; mudrcům nakázáno jest klaněti se, nikoliv zraditi; přišli, aby o něm vydali svědectví, ne pak, aby jej udali; jim dáno jest viděti Krista; tobě nalezti není dopráno. „Jděte a ptejte se pilně.“ Jakoby nebylo dosti na jedné poptávce mágů. Slušně se ptali, a dostali odpověď nelaskavou. Zvěst spasení ku zkáze byla horšicím se nad ní. Tvrdošíjný otrok slyší, že se narodil Pán, a pánu jedva narozenému činí úklady. nikoliv počtu; smrt mu připravuje, aby se zbyl otroctví. Ježto však nemůže Bůh skonati, ani spása zahynouti, ani život zajíti, zůstává pán ve své cti, otrok ve svém zločinu; nucen jest podrobiti se trestu, jenž dobrovolně nechtěl sloužiti; v záhubu vlečen jest, jenž nechtěl dojiti milosti.

„Jděte a ptejte se pilně po dítěti, a když naleznete, řekněte mi.“ Vhodně řekl: „řekněte mi“ („s Bohem“)*); nebo vždy říká ďáblu „s Bohem“, kdo pospíchá ku Kristu.“ Křtěnec slyše slova kněze: „odříkáš se zlého ducha“, odpovídá: „odříkám.“ Vlastně tedy Herodes pravil, že mágové mají se ho odříci, an věděl, že jest na místě ďáblově a zastává zlého ducha. „Abych i já přijda, poklonil se jemu.“ Chce lháti, ale nemůže; bude soužen a mučen a trestán, nebo předstíral klanění-se, aby provedl ukrutnost.

Ale mágové přesešše mlhou nevěry židovské, a v jasnu víry křesťanské opět spatřivše hvězdu, kterou viděli dříve, přišli k přesvatému místu narození Páně, ana táž hvězda jim cestu ukazovala, je vedla. „A otevřevše poklady své, obětovali jemu dary: zlato, kadidlo a myrhu:“ zlato králi, kadidlo Bohu, myrhu smrtelníku**). To obětovali Pánu, jenž sám sebe obětoval; zajisté preveliké to poklady poznání přístím věřicím.

*) „Řekněte mně;“ v latině: „renunciate mihi,“ což také znamená: „řekněte mi s Bohem, odřekněte se mne.“

**) Viz Blahověst 1875, č. 1.

A tak vrátili se k statkům svým po stezce nevinnosti, zmařivše a zkazivše cestu lsti Herodovy.

Přel. Fr. X. V. Č.

Řeč novoroční.

„Duch Páně nade mnou pomazal mne a poslal mne zvěstovat vzácného léta Páně.“ Luk. 4, 18. 19.

„Vážně dvanáctá bije — umírá zvonu hlas, na věži kulich vyje, s časem se snoubí čas. Jeden zas rok v tichosti složil své choré kosti v lůno věčnosti!“ (Marek.)

Dnes o půlnoci pochován nebožtík čítající dnů 366 — rok přestupný 1876, a pohřeb jeho odbýván porozličně. Někde jej pochovali s hudbou a veselím, někde zase s pláčem a žalostnými vzpomínkami. Někde jej pochovali s vroucí modlitbou a díků činením, jinde zase mu odehráli klením a karbanem. A právě tak porozličně uvítali lidé novorozenátko — rok spásy 1877.

Leč, necht si lidé starý rok jakkoli pochovali a necht si nový rok jakkoli uvítali, každého člověka myslícího mocně dojíká ta bleskorychlá času proměna, každého mocně dojíká ten čas uplynulý do moře minulosti a ten čas budoucí jako závojem před námi zahalený. Ano, tak mocně nás dojíká měnící se doba roční, že v srdci našem hrají různé pocity a v hlavě naší kolují steré myšlenky vážné.

My, př. dr. vybéřeme sobě dnes z moře rozličných citů a myšlenek jen několik perel převzácných, my stojíce nad hrobem roku starého a na prahu leta nového uvážíme a k srdci vezmeme *posvátné pravdy*, které nám *káže nadešlá roku proměna*.

1) Změna roku káže nám tu pravdu: „Co bývalo není, časové se mění“ a s časy mění se lidstvo a s lidstvem tvárnost světa. Ano, změnil se časem smýšlení a náhledy, změnil se kraj a kraj, změnil se pospolitý život lidstva pokrokem nového věku, porozličnými výskumy a vynálezy, jindy neznámým a nebývalým užíváním sil přírodních. Jezdí a pracuje se parou, maluje se světlem, s rychlostí blesku po drátě sdělují se myšlenky. Lidstvo změnilo se též v ohledu mravném a bohužel, nikoli k lepšímu. Odchýlilo se na mnoze lidstvo od víry, pravdy a ctnosti, pěstuje bezcitnou samolásku a prohnání šibalství, zapírá víru, odřiká se Krista a spásy jen k vlbi hmotnému, časnému zisku, jen pro žádost očí a pro pýchu života.

2) Změněný čas hlásá nám další pravdu;

„Ovšem že člověčenstvo stalo se v některých příčinách horším; já čas ale za to nemohu. Já čas podobám se čistému nepopsanému papíru, písmo na něm jste vy, lidé! I což může za to papír, jestliže písmo nestojí za nic!“ Pročež, př. dr. nenaříkejme na darmo na zlé časy! Snažme se raději, abychom sami stali se lepšími! Pěstujme Kristovu víru a lásku — jedině tak dočkáme se časů lepších!

3) Změna času káže každému o vezdejším jeho životě: „Nic tu stálého není, všechno tu bledne, vadne a chradne, všechno se v životě mění.“ Blednou falky, naděje, blednou vlasy a tváře, blednou sliby a úmysly, bledne sláva i sama láska. A protož skládáme sobě poklady v nebi, kdežto ani rez ani mol nekáží a kdež zloději nevykopávají aniž kradou! (Mat. 6.) Nepachtěmež se po tom, co nás jen na čas oblaží, ale „hledějme nejprvé království Božího a spravedlnosti jeho a toto všechno bude nám přidáno!“ (Luk. 12.)

4) Změna času káže nám pravdu: „Starý Pán Bůh ještě žije, On sám jediný nikdy se nemění.“ Boží tuto vlastnost krásně líčí žalmista: „Na počátku, Hospodine, ty jsi zemi založil: a dílo rukou Tvých jsou nebesa. Onať zhynou, ty pak zůstaneš, a všechna jako roucho zvetšejí a jako oděv změníš je a změněna budou: Ty pak vždycky tentýž jsi, a léta Tvá nepřestanou.“ (Ž. 101.) „Neboť tisíc let před očima Tvýma jest jako den večejší, kterýž pomínul.“ (Ž. 89.)

5) Že pak jediný Bůh jest nezměnitelný Pán světa a Pán času, káže nám nový rok; „Obracejte se každého času s důvěrou k Hospodinu svému a zcela se oddávejte Jeho nezpytatelné prozřetelnosti!“ Co minulý rok nám přinesl a proměnil, víme; co ale budoucí rok promění a přinese nám — to ví jediný Bůh vševědoucí. Na Něho tedy pamatujme v roce novém, na Něho myslíme v štěstí a radosti, abychom nezbujněli a nezpyšněli; na Něho myslíme v zármutku a neštěstí, abychom nezoufali! A zajisté zkusíme na sobě, že milujícím Boha všechny věci k dobrému prospívají a že doufající v Něho nebudou zahanbeni na věky. „Po hadu a basilisku choditi budou a šlapati budou po lvu i draku.“ (Ž. 90.)

6) Posléze volá nám nový rok: „Každý rok k hrobu krok, každý rok zasadí vám nějakou ránu, až rok poslední vás usmrtí.“ U jednoho ze starověkých národů ten byl obyčej, že jeho králové po uplynutí každého roku zaráželi jeden hřeb do dveří chrámových, aby tou měrou léta počítali. Podobně činí s námi prozřetelnost Boží. Každý rok

zatlouká do dveří domu našeho nějaký hřeb, aby nás pamatovala, že leta utíkají a smrt se blíží. Ohledněme se zpět do roku minulého, oč, že každému z nás zatlučen v tom roce nějaký hřeb! Jak mnohý z nás slyšel zatloukati hřeb soužení a protivenství, hřeb ztráty a nehody, hřeb úrazu a nemoci! Jak mnohý v tomto shromáždění slyšel zatloukati poslední hřeb do rakve svého chotě neb choti, svého otce neb matky, svého dítěte nebo přítele! Tak nám každý rok zatluče nějaký hřeb, až konečně poslední rok zasadí nám ránu poslední, která nás usmrtí.

Pročež, př. dr. stojíce na prahu nového roku, запиšme sobě hluboko do srdcí to vážné slovo: „možná, že tento rok bude můj poslední.“ A tak spořádejme život, tak užívejme krátkého času, jakoby tento rok byl nám skutečně posledním; neboť nevíme, kterou hodinu Pán přijde! Nemluvmež tak, jako onen pařížský mladík hovořil k příteli: „Tři leta ještě zůstanu v Paříži a stanu se mistrem svobodných umění. Po tom 4 leta budu studovat lékařství na hoře Pessulano. Po tom 5 let budu slyšet práva v Bononii a stanu se učitelem práv. A potom naposled vstoupím do řádu, abych Bohu sloužil.“ I stalo se, že jednoho rána našel přítel mladíka toho mrtvého na loži. Raději následujme jinocha, kterýž jednoho dne přišel k sv. Filipu Neriovi, aby se zpovídal. Světec uložil zhýralému jinochu za pokání, aby na každý den sedmkrát se modlil „zdrávas královno“ a sedmkrát políbil zemi se slovy: „možná, že tento rok umru.“ Mládenec činil tak, jak mu bylo uloženo i dožil se ještě 14 roků, které když byl v bohabojnosti ztrávil, skončil smrtí blahoslavenou. Podobně i my, př. dr. jsouce pamětlivi slova „možná, že tento rok umru“, odvrhněmež skutky temnosti a oblečme se v oděv světla — v milost Boží! Zanechme starých hříchů a začněme nový život v roce novém! Smiřme se s Bohem, smiřme se s bližním, má-li co proti nám, nahraďme, co jsme komu povinni!

Tobě pak, králi věků nesmrtelný a neviditelný, Pane života a smrti, buďž dnes od nás všech sláva a čest, ať se již Tobě líbí čas života našeho ukrátiti nebo prodloužiti, ať cokoli na nás sesleš v roce novém! Tobě, svatý silný a nesmrtelný Bože, Tobě nechat se zalíbí modlitba našich chval a děků za všechny dary a milosti, kterými nás v roce minulém obdarila dobrota Tvá! Tobě, životeli a zachovateli, Tobě Otče náš, nechat se zalíbí modlitba našich proseb, kterouž Tebe úpěnlivě žádáme, abys nám v roce nastalém neodepřel Své milosti a pomoci; ne-

odepřel Svého požehnání! Na konec pak všichni s odevzdaností do vůle Boží a „s rozveselenou tváří pozdravme rok nový, ať nám všem v jeho záři vzkvete čas růžový! Ať trudné prechnou strasti, ať rozhostí se slasti po české vlasti!“ Amen. *J. Smělý.*

Práce.

Od věkův již, bratři milí,
v svatých knihách stojí:
Bohu spláta práce pilná,
koříst jesti dvojí.

Práce pramenem je žití,
pokrmem je duši;
co si člověk prací získá,
čas ne snadno zruší.

Práce spolu modlitbou je,
dílo Bohu milé;
není dosti jen se modlit,
třeba práce čilé.

Práce mysl vyjasňuje,
srdce ušlechťuje,
tak že člověk pravdu patří,
krásu pocítuje.

Práce nám tak třeba jesti
jako rybě voda,
v práci mocné srdce bije,
v mysli pak je shoda.

Práce nám všem tak je třeba
jako zemi rosy:
„Pracuje-li člověk, jásá
nebe,“ praví kdosi.

Práce věrná dává síly,
mužnosti i zdraví,
šlechtné i budí touhy,
činí moudré hlavy.

Práce pro nás poklad velký
nauka to svatá;
nebo v práci celá země
Bohem započata.

Práce život oslazuje,
v pokušení chrání,
nedopustí hříšné mysli,
zoufalosti brání.

Tak od věků, bratři milí,
v svatých knihách stojí:
Bohu spláta práce pilná,
koříst jesti dvojí. *Z pol. J. B. P.*

Rozhled do nového roku ucta našich svatých patronů, zvláště pak sv. Norberta.

Stojíme na počátku nového roku. Co nám asi přinese? Přečkáme-li ho opět, jako jsme minulá leta přečkali? A když nám Hospodin všemohoucí, Pán života a smrti, milostivě udělí, abychom i tento nový rok přežili, jaké osudy očekávají v něm jednoho každého z nás, jakých osudů dočká se v něm naše sv. církev katolická, naše milá vlast a celý náš národ?

Otázky tyto jsou zajisté závažné pro každého, byť se i zvláště politikou nezanášel. Dostačí k tomu také jen jakási povrchní známost těch poměrů a udalostí veřejných, které se za posledních let utvořily, a které se jmenovitě v minulém roce sběhly, aby se rozumný člověk o tom poučil, že všechny národy evropejské, a s části i mimoevropejské jakási neobyčejná napnutost mysli opanovala, a že s jakousi dychtivostí očekávají, co všechno se asi v tomto novém roce stane. Znamenati jest u všech tak zvaných stran politických jakési tušení, že se ve světě vůbec, zvláště pak v Evropě, důležité změny připravují. Ale jaké budou tyto změny, povedou-li k blahobytu našemu, jakým způsobem se uskuteční, a jak brzy se stanou: to vše ví jedině Hospodin svrchovaný, který osudy každého jednotlivce jakož i každého národa sám řídí a spravuje. Převelebnou září Jeho Božské Prozřetelnosti nepronikne žádné oko lidské; budoucnost naše skryta jest v klínu vševědoucnosti Boží!

To všechno jest ovšem svatá pravda, ale pravda také jest, že naše nynější vyhlídka do této budoucnosti, pokud k tomu krátký rozum lidský dostačuje, není příjemná a líbezná. Na východě Evropy stahovala se již po delší čas černá mračna. Bouře tam již také vypukla, krve lidské tam již minulého roku mnoho vyteklo, a podobá se tomu velice, že tam co nevidět opět krvavý boj počne. Kdy a jakého kouce tam válka vezme, nebudou-li do ní jiní národové, nebude-li do ní říše rakouská zapletena, nevznikne-li pak válka i v jiných zemích, nebude-li tím i sama vlast naše česká a národ náš přímo trpěti: toto jsou samé takové otázky, na kteréž nyní na počátku nového roku žádný státník, žádný i sebe zkušenější diplomat určité odpovědi dáti nemůže. Proto jsme také pravili, že vyhlídka do nového roku není vůbec příjemná. A proto i národ náš k tomu má dostatečných příčin, aby se nedomníval, že

beze vši starosti a bez všelikého obávání může do nového roku pohlížeti.

Co máme tedy činiti, jakých prostředků máme se my Čechové v této nejistotě uchopiti, abychom sobě pro každý případ nějakou bezpečnou pomoc pojistili?

Nechť si politikové na tuto důležitou otázku vymyslí jakoukoli odpověď, my se s nimi tuto do žádné hádky nepustíme; ale poukážeme jednoduše na to, kde a jakým způsobem si naši slavní předkové za podobných poměrů bezpečné pomoci vyhledávali, a ji také skutečně nacházeli.

Od více století, ba můžeme to směle říci, od nejstarších dob zavedení víry katolické v zemi České mívali předkové naši tu živou a pevnou důvěru, že národ náš pod zvláštní ochranou Matičky Boží a našich svatých patronů a dědiců stojí. O této pevné důvěře psal před 257 lety slovutný děkan kapitoly Svatovítské Kašpar Arsenius z Radbuzy takto: „A v pravdě, kdybychom takové památky blahoslavené Panny Marie (t. j. Staroboleslavskou Matičku Boží a jiná poutní místa Mariánská), a při tom těla svatých milých dědicův našich okolo sebe neměli, bojím se, že častokráte bylo by veta po naší víře, po církvi, po naší vlasti, po všem tomto království českém. Jim po Pánu Bohu ze všeho děkovati máme, oni jsou zvláštní a milostiví před Pánem Bohem naši orodovníci, a ve všech potřebách vlastních a obecních naši obrancové a spomocníci.“*)

Od dávných věků zpívali staří Čechové v bitvách a na sněmech zemských v oblíbené písni k sv. Václavu:

Ty jsi dědic České země,
Rozpomeň se na své plémě,
Nedej zahynouti

Nám ni budoucím

Svatý Václave. Kriste eleison!

Významná jsou také v ohledu tom slova, kteráž nám církev svatá v antifoně před modlitbou ku všem svatým patronům a dědicům Českým do srdce a do úst klade: „Na zděch tvých, Jerusaleme, ustanovil jsem strážné: celý den a celou noc věčně neustanou chváliti jmeno Hospodinovo. Hospodine Bože, v Tebe doufali otcové naši. Doufali a vysvobozoval jsi je.“

Naši zbožní předkové na to také velmi rádi poukazovali, a se tím těšili, že Hospodin všemohoucí o náš malý národ a o naši Českou vlast zvláštní otcovskou láskou

*) Viz Pobožná kniha o blahosl. Panně Marie. Od Kašpara Arseniusa z Radbuzy. 1629. kap. 11.

podobným způsobem pečuje, jako jednou ve starém zákoně zvláštní péči měl o svůj národ vyvolený. A jako k témuž národu vyvolenému veliké a slavné proroky posílal, aby jej chránili, řídili a spravovali: tak i našemu národu a naší České vlasti udělil za zvláštní ochrance, hajitele a spomocníky Matičku Boží a sv. patrony a dědice Cyrilla, Methoda, Víta, Václava, Vojtěcha, Sigmunda, Jana Nepomuckého, Prokopa, Kosmu a Damiana, Benedikta s bratřími, Jiřího, Wolfganga, Norberta, Josefa a Ludmilu.

A jest to zajisté věc bedlivého uvážení hodná, kterak Hospodin milosrdný v druhé polovici nynějšího století nás k tomu opět vybízí a ponouká, abychom úctu svatých patronův a dědiců svých horlivě pěstovali, a se na jejich mocnou přímluvu důvěrně spolehali. Pozorujme a uvažme jen krátce dvě události, které se řízením Božím za našich dnů sběhly.

R. 1860 objevil se na církevní obloze naší vlasti nový patron národa Československého. Výrokem sv. Stolicе apoštolské byl totiž za blahoslaveného prohlášen bl. Jan Sarkander. Tento světec podstoupil slavnou smrt mučnickou na jaře r. 1620 v Olomouci, právě když v Čechách za času zimního krále falckraběte Fridricha, kalvinisty, naše nejsvětější památky na hradě Pražském od cizinců v potupu a v posměch uváděny byly. Kdyby tenkrát falckrabě Fridrich svou vládu v Čechách byl mohl upevniti, nebylo by dnešního dne u nás snad ani jednoho katolíka, ale spolu nebylo by v naší vlasti zajisté ani jednoho slova českého více slyšeti. Na jaře r. 1620 stal se tedy bl. Jan Sarkander mučnickem za víru katolickou. „Drahocenná jest před očima Hospodinovými smrt svatých jeho“ (Žalm. 115): v jeseni téhož roku potřeno bylo zázračnou pomocí Matičky Boží na Bílé Hoře vojsko protestantské dotčeného falckraběte, kteréhož vojska jádro a největší počet záležel ze samých cizinců.

Ve válce 30leté, ve kteréž Němečtí a Švédští protestanté vši silou na tom pracovali, aby i v Čechách víra katolická byla vykořeněna, utrpěl národ náš a vlast naše nevyslovitelných svízeli a strastí. Po válce té r. 1648 nezbylo v celých Čechách ani jednoho celého milionu obyvatelstva. V druhé polovici věku 17. pracovali napotom na rozmnožení úcty a důvěry k Matičce Boží a sv. patronům našim s velkou horlivostí výteční mužové naši, jakož jsou Matouš Ferdinand Zoubek, arcibiskup Pražský, Jan Tomáš Pešina z Čechorodu, Jan Ignac Dlouhoveský z Dlouhé Vsi, světící biskup Pražský, jesuité

Balbin, Cruger a jiných více. Přese všechny úklady a šmejdý, kterými pak během celého století 18. tak zvaní illuminati z říše německé a jiné podobné tajné spolky v dědičných zemích Rakouských vůbec víru katolickou neustále podrývali, a k tomu cili a konci v Čechách nejen řeč naši mateřskou z veřejného života vymezili, šlechtu naši lidu odcizili, ale i úctu našich svatých patronů a dědiců v lidu vykořeniti se snažili: přese všechny tyto překážky pracovalo imenovitě kněžstvo katolické v těchto smutných a přetěžkých okolnostech s velikou obětavostí na tom, aby národ náš v tomto proudu nevěry nezakrněl, aby si své mateřské řeči vážil, a se úcty a důvěry ku svatým našim patronům a dědicům nespustil. Uvedeme na důkaz toho jen jeden příklad. P. Stanislav Vydra, bývalý jesuita, který po zrušení řádu jesuitského v r. 1773 dlouhá leta byl profesorem matematiky na vysokých školách Pražských, hlásával to zřejmě přátelům a posluchačům svým, „že *dědicové Česti toho nedopustí*, aby jazyk tak vzácný, bohatý, vzdělaný a starožitný, aby náš jazyk svatováclavský měl zahynouti, a jazykem cizím naprosto vytištěn býti, anobrž že zase ožije a rozšíří se tak, jako to bývalo za časů otce vlasti naší císaře Karla IV. . . . Jeho (t. j. P. Vydry) přimlouváním a povzbuzováním získáni byli národnosti naší — dle jich vlastního vyznání — onino mužové, kteří v první čtvrti přítomného století byli nejpilnějšími dělníky na poli ladem tehdejší literatury domácí, imenovitě: bratři Nejedlí, Hněvkovský, Jos. Jungmann. J. Rulík, Pařízek, A. Marek, J. Rautenkranc, J. Ziegler a jiní.“ *)

A když konečně národ náš v první polovici nynějšího století tolik síly opět nabyl, že s to jest, i na veřejném poli svá zděděná práva hájiti, tu právě objevil se v r. 1860 řízením Božím na obloze církevní nový patron národa našeho, bl. Jan Sarkander. A na tom nebylo dosti. Čtrnácte let po vykonaném blahorečení mučnicka Božšho Jana Sarkandra, v r. 1874 prohlásila sv. Stolicе apoštolská opět naši Přemyslovnu, Anežku Českou, za blahoslavenou. Kdo jen poněkud ví a uváží, jaké práce, jakých zkoušek, jakých výloh, jak dlouhého času každé blahorečení stojí, uvidí v tom zajisté zvláštní řízení Boží, že za naší doby celý proces blahorečení Anežky České tak šťastně byl ukončen. Šest set let toužil po tom národ náš,

*) Tak napsal doslovně slovnitý p. Rybička o P. Vydrově v Naučném Slovníku.

a touha ta teprv za naší doby řízením Božím byla vyplněna.

A jakého úmyslu a záměru měla v tom asi Prozřetelnost Božská, že se to za dnů našich stalo? Svatí a světice Boží jsou dle věrouky katolické mocní přímlovci naší před trůnem milosrdenství Božího, a spolu mají nám také býti vzorem a pohnutkou, abychom jejich skutky následovali. V životě bl. Anežky jest nade vši pochybnost patrné, kterak v tom vůle Boží byla, aby právě našemu národu za vzor a příklad svými ctnostmi sloužila, a také jeho zvláštní přímlovníci u Boha byla. Třikráte byla zahraničním knížatům zasnoubena, dvakráte opustila již za tou příčinou vlast Českou, a zvláštním řízením Božím se přece do Čech zase navrátila a v Praze, ve středu národa svého život svůj svatý strávila. V životě jejím také vyniká zvláště i ta ctnost, že velmi horlivou ctitelkyní svatých patronů a dědiců Českých byla, a že se vždy mnoho a vroucně za blaho celého národa našeho k Bohu modlila. Předkové naši o ní říkali, že bl. Anežka neustálou modlitbou svou a ctnostmi svými národ náš před zkázou a záhubou podobně zachránila, jako Mojžíš lid Israel-ský zachránil.

Z toho všeho tuším jest na blédni, kterak Prozřetelnost Božská blahorečením této světice nás Čechoslovany k tomu ponouká, abychom i my v době nynější úctu našich svatých patronů a dědiců s tak velikou horlivostí pěstovali, a do jejich mocné přímlovy všechny záležitosti a potřeby vlasti a národa svého tak pilně a vytrvale odporučovali, jakož to slavní předkové naši činili. O kým by tomu každý z nás, a jmenovitě i všickni ti naši národovci dobře porozuměli, kteří si za úkol vytkli na poli politickém pracovati!

Mimo blahorečení mučeníka Božího Jana Sarkandra a panenské králevičky naší Anežky ponouká a vybízí nás Čechoslovany v tomto novém roce ještě jiná dějepisná památka k tomu, abychom ve všech vrstvách národa úctu svatých patronů a dědiců za příkladem slavných předků se vši pilností obnovovali a rozšiřovali. Budeme totiž letošního roku již po páté slaviti padesátiletou památku vyvolení a prohlášení sv. Norberta za patrona království Českého. Když za času tak zvané luteranské reformace v Němcích i město Magdeburk od církve katolické odpadlo, odňat byl v městě tomto ctihodnému řádu premonstratskému v r. 1598 chrám Panny Marie, ve kterémž tělo sv. Norberta, zakladatele téhož řádu, pochováno bylo.

Francouzští, Belgičtí a Němečtí premonstrati pracovali o tom po více let se vši usilovností, aby tělo svého svatého otce a patriarchy z luteranského Magdeburku vysvobodili a je do některého svého kláštera přenesti mohli. Za častí císaře Rudolfa II. zasazoval se o to i bl. Jan Lohel, opat kláštera Strahovského a napotomní arcibiskup Pražský. Veškerá snaha tato neměla však žádoucího výsledku. Teprv nástupci bl. Jana Lehela, opatu Strahovskému Kašparu z Questenberku poštětilo se po velikém namáhání s pomocí císaře Ferdinanda II. vybavití dotčené tělo svaté z rukou luteranských. Ku konci r. 1626 přivezl je tedy do druhdy slavného kláštera jeptišek premonstrátských v Doksanech, kdež přes celou zimu s velikou úctou přechováno bylo. V r. 1627 dne 1. května bylo napotom do Prahy přivezeno, kdež nejen od měšťanstva Pražského, ale i nej přednějších hodnostářů církevních a světských, od šlechty České a nesčetného davu lidstva ze všech končin českých shromážděného, uvítáno a počteno bylo s nádherou neobyčejnou. Téhož dne doprovodili tělo svaté do chrámu Matky Boží před Týnem. Kardinál arcibiskup Pražský hrabě z Harrachu nesl sám v průvodu tom lebku sv. Norberta ve skvostném pouzdru, jež k tomu účelu zbožná kněžna Polyxena z Lobkovic obětovala. Dne 2. května přenešeno bylo konečně tělo svaté s průvodem podobným na Strahov a v tamním chrámu Páně ve skvostné hrobce uloženo.

Den před tím, než se tělo sv. Norberta do Prahy dostalo, totiž dne 30. dubna 1627, prohlásil tehdejší kardinál arcibiskup Pražský Arnošt hr. z Harrachu ve zvláštním oběžném listu církevním téhož sv. Norberta za patrona království Českého. V listu svém praví výslovně kardinál-arcibiskup, že nejvyšší hodnostáři království Českého a veškerá šlechta Česká za to zvláště prosila a žádala, aby tentýž svatý řádným církevním ustanovením a rozkazem k patronům českým byl připočten. Od této tedy doby ctili předkové naši a ctíme i my až podnes tohoto světce jakožto patrona království Českého.

Ostatek byl sv. Norbert národu našemu již od dvanáctého století velmi dobře znám a předkové naši k němu od té doby již velikou úctou a důvěrou měli. Tomu nasvědčuje patrně tato událost: Sv. Norbert založil řád premonstrátský v r. 1120, a již dvacet let na to v r. 1140 bylo založeno první opatství premonstratské ve vlasti naší, v Praze totiž na Strahově. Ku konci sto-

letí třináctého měl pak ctihod. řád premonstratský v Čechách a na Moravě devatero velkolepých opatství a mimo to ještě čtvero klášterů panenských. Ústavy tyto založili králové a velmožové čeští, a synové sv. Norberta, ježto náš lid obyčejně „bílými kněžími“ nazýval, jsouce nadchnuti velioklepým duchem svého sv. zakladatele, rozšiřovali v našem národu pravou zbožnost, vědy a umění ve vychovávacích ústavech svých a vůbec na vinici Páně.

„Bílí kněží“ zalíbili se záhy lidu českoslovanskému, poněvadž dle návodu svého svatého patriarchy se zvláštní péčí se také starali o velebnost služeb Božích, o důstojnost a velkolepost chrámů Páně, a to právě vždy byla jedna z těch stránek, ve kterých národ náš od jakživa zvláštní měl zalíbení, tak že tím i jiným národům za vzor sloužil, jakož tomu nasvědčuje Aeneáš Sylvius, napotomní papež Pius II. ve své kronice.

Svatý Norbert byl také veliký ctitel nejsvět. Svátosti oltářní. Pravdu a velebnost tohoto nejsvětějšího tajemství víry katolické zastával vítězně proti zlopověstnému bludaři a buřiči Tanchelinu v Antverpách, městě Belgickém, tak že celou jeho kacířskou nauku v tamních krajinách svým kázáním a modlitbou potřel. Z toho také povstal obyčej, že se sv. Norbert vždy s nejsvět. Svátostí oltářní v rukou vyobrazuje, a často též bývá vyobrazen u nohou jeho potřený jím bludař Tanchelin. „Bílí kněží“ pěstovali za příkladem svého svatého patriarchy i v Čechách a na Moravě velmi horlivě úctu k nejsv. Svátosti oltářní a tím opět nabyli velké oblíbenosti a velkého vlivu v lidu našem, který úctu a lásku k nejsv. Svátosti oltářní takřka zdědil po svatém Václavu, prvním svém patronu a dědici.

Svatý Norbert byl mimo to velikým ctitelem Matičky Boží a Jejím také miláčkem. Pod Její přemocnou ochranou a dle Její vůle a žádosti, záračným způsobem mu objevené, založil první svůj klášter v Premonstratu ve Francii a zavedl též bílé roucho v celém svém řádu. On sám a synové jeho rozšiřovali napotom všude kamkoli přišli s velkou horlivostí úctu, důvěru a lásku k Matičce Boží, zvláště pod názvem „královný andělův“.

V této stránce se tedy opět činnost „bílých kněží“ velice shodovala s náklonností lidu Českého, který vždy upřímnou a srdečnou láskou k Matičce Boží lne, jakož to až podnes pozorovati můžeme hlavně na místech poutnických.

Ano i ta význačná vlastnost národa

Českého, že vždy velikou úctu k ostatkům svatým v srdci svém choval, přičinila k tomu, že předkové naši sv. Norberta ve zvláštní úctě měli, poněvadž nejen byl horlivým ctitelem ostatků svatých, ale od Boha i toho zvláštního daru obdržel, že v Kolíně nad Rýnem tělo sv. mučeníka Gereona, po kterém se osm set let nadarmo pátralo, záračným způsobem nalezl.

Při této shodě dotčených vlastností sv. Norberta a národa Českého není se tomu co diviti, že nejpřednější hodnostáři království Českého, celá šlechta česká a mnozí jiní sobě toho velice žádali, aby týž světec církevním výrokem za patrona České země byl prohlášen. V čelo této zbožné snahy a žádosti postaven byl pan Jaroslav Bořita z Martinic, toho času nejvyšší komoří království Českého*). Jest to onen veliký státník a ryzý Čech dle vzoru Karla IV. a Václava svatého, který na počátku zhoubné války 30-leté, dne 23. května 1618 od protestantských stavů z nenávisti z okna hradu Pražského vyhozen a od Matičky Boží divotvorně při životě byl zachráněn. Lepší a zasloužilejší zástupce v této záležitosti nemohl zajisté tak snadno býti vyvolen.

My Čechové budeme letos s pomocí Boží již po páté slaviti padesátiletou památku prohlášení sv. Norberta za patrona království Českého a rozhled do roku přítomného není bohužel tak příjemný a líbezný, abychom nyní do něho beze vši starosti a beze všelikého obávání mohli pohlížeti. Ale sv. Norbert vynikal již ve svém pozemském životě i tím zvláštním darem Ducha svatého, že největší nepřátely smiřovati a všude svatý mír a pokoj zavéstí a upevniti dovedl, kde dříve veliké sváry a nepokoje panovaly**). Sv. Norbert jest i nyní ve slávě nebeské přímlovou svou u Boha přemocným působitelem a ochrancem sv. pokoje, kteréhož svět dáti nemůže.

Ctěmež tedy, my Čechové, a vzyvejmež v letošním roce se zvláštní horlivostí sv. Norberta. Rozšiřujmež každý dle možnosti své jeho úctu v lidu našem a sv. Norbert se pak i o to postará, aby každý z jeho

*) Tak vypravuje sám kardinal Harrach ve svém oběžním listu a rozkazu.

**) První Čech, který do řádu sv. Norberta vstoupil, a řád ten do Čech a na Moravu uvedl, byl Jindřich Zdík biskup Moravský. Zemřel r. 1150 v ruchu svatosti. Byl též zdárný Čech, který upřímně církev svatou a vlast svou miloval, a mimo jiné vzácné vlastnosti, kterými se stkvěl, měl také jako sv. Norbert i ten zvláštní dar od Boha, že mocné protivníky smiřiti dovedl. Viz o něm „Drahé kameny“ str. 247.

clítelů sám pro sebe požíval svatého míru a pokoje, aby všeliké stranické sváry a sobecké roztržky v národu našem byly zamezeny, a aby i celé království České v Božím pokoji tento nový rok přežítí mohlo. Vzájemně horlivě i všechny ostatní sv. patrony a dědice, jakož i královnu jejich, Matičku Boží. S úctou a důvěrou touto souvisí a roste vždy blahobyť a sláva země České. Leta Páně 1673 vykládal tuto důležitou pravdu na hrobkách našich sv. patronů v chrámu svatovítském poutníkům svatováclavským ctihodný a šlechetný děkan kapituly tamní a spolu světců biskup Jan Ignac Dlouhoveský těmito slovy: „A odkud medle, pravil, to štěstí předešlé Českému království, jemužto na bohatství, na ourody, na okrasy měst, na krásné chrámy, na pevnost a věbornost, umění a jinší znamenité a podivení hodné věci v celé Evropě rovného nehylo, jak to sami spisovatelé přespolní zaznamenali. To vše od svatých a jich uctění, vzývání a vážení pocházelo. Jako za času Karla IV., který větším dílem tyto svátosti onatřil, vždycky štěstí České rostlo, vše se dobře množilo a rozšiřovalo; tak potomně s umenšováním jich cti, slávy a vzývání svatých, studeností a nedbalostí vždy ono se fratilo a se umenšovalo.“ Kýžby si každý Čech tuto pravdu hluboce do srdce svého zaryl a dle ní také jednal!

—ka.

Děcko rybářské.

Slavík v tichém svitu luny
pěl mi konejšivou báji
a tu roztomilé dítě
uviděl jsem dlíti v háji.

Zlaté splývaly mu vlásky,
růžemi mu líce plály
a s nitkami zlacenými
malé jeho ručky hrály.

Robilo síť čarokrásnou,
na níž zlato, perly bílé —
a na místě olovnice
zářil dýmant v jaré síle.

A jak práce dokonána,
vzhledlo na mne vroucím okem:
„Víš můj druhu, tato síť má
s kterých vod se líbá tokem?“

Za ruku mne vzalo jemně,
dál mne vedlo dítě švarně

„Pojď o pojď já odhalím ti
tajemství mých proudů černé.“

Rychle po neznámých stezkách
přišli jsme ku dřevu *kráče*
a tam průpovídkou děcka
zbaven proud své bájně tíže.

Zřel jsem téci vlny různé
z pěti purpurových zřidel
a tu „v střed těch toků vstoupíš“,
kázal chlapec z věčných sídel.

Tu se otevírá mi nebe,
slouchám zpěvu s nebes výše
a pak v neskonale toze
padám v síti děcka tíše.
Dle W. Leonardiho *Frant. Prokeš.**)

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

I.

Z chaloupky budňanského převozníka ozývala se pobožná píseň večerní. Stříbrozvuký hlas dívčin provázel hluboký hlas mužský.

„Dnes mi hlas nějak v hrdle vázne, a tobě Bohunko také se chvěje,“ zahovořil převozník Příbora, když dozpívali.

„Jsi tatíčku unaven. Jistě to od toho. Na přívzoze bylo dnes tolik lidu,“ odušila dívka předoucí pilně na kolovrátku. „Věru, ani to za ten halěr nestojí. Už nejsi žádný mladík.“

Před chatou zaskřípaly ve sněhu kroky, v několika okamžicích otevřely se dveře a do světnice vešel vysoký, už obstarlý muž v oděvu karlstějského zbrojnoše.

Bohunce roztočilo se předívno a svinulo se na podlahu.

„U všech všudy holka! — Roztočilo se ti konopí,“ zažertoval muž s bílým knírem na hořením rtu a pohrozil dívce čtveračivě, když byl dříve obvyklým způsobem pozdravil.

Příbora nedořekl ještě ani „až na věky věkův“ a Bohunce přeměnila se jemná, růžová červeň na tvářích v barvu pivoňkovou. Velmi dobře porozuměla slovům starého Zá-

*) Nar. v Jičíně d. 18. dubna 1853. Odhyv tam třídy gymnas. a zkoušku maturitní. studoval po 3 semestry práva v Praze, načež od října 1876 byl alumnem I. r. v k. arcib. semináři v Praze, kdež d. 31. prosince skončil a d. 3. ledna t. r. na Volsanech pochován byl. V nemoci své tuše již blízkou smrt napsal tuto báseň, kterouž jsme uschovali, aby mu po pohřbu byla tuto pomůlkou.

hoře. Do dneška se říkává, které holce roztočí se při předení konopí, ta že myslívá na vdavky.

„Zase nám přituhlo. Zítra už tvé lodice asi nebudem potřebovat,“ hovořil Záhoř use-daje bez pobídky na rozviklanou židlici.

„Letos to začíná nějak zostra,“ přisvěd-čoval Příbora a přiložil do krbu bezkou hrst louče z toho nejmaštnějšího pařezu. „Nedo-pust Pánbůh, aby přišly mrazy, jako byla parna.“

„V těch Vlaších to mají předce lépe. Že by lidem mohly umrznout uši, že by člo-věk mohl mrazem zahynout, o tom tam sly-chávací toliko vyprávěti, jako my o obřích. A ještě nad tím vrtí hlavou.“

„Ale víš, co mi je divno? — Máme dnes svaté Kateřiny, císař v Praze a na Karlštejn nepřišel.“

„Povídá se, že prý ho zase porazila ne-zbedná pakostnice.“

Venku někdo již podruhé pronikavě za-hvizdnuł.

Prevozník se zdvihł.

„Půjdu tatíčku sama!“ pravila Bohunka vstanouc od kolovrátku. Přes hlavu přeho-dila si plachetku a v chvilince brázdilo ve-slo vedené rukou dcery prevozníkovy vođu Berounčinu.

Nad Tetínem růměnily se poslední čer-vánky.

„Nevím, proč mi leží dnes v hlavě zase svatokateřinská noc u San Felice. Přichá-zívá mi ta vzpomínka do hlavy častěji, ale nikdy nevěští nic dobrého. Byly to hrozné chvíle, Příbore! — Nás bylo ve hradě ke stu, ale všickni vychrtli, učinění kostlivci a kolem hradu tisíce vlašských rot, rozdráž-děných a práhnuoucích po naší krvi. My ne-měli už třetí den ni jediného sousta v ústech. deset našinců umřelo hladu. My upadali v dřimoty zmožení slabostí, ale i v dřimo-tách rozezнали jsme rachot českých bubnů, klíkot českých mečů a válečný hláhol Kar-lových vojsk. My se nemohli už ani hnouti a přece jsme tušili, že kolem kastellu zuří seč na život a na smrt, my dýchali ve spánku volněji a když jsme procitli, seděl u nás u každého krajan, podával nám láhvice s ví-nem, jež ssáli jsme do sebe o přítrž. A když jsme se zpamatovali, vyšel mezi nás Karel, rameno měl obvázané, usmíval se na nás a řekl nám: „Hoši, vy jste zachováli starou českou čest a na památku dnešního dne zů-stanete všickni pohromadě všude a vždycky.“ A my byli první čeledí karlštejnská, a my první sřežíme z českého vojska českou ko-runu. My mohli být každý rytířem, lukán-

ský Pistorio by nás byl také pasoval; ale my zůstali čeledí Karlovou a jsme jí do dneška.“

Starý Záhoř na chvilku umkl.

„Ale to ti povídám Příbore; kdykoliv mi přišla vzpomínka na tu věc do hlavy, vždycky umřel jeden z naší čeledě; už je nás jen patnáct. Sám Pán Bůh ví co to, že se mi ruce dnes třesou, jako když jsem klesl na tvrdý, zbělený kámen v San Felice a počal hladu umírat. Pochvli že zazpívá rekviem zdejší plebán mně nejdříve.“

„Spíše vyvrátí vítr duby k Mořině než tebe smrt. Jiní lidé s lety stárnou, ale ty mládneš vůčihledě.“

Starý zbrojnoš pozdvihł hlavu, podíval se Příborevi do očí nedůvěřlivě a usmál se.

„Či by odešel on sám? — Já se nikdy nezmýlil. Jářku, dovíme se to co nevidět.“

Kolem chaty prevozníkovy rozlehl se náhle veselý smích, zaštěkali psi a Příbora vyhledl rvchle oknem na cestu.

„Král Václav!“ pravil prevozník a za-chvěl se.

„Jede z Králova Dvora. Včera tam byly veliké hony.“

„Jsou s ním asi čtyři, nemohu je dobře rozeznat.“

V tom vešla Bohunka do světnice: ale ku kolovrátku už nepřisedla.

„Jaktěživa jsi holka takových pánů ne-převážela! — Dostals dozajista na hedbávný živůtek?“ pravil Záhoř k mladé prevoznici.

Bohunka si teprve nyní vzpomněla, že ten nejmladší hodil jí cos do ložky a že to tam zůstalo. Okamžitě odběhla a v chvi-lince byla zase zpět.

„Dukát tatíčku! — Podívej se: je na něm Panna Maria a na druhé straně kříž,“ zvolala dívka radostně a prohlížela si zlaták blízko u světla.

Záhoř se zdvihł, vzal jej do ruky, okou-kal, potěžkal a hodil na dřevo, zdali cinká a zdali to ryzé zlato.

„Schovám si jej tatíčku na památku. Máme tu po matičce hedbávnou černou stuž-ku, navléknu jej a budu ho nositi na hrdle.“

Starý prevozník se od stolu ani nehnul.

„Věru královské prevozní! — Dostals už někdy takové, co převážíš? A jsi předce zdejším prevozníkem, jak dlouho stojí Karl-štejn. Samého císaře převážels kolikrát a haléře ti předce nedal.“

„Halěr z ruky Karlovy je požehnaný a . . .“

„Dukát z ruky Václavovy je proklí-naný, chceš říci Příbore.“

„Nechci, přísámbůh že nechci; ale to-

hle řeknu a na tom stojím: dukát z ruky Václavovy byl bych raději neviděl."

"A proč ty hlavo moudrá?"

"Nesudme se Záhoři. Podívej se raději; tamhle na té stěně hned pod křížem visí několik halěrů také na hedbávné tkanici. Jsou z ruky Karlovy a ty přinesly mému příbytku opravdu spokojenost, štěstí a Boží požehnání."

Převozník chtěl ještě cos dopovědět; ale oko jeho utkvělo na dceři a proto sevřel rty okamžitě.

"Dovolíš tatíčku, abych si jej mohla zavěsit na hrdlo, alespoň o Boží hody tatíčku?"

"Dej mi ho Bohunko. Uchovám ti ho. Záviděli by ti toho královského daru. V dubové skříni po nebožce matce v přihrádce vedle růžence bude uchován nejlépe."

Převozník vstal, dcera podala otcí peníz bez zdráhání, i otevřel těžké víko u vysoké, dubové skříně natřené do modra a pomalované báječnými ptáky, otevřel přihrádku, vzal růžencem do rukou a křížek políbil — byl prý až ze svatě země a na hrobu Spasitelově dotýkán. — dukát ovinul kouskem plátna a uložil jej opatrně mezi ostatní rodné památky.

"A přísedni zase hezky ke kolovrátku Bohunko! Provazy jsou už leckde protrhané a plachty také na mnohých místech děravé."

Bohunka se zarděla opět, protože ji dnes otec napomínal do práce poprvé; ale poslechla na slovo.

"Tak že jste Záhoři neměli ve Vlaších tři dny ani jediného sousta?" zeptal se udiveně převozník, jakoby se nebylo nic přihodilo.

"Tři dny brachu, celinké tři dny a celinké tři noci."

Starý zbrojnoš usmíval se dobrácky, protože poskytl-li mu někdo příležitosti, aby mohl vyprávět o svatokateřinské noci a o řezi u San Felice, nemohl si jej ani lépe zavděčiti. Desetkrát za den mohl to povídati a nebylo by jej to omrzelo. Desetkrát za den mohl se ptát a Záhoř by ti to byl povídal pokaždé na slovo.

"A když jsme procitli a mohli se postavit na nohy a rozhlédli se kolem San Felice, tak jako tu vidíte stromy, byly tam samé mrtvoly, samí vlaští rebellové, u jedné hromady mrtvol probodený kůň třemi oštěpy a na tom koni bělal se z daleka na pokrývce v poli červeném český lev. Byl to bělouš Karlův a pod ním vraník veronského posledy."

Starý zbrojnoš se zase usmíval, z očí

vyzírala mu pýcha a z vyschlých tváří jarost skorem ještě mladická . . .

Už dávno odešel Záhoř a převozník Příbora seděl ještě za dubovým stolem v myšlenkách. V hlavě vřel mu dukát z ruky Václavovy nezbytuji než starému zbrojnoši svatokateřinská noc v San Felice.

Na krbu louč už jen doutnala.

Bohunka odebrala se do své komůrky před chvílí.

"Proč je to, že kdykoliv vidím jeho tvář a kdykoliv mi přijde na mysl, vždycky mnou zalomcuje mráz a vždycky cítím na prsou tíži a u srdce svírání!" zašeptal Příbora; ale okamžitě utichl.

Onžlabinou rozlehl se temný, až do kostí vnikající zvuk.

Povozy, jež jely od Prahy po pravém břehu Berounkv, zadrncely rychleji, a vozkové přitáhli si beranice níže na uši. Za jednozvukým, tajuplným hlaholem ozvala se ještě táhlejší a ještě temnější slova, jakoby ani z hrdel lidských nevycházela. Vozkové pobídli koně k poskoku, pod koly zaskřípálo snh jako úpení a s manských hlídek po čtyřech stranách obrovské věže karlštejnské rozletělo se ozvěnou ve vrchách a po lesích do nekonečna:

"Dále od hradu, dále! —

Ať tě nepotká neštěstí nenadále!"

* * *

Bohunka ve své komůrce do té chvíle také nezdráhla.

Před očima leskl se jí zlatý peníz, nad penízem tím vystupovala jakoby z mlh, jež spočívaly nad chatou, mladá, svěží tvář, na té tváři jevil se kolem rtů přívětivý úsměv a ústy zdálo se jí že proudí se slova jako pod večer, když převážela pány a ten nejmladší z nich uchopil se druhého vesla a zašeptal: "Dovolíš?" — O tom se Bohunka otcí ani nezminila, jak jí mladinký rytíř pomohl, že se to jelo tak lehounce a když jí hodil zlaták, že ji pohlídl po tváři, že jí při tom cos pošeptal . . . A to také otcí neřekla, starší rytíř že se smál, až se jí při tom smíchu krev zarazila na okamžik.

(Pokračování).

DOPISY.

Z Vratislavi v Slezsku dne 1. ledna 1877.
(Neutěšené poměry.)

Nový rok nám nastal, bude-li pak pro nás radostnějším, nežli byl rok starý? Mnozí se domnívají, že ani tento rok ničeho potě-

šitelného nám nepřinese soudíce tak proto, poněvadž dvě sedmičky za sebou nevyznamenává prý ničeho dobrého. Já však myslím, že i sedmičky tyto nás potěšiti mohou, vždyť jest dvakrát sedm čtrnáct a bude-li se všech čtrnáct pomocníků svatých za nás přimlouvati, doufám že radostnější chvíle nám přece vyprosí. Proto jsem také na nový rok první mši sv. nového leta 1877 sloužil u oltáře čtrnácti sv. pomocníků, vždyť jejich přimlavy a nebeské pomoci velice potřebujeme! Zde ve Vratislavi jsou dvě farnosti bez duchovních správců, jedna dokonce nemá již ani kostela, poněvadž si ho osvojili starokatolíci. Kostel panen Alžbětinek jest uzavřen, umřel totiž duchovní jejich, totéž stalo se i u sester sv. Hedviky. Pochovali jsme v roce minulém pouze v městě Vratislavi pět kněží, na jejich místa nemožno dosadit nikoho, a jak to teprv v diecési vyhlíží, kde tolik osad bez pastýřů duchovních? Pán Bůh pomozí! Kým můžeme i nyní zvolati, jako jsme v adventě říkali: „Pán blízko jest — pojďme klanět se Jemu!“

Š.

KRONIKA:

Z Prahy. Zítřka o slavnosti *Zjevení Páně* či sv. tří králů bude J. Eminence nejdůst. p. kardinal arcibiskup sloužiti v metropolitním chrámě u sv. Víta na hradě v 11 hod. pontifikální mši sv. — Ve čtvrtek dne 11. t. m. odjede pak do Vídně.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 8. ledna u sv. Havla, od 9—13. t. m. v cfs. král. dvorní kapli na hradě, od 14.—18. v Emausích.

— Paní Johanna Moravcová, rozená Küffer z Asmansville v Praze, před nedávnem darovala novému v gotickém slohu vystavenému chrámu v Šonově u Teplice skvostné gotické ciborium. Témuž chrámu věnovala paní Moravcová také 6 gotických svíců oltářních a skvostný gotický kalich. Veškerý práce tuto jmenované zhotoveny byly velmi dovedně v pasířském závodě p. Karla Zimmera v Praze (stará poštovská ulice číslo 1013—I.)

— Ze *Sv. Hory*. V den nového roku oznámeno bylo kongregaci kněží Redemtoristů na Sv. Hoře u Příbrami úředně, že od téhož dne přestane se jim c. k. berním úřadem vypláceti dosavadní služné vyměřené pro 4 kooperatory po 210 zl. Aby horliví tito kněží hladem a nedostatkem z poutního onoho místa nebyli vyhnáni a Sv. Hora nespustla, jest rychlé pomoci třeba. Vd. pan

kanovník Vyšehradský M. Karlach vyzývá v „Čechu“ vel. duchovenstvo k bezplatnému persolvování většího neb menšího počtu stipendií, jichž intence každému zašle, kdož by se v té příčině na něho obrátil.

— Z *Budějovic*. J. Excel. nejdůst. p. biskup vydal jako za minulých let i letos k novému roku pastýřský list k věřícím své diecése, kterýž v listech těchto co nejdříve uveřejníme.

— Od *Labe*. O neděli druhé adventní bylo v jedné obci křest. cvičení a při něm varována mlád, aby netančila v čase zapovězeném. Sotva bylo po cvičení, sešli se mladí, aby se do Silvestra naučili tanci „beseda“. Domácí paní, aby jim co „dáma“ pomohla, dala dítě na kolébku. Jakmile však byli v nejlepším skoku, vzkřikne dítě, šubne s sebou a leží na kolébce bezduché; silný božec je zachvátil. Bylo po besedě; tanečníci se vyděšení rozprchli. K. B—j.

Z Jerusalema. Jako v Evropě události v turecké říši pozornost národů k sobě poukají, tak děje se a u větší ještě míře v Asii zvláště v krajinách panství tureckému poddaných. Turci, křesťané ano i židé očekávají, že budoucnost jim spásu přinese. Turci až do dnešního dne rozhořčení jsou, že právomocný sultan Abdul-Aziz násilím svržen jest s trůnu vlivem nynějšího vezíra a katana Bulharův Mithada. Nadarmo se namáhali úředníci turečtí, chtějí obyvatelstvu namlíviti, že změny v Cařihradě od křesťanů zosnovány a nástupce Abdul-Azizův Murad od křesťanů na trůn chalífův povýšen jest. Bratru jeho Abdul-Hamidovi prorokují Turci v Jerusalemě jen krátké panování a pokládají pád jeho za jistou udalost. Vystoupení Ruska jmenovitě ultimatum, které general Ignatěv před dvěma měsíci vládě turecké podal, zvýšilo nenávisť Turků proti Rusům a Řekům v Jerusalemě i v jiných městech sv. země. Domnívají se Turci, že Moskovité mají skryté zbraně ve svých kostelích a klášterech, pročez jest se obávat, že jakmile vznikne válka mezi Tureckem a Ruskem v Evropě, vraždění nastane zvláště Rusů a Řeků v Jerusalemě, nebo Turci připisují veškeré zlo, které na ně nyní přichází, jen Rusům ne sobě. Turci jsou přesvědčeni, že v nastávající válce zvítězí, pak že si všechny křesťanské národy úplně podmaní, že se zlatá doba sultanův Bajazeta a Solimana navrátí, že opět i Evropě vévoditi budou. Nynějšího sultana nemilují, rádi by viděli, kdyby na trůn dosazen byl Jussuf Izzedin, syn zavražděného sultana Abdul-Azize, od kteréhož očekávají, že všechny tyto blahé jich naděje

a přání splní. Proto neradi propouštějí své syny, aby pod nynějším sultanem u vojště sloužili. Kdo může, ten se vykoupí, kdo může ten se útekem zachrání od vojenské služby. Utíkají odvedenci a vojenští nováčkové na poušť k Arabům a beduinům, kde se jich značný počet již nalezá.

Křesťané v Asii — mimo křesťany Armenské a Libanonské — nemají takřka žádné politické důležitosti. Bydlí totiž rozptýleni, netvoříce žádného celku a proto právem se obávají o statek i o život, až zaráchotí první ruské dělo na Dunaji. Očekávají s jistotou, že Rusko současně učiní útok na Turecko v Evropě i v Asii, ano, že spíše v Asii bude zasazovat smrtelné rány osmanské říši, opírajíc se o křesťanské Armeny a Libanonské Maronity, a tak že předejde všeobecnému vraždění křesťanů v Asii. Domnívají se křesťané dále, že pokynutí k tomuto vraždění bude dáno z Cařihradu, tak jak se stalo před krátkým časem v Bulharsku. Znájí dobře vládu tureckou, a proto jest obava tato oprávněna. Na všech křesťanských vládách v Evropě jest, by učinily náležité opatření a chránily své poddané, aby se neprolévala nevinná krev, jako se událo roku 1860 v Syrii a 1876 v Bulharsku. Bylo by to podivné, kdyby vlády evropské ujímající se křesťanů v Evropě, lhotejně se chovaly ku křesťanům v Asii, jejichžto okovy rovněž tak nesnesitelné jsou, jako okovy Slovanů úpících pod jármem tureckým. Jde tu spolu o místa křesťanům svatá, by chrámy na nich velikým nákladem zbudované bohaprázdnou rukou rozkotány nebyly. Z Rakouska navštěvují každoročně poutníci sv. místa, letos asi jich neuvidí, učiní lépe, když se v patrné nebezpečení nevydají. Armeni, Řekové, Rusové ano i katolíci skládají veškerou svou naději v Rusko. Poněvadž Řekové snad také činně vystoupí v budoucí válce, obávají se Řekové nejvíce, neb království řecké v Evropě jest malé, by jim dostatečné ochrany poskytnouti mohlo. Seminář, kostel sv. Kříže, nemocnici a jiné své budovy Řekové již zavřeli, dary a drahocenné věci v kostele sv. Kříže tajně již zakopali na místě neznámém. Katolíci by ovšem nejraději viděli, kdyby katolická vláda francouzská se jich ujala, poněvadž ale před krátkým časem ministr zahraničních záležitostí v Paříži se vyjádřil, že se francouzská vláda protektoratu nad křesťany východními vzdává: obrazení i oni zraky své k Petrohradu doufajíce, že jim pod panstvím ruským alespoň z části ulehčeno bude. Spoléhají na

Boha, pracují neunaveně dále, neberouce ohledu na zlobu časů. F. Ratisbonne před krátkou dobou zakoupil pozemek a staví na něm chlapecký seminář. Školští bratři a premonstráti právě přibyli do Jerusálema, aby v budoucím semináři vyučovali. Nyní vyučují soukromě křesťanské i arabské děti. Císař Brasilský, který nyní po Sv. zemi cestuje, obdaroval hojně všechny ústavy katolické.

I Židé doufají spásu od budoucí války. Obávají se ovšem i oni všeobecného vraždění, spolu ale se těší, že při všeobecné srážce kříže s půlměsícem křesťané a moslemnové se vzájemně seslabí a zničí, jim pak že v úděl se dostane staré jejich dědictví. Proto nápadně mnoho nyní staví, ano již i o stavbě chrámu mluví.

Paběrky.

1. O původci knihy „O následování Pána Ježíše.“

Jako kdysi v šedém starověku sedm měst hlásilo se o čest býti rodištěm proslaveného pěvce Homera, podobného něco opětuje se v době novější, kdy tři velcí národové osobují sobě původce knihy neméně rozšířené, přeložené do všech téměř světa jazyků, t. Následování Pána Ježíše. V Německu a rovněž u nás co v zemi sousední jmenuje se co spisovatel zbožné knihy té Tomáš Hemerken, dle rodiště svého Kempenu na dolním Rýnu nazvaný Kempenský, ve Francii Jan Charlier, zvaný Gerson, pověstný a učený kancléř university Pařížské, Italové zastávají se svého Jana Gersena, opata benediktinského kláštera sv. Štěpána ve Vercelích. Spor o to, kdo z těchto tří skutečným jest původcem zlaté knihy oné, vede se již po tři století a toliko přesnými doklady historickými dá se rozřešiti. Delší pojednání o věci té na základě bádání novějších přinesl vláský katolický týdeník „La buona Settimana“ vycházející v Turíně v ročníku právě minulém v článku nadepsaném „Giovanni Gersen“. Doklady, jež tuto ve prospěch Jana Gersena se uvádějí, jsou takové a v takovém množství, že, pakliže, jak možno předpokládati, na pravdě se zakládají, veškerý další spor vylučují. Podáváme toliko hlavní z nich u výťahu.

Pisatel článku onoho dokazuje především, že prvé než narodili se Tomáš Kempenský (narodil se r. 1380, zemř. 1471) a Jan Gerson (nar. 1363, zemř. 1429), již kolovaly v rukou věřících rukopisy a překlady

knihy *Následování P. J.* a přemnohé z nich že výslovně jmenují Jana Gersena opata spisovatelem knihy té.

Za nejstarší rukopis *Násl. P. J.* považuje se onen nazvaný *de Advocatis*, čili náležející šlechtické rodině degli Avogadro, po latinsku *de Advocatis*, poněvadž byli zastanci (advocati) církve Vercellské. O rukopise tom praví král. akademie mnichovská, že jest poslední pečeti slávy Jana Gersena a Italie.

Rukopis tento, který po delší dobu považován byl za ztracený, nalezen byl od učeného rodáka Vercellského de Gregory, čestného předsedy kr. soudního dvoru v Aix a sice v Paříži u knihkupce Techenera r. 1830. Muž tento poznal původ rukopisu dle poznámek na vnitřní straně desk, koupil jej, proskoumal, ocenil a daroval jej pak stoliční kapitole svého rodiště. Po něm nově zkoumal jej prof. Josef Cossa, důkladný znalec starozitností, kterýž končí úsudek svůj slovy: „Končím popis rukopisu *de Advocatis*, maje za to, že zevnější útvar knihy, jemnost pergamentu, písmo a nahodilé zvláštnosti lexikografické jsou s to, aby přesvědčily mě, že psán jest perem italským ještě za života pokorného Gersena, opata u sv. Štěpána ve Vercelích (zemřel r. 1245), aneb nedlouho potom, dokud zlatá kniha *Násl. P. J.* nenabyla všeobecné pověsti a mimo diecési sv. Eusebia (vercellskou) mnoho známa nebyla.“

S Josefem Cossou souhlasí mnozí jiní učené znalcové italští i mimo Italii; srovnávají se v tom, že rukopis ten náleží nejméně do století 14.; mnozí kladou jej již do století 13. as do r. 1250.

Výroky tyto vědecké potvrzeny byly nedlouho po nalezení rukopisu toho jiným šťastným nálezem a sice pamětní knihou čili denníkem náležejícím domu de Avogadro. Připomenuli jsme, že předseda de Gregory poznal původ rukopisu dle poznámek na vnitřní straně desk; poznámky ty jsou nápisy, které dokazují, že rukopis ten z jemného pergamentu náležel šlechtické rodině vercellské de Avogadro a sice zejména roku 1527 Jeronýmu Avogadro, kanovníku stoličního chrámu v Ivrei.

Maje tuto jistotu pátral de Gregory dále po původu a přenesení rukopisu. Obdržel od pánů Křišpína a Gustava Avogadro di Valdengo úředně zjištěný výtah z rodinného denníku jednoho z předků jejich Josefa de Advocatis, který den po dni sobě zaznamenával, cokoliv se mu přihodilo a zdálo se mu důležitým. Výňatek ten obsahoval různé věci z roku 1345—1350. Ke dni 15. února 1349

jest tato poznámka položena: „Po rozdělení učiněném s mým bratrem Vincencem, bydlícím v Cerione, na důkaz lásky bratrské, poněvadž jsem to učinil pouze z časného prospěchu, daroval jsem jemu drahocenný rukopis o *Násl. P. J.*, který chovám po dlouhou dobu od svých příbuzných; pročež již někteří z předků mých o něm zmínku činí.“

Z toho vyplývá, že pojednání o *Násl. P. J.* psáno bylo dříve, než na svět přišli Tomáš Kempenský a Jan Gerson kancléř a že oba tito spisovateli knihy oné býti nemohou.

Mezi rukopisy nejdůležitější počítá se též Aronský, tak nazvaný poněvadž r. 1604 nalezen byl v Aroně. Znalci, kteří jej zkoušeli, kladou jej aspoň do století 14. a taký byl též úsudek třetího sjezdu gerseniánského v Paříži r. 1687. Co tento rukopis činí důležitějším jest, že aspoň pětkrát v něm opakuje se jméno Jana Gersena, s připojením jeho důstojnosti co „opata“, což vylučuje veškerý omyl a záměnu s jmenem kancléře pařížského. Rukopis ten mimo jiné zkoumán byl též od učeného kardinála Belarmina, který zcela určitě rozhodl se pro Jana Gersena, zvláště ve spisu svém „*De scriptoribus ecclesiasticis*.“ V úsudku svém potvrzen byl jiným novým důvodem a sice, že sv. Bonaventura (zemř. r. 1274) ve svém díle „*Conferentiae ad fratres Tolosates*“ (v 7. řeči) uvádí místa z *Násl. P. J.* a výslovně při tom připojuje: „Tak ze zbožné knihy *Násl. P. J.*“ Kniha ta jest tedy aspoň o 100 let starší, prvé než narodil se Tomáš Kempenský.

Učený Lev Allacci, bibliothekář knihovny vatikánské, vynesl na světlo rukopis, po něm zvaný Allacciánský. V něm jmenuje se původce Jan „de Canabaco“. Udává se tuto rodiště Gersenovo, t. j. Canabacum, nyní Cavaglià v krajině Vercellské. V starém rukopise Bobbienském ze století 13., pocházejícím z kláštera Bobbienského, nalezájí se určitá tato slova: *Incipit liber Johannis Gersen, cum quanta reverentia et devotione sacramentum Dominicum, corpus et sanguis, sit sumendum*. (Počíná kniha Gersena, s jakou aktivostí a zbožností svátost Páně, tělo a krev, má se přijímati). Nalezá se v bibliothéce rukopisů v Paříži.

V rukopise Parmském ze století 14. ctihodný Gersen zván docela svatým: „*Explicit liber quartus et ultimus sancti Johannis Gersen*.“ Nalezá se tamtéž co předešlý.

Mimo tyto jest množství rukopisů, jako Cavanský, v němž vyobrazen obraz benediktina, Římský, Padolironský, 2 Muratori-ovy,

Benátský, druhý Florentinský, Veronský, Bononský, Wolfenbüttlský a mnoho jiných, v nichž určitě co původce jmenován Jan Gersen Vercellský.

Jiné opět rukopisy nejmenují sice původce, ale pocházejí z doby, kdy ještě nežili Gerson a Tomáš Kempenský, aneb byli u věku tak mladistvém, že nemohli ještě pomýšleti na spisování knihy podobné. Takový jest rukopis Sublacenský v Dolním Rakousku, Thévenotský, Pařížský první a druhý, Montanský; všechny tyto přisuzují se století čtrnáctému.

Nelze mlčením pominouti též rukopis kardinála Mazarina, na němž vyobrazen jest biskup žehnající řeholníka řádu sv. Benedikta, což německý prof. Weigl vysvětluje, že jest to sv. Eusebius Vercellský, žehnající Gersena.

Za našich dnů nalezeny dvě staré památky díla našeho, t. jeden rukopis latinský, který třikrát opétuje jméno Gersenovo, a druhý obsahující vlašky překlad díle řeči z prvních let století čtrnáctého, kterýž i nářečím svým lombardským svědčí ve prospěch Gersena, rodáka Vercelského.

Z překladů nejstarší jest lombardský v nářečí krajiny vercellske, převedený později na jazyk obecný. Připojímeli, že věrně souhlasí s rukopisem latinským de Advocatis, a že překlad ten hned na počátku umění knihtiskařského mnohokrát vydán byl ve Vercellích, jest to dostatečné pokynutí, že spisovatel byl z krajiny Vercelské.

Jiný překlad jest florentinský, převedený z lombardského nářečí v toskánské; nalezá se v knihovně sv. Vavřince ve Florencii a pochází ze století čtrnáctého neb ze začátku patnáctého.

Třetí překlad italský zachován jest v rukopise Bononském. Srovnává se podobně skoro ve všem s textem rukopisu de Advocatis a náleží též do století 14tého. Pozoru hodná jsou v něm slova, která čtou se na počátku: „Počíná kniha složená od služebníka Božího, zvaného Jana de Gersenis; o životě Krista P. a o nevážení si světa“.

Mezi překlady francouzskými pozoruhodný jest onen, který učiněn byl od neznámého kněze v Metách a vytištěn v Antverpách r. 1539 a 1544. Nejmenovaný tento překladatel udává sám v předmluvě, že nemaje textu latinského knihu tu převedl z němčiny; „původce tohoto německého překladu, praví dále, dle toho co slyšel jsem od osob učených a těchto věcí znalých, byl zbožný a učený muž z řádu Kartusiánského,

jmenem Ludolf ze Sas.“ Tento Ludolf Saský, známý spisovatel života P. Ježíše, zemřel r. 1380. I kdyby Ludolf tento překlad byl učinil v posledních letech svého života, vždy ještě můžeme říci, že to bylo v době, kdy ani kancléř Gerson, ani Tomáš Kempenský nemohli pomýšleti na práci podobnou.

Než kterak stalo se to, že povstal tento spor o původci Násl. P. J. a že trvá po tak dlouhý čas? Odpověď není příliš těžká. Pravý spisovatel věren byl zásadě naznačené též v knize své: Ama nesciri et pro nihilo reputari, měj zalíbení v tom býti nepoznan a za nic býti považován. Mimo to jest to dosti časté v řádě benediktinském uveřejňovati práce bez označení jmena původce. Odtud snadno mohlo se státi, že mnoho rukopisů knihy Násl. P. J. zůstalo bez jmena původce, že tento namnoze zůstal neznámý; ano že zásluha jeho jinému byla připisována.

O Tomáši Kempenském ví se, že byl muž ctiuhodný, že strávil život svůj v spisování knih nábožných a ještě více v opisování podobných knih jiných spisovatelů, kterážto práce, dokud nebylo tisku, byla u veliké vážnosti. (Dokončení.)

Literární oznamovatel.

— „*Ježíš Kristus jest Syn Boží*.“ Postrní kázání, kteráž činil P. František Blažko, kaplan v Noutonicích. V Praze 1877. Tiskem i nákladem knihtiskárny Cyrillo-Methodějské. Str. 61. — Úvodním textem i obsahem všech 7 těchto kázání postrních jsou slova (Mat. 16, 16.): „Ty jsi Kristus Syn Boha živého.“

— „*Očista*.“ Historická povídka z let protivenství českého národa. Od Václ. Beneše-Třebízského. „Zábavné bibliotéky“ dílo 36. čili ročníku VIII. sešit 1. a 2. Vydavatel Pl. J. Mathon v Brně (Petrov 4). Str. 215. Cena 80 kr. — Týmž nákladem: „*Maria Regina*.“ Časový román od Idy hraběnky Hahn-Hahnové. Na český jazyk vzdělal *—* Dílu I. sešit 2. (str. 49—96) a 3. (str. 97—144) po 20 kr.

— „*Františka Pravdy* sebrané povídky pro lid.“ Dílu I. sešit 3. (str. 129—192.) Cena 20 kr. V Praze 1877. Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober.

— Slovník jazyka *anglického i českého*. (A dictionary of the English and Bohemian Languages.) Sestavil V. E. Mourek, professor při c. k. českém gymn. v Budějovicích. Díl anglicko-český. Sešit. 2. (str. 161—320, Congratulation — Flinch). V Praze 1877. Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober. Cena 80 kr.

— „*Jih*.“ Historicko-romantické obrazy od Prokopa Chochołouska; sešit 4. (str. 193—156) u I. L. Kobera,

— „*Malí jesličkáři*, aneb: Bůh svých milých neopustí“. Povídka pro naši milou mládež. Sepsal Arnošt J. Volný. S obrázkem. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. (Spisů pro mládež čís. 9.) Str. 96. Cena 24 kr.

— „Fr. Palackého: *Dějiny národu Českého* v Čechách a v Moravě“ (nové vydání pro lid) dospěly sešitem 12. k článku: Václav I., v němž sešit 13. pokračuje až do smrti Václava I. r. 1253. Sešit 14. líčí dále vnitřní stav země a národu té doby, jakož i sešit 15. a 16. Cena sešitu 30 kr. Nákladem knihkupce F. Tempského v Praze.

— K Dědictví sv. *Prokopa* v Praze přistoupili pp.: Tomáš Kouba, katecheta měst. škol v Blatné, Frant. Kvítek, kaplan v Trebíči, Jan Prieher, alumnus 3. r. [v Budějovicích, Josef Hůlka, kněz diec. Budějovické, Karel Matějka, farář v Těchoněch, Václav Havlík a Jos. Grim, bohoslovci v Hradci Králové, Josef Smělý, kaplan na Slivici, Vendelín Honěk, kapl. v Černošíně, Augustin Brzobohatý, kaplan v Nové vsi u Břeclavi, Ant. Příkryl, koop. v Želechovicích, Jan Konečný, bohoslovec v Brně, Josef Lekavý, rolník v Dolních Bojanovicích.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Hach*, katecheta při české realní škole v Karlíně, d. 30. prosince 1876 (nar. v Praze 24. července 1829, vysv. 29. červce 1852);

- p. Jan Karel *Škoda*, býv. katecheta c. kr. české vzorní školy a ústava ku vzdělání č. učitelů, prof. katechetiky a pedagogiky v Praze, spisovatel, d. 31. prosince 1876 (nar. v Příbrami 15. května 1810, vysv. 29. března 1833);

- p. Josef *Pallmann*, praeses lužického semináře v Praze, d. 2. ledna (nar. v Ostrici v Sasku 2. června 1812, vysv. 31. prosince 1837).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Michael *Preisler*, farář na odpoč. v Rovensku, dne 25. prosince 1876 (nar. v Příkrém 6. července 1801, vysv. 2. září 1829);
- p. Frant. *Kettner*, far. v Bělé, dne 30. pros. 1876 (nar. v Bakově 2. dubna 1817, vysv. 29. července 1842).

Vyznamenán jest:

- p. Josef *Srb*, obdržel právo synodalit.

Ustanoveni jsou:

- p. Ludvík *Bendl*, kapl. v Tušimicích, za admin. v Brandově;
- p. Ferd. *Wrba*, kapl. z Hoř. Litvínova do Podbořan;
- p. Ignác *Hofmann*, kapl. z Podbořan do Tušimic;
- p. Alfred *Forst*, kaplan z Čouše do Mostu.

Rol. v Drah. p. J. *Kot.*: Co činiti, abyste se stal údem Děd. sv. Jan. .? Zašlete v psaní vyplaceném 11 zl. s nápisem: Ředitelství Dědictví Svatojanského v Praze, na Hradčanech. „Postilla“ od dra. Innoc. Frencla, 4 díly, stojí v snížené ceně pouze 3 zl. 20 kr.

Pozvání ku předplacení na ročník XXVII.

„*Blahověst*“ na nové *dvacáté sedmé* pouti své po vlastech českoslovanských I. P. 1877 bude opět přinášeti:

- I. Na neděle a svátky roku církevního homilie sv. otcův a učitelů církevních, krátká rozjímání, přiměřené výklady, anebo vzdělavatelná pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém;
- II. výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické;
- III. vzdělavatelné příběhy z života světcův a světic Božích, životopisy příkladných výtečníků křesťanských, poučné obrazy z dějin církve katolické, obzvláště mezi národy slovanskými;
- IV. zprávy o životě, působení a osadách misijnářův katolických;
- V. vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému;
- VI. povídky a obrazy z života, legendy, básně a písně;
- VII. zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské;
- VIII. dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách křesťanských;
- IX. drobnosti z praktického života; námitky a útoky protivníkův;
- X. zprávy o knihách a dílech uměleckých; přehledy literární;
- XI. zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a j.;
- XII. osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých.

Předplácí se v expedici, jak v čele t. listu udáno jest.

„*Blahověst*“ přijímá též vhodné inserty.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostává čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. I zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. I zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Pastýřský list.

JAN VALERIAN,

z Božího milosrdenství a z milosti apoštolské stolice
biskup Budějovický,

všem věřícím Budějovické diecese pozdravení a požehnání od
Hospodina.

Drahé a milované ovečky ze stádečka Kristova!

Opět jsme skončili jeden rok a jiný nový rok nám nastal. Tak se všechno mění, jedno s druhým se střídá a čas života jednomu každému odměřený se krátí a trátí. Ta doba, když se děje takový obrát časů, když stojíme na rozcestí mezi starým a novým rokem, jest zajisté důležitá doba. Toliko ten, jenž den ke dni, rok k roku živ jest bez uvážení své Bohem mu vykázané úlohy a svého vyššího povolání, jen ten by mohl v takové době zůstatí dokonce lhostejným. Cestující, přijda na vrchol vysokého kopce, povznese oči své nejenom na tu krajinu, kterouž mu bude dále ještě cestovati, než by cíle svého došel; nobrž ohledne se také ještě zpět na tu krajinu, kterouž už prošel, a upamatuje se na všechno, co se mu až po-
sud na cestě přihodilo. Rozšafný hospodář na konci a při začátku roku také přemítá na mysl, rozjímá, počítá, pořádnost dělá, aby věděl, jak to s ním stojí, zdali více nevydal než přijal a vůbec zdali s pokojnou myslí do toho nového roku vkročiti může. I nám nebude na škodu, když dřív než hloub vkročíme do nastávajícího nového roku, ohledneme se na ten starý a zpytovati budeme, jak jsme jej strávili.

Neb čas vůbec má velikou cenu, a ry-
chle jako vlak na železné dráze párou hnáný

před očima našimamizí a nikdy více se ne-
navrátí. Jedna hodina za druhou bije a
nevíme, kdy naše poslední dobije; snad
tento nastávající rok bude posledním života
našeho a počátkem jiného věčného života, v
kterémž věčný spravedlivý Soudce odplatí
jednomu každému dle skutků jeho. Aby
tento soud dobře pro nás vypadl a ten spra-
vedlivý věčný Soudce byl nám soudcem do-
brotivým a milosrdným, vcházejme, rozmilí
v Kristu Pánu, často a zvláště v takových
dobách, jaká jest ta nynější, sami s sebou
v soud, zpytující co jsme v tom starém
roce zůstali Pánu Bohu dlužní a co bychom
v tomto novém roce měli nahraditi a na-
praviti.

Nuže, Kristovi vykoupenci, vložíme ruku
na srdce a přemítejme na mysl, jak jsme
v tom starém roce živi byli, zdali jsme dali
Bohu co jest Božího, a zdali jsme dílo spa-
sení nesmrtelné, drahou krví Kristovou vy-
koupené duše své tak vykonávali, jak toho
třeba jest, bychom věčné zkázy a záhuby
unikli. Optej jeden každý sám sebe, jak
pak jsi sobě vážil svaté víry katolické, to-
hoto drahého pokladu Synem Božím s nebe
nám přinešeného; zda svaté její učení pro-
niklo celou duši tvou a stalo se nezrušitel-
ným pravidlem života tvého? Nebyl jsi ka-
tolíkem pouze podle jména, alebrž živým
oudem svaté církve, jejížto hlavou jest sám
Kristus Pán, jenž pravil: „Ne každý, kdož
mi říká, Pane Pane, vejde do kralovství
Božího, ale ten, jenž činí vůli Otce mého,
jenž jest v nebesích?“ Nuže, dával jsi i ty
víru svou dobrými skutky na jevo, ježto
pouhá víra nepostačuje k věčnému spasení?
Jak pak jsi byl dbalým v navštěvování
chrámu Božího, ve svěcení dne nedělního a

svátečního, v poslouchání slova Božího, v přijímání svatých svátostí, z nichžto se nám prýští nevyvážený pramen neskončených milostí Božích? Láska k Bohu dosvědčuje se ostříháním jeho svatých přikázání a ta se vztahují nejen na něho samého, noprž i také na bližního. Medle, jak pak jsi se měl k bližnímu svému, dával jsi a nechával jsi každému, což jeho jest; byla láska tvá k bližnímu taková, jak ji popisuje sv. apoštol, řka: „Láska trpělivá jest, dobrotivá jest; láska nezávidí, nečiní nic na chloubu, nenadýmá se, není cti žádostivá, nehledá, co jejího jest, nepouží se, nemyslí zlého, neraduje se z nepravosti, ale raduje se pravdě, všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká.“ 1. Kor. 13. Blaze nám, dává-li nám svědomí to utěšené svědectví, že jsme se o to všemožně snažili, abychom všem těmto povinnostem svým učinili dosti. Pakli ale svědomí naše jinou nám dává odpověď, pak, rozmilí v Kristu, nechtějme jináče do tohoto nastávajícího nového roku vkročiti, leč s pevným úmyslem, že od dneška chceme lépe svůj život spořádati, od zlých obyčejů upustiti, horlivě Pánu Bohu sloužiti a všeho se vystříhati, čímž bychom ho urazili a z milosti jeho vypadli. Tímto způsobem stane se tento nový rok v pravdě též rokem nového života našeho, a pak, byť byl třeba naším posledním, s pokojnou myslí budeme mocí z něho se přestěhovati do života věčného.

Než ale obraťme také zraky svoje na jinou stránku. I v tomto minulém roce udělila nám štědrá ruka Otce nebeského nečíslných dobrodiní a milostí. Upamatujte se na všechny radosti, kteréž vám laskavý Bůh připravil; upamatujte se na ta nebezpečení těla i duše, z kterýchž vás vysvobodil; upamatujte se na tu jeho lásku, s kterou vám práce vaše žehnal; upamatujte se na tu jeho trpělivost a shovívavost, kterouž vás i tehdaž snášel, když jste zasloužili, aby vás hned dle viny vaší ztrestal. Každá minuta, každá hodina, všecken čas váš jeho byl dar, a že vám až do dnešního dne života prodloužil, ježto vás co Pán života a smrti mohl už dávno k sobě povolati, to vše jeho jest milost. Jeden každý z vás, i ten, jehož nějaké neštěstí bylo potkalo, jenž chorobou a rozličnou bédou a strastí stížen byl, může býti přesvědčen, že ten laskavý nebeský Otec ho neopustil, noprž že i nad ním bdí milostivě oko jeho, a že, až přijde čas, i jej dvojnásobně potěší. A teď sudte a řeknětesami, co z toho následuje? — Předně mějme v prozřetel-

nost Boží úplnou důvěru, že nás v tomto nastávajícím roce Bůh neopustí, a že dojistá dá nám, čehož jest nám třeba, pokudž jenom my mu dáme, což jest jeho. Potom nechať srdce naše rozplamení se nejvřelejší vděčností a roznítí se k díkům Bohu povinným. Děkujeme dnes se vši vroucností Otci nebeskému za všecku lásku a dobrotivost, které se nám v minulém roce u tak velké míře dostalo, volajíce k němu do výsosti nebeské z nehlubších útrob srdce svého: Dík a chvála Tobě, Pane a Otče náš nebeský!

Takové díky Bohu vzdávati povinen jsem také já. Již to, že 78 let se mně dobrotivý Bůh v minulém roce dočkati dal, a že posud dle možnosti zastávati mohu těžký úřad svůj biskupský, jest nestihlá milost, kteréž se mi dostalo z ruky Boží. Než ale, minulý rok stal se pro mě i z jiného ještě ohledu důležitým velice velmi, a sice tím, že mi Pánem Bohem dopráno bylo, dočekať se 25letého svého biskupského jubilea. Veliká to milost, za kterouž se Pánu Bohu nemohu dost naděkovati. Když jsem před 25 lety nastoupil mezi vámi, drahé a v Pánu milované ovečky Kristovy, úřad biskupský, nenačal jsem se toho v pokročilém věku svém, že se těchto pěti dvacet let dočekám. A hle, nebeský Hospodin prodloužil mi věku mého. I buďtež mu za to nejvroucnější díky! A nejen to. Ten dobrotivý a laskavý Otec připravil mi mnoho duchovních radostí, kterýchž jsem v tomto dlouhém čase okusil. Ač jsem nebyl nikdy prost a prázden všechněch útrap, dostalo se mi přece vždy mnoho útěchy. Nalezl jsem v tom rozsáhlém ovčinci, kterýž mi z nestihlého milosrdenství svého nejvyšší Pastýř duší našich, Pán Ježíš, svěřiti ráčil, hodně, věrné, zbožné ovečky, kteréž se ke mně, vrchnímu pastýři a biskupu svému, co dobré děti k dobrému otci vždy hlásily a svou láskou, důvěrou a přichylností život mně oslazovaly. V pravdě mohu teď na sklonku života svého veřejně zvolati: Pane, dal jsi mi dobré ovčičky, díky a chvála Tobě! A to svědectví platí i ctihodnému kněžstvu, kteréž mne ve všem, co jsem k rozmnožení cti a chvály Boží a duchovního blaha oveček mně svěřených v těchto 25 letech v úmysl pojal, podnikl a vyřídil, vždy věrně a upřímně podporovalo. Tímto přispěním a vydatnou pomocí, kteréž se mi dostalo jak od vás, milované ovečky z ovčince Kristova, tak i od velebného duchovenstva, bylo mi možno, leccos zaříditi, vykonati a k místu přivesti, což k trvalému prospěchu milé naší Budě-

jovické diecése sloužiti bude, a protož opět volám: Dík a chvála Tobě, Pane a Otče náš nebeský!

Než ale ještě něco říci musím, což mně i vám všem má býti ku potěšení. Pamatujete se, jak důrazně a pohnutlivě jsem na počátku minulého roku v pastýřském listu svém vzbuzoval milé matky naše, aby všady na všech osadách zařizovaly bratrstvo křesťanských matek, a jak jsem jim nutnou toho potřebu na srdce kladl, vloživ jim, že se tu jedná o časné i věčné blaho milých jejich dětí, jelikož za těch našich přítomných časů nebohá mládež u velkém nachází se nebezpečností, ztratiti víru a vypadnouti z milosti Boží, kdyby matky samy dětí svých se bedlivěji neujímaly a je v kázni a báni Boží odchovávat se nesnažily. A hle, nemluvil jsem u vítr. Pán Bůh poženal slovy mým více, nežli jsem doufati směl, a již v tom jednom minulém roce bratrstvo toto se ujalo a hluboké kořeny puštilo. Poněvadž ale apoštolská Stolica tomuto blahodárnému bratrstvu z pokladu církevního rozličné výsady a duchovní milosti uděliti ráčila, jichžto však jenom ta bratrstva účastny býti mohou, kteráž arcibratrstvu aneb v Paříži aneb v Řezné jsou přivtělena, a poněvadž přivtělení spolku Budějovické diecése k jednomu neb druhému tomu dotčenému arcibratrstvu s nesnáze jest spojeno: tou příčinou měl jsem o to péci, aby Budějovické bratrstvo stalo se samostatným arcibratrstvem, by tak tímto povýšením nabylo práva připojovati k sobě všechny jednoty křesťanských matek v Čechách a ve vůkolních zemích, obzvláště v zemích mocnářství Rakouského s tímž účinkem, aby každé jednotlivé bratrstvo mělo úplné účastenství v hojných odpustcích a duchovních milostech, kterýchž arcibratrstvu od svaté apoštolské Stolicy uděleno bylo. I prosil jsem za tuto milost svatého našeho Otce, papeže Pia IX., a nebyl jsem oslyšán. Svátý Otec naplnil prosbu mou, a listem v Římě dne 10. listopadu daným bylo mně odpovědí takto:

„Ze slyšení u sv. Otce dne 10. listopadu 1876. Svátý Otec náš Pius, řízením Božím papež toho jména IX., ráčil ku zprávě, podané ode mne níže psaného tajemníka při sv. Sboru pro mimořádné záležitosti církevní, milostivě dáti plnou moc nejdůstojnějšímu pánu Janu Valerianovi, biskupovi Budějovickému, aby nábožnou jednotu křesťanských matek pod ochranou a přímluvou nejblahoslavenější Panny a bolestné Matky Marie, v chrámě sv. Anny v městě Budějovicích se nacházející, za arcibratrstvo zřídil

se všemi právy, výsadami, milostmi a odpustky těmi, kterých od této apoštolské Stolicy dosáhla arcibratrstva pod týmž jmenem v Paříži a v Řezné dle řádu církevního zřízení; jakož také, aby k tomu arcibratrstvu mohl přivtělovati jiné jednoty téhož jména s právy, výsadami, milostmi a odpustky výše jmenovanými.

Nad to i povolila Jeho Svatost, aby ke dnům, kteréž pro získání odpustků již ustanoveny jsou, ještě přidáni byli svátkové sv. *Václava*, knížete a předního patrona země české, a sv. *Ludmily*, vdovy a mučnice. Tomu všemu nemají jaká koli jiná ustanovení na ujmu býti.

Dáno v Římě od tajemnictví téhož sv. Sboru dne, měsíce a roku výše psaného. Jacobini, v. r.“

Desátého listopadu, tedy na sklonku minulého roku dostalo se mi ještě té veliké radosti, že toto bratrstvo od Svatého Otce v tomž roce, v kterémž v diecési Budějovické počátek vzalo, k arcibratrstvu povýšeno a mnohými právy, výsadami a duchovními milostmi naděleno bylo. A protož opět a opět s vděčným srdcem a povýšeným hlasem volám: Dík a chvála Tobě, Pane a Otče náš nebeský!

Drahé a milované ovečky ze stádečka Kristova! Pověděl jsem vám všechno, co mi na srdci leželo. Obrátil jsem zraky vaše na rok pominulý; zpytoval jsem s vámi svědomí, jak jsme rok ten strávili; zdali jsme povinností svým k Bohu a bližnímu dostáli; vůbec, zdali jsme tak živi byli, jak sluší na dobré děti Otce nebeského. Upamatoval jsem vás též na ty všechny nesčíslné dary a milosti, které jsme v tak hojné míře ze štědré ruky Boží obdrželi. Měl jsem vás k tomu, abyste v tom novém roce obnovili též ducha svého a srdce své, a abyste do toho nového roku vstoupili s pevným předsevzetím, že chcete, co chybného, napraviti a ve všem dobrém se rozhojnit. Vzbuzoval jsem vás též k díkůčinění za všechno od Boha vám udělená dobrodiní. I mně jich Otec nebeský v hojné míře nadělil, a protož volejme všichni společně, jako jedněmi ústy z plna srdce: Dík a chvála Tobě, Pane a Otče náš nebeský! Prosme ho ale také, aby nás i v tomto novém nastávajícím roce neopouštěl, aby svou svatou milostí nás sžil ve všem dobrém, nás milostivě chránil všeho nebezpečností těla i duše, aby svou otcovskou rukou vyprovázel nás po cestách vezdejšího tohoto putování, a jednou, až odbije poslední hodina naše, pro neskončené zásluhy svého jednorozného Syna, Pána našeho Ježíše Kri-

sta vzal nás k sobě do vlasti nebeské, kde bychom jej s blahoslavenou Pannou Marií na věky chválili a velebiti mohli. Konečně přinášeje vám blahopřání svoje k novému roku, přeju vám totéž, co druhdy přál apoštol národů svatý Pavel svým milým Římanům: „Bůh pak naděje naplní vás všelikou radostí a pokojem u víře, abyste se rozhodli v naději a v moci Ducha svatého.“ Amen. (K Řím. 15. 13.)

Před svatostánkem.

Na celém Božím světě já jedno místo znám, kde slasti nadpozemskou vždy v srdci zaplesám. Tam stánek zbudovati jest touhou duše mé, před tichým *svatostánkem* aj místo milené. Tamť přemocný a tklivý mne často vábil hlas; však nedbal jsem já hlasu ach drahý, drahý čas! Ó Jesu nejmilejší, jak mohlo jen tak být, že v tichém svatostánku *Sám* často musel's

dlít? . . .

Leč Ten, jenž tam jest ukryt, ovládl duši mou, a srdce podmanil si horoucí láskou svou. A mysl moji chladnou tak cele překonal, před Jeho svatostánkem že bych proň život dal. Když při Něm slasti nebes mé srdce oplývá, tu svatým políbením On blaží ústa má: i žasnou, kterak Ježíš mých hříchů nečítá; před svatostánkem cítím, jak láska veliká. Když v nouzi jsem a bídě a milost schází mně, vím, kde ji zase najdu — u Tebe jedině! Ty znáš mne, Jesu milý, pomůžeš v čase zlém; ó při Tvém svatostánku cítím, že bohat jsem. Když nemoc mne zlá svírá a léku sobě ždám, vždy nejlepší jen v Tobě, můj Jesu, nalezám. Ty sám jej mile skytáš prahnoucím ústům mým, a při Tvém svatostánku se vždy hned uzdravím. A zármutek a strasti hnětou-li duši mou, tu k Němu bol svůj nesu s důvěrou dětinnou. Ó cítím, že můj Ježíš zde dlí a působí, an tu vždy nebes těchou mé srdce ukojí. Když v boji pro věc svatou se stanu vítězem, hned Jemu zprávu dáti s radostí spěchám sem, I čeká na mne Ježíš mně dává výměnu: ze Svého svatostánku mi skytá odměnu! A jsem-li v pochybnosti, chabne-li statečnost, vím, Kdo mne upomene zas na mou povinnost: ku Svému Pánu spěchám, Onť lásku ke mně má, On při svém svatostánku mně dobrou radu dá. Když večer prací umdlen již toužně hledám klid, povinnost ještě jednu vždy musím vyplnit: Ku svatostánku chvátám, kde strážná Jeho moc, tam z hloubi duše vzdechnu: „Můj Jesu, dobrou noc!“

Až nebude lze k Němu v poslední večer jít, pak Sám zas ve své lásce mne přijde navštívit. Ó Jesu, láska moje, já často s Tebou byl;

kež bys také tenkrát mně v lásce navštívil! Až duše moje s tělem se bude loučit již, ji k trůnu nad hvězdami co vůdce provodí! Pak, věčný soudce Jesu, u milost vejdi s ní, bychom tam na věčnosti zas byli spojeni!

Staré proroctví

o Pražském chrámu Svatovítském
a o chrámu
Božské Moudrosti Cařihradském.

Boj krvavý, který lonského roku na východě počal, směřuje — jak vůbec známo jest — konečně k tomu, aby se rozřešila ona stará otázka, má-li Turčín pohanský ještě déle své hlavní sídlo v Cařihradě podržeti, aneb má-li vláda turecká z Cařihradu a tím i z Evropy vypuzena a do Asie opět zahánána býti. Pokud Turčín v Cařihradě panuje, dotud není moc jeho v Evropě zlomena. Turčín dobyl Cařihradu v r. 1453. Na znamení vítězství svého vjel tenkrát sultán Mahomet II., sedě na koni do převelebného chrámu Cařihradského Božské Sofíje, to jest Božské Moudrosti, činem tím spolu na jevo dáváje, že tento převelebný chrám Páně přestává býti křesťanským, a že v pohanskou mešitu tureckou jest obrácen. Od té doby přestal také svatý kříž nejen v tomto chrámu Božské Moudrosti, ale i v celém Cařihradě a v bývalé říši Byzantinské panovati, a místo jeho zaujal půlměsíc, oznak to domnělého proroka tureckého Mahometa.

Cařihradský chrám Božské Moudrosti považován byl vždy za nejdokonalejší, nejkrásnější a nejnádhernější vykvět slohu stavitelského, jenž Byzantickým sluje. Neměl v oboru tom a nemá sobě rovného po celém světě. Nejslovutnější znalcové uměleci říkávali, že na zbudování chrámu toho nejen lidé ale i andělé Boží pracovali*). Krásu, nádheru a velebnost chrámu toho tím naznačovali, že jej jmenovali „nebeským trůnem slávy Božské, druhým vozem cherubinským Pána celého světa a zázrakem světovým ku cti Boha zbudovaným**).“

Pro nás Slovany má tento převelebný chrám tím větší zajímavosti, poněvadž jej dal zbudovati muž, který byl Slovan rodem. Byltě to řecký císař jménem Justinian, který od r. 527 až do r. 565 na trůnu Byzantinském v Cařihradě seděl, a který vítěznými válkami a obnovením staré říše Římské stal

*) Fr. Hurlers, Geschichte Papst Innocenz III. I. B. S. 593. Note 381.

**) Hammers, Geschichte des osm. Reichs I. B. S. 551.

se velmi proslulým. Pocházel z oněch Slovanův, kteří hned okolo prostředka pátého století uhostili se ve staré Dardanii, t. j. v končině dnešního Kjustendilu. Otec jeho slul Iztok, matka, též i sestra, Viglenica (*Βιγλενίξα*). Ujec jeho, t. j. matčin bratr, byl císař Justin, jehožto žena slula Ljubicia (*Λουβικία*). On, Justinian sám, po domácímu nazýval se Upravda (*Ουπράουδα*). Osada, odkudž rod ten pocházel, jmenovala se Vederiana a ležela v podkrají hradu Tauresium v Dardanii. Současní spisovatelé jmenují národ, jemuž Justin a Justinian náleželi, obecným tehda jmenem Illyrů, dělice jej výrazně od Řekův. Jakož pak Justin z nízkého vojína, kterýmž se byl ve stráži císařské za císaře Leona stal (457—474), povznesl se na císařský trůn říše Řecké (518—527), tak i sestřenec jeho Justinian, učiněn jsa z obecného člověka nástupcem jeho, stal se jedním z nejčelnějších mocnářů. Za panování svého dovedl mimo slavná vítězství a obnovení staré říše Římské také dvě velikolepá díla uskutečnit, která mu po všechny časy v dějepisu lidském slavnou a nepomíjející památku pojistila.

Jedno z díl těchto jest, že na jeho rozkaz za panování jeho složeny byly od zvláštní učené komise z 39 starších výtečných právníků římských nejdůležitější rozsudky a zásady právní, které od tehdejších dob až po dnešní den vždy byly a nepochybně také vždy zůstanou základní učebnou pomůckou při studování práva. Knihy ty slují Digesta neboli Pandectae, a úvod k nim Institutiones atd. *).

Druhé velikolepé dílo, jež císař Justinian za panování svého ohromným nákladem k místu přivedl, jest dotčená basilika Božské Moudrosti v Cařihradě. Již císař Konstantin zbudoval v Cařihradě první chrám Božské Moudrosti. Ten však shořel a císař Justinian uvázal se v tu úlohu, že na místě shořelého chrámu dá ku cti a chvále Božské Moudrosti nový a sice co nejnádhernější a nejvelebnější chrám vystavěti. Proslulý stavitel Anthemios Tralleský zhotovil tedy plán nové budovy a Isidoros Miletský pomáhal při stavbě, která jen pět let, totiž od r. 532—537 trvala **). Když císař Justinian ponejprv do nově zbudovaného a

úplně ozdobeného chrámu toho vstoupil, unešen byl velebností, nádherou a krásou této budovy tou měrou, že v nadšení svým hlasitě zvolal: „Zvítězil jsem nad tebou Šalamoune!“ dávaje výrokem tím na jevo, že chrám Božské Moudrosti co do krásy a bohatství předčí nad bývalý chrám Jerusalemský od krále Šalamouna zbudovaný.

Sluší zde i to ještě podotknouti, že naši svatí apoštolové Cyrill a Method již v mladistvém věku svém právě v tomto převelebném chrámu se modlívávali, ano první veřejný úřad, který sv. Cyrill po svém na kněžství vysvěcení zastával, byl ten, že se stal bibliotekářem knihovny při chrámu Božské Moudrosti *).

Když Turčín Cařihradu dobyl, bylo v pokladnici chrámu Božské Moudrosti veliké množství skvostných kalichů a jiného církevního náčiní nashromážděno. Mezi jiným tam bylo 42000 nejkrásnějších perlemi a drahými kameny ozdobených rouch na kalichy, 24 takových knih sv. evangelia, z kterých každá se svým zlatým kováním dva centy vážila. Dále tam bylo 6 tisíc svícňů z ryzého zlata, sedm zlatých křížů, z nichž každý na sto liber vážil.

Okolo chrámu toho stál nádherný palác patriarchy Cařihradského a jiné četné domy pro kanovníky a kněží, při chrámu tom přisluhující, jichž počet se v celku na 950 osob udává **).

Ze všech těch pokladů a okras, kterými se jednou chrám Božské Moudrosti tak nádherně stkvěl, nezbyvá tam nyní ničeho. — Turčín netrpí ve svých mešitách obrazů, a proto dal i mosaikové obrazy na stěnách zabiliti a na ně všelijaké úryvky ze svého koranu napsati. Budova chrámová ovšem až posud stojí, ale v jakém stavu!

A co bylo vlastně toho příčinou, že se tento převelebný pomník umění křesťanského do rukou pohanského Turčina dostal a že Byzantinská říše, jednou tak slavná a mohutná, od Turků podmaněna a vyvrácena byla? Dle úsudku sloutných starých a nových dějepisců bylo to trest Boží za všeliké neplechy a hříchy, které se v říši dotčené zahrnily. „Hřích bídné činí národy“, dokládá sv. Písmo (Přís. 14, 34.). Byl to trest Boží, jmenovitě za všechny ty roztržky, rozkoly a sváry, které Řekové z pýchy a z sobectví od více století v církvi katolické tropili, nechtíce papeže Římského za námetka Kristova uznati, a jemu jakožto vi-

*) Dr. Herm. Jireček vydal v r. 1867 nákladem Jednoty Právnické text latinský se staročeským překladem Justiniani Institutionum libri quatuor. Z předmluvy ku knize té vzali jsme svrchu dotčenou zprávu o původu slovanském císaře Justiniana.

**) Method. Časopis věnovaný umění křest. 1876, č. 12 podal popis stavitelský téhož chrámu.

*) Dr. J. Bílého Dějiny sv. apoštolů slov. str. 4
**) Fr. Hurter n. d. m. str. 593. Pozn. 381,

ditelné hlavě církve Boží podrobení býti. Takové rozkoly a sváry počaly tam již v devátém století. Jejich nejhlavnějším původcem byl přítel bývalý našeho sv. apoštola Cyrilla, jmenem Photius. Sv. Cyrill miloval však pravdu a víru katolickou víc než svého přítele a proto se mu hned s důrazem veřejně na odpor postavil, jakmile on nauky falešné rozšiřovati počal. V r. 857 vetřel se Photius po ledajakýchs křivých cestách na stolec patriarchální v Cařihradě. Sv. Cyrill předvídaje, že toto povýšení Photiovo pro víru katolickou a pro mravnost v samém Cařihradě a vůbec v říši Byzantinské zlých následků míti bude, snažil prý se napotom všemožně, aby mohl brzy Cařihrad opustiti, a u cizích národů víru křesťanskou rozšiřovati*). I odešel skutečně s bratrem svým Methodem nejprvé mezi Kozary. Pozdržev se na cestě k nim v Chersoně, našel tam ostatky sv. Klementa, mučeníka a papeže Římského, což mu velice milé bylo, poněvadž vždy vroucí lásku a oddanost ku sv. stolici Římské ve svém srdci choval, a tuto lásku také jiným rád do srdce vštěpoval. Později přinesli sv. Cyrill a Method tytéž sv. ostatky na Moravu, a tam, jakož i v Čechách pravou víru katolickou a také vroucí úctu k papežské stolici neunaveně rozšířovali**) Semenu jimi zasetému udělil Hospodin všemohoucí hojného požehnání, i vzrostlo semeno to na Moravě a v Čechách v silný strom, který se tak hluboko zakořenil, že jej i stovčké bouře a návaly nedovedly vykořeniti a bohda také nikdy nevykoření, a sice pro zásluhy našich sv. apoštolů Cyrilla a Methoda a ostatních sv. patronů a dědiců našich.

V Cařihradě a v říši Byzantinské rostlo také semeno Photiem zaseté čím dál tím bujněji, ale přinášelo tam vždy trpčejšího a trpčejšího ovoce. Vítř tam rozevali, a za to také vichřici klidili (Oseáš 8, 7.). Rozdvojením církve východní od západní, zpourou takřka neustálou proti náměstku Kristovu, papeži Římskému, zmohly se tam úskočné pletichy politické, zchytralé svatokupectví, lakomství a mnohé jiné neřesti tou měrou, že bývalá mohutná říše Byzantinská v patnáctém století takřka veškerého základu mravního konečně pozbyla, a že tudíž návalu pohanských Turků odolati více nemohla. Nadarmo se tam v Cařihradě namahali rozliční zbožní a učení mužové, pra-

cující úsilovně na zamezení všech rozkolů ve víře a ostatních mravních neřestí. Jako hned na počátku rozbrojů těch v devátém století náš sv. apoštol Cyrill nucen byl úskočným pletichám Photiovým ustoupiti a z Cařihradu odejiti: tak byli napotom i jiní zbožní a učení mužové podobnými pletichami aneb násilím donuceni, buď doma ve vlasti zcela umlknouti, jako ku př. šlechtetný patriarcha Bekkas; aneb vlast svou opustiti a ve vyhnanství žíti, jako onen svatý patriarcha Řehoř, který před odchodem svým z Cařihradu, nadchnut jsa duchem prorockým, jednomu z nejřednějších státníků tamních, knížeti Notarasovi, zřejmě předpověděl, že z trestu Božího Turci za tři leta Cařihradu dobydou, a že pak sám od Turků donucen bude, vlastníma očima na to se dívati, kterak titěž Turci jeho vlastní děti budou stínati, což se také skutečně stalo. A právě tento Notaras to byl, který pln zloby a zášti říkával, že raději bude viděti vládnouti v Cařihradě turecký turban, než tiáru papežskou*). Čím kdo hřeší, tím i trestán bývá, praví Písmo svaté.

Již v druhé polovici věku 14. předpovídala sv. Birgitta (1302—1373) duchem prorockým, že spravedlivý hněv Boží Cařihrad a říši Byzantinskou za příčinou rozkolnictví velkými tresty zachvátiti obmyšlí**). A sám papež Mikuláš V. psal poslednímu císaři řeckému Konstantinu XI. v jednom listu svém doslovně takto: „Dlouho již vysmívají se Řekové shovívavosti Boží a lidské . . . Dle podobenství evangelického bude se ještě tři leta čekati, jestli že fikový strom, který až posud bez užítu ošetřován byl, ovoce ponese; neponese-li však žádného ovoce, t. j. nepřiznají-li se Řekové v této jim od Boha propůjčené lhůtě k dekretu o sjednocení (totiž církve východní se západní), pak bude strom až na kořeny své vymítěn a národ řecký bude zničen skrze vykonavatele výroku toho, kteréhož Božská spravedlnost proti nim již vynesla.“ Tak psal papež Mikuláš V. r. 1551 císaři Konstantinu XI. Výsledek dokázal, že to bylo prorocství, neboť právě za tři leta na to r. 1554 dobyli Turčínové, stavší se bičem Božím, Cařihradu a rozkotali konečně říši Byzantinskou. Rozkotání její bylo tedy dle úsudku vážných dějepisců trestem Božím, a úsudek ten stvrzen byl i starobylým pro-roctvím.

*) Viz Dr. Blého n. d. m.

**) Jest to stará známá tradice, že sv. Cyrill a Method ostatky sv. Klementa asi tři leta po Čechách nosili.

*) Histoire universelle de l'église catholique, par l'abbé Rohrbacher, tome 22me pg. 99.

**) Revelationes coelestes seraphicae Matris s. Birgittae Monachii 1680, pag. 605.

Ale v dějepisu církevním nalezáme také jiná proroctví tomu nasvědčující, že Turčín nebude vždy v Cařihradě a v bývalé říši Byzantské panovati, nýbrž že moc jeho svým časem zlomena a potřena bude, jak se to již vícekrát ve starém i v novém zákoně stalo, když Hospodin národů pohanských aneb nevěrců k tomu za bičůk vyvolil, aby lid svůj věřící za hříchy spáchané potrestal a ku pokání přivedl. Dalo by se více takových proroctví uvést; my však zde jen jedno z nich krátce uvedeme, a pak ještě ono proroctví vyložíme, které o této záležitosti u nás v Čechách rozhlášeno bylo.

Čtíhodný sluha Boží Bartoloměj Holzhauser (nar. 1613, † 1658), jenž zbožným životem svým a duchem prorockým se stal po světě proslulým, dokládá ve svém Výkladu zjevení sv. Jana,*) že v šestém věku světa, k němuž naše přítomná doba náleží, „ruka všemohoucího Hospodina učiní (ve světě) podivuhodnou změnu, kterouž si žádný člověk přirozenou silou ani představit nemůže. Neboť rekovný onen mocnár, jenž od Boha poslán bude . . . zlomí císařství Turecké, a panovati bude na Východě a na Západě, a všickni národové přijdou, aby se Hospodinu Bohu v pravé víře katolické klaněli.“ A na jiném místě téhož Výkladu praví:**) „Turecké císařství bude velice poníženo, a víra katolická bude se stkvíti na zemi a na moři, a obnovená kázeň církevní bude povýšena.“ A pak ještě brzy na to dodává: „Onen mocnár zlomí císařství Turecké až na malinké panství, kteréž sice setrvá, avšak bude bezmocné.“

Tato a podobná jiná proroctví jsou pro nás Čechoslovany za tou příčinou zajímavá, poněvadž u nás stává starého proroctví, které dokládá, že ten panovník čili mocnár opět vysvobodí Cařihradský chrám Božské Moudrosti z rukou tureckých, a východní císařství k západnímu připojí, který lesk čili stkvlost hlavního chrámu Pražského zase obnoví.

O tomto staročeském proroctví činí zmínku a odvolává se na ně s jakýmsi důrazem v jednom svém spisu muž takový, jehožto důstojnost, šlechtetnost, učenost a velké zásluhy o církev a národ vším právem se domáhají naší důvěry. Muž ten jest Jan Tomáš Pešina z Čechorodu, jeden z nejpřednějších vzdělavatelů dějepisu českého, zvláště pak děje- a místopisu moravského, na jehožto poli si svou neunavenou pilností a horli-

vostí tolik zásluh získal, že nazván byl otcem historie moravské.*) Jeho nejhlavnější dílo vyšlo v Praze v r. 1667 pod názvem: Mars Moravicus. Druhý díl téhož díla našel před nedávnem slovatný p. Dr. Gindely v archivu kapituly Svatovítské, a hodlá jej tiskem vydati. J. T. Pešina narozen byl r. 1629 v Počátkách v Bechyňsku. R. 1665 stal se kanovníkem a českým kazatelem při chrámu Svatovítském. R. 1668 jmenován byl od císaře a krále Leopolda I. falckrabětem (comes palatinus), r. 1670 zvolen byl od kapituly Svatovítské za děkana a r. 1675 stal se světícím biskupem. Zemřel na hromnice r. 1680. Muž ten, stav se děkanem kapituly Svatovítské, a maje přístup ku znamenité knihovně po proboštovi Jiřím Pontanovi z Braitenbergu pozůstalé, jakož i k archivu kapitolnímu a rozličným bibliothekám a sbírkám listovním, počal pracovati na dějepisném díle o Pražském chrámu Páně Svatovítském, a dílo to vydal v řeči latinské r. 1673 v Praze s názvem: Phosphorus septicornis, Stella alias Matutina etc. Po česku: „Světloňoš sedmerorohý čili Hvězda jitřní, to jest Pražského svatého hlavního chrámu Svatovítského velebnost a sláva, jimižto se stkví od tolika věkův vždy stkvěleji.“ Dílo to, pro náš český dějepis velmi zajímavé a užitečné věnoval a připsal Pešina císaři a králi českému Leopoldovi I. Ve věnovacím připsu svém uvádí rozličné příčiny, proč tuto knihu svou právě králi českému věnoval. Jedna z těchto příčin byla, poněvadž císař a král Leopold I. o to pečoval, aby dle zbožného úmyslu děda jeho počet služebníků Božích při chrámu Svatovítském byl opět rozmnožen, a chrám tentýž právem návrátným starobylou slávou svou znovu opatřen. A na tomto místě odvolává se pak Pešina na ono staré proroctví o vysvobození Cařihradského chrámu Božské Moudrosti z rukou tureckých a o obnovení starobylého lesku (stkvlosti) Pražského chrámu Svatovítského. Praví totiž doslovně takto k císaři a králi dotčenému: „Budíž (tedy) Tvoje toto znamenité dílo (t. j. obnovení chrámu Svatovítského) a Tobě také případně štěstí a sláva z toho pocházející; neboť onen panovník — a to se prastarým výrokem Božím a proroctvím u nás rozhláší — dobyde opět Cařihradského chrámu sv. Sofie, a spojí východní císařství se západním, který Pražského chrámu bývalou stkvělost zase obnoví.**)

*) Viz životopis jeho od p. Rybický sepsaný ve Slovníku Naučném.

**) „Tuum sit hoc insigne Opus, Tua quoque erit sequuta exinde Fortuna et Gloria: Siquidem ille

*) Vener. servi Dei Barth. Holzhauser Interpretatio in Apocalypsin. Viennae 1860. pag. 67. et 70.

**) Viz tamtéž str. 186.

Od koho toto starobylé proroctví původně pochází, neudává Pešina. Že však za jeho času bylo vůbec známé, a že se o podstatnosti jeho tenkrát nepochybovalo, za to nám ručí nejen biskupská hodnost, kterouž měl Pešina, dále šlechtetnost mravů a jeho učenost, ale mimo to i ta okolnost, že se veřejně na toto proroctví ve věnovacím přípisu k samému císaři a králi daném, odvolává. Tot by muž takový, jaký byl J. T. Pešina, zajisté neučinil, kdyby o podstatné hodnověrnosti téhož proroctví přesvědčen nebyl. A biskup Pešina měl k tomu také důvody, pro které naději v sobě kořil, že snad císař a král Leopold I. bude ten panovník, na kterémž se dotčené proroctví vyplní; neboť právě téhož roku 1673, ve kterémž onen věnovací přípis napsal, počalo se za arcibiskupa Matouše Ferdinanda Zoubka pracovati na dostavení Pražského chrámu Svatovítského, a ku této nové stavbě položil sám císař a král Leopold I. základní kámen na neděli 15. po sv. Duchu.*) Naděje tato Pešinova se ovšem nevyplnila, ale stalo se také, že hned po roce arcibiskup Matouš Ferdinand zemřel, a že se pak dále na dostavení chrámu Svatovítského nepracovalo.

O proroctví dotčeném učinil také zmínku v r. 1859 slov. spisovatel Zap v „Památkách arch.“ (díl III. str. 5), a pak v r. 1874 na slovo vzatý p. Dr. Borový v „Dějínách diecése Pražské“ str. 369. A že sám císař a král Leopold I., jakož i rádcevé jeho v Čechách tenkrát proroctví dotčenému jakousi váhu přikládali, tomu nasvědčuje královská propoalice. učiněná na sněmu zemském v r. 1672 a 1673, aby totiž sněm obecný na opravě věže kostela hradu Pražského jistou summu z důchodů zemských povolil. V roku 1673 svolili k tomu čtyři stavové zemští, aby osm tisíc zlatých vynaloženo bylo k upevnění věže kostela svatovítského, poněvadž „nejdůst. kníže pán Matouš Ferdinand, arcibiskup Pražský atd. k větší cti a slávě Boží, a počtě milého sv. Vojtěcha, tohoto království patrona, nad jeho svatým hrobem, nové stavení a klenutí vyzdvihnouti oumyslu jest, skrze což dotčený hlavní kostel nejen k větší okrase, ale i oznámená věž z gruntu k upevnění přijde.“**)

—ka.

Princeps (quod vetustissimo apud nos oraculo et vaticinio celebratur) Ecclesiam S. Sophiae Constantinopoli recuperabit, et Orientis Imperium Occidentali adjunget, qui Pragensem Ecclesiam pristino Splendore restituet.“

*) Hammerschmid Prodromus gloriae Prag. pag. 381.

**) Artykulové na sněmu obecném, který držán byl na hradě Pražském 24. dne měsíce října l. 1672 a zavřin 6. dne měsíce února 1673 str. XXIV.

V horské chatrči.

Noc. Ticho jako v hrobě.
Oknem v chýž se hvězda dívá,
na kolébku, útlé robě
nemocno kde odpočívá.

Démantová hvězdy záře
stříbro leje po kolébce,
něžné líbá dítku tváře,
jež potichu matce šepce:

„Co to tamhle jasně svítí
tam nahoře, matko milá?“ —
„Pánbiček ta krásná kvítí
rozsil, by tě veselila.“

„Přines matko jedno kvítko
přines, bych si měl čím hrát!“
prosí matku choré dítko —
matka v odpověď mu vrátí:

„Spi jen tiše andělíčku,
než procítneš zítra ráno,
kvítím, jež zřítš na nebtíčku
lůžko tvé bude vystláno!“

Dítko důvěřujíc matce
uzavírá očka k spánku.
A zas ticho, temno v chatce,
zhaslo světlo ve kahanu.

J. Ježek.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

II.

Kdybych měl jediným slovem znázorniti ráz vladaření Karlova, napsal bych pouze: Karlštejn.

Zbožná mysl, upřímná láska k rodné zemi, dovedný štetec, řezba mistrovská, drahocenné památky, nasbírané ve všech končinách světa a nad tím nade vším obrovská věž se svými hlídkami na rozích mohou do dneška charakterisovati Karla IV. a slavné králování jeho v zemích našich právě tak, jako ty nejvýmluvnější letopisy.

O hradě tom šly po všech vlastech pověsti až báječné a o nahromaděných pokladech pod krovky karlštejnskými vypravoval děd vnukům svým, jako v dalekých zemích romanských povídávali o zámku sv. Grále na vrchu Monthalvotsh v Anglii. S dechem tajeným vstupovali nejprřednější bohatýři čeští v posvátné kobky zdejší. Když kráčivali po síních ve hradě, míváli

hlavy obnažené a když mluvivali, hovořili hlasem tlumeným. Karlštejnští purkrabí byli opravdoví bohatýři, mužové mravů přísných; manové karlstějní vzorové rytířstva a čeled karlstěinská lid beze skvrny.

Karel učinil z Karlštejna svatyni nedotknutelnou, a syn?

Václav byl na Karlštejně teprve druhý den a již se mu zastesklo po volném životě ve svém Dvoře nedaleko Berouna a po Krivoklátu.

„Královský otec můj by nadělal nejraději z hradů koruny české kartusiánské kláštery a purkrabími aby takhle byli sami holohlavci! — Není-liž pravda, Kepko?“

Král Václav usmál se s podivným výrazem kolem rtů a obrátil se k jednomu ze svých společníků. Byl to muž vysokého vzrůstu, as čtyřicetiletý v krátkém zašedlém kabátci a s loveckým nožem u boku. Vlastním jménem nazýval se nán Jan z Chlumu. Václav navykl si však důvěrníkům svým přepodivně přezdívat.

„Či to tu nevypadá, jakobychom byli někde na Újezdě anebo u Dominikánů? Přísámbůh, že to někdy jinak bude na Karlštejně vyhlížet.“ —

Pan purkrabí přecházel komnatou svou nějak rozdrážděn.

Chvillemi mrštil okem dolů do náhradí a uviděv mladého krále v průvodu pána Jana z Chlumu a Jíry z Roztok odvrátil se okamžitě.

„A pak jsem odpovědným za pořádek ve hradě! Buďto budu já purkrabí anebo se musí podrobiti on za pobytu svého železnému řádu zdejšímu.“ —

Purkrabí nedopověděl. Po schodech rozlehly se prudké kročeje, v okamžiku rozevřely se dveře a do komnaty vrazil prudce mladý muž příjemné tváře a na hořením rtu s pyřením sotva rozeznatelným, v prosté kazajce lovecké, v úzounkých kožených nohavicích a s baretem tmavě zelené barvy na hlavě.

„Divně to hostíš, pane purkrabí, svého krále!“ pravil mladý muž s výsměšným přízvukem, usedaje bez okolků na židlici srnčí kůže potaženou.

Pan purkrabí uklonil se hluboce.

„Víš-li, že přijel jsem na lovy? V zdejších borech jsou prý paroháči praví obři. — Chci dvacet chlapů, pane purkrabí.“

Mladý muž se při těchto slovech zdvihl ze židlice.

„V statutech Karlštejna ráčila naříditi Jeho Milost Císařská purkrabím všem na

všecky příští časy, jakož i čeledi veškeré hrad neopouštěti ani na jediný krok.“

„Dvacet chlapů pravím a tři psodvce.“

„Račiz povážiti Milost Tvá . . .“

„Bez okolků; netrpím otálení!“

„Za zevrubné plnění rozkazů císaře a krále našeho ručím životem i ctí.“

Na hlídce v první bráně zahučel náhle roh; těžká, železem pobitá vrata se rozevřela a do hradu vjel jezdec tryskem na upoceném koni. Čeled vyběhla z jizby a v podivení dívala se za poslem, jenž kvapným krokem zaměřil přímo k příbytkům purkrabským.

„Z Prahy!“ — „Ode dvora!“ povídali si a vrtěli hlavami.

V minutě stanul ve světnici, v níž by bylo přišlo mezi panem purkrabím a jinochem k osudnému sporu; před mladíkem uklonil se téměř v polokruhu a podal mu list zapečetěný soukromou pečeti císařskou.

Jinoch přeletěl okamžitě okem několik řádků psaných na pergaměnu, papír zachvěl se mu v ruce a bez jediného slova vrhnuv toliko hněvivý pohled na purkrabího opustil komnatu.

„Hej, Kepko! — Na koně, Rostocký! — Ve dvou hodinách musíme být na Hradčanech!“ poroučel v náhradí jinoch — Karlův nejstarší syn a již korunovaný český král. —

Dvořeufínové neodvážili se zeptati se Václava po příčině tak nenadálého odjezdu.

„Rychle! — koně sem! Či jste zpitoměli?“ znovu poroučel Václav.

A než by se pomodlil „Otčenáš“, ujíždělo pět jezdců v prudkém cválu z Karlštejna lesní cestou k Moříně a před nimi i za nimi smečka obrovských chrtů v pronikavém štěkotu.

„Jeho Císařské Milosti se ode věčra přitížilo. Lékaři obávají se nejhoršího,“ pravil tiše dvorní posel udivenému purkrabímu.

Karlštejnský purkrabí svěsil hlavu, sepnul ruce a oči zalily se mu bohatými slzami.

Čeledínové si šeptali, že se muselo v Praze přihodit nějaké neštěstí.

„Však tužil jsem nehodu. Tušívám ji vždycky, kdykoliv přijde mi na mysl ona svatokateřinská noc v San Felice“ — dosti hlasitě zahučel Záhoř.

Ale z čeledě ho neposlouchal nikdo. V tu chvíli myslel každý z celé duše své na starého krále.

III.

Podobal-li se kdy Karlův hrad klášter-

ním kobkám, bylo to zajisté dnešním večerem. Každému svírala se až prsa tím hrobovým mlčením, jež rozestřelo se rozsáhlými stavbami. Manové v rohových hlásnicích seděli s hlavami opřenými o ruce a v těch hlavách s myšlenkami pochmurnými.

Čeď seděla po dubových lavicích kolem stěn podlouhlé, očázené jizby také bez hovoru a purkrabí obcházel hradby krokem tichým. plíživým.

„Co tu sedíme dnes tak, jakoby v nás nebylo ani jediné krůpěje krve? Je-li na dvoře zle, neštěstí neodvrátíme, protože nemůžeme. Ale než půjdem na kutě, pomodlíme se všickni za císaře našeho a za celý jeho rod.“

Čeď, kterýž v jizbě hrobové ticho přerušil, měl toliko jedno oko, přes celou tvář hlubokou jízvu a na sobě tmavý, ošumělý šat. Zdálo se, jakoby ani ku karlstějské čeďi nepatřil, protože ti druzí měli oblek, jakého nemohl mít ani zeman pětílanový.

Ale starý Křepela patřil ku karlstějské chase jako ku hradu ta vysoká, obrovská věž s mohutným cimbuřím kolem temene, se svými sáhotlustými stěnami a s manskými hlídkami na rozích.

Přezdívali mu „mistr Dekretál,“ protože uměl latinsky, chlubil se alespoň každý den jednou, že poslouchával v Bononii „dekrety“ a „summu“ Tomáše Akvinského v Paříži. A když přijel někdy s Karlem na Karlštejn slavný mistr Vojtěch Rankonis, pražský scholastikus, vždycky se ptal, je-li ještě živ „mistr Dekretál,“ a když mu pověděl pan purkrabí, že dosud mluvívá latině i s čeďí, zašel si k němu a hovořovali spolu. Slovtuný mistr se při tom hovoru usmíval a vzpomínával si opravdu mladých let na vysokém učení Bononském a v Paříži. —

Křepela měl prý být už bakalářem; ale když se roznesla pověst, že české pluky táhnou na neposlušné Vlchy s mladým markrabětem, zavřel „dekrety“ na věky a se „summou“ se také rozloučil. Študentům řekl, že jde učit „dekretům“ rebelly a „summu“ i Aristotela vykládat neposluhům oceli. — Od těch dob zůstal v družině Karlově a když se mu chtěl jednou císař za věrné služby odměniti, vyprosil si na něm, aby byl vřaděn v čeď Karlštejnskou. Povídalo se o něm, že prý pochází z bohaté rodiny šlechtické a když mluvili pošeptmo, jmenovali i erb, kterýž visel nad jeho kolébkou a hádali, proč asi zakrývá svůj rod a proč se k pokrevencům nehlásí.

Na pisanském mostě daroval mu císař před šibenicí Gambakurtů zlatý řetěz a Křepela pověsil jej v tichém klášteře lombardském Rodičce Boží kolem hrdla.

Z chasy na vybídnutí jeho nepozdvihl se žádný. Sám Pán Bůh ví, zdali slyšeli jeho vyzvání, protože naslouchali pohádkám, jež na Plešivci hučely opadalé doubece a jež zněly jim do uší podivněji, než když Záhoř vyprávěl o Titurelovi či o rytířích družstva Artušova.

Křepelovi přišlo opět cosi na rty, ale zamlčel se.

Od Kněží Hory opíraly se větry o strmé hradby v žalupíném kvílení, rytířům ve hlídkách tajil se dech, protože na cimbuří vysoké věže usedlo hejno černých ptáků v děsivém krákorání a havraní zobáky leckdy až na okénka zatukali, jakoby se chtěli přesvědčiti, zdali nespí strážcové české koruny.

Nad kotlinu, z níž jakoby rukou čarodějnou vykouzlen vypíná se hrad, přivalily se mraky a rytířům ve hlásnicích se zdálo, že v těch černých mracích letí duchové, že přinášejí na Karlštejn hroznou, zdrcující zvěst . . .

„Járku braši — neslyšeli jste?“ zvolal náhle starý Záhoř.

V tom otevřely se také dvěře do jizby a na práhu objevil se pan purkrabí.

„Neštěstí!“ Starý Záhoř sepnul při tomhle výkřiku ruce nad hlavou.

„Nahoře ve věžích zvoni,“ vyhrkl ze sebe Křepela a vyrazil na nádvoří.

Pan purkrabí i čeď všechna vyřítla se za starcem.

Karlštejnské zvony opravdu, zdálo se, že rozhoupány jsou do jednoho a i ten ve bráně že se rozezvučel.

Noc byla tmavá; na nebi ani hvězdičky a černé mraky nízkou nad horami.

Manové ve věžích — hlásnicích otevřeli okénka a poslouchali ustrašeně. Zvony hlaholily tak nějak tajemně, tak nezvykle, jako když rozrazí větry ve zvonici okna, zahýbají srdcem a otrájejí se o studený kov.

„Kdo že se toho odvážil?“ zabřímal již podruhé pan purkrabí.

„Vc věži není nikdo a čeď, pane purkrabí, na dvoře,“ ozvaly se tři hlasy v odpověď se tří stran.

„Na věži!“ zavelel pan purkrabí.

Křepela byl na schodech první a za ním hned Záhoř.

Pod zvony nebylo však živé duše; okna zavřena, srdce se ani nehýbala a předce pronikal všem podivný hukot celým tělem ostřeji než sebe krutší mráz.

Panu purkrabímu vystoupil na čele studený pot, Křepela zavrtěl hlavou, Záhoř se chvíli prudčeji než když klesal v San Felice žfznl a hladem vysřlen a hradní div že pochodeň nevypustil z rukou.

Mlčky opustili všickni zvonici. Pan purkrabí odešel do své komnaty, ale neulehl. „Znamení!“ prohodil bázlivě vrátný.

„Zlé znamení!“ přisvědčil Záhoř.

„Karel nám umírá!“ zašeptala čeleď Karlšteinská.

„Karel svým milým Čechům umírá!“ pomyslí si pan purkrabí přikročiv k oknu a obrátil zraky k pochmurným oblakům.

„Karel braši dokonává! — Pomodleme se za dobrého otce našeho!“ zahovořil tlumeným hlasem Křepela a klekl na dlážděné náhradí.

Za ním klekla všecka čeleď a co mělo duši a s tou duší život, všickni se modlili z upřímných srdcí svých. Slza za slzou vvrhala jim z očí, slza za slzou dopadala na utvrdlou zem a každá ta slza věrná změnila se na utvrdlé půdě v perlu vděčnosti.

Prevozník Příbora také už hezkou chvíli poslouchal.

„Bohunko! — Na Karlštejně vyzvánějí. Slyšíš dítě?“

„Slyším tatičku.“

„Zvoní všemi.“

Příbora všel na dvorek. O záplavě nikde ani pohádky. Začínal poletovati snůh a od severu to fičelo jako jehly. Berounka se zdvihala v samých útrokách.

„Aby slavili, na to je už pozdě. Je arci zítra svatého Ondřeje. — Ale Pán Bůh nás chraň všeho zlého.“

Prevozník si při těchto slovech z hluboka oddechl.

Budňanští vbíhali taktéž polo oblečení ze světnic, poslouchali uděšení a nejdříve se jeden druhému podívali na střechy, zdali jim neplane nad hlavami krov. O nemoci Karlově věděli a všem vstupovala do hlavy myšlénka jediná: *Karel umírá.*

A Karel umíral opravdu.

V pondělí o vigílii sv. Ondřeje o třetí hodině po slunce západu leta P. 1378 shasl jeden z nejšlechtetnějších a nejdražších životů, jakéž kdy matka česká porodila a ustalo tlouci srdce, jež neznalo mimo Boha lásky upřímnější než k *svým milým Čechům!*

(Pokračování.)

DOPISY.

Z Hořic v lednu 1877.

(Dárky chudým dítkám o štědrém večeru.

Jest obyčej v Hořicích, sbíratí dárky na

penězích před vánocemi, by se z nich chudým dítkám potřebná na zimu obuv a teplejší šatstvo poříditi mohli. Letos sešlo se k témuž cíli 346 zl. 50 kr. r. m.: summa to na nynější poměry a město z většiny chudé jistě dosti značná. Po domích sebralo se 215 zl.; divadelní ochotníci, kteříž každoročně znamenitou částí k témuž účelu přispívají, věnovali oněť 100 zl., malou loterii p. Valáškem zařízenou vytěžilo se 19 zl. 50 kr. a z odkazu p. Františka Štastného, rodáka Hořického (úrok z nadace) 12 zl., celkem 346 zl. 50 kr. r. m. — Podělování děje se na *štědrý den*. Dítky zazpívají 2 neb 3 vánoční písně, načež osloveny bývají přiměřenou řečí; a když poděleny byly, jedno neb druhé vstoupí a děkuje ve jmenu všech štědrým dárcům a dobrodincům. Jakoli jest čas velmi obtížný a chudiny přibývá: nicméně musíme říci, že s láskou a ochotně každý téměř poskvíl, co a jak mohl. Zdá se, že čím více nedostatek se zmáhá, tím více soustrasti a lásky k bližnímu přibývá, poněvadž ze zkušenosti každý poznává, jak těžká bývá nahota, chudoba a nouze. Kéž by opět vrátilo se trochu té čistě, pravé, křesťanské lásky do našeho lidu; nebo čím více kapital se hromadí v jedněch rukou, a čím větší mezera mezi majetnými a nemajetnými se stává (a ta se stává nyní čím více materialním směrem): tím více lásky jest na straně majetných třeba, aby ta mezera poněkud se vyrovnala, sic bude jednou zle, velice zle. Lépe ať dají *dobrovolně*, a ať se v čas myslí na prostředky, než aby *musili* dávat. Jenom láska křesťanská vyléčí ten *neduh*, jehož bolestí nyní sténá společnost a kterýž zahrnuje se v slově: *sociální otázka*, a všechno jiné, co se na vyrovnání té věci vymýšlí, jest jenom prázdné a jalové a povrchní a nepomůže nic. Jedině řád křesťanský a víra ať oživne ve společnosti nynější pokazené a otázka sociální jest rozluštěna. Nezbývá jiného, než že ten, kdo má, musí dáti tomu, kdo nic nemá; mysliti však na prostředky, jak by se pomohlo chudému, a nic mu nedati, je *marné, bláhové a směšné*. Jak moudré bylo u Židův, že každých 50 let musely se vraceti pozemky, by nestejnému rozdělení statků a zboží se zabránilo!

B. H.

KRONIKA:

Z Prahy. Od včerejší slavnosti nejsv. jmena *Ježíš* po celý oktav udělují se plnomocné odpustky všem věřícím, jenž sv. zpověď skroušeně vykonali, Tělo Páně přijali a

mši sv. přítomni jsou. — U *Marie Panny Vítězné* (u býv. Karmelitánů) na Malé straně, kdež se včera u „Jezulátka“ pouť konala tím pořádkem, že byla ráno o půl 7 h. zpívaná ranní, v 8 h. tichá mše sv., o půl 10. h. německé kázání, o půl 11. h. pontifikální mše sv., odpoledne pak ve 3 h. české kázání a o 4. h. nešpory, bude po celý oktáv požehnání vždy o půl 5. h. odp., k závěrku pak d. 21. t. m. „Te Deum.“

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 18. ledna v Emausích, od 19—23. u sv. Františka (u Křižovníků), od 24—28. u sv. Tomáše.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci prosinci 107 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; za celý min. rok 1264 osoby, a sice ku Praze příslušných 81, z venkova 1146, z Moravy 8, z Rakous a Haliče po 2, z Uher 10, ze Slezska, Saska a Pruska po 1 a 12 osob neznámých. Od zaražení spolku, totiž od listopadu 1861 pochováno až posud 19.600 osob. —

— V *Nižehohách*, farnosti Budyňské nad Ohří, bude sešlý filiální kostel sbořen a nový vystavěn.

— Z *Hradce Králové*. Od Jednoty k podporování chudých chrámů v Čechách, jejíž presidentkou jest kněžna *Berta z Lobkovic*, roz. kněžna z Schwarzenbergů a jednatelkou baronka *Armanda Stillfriedová*, rozšířovatelkou pak pro Hradec Králové zvláště paní *Anna Baltasarová*, choť zemského rady v Hradci Králové, byly v minulém roku předměty již posvěcenými následující chrámy Páně v diecési Kralohradecké podporovány: Babice, Branišov, Chleby, Chotěborky, Chrudim (f. kaple), Dohaličky, Velká Losenice, Velká Řetová, Hořice, Jansdorf, Kocléřov, Králové Hradec (kaple v realce), Kohoutov, Košice, Kroun, Kruceburk, Křížlice, Korouhev, Lanžov, Machov, Miletín, Nižkov, Opočno, Pravouf, Práskacka, Rychenburk, Semanín, Solopisky, Starkov, Sudějov, Týniště, Wamberk, Voděradý, Zbraslavice. Služby Boží (t. j. kázání a sice jednou německé a dvakrát po sobě české — a mše sv.) pro jednotu nejsvětější Svátosti oltářní konány budou každý první pátek v měsíci o 9. hodině ranní v chrámu Páně sv. Klementa v Hradci Králové. První pobožnost počala v pátek d. 5. t. m. kázáním německým, načež následující dvě budou česká, totiž d. 2. února a 2. března a podobně dále.

Z *Meranu* (v *Tyrolsku*). Již lonského roku přinesli jsme v těchto listech zprávu,

že se v Meraně v Tyrolích utvořil spolek, mající za účel, zjednati duchovním, kteřížby pro churavost plicní chtěli zimní počasí v Meraně strávit, snadnější existenci, totiž byt a stravu za levnější peníz; tuto podáváme již:

Stanovy spolku na podporování churavých katol. duchovních v Meraně.

I. Jméno, zástupce (ochrance, protektor) a sídlo spolku. §. 1. Jméno a zástupce. V diecési Tridentské jest pod ochranou každého řádného představeného téže diecése (resp. biskupa) dobročinný spolek privátní (soukromý), kterýž nese jméno: „Spolek na podporování chorobných kněží,“ a jehož výhod duchovní, kteříž léčení v mírnějším podnebí potřebují, způsobem v §. 3. naznačeným, od případu ku případu účastni státi se mohou. §. 2. Sídlo. Sídlem spolku jest Meran.

II. Účel spolku. §. 3. Účel spolku jest: 1. Přijímati kněží, léčení potřebné, do ústavu duchovních, který spolkem založiti se má. 2. Chudé, nemocné katol. duchovní v jednotlivých případech podporovati.

III. Prostředky spolku jsou: 1. Příspěvky zakladatelů a členů. 2. Dárky a odkazy duchovních i laiků.

IV. Členové spolku. §. 5. Členem spolku státi se může každý; podíl máti však ve hmotném prospěchu jeho mohou pouze kněží římské katol. církve, mimořádně též klerikové, kteří svou duchovní vrchností za hodné toho a pomoci potřebné poručeni byli. §. 6. Kterak členové se dělí. Členové spolku jsou buď zakladatelé anebo prostí členové (podporovatelé, přispívatelé). §. 7. Povinnosti. 1. Zakladatelé zavazují se nejméně 100 zl. r. m. v hotovosti složiti. 2. Členové prostí uvolují se buď: a) položiti jednou pro vždy 20 zl., anebo b) skládati ročně aspoň 1 zl., a příspěvek ten, pokud možná, každoročně do posledního srpna zapraviti. Duchovní, kteříž dobrodiní spolku účastni se stali, uvolují se, za živé i za mrtvé členy jednu mši sv. složití a při každé mši svaté si jich vzpomenouti (mem ento učiniti). Příspěvky zakladatelů a členů, jakož i všechny dárky dobrodinců mohou buď přímo u představenstva spolku v Meraně, anebo na každém katolickém úřadě farním složeny býti. Tyto pak se slušně žádají, by příspěvky ty, zvláště kteréž ročně se scházejí, jakož i seznamy dárcův nejdůstojnějším Ordinariátům svým laskavě zasílaly, by odtud dále na místo určené svého (do Meranu) odeslány býti mohly. §. 8. Práva. 1. Každý člen má právo, býti přítomen shromážděním spolko-

vým; tu dle řádu jednacího též mluvití, věci navrhovati a hlasovati. 2. Jména všech zakladatelů, jakož i členů do knihy (album) spolkové se zaznamenají. §. 9. Vystoupení. Ze spolku vystoupiti, každému jest každým časem volno. Kdo po dvě léta příspěvků nezapravil, za vystoupilého se pokládá. V obojím případě pozbývá vystoupilý práv, jichž spolek skýtá členům svým.

V. Způsob, jakým duchovní se podporují. §. 10. Podpora se uděluje od případu ku případu, a sice na písemnou žádost ku představenstvu spolku řízenou. §. 11. 1. Kněží, kteříž zároveň jsou členy spolku, mají přednost před těmi, kdož členy nejsou; jakož i diecése, kteréž o spolek zvláštních zásluh si získaly, před těmi, v nichž spolek tak valné podpory a přízně nedochází. 2. Dokud spolek vlastního domu (pensionátu) nemá, musí omezovati se podpora, kteráž ovšem dle stavu spolkového jmění se řídí, na poskytnutí bytu, bezplatného lékařského ošetření i potřebné služby, léků, jakož i opatření mešními stipendii etc.; může však také záležitosti v podpoře peněžité, již představenstvo spolku stanoví. 3. Kdyby zámožnější kněží v pensionátě bydleti a se stravovati chtěli, povinni jsou, příspěvek na peněžích složití, ježž určití představenstva spolkového právo jest.

VI. Kdo spolek řídí? A. Zástupce (Protektor). §. 12. Zástupce spolku má práva tato: 1. Potvrzuje představenstvo spolku; 2. účastní se všech zasedání spolkových buď osobně, anebo svým zástupcem. 3. Nahlédá do oučtů, kdy mu libo; 4. nesmí bez vědomí a svolení jeho žádná změna stanov spolkových se státi.

B. Představenstvo. §. 13. Z koho se skládá. Představenstvo spolku skládá se ze 6 až 8 vyborů; a jsou: předseda, místopředseda, zapisovatel, pokladník a 2, nejvýše čtyři vyborové. §. 14. Kterak se volí. Výborové spolku volí se z valné hromady a sice lístky hlasovacími. Tito pak volí ze svého středu čtyři funkcionáře. Všickni vyborové volí se na dobu tří let a musejí aspoň za zimních měsíců v léčebném obvodu Meranském bydleti. Výboru přísluší právo, členy ze svého středu buď odešlé, neb vystoupilé, neb vyloučené, počtem doplniti. §. 15. Jak výbor působí. 1. Řídí spolek a spravuje jeho movité a nemovité jmění; 2. přijímá do pensionátu a ustanovuje jeho ředitele; 3. rozhoduje, komu podpora uděliti se má; 4. zastupuje spolek u veřejnosti předsedou neb místopředsedou, zároveň s podpisem jednoho člena vyborového na úrad-

ních a spolkových listinách. §. 16. Kdy se porady odbývají. Pravidelně jednou za měsíc; předseda svolává výbory a sice zvláštním přípisem. §. 17. Kdy výbor platně usnáseti se může. By výbor platně usnáseti se mohl, potřebí jest, by aspoň polovice členů vyborových přítomna byla, předsedu neb místopředsedu v to počítaje. §. 18. Způsob, kterým se hlasuje. Naprostá většina hlasů rozhoduje. Stejně-li jest hlasů na obou stranách, rozhoduje hlas předsedův.

C. Shromáždění spolkové čili valná hromada. §. 19. Jak se svolává. Spolek může představenstvem dle potřeby svolán býti; stává se „Meranskými Novinami“, v nichž se věc v čas ohlásí; též jinými katolickopolitickými listy, jak představenstvo za dobré uzná. Úplná schůze č. valná hromada musí aspoň každý 3. rok se odbývati. §. 20. Jakých práv požívá valná hromada? Valnému shromáždění přísluší mimo ta, jež v §. 14. oznámena jsou, ještě práva tato: 1. vyslychati zprávu jednatelskou jakož i oučetní představenstvem přednesenou a ji buď schváliti neb neschvalovati; 2. zapisovateli a pokladníkovi odměny povolovati; 3. změnu stanov navrhovati; 4. k návrhu představenstva, by se spolek rozešel ustanoviti. §. 21. Jak se hlasuje. Valné shromáždění volí a usnází se většinou hlasů relativní; by však platno bylo usnešení, aby spolek se rozešel, potřebí jest hlasů dvou třetin.

VII. Jak se s jméním spolku naložiti má. §. 22. U případě, žeby spolek působiti přestal, čili se rozešel, ať usnešením valné hromady anebo z vyššího rozkazu: přejde veškeré movité i nemovité jmění jeho ve volnou správu představeného (po případě biskupa) diecése Tridentské, kterýž je jednotlivým diecesím v poměru jejich příspěvků, nikomu z toho odpověden nejso, k podobným účelům, anebo dle vůle dárců i k jiným rozdělí a zašle.

VIII. Kterak ve spolku se pře rovnají. §. 23. Vyskytly-li by se spory, rozhoduje smírcí soud. Každá strana volí si svého soudce. Tito zvolí si opět z členů spolkových třetího za předsedu. Nemohly-li by se o předsedu sjednotiti: jmenuje ho představenstvo spolku. Smírcí soud, zvolen byv, se zavazuje, že v desíti dnech, ode dne, kdy žaloba podána byla, počínaje, rozsudek vynese a oznámí. Stanovy tyto se stvrzují. Kn. bisk. Ordinariat v Tridentě, 6. listopadu 1876. Johannes m. p. biskup. Coadjutor. Viděl: Taaffe m. p. Inomostí 18. listopadu 1876.

Z Německa. Během krutého proticír-

kevního boje osířelo mnoho far. V nedostatku kněží vypomahají si věřící jak mohou. Tak dne 19. prosince m. r. pohyboval se pohřební průvod z Moselweissu ne však jako jindy směrem ku křibitovu, nýbrž k městu Koblenci, odkudž touž doboušel kněz cestou k Moselweissu. Průvod stanul na hranicích osady a kněz stojetolikéž na hranici osady své vykonal odtud tamo církevní vykropení mrtvého těla, s nímž pak příslušníci osířelé farnosti na svůj hřbitov se navrátili. Toť příběh tklivý; nezdíka přibíhá se však v boji tomto i výjevy kratochvilné. Tak učitel Elpei, jenž v osířelé osadě Losíně ve Slezsku pruském s lidem v čas služeb Božích v neděli a ve svátek společnou pobožnost odbýval, byl obžalován, že „nemaje předepsaného vzdělání k duchovnímu úřadu, aniž k takovému úřadu povolán jsa, vykonáváním tohoto veřejného úřadu se zabývá.“ V obžalobě stálo mimo jiné, že p. učitel Elpel slavné služby Boží konal, ač on nepřipouští, že by byl mši sv. sloužil. Konečně uznal soud, že obžalovaný není vinen. — Dne 22. prosince m. r. zemřela v klášteře františkánek v Mohuči ctih. sestra Johanna (hraběnka Marie ze Schmising-Kerssenbrock) v 32. roku stáří svého. Nar. ve Vestfálsku vstoupila po smrti zbožných rodičů svých do řehole chudých františkánek a sloužila Bohu v trpčím lidstvu v Cachách, Flensburgu, Koblenci a konečně v Mohuči, kdež v povolání svém zánět plic si přitáhla a po sedmidenní nemoci skonala.

Z Říma. Sv. Otec Pius IX. jmenoval J. Em. kardinála Monaco Lavalletta svým kardinálem vikařem; kardinála Chigi velkopřevorem řádu Maltanského v Římě; kardinála Bilio prefektem sv. kongregace obřadů; kardinála Caterini tajemníkem sv. římské a všeobecné inquisice. Po úmrtí kardinála Patrizi zaleží sbor kardinálův jenom z 54 členů. Mezi těmito 54 kardinály jest 36 Vlachů, z nichž tři těžce jsou nemocní, totiž: Amat, Capalti a Bizzarri. Jiným zemím přináležejí 18 kardinálů a sice jest 6 Francouzů, 2 Rakušané, 1 Uher, 2 Němci, 2 Angličané, 2 Španělové, 1 Belgičan, 1 Portugalec a 1 Američan. Šestnáct míst kardinálských jest uprázdňeno. Proslychá se, že sv. Otec v měsíci březnu 8 nových kardinálů jmenovati bude. — Dne 23. prosince přijal sv. Otec blahopřání svého papežského dvoru, dne 24. pros. sboru kardinálů, dle 25. papežských gard a deputace čestných komorů, dne 26. pros. zástupců věrné sv. Stolici šlechty římské, dne 27. veškerých důstojníků býv. vojska papežského,

kterí věrnost zachovali a posud v Římě bydlí. Bylo jich asi 350 s generalem v. Kanzlerem v čele. A tak dává sv. Otec den co den audience, z čehož patrnó, že se těší dobrému zdraví.

Paběrky.

1. O původci knihy „O následování Pána Ježíše.“

(Dokončení.)

Heribert Roszweyd z Tovaryšstva Jež. připomíná bibli a rozličné spisy sv. Bernarda, které rukou Tomáše Kemp. ozdobně a čistě opsány byly. I mohlo se státi, že k některému rukopisu, který sám svou rukou opsál, též jméno své připojil, což bylo dosti obyčejné, a že tímto způsobem došel osudu závistihodného, býti považován za původce knihy té. Nejstarší rukopis nesoucí jméno Tomáše Kempenského pochází z r. 1439, tedy o 100 a více let později než rukopisy s jmenem Gersenovým.

Ještě snáze lze vysvětliti omyl povstalý ve Francii z podobnosti jmen Gersen a Gerson. Gerson, vynikající spisovatel církevní a pověstný svojí činností na sněmu kostnickém, mimo jiné spisy přeložil též do franštiny a uveřejnil dvě části z knihy Násled P. J. pode jménem „O vnitřní útěše“. Mimo to stávalo se, že, poněvadž ve Francii málo známé bylo jméno Jana Gersena, pokorného mnicha Vercellského, mnozí pozdější spisovatelé a za prvních dob knihtiskarství první vydavatelé jméno Gersena zaměňovali v jméno Gersona, pověstného a učeného kancléře Pařížského. V mnohých rukopisech sice zachováno správně jméno původce Jan Gersen, ale k tomu připojeno: kancléř Pařížský.

Avšak již na počátku sporu povstaleho byli mužové, zvláště v Itálii, kteří ujímali se Jana Gersena. V Benátském vydání knihy Násl. P. J., které vyšlo tiskem r. 1501 pečí vercellského knihtiskáře Sessy, nalezá se tato poznámka: „Tato kniha nebyla složena od Jana Gersona, ale od Jana, opata vercellského, jak až po dnešní den napsáno jest vlastní rukou v samém opatství.“

Podobně také rozhodla sv. Congregace de Propaganda Fide dne 14. února r. 1639, že kniha Násl. P. J. může tisknouti se v Římě neb jinde pode jménem Jana Gersena z Cavaglia, opata kláštera sv. Štěpána ve Vercellích, z řádu sv. Benedikta.

Jan Gersen narodil se kolem r. 1180 v území republiky Vercellské v nepatrné víšce dei Campi nedaleko šlechtického statku Cavaglia. V dospělejším, jak se zdá, věku vstoupil do řádu sv. Benedikta do klá-

štera své vlasti, odkudž poslán byl do kláštera u sv. Štěpána ve Vercellích. Zde stal se opatem asi r. 1220. Co opat účastnil se správy republiky Vercellské, jsa jedním ze tří reprezentantů tehdejší vlády. Byl též profesorem církevního práva na vysokých školách Vercellských a svou učeností a spisy svými získal sobě čestného jmena „commentator vercellensis.“ — Vedle knihy Násli. P. J. sepsal též: institutio boni monachi, spis to duchem a slohem onomu podobný a výklad k mystické Theologii, která připisovala se sv. Dionysiovi. Mimo to přispívá se mu traktát: de contractibus, a Liber vercellensis super cantica canticorum. Zemřel 27. listopadu roku 1245. Š.

2. Moc lásky křesťanské.

Poslední pro Francii tak nešťastná válka prusko-francouzská zavdala příležitost k mnohým hrdinným činům; jeden z nich, který zaznamenal plukovník Ambert ve zvláštním v Paříži vydaném spisu zasluhuje místa v tomto listu.

Slyštež tedy čtenářové a viztež, jak mnoho dovede křesťanská láska.

Chladná noc rozprostřela temné roucho po zemi, zastínivši jednu vesničku obsazenou vojskem pruským. Ve velké síni občanské školy svítila pokojně lucerna; při jejím světle bylo viděti šest ubohých vesničanů, ztuha provazy na rukou i nohou spoutaných. Tváře jejich byly označeny hlubokou úzkostí. Bylo to šest k smrti nevinně odsouzených. Neznámou rukou střeleno na Prusáky a ti rozrušení hledali pomstu. Nemoha vypátrati vinníky, kteří po nich střelili, nařídil pruský plukovník, aby losem vyvedeno bylo šest mužů z lidu; oněch šest zajatých v síni školní byli právě ti nešťastní, na které padnul osudný los. Při nejbližším východu slunce měli býti zastřeleni.

V tom, co tito nešťastníci očekávali smrt, vchází k nim všecek zarmoucen místní farář, jemuž bylo dovoleno podati odsouzeným poslední útěchy.

Při pohledu na tyto hořem a bolestí omdlévající nešťastníky, byl tak hluboce dojat, že sotva mohl promluvit. Počal těšiti všechny ty odsouzence, ale jen tři z nich byli v stavu bráti podflu v jeho těšivých slovech. Dva z nich byli takorika smyslů zbaveni: třetí upadl v šílenost. Takovou bolestí byli překonáni.

Mezi oněmi třemi, kteří byli ještě při smyslech, byl jeden, jenž divoce povznášel čelo své. V tváři jeho se jevil pokoj, ale v srdci jeho se ozýval divoký nepokoj.

Dvě kruté myšlenky projímaly duši jeho; první byla hrozná myšlenka nezaslouženě tak blízké smrti a druhá bylo ještě hrůznější pomyslení na dívky. Měl jich pět, všechny ještě malé a co při tom nejžalostnější, před nedávnem ztratily matku. Pomýšleje na opuštěnost, v které se ubozí jeho sirotci nacházeti budou, až on umře, chvěl se hrůzou.

Trásl se strachem a řval jako vlk raněný. Vztekem jako unešen zlořečil a rouhal se nesmírně, ale když vztek pominul, počal hořekovati a plakati nad osudem dítek svých. Brzy však počal zase třeštit a trpce se usmívaje křičel: nuže přiveďte sem mé děti a postřílejte je; ony jsou vinny. Ano, ano můj ubohý Bernardin, který je tři leta star, ten střelil na Prusáky!

Dobrý kněz maje s ním útrpnost vynasnažil se, by ho poněkud upokojil, ale marně. Nešťastník se oddal úplné zoufalosti.

Kněz vzýval všechny svaté o radu. Zbožnost jeho mu posléze dala vnuknutí.

Vyšed celý pohnutý a zamyšlený ze síně, zvolna a s hlavou skloněnou ubíral se k vojenskému veliteli, žádaje s ním mluvit. Ten jsa povedený ukrutník, přijal ho pohrdavě leže na pohovce, a maje v ústech dýmku, vypouštěl kotouče kouře; bez útrpnosti kněze poslouchal, ani slovem mu neodpovídal. — Pane veliteli, pravil kněz třesoucím se hlasem, vy to víte, že ti, co střelili na Prusáky, uprchli a že oněch šest zajatých jsou všickni nevinni. Odsoudil jste je k smrti ne abyste je trestal za provinění, kterého se nedopustili, ale abyste strašným příkladem vojenské přísnosti předešel tomu, by se takového provinění nedopouštěli jiní. Abyste tohoto cíle dosáhl, jest vám lhůstějno, ať umře Petr nebo Pavel, dosti na tom, jen když se dá výstražný příklad; stačí jen když šest lidí za obět padne! Ano připomínám ještě, čím znamenitější bude osoba, která za obět padne, tím strašnější bude výstraha. Prosím vás tedy o jednu milost; dovolte, abych já kněz a místní farář postaven byl na místo toho ubohého vesničana, jehož smrt by byla záhubou pěti malých a nevinných dítek. On i já jsme stejně nevinni; ale to jest jisto, že má smrt bude výstražnější nežil jeho.

Tato vážná slova, která by snad dravým tygrem byla pohnula, nedotkla se nelidského vojáka, který vzav na okamžik dýmku z úst chladnokrevně odpověděl:

Dobře tak. Přijímám vaše nabídnutí Jděte.

Ihned k pokynutí svého velitele propu

pustili pruští vojáci onoho spoutaného vesnícana a místo něho svázali hrdinného osvoboditele jeho. Tento ale počal hned sebe sama jakož i své nešťastné spoluodsouzence připravovati k smrti, maje na tom dosti, že obětováním života svého zachoval otce pěti nevinným sirotkům.

Smrt se zdála být nevyhnutelná. Nejblíže východ slunce oznamoval hodinu ustanovenou k vykonání přísného ortele; a hodina ta rychle se blížila. Ale skutek tak vznešené lásky nezasluhoval tak nehodné odměny. Bůh, jemuž se zalíbila oběť služby svého, nedopustil, aby na něm byl vykonán ortel; ale pohnul srdcem vyššího jednoho pruského vojevůdce, který uslyšev o hrdinné obětavosti onoho kněze, nejen ho od smrti osvobodil, ale dal mu za odměnu jeho lásky i život pěti jeho spoluodsouzenců.

Není třeba připomínati, že od toho dne onen přelaskavý farář byl předmětem úcty celé osady. — Učíme se z toho, jakého hrdinství je schopno srdce člověka, v němž plápolá oheň křesťanské lásky. J.

Literární oznamovatel.

— „Ctihodného otce Vavřince Skupoli z řádu Theatinů *Duchovní boj a pokoj duše*,“ s připojeným zvláštním pojednáním o zpovědi z pobožnosti konané (dle cti. kněze J. Boone z T. J.) a náležitými modlitbami přeložil a sestavil Jan Nep. Fr. *Desolda*. Se schválením nej. k. a. konsistoře Pražské. V Praze 1877. Tisk a náklad Cyrillo-Methodějské kněhtiskárny. Str. 408. S ocelorytinou.

— „*Poklad církve svaté*.“ Výklad církevních odpustků, ustanovené v Církvi sv. pobožnosti odpustkové na celý rok, o všelikých slavnostech i ve všelikých potřebách a na každý den, bratrstva a spolky křesťanské u nás nejvíce zavedené a obyčejné pobožnosti při službách Božích. Vydal Tomáš Smýd, kněz arcidiecése olomoucké. S aprobačí nej. d. arcib. ordinariátu v Olomouci. V Praze 1877. Tisk a náklad Cyrillo-Methodějské kněhtiskárny. Str. 544. S ocelorytinou.

— „*Stručný všeobecný slovník věcný* (Malý slovník naučný).“ Redaktor: Jakub Malý. Sešit 36., jímž ukončen díl III. V Praze 1877. Nákladem kněhupectví I. L. Kober. — Tamtéž vyšel: „*Jih*.“ Historicko-romantické obrazy od Prok. Chocholouska. Sešit 5. (str. 257—320).

— „*Kolínské noviny*“ vycházejí od nov. roku co týdeník. Předplácí se v Kolíně celoročně poštou 2 zl. 40 kr.

— „*Ludmila*“, list pro křesťanské matky, vychází redakcí prof. Ant. Skočdopole v Budějovicích každý měsíc v sešitě o 32 str. Stojí

celoročně se zásluhou každého čísla po pět 1 zl.

— „*Cecilie*“. Časopis pro katolickou hudbu posvátnou v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Vychází d. 5. každého měsíce. Stojí s poštovní zásluhou celoročně 2 zl. — „*Method*“. Časopis věnovaný umění křesťanskému. Orgán odborů pro výtvarná umění a archeologii Akademie křesťanské v Praze. Vychází d. 20. každého měsíce. Předplácí se též 2 zl. ročně. Vydavatelem a redaktorem obou listů jest vp. Ferdinand J. Lehner v Karlíně.

— „*Pražské Jezulátko*“. Dějepisný nástin Jeho úcty v Pražském kostele Matky Boží Vítězné. (Otisk z čas. *Blahověst*.) V Praze 1877. Nákladem vlastním. Str. 81. Cena 12 kr. v k. arcib. kněhtiskárně.

— „*Koleda*“, čtení pro náš lid, vychází vždy dne 1., 10. a 20. každého měsíce v Olomouci a stojí celoročně s poštou 4 zl. Účelem tohoto belletristického listu jest šířiti lásku k vlasti a chuť ku čtení mezi lidem moravským.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Novotný*, I. duch. správce v c. kr. zemské trestnici u sv. Václava v Praze, obdržel expositorium canon;
- p. Josef *Maleček*, katecheta u Anglických panen a na něm. real. školách na Malé straně v Praze, obdržel právo synodalí.

Ustanoven jest:

- p. Josef *Schneider*, kaplan v Toužimi, za fund. katechetu v Sangerbergu.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- P. Marian Jan *Hanika*, ř. cisterc., os. farář a adm. fary v Starém Oseku, d. 21. prosince 1876 (nar. v Žluticích 17. června 1809, vysv. 3. srpna 1835.)

Vyznamenání jsou:

- p. Ludvík *Sommer*, čest. kanovník a děkan v Údlci, jmenován bisk. vikářem v okr. Chomutovském;
- p. Josef *Štěrba*, bisk. kazatel, obdržel právo synodalí.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Gürlich*, kaplan v Brništi, za faráře v Dubnici;
- p. Jan *Cenefels*, farář v Jinonicích (arcid. Pražské), za faráře ve Vinařicích;
- p. Josef *Schierz*, farář v Lobendavě, za faráře v Zeidleru.

Milodary. Na dostavení metrop. chrámu sv. Víta v Praze: Bohoslovci v Litoměřicích 22 zl. 40 kr.

Spolku sv. *Michaela*: N. N. 2 zl.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
S. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Hromniční skřivánek Matky Boží Boleslavské.

Lauda alauda, lauda Jesum.
Lauda alauda, lauda Mariam.

Zpívej skřivánku k Božímu Beránku,
Zpívej Matičce, milé hrdličce,
Zpívej písničku, Boží posličku,
Staroboleslavskou pozdrav Matičku.

Srdečná úcta k Matičce Boží Marii P. utkvěla hluboko v srdci lidu Českoslovan-
ského hned za prvních dob uvedení kresfan-
ství v národu našem. Tato úcta jest jedno
z nejdražších dědictví, kteréž nam zanechali
naši sv. apoštolové Cyrill a Method. První
chrám biskupský, jež na posvátném Vele-
hradě zbudovali, zasvěcen byl Matičce Boží.
Tím celý národ náš Českoslovanský do zvlá-
štní ochrany Matičky Boží poručil a ode-
vzdali. Od té doby prokazovala Matička Boží
v každém věku národu našemu nesčetných
milostí a dobrodiní, o kterýchž by se velké
knihy daly napsati. Náš „dobrý lid“ (tak jej
jmenovával sv. Cyrill), náš dobrý lid tedy
choval pak vždy nejhlubší a nejněžnější úctu,
důvěru a lásku k Rodičce Boží, a Ji po Bohu za
své první útočiště pokládal. I když cizácké
nauky bludářské jednotu té svaté víry, kte-
rouž sv. Cyrill a Method v národu našem
zakorenili, a za kterouž sv. Ludmila a sv.
Václav svou krev prolih, když později, pra-
vím, bludy cizinské národ náš rozdvojily a
jej s vysokého stupně blahobytu a slávy až
na kraj bezedné propasti uvedly: i za těchto
smutných a strastí plných dob nevymřela ona
hluboka a něžná úcta, důvěra a láska ve
velké části naroda našeho. Ano říkali
předkové naši: Ve válkách husitských stala
se Matička Boží u nás v Čechách Matkou
Bolestnou. Ale matky pozemské lnou oby-

čejně s nejvěšší láskou k tomu dítěti své-
mu, kteréž s velikou bolestí zrodily: tak jako
ondy Rachel svého syna Benjamina (t. j. syna
bolesti) velice milovala, poněvadž při jeho
porodu nejvíce bolesti zakusila. Proto tedy
říkali starí zbožní předkové naši po val-
kách husitských: Ano u nás v Čechách stala
se Matička Boží ve valkách husitských Mat-
kou Bolestnou, ale my Čechové stali jsme
se spolu jejími Benjamins t. j. Ona nám nyní
jest více milosti a lásky materské proka-
zuje, než dříve, a pokládá nás za své mi-
láčky. Její přimluvu u Hospodina, a přimluvu
našich svatých patronů a dědiců, kteří také
vsickni nejhorlivějšími ctiteli Mariánskými
byli, připisovali to napotom naši předkové,
že národ náš Českoslovanský a kralovství
České v dotčených bouřích a válkách ne-
zplynuly, a že se opět celý náš národ až na
nepatrnou částickou, katolickým národem stal.
A s jakou vroucností náš lid potom zase
úctu a lásku k Matičce Boží pestoval, tomu
nasvědčuje veliký počet slavných poutnických
míst a divotvorných obrazu Mariánských,
které se po skončených rozbrojích nábozen-
ských v Čechách objevily, a z kterých se až
podnes velká část zachovala. Hluboko, velmi
hluboko zaryta jest až podnes v lidu našem
úcta Mariánská! A kdo tento „dobrý náš
lid“ plněji pozorovati umí, nalezle toho
patrných důkazů, že až podnes Matičku Boží
nejen ctí a Ji sobě váží, ale že Ji take nej-
útlejší a nejněžnější synovskou láskou miluje.
Uvedeme tuto na ukazku jen dva takové dů-
kazy ze života národního vzaté: V některých
krajích naší české vlasti užívá náš zbožný
lid přídatného jmena krásný, á, é, výhradně
jen o Matičce Boží, dávaje tím na jevo svou
zvláštní hlubokou úctu, kterouž k Ní v srdci

svém chová. Kvítka, bylina, zvíře a ostatní jiné věci jsou mu hezké, hezounké, pěkné, sličné: ale *krásná* jest jenom Panenka Maria, a pokládá to hned za jakousi nešetřnost a neuctivost k Matičce Boží, když kdo nějakou věc neb osobu krásnou nazývá. O jak něžný, jak sličný, důstojný a velebný jest asi ten obraz a pojem o Matičce Boží, který v mysli a v srdci lidu našeho utkvěl, a který se tímto způsobem mluvení naznačuje! Druhý takový důkaz jest tento: Skřivánek platí u lidu našeho za ptáčka Panenky Marie. Za tou příčinou se k němu se zvláštní šetrností a něžností chová. Běda tomu nezbednému klukovi, který by na jaře hnízdo skřivánčí vybral, aneb skřivánka opět na svobodu nepustil, když se mu na vějíčky chytne! Tím by se takový nezbeda proti Matičce Boží provinil; neboť skřivánek jest Jejím oblíbeným ptáčkem. A odkud asi se vzalo toto mínění u lidu našeho? Povstalo tuším opět z té zvláštní úcty a něžné lásky, kterou má k Matičce Boží. Lid náš jest zpěvu velice milovný; zpěvem nejen srdci svému ulehčí a mysl svou rozveselí; ale zpívaje vykonává své ranní a večerní modlitby, zpívaje obcuje neraději nejsvětější obětí mše svaté, zpívaje koná nejraději každou zvláštní pobožnost, zpívaje chválí Boha při práci, a zpívaje rozjímá také věčné pravdy našeho sv. náboženství. Zpěv jest takřka druhou přirozeností lidu našeho. A když tedy na jaře za pěkného počasí skřivánka vidí a slyší, kterak se lehounkým vzletem výš a výše k nebeské obloze vznáší a kterak při vzletu svým čím dál tím něžněji a dojmavěji zpívá a zpívá až mu srdéčko ušedá: tuť se rozechvěje i srdce zbožného lidu našeho nad tímto objevem, tuť i on sám se povznáší myslí svou k nebi, tam, tam do toho čarovného nebe, kde svatí a svěťice Boží podivuhodným zpěvem slávu Boha Trojedinného prozpěvují. Něžný, dojmavý zpěv skřivánka k obloze nebeské letícího, upomíná jej na oněch čtyřiceti a čtyř tisíc panícův, kteří tam v nebi Beránka neustále následují, kamžkoli jde, zpívající píseň, kteréž mimo ně žádný jiný nemůže se naučiti. (Zjev. 14.) a v čele těch nebeských pěvců vidí také královnu nebes, Marii Pannu, oděnou sluncem, mající měsíc pod nohama svými, a na hlavě korunu dvanácti hvězd, ana krásou a zpěvem svým nad všechny ostatní pěvce nebeské daleko a daleko vyniká (Zjev. 12.) Panna Neposkvrněná, královna nebes a země nemá sobě rovného pěvce a oslavence v říši nebeské, tak jako skřivánek sobě rovného ptáčka zde na zemi nemá, kterýby při ve-

lebném vzletu k obloze nebeské tak něžně a dojmavě zpívatí uměl, jako on zpívá: a proto tedy jest skřivánek u lidu našeho ptáčkem Panenky Marie, a z úcty a lásky k ní má každý člověk se skřivánkem šetrné zacházení. Skřivánek byl vůbec vždy oblíbeným ptáčkem u lidu našeho. Tomu nasvědčuje také staročeská píseň v Rukopisu Kralodvorském pod názvem: Dívka a skřivánek. A právě proto, poněvadž oblíbeným ptáčkem u lidu našeho vždy byl, proto jej lid náš do jakéhosi styku s Matičkou Boží uvádí, dáváje tím na jevo, kterak si Panenky Marie velice váží, když vše to, co mu milé jest, na ní potahuje.

Jest i to pozor hodné, že lid náš Českoslovanský o jakémisi styku skřivánka s Matičkou Boží jmenovitě na Jejím hromničním svátku rád myslíval. Toho důkazem jsou zvláštní pořekadla, která se v řeči naší mateřské až podnes zachovala. Známý staročeský spisovatel Ctibor Tovačovský z Cimburka, jenž ve věku 15tém hejtmanem markrabství Moravského byl, uvádí v své knize „Hádání pravdy“ jedno takové pořekadlo. Práví totiž: „Bnde chltí vrch svého štěbetání učiniti, právě jako *skřivan na hromnice*.“ Druhé takové pořekadlo jest až posud v celých Čechách mezi lidem dostatečně známo, a zní takto:

Na hromnice musí skřivan vrznout,
i kdyby měl zmrznout.

Jakým způsobem pořekadla tato povstala, toho ovšem neumíme posud vyložití; ale to z nich patrně vysvítá, že lid náš jakousi důležitou příčinu k tomu měl, aby hromniční svátek Panenky Marie do jakéhosi spojení se zpěvem skřivánka uvedl.

I dočtli jsme se mimo to v jedné staré české knížce velmi zajímavé zprávy o ptáčku skřivánkovi a Matičce Boží Staroboleslavské. Posvátný obraz Matičky Boží Staroboleslavské pokládá národ náš od dávných století za svůj nejdražší poklad Marianský, poněvadž dle nejstaršího a nepřetrženého podání od našeho sv. apoštola Methoda pochází, a mučenickou krví sv. Ludmily a sv. Václava byl zbrocen. Předkové naši nazývali obraz Matičky Boží Staroboleslavské „palladium země České, palladium království Českého“ t. j. ochranným obrazem vlasti naší, a k němu se také nejen v soukromých svých potřebách ale jmenovitě i ve veřejných a obecných potřebách a svízlech celé země České důvěrně za pomoc utíkávali. Za touto příčinou o tom také nepochybujeme, že pravým a věrným Čechům, kteří dle vzoru a příkladu sv. Václava a Karla IV. víru svatou kato-

lickou a národ svůj milují, každá i sebe menší dějepisná zpráva o Matičce Boží Staroboleslavské jest vítána, a proto teď i zprávičku tu o o hromničním skřívánku Matičky Boží Staroboleslavské v listech těchto uveřejňujeme.

A zpráva tato má do sebe tím větší zajímavosti a hodnověrnosti, poněvadž ji původně ve spisech svých před dvěma sty lety zaznamenal muž nejen velmi vzdělaný a učený, ale i velice zbožný a šlechtetný, který spolu také po celý svůj život byl jeden z neihorlivějších ctitelů Panenky Marie a našich svatých patronů a dědiců českých, jakož se to na každého pravého Čecha sluší a patří. Muž tento jest Jan Ignác Dlouhoveský z Dlouhé Vsi, jehožto životopis v minulém ročníku tohoto časopisu (čís. 31.) podal jeden náš na slovo vzatý spisovatel národní. I upozorňujeme při této příležitosti čtenáře své poznovu důrazně na tohoto velice šlechtetného a o národ náš zasloužilého muže, a dá-li Pán Bůh budeme o něm ještě vícekrát v těchto listech mluvit. Vypravuje tedy Jan Ignác Dlouhoveský, kanovník staroboleslavský a svatovítský a napotomní světící biskup, ve svém r. 1670 vydaném spisu, jenž sluje: „Ager benedictionis t. j. Požehnané pole“ atd. na straně 24. takto: „V tu nejkrutější zimu, byť ještě pod sněhem všecko těžilo, on (totiž skřívánek) nicméně každý rok nezměnitelně na den hromnic aneb Očišťování neposkrvněné Panny Marie v Staré Boleslavi nad kostelem ten den se ukazuje, což od dvou set let v pravdě vždycky, až dosavad, seznáno jest: hnedky z rána, jak dennice vychází, on vesele vzhůru letí, a nad kostelem sem i tam se proletuje, a tak až do večera samého sviťorí a zpívá, jakoby Matičce Boží hudbu provozoval a Ji obveseloval. Po tom pak dni více ho slyšeti ani viděti není, až k příjemnějšímu a libějšímu počasí v houfu větším a tovaryšstvu se zjevuje.

Lauda alauda, lauda Jesum,

Lauda alauda, lauda Mariam.

Zpívej skřívánku k Božimu Beránku,

Zpívej Matičce, milé hrdličce

Zpívej písničku, Boží posličku,

Staroboleslavskou pozdrav Matičku.“

Tuto tedy zprávu o hromničním skřívánku Matičky Boží Staroboleslavské zaznamenal doslovně Jan I. Dlouhoveský, muž velice šlechtetný, který jsa kanovníkem, později proboštem Svatovítským a světícím biskupem nejeden důkaz své důkladné učenosti a obezřetnosti podal. Čtyři utěšené veršičky jež Dlouhoveský ku této své zprávě připojil, mohou zajisté každému znalcí za důkaz dostati, že muž ten nejen měl velké vlohy bá-

snické, ale že také pravým českým prosto národním básníkem byl.

A jaká něžnost, oddanost a láska k Matičce Boží Staroboleslavské jeví se v těchto kratičkých verších! Ano biskup Dlouhoveský byl takřka po celý svůj život jeden z nevroucnějších ctitelů Matičky Boží Staroboleslavské. Máme toho více důkazů po ruce, které bohda později uveřejníme. Zde toliko jeden takový důkaz na ukázkou noložíme, který spolu svědčí o velké pokoře tohoto slovutného muže. Právě totiž v předmluvě ku svrchu dotčené knize „Požehnané pole“ atd. sám o sobě takto:

„Ale já bojím se o sobě, bych místo skřívánka havránkem černým nebyl, a méněji nejsvětější královně nebeské mezi všemi se líbil, které jsem hrubě mnoho povinen, poněvadž mne dvojnásobně a lépe, jako pravá matka zrodila, na místě svém Staroboleslavském, dadouc mně oumysl a povolání k duchovnímu stavu, a k tomu mně silně ve všem učení mém i prostředky dopomahajíc. I čehož nijakž hoden jsem nebyl, důstojnosti Církve svaté jsem obdržel, a před tím v těžké nemoci a smrtedlném zápasení, zdraví předešlé, které lidskou pomocí dosáhnouti již nebylo, šťastně mi navrátila. Z těch a ze všech ještě mnohých jiných tajných milostí, vděčnost mou Matičce Boží Staroboleslavské po všechny časy prokazovati povinen jsem, i tuze zavázán, ji, dle způsobu skřívánka, každý den sedmkrát ano stokrát a tisíc tisícůkrát pozdravovati.“

Svou vřelou úctu a lásku k Matičce Boží Staroboleslavské osvědčoval Dlouhoveský nejen tím, že k její účtě a oslavě více knížek sepsal, ale že také po dlouhá leta četná pouťnická processí do Staré Boleslavi vodíval. Zprávu o tom podal opět sám ve své knížce, již vydal pod názvem „Zdoroslavíček na poli požehnaném“ atd. Na stránce 27. praví totiž: „Vzbudili mne k tomu (t. j. k vydání té knížky) mé v Kristu nejmilejší ovčíčky duchovní, někdejší Německo-Brodští, kteří se mnou každoročně s processím na dvanácte mil velkých choditi sobě nestejskali, anobř i jiná města okolní za sebou táhli, že jsou se nám v houfích nemalých připojovali. Jako: Čáslavští, Kutnohorští, Kolínští, a nejbližší Brodským Polenští. Jichžto všech duchovním vůdcem jsem býval. A potom do měst Pražských, od jednoho kostela Matky Boží do druhého jsem s věrnými Jejími putoval, kteří jakožto včeličky zoulův z příbytků svých, leckdys sobě na pastvu duchovní vyletěli, a mnoho sladkého medu a bílého vosku, to jest, potěšení duchovního a

svědomí tam odlehčeného a očistěného sobě způsobili a zjednali.“

Pracoval mimo to Dlouhoveský při každé příležitosti usilovně na tom, aby se všude po Čechách četné poutě do Staré Boleslavi zaváděly. Tak praví na příklad v téže knížce na stránce 23. k měšťanům hlavního města Pražského: „Proto jsem tuto skrovníčkou rukověť vydal, aby tebe Pražana měšťana, blízkého souseda, k většímu milování a k častějšímu na slavnosti Její výroční navštěvování pobídl a ponoukl.“

O kým bychom se i za našich dnů, každý dle možnosti své, horlivě toho ujímali, aby úcta a láska Matičky Boží Staroboleslavské v celých Čechách opět byla rozšířena a povznešena, a aby také četné poutě ze všech končin vlasti naší do Staré Boleslavi opět byly zařízeny. Nezapomeňmež nikdy na to, že naši předkové Matičku Boží Staroboleslavskou za „palladium“ t. j. za ochranný obraz celého království českého měli, a ve své důvěře k němu zklamání nebyli.

— ka.

Na neděli Devítník.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia).

Podobno jest království nebeské člověku hospodáři, který vyšel na úsvitě, aby najal dělníky na vinici svou. (Mat. 20, 1.)

V posledním roce své učitelské činnosti mluvil P. Ježíš zvláště často o království nebeském nebo-li o církvi své v krásných podoběnstvích, která svou zajímavostí mysli posluchačův u veliké míře vábila. Zjistě neobvyčejným to bylo potěšením a svatou radostí, viděti Pána Ježíše vyučujícího a poslouchati jej, když božská jeho ústa mluvila: a proto nedivme se, čteme-li v písmě, že se za ním hrnuli velcí zástupové, na domov i na pokrm zapomínající. Nám ovšem není popřáno vlastněma ušima jej poslouchati: než budme toho vděční, že tatáž krásná podoběnství, kteráž on drubdy přednášel, i nám církev sv. často předčítati dává. Tak dnes předkládá se nám podoběnství ono, v kterémž Spasitel církev, neb iak ii nejráději nazývá, království Boží k vinici připodobňuje. Uvažmež tedy, jaký význam má podoběnství to vůbec a jaký pro žákův zvlášť.

Nemálo jistě zakládali sobě židé na tom, že jsou národem vyvoleným, že jim jediným poslán jest Vykupitel, v jehožto království, jak bludně se domnívali, světském oni sami jen budou mítí podíl, kdežto pohané naprosto z něho vyloučeni budou. — Tak ale nemělo býti v království duchovním,

jež na zemi založil Syn Boží. „On přišel na svět, aby jím spasen byl veškeren svět.“ Všickni lidé bez rozdílu mají mítí stejného účastenství v milostech, jichž smrtí svou dobyl, ať židé, ať pohané, jakož svědčí sv. Pavel. Protož i řekl Pán apoštolům: Jdouce, učte všechny národy; proto též předpověděl, řka: „A bude kázáno toto evangelium po všem světě na svědectví všem národům.“ A tak skutečně v poslední době života Páně i mnozí pohané uvěřili v něho jakožto Vykupitele světa, jako na př. setník z Kafarnaum, žena Kananejská a přemnozí jiní. Měliť snad tito věřící pohané vyvržení býti z království Božího, kdežto Bůh přece chce, aby všickni lidé jej poznali a spaseni byli? Neměliť snad mítí žádné naděje, žádného podílu v spasení? Neměla jim v temnosti bludů sedícím zasvitnouti hvězda věstící vykoupení? Dle obecného mínění židovského nikoli. Takého náhledu, zdá se, byli i sami apoštolé, kteří nad to ještě, jsouce od počátku s P. Ježíšem, větší přednosti a odměny v království jeho očekávali před těmi, kteří později do něho povolání budou, iak to vysvítá ze slov Petrových, která pronesl při následující příležitosti. Stalo se, že jeden mládenec přišel k P. Ježíši, otázal se ho, řka: „Mistře dobrý, co budu dobrého činiti, abych měl život věčný?“ — Ostříhej přikázání, odvětil Pán. Na to mládenec: „To činím od mladosti své: čeho se mi ještě nedostává?“ I dí jemu Pán: Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej co máš, rozdej chudým a budeš mítí poklad v nebi, pojď a následuj mne! Uslyšev mládenec slovo to, odešel smuten, neb měl mnoho statků. Petr ale, slyše slova Páně, mřsil v sebe: „Čeho tento neučinil, učinili isme my“ — a chtěie zvědět, jaký by to poklad měl za to v nebi, nemeškaje otázal se Pána, řka: Aj my opustili všechno a šli isme za tebou, co tedy bude nám? — Eihle Petr mluví iménem ostatních, a nelze upříti, že v slovech jeho skrta jest tajná hrdost, jakoby apoštolové měli mítí zvláštního podílu v zaslíbených odměnách v království Mesiášově. Znamenaje to Pán laskavě uvádí Petra na pravou cestu. Nejprve ovšem slibuje apoštolům odměny, řka: „Amen pravím vám, že vy, kteřížto jste následovali mne, v druhém narození, když sedětí bude Syn člověka na stolici velebnosti své, budete i vy sedětí na dvanácti stolicích, soudíce dvanáctero pokolení israelových“ — ale i hned, aby snad nezhrdli, dokládá: „A každý, kdož opustí dům, bratry neb sestry pro mne, životem věčným vládnouti bude.“ Aby však pravdu tuto ještě pochopitelněji vyložil jim, vypravoval podoběnství o vinici,

jehož smysl po tomto vysvětlení na snadě jest, že totiž všickni lidé bez rozdílu pomocí církve povolání jsou k životu věčnému, kde odměna nezáleží na čase, kdy kdo byl povolán, ale na tom, zdali si jí zasloužil.

To význam jest obecný; užší význam, zvláště vás ji. m. se týkající, jest tento: vinice jest škola a dělníci jsou ti, kteří! povolání jsou, aby v ní pracovali o svém vzdělání. — Škola, ústav vzdělávací — v pravdě překrásná to vinice! Zde pěstuje se nejúšlechtilější rostlina — pozhnaná réva ducha lidského; tu jest ta blahodratná půda, do níž zasívá se nejdražší símě — poznání Boha a všeliké pravdy; tu jest to místo, kde se o nejdrahoccnějším pokladu — o pravém vzdělání dospívající mládeže neunavně pracuje s tak mnohou trpělivostí, s tak velikou obětivostí! Škola jest to místo, kde v rozum a paměť ukládá se hojná zásoba vědomostí, které žákům. ať je P. Bůh povolá k stavu jakému koli vždy k velikému budou prospěchu a užitku. Škola jest místo, kde mládež nejen se vyučuje, ale i k pořádku a poslušnosti, k mravnosti a zbožnosti se vede, na kterýchžto věcech bytí a blaho společnosti lidské spočívá. Škola jest štěpnice, na jejíž zdárné ovoce čeká rodina, církev a vlast. Škola jest, ať zkrátka dím, v pravdě krásná a ušlechtilá vinice. Nemusíte-liž i vy ji. m. uznati, že škola jest jedno z největších dobrodiní, jimiž Bůh miláčky své obmysliti může? Jaké to štěstí pro vás, že nebeský hospodář na tuto vinici vás najal za dělníky. Uznejte toto dobrodiní Boží, bez kterého jen na nízkém stupni obyčejnosti byste byli zůstali: važte si toho daru Božího, bez kterého byste ani k vědomí duševních sil svých byli nepřišli. Jak ale zachovati se vám jest, abyste u večer po práci obdrželi mzdu zaslouženou? — „Jednoho jest potřebí“ pravil Pán k Martě na obranu sestry její Marie, kteráž sedíc u nohou jeho bedlivě poslouchala jeho učení. I vám ji. m., jižto učení tak mnohá posloucháte, jednoho nejvýš jest zapotřebí. — a to sice neunavné, vytrvalé pilnosti. Co platno, že šlechetní a horliví pštitelové vaši vyučují vás, nepřičínáte-li se také sami, nebudete-li míti potřebné pilnosti; nadarmo očekávati budete mzdy; nebo „kdo neseje, ten nevěje. — kdo chce žíti, musí síti“ — praví starodávné přísloví. — Zdá se mi zbytečno, abych žáky vybízel k pilnosti. Ježto vlastním jeich jest povoláním. Jistě v tom jest vůle Boží, abychom všickni pracovali. Vaše práce jest práce ducha. a ta jest již sama sebou příjemná a odměňující. Jak šťastný ten, kdo s celou

duší této práci se věnuje a se zalíbením široké pole nauk probíhá. Vychvalujte mu rozkoše světa a pohodlí života, — a on vám odpoví: Cesta má ovšem jest obtížná, ale krásy, jaké se mi odevšad na ní naskytují, činí ji nad míru zajímavou, nespustím se jí za všechny rozkoše světa. Jak příjemno jest na ní bavit se! Běh světél nebeských, tajemství ústrojí těla, bohatství pokladů země, dějiny zašlých národů, výjevy citů srdcí lidských pozorovati, poznávati a jim rozuměti — jaká to rozkoš, jak blažená to slast. Celý obor věd a umění jest jako velkolepá stavba; cesta k ní není ovšem bez drsnosti; avšak tu nesmíte se dát obtížemi zastrašiti, nesmíte v poloviční cestě se zastaviti, ale zmužile překonati musíte všechny překážky, chcete-li vkročiti do chrámu věd, chcete-li okusiti slasti zasvěcenců vědy tam uchystaných, nesmíte otáletí před domem, nýbrž musíte vejíti do vnitř. A klíč k uzavřeným dveřím těm jest — vytrvalá pilnost. Jako oheň, nemá-li uhasnouti a v popeli i poslední jiskřička jeho se udusiti, musí býti stále novým palivem podněcován: podobně i pilnost, má-li vyšlehnouti v oheň rozum osvěcující a srdce zahřívající, musí býti podporována stále a vytrvale dobrou vůlí, pravou chutí a horlivou láskou k vědě a umění. Vizte ji. m., dělníci na vinici nesou břímě dne i horka, pracují vytrvale, a u večer pilnost jejich byla odměněna; jak trpka ale výčitka dána lenivým: Co zde stojíte celý den zahálějce? — Kéž by se vám nikdy výčitky podobné nedostalo! Hle i pro vás blíží se čas mzdy, kde po půlletní práci budete vyplaceni. Pakli promeškali jste snad něčeho, vizte, i dělníci, které později teprv povolal hospodář na vinici svou, dostali přece po celém penízi: vytrvalostí a dvojnásobnou práci nahradili, co na čase ztratili. Učiňte i vy tolikéž, napněte síly své dvoj- a trojnásobně, abyste na konci prvního půlletí nebyli jen mezi povolanými, ale také mezi vyvolenými. Amen. † Dr. Jan Marek,

kanovník Kralo-Hradecký.

Stance.

1.

Ve knize zpomínek zas probírám se, a hledám list, kde dlel bych spokojen a všechny prošed zpět se vracím zase, až dětství svého najdu krásný sen. Tu jest mi jako v květu jarním čase, když rosou pokropil je jasný den — ó list ten, nejkrásnější mezi všemi, byť jste mi všechno vzali — ponechte mi!

2.

To rozmaru jen chvíle okamžitá,
ranního slunce různá záplava,
co štěstí zovou, jež nás vřele vítá,
a k průvodu nám ruku podává.
Co do štěstí, nechť sebe více skytá,
když srdce lidské prázdno zůstává?
co do štěstí, když není s to nám dátí,
co za hrobem má cenu, věčně platí?

3.

Jen to mně, Bože, dej v tom vážném věku
až opadá ten mládí jarý květ,
bych spokojeně, srdcem plným vděku,
na zašlá leta mohl patřit zpět;
a to, co zovem cenou při člověku:
šlechtné činy, můj jen spatřil hled —
pak bohat budu, třeba ve chudobě,
jen to mně, Bože, dej v té pozdní době!
Vojtěch Pakosta.

DOPISY.

Z Ponchova u Hradce Králové v lednu 1877.
(Spolek sv. Dětství Páně.)

V přítomných dobách rozmanité návrhy se činí, aby se předešlo odkřesťanění českého lidu, o něž nepřátelé víry i jazyka našeho všemožně usilují. Velmi mnozí obrazení zřetel ku křesť. matkám, jakožto vychovatelkám rodiny. Také v naší diecési při mnoha konferencích na otázku, co činiti při stálém rozmnožování škol a ubývání kněží? dána jest odpověď: buďte zakládány spolky křesť. matek. Neopravujeme, ale doplňujeme tuto odpověď vyzývající, aby současně i mezi dívky zaváděno bylo bratrstvo sv. Dětství, kteráž posud z velké části jen dle jména známé málo má v krajích našich příznivců. A předce jest ono bratrstvem opravdu svato-václavským, tedy národním. Neboť i ten nejstručnější český dějepis nám praví, že sv. Václav totéž činil, čím se sv. Dětství zabývá — skupoval pohanské dívky a dával je v křesťanském náboženství vychovávat. Toť úkolem i bratrstva maličkých. Nad to pak jest ono, byť ne zcela bez práce, předce snadnější jiných i co do povinností i co do řízení, a potěšitelnější pro duchovního nad kterékoli bratrstvo. Za doklad uvádím jen toto. V naší farnosti trvá zmíněný spolek od 1½ leta a odvedl za minulý rok 60 zl. r. m., v druhém pak roce ushromáždil již 71 zl. r. č. Při tom nespouštěj nikdo s myslí zdejš chudý písečný kout. Horlivost jednotlivých údů (jeť jich společně s Hradeckými ¼ sta), zvláště dívek, vzbuzuje nezřídka obdiv; že i tu koukol mezi pšenici, nelze

sice zatajiti, avšak nesmí odstrašiti. Velice utěšené jsou výroční bratrské slavnosti, při nichž maličci sami odhývají jednotlivé úkony. Zalíbily se i dospělým takovou měrou, že malí i velcí, mladí i staří k nim spěchají; mezi nimiž též mnozí vzácní, kteří pro blízkost města uvykli po celý rok farní svatyni povrhovati. Při každé dosavadní slavnosti dětské bývala třeň v zástupu, jakéž nikdy jindy nebývá. Toto zalíbení u lidu ukazuje nejzřetelněji, jakou pobožností ducha křesť možno rozněcovati. Zpomínáme vděčně dobré rady slovtutného exercitatora P. Wotky: „Vv. pp. chcete-li lid pro církev sv. získati, zařizujte pěkné slavnosti.“ Zdaž nebylo by tedy radno, aby mladší duchovenstvo na označeném zápasišti svých sil zkusilo? Onoť především má a dovede s dětmi se obírat. Námitce, že neradno něco zaváděti, v čem by jiný po nás pokračovati nemfnil, nepostoupíme místa, jelikož pak dokonce nikde nic nového býti by nemohlo. K. K.

KRONIKA.

Z Prahy. O slavnosti *Očišťování bl. Marie Panny*, kteráž letos na pátek (d. 2. února) připadá, dovoleno jest požívatí masitých pokrmů. V týž den bude u sv. Víta na hradě o půl 11. h. svěcení voskovic (hromnic), načež po průvodu pontifikální mše sv. sloužena bude.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 28. ledna u sv. Tomáše, od 29—31. t. m. 1. a 2. února u Alžbětinek, od 3—7. února u sv. Ducha.

— Spolek dospělých *hluchoněmých* pod ochranou sv. Františka Saleského bude dne 28. ledna o 2. hod. odp. odbývatí valnou hromadu v ústavu hluchoněmých.

— *Z Budějovic.* J. Excel. nejdůst. pan biskup vydal pastýřský list o postu a (zmírněné) příkázání postní na letošní rok.

— *Z Litoměřic.* Nejdůst. p. biskup Augustin Pavel Vahala dokončil v úterý 75. rok věku svého (nar. d. 23. ledna 1802) a bude dne 22. září t. r. slaviti 50leté jubileum svého posvěcení na kněžství (vysv. d. 22. září 1827).

Z Německa. Milosrdné sestry, které po 30 let sirotčinec v Poznani spravovaly, dostaly od vlády rozkaz, aby z ústavu se vyklidily, jelikož prý jejich přísně katolické vychovávání stojí na odpor zájmům státním!

— Anglická společnost, kteráž rozdává protestantské bible, měla min. roku příjmu 4,446.400 marek. Též německý císař Vilém podporuje ji ročním příspěvkem 500 marek a

to hlavně proto, že mezi pruským vojskem bible za nepatrný peníz valně se rozšiřují. Na ten účel věnoval císař ještě zvláště 900 marek. V závětech odkázáno bylo společnosti úhrnem asi 600.000 marek. Biblí se rozdalo aneb lacině prodalo 2.682.185 výtisků, počet to, jakýž dosud ještě nikdy dosažen nebyl. V Rakousku a sousedních zemích prodává se bible tafo v 13 různých jazycích.

Z Říma. Sv. Otec Pius IX. bude dne 3. června t. r. slaviti své biskupské jubileum či biskupské druhotiny; bylť toho dne před 50 lety na biskupství posvěcen (3. června 1827). K této velevezácné slavnosti činí se velkolepé přípravy, obzvláště ve velebné basilice Eudoxianské, kdež Pius IX. před 50 lety svěcení na biskupství přijal a kdež d. 31. května, 1. a 2. června třídní pobožnost konati a 3. června dotčené jubileum slaviti se bude, k němuž se poutníci ze všech zemí zvou a očekávají.

— V Augustiniánské knihovně v Římě nalezá se knížka přes 200 let stará, vyšlá tiskem r. 1660, v kteréž se nalezá proctví toho smyslu, že v druhé polovici 19. století uzavře se *liga* (spolek, aliance) mezi Rusy a Němci, kterémuž spolku Tyr, t. j. Anglie marně odporovati bude. „Půlměsíc, čte se dále, „podlehne a vyvolený národ Páně (totiž křesťané) od vítězů do Palestiny bude uveden, jak Ezechiel v kap. 37. předpověděl.“

— Královna anglická, pohnuta jsouc úctou k Piu IX., projevila přání, aby pro ni zhotoven byl veliký *obraz* představující papeže *Pia IX.* uprostřed kardinálův. Některým proslulým malířům bylo již nařízeno, aby v Římě podobizny kardinálů zhotovili.

Z Ameriky. *Spolek paní ku pomoci Indianům.* (Dle „Kat. Miss.“). Jest vůbec známo, jak hanebně vládá severo-americká a hlavně pronárod tamních liberálů proti ubohým Indianům se již prohřešili a podnes prohřešují tím, že je netoliko o jich zemi a o výživu olupují a tak na zkázu i zahynutí vydávají, nýbrž i — což mnohem jest horší — od pravé víry a církve je zdržují, bráníce jim katolické missionáře a vnucující protestantské všech odrůd a sekt. Čím hanebnější jest taková vládní politika a čím truchlivější osud ubohých, vždy více a více k zahynutí potlačovaných kmenů indianých; tím radostnější jest horlivost katolických občanů oněch svobodných obcí, s kterouž se těch potlačovaných ujímají, aby je úplné záhuby ochránili. Že katolické kněžstvo v tom ohledu svou povinnost koná

jako za jeden muž, dokazují se každým dnem, a že též utlačovaní Indiani v katolických missionářích své nejlepší přátele doznávají, na to v těchto listech poukázáno bylo, když totiž v jednom valném sboru (17. září 1875) všickni pohlavárové nejčtenějšího kmene Indianů Siusských (Sioux) až do posledního žádauých jiných missionářů si nežadali leč katolických. Tak i všechny katolické listy jsou zřejmě a přímo proti té nelidské vládní politice, usilující o vyhubení nešťastných domorodců amerických, a ujímají se práva jich vši silou. To pohnulo i katolickými občany k novější době, aby se těmž nespravedlivému počínání vši silou opřeli a co se ještě zachovati dá, zachovali. Čistá lidumilovnost, či lépe pravá láska křesťanská se tu opět ve své utěšené kráse objevuje. K tomu cíli se sjednotily šlechetné katolické paní ve „spolek ku pomoci Indianův.“ Svůj trojí účel vyjádřily 28. října r. 1875 ve svém programu takto: „Nejprve chceme pomoci katolickým Indianům, kteří po dlouhá léta péči svaté naší církve svěření byli, a kterýmž se nyní proti jich vůli přes moc jiní sborové vnucují, aby se jim opět dostalo věrozhvěstí katolických a tím duchovní útěchy a posily našeho svatého náboženství. — Dále pak chceme prostředky od vlády na katolické missie poskytnuté ale nedostatečné doplniti a jmenované kmeny u naší sv. církve udržeti. — Konečně chceme duchovně i hmotně nápomocny býti všem Indianům, kteří po sv. víře naší touhu jeví, aby svého práva k svobodnému vyznání sv. náboženství použití mohli. Každá účastnice platí ročně jeden dolar do kasy spolkové, každých 15 účastnic vstupují v jedno oddělení a volí si představenou; každá účastnice se zavazuje k tomu, aby jednak nové účastnice získala a nebo od jiných dobrovolné příspěvky ke svrchu vytknutým účelům sbírala. Spolek snažil se hned po založení svém, aby si získal potvrzení od pp. biskupů, jehož se mu s radostí udělilo s dopisy pochvalnými a povzbuzujícími a sice od Jeho Em. kardinála arcib. New-Yorského, arcib. Baltimorského, pp. biskupů Cincinatského, z St. Louisu a San Francisko, Oregonského, a j. Na to důvěřující vydaly zakladatelkyně všech oddílů spolkových provolání do všech států severo-amerických, povzbuzující panny a ženy vstoupiti do spolku toho, který pod ochranu sv. Josefa postaven, má svůj střed v Washingtoně a takové obliby došel, že i muži a mládenci v podobné jednoty za týmž účelem vstupují. Šlechetné paní svým příkladem všecko velmi

povzbudily, seberouce v první své sbírce 3263 dol., kterážto suma se zajisté zdvácateronásobní. Ale jest toho i k dosažení účelu tak rozsáhlého potřebí. Neboť asi 80.000 od nynější vlády potlačených a o své kněze oloupených katol. Indianů potřebují svých duchovních správců; 50.000 pohan-ských Indianů na poloostrově Alasce a 40000 taktéž ještě pohanských Sioux mají katoli-ckými blahověsty opatření býti. Ovšemť krásný účel ale těžký k napravení hanebné proviny, kterouž spojené obce spáchaly na ubohých Indianech, oloupivše je o jejich vlasti a nyní je i o pravou víru, základ všeho i pozemského i věčného blaha, přivádějíce. „Proste Pána žně, aby poslal dělníky na žně svou.“ (Luk. X. 2.). J. N. F. D.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*“. Časopis ka-zatelský. Vydává B. M. Kulda, sídelní kanovník na Vyšehradě. Ročník 14. Svazek 3. (únorový). Obsah: Řeč ku školní mládeži na ned. poslední po Sv. Duchu; první řeč farářova k osadníkům; na slavnost Očišťování bl. Marie P.; na ned. I. a II. po Devítníku (po dvou kázáních); na ned. I—IV. v postě.

— (Zpráva umělecká.) Pražský uměle-cký obchodník a sádrolítec Jan Pellegrini má nyní na skladě svém (v Praze, Ferdinandova třída II.—136) nové sádrové sošky bl. Jana *Sarkandra*. Vzorek, dle kterého sošky jsou lity, zhotovil proslulý akademický sochař p. Wild, jehož jméno každému, kdo díla jeho zná, za to ručiti může, že i tato jeho práce jest zdařilá. Soška ta jest s podstavcem svým tétěž výše, jako soška bl. *Anežky* České, kterouž lon-ského roku dotčený sádrolítec dle vzorku Wil-dova zhotovoval. Hodí se tudíž velmi dobře za pobočn. kus k sošce bl. Anežky. Jeden od-litek prodává se v Praze ve skladu p. Pelle-grini-ho za 3 zl.; mimo Prahu rozesílá se dovozní poštou ve zvláštní bedničce za 4 zl. Ctitelům našich svatých patronů bude nová tato soška zajisté vítána, poněvadž jí lze velmi dobře použití nejen za okrasu domácí, ale i na menší oltáře v kostelích.

— „*Dějiny národu Českého v Čechách. a v Moravě*“. Vypravuje František Palacký. Sešit 17. a 18. obsahuje přílohy ku knihám III., IV. a V., pak rejstřík jmen a věcí. Ná-kladem knihkupce F. Tempského.

— „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid*“. Dílu I. sešit 4. (str. 193—256). Cena 20 kr. Nákladem kněhupectví: I. L. Kober. Zasloužilý náš spisovatel *Fr. Pravda* (kněz

Vojtěch Hlinka) dočká se letošním rokem dne 17. dubna 60. roku svého věku a dne 31. čer-vence 35. roku svého kněžství a také tomu bude letos 30 let, co u veřejnosti v literatuře působí. Dosud zažil málo vděku za svou čin-nost zajisté požehnanou. Dovídáme se, že za nedlouho vyjde *Pravdův životopis*.

— „*Jih*.“ Historicko-romantické obrazy od Prokopa Chocholouška. Druhé vydání. Se-šit 6. (stránka 321—384.) V Praze u I. L. Kobra.

— „*Český včelař*“. Časopis věnovaný zájmům a pokroku českého včelařství. Organ „Ústředního zemského včelařského spolku pro Čechy“ v Praze. Vychází měsíčně tiskem a ná-kladem Mikuláše a Knappa v Karlíně a stojí v kněhupectvích ročně 1 zl. 50 kr. Hlavním spolupracovníkem jest vp. Jos. Buchar.

— „*Weckstimmen für das katholische Volk*.“ Osmý ročník vychází v měsíčních seši-tech redakci dra. Alberta Wiesingera ve Vídni. Stojí v kněhupectvích 80 kr., poštou 1 zl. ročně. Sešit 1. obsahuje: „*Ave Maria*“ a „*Dür-re Kräuter*“ od Albana Stolze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Vác. *Hladík*, kaplan v Rožďalovicích (diec. Litoměř.), za faráře v Hoříně;
- p. Mat. *Kouba*, kaplan ve Vořechu, za admin. v Jinonicích.

Uprázdňené místo:

Jinonice, fara patron p. Jana Adolfa kníž. Schwarzenberga, od 10. ledna.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanoven jest:

- p. Ant. *Wenzel*, kapl. z Chřibské do Č. Ka-menice.

Uprázdňená místa:

Bělá, fara patr. p. hrab. Waldsteina,
Brandava, f. patr. pí. hrab. Gabriely z Thun-Hohensteinů,
Lobendava, f. patr. p. hrab. z Salm-Reifferscheidu,
Újezd u Libuně, nově zřízená fara liberae col-lationis Episcop., do 21. února.

P. V. B.: Pokračování „*Dědice*“ bude v příštím čísle.

Jan Rameš, sluha (po 31 let) v arcib. se-minárii, † dne 21. t. m.

K tomuto číslu přiložen jest seznam spisů vydaných nákladem kněhupectví *B. Stýbla* v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3 zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. i zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Jan Ig. Dlouhoveský

o účtě sv. ostatků v hlav. chrámu Páně Pražském.

Arcibiskup Pražský Matouš Ferdinand Zoubek zařídil v r. 1672 slavné poutnické průvody ku hrobu našeho milého sv. Václava. Jan Ignác Dlouhoveský z Dlouhé Vsi, o němž jsme v posledním čísle „Blahověsta“ mluvili,* byl tenkrát právě kanovníkem starším a kazatelem při chrámu Páně svatovítském. Jsa pravým a dobrým staročechem, měl tento o národ náš nemálo zasloužilý muž velikou úctu a důvěru ku svatým ostatkům, jakož ji náš milý, svatý Václav, a blabé paměti otec naší vlasti Karel IV. také jsou měli. A jako sv. Václav a Karel IV. úctu ku svatým ostatkům v národu našem všemožně rozšiřovali, tak se i J. I. Dlouhoveský o to bedlivě staral, aby tatáž úcta v lidu našem opět obživla a rozmnožena byla. Když tedy hned na první vyzvání arcibiskupa Matouše Ferdinanda v r. 1672 četné a slavné průvody ku hrobu sv. Václava připutovaly, připravil J. I. Dlouhoveský poutníkům svatováclavským pro rok 1673 zvláštní dárek. Tomáš Pešina z Čechorodu, tehdejší generalní vikář arcibiskupa Pražského, sestavil totiž v řeči latinské úplný seznam všech svatých těl, ostatků a svátostí, které se v hlavním chrámu Pražském u sv. Víta chovají, a sice na způsob kalendáře podle všech měsíců a dnů celého roku, kdy se konají v církvi katolické dotčených svatých výroční památky. V seznamu tom také udáno jest, odkud, kdy a skrze koho se každý sv. statek do chrámu svatovítského dostal. Tento zajímavý, svátostní kalendář hlavního chrámu

celé země české přeložil tedy J. I. Dlouhoveský do češtiny a vydal jej tiskem, a sice jakož sám praví „z lásky a příznivosti k svým milým Čechům, svatých věcí ctitelům a milovníkům.“ K spisu tomuto připojil ještě jeden malý spisek pod názvem „Podivín s Přibislavou,“ ve kterémž „řečí vlasteneckou, svatováclavskou“ (opět jeho vlastní slova) všem milým poutníkům svatováclavským vyložil, proč katolíci vůbec ostatkům svatých čest vzdávají, a proč my Čechové zvláště ve veliké účtě míti máme ty svaté ostatky, které se v hlavním chrámu celého království českého nacházejí.

Rozprava tato Jana I. Dlouhoveského zdá se nám býti pravým vzorkem řeči prostonárodní, kterak se lidu našemu českému kázati má. Staré výtisky řeči té lze jen velmi pořídku nalézt, a proto ji zde poznovu tiskem vydáváme.

Jan I. Dlouhoveský znal výborně celou povahu, mysl a i srdce lidu našeho. Z dlouholeté vlastní zkušenosti též velmi dobře věděl, kterak se má řečniti k obecnému lidu našemu. Boha a církev katolickou miloval nade všecko. Byl o tom také pevně přesvědčen, že pro nás Čechy, a pro blahobyť celého království českého není a nebude nikdy spásy, než když se v národu našem opět onen zbožný duch katolický zmůže a sesílí, kterým se národ náš před válkami husitskými tou měrou proslavil, že království České od jiných národův „královstvím svatým“ (sanctum regnum Bohemiae) a vlast naše „zbožnými Čechami“ (Bohemia pia) nazvány byly. Z pravé, nelíčené a vroucné lásky k Bohu, k církvi katolické, k národu a vlasti pracoval tedy Dlouhoveský po celý život svůj úsilovně na tom, aby jmenovitě v obecném lidu našem tuto

*) Viz také z minulého ročníku č. 31.

starobylou zbožnost opět obnovil a povzněl. V příčině této jsou zajisté pamětihodná slova ta, jež Dlouhoveský sám o své činnosti napsal. Praví totiž: „Jestlis mne někdy v Praze kázati slyšel, vzpomeneš na to, co častěji říkávám, že toliko pro sprosté dělám a pracuji, na způsob a příklad Spasitele našeho, kterého ve všem následovati máme: jesto s sprostými bylo jest jednání a obcování jeho největší a nejčastější: an falešné a uštipačné farizey, v zákoně zběhlé a v písmě mudráky, ani slovem, ani příkladem žádným k lepšímu životu, a od časných k věcem duchovním nijakž odtrnouti nemohl. Zajisté že žádný, kdo tohoto věku něco píše a skládá, všem se nezachová dle onoho mudrce Seneky propovědění: Líbiti se jednomu jest snadno, dvoum neb třem již tížeji, všem pak dokonce nemožné. Nedbám já na blekotné, špičaté řeči a slova; však se z trní a bodláčí růže pěkně sbírají. Když jenom prospěch při duších dobrých vidím a poznávám, práce žádné, do té nejmenší síly mé litovati nikdá nebudu; ale jak mluvením, kázáním, tak i též v knížkách a obrazech vydáváním, pro svět-ké a hrdé nepřestanu; pro které jsem nezačal, nepominu. Nebo samotnému Bohu, nejmilejší Matce Jeho a Božím svatým toliko se jediné líbiti žádám, kteří dobří, věrní, upřímní a stálí přátelé jednoho každého, se k nim utikajícího, a jejich pomoc žádajícího, vždycky neproměnitelně jsou, ano i po smrti nejvíce trvati budou.“*)

Svrchu dotčená řeč J. I. Dlouhoveského zní tedy takto:

„Ke všem milým poutníkům svatováclavským přes celý ochtáb již na druhý rok z okolních měst, městeček, vesnic, i také vzdálených, na hrad Pražský k tělu sv. Václava nábožně velmi a vroucně putujícím.

Co tu chcete, ó Čechové? Svatých předkův potomkové! shloučujete se, sbíráte se a shromažďujete, že něco nového, veselého, kratochvilného, snad i hodného viděti žádáte?

Kdo miluješ Prahu, tebe já na prahu samém a u veřejí ještě před dveřmi zastávím. Čeho zde tak mocně neukojitedlně vědět žádáš? Po čem tak dychtíš, hoříš a plápoláš?

Jest svatá církev Pražská ona velmi sličná, krásná a výtečná, Sulamitská nevěsta Boží, kterou netoliko domácí, a i všichni v království našem obyvatelé především jiným, ano i přespolní, cizokrajní a neznámí viděti žádostivi jsou, ne proto, že tak ře-

mesně, uměle a nákladně vyhlíží, aniž že se císařskými, královskými, drahými hroby vynáší, méněji že tolika, někdy před časy, nadáním, statky a zbožím, klenoty a poklady se chlubí a honosí; nebo ty již pomínuly a v cizích již rukou dávno touží.

Má zboží právě Boží, které ani mol ani rez nezkažil, ani zloděj neukradl, když tolik rozličné, mnohonásobné svátosti a ostatky svatých předstírá. Jest tedy církev Pražská hlavní naše v Čechách Sulamitská nevěsta, pěkná, sličná a velmi ozdobná!

Co tedy spatříš, co užíš na té nevěstě Sulamitské? — Jedině vojska shromážděná.

Neboť ostatky svatých jsou jako vojensští plukové svatých, k boji a potýkání přivedeni, těm na pomoc hotoví, kteří je v živobytí ctí a zvelebují.

S nimi jsou zajisté hned nejprve předkové naši udatně a zmužile do pole táhli, na ně se bezpečili, nebo pomoc jednoho nebeštana veliká jest. Co pak nebude, když jich na jednom místě shledá se a sporádá, nepravím padesáte, ale sto, dvě stě, ano více. —

Co nás kolivěk tuto přítomných jest, a všech v celém světě, jsme muži bojovní a zde rytěřující. Co jen živo, vše jest vojsko. Ó by jenom šťastně se bojovalo! aby všichni vojínové domů se vracovali, a korunu z boje svého dostali. Větším dílem mdlí jsme, nestateční, a často poraženi býváme, odkad pomoc, nežli z nebe od svatých jeho? Jako onen v knize Jobově v kapitole páté, od Ducha svatého naučený, toto navrhuje.

Tuto radu uposlechli rádi předkové naši, a k svatým se utekli, nikda na svou sílu v množství lidu a moci nestavěli, ale na svatých jenom doufali, a naději celou skládali.

Samí císařové Římští hned od sprv počátku církve svaté katolické, jako byli Konstantinus, Theodosius, Arkadius: u nás pak hned začínouc od sv. Václava, větším dílem králové Čestí, nábožní velmi k tělům a kostem svatých, jichžto horliví vyhledávatelé byli, do své země ostatky svatých snášeti a shromažďovati, nad jiné všecko. Nejvíce hleděli a o to pilně se starali. Snad že jsou někdy čtli, co v starodávním letopisu židovském Philo, žid, zaznamenal: „Když některý ctnostný a dobrý muž někam se dostane, svou přítomností takové obydlí šťastné činí, že skrze takového město a dům ten zvláštního požehnání nabývá, jest i přítomného štěstí zdržovatel, budoucího hojnějšího způsobitel.“

Slavný doktor z Tovaryšstva Ježíšova praví: „Svatí u nás domácí, jsou pevné pod-

*) Zdoroslavíček na poli požehnaném 1670 str. 25.

pory a sloupy samých králův a království všech.“ Což se nejvíce vztahuje na jejich svaté kosti, těla a ostatky, skrze něžto bývá upevněné. „Základové jeho sloupové mramoroví.“ (Píseň Šalam. v kap. 5.)

Toť jest zajisté viděti a patrně znáti se dává na svatém Vítu mučedníku. Znamenáno jest, že kde kolivěk bylo tělo jeho, tam římské panování bývalo, a když ono bylo přeneseno, spolu i císařství do té krajiny přišlo, jako i nyní u nás již několik věkův pořád trvá, a trvati nepřestane z slavného domu Rakouského poslušně vždycky.

Ví se dobře o tělu svatého Norberta, které ač mezi kacíři zůstávalo v Magdeburce, nicméně město zdržovalo, že ho žádný dostati nemohl, až je odtud katolíci někteří byli vyzdvihli, a k nám do Čech slavně orlice Římské přinesli.

A odkud medle to štěstí předešlé Českému království, jemužto na bohatství, na ourody, na okrasy, města, na krásné chrámy, na pevnost a výbornost, umělecké a jinší znamenité a podivení hodné věci v celé Evropě rovného nebylo, jak to sami spisovatelé přesporní zaznamenali? To vše od svatých a jich uctění, vzývání a vážení pocházelo. Jako za času Karla čtvrtého, který větším dílem tyto svátosti opatřil, vždycky štěstí České rostlo, vše se dobré množilo a rozšiřovalo; tak potomně s umenšováním jich cti, slávy a vzývání svatých studenosti a nedbalosti vždy ono zas se tratilo a se umenšovalo.

Že pak svatým Božím obzvláštní čest patří a přináleží, a ostatkům a kostem jejich veliká vážnost a uctivost konati se má, a početné velmi šetřiti se mají, tuto krátce z důvodův některých, jako i z příkladův se navrže a poukáže. „Pozůstavili z ostatkův svých maličkým svým.“ V Žalmu 16. Nebude-li učiněni jako maličtí, nevejdete do království nebeského: dí sama pravda věčná, když učedníci vespolek se hádali a rozepři vedli. Podobní mají býti maličkým, jichžto povaha jest ustoupiti starším a větším, ne všechno vtípem svým, rozumem a učením chtít postihnouti, a k tomu jen přistoupiti, co jest makavé v Písmě svatém, a to ještě podle smyslu svého bráti, vykládati, a víceji zatemniti než vysvětliti.

Neboť „jsou ostatky člověku pokojnému.“ V Žal. 36. Jsou tedy ostatky aneb kosti svatých lidem pokojným, tichým, maličkým, Církvi svaté katolické ve všem poslušným za veliké klenoty a poklady, nad stříbro, zlato, drahé kamení u nich vážené: nebo ěla svatých jsou chrámové živí dle apoštola,

v nichžto sám Duch svatý přebýval, a v nich divné věci působil. Jestliže tento z kamení a z vápna stavený chrám měl býti vždycky ve velké vážnosti a uctivosti, tím více živí chrámové, to jest těla svatých, která vždycky i v starém zákoně od dobrých, bohobojných a pobožných lidí vážena a uctěna a všemu jinému přednešena byla.

Kdož větší v lidu vyvoleném Israelském než Mojžíš, sám vůdce a správce jeho v Egyptě jsa? Když skůro všickni druzí nejvíce po stříbre a zlatě dychtili, a od Egyptčanův takové mocné žádali, že by jim byl sám Pán mluvil, řka: „Protož povíš všemu lidu, ať vyprosí muž od přítele svého, žena od sousedy své nádobí stříbrného a zlatého:“ když jim tak dalece stříbro a zlato s sebou domů nésti od samého Svrchovaného Pána povoleno bylo: kdož věřiti nebude, s jakou žádostí, chtivostí a lakotou k dostání takového podnícení nebyli? Samotný jediný Mojžíš ne po zlatě a stříbre, ale po jinším lepším jest dychtěl a toužil. „Vzal také Mojžíš kosti Josefovy s sebou.“ (2. Mojž. 13.) Na to zde pěkně mluví starodávni vykladaatel a učitel Prokop: „Lid obecní, jenž chutnal toliko zemské a časné věci, bylby duchovním (věcem) neporozuměl; protož jako marným a světským stříbro a zlato se dává: ale Mojžíš nikoliv ruku k tomu nepřidává, nýbrž co bylo duchovního a lepšího, kosti Josefa s sebou odnáší, a je nade všechnu jinou kořist sobě váží.“ Nyní, kde jste tedy, ostatkův svatých hancové, jich cti a slávy jizliví závistníci? Povězte, kde jest zapovědino, aby se kosti svatých a služebníkův Božích necitly? když Pán Bůh, jenž jest dle svědeckví sv. Davida, divný v svatých svých, „ostríhá kosti jich, a žádná z nich zmařena nebude.“ Žalm. 33. Není-liž to samý patrný div, že přes tisíc let, ano víceji, mnohé ostatky v celosti se nacházejí; jiné devět set, sedm set, šest set, a tak dále, víceji neb méněji času nezetlelé, i ty šaty, pleny, sukna, bez porušení nejmenšího trvají. Z mnohých krev živá, jako z prstu sv. Mikuláše biskupa Mirhenského, kdež se za času Karla IV. rozpoltiti a rozdvojiti měl, aby polovice jeho v hlavním kostele, a druhá v Starém Městě u sv. Mikuláše pozůstávala, hned krev čerstvá z něho jest srčkem těci počala; což jest od mnohých tehdaž živých zaznamenáno; a v kronikách a pamětích položeno.

Zda nevíte co někdy v Praze při slavnosti, když den svátostí byl, že se na Novém Městě, kdež svátosti té doby u Božího Těla složeny byly, osmdesát tisíc lidu přesporního

k uctění svatých kostí a ostatkův scházelo, jimž se z daleka z jedné pavlače kamenné, (jíž ještě podnes blízko střechy znamená jest), svátosti nábožně ukazovaly, a mnozí jak zdraví duše tak i těla skrze jich horlivé vzývání nabývali. A což divu? nebo jestliže v starém Zákoně kosti Elizea (4. Král. 2) jednoho z mrtvých vzkřísily, když byl jeden mrtvý toliko náhodou vhozen a uvržen na kosti Elisea, hnedky obživ, a na nohy povstal: mnohem větší moc mítí budou kosti těch, kteří na sobě zásluhy Kristovy spolu i s svými nesou, více než starého zákona, který byl toliko stín, figura a obraz nynějšího.

Jak mnozí velicí a vzácní, vysoce učení, v duchu i myslí osvícení, dosti maličkou částčku některého svatého z kostí neb z šatu dostati žádostivi byli! Co nyní mnozí bezbožní, pro myslivost, zmrzlost a dobytek čáry a kouzla při sobě vždycky nositi chtějí, aby tím sobě od zlého pomohli, aneb štěstí nějakého zjednali, a svou v tom vilnost provedli, ješto skůro vždycky s nemalým podvodem a bychem svým: to spravedliví z svatých ostatků a kostí snázeji dovedli, a k oučinku neomylnému lehce s pomocí svatých jsou přišli, a vše šťastně obdrželi.

Neboť at dosti malá částčka jest a nejmenší z svatého těla a kosti drobeček, vše tu moc má jako celé tělo; nebo svaté ostatky s velebnou oltární Svátostí, nad kterouž nic dražšího není, nějakou podobu neb oučastenství mají. Sv. církevní učitel Augustin (Serm. 16. de Sanctis) praví: Slušně a nábožně ostatky svatých na oltáři, kde velebná Svátost stojí, se vystavují, aby oni mučedníci Boží, jenž smrt pro Krista hotově podstoupili, společně s ním těla jejich s tělem jeho, na místě jednom zůstávali. Že pak mají nějaké oučastenství a podobu v této totiž věci, že jako nejmenší drobeček z velebné hostie celého Krista v sobě obsahuje, tak i též malý z jejich kostí ostateček moc celou, jakoby celé tělo tu jejich bylo, působí a provozuje. Pěkně k tomuto zde předse-
vzetí starodávni učitel církve Theodoretus (lib. 8. de Martyribus): Byť těla svatých rozsekána, rozdělena, rozsápána, rozdvojena, a jakkoliv rozpoltěna, strhána a rozvundána, a na jaké dosti kousky malé, třebas i drobty, ztlučena, zhmožděna a setřena byla, každý z nich kousek a podíl má jednostejnou moc tu jako to, které nikdy sekáno, v celosti pozůstává. Proto sv. Jan Zlatoústý, když do Říma času jednoho přišel, na nic jinšího nemysl, aniž také co více viděti žádal, jako

ostatky nejmilejšího patrona svého, učitele národův, kterého vždy ctil, sv. Pavla ostatky některé. O kdo mně dá, bych mohl toliko prášek uctíti a ostatek nejmenší spatřiti velikého apoštola! (Homil. 32. in Ep. ad Rom.)

Ach! kterak my blahoslavení nebudeme že tolika sv. kosti, těla, ostatky a svátosti u nás v hlavním kostele chováme? O jichžto jistotě a pravdě at žádný nejmenší pochybnosti nemá, ani komu na srdce připadá, poněvadž od římských papežův, biskupův, císařův a králův větším dílem dány jsou, a na ně jisté listy je stvrzující. Sám císař Karel IV. vlastní rukou mnohé, které až posavád máme, jistoty zanechal, v nichž dokládá, kterak a kde je byl dostal, neb mnohé z lásky, díl penězy a jinými důvody, příležitost a moudrost v tom ostrovtipnou k jich obdržení užívaje, i také s pohrůzkami a jako svatým fortem, vymohl a dosáhl.

Tehdy „pozůstavili z ostatkův svých maličkým svým.“ Žalm 16. Kdež jste ó maličtí, lidé sprostí, upřímní, dobří a nábožní? Vás volají oni sami, jichžto ostatky ctíte, volá vás otec váš nejmilejší, kterýžto dí: Dovolte maličkým přijíti ke mně.

Jděte a směle přistupte, on vám skrejšě své a bohatství otevře: přijdou s ním na pomoc svatí. „Ukázalo se jest mnoho zástupův nebeských, jako vojska nebeského, neboť prý vévoda silný k boji se jest narodil nám“, dí sv. Maximus. Totiž v nově (narodil se nám Čechům) sv. Václav, kdež se s ním spolu narodila starobylá k němu nábožnost; nebo prvé i on sám, jakoby nebyl, tak k němu lenkaví a váhaví jsme byli. Vede on vojsko s sebou, tolik vojákův, našich silných pomocníkův: jsou to domácí naši upřímní, věrní všickni. Nebo s svatými, (dí sv. Ambrož tom. 3. Sermo 6. de Sanctis), jichžto u nás ostatky a kosti uctivě chováme. Jest nám s nimi jako nějaké spříznění s jednocením a spřátelením, s námi oni velmi přátelsky obcují, nám zde v životě napomahají, a po smrti k sobě přivádějí; s nimi stojíme a posilnění jsme.

Jak by sice Praha od tolika nepřátel nejednou než kolikráte obklíčena jim odolati mohla? Jak by v takové velikosti a obšírnosti své, jsouc mnohými ze všech stran bouřkami zmítána, obstála, kdyby jich nebylo? kdyby těmi hřeby a silnými sloupy, mocnými podporami, jenž jsou kosti svatých, založena a utvrzena nebyla? Jistě že sv. Isaiaš v kapitole 33. dobře pověděl: „Oči tvoje užří Jeruzalem (Prahu) bydlení hojné,

stánek, kterýž nebude moci přenesen býti: aniž odjati budou hřebové jeho na věky.“ Jací jsou to hřebové, jenž stánek Boží, to jest církev katolickou, upevňují? Theodoretus dí, že svatých a vyvolených těla, ostatky a kosti.

Města říšská byla předtím katolická, země saská a jiné krajiny, a však násilně a mocně nebyla tak prudce kacířstvem dobývána, a nicméně byla od něho dobyta, a ještě v své (budiž Bohu žel!) bídě a ztrátě duše pod jhem nevěry pozůstává: Praha pak jako hlava země České, ne jedním než mnohonásobným nástrojem a náspem obklíčena nevěry a kacířstva, a nicméně církev katolická v ní obstála, proto, že hřebové její, jenž jsou kosti svaté, odjati nebyli, a to až posavád. Uctivě se vykládají, jim knížata, králové a císařové římsí obzvláštní uctivost prokazují, je nábožně líbají, s podivením a s třesením jich se dotýkají.

Onehda ještě, devátého tohoto měsíce září náš nejmilostivější pán pán a císař římský a král český je sobě ukázati žádal, horlivě přes celý nešpor před nimi klečel, vroucně k nim vzdýchal, a potom k nim samým pobožně velmi přistoupiv, do nich jako celý pohřížený, je s nemalou žádostí a srdcem zpytoval. Byli tu s ním jiní vzácní páni a knížata, jim se tolika náramně divili; jako i slavný legat a poselství španihelské toto jest doložil, že jest jak živ mnoho viděl, ale podobného tak zhusta a zmnoha, že jak živ nespatriil. A protož vyznamenání a rejstřík latinský všech reliquií a svátostí požádal.

Zde tedy popsání jich všech také máte, je zatím přijmete, až něco většího a slavnějšího se dočkáte.“

Ku konci seznamu všech sv. ostatkův, v hlavním chrámu Pražském se nacházejících, podal J. I. Dlouhoveský tuto modlitbu k náležitému uctění všech těchto svatých těl, ostatkův a svátostí.

Modlitba.

Ó vy svatí, jejichžto kosti, těla a ostatky u nás máme, ó zmužilí rekové a služebníci Boží, v síle podivní, v stálosti víry upevnění, v zásluhách chvalitební, v trpělivosti nepohnutelní, v pŭtkách nepřemožení, vítězstvím slavní, od vylití krve červené zbarvení, jako krásné a červené rŭže před Bohem stojící, neuvadlymi ratolestmi obdaření, oslavení, a korunovaní drahými korunami, stkvoucí a blýštící se v kmentových rouchách.

Já od hříchův zraněný, a jhem těžkým mnohých zármutkův obklíčěný, prosím Vás; peníženě, abyste na mne před Bohem pomněl,

a mne od něho zdraví duše i těla vyprosili. Amen.

Píseň ke všem svatým.

jichžto těla, kosti a ostatky na Hradě Pražském velebně složené zůstávají.

Složena od Jana Ign. Dlouhoveského.

1. Radujte se o Čechové,
Svatých Božích potomkové,
Vás těší nebes měšťané,
Sami mocní nebešťané,
Obranu silnou dávají
Z ouzkostí všech zpomahají.
Alleluja, alleluja.
2. Přestaňtež si stěžovati,
Na nouzi zde žalovati;
Nemáte co litovati
A v čem příliš bŕdovati,
Když pomoc svatých vzýváte,
Vše dobré vždy dostáváte.
Alleluja, alleluja.
3. K pomoci stojí hotoví,
O vaše štěstí pečliví,
O spasení starostliví:
Všickni toho žádostiví
By vás zármutku zprostili,
Z všech neřestí vykoupili.
Alleluja, alleluja.
4. V velikém počtu vychází,
K vám s nebe dolů přichází,
Svým bleskem všecko zaráží:
Hlad, válku i mor poráží
Nenít se co obávati,
Zlého se trásti, lekati.
Alleluja, alleluja.
5. Bezpeční v Čechách trváme
Když k nim důvěrně voláme
Oroduj za nás říkáme,
K nim ruce naše spínáme:
Nemohouť než litovati,
Nám hbitě hned pomahati.
Alleluja, alleluja.
6. Jsou bližší Boha přátelé
Nejvyššího Stvořitele;
Po ruce své, Spasitele
Mají svého věřitele.
Nic jim on nemáž odepřít,
Aniž bránu nebes zavřít.
Alleluja, alleluja.
7. Protož k nim se utíkejme,
Důvěrně k Horám putujme,

Každého zvláště vyveje,
A společně všechny ctíme;
Dajíť nám jistou odměnu,
Učiníť ouzkosti směnu.

Alleluja, alleluja.

8. Maria Matko žádoucí
Tys Královna všemohoucí,
Dej užít všem své pomoci,
Zbav nás tmavé hříchův noci;
Ať v světle vždycky chodíme
Upřímným srdcem tě ctíme.

Alleluja, alleluja.

9. Víru, lásku i naději,
Rozmnožtež, toho žádají
Ctnosti u nás at' bydlejí
Příklady dobré trvají
K tomu nám dopomahejte,
Mdlé, padlé stále zdvihejte.

Alleluja, alleluja.

10. Jména vaše oslavíme,
Ostatky svaté uctíme,
Dobrotu všem vypravíme,
Dobrým i zlým všem zjevíme;
Přibude vám služebníkův,
Božích věrných milovníkův.

Alleluja, alleluja.

11. O Vy, jichž ostatky máme,
Pomozte, za to žádáme,
Vás v slávě at' uhlídáme,
Zde vždycky v lásce trváme,
Nedejte nám zahynouti,
Z lásky Boží vypadnouti.

Alleluja, alleluja. (—ka.)

Na neděli I. v postě.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

Nechť si to uznává člověk neb tomu od-
pírá, pravda zůstane pravdou, a pravdou tu-
díž zůstane, že lepší časové jsou jen pro
lepší lidi; lepší budoucnost že jest korunou,
kterouž chystá a udělí Bůh jenom moudřej-
šímu a ctnostnějšímu pokolení. Teprve ten-
kráté, když zaslepený národ vyvolený v zajetí
Babylonském a v porobě Assyrských vystří-
zlivěl z pošetilství a na pokání se obrátil
z převrácenosti své, vyplnil Bůh, což byl
předpověděl ústy proroka Isaiáše řka: V čas
příjemný uslyšel jsem tebe, v den spasení
spomohl jsem tobě. Hle nyní jest čas pří-
jemný, hle nyní den spasení! —

A nejinak jedná, Nejmilejší, Bůh po
dnešní den. Nikdo nečekej, že se rozveselí
země, že zkvete na tváři její obnovený ráj,

leč budeme-li pít z pramene moudrosti, jež
nám Bůh otevřel v neklamném zjevení svém,
leč půjdeme-li k pramenu lásky, v němž
Hospodin nám přikázal, co činiti a čeho se
varovati máme; ano nám nebude blaze, leč
budeme-li žízni a lačněti spravedlnosti.
Než co náleží nám činiti, aby žádoucí tento
čas příjemný a den našeho spasení brzy k
nám se přiblížil? — Čiňme, k čemu nás dnes
sv. Pavel napomíná v listu svém: „Nepřijí-
meje milosti Boží na darmo, ale vydávejme
se ve všech věcech jakožto služebníci Boží.“
Každý z nás buď šířitelem pravdy mezi spo-
luby; každý ohlašuj povinnosti, kteréž
plniti musíme, ač chceme-li viděti dny do-
bré. Obdrželi jsme od Boha rozličné dary;
jeden dar moudrosti, druhý dar rozumu, jiný
dar rady, jiný dar síly, jiný dar umění, jiný
dar pobožnosti, jiný dar bázně Boží. Jeden
přijal od Boha více darů duchovních, dru-
hý více darů tělesných; každý tedy svým
darem působí tak, jako dobrý rozdavač, u-
siluj a pracuj o rozmnožení království Páně
mezi bližními na tom místě a v tom stavu,
do kterého tě Bůh povolal; působí tak, aby
se přiblížilo k nám a uskutečnilo a rozšířilo
mezi námi a v nás království pravdy a ctnosti.
Bylo-li kdy takového působení zapotřebí, jest
ho zajisté potřebí nyní, neb nyní přišel čas,
o němž apoštol Páně pravil, že v něm lidé
nebudou zdravého učení snášeti, ale podle
svých žádostí budou sobě vyhledávati mi-
strův; nastal čas, o němž mluvil Apoštol,
dokládaje, že lidé majíce choulostivé uši,
hledati budou učitelů, kteří by jim mluvili,
co byoni rádi slyšeli; že přijde čas, kdež lid od
pravdy sluch odvrátí a k smyšlenkám se obrátí.

A proto, jj. m., velí též Apoštol každé-
mu křesťanu, jenž spoluby upřímně mi-
luje a lepších dnů užítí si žádá: Mluv, na-
bízej v čas i ne v čas, pros, žehři ve vsi
trpělivosti a učení, bdi, dílo své dělej, službu
svou věrně vykonávej. Co dobrého víš, to
zjevuj jiným, co zlého předzvidáš, o tom jim
výstrahu dávej a k potlačení toho přispěti
bied, horli proti nepravosti v kruhu svém,
dobré vlastnosti chval, bys je i na svém
protivníku shledával. Abys ale, j. m., napomí-
naje jiných, sebe neodsuzoval, mluv méně
ústý, více ale skutky; životem svým osvěd-
čuj, že věrným jsi učenskem a následovníkem
Kristovým. Žádnému nedávej žádného po-
horšení, aby nebyla pohaněna služba tvá,
kterou jsi věnoval Bohu. Ukaž se býti slu-
žebníkem Božím, nechť tě potká cokoliv na
tomto světě: ukaž se jím býti v mnohé tr-
pělivosti v souženích, kteráž Pán k zkoušení
tvému sesylá, a v potřebách vezdejšího ži-

vota, ježto snad často dosti těžce tebe svírají. Ani ouzkosti, do nichž tě uvádí nelaskavost a nesevdomitost bližních, ani rány, z nichž duše krvácí aneb jimiž tělo trpí, nemají tě odvrátiti od bohumilé cesty tvé. Osvědčuj se věrným služebníkem Božím v pracích, které povolání od Pána vytknuté ti ukládá, v ustavičné bdělosti nad každým hnutím srdce, abysi v domněnce, že stojíš pevně, žalostně snad neklesl; v snažení svém po nabytí umění, jímž by roznožena byti mohla čest a sláva Svrchovaného, od něhož každý dar dokonalý, každé dání výborné, všeliká schopnost duše i těla pochází a k němu opět vésti má. Ukaž se jím býti v dlouhočekání, které nezoufá hned, když se nedaří vše, co dobrého v úmyslu dobrém se začalo, ale doufá, že vše, co z Boha jest a pro Něho se podniká, konečně přece k cíli žádoucím přivedeno býti musí; ukaž se jím býti v dobrotivosti, která propůjčuje se ráda ve všem, co jest v její moci, v její síle, propůjčuje se příteli i odpůrci, ctnostnému i nespravedlivému v skutcích obojího milosrdenství. Budiž služebníkem Božím v Duchu svatém, a připravuj mu chrám v srdci svém, pozor měj na jeho svatá vnuknutí, posvěcující milost jeho zachovávej a všech jeho darův ku své spáse horlivě užívej. Služ Pánu svému v lásce neošemetné, která, co má v ústech, mívá i v srdci, která, čemu věří, to potvrzuje skutky svými, čeho se naděje, toho si zasloužití hledí; služ mu v slovu pravdy, která nešťtí se světla a nedá se k mlčení přivést od lidí, kdykoli mluvíti přikazuje Bůh; služ mu v jeho moci, v kterou důvěřuješ ve své slabosti a nedostatečnosti, které v nehadých života do ochrany se poroučíš, které všeliký zdar přičinění svého přičítáš, o kterou každodenně skroušeně prosíš. Okaž se býti služebníkem Páně skrze odění spravedlnosti; ctnost budiž zbraň tvá, kterou bojuješ proti nepřátelům království Božího; spravedlnost budiž zbraň tvá, kterou bojuješ proti všem křivdám sobě učiněným; spravedlnost budiž zbraň tvá, kterou přinucuješ lidi, aby vidouce obcování tvé dobré velebili Boha. Nedej se v dobrém jednání svém zaslepití ctí, kterou ti svět vzdává; ani pohaněním, kteréž ti činí; nedej se od dobrých záměrů odstrašiti zlou pověstí, kterou při tvém upřímném snažení protivníci o tobě roznášejí, ani uspatí dobrou pověstí, která tě u dobrých předchází a k nim tebe následuje.

Mějme ve všem před očima příklad oněch svatých mužů, které Pán Ježíš povolal, aby účastníky byli spasného díla jeho. Pamatujme, že když pravdomluvní byli, svět

je pokládal za svůdce; když známi byli v podivuhodných skutcích svých, svět je zapíral jako neznámé; vzpomeňme si však také, že když tentýž svět je vyhlašoval již za umírající, Bůh je mezi živými ponechával; když je svět zarmucoval, Bůh jejich srdce radostí naplňoval, naplňoval tou radostí, že potřebni jsou viděli, jak mnohé obohacují, a ač ničeho neměli, přece nepřebornými poklady vládli ve věčném království Kristově.

Takovému apoštolství, jakému nás učí dnešní slovo Boží, zasvěťmež, jj. m., život svůj; s radostným poselstvím, kteréž jedná o pravdě a ctnosti, vstupujme vždy mezi bratry své; mluvmе a jednejme směle pro Boha, a Bůh bude mluvit skrze nás a podporovati milostí svou slabost naši. Každý dar, kterýž máme, vynakládejme k ušlechťení bližních, hledme je dobrými příklady přiváděti k Bohu; i přijde doba, že Hospodin se zalíbením vzhledne na lid upřímně k němu obrácený a vyplní slovo své, jež pověděl ústy proroka svého, řka: Hle nyní jest čas příjemný, nyní den spasení. Amen.

† Dr. Jan Marek,
kanovník Kralo-Hradecký.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

IV.

Samým večerem dne 12. prosince l. P. 1378 poskytoval kostel sv. Maří rytířů svatojanských u mostu nezvyklé divadlo. Hlavní loď planula takofka mořem světla a uprostřed nescíslného počtu voskovic odpočíval na márách zakryt drahocenným zlatohlavem Karel se srdcem utichlým, s tváří stuhlou a s okem vyhaslým.

Rytíři řádu sv. Jana Jerusalemského převzali u Malostranských věží mosteckých drahého nebožtíka a zanesli jej do řádového chrámu.

Temným, tlumeným zvukem dozpíval převor „Requiescat,“ kněží se vzdálili, chrámovou dlažbou zaduněly těžké kroky a čtyři členové řádu rozestavili se kolem rakve s tasenou ocelí, s hledím spuštěným a s černým pláštěm splývajícím v nescíslných záhybech přes levé rameno.

Davy lidu, jímž chrám byl ve všech prostorách přeplněn, rozlehl se chvílemi vzlykot, kterýž leckde vyhrkl v hlasité zaúpění.

Zraky všech upíraly se na rakev zakrytou zlatohlavem s výrazem nepopsatelným. Tak se dívává člověk do hrobu, když mu do

něho ukládají rakev s životem nenahraditelným a hoře zapouští ve vnitru kořeny hluboké.

V několika okamžicích vyšli ze zákristie dva bratři kněží, před rakví poklekli, rozvěli knihy a začali hrobovými hlasy: „Placebo Domino“ — —

Ponenáhlu se lid rozcházel. Na práhu chrámovém však ještě každý postál alespoň okamžik a ohlédl se, aby si dobře vštípl v paměť, s jakou poutou přijali ve svůj střed Johanité nebožtíka císaře.

Ti, co ve chrámě zůstali, byli ponejvíce venkované a nemohli se rozloučiti s „otcem“ svým.

Po pravé straně hlavní lodě u prvního pilíře od oltáře dlel muž s okem neodvratně upřeným na rakev. Dle obleku zdálo se, že náleží k stavu panskému, ač tmavozelený kabátec nebyl právě z látky nizozemské a jevil patrné stopy nejméně dvouletého stáří. Vedle něho klečel muž v tmavé, dlouhé haleně, kolem boků opásán hrubým provazem s hlavou hluboce k dlažbě nakloněnou.

Asi krok dále opíral se o tentýž pilíř jinoch v plném hávu rytířském přílbou s chocholem tiskna k levému boku. Ocelový pancíř zajisté již kolik neděl nespátřil leštíci ruky a na helmici leckde se usazovaly rezavé skvrny.

Mladý rytíř již dobrou chvíli nespustil oka s dívky, jež klečela nedaleko vedle staršího muže a zdálo se, že počítá svíce za svíce, světlo za světlem, že se plete v počítání a že zase znova vždycky začíná.

Starší muž i dívka byli dle všeho venkované, bezpochyby otec s dcerou. Muži leckdy zaleskla se pod bělavým obočím slza; ale nesetřel ji, nestydl se před tolika lidmi za slzu. Kdo stydl by se také z Čechů za slzu, jež vyprýštila se nad mrtvolou Karlovou!

Dívce rozvlnily se hnědé pletence vlasů, jakoby vši mocí se chtěly ukázati zvědavým očím v hedbávovém lesku svém a na lících jejích zdálo se, že rukou kouzelnou rozhozen nejjemnější pel z růží rozkvětlých v první noci červnové. Jas světél zářil krásné modlitelce přímo do očí.

Venkován naklonil náhle hlavu níže, pokřižoval se a chystal k odchodu. Zaměřil ku sloupci na pravé straně hlavní lodě, kde nebyl již skorem nikdo, leda oni dva mužové, jež jsme byli pozorovali hned z počátku zároveň s mladým rytířem.

Starší z nich, jenž dosud tak klečel na dlažbě se svěšenou hlavou, tichým krokem vyrušen pozdvihl obličej a zraky jeho se-

tkaly se s očima venkovana. Tento se na okamžik zarazil, podíval se bystřeji ještě jednou do tváře cizinci, odvrátil hlavu stranou a v chvilince octl se i s dcerou na hřbitově, kterýž rozkládal se tehdež kolem chrámu. Dívku vzal za ruku a zmizel uzounkými uličkami.

Ve chrámě zbylo již pouze několik modlitelů.

Muž v dlouhé haleně, kolem boků opásán provazem zase klečel tak s hlavou nakloněnou ke hrudi; ale tentokráte se nemodlil. Před očima kmitala se mu tvář venkovana.

„Ne — nemůže to býti on! — Už je tomu tolik let! — Lidé si bývají podobní! — A pak ten jednoduchý šat dívčin . . .“

Neodvážil se ani domysli. Těchto několik vět proletělo mu hlavou jako blesk, otrásló jím a obraz za obrazem vyřinoval se mu pod lebkou, jakoby každý vystupoval z mlhových oblak, jež visely nízko nad Prahou a na Hradčanech dotýkaly se skorem svatovítské věže.

A teprvé když druh jeho zahýbal mu ramenem podruhé, povšíml si toho, vstal a teprvé také až nyní zpozoroval nepřítomnost mladého rytíře.

Oba mužové pustili se touže stranou, kudy odešel s dcerou venkován. Na rohu uličky však se zastavili.

„Musíme zpět!“

„Můj Bože! — Už i v té naší Praze bych zabloudil. Leta zapadají v hlubiny věčnosti, v paměť usazují se červi i hlava naučí se zapomínat, . . . ale srdce přestává cítit až ve hrobě.“

A za několik okamžiků zabušili titěž muži na těžká dubová vrata arcibiskupského paláce již podruhé; ale prudčeji. Mohlo být tak k druhé hodině po slunce západu.

Vrátník přistoupil k okénku a nevrlym hlasem zahučel: „Kdo to? Ký-li rarach! — Tak pozdě!“

„Otevři!“ zavolal kdosi zvenčí ještě nevrleji.

„A komu?“

„Právím, otevři!“ Příchozí rozkřikl se poněkud zhurta.

„A já pravím, že palác Jeho arcibiskupské Milosti není holubník. — Až zítřka, chceš-li!“

Fortník zavřel okénko a usedl si s vítězným úsměvem na lávku. Pravice jeho sáhla takřka mimovolně po dřevěném poháru z polá naplněném samotokem z arcibiskupských vinic na Petříně.

Ale pozdní návštěvníci nedali se tak zholat odbýti.

Prudký buchot ozval se na bráně již do opravdy a fortníku div že pohár z ruky nevypadl. Přischozí bušil jílsem těžkého meče.

V jizbě prvního patra seděl staříčský arcibiskup nakloněn nad velikou pergamenovou knihou. Náhle se pozdvihl a upřel jasněmodré zraky na mladého kněze naproti. Odříkávali „jitřní.“

„Neslyšels?“

Mladý kněz tolikéž pozdvihl hlavu a poslouchal bedlivěji.

Za chvíli vyšel na chodbu. Hovor z venčí zdálo se že přecházel ve vádu.

„Kýs pokušitel velebný otče!“ pravil fortník obrátiv se ku knězi vešedšímu do vrátnice. „Ptám se: kdo a odkud. — Ani neodpovídá. Ptám se: kam? — Praví, že k Jeho Milosti. Nedá a nedá se odbýti. Zdá se, že jsou dva. Tyhle dny je v Praze mnoho lidu a mezi tolika také asi mnoho zlých!“ varoval opatrný vrátník.

„Nutná záležitost,“ ozval se z okénka vlídný hlas, pravý opak rozvraného zvuku vrátníkova.

„Jdem z Vlach, velebný otče!“

„Z Říma?“

„Z Říma.“

Mladý kněz pokynul, vrátník rozžehl pochodeň a šel otevřít.

Ale šel nerad. Závory a řetězy zaračotily strašlivě, protože fortník je nechal schválně vši si ou dopadnout na zem. Starý vrátník zlostí zahryzl se do rtů. Byla to vyschlá postava s obličejem proti zvyku tehdejšímu čistě oholeným a vlasem pečlivě uhlazeným.

Arcibiskup zaslechnuv na chodbě kroky zavřel knihu a upřel bystré oči ku dveřím. — —

Oba muži prodlili v komnatě arcibiskupské hezkou chvíli. Když odcházeli, blížilo se již ku čtvrté po slunce západu.

Arcibiskup Jan Očko z Vlašimi seděl v lenošce pohroužen v myšlenky. Zraky jeho tékaly po květech vetkaných v rostřené čalouny po podlaze. Jasná, přívětivá tvář jeho stahovala se u výraz, jakéhož zříváme v obličejích starců neradi, s bezděčným zachvěním.

Náhle utkvělo oko jeho na obrazech na protější straně komnaty. Na jednom vyvedeno bylo mistrným štětcem poprsí muže v nejlepším věku s hustou, přihnědlou bradou, orlím nosem a vlasy sčesanými v kotoučích po skráních, v temněbarevném kabátci bez lemu. Na druhém obraze jevil se obraz ženy

ještě skorem v dívčích letech, s okem pomněnkovým, bohatými, světlými vlasy a v šatě atlasovém, posázeném perlami.

Byl to Karel ještě markrabí s první, nezapomenutelnou Blankou francouzskou.

Jan Očko, tehdáž ještě biskup míšeňský obdržel oba obrazy od králeviče darem. Patřil ode dávných let v kruh upřímných přátel Karlových.

Oko arcibiskupovo opět se zakalilo a na zvráskovatělou tvář skanuly dvě bohaté slzy.

„Už jste odešly obě, vy duše drabé, vy duše nejšlechetnější, kteréž jsem poznal za dlouhého věku svého! — A nad tebou že já mám ty hlavo nenahraditelná zítřka mluvit k Čechům tvým? — Však přijde brzy za tebou přítel tvůj! — — Tak začnu, Karle, a potom jim řeknu: nad hrobem tímto slibte si navzájem a zavažte se přísahou nezrušitelnou, že budete státi věrně, neodvratně k církvi svaté, k pravému a jedinému nástupci Petrovu Urbanu VI. a krále mladého vyzvu před obličejem všeho národa, aby vstoupil v šlépěje zvěčnělého otce a mocí veškerou zasadil se o sjednocení opětne.“

Staříčský arcibiskup utichl. Na čele jeho opět usadil se mrak a v srdce šlechetné připlížilo se tušení, jako se zloděj vkrádává v úkryt nejtajnější, když člověk mní se býti nad pomyšlení bezpečným.

Vypravuje se, že oko, kteréž jest ne-daleko shasnutí, i za hrob svůj prohlédá. I viděl také arcibiskup Jan Očko z Vlašimi nad hrobem svým v kostele svatovítském, kterak kanovníci shasňají svíce, vrhají je k zemi, a slyšel, jak četl kněz velikou exkomunikací nad Konradem z Vechty a zároveň nařízení, aby, kdekoliv jej postihnou, zbavili ho úřadu kněžského a biskupského.“

Kmet zazvonil a do komnaty vstoupil mladý kněz.

„Jsem kardinálem, Václave, ale věř, raději bych byl prostým plebánem, když by opět byla jednota“ — zahovořil arcibiskup.

„Pan Vilém z Hazmburku právě mi přinesl jmenování, ale zároveň zprávy až do dna zlé. Dvouhlavý netvor schismatu vystupuje hrozivěji a hrozivěji i tam, kde do dneška panovalo věrné poslušensství. Řím jest prý ode dvou měsíců dějištěm hroznějších událostí nežli prý někdy za dob Rienzových. Francouzi se nesmí ve veřejnosti ani ukázati. Karlův hospic stal se jim prý nejjištějším útočištěm. Robert hodlá se odebrati na dvůr neapolský a Urban sbírá proti odbojníkům pole. — Věru, smutné zvěsti! — Domodlíme se!“

Mladý kněz otevřel mlčky velikou pergaménovou knihu a začal „chvály“ za mrtvé.

* * *

V svatomářském kostele stáli dosud kolem rakve rytíři s hledím spuštěným a ocelí tasenou jako kamenné sochy bez hnutí, bez jediné známky života.

Ohromné voskovice v těžkých cínových svícnech se nějak kalily, bezpochyby že průvanem, jelikož hlavní brána jako i postranní dvířka byly zpola otevřeny.

Tu a tam klečel ještě zbožný modlitel s očima neustále upřenýma k rakvi, aby mohl doma zevrubně povědět, jak v kterém kostele vystrojili Karlovi slavnost pohřební.

U sloupů po pravé straně hlavní lodě dlal muž v prosté, tmavé haleně, kolem boků opásán provazem — týž, jenž s druhem svým domohl se audiencí či spíše důvěrné návštěvy u arcibiskupa, ale tentokráte samotén.

I jeho zrak zdálo se, že je ukován k nádhernému katafalku.

Ruce měl přeložené křížem přes prsa a lysou hlavu skloněnou ke hrudi. Plápol světél ozařoval jasně část jeho obličeje. Na čele jevily se již četné brázdy a říká-li se, že každých pět let od čtyřicítky vyorá pluh času po jedné, mohl čítati již přes šedesát. Tmavé, polo zapadlé oko zašleho však chvílami prudceji než záře kterékoliv z obrovských voskovic; kolem bezbarevných rtů zakmitlo se cos tak jako pochmurný pablesk trpkých vzpomínek z dávno uplynulých let.

„Odpočívej ve svatém pokoji!“ zašeptal náhle neznámý. „Sejdem se až na věčnosti! — A zdaž vzpomněl jsi v posledních letech nešťastníka a zdaž odpustil jsi jemu?“

Voskovice zaplápolaly jasněji a ostřeji ozářily rysy ve tvářích nepatrného na pohled cizince, jenž hledal v kostele svatomářském u rakve Karlovy odpuštění. — Zač? — Do víme se.

(Pokrač.)

DOPISY.

Z Budějovic v lednu 1877.

(Pastýřský list postní.)

J. Excel. nejdůst. p. biskup Jan Valerian vydal d. 10. ledna t. r. pastýřský list k věřícím své diecése, kterýž v neděli II. po Devítíniku čten bude a takto zní:

„Příští středu, jenž se nazývá popeleční středa, počíná ten svatý čtyřicetidenní čas, kterýž má nás upamatovati na čtyřicetidenní dlení Pána našeho Ježíše Krista na poušti, a kterýž svatá církev k tomu byla ustano-

vila, abychom sebranou myslí utrpením jeho se zabývali. Ač věrný křesťan dle spasení svého Pánem Ježíšem vykonaného nikdy s myslí spoušteti neopomine, avšak zvláště o svatopostním čase platí, že čas je to, kterýž každý věrný křesťan k horlivějšímu rozjímání utrpení Kristova a ke skutkům kajivosti obrátiti má. Proto také hned v první den toho svatého času volá nás svatá církev do chrámu, a podáváním popele činí nás pamětlivé, odkud jsme dle těla původ vzali a jak se zase v prach a popel navrátíme. Ku pokání zvláště v tomto čase rozličnými způsoby nás svatá církev vzbuzuje, cvičíc nás v přemáhání těla i tím svým přikázáním, kteréž zní: „Čtyřicetidenní půst, čtyři suché dny a jiné ustanovené posty zachovávat i v pátek a sobotu od masitých pokrmů se zdržovati.“

Půst — slovo to nenávidené; slovo, kteréž uráží uši všech synů tohoto světa; slovo, kteréž se protiví všem těm, ježto nechtějí tělu ničeho odepřít, nechtějí se přemáhati, nechtějí si újmu nějakou někdy učiniti; všem těm protiví se půst. Pokládaje půst za ustanovení lidské, za jho a břemeno zbytečné a nesnesitelné, nechtí nic o něm slyšeti.

Jak opatrně byla by tedy církev svatá jednala, kdyby takového nemilého přikázání nebyla nikdy ustanovila? Měla po všechny časy dosti mnoho protivníků, kteříž učení jejího nenáviděli; předvídaje tedy, že i toto přikázání její mnohým nebude vhod, mohla raději od něho ustoupiti, aby ještě více protivníků a pohrdačů svých přikázání proti sobě nepobouřila.

A hle, svatá církev, kteráž ve všem se řídí příkladem Pána Ježíše, jehožto nejsvětější vůle pravidlem jest všeho, co obmyslí a činí, jejížto úlohou a povinností jest, rozmáhati posvěcení a spasení duší krví Kristovou vykoupených, a kteráž k tomu od Spasitele světa též vším potřebným plnomocenstvím obdařena byla, tak že kdo by jí neslyšel a jejích přikázání nešetřil, považován má býti jako pohan a zjevný hříšník; ta řku svatá církev nedala se tím odstrašiti a přece to přikázání dala, že ač věděla, mnohým bude protivno.

Musela k tomu míti podstatné a důležité příčiny. Nic neřekneme o tom, jakou váhu a platnost měl půst hned v Starém zákoně; nic o tom, že sám Bůh celému lidu israel-skému přikázal všeobecný výroční půst; nic o tom, že proroci a duchem Božím nadchnutí mužové se postili; řekneme toliko, že sám Pán Ježíš se čtyřicet dní postil, a sice tak, až zlačněl, že se postili apoštolové a že i ji-

ných ku postu napomínali; neboť apoštol národů sv. Pavel výslovně měl k tomu Korinty, aby ve všech věcech vydávali sebe samy jako Boží služebníci ve mnohé trpělivosti — bděních a postech. (2. Kor. 6, 4.) Nuže sudte sami, zdali měly tyto příklady zůstatí od církve nepovšimnuty a beze všeho následování?

Než ale i jiné ještě důvody a příčiny přiměly svatou církev, aby občasně postění se věřícím svým přikázala.

Křesťan má i dovolených věcí jen mírně užívati, aneb někdy dokonce se jich odříci. Tázete se proč? Žádá toho svaté evangelium, kteréž zapření sebe pokládá za první a nejpotřebnější vlastnost křesťanského života, jelikož Spasitel světa sám praví: „Zapřiž sebe sám.“ Půst však, ať si jest ujma v jídle aneb zdržení se od masitých pokrmů aneb obé, i ujma i zdržení se, má jedno z předních míst mezi těmi prostředky, jak bychom se v zapření sebe vycvičili, panství sami nad sebou dosáhli a vůbec k větší mravní dokonalosti se povýšili. Neboť zachováváním tohoto církevního přikázání učíme se přemáhat tělo a v úzdu pojímat žádosti jeho, kteréž by nás mohly do zkázy uvrhnouti, kdybychom neuměli je zkrocovati. Odtud vysvítá, že jako Boží jest to přikázání: Zapřiž sebe sám, tak že i toto církevní přikázání platnost má před Bohem i před světem.

A kdo medle bývá obyčejně nepřitelem postu? Jsou to ti, ježto vše nenávidějí, co se poněkud důtklivě dotýká jejich tělesnosti a jimžto ono slovo Kristovo: Zapřiž sebe sám, není pravidlem života.

Nemoha řeči šířiti, řeknu jenom zkrátka, že i jiné ještě ohledy církev svatou k tomu přiměly, aby toto přikázání dala. Věděla dobře, že slovo Boží prohlašuje půst za dobrý a Bohu milý skutek, a že postem a modlitbou i snáze můžeme dosáhnouti milosti a pomoci Boží. Proto chválil anděl věrného sluhu Tobiaše, počítav mu jeho posty za velikou zásluhu, an pravil: „Dobráť jest věc, modlitba s postem a s almužnou.“ (Tob. 12, 7.)

Aj tak tedy sudte, drahé a v Pánu milované ovečky Kristovy, sudte, zdali toto církevní přikázání nemá dobrý základ a záměr; zdali není příhodným cvičením se v zapírání sebe sama, a tudíž vhodným prostředkem k dosažení větší křesťanské dokonalosti, a dobrým, záslužným skutkem, kterýmž Bohu svon ochotnost u zapření sebe osvědčiti můžeme? A což teprv řeknete, když vám také ještě připamatuju, čeho dále svatá církev tím svým přikázáním docíliti žádá. Ona chce, abychom, což svým ústům utrhneme, poskytlí

bratřím svým nouzi trpícím. Ó jaká by to byla zásluha, kdybychom někdy lačnili a postili se, aby jiní byli nasyceni! A není-li bídy a nouze všude kol nás dosti mnoho? Zdaž mnohý labužník, jehožto bůh břicho jest, a jenž den co den musí mítí, co hrdlo ráčí, neztráví mnohdy za jedno posezení více, než co by stačilo k nasycení četné rodiny.

Toto církevní přikázání za minulých časů, ač daleko přísnější bylo, svědomitě a věrně bylo zachovááno. Vaši nábožní předkové a otcové měli je u větší uctivosti, než to teď bývá. Dokud živější panovala víra, živější láska k Bohu a lepší kázeň křesťanská, nebylo toto přikázání nikomu obtížno: nyní však, an živé víry, poslušnosti, úcty k Bohu a k církvi ubývá, a všeliká rozmařilost a prostopášnost se rozmáhá, za těchto přítomných časů, an tak mnozí v rozkošech těla si libujou, tělu nad duchem panství připouštějíce, tuť ovšem, žel Bohu, toto přikázání nejen od jednotlivců, noprž což na nejvýše želeť jest, i v rodinách a na veřejných místech ku pohoršení bývá přestupováno.

A přece církev, tato laskavá matka, berouc vždy ohled na slabost a křehkost svých dětí, upustila už dávno od své dobře míněné přísnosti, a kdykoli to rádně bylo a časové poměry toho žádaly, poskytla nejedno prominutí a ulevení. Tak již dávno v severních a našich krajinách upustila od postu sobotního, a v nejnovějším čase ještě mnohá jiná ulevení dovolila. Zvláště pak a zejména pro tento letošní rok povolila ta laskavá matka naše tak znamenitého ulevení tohoto svého postního přikázání, jakovéhož posud nikdy mezi námi nebylo. V uvážení, že zde onde byla neúroda, že se nouze a nedostatky rozmáhají, že postní jídla dražší bývají masitých, zmírnil Svatý Otec papež Pius toho jména IX. na žádost českých biskupů pro celé Čechy listem svým od 19. července 1876 toto přikázání, jak hned uslyšíte, v míře znamenité. Ó jak smutná by to byla věc, kdyby křesťané duchem křesťanským tak byli sklesli, že by ani toho tak značitě zmírněného přikázání nechtěli ostříhati!

Vykoupenci Kristovi, kéž se mohu od vás nadíti, že matky své, církve to katolické kteráž svým přikázáním jenom vaše blaho obmyšlí, věrně a ochotně poslušni budete. Dejte to nebeský Hospodin! Já jsem nemlčel, noprž mluvil, toť povinnost má; vy jste slyšeli, teď plňte, toť povinnost vaše.“ (Následuje přikázání postní na rok 1877, kteréž uveřejníme jakožto dodatek k právě vydanému společnému listu pastýřskému nejdán. pp. biskupů Českých v čísle příštím. *Red.*)

Z Rudohoří, v lednu 1877.

(Z duchovní správy.)

Jak v průmyslném sice ale velmi chudém Rudohoří počet obyvatelstva roste, ukazuje na př. farnost Kraslická, kdež min. roku v matrikách zapsáno 800 narozených a ještě téhož roku jenom 415 katolíků zemřelo, vzrostl počet obyvatelstva o 385 duší, v roce 1875 přibýlo ještě více, totiž 405 duší. Následek toho jest, že školy ve všech obcích musí se zvětšovati i rozmnožovati. Přibýváním obyvatelstva přibývá však kněžím i práce ve správě duchovní i ve školách, přibývá nouze i bídy mezi lidem, zvláště nyní, kdežto všeliký obchod vážne a průmysl zdejší, totiž pletení krajek, úplně ladem leží, tak že na sta rodin hlad trpí. Do města Ž. zavítal neblahý host, neštovice totiž, které nejvíce mezi dětmi zuřily, ale již i mezi staršími lidmi zhusta se objevují. Je to hrozná nemoc, zvláště ty černé neštovice, které člověka až k nepoznání zohyzdí, tak že po očích bývá veta, ústa musí kněz hledati, aby nemocnému mohl Tělo Páně na jazyk položit — a přece mohu říci, že nejvíce nadšení pocítuju, když mohu zaopatřiti člověka, jehož každý, často i vlastní dítky svých rodičů se děsí. Právě v takových okamžicích děkuju Bohu, že jsem knězem a ve správě duchovní.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup navrátil se ve středu d. 31. ledna ráno z Vídně do Prahy. V pátek o slavnosti Očišťování bl. Marie P. vykonal u sv. Vítana hradež žehnání hromnic a byl pak po průvodu přítomen slavné mši sv.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 7. února u Sv. Ducha, od 8—12. u sv. Kajetána, od 13—17. u Milosrdných sester v Karlíně.

— Kázání postní v jazyku českém bude v době svatopostní odpoledne každou středu o 4. hodině: u sv. Haštala, u sv. Havla a u sv. Štěpána. V pátek o 4. hod. u sv. Ducha, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na Spálené ulici a na Vyšehradě; v 5 h. u sv. Kajetána. V neděli o půl 3. hod. u sv. Salvatora v semináři, o 3 h. na Strahově a na Smíchově, o půl 4. u sv. Ignacia, na Karlově a u nejsv. Trojice v Podskalí, o 4 h. u Matky Boží před Týnem, u sv. Mikuláše na Malé straně a u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně.

— Spolek sv. Františka Saleského pro dospělě chudé a k práci neschopné hluchono-

němé čítal v min. roce 14 zakládajících, 55 čestných a 127 skutečných hluchoněmých údů. Jmění obnášelo 6426 zl. 31 kr. hotových a 3600 zl. v cenných papírech.

— Ze Sv. Hory u Přibrami. Jelikož kněžím na Sv. Hoře jiným způsobem již pomozeno bylo, není třeba hlásiti se o intence (viz čís. 1. t. r. str. 12.)

— Z Vys. Veselí u Nového Bydžova. V sobotu d. 3. února byl zde slavně pohřben ctih. p. Josef Dejl, alumnus 3. roč. v kníž. arcib. semináři Pražském, jenž d. 30. ledna u své sestry v Jaroměři po delší nemoci (tuberkulosí) skonal, odkudž tělo ubohého trpitele sem do rodiště jeho přivezeno bylo. K pohřbu dostavili se z Prahy s pěkným věncem čtyři kolegové v Pánu zesnulého, alumnové totiž 3. roku, kterážto ochota a obět bratrské lásky velice přispěla k umírnění bolu rodičů truchlících nad ztrátou nadějného syna. (V semin. chrámu Páně u sv. Salvatora v Praze byla dnes o 10. hod. za něho obětována slavná zádušní mše sv.)

— Z Chomútova. Dne 29. ledna t. r. zemřela zde ctih. panna Friderika Bodenmüllerova, představená zdejšího kláštera sester od sv. Kříže, věku svého majíc 44 let. Získala si velkých zásluh o zřízení zdejší (nyní již sedmitřídní) školy dívčí, kterouž dotčené sestry spravují.

Z Moravy. Na zámku v Lišni zemřela dne 12. ledna t. r. nábožná a dobročinná paní hraběnka Kristina Belcrediova, rodem hraběnka z Nostitz-Rhineku. Mrtvola přivezena byla do Jimramova, kdež dne 16. dopoledne konán slavný pohřeb za náramného účastenství obyvatelstva domácího i přespolejního. Pohřební obřady vykonal za assistence 11 duchovních z Moravy a sousedních Čech vys. důst. p. prelat Königsbrunn z Olomouce. Vysoká šlechta z Moravy i Čech byla zastoupena. Pohřební řeč měl Sulkovský farář vp. Vosyka. Nád ztrátou dobročinné paní hraběnky panuje zvláště na velkostatku jimramovském všeobecný zármutek. Jsouc bezdětná byla matkou všech chudých, nemocných, zvláště pak vdov a sirotků.

Z Vídně. J. Velič. císař pán udělil arcibiskupu Vídenskému dru. Janu Kutschke-rovu i uznání jeho zásluh o církev a stát velkokříž řádu Leopoldova.

Z Říma. Letos v lednu bylo tomu 500 let, co se papež Řehoř XI. navrátil do Říma z franc. města Avignonu a tím r. 1377 konec učiněn byl 70letému vyhnanství papežů čili tak zvanému zajetí babylonskému. Římané přijali tehdejší papeže s radostí velikou, dávajíce tím na jevo, že Řím bez papeže pra-

vého významu nemá. Památný den ten oslaven letos v Římě pobožností v chrámu S. Maria sopra Minerva. — Na oslavu biskupského jubilea sv. Otce bude v Římě zřízena velkolepá výstava umělecká.

Z Turecka. Vyslancové velmocí, jenž v Cařihradě porady odbývali, rozešli se, aniž by byli co vyjednali a docílili ve prospěch ubohých křesťanů v říši Turecké. Příměří trvá sice posud, avšak denní listy přinášejí neustále hrozné zprávy o ukrutnostech páchaných od Turků. Tupy vojska tureckého přepadají dědiny křesťanské pleníce a vraždí. A uprostřed hrůzných těchto výjevů vydali se křesťanští studující z Uher na cestu do Cařihradu, aby pašovi na důkaz své úcty meč podali. A na tom meči stkví se jako na posměch křesťanství a církve katolické obraz Matky Boží s Jezulátkem jakožto patronky Uher. A tito jinochové mají tolik odvahy, že jdou a mluví ve jmenu veškerého lidu, ač posláni od něho nebyli. Jsou na vysokých školách, ale nezpomněli, že po 145 let úpělo hlavní města Budín v otroctví tureckém, že tisícové předků jejich tam krváceli, aby z otroctví toho se vymanili. Hlavní chrám v pevnosti Budínské, kde J. Velič. císař pán za krále byl korunován, nese na sobě ještě stopy zohavení ze strany nevěřících, kteří jej učinili stájí pro koně své turecké. A pravníci těch hrdin, jenž Uhry z krutého jha tureckého vysvobodili, putují k potomkům úhlavních nepřátel svých, aby se jim poklonili. Někteří z nich jsou synové předních šlechticů a zemanů maďarských. Bída vrodné jejich zemí jest následkem předchozí neúrody veliká. Kéž by byli peníze, které na cestu do Cařihradu a za „čestný“ meč vydali, obrátili na umírnění bídy mezi svými rodáky! K tomu však bylo by třeba bývalo lásky křesťanské.

Z Jižní Ameriky. (Venezuela.)* Podali jsme již v předešlém ročníku zprávy, jak boj kulturní, proti církvi nastrojený, i na západní polovici zeměkoule zuří. I bylo již minulého roku na tom, aby církev katolická v Venezuele všeho práva prosta vyhlášena byla. Jíž se návrh takového zákona chystal. Avšak tu v posledním okamžení list se obrátil a vláda onoho svobodného státu se s církví svatou smířila. Jak? to povíme. Statečný biskup města *Karakasu*, který byl svým neohroženým odporem proti vládě na udržení práv církevních předsedu Venezuelského Guzmanu Blanka na se popudil, ne-

chtěl nijakž, aby tato osobní zášť byla na ujmu možného upokojení církve. Jakmile měl znamení, že by úřadové Venezuelské ochotni byli k povolnosti, obrátil se k apoštolskému delegatu veled. Rochovi Cocchia s prosbou, že se své arcibisk. důstojnosti vzdává, aby mu přivolení sv. stolice zjednal a jiné potřebné kroky k upokojení církve Venezuelské učinil. Dostav pak veledůst. Rochus Cocchia, apošt. delegat, po telegrafu příznivou odpověď z Říma, vydal se hned na cestu z Hajty do Venezuely, ale při bouřlivé plavbě opozdil se tak, že přišel právě v týž den, když onen návrh zákona od sněmovníků v třetím čtení již přijat byl. Nescházelo tedy než potvrzení presidentovo: I vyžádal si vd. delegat apoštolský rozmluvu s presidentem. Gusmann Blanco nejen ochotným se k tomu prokázal, ale i sám z Karakasu do Garcie, kdež byl vd. apošt. delegat přistál, se odebral. Z počátku činil president veliké požadavky; ale vida, že by se mu nejenom nepovolily, nýbrž i že by na svém stoje, všecko jednání přerušil, umírnil se, a tak za dvouhodinnou rozmluvou docíleno žádaného narovnání. Následkem toho vzala vláda onen návrh nepřátelského církvi zákona zpět, ačkoliv již třikrát v sněmovně čten a přijat byl; všem vypovězeným „vzdorným“ kněžím návrat do vlasti dovolen; poměr duchovních společností spořádán; odstouplému arcibiskupovi slušný roční plat vykázán. Tím došel i slavného uznání vlády p. biskup Kocchia, a na uprázdněná místa biskupská od presidenta samého navrzeni jsou do Karakasu kanovník *J. A. Ponte*, a do Meridy Dr. *Tomáš Zerpa*. Když pak sv. otec, byv o tom zpraven, své spokojení s tím prohlásil, vydalo ministerstvo vnitra všem úřadům okružní list, v němž vyrovnání to ohlašující dokládá: „Spor s církví jest tedy vyrovnán; presidium Vám přikazuje, abyste se všemožně přičinili s katolickým duchovenstvem v úplné a jednomyslné svornosti žiti a svobody a snahy jeho svou úplnou mocí podporovati.“ Nejdůst. p. biskup Kocchia odcestoval pak se všemi úpisy o té věci a velmi uctivým listem presidenta k svatému Otci do Říma. Obšrná jeho zpráva uspokojila sv. stolici úplně, což pak se dokázalo tím, že 29. září m. r. mezi ohlášenými biskupy nalezali se i *J. A. Ponte*, arcib. v *Karakasu* a vd. *Tomáš Zerpa*, biskup v *Meridě*. Apoštolský legat R. Kocchia odplul pak s dobrou porízenou zpět do Venezuely, aby i nové volence vysvětlil i další vyrovnání provedl. Kéž by tak i všude vláda světská nahlédla,

*) Kat. Miss. 1877. st. 23.

že nerozumnou nedůvěrou anebo i nepřátelským brojením proti církvi si sama u pně utíná větev, na které sedí! J. N. D.

Z Číny. Monsignor Eligius Cusi, biskup z řádu sv. Františka, píše z Číny některým svým přátelům v Evropě o pomoc a přispění těmito slovy: V Zi-nan-su d. 18. srpna 1876. Od více než 8 měsíců jsme zde bez deště. Žita, jež nám výživu dává, sklidili jsme toliko třetinu, na jiných místech skoro nic. Bylo již 8. července a role podobala se pustině. Houfy ubohých hladovců, ba celé obce potulují se od místa k místu žebříce. Nás jest zde 200 hlav, totiž sirotků, seminářistů a sluhů, všech úhrnem a přede dveřmi stojí lidí bez počtu bídných tak, že až srdce se kormoutí. Pohané trestali své modly, vystavujíce je za vedra poledního na slunce, protože deště neseslaly. My křesťané volali jsme k Hospodinu o slitování, kajíce se posty a modlitbou, konáním křížové cesty a přijímáním sv. svátostí. I přišel zajisté po třikráte deštěček, tak že aspoň proso, boby a kukuřici jsme zaseti mohli, abychom tímto způsobem živobytí své aspoň pro tento rok uhájili. Od rozličných misijnářů mého vikariátu dostávám však bohužel zprávy, že mnoho křesťanů hladem umřelo a že celé rodiny ba i obce domov svůj opustiti musí atd.

Literární oznamovatel.

— „*Blahověst*,“ ročník XXVI. (r. 1876) posouzen jest v „*Časopisu katol. duchovenstva*“ 1877 sv. 1. na str. 56. a 57. těmito slovy: „Pro každého, kdo bude později psáti církevní dějiny naší doby, nejen velevítaným, ale naprosto nutným pramenem jsou a zůstanou ročníky „*Blahověsta*“, kterýž všelikých poněkud důležitějších zjevů církevního života bedlivě si všímá a je, ať tak díme, katalogisuje na svědectví budoucím věkům, kterak církev katol. v Čechách působila a kterak strádala v době nynější. Konal se r. 1876 poprvé v Čechách slavnost blah. Ježky Přemyslovny; „*Blah.*“ přinesl k oslavě její pastýřské listy nejd. pp. biskupů, básně, řeči, příspěvky k biografii, zprávy o účte v rozličných krajinách té světicí prokazované. Navštívili Prahu hosté vzácní, kard. Ledochovski a Nuncius papežský Jacobini: jejich příchod a uvítání věrně vypsáno. Konaly se ve vlasti misie, stavby a opravy chrámů, otevřen v Praze spolkový sál katolický, počaly se zřizovati spolky matek křesťanských, podány jiné četné důkazy náboženského života; hojná o tom svědectví v „*Blah.*“ jsou vytištěna. Bojovali křesťané proti

Turkům; i tohoto boje a náboženských zájmů Slovanů jižních pilně si „*Bl.*“ všiml. O kmetu ctihodném na prestolu sv. Petra sedícím, o násticích, jež v Německu snášeti jest kněžstvu i věřícím, o protivenstvích, ale spolu úspěchu církve ve všech téměř světa dílech hodnověrně a poutavě věsti sděleny. Mile zaznívají v uších našich slova sv. Otců církevních a spisovatelů starého věku, sv. Basilia, Petra Chrysologa, Řehoře Nysenského, sv. Bernarda, sv. Maxima, Jana Klimaka (překladem Vlčka, Desoldy, Čapka). Poučení čerpáme též z homiletických řečí jiných, pro obecnostvo širší nebo pro mládež uchystaných, původních i přeložených. Nermalou cenu nejen pro zábavu, nýbrž i pro poučení a povzbuzení k vytrvalosti křesťanů v boji nynějším má historická povídka „*Malagrida a Pombal*“ z 18. století, kteráž líčí protivenství církve v Portugalsku, zejména pronásledování řeholí; taktéž povídka z dob husitských: „*Přerušené oddavky*“ (od V. Beneše) dává zdařilou ilustraci hanebných ukrutenství, jež se tehdy páchaly ve vlasti naší. Vypravování o „*Jiřku z Lobkovic a dceři jeho Evě*“ (323) ukazuje, jak trudné poměry pro katolíky panovaly za Rudolfa II. Poučné jsou též historické úryvky o konvertitovi Frommovi (393), o světícím biskupu Pražském Janu Dlouhoveském (411) a vypravování o „*Pražském Jezulátku*“ (429), kteréž také o sobě zvláště tiskem vyšlo. V povídce „*Od pouti k pouti*“ (353, V. Pakosta) velmi dovedně znázorněny jsou následky slepých vášní, v povídce pak „*Vina a pokání*“ (153) vylíčena velká cena dobrého svědomí. Prosaické články protkány častěji básněmi a legendami z pera V. Štulce, Fr. Douchy, J. Vlčka, V. Pakosty, B. Hakla, Růženy Hubertové a j. „*Paběrky*“ velmi vhodně ku kázáním upotřebiti se dají. Četné spisy posouzeny neb ohlášeny v literárním oznamovateli; mimo to zůstal „*Blah.*“ hlasatelem změn osobních duchovenstva, jakož i Dědictví Sv. Prokopského a S. Janského. Zasluhuje „*Blah.*“ obsahem tak bohatým i slohem prstonárodním a ryze církevní tendencí všeliké pozornosti nejen duchovenstva ale i věřícího lidu a vždy hojnějšího rozšíření.

Red. Č. kat. duch.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Redaktor: Dr. Klement Borový, c. kr. řádný prof. církev. práva a fundam. theologie na universitě Pražské, rada církevního soudu Pražského, č. kons. rada v arcidiecési Pražské a diecési Bosenenské a Srjemské. Ročníku XVIII. (r. 1877) svazek 1. Nakladatelé: Knihtiskárna Rohlficek a Sievers, knihosklad v Praze. Obsah: Patronové Srbští (podává Karel Šmídek, prof. gymn. v Brně); O cyklických kázáních (pod. Klement Markrab, farář v Hobšovicích); „*Nový Zákon*“

křesťanské Akademie (pod. Jos. Jireček); Ex-cindování příjmů farních (od red.) V Kronice: Kapitální otázka Olomúcká; spolek ku podpoře nemocných kněží v Meranu; podvod při smíšeném manželství; „Pax“ in missa solemni; mše sv. de Requiem; slavnost nejsv. jména Ježíš; vyznamenání duchovenstva v Čechách obvyklá; rozkol ve Švýcarsku; Akademie křesťanská; seznam vkladů do Dědictví sv. Prokopa. V „literárním oznamovateli“ ohlášeno a posouzeno 17 spisů. Na posledních dvou str. nalezá se „hlídka časopisů“. Svazek 2. vyjde dne 17. března. Předplácí se ročně s poštou 3 zl. 50 kr.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 4. (březnový) ročníku XIV. (1877) obsahuje kázání postní (cyklus od J. Souhrady) na ned. smrtelnou, květnou, velký pátek a slavnost Vzkříšení Páně; jiné nedělní řeči na ned. III.—V. v postě, květnou, slavnost Zvěstování blah. P. Marie a na velký pátek.

— „*Vlastenecký Slovník historický*.“ Sestavil Jakub Malý, mimořádný člen král. české společnosti nauk. V Praze 1877. Tisk a náklad Rohlička a Sieverse. Sešit 11. a 12. str. 801—962, obsahuje slova: ze Škvorce—Župan, dále dodatky a opravy mimo titul. Tímto svazkem, jenž stojí 1 zl. 4 kr., ukončeno jest celé dílo.

— „*Ministranci pro mládež*.“ (Dvanácté vydání, upravil a rozmnožil Fr. Doucha.) Nákladem kníhkupectví B. Stýbl v Praze. Budeť mílo mnohým duchovním, že v tom vydání učiněny jsou některé změny prospěchu praktického bedlivým knížecky upravitelem. Veliký po mnohých stranách bývá stesk na to, že za příčinou zvláštních okolností školních nelze mnohdy dostati hochů, mešních odpovědí již dokonale znalých. Nezbyvá pak, než přibrati takových, kteří ty odpovědi toliko čísti musí. V jiných vydáních však těžko rychle a jedním rázem náležitou odpověď hned vyhledati k odříkání. V tom vydání novém tomu spomoženo písmem hodně velice vytištěným. Nad to přidáno jest to — ono, u př.: „Pangelingua“, „Panem de coelis“ a mnohé vysvětlení, které obsluhu ministrantovi zřetelněji vykládá.

— „*Poetická čítanka*.“ Sbírka básní původních i přeložených, již dle básnických druhů k tisku upravil Václav Petrů, ředitel real. gymnasia v Pelhřimově. Sešit 17. (str. 289 — 368.) V Praze 1877. Nákladem kníhkupectví: I. L. Kober.

— „*Besedy mládeže*.“ Rediguje prof. Jos. Kouba. Sešit 130. obsahuje: „*Patrovo povídek mládeži*.“ (1. Překvapení, od V. Samojloviče. 2. Boží hod velikonoční od Heleny Frevilové. 3. Vnuk a děd, od Samojloviče. 4. Flašinetář,

od A. Kruglova. 5. Opatrovna v Novém Yorku.) Z ruského přeložil Fr. Mach. S obrázkem. Str. 107. Cena 28 kr. u Mikuláše a Knappa v Karlíně. — Tamtéž: „*Pisně pro školní mládež*.“ Složil Vác. Macháček, správce školy v Trhové Kamenici. Oddíl I. Pro první a druhý školní rok. Str. 69, za 30 kr.

— „*Včelařské listy*.“ Časopis včelařského spolku pro Čechy v Praze. Vychází jednou za měsíc. Členům pražského včelařského spolku zasílá se mimo tento list v každém čtvrtletí jeden tříarchový sešit včelařské knihy „Včela a její chov“ — Roční příspěvek 1 zl. 50. kr. přijímá se v spolkových místnostech v Praze, ostrov Kampa č. 513, kdež se i redakce a expedice nalezá. Odp. redaktor: Gustav Zvěřina.

— „*Národní písně, pohádky, pověsti a říkadla*, obyčeje všeobecné a zejména právní, pořádá komise pro sbírání písní, pohádek atd. (odbor lit. řeč. spolku „Slavia“ v Praze. Řady druhé oddělení I.: „*Národní písně*“). Tiskem knihtiskárny Hynka Milítkého a Nováka. Nákladem vlastním. Str. 138. Cena 65 kr. Upozorňujeme čtenářstvo na studentskou tuto komisi, která hledí v neblahé nynější době pro veškeru poesii prstonárodní zachovati co možná vše, co ze srdce lidu vyšlo a co nemalým jest měřítkem národního našeho rázu vůbec. I vybízíme tudíž všechny ty, kteří mají příležitost, aby za příkladem slavného Sušila a Erbena přihlídlí k práci této a zasílali komisi příspěvky svrchu dotčené; hlavně pak obrácíme se k našim českým bohoslovcům, aby především o prázdninách jali se zachycovati písně a t. d., které den ode dne ztrácejí se v hrobech. Každý sběratel dostane na požádání zdarma „Navedení ku sbírání“.

— „*Šestero řečí o nejsv. Svátosti*“, jež konal Vojtěch Polanecký, farář v Kolodějích. S povolením nejdůst. k. a. konsistoře Pražské. Nákladem kníhkupectví B. Stýbla v Praze. Str. 100. Cena 40 kr. Cílem těchto řečí jsou slova: Pochválena a pozdravena budiž nejsv. Svátost oltářní. Zajisté poslouží i kazatelům i nábožným čtenářům, jichž jim co nejvíce přejeme.

— „*Wiener Landwirthschaftliche Zeitung*“ jest název ve velkém rozměru založeného hospodářského časopisu, který moravský krajan, p. Hugo H. Hitschmann ve Vídni vydává. Jest to velký list v krásné úpravě, s bohatým obsahem a zdobnými vyobrazeními, při tom s ohledem na rozsáhlost jeho tak laciný (stojí u administrace ve Vídni, I. Dominikanerbastei 5 celoročně pouze 8 zl. a lze jej i čtvrtletně předplácet), že můžeme vysloviti přání, by i tento německý list vedle našich domácích odborných

listů pilně čítán byl a s těmito ku zdvižení stísněného stavu rolnického přispíval.

Zápisky Dědictví Svato-Janského.

Koncem roku 1876 přistoupili k Dědictví Sv.-Janskému v Praze:

Z Čech: Rosalie Volfova v Libějicích, Marie Vonkova v Dobrovanech, Anna Hartlova v Dolní Dobrouči, vel. p. Frant. Chaloupecký, kaplan v Starém Kolíně, Marie Kafkova v Starém Kýčově, Kateřina Kadlcova ve Velkém Boru, vel. p. Antonín Mužík, gymn. katecheta v Praze, Marie Kuchválkova v Okrouhlé Radouni, rod Frant. Tuchomela v Sobkovicích, Emanuel Sekovác ve Velími, rod Vacl. Rollera v Horní Sloupnici, vel. p. Václav Optl, kaplan v Libochovicích, Paulina Friedrichova v Nekoři, rod Josefa Hájka ve Vrbatově Kostelci, Marie Mrkvíčková v Oudolení, Jan Zdeněk v Zhoří, vel. p. P. Jan Burghard Beneš, kněz řádu pobožných škol v Benešově, vel. p. Frant. Jirák, administrator fary u sv. Haštala v Praze, vel. p. Matěj Šach, kaplan u sv. Haštala v Praze, Matěj Došek v Čičenicích, Anastasie Matějkova v Hrboticích.

Z Moravy: Viktorie Horná v Hrušce, rod Tomáše Mrkálka v Medlově, Kateřina Opálkova v Prostějově, Anna Labonkova v Luběnicích, Marie Pitlíčková ve Velk. Týnci, Amalie Pavelkova v Hartíkově, Rosalie Večerková v Kravaři, rod Františka Zavorala v Lešanech, Rosalie Vašíčková v Opatovicích, Josef Pavlíček v Budišově, Frant. Dosoudil v Chvalkovicích, Marie Pátkova v Lipníku, Marie Španihelova v Rožnově, Františka Pazdérova v Chropíní, Anežka Procházkova v Chropíní, Magdalena Nevrklova v Štětovicích, Martin Blažek v Sobotově, Františka Samokova v Březolupech, Františka Němečková v Uher. Hradišti, rod Jana Adamíka v Uher. Hradišti, Jan Šuba v Chvalkovicích, Jan Buček v Chvalkovicích, Antonín Pavelka František Segot v Pustějově, Vincenc Siruček v Březovicích, rod Matěje Smolky v Troubkách, Františka Durmanova v Opatovicích, Štěpán Bártek v Nivnici, Václav Trtek v Nivnici, Vincencia Štefanova v Špičkách, Dorota Paidlova v Špičkách, Barbora Frydrychova v Špičkách, Veronika Strnadlová v Špičkách, Jan Jureček v Roketnici, Cecilie Obrtlova v Roketnici, Františka Bártlova v Roketnici, Josefa Houštavova v Kokorech, rod Ignáce Stratila v Bořenovicích.

Sběratelem *Kubínkem* byli zasláni:

František Hrůza v Bihařovicích, Matěj Dvořák v Bihařovicích, Jakub Soukup v Petrovicích, Jan Dvořák v Jabloněch, František Fegl v Žerutkách, Josef Hrnčíř v Dlouhé Lhotě,

Josef Hnát v Drašově, Ignác Krmička v Bysterci, Karel Švager v Chvalnově, Cyril Kubát v Bračicích, ctih. p. František Drašar, bohoslovec v Brně, ctih. p. Antonín Macek, bohoslovec v Brně, Václav Štáva v Hor. Kounicích, vel. p. Engelbert Ostálek, kaplan v Šlapanicích, Tomáš Pěcháček v Měříně.

Z Uher: Rod Martina Fašunka a manželky Teresie ve Vajnorech, Marie Benčicova, provdaná Vlčková ve Vajnorech.

Všech údů koncem roku 1876 bylo 25.820.

Podílem údů Dědictví Svato-Janského na rok 1877 bude spis „Obrazy z dějepisu církve Páně.“ Sepsal Tomáš Novák, † farář v Libšicích. Díl II. Nachází se v tisku a vyjde po svátcích velikonočních. Den ohlásíme později.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Pavel Ign. *Frey*, jubil. kněz ř. premonstr. v Teplé, arcib. notář a os. děkan, d. 23. ledna. Nar. v Plzni 7. listop. 1800, vysv. 12. srpna 1824. (Vydal spis: „Cesta do svatého Říma a po Itálii,“ kterouž r. 1846 konal. Nákladem Dědictví Svatojanského v Praze 1852);
- p. Antonín *Mužík*, katecheta a prof. na c. kr. I. českém reálném a vyšším gymnasiu v Praze, d. 31. ledna. Nar. v Nov. Hradci Králové 24. února 1845, vysv. 25. července 1868, byl kaplanem v Lošanech, na Proseku, u sv. Haštala a u sv. Vojtěcha v Praze, od r. 1875 pak katechetou a po odbyté zkoušce prof. české řeči. Přispíval do Blahověsta, Časopisu katol. duchovenstva, Čecha, Školníka, atd., též do kalendáře Poutníka. Byl redaktorem Kazatelů slovanských, vydal Listy o Bosně a modlitební knihu pro studující: Poklad Svato-Václavský. Tělesná schránka jeho byla v sobotu dne 3. února o 10. h. dopolední po vykonané zadušní mši sv. a příslušných obřadech z chrámu kláštera Emauského vynesena a na hřbitově Vyšehradském pohřbena. Pohřební průvod vedl s četnou assistencí a za velikého účastenství vd. p. kan. Hora.

Ustanoveni jsou:

- p. Vojtěch *Zika*, kaplan v Neveklově, za prozat. kooperatora v Kozmicích;
- p. Rudolf *Horský*, koop. v Jílovém, za prozat. kapl. v Nižboru.

Milodar. Spolku „nepoškrvněného Početí Marie P. ku podpore katolíků v říši Turecké a na východě“: Omladina v Čisté u Bělé 3 zl. Dp. B. H.: Roč. 26. co nejdříve.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:
Celoročně 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Pastýrský list o zmírněném* postu.

*Biskupové církevní provincie České vzkazují
všem věřícím svých diecézí pozdravení a po-
žehnaní ve jmenu Páně!*

Každoročně se Vám, Nejmilejší v Kristu, na druhou neděli po Devítníku oznamoval církevní řád postní; podobně se Vám též pro letošní rok dnes ohlásí. A však nemíníme při tom na pouhém ohlášení zůstat, nýbrž hodláme mysl Vaši k některým pravdám svatého náboženství a povinností z nich plynoucím obrátiti.

Z dnešního evangelia, jak jste slyšeli, víme, že Pán Ježíš apoštolům řekl: „Aj, vstupujeme do Jerusalema, a dokoná se všechno co psáno jest skrze proroky o Synu člověka. Nebo vydán bude pohanům, bude posmíván, a bičován i uplván; a když jej ubíjejí, zabijí jej, a třetího dne vstane z mrtvých*“). Také jste slyšeli, že Spasitel slepého, jenž Ho vroucně vzýval, uzdravil.

Svatá Církev katolická dává toto evangelium na druhou neděli po Devítníku, tedy bezprostředně před početím čtyřicetidenního postu čísti, poněvadž právě v tomto čase v duchu za Kristem do Jerusalema jíti a uvážovati máme, kterak pohanům vydán, posmíván, bičován, uplván a zabit jest byl, aby chom pobožným uctěním utrpení Kristova také ovoce vzkříšení jeho jednou zakusili.

Také máme uvážiti, že se vesměs slepému podobáme, kterého Pán uzdravil; nebo, jak učitel Církve sv. Řehoř Veliký dokládá, znamená nám onen celé lidské pokolení, které praotcem svým rajských rozkoší zba-

veno byvši, blesku vyššího světla postrádajíc, v temnostech zavržení svého lká. Avšak pomocí Spasitele dochází osvícení, takže slasti vnitřního světla prostředkem živé touhy již zakouší a v dobrých skutečích prospívajíc na stezkách života kráčí. Rovněž znamenati máme, že slepci právě tenkrát světlo vzešlo, jak mile Ježíš k Jerichu se blížil. Slovo Jericho totiž znamená měsíc; měsíc ale jest obrazem pomíjivosti života lidského, nebo že ho tu brzy přibývá, tu brzy zase ubývá, měnlivost, křehkost našeho smrtelného žití se tím znamená. Jak mile ale Spasitel náš k Jerichu se blíží, nabývá slepec zraku: to jest, jak Božství křehkost smrtelného těla na se bere, člověčenství světla, jež ztratilo, zase nabývá. Co Bůh k lidem sestupuje, lidé k Bohu vstupují. Také se dobře praví, že slepý seděl vedle cesty žebře, poněvadž Ježíš o sobě dí: „Já jsem cesta“*). Nejmilejší v Kristu! Všichni zajisté víte, kolikým způsobem — zvláště za dnů našich — na pomíjivosti všeho pozemského živě pamatování býváme, kterak na nás nátlisky téměř všelikého druhu, drabota, nemoce, nouze a bída, starosti a svízele doléhají. Také to Vás tajno není, že za našich dnů pokolení lidské jsouc slepotou raněno, se namáhá, jakby pozemským uměním a vědou, lidským důmyslem a snažením blaha a pomoci v nouzi docílilo. — Právě tu zove nás Církev svatá, abychom ne toliko v příštím čase postním, nýbrž po celý čas života k Ježíši Kristu mysl svou obra- celí, jenž jest pravé spasení, cesta, pravda a život, který s láskou a milosrdenstvím k nám se snižuje, čekaje, že k Němu jako onen slepý vedle cesty v dnešním evangeliu volati

*) Luk. 18, 31—33.

*) Hom. 2 in Evang.

budeme: „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nad námi!“ — Žádáme-li si, abychom za dnů všeobecných nátlaků trvalé útěchy a pokoje nabyli, žádáme-li si, abychom pravého spasení došli, musíme je prostředkem živé víry v Krista, Božského Spasitele, hledati.

Tato živá víra v Krista ale žádá nejprvé, abychom horlivě rozjímali a modlili se. Dnešní evangelium praví, že, když Kristus své utrpení, svou smrt a své z mrtvých vstání apoštolům předpověděl, tito tomu „nic nerozuměli, a bylo slovo to skryto před nimi, a nesrozuměli, co se pravilo.“ Za tou příčinou, jak dí sv. Řehoř, učinil Ježíš zázrak na slepém, jenž před očima apoštolů oči otevřel, aby oni nepozoroměvše dříve slovům Božských tajemství, Božskými skutky mistra svého k pravému poznání přivedeni byli*). Kdybychom o všem, co nám sv. evangelium o utrpení a smrti, o slavném z mrtvých vstání Spasitelově vypravuje, třeba dosti horlivě rozjímali, předce nám zvláštního osvětlení potřeby, abychom skrytým v nich tajemstvím rozuměti a je poznávati se učili. O milost takového osvětlení musíme horlivě a vytrvale prositi. — „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ volaje slepý, byl pln víry a důvěry, že mu Kristus, syn Davidův a spolu Syn Boží, pomoci může a chce; byl ale také pln touhy po světle vyšším, jehož se mu dosud nedostávalo. „A kteří napřed šli, domlouvali mu, aby mlčel. Ale on mnohem více volal: Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Tak i my o tajemstvích Božích hloub a hloub rozjímajíce, a své slabosti při tom vědomi, úsilně po pravém jich rozumnění prahnouce, tudíž věrou a důvěrou naplnění k Ježíši volati máme: Synu Davidův, Synu Boží, jenž jsi pro nás z nebe sestoupil a člověčenství na se vzal, smiluj se nad námi, osvět nás, abychom prohlédli, abychom tajemství Tvého utrpení a smrti, Tvého z mrtvých vstání a milosti, jichž jsi nám dobyl, viděli a poznávali!

Svět v podjaté své moudrosti posmívá se sice pobožnosti naší a nepoznáváje pro zvrhlost svou ani užitku ani potřeby modlitby, tupí ty, kteří se zbožnou myslí u víře a touze k Ježíši volají. Jak často nám předhazují, že si vším svým modlením ani štěstí, ani jmění, ba ani sousta chleba nedobudem; abychom raději pravé osvěty, světla, jehož nám vezdejší moudrost a věda skýtá, si hleděli. A dali byste se snad těmi a takovými řečmi od horlivé modlitby zdržovati a v živé víře v Ježíše Krista, světa Spasitele, ovíklati,

či spíše tím horlivěji o dar poznání a pravého světla volati a prositi budete, aby také Vám tato víra pomohla a rozuměli a pochopili jste, co pravá spravedlnost a co poklady království Božího jsou?

Živá, osvětlená víra v Ježíše Krista žádá dále, abychom Ježíše následovali nejprvé v jeho utrpení a smrti a prostředkem toho pak ve slávě jeho z mrtvých vstání. Dobře dokládá dnešní sv. evangelium, že slepý, jak mile milostí Páně prohlédl, i hned za Ním šel, velebě Boha. Ačkoliv důvěrnou modlitbou a zbožným rozjímáním utrpení Kristova útěchy a pomoci si dobýváme, a každý, jenž prosí, dle zaslíbení Páně, obdržuje: předce nesmíme se domnívati, že jen z té příčiny modliti se máme, abychom snad všech vezdejších péčí a starostí na prosto zbaveni byli, a od Boha vezdejšího požehnání k tomu obdržovali; bychom dle těla pokojně, příjemně, aneb do konce rozkošně živi byli. Světlo, jehož se nám od Krista dostává, jinak nás poučuje. Slibil-li nám Kristus, že každý, kdož prosí, vezme, vysvětluje nám na jiném místě, že vše, začkoli prositi budeme Otce ve jmenu jeho, dát nám. Dle výkladu sv. Augustina ale neprosíme ve jmenu Spasitelově, prosíme-li za něco, co se věčnému spasení protiví. Spasitel ale praví: „Zrno pšeničné, padši v zemi, neumře-li, samotné zůstane: pakli umře, mnoho užitku přinese. Kdo miluje život svůj, totiž pozemský, ztratí ho: kdo nenávidí života svého na tomto světě, k životu věčnému ostříhá duše své. Slouží-li mi kdo, následuj mne: a kdež jsem já, tuť i můj služebník bude. Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne“*). Cíl náš není tento pozemský, nýbrž život věčný, účastenství ve z mrtvých vstání Pána našeho Ježíše Krista. Kdo tudíž Otce nebeského opravdu ve jmenu Ježíše Krista prositi chce, musí především prositi o život věčný, o spasení duše své, o účastenství ve z mrtvých vstání Ježíše Krista. K slávě tohoto z mrtvých vstání ale jen účastenstvím v utrpení a smrti Páně nám dojíti lze.

Horlivou a vroucnou modlitbou docházíme světla a nabýváme zraku duchovního pro poznání tajemství království Božího, zároveň ale také posily, abychom Ježíše v kříži a utrpení věrně následovali. Následujeme-li ale Ježíše, hledáme-li nejprvé království Božího a spravedlnosti jeho, i můžeme se zajisté důvěrovati, že nám Otec nebeský také vše dá, čeho k zachování tohoto vezdejšího

*) Hom. 26 in Evang.

*) Jan 12, 24—26. Mat. 16, 24.

života potřebujeme. Chceme-li Krista následovati, musíme především to, co ná nás dobrotnivý Bůh složí, v duchu pokory a pokání nésti, jako také dobrovolně sobě uloženými skutky kajícími tělo své mrtviti a takovým způsobem na utrpení Kristově dílu míti.

K mrtvení těla náleží především zdrželivost od pokrmů těla, totiž *půst*. Půst základ svůj na Božském nařízení má, a je tak starý jako pokolení lidské. Nebo již našim prarodičům v ráji zapověděl Bůh požívání ovoce stromu vědění dobrého a zlého, hrozí jim pokoutou smrti; a poněvadž nedbajíce příkázání s něho jisti se opovážili, stalo se neposlušenství jejich pro ně i potomky zřídlem nesmírné bídý a záhuby. Půst krotí onu žádostivost, která lidské pokolení do nynějšího politování hodného stavu uvrhla a která ustavičným pramenem nescísných hříchů jest. Půst již u pohanských mudrců byl, a Židé se postili z nařízení Božího. Také náš Spasitel se postil a učil, že půst Bohu libým skutkem jest, který Bůh odměňuje, když se z čistého a ne licoměrného úmyslu děje. Proto řekl On k fariseům, že učenci jeho, až odejde k Otci, postiti se budou, což tito také, jak z písem víme, svědomitě zachovávali.

Svatí otcové o postu jednohlasnou chválu pronášejí. Tak sv. papež Leo praví: „Což může nad půst býti účinnějšího? Zachováváním postu blížíme se k Bohu, vzdorujeme ďáblu a přemáháme lákání hříchu. Půst byl vždy zřídlem ctností. Ze zdrželivosti pocházejí cudná myšlení, moudré úmysly a předsevzetí, spasitelné rady. Dobrovolnou trýzní umírá tělo zlým žádostem a duch svatou ctností se obnovuje.“*) Sv. Basil praví: „Postem vstupoval Mojžíš k Bohu na horu Sinai a obdržel prstem Božím na dsky psaná příkázání, mezi tím co pod horou Israelští obžerstvím k modloslužbě svedeni byli. Ty dsky, které Mojžíš následkem postu obdržel, následkem obžerství lidu rozbil, nemaje za vhodné, aby lid vínem zpilý od Boha zákon obdržel. Půst zabání pukušení, hotoví k pobožnosti, působí zdrželivost, dodává v boji udatnosti, klidu v pokoji. Kdyby Ninivitě se nebyli postili, nebyli by hrozící záhubě ušli. Na poušti pak, kdo z Israelitů zahynuli? Ne-li ti, kteří masa žádostivi byli?“**) A sv. Církev v praefaci postní, v zpěvu měsíčním praví, že „Bůh postem těla v nás neřesti mrtví, duši k sobě zdvihá, ctnosti i odměny propůjčuje.“

Nepostíme se sice proto, jakoby některé pokrmy nás poskvřňovaly, nebo dle slov Spasitelových neposkvřňuje člověka, co do úst vchází; nýbrž postíme se proto, abychom, tak dí sv. papež Řehoř, zdržující se od věcí dovolených, také od nedovolených se učili zdržovati se, a ježto jsme zapovězeným požíváním radosti ráje pozbyli, sebezapíráním k opětnému jich dosažení se povznesi*).

Poněvadž tedy půst tak spasitelný ano nevyhnutelný prostředek ku ctnosti křesťanu jest, sv. Církev katolická půst mocí od Krista obdrženu, jak Vám ze třetího církevního příkázání známo, po všechna století věřícím nařizovala. Vlastně má celý život pravého křesťana postupným mrtvením, ustavičným postem býti; ale k vůli slabosti lidské byly aspoň některé zvláštní v roce doby a dny naznačeny, na nichž by se všickni křesťané přesným postního příkázání zachováváním posvěcovali.

Sem náleží: *čtyřicetidenní půst*, který na památku čtyřicetidenního postu Kristova na poušti a jako důstojná příprava na velikou noc ustanoven jest byl, a jež sv. otcové od samých apoštolů odvozují; pak posvátný čas *adventní* jako vhodná příprava k hodu Božího narození; potom *čtyřero suchých dnů*, které též prastarého původu jsouce pro udělování svátosti svěcení na kněžství ustanoveny byly, za kterouž příčinou v tyto dny lid věřící posty a modlitbami o dobré, duchem Božím nadané kněze prositi má; dále *vigilie* čili *svatvečery* větších svátků Páně, blahoslavené Panny Marie, sv. apoštolů a jiných svatých; konečně *pátky* a *soboty* celého roku, na nichž křesťané ode dávných věků ku paměti smrti Kristovy a odpočinku jeho v hrobě půst zachovávali.

Na všechny tyto jmenované dny postní museli se křesťané druhdy od požívání netoliko masitých pokrmů všelikého druhu, nýbrž také od požívání vajec, mléka a másla zdržovati, a směli teprve u večer skromně, z chleba, zelenin, suchého ovoce záležející krmě požívat.

Poněvadž ale, nazvíce v městech, zchoulostivější vychování, způsob žití nynějšími poměry změněného, vždy rostoucí drahota mléka, másla a jiných pokrmů postních, jako i přepínání pracovních sil za příčinou domácích i veřejných potřeb zvláštního ohledu zasluhují, zmírnila Církev sv. mocí od Krista jí udělenou přísné toto příkázání postu během času buď pro veškeré křesťanstvo vůbec, aneb některé krajiny zvlášť.

*) Serm. 2. de Jej.

**) Hom. 1. de Jej.

*) Hom. 16.

Pro veškeré křesťanstvo se povolilo, že na všechny postní dny jediné za den nasycení místo večeří již o polední místa míti, a mimo to v jinou za den dobu, jmenovitě u večeří něčeho mála k občerstvení požití se mohlo, a že v pátky a soboty celého roku, pokud do času čtyřicetidenního postu aneb čtvera suchých dnů nepadaly a vigiliemi nebyly, křesťané jen od požívání masitých pokrmů se zdržovali, nebyvše příkázáním jediného za den nasycení vázání.

Pro některé krajiny bylo požívání vajec, mléka a másla, ano i upotřebením zvířecího tuku k strojení pokrmů na všechny postní dny vůbec, a mimo to na některé postní dny i požívání masitých krmů zvlášť dovoleno.

Tou měrou i v Čechách již od dávných časů na obyčejné soboty masitých pokrmů požívati dovoleno bylo, posty s vigilií či svatvečeří zrušených svátků sv. apoštolů, sv. Jana Křtitele a sv. Vavřince byly na středy a pátky adventní přeloženy, a požívání vajec, mléka, másla a upotřebením zvířecího tuku bylo k strojení pokrmů na postní dny, později ale ještě na mnohé jiné postní dny i požívání masitých pokrmů povoleno, takže za poslední doby jen ještě v pátky celého roku, ve středy čtyřicetidenního postu a čtvera suchých dnů, v zelený čtvrtek a v svatvečeří hodů Božího vánočního, velikonočního a svatodušního požívání masitých pokrmů zapovězeno bylo.

Poněvadž příčiny, které svatou církev již dříve k zmírnění příkázání postního v některých krajinách přiměly, v nejnovějším čase se rozmnožily, poněvadž jmenovitě postní pokrmy, jichž k nasycení a posilnění třeba, v naší vlasti vždy dražšími jsou, kdežto na-proti tomu masité pokrmy, zvláště ve městech, laciněji poříditi se dají: obrátili se vrchní pastýřové země České k svatému Otci, prosíce ho, aby jim ještě větší moci v příčině zmírnění příkázání postu od masitých pokrmů jak pro celé království České, tak pro jednotlivé třídy lidí uděliti račil. Prosbě této Jeho Svatost papež Pius IX. ráčil nejmilostivěji vyhověti. Pročež z moci této ohlašujem Vám pro čas od příští popeleční středy až k čtyřicetidennímu postu roku budoucího následující

R á d p o s t n í .

Dnové přísného postu, na nich platí zá-pověď jak požívání masitých pokrmů tak ví-cero nasycování za den, tudíž *dnové zdrželi-vosti i ujmy* zároveň jsou: popeleční středa, pátky čtyřicetidenního postu, středy a pátky čtvera suchých dnů, tři poslední dny svatého

týdne, svatvečeří hodů Božího svatodušního a vá nočního, a pátky v čase adventním.

Dnové pouhé ujmy, na nichž věřícím, kteří dvacátý první rok života svého skončili, jen jednou za den do syta se najísti, při ostatním ale jísti jen pro občerstvení, nikolivěk k opětnému nasycení něčeho požívati dovoleno jest, jsou všechny ostatní dříve nejmenované dny čtyřicetidenního postu, vyjmutím neděl, soboty čtvera suchých dnů, svatvečeří svátků sv. apoštolů Petra a Pavla, nanebevzetí Panny Marie a Všech Svatých; dále středy času adventního vyjmutím středy kvatembrové, která je zároveň dnem zdržlivosti. V tyto dny pouhé ujmy jest požívání masitých pokrmů a sice pouze jednou za den k nasycení, při ostatním jísti toliko k občerstvení dovoleno. Jinak ale zapovídá se v tyto dny ujmy jakož i v neděle čtyřicetidenního postu při jednom a též jísti masitých pokrmů a ryb zároveň požívati.

Dnové pouhé zdržlivosti, na nichž se jen požívání masitých pokrmů zapovídá, jsou všechny ostatní dosud nejmenované pátky v roce. Předce však i na pátky, na něž některý zasvěcený svátek padne, jako letos na den sv. apoštolů Petra a Pavla dne 29. června, na den sv. Václava předního patrona země České dne 28. září, za příčinou vyšší slavnosti požívání masitých pokrmů se připouští; také, když v jednotlivých farních osadách slavnost sv. patrona chrámu na pátek padne, pakli se toho dne slavnost ta veřejně koná. Nad to se pro vysokou cenu mléka a másla povoluje, aby se na všechny dny zdržlivosti, byť i zároveň dny přísného postu byly, pokrmy o zvířecím omastku strojiti mohly.

Ačkoliv tento řád postní již sám o sobě velmi mírný jest, předce pro mnohé, jimž by ho těžce zachovávatí bylo, ještě většího zmírnění se poskytuje, a sice:

Nemocní, chudí a ti, kteří těžkou práci konají, příkázáním jediného za den nasycení ani ve dny ujmy ani ve dny přísného postu vázání nejsou.

Požívání masitých pokrmů dovoluje se:

1. na všechny dny celého roku, vyjímaje popeleční středu, tři poslední dny ve sv. týdnu a svatvečeří hodů Božího svatodušního a vánočního, dělníkům v továrnách, v uhelných a horních dolech, pocestným, kteří v hospodách jedí, a všem ostatním, kteří v hospodách jísti nuceni jsou;

2. na všechny dny celého roku, vyjímouce jen veliký pátek, průvodcům vozů železnič-

ných, pocestným, když na stanicích železničních jísti musí, a těm, jenž pro dosažení zdraví v lázenských místech trvají a jejich příbuzným a služebným, s nimi tam se zdržujícím;

3. na všechny dny celého roku bez výminky všem, kteří pro velkou chudobu jísti musejí, co se jim předloží a všem těm, kteří v rodinách žijí, kde se žádných postních pokrmů na stůl neklade. A však mají hleděti, aby se aspoň na veliký pátek masitých pokrmů zdrželi.

Ještě většího ulevení pro jednotlivé osoby a na kratší dobu poskytnouti, zplnomocnění jsou všickni duchovní správcové a zpovědníci, s nimiž v pochybnostech nechtě věřící v poradu jdou. Dispensi na rok aneb delší dobu, pak pro více osob zároveň udělovati, sami sobě zůstávajíme.

Z tohoto postního řádu, Nejmilejší v Kristu, poznáváte, že Církev svatá ničeho nežádá, coby komu nemožno bylo aneb na zdraví škodilo. Pakli ale své příkázání o postu dle poměrů jednotlivých míst ba dle potřeb jednotlivých osob ráda a ochotně zmírňuje: zajisté k tomu opravdové a důtklivé napomenutí připojuje, aby jedenkaždý, co bez veliké obtíže činiti a zachovati může, také skutečně se vši ochotností a horlivostí činil a zachovával.

Necht tedy všickni, jimž požívání masitých pokrmů v postní dny buď zcela aneb z části se povoluje, tím přísněji ujmou od Církve příkázanou zachovávají, necht tedy, když již masitých pokrmů požívají, menším a skromnějším sousem se spokojí a uváží, že Bůh vševědoucí, jenž v skrytu vidí, každou obět poslušnosti a mrtvení se odmění, a však že také každou smyslnou žádost po pokrmu, ana se příkázání Církve a sebezapření vyhýbá, potrestá.

Cím však méně kdo příkázání postu, ať již zdržlivosti od masitých pokrmů aneb ujmy, zachovávatí může, necht tím více v modlitbách a jiných skutcích kajících dle okolností a pokud síly jeho připouští, se cvičí, a pro úplný pokoj svého svědomí se svým zpovědníkem se radí, aby do opravdy na kříži Kristově dflu měl a svého Spasitele též v utrpení a sebezapření následovati uměl.

Všecky, kdož dispense v řečeném postním řádu poskytnuté užiti chtějí, zavazujeme zvláště, aby se v neděle čtyřicetidenního postu pětikrát modlitbu Páně a pozdravení andělské, a jednou apoštolské vyznání víry modlili a tři Božské ctnosti, žel a lítost nad hříchy zbudili.

Zachovávejte tedy, Nejmilejší v Kristu,

svědomitě tento postní řád, abyste se náležitým poslušenstvím svaté Církve věrnými učeníky Kristovými veřejně býti ukázali, kterých apoštolům a jejich nástupcům pravil: „Kdo vás slyší, mne slyší,“ a dále všem řekl: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyznám před Otcem mým v nebesích.“ *)

Dnešní evangelium nám konečně také onu velkou lásku a milosrdenství našeho Spasitele hlásá, do nichž On netoliko celé lidské pokolení zavíral, an ochotně za příčinou vykoupení jeho do Jerusalema se ubíral, aby tam ukřižován byl a umřel, ale také s touž láskou a s tímže milosrdenstvím každému vstříc přicházel, kdož se s prosbou k němu utíkal. Sotva že slepý o smilování Ho vzýval, již také láskyplnou odpověď zaslechl: „Prohlédni, víra tvá tě uzdravila.“ Chceme-li Spasitele v pravdě následovati, musíme i my k lásce k Bohu účinnou lásku k bližnímu připojiti, onu totiž lásku, o níž sv. apoštol v dnešní epístole praví, že „je trpělivá a dobrotivá, nezávidí, nečiní nešlechtně, nenadýmá se, není ctižádostivá, nehledá, co jejího jest, nevzpouzí se, nemyslí zlého, všechno snáší a všeho trpělivě čeká.“ **) Jen kde účinná láska k bližnímu jest, tam také jest pravá láska k Bohu, která zůstává i když víra patřením, naděje dosažením přestává. Proto praví Spasitel, že nás jednou dle skutků soudit bude, jimiž dokázati máme, že mu v bratrích a údech jeho, chudých, lásku prokazujeme. Pak zajisté budou také modlitby a posty naše Bohu milé, jak archanděl Rafael Tobiaši řekl: „Modlitba s postem a almužnou lepší jest, nežli poklady zlata schovávat: nebo almužna od smrti vysvobozuje, a onať jest, ježto čistí hříchy a činí, že nalezáme milosrdenství a život věčný.“ ***) V tom smyslu sv. Augustin vybízí, abychom k modlitbám svým dvě křídla přičinili, totiž postu a almužny, chceme-li, aby se k Bohu povznuly. †) A sv. Leo, otec církevní, dí: „Pouhým postem spasení nedosáhneme, čeho se postu nedostává, má milosrdenství k chudým dosaditi. Obrátme na dobrodiní, co žádostivosti hrdla utrhneme. Zdržování se postícího má být zároveň chudému obcerstvením. Vdov se zastaňme, sirotkům prokažme se dobrodiním, zarmoucených těšme, nesvorné mírme, pocestné přijímejme, utištěným pomahejme, nahé odlévejme, nemocné obsluhujme, aby každý z nás, jenž Bohu, původu všeho bobra, ze

*) Luk. 10, 16. Mat. 10, 32.

**) Kor. 13, 4—7.

***) Tob. 12, 8.

†) Enarr. in Ps. 42.

svých skutků obět lásky učinil, od Něho odměnu království Božího vzíti zasloužil.“ *)

Pak-li ale povinni jste, všem potřebným prokazovati milosrdenství, zajisté toho zasluhuje zvlášť a především svatý Otec, náměstek Kristův hlava [Církve, nástupce sv. apoštolů Petra a Pavla, jemuž dětinou lásku a posvátnou úctu prokazovati máme. V nevyzpytatelné radě své dopustil toho Bůh, že svatý Otec se všech stran nesnázemi a nátlisky sevřen jsa, na účinnou lásku zbožných katolíků odkázán jest. Skutkem nejušlechtlejším a zajisté Bohu milým bude, když Ho nejenom obětí svých modliteb, nýbrž dle sil svých také obětí darů svých podporovati budete. Za tou příčinou nařizujeme, aby na čtvrtou neděli postní ve všech farních chrámech veřejné sbírky se zavedly, a zveme Vás, Nejmilejší, byste k těmto sbírkám dle sil svých přispěli. Kdo má mnoho, dej mnoho, kdo má málo, dej z mála, a však ze srdce upřímného.

Doprovodtež nuže se zbožnou myslí a svatým předsevzetím Krista do Jerusalema, — uvažujte často, kterak tam posmíván, bičován, ukřižován byl a umřel, volejte k němu: Smiluj se nad námi, Ježíší, Synu Davidův, osvětíš nás, abychom Tvou nesmírnou lásku poznali a pochopili, co činiti máme, a siliž nás, abychom to také vykonali! Při tom při všem osvědčujte se jako praví služebníci Boží stálou trpělivostí ve strastech, bídách a úzkostech, čistotou, moudrostí, shovívavostí, laskavostí v Duchu svatém a lásce nelíbené.

Čas postní otevírá Vám brány rajske, pročež nastuptež ho s vůlí dobrou, předsevzetím svatým, modlíte se a prosíte, aby Vám byl časem milosti a dnem spasení, byste v den vzkříšení s Kristem se radovali. Amen.

V Praze, dne 1. ledna leta spásy 1877.

Bedřich, kardinál a arcibiskup Pražský.

Jan Valerian, biskup Budějovický.

Augustin Pavel, biskup Litoměřický.

Josef Jan, biskup Kralo-Hradecký.

Úcta sv. Jana Nep. v Číně.

(Vyňatky z přátelského dopisu jednoho missionáře v Číně.)

Sdělen s námi byl list jednoho missionáře Tov. Ježíšova v Číně, ode dne 10. prosince 1876, který před několika dny do Prahy přišel. Missionář děkuje v něm vřele svému Pražskému příteli, který mu loňského roku

dvě bedničky rozličných malých a větších obrázků, sošek, penízků atd. jmenovitě našeho svatého patrona Jana Nep. vyobrazujících byl zaslal. A poněvadž list ten zahrnuje v sobě všelijaké zajímavé zprávy i o tom, kterak úcta našeho milého sv. Jana Nep. jest mezi křesťany čínskými rozšířena, předložíme tuto laskavým čtenářům několik úryvků z listu dotčeného, majíce za to, že z toho každý pravý Čech srdečné potěšení má, když cos takového o našich svatých patronech slyší.

Dříve však než tyto úryvky z listu missionářova tuto položíme, podáme kratičkou zprávu o tom, kdy a od koho úcta sv. Jana Nep. v Číně byla zavedena. Stalo se to již v druhé polovici minulého století, a muž který tenkrát úctu sv. Jana Nep. v Číně zavedl a velmi horlivě rozšiřoval byl rodem Čech, totiž P. Gottfrid Laimbeckhoven z Tovaryšstva Ježíšova. On sám byl horlivým ctitelem sv. Jana Nep. Když tedy od představených svých za missionáře poslán byl do provincie Nankinské v Číně, a tamním pohanským rybářům po dlouhá leta sv. evangelium zvěstoval, rozšiřoval také pilně mezi novými křesťany úctu sv. Jana Nep. V provincii Nankinské jest mnoho jezer, průlivů a řek, za kteroužto příčinou obyvatelé tamní velmi často velkou povodní bývají stiháni. Této okolnosti uchopil se hbitě p. Laimbeckhoven, a nové křesťany k tomu měl, aby sv. Jana Nep. upřímně ctili a důvěrně za pomoc vzývali, poněvadž jest zvláštním ochrancem a pomocníkem ve všelikém nebezpečství z povodní hrozcím. Křesťané čínští uposlechli dobré rady svého missionáře, a nelitovali toho nikterak, neboť jim sv. Jan Nep. mnohonáctkrát na pomoc přispěl, když v takovém nebezpečství postaveni byli. A pomoc ta měla nejednou do sebe patrných známek pravého zázraku. Později, po zrušení Tovaryšstva Ježíšova, stal se p. Laimbeckhoven biskupem v provincii Nankinské, a tu k rozšiřování úcty sv. Jana Nep. ještě větší příležitosti nabyl. Jednou pak, když za biskupování jeho opět veliká povodeň přišla, učinil na počest sv. Jana Nep. zvláštní slib, aby na mocnou přmluvu našeho sv. patrona provincie Nankinská od všelikého nebezpečství a pohromy byla zachráněna. Sv. Jan Nep. nepohrdl slibem tím, a vyslyšel prosby biskupovy. Provincie Nankinská byla zachráněna. Z vděčnosti staral se napotom biskup všemožně o to v Římě, aby sv. Jan Nep. výrokem papežským ustanoven a vyhlášen byl za zvláštního patrona celé diecése Nankinské, a sv. Otec velmi ochotně

*) Serm. 2. de Jeji.

tuto prosbu vyslyšel. Od té doby jest tedy náš milý sv. Jan Nep. zvláštním patronem diecése Nankinské. Úmrtím biskupa Laimbeckhova a ostatních bývalých jezuitských missionářů, zanikla mimo jiné i tato missie Nankinská, až se jí zase během nynějšího století noví misionáři z Tovaryšstva Ježíšova dle vůle a přání sv. Otce ujali. A tito nynější misionáři neopomenuli následovati horlivě příklad biskupa Laimbeckhova, a pěstují se mohou úctu sv. Jana Nep. mezi čínskými křesťany. Jeden z těchto missionářů prošel lonského roku písemně svého dobrého přítele v Praze, aby mu zde v Čechách aspoň několik obrázků sv. Jana Nep. aneb penízků s obrazem téhož světce zaopatřil, a mu je pak do Číny zaslal, poněvadž mnozí tamní křesťané ještě nikdy ani obrázek sv. Jana Nep. neviděli, kteréhož horlivě ctějí a vzývají. Tento přítel Pražský zaslal tedy za nedlouhý čas dvě malé bedničky s rozličnými obrázky, penízky, soškami sv. Jana Nep., Matičky Boží a našich sv. patronův českých aťd. do Číny. Bedničky se šťastně na své místo dostaly, a missionář čínský zaslal příteli svému Pražskému děkovací list, z kteréhož tyto úryvky zde podáváme:

Bůh všemohoucí bude sám odměnitelem všem těm dobrodincům, kteří nás svými dary obmyslili. Co se mne týče, zpomínám každodenně při nejsvětější oběti na tyto naše dobrodince, abych aspoň částečně vděčnosti povinované zadost učinil. Zakoupil jsem také maličké sirotky, nemluvnátka, a při křtu svatém dal jsem jim jména svatých patronův Českých, bl. Anežky České, sv. Václava, sv. Jana Nep., sv. Vojtěcha a sv. Víta, jakož i jména svatých patronův těch osob, které nám větší část těch darů zaslaly. (Zde uvádí missionář jejich vlastní jména, která však ze šetrnosti zamlouváme.) Všickni tito maličtí sirotkové, jimž jsem při křtu svatém dotčená jména udělil, odebrali se již na věčnost, a tam v nebi, ve slávě Boží budou zajisté všem našim dobrodincům v Čechách po křesťansku děkovati.

Jeden z těch obrazů sv. Jana Nepomuckého, kteréž jste mi zaslali ráčil, jest nyní již vystaven v kostelíčku téhož světce u Hém-u, kdež právě nyní jsem missionářem. Před nedávnem obdržel jsem tyto mně zaslání obrazy ze Šang hai. I postaral jsem se hned o to, aby jeden z nich do rámu byl zadělán, a pak jsem se bez prodlení tímto svým pokladem odebral do Nepomu-dam-u na missii. Na svátek neposkvrněného Početí Panny Marie 1876 vystavil jsem obraz sv. Jana Nep. na oltář. Ti ubozí lidičky žasnuli

podivením, když obraz spatřili. Neviděli až posud nikdy žádného podobného obrazu; proto také s radostí pravili: „Teď aspoň víme, jak si svatého Jana Nepomuckého mysliti máme!“ Jak se zpráva o tomto novém obrazu do jiných osad roznesla, hrnuli se křesťané do Nepomu-dam-u, aby jej také uviděli. A to Vám bylo poptávek, mám-li také obraz sv. Josefa, aneb Matku Boží růžencovou, aneb anděla strážce atd. Každý se tázal, mám-li obraz toho sv. patrona, jehož jméno na křtu sv. obdržel; neboť jej vyobrazeného ještě nikdy neviděl. Osadníci zdejší nechťeli tomu zpočátku ani věřiti, že dotčený obraz sv. Jana Nep. v jejich kostelíčku darem zůstane, a pořád se mne ptali, je-li to pravda, že tam obraz skutečně zůstane, nežertuji-li jen, a neodnesu-li jej opět jinam. Konečně se přece utišili, a tomu uvěřili, že obraz ten v jejich kostelíčku zůstane. Lidé tito jsou sami jednoduší rolníci, chudíci sice, ale horliví křesťané. Jméno jejich obecné jest Yung t. j. medvěd.

Druhý obraz sv. Jana Nep., který jste mi zaslal, pošlu na ostrov Zum-ming. Tento ostrov jest velmi lidnatý, leží na velké řece Kiang, a za tou příčinou bývá často velkou povodní zaplaven. Tam tedy bude obraz sv. Jana Nep. velice vítaný, křesťané tamní si ho budou vážiti a sv. Jana Nep. horlivě vzývati.

Třetí obraz sv. Jana Nep., který jste mi zaslal, bude v našem biskupském chrámu v Šanghai k veřejné účtě vystaven; poněvadž celá naše veliká diecése témuž světcu byla zasvěcena.

Tu myšlenku, abyste mi také obraz Matky Boží Bolestné poslal, vnukl Vám zajisté sv. Jan Nep. Obraz ten (od jednoho Pražského malíře zhotovený) jest nám velice milý. My zde máme v jedné osadě kostelíček, zasvěcený na počest Matky Boží Bolestné, obrazu téže Matičky jsme však v něm až posud neměli. Domyslíte se toho snadno, jaká radost z toho v celé osadě bude.

Druhá bednička, kterou jste mi zaslali ráčil, došla také již do Šanghai. V měsíci lednu sejdeme se tam my missionáři z rozličných končin a budeme tam konati naše výroční cvičení duchovní. Při této příležitosti dostane se i tato bednička do mých rukou, a z dárkův mně zaslaných podělím i ostatní missionáře, kteří mne již beztoho snažně za to prosili, abych jim nějaké penízky a obrázky svatých udělil. Těmi většími obrazy sv. Jana Nep. podělil bych velmi rád ty četné kostelíky sv. Jana Nep., které se zde na obojím břehu řeky Kiang nacházejí.

Řeka ta se velmi často, a sice náramně rozvodní a některé z těchto osad jsou téměř neustále v nebezpečení, že budou ve vlách pochovány. Sv. Jan Nep. odvrátí toto neštěstí od nich. Kým bych jen každou takovou osadu na řece Kiang ležící, jediným obrazem sv. Jana obdariti mohl! Malé obrazy, sošky, penízky sv. Jana a ostatních svatých rozdám našim čínským křesťanům, ale jen takový křesťan neb křesťanka něco dostane, který si toho nějakým způsobem skutečně zasloužil. Ti naši čínští křesťané jsou jako děti a člověku třeba s nimi právě tak jako s dětmi zacházeti.

Ta pěkná velkonoční vajíčka, kteráž nám ctih. panny X. z Prahy zaslaly, vzbudila u našich lidiček náramného obdivování. Zavěsil jsem je na šňůrku a slouží nám nyní za okrasu při slavnostech. Po skončené slavnosti je opět seberu, a s jinými podobnými okrasami je zase do jiné osady ku slavnosti odnesu.

Ostateček sv. Jana Nep., kterýž jste nám zaslal, nepřišel posud do rukou mých. Je v Šanghai, až tam v lednu přijdu, vezmu si ho. Cesty jsou zde velmi nebezpečné; netroufali si mně ho zaslati, abych snad o takový drahocenný poklad nepřišel. O jak se na něj těším! Sloužil jsem již více mší sv. za toho, kdo nám tento sv. poklad zaslal.

Přikládám k tomuto psaní čínský list, který jedna zdejší čínská panna ctih. pannám Y. v Praze posílá. Čínanka tato jest 32 let stará. Vlastní rodiče její, jsouce až posud pohané, prodali ji, když ještě nemluvíátkem byla, asi za zlatku. Zdejší panny křesťanské si ji tenkrát koupily a ji také vychovaly. Když dorostla, ustanovila se na tom, že se vdávati nebude a že pannou zůstane. Ale to ji četných a velkých bojů stálo. Poslyšte jen kratičce o jednom takovém boji. Několik mužských příbuzných této čínské panny prodalo ji o své ujmě jednomu zdejšímu špatnému křesťanu, a za tou příčinou se k tomu spikli, že ji ukradnou a odvedou. Zde v Číně jest krádež a unášení ženských věcí obyčejná, a když taková dívka čínská unešena a do domu některého muže odvedena byla atd., platí to u Číňanů tolik, jakoby sňatek manželský platně byl uzavřen. Leckterá křesťanská dívka, když ji takovéto neštěstí potká, ostýchá se pak ze studu domů nazpět odejti. Když tedy svrchu dotčení příbuzní již všechno byli nastrojili a v jedné noci tuto čínskou pannu unést chtěli, stalo se, že právě téhož dne jeden missionář do osady přišel. V noci zaslechla najednou dívka

hřmot, kroky lidské, štekání psů atd., i porozuměla hned, oč se tu jedná. Vyběhla tedy celá uděšena z domu, a přímo k missionáři, jenž se byl v domě sousedním ubytoval, běžela, „Otče! otče!“ volajíc, „chtějí mne unést.“ Missionář nechtěl tomu zpočátku hned uvěřiti; brzy se však o tom přesvědčil, že tomu skutečně tak jest, a stálo ho nemalé práce, než lupičové od svého předsevzetí upustili. Kdo zdejší pohanské obyčeje zná a ze zkušenosti ví, že mezi 100 ba mezi 1000 dívkami sotva jedna jediná takovému útoku dovede odolati; tent dovede i hrdinskou sílu této panny patřičně oceniti. Od té doby, co se toto stěhlo, bydlí výtečná panna u svých bývalých panenských vychovatelek, a pomáhá jim u vychovávání jiných čínských sirotek, kteréž jsme zakoupili. U čínských dívek jest to velmi řídká věc, když z nich některá umí psáti. Tato panna se však výborně psáti naučila; a vede nyní všechny oučty v domě sirotek, zaopatruje kojně pro nemluvíátka, obsluhuje tyto malé dívky a křtí je, když v nebezpečení jsou. Ona také malé dívky kupuje, a letos již přes sto jich zakoupila. Ostatek koná ještě mnoho jiných a důležitých služeb ku prospěchu naší missie.

Čínský list, který tato panna do Prahy zaslala, zní v českém překladu takto:

List ku poctivosti.

Osměluji se tento svůj list předložiti vši cti hodným pannám Českým. Moře nás dělí tou měrou od sebe, že vzdálenost tu na deset tisíc mil*) jest počítati. O kým bych se Vám osobně mohla představiti, abyste mne mohly poučiti. Ale to jest nemožné a mne to velice bolí. Z veliké vzdálenosti Vám tedy své pozdravení zasílám a Boha za to prosím, aby Vám, vši cti hodné panny, svého požehnání a pokoje co nejhojněji uděliti ráčil. Náš velebný pan Pater Pam vyjevil mi své přání, abych Vám za příčinou těch nám zaslanych drahocenných darů list napsala. My nebudeme nikdy s to, Vám za tyto dary patřičných děků vzdáti, a proto jest také můj obličej studem celý zardělý. Veškeré požehnání a pokoj Boží spočívěj nad Vámi.

Vaše bídna služebnice
Si-kia-tsen
padajíc k nohám Vaším
pozdravuje Vás.

—ka.

*) T. j. dle počtu neb způsobu mluvy čínské.

Na neděli II. v postě.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

„A zastkvěla se tvář jeho jako slunce, roucho pak jeho učiněno jest bílé, jako sníh.“ (Mat. 17, 2.)

Na křesťana, jenž jím opravdu býti má, skládají se veliké a těžké povinnosti. Sebe zapíratí, kříž svůj trpělivě nésti, nepřátely milovati — aj toť samé požadavky, z nichž jedenkaždý sílu obyčejného člověka zdá se převyšovati. A člověk tak jest uspořádán, že se obtížím jen tenkrát rád podrobuje, když odtud nějaký užitek pro sebe předvídá, a čím hojnější odměny očekává, tím větší jest jeho podnikavost. Ladem zůstala by věčně ležeti půda zemská, kdyby žeň neslibovala za práci odměnu. V útrokách hor trouchnivěl by vzácný kov, kdyby lesk a cena jeho k odváživému prorývání země člověka nepoháněly. Veslem nedotknutá zůstala by hladina mořská, kdyby zboží krajín zámořských k obchodu prospěšnému nelákalo. Čáka odplaty, naděje zisku, ty jediné člověka k činnosti jak tělesné, tak duševní rozněcují, a bez nich lenivost a netečná tupost poutala by pokolení lidské. Je-li však člověk dle povahy své takový, že bez naděje prospěchu k dílu nesnadnému se odhodlati nemůže: jakby teprv přetěžké povinnosti křesťana plniti mohl, kdyby se mu za to důstojná odměna nepodávala? Tuto člověka mdlobu uznal a otcovsky uvažil Bůh sám, a proto za věrné plnění křesťanských povinností nám neklamným slovem svým zaručil odměnu velikou, zaručil věčnou blaženost a neskonalý podíl v oněch slastech, z nichž jedinká krůpěj dnešního dne sv. Petra na hoře Tábořské až k vytržení oblažila. Tato pak odměna za ctnosti věrného křesťana jediné přiměřena jest; a jako sebe zapíratí, kříž svůj trpělivě snášeti a nepřátely milovati — svou nesnadností sahá vysoko, tolikéž účastenství nebeské slávy všecky i nejvyšší žádosti a tužby lidské daleko předstihuje. Odplata, kteráž v blaženosti nebeské věrné služebníky Boží očekává, jest tak veliká, že ani prorokové starého, ani evangelisté nového zákona s to nejsou, aby jen poněkud přiměřeně ji vylíčili. Tak nazývají proroci nejčastěji nebe místem rozkoší nebo-li rájem, pak zemí zaslíbenou a novým Jerusálemem. Ráj byl ovšem místo mnohé blaženosti; ale před pokušením a pádem nebyl přece bezpečen. Země zaslíbená oplývala arciť medem a mlékem; nebe však oplývati musí něčím lepším. Jerusálem znamená ovšem tolik co stánek pokoje; ale i tam

zuřila nejednou jak nesvornost domácí, tak násilí cizích nepřátel. Toto všecko o nebi platiti nemůže; tím sídlo Boží a věčná vyvolených blaženost důstojně vylíčena není. — Žalmista Páně, sv. král David, nazývá nebe proudem radostí, prorok Isaiáš slavnými hody, Oseáš svatbou, a Isaiáš na jiném místě porovnává nebe s veselím hospodáře při žni a s plesáním vítěze, když rozdělí dobytou kořist. Aj, toť jsou samé obrazy příliš nízké a naprosto nedostatečné, aby jimi nebe a jeho věčná blaženost měly býti zcela a úplně vypsány. A což pak o nebi vypoovídají učeníci Páně a sv. apoštolové? První z evangelistů sv. Matouš právě na dnešek nám popisuje odlesk radosti a nebeské slávy při podivném proměnění Páně na hoře Tábořské a dí: Zastkvěla se tvář jeho jako slunce a roucho jeho učiněno jest bílé jako sníh. Avšak, jj. m., slova ta na vylíčení oslavy nebeské jsou patrně mdlá a nepostačitelná; a nemělo-li by nebe v lůnu svém ukrývati něco více, než jak evangelista praví, málo, velmi málo bylo by toho! — Mezi učeníky byl sv. Jan miláčkem Páně; on při poslední večeři v lůně Kristově odpočíval, on také hloub než ostatní do tajemství Božích nahlédl, a proto v znaku má orla, ptáka zraku nejbystřejšího. Nuže zdali pak on svým okem pronikl až do stánku Božího, aby nám veškerou slast jeho dokonale naznačil? Mluví o nebi v knize své obšírně a popisuje sídlo blahoslavených ve způsobě města ze zlata, perel a drahého kamení podivuhodně a překrásně zbudovaného. Avšak ani tento obraz nelíčí nebes slávu dle právě její podstaty. Zlato, perly a drahé kamení jsou věci pozemské a okem smyslným lze na ně patřiti. Jednu toliko věc vyšší o nebi pověděl, když řekl: A smrti nebude tam více, ani kvílení, ani bolesti, ani nářku; — avšak tím zase jen oznámil, čeho tam nebude, aniž nás ujistil, co tam bude. — Jediný toliko člověk byl by s to, aby vypověděl nám radost a slávu nebeskou, — apoštol národů sv. Pavel. On sám o sobě vypravuje, řka: „Vtržen byl jsem do nebe, a slyšel jsem tajná slova, kterýchž nesluší člověku mluvit.“ — Viděl tedy nitro nebes a všecku slávu Hospodinovu a jeho vyvolených, ale mluvit o tom se zdráhá. Všecko, co jako očitý svědek o slávě nebeské nám pověděl, jest: Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteříž jej milují. — Proč nesdělil nám více? Proto, že mdloba jazyka lidského mu bránila.

Než při všem tom jest jedna cesta, po

níž k poznání věcí nadhvězdných bezpečně přijíti můžeme.

Sv. Jan vypravuje, kterak dva z učensků Jana Křtitele Krista následovati se hotovili a tudíž na obydlí jeho se dotazovali, řkouce: Mistře, kde bvdíš? A Spasitel odpověděl: Pojďte a vizte! — On, jenž na zemi neměl, kde by hlavu sklonil, měl trůn neskonalé slávy rozklenutý na nebi, a tam jíti vyzval učensky ty. — Pojďte a vizte — po dráze ctnosti krácejte a dolůna nebes vejděte: tať jediná cesta, kteráž k poznání věčné blaženosti bezpečně přivádí. A všem, jenž po této požehnané cestě s upřímností krácejí, povede se, jako vedlo se královně Sabejské za dnů Šalomouna krále. Slyšela o jeho moudrosti a vydala se na cestu do Jerusalema. A když uzřela skutky a vyslechla moudrost jeho, s úžasem zvolala: „Slyšela a nevěřila jsem, až jsem sama přišla a viděla očima svýma.“ — Takové a mnohonásobně větší bude užasnutí všech, jenž za slovem Kristovým: „Pojďte a vizte“ k branám slávy šťastně se propraví. — K Abrahamovi řekl Bůh: „Vyjdi ze země své a z příbuzenstva svého a pojď do země, kterouž ukáži tobě.“ Abraham k slovu Božímu opustil dům otcovský a ochotně ubíral se do krajiny neznámé. Nemusíme-liž víře a poslušnosti Abrahamově podiviti se? Avšak mnohem větší podivení vzbuzuje naše neposlušnost a nevěra! Také nás volá a zve Bůh, kterého známe a jenž na každý den nescísnými dary lásky své nás oblažuje, a který tak miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal za nás, ten Bůh nás volá a zve na místo slasti nevýslovných, do lůna své lásky, do nebe; on pak nechce, abychom zrovna vlast, dům a příbuzenstvo opustili — on toliko žádá, abychom přílišně k věcem pomíjejícím srdce nepřikládali a pro odplatu nebes mrzkosti hříchu se varovali. Taková blaženost, kterouž ani prorok, ani evangelista důstojně popsati neuměl, — taková blaženost, o níž očítý svědek sv. Pavel dí: „Oko nevidělo, ucho neslyšelo, srdce nepocítilo“ — taková blaženost přece za to stojí, aby k vůli ní člověk něco učinil, něco podstoupil. Čiňme tedy světu, tělu a hříchu se srdcem kajícím odpor statečný, a za takovýto boj vezdejší vzejde nám bezpečně při závěrce života v světle vítězného lesku záře radostí věčných. Amen.

† Dr. Jan Marek,
kanovník Kralohradecký.

Na víru.

Víro svatá, drahá družko moje,
tebe chválím, mocí tvou se koje.

Z jiné vlasti vyšlas v tyto světy,
vyplynulá z Božské lásky zdroje.
Svítilš v temnu světa labyrintu,
krotíš mocně těla prudké znoje,
ponvádíš k pravé cestě ctnosti,
zaplašuješ vábné hříchu roje,
vléváš balsám pravé těchy v srdce,
sladkou mluvou tišíš nepokoje. —
Zůstaň se mnou, dcero lásky Boží,
blažné jestiť povždy pouto tvoje.
A až přijde ona doba vážná,
že se duch můj vyrve z světa boje,
aj tu uveď vzhůru družko milá
druha svého v jasné sídlo svoje,
abych tamto vyznal přede Tvárcem:
„Že jsi víro drahá družka moje.“
J. Ř—k.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

V.

V odlehlé hospodě na úpatí Petřína, nalezající se u prostřed směsice domků, jimž za dob Karlových říkalo se „Nebovidy,“ sešlo se ke stu noclehníků. Z těch nejodlehlejších dědin připutovali do matičky Prahy, aby uviděli, jak pochovává národ otce vlasti.

As třetinu noclehníků tvořila čeleď rytířská a v poměrně největším počtu byli zastoupeni zbrojnoši pana Bořivoje na Svinářích.

Pěnové víno z nedalekých vinic, jenž vinuly se někdy po celém východojižním svahu Petřína a opojná medovina rozvazovala jim jazyky čím dále tím volněji.

„Stálo to dnes braši zač! — Co živi budem, něco takového neuvidíme,“ zahučel statný chlap a přihnul si k začervenalým rtům plný plecháč vína strahovského.

„To jsi řekl něco moudrého! — A proč neuvidíme ty hlavo jezevčí? Na to mi odpověz Hašku!“

Hašek však držel ještě plecháč na rtech oběma rukama a zdálo se, že otázku soudruhovu přeslechl úplně.

„Nevíš! — To věřím, že nevíš! Kde by se to také v tobě vzalo. Vykutil jsi se v Halounech, vyrostl jsi v Halounech a potom si tě vzal ke psům pan Bořivoj. Ze Svinář je však viděti jen do lesů a do nebe. Za ty lesy nepřišels a do nebe tě tvá moudrost z plecháče také nepřivede.“

Zbrojnoš, jenž takto hovořil, byl zavalitý postavy, plných, zarudlých tváří, nad nimiž svítily malinké oči a obočí měl srostlé v jediný pruh.

„Járku, do nebe chlap nepřijde a kdyby už byl na práhu, ještě zakopne.“

Slova tato provodil pustý smích.

Hašek, jemuž posměch platil, také se usmíval a bleděl si pouze svého plecháče. Stál před ním opět prázdný a chasa neměla na spaní ani pomyšlení.

„A jak se vám hoši líbily ty měšťky? — Každá se rozhlížela jakoby měla nejméně míšeňskou zem — ty kramářky!“

Zavalitý zbrojnoš se zarudlými tvářemi a malinkýma očima si odplil a šenkovnou rozlehl se opět nevázaný chechtot.

Rytířské čeledi tkvěly ještě v živé paměti rozbroje měst s pány za Jindřicha Korutanského.

„Styďte se! — Král mezi námi mrtev a vy jako o masopustě! — Styďte se!“ zahřimal náhle z kouta očazeně jizby prudký hlas a na okamžik působil.

Zbrojnoši utichli, všickni pobledli v tu stranu, odkudž zahřmělo pokárání a skorem všickni uctili pravdu výčitky.

„To že jste chasa českého pána?“ znovu ozval se týž hlas.

„Ba právě! — Či vzbudíme císaře skuhráním jako sovy, ty haleno? Víš, čí nosíme erb? — Jsme Svinařští. A všš, kdo je pan Bořivoj? Nejlepší přítel mladého krále. — Ať žije král Václav!“

Zavalitý čeledín pana Bořivoje ze Svinař pozdvihl do výše plecháč, jež mu byl právě šenkýř naplnil, leckterýs se k němu z čeledě přidružil; ale na zdraví krále Václava nepil prozatím nikdo, protože v kostele svaté Maří ležel mrtev starý, dobrý král, protože dnes oplakávají ho po celých Čechách, zítra také budou a Bůh sám ví, jak že dlouho budou se ronit slze po českých zemích za Karla IV!

„Tak daleko jsme my čeleď rytířská, že i halena jakás smí si na nás zahouknout! — To že jsme ve službě pana Bořivoje, miláčka mladého krále? — A to že nám nežene krev do tváří?“

„Styďte se, pravím a ty otevřhuho propadní se studem! Celý Boží rok a rok od roku trávíte život napájením se, lenošíte po tvrzcích a nedáte pokoje ani dnes!“

Prudký hlas zahřimal opětně z kouta šenkovny.

„Má u sebe bolku braši; podívejte se, jakou holubičku! Chlap! — Spitý sám a nám vytýká i panský žlab. Však nebude ti to haleno za to stát!“

A zavalitý zbrojnoš vrhl se po venkovanu s taseným mečem. Muž dojídal právě poslední sousto suchého chleba. Vedle něho dřímala

opravdu dívka, zahalena v teplý šat. Lomoz však ji probudil.

Muž karatel rozlomil ocel útočnickovu pouhou svalovitou pravicí a hodil nakvašenci pod nohy.

Přitloustlému zbrojnoši vystoupila opuchlými rty pěna, ruce křečovitě se sevřely a oči div že neprobodly soupeře.

„Chaso svinařská! — Našeho pána pohanil otrapa, mne pohanil, vás potupil a vy sedíte a pijete a kusa cti v sobě nemáte?“

Zavalitý čeledín řičel až do ochraptění. Hašek se potutelně usmíval.

Venkovan opět seděl tiše za stolem a dopíjel poslední kapku jediného poloplecháče. Dcera vedle něho se chvěla a co mohla, svírala mu ruku, jakoby jej chtěla zadržeti.

„Však zaplatím mu sám!“

Čeledín vytrhl ze zápasí dýku a vrhl se na muže; ale v témž mžiku octl se pod obdélným, dubovým stolem. Pomoc přišla mu však okamžitě.

Dvacet mečů zablýskalo se před očima vítěze.

Venkovan nehnul se z místa. Oko jeho upíralo se pronikavě do tváří zbrojnošům. Čelo se mu sraštilo a spodní ret ohrnoval se pohrdlivě.

Tato neohroženost čeledi na okamžik srazila.

„Zkuste to, chcete-li! — Přemůžete mne! Ale povídám vám, že se budu brániti.“ Při těchto slovech se zažloutlá tvář venkovanova nezvykle zrůmenila.

„Hastroši! — Haleno vychrtlá! — Selský kazák!“

S podobnými výstřely rozbouřené krve vrhlo se několik chlapů po neohroženci.

Mladá dívka takofka strachy umírala.

„Holubičku oškubáme i s rousňákem!“

Desatero páží sápal se již po venkovanu, jenž dceru zaštitiv postoupil o dva kroky hroživě vpřed.

„Ve jménu krále!“ zvolal náhle na práhu šenkovny mladý rytíř v pancíři a s přílbou na hlavě. „Čepelem skolím každého, kdo se hne; ostří nejste ani hoďni, zlotřilci!“

Rytíř, tentýž, jenž byl nepozorovaně zmizel z kostela svatomařského, bleskem octl se před venkovanem.

Čeledínům zarazila se na okamžik v žilách každinká krůpěj krve, nejnak než jako by se byl objevil sám král.

Toliko zavalitci pěna se rtů nějak nechtěla.

„Pohanil, urozený pane, celý rytířský stav!“ zasyčel jizlivec.

„Či že vy?“ otázal se rytíř zhurta nekárance.

„Pana Bořivoje Svinařského!“

„Pane děkuji ti!“ pravil tlumeným hlasem venkován a uklonil se rytíři.

Čeledínové uklidili se za své stoly, někteří uprchli a před ostatními zůstaly plecháče prázdné.

„Ani v takovémto zármutku nedají pokoje. Lomozili tu až běda, já je zakřikl a posadil jsem si je na krk. Štěstí pane, žeš přišel. Byl bych jim sám sotva odolal.“

Rytíř spočinul zrakem na dívce, jež dosud nemohla utajiti zděšení a hrůzu.

„Má dcera Bohunka, pane!“ pravil venkován zpozorovav směr očí mladého rytíře.

Dívka sklopila cudně hlavu; ale šat na hlavě svinul se jí po šíji a hnědé lesknavé kadeře rozvinuly se kolem bělouňského čela jako hedbávný lem. Na lících rozkvětly jí růže v tu nejlahodnější červeně.

„Z daleka příteli?“ otázal se rytíř mimoděk.

Venkován pohleděl na tazatele zpytavě; v pohledu tom odrazila se jako nedůvěřivost.

„Z Berounska. — Pane, zaplať ti to Pánbůh! Půjdem; zde nocovat nemůžem.“

„Ochráním vás.“

„Naleznem si pane noclehu jinde.“

„Doprovodím vás do naší hospody.“

„V Praze nezboudím pane. A ulice za dob Karlových v Praze byly jisté. Několik dní po smrti jeho snad to ještě tak vytrvá!“

„A kde bych tě mohl někdy nalézt?“

Rytíři vyklouzla tato otázka, že sám nevěděl jak. Zastyděl se skorem za svou vtíravost.

Venkován upřel na něho ostré, nedůvěřivé oči podruhé.

„Jsem ti pane dlužníkem. Jsem prostý muž a bojím se, že ti dluh nebudu moci splatit nikdy.“

„Nežádám vděku. Co jsem učinil, byl by učinil na místě mém každý!“

Venkován vzal dceru za ruku a odešel si hledat noclehu jinde.

Rytíř pustil se zpátečným směrem k městu.

Sotva že octl se za práhem, vyhrkla chasa v šenkovně opět v posupný smích. Zavalitý zbrojnoš zase zacinkal pohárem o dubový stůl a šenkýř byl tomu povděčen, že může plnit „pánům“ plecháče poznovu.

Svinařská čeleď platila dobrými václavskými grošiky. Pan Bořivoj jim dal dvojité žold.

„Hejsek jakýs! Zabloudil na noční pouti až do Nebovid!“ hovořil posměšně Masařík,

ale v duchu byl rád, že to takhle přešlo. „Však neměl přijít! Byli bychom po dasech pocuchali chlupáče.“

„Po chvíli se zase sejdou, že tak na jednu odešli!“ prohodil jiný čeledín.

Chasa vypukla opět v bezuzdný smích, a Masařík si notně přihnul. (Pokrač.)

DOPISY.

V Praze, dne 7. února 1877.

(Hattalův Brus Jazyka českého.)

Na konec minulého měsíce vyšel nákladem Kobrovým spis zdejšího universitního prof. Hattaly, jehož titul zní: „Brus jazyka českého. Příspěvek k dějinám osvěty vůbec a slovanské i české zvláště.“ Dovoluji si ct. čtenáře těchto listů upozorniti na dílo jmenované z více příčin. Jedná se totiž v „Brusu“ Hattalově o věci každému vzdělanému Čechu milé a drahé — o jazyku našem písemném a jeho nápravě. Za druhou příčinu, proč i v „Blahověstu“ o filologickém díle zmínka se činí, uvéstí možno po knize roztýlené poznámky a mínění o českém překladě Písem Sv., zejména o bibli Kralické a narážky na původ některých slov theologických, jako jsou: kněz, vánoce, rozhřešiti. Po třetí pak vyzývá k tomu povinnost, která káže, abychom všímali si pilně všeho, co duchovenstvo české také mimo theologický odbor jak v životě tak i v literatuře ve prospěch člověčenstva vykonalo. Kdo bude vypisovati snahy a práce českého duchovenstva za doby národního vzkríšení, za úlohu bude míti, aby sebral veškerý paprsky v jedno ohnisko, z něhož by se rozestřelo světlo po zásluhách kněží o život společenský a literární.

Dříve než o podstatě díla samého se zmíním, dotknu stručně dvou věcí. Jest to předně způsob, jak kritikuje prof. Hattala filologické své odpůrce a po druhé výčitka, že Hattala příliš rád dovolává se svých prací. O kritice Hattalově jde hlas, že prý jest ostrá, prudká, bezohledná, ano až i nešetná. Co v té věci pravdy, nedovoluje si pisatel těchto řádků rozhodnouti a milerád ponechává toho na rozsouzenou mužům v té příčině kompetentním,

Co pak se týče výčitky, že prof. Hattala velmi často cituje předchozí své spisy, uznati jest, že tomu tak; ale jiná jest otázka, zdali to vadou či předností. Pro druhé, přednost totiž, ohlašují se požadavky novověké: ohled paedagogický a didaktický. Rozpravy jednoho a téhož spisovatele činí zajisté jen jeden rozsáhlejší spis, v němž jednotlivé věci navzájem se osvěcují, doplňují

a opravují. V nich dle času spořádaných stopovati lze pokrok spisovatelův a snahu, aby předchozí náhledy víc a více se potvrzovaly a novými rozhojňovaly. Je-li takto spisovatel kritikem svých prací, usnadňuje čtenáři rozhled a budí i v něm touhu, aby vždy vpřed se bral. Není tedy okolnost ta, že ten neb onen autor ustavičně poukazuje ke svým spisům nezanedbávaje spisů jiných mužů vadou, nýbrž rozhodnou předností a prospěchem pro čtenáře nemalým. Má-li spisovatel snad jiný ještě při tom úmysl, nerozhoduje v té příčině.

„Brus“ Hattalův jest dílo naskrze polemické. Vznik jeho dá se krátce asi takto naznačiti. Čím více v hloub i šír písemný jazyk náš se rozmáhá, tím více stýkati se musí s němčinou, ze kterého styku velké porušení bere. Jak pomoci a přítrž učiniti této zkáze? Dosavadní brusíci ujímají se českých slov, správného deklinování a konjugování, a hájí skladbu písemné češtiny z tak řečeného „zlatého věku.“ Naproti tomu ujímá se prof. Hattala s bojovnou odhodlaností skladby, jaká zaznívá z prstonárodních písní českých, nejvzácnějšího to pramene obecné češtiny a podrobuje vzor písemné češtiny „zlatého věku“ — latinu a písemnou češtinu téže doby neúprosné kritice. Otázka o ryzosti a zachovalosti jazyka jest mu otázkou o ryzosti a zachovalosti skladby.

Brus Hattalův rozdělen jest ve dva díly. Prvý díl rozbírá otázky všeobecné každého jazyka se týkající, druhý pak jedná o písemné češtině samé. Podrobnější rozbor náleží do listů filologických. Svým obsahem jest toto dílo znamenité; svědčí opět, že prof. Hattala jest nejdůvtipnějším z nynějších českých filologův. On užívá výsledků srovnávacího jazykozpytu ve prospěch češtiny a slovanštiny s takovým zdarem, že mu mezi nynějšími českými slavisty náleží právem první místo.

Ale sloh „Brusu“ jest těžký, řekl bych — zvláštní, charakterisující prof. Hattalu ve všech jeho spisech.

Všimněme si již věci nás nejbliže se týkajících, O překladech vůbec a Písem sv. zvláště dí H. str. 36. „Překlady vůbec a Písem sv. zvláště nejsou tak čistými a vzácnými prameny syntaktickými jako původní práce spisovatelů vzorných aneb aspoň dobrých . . . Překladatelé Bible kralické vyznávají ve zprávě své ke čtenáři upřímně a moudře mezi jiným i toto: poněvadž prý nespodné jest, jakož jiných jazykův vlastností mluvení, tak zvláště toho, jímž písma svatá psána sau, do jiného jazyku překládati

(čemuž ten, kdož zkusil, snáze uvěří), aby Písmům svatým ublížení se nestalo, která slova neb mluvení, Hebraismi, velmi tvrdě v řeči České znějí, a na nich něco záleží, předce tak sau v textu Českém kladena a zanechána.“ Sr. výrok J. Blahoslava str. 154 n., jenž zní: „Nám, kteříž křesťané sme, Zákon Páně starý i nový často čítáme a slejcháme, nemálo slov i způsobův mluvení v zvyk vešlo, a tak nám to obě zobyčejně, že již to slyšíce, uši naše nic se na tom nepozastavují jako na nějaké nové věci, ale libost v tom jakás jest, jako by ta vlastní přirození jazyku našeho dávalo, jako to slova: ptactvo nebeské, nádoby hněvu, nádoby milosrdenství, usudím svým vládnouti, syn zaslíbení, syn zatracení, duch zaslíbení, díl jeho položí s pokrytci a mnoho tomu podobného. Což kdyby měl kdo předělávati, nebylo by to příjemné mnohým pobožným a učeným lidem a vůbec téměř všechným.“

Na str. 108 nn. jedná Hat. o řeči národní proti osobní vůbec a uvádí zajímavá data o počtu slov v hebrejském St. Zákoně, v dramatech Shakespearových a ve spisech Miltonových. Hebrejský St. Z. přestává na 5.642 slovích, Shakespeare asi na 15.000, kdežto se jich v angličtině snadno napočítá již i více než 100.000; Miltonovy pak spisy obsahují okolo 8.000 slov.

O jazyku uveden jest na str. 10. a 11. výrok Safaříkův: „Bez jazyka byl by člověk na zemi této málem více než zvíře, neboť vždy týž a týž, zbaven jsa hlavního nástroje k založení občanské společnosti a ke všestrannému sebe v ní zdokonalování, což cíl jest člověčenstva. Jazyk jest mluv co mluv, v prvotním tajemstvíplném zárodu svém dar Boží, neprostředný smyslný výprysk čili promyk duše nadsmyslné.“

Dle Hattaly i Miklošice jest slovo „kněz“ původu cizího a to z germanského kuning. Hattala ustanovuje str. 72. i čas, kdy slovo to do slovanštiny vniklo, dříve totiž nežli se Slované rozdvojili, co dle domyslu slavistů z osudův a jména kohouta i rodiny jeho (§. 6.) kolem V. stol. před Kristem se stalo.

Slovo „vánoce“ jest rovněž původu cizího pocházejíc z něm. Weihaachten. První část slova jest přispůsobena foneticky k domácím a druhá část přeložena. Sr. bavlna = Baumwolle.

Častěji vzniká spor, jak se má psáti výraz odpovídající lat. absolvere. Někteří píší roz-řešiti, jiní roz-hřešiti. Prof. Hat. jest pro poslední tvar z h, ač slovo samo ne s „hříchem“, nýbrž s „řešetem“ etymologicky souvisí. Název „rozhřešiti“ slouží nám za

důkaz prstonárodní etymologie, kde lid na pravý původ slova z řešiti zapomněl a s „hríchem“ spojil. Viz o tom str. 49. 50.

Srovnávacího jazykozpytu dovolávati se musí i theolog k důkazu o jednotě člověčenstva. Sem náleží výrok Al. Humboldta citovaný na str. 17.: „Americké jazyky známe posud příliš málo, než bychom se, majíce velkou rozmanitost jejich na mysli, nesměli kojiti tou nadějí, že se někdy objeví jazyk, který by byl i vnitř jižní Ameriky i Asie spolu v obyčeji aneb aspoň tušiti by dal o starém příbuzenství.“

Dle úsudku prof. Hattaly jest nejlepším z novověkých brusičů jazyka českého farář Sychra, jenž r. 1821 a 1822 vydal pokus české fraseologie. Sr. str. 4. 292.

Oznámení „Brusa Hattalova“ nemohu jinak ukončiti než přáním, aby nalezl mnoho pilných čtenářův. J. M.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup odjede v sobotu dne 17. t. m. do Vídně, aby se v pondělí zúčastnil rokování v panské sněmovně.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 17. února u Milosrdných sester v Karlině, od 18—22. u nejsv. Trojice na Spálené ulici, od 23—27. u sv. Josefa (u anglických panen) na Malé straně.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci lednu 131 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů.

— V *Roztokách* u Prahy vystavěli osadníci pěknou novou faru a hodlají na jaře stavěti věž a zakoupiti nový velký zvon.

Z Budějovic. (Počet birmovauých v r. 1876.) Dne 7. května v Zahájí s Nákřím a s Purkarcem 470. Dne 8. května v Bílé Hůrce s Křtěnovem 727. Dne 9. května v Nezdašově s Albrechtcem 507. Dne 11. května v Modré Hůrce s Kostelcem a s Žimuticemi 651. V Budějovicích: Dne 4. června 1245, dne 5. června 668, 11. června 725. Dne 18. a 19. června v Bechyni s Chrástany a s Sudoměřicemi 1777. Dne 20. června v Stalci s Ratajemi 484. Dne 21. června ve Vopořanech 412. Dne 22. června v Bernardicích s Veselčkem 1065. Dne 24. června v Milevsku 1126. Dne 25. června v Sepekově s Hodušínem 743. Dne 27. června v Jistebnici 942. Dne 28. června v Borotíně 700. Dne 29. června v Hořticích s Novou Vsí 783. Dne 1. července v Milčíně 510. Dne 2. července v Neustupově 639. Dne 3. července v Mladé Vozici se Šebí-

řovem a s Kamberkem 1495. Dne 5. července ve Velkém Hlasivě s Pohnáním 457. Dne 6. července v Malsicích 919. Dne 8. července v Hlavatci s Nedvědicemi 508. Dne 9. července v Plané 558. Dne 10. července v Drachově se Zalším 283. Dne 28. září ve Vyšším Brodě 604. Dne 1. října ve Světlku 1440. — Summa: 20438.

Z Ruska. (*Hmotné a duchovní poměry světských kněží ruských.*) Ruské kněžstvo světské, dle obleku nazvané „bílé“, tvoří úplně uzavřenou kastu, laikům docela nepřístupnou, tak sice, že ani osoby ženského pohlaví nemají do této kasty skrze manželství přístupu aniž se z ní ven vyvdati smějí. Kněžstvo toto má svůj majetek dědičný, z něhož žije. Kde tato majetnost k výživě nestačí, vypomáhá stát, avšak zřídka jen a nepatrně, tak že velká část kněží vesnických celé rodiny své z důchodu pouze asi 600 zl. dle našich peněz obnášejícího živiti musí. Avšak k tomu přicházejí dosti četné příjmy v naturalích a dávky mimořádné či štolní poplatky. Okolo sv. Petra dá každý selský dům svému knězi 3—5 vajec a trochu mléka, z něhož si on dělá máslo neb sýr. Po žních dostane z každého domu něco obilí. — Když se narodí dítě, odebírá se kněz do domu šestinedělky, odříkává nad ní modlitby a dává jméno novorozenátku. Za to dostane bochník chleba a asi 5 neb 10 kopejk (20—40 centimů); za křest dostane 40 centimů až i čtvrt rublu*) (1 frank). Šest neděl na to odříkává nové modlitby, což mu vynese tucet vajec. Při zasňobování dostane kněz bochník chleba, láhev kořalky, někdy také husu nebo podvinče. Za oddavky dostane dva neb čtyři ruble (8—16 franků); za pohřeb rubl neb dva. Za liturgii za zemřelého má 1 frank 40 centimů až i 3 fr. 20 c. Dá-li si kdo odříkávati modlitby za zemřelého (a to se děje často) platí 20 až 40 centimů. Bývá to „De profundis“, někdy pouhé „Memento“. Když tyto modlitby se odříkávají na hřbitově, což se děje každého roku na jisté dny, dá sedlák knězi trochu rýže, jeden koláč aneb vůbec nějaké pečivo. — Dosti často dávají si sedláci zpívati jakési „Te Deum“ na poděkování za nějakou milost, kterou od Boha obdrželi, aneb když chtějí nějakou novou obdržeti, aneb na svůj svátek aneb vůbec při nějaké zvláštní příležitosti. Po každé darují knězi 40—80 centimů. Na Rusi panuje obyčej, že kajcník, obdržev rozhršení,

*) Rubl = 100 kopejek = 1 zl. 62 kr. = 4 franky = 400 centimů.

zpovědníku zaplatí. Ve městech to obnáší často až i 5, 10, 20 franků, někdy i více. Na vesnicích dávají sedláci jen po kopejce; ale když jdou k přijímání, musí častěji svůj dar opětovat: za modlitby před přijímáním, mezi přijímáním a po přijímání, při zápise (že povinnosti velikonoční dostáli) atd. Mezi liturgií se konají sbírky, a část sebraných peněz patří duchovenstvu. Stává se mnohdy, že kněz, oděn jsa v roucha bohoslužebná proběhá celý kostel maje v jedné ruce kaditelnici a druhou natahuje po ofěře svých farníků.

Jiným pramenem příjmů jsou modlitby zpívané v příbytcích všech domů do osady patřících. To se děje o velkonočních, o vánočních, o Zjevení Páně, na začátku a na konci postu, o slavnostech týkajících se Svátého, jemuž kostel jest zasvěcen, kterýchžto slavností jest do roka několik. Spisovatel knihy „o kněžstvu bílém a kněžstvu černém na Rusi“, kteráž vyšla v Lipsku jazykem ruským, vypravuje, že jeden přítel jeho mu sdělil, že duchovenstvo farnosti, do které patřil v Petrohradě, tímto způsobem se mu sedmadvacetkrát za rok představilo. To však jest buď přehnáno aneb výjimka. Obyčejně nepřicházejí leč pětkrát. Při každé návštěvě musí domácí pán něco dáti. V Petrohradě a v městech tyto modlitby vynesou hezký peníz; v městech dává se podle toho, jaká jest slavnost, 20, 40 centimů, 1—3 franky, do roka tedy jen z jednoho domu as 9 neb 10 franků.

Někdy se přihází, že sedlák nechce dáti, co kněz žádá. Z toho pochází pak nepříjemné hádky. Vypravuje se, že jeden kněz, nemoha obdržeti od zatvrdzelého sedláka ničeho za modlitby odříkané v jeho stavení, hrozil mu že vezme požehnání své nazpět. Sedlák se toho prý ulekl a zaplatil. Ač synod to zapovídá, přece doprovázejí dosti často ženy a děti kněží, jáhnů a kleriků své muže a otce, a nastavují také ruku. Ale co jest nejhoršího při tom všem, ruský sedlák, třeba byl sebe déle se hádal o jednu kopejku, přece by to považoval za urážku, kdyby kněz nepřijal na zavdanou trochu kořalky. A když mu jest schoditi dům od domu celou vesnici, i kdyby se jen několik minut v každém stavení pozdržel, nemůže to koledování posléze nikterak slušně se skončiti.

Takové jest *hmotné postavení* ruských farářů.

Co do poměrů duševních, teprv na počátku tohoto století zařídily se semináře, v nichž kněžští synkové se měli připravovati ku svému budoucímu stavu. Z počátku to

s těmi církevními školami nechtělo jíti; mnozí museli do nich přivlečení býti v okovech — a tak byl na Rusi záhy již proveden princip bezplatného vyučování a povinné návštěvy škol. Kandidát svěcení vyšších, chce-li světským knězem býti, musí býti ženat. Může při takových poměrech býti řečí o povolání? To není nic leč pouhé řemeslo, a to ještě takové, které ani není svobodně vyvoleno! Na universitách ruských jest valně rozšířen nihilismus. On se vedral již i také do seminářů. Představme si nihilistu v oděvu kněžském, v rouchu mešním! — Vedle seminářů jsou na Rusi také zařízení čtyry akademie církevní, do nichž bývají posíláni nejvýtečnější seminaristé. Někteří z akademiků vstoupí do řehole a stanou se pak profesory v seminářích. Kteří z akademiků se ožení, přicházejí na fary do měst. Biskupem stává se pouze řeholník: odtud nevrazení bílého kněžstva na černé (řeholní). Theologie ruská silně zapáchá protestantismem. Bílé kněžstvo venkovské se ale bohovědou příliš nezanáší. Pop má za to, že dostal svým povinnostem, když odzpíval liturgii a hodinky církevní. Učiti lid znát Ježíše Krista, ukazovati mu cestu, po které by Jej měl následovati, to mu ani ve snách nezapadne. On jest pouhý řemeslník.

Dle P. Gagarina „Le clergé russe“.

Paběrky.

3. Uvítání duchovního pastýře na osadě.

Před osmnácti sty lety vyšel z Jerusalema k hoře olivetské zástup mnohý, by slavnostně uvítal krále židovského, Spasitele světa, Krista Ježíše; jedni prostírali roucha svá na cestu, jiní sekali ratolesti se stromů a metali je na cestu; zástupové pak kteří napřed šli, i kteří v zadu byli volali: „Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný jenž se bere ve jměnu Páně!“ — Dali jsme se za zahanbiti obyvateli Jerusalemskými, přivítali jsme Vás, důstojný pane, služebníka Kristova ne okázale, to prostince ale upřímně. Snad naši upřímnost, naši dobrou vůli přijmete za skutek jako kdybyste za rachotu střelby a zvuku hudby, vystrojenou branou, osvětlenou, ověncěnou ulicí vjížděl majestátně do osady svého budoucího působení. Kdož ví, zda by zmíněná sláva Vašnost tak těšila jako náš upřímný pozdrav, naše prostá píseň, a několik srdečných slov. A proč jsme Vám daleko vyšli v ústřety? Proto, abychom si hned zpočátku Vaše dobré srdce naklonili a Vaši lásku rázem získali. Vyšli Vám vstříc dítky, abyste k nim vždy ochotně spěchal

a nebeské pravdy do jich útlého srdéčka rád vštěpoval; vyšli Vám vstříc mládenci i pan-ny, byste ve svých nedělních křesťanských cvičeních jejich náboženské vědomosti laskavě obohacoval, všestranně doplňoval; vyšli Vám vstříc manželé i starci o holi, byste neunaveně na spásu jejich nesmrtelných duší pracoval; vyšli Vám vstříc sirotci, byste byl jim otcem, zarmoucení, byste byl jich těšitelem, chudí, byste byl jich spomocníkem, štedrým almužníkem. Ano v duchu vyšli Vám vstříc i nemocní, kteří z bolestného lůžka svého pozdravujíce Vás, již se těší, zhorší-li se jejich choroba — čehož nedej Bůh! — že ochotně k nim pospíšíte a je na dalekou cestu do věčnosti mannou nebeskou posilíte. Hle, všickni ti Vás vítají a se mnou volají: „Požehnaný, jenž se běře ve jmenu Páně!“ (Dokonc.)

Literární oznamovatel.

— „Františka Pravdy *Sebrané povídky pro lid*.“ Dílu I. sešit 5. (st. 257—320.) Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober v Praze. Cena 20 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Josef *Laube*, jubil. kněz ř. křižov., čestný konsist. rada Pražský a Brněnský, rytíř c. k. řadu Františka Josefa, komandér a farář u sv. Bartoloměje v Chebu, dne 7. února (nar. v Karlových Varech 4. února 1800, vysv. 12. srpna 1824);
- p. Filip *Jenemann*, čestný kanovník kolleg. kapitoly Staroboleslavské, kn. arcib. notář, os. děkan v Haslavě, 8. února (nar. v Chebu 10. března 1804, vysv. 15. srpna 1827).

Vyznamenání jsou:

- p. Václav *Jinger*, farář ve Vyšerovicích, a
- p. Frant. *Řezáč*, farář v Litni, obdrželi expositorium canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Janík*, koop. za admin. v Haslavě;
- p. Albert *Weber* za koop. v Lauterbachu;
- p. Rudolf *Horský* zůstal koop. v Jílovém;
- p. Vinc. *Petters*, ř. křiž., kapl. za admin. fary u sv. Bartoloměje v Chebu;
- p. Vác. *Brabec*, 2. katech. měšť. školy na Smíchově, za katech. na vyš. realn. školách v Karlíně;
- p. Michael *Beneš*, katech. na nár. škole v Karlíně, za 2. katech. na měšťanské škole na Smíchově.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Antonín *Marek*, jubil. kněz a senior diecése

Litoměřické, čestný kanovník a konsistorní rada Litoměřický, vysl. b. vikář a školdozorce, majitel c. k. zlat. kříže s korunou, spisovatel, čestný měšťan Turnovský a Lomnický, osob. děkan a farář Libušský na odpočinku v Praze na Smíchově, † 15. února (nar. v Turnově 5. září 1785, vysvéc. 30. srpna 1808).

Vyznamenání jsou:

- p. Karel *Zima*, farář v Klapí, jmenován os. děkanem;
- p. Václav *Dražil*, farář v Liblicích,
- p. Josef *Hozák*, farář v Dolním Slivně, a
- p. Josef *Waldert*, farář v Perštejně, obdrželi collare canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Štěpán *Ressel*, far. z Einsiedlu do Raspenavy,
- p. Ant. *Allscher*, far. z Dubnice do Církvlce;
- p. Frant. *Krupička*, admin. v Jablonci, za far. do Rychnova;
- p. Ant. *Tschörner* za proz. koop. v Einsidlu;
- p. Frant. *Sommer*, koop., za adm. v Einsidlu;
- p. Frant. *Grosse*, administ. z Königswaldu do Fugavy.

Upřádněná místa:

Einsiedel, fara patr. hrab. Ed. Clam-Gallase,
Dubnice a Fugava, fary patr. náb. fondu, do 22. března.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- P. Jeroným Jan *Solař*, kněz řádu premonstr. v Želivě, dne 30. ledna. Nar. v Jindř. Hradci 3. května 1827, vysv. 25. července 1852, býval gymn. prof. v Něm. Brodě, přispíval též do Blahověsta a mnohých jiných časop.

Vyznamenání jsou:

- p. Josef *Haas*, Kratoňovský far. na odpoč., titulem bisk. notáře;
- p. Alois *Janata*, kněz diec. na odp. v Praze, synodaliemi;
- p. Josef *Podhajský*, farář v Opatovicích n. L., za bisk. vikáře v okrese Pardubickém;
- p. Vinc. *Novotný*, farář v Dol. Krupě, též za vikáře bisk. v okrese Německobrodském;
- p. Frant. *Raimann*, farář v Uh. Příbrami, jmenován bisk. vik. tajemníkem v okrese Německobrodském.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Elias* za faráře v Sudějově,
- p. Jan *Slezák* za faráře v Poniklém,
- p. Josef *Kašpar* za faráře v Teleci,
- p. Rudolf *Schmidt* za faráře v Starých Bukách,
- p. Vác. *Kudrna* za far. v Nové vsi u Cho-těboře,
- p. Ant. *John* za faráře v Křešíně,
- p. Václav *Tejkl* za faráře v Těchoníně,
- p. Frant. *Schulz* za faráře v Krivsoudově,
- p. Ant. *Machek* za II. kaplana v Kutné Hoře,
- p. Fr. *Machdčec* za katech. na m. šk. v Časlavi.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostla čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. i zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. i zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV. 25.)

Na neděli III. v postě.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

S opakem lásky potkáváme se v dnešním sv. čtení, potkáváme se s nenávistí a nepřátelstvím. V lásce jeví se pravda a spravedlnost, v nenávisti nepravda a nespravedlnost, kteráž člověka zaslepuje. Tak chovali se dle svědectví sv. evangelia židé ku Pánu Ježíši. Poněvadž ho nenáviděli, haněli nejvznešenější jeho činy, tupili božské jeho působení, ano v zášti svém tak se zapomenuli, že ho až za spojence ďáblova prohlásili. Jednoduchými, avšak důraznými slovy ukázal jim Pán, jak pošetile a zlomyslně o něm souditi se opovážili, a jak politování hodni jsou, že, ač před sebou vidí jasné důkazy o božské jeho důstojnosti, přece v nevěře trvají, daleko politování hodnější, než ten ubohý nešťastník, jenž otrokem byl ducha zlého. Ani jediný z přítomných neodvážil se Kristu odpověditi; ale že všickni slovy jeho hluboce dojatí byli, sluší souditi z provolání jedné ženy, která vidouc všemohoucí jeho skutek, a slyšíc božská jeho slova, za blahoslavenou prohlásila matku, kteráž synem svým jej nazývati směla. A ejhle, Pán, jenž každé příležitosti k spasitelnému poučení a povzbuzení posluchačů svých rád užíval, užil ve své božské moudrosti i tohoto provolání dobromyslné ženy, aby dojem a účinek slov svých doplnil, — prohlásil za blahoslavenější ty, kteří slovo Boží, jmenovitě které právě mluvil, slyší a ostrňují. Na jednu věc v této částce evangelické žádám si obzvláště pozornost Vaši, j. m., obrátiti, a sice na blahorečení matky Páně pro jejího syna. O kěz by i milé matky Vaše pro Vás, syny své, od lidí za blahoslavené prohlašování býti mohli!

Aby se tak stalo, záleží toliko na Vás, závisí to na synovské lásce Vaší.

Ačkoli častěji do roka řeč bývá o této svatě povinnosti každého syna, obzvláště pak studujícího syna, zaslouhuje přece toto odvětví lásky k bližnímu, této královny veškerých ctností, též zvláštního uvážení. Abych však řeč příliš nerozšířil, pravím pro dnešek toliko, že *láska dítek k rodičům* ctností jest přirozenou a před Bohem velice záslužnou.

Již sama přirozenost, jak Bůh všemohoucí a nejvyšší moudrý ji zřídil, napsala do srdce každého člověka základní zákon: Synu, miluj rodiče své! Nechci připomínati, že sama nerozumná příroda o zákonu tomto svědčí, že i mezi němou tváří, jak Vám z přírodopisu povědomo, množství tklivých příkladů pozorovati lze ohledně příchynosti, s jakou mláďata tulí se k rodičům svým a vděčnosti, s jakou v nemoci neb stáří o ně pečují. Neboť člověk, král pozemského tvorstva, nemusí se učití teprv od zvířat nerozumných; v jeho vlastních prsou ozývá se cit ten s mohutností takovou, že ho umlčeti s to není; v napomenutí starozákonním: Cti otce svého slovem i skutkem a se vši trpělivostí — znamená obecný hlas přírody a spolu svatý zákon Stvořitelův. Že láska a dobročinnost budí opět lásku a vděčnost, jest věcí tak přirozenou; že ten, kdo lásku záští a dobrodini nevděkem odplácí, za vývrhel člověčenstva a nepřirozeného zlomyšlníka vůbec se pokládá. Kde však, j. m., lze nalézti něžnější, vroucnější a obětovnější lásky, než právě u otce, u matky; odkud přijali jednotliví lidé na světě více dobrého, než opět z rukou dobrých svých rodičů? A těch, kdož tak velice vás milovali a posud milují, že míru lásky jejich dostatečněpo-

souditi ani s to nejste, těch byste neměli opět milovati, a těm, jižto od prvního okamžení vašeho života až po tuto dobu tolikými dobrodiními vás obmyšleli, byste neměli upřímnou vděčnost svou osvědčovati? — Tuto povinnost uznávají jednomyslně národové všickni. Necht' dělí je země a moře, vzdělání a mravy, víra a náboženství sebe více, všickni přece uznávají zákon: Cti a miluj rodiče své! A to, v čem tak všeobecná shoda se nalezá, není pouhým výmyslem a ustanovením lidským, to jest hlas a zákon přírody Stvořitelem ustanovený. Zákon ten také tak hluboko vryt jest do srdce lidského, že těžko, ano nemožno jest, hlas jeho udusiti naprosto. Může se ovšem někdy přihoditi, že otec nebo matka nekřesťanským životem plnění lásky synovské dítkám svým činí nesnadným; avšak i v tom případě, který, díky Bohu, jen zřídka se udává, postačí myšlénka: „Jest to přece otec můj, matka“ aby ten, kdo na okamžení zapomenu na synovskou povinnost svou, se opět k ní navrátil. — Před 80. lety udál se ve Vídni tento tklivý výjev. Jednoho dne, když káránci veřejnou ulici zametali, přiblížil se k jednomu z nich slušně oblečený jinoch a políbil mu s uctivostí ruku. Vida to státní rada Kressl z okna svého bytu, dal si jinocha zavolat, a domlouval mu, že to neslušno, ruku líbatí zločinci. „Avšak zločinec ten — odpověděl polekaný jinoch, — jest otec můj!“ Takový důkaz synovské uctivosti podal študent Kropfenberger. — A vy, jj. m., měli byste méně činiti pro rodiče své, kteří nejsou vám ku pohoršení, nýbrž spíše příkladem všelikých ctností? Byli jsou sice, a jsou bohužel doposud mnozí nezdární synové, kteří lásku rodičům spláceli záštím a dobrodiní jejich nevděkem, a kteří tolik zpustli, že se zdálo, jakoby poslední též jiskra citu mravního v nich byla uhasla. Než nevyhasla přece v nich láska k rodičům docela, nýbrž stala se příčinou obratu k životu lepšímu. „Nemáš otce aneb matky již na živě?“ tázal se jednou kněz umírajícího, jenz o obrácení se k Bohu ničeho slyšeti nechtěl. „Otec a matka má — odpovídal s povzdychem nemocný — jsou ještě na živě; avšak oni mne proklínají, neb přetěžce jsem je urazil, byl jsem synem nepřírozeným!“ — Nikoliv, oni ti neklnou, nýbrž naopak modlí se za tebe, aby Bůh se nad tebou smiloval. — Myslíte, že otec a matka za mne se modlí? O pak i Bůh mi odpustí, zvolal v slzách lítosti umírající. Jiskra lásky synovské v srdci jeho doutnajícím byla páskou, kterou Bůh milosrdný nekajícího k sobě

milostivě přitáhl. Láska tedy k rodičům tak úzce sloučena jest s lidskou přirozeností, že nic s to není, aby úplně vyhlazena byla, a kdekoliv trvá, všude hojným zdrojem požehnání bývá. Cít, jež láska rodičů v dítkách probouzí, jest jako začátkem mravního jejich života. Dříve, než o spravedlnosti, velikomyslnosti, pilnosti a jiných ctnostech tušení mají, tu již bezděky vděčnost na jevo dávají, z kteréž znenáhla skromnost, uctivost, poslušnost a mnohé jiné ctnosti vycházejí. Proto stkvěli se všickni, kdož dle svědectví dějin starého i nového věku synovskou uctivostí k rodičům vynikali, též jinými vznešenými vlastnostmi. Na jediné toliko jméno připomínám, na jméno syna nejposlušnějšího a nejlepšího, na jméno Pána Ježíše Krista. Na něm lze viděti, že dobrým býti a rodiče v uctivosti míti, nerozlučně k sobě náleží. Čím lepším kdo jest, tím více cti a miluje rodiče své, a čím více rozmáhá se synovská jeho láska, tou měrou on též lepším a hodnějším se stává. Již proto sluší synovskou lásku nazývati zdrojem požehnání, že všeliká jiná ctnost se k ní připojuje. Ano tisíciletá zkušenost a výslovné slovo Boží stvrzuje pravdu, že všecko požehnání pro čas a věčnost na lásce synovské se zakládá. „Požehnání otcovo staví dětem domy — praví Duch svatý — ale kletba matčina bourá je.“ — Nuže tedy, jj. m., i do vašich srdcí vepsal Pán hluboko přirozený zákon lásky k rodičům, i pro Vás ustanovil buď požehnání nebo kletbu dle toho, jak buď plniti aneb zanedbávati budete povinnost tu svatou. Nemát synovská láska Vaše zůstati prázdným toliko citem, nýbrž musí se osvědčiti také skutky. Rozsáhlé kyne Vám pole, kteréž osívati máte semenem synovské své vděčnosti a lásky, aby bujně rostlo a hojnost klasů vzorných mravů, neunavné pilnosti a žádoucího dobrého prospěchu vydalo k potěšení a radosti starostlivých rodičův a učitelů Vašich. — Žena v evangelium uzřevši a uslyševši Ježíše velebila matku jeho. Kéž mohou též všickni dobří lidé, vidouce Vás a slyšíce o šlechetném obcování Vašem, velebiti a blahoslaviti rodiče, kteří jmenují vás syny svými. Pak i o Vás platiti bude slovo Kristovo: Blahoslavení, kteříž slyší slovo Boží a ostříhají ho. Amen. † Dr. Jan Marek, kanovník Kralohradecký.

Řeč o slavnosti bl. Anežky České.

„Ženu statečnou kdo nalezne? Okusila a viděla, že dobré jest zaměstnání její: protož neuhasne . . . svíce její.“ (Přís. 31, 10, 18.)

„Kdybych ještě jednou měl přijíti na svět, mnohem více bych vši opatrností lid-

skou pohrdal, než jsem až posaváde činil a všecku důvěru bych pouze a jediné v nestihlou prozřetelnost Boha mého skládal.“ Tak říkával svatý Frant. Sal. Za dnů našich však zhusta důvěra veškerá skládána bývá v opatnost či raději v chytrost lidskou, o prozřetelnosti Boží málo kde slýcháme, nejméně ovšem tam, kde panuje náhled, že všechno, co se stává, osudem se stává. A přece jméno osudu, jakož se ho vůbec užívá, zhola žádné platnosti nemajíc, marné jest, jako věc sama, kterouž znamená. (Sv. Aug.)

Vzdáleno budiž tedy ze srdcí našich, abychom osud anebo slepou a třeba i zvláštní náhodu něčím býti pravili; vždyť sv. víra naše nás učí: že život jednotlivců i celých národů řídí jediné původce, jenž jest Hospodin Pán Bůh náš zástupů.

Vzpomeňte na miláčka patriarchy Jakoba na Josefa. Kdyby Josefa bratří jeho nebyli prodali, sen Faraonův byl by zůstal bez výkladu, nikdo by byl v Egyptě nezakoupil obilí; Egypt i vůkolní dědiny: ano i sám Israel a sítě jeho, chleba hledající nebyl by vkročil do Egypta, nebyl by v dívech Božích opět z něho vyšel a se do zaslíbené země dostal. — Ale proč vás trmácím vzpomínkami na starý Egypt a jeho spasitele, abych o přemoudrém řízení Božím vás přesvědčil, vždyť v drahé naší vlasti České, v rodu slavných Přemyslovců nalezena byla žena statečná — dle jména Anežka, dle nevinnosti beránek, dcera krále Přemysla Otakara I., jejížto vyhlášení za „blahoslavenou“ po druhé dnes již slavíme.

Ano, blahoslavená Anežka — tato „chudá panenka,“ jak ji za života jejího v klášteře na Františku lid dobrý jmenoval, ta jest pro nás Čechy, nestydící se za víru starých a statných otců svých, tak živým důkazem podivného řízení Božího, že jsem se ustanovil promluvit o tom:

a) kterak Pán Bůh zvláštní prozřetelností svou zachoval nám Čechům blahoslavenou Anežku; b) a kterak mu za to vděčnost svou prokazovati máme.

Nespadne-li bez vůle Boží ani vlas s hlavy naší, kterak bychom až do těch nehlubších hlubin duše své neměli pak býti přesvědčení o tom, že Bůh v nevystihlé moudrosti své neřídí a nespravuje každý krok člověka, který vůli svou svobodnou neklade na přič svatě vůli jeho? A člověk podrobující vůli svou vůli Boží, Bohu svému věrně slouží, a kdo Bohu po celý život svůj věrně slouží, ten životem svým Boha oslavuje, kdo pak Boha oslavuje ten bude oslaven, neboť neomylná

Pravda Hospodin řekl: „Kdožkoli oslaví mne, oslavím ho.“ (I. Král. 2, 30.)

Kdyby se však někdo domníval, že jsem o své ujmě k svatým slovům Božím: „Kdožkoli oslaví mne, oslavím ho“ dodati měl „v nebi“, ten by sám sebe porážel, neboť přítomností svou na oslavu bl. Anežky dost patrné svědectví vydává, že Bůh nezřídka i na světě již oslavuje toho, kdož ho oslavil. Avšak oslava bl. Anežky České více nám ještě hlásá — myslím totiž to, že Bůh oslavuje věrné sluhý své i v té zemi, kde ho oslavovali, a poněvadž bl. naše Anežka Boha svého až do skonání v Čechách a nejvíce v naší Praze oslavovala, oslavuje ji Bůh ve vlasti naší, nejvíce pak v matce měst Českých, a jest to vůle jeho, abychom my Pražané ze všech sil svých se přičinili a slavně slavili slavnost slavné Přemyslovny bl. Anežky.

Stavěla se ovšem oslavě této u nás opatnost lidská v cestu hned tenkrát, když Anežka co 3leté útlé a něžné dítě počínala okoušeti těch věcí, které svrchu jsou, jichž požitkem věčných připravuje slasti.

Odrhovaly ji ruce mečí zvyklé od Srdce nejvěrnějšího, od Srdce Pána Jesu Krista, k němuž dcerušku svou záhy aby se tulila, naváděla zbožná matka — královna Konstancie. Anežka, dívčinka 3letá, zasnoubena byla dle způsobu tehdejšího Slezskému vévodovi Boleslavu. A již loučiti se musí něžná vlastenka s Prahou a zemí Českou, neboť má-li v Slezsku vévoditi, musí se slezským mravům a způsobům naučiti a proto dána do Třebnic blíže Vratislavi k bohumilým pannám Cisterciáckým na vychování.

Ó kýmž anděl strážný drahé to dítě provází, tak zajisté volal každý věrný Čech, dívaje se zaroseným okem za odjíždějící dcerušku Přemysla Otakara. A nadarmo nepřál lid Český mocné této ochrany Anežce. Mimo anděla strážného seslal Pán Bůh Anežce v Třebnicích ještě jednoho ochranného anděla — později za svatou prohlášenou její tetu Hedvíku, neboť dvůr Slezský spřízněn byl s dvorem Přemyslovců. A Hedvíka sv. tehdy již v dokonalosti vysokého dostoupila stupně, ký div tedy, že přičiněním této sv. kněžny záměrem Božím nikterak překáženo nebylo, a že Anežka stala se v klášteře Třebnickém schovankou nejzbožnější; ký div, že okoušejíc po 3 léta v Třebnicích života klášterního viděla, že dobré jest zaměstnání její! — Než nastojte! Co zavinila Anežka, že se strojit musí k návratu do Čech? Zdali k nespokojenosti nějaké zavdala příčinu sv. učitelce a vůdkyni své Hedvice?

O přátelé drazí! Klanějte se nevyzpytatelným soudům Božím, a vizte první stopy prozřetelnosti Boží, aby Čechám zachována byla Anežka!

Zasnoubenec Anežčin proti všemu očekávání zachvácen jest od anděla smrti, vévoda Boleslav — syn sv. Hedviky — skončil! Proto vrací se Anežka naše do Čech, proto ji přivázejí opět do Prahy, a chcete-li abych vám líčil význam slzí, které zase v oku mnohém se zaleskly, tuť vám povím jenom tolik, to že byly sladké slzy radosti a vděčnosti, poněvadž Bůh Čechám zachoval Anežku!

Aby pak tento vlastní naší navrácený drahokam vždy většího a krásnějšího nabýval lesku, vnukl Bůh královským rodičům Anežčiným tu myšlénku, aby dcerušku svou dali do rukou čistotných ve vlasteneckém klášteře Doksanském. O kterak tu radostí a útechou plesaly panny premonstratské nad pokroky, které na cestě dokonalosti vůči hledě činila tichá, pokorná a zbožná Anežka! Tu na Doksanech to bylo, kde naučila se nade všecko vážiti si vědy nebeské, tu to bylo, kde zamilovala sobě knihu sv. kříže a když tak v svatě zabrána bývala rozjímání života a zvláště umučení Pána našeho Ježíše Krista, tuť až do Srdce jeho nejsvětějšího v duchu sestupovala a tam ony přesvaté úmysly zkoumala, které provázely každý skutek jeho.

Než aj, kdo to po druhý již vytrhuje Anežku v zaměstnání, o kterémžto hned jak ho okusila, viděla že jest dobré? Kdo to, jenž mladičkou nevěstu odtrhuje od Srdce nejvěrnějšího — od Srdce ukřižovaného Spasitele?

Fridrich II. císař německý, žádá o ruku Anežčinu pro syna svého Jindřicha, a zvláštní prokurátor do Prahy odeslaný má zasnoubení uzavříti. Jednak že se nepřítelství s císařem německým obával, jednak že se návrhem tímto poctěna cítil, svolil Přemysl Otakar bez vůle Anežčiny a slíbil ruku dítěte svého synu císaře německého. Než jaká by to byla kněžna německá, kdyby neznala řeči německé? A Anežka naše neuměla pranic německy!

Vzhůru tedy do Doksana a odtud s Anežkou do Vídně ke dvoru vévod rakouských, aby se tam naučila německy a také mravy německé a spůsoby seznala. Tak bylo na dvoře krále Českého umluveno, a drahá vlastenka naše měla opět jíti z Čech — nyní ovšem na čas — později a to na vždy do ciziny, do Němec!

Ach něžné kvítko z luhů Českých přesazují v půdu cizí, zdali pak je poznáme až nám na chvíli alespoň vráceno bude? Tak

as přemítal, kdo zasnoubení Anežčino neschvaloval a že se vroucně modlil, aby anděl strážný za hranicemi Českými svěřený mu klenot ochraňoval — o tom nepochybuje.

A hle, strážný duch Anežčin, jako by se byl bál o drahokam jemu svěřený, vyprosil si za pomocnici od Boha Marii Pannu neposkvrněnou a mocnou královnu, a tak se stalo, že Anežka místo přiučování se lichým mravům, zdokonalovala se den ode dne v ctnostech nebeských, až pak v svatvečer Zvěstování Panny Marie v svatém zápalu a roznění po Ježíši Kristu, Ženichu nejčistším, učinila slib věčné čistoty, ač již ovšem proti vůli své synu císaře německého byla zasnoubena.

A Maria, o nížto není slýcháno, aby koho opustila, kdož se k ní důvěrně utíkal, Maria a Máti B. mocnou přímluvou svou přispěla Anežce spůsobem podivným. — Jindřich, syn císaře německého zahořel prudkou žádostí Anežku zasnoubenou s ním nevěstu, viděti, neboť tvář její byla krásná a spanilá. Anežka ale zaslechnuvši o záměru Jindřichově, více ještě než posud na modlitbách bděla, kající skutky konala a tak se postila, až tvář její opadla a celá se změnila. Nad to vzbudilo chování její na dvoře Vídeňském, kdežto se všem radovánkám vyhýbala i to podezření, že se pro Jindřicha, budoucího snad panovníka říše německé ani nehodí. Za tou příčinou jal se vévoda Rakouský s císařem německým vyjednávati, aby smlouvatý kající se zasnoubení Anežčina byla zrušena a následkem toho stalo se, že Jindřich od Anežky upustiv vlastní dceru vévody rakouského za manželku pojal, když byl dříve v Cáchách za císaře Římského korunován.

I budiž Pán Bůh za to pochválen, že drahá perla — naše Anežka vrátila se s přesajícím a velikým srdcem do své drahé domoviny — do zlaté Prahy, kdežto ti, kteří Anežku litovali, že ji ženich císařský opustil, netušili, že to bylo vřelé přání její, že za to právě úpěnlivě prosila pannu panen M. My pak bezděky musíme podruhé již zvláštní prozřetelnosti Boží se obdivovati a jí se klaněti, poněvadž podruhé vrátila Čechám Anežku!

A nedivte se přátelé dr.! že ještě jednou zaslíbená nevěsta Kristova zasnubována světským byla z poklidu svatého vyrušena; vždyť líbezná vůně ctností její přes celou říši německou až do daleké Anglie vnikla, a tak na jednou dva mocní soupeři chtěli ruku Anežčinu; ovdovělý císař německý Fridrich II. a Jindřich III. král anglický. — Již přibýli do Prahy vyslanci obou dvorů,

Anežka naše se měla státi buď císařovnou německou anebo královnou anglickou. — Král Václav I., bratr Anežčin, který nyní panoval v Čechách, přednost dal koruně císařské; neboť znaje povahu a moc Fridricha II., dobře věděl, že mu ruku sestry své bez války odepřít nemůže, a proto zasnoubil skutečně Anežku zhyrálemu vdovci Fridrichu II., císaři německému.

Pozorujete N.! v jaké nesmírné tísní se naše blah. Anežka nalezala? Hle na jedné straně vzpomínala na slib do rukou Panny nejsvětější (ve Vídni) složený, a na druhé straně tanula jí na mysli hrozná válka, kterou zjistojistě zaplaví Fridrich II. Čechy, jestli ruky její nedostane. Anebo snad za nic nepokládáte úzkost a tíseň Anežčinu, poněvadž větších již zakusili jste útrap pro Boha a vlast? — Ó toť bylo postavení pro muže dost těžké, což teprv počítí měla panna jako poupě teprv se rozvíjející? Kde as nalezne pomoci? kde rady? U matky především nebeské, k nížto důvěrně se modlila, pak také u matky své Konstancie, s jejížto svolením vyslala s listem tajného posla k papeži Řehoři IX. V listu odeslaném zjevila Anežka svatému Otci slib svůj a zároveň ho vroucně prosila, aby se jí v tísní tak veliké ujal. I vyslyšel papež prosby Anežčiny a na rychlo zvláštní odeslal z Říma legaty, jednoho ku králi Českému druhého k císaři německému, s tím totiž vyřízením, aby Anežku k sňatku žádnému nenutili. Král Václav nevěda o slibu sestry své, velice se zalekl, nebo jako střela projela mu hlavou myšlenka, že si Fridrich II. s vytašeným mečem přijde pro Anežku.

Než jak podivně Pán Bůh vše zase řídil!

Když legat papežský k císaři německému přišel a jemu žádost i papežovu i Anežčinu přednesl, zarazil se zprvu Fridrich II., ale nejša zvyklý na odpor z žádné strany, po malé chvíli dal tuto pamětihodnou a neočekávanou odpověď: „Kdyby Anežka mnou pro smrtelného člověka byla pohrdla, zajisté brannou rukou byl bych se pomstil, avšak to jí nesmím za zlé pokládati, že místo mne krále nebes i země sobě zvolila.“ — Chcete př. dr.! ještě pádnějšího důvodu k tomu, že totiž Pán Bůh všemohoucí srdci králů a knížat sebe mocnějších vládné a je ustavičně ve svých rukou má? A tážete se mne, kdo Boha k tomuto nejvyšší prozřetelnému skutku pohnul? Anežka vroucí a důvěrnou svou modlitbou, jižto tak málo v tísních svých užíváme a za prostředek nepostačitelný často v krátkozrakosti své považujeme.

Upustil tedy císař německý od žádosti

své a více ještě učinil, neboť znaje Čechů prastarou úctu a lásku k sv. ostatkům Ludmily a Václava a vzpomínaje nad to ještě, kterak Anežka z jednoho chrámu do druhého chodívá a ostatky svaté uctívá, poslal jí překrásný a skvostný relikviář s mnohými ostatky svatých a světic Božích; ve zvláštním pak listu velmi uctivě a zdvořile prosil, aby když pro lásku ku Kristu Pánu manželkou jeho býti nechtěla, alespoň tedy za něho se modlila a na přímluvu těch svatých, jichžto ostatky jí zasílá, v nebi pomoci mu vyprosila.

Ejhle, kterak po třetí Pán Bůh po nejtuzších bojích nevystihlou prozřetelností svou zachoval Anežku naši vlasti České a celému národu Českému! Třikráte měla z Čech do ciziny a třikráte ji Bůh zachránil. — Což neměl by při tom míti zvláštních úmyslů?!

Avšak přemilá blahoslavená naše vlastenka když po třetí zvláštní prozřetelností Boží národu našemu zachována byla — vstupuje do kláštera — skládá roucho královské a líbá s radostí nevýslovnou drsné roucho řeholní — Anežka stala se řeholnicí! Dcera krále Českého jest chudou klariskou! Tak se rozléhalo nejen po vlastech našich, ale po celé Evropě, a myslíte, že Anežka, tato vzácná perla Česká zakopána byla, že proto, poněvadž se stala řeholnicí odcizena byla vlasti — odcizena byla národu, z něhož posla a který ji ctil a miloval?

Aj kdyby Anežka právě krokem tímto statečnost svou nebyla dokázala, nebyla by se naplnila o ní slova knihy Přísloví v plné míře: „Ženu statečnou kdo nalezne? Okusila a viděla, že dobré jest zaměstnání její, protože neuhasne svíce její.“ Nikdy by v světě Anežka národu našemu tolik nebyla prospěla, jako v klášteře, neboť tam vroucnějším a častějším mohla se oddati modlitbám a obětem za vlast svou milenou.

A modlitba spravedlivého, tať mocná ano všemocná jest, ta nebesa proráží, ta pokladnici milosrdenství a slitování jako klíčem zlatým otevírá.

A tímto klíčem zlatým Anežka se 100 sestrami řeholními nazvíce z rodin vznešených bez přestání Srdce Boží otevírala a pro vlast svou, pro národ Český všeho dobrého pro čas i věčnost vyžadovala. —

Anežka od almužny jenom žijící a proto vším právem „chudá panenka“ moudře radívala v klášteře na Františku bratru svému králi Václavu I., a dokavad Václav s Anežkou se radíval, dobře bývalo v Čechách, jak mile se ale z Prahy vzdálil a na venkovských hradech se zdržoval a život takový vésti počal, s kterým Anežka nikterak souhlasit

nemohla, nastaly v zemi sváry a spory, tak že vlastní syn jeho Přemysl Otakar II. proti němu jako druhdy Absolon proti Davidovi otci svému povstal, a způsobiv se stoupenci svými krvavou válku občanskou — neustál až u města Mostu od vojů králi Václavu věrných na hlavu poražen byl. Když pak Václav odbýje až na Vyšehrad dohnal, na Sionu opět svůj prapor vztýčil, v kostele své sestry Anežky na Františku po druhé za krále Českého korunovat se dal a lid zbožně dozpíval: „Hospodine pomiluj nás!“ ptáte se mne, kdo mladého syna zbujujníka s otcem jeho smířil, kdo klečícímu před Václavem Otakaru úplného odpuštění vyprosil, kdo zkázyplnému rozštěpení v národě Českém přítrž učinil? Naše blah. Anežka, tato „chudá panenka!“ A když po smrti krále Václava I. ruka Páně, kteráž na Sinai vryla v desky kamenné: „Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl na zemi a dobře se ti vedlo,“ když tato ruka Páně, která až posud ztrestala vždycky syna, který proti otci povstal a neušetrila dcery, která pohradala slzami matky své, když pravím tato ruka Páně, která ani zvrhlé krve královské nešetří, zachvátila na Marcheku 25. srpna léta Spásky 1278 Přemysla Otakara II. a pak následkem této žalostné hanebnými zrádci ještě urychlené porážky za času pověstného Otika Braniborského neslýchaná bída, hlad a mor na Čechy přišly a tak zuřily, jako snad nikdy ještě před tím; kdo opět byl oným strážným andělem, který se neustále za zuboženou vlast Českou modlil a za ni všecko i život svůj obětoval?

Anežka to byla, která jsouc již staříčká a majíc věku asi 77 let na skývě chleba a trochu vody přestávala až blažená smrt modlitbu její na zemi a oběti neustálé přerušila.

Modlitbu Anežčinu na zemi řekl jsem že přerušila smrt, aby ale za vlast Českou vydatněji ještě přimlouvati se mohla, k tomu jí dopomohla! A Anežka před trůnem Božím nezapomenula na své milé Čechy, vždyť za málo let po jejím odchodu na věčnost, blahobyť v Čechách tak se po hrozně oné bídě a nouzi zmohl, že při korunování Václava II. země Česká zemí nejbohatší. Anežka churavcům a neduživcům, kteří na hrobě jejím vroucně se modlili zdraví a jiných darů na Ženichu svém nebeském vyžádala.

Anežka (ať o všem jiném pomlčím) vyprosila nám na Pánu Bohu otce vlasti Karla IV.; neboť když co pacholátko na hradě Loketském již v posledním tažení ležel, poroučela ho zbožná matka jeho Eliška přímlově bl. Anežky naší a Karel náš ozdravěl. —

O Pane a Bože na vysostech! kterak se Tobě odměníme za to že jsi nám bl. Anežku, tuto perlu převzácnou v Čechách zachoval a že jsi nám v těchto dnech smutných a trudných tak jasně na nový drahokam v koruně Svato-Václavské ukázal! Čím se ti odplatíme za to, že jsi našemu milovanému arcipastýři udělil té milosti, aby On tuto svíce, která přes 600 let pod kbelcem postavena byla na svícen postavil, aby právě ve dnech těchto, kde temná, mrákotyplná osvěta zastíráti nám chce jasné oko víry, aby svíce tato právě v dobách těchto jasně všem věrným Čechům svítila?

Ó zajisté tím se Ti odplatíme, když Anežke naší to učiníme co Tys jí učinil. Tys ji Pane Bože u nás v Čechách zvláště pak v Praze naší, kdež Tobě až do skonání svého sloužila, oslavil — a proto i my novou tuto Prostřednici naší chceme oslavovati tím, že ji budeme: milovati, ctíti, vzývati, následovati.

Ano vzplaňtež všecka věrná srdce Česká vroucí láskou k Anežce, vždyť svatých obcování, v kteréz věříme, na vzájemné spočívá lásce a láska láskou zase má být splácena. A Anežka otce naše tak vřele milovala, a Anežka i nás tak mnoho miluje, vždyť láska i světce poutá k vlasti na vždy, k oné vlasti kde živ byl, kde působil. A Anežka v Čechách žila, v Praze působila, proto za Čechy, proto za Pražany v lásce své neúmorně až do té chvíle se přimlouvá a bohda i na dále přimlout se bude — jestli ji budeme vzývat, jestli ji budeme ctít.

Máme sice podle sv. Maxima všechny svaté ctíti, avšak ty svaté, jež mezi námi živi byli aneb jichžto ostatky v chrámech chováme, máme v obzvláštní uctivosti míti, s nimi máme obzvláště důvěrně v záležitostech duševních se raditi, neboť oni jsou ustavičně s námi, oniž nás chrání a ostříhají.

Vzhůru tedy často k obrazů bl. Anežky důvěrně pohlížejme, před ním v domácnostech svých se scházejme a srdcím svým stísněným ulehčujme a poněvadž rozličné svaté a blahoslavené v rozličných případech života za pomoc, za přimlovu prosíváme, navykněme si prositi bl. Anežku zvláště v záhadných záležitostech života svého i celého života národního; nebo v tom trvám přesvědčili jsme se s důstatek, že nejvyš prozřetelný Pán a Bůh i bl. Anežku i celý národ český z tísní hrozných častokrát vysvobodil.

Rekl jsem a to s bolestí, abychom se často před obrazem bl. Anežky mocně její přímlovy dovolávali, abychom před jejím „obrazem“ za milosti i pro sebe i pro národ

zvláště nyní v žalostiplné rozštěpenosti jeho prosili. Nemohl jsem říci: Pojdme duše drahé! pojdme houfně do kláštera k sv. Anežce — pojdme a tam na hrobě bl. Přemyslovny prosme, aby jako druhdy Otakara syna smířila s otcem Václavem, i nyní smířila syny a otce národa našeho rozdvojené. Nemohl jsem říci: Pojdme na hrob Anežčin, dcery krále Českého, nebo na místě tomto svatém — ach kéž bych mohl zamlčeti pravdu tuto — Čechové před lety dávnými v slepé zuřivosti způsobili ohavnost a zpuštění — nešetřivše ani hrobky královské.

O té radosti — ó toho plesu — kdyby na přímluvu Anežčinu svatá ve vlasti naší nastala svornost! Brzy by v lásce svorné zapomenuto pak bylo na rouhavá a pobuřující slova, která že světla uzříti mohla jest s podivením, myslím slova: „Brzy-li již vyházeny budou ty kosti Jana z Nepomuku!“ O př. dr! kdyby ruka drzá těchto sv. ostatků se dotkla, zajisté že by jediný výkřik hrůzy a bolesti rozlehl se v Čechách a na Moravě; hůře by bylo než tenkrát, když ostatky sv. Jana z Nepomuku před nepřitelem byly odvezeny, čehož jste zde mnozí pamětníci a také víte jak vám bylo, když s hradu králů Českých vlál prapor hrdého vítěze!

Svatý Bože, který oslavuješ ty, jenž tebe oslavovali, dej nám všem větší úctu k hrobům a ostatkům našich sv. patronů! Nemohl jsem za tuto pomoc ani neměl prositi, poněvadž horlivost naše v úctě sv. patronů a v navštěvování jejich hrobů jest dosti příkladná? — Kolik z nás zde shromážděných muselo by upřímně vyznati: „Já už ani nevím kdy jsem byl naposled u sv. Víta, na hrobě sv. Ludmily, sv. Václava, sv. Vojtěcha, sv. Prokopa, sv. Jana z Nepomuku! O jak zahanbuje nás bl. Anežka kteroužto přece následováním života jejího nejlépe možno ctíti, kterak nás zahanbuje něžná dcera královská, vždyť ona bosa chrámy a hroby svatých zvláště pak tehdejších již patronů Českých navštěvovala, až často s zakrvácenýma nohamá domů se vracela.

Mně zdá se, že mezi mnohými příčinami pro kteréžto tělo této vroucí ctitelkyně sv. ostatků bl. Anežky do dneška nalezeno nebylo, jest i ta, poněvadž bychom si nyní ještě těla jejího jako i ostatků jiných svých sv. patronů mnoho nevážili. Já i v tom vidím Frozřetelnost Boží a klaním se jí a proto tím důtklivěji prosím a žádám, abychom si zde před obrazem nejmladší své bl. patronky slíbili, že na hrobech sv. patronů Českých na staroslavných Hradčanech častěji se budeme scházeti, nežli až posud jsme či-

nili, a až sv. tyto poutě možno-li každou neděli a každý svátek konati budeme, vzpomínejme na bl. Anežku a o ní rozjímejme!

Ano na bl. Anežku ctitelkyni duchovenstva se rozpomeneme v tomto chrámu P. sv. Jakuba, odkudž zpovědníci později docházeli do kláštera bl. Anežky na Františku; na bl. Anežku matku chudých zpomínejme až užíme klášter křižovnický a za to prosme, aby dědictví své chudákům a nužákům věnované v nebi nyní chránila, prosme aby pod střechou tou ctnost a bohabojnost den ode dne se vzmahala, a chudina vždy útočiště a pomoci nalezala.

Na sochu Karla IV. pak když pohledneme, ó tu zdáti se nám bude, jako by otec vlasti naší sám volal: Nezapomínejte dítky moje na bl. Anežku nikdy, neboť ctíte-li vlastenectví Judity Israelské, která statou hlavu Holofernovu Betulským přinesla, ctěte a milujte více Anežku, nebo ta vyprosila mi otci vašemu život. —

Až pak dílo Karlovo most kamenný obdivovati budeme, pod nímžto koruna mučennická vsazena byla na hlavu Jana sv. z Nep. i tu zpomeňme na bl. Anežku, nebo tělo Janovo vytaženo jsouc z proudů Vltavských v chrámě blize Františku odpočinulo. Budeme-li pak donuceni na mostě Karlovém zvolati: Ó té pevné stavby staročeské — kterou nemohou vlny Vltavy nejprudší zničiti; — tu se tím potěšme, že budeme-li se držeti víry staročeské, víry sv. Václavské, víry katolické, ani brány pekelné nepřemohou nás! —

U sv. Víta pak po příkladu bl. Anežky se řchovíme! Pánu Jesu Kristu v nejsv. Svátosti hluboce se pokoríme, k Srdci jeho nejvěrnějšímu se v duchu přivíneme, a na to vzpomínejme, že bl. Anežka takovou láskou k Pánu Ježíši v N. S. planula, že si co řeholnice na svatém Otci té milosti vyprosila, aby 5krát do roka o největších svátcích mši sv. tak obcovat směla, by Ježíše v N. S. uzříti mohla, což přísná pravidla klarisek nedovolovala.

A až i Marii Matku žádoucí uctíme, v jejížto ruce Anežka slib čistoty složila, pak volejme vroucně a důvěrně: sv. Víte, svatý Norberte, svatý Zikmunde, svatý Prokope, svatý Vojtěše, svatý Jene Nepomucký, svatá Ludmila, bl. Anežko, svatý Václave — nedej zahynouti nám ni budoucím!

A budete-li, př. dr. do domova svého pak se ubírat, kudy král Václav po přemožení syna svého do Prahy se vracel, uzříte z levého břehu Vltavy dědictví bl. Anežky, klášter na Františku zpustošený. Tu

mimoděk z hrudi vaší ozve se přání: „Ó kým by toto drahodrahé dědictví naší bl. Anežky velikomyslným dobrodincem z náručí zkázy bylo vychvácano! Vroucně, trvám, že se pomodlíte před sochou Anežčinou nad bránou kláštera na půlnoční straně se nacházející: aby Kristus Ježíš, Slitovník nebeský, který bl. Anežku nám za obzvláštní patronku ustanovil, pro zásluhy její nám té milosti udělil, tělo její svaté, kdeby ono dosavad ukryto bylo, nám zjevití a s ní věčné rozkoše nám popřítí ráčil.

Světélko pak jasné pod sochou tou hořící — ať Vám vzpomíná vždycky na slova:

„Ženu statečnou, kdo nalezne? Okusila a viděla, že dobré jest zaměstnání její, protože neuhasne svíce její!“ Amen. *Fr. Kořan.*

KRONIKA.

Z Prahy. Pobožnost 40hodinná bude se konati do 27. února u Anglických panen na Malé straně, d. 28. února a od 1—4. března na Vyšehradě.

Literární oznamovatel.

— „*Zpěvomil*“ to jest; písně nejvíce školní a některé jiného druhu, s nápěvy od rozličných skladatelův. Slova sepsal František Doucha. Připojen obzrsek „píseň a hudba.“ Str. 112. Nákladem kněhupectví I. L. Kobra v Praze. S mnohých stran, posléz také v církevně-hudebním časopise Cecilie, bylo poukázáno k tomu, jak veliké působení má zpěv a hudba též co do paedagogického oboru. Činný Doucha vydáním dotčené knížky zajistí i v té stránce vhod přišel. Mají zde vůdcové mládeže (jak duchovní správcové a katechetové, tak světské učitelstvo), pak i sama školní a dorostlejší mládež hojnou zásobu písní, jak jich bývá potřeba v rozmanitých směrech, věku mladistvému ušlechtilé příslušných. Výhoda spočívá nadto v té věci, že vůdcové, zároveň s dítkami, majíce knížku v rukou, ušetřují prepisování (tak často chybného) jak slov, tak jejich nápěvů, které v té knížce jasně vytištěny jsou.

— „*Maria Regina.*“ Časový román od Idy hraběnky Hahn-Hahnové. Na český jazyk vzdělal *—*. V Brně 1877. Nákladem „Zábavné bibliotéky.“ Dílu I. sešit 4—7. (str. 145—336.) Cena 80 kr.

— „*Škola a život,*“ časopis paedagogický; s přílohou „*Štěpnice,*“ obrázkového časopisu pro mládež českoslovanskou. Redaktor: Jan Lepař, ředitel c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Praze. Spoluredaktoři: Jos. Sokol a Karel Vorovka, prof. Ročníku 23. vyšel sešit 1. Předplácí se celoročně s počt. zásilkou 4 zl. 20 kr.

u nakladatelů Rohlíčka a Sieverse v arcib. kněh-tiskárně v Praze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Alois *Růžička*, far. ve Svárově, 15. ún. (nar. v Ronově 17. říj. 1816, vysv. 25. červce 1842.

Vyznamenán jest:

- p. Jos. *Müller*, far. v Damnově, obdržel expositorium canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Ignac *Švancara*, k. z V. Újezda do Nižboru;
p. Fr. *Pokorný*, kaplan z Bečova do Toužimi;
p. Josef *Nesswetha*, k. z Útvinu do Bečova;
p. Eman. *Vančura*, kapl. v Divišově, za proz. kapl. ve Velkém Újezdě.

Uprázdňené místo:

Haslava, fara patron. p. Bedřicha Vil. z Helfeldu a městské rady v Chebu, od 14. února.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Rathauský*, jubil. kněz, b. notář, os. děkan v Krasilově, 9. února (nar. v Klatovech 10. května 1797, vysv. 24. srpna 1822).

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Chochole*, os. farář u Sv. Anny nad Krasilovem, za administr. v Krasilově;
p. Fr. *Douda*, kapl. ze Star. Města do Kájova;
p. Fr. *Toušek*, kapl. z Křeče do Star. Města;
p. Bedř. *Holub*, zám. k. v Lukavici, za k. v Křeči;
p. Jan *Pluhař*, kapl. v Přesticích, za zám. kapl. v Lukavici;
p. Vác. *Kuchynka*, kapl. z Žinkov do Přestic.

Uprázdňená místa:

Blatná, děkanství, vypisuje se opět, do 15. března, kollator tentokrát J. Bisk. Excel. *Krasiliv*, fara patr. p. bar. Chanovského, do 1. dub.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Josef *Totzauer*, far. v Dolním Jiřetíně, a
p. Jan *Manžel*, farář v Loukavci, obdrželi col-lare canon.;
p. Josef *Friedland*, špit. kapl. v Duchcově, obdržel synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Urban*, adm. z Cirkvice do Dubnice;
p. Jos. *Schröter*, kapl. z Pirksteina do Brniště;
p. H. *Schwertner*, k. z Rychnova do Pirksteina;
p. Fr. *Šimůnek*, k. z Řepína do Chorušic;
p. Jan *Šnejdár*, k. z Chorušic do Rožďalovic;
p. Jan *Bernard*, k. z Č. Dubu do Jablonce.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Fr. *Petera*, jubil. kněz., Bělohradský far. na odpoč. v Praze spisovatel, 14. února (nar. v Rohoznici 8. červce 1798, vysv. 24. srp. 1822.)

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročné 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Prísł. XIV. 25.)

Na neděli IV. v postě.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

„Chléb, kterýž já dám, tělo mé jest.“
(Jan 6, 51.)

Bylo to den po onom zázračném nasy-
cení pěti tisíc, o němž vypravuje nám dnešní
evangelium, když velký zástup lidí přišel do
Kafarnaum k Pánu Ježíši a žádal ho, aby
mu dal chleba, ne však obyčejného, nýbrž
chleba nebeského, z něhož jedli druhdy ot-
cové na poušti. A Pán nezamítnul žádost
jejich, ale spíše slíbil, že dá jim chléb, kte-
rýž v smyslu vznešenějším zasluhuje slouti
chlebem nebeským. Řekl zajisté Spasitel:
„Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude
na věky; a chléb, kterýž já dám, tělo mé
jest, jež vydám za život světa.“ Co tehdy
tak určitě přislíbil, vyplnil v podvečer ve-
zdejšího svého života; neboť při poslední ve-
čeři dal tělo své pod způsobou chleba apoš-
tolům za pokrm, a to činí doposud v nejsv:
Svatosti oltářní. Tot chléb opravdu zázračný,
jehož vznešený význam snáze pochopíme,
když důležitost chleba obecného na mysli
uvážíme.

Chléb jest pro člověka pokrmem na nej-
výš potřebným, beze všeho může spíše se
obejít, nežli bez chleba, a tudíž chce se na-
značiti nouze největší, když se praví, že lidé
ani tolik chleba nemají, aby se do sytosti
najedli. Když prorok Jeremiáš ve svých ža-
lozpěvích bídu dcery Sionské vylicuje, při-
pomíná spolu nedostatek chleba, říká: „Vše-
keren lid lká a hledá chleba, dávají všeliké
drahé věci své za pokrm k občerstvení duše;
maličci žádali chleba, a nebyl, kdoby ho lá-
mal jim.“ Proto nazývají se léta, v kterých
hleba není dostatek, lety zlými, a počítají

se mezi roky nešťastné. Za takového ne-
šťastného, zlého roku nedostávalo se jedné
společné, avšak chudé rodině po mnoho
měsíců potřebného chleba. Čím nesnesitelný
hlad ukojiti se snažili, nebylo ani chlebu po-
dobno, a sloužilo místo posilnění spíše ke s-
labení. Po dlouhém nedostatku přiblížila
se konečně žeň, a to žeň hojná a požehnaná.
I na stůl chudé rodiny dostal se ode dávna
očekávaný první pecen nového chleba. Hla-
dem zmořené děti natahují ruce a jedno přes
druhé úsilovně prosí o jediné jen sousto bo-
lestně postrádaného pokrmu. Tu pak otec,
maje slzy v očích, praví s pohnutím: „Vizte,
dítky moje, chléb, kterýž dal nám dobrotivý
Otec nebeský; padněme na kolena a podě-
kujme prve z celého srdce jeho štědrotě, než
okusíme vzácného daru tohoto!“ Jj. m., vy
snad z vlastní zkušenosti jste ještě nepoznali,
jak pro člověka věci velice potřebnou jest
chléb vezdejší, jehož v dobách dostatku lidé
tak přamálo sobě váží; dejž Bůh, abyste té
smutné zkušenosti nenabyli nikdy.

Avšak, ač nanejvýš potřebným jest chléb
vezdejší, jest daleko potřebnějším ještě pro
duši naší chléb ten, jehož z milosti Boží se
nám dostává při svatém přijímání. Jsouť
sice věci mnohé, kteréž duši posilňují a ob-
čerstvují, jako na př. vážné rozjímání o prav-
dách Božích, čtení knih vzdělávacích, obco-
vání se zbožnými lidmi, konání skutků do-
brých, pokorná modlitba; avšak, ať nic nedím
o tom, že všechny tyto a podobné věci dobré
samy o sobě nepostačují k dokonalému na-
sycení duše, majíť ony svůj pravý základ a
své hlavní těžiště v hodném přijímání nej-
světější Svátosti oltářní. Neboť kdo vlastní
vinou po delší dobu tohoto zdroje milosti se
straní a nebeským tím pokrmem opovrhne,

ten ztrácí znenáhla všeliká zalíbení v pravdách vyššího světa, v uvažování věcí duchovních i v modlitbě; u toho nastupuje na místo horlivosti u vykonávání všestranných povinností lenost a váhavost, na místo bedlivosti netečnost a lhostejnost, na místo útlé svědomitosti tupá nesvědomitost. Jako ti, kdož po delší čas zdravého a živného chleba nemají, zeslábnou a onemocní, tak a nejinak státi se musí též v ohledu duchovním. Kdo živ jest bez chleba nebeského, ztrácí den ode dne víc a více sílu ducha a radost z věcí vznešených, ubírá se po cestách svých s hlavou k zemi skloněnou a hledá toliko, co vezdejšího jest a pomějejšího. Proto nepostrádá také zbožná, Bohu oddaná duše nic s takovou těžkostí, jako chléb nebeský, chléb nejsvětější Svátosti. Hlad jest věc zlá; i kdož by necítil útrpnost s matkou, kteráž hladem nařikajícím dítkám svým ani chleba dáti nemůže. Avšak ještě bolestnější jest beznadějný hlad duše, ještě žalostnější touha po nejsvětější Svátosti, kteráž ukojení dojíti nemůže. A proto poznáváme v tom nevystihlou dobrotivost našeho božského Spasitele, že dal živé tělo své, ježto nás smrtelné krmí k nesmrtelnosti pod způsobou chleba, aby se dostati mohlo lidem veškerým, lidem i nejchudším na všech místech po celém oboru zemském. Avšak mohou z dopuštění Božího nastati též okolnosti takové, že i duším věřícím nelze dojíti ukojení touhy po svátostném chlebu Těla Páně. Tu v dnech bídy takové zřejmě se ukazuje, jak potřebným jest chléb ten nebeský křesťanu, jenž poznal ničemnost a bídu věcí vezdejších a celou duší uchopil se naděje života věčného. — Bude tomu za nedlouho téměř sto let, co s krutostí neslychanou hrozná revoluce zuřila v krásné zemi francouzské. Zběsilost lidská takové výše dostoupila, že až Boha zapřela, jeho svatyně způsobem nejohavnějším prznila a jeho služebníky bez slitování vraždila. V těch dnech nevýslovné hrůzy mezi tisíci jiných byl jat a na popraviště veden též duchovní správce jedné od hluku velkoměstského vzdálené katolické osady, jemuž však jako divem Božím v poslední chvíli krvelačným hyenám lidským uniknouti se podařilo. I zůstal ve svém úkrytu až do časů pokojnějších. A když se opět k svým ovečkám navrátil, v chudém jejich chrámu první zase obět Hospodinu přinášel, svatou hostii pozvedal, řka: Ejhle beránek Boží, jenž snímá hříchy světa: tu v té svaté chvíli, když všickni přítomní na kolena se vrhli, a v radostném rozechvění vděčné slzy roníce Synu Božímu v svátosti

přítomnému se kořili, bylo všem patrné, jak skvostnou a drahou věcí jest svátostný chléb sv. přijímání. — Tklivé jsou výjevy vroucí toužebnosti, s jakou věřící mezi pohany neb nekato-liky rozptýlení příchod kněze očekávají, a jak z celé duše se radují, když po dlouhé době opět jednou oběti mše svaté přítomni býti a svatě svátosti přijímati mohou. Proč není tomu podobně i u nás? Či nemá ta snadnost, s kterou to činiti můžeme, kdykoliv jen sami chceme, naši vděčnost a přítulnost k Spasiteli rozhojnit a utvrdit? Dle úsudku lékařův zlým to jest znamením, když člověk chuti k jídlu pozbyl, když i chléb jemu se oškliví. A tolikéž povážlivě nemocná jest duše, jestliže po pokrmu nejdražším, po chlebu nebeském Svátosti oltářní žádne touhy v sobě necítí. Kéž, j. m., jste si vždycky vědomi té veliké milosti, kteréž se vám dostává, kdykoliv se srdcem čistým přistupujete ku přijímání Těla Páně. Kéž z celého srdce toužíte po hodech, při nichž církev svatá věrným synům svým podává pokrm k životu věčnému. Radost, jížto nabudete z tohoto zdroje nadsmyslného, ta zušlechťí a posvěťí ostatní slušné radosti vašeho mládí a dodá vám síly, abyste nyní o svém vzdělání a budoucně o svém vlastním a jiných blahu s požehnáním pracovati mohli. Amen.

† Dr. Jan Marek,
kanovník Kralohradecký.

Na hoře Moria.

Jinoch útlý klečí na oltáři,
nahý, svázaný má křížem ruce
tak jak odsouzenec k trapné muce —
oko mládce lásky ohněm září.

Vedle stařec s věrou v mužné tváři
ostrou ocel třímá v pevné ruce,
a ač srdce jeho bouří prudce
rozkaz splnit ruka již se tváří.

Když však vznese zraky snivé vzhůru
zraky plné víry, poslušnosti,
slova slyší posla z nebes kůru:

„Zadrž, zadrž, zkušena již dosti
lásky, oddanost tvá, drahý synu,
zlíbilo se v tobě Hospodinu!“

J. Ježek.

Věnc ctnosti bl. Anežky České.

(Řeč, kterou v chrámě sv. Jakuba konal kněz Fr. Ekert.)

„Aj, od této chvíle blahoslavenou mne
nazývati budou všickni národové.“ (Luk.
1, 48.)

Miluje-li Bůh některý národ obzvláštně

a usoudí-li v nezpytatelných radách svých uštědřiti mu naplně milostí svých: dá mu nejprve pravou víru a uchová mu ji proti všem bouřím neporušenu po věky. I vyvolí v národě tom světce, kteří věrou, láskou a milostí oplývající svým současníkům i potomkům ukazují tu královskou cestu sv. kříže, která k nebesům vede.

Národu našemu udělil Pán milostí těchto měrou nadhojnou. Dal mu zajisté dar pravé víry, daru toho uchoval mu po věky a hned na počátku, na úsvítě dějin jeho vzbudil ze středu jeho, z panovnické rodiny Přemyslovců Ludmilu svatou i milého knížete Václava, poslal předkům našim apoštolského pastýře Vojtěcha i svatého kněze Prokopa. Na královských Hradčanech jsou oslavené hroby jejich a jmena jejich, památka jejich žije v srdcích lidu našeho, v zbožné vroucnosti तुlíme se k hrobům jejich ctíce svatá těla jejich. Než tyto dny konáme slavnost a památku blahoslavené panny, která na královském hradě se sice narodila, jejíž hrob ale nebyl na hradě, nýbrž dole v městě, na břehu Vltavy, na Františku, mezi lidem chudým. Hroby sv. Václava, Ludmily, Vojtěcha, Prokopa a Jana známe, hrobu blahoslavené Přemyslovny Anežky však neznáme, kosti jejich jsme nenalezli, jako nebyly nalezeny kosti velikého proroka Mojžíše; v ssutinách je stánek, kde omilostněná Anežka sloužila Bohu i lidem, jako spustl Jerusaleém, kudy kráčely požehnané nohy Syna Božího, — pokorná ta služebnice Kristova i po smrti chtěla zůstat pokornou, světu neznámou, zapomenutou. Než ejhle, Pán pohledl na pokoru dívký své, jako vzhledl na ponížení neposkvřené Marie Panny, on nechtěl tomu, aby tato jasná svíce ctností křesťanských zůstala pod kbelcem, ale aby postavena byla na svícen. O zajisté N! vítané, radostné poselství zaznělo nám od hrobů knížat apoštolských, že do koruny svatých a světic, kterou ozdobil Pán vlast naši, zasazena jest nová perla vzácná, že k sboru našich svatých krajanů a miláčků našich na nebesích, které od věků ctí celá Církev sv., přičtena jest blahoslavená Anežka Přemyslovna! Tam na oltáři stkví se obraz její v světlech. Tak svítila za živa svými ctnostmi, z nich vila sobě věnec nevadnoucí, vkládajíc do něho *fialky své pokory, lilie své nábožnosti, růže své čistoty a lásky až do-tila jej myrtou blahoslavené smrti*. A Pán přijal ten krásný věnec z rukou jejích a proměnil jej v korunu slávy nebeské kterou postavil na hlavu její a proto „blahoslavenou nazýval ji po všechny doby národ náš a blahoslavenou nazývati ji budou od této chvíle

všichni národové katoličtí.“ Rozvinu N! ten věnec nevadnoucí, který blahoslavená Anežka sobě uvila, vyložím vám jeho květy, abyste naučili se tuto nejmladší patronku naši ctíti a k ní se utíkat.

1. Ve věnci ctností naší blahoslavené Anežky stkví se především skromná *fialka* — *hluboká pokora* její. Kolébka její stála v král. paláci, narodila se pod stínem koruny královské, otcem jí byl slavný a mocný král Český Přemysl Otakar I., matkou Konstancie, dcera krále Uherského Bély. Již v kolébce kynula jí tedy pozemská sláva a v životě mělo se jí dostati důstojenství na světě největšího, měla se státi chotí císaře, císařovnou. Ejhle N! nejvyšší vrchol cti a slávy, ejhle náplň moci a důstojnosti! Než Anežka volila jinak. Ten, který ponížil sebe sama a poslušným učiněn jest až ku smrti kříže, který, jsa Syn Boží od věčnosti, v chudobě a pokoře se narodil a neměl ani místa, kamby hlavy své sklonil, až je našel na potupném dřevu kříže, ten Bůh pokory a chudoby naučil naši Anežku hledati slávu a čest jinou. Na závrtné výši chtěli jí postaviti trůn ze zlata, ale ona vzdělala sobě trůn na Ježíši Kristu; korunu císařskou chtěli postaviti na hlavu její, chotí mocného císaře měla se státi Anežka, ale ona pohrdla korunou zlatou a zvolila si korunu trnovou, zvolila si chotě chudého a pokorného na zemi, ale bohatého, mocného a velebného na nebi, Ježíše Krista, světa Spasitele. Jako veliký František, jehož serafem v těle nazývali a pokorná světice Klára, odřekla se i Anežka všeho toho, co lidé velikým a slavným nazývají, stala se pak pokornou, chudou služebnicí Kristovou vystavěši si v Praze na Františku stánek, tiché útočiště klášterní, kde celý život svůj zasvětila lásce k Bohu. Pokornou, chudíčkou dívkou Páně stává se dcera královská, ó jaké to divadlo andělům rozkošné! Nevinná a prostá holubice přelétá z povodně tohoto světa do korábu, jež sama na Františku si zbudovala. Za slavného vyzvánění běře se Anežka s družkami svými do chrámu sv. Spasitele, tam odkládá drahocenný šat, odkládá ozdobu vlasů a drahokamy; jako královna Ester obléká se v roucho truchlivosti a kajcnosti a do rukou biskupských skládá slavné sliby, že v chudobě, čistotě a pokoře sloužití bude nebeskému ženichu svému, jemuž se zasnoubila. Bylo to o svátku Zvěstování Marie Panny l. P. 1235., kdy Anežka výhost dala světu, aby hledala nebe, kdy pohrdla slávou a rozkoší pozemskou, aby jedinou slávu, jedinou radost nalezala v Ježíši Kristu. Ký div, že do kláštera na Františku spěchaly mnohé

dívky české z rodin nejvzácnějších, aby od milostné Anežky učily se následovati Krista v chudobě, čistotě a pokoře! Než i zde vynikala Anežka podivuhodnou pokorou, ano pokora byla základem všech ctností jejích, nebo ačkoli byla abatýší, představenou svých sester duchovních, považovala se za tak nehodnou, že by měla spíše jim podrobena býti, ano z pokory nechtěla ani nazývána býti představenou družek svých, leč jen starší sestrou a konala jim služby nejnižší, chtěla vždy raději poslouchati než panovati, raději jiným sloužiti, než aby jí slouženo bylo. Z hluboké pokory této zamilovala si i chudobu, ano chudoba, která mnohým lidem tak těžkým břemenem býti se zdá, přinášela Anežce radost velikou, vždyť v ní následovala chudého Ježíše Krista! Po smrti královského bratra jejího Václava I. a ještě více po nešťastném zahynutí krále Přemysla Otokara II. nedostávalo se zbožným pannám na Františku častěji ani chleba, — jak plesala tu pokorná Anežka, že má příležitost dobrovolně a z lásky k Bohu trpěti nouzi jak děkovala Pánu za tuto zkoušku, kterou za velikou milost Boží považovala, jak těšila tu spolusestry své! A jak zradovala se světice Klára, když došly jí zvěsti o té ušlechtilé štěpnici Kristově kterou Anežka v Praze založila a pěstovala, jak krásné listy dosílala své duchovní dceři, listy, z nichž vane dech nebeský, vůně života andělského!

Do věnce ctností svých vložila si tedy blahoslavená Anežka nejprve fialku pokory, nebo pokora je základem všech ctností, jako pýcha kořenem všech hříchů jest. Jako musí budova tím hlubších základů míti, čím více do výše se pnouti má, tak i křesťan, jenž v životě bohumilém prospívati chce, musí hlubokou pokoru míti. Pokoru milovala Matka Boží, pokorným a chudým byl svatý pěstoun Páně Josef, pokorným byl předchůdce Páně Jan Křtitel, pokornými a chudými byli sv. apoštolové, na nichž vzdělal Pán klenbu své Církve a ten, který mezi nimi nejvíce pracoval, sv. Pavel, nazval sama sebe nedochůdčetem a nejmenším ze všech. Proto staví nám Církev sv. tyto dny na své oltáře obraz pokorné naší Anežky, abychom zhlíželi se v zrcadle tom, aby nám byl dán nový příklad, nový vzor, jehož následovati máme. A vzoru, příkladu toho jest nám N! potřebí obzvláště za dnů těchto, kdy svět v pošelilý pýše vypíná čelo své proti Bohu samému a Pomazanému Páně Ježíši Kristu a malomocnou, rouhavou ruku svou vztahuje, aby svrhl Spasitele s oltářů a sám se na nich utrůnil, potřebí nám tohoto vzoru pokory v

době této, kdy nadutá pýcha pohrdá pokorou křesťanskou a mnozí lidé klanějí se bůžkům sobectví, marné ctižádosti a lakoty obětující jim svou duši i spasení její věčné. V této době ukazuje nám Církev sv. na pokornou Přemyslovnu Anežku, abychom dle příkladu jejího nevěšeli srdce své na pomijící slávu a statky tohoto světa, ale bohumilou pokorou hledali statků nehynoucích, z kterých nikdo nás oloupiti nemůže, poněvadž trvají na věky.

2. Vedle pokory zdobila věnec ctností bl. Anežky spanilá *lilie* vroucí *nábožnosti*. První seménka její zasila v srdce Anežčino bohabojná matka Konstancie a když tříletá dcera královská přišla do panenského kláštera v Třebnici Slezské, aby tam vychována byla, tu počátkům bohumilého života učila ji příbuzná její, světice Hedvika. V klášteře Doksanském v Čechách, kamž šestiletá Anežka poslána byla, rozmáhala se útlá nábožnost její a když posléze octla se na dvoře vévody rakouského, kde cizím zvykům přiučiti se měla, aby pak stala se chotí syna císařova, tu uprostřed lesku a hluku života knížecího milovala nejvíce tichou samotou a ty chvíle, v nichž u vroucí modlitbě rozmlouvati mohla s Bohem. Mnohými prosbami byla zbavena Anežka zamýšleného sňatku se synem císařovým a vzplesala, když mohla opustiti hlučný život na dvoře vévody rakouského a navrátiti se do Prahy. A tu již duchem, zbožností a milostí Boží dospělá Anežka, ničím nevázaná, vedle touhy srdce svého vedla život svatý. Když obyvatelé hradu ještě v spánku pohřížení si hověli, tu záhy před úsvitem vstávala dcera královská a v rouchu prostém spěchala k Tomu, který v Svátosti nejsvětější volal k ní: Pojd sem dcero má, dej mně srdce své! A Anežka obětovala srdce své nebeskému ženichu, s ním často spojovala se bohabojná duše její v Svátosti nejsvětější, jako druhdy sv. Václav i ona každodenně chodila z chrámu do chrámu, aby přítomna byla nejdražší oběti Zákona Nového. Ze Svátosti oltářní jako ze studnice vody živé řinuli jí hojný pramenové milosti Boží, proto byla ozbrojena a ochráněna proti každému hříchu. A když vystavěla sobě a družkám svým na Františku útulek a stánek modlitby, tu již po celých čtyřicet a sedm let kochala se zbožná duše její v modlitbě, tichém rozjímání a přijímání sv. svátostí. Jako lilie čistý svůj kalíšek vzhůru, k nebesům obrací a rosa nebeská jej zvlažuje, tak i duše Anežčina ustavičně k nebesům se obracela a Pán hojnou rosou milostí svých udílel jí. Po příkladě sv. kní-

žete Václava ctíla obzvláště neposkrvněnou Rodičku Boží Marii Pannu, její svátky slavila zvláštní vroucností, jí ku počtě vystavěla kapli na Františku, v níž i pochována býti chtěla. Tak sbíral denně anděl Páně modlitby a vzdechy její a kladl je před trůn Boží a Bůh se zalíbením patřil na zbožnou služebnici svou a vyslyšel prosby její. Proto utíkali se nábožní předkové naši ku příměluvě bl. Anežky hned po smrti její jsouce přesvědčení, že ta, která za živa se za ně modlívala, nepřestává na ně pamatovati v nebesích. A že Bůh modlitby a příměluvy bl. Anežky nejednou vyslyšel, o tom svědčí letopisové vlasti naší, o tom přesvědčila se královna Česká Judita, která na smrt nemocnou dcerušku svou položila na hrob bl. Anežky, kterou vroucně vzývala, načež dítko náhle ozdravělo, o tom přesvědčila se i královna Česká Eliška, která v nemoci své a syna svého, napotomního krále Karla IV. vzala útočiště k blahoslavené příbuzné své Anežce, načež ona i syn její uzdraveni byli. Na příměluvu spravedlivého Abrahama chtěl druhdy Hospodin ušetřiti celého velikého města, bude-li v něm jen deset spravedlivých nalezeno. O blaze, třikráte blaze bylo tobě ty naše Praho milá a ty národe náš, dokud žila v tobě Anežka, která za tebe k nebesům modlitby vysílala, ano, blaze tobě až posud, že máš svaté dědice, syny a dcery z tebe vzešlé, kteří před trůnem Božím za tebe orodují! Hle N! pozorujte a uvažujte ten život doby naší v rodinách, domích, městech a celých zemích, kolikráte uráží se tu Bůh denně, ba každým okamžikem v jediném městě, tak že hříchové jediného dne v jediném městě podobají se záplavě, která všem záhubou hrozí. A Pán na nebesích netrestá nás jako činil za starodávna, odkud to? Hle, tam uráží se Bůh hříchy a nepravostmi do nebe volajícími, ale nedaleko odtamtud je chrám a v tom chrámu před oltářem pohříženo jest několik zbožných duší v modlitbách a opět nedaleko vysílá v skrytosti spravedlivá duše prosby své k Bohu — za hříšníky. Snad těchto duší zbožných je málo na světě, snad někde jsou jen nepatrným ostrůvkem v moři hříchů, avšak tiché modlitby jejich mocnější jsou nad všecken hluk a křik hříchů, tak že nebesa prorážejí a spojují se tam s příměluvou sv. nebešťanů a Hospodin pro tyto duše svaté, pro modlitby a prosby jejich šetří hříšníků, shovívá jim, netrestá jich v spravedlnosti své. Svět, který Boha nezná, jim nerozumí, ano pohrdá jimi a posmívá se jim, než nechme N! ten svět, který i Syna Božího ukřižoval a svaté

jeho v posměch vydával, nechtějme se řídití světem hříšným, — naším příkladem a zrcadlem budiž bohobojnost a nábožnost našich sv. patronů na nebesích, bohobojnost a nábožnost našich praotců, kteří k nim ve všech potřebách svých se utíkali. O vzbudte vy rodičové křesťanští, vzbudte obzvláště vy matky křesťanské ve svých rodinách, v srdcích dítek svých tu útlou nábožnost, kterou předkové naši vynikali, tu nábožnost, která v životě bl. Anežky tak mile se stkví! Hle — požehnání Boží stěhuje se z mnohých rodin a obcí, poněvadž odešel odtamtud Bůh. Naši zbožní předkové vystavěli nám s velikou obětavostí tolik chrámů, či nemuseli by se v hrobích svých obrátiti, kdyby viděli, kterak mnozí potomci jejich zanedbávají chrámů a služeb Božích, modlitby a sv. svátostí, či nemusili by trpce hořkovati, kdyby viděli, kterak v nejednom místě cesty Sionské pustnou a ti stánkové Boží, kteří jim sotva stačili, kvílí jako sirtkové opuštění? Proto N! odnímá Pán požehnání svého od nás, poněvadž mnozí na něho zapomínají, proto zasedají mnozí lidé ke stolu nemajíce chleba svého vezdejšího, poněvadž o něj neprosí, jeho hodni nejsou, proto vrhají se nejedni v zoufalství, poněvadž neprosili o sílu a útěchu nebeskou v trpkých dobách života tohoto. O učme se tedy N! od bl. Anežky vroucí bohobojnosti a nábožnosti, vždyť Bůh ještě nikdy neoslyšel těch, kteří se srdcem spravedlivým k němu volali, i k našim prosbám nakloní ucha milosrdenství svého, budou-li jen vycházeti ze srdcí bohobojných a posvěcených.

3. Na obraze blahoslavené Anežky vidíme u nohou jejích beránka. Bylať Anežka jmenem i nevinností srdce čistým beránkem, ve věnci ctností jejích vetkána jest bělo-skvoucí *růže* neporušené *čistoty* srdce. Příkladem a vzorem byla jí jmenovkyně a patronka její sv. mučednice Anežka, která čistotu srdce proti všem lichotám, výhrůžkám i mukám zachovala si neporušenou a r. 304. ve svém třináctém roku mučnickou smrt podstoupila, aby drahého klenotu toho sobě zachovala. A tak i naše Anežka Česká vážila čistotu srdce nade všechny poklady tohoto světa dobře vědouc, že blahoslavení jsou čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou. Již ve svém nejútlejším mládí odala srdce své neposkrvněné Rodičce Boží, tu si zvolila za svou matku a neustávala prositi ji, aby mohla býti důstojnou následovnicí panenské čistoty její. Anežka neměla smyslu ní srdce přístupného tomuto světu a rozkošem jeho, hluboko do duše své vstúpila sobě

slova miláčka Páně sv. Jana: „Nemilujte světa ani těch věcí, které na světě jsou, ... nebo svět zahyne i žádost jeho.“ (I. Jan 2, 15. 17.) A Pán vyslyšel prosby služebnice své, jimiž volala k němu dnem i nocí, aby daru čistoty srdce zachoval jí nedotknutého do hrobu. Tříkráte jí usoudili, aby v stav manželský vstoupila a vždycky zbavena byla Prozřetelností Boží jha toho. První snoubenec její, kníže Slezské Boleslav, zemřel, když ještě útlým dítkem byla, od druhého snoubence, císařova syna Jindřicha, pomohla si neunavenými prosbami sama, tak že z Rakous do Prahy se navrátila a všech závazků prostou se stala. Než tu pojednou hrozilo Anežce nebezpečí veliké, dva mocní páni, ovdovělý císař Bedřich II. a král Anglický Jindřich III. ucházeli se u krále Václava I. o ruku sestry jeho. Ale Prozřetelnost Boží chtěla nám tuto drahou perlu zachovati, nebo když bratr její dav císaři přednost před králem vši silou náléhal a prosil, aby Anežka s císařem se zasnoubila, když obávaje se hněvu mocného císaře důrazně ji opět a opět o to prosil, tu Anežka spolehajíc na Boha vzala útočiště k sv. Otcí Rehoři, aby zbavil jí snátku toho. A naše Anežka nebyla zklamána, sv. Otec ujal se jí a ku prosbě a žádosti jeho ustál císař od žádosti své, an slyšel, že zvolila si již chotě mocnějšího a slavnějšího nad něho, že zasnoubila se Kristu Ježíši, Spasiteli svému. Tak uchránila si Anežka drahý klenot čistoty srdce a k uchování jeho vedla život vzorně kající a přísný. Již na dvoře rakouském pojímala tělo své tuhou kázní a častým postem v služebnost, postila se často a tajně, že jen nejdůvěrnější družky její o tom zvěděly. Poněvadž věděla, že všechna okrasa tohoto světa marnou jest, nosívala pod královským oděvem svým žíněné roucho kajcnosti. Z lásky ku Kristu Ježíši, který na tvrdém dřevu kříže zemřel, odpočívala Anežka na lůžku tvrdém a když později svým duchovním sestrám na Františku vyprosila v přísném životě úlevy a ulehčení, zachovávala přece sama půst tuhý, život přísně kající a sebezapíravý dle příkladu sv. Kláry. Dle slov sv. Pavla trestala Anežka tělo své a v službu je podrobovala, vědouc, že člověk vzácný poklad čistoty srdce nosí v nádobě křehké, hlíněné. Tím dobytla bl. Anežka vítězství velikého, v němž i nejpyšnější hrdinové podléhají, v boji, v němž jen duše pokorné a bohabojné vítězí, nebo není krutějšího boje, než boj s nepřítelem, jehož člověk po celý život zbaviti se nemůže, totiž s tělem, není vítězství většího a slavnějšího, než když člověk s pomocí Boží

zvítězí sám nad sebou, nad svými žádostmi, nad svým tělem! Proto přičtena jest bl. Anežka k tomu nesčetnému zástupu vyvolenců Božích, které evangelista Páně sv. Jan ve svém zjevení spatřil, ani oblečení jsouce v rouchá bílá a palmy držíce v rukou svých zpívají Beránkovi bez poskvrny Ježíši Kristu na nebesích píseň novou a následují ho, kamkoliv jde. Proto na oltáře staví nám sv. Církev bl. Anežku, čistého beránka, abychom naučili se od ní milovati čistotu srdce a klástí ji nade všechny poklady tohoto světa, abychom dle příkladu jejího k uchránění této ctnosti životem kajícím, postem, zapíráním, přemáháním samých sebe a utíkáním všech marných rozkoší tohoto světa přispívali a napomáhali.

4. Mezi kvítky ušlechtilých ctností bl. Anežky rdí se barvou milou *'růžo* její veliké a vroucí *lásky*. Láskou k Bohu plápolalo zbožné srdce její a z lásky k Bohu vyrostla jí účinnivá láska k bližnímu. Již jako útlá dívka obcházela Anežka každodenně příbytky chudých, nemocných, opuštěných a zarmoucených, aby ukojila jejich hlad, ulehčila nemocí, potěšila zármutek a strasti jejich a ve svém příbytku připravovala chudým a sirotkům šaty a nemocným lahodné pokrmy, Kolik slzí tato milosrdná Samaritánka setřela, kolik hladových nasýtila, kolik duší opuštěných, zoufalých povznesla, to ví jen Pán vševědoucí a svatý anděl jeho, který skutky Anežčiny do knihy života věčného vkládal. Jako sv. František a světice Klára chtěly chudé obohatit, stala se Anežka chudou, to co měla, své věno královské věnovala na založení domu křesťanské lásky, špitálu pro chudé a nemocné a když do řehole vstoupila, odumřela sice světu, ale žila chudým a nemocným. Její láska k trpícím byla nevyčerpatelná, i když veškerého jmění svého se byla zbavila a pouze z almužen žítí měla. Činila i z mála chudým dobře, a když pro ně jsouc sama chudou nic jiného konati nemohla, připravovala a prala jim aspoň prádlo, až ruce jí zkrvácely. Jaký div, že tato obětovná, milosrdná dobroditelkyně chudých a nemocných stala se miláčkem celé Prahy a že podnes, kdy uplynulo již plných šest set let od té doby, co skutkové její milosrdní naplňovali Prahu, žije blahoslavená památka její mezi námi. V milosrdné lásce sloužila královská dcera trpícím a že byla výtečnou dcerou Církve sv. a ozdobou její, měla dětinou lásku i k této své matce duchovní, kterou Syn Boží zůstavil nám, aby vychovávala a vedla nás k životu věčnému. Proto s důvěrou a úctou vzala útočiště k

sv. Otcí, když celý svět ji opouštěl a vlastní bratr její naléhal, aby přísného a kajícího života svého se odřekla a život plný slávy a důstojnosti světského nastoupila. Proto s tak hlubokou pokorou psávala sv. Kláře a plnila s takovou přísností milovanou řeholi její i když sestrám svým z lásky k nim úlevy a ulehčení vyprosila. A milosrdná tato Samaritánka, láskyplná a vděčná dcera Církve sv., která nemilovala tohoto světa, hledajíc své vlasti nebeské, nezapomínala na svou vlast pozemskou, — Ježíš Kristus, Spasitel světa, který nad záhubou své vlasti pozemské plakal, naučil Anežku milovati svou rodnou zemi a svůj národ tou láskou, která ctností jest, poněvadž ji posvěcuje náboženství. Za svůj národ, za svou vlast modlila se z lásky zbožná Anežka, a když těžké rány přišly na rodnou zemi její, tu množila modlitby a snažila se sama zacelití rány tyto. Když bratr její král Václav I. na cesty krivé a hříšné se dal a národ tím velice trpětí musil, snažila se bloudícího napravití, když syn jeho Přemysl Otakar II. proti vlastnímu otcí odboj zdvihl a lid v krvavé, bratrovražedné válce se potíral, tu Anežka modlitbou, postem, slzami prosila Boha, aby hrozné neštěstí toto odvrátil a sama přispěla k tomu, že syn s otcem se smířil. Slovy sladkými, jakými jen světice mluví, srovnávala Anežka svárlivé, k její přimluvě povolen jest nejednou vypovězencům návrat do vlasti a vězňové dosáhli svobody.

Tak sloužila Anežka po celý život milosrdnou láskou všem, kdož pomoci její potřebovali. Vzácnou před obličejem Božím ctností je křesťanská láska k bližnímu: nebo Ježíš Kristus pravil, že co nejmenšímu z bratří svých jsme učinili, jemu jsme prokázali, ano On slíbil, že milosrdné skutky odplatí jednou životem věčným. Ó blaze, třikrát blaze tam, kde tato účinná láska působí, tam není slzí ani nároku, bídy ani hladu, svárů ani zoufalství, poněvadž milosrdné ruce stírají slzy, ukájejí hlad, míří sváry, útěchu a posilu dávají zarmouceným. Proto dobře, blaze bylo tam, kam vstoupila milosrdná Anežka, která všude požehnání rozsávala, tak že za života jejího i po smrti žehnali jí tisícové. Tato milosrdná, obětavá láska k bližnímu jest nejkrásnějším ovocem sv. víry křesťanské, ano Ježíš Kristus kladl ji svým učedníkům v posledních dobách života pozemského tak na srdce a pravil výslovně, že podle ní svět učenníky jeho poznáti bude. Hle N.! odkud to, že za doby naší je tolik bídy, tolik zármutku, tolikere nespokojenosti a zoufalosti, odkud to, že

země naše jest čím dále tím slzavějším údolím? Poněvadž láska k bližnímu stává se na světě cizinkou, ubývá lásky křesťanské — proč? Poněvadž hasne sv. láska k Bohu a hasne, poněvadž hyne víra! Láska k bližnímu je ovocem na stromu víry, tam kde strom se podpívá a usychá, nebude ovoce žádného. Kdy mnedle rodily se v národu našem milordné Anežky, kdy kvetla nejkrásněji láska k bližnímu? Bylo to v oné době, kdy víra v Ježíše Krista měla v národě pevné kořeny a všechny, od paláce královského až do chatře chudiny pronikala, posvěcovala. Ano N! pevná, živá víra, toté jen jediný lék proti nemocem a neduhům, jimiž člověčenstvo času našeho stůně a hyne. Proto obnovme víru našich zbožných předků, víru, která láskou působí a se osvědčuje a země naše stane se královstvím Božím, kde dobře nám bude.

5. Věnc svých ctností a zásluh dovila sobě bl. Anežka na konec *myrtou šťastné, blažené smrti*. Smrt, hrozná a příšerná hříšníkovi, jest křesťanu spravedlivému branou k životu, jež připravil Bůh těm, kteří ho milují. Proto toužil apoštol Páně sv. Pavel rozdělení býti, aby byl s Kristem, proto blahoslaví Písmo sv. mrtvé, kteří v Pánu umírají, nebo svatá jest smrt vyvolenců Páně před obličejem jeho. A tak bl. Anežka nelekala se smrtí, vždyť ona po celý život se k ní připravovala a bojovala boj dobrý, v němž setrvala až do konce. I přiblížila se ta přehrádčí chvíle, kdy Pán své věrné služebnici na místo koruny pozemské, kterou povrhla, dáti chtěl korunu, kterou svým vyvolencům uchystal od věčnosti. Plných čtyřicet sedm let očekávala Anežka ve svém útulku na Františku nebeského ženicha svého a v době svatopostní l. P. 1282 v tuhém postu, bdění a na modlitbách prosila jej, aby zbavil ji chorých pout tělesných. V radostném rozechvění poznala, že prosby její budou vyslyšeny, bolestná nemoc byla jí andělem, poslem, zvěstujícím, že Pán se blíží. I přijala naposled sv. svátosti, chlebem andělským nasýtila duši svou, aby nelačněla již na věky, spojila se se svým Ježíšem, aby nebyla od něho nikdy již rozloučena, svátostí sv. pomazání posilnila se pak k boji poslednímu a boj ten byl jí lehký, vždyť ona tužila a cvičila se v boji proti nepřítelům spasení svého a naučila se v boji tom vítěziti! Síly tělesné ubývalo jí, ale duše její i v nádobě choré zůstala velkou a když sestry její kolem ní hořekovaly, že matka své dítky opouští, tu slovy sladkými těšila je, že v malé chvíli se již veseliti budou. Radost, rozkoš, plesání rozlily se na tváři její, když patřila

na své sestry, na tu utěšenou štěpnici ctností bohumilých, kterou ona štípila a slovy mateřskými poroučela jim lásku k Bohu i bližnímu, chudobu, čistotu a pokoru, jimiž srdce její tak krásně ozdobeno bylo. A již na-zejší dne 2. března 1. Páně 1282 přiblížil se k ní Pán volaje: Pojď vyvolená choti a nevěsto má a přijmi korunu, kterou připravil jsem tobě! Bratři řeholníci svatého Františka dopěli v blízkém chrámu právě žalmy a počala se konati nejsvětější obět, kdy Anežka tiše a sladce v Pánu zesnula. Tichá, blahoslavená byla její smrt, poněvadž život její svatý byl. I spěchali téhož dne z celé Prahy zástupové na František, aby naposled užřeli milostnou tvář Anežky jsouce jednomyslně přesvědčení o tom, že zemřela tu svěťice. Jakož sama sobě přála, uložena jest tělesná schránka její v kapli Matky Boží, kterou tak vroucně milovala a ctíla, pochována jest na neděli květnou, v den, kdy Církev sv. opětuje chvalo zpěv zástupů v Jerusalemě: „Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně.“ Požehnaná, obohacena ctnostmi a zásluhami, ověncena milostí Boží brala se ve jménu Páně nevěsta Kristova do stánků nebeských. Jak krásná to smrt, ó kdo by si nepřál umřít jednou tak, jako umřela bl. Anežka! Ó žijme N! tak, jako ona žila a třeba bychom nemohli ji všickni ve všech hrdinských ctnostech jejích úplně následovati, následujeme ji v tom, aby celý život náš byl přípravou ku smrti, a pak i naše smrt bude vzácnou před obličejem Páně, bude nám andělem, který odpoutá duši naši od porušitelného světa tohoto, aby uvedl ji tam, kde setře Bůh všelikou slzu s očí našich a smrti nebude více ani křivení ani křiku ani bolesti, poněvadž první věci již pominuly! (Zjev. 21, 4.)

Ejhle N! tent jest věnec ctností a zásluh, který bl. Anežka Přemyslovna na zemi této sobě uvila, věnec, který nebeský ženich její proměnil v korunu slávy věčné, kterou postavil na hlavu její. Rozebal jsem vám kvítka věnce toho, vyložil jsem vám nejprve fialku — pokoru a chudobu oslavené této služebnice Páně. A hle, obraz této pokorné dcery královské stkví se dnes na oltáři, Církev sv. ji povýšila, poněvadž povýšil ji Bůh. Ó následujeme naši bl. Anežku především v pokoře, jen pokorou dostaneme se k Bohu, který pyšným se protiví a jen pokorným milost svou dává, jen pokorou budeme i my jednou povýšeni a oslaveni. Vedle pokory spatřili jsme ve věnci bl. Anežky lilii vroucí nábožnosti, kterouž nejsladší rozkoš nalezala v modlitbě a přijímání sv.

svátostí. A ten Pán, k němuž srdce své denně pozdvihovala, s nímž tak často v Svátosti nejsvětější se spojovala, přijal ji do společenství svých vyvolenců, kteří tváří v tvář na něho patří, jeho požívají a jemu se klanějí. Učme se N! od této bohobojné duše pravě, křesťanské zbožnosti, nechť ona stane se žebříkem, po jehož stupních duch náš vždy výš a výše vystupovati bude z tohoto porušitelného světa až k trůnu Boha věčného. A ta běloskvoucí růže neposkvrněné čistoty srdce, kterou ozdoben byl věnec ctností bl. Anežky, ta ctnost andělská, kterou Ježíš Kristus tak velice miloval a velebil, svítí nám jako jasná hvězdice na cestu do života věčného, ó zamilujme si ji, chraňme ji životem kajícím, pečujme o to, aby všickni ti, které svěřil Bůh péči naší, uchovali si drahého pokladu toho v světě hříšném neporušeného. A účinná milosrdná láska náš bl. Anežky nechť stane se nám příkladem, kterak na základě víry a lásky k Bohu konati máme sobě vespolek služby milosrdenství dobře věduce, že Ježíš Kristus každé sousto chleba, každý doušek nápoje, ježž bližnímu svému jsme podali z lásky, stokrátě nahraditi nám slíbil. Sbírejme si tyto květy ctností křesťanských, vijme si z nich věnec, Pán zajisté i nám dá té milosti, abychom po příkladu bl. Anežky došli si jej myrtou blahoslavené smrti. A na konec nemohu dnešního dne, kdy ze srdcí rozechvěných chceme hlasitě vzdávati Bohu díky za to, že národu našemu dal tuto vzornou služebnici svou a chtěl tomu, aby postavena byla na svícen v Církvě sv., nic jiného vám N! na srdce klásti než to slovo upřímné:

Milujte bl. Anežku, ctěte, vzývejte, následujte jí! Ona byla na zemi útočištěm chudých, nemocných, sirotek, zasmoucených, nuže tedy v chudobě a nemoci, v bídě a zármutku víme, ke komu se utíkat — tam na nebesích žije naše milá Anežka, ona vyslyšela modlitby královny Judity, i Elišky, matky našeho Karla IV., přimluva její u trůnu Božího vyprosí i nám té milosti, aby Pán očima milosrdenství svého shlédl na nás. Ano, N! važme si tohoto drahého kamene v koruně svatých vlasti naší, vzývejme bl. Anežku vedle sv. Václava, Vojtěcha, Prokopa, Jana a Ludmily, a Hospodin Bůh na přimluvu její nedá zahynouti nám ni budoucím. Amen.

Ozvěna postní.

Tam venku víchř divých křídel
po nivách ztuhlých prohání se,

co poutník hledající zříděl,
tam klesá, tu zas povznáší se.

Než, za ním vláhy kročej spěchá,
a otvírá to hrudi země,
ve tvorstvo nová vniká těcha,
a raduje se rostlin plémě.

Diadem slávy Boží vnáší
ten paprsk slunce zlaté tváře,
do srdcí našich — skvostu dražší, —
a z něho plyne zbožná záře.

I kleká noha, — duše vzdychá,
neb zbožné ovládá ji lkání,
ta doba postu vždyť tak tichá,
a přece doba k rozplakání! —

Hle! člověče patř dřevo kříže,
Beránka krví pokropené,
tvůj hřích způsobil ony tíže;
ò zaplač srdce rozželené.

Patř zraku v blahé postní době,
ku Kristu Pánu ve pokání
kříž svatý volá nás již k sobě;
zasvěťme postu svaté lkání! —

Buď srdce naše Olivetou
modlitby žalu v tichém háji,
a pak nám tamo růže zkvetou,
svatosti, ve nadhvězdém ráji! —
Fr. Al. Lhotka.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

VI.

Dne 15. prosince 1378 zapěli naposled nad Karlem hrobové „Requiescat“ a když byl arcibiskup Jan Očko odsloužil velikou pohřební mši svatou, složili tělo císařské zabalené v plášť purpurový s pádherých mar, na hlavu nebožtíka postavili korunu, do rukou dali mu žezlo, jablko i meč, k nohoum položili skvostnou korouhev svatě římské říše a po straně umístili říšský štít. Potom vložil mrtvého krále do rakve cínové a spustili do hrobky uprostřed kůru Panny Marie u sv. Víta, kdež sám si byl ještě za života věčný odpočinek vyhledal.

Arcibiskup rozloučil se s drahým zesnulým ve jmenu veškerého národa, ve jmenu církve svaté slovy nad míru dojemnými a proslulý Vojtěch, příjímím Rankonis, tehdejší kanovník scholastikus kapitoly svatovítské

tlumočil vřelou vzpomínku v popředí jmenem vysokého učení Pražského.

Deštivé dny, kteréž po celou dobu pohřebních slavností trvaly a účastníkům průvodu nemálo byly na obtíž, ustoupily k svátkům opět tužšímu počasí.

O „koledě“, již slavivali zvláště tehdež ve městech i po venkově způsobem okázalým, jak o tom svědčí do dneška písemné památky z Karlových dob, oděl se všechen kraj opětně bělavým pokrovem.

Toliko černé lesy, kteréž se do dneška vinou v několikaminutových přestávkách od Žirotníka daleko za hranice někdejší župy dřevícké, vystupovaly v zasmušilém, melancholickém vzezření nad obzor jako nespokojenci. Krákot vran, jež občas vyletěly nad tmavé hvozdy zdejší, podobal se výsměchu namířenému proti těm starým, staletým kmenům pro jejich trudomyslnou a nevlídnou tvář.

V kostelíčku svatého Václava na spustlém Dřevíci as hodinu od Ročova zazpíval plebán slavným hlaholem „Ite missa est“ a chrámem rozlehly se jakoby z jednoho hrdla nedostižitelné zvuky opravdu vánoční písně:

„Vesele vánoční hody,
zpívejme dítky koledy. . .“

Hlasy všech zaznívaly radostí upřímnou, opravdu dětinnou; vždyť se už na tu píseň po celý advent těšili a jak se těšili!

Těm dobrým stařečkům zvláště to lahodilo, když proudila se jim z hrdel slova: „zpívejme dítky koledy.“

Komu tu nepřišly a komu do dneška neprijdou na mysl o svátcích vánočních v křesťanských chrámech uprchlé dny mladosti! Přiletí, člověk neví odkud, zabuší na prsa; člověk to cítí hluboko; ani se nenaděje a oblaží jej, potěší, osvěží a zase odletí; větry je odvanou nazpět do hlubin časů zapadlých.

Velebněji a velebněji hlaholila „koleda“ chrámečkem; nebylo snad jediného, kterýž by nebyl přidružil hlasu svého k rozradostněným zvukům proudícím se z nader Dřevičanů.

Ale předce! — V pozadí kostelíčka stál muž v podlouhlém kabátci, kolem boků přepásán hrubým provazem opíraje se o vlhkou stěnu, tentýž, jež dvakráte viděli jsme v johanitském kostele v Praze u mostu.

Stál tu se rty křečovitě sevřenými a s očima plnými slzí vyhrkujících chvílemi na svaďlou tvář.

V chrámu zpěv utichl. Jeden po druhém opouštěl kostelíček a skorem každý, zvláště starší, všiml si u dveří muže cizince.

A když vrátili se s výběžku, na němž do dneška trčí k oblakům rupy dřevícké, a zasedli v dřevěných jizbách za stoly k chudickému obědu, rozletěla se touž chvílí ve všech chatách jedna zvěst: „Vrátil se někdejší náš pán!“

Ale někde druh druhovi k téhle novině dopověděl: „A vrátil se jako žebrák a jako jeden z nás nejchudších“. A jinde přidali ještě otázku: „A zůstane-li zde?“

Ale již odpoledne rozluštil jim ji neznámý muž sám.

Když se na věži svatováclavského kostelíčka rozhoupal zvoneček a svolával vesničany na požehnání, viděli jej, kterak odchází z hradu, kterak jde s hlavou křipsoum svěsenou, jako by z té cesty sněhem zaprášené chtěl mermomocí něco vyčísti.

U polorozpadlé brány se ještě na okamžik zastavil, ohlédl se zpět a potom zmizel v lese s nikým nemluviv v domněnce, že zůstal nepoznán.

Vesničanům bylo lze čísti v obličejích: kam jde?

Tuhle otázku však neuměl zodpovědět nikdo.

Po požehnání opět si zazpívali v kostele veselou vánoční; ale tak bezstarostně, s tvářemi zářícími a očima rozradostněnými předce nezpívali.

Každému ležel na mysli muž v podlouhlém kabátci, kolem boků opásán hrubým provazem, sešlý, sestarálý — někdejší pán.

Před kostelíčkem bylo znáti ve sněhu stopy, vedoucí k náhrobku jakémus a na kameni mramorovém byla ve sněhu vytlačena kolena modlitele.

Plebán zdejší, otec Vít, hodný kněz, kterémuž statuty Arnoštiny přešly jak se říká v tuk a krev, u náhrobku se zastavil.

Z kostela vyšel kmet s bělejší hlavou než nově napadlý sních. Pozdraviv kněze zastavil se tolikéž u náhrobku.

„Víš-li pak, otče plebáne, kdo se to dnes modlil na tomhle hrobě a kdo že byl dnes v našem kostelíčku na tvé mši svaté?“

„Jakž bych mohl věděti! Arciť ie koleda a o koledě se staří známi vyhledávají.“

„A přinášejí si navzájem dary. — Dnešní host je také starý známý; už tu nebyl přes dvacet let a kdo ví, vrátí-li se kdy.“

Kněz Vít podíval se na sedláka Tomáše bystřeji.

„Náš pán tu byl, velebný otče, na spásu duše mé, náš někdejší pán!“

„Pan Perchtold že byl dnes na Dřevíci, Tomáši?“

„Opravdu. On sám tu klečel na tomhle náhrobku a sám se tu modlil na tomhle hrobě. A když zazvonili na požehnání, odešel.“

Otec Vít se zamyslel a zahleděl na mramorový náhrobek.

Když pan Perchtold vládl na Dřevíci, nebyl ještě zdejším beneficiátem. Teprve asi třetí rok po něm usadil se zde a od těch dob se z tichého obydlí v podhradí nehnul. Bylo mu tu tak volně uprostřed lesů v kamenném domku ověnčeném břečtanem a burgundskou révou, volněji než bohatě nadanému děkanu v královském městě Lounech.

„Zmátl jsi se! — Za tolik let vyjde z hlavy ta nejznámější tvář a obličej přetvoří se k nepoznání,“ zahovořil za chvíli kněz Vít.

„Chci ho poznat otče plebáne o soudném dni. A sám říkáš, že v ten den budou pohromadě miliony milionů. A až bude volat Pán Bůh na svědectví, vystoupím také já!“

Starému sedláku zaskvíly se oči, až se toho lesku jejich otec plebán ulekl.

„A měl na sobě šat, jako u nás nejchudší, vlasy zpopelovatělé a kolem boků provaz, jako mívali druhdy mrskáci. Na tvářích leskly se mu slze, nepodíval se na nikoho, stál jako by nebyl živ a jakoby nevěděl, že je koleda a o koledě že nepláče ani ten nejopovrženíjší člověk. Bylo mi líto toho někdejšího pána našeho. Někdy jsem ho arci proklínal; ale to někdy už je dávno a sám Pánbůh ví, kterýž jak říkáte, každému z nás vidí do srdce a i to, co zítra učiním a jak zítra se mnou bude, že kdyby zaklepal na mé dveře a požádal mne o nevím co, vzal bych a dal bych mu. A na to, že na dubu u paseky podnes černá se uschlá krev, bych zapomněl úplně.“

Starý sedlák utichl.

„Zatím s Pánem Bohem velebný otče!“ dodal za několik okamžiků a pustil se prošlapanou pěšinou kolem kostela.

Plebán taktéž odešel do svého domečku. A když se svlékl a usadil se stolek, vytáhl ze skříňky svinutý pergamen, rozvinul jej a na konec hustých řádek připsal:

„Na den sv. Štěpána leta Páně 1378 povídali si lidé, že se někdejší kastelán Perchtold objevil z nenadání v kostelíčku v šatě nuzném jako jeden nejchudší z nich. — O koledu bylo celý den pošmourno a sněhu leželo na dobrý palec.“

Kněz Vít napsav tyto dvě věty odložil pero.

Na pergamenu byly zaznamenány paměti z okolí, částečně již rukou jeho a částečně nebožtíkem předchůdcem. A jednu z nejpa-

mátnějších událostí, jež tuto sepsány byly pro paměť pozdním potomkům, chceme vypravovati. Po straně připsán byl letopočet a sice rok 1333. (Pokrač.)

DO P I S Y.

Z Meranu v Tyrolsku d. 29. února 1877.

(O spolku k podpore churavých kněží.)

Doufaje, že bude obzvláště důst. duchovenstvu vítána bližší zpráva o mnohoslibném „spolku k podporování churavých kněží v Meranu,“ jehožto stanovy nedávno milý „Blahověst“ uveřejnil, dovoluji si prozatím jen těch stránek se dotknouti, o kterých tu a tam nejasné ponětí zdá se panovat, neb i přímé dotazy docházejí. Jakého uznání dochází důležitost spolku toho v nejvyšších kruzích, o tom svědčí již ta okolnost, že J. V. císař ještě před jeho definitivním utvořením mu přislíbil a již také věnoval 500 zl. ze své privátní pokladny a že též milostivě dovolil, aby J. cis. Výsost korunní princ Rudolf převzal nejvyšší protektorát nad spolkem tím. Vzrostlý dosud kapitál na 4500 zl. záleží z největší části z vkladů přistoupičských údů z vysoké šlechty. Avšak jelikož ústav ten založen jest pouze ve prospěch katol. duchovenstva, jest patrné, že další rozkvět a blahodárné působení jeho záviseti bude na téměř duchovenstvu. Jestli to jeden druh „svěpomoci“ duchovenstva, o kteréž se za naší doby tak často mluví a mluvití musí, ježto nám z jiné strany žádná naděje nekyne. Spůsob této svěpomoci se týká kněží nemocných, ještě bídňěji postavených než jsou kněží ve správě duchovní činní. Neboť kdežto se mohou tito i při sebe nuznějších důchodech všelijak uskrovniti, mají kněží nemocní pravidelně ještě méně příjmů než oni, a zároveň mnohem více potřeb a tudíž i vydání, a to nevyhnutelných. A jakkoliv by bylo v zájmu i nejzdravějšího výhod nadzmiňného spolku dle §. 11 spolkových stanov přistoupením si pojistiti, an před nemocí nikdy není bezpečné, přece z mnohých přístupování ku spolku se současnou žádostí o přijetí v ošetřování patrně je vidět, že nemocní jeho důležitost nejlépe dovedou ocenit. Účelem spolku Meranského v přední řadě jest, podporovati takové churavé nezámožné kněze, kteří by mohli, zotavivše se, ve správě duchovní opět působiti. Podpora ta bude záležeti k. př. v tom, že se prozatím najme dům o více pokojích, kde by mohlo 10—15 kněží bydleti, z vlastní kuchyně se stravovati, v domácí vytopené kapli každodenně mši sv. sloužiti. Tolikéž budou

účastníci spolku prosti poplatku za lékařské ošetřování, an již dva nejvýtečnější lékaři zdejší svou pomoc bezplatnou spolku přislíbili, jakož i výloh za léky, lázenského příspěvku atd., a je naděje, že se vymůže i slevení dovozného aspoň na některých drábach. Takovýto způsobem byl by nemocný kněz při vši vzdálenosti své vlasti přece jako doma a nemusel by se nudit ani přílišnou samotou, ani nemilou společností. Jak to bývá zvláště pro kněze v hostincích a pensionátech. A za celé a všestranné takovéto domácí zaopatření obnášel by pro chudého kněze měsíčně příspěvek sotva přes 30 zl. a po případě ještě méně, kdežto se zde obyčejně jen za bvt a stravu (bez prádla, paliva, světla, obsluhy atd.) platí denně 2 zl. 50 kr. — 4 zl., tak že při dosti skromném živobytí 100 zl. měsíčně sotva stačí. A i tento obnos může s polovice ještě zapraviti ze stipendií, které mu spolek po 50 kr. opatří. — Kněží zámožnější budou v nadzmiňném spolku platiti dle svých prostředků a nároků, na nejvýš tolik, co by se zapravili jejich skutečné potřeby; a tak by se nemuseli ani sebe zámožnější kněží a církv. hodnostáři ostýchat spolku se účastniti, an by mu při požívání veškerých výhod nikoliv nebyli na ujmu, nýbrž spíše k prospěchu. — Dostane-li se spolku zaslouženého účastenství se strany nejdůst. pp. biskupů a důst. duchovenstva alespoň hojnými ročními příspěvky, pak se představenstvo spolku vynasnaží, aby se nadzmiňného všestranného zaopatření za mírný příspěvek poskytlo i kněžím věkem sešlým, neb jiným neduhem k správě duchovní trvale neschopným, kteří by si v zdejším mírném podnebí chtěli život prodloužiti a zpříjemniti. Z toho tedy patrné, že může každý kněz i při sebe skrovnějších příjmech ten 1 zl. ročně lehko oželeť, aby si těch skvělých výhod pojistil a k pozdravení mnoha svých spolubratří přispěl. Blahodárnou činností svou započal spolek letos již s 3 churavými kněžími, 1 z diecése Litoměřické, 1 z Vídeňské a 1 ze Slnohradské, a poskytuje prvnímu přímé zaopatření v mírné ceně, druhému měsíčně peněžitý příspěvek a třetímu taktéž celé zaopatření v ceně levné.

A. Š.

K R O N I K A:

Z Prahy. Zítra budou se slaviti jmenoviny J. Emin. nejdůst. p. kardinala arcibiskupa *Bedřicha*, jenž v úterý d. 27. února u večer z Vídně do Prahy se navrátil.

— Pobežnost 40hodinná bude se ko-

nati od 5—9. března u Voršilek, od 10—14. u sv. Vojtěcha, od 15—19. u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově.

— V kostele *Milosrdných bratří* na Františku bude se konati ve čtvrtek 8. t. m. výroční pouť zakladatele téhož řádu, sv. Jana Božského, slavnými službami Božími.

— V kapucinském kostele u sv. Josefa na Novém městě konána bude od 11. t. m. devítidenní pobožnost k uctění sv. Josefa, pěstouna Páně a ochránce Církve. Na každý den budou tam mše sv. v 6, 7, 8 a 10 hodin, odpoledne pak o půl 5. h. požehnání.

— (*Provolání k Čechům katolíkům.*) Bratrstvo sv. Michala v království Českém jest z nařízení Jeho Eminencí nejdůstojnějšího vrchního pastýře našeho znovuzřízeno a počne tímto rokem činnost svou.

Za tou příčinou má ústřední od Jeho Eminencí jmenovaný výbor za svatou svou povinnost, aby s plnou důvěrou obrátil se k veškerým katolíkům drahé vlasti naší, bez rozdílu stáří a pohlaví, jednak by je vyzval, by k tomuto spolku hojně přistupovali, jednak by s nimi sdělil, jaké předběžné kroky dosud byl učinil.

Jakmile nově sestavené a od Jeho Eminencí schválené stanovy i od c. kr. úřadů potvrzeny byly, obrátil se ústřední výbor k nejdůstojnějším diecesaním pp. biskupům pro se, aby též ve svých diecésích dle předložených stanov diecesaní výbory utvořili, jakož též k tomu působili, by v každé farnosti sestaven byl výbor farní, a aby vůbec všemožně bratrstvo podporovali.

Řečený výbor neopomenul též dle povinnosti své sv. Otcí oznámiti, že bratrstvo se znovuzřídlilo a Jej ve vši pokoře prositi, aby ku zdaru podniku tohoto udělil apoštolského svého požehnání.

Jeho Svatost ráčila této žádosti co nejmilostivěji vyhověti a poslala ústřednímu výboru vlastnoručně podepsaný list tohoto obsahu:

Pius P. P. IX.

Milení synové pozdravení a apoštolské požehnání!

S radostí seznali jsme z Vašeho velmi účtivého listu ze dne 15. minulého měsíce července, že bratrstvo sv. Michala archanděla, příčiněním milovaného syna našeho, Jeho Eminencí nejdůstojnějšího kardinala Schwarzenberga, arcibiskupa pražského, v zemi té šťastně znovu zřízeno jest; zároveň pak pozorovali jsme i obzvláštní horlivost, která Vás, jimžto svěřeny jsou nejdůležitější práce

v onom bratrstvu, oživuje, aby tento zbožný podnik ku cti Boží a užitku Církve svaté prospíval.

Pohlížejíce k trudným poměrům časovým, které toho nutně vyžadují, aby věrní synové Církve o vzrůst všeho dobrého spojenými silami se zasazovali: byli jsme velice potěšeni chvalitebnou ochotností, kterou jste Nám projevili, i nadějeme se důvěrně, že taková bude píle a snaha Vaše, by z ní spasitelné a hojné ovoce pro onu část vinice Boží vhodně se vyprýstilo. V důvěře této potvrdily nás neméně, milení synové, i city dětinné poslušnosti a oddanosti k této apoštolské Stoliči a matce Církvi, jež Jste nám vyjádřili, a které zajisté, jak pranic nepochybujeme, z nejhlubšího srdce Vašeho vyšly. Odporučejíce tedy otcovskou láskou zbožnou snahu Vaši, povzbuzujeme Vás, abyste stále a zmužile bojovali za věc Boží, modlíme se spolu k Otcí smilování, aby na přímluvu Rodičky Boží bez poskvrny počaté, jakož i sv. Michala archanděla síly Vaše tužil, započaté dílo podporoval a jemu žádoucího výsledku popřál. Konečně pak budiž apoštolské požehnání, které Vám, milení synové, Vaším rodinám a všem členům spolku v Pánu udílíme, závdavkem všech milostí a zárukou zvláštní lásky naší k Vám.

Dáno v Římě u sv. Petra dne 11. listopadu roku 1876 a 31. roku našeho papežování.

Důvěřuje se v toto požehnání, vystupuje tedy ústřední výbor poprvé na veřejnost a považuje především za nutné, naznačiti poněkud účel a potřebu řečeného bratrstva.

Bratrstvo sv. Michala má, jak tomu §. 1. stanov zřejmě nasvědčuje, dvojitý účel, a sice:

1. Aby oživovalo a rozšiřovalo právě katolické smýšlení, smýšlení toto aby skutky křesťanské lásky dokazovalo a vůbec obětovnost pěstovalo.

A že jest to zvláště za našich trudných dob nezbytnou povinností každého z nás — o tom nebude pochybovati zajisté nížádný katolík.

Za nynějších poměrů, kde proti každému pozitivnímu náboženství způsobem nevidaným se bojuje, kde i mládež ve škole bezkonfesijní o náboženství oloupena býti má: jest nutno, aby každý katolík jakožto věrný bojovník za svaté zájmy svého života zasazoval se, a nasadil vše, by svatou víru svou v sobě, ve svých dítkách a spolubratřích nejen zachoval, ale i víc a více roz-

mohl a upevnil. K tomu poskytuje bratrstvo naše nejvhodnější příležitosti každému, kdo se k němu zcela upřímně připojí.

2. Aby vydatně spolupůsobilo k tomu, by nezadajná práva sv. Stolice zachována a podporována byla.

Jest povinnost každého dítěte, aby otce tělesně, když ho kdo nespravedlivě napadne, chránilo a bránilo, jakož aby jej, upadne-li v nouzi a bídu, obětovně hmotně podporovalo.

Známo pak každému katolíku, jak nespravedlivě sv. Otec oloupen byl o svoji světskou moc a větší část statků, které od staletí byly majetkem stolice sv. Petra; jak leta již tráví jako zajatec ve svém paláci, s jakou sběsilostí vystupují nepřátelé Církve právě proti němu jakožto hlavě Církve a zástupci Kristovu na zemi, a jak všemožně zjevně i tajně se zasazují o to, aby nejvyššího pastýře od stáda synův zcela oddělili. Mohou-liž pak duchovní zynové jeho nečinně klásti ruce v klín, a lhostejně pohlížeti na toto smutné divadlo? Nikoliv! Nedovoluje tomu zajisté úcta, kterouž jsme povinni Otci veškerého křesťanstva; nedovoluje tomu však i ta okolnost, že tu vlastně nejde pouze o majetek římského papeže, nýbrž o majetek celé Církve, o její politickou svobodu, o její samostatnost, by mohla volně zařizovati, čeho ku blahu lidstva za dobré uzná, nejsouc při tom vázána ni politikou změnám podlehající, ni libovůli mocnářů světských. V čí srdci nevyměřel veškerý smysl pro právo a slušnost, neutuchla veškerá láska k náboženství a Církvi, ten nemůže nikterak lhostejným zůstat při tomto neslychaném bezpráví, které se na Církvi páše; naopak z té duše bude se tomu opírat i ohlížeti se po prostředcích, kterými by jak Církvi tak i sv. Otci v mnohašobných jeho nesnázích nápomocen býti mohl. A těchto prostředkův udává mu naše bratrstvo. Na prvním místě uvádí modlitbu. Vroucí, dětiinná modlitba zmůže všecko u Boha, a spojí-li se všickni katolíci v modlitbách za sv. Otce, nezůstane volání jejich bez výsledku. Dále: zmužilé vyznání, že stojíme věrně k sv. Otci a hotovi jsme zastati se ho všelikým možným způsobem. Když tolik milionův katolíků pozdvihovati bude vefejně hlasu svého za každou příležitost a způsobem každému možným, pak utvoří zajisté moc, jíž na světě nic neodolá. Posléze pak dobrovolné dary. Nikoho není tajno, že sv. Otec jich potřebuje; ne tak pro sebe, neboť žije jednoduše jako nejskromnější mnich ve své cele klášterní; ný-

brž potřebuje jich k vydržování úřadů a ústavů, jichž ku spravování celé Církve nevyhnutelně zapotřebí jest. Těchto úřadů nesmí nechat zániknouti, aneb bídou hynouti. Kdo tedy takový milodar sv. Otci věnuje, věnuje jej vlastně celé Církvi; a proto nepravým se osvědčuje oblíbené heslo mnohých: „Jsem rádný katolík, papeži ale nedám ničeho.“ Naopak, čím přesnější jest církevní smýšlení katolíkov, tím více se bude cítiti puzena, by sv. Otce i hmotně podporoval. Podobně vši podstaty postrádá i druhá námitka, jež často proti tomuto odboru činnosti spolku našeho se pronášá, totiž: „Sbírkami těmito přichází mnoho peněz do ciziny a vlastní země chudne.“ Milodarem jednoho krejcaru za měsíc neschudne v pravdě žádná země, a byť i dárky tyto v celku valnou sumu činily, nevyrovnává se tato přece daleko oněm peněžitým částkám, kteréž zhusta za jinými marnými účely do ciziny se posílají; nepřihlížeje ani k tomu, že oběť, kterou Církvi přinášíme, Bohu na úroky půjčujeme, kterýž je zajisté brzy a hojně splatí.

Ještě jedna obava pronášá se proti přistoupení k našemu bratrstvu. Říkává se totiž: „Přistoupením tím uvalím na sebe novou daň.“ Dejž Bůh, aby daně nemusely býti větší, než jakých vyžaduje bratrstvo naše. Mimo to, co jesti daň a co milodar, který my žádáme? — Daň jest brímě, kteréž se nám bez našeho přičinění ukládá, kteréž často zvýšeno, zřídka kdy však sníženo bývá. Milodary naše naproti tomu jsou dobrovolné dávky, jichž nejnížší míra sice jest ustauovena, jichžto výška ale dobré vůli každého člena se ponechává. Ještě více na váhu padá však, že přistoupením ke spolku našemu nikdo pro budoucnost se neváže. Každému členu jest volno, kdykoliv mu libo opět vystoupiti; ano pakliže by po laskavém napomenutí po dva roky příspěvkův neodvedl, má se za to, že skutečně vystoupil. Je-li pak možná při takovém stavu věci o nějaké dani mluvíti?

Tent jest účel spolku našeho, jehož všemi silami se domáhati budeme; kéž stejné smýšlení nám mnoho členů připojí! Kéž bratrstvo naše ze semene, jež jsme poznovu v zemi položili, brzy v mohutný strom se rozvine a tento ratolesti své po celých Čechách rozkládá! Kéž za krátkou dobu v celé vlasti naší není ani jediné osady farní, v níž by bratrstvo sv. Michala nečítalo členů svých a nerozvíjelo svého blahodárného působení!

Pospěšte tedy, všickni upřímní katolíci, a přistuptež k bratrstvu našemu! Dokažte

tím svou upřímnou lásku k Církvi svaté a sv. Otcí! Projevte tím před celým světem, že i Vy odhodláni jste, zmužile a vytrvale bojovati za svatou věc Boží, v těchto trudných dobách vše dobré spojenými silami podporovati a všemožně k tomu hleděti, by katolické vědomí ožilo a osvěžilo se mezi námi!

Ústřední výbor bratrstva sv. Michala pro království České. V Praze, dne 1. ledna 1877. *Bedřich hrabě z Thunů*, předseda.

— Mons. *Petitjean*, biskup Japonský, jenž za posledních dnů ve Vídni meškal, aby u jednotlivých zámožnějších rodin milodarů ve prospěch katolické missie v Japonsku vyprosil, přijel v sobotu d. 3. t. m. do Prahy a jest hostem J. Emin. nejdůst. p. kardinála. Za tlumočníky v příčině sbírky po Praze propůjčili se dotčenému p. biskupovi ml. hrabata Karel a Robert Nosticové, jakož i pan hrabě Ledebour ml. pozejtří ve středu v katol. besedě vyjádří předmět francouzské prosby jeho.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci únoru 123 chudé, v pražských nemocnicích zemřelé křesťany; letos již 254 osoby.

Z Vídně. Generalní komisariat sv. Země prohlašuje, že pro válečné nepokoje v Turecku nezařídí letos žádné pouti do Jerusalema ku svátkům velikonočním.

Z Poznaně. Schůze lidu za příčinou příprav k oslavení biskupského jubilea sv. Otce Pia IX. dne 3. března v Poznani odbyvaná byla velikolepým projevením úcty a lásky lidu polského k sv. Otcí. Tisícové byli schůzi přítomni z Poznaně a z okolí. Předsedou byl zvolen kníže Czartoryski. Když bylo několik řečníků mluvilo o zásluhách a vzorném životě sv. Otce; přijata jest za volání „sláva Piu IX.“ resoluce, kteráž tlumočí úctu a synovskou lásku k sv. Otcí. Účastníků pouti do Říma bude z Poznan-ska hojně.

Z Říma. Ze všech dílů a koncín katol. světa chystají se poutnické průvody k jubilejní slavnosti sv. Otce do Říma. Za tou příčinou zřídil se v Římě zvláštní výbor, kterýž se starati bude o ubytování a stravování poutníků, kteří tam k slavnosti 50letého biskupského jubilea sv. Otce přijdou. Bylo by žádoucí, kdyby vůdcové poutnických průvodů z rozličných zemí vespolek se dorozuměli, aby průvody nedostavily se v Římě najednou; neboť neustálé audience příliš by namahaly sv. Otce.

Z Ameriky. (*Účinná láska.*) Jak velmi pravá účinná láska katolické církve působí,

okazuje se zvláště tam, kde sice vši podpory ale i také pout světské vlády prosta jsou, svobodně se vyvíjeti může. Důkaz toho jsou „Svobodné obce severo-americké.“ Tam se nalezá 87 chudobinců a 220 ústavů pro jiné rozmanité skutky křesťanské lásky. Jak z malých zárodků povstávají, ale časem mohutně se rozšiřují, toho tu dáme jeden příklad (dle Kat. Miss. r. 1877. st. 43). Před sedmi lety založily milosrdné sestry ve světovém Nev-Yorku „*nalezinec*“, najmouce si k tomu účelu byt v jednom soukromém domě. Ale dobročinností šlechetných paní a neunavným přičiněním těch duchovních sester vzrostl ústav ten za krátký čas v jeden z největších v městě. Jest nyní ve své vlastním velikém domě, řídí a vede se pílí 25 milosrdných sester. Poněvadž žádného zvláštního důchodu nemá, pečuje o zaopatření jeho náležitými potřebami spolek paní pod jmenem „Nev-York Foundling Asylum Society“ (Nev-Yorská Společnost k ochraně nalezců), a dobročinnost katolíků jest taková, že se nyní v ústavě tom až 15, i 16.000 těch sirotek bytem, stravou, šatem i náležitým vychováním zaopatřuje. Když pak se i taková místnost nedostatečnou býti okázala, našel se zvláště štědrý dobrodinec jmenem Lewis White, který ústavu tomu 10.000 dolarů odkázal. Za ty peníze koupily sestry farmu (dvůr) s 100 akrů pozemkův a vystavěly tam dům pro 150 chlapců, v němž by, odrostlí jsouce chůvám, opatření, vyučení a vychování byli do 14. roku. Jak veliká jest dobročinnost katolíků Nev-Yorských k tomu ústavu, lze poznati z toho, že sestry r. 1875 potřebovaly 118.000 dolarů, aby své chovance v počestných rodinách zaopatřily. Z dítek obojího pohlaví v tom ústavu chovaných počtem 1621 bylo 1100 rodinám počestným za odměnu k chování svěřeno. Od doby svého založení, tedy za 7 let, přijaly sestry sumou 7443 dítek, počet zajisté veliký, kterýž hrdinskou obětavost těch sester dokazuje, a to tím více, povážíme-li tu starost a práci, tu pečlivost a snažnost ve dne v noci, kteréž opatření a ošetření jediného takového opuštěného dítky žádá! — Tak zní zpráva o tom. Nechť každý, kdo vědom jest, srovná s tím zprávou a výsledky jiných podobných ústavů státních kdekoliv se nalezajících.

J. N. D.

Paběrky.

3. *Uvítání duchovního pastýře na osadě.*
(Dokončení.)

A Vaše srdce žeby v tomto posvátném okamžení zůstalo chladné, ledové, kamen-

né? — Že nechcete býti těшитel, spomocníkem, rádcem, vůdcem, otcem svých nových osadníků? — Že se Vám tato chudá osada již od pohledu nelíbí, že si nepřejete zde jednou kosti své složit a po dlouhé, namáhavé práci mezi upřímnými horaly sladce si zdřímnouti? — Že netoužíte, by jednou dítě, mládenec, otec přišli na Váš zelený hrob a Vám za vše, čemu jste je ve škole i s kazatelnou byl vyučil, srdečně děkovali a za Vaši duši upřímný „Otče náš“ se pomodlili? — Že nechcete, by na tisíce kajicníků Vám v hrobě žehnolo? — Že nedychtíte, by Vaše památka mnoho, mnoho let trvala v požehnání, by celá osada s okolím po století na Vás vděčně zpomínala, by otec dětem, děd vnukům o Vaší horlivosti, dobrotě a lásce vyprávěl? — Vaše nelíbená tvář mluví hlasitě za Vás, ta slza, jež kane Vám po líci, zpečetuje slova má a pevně předsevzetí neníci, nýbrž utvrzuje. „Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně!“ Jmenem Páně jsme Vás pozdravili a sem do svatyně uvedli, kéž by i příchod Váš byl s hůry požehnan! Vždyť velká, těžká čeká na Vás úloha, mnoho práce, nejedna trampota; však neklesejte srdcem, nelekejte se. Ten nad hvězdami, jenž Vás k tak vznešenému úkolu povolal, jenž Vás i síly k práci, prosícímu neodepře On své pomoci a upřímné snaze udělí hojného zdaru i požehnání. „Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně!“

Díme-li k někomu: „Ctíme Vás, velice si Vás vážíme . . .“ nemůžeme k němu promluvit ještě srdečněji? — Ba ano; můžeme mu říci: „My Vás milujem!“ Leč vzrůstá-li naše láska, nemožno nám učiniti více, než zmíněná slova „milujeme vás, milujeme vás,“ opětovati.

„Důstojný pane!“ volám k Vám jmenem všech osadníků, „my Vás ctíme pro Váš stav, velice si Vás vážíme, že jste naší prostou, horskou osadou nepohrdl ano my Vás chceme srdečně milovat, snížíte-li se k nám; Vaše trampoty chceme dle sil svých zmírňovat, nezavřete-li před námi srdce svého; na ramenou chceme Vás nositi, z oka Vašeho každé přání vyčísti a bude-li možno, bezprodléné splniti; v ctnostech chceme prospívatí rok co rok a Vám k potěšení zařídíme čin i krok: ó buďte našim učitelem, těшитel, vůdcem, rádcem, přítelem, duchovním otcem laskavým! Neštitte se chudasa a bohatým nezhřejte, byste nebyl jen kazatelem, nýbrž i plnítelem evangelia lásky.“ Že již mám skončit? — Skončím-li okamžitě, budou tyto tmavé stěny, chudické oltáře, sešlé obrazy za mne kázati a prosebným hlasem

volati: „Důstojný pane! i na nás se brzy rozpomeněte, bychom nehyzdily, nýbrž krásnily svatyni Pána nebes a země!“ Ano chrám tento jest prostý, velmi chudický, že v celém okolí chudšího nenaleznete; jeho okrášlení budiž Vaší přední snahou, životním úkolem, který Vám velké zásluhy zjedná před Bohem i před světem. Bude to pro Vás blažený okamžik, až jednoho jitra po dlouhé, trudné práci, po velkých starostech přistoupíte k oltáři Nejvyššího a spatříte celou svatyni v oslňující záři a kráse. Kamkoli oko pohledne, prodlí se zalíbením a duše již zevnější dojmům unese, tím snáze zalétati bude k nebeským výšinám. Co potom v srdci pocítíte, nezjevíte snad nikomu leč v duchu mým slovům přisvědčíte. Kéž byste pak častěji, kdykoliv přináseti budete předrahou obět mše svaté, i mne do svých modliteb uzavřel! Čas kvapí; končím. Nuže již přikročte důstojný pane k oltáři, byste za zdar a rozkvět celé katolické Církve, za blaho sv. Otce a našeho arcipastýře Bedřicha, za nebeskou posilu a nesčetné milosti k vykonání pevných předsevzetí prosil a za zdraví své i svých osadníků, za lásku, pokoj a svornost v rodinách i obcích na modlitbách se přimlouval. Budou-li prosby Vaše upřímné, neoslyší jich Hospodin a dav dobrý počátek, dá i šťastné skonání a nám všem po životě časném v nebi radostné shledání. Amen.

Jan Ježek,
kaplan v Hořelici.

4. Některé výroky Fr. L. hraběte Stollberga.

Že tento muž náleží k nejslavnějším věhlasným výtečníkům novějšího věku, jest vůbec uznáno. Ale není snad tak známo, jak o mnohých snahách kulturních i ve vědě i v umění soudil, neshoduje se nikoliv s běžnou jich chválou, která je nade všechno vynášela a vynáší. Pročez soudíme, že nebude od místa na ně upozorniti, a to tím více, ano se tím chvastem té kultury u nás nemalý nešvar tropí a působení její jako rakovina se zažirá. Žehrá pak vůbec jmenovaný výtečník na *protináboženský směr ve vědě, dějepisu, básnictví a divadle*.

K té bezbožecké filosofii svého věku neměl žádné ani vážnosti ani náklonnosti a praví o ní takto: „Soběhrdá moudrost, nedotýkajíc se ani jedné čívy srdce, osobuje si, že zdokonalí mládež některými na kvap zpačetí naučenými větami; a mládež se, jak přirozeně, brzo takovou považovala, pohrdlivě hledíc ke svým otcům i celému staršímu pokolení. Když pak ty větrné soustavy jedna za druhou, poněvadž jedna skrze druhou brzo

se sřítily, stalo se, že pak mladší bratříčkové týmž pohrdáním k starším bratrům patřili, jakož oni k svým otcům a dědům. Ač všechny ty mudrácké soustavy jsou mezi sebou velmi rozdílné, mají přec jednu vlastnost společnou, domýšlivost klamivého mudráctví, ježto ani od Boha nevycházejíc ani k Bohu nesměřujíc, plané a ničemné jest. Vše jest marné, čemu není Bůh i základem i cílem.“

Dle této zásady považoval Stolberg Kanta obratným sluhou ateismu (bezbožectví), Steffensa a Schleiermacha hrdo-pyšnými pochybnůstkáři — lopotění jejich nazval „neblahou snahou, kterouž se zasa-zovali o to, aby celý ocean moudrosti sytem Danaidek vyvážili naproti učení Krista Ježíše, které nás uvádí ke zřídům živým, vyléva-jícím se v život věčný.“ — Dále okazuje k pantheismu Schellingovu a uznává přes všecku jeho křesťanskou roušku jeho bezbožeckou podstatu řka: „Bůh jeho (Schellingův) byl od věčnosti svrchovaná síla, obsahující v sobě moudrost a dobrotu, která se později, ale jen dle možnosti (in potentia) nikoliv pak dle skutečnosti (in actu) vyvinula. Tak upadl v pošetilou zpozdilost hraběte Schmettau-a, an si myslel Boha, jako by byl od sprostého k vyššímu a vyššímu důstojenství sloužil, porovnává pak jej s polním maršálkem. Tak i Schelling prý porovnával Boha s New-tonem, anť již co dítě veliké schopnosti na geometra měl, ač jím ještě nebyl.

(Dokončení.)

Literární oznamovatel.

— „Q. Sept. Fl. Tertulliana *Apologeti-kum*.“ Překlad a úvod od Václava Vojáků, profesora na cí. s. král. akademickém gymnasiu v Praze. Vysvětlivky a ukazatele opatřil Dr. František Bauer, profesor theologie na vysokých školách Pražských. Nákladem Dědictví sv. Prokopa. Číslo XV. Za rok 1876. Písmem knih-tiskárny Cyrillo-Methodějské. V Praze 1877. Str. 143. Cena 80 kr. Vydává se úřdem Dědictví sv. Prokopa v expedici t. j. v kněhupectví B. Stýbla. — K Dědictví sv. Prokopa přistoupili pp.: Josef A. Radimský, kaplan v Poličce, Ant. Götz, ř. malt., kaplan v Strakonici, a Frant. Štafa, bohoslovec v Olomouci.

— „*Jihu*“, historicko-romantických o-brazů od Prokopa Chocholouška, vydávaných nákladem Kobrovým, vyšel sešit 7. (str. 385—448). — Tamtéž: „*Stručný všeobecný slovník věcný* (Malý slovník naučný).“ Dílu IV. sešit 1. (celkem sešit 37 obsahuje písmeno I—Iso-meria.

— „*Počátkové chemie*“ pro nižší třídy škol českých, sepsal řed. J. V. Jahn (nákladem

Fr. A. Urbánka, kněhkupce v Praze) schválení jsou výnosem ministerstva vyučování dne 5. ú-nora t. r. pro nižší třídy českých škol reálných. V tisku nachází se a počátkem nového roku školního vyjde od téhož spisovatele: *Chemie pro nižší gymnasia a reálná gymnasia*, upra-vená dle dotčené ministerstvem schválené knihy nákladem Urbánkovým.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Fr. *Allizar*, Liblínský farář na odpoč. v Ra-dnicích, 23. února (nar. v Nov. Jičíně na Moravě 3. pros. 1802, vysv. 20. srpna 1827);
- p. Ant. *Hoffer*, býv. děkan Divišovský, k. arcib. notář, zpovědník při metrop. chrámu sv. Víta v Praze d. 4. března (nar. v Praze 19. září 1818, vysv. 31. červce 1844). Tě-lesné pozůstatky budou zítra 6. t. m. v 9 hodin ráno v domě u sv. Jiří na Hradčanech vykropeny a po vykopaných tamtéž slavných exequiích na Malostranském hřbitově po-chovány.

Vyznamenáni jsou:

- p. Frant. *Passauer*, farář v Neulosimthalu, a
- p. Valentin *Lanhäus*, farář v Porejově, obdr-želi expositorium canon.,
- p. Vincenc *Mottl*, farář v Jankově, jmenován tajemníkem vikar. úřadu Votického.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Pospíšil*, kaplan v Družci, za admin. ve Svárově;
- p. Frant. *Vinklář*, kapl. v Leštanech, za proz. kapl. v Ledci;
- p. Josef *Štelovský*, koop. v Klinghartu, za proz. kooper. v Haslavě;
- p. Jan *Ježek*, oš. kaplan v Hořelici, za kate-chetu na nár. škole v Karlíně;
- p. Rudolf *Horský* zůstal kapl. v Jílovém.

Upřázdňené místo:

Svárov, fara patron. J. Velič. cí. s. Františka Josefa I., od 21. února.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Schovánek*, farář na Světlé, 21. února (nar. v Sklenařicích dne 11. června 1810, vysv. 3. srpna 1838);
- p. Vilibald *Tatoun*, kněz na odpoč. na Smr-žovce, dne 24. února (nar. na Smržovce 4. března 1809, vysvěcen 3. srpna 1835).

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Gaudek*, far. na Šumburce, jmenován osobním děkanem.

Ustanoven jest:

- p. Frant. *Šoreys*, admin. in spir. et. temp., za interkal. adm. na Světlé.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 736—II.
Nedostla čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasý katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předpláci se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na den sv. Josefa, pěstouna Páně.

Kázání, jež v kapuc. kostele u sv. Josefa na Novém městě Pražském měl spiritual Fr. Kořan.

„Hle, ustanovil jsem tě nade vši zemi!“
(I. Mojž. 41, 41.)

„A já nechci býti svatým!“ tak jsem častokrát již slyšel zvolati leckterého člověka, a vždy mně ho bylo líto, nebo rozpomenuv se na vůli Boží, kteráž jest posvěcení naše, musil jsem si pomysleti: Ubožáku! kdybys nechtěl býti svatým, budeš prokletým. — Když jsem pak pátral po příčině lehkomyšlného takového zvolání, tuť jsem nejednou shledal, že mnozí lidé mají prapodivný pojem o dosažení svatosti. Myslí totiž mnozí, že k tomu třeba, aby celý den na modlitbách a rozjímáních trvali, aby se neustále postili, tělo své bičovali, každé i té nejnevinější radosti se vyhýbali, větší část noci probděli, divy a zázraky činili, budoucí věci předpovídali, slovem myslí, že musí zde na zemi, Bůh sám ví, čím býti a skutky neobyčejné, nade všechno pomyšlení veliké, konati.

Poněvadž ale k děle trvajícím cvičením duchovnímu přílišné nemají chuti a ku konání zázrakův a předpovídání věcí budoucích žádného v sobě neznamenají povolání, odtud jsem si pak vysvětloval, proč mezi lidmi takovými zhusta slyšeti zvolání: „A já nechci býti žádným svatým!“

Prátelé drazí! Kdyby k dosažení dokonalosti a svatosti třeba bylo skutků obzvláštních, divů a zázrakův, tuť by věru málo bylo svatých a světic v nebeském Jerusalemě; poněvadž ale z pravidla žádných skutků podivuhodných Pán Bůh nežádá na těch, kteří dokonalosti a svatosti pílí, proto svatých na tisíce se raduje v stáncích nebeských,

třeba bychom jmen a života jejich blíž ani neznali.

Chcete důkazy? Jenom jeden dnes Vám uvedu, jenom jednoho muže jméno Vám oznámím domýšleje se, že Vám postačí, aby jste poznali, že svatým a to velikým svatým státi se může člověk při zaměstnání zcela obyčejném, aniž obzvláštních divů a zázraků konati třeba.

Ejhle Josef, sv. pěstoun Páně, chudíček tesař z Nazareta opovrženého, z něhož prý nic dobrého nemohlo pojití! Josef, o němž v celém písmě sv. a v celém ústním podání ničeho jiného nenaleznete, než že byl mužem spravedlivým. A tento muž spravedlivý v nepatrném koutě země svatě přebývající stal se svatým a to tak velikým svatým, že mnozí otcové a učitelové církevní pokládají svatost Josefovu za nejbližší a nejpodobnější svatosti té Panny, která beze vši poskvrny byla počata; Josef pěstoun Páně, jehož takřka nikdo ani neznal, jest tak velikým svatým, že před více než 200 lety patronem se stal země České, tak že tehdáž již z části naplnila se slova písma: „Hle, ustanovil jsem tě nade vši zemi.“ Josef, neznámy tesař Nazaretský takového stupně svatosti dostoupil bez divův a zázraků, že docela i za patrona celé církve sv. vyhlášen byl, tak že l. P. 1870 d. 8. prosince úplně se na něm vyplnila slova: „Hle, ustanovil jsem tě nade vši zemi. Nedivím se pranic dychtivostí Vaší, N. s níž čekáte na zjevení tajemství, jehož Josef tesař z Nazareta užívaje, stal se tak velikým svatým. Abych tajemství to vám svěřil, bylo úmyslem mým již, když jsem se na posvátné toto místo ubírali a protož, abych trpělivosti Vaší nezneužil, pravím: Josef, pěstoun Páně stal se proto tak velikým

svatým, poněvadž ve všem a vždycky vůli svou srovnával s vůlí Boží!

Že v ohledu tomto každý z nás ho následovati může ani nedokládám, ale za to Vás prosím, abyste pro lásku k sv. Josefovi a pro lásku k duším svým pilně a pozorně si všimli veliké svatosti a moci pěstouna Páně, a na tom ihned při rozjímání pevně se ustanovili, že jej v svatosti jeho následovati a ve všech potřebách svých za pomoc prositi budete. —

V církevních hodinkách mají dnes kněží přikázáno čísti životopis Josefa Egyptského, miláčka to patriarchy Jakoba. A příčina toho as jiná nebude, než že Josef Egyptský předobrazuje nám našeho sv. Josefa, pěstouna Páně. — Jakož ale osoba vždy předčí obraz ji vypodobňující, tak i důstojnost i svatost i moc Josefa pěstouna Páně daleko vyvýšena jest nad důstojnost, svatost a moc Josefa Egyptského. Krásně se o tom zmiňuje sv. Bernard, jenž výtečným pérem svým takto napsal:

„Kdo a jaký muž byl Josef? Vzpomeň při tom na onoho velikého ondy do Egypta prodaného arcioťce, a věz: že netoliko jeho obdržel jméno, nýbrž že i dosáhl jeho čistoty, nevinnosti a milosti. Neboť onen Josef z bratrské závisti prodaný a do Egypta odvedený vyobrazoval prodání Kristovo: tento Josef před zástím Herodovým utíkáje, Krista do Egypta nesl. Onen pánu svému věrným jsa, nechtěl s ženou jeho smísiti se: tento svou choť, Matku Pána svého, pannou býti seznáv, i sám zdržlivým jsa věrně ochraňoval. Onomu byl udělen smysl a výklad tajemných snů: tomuto dáno znáti a účastniti se tajemství nebeských. Onen schraňoval obilí ne pro sebe, nýbrž pro veškeren lid: tento obdržel chléb živý s nebe, aby ostříhal ho i pro sebe i pro veškeren svět.“

Nuže, p. d. pochopujete, že v svatosti sv. Josef náš převyšuje Josefa Egyptského a že více svěříl král nebeský, Hospodin zástupů, Josefu svatému, nežli Faraó egyptský synu Jakobovu? Aj, tento byl pánem a správcem domu krále pozemského, onen ale byl pánem domu Božího; onomu podřízení byli pohané, židé, hříšníci, jež Hospodin přísně trestal, tomuto poddán byl Syn Boží, a Matka jeho, již Pán Bůh vroucně miloval. Onomu řekl král: „Bez tvého rozkázání nehně žádný rukou ani nohou ve vsi zemi Egyptské;“ o tomto praví sv. Bernard: že může v každé potřebě pomoci a všech lidí hájiti, jen když k němu útočíš své berou. A co tuto sv. Bernard jako své mínění na-

psal, to stvrzuje zkušeností svou veliká ctitelkyně sv. Josefa, Teresie totiž svatá, neboť ve spisech její nalézáme tato slova:

„Zkusila jsem, že mne tento můj svatý otec a pán i z těžké nemoci i z mnohem větších nebezpečností vysvobodil, v nichž má čest a spása mé duše vězela, a to s mnohem větším pro mne prospěchem, nežli jsem od něho žádati směla. Nepamatuji se, že bych potom byla čeho od něho žádala, čehoby mně nebyl udělil. Veliké milosti, jichž mi Bůh skrze tohoto přesvatého otce propůjčil, a přemnohá nebezpečí těla i duše, z kterých mne vysvobodil, jsou věru podivuhodná.“

Ó té důstojnosti a moci, jakoužto obdařen jest sv. Josef náš! Než volajíce takto, p. d.! nezapomínejte, že Pán Bůh náš jest Bohem nejvyšším spravedlivým a že každého jenom podle zásluh jeho odměňuje a oslavuje.

Jestliže tedy sv. Josef náš k tomu byl vyvolen, aby stal se vůdcem a pěstounem samého Syna B., jestliže Josef sv. zasloužil býti pravým chotěm neposkrvněné Matky Ježíšovy: ó jakou to svatostí stkvíti se musela duše tohoto chudického tesaře Nazaretského!

Nelekám se pronésti: že i andělé v nebesích divili se svatosti pěstouna Páně. A což by se nedivili? Vždyť žádnému z nich, ba ani cherubovi ani serafovi nejvyššímu neudělil Hospodin práva, aby ho Syn Jeho nejmilejší nazýval otcem!

Ano diví se i andělé Josefovi, tomuto muži spravedlivému, muži všemi ctnostmi ozdobenému. Vzpomeňte na kteroukoli ctnost, duše Josefova jest jí okrášlena. Máte-li na zřeteli pokoru, matku ctností, aj pěstoun Páně dle slov sv. Bernarda právě pro tuto ctnost zvolen byl za ochránce toho, který se ponížil až k smrti, a to smrti kříže. Ohlížíte se, je-li s pokorou sdružena dcera nebes čistota v duši tohoto muže spravedlivého: aj, pokora ji zakrývá, neboť ubezpečen jsa panický Josef zjevením Božím o přechýlých zámyslech Marie P. za manželku ji pojal, aby pod rouškou touto jako anděl žil, aniž to lidem zjevno bylo.

Poznááte-li tedy z části alespoň důstojnost, moc a svatost Josefa pěstouna P. a panického chotě Marie, pohledněte nyní pozorně na něho, jak na světě tomto obcuje si vedl, a co činil, že tak vysokého stupně svatosti a moci dostoupil.

Ano již se díváte na toho přívětivého, poctivého, chudého řemeslníka, tesaře v chatrném domku přebývajícího. V dílně zcela prosté hrubou koná práci, v potu tváře chléb od

rána až do večera sobě a své rodině vydělává. Jednoduše, ba dosti chatrně jest přioděn, řeč jeho, chůze jeho, jednání jeho, vše, vše je prosté, nelíčené. Pobožně se ráno a u večer modlí, sobotu zachovává, každoročně na slavnosti do Jerusáléma putuje, bez reptání snáší nedostatek. On koná cesty daleké a nestěžuje si nikomu, on se postí, jak zákon předpisuje, on po žádném významování netouží, na posledním místě zasedá, on všechny povinnosti stavu svého svědomitě plní.

Co tu divného, co tu zvláštního? Není-li to živobyť zcela obyčejné, prosté? A tak živ byl pěstoun Páně, chof Panny Marie, sv. Josef. Kdož by ho v tomto jeho žití nemohl následovati?

A co tomuto prostinkému životu sv. Josefa zde na zemi právě a nehynoucí ceny dodávalo? Byla to především jeho živá víra a nezvratná naděje; bylať to vřelá touha jeho, aby se vždy dle přikázání B. řídil, všechny práce své pro Boha konal, slovem aby vždy a všude vůli svou s vůlí B. srovnával; a to je to tajuplné kouzlo, kteréžto jsem Vám, N. hned zpočátku zjevil, a kteréž z prostinkého tesaře Nazaretského tak velikého učinilo světce, že mu Bůh sám řekl: „Hle, ustanovil jsem tě nade vši cesty.“

Jest věru s podivením, že mnozí lidé tomuto výbornému prostředku k dosažení svatosti rozuměti nechtějí, a že vůli svou vlastní nad vůli Boží kladou. A předce vlastní vůle jest náš největší nepřítel.

Synové Israelští z železné poroby Egyptské byvše vysvobození a bez úrazu mořem rudým prošeďše, zahynuli na poušti, proto že vůli vlastní hověti chtěli, a z množství tak velikého dva jen zachováni jsou — Josue a Kaleb, kteří vůli svou s vůlí Boží srovnávali.

Dobře tedy praví zajisté sv. Terezie: „Ó jak docela k jinému nežli jest vůle B. bývá nakloněna vůle lidská! Bůh chce, abychom milovali pravdu a my milujeme klam; On chce, abychom toužili po tom co věčného, my pak se kloníme k pomijejícímu: On chce, abychom snahu svou obraceli ku věcem nebeským a my dychtíme po věcech vezdejších a přece, přece denně snad několi-krátě voláme: „Buď vůle Ttá!“

Vzpomeňtež sobě Nejmilejší na slova Hospodinova, kteráž promluvil skrze ústa proroka Isaiáše (58, 13. 14.): „Nebudeš-li činíti vůle své, tehdy kochati se budeš v Hospodinu, a vyzdvihnu tě na výsosti země! A že Pán a Bůh slib tento splňuje, dosvědčuje nám jasně a zřetelně sv. Josef náš! On

nejednal nikdy proti vůli Boží, ano ani tenkrát ne, když vyplniti jí nebylo snadné.

Na jednu toliko udalost vám posvítím, aby lépe pochopeno bylo, co jsem pověděl.

Anděl Páně ukázal se Josefovi ve snách řka: Vstaň, vezmi dítě i matku jeho a uteč do Egypta, a buď tam, dokudž neřeknu tobě. Uslyšev to Josef nepohoršil se, aniž řekl: Všecka tato věc jest nejistá a pochybná; neboť nedávno jsi řekl, že spasí lid svůj, a nyní ani sám sebe nebezpečenství nemůže sprostiti. O jak zaradoval se anděl nad ochotou Josefovou, s níž do vůle B. se odevzdal. Druhdy andělové násilně vyvésti musili Lota ze Sodomy; ale Josef sotva že zaslechnul, co Pán Bůh chce, již se strožil učiniti, což mu bylo přikázáno.

O přátelé drazí, zdali pak my na místě pěstouna sv. rovněž tak bychom jednali? Myslím, že by mnohý z nás řekl: Když toto dítě jest Syn Boží, proč nesprovedí Heroda a pronásledovníky své, proč nepotrestá jich, jak by za toto hříšné umínění své zasluhovali? — Ano tak asi mnohý z nás by namítal, ale Josef sv. ničehož na rozkaz Boží andělem ohlášený neodpovídá, nýbrž ochotně jej plní.

Poznáváte N., velikost důvěry sv. Josefa, pozorujete jeho ochotnou poslušnost, jeho obětovnost, jeho nezvratnou odevzdanost do vůle Boží? Poznáváte-li, vzpomeňte také na svou nedůvěru, na svou váhavou poslušnost, na svou nerozhodnost v plnění vůle Boží; vzpomeňte si jen, jak reptáte a naříkáte a bědujete, když trochu většího vůle vlastní zapření je třeba; vzpomeňte si jen, jak neradí jste v nemoci, v nedostatku, v soužení vůli Boží se podrobovali a ustavičně se otazovali, čím jste zasloužili, že vás Pán Bůh takto navštěvuje!

Či domníváte se, že sv. Josef znal úmysly Boží, pro které se měl vydati s Pannou Marií a božským pacholátkem do Egypta? a proto že tak ochotně příkazu Božimu se podrobil? Ach neznal, neznal tehdejší zámeru Božího tak, jako my jej nyní známe, nevěděl Josef sv. o tom, že také pobytem svým v Egyptě rodina sv. posvětití má místa, kde po nanebevstoupení Páně rozvinul se život svatý, život poustevníků. Ano Egypt stal se kolebkou mnohých světců, kteří před Herodem tohoto světa hlasem Božím byli varováni a do svatého zatiší se odebravše dle vůle Boží o spasení duší svých pracovali. O tom o všem nevěděl Josef sv. a přece bez prodlení podrobil vůli svou vůli Boží. A poněvadž tak vždycky činíval, proto povznesl jej Hospodin na výsosti země a ne-

postavil před něho nikoho, leč neposkvrněnou choť jeho Marii Pannu, Matku Syna svého; královnu všech svatých! proto ustanoven jest Josef od krále nebeského nade vši zemí, za patrona církve sv. a proto také za patrona vlasti naší České zvolili si ho otcové naši, znajíce ode dávna jeho důstojnost, jeho svatost a moc.

A kterak se to stalo, že sv. Josef zvolen byl za patrona země České, že jméno jeho skví se v řadě svatých našich dědiců?

Když tato svatyně, jejížto největším dobrodincem byl vojevůdce Gerard Questenberg, bratr slavného opata Strahovského Kašpara Questenberga, když pravím svatyně tato l. P. 1653 dne 25. května od kardinála Harracha k poctivosti sv. Josefa, pěstouna Páně byla vysvěcena, a lid zbožný sem v zástupech přicházel, poněvadž mu horliví OO. kapucíní v nemocích duševních ochotně sloužili a chléb života rádi lámali: učinil léta následujícího (1654) kardinál Harrach na sněmě Českém návrh: aby sv. Josef pěstoun Páně, do počtu patronů Českých byl přijat. Návrh svůj ohlásil také králi Ferdinandu III., kterýž pak ve zvláštním poselství požádal sněm, aby návrh arcipastýřův všemi způsoby byl podporován a sv. Josef za patrona Čech zvolen. A tak se stalo, že již léta Páně roku 1655, dne 11. měsíce dubna ve zvláštním zasedání stavové zemští slavně na sněmu Českém v Praze vyhlásili sv. Josefa za patrona Českého a za zvláštního ochrance pokoje a míru v celém království ho doporučili.

Po tomto památném usnešení konaly se veliké slavnosti k potěšení veškerého národa Českého. Jak dějiny Prahy dosvědčují, byl u sv. Víta na hradě Pražském veliký a krásný obraz sv. Josefa vystaven a v ustanovený k slavnosti den putovala tam ze všech farností Pražských valná procesí s korouhvemi a prapory cechovními, zvony se všech věží hlaholem velebným skoro po celý den tuto slavnou zvěst do všech krajů Českých ohlašovaly, u sv. Víta výteční kazatelové o sv. Josefovi konali řeči, a služby Boží nejslavnější s patrným pohnutím a potěšením odbýval kardinál svatě římské Stolice Harrach.

Na památku pak ustavičnou slavného zvolení sv. Josefa za patrona Českého zasazen byl u sv. Víta do zdi zvláštní kámen s nápisem, aby povždy hlásal synům země České, kterak otcové jejich chudičkého tesaře Nazaretského ctili a proč ho za patrona sobě i jim zvolili.

A za zbožnými Pražany chvátili bodří

venkované, neboť do všech krajů českých zaslal primas království Českého, kardinál Harrach zvláštní listy oběžné (z nichž se mnohé až posud zachovaly), kterými k oslavě sv. Josefa jakožto patrona země České vybízel a srdečně věrné Čechy napomínal, aby ve všech potřebách svých pod ochranu a záštitu sv. Josefa se utíkali, zvláště pak kdyžby ve vlasti různice a sváry, nepokoje a rozmršky nastaly a nepřátelé zemi Českou ohrožovali, poněvadž sv. Josef za zvláštního ochrance míru a pokoje byl zvolen.

A to také pohnulo i krále Ferdinanda III. k slibu slavnému, když od nepřátelských Švédů hrozně byl sklíčen. Slíbil totiž Pánu Bohu, jestliže k přímlově sv. Josefa z tísně této vysvobozen bude, že nový kostel a klášter k poctivosti sv. Josefa, patrona Českého, vystavěti dá. Poněvadž však smrt zmařila předsevzetí jeho, dokonak syn Leopold I. dílo otcem slíbené a tak povstal na druhém břehu Vltavy v Menším městě Pražském klášter a kostel sv. Josefa, kde také skonala l. P. 1663 dne 2. ledna první představená kláštera tohoto bl. Elekta.

Byly totiž původně v klášteře sv. Josefa nedaleko za kamenným mostem Karmelitky; když pak za císaře Josefa na Hradčany odebrati se musily, vzaly tělo bl. Elekty s sebou, kdež se až po tu chvíli neporušené chová.

Že pak za příkladem Ferdinanda III. mnozí šlechtetní dobrodincové po Čechách k poctivosti sv. Josefa chrámy, kaple a oltáře budovali, nemusím snad ani podotýkati, nebo to vám všem s dostatek jest známo, že staří Čechové na výsost si vážili, ctili a milovali sv. své patrony, a že tuto vážnost, čest a lásku svou i skutky na jevo dávali. A měli bychom my, potomci zbožných a proto tak statných otců stydět se za to, co jsme po nich zdědili? Odstup to! Ti, kteří stydí se za dědictví starých otců svých, za úctu k sv. patronům našim, zvrhlými jsou syny národa a nezasluhují ni nejmenší důvěry, ba ani aby jmenováni byli vlastenci.

Chcete-li tedy slouiti hodnými a zdárnými syny a dcerami otců staročeských, ctěte a važte si sv. Josefa, jehož oni jako perlu vzácnou do koruny sv.-Václavské vsadili. A majíce k srdci patrona tohoto milého přes 200 let již cestu upravenou, utíkejte se k němu s tím větší důvěrou ve všech svých potřebách ať tělesných ať duševních. Toho pak pamětlivi buďte, že tím spíše vyslyšení dojdete, čím více sv. Josefa následovati budete v plnění vůle Boží a přemáhání vůle své vlastní. Neztrácejte nikdy

naděje ani v okamžicích nejtrudnějších, ale pospíchejte k sv. Josefu, vždyť Pán ustanovil ho nade vši zemi a věřte, že nikdy nebudete oslyšeni.

Znám zde v Praze klášter chudých ale velmi horlivých řeholníků, kteří více potřebují na stůl nuzných nežli na stůl svůj. A když v klášteře tom se někdy stane, že neví správce domu, co by na druhý den dáti měl hostem chudým a bratřím svým, tuť k sv. Josefu pospíchá, a nikdy tohoto hospodáře Nazaretského nadarmo neprosil, pomoc přišla vždycky, častokráte způsobem podivuhodným.

A proto přátelé drazí! nikdy neztrácejte naděje, přičiňte se, namáhejte se při pracích svých, jako se přičiňoval a klopotil sv. Josef, vždycky ale podrobujte vůli svou vůli Boží, a z hloubi srdce svého navykňte volati: „Buď vůle Tvá!“

Dolehneli pak ale přec na vás obtíž nějaká, pospíchejte k sv. Josefu, tak jako k němu pospíchali zbožní předkové naši!

Ano k sv. Josefu pospíchejte, když vás bude něco tížiti, soužiti, trápiti, boleti a rmoutiti.

K sv. Josefu jděte pro všecko, čeho budete potřebovati, žádati, přátí si pro spasení duší svých!

A poněvadž bída, nouze, nedostatek, sváry, spory a třenice, rozrývají srdce drahé vlasti naší k největší radosti nenasytných nepřátel právě v těchto dnech; o to prosím vás, aby klekali jste často před obrazem sv. Josefa, patrona země České, mocného ochránce pokoje a míru skroušeně žádající, aby vyprosil nám hojnost a pokoj v naší zemi. Amen.

V zahradě Getsemanské.

Ký aj vůkol vzdech bolu rozléhá se?
Kdož tu přetěžký vede smrti zápas?
Příroda zmlknouc sama též naslouchá —
známce bolesti!

Aj to sám jest Syn Boha Otce věčný;
vstříc hle kráčí již muce své přetpřké;
žítznivou božská zemi krev napájíc,
skvrny umývá.

Ach jaká tesknost asi jímala Tvé
srdce přesvaté, ana skráš velebná
nic bělostný pot, krve leč nejdražší
proudy vylévá.

Ach Ty Otče můj, je-li možno, hořký
nechť kalichmíjí tyto mé rty navždy,

však ne má se staň, ale vůle tvá — tak
Otce umlí.

Pot rudý vroucí řine již se hojně,
v krye krůpějích noře líce krásné
nevděčnou a zlou tuto zem poprvé
nachem odívá.

Ó ty božský náš Jesu Kriste Spáso,
dej i nám smrt Tvou, muky Tvé pocítit,
myť tu ouzkost Tvou sami máme trpět
za svoje hříchy.

O buď mocný nám krvavý ten pot Tvůj
lék našim srdcím, duši mír vyjednej,
smyj, ach navždy smyj vinu zlou a velkou
krvi ty Páně!

B. Hakl.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.

Na počátku tohoto století vrátilo se v Petrohradě několik znamenitých Rusů do církve katolické. Nebylo jich mnoho, ale počet nahražován živostí a rozhodností náboženského přesvědčení. „Malé stádce“ brzo sice rozprášeno, ale jméno hraběnek Svěčinovy a Rostopčinovy, kněžny Goliceynovy a jiná nikdy nevyhynou z dobré paměti Rusů katolíků. I myslíme důvodně, že zrno horčičné zaseté na břehách Něvy se zaklíčí, vzroste a bude strom.

Každá ze vznešených konvertitek opsavši sobě malou knížečku, rukopis, chovala ji po celý svůj život velmi pečlivě. Tento rukopis, jež bychom mohli případně nazvati „rukojetí Rusů katolíků“, skládal se ze dvou listů francouzského hraběte Josefa de Maistre spisovatele nad jiné výtečného. V prvním listu odpověděno k otázce, „je-li ctí či hanbou, méně-li kdo své náboženství,“ druhý svědčil ruské dámě. Kromě toho obsahovala rukojeť dva listy, jichžto původcem jest Jan Ludvík de Leisségues-Rozaven, potomek slavné rodiny bretoňské, člen řádu tovaryšstva Ježíšova, narozený v Quimperu dne 9. března 1772 a zemřelý v Římě dne 2. dubna r. 1851.

Tyto dva druhé listy, jež osvětlená hraběnka Svěčinová nazývala svým „druhým svědomím“, jsou psány ovšem nejpředněji Rusům; avšak i jiným čtenářům, tuším, dobře mohou posloužiti, naznačující s dostatek podstatný rozdíl mezi církví ruskou či pravoslavnou a církví katolickou. Jsou tyto listové odpovědi k přípisu, jež my tu s celým obsahem klademe a jenž takto zní:

Otěný Pane!

Mile jste se mi ráčil propůjčovati radou a poučováním, pokud jsem se těšil Vaší přítomnosti. Mámt naději, že ani teď, ačkoliv jsme se daleko od sebe rozešli, mně této útěchy neodepřete. Bez okolků počínám tím, co mne za přítomna nejvíce souží. Obýváje v krajině ruské, kde kromě mne nežije ani jediný katolík, nemám na kolik set verst ani kněze ani chrámu svého náboženství. Co si mám počítí? Narodiv se, jak víte, na počátku francouzské revoluce, došel jsem náboženského vychování dosti skrovnou měrou. Jsem katolíkem více rodem a návykem nežli přesvědčením. Nic nepochybuje věřím evangeliu a zdá se mi, že bych neváhal nazývat se křesťanem byt i můj život to stálo: ale nestačí-li víra která mučeníky činí? Mezi tolika různými sbory, kteří vyznávajíce jedno evangelium, praví se býti všichni křesťanskými, který pak z nich jest pravý a kteří jscu na omylu? Nemohu se obíratí všemi články, jimižto se jednoty křesťanské od sebe rozeznávají, aniž pak myslím takovou práci býti mou povinností, ana jest většině křesťanů zhola nemožná. Říkávali mi, že každý je povinen setrvati ve společnosti náboženské, v nížto se zrodil a že člověk počestný neměnilvá svého náboženství, mně však tato zásada, jakkoliv odjinud vychvalovaná, poštilou se býti vidí. Kdybych shledával nepravým náboženství, ve kterém jsem zrozen, nebylo by mi po mém zdání v něm zůstatí, a čest moje by vymáhala, bych se zřekl, čemu se přičíi moje svědomí. Ale jest-li snadno usvědčiti z bludu mahomedána, žida a modláře, není nic snadného naznačiti hranice pravdy a bludu mezi křesťany. Já nejsem ani Pavlův ani Petrův ani Apollův, jak mi praví apoštol (I. Kor. 1, 12), chtěje abych byl jediné Kristův, abych se nazýval a byl křesťanem. Není-li tohoto jména dost? A nemoha s příslušníky své církve vykonati bohoslužbu, v nížto jsem zrozen, nesměl-li bych či raději neměl-li bych do shromáždění těch křesťanů choditi, mezi které mne Prozřetelnost postavila, abych s nimi spolu se klaněl svému i jejich Stvořiteli, Vykupiteli a Posvětiteli? V čemžto já tím méně závad domnívám se spatřovati, čím menší rozdíl mezi mým vyznáním a jejich náboženstvím zabíhá. Slyšel jsem zajisté, že jen tyto tři články víry nás od sebe dělí:

1. *Očistec*. Vím však, že jsou Rusové dosti volní příčinou tohoto článku. Mnozí z nich, přiznávající se zároveň nám k tomuto dogmatu, znamenají odpor, do něhož

padají ti, jenž pomítajíce naukou o očistci schvalují modlitby za zemřelé.

2. Druhý článek se týká *učení o Duchu svatém*, jež praví Řekové (Rusové) vycházeti pouze od Otce a nikoli také od Syna. To však jest otázka temná a nevyvírajíc na život nijakého mocného vlivu nezdá se mi míti žádně důležitosti.

3. *Svrchovanost papeže Římského*. Avšak jest článek ten tak důležitý, abych se domníval, že se minou se svým spasením všichni, kteříž ho nepřijímají? Mně se často zdává, že ostatní společnosti křesťanské jsouce všechny jednomyslny v této příčině, právem vytýkají katolíkům hrdost a nesnášlivost, kteréž bychom zejména s Řeky či Rusy nikdy neměli jeviti; nebo nejmoudřejší Rusové nás neztracují a smýšlejíce o člancích sporných jako my, říkávali, že máme jedno a totéž náboženství. A v skutku, neznalíž Rus jako katolík mši sv., svátosti, obřady někdy krásnější a velebnější nežli jsou naše, posty pak nad naše přísnější? Což je-li podstatou náboženství, potřeba-li se na vzájem odsuzovati pro několik podřízených otázek? Neřídě se nežli svým rozumem nic bych se neváhal ve všem přispůsobovati obřadům řeckým, dokonce tu, kde široko daleko není katolické bohoslužby, což se mi zdá býti rozhodně slušnějším nežli neúčastniti se žádných výkonů náboženských. Ale zdržuje mne od toho kroku pravidlo, které mi sice často za mého dětství připomínali, mně však předce jen předsudkem se býti zdá, — že mimo církve katolickou nelze doufati spasení. Nechtěje se u věci tak důležité unábliti, nerozhodnu se dříve než uslyším Vaše příslušné mínění, kteréž byste pevnými důvody opatřiti ráčil, snažně žádám. Nebudu tvrdošíjným, miluji a hledám pravdu, ale chci býti přesvědčen. Vyvedl jste mě už ze mnohých bludů, pročej nepochybují, že i tentokráte se Vám podaří zaplašiti moje pochybnosti. Vyložil jsem Vám své důvody; buď je schvalte buď je vyvratte co nejlépe budete moci.

Odpověď.

Milý Pane!

Důvěrou, kterou ve mne kladete, jste si mne velmi zavedčil. Chtěje jí vyhověti, přičiním se všelijak, abych Vám byl nějakou měrou prospěšen. Myslím, že mi nebude těžko Vaše pochybnosti ukliditi. Při takové myslí, jako jest Vaše, může člověk sice pravdu neznati, ale nemožno jest mu, dlouho se jí opíratí. Vaše přímé smýšlení a Vaše pevná soudnost uchrání Vás vždycky bludu a

nahradí, čeho by se Vaším vědomostem nedostávali snad mohlo. Vy hledáte pravdu se srdcem upřímným, a jste schopni abyste ji poznal, ji cítil a se jí pevně přidržel. Především hned k věci.

(Nemůžeme setrvat v náboženství, jež bychom nepravým býtí poznali.)

Nemíním se obrátit s bídnou zásadou, již na mnoze velmi vynášejí, jejížto však lichost i Vám je dost patrna, že totiž člověk počestný neměnil svého náboženství. Naopak řeknete, že by nebyl počestným, kdo by se zdráhal opustiti nepravé náboženství, aby přijal náboženství pravé. Pravdě jsme vždy povinni účtu vzdávati a veždy je čestné se k ní přidati jakož i uznati své bludy a se jich zřít. Kdo by opak toho tvrdil, rouhal by se, domnívá se, že jest lhotejný, zdali se Bůh službou, kterou mu činíme, ctí nebo zneuctívá, zdaž je to služba, kterou on sám ustanovil, anebo kterou si lidé vymyslí; ano tvrdil by, že kdo opouštějíce modlářství přijímali víru křesťanskou, nebyli lidmi počestnými a že apoštolé napomínajíce všecky národy, aby zanechali bludů, nepočestně si vedli. Zásada je příliš pošetilá, aby duch, jako jest Váš, děle se s ní obíral. Kladu tedy jakožto základ, jehož mi nezvratíte, že, jako mě žádný důvod nemůže oprávniti k tomu, abych opustil pravé náboženství, tak žádná pohnutka lidská mne nemůže oprávniti, abych zůstal vytrvale v náboženství takovém, jehož nepravost bych poznával a abych nepřijal pravdy, jakmile bych ji poznal. Povinni jsme pravdu hledati a musíme-li jakožto děti věřiti rodičům a těm, jenž nás vyučují, nastává nám, jakmile jsme dospěli rozumem, přísná povinnost, abychom se přesvědčili o pravdě svého náboženství, dle slov apoštolových, jimiž nás napomíná, aby rozumná byla služba naše (Řím 12, 1.) t. j. máme vyznávat své náboženství nikoli proto, že jest to náboženství našich otců anebo naší země anebo, že jsme v něm byli odchováni nýbrž proto, že jsme se, zdravě uvažující, o jeho pravdě sami přesvědčili, t. j. že jest ono tím náboženstvím, které Ježíš Kristus ustanovil; na soudu Božím ničím se nebudeme moci omluviti leda tím, že nám nebylo lze pravdu poznati.

(Rozborem článků víry sporných nelze poznati pravé náboženství.)

„Avšak“, řeknete mi, „modlář, mahomedán, žid nemají omluvy, nepřijímajíce víry křesťanské, poněvadž ničemnost modlářství a mahomedanismu každému do očí bije, kdo-

koli si jich bedlivě všímá. Důkazy, jimiž se stvrzuje pravda křesťanská, jsou tak patrné a přesvědčivé a spolu všem tak na snadě, že blud nižádnou měrou omluviti nelze a zaslepenost Židů, kteří ještě Mesiáše očekávají, neumíme si vysvětliti leda máme-li zření k bělu, jež dle Písem Hospodin položil na oči tohoto národa jakožto trest za jejich hroznou bohovraždu. U křesťanů je právě naopak. Tu těžko bývá, ba pro mnohé sporné otázky nemožno, poznati pravdu, tak že člověk je oprávněn, máje toho své důvody, buď zůstat v církvi, v nížto se narodil, buď se přivtělit ke společnosti jiné, žije-li v takových okolnostech, které této změny vymáhají. Většina křesťanů není s to, rozebrati náležitě sporné články, jimiž se jednotlivé jednoty církevní od sebe rozcházejí a nemůže se na dobro a rozhodně pronášeti o důvodech, které každá z nich ve svůj prospěch přivádí. Tou příčinou moudrost i láska žádají, abychom se vespolek snaželi a jedni druhých neodsuzovali.“

Přisvědčil bych Vám docela, kdybychom poznávali pravdu, porovnávající a rozebírající protivná smýšlení; ale Bůh, jenž chce, aby všickni lidé k poznání pravdy přišli (I. Tim. II. 4.), nemohl učiniti toto poznání závislým na podmínce nemožné. Nejen ti, kdo jsou málo vzděláni, nemohou se cestou rozebírání, rozpravy či diskuse dodělavati pravdy; i osoby nejučenější mohly by ve mnoho bludů ubíhati, kdyby diskuse sama je mohla v pravdě ubezpečiti. Co práce dalo již to, aby se na jisto postavilo, které knihy jakožto pravé sluší klásti mezi knihy Písma sv. Co hádek v této příčině již bylo! A jak těžko bývá dovítí se veždy pravého smyslu Písem svatých! Kdo by se tu nikdy nemýlil? Nevidíme-li stále, že lidé učení, by sebe více přemýšleli, si ve svých míněních odporují? Rozbor, rozprava či diskuse ku poznání pravdy nevede. Odtud dobře soudíme, že diskusí o sporných člancích nelze poznati pravého náboženství.

Poněvadž každý je povinen pravdu hledati a ji přijímati, třebať, aby cesta, již ku pravdě vede, byla každému na snadě a tou měrou přístupná, aby nikdo se nemohl vymlouvat, že setrval ve svém bludu. Je s podivením, že lidé tak křivě smýšleli u věci pro ně tak důležité a že je tak málo osob, které by znaly svoje náboženství a je uměli uvažovati s jeho pravého stanoviska. Několik úvah velmi jednoduchých dokáže, na jak nepevném základě spoléhá rozumování, které se Vám zdálo býti tak mocně přesvědčujícím a spolu uvidíte odtud, že

křesťan, zůstává-li ve své nepravé sektě, nemá nic menší omluvy nežli mahomedán a modlář, kteří se nechťi poddati slavným důvodům, o něž se opírá pravda náboženství křesťanského, poněvadž je rovně snadno rozeznati věrnou choť Ježíše Krista ode všech nevěrných.

Chťice seslabiti smýšlení náboženské a přivoditi lidi ku všeobecné lhostejnosti ve víře, neustávali filosofové minulého století blásati, že náboženství ve skutcích pozůstává a že jen kdo dobré skutky koná, má tolik náboženství, kolik třeba, buďtež si jeho smýšlení či víra jakákoliv. Vynášejíce bez přestání mravouku evangelickou, nekladli veliké váhy na články víry, ač jim zjevně neodpírali. Dávali znáti, že těchto věcí třeba nechati bohoslovcům a že je dosti vyučen a s dostatek křesťanem, kdo si upravuje mravy dle evangelia; co do článků víry, ať věří, co se mu zdá býti rozumnějším. Tou příčinou, shodující se veskrz ve mravouce a nelišící se od sebe leda v některých článcích víry, mají všechny společnosti (církve) křesťanské vlastně totéž náboženství, any se sjednávají u věcech podstatných; mají se tedy netoliko vzájemně snášeti, ale se milovati pokládajíce se za jednu rodinu, kde jeden přes druhého se snaží ctíti všem společného Otce způsobem, jenžto se mu zdá býti nejpřípadnějším. To majíce velmi mnozí za vrch lásky křesťanské jali se viniti z nesháňlivosti katolíky, kteří nepřestávají tvrditi, že pravdu nelze naléztí mimo Církev římskou a že všechny sbory (církve), které se od ní odloučily, sešedše s cesty spasení ocitují se na cestě záhuby. Ale takto dle své libosti věci porádati, nesluší se lidem. Náboženství křesťanské jsouc náboženství božské, potvrzá až na konec věků tak, jak je ustanovil Ježíš Kristus a není žádné moci lidské, která by je měnila. Ti, kdo v něm chtějí měniti, odsuzují se sami; mohou se sice i dále jmenovati křesťany, ale přestávají jimi býti, jakmile kladou své zásady, svůj rozum, svoje dogma na místo učení Kristova. Vizmež, která je podstata učení a náboženství Kristova.

(Víra jest ku spasení nevyhnutelně potřebná.)

Málokterá pravda je v Písmě sv. tak zřetelně pronešena jako ta, že jest víry ku spasení nezbytně potřeba. Buď jest nám zavrhovati všecko Písmo sv. anebo uznati, že je víra zakladem a nejpodstatnější částkou náboženství. Potřeba náboženství se zakládá na závislosti člověka na Bohu; tato závislost jest úplná, jeho poddanost musí

proto býti také úplná odnášejíc se ke všem mohutnostem jeho duše, i k jeho rozumu i k jeho vůli. Podrobujeme svoji vůli, poslušni jsouce ochotně vůle Boží; podrobujeme svůj rozum, když kořice se neskončené moudrosti Boží, věříme k jeho slovu ty pravdy, kterých nám nelze pochopiti a poněvadž nad rozum nic ušlechtilějšího Bohu v oběť přinéstí nemůžeme, jest tato oběť hlavní částkou naší bohoslužby. Proto vidíme také, že člověk od počátku byl podroben víře. Hned, jak zhřešil, zjeveno jest mu tajemství vykoupení a jen věrou v zaslíbeného Vykupitele se mohl nadíti spasení. Víra patriarchů se v Písmech svatých stále vychvaluje a nám za vzor vydává. Právem se obdivujeme hrdinné oběti Abrahama, který nic se nezdráhaje strojil se všemožně učiniti, čehož Hospodin na něm žádal; a Duch svatý nám svědčí, že hlavní zásluhou tohoto praotce, „otce věřících“, bylo, že věřil proti vši naději slovu Božímu, nepochybuje ani okamžik, že mu ze syna, ježž hodlal obětovati, vzejde dle zaslíbení čtené potomstvo.

Jak jsou tedy slepí, kdo nemohouce se mravoučením evangelického ani dost nachváliti, rádi by nám namluvili, že tato mravouka je podstatnou částí evangelia a že článkové víry nemají důležitosti! Ať otevrou knihy svaté a uvidí, že víře je přislíbeno spasení. „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude.“ „Bez víry,“ dí apoštol Pavel, „nelze se Bohu líbiti.“ Čtemeť ovšem, že „beze skutku víra je mrtva;“ což jen dokazuje, že víru třeba osvědčovati skutky dobrými; avšak bez víry není dobrých či záslužných skutků. Víra jest kořenem, oživujícím všechny naše činy a byt nepřivodila lásky, jest její nevyhnutelnou podmínkou. Kdo věří, bude souzen podle svých skutků, ale „kdo nevěří, už jest odsouzen“ (Jn. 3, 18), nemaje naděje spásy. Jest víra výkonem, jímžto se nejen božské inteligenci podrobujeme, která nám zaručuje pravdu zjevených tajemství ale se i podáváme autoritě, která nám předkládá pravdy, jež máme věřiti; tato víra vylučuje všechnu diskusi kromě té, jež nám na jisto postavuje autoritu, kterou Bůh ustanovil, aby učila všemu, co On zjeviti ráčil. Tento důležitý princip je třeba dobře poznati, proto naň posvítím také, co nejlépe budu moci.

(Pokračování.)

Spasitelí.

Pyramite Ty, majáku světa,
Synu Boží, Synu člověčí,
na Tě leda — kluk štěrky hany metá,

an zatím's Ty v slavném bezpečí.
 Palmo Ty Libánská, co v svém stínu
 na tisíce poutníků chladíš,
 necht i já v chladu Tvém odpočinu,
 až k pravému životu mne zmladíš.

Domněli ať mudrci pavučiny
 smyšlének svých ze sebe soukají;
 čas je rozvěje jako ty ostoviny,
 ni z nich oděvů si setkají; *)
 ale kdo se v šaty Tvé zavíjí,
 králi, na hodu Tvém osedí,
 a kdo ve jho Tvé sklonil svou štíj,
 ten s Tebou Tvé panství obdělí.

Strome rajský, sazenice z nebe,
 Synu panny, Synu Ty Boží,
 necht zbuda vše získám jedno Tebe,
 Slávo má a nezmarné zboží!

J. Vlček.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od *Václava Beneše.*

Díl první.

VII.

Dobu králování Jana Lucemburského v našich zemích lze přirovnati rodině, kde matka i děti celý týden den ode dne se mozolí a otec těžce vyzískaný peníz v neděli v kruhu veselých přátel promarní. Rytířský král vzpomněl si na vzdorovitě a tvrdohlavě Čechy jen tehdy, když v okázalé štědrosti rozhodil poslední stříbrňák rozmarné družině.

Pravdať, že sláva česká takto za hranicemi rostla; ale kdož pak stojí o takovou slávu, kdy za prchavým dýmem jejím prorážejí k oblakům hlasové nespokojení a jinde zase úpění lidu ubědovaného a usouzeného královskými berněmi?

Pořádku, ruky železné a odhodlané vůle páni tenkrát v Čechách neznali, počínaje už od osudné královraždy v olomouckém děkanství.

Staré, župní zřízení ovikláno v samých základech a nového, vyvinujícího se nedrženo. A kdo při tom trpěl nejvíce? — Ti, kteří nemohli násilí oplatiti násilím.

Bylo-li kdy v Čechách modou řídit se dle zásady: kdo s koho, ten s toho, může se to říci vším právem o časech za vlády krále dobrodruha.

Pláč Karlův v cisterciáckém klášteře na Zbraslavi nad hrobem poslední Přemyslovny neplatil pouze nešťastné matce, ale platil

celé české zemi, která majíc krále, měla se hůře než za doby bez krále.

A v těch letech vládl na Dřevíči královský kastelán pan Perchtold.

Kastelánů, kteří plnili pokladnice královské, vážil si král sám více než sebe upřímnějších a sebe oddanějších přátel. Kde berou peníze a jak je shromažďují, na to se neptal a dřevíčský kastelán znal se v berním řemesle výborně.

Pan Perchtold odvedl pokaždě vladaři určitou summu a král se mu odměnil tím, že mu dal Dřevíč i s Pravdou v zástavu.

Dřevíčský kastelán provázal krále svého na cestách po světě a tolikéž pomáhal dobývati slávy jmenu českému.

Bojoval pod korouhví krále proti Litvanům, i výpravy polské se účastnil a král Jan nejednou vyznamenal přede vším vojskem věrného kastelána a před Krakovem zavěsil mu na hrdlo těžký zlatý řetěz s dvojítm křížem. Běda, kdo zvláště z rytířstva odvážil se pohněvati všemocného dvořenína!

Bylo to brzy po řezi u San Felice.

České hluky hnaly útokem na hrad Skaligerů Veronských. Mezi předními útočníky stál též pan Perchtold, kterýž samým jitem přitřhl do českého ležení z tábora Janova.

Ke stu udatných bojovníků dodýchalo již v příkopech a vždy znovu a znovu zaduněly rohy válečné, znovu a znovu odrážel se útočný ryk o příkré skály, na nichž trčel hrad jako hnízdo sokolí.

Chochol pana Perchtolda vlál opět v první řadě a podle něho na druhé přilbě vlnila se pera červenobílá.

Vlachové rvali se zoufale. Za život vlašský deset českých životů. Na hradbách stálo už jen k dvaceti lučištníků a kolem hradeb a na řebřících ku hradbám k pěti stům pancířů, k pěti stům kopí, z nichž každé, zasáhne-li, proráží hrud', k pěti stům mečů, jichž každé tnutí roztíná životy.

První na hradbách byl pan Perchtold a v tentýž okamžik jeho druh s červenobílým chocholem.

U samé brány klečel opřen o těžké mříže starý, bělovlasý muž s hlavou v náručí mladinké dívky.

Z prsou řinula se mu prudkým proudem krev a polootevřenými rty vydíraly se těžké hluboké vzdechy, s jakýmiž duše odletává.

„Milost! — Milost!“ zaúpěla dívka a naklonila se blíže k hlavě umírajícího.

„Tatičku ty umíráš! Milost! Umírá!“

*) *Is.* 59; 5 a 6.

„Giustiniano!“ zašeptal těžce raněný podesta, zavrtil hlavou a nechtěl milosti.

„Pro Rodičku Boží!“ zvolala dívka ze všech sil a blíže přitiskla v náruč stydnoucí tváře otcovy.

„Maledetti Tedeschi,“ znova zašeptal Vlach, oči se mu obrátily v sloup a náhradím ozval se úpěnlivý výkřik dcery podestovy po třetí.

„Máš mítí milost, Giustiniano; ale za to budeš má. Zač stálo by potom jinak naše vítězství!“

S těmito slovy vrhl se pan Perchtold po mladé dívce; ale ani se jí nedotkl.

Rytíř s červenobílým chocholem zastoupil mu cestu s obnaženým mečem.

„Zpět pane! — Alespoň mrtvému přejte pokoje.“

Vlaška podívala se na neznámého rytíře; a v tom pohledu spočívalo tolik prosby o ochranu a tolik vděku dětinného.

„Jste svobodná signorino! České meče nebojují proti pannám, čeští vojínové neberou dívkám svobody.“

Tato slova pronesl rytíř v italštině.

„Pane, prosím, zdvihni hledí!“ oslovil jej pan Perchtold.

Neznámý zdálo se, že okamžik váhá; ale po chvíli učinil zadost přání pana Perchtolda.

„Nemýlím-li se, Sulislav z Pozdně a na Jedomélicích.“

Rytíř, skorem ještě jinoch, se uklonil.

„Nezdáš se znáti práva ohledně zaječů.“

„Opakuji pane Perchtolde, dívka jest svobodna.“

„Já kastelán Jeho Milosti královské...“

„A já velitel z vůle jeho Milosti králeviče.“

„Panc!“ zabouřil kastelán a ocel ještě zbrocená vlašskou krví, zablýskala se před očima mladého rytíře.

„Tas meč a braň se, pane Sulislave! Chci tuto Vlašku za kořist. Rozumíš mi?“

Mladý rytíř tasil meč sotva v pochvu zaražený a postavil se k odporu.

Ostří narazila na sebe už podruhé a meč pana Perchtolda odrazil se o protější stěnu. —

Pan Sulislav uschoval ocel opět do pochvy.

Kastelán dřevíčský zaskřípěl zuby, obrátil se a v chvílce odklusal k táboru krále Jana.

„Kamkoliv chceš, doprovodím tě. Urči si město kterékoliv a ani vlas ti nebude zkřiven na hlavě.“

Dívka zakývala k těmto slovům svého ochrance záporně.

Vítězové rozběhli se zatím po hradě, ale neloupili. Vzali toliko, čím by zahnali hlad a ovlážili vypráhlá hrdla. Potom od táhli. Zůstala zde ze všeho mužstva toliko třetina, protože hrad tvořil nejpřirozenější hlídku zdejšího kraje a zároveň klíč k hlavnímu sídlu pánů della Scala.

Starého podestu pochovali ještě téhož večera slavně podle manželky jeho v oranžovém háji; ale Justina neodcházela.

„Tys mi zachoval pane čest; chceš za to život můj?“ optala se druhý den tichým hlasem Justina Sulislava. „Nemám tu v celé vlasti své nikoho — nikoho pane.“

Mladému rytíři se zdálo, že se mu točí hlava kolem, půda že se mu chvěje pod nohama a že uniká.

„Šla byjsi se mnou do vlasti mé? — Leží daleko odtud, ve věnci hor.“

„Kam chceš pane, poruč a půjdu. I kdybych si měla nohy rozedřítí a kdybys i nechtěl, šla bych za tebou. A hledala bych tě, kdybych tě měla hledat celý život svůj.“

Mladému rytíři vstoupily na paměť pohádky o vlašské zemi, jež slýchal v rodném hradě na severu od starých zbrojnošů. Tehdáž tomu nechtěl věřit, že Vlašky umí očarovati jediným pohledem a netušil ani ve snách, že toho zakusí také jednou sám. —

Sulislav skorem ani nevěděl, že se shýbá, že rty jeho dotýkají se bílého čela Justiny — své nevěsty.

V srpnu téhož roku opouštěl markrabě Karel s nečetnou družinou nivy italské.

Jeli zvolna, protože tady už začínaly zelenavé svahy tyrolských Alp, jimž se leskly hlavy jako stříbrné koruny.

Několik kroků za ostatními mohls pozorovati mladého rytíře a po boku jeho ženštinu zahalenou v hustý, bělavý závoj.

Pan Sulislav vezl si z Vlach do daleké české země nevěstu.

Koně jeli volněji a volněji. Svah stával se náhle příkřejším. As v hodině stanuli na temeni výšin vroubících v nepřetržitém polokruhu nížiny lombardsko-benátské.

Odtud rozevíral se oku jeden z těch obrazů, jež snažívá se pero vypravovatelovo vylíčiti těmi nejpestřejšími a nejsvěžejšími barvami. Bohužel že zůstává však i s tím nejluznějším výtvorem daleko za skutečností.

Dáma po boku pana Sulislava pohleděla nazpět a zespod bělavého závoje zdálo se, že odletěl dolů tichý, tlumený vzdech.

Praví-li se, že horal se nerad loučí se

svými horami, tím bolestněji opouští dítě jihu italského rozkošné kraje vlasti své s tím „věčně lazurovým nebem“ nad nimi,

„Ve vlasti mé nalezněš Justino druhou zemi rodnou. Zalíbí se ti to v ní i v tom hradě našem uprostřed černých lesů nad tichou dědinou.“

„Musí se mi tam zalíbiti, Arnošte, protože tam budeš ty.“

Silnice zahýbala za strmý homol, na jehož temeni leskl se již věčný sníh i v parném dni srpnovém.

Kraje italské zanikaly zrakům Justiny a před ní vystupovaly vyšší a vyšší hory, jejichž hlavy tu a tam halily se v šedavý háv oblaků. A kolem těch hor vinula se stezka v území tridentské a dál a dále k modravým horám, jejichž temena zakryta jsou zelení jako skráně nevěstino. —

Král Jan prodlé s vlastním vojskem ve Vlaších do října a s ním vracel se do Čech i kastelán dřevíčský se vztekem tajeným proti soku šťastnějšímu.

VIII.

V tichém hradě, jehož věže s bělavým cimbuřím vystupovaly nad zelenavými smrčínami a tmavějším sosnovím, nalezla Justina opravdu druhý rodný krb. v starém rytíři druhého otce a v matce Sulislavově téměř vlastní roditelku.

A když jednou v noci zaťukaly na okna v komnatě její vrány a přinesly jí dívčinku, zaplakala Justina radostí a děkovala Pánu Bohu a Bohorodičce, jejíž obrázek přinesla si z daleké otčiny na jihu.

Událost na hradě, kde byl otec její podestou, zavanuly skorem z paměti větry šťastných dnů, jakéž rozhostily se na hradě pozdeňském. —

Pan Perchtold uvrhl se střemhlav v proud rozkoší, jež kynuly mu v družině rytířského krále.

O králi Janu vyprávělo se po celé Francii, ve Švábech i v Porýní.

Český král dobil nescíslněkrátě při sedáních ceny vítězové a druhům jeho nebylo roven v turnajích.

I proslavení rytíři normanští skláněli kopí svých před českými dřevci. Pan Perchtold byl jedním z nerozlučitelných válečníků Janových, a opustil krále teprve tehdy, když v benediktinském klášteře lucemburském u Svaté Marie zapadl nad ním kámen hrobový a družina královská, jež zbyla z nešťastné bitvy u Krešćaku, rozjela se do svých vlastí.

Pan Perchtold usadil se opět na Dřevíči jako královský kastelán.

Ale bylo-li srdce jeho dříve k lidu tvrdé, obrátilo se nyní v mramor. Za manželku pojal dceru po panu Vilému Zajíci z Valdeka a na Hanžburku, proslulém bohatýru českém; ale na Dřevíči předce jen míru, spokojenosti a štěstí neznali.

Celé dny a celé noci sedával královský kastelán v jizbě své uzavřen, nepřístupný choti své a k dítkám až běda nevlidný.

A když opustil časem komnatu, chvěli se lidé zděšením a když zaslechli dunění loveckých rohů, nikdo se neodvážil do lesů a každý se ukryl kde mohl, aby se nesetkal se zámečným pánem.

Jednou se syn starého Tomy také zapomněl, nevyhnul se s nákladem, pán pobodl koně a přední kopyta bujného hřebce okamžitě rozstřítila lebku ubohého Martina. Čerstvá krev potřísnila staletý dub nad ouvozem.

Úřadů proti panskému pychu nedovolával se žádný a běda také tomu, kdo by se byl odvážil.

A když se rozletěla krajem zpráva, že Karel, římský a český král, opět se chystá z Norimberka k jízdě do Vlach a že mezi rytířstvem, kteréž jej bude provázeti, jest také pan Sulislav Pozdeňský, zasvítilo oko Perchtoldovo podivným leskem a kolem rtů zakmitl se mu tak podivný smích, že se i čeleď, nelepši pána, toho výrazu ve tváři zažloutlé zděsila. —

Byl pochmurný, štedrý den roku 1354.

Tváře Perchtoldovy neviděli už ve hradě po dva dny.

Opět seděl tak uzavřen ve své jizbě. Na tváři zdálo se že mu dábelský smích zkameněl a zraky že každým okamžikem planou děsivěji a děsivěji.

„ — — — ve vřavě bitev vyhledával jsem smrt a v prudké seči chtěl jsem zahladiti obraz její. Ale ta smrt se na mne ušklebovala a jako syčen zmiže našeptávalo mi cos: žij a trap se!“

Dálší slova kastelánovi uvázla na rtech, oko zavadilo náhodou o kříž na stěně a tvář vzala na se ráz ještě příšernější.

„Úsměv ženy mě zdá se mi býti posměchem, celování dětí mých pokaždé uškntím a slova na rtech jejich proklínáním. A on? — V Pozdňi je nebe a to nebe mohl mít já [na Dřevíči. — Jsi mi dlužen Sulislave za přeražený meč a dnes mi zaplatíš!“

Tmavé oči zaletěly zase ku kříži.

„Dnes i v těch nejbídnějších chatrčích budou slaviti den tvého narození, já jej také oslavím; já jim také přinesu štědrého večera že se Sulislavovi zarazí v žilách krev po návratu nad nadělením Ježíška!“

Kastelán se náhle zdvihl, odrazil závoru a prudkým krokem seběhl do náhradí.

„Třicet koní! — Třicet smolnic!“

Čeledínové uvyklí na podivnástky pánovy dnes předce nějak se zarazili nad rozkazem pana Perchtolda.

Nad černými lesy visely těžké, šedivé oblaky.

Večerem nezasvítla ani jedna hvězdice a hospodáři marně vycházeli na zápraží, zdali neuvidí večernice, aby po tuhém, celodenním postu mohli zasednouti za stoly s plnými misami.

Vítr hučel tak temně, jakoby ani nebyl dnes štědrý večer a dívky, jež vycházely ven za humna do zahrady a poslouchaly, odkud že věje, aby se dověděly, z které strany as přijde o příštím masopustě ženich, chvěly se tajnou hrůzou a modlily se, aby jen nepřicházel od půlnoci, protože to bylo až k pláči, jak ty lesy pod půlnočním větrem šuměly.

V Pozdni očekávala Justina den co den návrat pana Sulislava.

Už čtvrt roku přeletělo nad zdejšími lesy, a ještě se nevracel. Dnes štědrý večer a o něm dosud ani pohádky.

Ubohá! — Zapomněla, že z vlašské výpravy nevraceli se mnohdy až za rok a za den, protože Vlaši nebrali to s poslušností k římským a zároveň německým císařům nikdy do opravdy, jedním rtem že slibovali a přísahali věrnost věkovitou a druhým rtem potichu šepotali nenáviděným cizincům pomstu a záhuby.

„Až vyrostu matičko, až unesu těžký meč, opášu se jím, až unesu přilbici, posadím si ji na hlavu a až unesu krunýř, připnu si ho na prsa a pojedu také do té Italie!“

Šestiletý hošík se přitulil při těchto slovech blíže k matičce.

„Čestí králové budou vždycky do Vlach jezdit. Viď že matinko!“

„A mne vezme Vaceslávek k sobě a budu viděti Řím a v Římě papeže!“ zahořčila dceruška.

Nejmladší chovala Justina na klíně.

„A já pojedu milé dítky s vámi a víte co vám ukáži?“

„Jak rostou v té zemi fíky?“

„Ne — ukážeš nám matičko olivy a pomeranče?“

„Ani to ne! — Ukážeš, už vím, skle-

něné zámky, v těch zámčích na práhu draky, ale ubité a zcepenělé.“

„Neuhodli jste! — Kde leží váš dědeček a vaše babička, vám okážu!“

A děti zatleskaly radostí, že uvidí dědečkův a babiččin hrob.

„Je to pod vysokou skálou v hezounkém háji u řeky. Na skále je zámek. V tom zámku já vyrostla!“

A mladá žena utichla. Tmavé, lesknavé oči se jí zkalily, bohatý, havraní vlas svinul se jí po úbělovém čele a duše letěla na perutích vzpomínek přes řeky, přes hory v oranžový báj, pod hrad veronských Skaligerů.

Jí samé vstupovala dnes na mysl jakási touha, jako již dávno, po kolik let ne: ještě jednou uviděti tu zemi rodnou, tu zemi opěvanou každým, kdo pásl zraky své na jejích půvabech.

„Pomodlíme se za tatíčka milouškově, aby se vrátil živ a zdrav a my také jeho návratu se dočkali ve zdraví.“

Matka položila nemluvnátko do kolébky a sama s dceruškou a hošíkem klekla před obraz Bohorodičky a modlila se s nimi za tatíčka, aby jim ho Pánbůh zachoval.

„Neslyšelaš matičko?“ ozval se náhle hošík, ustana na okamžik v modlitbě.

„Větry miláčku! — Tak z hluboka hučí dnes ty lesy. A o štědrý večer nikdo se nevydá na cestu.“

Děti s matkou se zase modlily.

Plameny v krbu vypryskly náhle prudčeji.

„Zase! — Poslouchej matičko!“ zašepkala bázlívě dívenka.

„Neboj se! — O štědrý večer nevycházejí zlí lidé na škodnou.“

Ale sotva že Justina ta slova dořekla, zadunělo několik prudkých ran, nádvořím rozlehly se surové výkřiky a do jizby vrazil vrátník uděšen, krvácející na rukou i na nohou.

„Lupiči! — Ukryj se paní má! Zdržím jich. Ukryj se s dětmi, můžeš těmhle dveřmi! — Zatarasím je! — Shasneme!“

Čeledín postavil se na práh s kopím v levici a v pravici s mečem, hotoť jsa skolit každého, kdo by se odvážil do jizby.

„Rychle paní má . . .“

V témž mžiku klesl však zbrojnoš s lebkou rozřatou k zemi a do komnaty vedral se muž v přilbě a brnění.

„Všecko si vezměte, všecko, co máme; jen nám nechte životy!“

Muž pozdvihl náhle hledí a příšerně se ušklebil.

„Pro Bůh! — Svatá Maria!“

„Pamatuješ se ještě na mou tvář! —
Já tvé nezapomněl do dneška!“

„Nechte nám matičku!“

„Nechte!“

Hošík s dívenkou sepínali ruce k neznámému veřelci.

„Jedu si k tobě teprve dnes a dnes mi tě nikdo nevyrve. Po tolik let jsem se těšil na dnešek. I v náručí své vlastní ženy jsem na tebe vzpomínal!“

A muž vrhl se prudkým skokem po ubohé paní a uchvátil ji v dračí náruč.

„Pomoz — pomozíš Bohorodičko!
Děti mé — osiřelé děti! Sulislave můj!“

A za každým tímto výkřikem ozval se sběsilý smích.

V jizbě bylo temno, oheň na krbu rozházen a toliko oknem šlehaly z venčí do komnaty plápolý požáru.

V malé chvílce hořel pozdeňský hrad se všech stran, široko daleko rozlévaje rudou, zlověstnou zář.

A kdykoliv zahučely lesy prudčeji, vyšlehl požární sloup k oblakům vždy výše a cestou k Srbči ujížděla v plném trysku tlupa jezdců. Kopyta koní se takofka půdy ani nedotýkala.

Děsný svatvečer hodů Božího vánočního na hradě pozdeňském leta Páně 1354!

Celý Boží hod a celý prostřední svátek hořelo. Vnitř se neodvážil nikdo. Na uhašení rozzuřeného živlu nebylo pomýšlení.

Co stalo se s nešťastnými, nevěděl také nikdo. Tušili smrt jejich v požárech.

Všeobecně myslelo se, že spáchán zde pých, jako na mnoha a mnoha jiných místech, zvláště v Hradecku a Litoměřicku, z nichžto v prvéjším Jan ze Smojna, přímým Pancěr, šířil postrach a hrůzu již pouhým jmenem svým.

(Pokračování.)

Popěvka zimní.

Ach můj milý Bože,
jak ta leta minou,
jako když ty vlny
jedna s druhou splynou.

Patřívám-li řeku,
volám žalně k sobě:
kde ty tvoje vlny
odpočinou v hrobě?

Cizinou snad půjdou,
tamo budou cizé —
u nás by nalezly
srdce zbožné, ryzé!

Kdybych s vámi mohl
do ciziny jíti,
musel bych své srdce
v cizé proměnit.

Neučím toho,
rád vás budu mít,
musíte však stále
nábožnými — býti. —
Fr. Al. Lhotka.

DOPISY.

Z Černošína dne 10. března 1877.

(Sv. missie.)

Na popeleční středu dne 14. února t. r. počali důstojní OO. Lazaristé z Vídne v našem chrámu P. sv. missii. Ačkoli ve všech skoro sousedních osadách farních missie se odbývaly, nebylo zde pamětníka tohoto duchovního dobrodiní. Jak žádoucí byla tudíž ve farnosti naší missie, dokázali nejlépe věřící sami živým účastenstvím v ní. Již v prvních dnech byly zpovědnice kajcníky tak obklopeny, že tři kněží nemohouce všechném učiniti za dost žádali p. faráře, aby telegrafoval do Vídne pro čtvrtého kněze, jenž skutečně druhý den (na I. neděli postní) svým bratřím na pomoc přijel. Dle výpovědi důst. pp. missionářů vykonalo bezmála 2400 věřících sv. zpověď a to nejvíce obecnou čili životní. Nemenší horlivost jevila se v poslouchání kázání, kteráž třikráte za den se konala. Nejen naši farníci, nýbrž i cizí putovali u velikém počtu do zdejšího chrámu P., takže po celých těch 11 dní — pokud missie trvala — měli jsme v Černošíně pravé dny sváteční. Na druhou neděli v postě po zpívané mši sv. požehnan byl před kostelem pamětní kříž a nesen ve slavném průvodu po městě. Za korouhvemi šly dívky školní, následovali hudebníci, jenž zpěv hudbou provázeli, za nimi nesly dívky bíle oblečené veliký věnec na kříž určený, za těmito nesli mládenci kříž zelením ovitý, za křížem se ubíralo duchovenstvo a lid věřící. Ač poříznost nebyla toho dne přízniva, zdánil se přece průvod k radosti všech účastníkův úplně. Po skončeném průvodu zasazen byl kříž na památku sv. missie u samého kostela. Závěrečným kázáním skončili se tito dnové spasení, jenž dlouho zajisté potrvají v blahé upomínce věrných křesťanů zdejších. Účinky sv. missie jsou potěšitelné, mnozí vyburcování jsou ze spánku náboženské netečnosti, vědomí katolické se oživilo a posílilo proti nevěreckým snahám několika liberálů, jenž

nevěrou svou veřejně se honosí a jenžby rádi cit náboženský v lidu věřícím docela utlumili. Dejž Bůh, aby účinky ty byly trvalé!

V. H.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup bude v neděli 18. t. m. v 8 h. ráno sloužiti tichou mši sv. v kostele sv. Josefa u OO. kapucínů na Novém městě, kdež pak v pondělí d. 19. t. m. o výroční slavnosti sv. Josefa, pěstouna Páně, bude o pouti tento pořádek služeb Božích: V 6 h. ráno bude tichá mše sv. a po ní česká exhorta, v 7 h. zpívaná ranní mše sv. jakož i v 8 h., kteráž se vždy obětuje na úmysl počestného spolku tesařského, v 9 h. bude tichá mše sv., v 10 h. německé kázání, v 11 h. slavná mše sv.; odpoledne o 4 hod. české kázání, pak nešpory, Te Deum a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 15—19. března u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově, od 20—24. u Maltůzů, 25—28, u nejsv. Trojice v Podskalí.

— J. Velič. císař pán daroval ve prospěch stavby nového kostela na Smíchově 5000 zl. — Její Velič. císařovna Maria Anna věnovala ke sbírce halíře sv. Petrského min. neděli v Praze konané 1000 zl. a chudým farního okresu sv.-Vítského 100 zl.

Z Moravy. Z Brna zasláno nám k nemalé radosti naší k uveřejnění v „Blahověstu“ toto „Provolání“. Že národ náš po staletých svízeli a útrapách a spánku smrti podobném dvou set let zase vzkříšen jest k životu novému, čilému a nadějnému, že nenáleží do této chvíle mezi národy vymřelé anebo vymírající — za to děkovati má po Pánu Bohu především těm ze svých synů, kteří plní lásky k vlasti své zasloužili si drahocenné dary ducha svého, a po celý svůj život neunavně pracovali o povznesení, vzdělání a ušlechtnění kleslého národa. — Jsou to naši spisovatelé, kteří pokud péro své zasvětili věci dobré, zajisté mezi největší dobrodince každého, tudíž i našeho národu patří a zaslужují jeho plně vděčnosti. A mezi těmi spisovateli, kteří v našem národě život i všechny síly bohatě nadaného ducha svého věnovali věci nejlepší, to jest křesťansko-moravnímu zvedení a ušlechtnění lidu našeho, jedno z prvních míst zaujímá oblíbený vypravovatel náš, František Pravda, či jak se pravým jménem nazývá, důstojný kněz Vojtěch Hlinka.

Kdo z čtenářů Moravských nezná toho

jména, kdo nepokochal se a nekochá posud v jeho roztomilých povídkách, které v tak věrných obrazech líčí nám život náš vlastní, domácí tak jak jest a jakým by býti měl a mohl, kdyby se ve všem a všudy šetřilo návodu veliké učitelky národů — Církve katolické. František Pravda patří též mezi nejplodnější spisovatele české a nebylo ještě před několika lety podniku literárního v Čechách a na Moravě, ve kterém by se Pravda nebyl horlivě zúčastnil, — Dne 17. dubna t. r. bude František Pravda slaviti své šedesátileté narozeniny; letos jest tomu též třicet let, co začal práce své uveřejňovati a jest tomu 35 let, co jest knězem. Neměli bychom také i my Moravané chopiti se té příležitosti, abychom projevili slavnému a ctihodnému jubilantovi byt sebe skromnějším způsobem svou vděčnost a úctu? Naším spisovatelům nekynou čestná vyznamenání, tituly, úřady a dary odnikud; jim jedinou, za to však nejvzácnější odměnou jest uznanost národu, jemuž sloužili. —

Katolicko-polit. jednota Brněnská chopila se věci té, a vyzývá tímto všechny cítěle Frant. Pravdy na Moravě, ve Slezku a Uherském Slovensku (nesnad jen spisovatele, neb jinak vynikající osobnosti), aby neobtěžovali sobě laskavě poslati své fotografické podobizny, a zároveň přiložiti nějaký příspěvek na Album buď „výboru katol.-pol. jednoty v Brně“ aneb „redakci ‚Hlasu‘ v Brně“, obě v besedním domě. Na fotografiích budiž v zadu napsáno jméno s úplnou adresou, stavem, tituly atd. p. zasílatele. Z přebytku po uhrazení útrat na album zakoupí se nějaký zvláštní dar. Fotografie zaslány buďtež do 5. dubna. — Ctěme a važme si kdo mezi námi pocty hoden jest a budou si nás vážiti i jiní. Zdař Bůh!

Za výbor katol.-polit. Jednoty v Brně: Dr. Josef Pospíšil, t. č. místopředseda. — Fr. Kutter, t. č. jednatel.

(Ješto v tomto svolání není zmínky o Čechách a čas kvapí, činíme návrh a vznášíme prosbu, aby cítělové zasloužilého jubil. z Čech své fotografie a sice každý vikariat zvláště ke dni 17. dubna přímo jemu zaslali na Hrádek u Sušice. Red Blah.)

Z Vídně přináší „Čech“ v čísle 57. svolání ku katolíkům Rakouska, aby súčastnili se všeobecného sjezdu katolíků rakouských, kterýž konati se bude ve Vídni v čase od 16. až do 19. dubna t. r. Přihlášky jakož i dotazy o věcech sjezdu se týkajících buďtež zasílány pod adresou: „Katolický dům spolkový, Reichsrathstrasse Nro. 3. I. ve Vídni.“ Jeho Svatost papež Pius IX.

dotčený sjezd schválil v breve, daném v Římě dne 19. června 1876, a udělil k němu své apoštolské požehnání. Předměty, o nichž na katolickém sjezdu rokováno bude, jsou: veřejný tisk, škola, umění, život katolický, katolicko-politická činnost spolková.

— V úterý dne 13. března zemřel ve Vídni provincial řádu *Milosrdných bratří* P. Dismas Remenarik, rytíř řádu cís. Františka Josefa, konsist. rada.

Paběrky.

4. Některé výroky Fr. L. hraběte Stolberga (Dokončen).

Patrně jest Schelling muž duchaplný, ale i třeštivě domýšlivý. O křesťanství mluví s úctou, a snad i věří v Božské poslání Krista, jehož „soustavu úplně objeviti teprve jemu, tomu Schellingovi, zachováno bylo.“ V dějepisu řídil se Stolberg ve svých slavných pracech dle dějepisů starých, jež neustále čítal. Dějepisec měl u něho tu hlavní úlohu, „aby postup Božské prozřetelnosti v dějinách zkoumal, drže se pravidla, že klíčem dějin světových jest *Kristus*.“

Co se umění vůbec a básnictví zvláště týče, žádal si, aby duchem nábožnosti vedeno bylo, za spravedlivé pokládaje, aby výtvoř duchu básnického přede vším dle své nábožensko-mravní ceny a pak teprve dle estetického ohledu byly posuzovány. Toto pravidlo jistotně jest i v theorii spravedlivé, i v praxi jedině s to, aby umění důstojnosti své nepozbylo a v úplnou znemravenlost neupadlo. „Pravdatť zajisté, že co jest svaté, jest i nejvyšším a vlastním předmětem básnictví, toho básnictví, které byť i bludné toliko to, co dočasně, viditelné, nesvaté jest opěvalo, přec unešeno bývá prapudem toho, co jest krásné a dobré, byť i prazřídlá krásy a dobra zapomnělo.“ Dle toho pravidla posuzuje všechny novověké básníky německé. Goetheova ducha uznává, ale přes to nic nešetří jeho marnivé nemravnosti.

O Schillerovi dí (list 20. kv. 1805): „Schiller tedy umřel; Bůh mu buď milostiv! Filosofie, náboženství, krásouchť pro pravdu a dobro úmrtím jeho získaly. Měť ducha k lesklému klamu, ale nikoliv k pravdě.“

Ale nejznamenitější jest náhled jeho o *moderním německém divadle*. „Vlastní škola nekřesťanského a znemraveného světáctví, které za naší doby všechnu dřívější sílu a počestnou povahu našich předkův podkopalo a neustále podkopává, jest — divadlo, ten lichometný učitel všech vášní, dle mého náhledu hlavní původce záhuby našich tak

zvaných vzdělaných kruhů. — Hlavní kouzlo divadla záleží v tom, že lichotí naší lenivosti, našemu rozkošnictví, naší hrdopýše. Čím prázdnější člověk sám v sobě jest, tím více jej tíží vlastní jeho bytnost. Navlhle jeho sutky ustávají zácpou, nebývají-li časem ohřívány, otřeseny. Ani ke čtení vypáchlých románů mnozí lidé nejsou. Co by jich dojati mělo, musí zrak i sluch jejich dráždit. Pročež jest jim milá každá schůzka; tak ubíjí rádi u večer částku svého času, to jest své jim samým obtížné, ač jinak milé jsoucnosti, v pestrém sboru divadla, rovněž skorem horlivě divající se hercům i zevlující na jiné diváky. Při takovém až čtyřhodinném sezení nebývá sice v lidech takových mnoho pudů vzbuzeno, ale oni tím prospívají — k ničemnosti skoro nezhojitelné. K takovému druhu náleží větší částka diváků, zvláště pak těch obstarlých již a schvístlých světákův a světaček.“ — Pro mládež pak vidí při divadle hlavní nebezpečí v tom, že se jí všechna autorita podkopává, srdce vysílaje, nevinnost hubí. „Čím pojmenujeme konečně lásku, když frašku se učení dovršuje, kteréž byla truchlohra započala?“ — Pročež zavrhoval neuprositelně i jinak nevinné divadelní hry mládeže, a když proslavená později básnířka Anna Droste-Hilfshofova jsouc dítě desítileté dovednou takovou hrou chvály po celém Münsteru dosáhla, spěchal Stolberg, aby matku upozornil na důsevní nebezpečí, kteréž takovou chválou něžnému dítěti hrozí. — Ale kde se má člověk vyraziti? V lůně své rodiny. Světáci prý ovšem ani nejsou s to, aby tušili, jaké slasti v domácím rodinném zátíší kvetou, pěstovány a žehuány jsouce okem vševládným toho Otce, který pění o lidstvo, jež sám miluje, lidem světil a je takovým ovocem za jich věrnou snahu již nyní odměňuje. Mnohonásobně žijí, kdo žijí i ve svých dítkách! Proto také považoval stav manželský základem vši společnosti. „Svatostí stavu manželského stojí anebo klesají všechny poměry lidské. Tento sňatek, z něhož lidská společnost jako z čistého zřídla se prýstí, jest páskou mezi nebem a zemí, patříc jednak náboženství, ano mu důstojnosti dodává, jednak státu, anť jej chrániti má, dokaváde sám sebe zachrániti žádá.“

A dle toho praví dále: „Jenom v křesťanském manželství možné jest křesťanské vychování, náležející nejprve rodině pak církvi. Osvícená vláda podporuje rodinné vychování a blahé v něm spolupůsobení církve ve škole a vyučování.“

Ve vyučování si žádá Stolberg křesťan-

ský základ, „ten-li se opustí,“ rce, „zavládne brzo převrácenost, jíž všecko bývá potupné a směšné, co k Bohu a k věčnosti poukazuje; I přílišné velebení, zbožňování pohanské starobylosti k tomuto zlu nemálo způsobilo.“ —

Tak soudil výtečník ten.*) Což by pak řekl, kdyby žil za naší doby, kdež všecko světské mudráctví přešlo v holé bezbožectví, básnictví a umění vůbec oslavuje nevěru, škola církvi jest odňata, vyučování mládeže děje se bez ohledu na Boha, manželský sňatek se považuje jako koupě tržní — a pak vrch vši zhouby to divadlo, se svou odevšad smetenou jedovatinou, kterouž srdce prostá a poněkud ještě nevinná kazí a otravuje, uvykajíc oči patřiti veřejně beze studu na věci, o nichž počestná mysl i pomněti se stydí, vychválující tu zchytralou ošemetnost, tu drzou prostopášnost, tu hrubý podvod? — Kam jdeme? — Kam dojdeme? *J. N. D.*

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Svazek 5. (dubnový) přináší druhou řeč na veliký pátek, dále na slavnost Vzkříšení Páně tři řeči, a 2 —3 řeči na pondělí velikonoční, a na neděli I—IV. po Velikonoci.

— „*Maria Regina.*“ Časový román od Idy hraběnky Hahn-Hahnové. Dílu I. sešit 8. (str. 337—384). Cena 20 kr. Nákladem „Zábavné bibliotéky“ v Brně.

— Nákladem kněhupectví: I. L. Kober v Praze vyšly tyto spisy: „*Kytice.*“ Sbíрка zábavného i poučného čtení pro mládež. Svazek IX. (Hrbatá. — Co jim scházelo? — Chudý sirotek z Dlouhé ulice.) Povědky pro mládež dospělejší od Františka Pravdy. S obrázkem. Str. 145. Cena 40 kr. — „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid.*“ Dílu I. sešit 6. (str. 321—384). Cena 20 kr. — „*Jih.*“ Historicko-romantické obrazy z dějin jihoslovanských od Prokopa Chocholouška. Druhé vydání. Sešit 8. str. 449—507), jímž ukončen díl první, jenž obsahuje povídky: Pole Kosovo, Mileva, Angora, a Poslední král Bosenský.

— „*Besedy mládeže.*“ Sešit 131.: „*Padělaný klíč.*“ „*Náramek.*“ Dvě povídky pro mládež od Marie Edgeworthové. Z anglického volně přeložil František Suchánek, učitel. S obrázkem. Str. 92. Cena 28 kr. — Sešit 132.: „*Malý krásoročník.*“ Sbíрка deklamací a jiných básní, kterouž ku prospěchu mládeže učinil Fr. A. Zeman, učitel v Praze. Stupeň první. (Básně dítkám 6—9letým.) S obrázkem. Str. 130. Cena

36 kr. Nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Antonín *Oliva*, jubil. kněz, farář u sv. Haštala v Praze, kanovník kolleg. kapitoly u Všeoh Svatých na hradě Pražském, býv. dozorce nár. škol na Starém městě, v Karlíně a na Volšanech, čestný konsist. rada, arcib. notář, majitel zlat. zásluž. kříže s korunou, atd. 11. března. Nar. v Praze 7. září 1788, vysv. 17. srpna 1812, byl 18 roků kaplanem u sv. Štěpána a plných 47 let farářem u sv. Haštala. Pohřební průvod vedl po vykonaných včera d. 14. března o 10. h. ve farním chrámu Páně u sv. Haštala zádušních službách Božích vdůst. p. kanovník Tersoh. Účastenství duchovenstva a lidu všech tříd a stavů bylo nad míru veliké, zásluhám v Pánu zesnulého stařečka přiměřené. Odpočívá na hřbitově Volšanském.

Ustanovení jsou:

- p. Josef *Plašil*, admin. za faráře v Klobukách.
p. Josef *Smělý*, kaplan na Slivici, za prvofaráře v Ratenicích;
p. Frant. *Maurer*, koop. z Mrtníka do Štěpánova;
p. Václav *Ron*, koop. ze Štěpánova do Mrtníka;
p. Josef *Ruml*, kapl. ze Slavkova do Bečova;
P. Jakub *Schubert*, ř. premonstr. v Teplé, za proz. kapl. v Slavkově;
p. Josef *Nessowetha* zůstal kapl. v Útvině.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Matěj *Hradecký*, kaplan v Zbynicích, 4. března (nar. v Kejnících 5. srpna 1851, vysv. 23. července 1876).

Ustanovení jsou:

- p. Josef *Fischbeck*, admin. za faráře v Puhoří;
p. Jakub *Hoffelner*, kapl. za admin. v Jablonci;
p. Václav *Melichar*, kaplan z Měčína do Žinkov;
p. Václ. *Svejda*, kaplan z Střelo-Hoštic do Měčína;
p. Matěj *Kolář*, býv. kapl. v Chrástanech, za prozat. kooper. v Střelo-Hošticích;
p. Frant. *Kolář*, neomysta, za 2. kaplana ve Stráži;
p. Jiří *Tauschek*, farář v Jablonci, vstoupil na stálý odpočinek.

Uprázdňené místo:

Jablonec, fara patronátu nábož. fondu, do 15. dubna.

*) Viz Fr. Leop. Graf zu Stolberg etc. v Joh. Jansen, die St. a M. L. XII. 2. st. 212. ad.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:
Celoročné 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Pastýrský list.

JAN VALERIAN,

z Božího milosrdenství a z milosti apoštolské stolice
biskup Budějovický, atd.
všem věřícím Budějov. diec. pozdravení a požehnání od Hospodina.

Drahé a milované ovečky ze stádečka Kristova!

Dlouhý věk jest veliký, žádoucí dar Boží, a jestli byl zasvěcen Bohu, a právo, spravedlnost a rozmáhání lidského blaha jest jeho heslem a snažením; jestli konečně ten, jemuž Bohem dlouhého věku bylo popřáno, stojí na tak vysokém místě, že s něho blahodárně působiti může na celou společnost lidskou: pak, Nejmilejší v Kristu Pánu, jest takový dlouhý věk zvláštní milostí Boží nejen pro toho, kterýž se z něho raduje, noprž i pro všechny ostatní, v jejichžto čele stojí a jenž ve všem tom požehnání, kteréž z toho dlouhého věku vyplývá, účastenství mají.

To platí ve vsí pravdě o našem Sv. Otcí, jemuž dobrotvivý Bůh takový dlouhý věk uděliti ráčil. Jestli to zvláštní řízení prozřetelnosti Boží, že za takových časů, kdy svaté církvi jest zápasiti s tak mnohonásobným protivěnstvím, a svatá vira katolická tolik čítá nepřátel, a nevěra a všeliká bezbožnost i bezpráví se tak silně ve světě rozmáhají, že pravím, za takových časů Pán Bůh Pia IX. nejen na trůn papežský povolal, noprž že tak dlouho stísněné a pronásledované církvi své jej zachoval a posud zachovává. Ten, jenž teď sedí na Stoličce Petrově, jest v skutku nejneohroženější zastávce a hajitel pravdy, prava a spravedlnosti v tomto našem zvráceném století. On jest to, jenž co pevná skála stojí uprostřed bouří a vlnobití

nynějšího světa, kteréž se vsí silou dorážejí na svatou církev Kristovu. On to, kterýž ničím nedá se odvrátiti od pravdy, práva a spravedlnosti, a jehož hlas před celým světem den co den dává svědectví Kristu Pánu a církvi jeho, a jež celý svět s obdivením a uctivostí poslouchá, ač žel Bohu přemnoží se dle něho neřídí a říditi nechtějí.

Pamatujete se, rozmilí v Kristu, že jsme 11. dubna l. P. 1869 světili jubileum jeho 50letého kněžství, že jsme dále 16. června 1871 slavili jubileum 25letého jeho papežského úřadování, jubileum to, kteréhož od časů sv. Petra se posud žádný papež nebyl dočkal. A slyšte, již nastává den jeho 50letého biskupského jubilea. Slavný a památný den ten připadá 3. června letošního roku. Slavný to zajiťe den, slavný a radostný pro něho, slavný a radostný pro nás všechny. Aneb což se nemají děti radovati, když se otec jejich dočkal nějakého slavného a jemu na nejvýše radostného dne? Třeba-li děti k tomu míti, aby, když otec se raduje, radovaly se s ním? Medle zdaž já vás duchovní synové a dcery Sv. Otce, mám teprv k tomu míti a šířenými slovy zbuzovati, abyste se s ním na tento jeho slavný den už teď v Pánu radovali? Mám-li vás i k tomu teprv zbuzovati, abyste co dobré děti soustrast měli se starickým Otcem svým, vidouce, an lodička Petrova, ač silná, Pánem Bohem poženaná ruka jest jejím veslařem, ze všech stran protivnými větry jest zmítána; vidouce, an nepřátelé Krista Pána a sv. církve, nešetříce vysokého věku jeho, poslední dny života mu ztrpčují a žalem a hořkostí naplňují? Zdaž, tážu se dále, nenastává nám tím větší povinnost, láskou, přichylností a vděčností otcovské srdce jeho potěšiti?

Jako jsme slavili pobožným a vděčným srdcem den 11. dubna l. P. 1869 a den 16. června 1871, tak slaviti budeme také příští den 3. června, v kterýžto den před 50 lety byl za biskupa posvěcen. Než ale, jak den ten oslavíme?

1. Především prosme už teď Hospodina nebeského, aby se svatému Otci našemu, papeži Piu IX. dal toho dne v žádoucím zdraví šťastně dočekať, aby ho zachoval podle velikého milosrdenství svého, a pomoc mu seslal se svatyně, a zničil všeliké úklady nepřátel jeho.

2. Dále vás v Pánu vybízím, abyste 3. června, jenž jest neděle po Božím Těle, četně se najítí dali při velkých službách Božích, a modlitby svoje za svatého Otce z pobožných srdcí vysílali k nebeskému Hospodinu, aby ho mocnou rukou svou střežil a dlouho ještě zachoval ke blahu svaté církve své. V tento den, avšak řijem letos, uděluje Svátý Otec všem věřícím, kteříž přijali Svátost pokání a nejsvětější Svátost oltářní a nábožně se pomodlí za obrácení hříšníků a rozšíření a vítězství sv. církve katolické, — plnomocných odpustků, kteréž i věrným duším, s Bohem v lásce spojeným a se světa smrtí sešlým, mohou se přivlastniti.

3. Dobré, vděčné děti, chtěje otci nějakou radost učiniti, přinášejí mu malé dárky. Chtějme i my se tak zachovati; dosvědčme svatému Otci živou, účinnou lásku svou. Jestliže dle vůle Boží se vespolek milovati máme takovou láskou, která se jeví nejen ústy nobřž i skutky, nuže zdaž takovou účinnou lásku nemáme na jevo dávatí také svatému Otci, jenž jest náměstek Kristův, nejvyšší viditelná hlava církve a nástupce apoštolského knížete sv. Petra? Všemohoucí Bůh dle nevyzpytatelných soudů svých, jejichžto moudrý a prozřetelný účel posud před očima našima jest ukryt, který však dřív nebo později před světem bude odhalen, dopustil, že svatý Otec o dědictví sv. Petra, o svůj majetek byl o-loupen od těch, jenž na způsob loupežníků do Říma a země jeho vtrhli, a tam všecko panství sobě присvojili. Nyní postrádá svatý Otec, nechťeje a nemoha od těch lupičů některaké podpory přijmouti, všech prostředků, jichžto mu jest nutně potřebí ke správě veškeré po celém světě rozprostřené církve a k zapravení nákladu na rozličné potřebné církevní ústavy; z čehož následuje, že jenom v účinné lásce věrných katolíků může najítí vydatné pomoci. A nyní suďte sami, zdaliž to není bohumilý skutek, když jej nejen obětí svých modliteb, něbrž i obětí svých milodárků podporujete, a zdali ten skutek bez odplaty

zůstane, ježto pravda pravdoucí jest, že co děti chudému otci dají, bohaté nese úroky. Za tou příčinou chtěje vám příležitost k tomuto dobročinnému skutku dáti, zařizena bude v každém farním chrámu Páně sbírka milodárků pro svatého Otce, jejížto způsob a čas zůstávají dvojíctihodným duchovním pastýřům. Doufám, a nechť mne naděje ta nesklame, že jedenkaždý věrný katolík nějakým menším větším dárkem dle možnosti své ochotným srdcem přispěje. Poněvadž pak jako z jiných i těch nejvzdálenějších zámořských zemí tolikéž z naší milé vlasti odejdou do Říma četní zástupové pouťníků a v čele jejich slavná bude deputace, protož této odevzdány budou ty naše milodárky, aby je se svým blahopřáním položili k nohou svatého Otce.

4. Takové sbírky ku podpoře svatého Otce dějí se už od více let nejenom v našich evropských zemích nobřž i v Americe a jinde, ano jsou země a diecéce, kteréž u této příčině v znamenité míře prosluly. Tak se děje i v Čechách již od roku 1861. Též zde bylo jako v jiných zemích založeno pod zvláštní ochranou nejblahoslavenější Panny Marie bratrstvo svatého Michala archanděla, které si vytklo za účel: „vzbuzovati a rozšiřovati ryze křesťanské a katolicko-církevní smýšlení, a osvědčovati toto smýšlení skutky křesťanské lásky a obětivosti vůbec; — zvláště pak vydatným spolupůsobením k zachování, podpoře a obhájení nezadatných práv svaté apoštolské stolice modlitbou a milodary.“ Toto bratrstvo letos bylo znovu zřízeno, a počne tímto rokem v celé zemi s odvojenou horlivostí činností svou. Stanovy tohoto od svatého Otce 11. listopadu minulého roku apoštolským požehnáním a mnohými duchovními milostmi naděleného bratrstva jakož i „Provolání ke všem katolíkům“ vlastní naší, kteréž ústřední pražský výbor pro království České tiskem uveřejnil, budou vám od našich velebných pastýřů příští neděli podobně jako tento přítomný pastýřský list oznámeny, a na žádost též sděleny. Zde toliko dokládám, že se tou jistou nadějí kojím, že Budějovická diecése, kteráž katolické své vědomí, svou lásku a věrnost ke svaté apoštolské Stolicí při každé příležitosti skvěle dává na jevo, že i v této důležité příčině své katolické smýšlení a přesvědčení osvědčí, a že všickni dokážete, že hotovi jste podporovati účel bratrstva toho, kterýž právě teď jste slyšeli, a ježž uskutečniti na nejvyšše nutnou potřebou jest nynějšího času. Duchovní milosti, kterýchž svatý Otec bratrstvu propůjčuje, a jichž se stávají údové toho bratrstva

oučastnými, neopomenou vaši domácí duchovní pastýřové vám oznámiti.

Dejž dobrotivý Bůh, aby i tato otcovská slova má nalezla ve vašem srdci živého ohlasu a bych se té radosti dočkal, že by nebylo v celé diecési Budějovické ani jedné farní osady, v kteréž by bratrstvo sv. Michala archanděla nekvetlo a blahodárného ovoce nevydávalo.

S tím vás všechny do mocné ochrany Boží poručím, vyzýváje Hospodina nebeského, aby vás hojnými dary lásky a milosti své naplnil. Amen.

Dáno v Budějovicích, na den blahoslav. panny Anežky České, 1877.

JAN VALERIAN, m. p.
biskup.

O kněžských postřizínách.

Kněžské postřiziny či tonsura jest oholené místo na temeni hlavy kněží katolických. — Přemnozí národové hledali a hledají až dosud v bohatých kadeřech a v jich umělém upravení a přiozdobení zvláštní chloubu. Čím delší vlas, tím čestnější byl pro toho, kdo se jím mohl honositi. Křesťanství, jímž vane duch pokory, nikoli marnivosti a pýchy, vždy a všude horlilo proti tomu. Leč v století prvním, druhém nebylo toho ani třeba; vždyť Římané — pohané i křesťané nosili krátký vlas, mezi kleriky a laiky nebylo u křesťanů zevnějšího rozdílu leč v skromnosti a pokore. Že pak v době zevního nátlaku bylo toto zařízení velmi prospěšné, jest na biledni. Kdo as z kleriků byl by unikl vzteku zuřivých nepřátel, kdyby již zevnějším znamením stal se znatelným? Čím kvapněji blížil se Řím svému úpadku, tím více mizel obyčej nositi krátký vlas. I křesťanští laikové podléhali znenáhla zlovyku vetřelému; aby i klerikové, jímž rukou biskupovou vlasy byly ustrženy, se nenakazili, nabádali zvlášť sněmové církevní biskupy, by od svých podřízených kleriků nošení krátkých vlasů přísně žádali najmě když i mnozí zbožní laikové za dlouhý vlas se styděli. Nad to v nejednom klášteře již za času sv. Epifana vešlo v obyčej, že klerikové netoliko krátký vlas nosili, nýbrž i týmě hlavy oholiti si dávali. Poněvadž pak biskupové bráni hlavně z řeholníků, našel týž nový způsob kněžských postřizín i mezi světským duchovenstvem četných následovníků obzvláště když sami biskupové na nošení tonsury naléhali. Toto oholení hlavy bylo tu větší, tu menší a řídilo se nejvíce podnebím té které krajiny. Tak vznikla tonsura sv. Petra, při které

vrchol hlavy ostřížen a věnec vlasů zůstává; tonsura sv. Pavla, při níž celá hlava oholena bývá, tonsura Šimona Maga, jež záleží v podobě palměsíce (ad instar semicirculi, qui anteriorem capitis partem ambiret. Thomasin „Vetus et nova ecclesiae disciplina lib. II. pag. 262) Kněžské postřiziny ač nejsou svěcení (ordo), nýbrž toliko příprava k svěcením, nepostrádají přece důležitosti. Tonsurou stává se laik klerikem, tonsurou oddělen bývá od věřícího lidu a postaven na první stupeň „rodu vyvoleného, královského kněžstva“; tonsurou dává se každému naděje, že i on bude jednou uznán za hodna k přinášení předrahé oběti a rozdávání vznešených tajemství. Po tomto posvátném obřadu má tonsurista odložití vše, co by mu kdy v jeho vznešeném povolání bylo na závalu; má výhost dáti choutkám, žádostem světským a jeho veškeré snahy mají se jen vzřítu nésti k nadhvězdám končinám. Dnem a nocí mají rtové tonsuristy šeptati: „Hospodin díl dědictví mého a kalicha mého, Ty jsi, jenž navrátíš mi dědictví mé!“

V kterém srdci trůnila závist, tam po přijetí tonsury má se uhostiti pravá láska, kde dříve dlela pýcha, tam musí neličená pokora svůj stánek rozbíti. Kdo jednou k nebeským výšinám dospěti touží, musí dříve do hlubokosti pokory sestoupiti. Milost Boží padá s nebe jako rosa, skálu pýchy svou vláhou nepronikne, údolí však pokory omlazí. Pokoru musí si tedy každý klerik v plné míře zamilovati, onu pokoru, která nehlédá jiného leč králoství Božího, pokoru, jež netouží po vyznamenání, hodnostech, bídném mamonu, pokoru, která dvéře ráje otevírá. Tím, že biskup kandidátům stavu duchovního před udělením čtyř nižších svěcení na čtyřech stranách hlavy a u prostřed několik vlasů ustrihne, což jiného se vyznačuje než pokora, odříkání se světa a jeho lichých rozkoší? — Kěz by si každý klerik pokoru srdcem upřímným zamiloval! Vždyť pokora činí z lidí tělesných nebešťany; pokorného Bůh opatruje a vysvobozuje, pokorného miluje a těší; k pokornému se laskavě naklání, pokornému hojnou milost udílí, pokorného po velikém snížení k slávě pozdvihuje. „Na kom jiném spočívati budu, ne-li na poníženém, skroušeném a na tom, jenž se těse před slovem mým“ praví Hospodin. — Která přední ctnost má zdobiti klerika? — Pokora. Která na místě druhém? — Pokora. A která na místě třetím? — Pokora!

Kněžské postřiziny mají dle ctihodného Bedy upomínati na trnovou korunu Spasitelovu. K větší potupě ověnčili židé jeho

svatou hlavu korunou z trní; učeníku, chceš býti nad mistra, mniš, že tobě za dnů našich lepší kyne odměna? — Hanou, urážkami všeho druhu, pronásledováním a také žalářem odměněny bývají věrné práce a namáhání. Z té příčiny zkus každý sám sebe, dříve nežli státi budeš na prvním stupni, jenž vede k svatostánku Nejvyššího, máš-li dosti síly, s dostatek sebezapření i pokory, bys co věrný dělník na vinici u kříže svého Vykupitele nalézal útěchu i posilu k velkým, těžkým zápasům. Avšak jako trnová koruna, Spasitelova změnila se v lesklý diadém královský, tak i tvá koruna potupená promění se kdysi ve vavřínový věnec oslavenců. Ač žijeme v dobách ne příliš utěšených, hodnému kleriku dostane se úcty u všech rádných a poctivých lidí, byť i horlivými katolíky nebyli.

J. Ježek.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.

(Pokračování).

(*Pravdy náboženské se nám podávají autoritou neomylnou.*) Víra předpokládá nejen že se Bůh zjevil, nýbrž i, bychom znali nepochybně a neomylně, které pravdy zjevil. Nemohu na př. uvěřiti v přítomnost Ježíše Krista ve Svátosti oltářní, nejsem-li způsobem nepochybným ubezpečen, že Ježíš Kristus zjevil, že je v této svátosti opravdově přítomen. Jest ale čirou nemožností, abych rozumováním a diskussí se dodělal dokonalé jistoty, poněvadž všechna jistota, jižto mohu takto nabyti, záviseti bude jen na větší či menší mé rozumnosti a soudnosti, kteréžto se ovšem na omylu mohou octnouti, aby se nesou k věcem, jež samy sebou patrný nejsou.

Ostatně, kdyby víra na tom závisela, jak kdo články sporné prozkoumá a prozpytuje, pocházelo by odtud, že by se řídila víra dle bystřejšího ducha, jímž by každý byl obdařen a který člověk by byl sprostým a neučeným, nebyl by víry ani schopen, což ovšem jest naskrz nemístné nerci-li pošetilé; poněvadž je víry všechněm lidem stejně třeba, je patrné, že všichni musí míti stejnou jistotu toho, čemu jest jim věřiti a tou příčinou je třeba, aby se články víry předkládaly všechněm autoritou neomylnou, jižto všichni učení i neučení bez rozdílu se cele podrobovati jsou povinni. Když Kristus, vyučovav apoštoly za svého veřejného života a učiniv jim podrobný nástin své Církve za čtyřiceti dnů mezi svým z mrtvých vstáním a na nebe vstoupením, je poslav hlásat vše-

mu světu pravdy, jimžto on sám je byl učil, a jejichžto známosti všichni měli dojíti, dal jim prostředek, jímž by se všudy osvědčovali jakožto jeho poslanci činíce totiž divy, jimiž nade vši pochybnost dokazoval, že od Boha poslání jsou. Co bylo povinností těch, jimž apoštolé zvěštovali evangelium a oznamovali vznešené pravdy a tajemství naší víry? Přijímají vděčně tyto vzácné pravdy, je věřiti bez otálení a beze vši jiné zkoušky leda, jsou-li apoštolé od Boha skutečně poslání, o čemž se ale každý i učenec i člověk sprostý snadno mohl přesvědčiti, protože zázraky následující na kázání evangelia byly důkazem patrným, makavým a nezvratitelným, že apoštolé mluví jmenem božím. Jakmile jednou na jisto bylo postaveno, že jsou apoštolé poslání od Boha, každá pochybnost o pravdě evangelia každá diskuse jejich nauky byla hříchem a který člověk si takto vedl, stával se nehodným vzácného daru, jímž jest víra. Apoštol Pavel káže v Athénách uprostřed Areopagu vykládá tajemství nauky křesťanské. Poslouchali ho pozorně; ale když se jal mluvit o vzkříšení mrtvých, někteří údivě této rady se mu posmívali a někteří že se zatím rozmyslí a ho o tom podruhé poslechnou (Sk. ap. 17, 32, 34); jiní konečně uvěřili a přidržíce se Pavla dali se pokřtiti. První měli z mrtvých vstání za nemožné a pro tu jedinou příčinu, že se tato pravda přičila pyšnému jejich rozumu, zamítají ji, nehodlajíce zkoumati, o jakou autoritu se opírá. Druzí se k učení Pavlovi nacylovali ale chtěli, aby podal důkazy, že Bůh skutečně tuto pravdu zjevil. Třetí konečně, vidouce divy, jimiž apoštol učení podepíral a uznávajíc ho za poslance Božího, věří pokorně všemu, co jim jmenem Páně jest zvěstováno. Ti jediní z posluchačů Pavlových, kteří nebyli všichni areopagity, rozumně si vedli. Mnozí z přítomných jistě nebyli s to zkoumati, je-li vzkříšení možné či nic, mnozí by nebyli mohli pochopiti a oceniti důvody, jimiž by Pavel byl utvrzoval tento článek aneb aspoň dokazoval, že Kristus mu v pravdě učil. Kdyby víra vymáhala takového zpytování, velmi málo lidí by bylo povoláno k víře, či raději nebylo by vlastně ani víry, poněvadž by se smýšlení každého opíralo jen o důvěru, jež má každý ve svůj rozum. Ale apoštol kázal všechněm, kteří ho poslouchali, všichni byli stejnou měrou povinni k jeho slovům přivolití; všem tedy, aby upevnil jejich víru, pohnutek dostatečných musel poskytovat a vskutku nebylo mezi nimi ani jednoho, jenž by se nebyl mohl snadno přesvědčiti, že sv. Pavel je vy-

slancem Božím a tou příčinou že všechno, co mluvil, se označovalo pravdivostí, již nikdo bez viny nesmí se protivovati. Zdravým tedy rozumem se spravovali jediné, kdo uvěřili, ti pak, kteří sobě žádali zkoušení učení dříve než by mu uvěřili, s rozumem se nepotázali. Pročež také Pavel nikterak se neměl k tomu, aby přesvědčoval tyto rozumáře a vykládaje dále své učení, chtěl, aby mu uvěřili pro boží autoritu, kterou byl opatřen. Nevím co by se víc protivovalo víře nežli přirozená naše pýcha; člověk se nikdy rád nepodává a nepokořuje a hlavně svůj rozum nerad podrobuje. Přichází-li kdo zvěstovat lidem pravdy, kterých až posud neslyšeli, zdá se jim, že chce nad nimi jakousi svrchovanost provozovati; honem se mu počnou brániti usilující všemožně, aby se nezdáli býti přesvědčeni, což by pokládali za svou porážku. Osoby z lidu, sprosté, nevědomé, bývající stále závislými, nebývají arci v této příčině citlivy: avšak u lidí, kteří duchem, vědomostmi a postavením ve společnosti lidské vynikají, jeví se býti tento cit velmi živým. Z té příčiny si vznešení, vzácní, a vzdělaní z počátku víru křesťanskou málo oblibovali, za to však lid hojně se k ní přidával. „Vizte povolání své (k víře)“ připomíná sv. Pavel prvním křesťanům, „že jest mezi vámi málo učených, málo mocných, málo urozených.“ Chce-li kdo vejíti do království nebeského a z té příčiny do Církve Kristovy, která jest jeho královstvím na zemi, musí se ponížiti a svůj rozum autoritě podrobiti.

Táž pýcha, která byla hlavní či pravdivěji řečeno, jedinou překážkou u rozšiřování křesťanství, byla taktéž příčinou všech v Církvi bludů po všecka sloletí. Lidé marniví a nepodajní vykládali si Písmo sv. po svém způsobu, snažili se opravovati smýšlení lidu podle svého zdání a stali se zakladateli sekt vnaďou po všechny časy mocnou, novotou totiž a neodvislostí, kterou slibovali, navábivše sobě společníků. Už za doby apoštolů někteří povstali, chlubic se, že více vědí než jejich učitelé a lépe znají učení křesťanské než ti, jimž je božský Spasitel přikázal celému světu kázati. Nevíme, že se kdy apoštolé s těmito lidmi hádali, ovšem odkazovali je toliko ku svému božskému poslání. Kdykoli konečně o to běží, aby lidé svedeni anebo ve bludu narození, vrátili se ku pravdě, jakožto největší překážka se vždycky pýcha vyskytuje. S lidmi prostými, jenž mají srdce čisté a mysl přímou, není potíže. Ale kdykoli je se nám setkati s takovými, kteří si zakládají na svém duchu a vtipu, na svých

vědomostech, by i žádostivi byli pravdy, bývá rozprav a rozvah bez konce, predsudky osobní i národní a tisíce jiné pohnutky, aniž by oni sami toho často si všímali, jimi ovládají. Pročež takoví buď nikdy pravdy nedocházejí, ačkoliv ji hledají, buď se k ní dostávají až když drahocenný čas ztratili, jehož lépe mohli užiti. (Pokrač.)

DOPISY.

Od Českého Brodu dne 17. března 1877.
(Sv. misie v Tismicích.)

Důstojný, o spásu svých osadníků pečlivý Tismický pan farář Bedřich Hingst připravil svým ovečkám ve dnech od 4. do 10. března slavnost zvláštní, hody duchovní; konali totiž v těch dnech v. OO. Redemptoristé ze Sv. Hory v tamnějším chrámu Páně sv. misii za velikého účastenství nejen domácích, ale i z okolních osad příslých zbožných katolíků. Již dle uvítání, 3. t. m. když důstojní OO. sem ze Sluštic přišli, dalo se hojné účastenství očekávati, avšak ty davy, jenž se k uvítání dostavily, byly pouhý stín toho množství, jež se v následujících dnech k Tismicům hrnulo. V neděli dne 4. započala sv. misie. Dopoledne konali Vel. OO. dvoje kázání v přeplněném chrámu, odpoledne měly přípravu a sv. zpověď školní dítky, v kostele pak, opět přeplněném bylo rozjímání sv. růžence a opět kázání, v pondělí ráno slavné přijímání dítek při zpívané mši sv. Každý den měly odpoledne rozličné stavy svá zvláštní cvičení a vždy každý stav pro sebe sv. přijímání. Ve středu odpoledne bylo odprošování nejsvětější Svátosti oltářní; nelze popsati dojem, jaký způsobilo kázání důst. p. rektora, a když lid k slzám pohnutý svého pana faráře hlasem třesoucím slyšel volati: „Odpusť Pane, odpusť lidu svému!“ — tu jako jedním rázem celým chrámem Páně hlasitý pláč a štkání se rozlehlo. Ó, na okamžiky zajisté tak dojemné nikdy nelze zapomenouti. Podobný dojem učinilo též druhý den poroučení se osady v ochranu nejblah. Panny Marie. Největší nával lidstva byl v pátek, když byl svěcen krásný misi-onářský kříž; toho dne byl by nepojal ani ještě jednou tak velký chrám to množství shromážděného lidstva. Kéž by byli viděli ti, jenž nám víru naší svatou zlehčují, to množství zde shromážděných katolíků, jenž veřejně svou víru takto osvědčují; snad by uvěřili, že marné jsou snahy jejich, aby nám víru ze srdcí vyrvali. Velebný byl průvod se sv. křížem, jež 24 mládenci nesli, krásný tento 4½ sáhu vysoký kříž postaven

jest u vchodu do chrámu Páně. V sobotu měly panny společné sv. přijímání a zároveň konalo se poslední závěrečné kázání, načež odpoledne opustili vel. Otcové provázení díky veškerých osadníků Tismice a ubírali se do Řičan, aby tam o díle bohumilém dále pracovali. Za těch několik dní, co zde vel. Otcové pobýli, přistoupilo k stolu Páně přes 840 osob, počet to zajisté velký, ježto osada málo přes 1000 duší čítá. Ku konci budiž mi dovoleno vysloviti zde city nejen své, ač jsem z osady cizí, ale též city vděčnosti, jež jsem od osadníků tamnějších čteně projevovali slyšel. Bůh milostivý račiž důst. panu faráři, jenž žádné oběti se nehrozil, aby nám milostiplné hody uchystal, a vel. Otcům za jich laskavou obětovnost svého pozebnání uděliti a veškerou snahu jim zde i na věčnosti odplatiti.

J. Sv., řemeslník.

Z Dřevčic, u Brandýsa n. L. 20. března 1877.
(Farář Alois Bednářík †.)

Obecnou soustrast vzbudil v celém okolí zdejšími tragický osud našeho milého pastýře duchovního vp. Aloise Bednářka. Téměř po dva roky sklíčen byl těžkým neduhem levého ramene, jenž se stal posléze nezhojitelným. Nezbyvalo ubohému, než aby se podrobil bolestné amputaci levé ruky. „Za měsíc bohda opět se užijeme“, pravil před odjezdem svým do všeobecné nemocnice Pražské loučce se spláchem s osadníky. Než v knize Prozřetelnosti bylo psáno jinak. Ačkoli choré rámě výtečnou zručností lékařskou od těla odňato bylo, podlehl dne 16. t. m. nelitostné smrti, jsa již dříve přestálými krutými útrapami značně vysílen. Až do poslední chvíle života svého kojil se naději, že se brzy pozdraví, a obdrží od duchovní vrchnosti dispensi, aby obřady církevní jednou rukou vykonávat mohl. — K přání vděčných osadníků převezena byla tělesná schránka v Pánu zesnulého do Dřevčic, kdež v den sv. Josefa za valného účastenství domácího i přespolského obecnstva k poslednímu odpočinku uložena jest. Církevní obřady i vzletnou promluvu nad zvěčnělým vykonal vdp. vikář Ant. Slavíček, rekvie sloužil dp. Fr. Schauer. Okolní duchovenstvo dostavilo se k pohřbu téměř v úplném počtu, mezi nimi i Staroboleslavští kanovníci vd. páni Breischl a Kellner. — Zvěčnělý narodil se v Hořicích 20. března 1828, kaplanoval horlivě v Brandýse n. L. a Kostelci, a byl posléze na šestý rok farářem v Dřevčicích. V obcování byl milý, srdce dobrého, povahy skromné a lidumilné. V okolí byl

též chvalně znám jako dovedný včelař. V srdcích osadníků svých zbudoval si nebožtík trvalý pomník lásky a vděčnosti. Budiž zde veřejně vytčeno na počest osadníků Dřevčických, že svému zesnulému pastýři duchovnímu projevíli poslední úctu netoliko měrou slušnou, nýbrž skutečně skvělou, uhradivše nadto i nevšední ochotou veškeré výlohy pohřební dobrovolnými milodary. Utěšený zajisté jest zjev, že lid náš přes všeliké úsilí liberálů a neznabohů našich, kteříž Církev sv. a služebníky její podezřívají a zlehčují se snaží, lne posud upřímnou láskou a přítulností k duchovním pastýřům svým. V.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup udělil včera v arc. semináři, kdež od 21. t. m. duchovní cvičení (exercicie) se konají, 10 alumnům sv. birmování. Zítra v 8 h. ráno udělí J. Eminence tamtéž alumnům II. roku první tonsuru a v úterý alumnům III. roku čtvero nižších svěcení. U večer před každým tímto úkonem bude mlti k svěcencům řeč.

— Starožitný kostel Zvěstování Marie Panny v *Slupech* bude dnes o výroční slavnosti obecnstvu otevřen. Odpoledne bude tam o 3. h. kázání a pozebnání.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 28. března u nejsv. Trojice v Podskalí.

— Pořádek služeb Božích ve sv. týdnu v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě: Ve *středu* o 4. h. odp. církevní hodinky či tmavé jitřní (Matutinum tenebrarum). Na zelený *čtvrtek* v 8 h. tichá mše sv., při kteréž Tělo Páně podávati se bude čís. k. úřadům, v 9 h. slavná mše sv. (J. Emin. p. kardinal), svěcení olejů, sv. přijímání duchovenstva i lidu, přenešení sv. hostií a mytí nohou 13 chudým starcům; odpoledne o 4. h. jitřní. — Na velký *pátek* v 8 hod. české kázání, v 9 hod. sv. obřady, pašie, přímluvy, líbání sv. kříže, mše „praesantificatorium“, přenešení nejsv. Svátosti do Božího hrobu, něm. kázání; odpoledne ve 4 h. jitřní (Matutinum); návštěva Božího hrobu — Na bílou *sobotu* o půl 9. svěcení nového světla, paškalu, a v kapli sv. Václava křestní vody, pak zpívaná mše svatá; odpoledne v 5 hodin slavnost Vzkříšení Páně. Všecky tyto sv. obřady — vyjímaje svěcení svíce a vody — vykonává Jeho Eminence nejdůst. p. kardinal, jenž též v *neděli* velikonoční bude sloužiti pontifikální mši sv., po kteréž udělí apoštol. pozebnání spojené s plnomocnými

odpustky pro všechny ty věřící, kdož z hříchů svých skroušeně se vyznali a nejsv. Tělo Páně přijali.

— Porádek služeb Božích ve svatém témdni v c. k. *dvorní kapli* na hradě: Ve *středu* o půl 5. h. odp. tmavé jitřní (Matutinum). ve *čtvrtek* ráno v 9 h. zpívaná mše sv., přijímání, průvod; odp. o 1/2 5. jitřní; na velký *pátek*: v 9 h. ráno pašie a ostatní sv. obřady; odp. o půl 5. jitřní; v 7 h. kázání o umučení Páně, zpěv „Miserere,“ pozehání s ostatkem sv. kříže. Na bílou *sobotu*: v 9 h. ráno svěcení velikonoční svíce, prorocství, zpívaná mše sv.

— Slavnost *Vzkříšení* (z mrtvých vstání) Páně bude se konati na bílou sobotu odp. o 4. h.: u sv. Vojtěcha (u Prašné brány, c. k. vojsko), u Milosrdných bratří, u Všech Svatých a na Karlově. — O půl 5 h. u sv. Josefa na Novém městě a u Voršílek. — V 5 h. v Týně, u sv. Ducha, u sv. Ignáce, na Skalce, u sv. Apolináře, u sv. Mikuláše, u Karmelitek na Hradčanech, u sv. Víta, u nejsv. Trojice v Podskalí, na Vyšehradě a na Smíchově. — V 6 h. na Strahově, v Loretě, u sv. Tomáše, u P. Marie Vítězné, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nejsv. Trojice na Spálené ulici, u Matky Boží Sněžné, u sv. Štěpána, u sv. Petra, u sv. Havla, u sv. Haštala, u sv. Františka (křížovníků), u Dominikánů, v Karlíně, na sv. poli Malostranském, na Volšanech a v Bubenči. — O půl 7. h. u sv. Kajetána na Malé straně. — V 7 h. u sv. Jakuba a v Emausích.

— *Konference* či duchovní přednášky výhradně pro pány budou se letos jazykem německým konati opět v zrcadlové (gymnasialní) kapli v Klementině od 26. do 31. března vždy u 7. h. u večer.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*.“ Ročníku XVIII. číslo 2. Obsah: Nauka o státu politickém sv. Tomáše Aquinata (podává dr. Jan Bílý, farář); patronové Srbští (pokrač. prof. K. Smídek); jakými prostředky může správce duchovní proti častému znesvěcování neděl působiti (otázka konferenční, napsal Ed. Brynych, kapl. v Hradci Král.); vznik a význam řádu hvězdného kříže (pod. prof. dr. Schindler). *Kronika*: k církevní statistice v říši rakouské jmenovitě v Moravě a v Slezsku; novela k zákonu manželskému; zvláštní případ při sv. přijímání; De cultu Sanctissimi; kdy přestává povinnost, dostaviti se k odvodu; university jinde a u nás; akademie křesťanská; schůze výboru Dě-

dictví sv. Prokopa a seznam vkladů. V „liter. oznamovateli“ posouzeno 19 spisů, v „hlídce“ oznámeno 14 časopisů. Svazek 3. vyjde 28. dubna.

— „Hlasy katol. spolku tiskového.“ Rok 1877. Číslo 1.: „*Před oddavkami*.“ Obraz ze života pro život. Napsal Josef Souhrada. Str. 58. Cena 18 kr.

— O hospodářských novinách: „*Wiener landwirthschaftliche Zeitung*“ (viz čís. 4. „Blah.“) dochází nás další zpráva, že toto podniknutí vyslalo na cestu okolo země znalce, jenž v dalekých zemích hospodářské poměry skoumá a o nich dopisuje. Letošní ročník dotčených novin uveřejnil již sedm zajímavých dopisů o poměrech hospodářských v Kalifornii, jež pocházejí z péra onoho cestujícího, totiž dra. C. Hermanauze z akademie Wormské. Je to zajisté pokrok, nebo dosud konali cesty do dalekých zemí kromě obchodníků a diplomatů jenom učenci za příčinou místo- a zeměpisu, botaniky a zoologie, nyní jde za nimi na zkušenou i ekonom; ač vše to před nimi zkusili a ohledali katol. misijnáři.

— „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid*.“ Dílu I. sešit 7. (str. 385—448). Cena 20 kr. Nákladem kněhkupectví I. L. Kobra.

— (Literární činnost Jesuitů.) „*O. A. M. D. G.*“ Jak tomuto svému heslu rozuměli *Jezuité*, jak statně a svědomitě je od počátku svého řádu až po jeho dočasné zrušení všude a ve všem plnili, to pozná každý kdo spravedlivě dějiny jich pováží, ba i kdo nepředpojatým okem vůkol sebe pohledne. I to kamení jejich staveb volá, i ty knihy jich pilností psané mluví a hlásají po všem světě: „*Všecko k větší slávě Boží!*“ Ale ihned když asi v dvacátém roce po svém zrušení opět byli obnoveni, ač v tísní času opět se toho hesla uchopili a dle něho pracují počtem na tisíce po celém oboru zemském, působíce tak všude ve všem „*k větší slávě Boží*.“ Nejsme s to aniž pak místo stačí, abychom zevrubně toto jich působení udali a vypravovali, ale na to poukázati hodláme, jak horlivě a prospěšně uchopili se *šesté velmoci*, aby ji k obraně a prospěchu církve svaté a tudíž i k větší slávě Boží obrátili a použili, myslím *tisku*. Aniž [pak tu lze vyčísliti všechny ty knihy, pilnými údy tohoto slavného řádu v každém oboru v novější době vydané; nýbrž podotkneme jenom, (Dle St. a. M.-L. XII. 2.233.) jaké „*časopisy*“ od Jesuitů zcela nebo z části se nyní vydávají. Pravíme od „*Jesuitů*,“ nikoliv pak od „*Tovaryšstva Ježíšova*;“ neboť každý časopis má svou zvláštní zprávu a za každý článek odpovědným jest buď spisovatel jeho anebo, není-li jmenován, dotýčná redakce. (Dok.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Alois *Bednářík*, farář v Dřevčicích, † po dlouhé a trapné nemoci d. 16. března ve všeobecné nemocnici Pražské, odkudž tělo do Dřevčic převezeno a tam 19. t. m. pochováno bylo; (nar. v Hořicích 20. března 1828, vysv. 29. července 1852).

Vyznamenáni jsou:

- p. Ant. *Viktorin*, farář ve Vel. Újezdě, správce vikar., jmen. skutečným arcib. vikářem okresu Křivoklátského;
p. Ant. *Malec*, farář v Ovenci (Bubenči),
p. Frant. *Matoušek*, farář v Ouněticích, a
p. Jan *Sedivec*, farář v Plasích, obdrželi expositorium canon;

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Franěk*, farář z Nižboru do Lužné;
p. Frant. *Jiráček* za interkal. administr. u sv. Haštala v Praze;
p. Ignac *Švancara*, proz. kapl. za admin. v Nižboru;
p. Frant. *Vinklár* zůstal kapl. v Leštanech.

Uprázdňená místa:

- U sv. *Haštala*, fara patron. hlav. města Prahy, od 14. března.
Místo *zpovědníka* při metrop. chrámu sv. Víta v Praze, od 16. března.
Nižbor, fara patron. poruč. kníž. Fürstenberga, od 18. března.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Grössl*, farář v Korkusově Huti, 11. března (nar. 15. června 1819, vysv. 22. července 1845);
p. Šimon *Mottl*, děkan v Červené Řečici, 14. března (nar. v Dražovicích 4. květ. 1822, vysv. 1. srpna 1846).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Florian *Iser*, kněz na odpoč. v Chomútově, dne 17. března (nar. v Přísečnici 23. května 1849, vysv. 21. červce 1872).

Vyznamenáni jsou:

- p. Josef *Kočí*, děkan ve Vysokém, správce vik. úř., jmenován skut. vikářem a konsist. radou;
p. Ferdinand *Sieche*, kněz na odpoč. ve Varnsdorfu, obdržel právo synodalí.

Uprázdňené místo:

- Světlá*, fara patr. kníž. Kamila z Rohanu, do 19. dubna.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Fr. *Hirschberg*, farář v Dolní Olešnici, dne 12. února (nar. v Bärnwaldě dne 20. list. 1839, vysv. 31. évce 1864);
p. Ant. *Safránek*, farář v Krchlebsích, dne 8. března (nar. v Písku 20. květ. 1819, vysv. 1. srp. 1846).

Vyznamenáni jsou:

- P. Wolfgang *Morávek*, O. S. B., řídítel gymn. v Broumově, titulem bisk. notáře;
p. Josef *Mach*, děkan v Náchodě, jmenován b. vikářem na místo p. děk. Jos. Fikeise, jenž se úřadu toho vzdal.

Ustanoveni jsou:

- p. Vinc. *Nýlt*, far. os. v Kohoutově, za far. v Heřmanicích u Jaroměře;
p. Vinc. *Kvapil*, admin. v Heřmanicích, za far. v Liciborčicích;
p. Ignát *Paták*, administrator, za faráře v Sedlcích;
p. Jan *Macháček*, admin., za faráře v Dohaličkách;
p. Frant. *Bráza*, admin., za faráře v Košicích;
p. Ferdinand *Římek*, far. v Uhersku, za faráře v Krouné;
p. Václav *Pišl*, far. v Práčově, za far. v Lánech na Důlku;
p. Ignát *Koráb*, kapl. v Lanškrouně, za faráře v Orliče;
p. Antonín *Višo* za kaplana v Kyšperku;
p. Zefřin *Benesch* za kaplana v Ždírci;
p. Martin *Másilko* za kooper. v Štokách;
p. Václ. *Uhlíř* za zat. kapl. v Třeběchovicích na místo nemocného kapl. p. Zimy;
p. Ignát *Matouš*, koop. Úpický, za admin. v Kohoutově;
p. Petr *Slavík* za zat. koop. v Úpici;
p. Albin *Seidel* za admin. v Dolní Olešnici;
p. František *Klus* za zámeč. kaplana v Malešově;
p. Vilém *Helwich* za admin. v Uhersku;
p. Jan *Dostál* za admin. v Krchlebsích;
p. Jan *Vaniček* za admin. v Práčově.

Uprázdňená místa:

- Uhersko*, fara patr. kníž. z Thurnů-Taxisů, do 17. dubna;
Krchleby, fara patr. kníž. Schwarzenberga, do 20. dubna;
Práčov, fara patronátu nábož. matice, do 24. dubna;
Sejfy Heřmanovy, fara patronátu p. Wihardta, do 27. dubna.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Sv. otce Řehoře Nazianského řeč činěná v novou neděli.

(Z řeckého přeložil a vysvětlil J. N. F. Desolda.)

Ú v o d.

Neděle první po velikonoci, u nás *bílou* nazvána, slula Řekům *nedělí novou*, a konala se zvláště slavně. Novokřtěnci, odkládající své bílé roucho, bývali biskupem napomínáni, aby nyní „v novotě života kráčeli,“ jak sv. Apoštol velí. Od toho si vzal sv. řečník příčinu, aby poučil shromážděný lid o této povinnosti. Nejprve okazuje, jak dávný jest ten obyčej připomínati si tu dobu, když se nám cosi dobrého nově dostalo; ale to že nám má býti příkladem a pohnutkou, abychom i život svůj veskrze obnovili, jakož jsme sv. křestem novými tvory se stali. K tomu nás, praví dále, povzbuzuje sama příroda, která se nastávajícím jarem ve všem obnovuje, kteréž pak i sv. otec z příležitosti té utěšeně líčí. Připomíná pak i slavnost sv. mučenika Mamanta v tu neděli obyčejně připadající,* k jehož uctění se lidu hojně sešlo. Pochváliv pak věřící jich horlivost, žádá jim, aby *obnovení* jsouce v tom vytrvali a tak někdy v *nový* blažený život se dostali.

Učený Niketas dotvrzuje, že řeč ta činěna byla v Nazianzu, v chrámu sv. Mamanta, mučenika, ležícím na blízkou města, ale snad přeskrovném, tak že veliká část lidu venku mimo chrám stála, a sice 16. dubna r. 383., v kterémž slavnost veliko-

noční 9. dubna připadla. Zdali však u přítomnosti sv. Basilia, jak týž Niketas soudí, nelze dokázati. Vykládá sice slova XII. „Pryč buď všeliká závist!“ na ten smysl, jakoby k sv. Basiliu směřovala a sv. řečník říci chtěl: „Nezávid' mi slavný příteli, že tvého svatého i sobě osvojuji!“ avšak ten výklad jest nucený, poněvadž se nížádné stopy nenalezá, žeby Basilius byl přítomen býval; spíše by se nadíti bylo, že by v pádu přítomnosti jeho byl jej i jmenoval. (Viz XII, pozn. 1. 2.)

* * *

I. Novotiny²⁾ oslavovati, či spíše nové věci zasvěcováním velebiti dávný jest a krásný zákon a obyčej, a to nejednou ale často, kdykoliv totiž ročním obratem tentýž den nastane, aby časem nezvetšelo, aniž pak v temnou propast zapomenutí neupadlo, co krásné jest. „Obnovují se (zasvěcují) k Bohu, ostrovy!“³⁾ jak jsme dle Isaiáše četli. Jaké však ostrovy si tu mysliti máme? Myslím, že se tím míní nově z pohanstva ustanovené církve, téměř z trpké vodopusty nevěry vyvázlé a pevnosti nabyvší, na níž by Bůh kráčeti mohl. — Obnovuje (zasvěcuje) se, dle jiného

²⁾ Dle obdoby jako: narozeniny, jmenoviny, vlastně památky nových věcí, nově obdržených milostí, zvláštním posvěcením velebiti a oslavovati. Tak bylo v obyčeji zasvěcování chrámu, domu a j. Zvláště pak slavný byl u Židů den obnovení a posvěcení chrámu po návratu z zajetí babylonského. — U nás jest posvěcení, památka *posvěcení chrámu*.

³⁾ Dle 70nikův; vulgáta má: „Umlkněte, ostrovy!“ (Is. 41, 1.)

¹⁾ Dle Bolandistů klade se památka jeho na 17. července s 10. jinými mučeniky, aniž pak se o něm více udává, nežli co níže č. XII. svatý otec uvádí.

proroka, i „měděná zeď“ (Jer. 1, 18.) tím pak rozumím duši pevnou, podobnou zlatu,⁴⁾ nově utkvělou ve zbožnosti. „Pěti máme Hospodinu píseň novou, (Žalm 149, 1.), netoliko ti, kteří jsme od hříchu do Babylona a do zlé poroby strženi, potom pak do Jerusalema zpět uvedeni byli; (neboť tam nebylo nám lze pěti Božské zpěvy, (Žalm 136, 4.) jelikož v zemi cizácké vyhostěným, ale nyní lze zapěti novou píseň, jelikož v nový život postaveným); ale i ti, kteří jsme v dobrém vytrvali a pokročili, jednak když jsme byli to již napravili, jednak i jiné posud napravujeme s pomocí svatého a vše obnovujícího Ducha.

II. Obnovuje (zasvěcuje) pak se i stánek umluvy, a to velekrásné, jak Bůh okázal (Exod. 31, 7.) a Beseleel jej dokonat (Ex. 35, 30.) a Mojžíš upevnil. — Obnovuje se i království Davidovo a to nejednou, ale nejprve když byl pomazán, podruhé pak když byl prohlášen. (Paral. 11, 3.) „Byl pak svátek posvěcení (obnovení chrámu) v Jerusalemě a vima byla;“ (Jan. 10, 22.) zima totiž nevěry za Ježíš přítomen byl, Bůh i chrám, Bůh od věčnosti, chrám nedávny, jedním dnem sbořený a třetí den povstálý⁵⁾ a trvající na věky, abych já spasen byl a od zastaralého pádu vzbuzen a učiněn novým tvorem, znovu stvořen jsa takovým jeho smilováním. — I božský David si žádá, aby čisté srdce stvořeno bylo v něm a duch pravý obnoven v utrobách jeho, (Žalm 50, 12.) nikoliv jako by ho neměl, (neboť kdož by ho měl, kdyžby David, muž takový, ho postrádal?) nýbrž poněvadž za nové považuje to, čím kdo nyní stále prospívá. — I nač mi třeba více jiných obnovení uváděti? Vždyť dostačí nám přítomnou slavnost poznati, kterou dnes konáme, přiblíživše se po smrti k životu. Svatým obnovením, ba obnovením jest slavnost ta, milí bratři! často zajisté provolávej se s radostí jméno její. A jaká jest? Kteríž to víte, učte; kteří však nevíte, pozornost obnovte!

III. Světlo bylo nepřístupné a nezměnitelné, Bůh, bez počátku bez konce, nesmírné, vždy zářící, trojplamenné,⁶⁾ malokte-

rým vidomé, ba tuším, že ani malokterým. I jsou také světla druhá, prvního světla odlesky, mocnosti vůkol něho a služební duchové. Toto pak světlo naše netoliko později povstalo, ale i nocí bývá přetrženo a přetíná i rovnou měrou noci, zraku jsouc určeno a vzduchem rozlito a přijímajíc na vzájem, co dává.⁷⁾ Neboť zraku propůjčuje vidění a jest prvním, co zrakem patřeno bývá, a obtéká všecky viditelné věci a dodává jim jasnosti.⁸⁾ Chtěje totiž Bůh způsobiti tento svět, z viditelných a neviditelných bytostí záležející, tohoto velikého a podivu hodného hlasatele svého, věčným bytostem sám jest světlem a nikdo jiný; (neboť jakého by jim bylo potřeba jiného světla majícím to největší?) ale bytostí nižší u nás osvěcuje nejprve mocnosti tohoto světla. Neboť slušelo se pro svrchované Světlo, aby dílo své od světla počalo, kterýmžby temnotu a posavadní nespořádanou spoustu zapudilo.

IV. Ale toto neučinil na počátku tak, aby vázáno bylo na některý nástroj, a tudíž nebylo světlem slunečním, jak já myslím, ale bylo netělesné a od slunce nezávislé; potom pak bylo i slunci uděleno, aby osvěcovalo celou zemi. Neboť co u všech jiných věcí ten řád zachoval, že nejprve hmotu jim za základ položil, potom pak je obdobou opatřil, každou dle zvláštního pořádku, obdoby, velikosti; tu nejprve obdobu stvořil před hmotou, (neboť světlo jest obdobou slunce), aby větší zážrak dokázal. Potom pak hmotu přidává, vytvořiv toto slunce, okem denním je ustanoviv.⁹⁾ Tak se počítá něco k prvnímu dni, a něco k druhému a třetímu a tak dále, až do konce téhodne a ke dni odpočinku, an díla jeho zavírá, čímž se tvorstvo rozděluje, jsouc dle nevyslovitelných zákonů spřádáno. nikoliv pak na jednu od všemocného Slova vyvedeno, ač u něho pouhé pomyšlení a nebo vyslovení činem dokonáným jest.

Ze pak konečně člověk ustvořen jest, a

velikonočním čase, když i tato řeč činěna byla, hořivala, obrazem jsouc nejsv. Trojice.

⁷⁾ Vidění dávajíc, samo též viděno jest. (Viz dále.)

⁸⁾ Tak Niketas, vykládaje slovo *παρόρηται* = *φανέρωσιν*; a však i slovo „důvěra“ dobrý smysl dává, jelikož za světla důvěrně, beze strachu a jistě i kráčíme i si počítáme, což za noci nijak nelze.

⁹⁾ Tím vysvětluje sv. otec starou námítku proti Božskému zjevení, jak to mohlo býti, aby napřed prvním dobou stvořeno bylo světlo, a pak teprv čtvrtým dnem teprva vyvedeno slunce.

⁴⁾ Místo *χρυσοειδής* čte Kombeis *χαλκοειδής*, mědi podobný, ale mylně; neboť vyleštěná — obnovená měď podobá se poněkud zlatu; to míní sv. Otec.

⁵⁾ Naráží na slova sv. Jana 2, 19. „Zbořte chrám tento, a ve třech dnech jej opět vzbudím.“

⁶⁾ Naráží tím na trojpramennou svíci, která o

sice zvláště rukou Boží, a jeho obrazem významán, není divu. Neboť bylo třeba, aby se mu jako králi palác královský připravila tak on sám u prostřed svého dvorstva uveden byl. Kdybychom byli ostali, čím jsme byli, zachovavše přikázání, pak bychom se byli stali, čím jsme nebyli, přiblíživše se po stromu poznání, ke stromu života.¹⁰⁾ A čím bychom se byli stali? Nesmrtelnými a blízkými Bohu. Když pak smrt na svět přišla, (Moud. 2. 24.) z zaviští nepřitele a tento člověka obelstil, proto se stal Bůh člověkem, utrpení naše na se bere, jest chud a s tělem spojen, abychom my z chudoby jeho zbohatli. Odtud tedy smrt a hrob i vzkříšení; odtud nové stvoření a střídání se slavností, a tak i já opět řečníkem slavnostním, oslavujícím obnovu svého spasení.

V. Jak to? Otáže se snad někdo; nebyla-li pak předešlá velikonoční neděle svátkem *obnovení*, následující po svaté noci a nošení světél? A ty tu památku dáváš neděli dnešní, milý příteli slavností, rozmnožení radostí obmyšleje! — (Na to díím.) Ona přinesla nám spásu, tato pak jest památným dnem spasitelného obrození; ona jest středem mezi hrobem a vzkříšením, tato pak číře patrně svátkem druhého stvoření.¹¹⁾ Jako totiž prvé stvoření počíná se od neděle, (patrně! neboť od té jest sedmá Sobota, jsouc dnem odpočinku od díla); tak i druhé opět od téhož dne (neděle totiž) počíná se, jsouc prvním dnem života budoucího, a osmým dnem prvního, který vznešenější jest vznešeného, zázračnější zázračného.¹²⁾ Neboť odnáší se k stavu života věc-

ného, který tuším i Božský Šalomoun naznačuje, vele jeden díl dáti *sedmi*, t. j. životu tomu, i *osmi* t. j. životu budoucímu, dobročinností zde a dosažením původního stavu tamo.¹³⁾ Avšak i vznešený David zdá se, že témuž souhlasí „*pro osmici*“ nazýváje některé žalmy, (Žalm: 6, 1.—11, 1. a j.) jakož i tomuto dni jiný žalm určuje, zova jej „*pro obnovení domu*“, ¹⁴⁾ tím však jsme my, za hodny uznání jsouce, abychom chrámem Božím i byli i sluli i se stali.¹⁵⁾

VI. Tu máte výklad novotín (zasvěcování). Ale obnovte se i vy, a svlekše starého člověka v novém životě krácejte, (Efes. 4, 22.) všemu uzdu dadouce, z čeho vychází smrt, (Řím. 6, 4.) všechny údy krotíce, všeliké požití s stromu zlého si ošklivíce a nebo je vyvrhnuce, a nepomníce na staré (přestupky), leč abychom se jich varovali. Sličné na pohled a libé ku požití bylot ovoce, jež mi smrt přineslo; varujme se tedy libezných barev, sami na sebe hledíce. Nepremáhej tě nikdy žádost krásy, aniž se uchvátiti dávej očima svýma, možná-li, ani k úkradnému pohledu, pomně Evy, té sladké vnady, toho milého jedu. Neboť jak možná, aby k spáse byla cizá, když vlastní k záhubě přivedla?¹⁶⁾ Neklamejtež tě ústa sladkostí, ana pohlcejí vše, co se jim dává, drahé sice než se jim dá, ale požití jsouc přicházívá na povržení. Okouzli-li tě čich? Varuj se všelikých vonných věcí. Zmalátněl-li jsi dotýkáním? Dej výhost všem lahodám jemnosti a hladkosti. Švedl-li tě sluch? Postav ušima svýma dvěře proti všem klamným a marným řečem. Otevři ústa svá slovu Božímu, abys pojal Duha svatého, (Žalm 118, 131.) ale nepolkl smrt. Láká-li tě něco z věcí zakázaných, pomni, kdo jsi a čím jsi zahynul. Bys i v sebe meuším přestoupil, jdi do sebe, než úplně vypadneš a ve smrt se pohřížíš, a obnov starého člověka a oslavuj tuto obnovu ducha svého.

VII. Hněvu neměj leč proti hadu, kte-

¹⁰⁾ Smysl toho jest: „Člověk skutečně a původně po stvoření svém nebyl ani smrtelným ani nesmrtelným, nýbrž jako v středním stavu mezi Bohem a hmotou postaven jsa, určeno měl, s Bohem spojenu a nesmrtelným býti, byl-li by ho poslušen; pakli by příkazu Božího přestoupil, měl podlehnouti smrti, stana se utrpení podrobeným a smrtelným.“ (Niketas.)

¹¹⁾ Obrození (nové zrození) jedno jest, totiž milostí a oslavou; nedokonalé a dokonalé; toto značí se osmým dnem, t. j. životem věčným, kterého se nám po tomto vezdejším životě dostati má.

¹²⁾ Smysl toho jest tento: Jako neděle (den Páně) byl prvý tohoto stvoření; tak byla i neděle (den Páně) prvním dnem stvoření druhého, anť Kristus v neděli z mrtvých vstal, a bude též někdy celá věčnost dnem Páně, věčným odpočinkem jeho, převyšujíc všeliké dílo i jeho moci i milosti.

¹³⁾ Viz Kaz. 11, 2. což sv. otec bere v tom smyslu: „Venuj síly své dílem tomuto, dílem věčnému životu; *sedmi* méně život pozemský, *osmi* pak nebeský.“

¹⁴⁾ Žalm 29, 1. ježž i sv. otcové i sv. církev, o vzkříšení Páně rozumějí.

¹⁵⁾ Tak se čte I. Kor. III, 16. „Nevíte, že chrám Boží jste vy?“ a II. Kor. 6, 16. „Vy jste živý chrám Boží.“

¹⁶⁾ Smysl: „Když vlastní manželka od Boha jsouc dána praotce našeho švedla, čím spíše se tak stane s cizou? Nad to pak známo, co slovem *cizé* rozumí písmo.“

rýmž jsi ku pádu přišel. Celá toužebnost tvá směřuj k Bohu, a k ničemuž klamnému a nebezpečnému. Rozum vládní ve všem; co lepší jest, nebuď podrobena nižšímu. Nepovrhuj bratrem svým a to bez příčiny, pro nějž Kristus smrt podstoupil a bratrem tvým se stal, jsa Hospodin Bůh tvůj. Nezavídej nikomu, an dobře činí, sám utrpěv závistí, a dada se přemluvití (slibem), že se tobě zavidětí bude, a tím byv ku pádu přiveden.¹⁷⁾ Nezavrhuj slzy, sám zakusiv toho, co mnohými slzami oplakáno býti zasluhuje, ale potom milosrdenství dojde. Neodstrkuj chudého, sám nabýv bohatství života Božského, anebo alespoň nehleď zbohatnouti z chudého, i to jest již cosi velikého u lidí nenasytných.¹⁸⁾ Nepohrdej cizincem, pro nějž se Kristus cizincem stal, jehož my všickni jsme cizinci a podruzi, abys nebyl vyhostěn z ráje, jako prvé. Kdo přístřeší, oděvu, pokrmu potřebuje, uděl mu toho, sám máje v tom hojnost nad potřebu. Nemiluj bohatství, leč abys pomáhal chudým. Odpusť, ano se i tobě odpuštění dostalo; smiluj se, sám smilování dojde; získej si laskavosti lásku, dokaváde čas máš; celý svůj život obnovuj, veškerý způsob obcování svého.

VIII. Ženy vdané, dejte i vy něco Bohu; neboť jiným zavázány jste. Vy panny, obětujte všechno Bohu. Nebuďte kradmo žádostivy podlé rozkoše, svobody se zbavující obcováním s muži, nejsoucimi muži vašimi. Netrpím, aby kdosi upomínkami na rozkoše tělesné ustavičně týrán byl. Ohavností jest obcování i ze vzdálí. — Mocní bojte se mocnějšího; vládcové na vysokých prestolech vyššího. Nic neobdivuj, co netrvá; nepřehlédni, co trvalé jest; nesvírej, co sotva jsouc chopeno, rozplyne se; nebaž po ničem, co nevzbuzuje závistí, ale vzbuzuje pohrdání;¹⁹⁾ nevynášej se vysoko, abys nepadl hluboko. Nebuď hrdým na to, že bys byl zlých lepší, ale měj zármutek, jsa předstížen od dobrých. Nevysmívej se pádu bližního, hleď, abys, jak můžeš, sám pevně krácel, i podal

ruky své ležícímu. Nebuď malomyslným, pouštěj se naděje na lepší dny, a dobře se máje, boj se nehody. Jeden rok přináší čtvero počasí a jeden okamžik mnohou změnu. Péče buď ti zmírněním rozkoše, zármutku pak naděje lepší budoucnosti. Tak se obnovuje člověk, tak se oslavuje den novotin (posvěcení), takovými hody, takovými krměmi. „Neokážeš se,“ dí písmo, „s prázdnem přede mnou“; (Deut. 16, 16.) ale máš-li co pěkného, přines s sebou. Nyní pak okaž se obnoven, mravem a životem celý jiný. „Staré věci přešly; hle! obnoven jest všecko!“ (2. Kor. 5, 17.) To budiž ovoce tohoto svátku; k této krásné změně se obrať. Avšak nebuď tím hrd, ale rci s Davidem: „Změna ta jest působení pravice Nejvyššího,“ (žalm 76, 11.) od něhož všechno pochází, co lidé dobrého činí. Nežádá se touto řečí, abys snad v jednom a témž stavu trval, nýbrž abys byl vždy hbitým a čilým, veskrze novým stvořením; zhřešil-lis, abys se obrátil, pakli dobře činíš, abys ku předu spěchal.

IX. Včera jsi měl víru podle času změřenou, dnes poznej víru Božskou. Jak dlouho budeš na obě strany klecati? jak dlouho budeš plány dělati? Počni jednou i stavěti. Včera bys se byl rád někým zdál; dnes vol si raději někým býti. Jak dlouho to snění? Příčin se takéž jednou o pravdu. Včera jsi byl milovníkem divadla, okaž se dnes milovníkem Božského rozjímání; včera jsi byl hanlivým, drzým i buď dnes dobrořečivým, tichým; včera labužným — dnes střídým. Včera jsi byl pijanem vína, dnes buď pijanem vody; včera jsi sobě hovil na loži slovinou vykládaném, nejvýbornějších mastí užívaje; dnes si vol lože na zemi a bdění. Buď místo žertovníka povážlivým, místo šviháka prostě oděným, místo hrdopysného lehkomyšlníka mírným povážlivcem se okaž; místo zlatem se třpytícího stropu vol si těsnou chýžku; místo co bys hlavu vysoko vynášel, sklop oči k zemi. Budeš-li takto smýšleti a takto jednati, bude ti nebe novým a země novou, (Is. 65, 17.) jelikož mimo jiné i poznání těchto věcí dosáhneš.

X. Avšak přistupme již k tomu, co dle nynější doby oslavovati sluší. Všecko zajisté krásné se s tímto svátkem shoduje a k jeho oslavě přispívá, neboť viz, co se nám patřiti dává. Královna ročních dob provází královskou slavností, obdařujíc jí vším co nejkrásnějšího a nejutěšenějšího má. Nyní jest nebe průhlednější, nyní slunce vyšší a zlatolesklejší; nyní kolo měsíce jasnější a sbor hvězd čistější. Nyní se usmířují vlny s pomořím, větry se vzduchem, země s by-

¹⁷⁾ Slibem totiž: „Budete jako Bohové,“ svedl nepřítel z závistí prvorodiče naše, čímž nám všem uškozeno bylo; pročez i závist hříchem dábelským slove.

¹⁸⁾ Tak již i tehdaž bylo mezi boháči takových zatvrzelců, kteří jako upírové z krve chudých dělníkův a pracovníkův zbohatnouti hleděli!

¹⁹⁾ T. j. co dobré a chvalitné jest, a tudíž u jiných závist vzbuzuje, toho dosáhnouti hleď; ale co člověka opovrhlivým a opovrženým činí — nepravosti totiž varuj se.

linami, byliny se zrakem. Nyní se prameny čireji prýstěji, řeky hojněji plynou, zimních totiž pout sprostěny jsouce. Lučina vůní dýchá a bylina vyráží, tráva se požíná, beránkové poskakují na zelených nivách. Nyní se vyvádí loď z přístavu a to s mnohým zbožným žehnáním na širé moře, opatřena plachtami jako perutěmi; i obskakuje vůkol ní delfin, radostně prýskaje a vyšinuje se a provází plavce s bystrostí. Nyní rolník sestavuje pluh, vzhůru pohlédaje a dárce úrody vzývaje, a potah pode jho spřáhá a táhne šťastnou brázdou a těší se blahou nadějí. Tu ovčák a pasák naladivše své píšťaly, píškají si pastýřskou píseň a tráví jaro mezi květy a skalinami. Nyní hledí si zahradník bylin a čížebník zřizuje si čihadla a pohlédá k zeleným větvím a pozoruje péř ptactva. A rybář zírá k hlubinám, vypíraje své síť a sedě na skalnatém nábreží.

XI. Nyní pracovitá včelička roztáhnouc křídélka svá a opustíc oúl na odív stává moudrost svou a poletujíc po lučinách, kořist sbírá z květů. Tu jedna vyrábí vosk a dělá plásty o šestihranných buňkách a klade je proti sobě, střídajíc přímé čárky s příčnými, dílo i krásné i pevné; jiná pak snáší med do zásobáren a připravuje hosti sladké ovoce bez pluhu. Jak bychom měli i my, Kristovy včelíčky, vzít si příklad z této moudrosti a pilnosti! — Nyní si i ptáci hnízda připravují; tu jeden se opět navracuje, jiný se přistěhuje; jiný prolétá lesem hlásně zpívaje a švitoře vůkol člověka. Všecko oslavuje a velebí Boha hlasy nemluvnými; za všecko se Bohu vzdávají díky skrze mne, a tak bývá chvalozpěv jejich i mým,²⁰⁾ poněvadž od nich si беру příčinu k velebení jeho. — Nyní se usmívá všeliký rod živokův, a všelikým smyslem rozkoše požíváme. — Nyní hrdý a bujný kůň, omrzev se stáje a pouta přetrhna, dupotem probíhá planinou a v řekách se ochlazuje.

XII. Což více? Nyní i svatí mučovníci pod širým nebem se objevují²¹⁾ a průvody vedou i k ozdobeným oltářům vyzývají lid Krista milující,²²⁾ a ohlašují veřejné zápasy

své. Z těchto jest i jeden můj ověčený oslavenec, (můj zajisté, byť i nebyl u mne;²³⁾ pryč buď všeliká závist; k vědoucím mluvím)²⁴⁾ slavný Mamant, i pastýř i mučovník. Tenť prvé laňky dojíval, any o závod k němu přibíhaly, aby u vyhnanství spravedlivec se uživil; ale nyní sám střeže lid hlavního města, a dnes uvádí nové jaro, shromažďuje mnoho tisíc lidu, odevšad spěchajícího, výtečného jak krásou ctností, tak hodného i svých pastýřův i těch chvalořečí. I rceme ještě stručněji: Nyní jest jaro přírody, jaro duchovní; jaro duším, jaro tělům; jaro viditelné, jaro neviditelné. V ono kěz bychom i my byli pojati, tuto se lepšími stanouce, abychom obnovení v nový život přesídlili v Kristu Ježíši, Pánu našem, jemuž budiž všechna sláva i čest i moc s Duchem svatým k slávě Boha Otce. Amen.

Hod Boží velikonoční.

Zas alleluja přeradostných hodů
zaznívá katolickým širým světem,
jak u nás tak i v dáli u národů
zdobíc nás jara slávy věčné květem.

Vstalt z mrtvých Pán náš vítěz nade smrtí,
již Jerusalema v základech se třese,
okovy hrobu u prach se již drtí,
a vítěz Pán náš ku nebi se nese.

I klesá u zem tváře oděncova
nemohouc snést záře slávy Páně,
nuž, spěchej ukřižovat zástě znova
a věnčí trním žalu Krista skráně.

Zaplesej Kristem duše vykoupená,
a pozdvihni se ku nebeské výši,
tak velká dána za tebe jest cena,
by's kralovala jednou v nebes říši.

Viz vzhůru, netrať nikdy pevné síly
nech tužbu pozemského žalu, lkání,
a kráčeť mužně k vytknutému cíli,
jež dosahneš pak šťastně v pozhnání.

Tam na věčnosti slavné velkonoce
budou pak pro tě v nebi připravené,

smrti jich skvostně se ozdobovaly. Tu máme důkaz úcty k ostatkům svatých.

²³⁾ Svěho nazývá sv. mučenníka, poněvadž byl krajanem jeho, jsa Kapadočan, jako sv. Řehoř.

²⁴⁾ T. žádný mi té cti neroď záviděti, neboť to všem známo jest, že ten svatý krajanem mým jest.

²⁰⁾ Totiž: Oživující ve všem příroda, její mocnost, moudrost a laskavost Hospodinova a vyzývá mne k velebení jeho, tak že se potom plesání přírody i mým stává.

²¹⁾ Naráží na průvody s ostatky svatých konané, a na slavné sbory věřících, putujících odevšad k místům, jim zasvěceným. (Viz dále.) Hle jak dárny obyčej zbožných poutí!

²²⁾ „K ozdobeným oltářům,“ oltáře se ke cti sv. mučovníkův zakládaly a v památný den

tuť Kristus Pán ukáže tobě Otce,
a stánky rajske svatých ozdobené! —
Fr. Al. Lhotka.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal *J. E. Eybl.*

Autorita neomylná v církvi. (Dokončení). Což tedy si počítí? Dáme-liž hned na slovo každého, ať je, kdo je, že pravdou jest co nám zvěstuje a že jsme bloudili až do té chvíle, co on se nás jal poučovati? Dokonce ne. Ukon víry jest nejdokonalejším úkonem našeho rozumu, ačkoli jest svou podstatou úkonem, jímžto se podvolujeme či podrobujeme. První křesťané jistě si rozumně vedli uznávající autoritu apoštolů a nerozbírajíce jejich učení dříve než uvěřili. Je přede vším třeba ujistiti se autoritou, jímžto se máme podrobiti a to je také jediná diskuse, která povinná víru předcházeti, to jediné, čeho třeba uvážiti, než uvěříme. Který Lutherán na př. hledá pravdu, nepotřebuje rozbíratí všechny články vyznání Luthrova, aby se dověděl, dosti-li měl příčin tento reformátor ku změnám a novotám, které do církve Kristovy uváděl, kteréžto uvažování by se vléklo do nekonečna a nad to ještě by nebyl jist, není-li jeho úvaha bludná, nýbrž tu je třeba a také postačí, aby zkoumal není-li ve světě autority řádně ustanovené a jímžto by každý byl povinen se podrobiti, authority, která všechny články Luthrovy zahrnuje a tou příčinou jej beze všeho dalšího zkoušení ubezpečuje, že tyto články jsou křivé a odporují učení Ježíše Krista a Jeho apoštolů. Jen jediné tedy úvahy je mi potřeba a sice takové, která je každému na snadě, a tato jediná úvaha mi stačí na na místě jiných všech složitých, které ovšem i učeným navalují veliké obtíže, neučení pak a sprostí se jich z hola lišiti musí. Slovem, jest patrné, že povaha víry vždycky jsouc tatáž, nemůže obstáti, nemáme-li jistotu pevnou a plnou, že věci, které se nám k věření předkládají, jsou skutečně zjeveny. Je tudíž potřeba, aby byla neklamná autorita, předkládající nám pravdy, které jsme povinni věřiti, a odsuzující s toutéž neklamností veškerý bludy těmto pravdám protivné. Za časů apoštolských touto autoritou byl opatřen každý apoštol, každý zajisté z apoštolů byl Duchem sv. osvěcen a řízen tak, jak toho žádal úkol jednoho každého, aby totiž učení Kristovo v rozličných zemích čisté a úplné hlásal, což mohl jen tenkrát, byl-li každý i sám pro sebe Duchem sv. řízen. Měl tudíž každý apoštol

dar neomylnosti a dar zázraků, jimiž kázání svoje potvrzoval. Avšak apoštolé umřeli a Církev Páně trvati měla až na konec věků; úřad apoštolů, pravomoc, na nížto se zakládá víra, musí tedy trvati až na konec světa, a v tom rozumu pravil Spasitel apoštolům: „Aj, já jsem s vámi po všechny dni až do skonání světa.“ (Mt. 28, 20). Tak, jako první věřící, jsouce jednou přesvědčeni o poslání apoštolů, povinni byli přijímati, nic neváhající, všechno, čemu je apoštolé učili, jest i nyní těm, kteří pravdu hledají, utíkati se k této pravomoci či autoritě apoštolů, po všechny časy podstatně v Církvi Páně trvající a přijímati od ní, cele se podrobující, učení, ježto jí bylo svěřeno.

Celá otázka se tedy v tom shrnuje, kde spočívá tato apoštolská autorita; a toho vyšetřiti pravím býti tak každému snadno, že, kdo nerozezná, která mezi křesťanskými jednotami (církvemi) zachovává poklad víry, nemá právě tak žádné omluvy, jako kdo mezi všemi náboženstvími země se rozhlížeje, neznamená patrných známek, jimiž se pravda křesťanského náboženství stanoví. Přisvědčíte mi, uvážíte-li jen těchto málo věcí:

1. Církev Kristova je nutně toliko jedna; t. j. Kristus Pán založil jen jednu Církev a všichni údobé její musí býti spojeni touž vírou, musí se podílet na těchže svátostech a poslouchati též vrchnosti; jako poddaní státu podrobeni jsou témuž řízení, majíce táž práva i táž břemena. Odtud je patrné samo sebou, že Církev Páně neobsahuje všech sekt, křesťanskými zvaných, poněvadž se tyto sekty rozcházejí mezi sebou v těchto třech částkách.

2. Církev Kristova je podstatně viditelná; všichni zajisté lidé povinni jsou do ní vstoupiti; tou příčinou musí jim býti dáno, kterak by ji poznali. Ježíš Kristus sám ji přirovnává k městu ležícímu na vrchu (Mt. 5, 14). Jest tudíž katolickou t. j. všeobecnou, nesouc a šíříc se ke všem časům a ke všem místům. Která tedy společnost církevní svým trváním nesahá až ku kázání evangelia a jejížto přívrženci nejsou rozšíření po celém povrchu země, není dozajista církví Ježíše Krista.

3. Církev Kristova hlavu míti musí a soudnou stolicí povždy trvající, která by rozsuzovala ve všech sporných věcech víry a jejíž rozsudky by byly pravidlem víry naší; neboť jsme viděli, že Církev Páně je svou podstatou jedna, jednoty pak není, není-li středu této jednoty.

Marně se snaží dokazovati a tvrditi, že

Ježíš Kristus sám je středem jednoty ve své Církvi. Arciž je On hlavou Církve nejvyšší, jenž oživuje vnitř celé tělo Církve, ale jest hlavou neviditelnou, Církev však jest jednotou viditelnou, pročez míti musí také svou hlavu viditelnou, svůj viditelný střed jednoty, jenž by byl zástupcem Ježíše Krista. Kdyby božský Vykupitel nebyl přestal meškati způsobem viditelným mezi námi, nemohli bychom ovšem jiné hlavy uznávati; jest ale jasno, že opouštěje zem musel zanechat i také zanechal svého zástupce; v kteréžto příčině evangelium ani dost málo pochybnosti nedopouští, určujíc osobu, která měla býti nejvyšší hlavou Církve, učíc, že Kristus Pán, maje vstoupiti na nebesa, ustanovil apoštola Petra pastýřem svých beránků a svých ovcí, to jest hlavou Církve svojí. Viditelný a neklamný takovýto úřad je v Církvi potřebný k zachování víry; viděli jsme zajisté, že víra podstatně spočívá na autoritě neomylné a jednota u víře může býti jen výsledkem poddanosti pod touž autoritu.

Zastavme se při těchto třech věcech, jichž nemůže se odepírat, kdo upřímně po pravdě touží a vizme: 1. neshledávají-li se tyto tři podstatné známky Církve Kristovy patrně v Církvi římské; 2. mohou-li tyto tři znaky příslušet některé jiné společnosti náboženské. Co do první otázky nepovstává žádná obtíž; nebo jednota víry je v Církvi patrna, poněvadž kdokoli se odváží učiti něčemu, ježto by odporovalo článkům víry přijatým, na místě je z Církve vyloučen. Jednota pak svátostí a jednota správy církevní jest taktéž zjevná. Rovněž se patrně vidí, že Církev římská jest obecnou časem i místem, svým trváním totiž a svou rozsáhlostí. Ani nejzarytější nepřátelé nemohou upříti, že vznikla kázáním apoštolů, jejichžto hlava sv. Petr v samém Římě spečetil svou krví pravdu svého úřadu. Také všady, kde jsou křesťané, má Církev katolická své oltáře a ve mnohých zemích ona sama jediná vládne. Konečně Církev římská má svého nejvyššího pastýře a tento nejvyšší učitel je nástupcem sv. Petra, což zevrubně lze dokázati řadou všech biskupů, jenž seděli na stoličce Římské, počínajíce knížetem apoštolů a končíce Piem VII. (Piem IX.).

Že Církev římská spravujíc úřad učitelský, rozsuzuje spory víry se týkající, nelze popírat; tento úřad jest neomylným, nebo jsme na jisto postavili, že pro zachování víry úřadu neomylného jest potřeba a že tento úřad trvá v Církvi Ježíše Krista. Kdyby se tento úřad nenacházel v Církvi římské, nikde by ho jinde nebylo, protože

hned ukáží, že žádná jiná společnost církevní se nesmí chlubití vrchností, která by svrchovaně rozhodovala u věcech víry.

Zde, tuším, vám přijde na mysl, co jste kdy slyšel pronášeti proti neomylnosti, kterou katolíci přičítají svému nejvyššímu biskupu, papeži Římskému. K tomu dokládám, že uznávají katolíci článkem své víry, že jest papež hlavou Církve a náměstkem Krista Pána a že všichni křesťané jsou jeho povinni poslouchati; ale tato poslušnost papeži příslušná nezávisí dokonce na jeho osobní neomylnosti. Nemníme, že by byl nejvyšší kněz St. Z. neomylným a předce bylo nařízeno ho poslouchati; ba až k smrti zákon odsuzoval ty, kteří se tvrdošíjně jeho ustanovením protivovali. Každý dobrý katolík si zajisté přeje, aby hlava Církve měla všechny možné přednosti, any patrně prospívají celému tělu; avšak otázka osobní neomylnosti papežovy nejprvé přetřásána až v patnáctém století, ačkoli papež po čtrnáct věků předcházejících bez odporu vykonával svou právomocnost. Pročez ani my nečiníme z této neomylnosti článek víry přestávající na tom, že je biskup Římský hlavou Církve a že jeho rozhodnutí u věcech víry učiněná za souhlasu ostatních biskupů jsou neomylným víry pravidlem.*) Tak rozumíme právomoci Církve katolické. Na takovém základě spočívá víra i nejdůmyslnějšího bohoslovce i víra křesťana co nejméně učeného. Znalejší jsa nad vás Písem svatých a zběhlejší v theologii, jak toho na mně můj stav vymáhá, nemám jiných pohnutek své víry nežli vy. Tak na př. velkému tajemství, že je Pán Ježíš ve Svátosti oltářní přítomen, nevěřím proto, že bych snad mohl tento článek dokázati Písmem svatým i tradicí, nýbrž z té jediné příčiny co vy a co každý jiný věřící, že je to článkem víry Církve katolické, o níž vím, že jest jí nemožno upadnouti v blud. Víra obecná míti musí také důvod obecný a člověk nejsprostší tak nezvratitelný má býti ve své víře jako učenec

*) Od oné doby nadešla arci již změna a sněm Vatikanský otázku tu již rozhodl. Ale patrně rozhodnutí sněmu ujmý nečiní tomuto důvodění, jímžto se praví, že výroky Stoličce papežské za souhlasu biskupů jsou neomylným pravidlem víry. Ani dnes jinak tomu není. Otázka zajisté v tomto se soustřeďuje: Byla-li pomoc Ducha sv. přislíbena nástupci Petrovu rozhodujícímu, anebo sboru biskupů s rozhodnutím hlavy souhlasících? Sněm učí, že rozhodnutí papežova sama sebou neomylná jsou a ne teprv souhlasem biskupů; kteréhožto souhlasu se nikdy nebude nedostávat, jelikož jest nemožno mysliti si papeže docela samého na jedné a sbor biskupů na druhé straně, hlavu oddělenou od těla.

nejslavnější. „Nevěřil bych evangeliu, kdyby mne k tomu vážnost Církve katolické neměla“, pravil jeden z největších učitelů církevních. V pravdě, jen tato autorita může nás ujistiti a ubezpečiti, tak abychom nic nepochybující věřili, že evangelium jest kniha božská, sepsaná spisovateli těmi, kterým je přičítají a která nás došla v takové způsobě, v jaké byla složena, beze vší změny. Ale uznavše jedenkrát tuto autoritu jsme cele bezpochybně ve své víře a jakékoli námitky nevěřících nemohou se nás více dotknouti než odpor učených areopagitů se dotýkal víry těch Atheňanů, kteří věřili ve z mrtvých vstání a v evangelium pro autoritu sv. Pavla; t. j. nížádná námitka nemůže nás pak ve víře rozviklati.

Taktéž jest se snadno přesvědčiti, že žádná ze svrchu dotčených tří známek Církve nemůže příslušet žádné z křesťanských společností, oddělených od Církve římské. Především jest patrné, že můžeme naznačiti začátek a původce každé z těchto sekt, jmenovati čas, kde jich nebylo, a ustanoviti dobu, kdy se oddělily od Církve římské. Ani jedna ze sekt není obecná co do času. Pohlédneme na př. na Církev řeckou, poněvadž nás tuto nejvíc zaměstnává. Není-li patrné, že po osm století tento název byl neznámý? Před tím nebylo než jedné Církve, za jejíž hlavu nástupce sv. Petra všickni jednomyslně uznávali. Kterou pak mocí byla této své přednosti zbavena? Kterak povstaly na jednotu dvě církve? Tato druhá církev, dle toho, kdy se objevila, není patrně obecná, co do času, kterážto známka nutně přísluší Církvi Kristově. Mohl bych také přidati, že není obecná ani místem, jelikož i v Evropě jsou rozsáhlé kraje, kde ona nemá žádných oltářů; ale nehodlám déle s tímto se obírat. Dodám toliko, že co platí o Církvi řecké, tím více se odnáší k ostatním všem sektám. Pravda, že některé povstaly hned za doby apoštolův, ale jejich odtržení od pravé Církve se tím jen zjevnějším býti ukazuje, poněvadž bylo vůbec známo, že Cerinthus, Ebion, Marcion a jiní nebyli apoštoly, nýbrž jsou poslání od Ježíše Krista; ostatně se tyto sekty velmi málo rozšířily, tak že nám po nich sotva jen jména ostala.

Rovně nadarmo bychom hledali ve společnostech od Církve římské oddělených sjednocenost ve víře. Tato jednotu předpokládá, jak jsme svrchu ukázali, střed jednoty, hlavu, vrchnost nejvyšší, čehož nic se při nich neshledává. Kdo jest hlavou církve řecké? Snad patriarcha Cařihradský? Ale odkud má tento svou pravomoc? Kristus

své Církvi ustanovil pouze jednu nejvyšší hlavu, jížto jest Petr a po něm jeho nástupce; kdo pak mohl zbaviti nástupce sv. Petra jeho božské pravomoci a ji přenést na patriarchu Cařihradského? Když apoštolé kázali, byla Konstantinopole jen vsí; teprv tři sta let později měla patriarchu a tento patriarcha podřízen byl ve své pravomoci patriarchovi Alexandrijskému i Jerusalemskému, kteříž oba uznávali pravomoc či svrchovanost papeže římského. Druhý sněm Konstantinopolský povýšil patriarchu Konstantinopolského nad patriarchy Alexandrijského a Jerusalemského; nechci říci, že nikoli sněm toho neučinil, nýbrž několik pouze biskupů patriarchovi oddaných; postačí poznamenati, že i usnešením sněmu patriarcha má první místo pouze po biskupu římském a že pravomocnost, kterou tento bezprostředně od Ježíše Krista přijal, nemůže býti změněna ani zjinačena nijakým sněmem.

Buď si však původ pravomocnosti patriarchy Cařihradského jakýkoli, ptám se, může-li dnes on se považovati za hlavu církve řecké? Nejmenují-li se Rusové Řeky? I v čem jsou podobeni patriarchu Konstantinopolskému? Kdyby se tento patriarcha snažil vykonávati nějakou pravomocnost v Rusi, jeho snaha by tam nebyla o nic lépe uznána nežli snaha papežova. Není tedy, vlastně řečeno, hlavy v Církvi řecké. Podobně není zde vrchnosti, které by příslušela neomylnost; dejme totiž tomu, že vzniknou na Rusi nestejnosti a různice u víře, kdo pak v nich rozhodne? Biskupové-li ruští? Učiní tak za přispění patriarchy Konstantinopolského a ostatních biskupů řeckých? Ale právě jsem dotekl toho, že patriarcha Konstantinopolský nemá žádné pravomoci v Rusi, biskupové nemají s ním žádného společenství. Kde by se měl odvíjati řecký sněm, jemuž by patriarcha předsedal? Či rozsoudí Rusové sami své spory bez pomoci patriarchovy? Ale bude-li rozšíření mezi nimi, kdo vynese rozsudek? Kdo bude míti potřebnou autoritu, aby nutil k poslušnosti? Synoda-li? Avšak od koho má synoda ruská svou pravomoc a jakým právem by chtěla neomylně rozsuzovati?

Netřeba déle se s touto věcí obírat; jest patrné, že není autority svrchované v ruské církvi, ani tudíž pravidla víry ani středu církevní jednoty. Každý biskup může bez trestu učiti tomu, co se mu líbí, jakož i vidíme, že Platon vydal katechismus plný bludů Luthrových a předce nikdo nezdvihl žádného odporu. Z čehož vysvítá, že církev řecká a tím spíše církev ruská není církvi

Kristovou; také je viděti, že tato církev se nenalezá v žádné jiné oddělené společnosti a tou příčinou může název „Církev Ježíše Krista“ právem přislušetli toliko církvi římské.

Tímto způsobem jsem zamítl všechny bludy lutheranů, kalvinistů, Řeků, Rusů. Chce-li kdo pravdu poznati a jí se přidržeti, třeba jen aby uvažoval pozorně důvody, jež jsem vyložil. Nikomu, kdo je dobré vůle, nelze jejich správnost necítiti. Lutheranovi tedy, jež bych chtěl obrátiti, neřeknu: Zkoušej důvody, jež katolíci, aby porazili bludy Luthrovy, uvádějí; kteréžto zkoušky by snad nebyl ani schopen, ale řeknu mu: Viz, že v lutheránství máte víru bez důvodu a tou příčinou nemáte víry; viz Církev katolickou, jejímžto hlavním (středním) městem jest Řím, město nejslavnější na zemi, které postaveno jsouc na vrchu ukazuje už osmnácte věků celému světu pravou církev Kristovu. Aníž řeknu Řekovi: Viz historii Phociovu, považ na jak slabém základě spočívaly příčiny, pro které se odloučil od Církve římské. Ku kterým spisovatelům ho odkáží? Bylo by mu ovšem probírat se ve spisech jedné i druhé strany a dobře vše prozkoumav bude-li moci pronésti s úplným přesvědčením a položit za základ své víry rozhodnutí, v němžto se snadno mohl mýliti? Řeknu mu tedy: Viz církev římskou, její nejvyšší hlava byla dlouho hlavou veškeré církve; za osm století uznávána byla její pravomocnost svrchovaná na východě tak jako na západě; biskup římský měl tuto pravomocnost bezprostředně od Ježíše Krista, jenž ji propůjčil sv. Petru a jeho nástupcům; nemohl jí býti od nikoho zbaven leda od Krista samého, který by, odnímaje mu tuto moc, nebyl opomenul oznámiti to veškeré církvi. Řekové tedy jsou synové, kteří zbouřivše se (proti své matce, církvi) nadíti se mohou milosti upřímně litující a k ochotné poslušnosti se vracějící.

Vidíte, že není tak nesnadno, jak vy jste si myslel, posouditi rozličné nároky rozličných společností křesťanských. Taktéž znamená, že nesašselivost, již vytýkají katolíkům, je nesašselivost pravdy s bludem. Že se bludy vespolek snášejí, je docela přirozeno; pravda však se bludu nikdy nemůže působiti a nic ze svého práva pustiti. Podobně pozorujete, že neběží o to, aby se vyšetřilo, zdali je řecká církev více či méně blízka Církve římské, více méně se s ní shodující: kdyby jen jediným článkem rozeznávala, jediný ten článek dostatečným by byl k jejímu odsouzení. Nezapomeňte také, že byl který Řek třeba jen v jediném článku svého věření se odchyloval,

nevzbuzoval by nikdy příslušně víru, poněvadž víra se zakládá nejen na neomylnosti Boží ale i na neomylnosti autority, která nám články zjevené dává poznati. Mohl bych ukázati, že, zdáli se církev ruská rozcházeti od církve katolické jen o velmi málo, má mnoho patrných známek, kteréž ji nebýti pravou církvi usvědčují; o čemž, libo-li Vám, v jiném listě bych promlouval. Tímto již končím, koje se tím přesvědčením, že jsem vám čeho třeba pověděl, abyste se upokojil a poznal pravidlo, jimžto byste se všude mohl spravovati: kdo církve neuposlechne budiž vám jako pohan a publikán (Mt. 18. 17.). Zdály-li by se vám některé věci nedostatečně vyloženy, povězte mi to, a já se příčiním všemožně o patřičný výklad.

Z mrtvých vstání.

Svět se v roncho nové znenáhla oblačí,
z roklin slunka žárem mizí snh poslední
vlažný, teplý větrík vane od polední —
háje oživily luzné zpěvy ptačí.

Útlá, svěží kvítka v mlázi rozpučela,
fialinka v křoví libou vůni dýše,
jež jak ambra vonná stoupá v nebes říše
s hymnou ve průvodu, zem již rozvučela.
Náhle ticho vůkol, jak když v chrámu Páně
zástup zbožný kleká ku pozdvihování; —
v tom však v zvon udeř, slavné: „Z mrtvých
vstání“

ozvěnou opáčí lesy, luhy, pláně!

J. Ježek.

Dědic koruny Karlovy.

Historický román od Václava Beneše.

Díl první.

IX.

Karel vrátil se z římské výpravy do Prahy dne 15. srpna 1355 jsa první český král, jehož skráně zdobila císařská koruna „svaté římské říše.“

„Byloť to poprvé, praví jeden proslulý letopisec náš, že Čechové svým vlastním mohli jmenovati císaře římského, vrchního pána celého křesťanství.“ A na tato poslední slova zdá se že klade váhu nelehkou.

Družina Karlova hezky ovšem prořídla na mostě pisanském; a kdo se nevrátil, byl pan Sulislav Pozdeňský.

Nalezlť bezpochyby hrob na vlhkém dnu řeky Arna.

Když rozhučel se tehdy městem hrozivý jek: smrt císaři! viděli jej po boku pana Jindřicha z Hradce protínati řetězy, jimiž byly uzavřeny ulice a prosekávati se

ku krajanům. Na mostě klesl však zasáhnut střelou italskou a císařští měli jej za mrtvého. —

Již druhý den po příjezdu Karlově sjížděli se na Hradčany vysocí hodnostáři s poklonami a rozličná poselství dvorů cizozemských, ucházejících se o přízeň císaře.

V audienční síni kupilo se bohatýrů v nádherném, skvostném rouše, stříbrem a zlatem posetém: těžké hedbávné taláry kněžské střídaly se s pancíři vyleštěnými, v nichž se mohl člověk viděti lépe než v zrcadle, hrubá roucha řeholníků s kabátci z drahých látek nizozemských, panstvo korouhevní s legáty cizími v nejpestřejší směsici.

Toliko jediný lišil se od ostatních prostým, skoro selským šatem, kolem boků jsa opásán těžkým mečem. Na rukou držel nemluvnátko zahalené v plénky.

Oko jeho bylo neodvratně upřeno ku dveřím do přijímací síně.

Prostý muž v síních císařských nebyl ani dost málo panstvu shromážděnému nápadným.

Utiskovaná bída mívala v popředí otevřený přístup do zámku královského za Karla císaře.

Náhle rozletěly se dvojité dveře, dvoření objevivši se na práhu zvolal zvučným hlasem: Zbrojnoš Neustup.

Chudý muž v náručí s dítětem postoupil v před a dvoření pokynul mu rukou do vnitra.

Poslové cizích dvorů podívali se jeden na druhého, na leckterém obličejích zakmitla se nespokojenost a na jiném opět zrcadlilo se pohnutí a ještě jiným zavlhl zrak. —

Karlovu povahu znali sice všickni velmi dobře; ale toho, že chudina má přístup k trůnu císařskému před posly krále francouzského, před preláty, ano i před mocným generálem řádu sv. Dominiika Šimonem Lugen-ským, toho by se byli ani ve snách nenadáli. — Ovšem — dovolení ke stupním současných mocnářů vyvážilo mnohdy hezkou část ryzých a neopilovaných zlatáků. Práh dveří Karla VI. v Paříži střežili milcové jeho obezřetněji než vlastní domácí svůj krb. —

Dnes seděl Karel na trůně mimo svůj obyčej v plném ornátě císařském obklopen úředníky zemskými.

Nad hlavou jeho rozepínal vedle stříbrného lva černé perutě své orel říšský ve zlatohlavu. Jindy i při slyšení buď stál či sedával na prosté židli v dlouhém až po krk upnutém kabátě pilně vyřezávaje obyčejné z dřeva lípového.

Prostému zbrojnoši přešly skorem až oči

nad leskem a nádherou císařského trůnu. Ani jediného slova nemohl vypraviti ze sebe.

„Tvá žádost?“

Císař otázal se ho takto již podruhé hlasem vždy přívětivějším.

„Sluha nešťastného Sulislava z Pozdně a dětátka — jeho dcera nejmladší, Milosti císařská!“ zahovořil ukloniv se Štěpán, kanovník kapituly pražské, téhož času nejvyšší písař zemský.

„Mluv jen a neostýchej se!“ řekl císař ještě vlídněji.

Zbrojnoš vypravoval věrně příšerný sběh v štědrý večer leta minulého na hradě pana Sulislava Pozdeňského. Na čele vyvstával mu při vypravování pot a veliké, horké krůpěje řinuly se mu po tvářích. Zraký vhlý slzami a dětátka v plénce zaplakalo.

„A pachatele že znáš?“

„Znám, pane císaři!“

„A můžeš na to přísahati?“

„Mohu, pane císaři!“

„Jmeno jeho?“

„Pan Perchtold, královský kastelán na Dřevíci!“

Tvář císařova zdála se býti mramorem, bez pohnutí.

„Zůstaneš ve hradě a ty pane Viléme se o něho postaráš!“

Pan Vilém Zajíc z Hanžburku zbledl jako stěna, protože obžaloba týkala se muže jeho sestry.

„Až do soudu veřejného zachováte pá-nové o tomto slyšení tajemství!“

Tato slova zahovořil císař hlasem jedno-zvukým a pokynul poznovu dvořenínovi.

Opět rozletěly se dveře a nejvyšší hof-mistr, pán Petr z Vartenberka a na Košti, opět zvolal hlasem plným: „Poslové jeho Milosti krále francouzského!“

* * *

Mezi lidem proskakovaly rozličné zvěsti, či že to ruka hodila pochodeň na krov pana Sulislava a či chasa vyvraždila čeleď tam-nější.

Chasa dřevíčská však mlčela jako umrlci. Pán jim za to přál. Nebylo ale také tak hnad čeledi, jež by se vyrovnala dřevíčské. Každý ten chlap měl na svědomí cizí duši a leckterys nemusel by se stydět za barvu hraběte Verner, kterýž si dal napsati na štít: „Já jsem vojvoda Verner, nepřítel Boha a nepřítel lidí.“

Lounští i Žatečtí měšťané mohli často vypravovat o dřevíčských, jenž na kolik mil činili nejistými cesty veřejné i za bílého dne, zvláště za posledního pářletí.

Pan Perchtold neztrávil skorem ani jediné noci ve své komnatě. A když mu umřela choť, na pohřeb nepřijel a když obě dcery jeho v týž den a takřka náhlou smrtí odešly za matkou, ušklíbl se jako urvalec a pro jediné dítě, pro sirotka neměl konejšivého slova, ba ani úsměvu. Od večera do svítání projížděl hvozdy na oři zpěněním a ubohé zvíře kleslo mnohdy uhnáno, utýráno a ubodáno.

Asi v polovici měsíce září téhož roku sjíždělo se panstva a zemanů bezpočtu za Pozdeň. Po všech župách litoměřické, slanské i žatecké, dal rozhlásiti císař Karel zvláštními posly ujistiv se dříve osoby pana Perchtolda, že na místě pychu souditi bude úředníka proradného, jenž máje sám bdíti nad plněním zemských zákonů a škůdce pokoje všude a kdekoliv stihati, sám přední je byl porušil způsobem nejohavnějším a sám přední stal se škůdcem míru zemského nejodpovědnějším. —

Lidu obecného hrnuly se k začernalým zříceninám davy nepřehledné.

Kastelána přivedli se vši čeledí spoutaného na rukou i na nohou. Pan Perchtold se asi tak rychlého pŕihonu nenadál.

Zbrojnoši královští vrazili na Dřevíč časné z rána a než se kdo vzpamatoval, ucítil již na rukou studené železo. (Pokr.)

DOPISY.

Z Prahy, dne 27. března 1877.

(Duchovní cvičení v arcib. semináři).

Čím více se každoročně třídní sv. exercií v arcib. semináři blíží, tím toužebněji vychází vají mu naše srdce vstříc, těšíc se na tu drahou návštěvu milého Ježíše. Letos mimo to zvýšeno blahé tušení ještě tím, že jsme až do posledního okamžení nevěděli, kdo vlastně exercicie dávatí bude. Tím radostnější bylo tedy naše překvapení, když ve středu dne 21. t. m. po přenesení velebné Svátosti z chrámu Páně seminářského do domácího oratoria vystoupil v úřadu exercitátora náš pan ředitel, kanovník Staro-Boleslavské kapitoly František Srdínko. Vyloživ především pohnutky a zásady exercicií, otevřel druhého dne na to roztomilý cyklus důkladných meditací. Nejdůležitější zájmy člověčenstva byly vhodným předmětem; než ani zvláštních poměrů novozákonního levity Páně nebylo pomínuto. Na otázku biblickou: „Ty kdo jsi?“ odpovídaje upozorňoval nás na to, že co lidé, co křesťané, co budoucí kněží náležíme Bohu, že tedy Bůh jest naším původem i posledním cílem. A od tohoto

cíle vzdaluje nás hřích; zcela důsledně tedy sledovalo rozjímání o jeho ohavnosti u člověka, křesťana a ovšem tím více u duchovního. Abychom pak se hříchu snáze uchránili, rozpomínali jsme se dále na poslední věci člověka, na vážnou a hroznou smrt a ještě hroznější soud. Nahlédnuvše potom do bezedné propasti věčných trestů, obrátili jsme znenáhla své zraky k věčnému slunci lásky Boží, která aby nás vysvobodila, jednorozenného Syna Božího nám dala za Vykupitele. Než i na nás jest, abychom seč jsme, vinu svou smazati se snažili — pokáním. V tom pak řídití se máme příkladem marnotratného syna. Aby ducha kajícího v nás ještě více roznítíl, dojemnými slovy líčil pan exercitátor utrpení Páně, hlubokým citem pronikaje ty podivuhodné antithese, jež všemohoucí skladatel dějin člověčenstva důmyslně do díla svého vetkal; a jako v pozadí tohoto obrazu viděti bylo bolestnou Matku Boží (Hagar na poušti Bersabé). Ku konci byli jsme ještě vyzváni pohlednouti vzhůru ku kříži a čísti na něm to nejspravedlivější vyzvání k boji, tu nejjistější záruku vítězství, naději onoho triumfu, jehož oblouky jako spanilá duha kle nou se nad hvězdami.

Ačkoliv o pravdách těchto již dosti často rozjímáno bylo, předkládal je důstojný pan exercitátor přece s takovou zajímavostí, že tím celost a jasnost pojmů našich velmi získala. V tom pak ohledu dobře působily dojmavé reflexe, které působíce hlavně na cit a vůli k sebrání pozornosti přispívaly. Celou pak osnovou proplétaly se důrazné aplikace biblické, jako se úrodný potůček vine bohatým kobercem květinovým.

Při úvodní a závěrečné meditaci byli jsme všichni v oratoriu shromážděni, při ostatních devíti byli jsme odděleni. S německými spolubratry našimi činil totiž rozjímání současně v museum III. důst. pan vicerektor Zenefels dojemným svým způsobem.

Ne méně překvapil nás pan kanovník Hrádek v konsideracích; upozorniv krátce na účel jejich jal se s nadšeným důrazem pojednávatí o povinnostech stavu našeho. Mezi ctnostmi, jež každého klerika zdobiti mají, vytknul nejprve církevní smýšlení, jež se jeví v účtě k jejím zákonům a v živém účastenství v jejich osudech; dovozoval, že se má klerik Bohu modlitbou a umrtvováním smyslnosti své zasvětití, a tudíž že nutno jest odříci se světa a přilnouti k samotě, jakož i býti milovníkem skromnosti. Slova jeho jako šíp pronikala nám srdce, brzy lahodně, jako větérek vanouce, brzy jako divem uchvacující, brzy jako vzdálený mrak

výstrahu dávající. Upomínka na ty šťastné chvíle posvátného rozechvění bude nám vždy silnou perutí, abychom se k ideálu klerikálního života víc a více povznášeli. Vřelé díky těch srdcí, kterými pohnul, ať jsou panu kanovníkovi aspoň z části odměnou!

A aby radost naše byla dokonalá, zavítal do našeho zátíší drahý host, všem dobře známý pan professor na fakultě theologické Dr. Borový. On přinesl nám zvláště milý dar — tři věnce růží Mariánských.

Líbezně plynula slova jeho, když nás upozorňoval tu na krásu a něžnost kvítí Mariánského, tu na trny mezi nimi ukryté, když nás vyzýval milovati nejen ty růže, ale spíše i ty trny mystické; „mluvil jak by růžičky sázal.“ Tisíce díky voláme milému učiteli svému za jeho vždy osvědčenou přízeň k našemu domu.

Tak závodili všichni čtyři duchovní vůdcové naši připravující srdce naše za důstojný přibyték Ducha sv.; konečně v neděli ráno dostalo se nám onoho štěstí, jehož mnohý tak často účasten bývá, ale jen málokdo sobě dovede vážiti, štěstí totiž spojení býti s Pánem Ježíšem ve svatém přijímání; odpole dne doprovodili jsme velebnou Svátost zase do obvyklé její schránky v kostele sv. Salvátora, čímž se exercicie ukončily.

Krásná to byla doba! Či, zdali srdce naše nehořela v nás, když otvírali nám písma? musíme vyznati s uctělníky Emauskými. Všem, kteří jakýmkoliv způsobem k zvýšení dojmu těch dní přispěli, pánům řečníkům i vel. pánům zpovědníkům ještě jednou srdečné: Zaplať Pán Bůh!

P.

V Praze, dne 2. dubna 1877.

(Křesťanské názvosloví řečí slovanských).

Předě dvěma roky vydal sloutný slavista Fr. Miklošič rozpravu: „Die christliche Terminologie der slavischen Sprachen. Eine sprachgeschichtliche Untersuchung.“ Obsah spisu jest zajisté hoden bedlivého povšimnutí . . . Věrověstům vůbec přemáhati jest rozličné překážky. Musejí očistovati rozum z převrácených náhledů pohanských a zúrodnovati jej pojmy křesťanskými; musejí vyhostiti ze srdcí nezřízené chtíce a upravovati cestu žádostem křesťana hodným. Co tu práce a lopocení!

První věrověstové bývají cizinci, mužové tedy, jimž jazyk národa, v němž působiti chtějí, jest nepovědom. Z počátku pomáhati si musejí skrze tlumočníky, dříve než osvojí si mluvu lidu. Opět nová práce a obtíž. Na tom však není dosti. Chce-li věrověst, aby namáhání jeho korunováno bylo zdárným

výsledkem, musí postarati se o překlad Písem sv. a knih obřadních. Příslušné výrazy tvořiti pro nové pojmy, jest i v nynějším věku spojeno s nemalými obtížemi; ale čím větší musila býti tato obtíž v prvním tisíciletí křesťanském! Nauka křesťanská má celé řady svých vlastních pojmův a názorův a ty všechny přetlumočiti musili křesťanští věrověstové.

Jak této těžké úloze dostáli apoštolové slovanští sv. Cyril a Methoděj: na otázku tu odpovídá Miklošič v rozpravě svrchu jmenované.

Při tvorbě slovanské terminologie křesťanské působily tři jazyky: řecký, latinský a německý. Sv. Cyril a Methoděj zastupovali živeli řecký a jich pomocníci, kteří před příchodem sv. bratří učení Kristovo přijali od kněží německých, zastávali živeli latinský a německý. Miklošič nazývá společnou jich práci zdařilou. Překladatelé užili dílem výrazů slovanských a dílem slova cizí upravili dle ústrojí slovanského. Přihledněme zde pouze k slovům českým. Z domácích jsou tyto výrazy:

Panna, panenka Maria, bohorodice, -čka, svatý, mučeník, vyznávač, ostatky, duchovní, žrec, zákon, desátek, božnice, chrám, svátek, hod a hody, narození (Kristovo), štědrý večer, vzkříšení, velkonoce, přesnice, zelený čtvrtek, velký pátek, bílá (sobota), svátky Svatodušní, letnice, zjevení Páně, den tří králův, svíčky (= zjev. Páně), kázání, modla, modliti se a modlitba, otcenáš, svátost, večere Páně, obět, blahoslaviti, manžel, oddavky, sňatek, veselka; písmo sv., slovo boží, prorok, Bůh, nebožtík, nebožka, Hospodin, Pán, milost, milosrdenství, bůžek, Trojice, osoba, stvořiti, spasiti, pleť, z mrtvých vstání, vykoupiti, vesmír, věk, svět, běs, zlý duch, čert, hřích, pravověrný, pravoslavný, pověra, přísaha, rota, obrátiti se, káti se, pokuta, zpovídati se, rozhřešiti, masopust, láska, milovati, bližní, pokora, ponížení se, den soudný či poslední, nebesa, ráj, blažen, peklo, očištec, žertva,

K slovům cizím náležejí:

pohan, žid, křesťan, katolík, apoštol, klerus, klerik, papež, biskup, kněz, pop, mše, mešník, fara, farář, pčeban, jahan, žák, mnich, řeholník, klášterník, nunvice (= jeptiška), laik, církev, kostel, oltář, klášter, hřbitov, vánoce, koleda, pašije, sobota, páteř, nešpory, křest, kmotr, birmování, křížmo, ofěra, žehnati, bible, žalm, žaltář, evangelium, balvan (= modla), Ježíš, Kristus, Mesiáš, kříž, anděl, ďábel, satan, démon, kacíř, heretik, púst, almužna, limb.

K některým výrazům svrchu jmenova-

ným dovolím si přidati z téže rozpravy několik poznámek.

Svatý původně znamenalo asi tolik co silný, chrabrý np. Svatopluk, Svatoslav; a teprve křesťanstvím nabylo nynějšího ponětí.

Žrec slouží k označení pohanského kněze a znamená původně muže, jenž bohy vzývá, velebí.

Chrám znamená původně: schrána, přibýtek, dům a zejména: dům Boží.

Štědrý ve spojení: štědrý večer dle Mik. ukazuje k bohaté hostině, jakáž v ten den slavena bývala.

Názvy: zelený čtvrtek, velký pátek a bílá sobota mají jen Čechové. Ostatní Slované užívají adj. veliký. Jen Slovinci říkají: zeleni čtvrtek.

Výraz „svíčky“ pro slavnost sv. tří králů vztahuje se k svátosti sv. křtu.

Modlití se pochází od jména modla a znamená tolik co: skroušeným býti.

Slovo „manžel“ m. „malžen“ dosud jest neznámého původu.

„Bůh“ vykládá se dvojím způsobem, buďto tolik co pán aneb pravdě podobněji co blažený. K tomu významu poukazují slova: bohatý, zboží, ubohý a p.

Nebožtík a nebožka znamenají původně: nebohý a nebohá.

„Hospodin“ tolik co Pán klade se místo hebr. Jehova.

Spasiti značí původně: patřiti, vyhlížeti, ostříhati.

O slovu „plet“ poznamenal nezapomenutelný Sušil v předml. k evgl. sv. Jana: Šedesáte millionů Slovanův užívá toho slova v bohoslužbě a v theologii, ač život jejich pospolitý ho nezná. . . . Ovšem že národ náš po tolik století se bez toho terminu obešel, ale také theologie žádně neměl.

Mír v slově vesmír znamenalo původně obyvatele jedné obce, pak obyvatelstvo vůbec a posléze tolik co svět.

Věk původním významem značí: síla, síla muže a přenešeno na čas jejího trvání.

Řek pojal svět ve významu: upravený, spořádaný, Říman zase: čistý, lesklý a Slované: světlý = souhrn všeho, co slunce osvětluje.

Slovo „čert“ původem svým dosud jest nejasné. „Hřích“ vykládají mnozí významem: svědomí pálící.

Pravoslavný = pravověrný jest chybný překlad příslušného řeckého slova.

Pověra znamená tolik co chybná víra. „Přísaha“ pochází již z dob pohanských,

avšak nemožno ustanoviti, nač Slované pohany jsouce sahali. Temné jest slovo „rota“ v témže významu.

Káti se sr. kázeň původně: haněti se, výčitky sobě činiti, trestati se.

Zvláštní jest výraz „masopust.“ Význam slova jest na odpor času, který znamená.

„Nebesa“ původem svým tolik co: oblaka.

„Ráj“ tolik co: statek, majetek.

„Peklo“ značí vlastně: smůla.

Pohan vlastně: venkovan, vesničan.

Nunvice (= jeptiška) tolik co: dobrá, krásná.

„Kostel“ původem svým vykládá se dvojím způsobem. Buďto kostely z opatrnosti před pohany staveny bývaly na hradech, aneb podobou svou proti ostatním stavením vypadaly jako hrady. Mikl. zná se k druhému výkladu.

Koleda pochází z řecko-latinského slova a značí vlastně: první den v měsíci.

„Křest“ původ má v jméně „Kristus.“

Sušil obnovil mimo výraz „plet = maso“ také slovo „osep“ místo obyčejného „míra pšenice“ Lk. 12. 42. a zavedl hebrejské „pascha“ do svých výkladův. O tomto slově pronáší se v Evangelii sv. Matouše str. 337. takto: „Slova pascha užívají sedmdesáti v této formě, ač hebrejsky vlastně pásach sluje, k ústům řeckým slovece přispůsobivše. A v té formě užívají slova toho veškerí téměř národové pod sluncem. Také s tíží jest obejíti se beze slova toho, poněvadž mnohého pochodem času významu došlo. Znamená zajisté pascha buď slavnost večerní svátku toho, buď beránka, jenž při ní toho večera se jídá, buď celou tu (osmidenní) slavnost a veškery oběti s ní spojené (tak řečená chagiga).

Slova „příchast“, jehož Sušil užil ve významu: večere Páně i sv. přijímání (Listy sv. Pavla, díl I. str. 243 a j.), užívají Slované jihovýchodní v témže smyslu.

Rozdělení času na týden sedmidenní jest původu semitského. K Slovanům přešla tato míra časová s křesťanstvím a to od Latinů skrze Němce. Na německý původ ukazuje hlavně název „středa“, deu to, jenž podle slovanského počítání, v němž pondělek jest prvním dnem, nijak nečiní střed v témdni.

Překlad Písem Sv. v Pannonii vykonaný jest z nejdůležitějších činů v dějinách slovanských urodů. Celkem káže se slovo Boží až podnes v téže formě od Jaderského moře až k ledovému.

J. M.

Z Meranu v Tyrolsku, dne 28. března 1877.

(O spolku k podpoře churavých kněží.)

Povzbuzen laskavou pozorností, jakou náš milý „Blahověst“ jakož i „Časopis kat. duchovenstva“ Meránskému spolku k podpoře churavých kněží věnují, dovoluji si ctěně čtenáře „Blahověsta“ také obeznámiti s mnoha jiných lichotných dobrozdání p mladistvém spolku tom aspoň s výrokem věhlasného, o blaho svého duchovenstva otcovsky pečlivého knížete biskupa Sekavského, nejdůst. pána Dr. Jana Zwergera. Vzorňý tento vrchní pastýř odporučuje v nejnovějším svém ordinariátním listu dne 3. března Meranský spolek svému duchovenstvu doslovně takto: „V klimaticko-lázenském městě Meranu v Tyrolsku utvoril se spolek ku podpoře churavých kněží, jenž si vytknul za úlohu, nemocným, jmenovitě prsním neduhem ohroženým a stíženým kněžím, v kterémžto případě Meranské podnebí za zvláště blahodárné se považuje, buď přijmutím do spolkového domu, jenž se má k tomu cíli zříditi, aneb občasné poskytovanou pomocí, tamnější pobyt usnadniti. Spolek ten se tímto důst. duchovenstvu co nejvřeleji odporučuje. Nejen že vzájemná páska bratrské lásky katolické kněze vesměs poutati musí, a že společnost zájmů, kterých se všickni domáhají, všechny vzájemně sblíží, jakkoliv sobě jinak v životě vzdáleni jsou, přece jest kněz, zvláště za naší doby, více než kdy jindy opět na kněze odkázán. Vždyť vidí ohledně velké části svého okolí uskutečněný výrok Páně: „in mundo pressuram habebitis.“ K tomu jest politování hodnou skutečností, že následkem protikřesťanského ducha časového, jenž vše proniknouti se snaží, počet kandidátů stavu kněžského rok od roku velice se menší a že se na mnoze nedostává již ani potřebných sil, aby se desavadní dobrý řád udržel, neřku-li, jak by žádoucí bylo, aby ještě s větším úsilím se pěstoval a zveleboval. Nutná jest tedy potřeba, kněze na vinici Páně již pracující, co nejdéle božské věci k práci schopné zachovati, a tudíž jednotlivci vzájemným spolupůsobením umožniti, co by vlastní jeho síly přesahovalo.“

Pak následují v plném znění otiské stanovy, ač se již v rukou důst. duchovenstva nacházely. A aby skutkem potvrdil, co slovem schvaloval, přistoupil zároveň co spoluzakladatel (se 100 zl. r. č.), načež hned následujícího dne zase s vlastnoručním přispisem zaslal spolku základní vklad (100 zl.) od městského faráře v Štýr. Hradci důst. p. Jiří Gödela.

Z kruhu vysokých církevních hodno-

stáru přistoupili dosud jako zakladatelové, se 100 zl: nejdůstojnější pp. arcipastýřové: Olomoucký, Kaločský, Lavantský, Kerkský, a Sekavský; vysoce důstojní páni opatové: ze sv. Florianu a Klosterneuburgu; v. důst. pan kapitolní probošt Olomoucký, jakož i tamnější veledůst. kapitola. Nejprvnější ale zakladatel a vlastní původce a duše blahodárného toho díla jest *Mmgr. Dom. Filip*, papežský komoří, c. kr. dvorní kaplan, konsist. rada, atd. z diecése Kralohradecké.

Velmi milé překvapení způsobila spolkovému představenstvu naše krajanka, slečna Rosina Rozumova z Č. Budějovic, zde též ze zdravotních ohledů se svou matkou meškající, věnovavši spolku 2 státní obligace stříb. renty à 100 zl. r. č., čímž se ovšem stala jeho spoluzakladatelkou. Tato na měšťanský stav zajisté velmi vzácná oběť zasluhuje tím většího uznání, ješto se spanilomyslné dárkyni patrně nejedná o jakýsi hmotný prospěch, nýbrž pouze o podporování věci Bohu milé a sv. Církvi užitečné. A. Š.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra bude slaviti J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup 68. narozeniny své (nar. 6. dubna 1809). V neděli (bílou) d. 8. t. m. bude míti J. Emin. v novém spolkovém sále v domě sv. Václavské záložny o 7. h. večerní přednášku o biskupském jubileu papeže Pia IX.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati pořádkem letním (mše sv. v 7 h. ráno, pak výstav do 6. h. odp.) od 5—8. dubna u sv. Jana Nep. na Skalce, od 9—12. u sv. Bartoloměje (u Šedých sester) na Starém městě, od 13—16. u sv. Mikuláše.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci březnu 170 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; letos celkem již 424 osoby.

— Z *Budějovic*. J. Excel. nejdůst. p. biskup ustanovil generalní visitaci spolu s udělováním svátosti sv. birmování: v Trhových Svinech dne 1. května, v Olešnici dne 2. a v Nových Hradech dne 3. května.

— Ve *Vítějčích* byla od 14. do 23. února konána sv. missie od pp. rektora P. Antonína Jedka, P. E. Janečka a P. J. Němce, kněží řádu redemptoristů od sv. Kajetána z Prahy. Ve středu popeleční po 8. hodině veden průvod z farního domu do chrámu Páně, kdež vzýváním Ducha sv. svatá misie započala. Osloviv místní farář pp. missionáře, doporučil jim své osadníky, načež měl dp. rektor P. A. Jedek úvodní řeč, ve kteréž

důležitost a účel pobožnosti sv. misie vyložil. Všecka kázání byla velmi dojmavá, a účastenství osadníků ve všech pobožnostech tak veliké, že pro všecken lid z blízka i z daleka přicházející chrám Páně nepostačoval. Ač nebylo počasí valně příznivé, předce den ode dne množily se zástupy zbožných účastníků. Nával kajícího lidu trval po celý den až do 8. hodiny večerní, ano někdy i do 9 hodin. Při dojemných slavnostech, zvláště při svěcení misionárního kříže, jako i při závěrečném kázání, byl nával lidu tak veliký, že — ač sníh padal — kázání muselo se konati pod širým nebem. Kommunikantů bylo přes 1800.

— *V Nezamyslicích* byla sv. misie vykonána od 4.—14. března s nejkrásnějším výsledkem. Horlivost účastníků trvala od počátku až do konce, a rovnala se téměř horlivosti velebných pánů misionářů P. Votky a P. Svobody Š. J. Tito konali každý den dvě kázání, ráno o 8. neb 9. hodině, odpoledne o 4. hod., kromě toho pak přípravy dítek a jednotlivých stavů, tak že denně měli tři řeči. Kommunikantů bylo přes 2500. K výsledku misie přispělo valně horlivé okolní kněžstvo, kteréž vypomáhalo v zpovědnicích. Zpovědi konány byly téměř vesměs generální. Nával v poslední tři dny byl tak veliký, že i nejstarší osadníci nepamatují se, aby kdy byl prostranný chrám P. býval tak přeplněný. Lidé přicházeli na 3 až 4 hod. zdaleka; ve vsi měli v každém domě od 8 až do 20 noclehníků. Zjistě nemůže farář osadníkům svým prokázati větší dobrodiní, než dobře zřízenou sv. misií.

Z Vidně. Všeobecný sjezd katolíků rakouských, který byl na dni od 16. do 19. dubna svolán, bude se odbývati později a sice od 30. dubna do 3. května t. r.

Z Uher. Biskupské sídlo v Stoličném Bělehradě slaví letos 100leté jubileum svého založení. J. Emin. nejdůst. p. kardinal Jan Simor, arcibiskup Ostrihomský, daroval tam drahocennou biskupskou berlu ze stříbra a zlatem vykládanou.

Paběrky.

5. *Alleluja! — nad bludištěm Darwinismu.*

Přírodopysk Agassiz nazývá darvinism „přehmatem, nepravdivým v podložených větech, nevědeckým v methodě, záhubným ve směru.“ Proto přece přiznává se dr. David Strausz ve své knize o „nové a staré víře“ k této soustavě — jest-li vůbec toho jména zasluhuje. Kde však se octne člověk, jenž víru v Boha nadsvětelného, osobního zavrhl a jen v pouhou přírodu věří, ukazuje nám

v témž díle dr. Strausz sám. „Vidíme se postaveny,“ píše, „do tohoto ohromného, světového stroje s jeho železnými, zubovitými koly, jež rachotem se objímají, s jeho těžkými kladivy a tlukadly, jichž pády nás ohlušují, do celého tohoto strašného ústrojí vidí se člověk postavena bez vlády, bez obrany, bez pomoci, žádný okamžik nejasa jist, že při neopatrném pohybu kolo ho neuchvátí a neroztrhne, že kladivo ho nerozmačká! Tento pocit úplné opuštěnosti jest věru něco děsného.“ Strausz uznává, že jediné náboženství může tu člověka potěšiti. On sám byl svou vlastní přirozeností, svým vlastním pudem hnán do chrámu. Ovšem zaměřil do takového jenž s jeho rozumem nejvíce se shodoval. Ale tam ovšem nemohl také naleztí kýžené útěchy a pomoci. „Byl jsem vícekrát přítomen“ — tak vypravuje — „službám Božím svobodné obce v Berlíně, ale shledal jsem je býti hrozně suchopárnými a neobčerstvujícími. Prahul jsem velice po nějaké biblické legendě aneb po nějaké alespoň zmínce o slavnosti křesťanské, která se právě konala, abych přece něco pro srdce své obdržel; avšak občerstvení takového nebylo mi podáno. Ne, na této cestě to nejde. Budova církve jest snešena, zbourána, a na holé, nuzné srůvaně půdě odbývá se „přednáška vzdělávací.“ — toť přesmutná, ano děsná věc!“

Důležité to vyznání pro nás! Soustava, která vše vyšší snažení člověka jen temnému, zoufalému dumání přenechává, až světový stroj jej uchopí i rozmačká, soustava taková nemůže býti leč jen lží a klamem. Soustava, v níž srdce člověka dle vyznání samého darwinisty nenalezá své potravu, své útěchy, svého poklidu, soustava taková nevyhovuje potřebám lidským, naopak ona jim sarkasticky se vysmívá a tím nelidskou jest.

Jak radostně naproti nešťastné, k zoufalství vedoucí filosofii darvinismu zní radostná zvěst křesťanství! Tam na Golgotě zlomen jest osten smrti, odňata jest smrti veškerá hrůza! Zloba a nevěra lidská domnívala se, že jako červa (Žalm 21. 7.) tam zřtíla Toho, jenž se nazýval Synem Boha živého, nadsvětelného, osobního — a hle, On z hrobu vstal jako vítěz nad smrtí, jako vítěz nad světem bohovražedným, jako vítěz, jenž otevřel všem v něho věřícím, v něho veškerou naději svou skládajícím bránu spásy, bránu jistoty, bránu života, jehož žádný živel světa již nebude moci strávit. Po čem srdce člověka přirozenou touhou práhne; to Kristus mu zjednal smrtí svou, vzkříšením svým; pročez

„V den vzkříšení Jezu Krista, Alleluja! chvalmež Boha, Alleluja, Alleluja!“

J. B.-k.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 6. (květnový) přináší promluvu k osadníkům při nastoupení správy duchovní, řeč při pohřbu ženy, kázání na slavnost sv. Moniky vdovy, na ned. V. a VI. po Velikonoci, na slavnost Nanebevstoupení Páně, sv. Jana Nepom., hod Boží a pondělí Svatodušní a na slavnost nejsv. Trojice.

— „*Rufinus*.“ Podle spisu Jana Schöpfa upravil P. Roman Voříšek. „Zábavné bibliotéky“ dílo 37. Ročníku 8. sešit 3—5. Nákladem „Školy B. Srdce P.“ v Brně. Str. 251. Cena 80 kr. — Týmž nákladem vyšly: „Slomšekovy *Homilie na epistoly* roku církevního.“ Ze slovinského přeložil Fr. Klíma. Doba velikonoční.

— „*Jihu*“ od Prok. Chocholouška vyšel nákladem Kobrovým sešit 9. (str. 64), jímž počíná povídka: Svatba benátská.

— (Literární činnost Jesuitů. Pokrač.)

1. Nejstarší od Jesuitů vydávaný časopis jest „*La civiltà cattolica*.“ Povstal r. 1850. v Neapoli, pak přesídlil do Říma. Po vtržení Piemontčanů do sv. města vychází ve Florencii dvoutýdně v sešitech 8 archů silných. Letošním rokem vydává se 17. díl. Obsah jest theologicko-politický, belletristický felleton, recenze nejnovějších plodů literárních a t. p. Tak jest i v posledním sešitu (3. února) pojednání: „Konference internacionaly o otázce turecké.“

2. V Belgii vycházejí francouzsky: „*Précis historiques & Melanges religieux, littéraires & scientifiques*“ od r. 1852; z počátku vydávaly se měsíčně dva sešity o dvou archách, nyní pak o jednom čtyřarchovém sešitu.

3. „*Etudes religieuses, philosophiques, historiques & litteraires*“ mají nyní svůj 21. ročník vycházející měsíčně v sešitech 9—10 archů silných v Lyonu (dříve v Paříži.)

4. „*The Month and Catholic Review*.“ vychází též v měsíčních sešitech 7—8 archů; nyní jest toho časop. 29. díl. Redigován jest od 1868 Jesuity, kteří však i články jiných spisovatelů přijímají. Obsah netoliko theologický, ale i vědecký a belletristický. (Dok.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Ant. Tolde, farář na odpoč. v Rückersu (Vizerově) v hrabství Kladském, 14. března (nar. 5. srpna 1817, vysv. 8. ledna 1843);
p. Frant. Havlíček, administr. u sv. Jana pod

Skálou, 28. března (nar. ve Včelákově 14. července 1832, vysv. 29. července 1858).

Vyznamenání jsou:

- p. Vinc. Hárka, farář u sv. Mikuláše v Praze, arcib. notář, a
p. Petr Merhaut, farář u sv. Havla v Praze, arcib. notář, jmenování jsou čest. konsistor. radami;
p. Ignac Aust, farář v Grafenortu v Kladsku, a
p. Václav Odcházal, farář v Ledcích, jmenování jsou arcib. notáři;
p. Jan Fritsch, farář v Bohdale (Gottesgab) a
p. Jan Halbhuber, far. v Schönwaldu, obdrželi expositorium canon.

Ustanovení jsou:

- p. Josef Procházka, k. arcib. vikář, far. v Lidicích, za faráře v Hostivicích;
p. Frant. Převrtil, farář z Vřetovic do Zeměch;
p. Josef Schmid, farář z Milřů do Brodu (Bruck);
p. Eduard Kohout, admin. z Brodu do Milřů;
p. Martin Kocmich, kaplan ze Svatoboru do Ledec;
p. Karel Gross, kapl. z Neulosimthalu do Svatoboru.

Uprázdňená místa:

Dřevčice, fara patron. J. Vys. velkovévody Toskanského, od 21. března.

Milře (Brand), fara patron. nábož. fondu, od 21. března.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenán jest:

- p. Vác. Bayer, os. děkan ve Vimberku, jmenován bisk. konsistor. radou a b. vikářem okresu Vimberského.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. Uhl, b. vikář a konsist. rada, farář v Hošticích Šumavských, za faráře v Libniči;
p. Jakub Kocábek, kaplan v Lhenicích, za far. v Horách Ratiborských;
p. Frant. Dítko, katecheta v Strakonících, za faráře v Kvašnovicích;
p. Matouš Ledvína, kaplan ve Vacově, za administr. v Hošticích Šumavských;
p. Arnošt Hubka, ř. Johanitů, kooper. v Horažďovicích, za farního administr. v Maria Pulst (dioc. Kerkské);
p. Josef Fux, koop. v Kvildě, za admin. v Korkusově huti;
p. Alois Skála, k. za adm. v Červené Řečici.

Uprázdňená místa:

Hoštice Šumavské, a Korkusova hut, fary patron. nábož. fondu, do 1. května.

Červená Řečice, děkanství patron. knížete arcibiskupa Pražského, do 5. května.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlas katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupec-
ů:
Celoročné 3zl.
pol. l. zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. l. zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Pastýřský list v příčině biskupského jubilea sv. Otce Pia IX.

*Biskupové církevní provincie České vzkazují
všem věřícím svých diecézí pozdravení a po-
žehnání ve jměnu Páně!*

Dne 21. května roku 1827 vstoupil do komnat papežských v Římě k tehdejšímu svatému Otci Lvu XII. 35letý pokorný prosebník. Byloť mu v tichém příbytku jeho zvěstováno poselství, kteréž ho bázni a vármutkem naplnilo. Stojte nyní před svatým Otcem prosil se slzami, aby papež naň nevzkládal, čehož se tak velmi obává. Avšak prosil nadarmo. Má-liž Otec veškerého křesťanstva srdce tak tvrdé a neuprositelné, že se nechce smilovati nad synem prosícím?

A ten prosebník pokorný — byl náš nynější předrahý svatý Otec Pius IX.; prosil tehdejšího papeže Lva XII., aby nevzkládal naň úřad biskupský. Avšak papež zdráhal se vyhověti prosbám žadatelovým; neznal nikoho, jenž by důstojněji zdobil prestol biskupský ve Spoleto, rodném městě papežově. Tu konečně podrobil se žadatel výslovnému rozkazu náměstka Kristova, uznávaje, že jest to hlas Ducha svatého, kterýž dle slov apoštola národů ustanovuje biskupy, aby spravovali Církev Boží. (Skutk. apošt. 20, 28.) S příkladnou pokorou přijal náš Pius dne 3. června 1827 svěcení biskupské.

Zá několik týdnů bude se tedy slaviti padesátileté jubileum biskupské v hlavním městě křesťanstva; jest to událost tak neobyčejná, že častokráte ve mnohých zemích uplynou dříve celá staletí, než na takové jubileum dojde; biskupem nestává se obyčejně

jinoch, nýbrž muž v letech pokročilý, a málokterému biskupu dostává se od Boha té milosti, aby celých 50 let v úřadě biskupském potrvál. Avšak biskupské jubileum, které se letos koná v Římě, jest pro nás tím důležitější, jelikož jubileum to koná sám sv. Otec náš, který, ačkoli už jest kmet 85letý, památku tu bohdá při dosti dobrém zdraví a čilosti duševní slaviti bude.

Tisícové katolických křesťanů již se chystají na pout do Říma, aby osobně brali podíl v neobyčejné slavnosti této, aby z vlastních úst sv. Otce Pia IX. zaslechli slova lásky, slova povzbuzení a útěchy. Vroucně si toho přejeme my biskupové české provincie církevní, aby také naše diecése byly četné v Římě zastoupeny. I vrchní pastýřové vaši budou tam míti svého zástupce. Avšak mimo to vyzýváme každého z kněží i věřících, komukoli možno, aby se pouti do Říma účastnili.

Vímeť ovšem, že velká většina z vás, nejmilejší v Kristu, pouť tak dalekou osobně a tělesně konati nemůže, ale všickni ji mohou a mají konati alespoň v duchu, a to se stane, když v den jubilejní všickni katolíci živě budou vzpomínati na sv. Otce v Římě a za jeho blaho vroucně se modliti. Za tou příčinou ustanovili jsme pro letošní rok zvláštní slavnost církevní, která se dne 1., 2. a 3. června konati bude.

Abyste pak v tyto dni tím horlivěji modlitby své za sv. Otce k nebi vysílali, uvažte bedlivě na mysl, jaké vzpomínky a pocity budou v těchto dnech duši sv. Otce naplňovati. Jako poutník došel vysokého vrchu pohlíží odtud zpět na cestu, kterouž vykonal, podobně i sv. Otec Pius IX. rozpomene se na celých padesát let pastýřského života

svého; tuť zajisté jemu živě tanouti bude na mysli *břímě*, které naň bylo vloženo, *utrpení*, které snášel, *útěcha*, kterou pocítil, — za toto vše pak obětovati bude oběť díky Bohu Hospodinu.

1. Vzpomeňte i Vy, Nejmilejší v Kristu, na ono *břímě*, kteréž bylo na Pia IX. vloženo a které on celých 50 let nesl s trpělivostí a odevzdaností do vůle Boží. Vy víte, jaké povinnosti má otec a matka; jsou to zajisté povinnosti nesnadné, jest to břímě těžké. Avšak ještě větší jest břímě, které se skládá na bedra vašich pastýřů duchovních, kněží; péči duchovního pastýře svěřeno jest mnoho set nesmrtelných duší a přece každá jednotlivá duše jest drahocnější nežli celý svět; za všechny duše tyto bude pastýř duchovní jedenkrátě přísné účty klásti. Mnohem větší než to jest břímě biskupa, kterýž za pastýře i ovečky spolu jest Bohu zodpovědný; biskup musí bdíti nad tisíci, ano (jako zde v Čechách) více než nad jedním milionem drahých duší, aby žádná z nich nezahynula, nýbrž všechny aby došly věčného spasení. Jestli že břímě úřadu biskupského jest tak těžké, snadno pochopíme, proč i Pius druhdy se chvěl a slzy proléval, když měl nastoupiti prestol biskupský. Vždyť i sv. Cyprian se skryl uslyšev, že za biskupa byl zvolen. Sv. Jan Zlatoušlý, sv. Basilius, sv. Augustin, sv. Ambrož teprv po dlouhém zdráhání přijali na sebe úřad biskupský s bázní a třesením. Jestliže světcové břemene tak těžkého se obávali, kterak se ho neměl strachovati Pius? O, v pravdě jest to břímě i pro bedra andělská nesnadné! A jak těžké teprv jest břímě to v době, kde tak četná nebezpečí dušem nesmrtelným hrozí, kde pokušení rozmanitá nastávají a nesvědomití svůdníci všady osidla kladou! Když náš Pius převzal úřad biskupský, tehdaž arci nemohl tušiti, že po 19 letech na jeho ramena bude vložena péče o celý svět křesťanský, o více než 200 milionů duší. Netušil tenkrátě, že On jest povolán, aby jednou co kormidelník řídil loď Petrovu uprostřed hrůzného vlnobití bludu, klamu, lži a bezbožnosti. A hle, doba tato těžká skutečně nastala. Jiní papežové sotva několik měsíců neb několik let nejvyšší úřad v Církvi drželi. Ze 257 papežů až dosavad ani jediný nedočkal se let Petrových, t. j. nebyl papežem celých 25 let. Náš svatý Otec Pius IX. však již 31 let nad Církví vládne, opravdu podivuhodný to úkaz v dějinách Církve.

Pius IX. zajisté s útěchou smí pohlížeti zpět na tu dlouhou cestu, na kteréž mu bylo těžké břímě nésti. Ve Společtí i v Imole až

podnes vděčně vzpomínají věřící na zbožného biskupa, jenž svou mírností a dobrotou srdce jakož i nadšeným hlásáním slova Božího tolik duší pro Krista získal. Od té doby však, co zdobí skráně jeho koruna papežská, věnoval se Pius bez oddechu jedině svému svatému úřadu. Kdokoli ho navštívil v komnatách jeho, shledá, že papež ustavičně nade všechny jiné zanešen jest pracemi, přetížen starostmi, že nám všem může sloužiti za příklad bedlivého rozjímání a nábožné modlitby. A kterak rozsáhlá jest činnost jeho! Kdekoli se vyskytne nebezpečení, on před ním ovečky své varuje; objeví-li se jakýkoli nepřítel, on proti němu statečně bojuje; — proti každé lži on mocně se protiví! — zbloudilé hledí zase na pravou cestu uvést; kajícího hříšníka radostně k otcovskému srdci svému vine. Přechoasto již ozval se před tváří celého světa pastýřský hlas Pia IX., an poučoval, napomínal, káral. Často již sv. Otec zjednal Vám i všem katolickým křesťanům přístup k oněm pokladům milosti, jež Církev chová v lůně svém. A jak velkých zásluh dobyt sobě Pius o rozšíření Církve svaté, viděti z toho, že až dosud ve vzdálených krajinách světa bezmála 200 nových sídel biskupských zřídil.

Opravdu vyznati musíme, že Pius slavně nesl břímě své, a že tudíž v den svého jubilea s radostí a útěchou smí zraků svých k nebi povznesti a před Bohem pokorně vyznati: Pane, zde jsou ovečky, které jsi mi dal; mou vinou, jak doufám, ani jediná nezahynula.

2. Představte si, Nejmilejší v Kristu, také ono těžké utrpení, které snášel Pius IX., představte si jeho *kříž*, aneb ať to zjevně vyslovíme, jeho *mučnictví*.

Nejednou vyjádřili se svatí učitelové Církve v ten smysl, že koho Bůh volá k úřadu biskupskému, toho k mučnictví povolává. Domníváme se, že i tato slova na paměti měl náš Pius, když před 50 lety se zdráhal převzít úřad biskupský.

Povolání k úřadu biskupskému bylo povoláním k mučnictví! Tak se dalo skutečně za prvních dob Církve sv., jakož náš Spasitel byl předpověděl slovy: „Bíti budu pastýře, a rozprchnou se ovce stáda.“ (Mat. 26, 31.) Onť sám apoštolý své na takový osud připravil, řka: „Já jsem pastýř dobrý. Dobrý pastýř dává život svůj za ovce své.“ (Jan 10, 11.) Onť také k vytrvalosti v utrpení je odkázal otázkou: „Můžete-li píti kalich, kterýž já píti budu?“ (Mat. 20, 22.) Spolu pak ohlásil jim nástrahy, jichž očekávati mají: „Jestliže se mně protivili, i vám se

protiviti budou.“ (Jan 15, 20.) „Přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, že by tím Bohu sloužil.“ (Jan 16, 2.)

Ejhle! kterak tato slova Páně se vyplnila. Svati apoštolové stali se mučieníky a tak i biskupové v prvních stoletích všickni téměř smrt mučienickou podstoupili.

Knížeti pak apoštolův sv. Petru dáno bylo zvláštní zaslíbení: „Vztáhneš ruce své, a jiný tě opáse a povede, kam ty nechceš.“ „Pojď za mnou.“ „To pak pověděl — jak sv. apoštol Jan zřejmě dokládá — znamená, kterou by smrtí měl oslavit Boha.“ (Jan 21, 18. 19.)

Hle, kterak i to slovo se vyplnilo. Petr zemřel na kříži po příkladu mistra svého a po něm umírá prvních 33 papežů vesměs smrtí mučienickou. V pozdějších dobách ovšem když Církev pokoje požívala, zdálo se býti jinak, ale jedna věc se nikdy nezměnila. Bez odvahy k mučienictví zajisté ani potom nemohl nikdo na se vzíti úřad pastýřský v Církvi Kristově. Jakéž také naděje těm kynou ve světě, jichž se týká slovo apoštola národů: „Osvědčuji před Bohem a Ježíšem Kristem: každé slovo, nabízej v čas i ne v čas . . . bdi, ve všem pracuj, konej dílo kazatele, vyplňuj službu svou?“ (II. Tim. 4, 1—5). Jaké, díme, kynou ve světě naděje těm, ku kterýmž pravil Kristus: „Také i vy svědectví vydávati budete?“ (Jan, 15, 27). Vždyť to jest svědectví o Tom, „který postaven jest ku pádu a ku povstání mnohým v Israeli, a na znamení, jemuž bude odpíráno.“ (Luk. 2, 34.). Jest to svědectví o Ukřižovaném, „Židům zajisté pohoršení, pohanům pak bláznovství.“ (I. Kor. 1, 23.) Jest to svědectví, proti kterému pýcha rozum a zkaženost srdce po všechny časy vzpíráti se bude.

Není-liž tedy každému pastýři stáde Kristova uloženo jakési mučienictví? Či snad netrpí pastýř muka nevýslovná, an vidí, že mnozí lidé nauku sv. víry překrucují, svatým obřadům se posmívají, pomazané sluhy Páně potupují, Církví svaté ustavičně odpouští, ji okovy spoutati, o zboží její oloupiti usilují, ji ze všech stran zjevně pronásledují, a kterak v boji tom bez přestání trvajícím velký počet nesmrtelných duší u věčnou záhubu uvržen bývá?

Již pak pohlédnemež na vznešeného oslavence našeho. Padesát let jest biskupem, padesát let i mučieníkem.

Jakožto biskup ve Spoletě a později v Imole nacházel se Pius vždy v přední řadě bojovníků pro nebeskou pravdu, pro slávu Církve, pro spasení duší. Od té doby však,

co vstavena jest na hlavu jeho koruna papežská, po celých 31 let jest Pius IX. středištěm veškerých bojů, cílem, proti němuž namířeny jsou všechny zbraně, jehož jméno stalo se heslem přátel Církve a spolu válečným pokřikem nepřátel. A kterak by mohlo býti jinak! Vždyť pak skála Petrova vyniká nad veškeré dílo lidské; a právě proto všechny bouře a přívaly na tuto skálu mocně dorážejí. A nemusí-liž tudy strážce této skály, praporečník onoho hradu nedobytného, první náraz veškerých bouří snášeti? Toť příčina neustálého mučienictví našeho svatého Otce. Sotva že vstoupil na trůn papežský, tu již vzplanula krvavá vzpoura a rozšířila se po úrodných nivách celé Italie, neušetrila ani posvátných komnat svatého Otce; věrní sluhové jeho jsou povražděni, on sám přinucen jíti do vyhnanství. Navrátil se ovšem zase do Říma, ale od těch dob nepřátelé Církve ustavičně území jeho ohrožovali, žezlu jeho se posmívajíce. Zuřiví odpůrcové tito bez ustání pobuřovali poddané proti papeži, vlastnímu životu sv. Otce úklady strojili, láskyplné srdce jeho necitelně rozrývali. Čeho během dvou tisíců let papežové římským láskou křesťanstva nabyli, jest jim hanebně vyrváno v našem století, v době nejnovější. Nejprv odňali svatému Otci zcela bezprávně území jeho, avšak slíbili, že prý za to tím vydatněji budou chrániti hlavní město křesťanstva. Brzy však nepřátelé i hlavního města se zmocnili a teď nabízejí svatému Otci tak zvané záruky („garancie“) neodvislosti a svobody. Avšak patřmež, jak vyhlíží ta svoboda, kterou mu poskytují! O tom právě v těchto dnech vyjádřil se nejvyšší pastýř Církve Kristovy, an před tváří celého světa odhalil utrpení svá přetěžká. (Allokuje ze dne 12. března 1877.) Odpůrcové jeho nemají na tom dosti, že mu všechno odňali, že jej učinili vězněm ve vlastním domě jeho a že jej odkázali pouze na milodary věřících. Co druhdy láska papežův a obětavost národův šlechetného a zbožného v Římě založila, to nyní násilím jest rozkotáno; zrušeny jsou kláštery, řeholníci vyhnáni, zavřeny jsou blahodárné ústavy určené ku vzdělání horlivých missionářů pro vzdálené krajiny, ano ruka bezbožná neušetrila ani duchovních domů, určených ku pohostění poutníků, ani prastarých zbožných nadací. A ještě horších věcí jest se obávati. Vždyť pak tamější vláda světská zanáší se úmyslem, všemožně obmeziti úřední působení duchovenstva, ano i překaziti svobodnou volbu budoucích papežů. Ejhle, toť ta svoboda slavně zaručená! Proto beduje sv. Otec,

že jest mu popřána „svoboda, která v tom záleží, aby se papež na to díval, kterak všecken řád a veškero zřízení církevní den co den v nivec se uvádí a nesmrtelné duše v záhubu ubíhají, aniž svatý Otec jest s to, aby i při nejpilnější snaze a péči své toliké škody od Církve odvrátil.“

Ano právě to, nejmilejší v Kristu, jest nejbolestnější stránka utrpení našeho sv. Otce, že musí na to patřiti, kterak tisícové nesmrtelných duší v zkázu věčnou se vrhají. Neboť v nynější době, kde nepřátelé se všech stran bojují nejen proti sv. Otcovi, ale proti Kristu samému, vždy více vzrůstá se náboženská lhostejnost, kteráž pranic nedbá o království Kristovo na zemi; — vždy více nadýmá se zpupnost ducha, kteráž povrhnuvši pramenem pravdy věčné sama sobě kopá cisterny rozmanitých bludův; — na vladařích této země jeví se slabost a zaslepenost, an otrásatí dávají základy řádu věčného; — vždy hroznější se vzrůstá nekázeň a nevázanost lidu, kterýž slepě se oddává svým náruživostem.

O, kolik duší drahou krví Kristovou vykoupených ubíhá takto v záhubu věčnou! Pastýř to vidí, jak ovečky jeho v propast se vrhají, — avšak on sám spoután jsa, nemůže jim pomoci, nemůže je zachrániti. Nástupce Petrův jakožto strážce stojí na vysokém temeni skály, pohlíží odtud na celý šířý svět a všude spatřuje strašnou zkázu, — vidí to a pláče, jako druhdy božský Spasitel náš, an s hory Olivetské na nešťastný Jerusálém patřil a slzy proléval.

Rozvažte, Nejmilejší v Kristu, veškery tyto věci, které se udály a posavade dějí před očima našeho oslavence, toho ctihodného kmeta, jenž sedí na stoliči Petrově. Uznáte zajisté, že také o našem sv. Otcovi mohou se právem pronést ta slova, jimiž druhdy svatý apoštol Pavel svůj vlastní apoštolský život označil, řka: „zevnitř boje, vnitř strachy“ (II. Kor. 7, 5.).

3. Avšak sv. Pavel k těmto slovům bolného lkání ještě toto dokládá: „Ale Bůh, kterýž těší ponížené, potěšil nás příchodem Tita, . . . ježto nám vypravoval o vaší žádosti, o vašem pláči, o vaší horlivosti pro mne, tak že jsem se ještě více zrađoval.“ (II. Kor. 7, 6. 7.) Totéž zajisté smí o sobě také tvrditi svatý Otec náš Pius IX. Neboť také jeho útěcha v tom povždy spočívala, že den co den ve svém dlouhém pastýřském životě pozdravoval Tita, t. j. že takřka neminulo jediného dne, kde by některý z biskupův Církve sv. nebyl do Říma pospíšil, aby sv. Otce ujistil o nadšené horlivosti a oddané lásce, s jakouž lnou k němu věrné oveč-

ky po šířém Božím světě. Tu pokaždé okoušel i Pius té svaté radosti pastýřské, kterouž druhdy Spasitel sám naplněn byl, an pravil: „Já jsem pastýř dobrý, a známť své, a znáť mne mé.“ (Jan 10, 14.) Tu nabyl Pius pevného přesvědčení, že nezůstává bez ovoce ona trpělivost, s jakouž snáší kříž svůj; neboť čím více on snáší a trpí, tím něžnější láskou lnou k němu věrné ovečky, tím více vzrůstá i utěcha a radost nejvyššího pastýře Církve.

Nejmilejší v Kristu! nepochybujeme o tom, že také Vy s toutéž láskou oddáni jste sv. Otcovi Piu IX. Půjdeť i z naší milé vlasti jeden z biskupů do Říma, aby sv. Otce ubezpečil o této vaší lásce a oddanosti. Až pak v Římě samém věrné ovečky ze všech končin světa shromážděné společně s dobrým pastýřem svým plesatí a se modlití budou, ó, pak i vy zde v domově svém takéž činite. Děkujte Bohu za to, že po tak drahná leta siliti ráčil drahého oslavence našeho, děkujte Mu za všechny milosti, jimiž srdce jeho potěšil, — modlete se — jak se dobré dítky modlívaly, aby všemohoucí Bůh i přístě popřál sv. Otcovi mocné ochrany a hojné milosti své v onom protivenství a nebezpečí, kteréž ustavičně jej svírá. Přičinite se konečně dle sil svých, abyste alespoň občas také obětí svých milodárků sv. Otce ve sklíčenosti jeho podporovali a potěšili.

K oslavě padesátiletého biskupského jubilea našeho sv. Otce nařizujeme:

1. Dne 1., 2. a 3. června odpoledne aneb u večer, konejtež se v hodinu, kterou duchovní správcové dle vlastního dobrozdání ustanoví, veřejné pobožnosti v chrámě Páně.

2. Při tom budiž konána litanie o všech Svatých s připojenými modlitbami na dotčený úmysl, abychom poděkovali Bohu za všechny milosti našemu svatému Otcovi udělené, jakož abychom také další ochranu Boží pro sv. Otce i pro veškerou Jeho péči svěřenou Církve vyprosili. Ku konci slavnosti udělí se každý den požehnání s velebnou Svátostí.

3. Na konec poslední pobožnosti budiž připojen chvalozpěv „Te Deum laudamus.“

4. Pastýřský list tento budiž věřicím přečten s kazatelnou v kterýkoli den, jež duchovní správcové k tomu za vhodný uznají. Výše zmíněná třídní pobožnost však budiž v slavný den nejsvětější Trojice Boží věřicím ohlášena.

Dáno na den Zvěstování P. Marie 25. bř. 1877.

Bedřich, kardinál a arcibiskup Pražský.

Jan Valerian, biskup Budějovický.

Augustin Pavel, biskup Litoměřický.

Josef Jan, biskup Kralové-Hradecký.

Dělnictvo.

„Laboremus!“
Pracujme!

K dělníku v haleně — ať na roli
či v dílně — úctu měj, a laskavým
uznáním „důstojnosti“ dejž mu čest,
když tvrdý jeho pás jest ozdoben
pořádku šperkem, jasnou okrasou
umnosti bystré, snahy činlivé;
když na čele se roní krůpěje
prospěšné práce v lesku hvězdnatém
co demantový skvost; když pilná dlaň
jest posázena draze mozolův
utuhlých bohatými perlami,
tím skvělým úsilnosti příznakem,
jenž cenou předčí vzácným prstenům.
Šat jeho skrovný, prostý výstroje,
ten úrodného díla hlasatel,
tvou mysl k „pohrzení“ nezvracuj,
jež, necitností zpupnou zrozeno,
spočívá licho-tvarným změtením
jen na předsudkův klamn, přepychu.

Tam na ohlohu pozři — na její
blankytný plášť! Jeť na něm vyšitý
ve skvostném blysku rukou umělou
slunečné záře vzorek zlacený,
jenž, dary světla, tepla skytaje,
otvírá zdroje všeho života.
Však v rozmanité velké šatnici,
jejímžto řadem vládne obloha,
to strážnou *částkou* jen jest obleku.

Ten *šedý* onde *oblak*, vypraven
svou dobou, prázden lesklé nádhery,
ní okázalých výzdob neznaje, —
aj kterak vyprahlosti zmrtvělé
dušného světa (chřadnoucího vedrem)
přichází v pomoc, blaho krůpějí
kanoucích ve své schránce chovaje!
Byť ladné zory hedváb růžový,
lazurný jaso-tkaný aksamít
malebně nehalil těch oudův *mračných*,
ní v mihotavém svitu zlatohlav;
byť roucho bylo látky „sprosté“ jen:
však dříme v jeho volných záhybech
ryzího zlata rodná bohatost.
A jako neústupná zátopa
plynoucích mrakův nivu pustoší,
kde nezasvitne blankyt úsměchem:
tak oupí tvrdošíjným znojem kraj,
jenž, neproměnnou žíhán jasnotou,
těch strádá *perlí* z lastur oblaku.

Táž dělnictva jest vážná úloha.
V něm víří blahé působnosti proud,
jenž — při vzájemném ruchu střídaje

peřesté dary „*hmótné* práce“ své
(té plodné vláhy) — v spolku's blankytem
„*tříd* práce *ducha*“ divotvorně konzí
zde libých květův malbu spanilou,
zde zlaté plodův sklady na nivách,
rozencům zemským v sadbu svěřených.

Ten *pomník úcty* nechať vyrytou
má na průčelí věst, že neúhledné
to roucho k důstojnosti „vznešeno“
jen tehda, když ho brudem nekalí
prznicí nesprávnosti úhona,
ohyzdná šplaha nedby zhýralé,
zpuštělou mravu hnusná zcuchanost;
leč, když je krásli stálým odznakem
spořádanosti čestná úprava,
statečná mysl, skutku poctivost,
vše čisté ku postupům nadšení —
co pravý „šlechtnosti“ rodokmen.
V *tom* „díla zemanstvo“ měj slavný štít:
jím zlehčenosti braň se břídnatě,
jak leský hermelín, jenž, pohromou
osudnou stíhán, zhyne raději,
než aby v močálu, jenž by ho chránil,
své nezkalené roucho poskvřnil.
Ten „šlechty práce“ smysl jediný.

Dělnictvo statné! na tvém praporu,
jenž pokročilým snahám zasvěcen,
ryzím se zlatem velké písmo skvěj:
„Stůj všude na svém místě, s ochotou
své síly — velkých, malých obsahů —
v posvátnou oběť kladouc rodu svému
i člověčenstvu, měrou poctivou!“
To heslo vztyčené, svým spojitým
slunečné záře blyskem zaplanouc,
již na společných „obce“ dědinách
oživným ohněm vzbudí úrodu
mohutnou: — ta své dary připojí
co zasvěcenou žertvu na skvělém
„občanstva“ oltáři, kde (horlivou
i zdílnou ruku v ruce) sdružuje]
se věrně s „prací ducha“ *práce hmóty*,
vždy pospolitým, svorným závodem.
Fr. Doucha.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.
(*List druhý.*)

Milý pane!

Pospíchaje ukončil jsem svůj predešlý
list tuze náhle, nepříčiniv ani následků z ú-
vahy mé plynoucích, jichžto se sice snadno
domyslí, kdo tak správně soudí jako Vy,
které však u věci tak důležité povinni jsme
postavití do světla co možná nejjasnějšího.
Proto se chápu pera, abych dodal, čeho jsem

snad opomenul, mysle sobě, že Vám přijdu vhod, přičiním-li ještě některé úvahy o pravomoci Církve a vyložím-li známky, jimiž se lichost náboženství ruského patrnou býti jeví.

Dokázavše Církev římskou býti jedinou pravou Církví, jedinou pravou chotí Kristovou, dokázali jsme též, že každý jest povinen vstoupiti do této Církve a že nepřál-li by si kdo býti jejím oudem, nemůže si libovati, že se nalezá na cestě spásy. Tím spíše jsme ukázali, že komu se dostalo neocenitelného štěstí, aby náležel k této Církvi, založené Ježíšem Kristem na skále nerozvrzatelné, ten nemůže za žádnou záminkou, nechce-li se těžce zpronevěřiti, ji opustiti a se přidati k jiné jednotě, které tato Církev neschvaluje, a které tou příčinou její božský Zakladatel nezná. Apoštolé, uslyševše z úst Spasitelových, že kdo by Církve neuposlechl, považovati se má jako pohan anebo hříšník veřejný (Mt. 18, 17), přikazují nám, abychom se chránili společnosti bludařů a rozkolníků; ba oni vymáhají na prvních křesťanech takové opatrnosti, že zapovídají těmto věřícím obcovati i v životě občanském s nepřáteli naší víry. Tou příčinou se Církev římská, vždycky zůstávajíc věrnou rozkazům Páně a svatých apoštolů, po všechny věky vzdalovala bludařů kterýchkoli, jenž Církev všelijak trhati se jali. A vidělo-li se později její moudrosti ulevovati v čem u věcech občanských, nedopouštěla nikdy, spojovati se s jinak věřícími u věcech náboženských. Proto nemyslete, že, poněvadž Vy sám jediný jste katolíkem mezi samými rozkolníky, smíte se podíleti na jejich schůzích náboženských; tím byjste se stával spoluminným jejich odporu, veda si takto proti naskrz určité záповědi své Církve. Oni se klaní, pravíte, témuž Bohu jako Vy; ovšem; avšak uctívají ho způsobem, jehož Bůh neschválil, zapalují mu kadidlo, jež se mu nelíbí. I žid i mohamedán ctí téhož Boha, jako Vy: přes to, myslím, nebudete se přidávati k modlitbám v jejich synagogách a mečetách. Není dost, aby se naše úcta k Bohu odnášela; potřeba jest, aby od něho schvalována a stvrzována byla, aby si Bůh v ní liboval; tím toliko způsobem, jež Hospodin ustanovil, a tou toliko službou, kterou předepsal, může se vykonávati důstojná bohopocta. Saul jak víte, obětoval pravému Bohu a nikoli modlám; a předce byl zavržen před tváří Hospodina, jemuž jest poslušnost milejší nežli oběť. Neobětovali bohům pohanským nýbrž Bohu israelskému židé ano i kněží z rodiny Aro-novy *na výsostech a na pahrbkách vysokých,*

přes to však tyto oběti dle výroků Písem sv. ohavností byly Hospodinu z té jediné příčiny, že nebyly konány v chrámu Jerusalemském, jediném to místě, kde se Mu zalíbilo je přijímati. Tak též ani oběti anebo modlitby křesťanů nemohou příjemný býti Hospodinu, nekonají-li se ve svatém jeho chrámu, jímž jest církev katolická.

Neuctívál byste tedy, jak se domníváte, Boha, podíleje se na takové bohoslužbě, již On neráčil ustanoviti. Sám-li jediný poznáváte pravdu, přinášejte také sám Bohu v obět city svého věrného srdce. Nemůžete-li se Bohu klaněti v místech, kde On chce býti ctěn, čiňte, co činil ondy Daniel, jenž obraceje se tváří k Jerusalemu, sám jediný ve své komůrce Bohu úctu vzdával, lítost spolu nad tím pronášeje, že Ho nemůže ctíti v Jeho svatém chrámu. Připojujte se tedy duchem ke sborům věřících, jimž tělesně nemůžete obcovati, nikdy nepřicházeje do shromáždění, kde neoslavují Boha tak, jak On chce a má býti oslavován.

„Jsem křesťanem,“ pravíte; „nepostačí-liž mi víra, která mučeníky dělá?“ Ah, kýž dá Bůh Vám i mně a všem, kteří Ho milují, tu víru, která mučeníky činí a která jest nejvzácnějším darem, jehož se nám může dostati! Ale věrou, která mučeníků načínila, jest víra, kterou kázali apoštolé po celé zemi, jest víra, jejížto poklad Kristus svěřil své církvi, jest víra, kterou jsem dokázal býti toliko v církvi katolické. Nemylte se; máte-li býti křesťanem, jakými byli mučeníci, nestačí věřiti vůbec evangeliu, ale je třeba věřiti všemu, čemu evangelium učí; tou příčinou jest i třeba věřiti v pravomoc církve katolické pronesenou jasně v této svaté knize. „Kdo,“ dí svatý otec církevní, „se domnívá věřiti evangeliu nepřijímaje jen jedné z pravd, jimž ono učí, nevěří evangeliu věre toliko svému rozumu; on nemá víry.“ Ptali se svatého mučeníka, kterak on se jmenuje. „Mým jménem“ pravil, „jest křesťan, katolík mým příměním.“ Tato víra jediné činí mučeníky. „Kdo není v církvi katolické,“ dí jiný mučeník slavný a spolu jeden z nejvýtečnějších otců církve, kdo není v církvi katolické, nemůže býti mučenkem; může býti usmrčen, ale koruny jakožto odměny nedorozde. Nikdy církev nenazývala svatými bludaře, kteří smrt vytrpěli, třeba pro odpor, jež kladli pohanství. „Kdo nemá církve za matku,“ dí tentýž svatý Cyprian, „nemůže mítí Krista za otce.“ Vytykají katolíkům nesnášlivost; ale, jak jsem již toho v prvním listu dotknul, není-li nesnášlivost podstatnou předností pravdy? Mohla-li se nesnáše-

livost vyčítati Noemovi, když stavě koráb, v němžby se s rodinou svojí zachoval, mocně prohlašoval, že všichni, kdo se v tomto korábu nezachrání, bez výjimky ve vodách zahynou? Kristus výslovně ve svém evangeliu tomu učí. Vizme, v čem spočívá nesnášlivost, kterou tak často katolické církvi vytýkají.*)

Které sekty v této příčině nejsou nesnášlivy, odsuzují se samy, musíce takto vyznávati, že nejsou jisty, jdou-li cestou pravdy; nebo kdo zná a miluje pravdu, nic neváhá odsuzovati všechny bludy bez rozdílu. Všechny jednoty náboženské se mezi sebou snášejí, jedna jediná odsuzuje všechny ostatní, z čehož jde, že ona sama jediná přesvědčena jest o pravdě svého vyznání. Které sekty jsou snášlivy, cítí toho samy potřebu, aby byly snášeny. Nežli se Jindřich IV., král francouzský, rozhodně přidal k vře katolické, svolav k sobě kazatele náboženství nazývaného reformovaným i kněze katolické, ptal se oněch, myslí-li, že by bylo lze spasiti se v církvi katolické. Oni přisvědčili. Potom se dotazoval na kněží katolických, možná-li dosíci spasení v církvi reformované. Ti mu dali odpověď zápornou. Z čehož moudrý panovník důsledně soudil, že neutrpí škody, přizná-li se k církvi, v nížto i po vyznání jejich odpůrců se může spasení dodělati a mimo kterou po výpovědi jejich příslušníků by se minul se svým spasením.

Po našem zdání není jednoty křesťanské, která by neučinila téhož vyznání, což jest skvělým důkazem pravdy náboženství katolického a spolu mocně vybízí řídit se příkladem Jindřicha IV. „Ať mi dokáží, že u věcech náboženských jest se třeba podrobiti autoritě, a já se zítra stanu katolíkem,“ pravil proslulý J. J. Rousseau. Tento filosof byl dobře přesvědčen, že vyjma církev katolickou, žádná jiná jednotka se neodváží dovolávati se

autority ve svůj prospěch, poněvadž přiznává, že kdyby takové autority příčinou náboženství bylo, pravda katolického náboženství by se jí nade všecku pochybnost dokázala. Nepodává-li se on tomuto důkazu, příčinu toho v tom slušně hledati, že jsa pouhým deistou a nevěře ve zjevení Boží, nepřijímá autority, již by se u věcech náboženství musel podrobiti. To jest snadno pochopiti, ale nikdy jsem nemohl pochopiti, kterak kdo skutečnost zjeveného náboženství uznává, může popírati potřebu takové autority, která by toto zjevení všem lidem se stejnou jistotou poznávati dávala. V skutku, jestliže Bůh ráčil lidem zjeviti náboženství, chce také, aby je všichni poznali a v ně věřili; jinak ale, leda autoritou nelze náboženství zjevené u všeobecnou známost uvésti. Diskusse, rozbor jsou skoro všechněm lidem zhola nemožny a malý hlouček těch, jenž jsou takové úvahy schopni, rád se vám přizná, jak těžko jest touto cestou dojíti pravdy.

I ve starém zákonu platila autorita. Nesměli zajisté Židé písmo po svém rozumu si vykládati, ale v pochybnostech bylo se jim dotazovati nejvyššího kněze a jeho rozhodnutím se spravovati. Kterak by tedy bylo možná, aby v novém zákoně, aby v náboženství, určeném nikoli pro jeden národ obývající jedinou zemi, nýbrž pro všechny celé země národy, byl každý člověk u vykládání zákona sám na sebe odkázán, řídit se máje světle svého toliko rozumu? Zdaž by nebylo vrchem přemrštěnosti, aby zákonodárce skládaje zákonník pro nějaký stát, každému jednotlivci cele na vůli dával vykládati si zákony, jak by mu libo bylo? A nám by namlouvali, že by božský původce zákona křesťanského byl býval méně opatrný než ledajaký vladař, a nebyl ani předvídal, že, kdyby neustanovil autority ku vykládání svého zákona, jižto všichni povinni jsou se podrobovati, by ani možná nebylo zachovati jednotu víry a nauky církvi zhola potřebnou!

„Je-li však této autority taková potřeba, proč pak není v evangeliích patrnější pro-jádřena? Kolik pochybností a těžkostí bylo by se nám ušetřilo rozhodným a určitým vy-nesením u věcí tak důležitých!“ K čemuž nejprve odpovídám, že máme-li dostatečných důkazů nějaké pravdy, ptáti se, proč tyto důkazy nejsou ještě určitějšími a patrnějšími anebo právě takovými, jaké by se nám zamlouvaly, byla by smělost dokonce neomluvitelná; takto bychom nějakou měrou předpi-sovali Bohu zákony a pravidla, chtěje by se On podroboval našemu rozumu, a jednajíce tak nesmyslně jako nejhrdější ze všech fi-

*) V kate chismu ruském čteme:

„Ot. Zahrbnuje-li církev katolická (obecná) v sobě všechny věřící celého světa, není-liž ku spasení nevyhnutelně potřeba, abychom k ní náleželi? — Od. Tak jest. Poněvadž Ježíš Kristus dle slov sv. Pavla jest hlavou církve a spasitelem těla církve, jest ku spasení nevyhnutelně potřeba, abychom byli oudem tohoto těla, t. j. církve katolické (Ef. 5, 23).

Čteme v listě sv. Petra, že křest nás chrání podobně jako chrání koráb Noemův. Kdokoli se zachoval u všeobecné potopě, zachoval se jen tím, že byl v korábu Noemově; tak i ti, kteří docházejí spasení věčného, docházejí ho jen v církvi katolické a apoštolské.“ (Catéchisme détaillé. Paris, Klinckrieck, 1851 p. 65 a 66)

Jest viděti, že se zásada: „mimo církev není spásy“ dokonale uznává v církvi ruské.

losofů minulého století, který s vrcholu své rouhavé šilenosti opovážil se tázati: „Proč pak musel Bůh jíti pro Mojžíše, aby mluvil s Janem — Jakubem (Rousseau-em)? Nemohl-liž mi bezprostředně oznámiti svou vůli?“ Takto bychom si vedli jako Židé nsmyslní, kteří pravili Spasiteli: Jsi-li syn Boží, proč nás necháš na váhách, proč to určitě neřekneš? anebo jako jiní, kteří zavírajíce oči přede všemi zázraky, jež Kristus nepřestával před nimi konati, znamení s nebe na něm žádali, jakoby je to znamení mocnější bylo přesvědčilo nežli všechny ty divy, jichžto sami byli svědky. Přijímajíce vděčně, čím nás Bůh obmyšl, chraňme se, bychom mu nepředpisovali, kterak má se k nám míti. Důkazů-li dostatečných nám poskytuje o všech pravdách, které jsme povinni věřiti: hledme je dobře poznati místo abychom žádali nových; prosme Boha, by náš rozum s dostatek osvítil a brzo se přesvědčíme, že myslí přímé a ponížené nikdy nebývá těžkým, zjednati sobě plnou jistotu pravdy. Tomu však, kdo není přímý a pokorný srdcem, nevyhoví žádné důkazy.

(Pokračování.)

František Pravda. (Kněz Vojtěch Hlinka.)

R. 1868 uveřejnil „Blahověst“ v čísle 3. na str. 36—40. životopis a seznam spisů věrného přítele a podporovatele svého: Františka Pravdy, čili kněze Vojtěcha Hlinky. Stalo se to na památku 25letého kněžství, již V. Hlinka d. 31. července 1867 se spoluzáží svými v Praze slavil. Od té doby přibýlo Fr. Pravdovi sice povídek, ale i Vojt. Hlinkovi let. Pozejtří připadají 60. narozeniny jeho. Na oslavu těchto narozenin a 30leté práce literární klademe sem opět životopis Fr. Pravdy, jak jej přítel jeho dle svrchu dotčeného životopisu z r. 1868 vzdělal, zkrátí i doplní a „Hlasu“ Brněnskému zasílá. Činíme tak jednak z povinné úcty a vděčnosti k dávnému a věrnému spolupodělníku svému, jednak z ohledu k mladším čtenářům, jimž ročník XVIII. (r. 1868) „Blahověsta“ po ruce není.

Vojtěch Hlinka, známý jako spisovatel pode jménem František Pravda, narodil se dne 17. dubna 1817 na velkém statku „u Hájných“ v malé vsi Nekrasíně u Jindřichova Hradce, poblíž českomoravských hranic.

Otec slul Vojtěch Hlinka, matka Kateřina roz. Hájných. Matka byla dědička statku a otec přišel se tam 21. dubna 1793 z blízkého Pýchova, kde byl otec jeho mlynářem.

Mladé nevěstě teprv minul čtrnáctý rok, když se provdala; přece však trvalo jejich manželství přes 56 roků. Umřela 29. listopadu 1849, majíc let 71 a otec 5. pros. 1853, dosáhnuv věku 83letého; posledních 8 let byl slepý.

Náš Vojtěch Hl. obdržel v prvním mládí svém od rodičů nábožné vychování křesťanské. Otec byl čtenář bible, měl svou vlastní starou biblí s obrazy, na níž si zakládal a uměl z ní mnoho nazpamět. Též rád čítal kroniku českou a herbář a všelicos uměl, což si leckdo jináč nedovedl vyložit, než že zná čarovat a proto se ho báli a zloději jemu nic neukradli. Matka byla dobrá, bohabojná žena, ráda se modlila a vedla děti své (zůstaly jí 4, 2 synové a 2 dcery) k Pánu Bohu.

Syn Vojtěch začal chodit do školy do Nového Ettinku. Brzy si jej však vzal k sobě strýc matčin, bratr jejího otce, Jan Hájný, sládek v Zámku čili v Klášteře u Žďáru na Moravě a Hl. pak tam od 3. listop. 1826 školu navštěvoval. Strýc byl muž nábožný, nad míru dobrý člověk, pravý poctivec, upřímný staroček. Postavou byl silný, že Hl. měl z jeho vesty kabát. Rád vyvedl nějaký žert, jsa šprýmařem velikým a svou foukačkou nejednoho lehkomyslníka potrestal, když se leckdes choval neslušně. Poslední leta trávil v Jihlavě na pensi, chodil z kostela do kostela, a znaje mnoho nábožných písní, mezi Němci zpíval česky, byl-li nápěv stejný, a všechny překřičel. Hl. tam jako student býval u něho, strýc velmi si na něm zakládal a známým na potkání se chlubil zásluhou, že Hl. začal studovat, a věru, kdyby jeho nebylo, byl by Hl. snad neštudoval. Hl. postavil mu zajisté trvalý pomník povídkou „Sládek a jeho vychovaneč.“ (Nár. bibl., I. 51.)

V klášteře byl Hl. též žákem faráře Matěje Sychry, známého našeho spisovatele českého, který si jej k sobě často brával, rozličné služby mu ukládal a od něho dával si také ministrovat při mši sv., i když chodil k nemocným. Rád též chlapci všelicos nařizoval, nač jej později měl upamatovati anebo co měl vyříditi jiným. Bývali spolu také na Zelené hoře v kostele sv. Jana Nep., který se právě pěl Sychrovou opravoval a Hl. byl přítomen jako ministrant při jeho vysvěcení 16. května 1829. Při biskupské visitaci vystoupil Hl. též ve hře, kterou Sychra jako proslov pro čtyry děti (2 chlapce a 2 děvčata) byl složil.

Ještě před úmrtím Sychrovým r. 1829 dán byl Hl. od strýce do Svitavy, aby se

tam naučil německy, a odbyl si privátně tu zvanou třetí třídu, že hlavní škola tam ještě nebyla. Zvlášť vděčně zpomíná na tamějšího katechetu Hackenberga, který si Hl. zamiloval a jsa zkušeným katechetou výborně na něj působil. Za rok byl Hl. připraven ku zkoušce z 3. třídy a podrobil se jí r. 1830 v Litomyšli s nejlepším prospěchem u říditele škol tamějších výtečného piaristy Staška.

Toho r. vrátil se Hl. nazpátek do Čech a začal studovati gymnásium v Jindř. Hradci. Z počátku neměl do studií chuti, chtěl býti myslivcem, a když otec řekl, že se jím stane, až nepůjde-li mu to učení, přičinil se, aby to nešlo. Ale nedokázal to. Ono to šlo a v 5. a 6. třídě, (v poesii a rethorice), když se mu chuť na myslivectví vytrácela, byl druhým mezi spolužáky.

Na podzim r. 1836 odešel z Hradce do Prahy, aby tam dvě leta studoval filosofii, logiku a fysiku, což dokázal s výborným prospěchem. Vědomí národní se v Hl. tenkrát ještě neprobudilo. Ničemu neučil se česky. Jen na gymnasiu kněz Slaviček, kaplan v Hradci, začal toho času studenty v české řeči cvičit, Hl. přednášky jeho též navštěvoval, ale trvaly jen několik neděl a povídalo se, že mu to zakázali.

Až podivení vzbuzuje, jak Hlinka zná náš lid. Měl příležitost poznávati jej už jako student. V Hradci bydlel po sobě u rozličných mistrů a poznal život mezi měšťany řemeslníky. Na Moravě naučil se hráti na housle, v Hradci se doučoval u vojáka od bandy, na kteréhož si vydělal kondicemi. O prázdninách hrával doma u rodičů chasy, která se sešla, někdy po kolik hodin. Jednou o obzinkách dudákovi rozstonal se houslista, ten prosil Hl., aby mu vypomohl a Hl. hrál od večera do rána, ano hrál i písničky, jež se jim zazpívaly a chybil-li někdy, překřičely to dudy a dodupal dudák. Groše a dvougrošáky všechny nechal dudákovi, čímž si jej tak naklonil, že by jej byl měl rád též při jiných muzikách. Také při panské muzice hrál jednou se svým učitelem, vojákem od bandy, a sice na bále v Nov. Etinku — židům. Tehda nebyli ještě taková pání jako nyní a Hl. byl by rád jejich zábavu viděl.

V jedné vesnici blízké tehdá německé, nyní však už valně české, hrál Hl. se svými spolustudenty též divadlo, on je řídil, ano on je i složil a mělo název „Der Schneider als Prinz“ (krejčí princem), tuze se líbilo, podnes si o něm tam na té straně povídají. A to byla první práce Hlinkova.

Po odbytých studiích filosofických roz-

khodl se Hl. vstoupiti do theologie. Bylo mu to jedno „kam,“ žádal tedy do Vídně, byl přijat a odebral se tam na podzim r. 1838. Dali jej do c. k. městského konviktu a študoval pro diecési vídeňskou. Bylo zde mnoho Poláků, však už uvědomělých, študovali pro diecése polské a Čechům se smáli, že se zaprodávají Němcům, i Němci si Čechů nevážili, ano jimi povrhovali. A tu teprv přišel Hl. k poznání, k vědomí, že je Čechem a pevně se rozhodl, že ve Vídni nezůstane. Žádal tedy do Prahy, a už v 2. roce byl tam v semináři. I začal se učit česky, šlo to těžko, navštěvoval přednášky prof. Koubka a jen s namáháním česky psal jako bohoslovec a první léta i jako kněz. Ale už byl probuzeným Čechem a českým národovcem, pro něž tenkrát v semináři nebylo ještě pevné půdy a jimž též odpory i překážky se kladly v cestu. Kollegové v semináři vesměs Hl. milovali a si ho vážili, nazývajíce jej pro mírnou povahu „tichým domem.“ On měl dobrou vůli se všemi, skrytě si všeho všímál, všecko pozoroval, čehož pak používal k všelijakým svým i čtveráckým zámyslům. Mnozí ještě újeji přivinuli se k Hl., když po 25 a 30 letech opět se sešli, od které doby se scházejí každoročně, při které příležitosti Hl. svým humorem, svými vtipy, svými zpomínkami na leta minulá všem bývá vítaným a musí vá každou schůzi nejen osladit, nýbrž i osolit a opepřit.

Po svém vysvěcení na kněžství 31. července 1842, měl Hl. hned druhého dne v Praze primici v chrámu sv. Karla Bor. Že tenkrát nebylo nouze o kněze, čekal na štaci až do svatodušních svátků 1843, tedy skoro celý rok, i vykonal napřed cestu do krajín podšumavských, nemysle, že tam bude jednou domovem, a pak zastával místo kaplana na své farní osadě v Jarošově.

Před svatodušními svátky r. 1843 přistěhoval se Hlinka do Kvílic u Slaného a byl tam kaplanem a když mu starý hodný farář umřel, administrátorem až zase do svatodušních svátků 1846. Do Kvílic odporučil Hl. p. Václ. Štulc, jenž tam byl kaplanem před ním a s nímž se Hl. seznámil v semináři. Štulc sám odebral se do ústavu slepců v Praze. Působení Hl. v Kvílicích zajisté bylo všestranně pozeňnané. Celá osada jej ctíla a zvlášť dítky na něm visely. Horlivě vykonával povinnosti kněze v kostele i ve škole. Pilně docházel též do školy filiální v Drínově, kde byl kostel, a v adventě konával tam Hl. i cestu v noci, aby drínovským mohl sloužiti rorátní mši sv. Školu

doma navštěvoval denně, filialní dvakrát za týden. Slova jeho tak poutala malické, že ničím nedali se doma zdržeti a sedávali i v síni, když malá třída jim nestačila. Hl. pořádal jim rozličné zábavy na odměnu a děti vyhledávaly si jej i venku a pospíchaly mu naproti a čekaly na něj, když se z filialní školy o polednách vracel. Přípravy jeho na první sv. přijímání takový učinily na ně dojem, že ještě po třiceti letech děkoval mu za ně jeden bývalý jeho žák, vyznávaje v dopisu, kterak neměl pokoje, dokud vděčnost svou mu neprojevil. Když se Hl. loučil s osadou, na níž tak rád si zpomíná, vyprovázeli jej malí i velcí, děti jej obklopovaly, chytaly ho za šat, když sedal do vozu a za ním ještě ozývalo se kvílení, bylo slyšet pláč a nářek.

P. V. Štulc, stav se duchovním správcem u sv. Kateřiny v bláziinci odevzdal opět své místo u slepých Hlinkovi, který se r. 1846 přistěhoval do Prahy. I zde působil horlivě a svědomitě, ač ovšem po čas nedlouhý. Stal se totiž vychovatelem v Hrádku u Sušice, kam se odebral, když se po těžké nemoci — horečce pozdravil a pak na Peruci u přítele svého p. Daneše zotavil, dne 7. října 1847.

V Hrádku svěřil Hlinkovi majitel panství hrádeckého a velhartického, baron ze Sturmfedru, svého syna Ottokara, jemuž tehda už bylo 14 let a dceru na vychování. Ottokarovy vlohy byly tak slabé a špatné, že se vůbec o jejich vyvinutí pochybovalo. Hlinkovi nebyly tu na pomoc žádné knihy paedagogické, zde musil se bráti cestou, kterou si sám dle vloh svého chovance upravil. Vyučování bylo vůbec názorné. Hl. sám naučil se truhlářství, lepenkářství, lučbě, tělocviku, přírodopisu, silozpytu atd. a pak učil tomu svého žáka, jenž zvláště v přírodopisu vyniknul a mnohdy obdiv budit svými vědomostmi u těch, kteří jej dříve znali. Dne 24. března 1871 dokončil Ottokar život svůj, zůstav povahou dítětem i v mužných letech, v rukou svého vychovatele, jemuž něžnou láskou byl oddán a jehož vliv na něj byl vždy veliký.

Páni hrádečtí velmi vážili si Hl. a aby jej na Hrádek upoutali a vděk svůj za vychování synovo osvědčili, pojistili mu budoucnost, ustanovili pensi, z které nyní žije, a vystavěli vlastní dům, v němž do smrti může zůstávati. Je to příbytek pěkný, pohodlný s utěšenou zahrádkou. Uvnitř najdeme na chodbě mnoho nádobí a náradí, jako u bohatého truhláře. Hl. užíval ho často, aby pookřál po namáhavé duševní práci — a aby

užitečně zaměstnával svého žáka. V pokojích překvapí nás rozličné chemikálie, přístroje k lučbě, silozpytu, příjemně seřazené sbírky brouků, motýlů, bohatý herbář a zvláště přebohatá knihovna. Ano v knihách je bohatství Hl. Literaturu obětovně stále podporuje. Neschází zde zajisté ani jedna lepší kniha česká, ani dobrý výbor literatur cizojazyčných. —

V milém domě byl a bývá Hl. často navštěvován od přátel, známých i od cestujících v Šumavě a ne jeden i ve veřejnosti podal vřelou upomínku na Hlinku a jeho „Tusculum.“ (Přepěkná jest a Hlinku dobře charakterisující znělka našeho Václava Štulce v Nár. bibliotéce str. 190 CXXXIV. i vysvětlivka k ní na str. 277.)

Hl. také sám mnoho cestuje. Už jako student zvláště z Prahy chodíval pěšky domů vždy jinudy a nyní vydává se na cesty každoročně. Zná skoro celou vlast českou, zná Moravu, již vždycky pokládá za svou druhou otcínu, zná Rakousy a byl už leckdes za hranicemi. Některé cesty své i popsal, na př. na Velehrad a do Bavor v „Blahověstu“ 1863, 1864.

Hrádek jest jeho domovem, žije tu už 30 let a sice: v zámku 10, v novém domě 20. Mimo svůj úřad vychovatelský věnoval se zcela spisovatelství; kdyby byl chtěl více vypomáhati ve správě duchovní, byl by méně psal a zajisté psaním zásluh větších si získal. Proto také nechtěl státi se farářem ani jiným hodnostářem, ačkoliv k tomu několikrát měl příležitost. —

Povahou je Hl. mírný, skromný a svou dobrotitivostí získal si u lidí, s nimiž obcoval, nelichou náklonnost. Duch jeho proniká vše až do základů, pozornosti jeho nic neujde a věrná paměť to zachová. Proto jest jeho znalost srdcí lidských až podivuhodná a proto nám ty povahy lidské kreslí s takou věrností. Okázalost, přepjatost odjakživa neznáviděl. On nic nečiní, aby si získal přízeň rozličných vrchností, nepodlízá, nelichotí, netrá se. Jakmile se někdo dělá milost-vzácnost- aneb jiným nákým pánem, tu se mu Hl. raději vyhýbá. Bratrsky chová se ku mladším, ke studentům; zvláště bohoslovcům bývá rádcem často vyhledávaným a přítelem obětovným.

Sám byl vyznamenán notářstvím arcibiskupským z Prahy, biskupským z Budějovic a z Králové Hradce, obdržel z Prahy i expositorium canonicale, stal se čestným občanem v Hrádku, byl volen i za poslance do sněmu za okres sušický a okres horaždovický.

Hlinka první své práce literární uveřejnil

r. 1847. Tehda začal Štulc vydávati „Blahověsta.“ Už dříve dopisoval si s Hlinkou a z listů jeho poznal jeho vlohy spisovatelské a nyní vybízel jej, aby také do nového jeho časopisu přispíval. Tento ještě nevěděl, že něco dovede ze své hlavy a přeložil a vzdělal z jazyka německého obrázky „Služba za službu,“ který v tom ročníku 1847 byl vytištěn. Pak překládal jiné malé obrázky a povídku delší „Odměna dobročinnosti“ a dal se do první povídky původní „Dvě svatby najednou,“ kteréž obě už roku 1848 v „Blah.“ se vytyiskly.

Že se Hlinka stal spisovatelem, jest zásluhou *Štulcovou*, nebo ten jej k tomu vchoval, vycvičil, pohnul a v tom udržel. Jméno Františka Pravdy dostalo se mu náhodou. V první té povídce „Dvě svatby najednou“ je uveden kněz, který byl na osadě, když se ty svatby odbývaly, kaplanem, pak se dostal na Moravu, po letech se vrátil a viděl, kterak se vedlo v tom a onom manželství, totiž šťastně a nešťastně. Hl. tomuto knězi dal jméno „František Pravda,“ Štulc napsal: „Dvě svatby najednou“ od Fr. Pravdy, tak to šlo dále a Hlinka zůstal Pravdou.

Hlinka patří mezi naše neplodnější spisovatele. Čítá se jeho spisů jen těch obšírnějších na půdruhého sta. Každý podnik literární, jehož účelem bylo ušlechtit a zdělat lid náš, rád Hl. podporoval, seč byl pracemi svými. Napočítli jsme rozličných časopisů, kalendářů, almanachů, v kterých podávaly se jeho práce, přes třicet. Do některých, jako na př. do „Blahověsta“ přispíval po celý čas jeho trvání, tedy v 26 ročnících. Nyní vydávají se spisy jeho sebrané a dle obsahu už rozdělené. „Národní bibliotéka“ přinesla povídky Hlinkovy více pro kruhy sečtenější, vyšší, v „Sebraných povídkách“ podávají se práce obsahu mravného ze života městského i vesnického a v „Kytici“ pro mládež.

Hl. je spisovatelem nejen pro dospělé, nýbrž i pro mládež, spisů takových máme od něho přebohatou zásobu a svědomitý vychovatel bude souhlasiti s námi, že i v tom stavíme Hl. mezi ty, jimž nejprvnější místo náleží. Spisy jeho pro mládež jsou takřka čítankou pro věk, pro který je určen. Pro mládež začal Hl. psáti už záhy: Zlaté klasy Rozumovy, pak Dědictví maličkých a Dědictví sv. Ludmily přinášely jeho četné práce. Mnohé vyšly v Blahověstu i o sobě. Vydal též více divadel pro dívky, která setkala se s velikou oblibou a na tisíce srdcí rozechvěla. Hl. píše pro mládež útlu, proniká duši její a my jako na obrázku vidíme, jak rostou pojmy těch maličkých, ušlechťují se

city a vzdělávají myšlenky. V četných spisech pamatoval i na mladé řemeslníky i dívky dospívající. V Zlatých klasech v Písku byl otiskován po více let denník mladé dívky, líčena tu byla láska k Bohu, rodičům, vlasti, přítelkyni, ženichu, podepsána bývala „Pavla Janušova“ a teprve později prozradilo se, že i za tím jménem skrývá se náš Fr. Pravda.

Spisy Hl. velmi jsou rozšířeny, mnohé už několikrát byly otištěny, kam se dostaly šly z ruky do ruky a mnoho o nich povídáno. I do cizích jazyků jsou některé přeloženy, na př. slovinského, německého, dánského. Směr všech jest ušlechtilý, vzděláti, pobaviti. Láska k Bohu a vlasti, to jest zlatá nitka, která se jimi táhne.

Pán Bůh nám Hlinku ještě mnohá léta zachovej!

K šedesátým narozeninám FRANTIŠKA PRAVDY.

Dnes právě tomu šedesát let jesti,
kdy v skrovné podšumavské dědině
tonuli rodiatel v citu štěstí
ponejprv zřice na své nevinně —
a v očkách dítky podoba jich milá
se věrně — opravdově zrcadlila.

Kým dítě toto bude? ptá se tiše
otcova láska a též matčina.
V tom pravda, dcera jasná z nebes říše
zašepce: Já jej volím za syna! —
Důsledně přisvojence rodné jméno
muselo v její jmě být přeměněno.

Zasvětil pravdě žití svoje celé
ten zdárný, přisvojený pravdy syn.
Jen pravdě vydával svědectví skvělé
veškeren jeho výrok, výtvor, čin. —
Ač líčil různé žití zjevy, změny
obrazy ty jsou přece nelíceny.

O miláčku, milence jasné pravdy!
Plesáme v památný den zrozenin.
Svým přem nám se v srdce zapsal's navždy
co pravdy, církve, vlasti věrný syn.
Do vínku vděčně kladem přání vroucí:
„Zachovej Tebe nám Bůh všemohoucí!“
Josef Koubla.

Dědic koruny Karlovy.

Díl první.

X.

V stejný skorem čas s kastelánem přirazil i Karel s četnou družinou v popředí

úředníků zemských na spáleniště, kdež uchystána byla soudní stolice.

Karel seskočil s koně usadil se okamžitě.

„Rytíři Perchtolde!“ oslovil obžalovaného. „Na hlavu tvou vznešeno těžké obvinění.“

Kastelán upřel zraky své do mechu.

Když se ozvala slova císařská, stajil lid kolem v bezčetných zástupech v prsou dech. —

Karel pokynul.

Z kruhu bohatýrů vystoupil prostý zbrojnoš v náručí s dítkem, tentýž, jež jsme byli viděli na dvoře císařském.

Císař pokynul opět a zbrojnoš vylíčil strašnou štedrovečerní noc léta minulého.

„A znáš pachatele?“ Těmitěž slovy otázel se císař-soudce, jako tehdáž v síni audienční.

„Znám, Milosti Císařská!“

„Jméno jeho?“

„Pan Perchtold, královský kastelán na Dřevíci!“

„Můžeš stvrditi výpověď svou přísahou?“

„Před živým Bohem, před vševidoucím okem jeho opakuji vyrčení své.“

„Slyšel jsi obžalobu, pane Perchtolde?“

Kastelán sevřel rty ještě těsněji.

„Přiznáváš se k obvinění?“

Kastelán mlčel a dosud se díval neodvratně do vadnoucí trávy.

„Přepadl jsi na štedrý večer zdejší hrad?“

Kastelán přisvědčil zakývav hlavou.

„Ubil jsi choť pana Sulislava učiniv jí násilí?“

Kastelán opět přisvědčil němým posunkem.

„Zavraždil jsi dceru její a pacholicka?“

Opětne přikývnul.

„A čeled tvá vyvraždila zdejší čeled až na jednoho?“

Zase nemá, přisvědčující odpověď.

„A na střechu hodil jsi smolnici sám první?“

Kastelán Perchtold opět zakýval hlavou.

„A proč jsi to učinil?“

„Neptej se císaři,“ dutým, hrobovým zvukem odvětil kastelán. „A poslyš další žaloby, jež svědčí proti mně. Že jsem byl mezi milci otce tvého, o tom jsi přesvědčen, že's byl vypovězen na hrádek Křivoklát, že jsi byl narčen z piklů proti králi, to si zajisté také dobře pamatuješ. A víš, kdo tě nařkl a kdo mezi otcem a synem chtěl učiniti propast bezednou? — Já to byl, císaři, já, královský kastelán, a proč? — Protože byl Sulislav tvým oblíbencem a protože ty první připil jsi na zdejším hradě snoubencům. — Poslouchej dále, císaři: pamatuješ

se, jak tě páčila rána, ta třetí pod pravou lopatkou — u Kreščaku? Namířil jsem na Angličana a zasáhl jsem tebe, a víš proč? Protože jsi byl kmotrem prvorozence Sulislavova!“

Kastelán dřevícký utichl.

Panstvo trnulo nad jeho řečí a v davech lidu rozproudilo se podivné šumění.

„Za sebe ti odpouštím! — Ať ti jen také odpustí všemohoucí Bůh! Za krev nevinnou budiž však na věky vyhoštěn ze všech zemí koruny naší! Nos v sobě šířa hryzení a výčitek do nejposlednějších dnů svého života. Neměj nikde pokoje, nikde stání a nikde poklidu. Rytířský erb tvůj budiž rozlomen a ty proklet na věky.“

Císař Karel pronesl rozsudek hlasem třesavým.

V davech lidu rozproudilo se opět jakési hučení.

Očekávali, že přivedou nejméně čtyry koně, sešlé, vychrtlé koně, těm koním k nohoun že provazy přivážíou rytíře, pak že je budou hnáti ku čtyrem úhlům světa a tělo kastelánovo na čtyry kusy trhati.

I panstvu zdál se rozsudek příliš milostivým; nepochopovali skorem císaře, téhož Karla, kterýž nedávno Smojenskému vlastní rukou zadrhl provaz na krku a kterýž šlechtici jakémus za to, že faráři svému dal svévolně a ukrutně oči vyloupati, stejným odpátlil.

„Čeled lupičskou rozvěsíte před slunce západem po kmenech!“

Císař Karel tlumil nějak hlas. — V několika okamžicích odváželi katovi pacholci spoutaného kastelána ku hranicím a na cestu do ciziny provázela pana Perchtolda kletba všeho lidu.

„Mohu v této chvíli o něco prositi, jasný císaři?“

Karel panu Vilému z Hanžburku pokynul rukou.

„Nešťastník má jediného syna toliko na živu. Je to sirotek, krev sestry mé; dovolí Milost tvá, abych byl otcem sirotě?“

Na tato slova pana Viléma z Hanžburku rozlehlo se v davech jakoby reptání.

„Budiž!“

„A ještě jednu prosbu!“

Karel pokynul opětne.

„A může-li alespoň poněkud býti nahraženo dceruše pana Sulislava, vezmu ji pod svůj krov, chci býti otcem sirotkovi a v ženě mé nalezne upřímnou matku.“

„Pane císaři! — Já také mám právo na dítě paní Justiny. Já je zachránil — nepokládám si toho za zásluhu, nechci odměny

— ale aby zůstalo pod jedním krovem s dítětem vraha matky své, bratra svého a sestry své, k tomu nesvolím. Chcete-li, vezměte mi to dítě násilím, ale potom ještě vplížím se za ním a unesu je. — Pane císaři, já byl s tebou i s panem Sulislavem u San Felice, já třetí byl s ním na hradbách kolébky nešťastné paní mé! — Před Bohem živým a přede vším panstvem ti slibuji, že dceru pána svého vychovám, že by to lépe vlastní otec ani nemohl.“

„Učiním po vůli tvé!“ sotva slyšitelným hlasem pronesl císař.

Holčička se v plenkách usmívala a zbrojnoši Neustupovi vyhrkly z očí slze, že mu císař uvěřil a že může nebožtíkům pánu prokázati tu nejlepší, ale také tu nejnezištnější službu.

Vzpomněl si, kterak byl jednou po Čechách hlad a černé mření, jak v chudé chýši v nedalekých Hřešicích ležel nebožtík — tatíček a vedle skoro bez sebe žena vyzáblá jako košť a kůže — matička. Kolem chýše jel pozdeňský pán, hošík jakýs vrhl se mu před koně vyběhnuv z chaty, pro Boha prošel o sousto, že matička umírá hladu; pán se vrátil a ve hradě dali hochu, co mohl unést; ale než přišel, byla už matička mrtva a od těch dob vzali si toho hošíka mezi sebe a měli jej jako polovlastního. A když jel mladý Sulislav s králevicem do Italie, provázal jej zbrojnoš Neustup — tentýž hošík — ne co sluha, ale co dobrý a věrný druh.

„Bůh sám ví, proč dnes byl císař tak nad obyčej měkkým k zlosynovi.“

„A tenhle byl přece ze všech nejhorší.“

„Na štědrý večer provéstí pých, v zemích našich neslýcháno!“ Tak a podobně hovořil rozcházející se lid jsa se soudem dnešním jaksi nespokojen.

Císař odjížděl v průvodu komonstva, beze slova, s hlavou sehnutou ke hrudi a v očích, v těch bystrých, velkých očích se slzami.

Přiletěly mu pod lebku také dny mládí, kdy otec jeho naslouchával sočení těch nejpodlejších dobrodruhů, lidí s jazykem zmijí a srdcem dávno peklu zapsaným. —

A když zapadalo slunce za lesy, poslední paprsky jeho zasvítily do obličeje třiceti oběšenců, jichž těla houpala se na shořelých kmenech kolem spáleniště na postrach a za pokutu. —

O kastelánovi jen jednou od těch dob se povídalo a sice hned v prvních letech arcibiskupování Jana Očka z Vlašimi. Říkali, že si přišel k němu pro rozhřešení, a že

prý činil pokání, o jakémž v Čechách před tím ani slechu nikdy nebylo. Byly to však pouhé řeči.

Zde také zápisky končily.

Plebán Vít dočetl a zahleděl se nahoru ke hradu s okny vytlučenými nepohodami, se stěnami i ve vnitru opadalými a střechami zpola bez pokrývky.

V komnatě, v níž probděl kastelán tolik nocí, hnízдили netopýři a po stěnách rozestřeli své sítě obrovští pavouci.

A kdykoliv se v lesích rozbouřil vítr, vždycky zašlehl nejraději do téhle jizbice, projel vnitřem v pronikavém zahvizdnutí, zakroužil kolem vysoké věže v mrazivém sykotu a lidé se znamenali křížem, protože šla řeč, že to nebožtík pán, a že nemá pokoje.

A když bývaly noci jasné a tiché, nad černými lesy vyplul měsíc a bledou září osvětlil pustý hrad, vypravovali si lidé, — starý Toma se na to dušoval, že z rohové komnaty, z níž vedou okna v tu stranu, co leží Pozdeň, vychází postava celá černá, že si naříká a že hledá vysvoboditele. . . .

Ale otec Vít, ač tu byl hezkých několik let i ničeho neviděl a nářku také neslyšel. Kdykoliv však zahleděl se k začernalým stěnám mechem zarůstajícím, nemohl se přece ubrániti jakési hrůze, jež obešla jej pokaždé pomyslením na kastelána Perchtolda.

Dnes také odvrátil náhle oči, sáhl po žaltáři a začal se modliti „jitřní.“ (Pokrač.)

DOPISY.

V Praze, dne 12. dubna 1877.

(Šedesáté narozeniny Fr. Pravdy a kolegové.)

Pražští vysvěcenci z roku 1842 slynou bratrskou náklonností druh k druhu. Sešli se po dvaceti pěti letech v Praze, po 30 v Kouřimi, po 31 na Hrádku u Sušice, po 32 na Mělníce a St. Boleslavi, po 33 v Novém Strašecí, po 34 ve Svojsčicích u Kouřimi a letos po 35 letech chystají se k milému kolegu Václ. Čiškovi do Kbele. Tolikráte se již viděli a přece každý těší se na budoucí schůze. Bavi se, jako se bavívali v semináři; límce, prsteny, rukavičky červené neb modré, tituly — toho všeho ponechávají doma a seminářské přezývky: Dub, pan Ignác, Jeremiáš, Koníček, Študent, Tichý dům atd. opět přicházejí k životu. Prohlízejí si domácnost milého hostitele, jeho osadu, všímají si památností dějinných i přírodních, vyjíždějí neb i vycházejí si do bližších míst, s láskou se scházejí a lásku opět všude budí. Nelekají se vzdáleností sebe větších, vždyť

vědí, že domácímu pánovi tím větší radost učiní. V bratrské lásce baví se den, dva dni, a když přichází chvíle odjezdu, každý by rád ještě pobyl, ale povinnosti nedovolují, tu většinou hlasů se ustanoví, kde budoucně se sejdou. Každý pak vzpomíná s potěšením na bratrský dychánek a očekává, jak jej Tichý dům v Blahověstě vypíše a vymaluje. Jest on „podšitý líškou, chodí v šibalové čubě, pozoruje všecko, píchá a štve a pak sobě a jiným udělá z toho kratochvíli.“ S kýmkoliv jsem o tom mluvil, každý si chválil a liboval „tu vypsanou kratochvíli,“ ty upřímné, nelicené, zde onde čtveráckými narážkami připepřené dopisy. Všichni jsou z toho hrdí, že ten „Tichý dům“ to tak pěkně dovede, zakládají si na tom, že spisovatelskou činností jich ročník tolik oslavil, ctí v něm upřímného bratra a vzorného kněze. Co divu tedy, že k šedesátým jeho narozeninám chtějí mu připravit zvláštní radost. K vyzvání vdp. Ant. Dlaska, děkana Kouřimského, přistoupili všichni s největší radostí, a za dar vyvolen byl stříbrný kříž na pult. Proč právě ten dar zvolen byl, vyložil pěkně jeden z kolegů v dopise slovy: K oslavení našeho milého kollegy se též připojuji a navrhuji, aby se jemu za památný dárek věnoval stříbrný kříž na pult, a sice proto, poněvadž na kříži pněla Pravda a sv. František se vyobrazuje s křížem a on přijal jméno František Pravda.“ Stříbrný kříž pracoval pražský zlatník Grohmann. Jest proveden v slohu gotickém, zvýší 36 cm. a váží asi 300 grammů. Na podstavci vyryto jest věnování: „Drahému bratru Vojt. Hlinkovi k 60. narozeninám upřímní bratři z roku 1842.“ Pod dedikací do kola vyryta jsou jména všech dosud žijících kolegů českých: Černý Ant., Čiška Václ., Dlask Ant., Chmelíček Fr., Kellner Kar., Kohlrus Jos., Nigrin Fr., Rajský Jan, Řezníček Fr., Starosta Kar., Suchan Jos., Šrámek Jan, Vollbrecht Fr. Zachován budiž mnohá ještě léta Tichý dům milým kolegům a František Pravda církvi a národu!

J. M.

Na Kladně dne 8. dubna 1877.

(Oslava 50. narozenin duch. pastýře.)

Kdo soudným okem pozoruje běh životní nynějších křesťanů, s bolestným srdcem doznati musí, že mizí víc a více z rodin ráz křesťanský a horlivost náboženská, jakouž honosívali se naši otcové. A tento úkaz jeví se zvláště v místech průmyslných, kde znešvecování neděl a svátků jest tak všeobecné, že se zdá, jakoby náš věk si již nebyl vědom třetího Božího přikázání. Dělnictvo, které na taková místa z rozličných stran se sbíhá,

bývá všemožným způsobem od navštěvování chrámu Páně, od přijímání svatých svátostí zdržováno. Tím radostněji ale zaplesati musí srdce každého, kdo upřímně ještě Pánu Bohu slouží a blásitě k Církvi svaté se přiznává, spatří-li, že právě v průmyslném místě i měšťanstvo i dělnictvo z netečnosti náboženské se probírá a jako jeden muž povstává, aby vyznalo víru tu, kterou potvrdil svým zmrtvých vstáním Spasitel. Tak se stalo u nás na Kladně. Děkuju Pánu Bohu, že mi popřál býti účastníkem úkazu tak potěšitelného. Důstojný náš pan farář Josef Mottl slavil 1. dubna, tedy právě na hod Boží velikonoční padesátiletou památku svého narození a s touto památkou spojil slavnost již několikrát odloženou, slavnost to svého pětadvacetiletého kněžství a skutečně netušil, jak velký a slavný den mu připravil Pán. V sobotu již po vzkříšení, jež jsme způsobem velkolepým a za skvělého osvětlení celého náměstí odbyli, divili jsme se, že radnice městská ostává osvětlená a že zástupy lidu se nerozcházejí, nýbrž farní dům obklopují, jako by ještě něco očekávali. My jsme arci se domyslili a částečně již věděli, co se dítí bude. Ale důstojný pan farář, jenž dříve ničeho netušil a podobných ovací, zvláště týkají-li se jeho osoby, velkým přitelem není, jevil jakousi rozpacitost. An takto své úsudky o tom, co se as dítí bude, pronášíme, obstoupily, aniž bychom byli co znamenali, v největší tichosti a v pořádku vzorném s prapory, pochodněmi a svítilnami v rukou dělnické spolky zdejší faru a 24 hudebníků — havířů provozovalo hudbu tak krásnou, jakou na venkově zřídka kdy uslyšíš. Věru, důstojné to pokračování radostného Alleluja! Mezi tím vstoupily deputace oněch spolků do fary a skládaly oslavenci svá blahopřání. Po tom vyšel oslavenec na práh fary, podotkl, že přijímá tuto oslavu jen potud, pokud mu platí co orgánu Církve svaté, co duchovnímu správci a, teprv když všecký lid na souhlas hlučnou „slávu“ provolával, teprv nyní zaplesalo srdce jeho, i děkoval shromážděným, děkoval jim několikrát. Hudba opět zavzněla, zástup se hnul a průvodem šel kolem kostela, načež opět před faru se postaviv rozcházel se, hlučně čest a slávu panu faráři provolávaje. (Dokončení.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdušt. p. kardinál arcibiskup odejel ve čtvrtek d. 12. t. m. do Vídně, kdež se odbýváti bude porada nejdušt. pp. biskupů rakouských.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 17—20. dubna u sv. Štěpána, od 21—24. u sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně, od 25—28. u sv. Jiří na Hradčanech.

— (Církevní slavnosti.) V pondělí d. 23. t. m. připadá církevní památka sv. Vojtěcha, biskupa a muč., patrona země České. V kapli sv. Vojtěcha v nádvoří (na staveništi) před velehřámem sv. Vítským bývají v ten den od 6. h. z rána slouženy tiché mše sv., načež u sv. Víta bude kázání německé o půl 9. h., české pak v 10 h. a v 11 h. pontifikální mše sv. Ve farním kostele u sv. Vojtěcha v Jirchářích bude v týž den v 10 h. kázání, v 11 h. zpívaná mše sv., a odpolnedne v 5 h. nešpory s požehnáním. — V úterý 24. t. m. bude se slaviti výroční pouť u sv. Jiří na hradě tímto pořádkem: Od 5. h. z rána budou tiché mše sv., v 10 h. bude slavná mše sv. a odp. o 4. h. bude kázání a sv. požehnání. — Ve středu 25. t. m., v den sv. Marka, vyjde prosebný průvod z metrop. chrámu sv. Vítského po mši sv. v 7 h. ráno sloužené do kostela v Loretě.

— K oslavě nastávajícího biskupského jubilea sv. Otce chystá se celý svět katolický. Biskupové i vynikající nekneží vyzývají věřící lid, aby jakýmkoliv způsobem na slavnosti té účast brali a projevovali. Mnoho poutníků celého světa za týmž účelem bude putovati do Říma, aby spatřili tvář milého svého společného otce Pia IX. Vzácné dary a hojný halíř svatopetrský ukládány budou k nohoun náměstka Kristova. Více však než dary těšiti bude sv. Otce ta upřímná láska, která kol jeho trůnu shromáždí ty různé národy ze čtyř úhlů světa. Všechny stavy budou hojně zastoupeny. Staří i mladí zavoditi budou v projevech oddannosti své.

Ani děti nezůstanou pozadu. Jeden bavorský (od učitele Ludvíka Auera) redigovaný list uveřejnil provolání, v němž vyzývá své čtenáře — děti — aby podepsali blahopřání, které sv. Otci ve jménu katolických dětí z celého Německa bude posláno.

Pěkné této myšlénky uchopil se také „Školník“, časopis kat. učitelstva v Praze a hodlá sv. Otci zaslati ve jménu dětí z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska blahopřání následujícího znění:

Svatý Otče!

Jsa náměstkem Toho, jenž pravil: „Nechte maličkých jíti ke mně a nebraňte jim, nebo jejich jest království nebeské,“ dovolíš zajisté milostivě, abychom my děti, nemožouce z dalekých Čech, Moravy, Slezska a Slovenska osobně k Tobě přijíti, předstoupily před Tebe v památný den 50letého Tvého

biskupování a aspoň tímto listem vyslovily Ti svou velikou radost z toho, že Tě Pán Bůh ku blahu Církve své tak dlouho zachovává, pověděly Ti, kterak Tě jakožto nejvyšší hlavu svaté Církve velice ctíme a jakožto otce všech věřících přepečlivého vřele milujeme, slíbily Ti, že se vždy, zvláště pak dne 3. června modliti budeme, aby Tě Bůh zachoval, obživil a blahoslaveného učinil na zemi a vytrhl Tě z rukou nepřátel Tvých a ujistili Tě, že zůstaneme vždy dobrými a věrnými dětmi Tvými i Církve. Abychom pak takovými byly skutečně, račiž sv. Otče, uděliti nám k tomu apoštolského svého požehnání!

Ku blahopřání tomu přiloží se podpisy dětí na zvláštních lístcích, které lze zdarma dostati v redakci „Školníka“ (Ječná ulice č. 530—II. v Praze). Lístky ty jsou načárkované a nesmí býti ani větší ani menší, aby se pak mohly dát svázat do jedné knihy. Kdyby všem podpisovatelům nestačily, mohou býti přibrány i lístky podobně nalinkované téže velikosti. Na lístcích napíšíou děti svá jména, pak stav a obydlí rodičů svých a konečně zemi, kde obývají (Čechy, Moravu, Slezsko nebo Slovensko atd.) Kdyby některé malé dítě nemělo více než své jméno napsati, může ostatní někdo jiný vyplniti. Ano, ti nejmenší „broučkové“ mohou si dát ruku vésti při podpisování.

Podpisy ty buďtež zaslány do Prahy nejdéle do 25. dubna.

Sdělujice svému čtenářstvu utěšenou tuto novinu, doufáme, že se o její rozšíření postarají a hojně podpisů do Prahy zašlou, aby děti české četné byly zastoupeny vedle dětí jiných národů. Knihu s adresou a podpisy vezmou do Říma poutníci čeští (snad Jeho Emin. p. kardinal Švarcenberk, arcibiskup pražský sám) a odevzdají ji sv. Otci.

— Na Kladně zřízeno jest místo katechety, jenž vyučuje sv. náboženství ve 14 třídách 22 hodin týdně. V každé třídě je více než 120 dětí, má tedy žáků a žákyň asi 2000.

— Z Hradce Králové. Vys. důst. p. kapit. děkan a generalní vikář dr. Jan Nep. Raš slavil d. 9. t. m. kněžské druhotiny své. Na památku této vzácné slavnosti bude nákladem diec. duchovenstva v bisk. chrámě Kralohradeckém zřízen nový oltář ke cti sv. Jana Nepom., patrona jubilantova. Městská rada Hradce Králové poctila velectěného a vůbec milovaného p. jubilanta diplomem čestného měšťanství, jakož i město Kopidlno, kdež 15 let kaplanoval; obec Krchleby u Čáslavi, kdež se narodil, dala mu diplom

čestného občanství. Netřeba podotýkati, že blahopráni toho dne složili zástupcové všech stavů, deputace ústavů, k nimž i my se připojujeme přejíce oslavenci dobrého a stálého zdraví na mnohá léta!

Literární oznamovatel.

— (*Literární činnost Jesuitů. Dokonč.*)

5. „*Stimmen aus Maria Laach*," jsou zajisté i mnohým čtenářům Blah. známy. Počnouce vycházeti r. 1865 v různých sešitech, byly od r. 1871 vydávány měsíčně, od roku 1874 pro tiskové poměry po 10 sešitech ročně. Obsah jest rozmanitý; podávají se zajisté důkladné články z každého oboru sv. bohovědy, ale i z děje- a přírodopisu, recense a. p. Znamenité jsou též dodatečné sešity (*Ergänzungshefte*) Od r. 1876. vyšly dva obsahující první „*kritický rozbor soustavy Kantovy*," druhý: „*Les-singův náboženský vývoj*," kdež se zvláště zhoubnost studentského buršáctví a divadla na jevo přivádí.

6. R. 1872 počali hollandští Jesuité vydávati: „*Studie op godsdienslig, wetenschappelijk en letterkundig Gebied*."

7. Jesuité v Irsku vydávají od r. 1873. belletristický časopis „*Irish Monthly*."

8. „*Katholische Missionen*," vydává působením několika kněží T. J. v měsíčních sešitech s rozmanitými obrazy F. J. Hutter ve Freiburgu švábském. — I ty jsou valně u nás rozšířeny. Zvláštní přílohou „*pro mládež*" slouží právem za rodinný časopis k poučlivému vyrazení.

9. Dle nich vydávají Jesuité hollandští od r. 1875 „*De katholieke Missien*," po měsíčních sešitech.

10. Nejmladší z časopisů od Jesuitů vydávaných jest letos počínající „*Zeitschrift für katholische Theologie*," ve čtvrtletních sešitech 7—8 archů, v Inomosti v Tyrolsku.

Jako tedy na počátku církve zaryté židovské farizejstvo, vyhnávši svaté apoštoly z vlasti, tím jenom prospělo, že se slovo Boží po celém světě rozšířilo; tak i slavné sjednocené Německo, ta „říše bázně Boží a dobrých mravů," vyhostivši ty horlivé pracovníky na poli církve z rodných zemí, tím jen k tomu působilo, že jinde tím horlivěji si vedou a svaté učením tiskem rozšiřují „*k větší slávě Boží*," k prospěchu církve, k blahu lidstva. „*Do vsí země vyšel hlas jejich a do končin oboru zemského slova jejich*." (Žalm. 18, 5.) J. N. D.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan Alex. Schneider, farář v Radošovicích (Reschwitz), dne 27. března (nar. v Ker-

kingen ve Württembersku 7. listop. 1829, vysv. 31. července 1855);

- p. Jiří Bier, tajemník vikar. Kralovického, děkan v Manetíně, dne 5. dubna (nar. v Praze 24. dubna 1806, vysv. 20. července 1830);
p. Herman Dichtl, jubil. kněz, b. notář a čest. konsist. rada Budějovický, dvorní kapl. ve výslužbě, mimořádný zpovědník kongregace Milosrdných sester v Praze, dne 8. dubna (nar. v Jablonci (Ogfolderhag) 9. květ. 1802, vysv. 24. srpna 1825).

Vyznamenáni jsou:

- p. Frant. Knížek, farář v Plzenci, administr. vikar. úřadu, jmenován k. arcib. vikářem okresu Plzeňského;
p. Josef Kirchner, farář v Kozolupech, a
p. Josef Streichsbier, farář v Oužicích, obdrželi expositorium canon.;
p. Frant. Jizba, katecheta v Plzni, obdržel právo synodalí.

Ustanoveni jsou:

- p. Karel Scherzel, exposita v Domašíně, za far. u sv. Jana pod skálou;
p. Jan Brichta, kapl. za admin. v Domašíně;
p. Tomáš Veverka, kapl. v Hostomicích, za proz. kooper. v Praskolesích;
p. Karel Matouš, kaplan z Dobřichova do Slivice.

Upřádněná místa:

Vřetovice, fara patron. J. Vel. císa. Frant. Josefa I., od 3. dubna.

Manetín, děkanství patr. poruč. hrab. Jana Lažanského, od 6. dubna.

Radošovice, fara patron. nábož. fondu, a

Domašín, expositura, od 6. dubna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan Wähner, farář ve Vratislavicích (Maffersdorf) dne 4. dubna (nar. v Mikulášovicích 27. února 1810, vysv. 4. srpna 1834);
P. Theodosius Theodor Hausner, kapucín v Litoměřicích, dne 4. dubna (nar. v Slezsku v Oderavě 22. bř. 1805, vysv. 23. ledna 1836).

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Václav Janura, farář na Kuklenách, spisovatel, dne 7. dubna (nar. v Ceradicích 12. ledna 1819, vysv. 25. července 1844). Tělesná schránka jeho byla d. 10. t. m. v 9 h. ráno z fary vyzdvížena a po zádušních službách Božích na hřbitově při chrámu P. sv. Anny pohřbena. Pohřební průvod vedl sám nejdůst. p. biskup Kralohradecký v čele 21 duchovních.

Milodary. Dp. Ant. Prokeš, f. ve Vosečanech: sv. Otcí 2 zl.; chrámu sv. Víta v Praze 1 zl., a na Boží hrob v Jerusalemě 50 kr.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectv:
Celoročné 3zl.
pol. 1zl. 50kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

První sv. přijímání školních dětí v neděli bílou.

(Řeč po evangelium.)

„Pokoj vám!“ (J. 20, 19) Těmito slovy pozdravuji a vítám vás do této velebné svatyně Páně. I což bych také mohl lepšího želati vám nad týž pokoj Boží, jenž převyšuje všeliký rozum lidský a vše, cokoli tento svět dobrého a milého podává? Sám Pán Ježíš, slavně z mrtvých vzkříšený Syn Boží, pozdravuje dnes těmitéž slovy apoštoly své, přišed k nim zavřenými dveřmi. Vida pak, že se tito, jelikož se jim v bílém rouše zjevil, lekají a bojí, jako by ducha spatřili, chce jich všeliké pochybné nejistoty zbaviti a přesvědčiti o svém z mrtvých vstání; a protož ukazuje jim ruce své hřeby probodané, a bok kopím otevřený. (J. 20, 20.)

Na tuto památku uvykla církev svatá od pradávna dnešní den „neděli bílou“ nazývati, a v touž neděli u víře již vycvičené, bílým nevinnosti rouchem oděné maličké poprvé k stolu Páně přiváděti, kterýžto zbožný obyčej tímto vznikl způsobem: Věděti nám sluší, rozm. v Kr., že na počátku víry křesťanské nebývaly křtěny hned malé děti, nýbrž pouze dospělí, v pravdách učení Kristova dobře vycvičení lidé, což se obyčejně toliko dvakrát do roka stávalo: v sobotu totiž velikonoční a svatodušní. Při posvátném křtu oblačeli se novokřtěnci v rouchu bílé, v němžto po osmi dnech, na neděli bílou, opět do stánku Božího přicházeli, a tu poprvé velebnou Svátost oltární přijímali. — Než později ustanovila církev svatá, na sněmu Chalcedonském r. 451 shromážděná, že se má křest svatý i malým dítkám uděleti, uváživši slova Páně k Nikodémovi: „Amen,

amen pravím tobě: nenarodí-li se kdo znovu z vody a z Ducha svatého, nemůže vejíti do království Božího,“ (J. 3, 5), což tolik znamená, jako: kdož není pokřtěn, nemůže býti spasen. Udělení křtu svatého toliko dvakrát do roka přicházelo nyní znenáhla z obyčeje; avšak onen chvalitebný obyčej prvního sv. přijímání na neděli bílou na mnoze až po dnešní den se zachovává.

Na křtu svatém dává se až dosavad dítkám rouchu bílé na znamení nevinnosti, jižto obržely. Že však velebnou Svátost, jejížto přijetí bedlivou přípravu předpokládá, přijímati ještě nemohou, protož v pozdějším a schopnějším teprv věku, jsouce dříve u víře vycvičeny, a v svátosti sv. pokání rouchem nevinnosti znovu oděny, nejvhodněji na dnešní neděli bílou poprvé k stolu Páně přistupují, a předrahým Tělem Pána našeho Ježíše Krista nasyceny bývají.

A ejhle! s tímto úmyslem stojí zde tito maličci, majíce v rukou svých planoucí svíce na znamení, že se znají a hlásí k Pánu a Spasiteli svému Ježíši Kristu, jenž jako světlo pravé na svět přišel, aby všech lidí osvětil a uvodil k Bohu, Otci nebeskému. Jakož žádá jelen k studnici vod živých, tak i k Němu, zdroji života věčného, žízní duše těchto maličkých, aby svaté Tělo jeho s srdcem zbožným přijíti, v světle pravé, živé víry choditi, a šlépějí Boha Spasitele svého po vešken život svůj následovati mohli.

O, šťastný, třikrát šťastný a přežádoucí dne, jenž tato útlá, v koupeli sv. pokání očištěná srdce s Ježíšem, Božským Přítelem jejich, spojíš, aby účastna byla radosti a blaženosti věčné tam ve stáncích nebeských! O svatí andělové, jenž radujete se nad hříšníkem pokáním činícím, kterak plesáte,

patříce na ty duše čisté, ježto se nyní s Beránkem Božím spojití a jedenkrátě blaženou společnost vaši rozmnožití mají! O, přešťastní rodičové! ježto, dočekavše se toho posvátného okamžiku, můžete tyto své drahé miláčky, na křtu svatém posvěcené, k Bohu svému uvoditi. A jak šťastny vy teprv jste, milé dítky, an Spasitel nebeský dnes zvláště o vás praví: „Nechtež maličkých přijíti ke mně, neboť jejich jest království nebeské.“ (Mark. 10, 14.) Ano, vás nyní zve Pán k stolu svému, chtěje duše vaše chlebem andělským nakrmiti, občerstviti a posilniti k životu věčnému. O, posvátné hody velikonoční! ó, podivná milosti! Což divu, že plně srdce vaše touhou i radostí, byste v něm prvé mohli pohostiti Pána našeho Ježíše Krista? Nuže, připravtež tedy Jemu stánek důstojný, do něhož by zavítati, a v němžto by přebývati mohl! To nejdražší, co máte, srdce totiž čisté, Jemu obětujte, jenž dí: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha uží.“ (Mat. 5, 8.) Zbožná budiž vždy mysl vaše, a srdce vaše at rozplane vroucí láskou k Ježíši, jemuž náležíte, a jemuž od nynějška žítí i zemřítí máte, abyste jedenkrátě, jakož On, oslavené z hrobů svých povstaly, a hodny byly „požívatí večere Beránkovy v království nebeském!“ (Zjev. 19, 9.)

Což aby se šťastně vyplnilo, na vaši péči bude, milí rodičové, ježto Bůh strážci těchto dítek ustanovil. Vám je svěřil Pán, a z rukou vašich je neporušené jedenkrátě nazpět požádá. Bázeň prochvívá duši moji, pomním-li, jak svaté, těžké povinnosti vás vízí k těmto maličkým, a jak přísný účet z nich budete klásti Soudci spravedlivému. O, pohledněte tuto na své dítky, čisté a nevinné! Ale, ach! nebudete-li s námi působiti, s námi nad nimi bděti a za ně se modliti: jak snadno mohou v osidla hříchů upadnouti, od Boha se odchýliti, a Ježíše, s nímžto se dnes spojí, opět a navždy ztratiti? kterak jim bude možno ve světle choditi, když vy jim světlem víry neposvítíte? což může je vzdělati a k dobrému pobádati, kdybyste vy sami byli u vřce vlažní a v plnění povinností křesťanských liknaví? Vězte, tyto dítky povedete jedenkrátě před soudnou stolicí Boží; běda, běda vám, ztratíte-li jedno jediné z nich! A protož prosím a zapřisahám vás ve jmenu živého Boha: „nechaf jim svítí světlo vaše, aby vidouce skutky vaše dobré, jich následovaly, a velebily Otce, jenž v nebesích jest.“ (Mat. 5, 7.) Bdětež se vši láskou nad nimi, a modlete se, abyste dítky své, kteréž vám čisté a nevinné ode-

vzdávám, v tomtéž stavu spatřiti mohli v nebesích, kdež nebude jim hroziti žádné více nebezpečí, a vám žádné s nimi rozloučení.

Podobně i vy, mládenci a panny, vezmětež k srdci tuto dnešní slavnost, a rozpoňtež se, kterak jste i vy někdy, plni svaté lásky a touhy po Ježíši, Spasiteli svém, a ozdobeni věncem nevinnosti, stáli před tímto oltářem, byste poprvé přijali Tělo Páně. Mnoho let zatím uplynulo; u některých z vás snad již krásná zeleň věnce nevinnosti opadala, zbožná horlivost ustydla, a láska k Ježíši uhasla. Tehdáž bylať těla vaše čistými chrámy Ducha svatého a příbytky Syna Božího, jako těla těchto maličkých. Ó, kéž by až podnes tak neporušená byla a nedotknuta jizlivým dechem náказы mravní; neboť „kterížkoli jste v Kristu pokřtěni, Krista jste oblékli.“ (Gal. 3, 27.) O, drahé duše, hrůza mne pojímá, když na vás patřím i na to nebezpečí, ježto vám hrozí. A protož volám k vám slovy miláčka Páně sv. Jana: „Budtež silní, a slovo Boží zůstávej ve vás,“ abyste klamným rozkošem života vezdejšího výhost dadouce, hříchu zemřeli a šťastně nad ním zvítězili; „nemilujtež světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou; neboť svět pomíjí i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (1. sv. J. 2, 14. 15. 17.)

Vy však, milé dítky, blížice se dnes poprvé posvátnému stolu večere Páně, povzneste myslí své k Bohu, Otci nebeskému, a snažně Jej proste, by naplnil vás Duchem svatým, abyste Ježíše, jednorozeného Syna jeho, hodně přijaly ku spasení věčnému. Taktéž i já pamětliv vás budu nyní při svaté oběti mešní, abyste k těmto nejsladším hodům, k nimžto vás strážní anděléové vaši s plesáním doprovázejí, hodně přiklekly, a s hlubokou pokorou a horlivou pobožností, s vírou živou a s láskou dokonalou přijaly to převzácné rukojemství života věčného, předrahé Tělo a krev Pána našeho Ježíše Krista, jenž s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého živ jest a kraluje po všechny věky věkův. Amen.

(Mezi tím, co se kněz tiše „Credo“ modlí, říkají dítky sepiatýma rukama apoštolské „vyznání víry,“ pak odevzdají svíce. Před sv. přijímáním modlí se dítky obecnou zpověď a majíce již přijímati, říkají třikrát: Pane nejsem hoden atd. Po sv. přijímání modlí se s nimi učitel modlitbu Páně, pozdravení andělské a tři božské ctnosti. Po mši sv. zpívá se: „Poklekni na kolena,“ pak následuje předepsaná církevní modlitba, po té modlí se kněz, dříve než požehnání udělí, a velebnou Svátost uloží, řka:)

O, Ježíši, Synu Boží, jenž jsi vyvolil so-

bě dnes líbezný stánek v srdcích těchto maličkých, račiž kroky jejich řídit, milostí svou jim nápomocným býti, a je v nábožných předsevzetích siliti! Ochranné ruky své neodvracuj od nich, ježto důvěrně doufají v Tebe; ano dejž jim, aby léta útlého věku šťastně v nevinnosti dokonali, po vešken život svůj v bohabojnosti setrvali, a takto časné i věčné blaho milostí Tvou sobě pojistili. Pokoj a požehnání Tvé sstoupíž na ně, a zůstavejž s nimi po všechny dny života jejich. Amen.

A. Slavíček, děkan.

Klekání.

Rádo se to oko moje
na to slunce zlaté dívá,
když se ku večeru rudou
září oblak přiodívá.

Ejhle páska z růží tkána
jeho skráně zdobí skvěle,
jako věncem slávy mužné
připravené pro přítele.

Již se sklání oko jeho
lesknoucí se v modru moře,
jako by nás vyzývalo
pokleknouti ve pokoře.

Tam na stráni z tiché víscky
klekání se v dáli nese,
listí šeptem topolové
u zbožné se touze třese.

Stéblo travné slza zdobí
rosy lásky s nebe padlé,
hlavinku svou vzhůru zdvihá
kvítí vedrem pouvadlé.

Klekni noho, srdce vzdávej
díky Svému Stvořiteli,
spoj svou píseň díků vroucích
v nebes říši se anděly! —

Fr. Al. Lhotka.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.
(Pokračování.)

(*Svrchovaná pravomoc se nachází v církvi římsko-katolické.*) Odpovídám také, že není pravdy, aby byla určitěji a jasněji v novém zákoně pronesena jako, že v církvi trvá svrchovaná autorita či pravomoc. Což pak znamenají slova, jež Kristus pravil apoštolům: „Jděte, učte všechny národy (Mt.

28, 19), kdo vás slyší, mne slyší (Luk. 10, 16), cožkoli svázete na zemi, bude svázáno na nebi (Mt. 18, 18); já jsem s vámi až do skonání světa (Mt. 28, 20); kdo církev neuposlechne, budiž vám jak pohan a publikán“ (Mt. 18, 17). A co znamenají slova platící apoštolu Petru: „Ty jsi skála, a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné nepřemohou jí (Mt. 16, 18); jáť jsem prosil za tebe, aby nezhynula víra tvá, a ty někdy obrátě se potvrzuj bratří svých (Luk. 22, 32); pasíž ovce mé, pasíž beránky mé“ (Jn. 21, 15. 16. 17). Co znamenají tyto výrocky a mnohé jiné ve svatých evangeliích a ve spisech apoštolů? Tím-li se patrně nedokazuje, že apoštolé obdrželi poslání božské a moc, jížto všichni lidé povinni jsou se podvolovati? Poslání byli, nikoliv, aby se v hádky dávali s učenými, přesvědčující je bystrým rozumem a důkladným důvoděním nýbrž aby poučovali stejně všechny, moudré i nemoudré, žádající, aby se všichni cele a stejně podvolovali článkům víry, které jim apoštolé jakožto poslanci Boží ohlašovali; a poněvadž tato církev založená skrze apoštolu, trvati musí až do skonání světa, neděliž odtud patrně, že moc apoštolů, na nížto se zakládá a spočívá církev, také musí trvati až na konec věků při nástupcích apoštolů? Což nedokazují tyto texty ještě, že sv. Petr oprávněn byl řídit církev Páně, onu církev, která má trvati do skonání světa? Žije-li tedy ještě na zemi církev Ježíše Krista, musíme v ní nalézati i pravomoc apoštolů a nástupce sv. Petra. To-li není pravdou patrnou, nevím co patrného bychom mohli nacházeti v evangeliích. Tak-těž jest nade vší pochybnost patrné, že nikde jinde leda v církvi katolické tuto pravomoc apoštolů a tyto nástupce sv. Petra nelze nalézti.

(*Proč mnozí autority církve katolické neuznávají.*) Namítnete snad: Kdyby bylo tak jasno a jisto, že musí býti svrchované a neomylné pravomoci v církvi Kristově a že tato moc jest pouze v církvi katolické, kterak by se mohlo stávat, aby jí (této moci) každý vesměs neuznával? Proč pak jí často neuznávají lidé, jimžto se ani poznání ani dobrá vůle nemohou upírati? — Odpovím také otázkou. Proč pak, poněvadž důkazy, jimiž se pravda křesťanská potvrzuje jsou velmi patrné, velmi přesvědčivé, a každému pochopitelné a na snadě, proč bývá tolik lidí, kteří předce zjevení Božího neuznávají, žádnými důkazy přesvědčení nebývajíce? Ptejte se missionářů, kteří kázali evangelium mahomedanům, kázali v Číně, v Japonsku a řeknou vám, ko-

likeré obtíže překonávati museli, chtějí jistě lidi přesvědčiti o dostatečnosti důkazů náboženství křesťanského. A nemyslete si, že jim bylo vždy činiti s lidmi, jenž byli prosti dostatečného poznání a neměli dobré vůle. Ale taková jest povaha člověka, že přičítá-li se někomu pravda jeho předsudkům nebo jeho vášním, důkazy sebe makavější a svědectví sebe jistější temnými a nedostatečnými se mu býti vidí. Abychom viděli, nestačí aby bylo jen světlo, třeba také, aby oko bylo zdravé, nic pak v cestě nebylo našemu zraku. Vášně a předsudky přirozenou měrou zatemňují náš rozum, barvy nepravé dávající věcem a překážejíce, abychom neviděli věci tak jak jsou, a jak bychom je shledali, kdybychom odstranili, čím se náš úsudek mýlí a mate. Bez kusa důvodu jest proto novověkými filosofy často ohříváná námitka: Proč prý nevěří mnoho lidí článkům víry křesťanské, jsou-li tyto články s dostatek dokázány, kdežto nikdo nepochybuje o pravdě geometrické dostatečně dokázané? Odpověď jest snadná. Osoba Ježíše Krista, Jeho učení, kázání apoštolů, patrné zázraky, jimiž tyto slova provázeli a podepírali, jsou skutky jisté, události nepopíratelné a tak přísně dokázané jako nejlépe dokazované pravdy geometrické. Nikdo se však neprotiví pravdám geometrickým z té příčiny, že v skutku nemá, proč by se jim opíral, any tyto pravdy nevyvírají žádného vlivu na mravné jednání a smýšlení lidské, neukládajíce povinností, nepotírajíce předsudků, nepřekážejíce vášním. Zrovna naopak je s pravdami náboženskými; z nich jdou povinnosti, kterým se neradi podrobujeme a jejichžto plnění nám těžkost činí. Proto je neshledáváme nikdy dostatečně dokázány; protivují se našim vášním a vášně všechny se spojí, aby jejich důkazy všechny popřely, to je to celé tajemství. Sebe větší počet nepřátel našeho náboženství nic nese slabuje pevnost a jasnost důkazů, jimiž se ono potvrzuje. Neať dojista světlejších důkazů nad zázraky a přes to vidíme, že divy, jimiž apoštolé provázeli své kázání, nepostačovaly, aby všechny přesvědčily. Obraťme to na náš předmět.

Kterí lidé se zdráhají uznávati právo moc církve, bývají křesťany, jenž narození jsou a vychováni v základech víry křesťanské, bez odporu uznávají důkazy zjevení Božího, nemajíce příčin, proč by je popírali a potírali; ničím nejsou zdržováni, aby se o jejich všechnu sílu a pevnost opírali. Ale právo moc církve odporuje jejich předsudkům a jejich smýšlení, kterému jsou již uvyklí, přivodíc spolu patrnou povinnost uznávati

tuto moc a přiznávati se k jednotě, která sama ji může ve svůj prospěch k platnosti přivést. Což bývá cesta trapná a mnoho stojí naši sebelásku, žádá pak i velké odvahy a často mnoho obětí. Pročež se není čemu diviti, že tytéž důvody, které bývají tak jasné nám, jenž od svého dětství se této právomoci podřizujeme, nemívají téže síly přesvědčivé u těch lidí, jimž o to běží, aby jí neuznali a těmto důvodům se přesvědčiti nedali. Zatím i oni poznají sílu těchto důkazů, obrátí-li se pokorně k Bohu, prosíce by je osvětil, a nekladouce překážek milosti Boží, které se vždy dostává lidem dobré vůle. Ještě jednu úvahu přičiním, která se tuším s hlubokým dojmem nemine; že totiž právo moc ta bývala popírána vždy pouze od těch, které Církev odsuzovala a kteří měli svůj patrný zvláštní prospěch, aby se jí opírali.

Církev řecká slavně uznávala tuto autoritu až do času neblahého rozkolu. Ona uznává zároveň církví latinskou sedm prvních sněmů všeobecných považujíc za články víry výnosy učiněné těmito sbory, kteří představovali církve, a ve kterých nástupcové sv. Petra povždy předsedali skrze své legaty. I Focius svrhl se sebe jeho authority až když tato autorita pronesla jeho odsouzení. Kdyby se byl chtěl nejvyšší biskup propůjčovati jeho ctižádostivosti a byl sesadil svatého biskupa, o jehož místo se on ucházel, jak velice by si byl Focius zakládal na autoritě svatě Stolicí proti těm, kteří by se jí odpírali byli odvážili! Neučinil-li kolik zkoušek, aby si naklonil autoritu, jižto na východě tolik ctíli? Jeho listy k papeži, dýchající samou pokoru, jsou známé. Teprve když byl shledal Stolicí apoštolskou býti nepohnutelnou, vida se zbaveným naděje, že nespravedlivým jeho tužbám v Římě vyhovějí, odhodiv škrabošku, zjevně vztýčil prapor vzpoury. Tak si vedou za všech časů bludaři a rozkolníci; plní uctivosti a povolnosti na pohled, dokud si myslí vyhnouti se odsouzení, zjevují svoje smýšlení prohlašující se proti právomoci církve a její hlavě, jakmile jsou vyobcováni toutéž neoblomitou autoritou.

Vizme toho příklad z doby novější. Když se jal Luther rozšiřovati svou nauku pohoršivou, vida ze všech stran zdvihati se proti ní odpor těch, kteří stáli o zachování víry, nepřestával, aby se ospravedlnil, prohlašovati, že jest ochoten podrobiti se rozhodnutí Stolicí apoštolské a odvolati, co by v jeho dílech hany a odsouzení hodným bylo. Ale sotva byl rozsudek vynesena, již neznal žádné

míry a mluvil proti autoritě církve, řka, že nemá žádného soudce své víry na zemi. Marné ozývání! Jelikož pravomoc církve zrovna k tomu jest zřízena, aby rozhodovala u věcech víry, co pořídí proti ní křikly těch, které ona odsuzuje? Jakou vážnost by měla světská stolice soudní, kdyby odsouzeným zločincům bylo dovoleno popíratí její zákonitost? (Pokračování).

DOPISY.

Na Kladně dne 8. dubna 1877.

(Oslava 50. narozenin duch. pastýře.)

(Dokončení.) Zdálo se, že samo nebe má radost nad tímto vyznáním víry. Neb ač husté mraky po obloze se proháněly, zadrželo s deštěm, až lid se rozešel. Na Boží hod před desátou hodinou dostavily se tytéž spolky a utvořily dvě rovnoběžné řady od fary až ke kostelu. Nejprve přijal pan farář přání od přítomných kněží, mezi nimiž se nalezal staříčský guardián z Hájku a pan professor Blanda z Prahy, pak se dostavil sbor učitelský a konečně výbor městské rady za tímž účelem. O 10. hodině šel důstojný pan farář obklopen jsa kněžstvem, družkami, městskou radou do kostela. Litovati jest, že zdejší kostel není pro zdejší přecetné obyvatelstvo dosti prostranný. Nával byl tak veliký, že bylo se obávat, by někdo nebyl umačkáán. Nastalo kázání, jež měl ctěný pan prof. Blanda. V úvodu zmínil se o nemalých zásluhách oslavencových, v kázání pak vyvrátil námitky, jaké nevěra pronáší proti zmrtevých vstání Páně, dokázal, že z mrtvých vstáním svým Kristus potvrdil ono učení, jež způsobem tak okázalým obec Kladenská dnes vyznává. Na to měl oslavenec obklopen četným duchovenstvem slavnou mši svatou. Hned počátkem mše svaté dostavili se a přítomností svou zvyšovali slavnost důstojní páni farářové Noutonický a Pcherský. Připomenutí zasluhují nová paramenta, která důstojný pan farář za více než 2000 zlatých opatřil. Látka na ně objednaná z Lyonu má na půdě úplně stříbrné zlaté vyšívané. Bylo jich toho dne po nejprv užito a každý doznati musí, že sloužila velice ku zvýšení slavnosti naší. Při následující hostině vzpomenuť nejdůst. vrchního pastýře, a vys. důstojného pana opata Broumovského, jenž jest patronem zdejšího kostela a letos sedmdesátileté narozeniny již slavil, jakož i vd. pana vikáře. Veškerá osada spojila radostné Alleluja Spasiteli zmrtevých vstalému platící s přáním, by Hospodin oslavence dlouhá ještě leta za-

choval a provolávala i oslavenci i zmíněným pánům hlučně: Alleluja, na mnohá léta!

Fr. Rup. Loskot.

Z Hořic v dubnu 1877.

(Spolek veteránů. Kritika románu „Tiché vody.“)

Jakkoli bychom si přáli, aby mnohý mladík na vojnu raději ani nepřišel, poněvadž zřídka kdy se vrací lepší: přece nemůžeme zazlíti mu, později-li, vrátiv se, vojenského stavu a let v něm prožilých vzpomíná. Bývajíť léta to ta nejkrásnější, jež mladík ze života svého státu obětuje, a proto dojmů zkušeností, jichž buď mimo vlast anebo aspoň mimo domov svůj zažil, ty nejhlubší. Též společenský život, v jakém dny života svého na vojně trávití nucen jest, společně podstupování nesnáží, trampot, ano v případě války i nebezpečení života, mocně působí na mysl mladistvou, a hluboké zanechá po sobě stopy po celý život, jako u duchovních život seminářský. Co divu, že později staří kamarádi rádi se scházejí, rádi vzpomínají příhod a nehod prožilých, rádi o nich hovoří. Tak povstaly spolky veteránské či spolky vojenských vysloužilců. Přispěla ku zřizování spolků těch též doba; nebo jsme žili v době, kde všechno se spolčovalo, tedy i veteráni. Spolky tyto zdály se zprvu mnohým býti směšnými. Kdežto u nás kde kdo vojánčiny sprostí se snaží: pravilo se o vysloužilcích, že nemohou zapomenouti dvojbarvého sukna a že si ještě chtějí „hráti na vojáčky.“ Avšak u nás je spolek veteránský, jemuž patří všechna čest. — Máť zajisté za účel, podporovati staré, chudé, sešlé členy peněžítě, ujímati se jich v nemoci a jich neopouštěti, a zemřel-liby kdo z nich, vystrojiti mu křesťanský pohřeb a prokázati poslední vojenskou čest, t. j. doprovoditi jej ku hrobu; též pěstovati vzájemnou lásku, bratrství a upřímnost, čehož za dnů našich, za dnů rozrušeného společenského života zvláště třeba. Účastníci se také církevních slavností, jako na př. o vzkříšení; při průvodu o Božím Těle, dají čestnou stráž Božímu hrobu a t. p. Patrně, že účel jest velmi chvalitebný a dobrý a ze všech spolků novějších snad tento jest jediný, který založen jest na mravném a křesťanském základě. Jak blahodárné spolek ten působiti může, sezná každý, vzpomene-li, jaký bývá osud starých vojáků a v jakém stavu se nám začasté objevují. Může spolek ten i na mravnost velmi dobře působiti. Stanovy spolku toho, jak jsme je pročetli, jsou velmi dobré, za společný znak svůj mají prapor s obrazem sv. Václava, který posvěcen jsa v chrámu Páně se chová a dům Boží krásí. Prakti-

čtější zajisté jest spolek tento, než spolky tělocvičné, které úplně zanikají, a v případě potřeby mohou spolky veteránův vlasti prokázati platnějších služeb, než ony. —

(Dokončení.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup navrátí se dle doslechu ke dni 6. května z Vídně do Prahy; po hodech Svatoдушých odebere se do Říma k slavnosti bisk. jubilea sv. Otce Pia IX. a zamýšlí po návratu z Říma a sice v druhé polovici měsíce června konati generalní visitaci a udíleti sv. břimování ve vikariatu *Vlašském*, v červenci pak břimovati ve větších místech vikariatu *Votického* a *Sedlčanského* a v měsíci říjnu břimovati ve vikariatu *Křivoklátském*.

— V pondělí d. 30. dubna započne letošní „májová pobožnost.“ U sv. *Klementa*, kdež se již od r. 1850 koná, bude v ten den a pak po celý měsíc máj vždy v 7 hodin u večer české kázání a litanie s požehnáním, po němž, jakož i před kázáním se zpívají milé písně Mariánské.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 28. dubna u sv. Jiří na hradě, d. 29., 30. t. m., 1. a 2. května u Matky Boží před Týnem, od 3—6. května u sv. Víta na hradě.

— J. Velič. císař pán povolil jmenem svým a jmenem J. Velič. císařovny jakož i korunního prince jednotě k dostavení velechrámu sv. *Vítského* ze soukromé pokladny své roční příspěvek 10.000 zl. na rok letošní a dvě příští leta, celkem tedy 30.000 zl.

— Příští neděli 29. t. m. počne na *Strahově* osmidenní slavnost, pátá totiž 50letá památka přenešení ostatků sv. *Norberta* z Magdeburku do Prahy. (Viz „*Blah.*“ t. r. čís. 1. str. 5—9. „Úcta našich sv. patronů.“ „Život sv. *Norberta*, patrona českého“ uveřejnili jsme v „*Blah.*“ r. 1863).

— (Provolání.) *Katolíci Čechové!* Není Vás tajno, že dne 3. černa l. r. Sv. Otec náš Pius IX. slaviti bude 50leté jubileum svého vysvěcení na úřad a důstojnost biskupskou. Bude to zajisté slavnost, jakáž křesťanský svět po 19 věků se nedočkal. Nesedělt ještě na stolici Petrově náměstek Ježíše Krista, jemuz by byla prozřetelnost Boží popřála 50 let úřadu biskupského a 31 let důstojnosti papežské.

Po veškerém světě katolickém chystají se věrní synové Církve oslaviti tento den vele památný. Vděčně připomínajíce sobě těch

dobrodiní a milostí, kteréž Pius IX. jak všemu křesťanstvu tak i jednotlivým národům a osobám štědře prokázal a prokazovati neustává, o závod konají přípravy, jak by tohoto dne nejvyššímu pastýři svému co nejvýmluvněji projevíli svou úctu, poslušnost a oddanost synovskou a světu podali důkaz, že duch katolický nikterak nevyhynul, nébrž právě za Piova panování utěšeně se osvědčil a zmohutněl.

I my Čechové nejednou byli jsme účastni obzvláštní lásky a péče Piovy. Pius IX. hojnými milostmi oslavil nám 1000letou památku našeho pokřesťanění sv. věrověsty Cyrilem a Metodějem a 900letou památku založení biskupského prestolu Pražského; Pius IX. obnovil a Čechům odevzdal nadaci Karlovu „*Národní dům Český*“ v Římě; Pius IX. proslavil národ náš scháliv odvěkou poctu bl. Přemyslovny Anežky České.

My tedy netoliko obecným závazkem úcty, poslušnosti a oddanosti, nébrž i zvláštními díky povinni jsme Jeho Svatosti. Abychom povinnosti té za příležitosti řečené vyhověli, k tomu vybízeti nás i nejdůstojnější páni biskupové společným listem pastýřským, nařizující zvláštní pobožnosti a vyslovující vroucné přání, aby mezi poutníky Římskými také Čechové valnějším počtem byli zastoupeni.

Opírajíce se o tento list pastýřský, uvažující převelikou důležitost slavnosti řečené a vyzvání jsouce četnými dotazy, sestoupili se níže podepsaní ve zvláštní komitě, kteréž postarati se hodlá, aby 50leté biskupské jubileum Jeho Svatosti od Čechů jak v Římě tak i ve vlasti co nejdůstojněji bylo oslaveno.

Není zajisté nikoho, kdo by netoužil v dobu tu slavnou spatřiti ctihodnou tvář 85 letého kmeta oslavence a nežádal svědkem býti té radosti světové hlavně v Římě soustředěné. Velikému arci počtu věřících nebude možná, vážiti cestu tak dalekou, než nicméně žádoucno jest, aby Čechové co největším počtem poutníků na novo osvědčili historickou svou přítulnost k sv. stolici Římské a dobré jméno České. Již nyní někteří čelnější mužové odhodlali se k pouti té a důvodnou zajisté vyslovujeme naději, že i mnoho jiných horlivých katolíků úmyslem tím se zanáší. Nemají-li však cestující porůznu a dobou nestejnou u velikém počtu jiných poutníků zmizeti bez povšimnutí, nezbytno jest, aby před sv. Otce předstoupili společně, i aby v příčině té již záhy stalo se dorozumění. Kdož tedy pouti té účastniti se hodláte, oznamtež to podepsanému komi-

tétu (Řetězová ulice číslo 223—I.), kteréž všeliké další vysvětlení ochotně poskytne a již nyní oznámiti může, že bude postaráno o cenu jízdy znamenitě sníženou, o slušné ubytování v Římě, jakož i o průvodce, kterýž by poutníky České v Římě prováděl, jim hlavní památky ukázal a kde třeba přístupu zjednal.

Dle bezpečných zpráv bude míti Česká deputace slyšení dne 27. května a kdož výhod naznačených použití hodlají, musí bezpečně již dne 19. května do Vídně doraziti, odkud se pak večerní dobou vyjede. Avšak i těm, kdož v pouti té účastenství bráti nemohou, dostává se příležitosti, přidružiti se k poutníkům Českým alespoň vlastnoručním podpise adresy, kteráž by jejich účtu a oddanost, poslušnost a vděčnost Sv. Otci tlumočila a kterouž by deputace Česká k nohoum svatého Otce položila. Za tou příčinou

1. rozesíláme zároveň s tímto provoláním archy k podpisování adresy jménem celé země České vyhotovené a žádáme najmě p. t. důst. pány duchovní správce, aby je osadníkům svým bez rozdílu stavu, věku a pohlaví k podpisování laskavě vyložili, o podpisy co možná nejhojnější se postarali a archy podpisy opatřené nejdéle do 5. května komitétu podepsanému bezprostředně poslati sobě neobtěžovali.

2. Dále pak vyzýváme veškerý jednoty a spolky katolické v Čechách, aby zvláštní adresy k Sv. Otci vyhotovily a je netoliko svým výborem, nébrž i veškerým členstvem podepsati daly. Bude-li v deputaci České zástupce té které jednoty, podá pak osobně adresu své jednoty, jinak převezme deputace podání adres od jednot nezastoupených a níže psané komité žádá, aby adresy jednot v deputaci nezastoupených nejdéle do 10. května jemu byly doručeny.

Co pak se týká oslavy dne 3. června jak v Praze tak po venkově, doporučuje níže psané komité prostředky následující:

1. Dne 1., 2. a 3. června buďtež na věžích chrámových, pak na domech a místnostech jednot katolických vztýčeny prapory slavnostní, pokud možná i barev paapežských.

2. Po všecky tři dny, zvláště pak dne 3. června súčasně se jednoty a spolky se svými prapory a oznaky služeb Božích.

3. Dne 2. června večer buďtež kde možná po horách zapáleny ohně slavnostní, po obcích pak vystrojeny slavnostní pochody hudební a domy aneb alespoň místnosti jednot a spolků katolických osvětleny.

4. Dne 3. června buďtež zařízeny schůze slavnostní.

V Praze, dne 17. dubna 1877. Hrabě *Bedřich Thun*, předseda. *Jiří kníže z Lobkovicz*, náměstek. 12 výborů.

Z Bavorska. (Zednáři.) Pro Bavorsko byla v Bayreuthu velká lože již 21. května 1741 založena, již nyní 22 loží podřízeno jest. Čítá mezi své čestné členy Arnošta II., vévodu Sasko-Koburg-Gothského a prince Viléma Bádenského. — Velmistrem jejím je dr. Bluntschli, tajný rada a profesor v Heidelbergu, místovelmistrem Bedřich Feustel, bankéř v Bayreuthu a poslanec na říšské radě pro volební okres Bayreuthský. Týž jest čestným členem 16 loží, mezi jinými také u „tří bílých lilí“ v Temešváru, dále čestným členem zednářského spolku „Humanitas“ ve Vídni. — Velké loží Bayreuthské podřízeny jsou následující lože v Bavorsku: 1. Lože „Eleusis“ v Bayreuthu; 2. lože u „jitřenky“ v Hofu; 3. lože „pravdy a přátelství“ ve Fürthu; 4. lože „bodrosti“ na Rýně ve Frankenthalu; 5. lože „Barbarossa“ v Kaiserslautern; mimo tyto ještě 9 loží ve Württembersku a Badensku. Jmenované bavorské a jiné lože trvají již dosti dlouho. Tak k. p. lože Bayreuthská byla již 5. prosince 1741 založena. V posledních devíti letech zřízeno v Bavorsku množství jiných loží, poněvadž svobodomyslná vláda tajným těmto spolkům přízniva jest. Lože „věrnost bratrská“ na Mohaně ve Schweinfurthu založena byla 22. listopadu 1868; lože „u dvou sloupů kamených“ ve Würzburgu 1. října 1871; lože „Augusta“ v Augšpurku 4. prosince 1872; lože u „sbratření“ na Regnitzu v Bamberku 20. května 1874; lože „Germania“ v Erlangenách 24. října 1875; konečně lože u „řetězu“ v Mnichově 27. července 1873. V poslední nacházejí se také učitelé veřejných škol. Představení a úředníci loží jsou známi; taktéž známy jsou místnosti loží a hodina, kdy „práce,“ jak zednáři své schůze jmenují, započíná. Policie ani se neukáže, by pátrala o čem se jedná. Sejde-li se však pět ultramontanů nebo demokratů, nebo dokonce sociálních demokratů, tu větrí již úmluvy o překocení trůnu a pořádku společenského. Ani písmě zákonů není při straně svobodných zednářů v Mnichově, naopak tento řád dřívějšími výnosy zakázán a každý úředník skládaje přísahu slíbíti musí, že žádné tajné společnosti náležeti nebude. — K této zprávě připojujeme z „Hlasu“ „*Výrok soobodného zednáře*“. V roku 1870 krátce před svou smrtí sešel se wyrcburský biskup Stahl v lázních Emžských se starým přítelem svého

mládí, s kterýmž zároveň studoval. Přítel ten byl protestant a svobodný zednář a vyslovil se jednoho dne zcela otevřeně jak následuje: „Lože svobodných zednářů uchystaly na Vaši církev hrozný útok, a síť, kterou ji obestřely, má tolik a tak silných ok, že tentokráte bez očividné pomoci božské církev nezvítězí. Přechká-li tento boj a zachrání-li své trvání, stanu se — dočkám-li se toho — katolíkem; neboť dle toho, co vím, dokázala by tak patrně božský svůj původ, že by každý, byť i nechtěl, věřiti musel.“ A že onen zednář pravdu děl, mluvě o velkém boji, o tom svědčí zuřivý „boj kulturní“ hlavně v Německu — kterému ovšem církev katolická dosud nepodlehla, a také nepodlehne, nýbrž jako ve všech podobných bojích vítězně odolá.

Literární oznamovatel.

— „*Obrazy z dějepisu církve Páně.*“ K poučení a vzdělání katolického lidu sepsal Tomáš Novák, † farář v Libšicích nad Vltavou. Díl II. Od XI. století po Kristu Pánu až do naší doby. (Str. 489 mimo obsah.) — „*Svaté birmování.*“ Naučení pro školu i dům. Dle Engelberta Fischera. (Str. 59.) Nákladem Dědictví Svatojanského. Podíl údů na rok 1877. Číslo 63. Cena 1 zl. 50 kr. „Obrazy“ tištěny jsou frakturou jako byl díl I. téhož díla; „Sv. birmování“ a zprávy o Dědictví Svato-Janském latinkou v kněhtiskáně B. Stýbla, jež k celé knize přidala titulní obrázek. Podíl tento obsahující 35 archů v tuhé vazbě vydává se údům Dědictví v kněhkupectví B. Stýbla v Praze, E. Hölzla v Olomouci a K. Vinikra v Brně.

— „Zábavné spisy dra. Vil. Baubergra, spisov. Jeskyně star. otce Blažeje.“ Pořádá Ant. V. Huml. Díl VIII. „*Čarodějnice*, aneb: Bůh dopustí, ale neopustí.“ Povídka pro rodiče a mládež dospělejší z doby křížáckých válek. Třetí vydání. Tiskem a nákladem Rohlíčka a Sieverse v Praze. Str. 197. Cena 52 kr.

— „Spisy pro mládež.“ Čís. 10.: „*Vyslouzilec*, aneb: kam vede hra.“ Obraz ze života společenského. Pro mládež dospělejší i odrostlé. Dle spisovatele „Jeskyně starého otce Blažeje“ vzdělal Josef Věnc. Vlasák. K vydání upravil Karel Bulíř. S obrázkem. Str. 72. Cena 20 kr. — Čís. 11.: „*Mořští loupežníci* od východu, aneb Hvězda Tunisská.“ Povídka z dob posledních křížových válek. Pro dospělejší mládež dle A. G. vzdělaná od Josefa Zimmermanna. Druhé opravené vydání. S obrázkem. Str. 115. Cena 28 kr. — Čís. 12.: „*Myslivec*, aneb: Divná jsou řízení Páně.“ Povídka z podhoří Krkonošského. Pro mládež dospělejší i odrostlé sepsal Arnošt J. Volný. S obrázkem. Str. 96.

Cena 24 kr. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Vác. *Kocourek*, kaplan v Lochovicích, d. 24. dubna (nar. ve Vřetovicích 26. září 1848, vysv. 18. července 1875).

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Ječmen*, farář ve Velkých Popovicích, správce vik., jmenován jest k. arcib. vikářem okresu Mnichovického;
p. Jan *Bernard*, farář v Černoušku, a
p. Josef *Kordík*, ř. křižov., farář ve Vrbně, obdrželi expositorium canon.

Ustanoven jest:

- p. Jan *Brichta*, k. za admin. v Manetně.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenán jest:

- p. Fr. *Suchý*, arbi kněz, b. konsist. rada, arciděkan a b. vikář v Týně Horšově, jmenován jest nejvyš. rozhodnutím J. Velič. d. 5. břez. čestným kanovníkem kath. kapit. Budějovické.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Pekárek*, b. notář, děkan v Přesticích, za děkana v Blatné;
p. Em. *Stampach*, kapl. za adm. v Přesticích;
p. Josef *Popp*, kaplan v Rynarci, za superiora arcib. fundace při děk. kostele v Klatovech;
p. Vít *Dolejší*, proz. kaplan v Lišově, za kapl. v Chejnově, odkudž
p. Adolf *Mráček*, kaplan, odebral se na dočasný odpočinek.

Uprázdňené místo:

Přestice, děkanství patron. J. Osv. hrab. Schönborna, do 25. května.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Strnad*, jubil. kněz, b. konsist. rada, býv. b. vikář a školdozorce, majitel zlat. zásluž. kříže s korunou, b. notář atd., č. děkan a farář v Semilech, dne 16. dubna (nar. v Boskově d. 24. února 1793, vysv. 23. března 1816);
p. Frant. *Bertl*, far. v Javorech (Ohren), dne 20. dubna (nar. 19. dubna 1800, vysv. 4. září 1827);
p. Frant. *Emmer*, farář v Světcí (Schwaz), dne 21. dubna (nar. v Jindř. Hradci 23. pros. 1828, vysv. 31. července 1853).

Ustanoven jest:

- p. Pius *Appelt*, k. za adm. ve Vratislavicích.
Uprázdňená místa:
Vratislavice (Maffersdorf) fara patron. hrab. Clam-Gallasa, a
Semily, fara patr. knížete Kamila Rohana, do 31. května.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostává čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlas katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročné 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Kázání na hod Boží svatodušní.

„I ukázali se jim rozdělení jazykové, jako oheň, a odpočinul na každém z nich, a naplnění jsou všickni Duchem svatým.“ (Skutk. ap. 2, 3.)

Troji jest ctnost, kteráž podstatou jest a zdrojem pravého křesťanského života, jak připomíná veliký apoštol národů sv. Pavel, řka: „Nyní pak zůstávají víra, naděje, láska, tyto tři; ale největší z nich jest láska.“ A tato troji božská ctnost oslavuje se během posvátného roku církevního nejvýznamnějšími slavnostmi nebo hody Páně. Či není hod Boží vánoční opravdovou slavností víry křesťanské, ježto na slavný hod ten konáme památku oné sv. noci, v které věčné Slovo nebeského Otce, Pán náš Ježíš Kristus, tělo člověka na sebe přijmouti ráčil a původcem a dokonatelem se stal víry naší, bez níž nelze dojiti spasení? Není-liž hod Boží velikonoční opravdovou slavností křesťanské naděje, ježto slavností tou utvrzujeme se v blažené naději, že po blahoslavené smrti opět k životu vzkříšení budeme? Avšak, nevstal-li Kristus z mrtvých, marná jest dle slov apoštolových víra naše. — Není-liž dnešní hod Boží svatodušní opravdovou slavností křesťanské lásky, ježto na paměť nám uvádí onen slavný děj, jímž láska Boží rozlita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého — a bez které dle učení sv. Pavla, kdybychom i ostatní nadpřirozené dary měli, nic nejsme. — Jako tedy láska nejvýznamnější jest ze ctností křesťanských: tak jest i dnešní hod Boží jako korunou ostatních svatých slavností. Nebo Duch sv. jest to, který jediný dle vůle našeho božského Vykupitele hříšníka ospravedlňuje a Bohu nejsvětějšímu

příjemným činí; Duch sv. jest to, jenž dílo našeho posvěcení v nás začíná, sprovází a dokonává. A proto, poněvadž toto posvěcení tak jest důležité a potřebné, že bez něho nelze nikomu dojiti spasení, učinmež sobě dílo posvěcení člověka skrze Ducha sv. předmětem dnešního rozjímání. Spůsob, jakým Duch sv. toto posvěcení v člověku působí, nastíněn jest ve vypravování o zázračném seslání Ducha sv. Duch sv. sestoupil totiž s výše nebeské na apoštoly v způsobě ohnivých jazykův. A jako oheň pozemský svítí, čistí a pálí, tak i Duch sv., tento oheň božský, osvětluje rozum, očišťuje srdce a v duši lásku Boží rozněcuje. — Kéž Duch sv., jenž slovy Petrovými 3000 duší k lásce Boží roznítil, rozebrěje milostivě i srdce naše, abychom účastni se stali hojných darův a milostí jeho. On sám račiž žehnati rozjímání našemu!

I.

Hřích to jest, př. m., kterýž rozum zatemňuje, srdce poskvňuje a vůli oslabuje. Ale posvěcení hříšníka záleží v tom, že zatemněný rozum osvěcen, poskvněné srdce očištěno a zesláblá vůle ke všemu dobrému mocně posilněna bývá. A to právě jest převážným dílem Ducha sv., který duši pobloudivou osvětit se snaží, aby poblouzení své poznala a k pravdě se navrátila; aby nad bídou, do jaké hřích uvaluje, ztrnula a po blaženém pokoji v Bohu zatoužila. Za tím účelem volívá Duch sv. cesty a prostředky rozličné. Tak n. př. Pán hříšníka obmyslí zvláštní nějakou radostí, která mile dotýká se jeho srdce. Tu mu mimo nadání na mysl vtane myšlénka: Aj, jak dobrotivý a milostivý jest ke mně Pán Bůh můj, avšak jak nevděčný jsem já k němu! A při tom

pomyšlení cítí se neviditelnou mocí puzeným, aby nezaslouženou dobrotu Boží vroucí vděčností odplatiti a životem spravedlivým opět k Pánu se navrátiti snažil. Rčete sami, př., což jest to jiného, než působení Ducha sv., kterýž hříšníka osvítliti chce, aby uvedl ho z temnosti bludu na výsluní pravdy? — Anebo hříšník, přišed z pouhého zvyku do chrámu, slyší hlásati slovo Boží, tu ta neb ona jinak povědomá pravda dotkne se jeho duše tak, že chtě nechtě v srdci musí sám k sobě zvolati: věru již svrchovaný čas jest, abych se obrátil a bez odkladu jiným se stal; neboť jinak překvapí mne smrt a uvrhne v bídu věčnou. I což jest pohnutí takové jiného, než přimlouvání Ducha sv., kterýž ubohého hříšníka z hrozíci záhuby vysvoboditi chce? — Anebo když žádost očí, žádost těla nebo pýcha života člověka mocně dráždí, aby čin nespravedlivý spáchal proti svému bližnímu, a on již se chystá bezohledně jej provést: tuť náhle ochabne jeho mysl odhodlaná, oudové jeho počnou se trásti a on není s to, aby učinil, co zlého si byl umínil. I není-liž to působení Ducha sv., který klesající duši na cestě spásy zachovati usiluje? O jak šťastná jest duše ta, která sobě k srdci běže hlas Ducha sv. a jeho pokynů volně následuje; neboť jak mile k světlé milosti se obrátí a s ním spolupůsobiti začne, jest již zachráněna a pro Boha a království nebeské opět získána.

Než bohužel mnoho, *přemnoho* jest pod sluncem duší hluboko kleslých a ve službě hříchu tak zastaralých, že nedotýká se jich více jemné osvěcování Ducha svatého. Avšak Pán nejvyšší milosrdný, který podle slov knížete apoštolův nechce, aby kteří zahynuli, nýbrž aby všickni k pokání se obrátili, nepřestává ani těch podle zdání lidského beznadějně ztracených hledati, aby i je k spasení přivedl; neboť tak neskonala jest láska Boží k duším i nejzavrzelejším, že i o těch říci ráčil skrze proroka: „Na ruce své zapsal jsem vás, abych na vás nezapomněl“ — a opět: „Zdaliž se může zapomenouti žena nad nemluvnátkem svým? a byť ona se zapomenula, já však nezapomenu se nad tebou.“ K zatvrzelým hříšníkům přichází Duch sv. u větru prudkém a působí mocně jako oheň, který ledví i srdce proniká; neboť u nich jest duch Boží duchem přísné kázně, jak dí apoštol: „Koho Bůh miluje, toho tresce, i mrská každého syna, kterého přijímá.“ Zatvrzelce stihá Pán vnitřním i zevnějším utrpením, vezdejším neštěstím, bolestnou nemocí, smrtí miláčkův a jinými

trpkými ztrátami, které jako plameny s nebes padají na srdce člověka, aby probudily ho ze sna duchovní smrti a opět k životu přivedly. Obrátí-li se rukou Páně dotknutý hříšník opravdově a upřímně k pokání, obmýšlí ho Duch sv. darem skvostným, an kající duši jeho ve svatých svátostech očisťuje od veškerých poskvrn a zdobí ji nadpřirozeným rouchem milosti a spravedlnosti. Cesty tyto, jakými ubírá se Duch sv., aby duši kleslého člověka posvětil, nastiňuje nám podivuhodné obrácení-se sv. Augustina. Muž ten, který později stkvělou se stal hvězdou na obzoru církve sv., následoval za svého mládí všech žádostí převráceného srdce, a klesl, jak sám bolestně vyznává, do propasti hrozného poblouzení. Zbožná matka jeho Monika po mnohá léta s ustavičným pláčem prosila Boha za jeho obrácení, a snažila se prosbami a napomínáním na pravou cestu ho uvést. Avšak svět a marnosti jeho zaslepily jinocha tak, že všechno úsilí mateřské nebylo s to, aby sňalo mu nešťastné bělmo s očí temnou mlhou hříchu zastřených. Augustin slýchal také kázání výmluvného sv. Ambrosia, býval také dojat mocí slova Božího — než přece zůstává sevřen okovy mnoholetých zlých návyků svých. Konečně uvalil ho Pán na lůžko těžké nemoci, tak že otvíral se již před ním chladný hrob. Mimo to zemřel mu přítel nejmilejší a ztráta ta takovou naplnila ho bolestí, že zošklivilo se mu, jak sám dí, déle živu býti a on jen v bolestných slzách úlevy nalézal. Avšak slzy ty nad úmrtím přítele brzy měly téci měrou hojnější nad žalostným stavem vlastní nesmrtelné duše jeho. Když totiž jednoho dne odebral se na místo osamělé, aby zcela odati se mohl svému zármutku, zaslechl jako zpěv dítěte slova: Vezmi a čti! I otevřel písmo svaté, a tu padlo oko jeho na místo, na němž píše sv. Pavel: „Noc předešla, den pak se přiblížil. Odvrzmež tedy skutky temnosti a oblecme se v oděnění světla. Jako ve dne poctivě chodme; ne v hodování a v opilství, ne v smilstvích a nestydatostech, ne v sváru a závisti: ale oblecť se v Pána Ježíše Krista a nemějte péče o tělo podle žádostí.“ Sotva že přečetl slova ta, zarazil se proud jeho slz, světlo milosti proniklo jeho duši, proměnilo ho v nové stvoření v Kristu a učinilo z něho vyvolený nástroj k oslavení Boha a jeho sv. Církve, jak o tom slavné činy a knihy jeho až po dnešní den svědectví vydávají. I kterak se to státi mohlo, že muž ten, jehož nepohnuly ani slzy matčiny, ani důrazné řeči Ambrosiovy,

jednoduchými slovy písma sv. tak vítězně dojat byl? Jako rozrývá pluh tvrdou půdu, aby símě v ní vložené klíčiti mohlo: tak zkyprlo utrpení zatvrzelé srdce Augustinovo, aby símě milosti v něm se ujalo. Po té ranilo slovo Boží, jež právě byl četl, plamenem Ducha sv. jeho duši, tak že živou věrou podrobil se Pánu Ježíši a jeho svaté církvi, přijal křest a v tomto tajemství Božím došel ospravedlnění a posvěcení. Ejhle, př., toť jest ona cesta, kterou Duch sv. vede člověka k posvěcení, an buď jemným paprskem, buď mohutným plamenem zatemněný rozum osvěcuje, srdce jeho očisťuje a je spravedlivým a příjemným činí. Aby pak dílo posvěcení dokonáno bylo, jest to tentýž Duch Boží, který v očistěném srdci lidském lásku Boží rozněcuje.

II.

Když hříšník živou vírou v Boha Spasitele svého naplněn a upřímnou kajicností připraven v hodném přijetí svatých svátostí milost a ospravedlnění nalezl, dokonává Duch sv. dílo posvěcení tím, že v obnoveném srdci lásku Boží rozněcuje. A láska tato jest ona moc nadpřirozená, která hříchem oslabenou duši sílí, aby nalezenou spravedlnost zachovala bez poskvrny, aby všechny ty oběti, kterých Kristus žádá od svých učeníků, v pokore a zapírání sebe vytrvale přinášela a ve všech okolnostech života násilí sobě činila, jehož k uchvácení království Božího jest potřebí. Vždyť láska již v oboru přirozeném tím mocným kouzlem jest, jímžto vše, co velkého, vznešeného a podivuhodného, se podniká a vykonává. Či něco jiného jest to, co vojína takovým nadšením naplňuje, že bez bázně vrhá se do krutého boje, že nevšímá si nebezpečství, že rekovně i život obětuje, než láska k mocnáři a vlasti, která plane v jeho srdci? Což jiného jest to, co srdce mateřské k tak neobyčejné obětovnosti podněcuje, že sama na sebe zapomínajíc, dítkám k vůli hlad trpí a žízeň, celé noci probdí a žádných těžkostí nedbá, než láska k miláčkům jejím, která mocným zářem hoří v duši její? Pakli tedy tak mohutně působí již pouhá láska přirozená, čehož lze teprv očekávat od *svaté nadpřirozené lásky*, kterouž Duch sv. rozlévá v posvěcených srdcích lidských? O lásce té stojí psáno: „Láska všecko přemáhá, všecko snáší, všeho se naděje, všechno trpělivě čeká, nebo si ona jest jako smrt.“ Tato láska Boží proměňuje člověka a činí z něho nové stvoření, jak to jasně vidíme na apoštolích a učenících Páně. Před při-

štím Ducha sv. osvědčují se nevědomými, slabými a bojácnými rybáři. Petr ze strachu před prostou dívkou zapřel Mistra a Pána svého, a ostatní apoštolové, vidouce Pána v zajetí, z bázně dali se na útěk. Avšak jak mile v slavný den letnic Duch sv. lásku Boží rozniťl v srdcích jejich, stojí tu slabí a bojácní rybářové jako Bohem nadšení hrdinové, kteří neznají již žádného strachu, nelekaají se žádného nebezpečí, nýbrž neohroženě o to usilují, aby zázračná proměna, kteráž v nich mocí Ducha svatého se stala, zasáhla veškerý svět. Naplnění mocí s hůry neváhají opustiti vše, co milým jim bylo a drahým, opouštějí vlast a přátely své a vydávají se na cestu do celého světa, aby hlásali Krista ukřižovaného a opět slavně z mrtvých vstalého, aby ve jménu jeho veškerý národy světa obrátili a svaté znamení kříže po všech krajinách vztýčili.

K tomu, rozm., vyť ovšem nejste povoláni. Od vás žádá toliko Pán Bůh, abyste každý ve svém domě slovem i skutkem zvěstovali nejsv. jméno a kříž Kristův povznesli ve své rodině. A to svědomitě činiti budete, budete-li účastenství míti Ducha sv. Duchem Páně puzeni učiníte zákon sv. evangelia nejprřednějším pravidlem domácnosti své, a nebudete nic trpěti ve své rodině, čím by sv. náboženství a čest jména křesťanského urážeti se mohla. Kdyby ale, čehož Pán uchovej, oko vaše lhotejně dívati se mohlo, když dítky a domácí vaši chováním svým svatou víru a mravnost křesťanskou tupí a čest jména Božího zlehčují: ó, pak nebyl by to Duch Boží, který vane v domech vašich, nýbrž jest to převrácený duch světa, kterýž ovládá srdce i přítelky vaše.

Posilnění mocí Ducha sv. nebáli se apoštolové a učeníci Páně pronásledování, muk a žalářů, nýbrž myslí radostnou objímali kříž Kristův a s plesáním díky vzdávali Hospodinu, že hodnými je učinil trpěti pro jméno Páně. Nám nepřipravil Pán tak těžkých zkoušek, abychom věrnost k němu osvědčili. Avšak, máme-li účastenství míti v Duchu Kristově, musíme aspoň v nevyhnutelných strastech a trápeních vezdejšího života trpělivost a stálost křesťanskou zachovati a každé utrpení odevzdáním se do vůle Boží posvěcovati, musíme aspoň kříž zapírání sebe volně nésti a choulstivě tělo duši nesmrtelné statečně podrobovati. Kdybychom ale v nesnázích a souženích vezdejších málo myslnosti se oddávali aneb bezuzdnou smyslností zákon trpčícího za nás Spasitele po-

tupovali ; ó pak nevedl by nás Duch Boží, nýbrž vlekl by nás duch těla, duch nepřátelství proti kříži Páně.

Avšak, když Duch Boží uhostí se v srdci našem, budeme moci odolati pokušení k hříchu, a věrní zůstaní Pánu až do konce. Duch sv. stojí bez volání u dveří srdce našeho a žádá si přístupu. Když ale duše jeho působení ustavičně na odpor se staví, musí konečně jeho shovívavost přestati, jeho hlas posléze umlknouti, jeho milost nevěrnou duši opustiti, a ji trudnému osudu nešťastného Jeruzaléma zůstaviti. Jako P. Ježíš, když ve své vševědouce vidá blížící se zkázu města Božího, nad ním slzy proléval, že nepoznalo den navštívení svého: podobně budou andělové Boží lkáti a truchliti nad duší, která promrhala četné milosti, jimiž obdařiti ji chtěl Duch svatý.

Nuže tedy, př., chceme-li tak žalostnému osudu ujíti, prosme Ducha sv. úpěnlivě za sedmero darů jeho, užívajme často a hodně oněch prostředků, které Kristus Pán k spasení nám zůstavil v církvi své a jimiž Duch sv. posvěcení v nás působí; dbejme na každé vnuknutí Ducha sv. a věrně spolupůsobme s milostí jeho nám podávanou: pak zajisté v pravou chvíli vzejde v srdci našem skvělá denice, Duch sv. nás osvíti, srdce naše od všeliké poskvrny očistí a v očistěné srdce vyleje lásku Boží na rukojemství věčného spasení. Amén.

† Jan Marek,
kanovník Královéhradecký.

Srdečné vzdechy

k Matičce Boží, Marii Panně.

(Pro májovou pobožnost, dle německé modlitbičky.)

Maria, Boží Rodičko!

Přivíh mne k sobě Matičko!

Tvůj (Tvá) jsem, nechť žiji, umírám,

Tvůj (Tvá), když se v útrapách svírám.

Tvůj (Tvá) ve kříži i v žalosti

Tvůj (Tvá) zde i tam na věčnosti.

Maria, Boží Rodičko!

Tvůj (Tvá) zůstanu vždy, ó Matičko!

O milostná křesťanův Schráno!

Hříšných Spáso, nebes Bráno!

Naděje světa, rajska Kráso!

Útěcho smutných, hynoucích Spáso!

Či ústa darmo kdy k Tobě pěla?

Či modlitby dětské kdys zapomněla?

Protož dím věrně času každého:

Maria neoslyší zbědovaného!

V strasti i ve smrti věrně volám:

Maria zajisté přispěje nám!

Tak věřím, — na to chci žítí, umřítí,

Že Maria mi dá věčné slávy žití.

Maria, Boží Rodičko!

Přivíh mne k sobě Matičko!

Tvůj (Tvá) jsem, nechť žiji, umírám,

Tvůj (Tvá), když se v útrapách svírám.

Tvůj (Tvá) ve kříži i v žalosti,

Tvůj (Tvá) zde i tam na věčnosti.

Maria Boží Rodičko!

Tvůj (Tvá) zůstanu vždy, ó Matičko!

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.

(Pokračování.)

(*Lichost církve ruské.*)

Přicházím konečně ke druhé částce tolikéž důležité, o které jsem si umínil mluvit, doufaje, že vám snadno odejmu i nejmenší pochybnost o lichosti náboženství ruského. Pravíte, že se skorem ničím nerozeznává od náboženství katolického; děkujeme tedy boží Prozřetelnosti, která, aby nás uchovala svedení, chtěla, aby toto náboženství ve svých člancích našemu tolik podobné, mělo druhou stranou tolik známek lichosti, že neváhám tvrditi, že žádná jiná společnost křesťanská nepodává tak hojných známek, jimiž se patrně její lichost ukazuje, jako církev ruská. Toto mé slovo jest vám snad s podivením, leč brzo nabudete přesvědčení o jeho pravdivosti, prohlédnete-li se mnou hlavní známky, jimiž se utvrzuje úsudek náš, jež jsme tuto pronesli.

Jakožto první známku lichosti jest nám považovati samo jméno církve ruské. Jest známo, že Kristus nezaložil národních náboženství, chtěje, aby k jednomu a témuž se přiznávali všichni národové; jestli tedy název „církev ruská“ tolik značí co náboženství ruské tak jako pojmenování „církev anglikánská“ se rovná významu náboženství anglikánského a církev lutheránská totéž znamená co náboženství lutheránské, pak jest patrné, že církev ruská nepřináleží více k církvi Ježíše Krista nežli k ní přináležejí církev anglikánská anebo církev lutheránská. „Církev ruská“ a „náboženství ruské“ mají tedy týž význam či, co je totéž, slovem „církev ruská“ rozumí se církev určitá a nezávislá na jiné církvi, která není v Rusku. Církev zvláštní, nemajíc žádného nutného společenství s jinou církví jest tou příčinou náboženstvím zvláštním. Arciť že říkají „církev francouzská, španělská“ atd., avšak bylo by pošetilostí říkati: náboženství francouzské, španělské, poněvadž Francie, Španěly, Italie mají jednu a touže církev, jedno a totéž náboženství, katolické totiž.

Takovými výrazy jako: církev francouzská, církev italská atd. se nikdy nic jiného nerozumělo, leda ona část církve obecné či katolické, která jest ve Francii, v Itálii atd., poněvadž všechny tyto církve mají mezi sebou spojení, jsouce poddány jedné a téže nejvyšší hlavě, která středem jest jejich jednoty. Avšak bez rozdílu lze říci církev katolická anebo náboženství katolické, protože církev katolická v sobě zahrnuje všechny tyto církve jednotlivé, sama ovšem nejsou částí nižšími církvemi.

Příkladem ještě více tato věc ozřejmí. Dobře zajisté pravíme: vláda petrohradská, moskevská; ale nesmyslným by bylo říkati: císařství petrohradské, moskevské, any tyto zvláštní vlády jsou částí císařství ruského. Naproti tomu se může říci císařství ruské anebo vláda ruská, jelikož tato vláda obsahuje v sobě ony vlády, které jsem právě jmenoval, ač ovšem není v žádné z nich obsažena. Podobně též se musí říci: církev anglikánská, církev ruská ve smyslu přesném, aby se totiž lišily tyto církve od každé jiné církve, poněvadž o sobě prohlašují, že mají své řízení neodvislé. Vím, že Rusové mermomocí tvrdí, že jest jejich církev částí církve řecké, což však jest patrná nepravda, poněvadž žádný svazek nespojuje těchto dvou církví a poněvadž patriarcha cařihradský jest právě tak cizím ruské církvi jako biskup římský.

Ale církev ruská má tutěž víru jako církev řecká! — Dejme tomu na chvíli; to ještě nedostačuje, aby byla částí církve řecké. Pouhá jednota víry nečiní ještě jednotu církve; i řízení musí býti jednotné i jednota hlavy. Myslete si dva státy, které oba přijali tutěž způsobu, tytéž zákony, tytéž obyčeje; byly by to nicméně dva různé státy, kdyby každý z nich měl svou vládu a svého svrchovaného vladaře, neodvislého od druhého. Taktéž jest s oběma církvemi. Hlava církve řecké není hlavou církve ruské, nemajíc na Rusi žádného práva, nevykonávajíc tu žádné právomoci, ba nebývajíc ani tazána o radu u věcech církevních. Jest z toho patrné, že církev řecká a církev ruská jsou dvě církve podstatně rozdílné, mezi nimiž vzájemných vztahů není. Tyto dvě církve spolu zmásti bylo by takovou pošetilostí, jako kdyby někdo se jal vykládati, že Čína a Rus činí jedno a totéž císařství. Že není očištěc, že Duch svatý vychází pouze od Otce, jsou články církve řecké a přece jste poznamenal, že se veliký počet Rusů nerozpakuje smýšleti o těchto dvou člancích jako katolíci a hle! ani biskupové ani synod

se proti tomu neozývají. Příčinou takové víry zdají se mnozí Rusové patřiti spíše do církve katolické nežli do církve řecké; nepatří však do žádné z nich, neuznávajíc havy ani jedné ani druhé církve.*) Pojmenování církve ruské může příslušet i tady jen církvi zvláštní, oddělené od každé jiné; její hranice jsou hranice říše ruské pročež tato církev nemůže býti církvi Ježíš Krista, založenou pro všechny národy země.

Dejme tomu, že se událostmi, kterých my ovšem nemůžeme předvídati, ale které se stávají časem, říše ruská rozpadne ve dva nebo ve více států samostatných, co pak by se stalo s církvi ruskou? Přestala by trvati a z jejích zbytků by se načinilo tolik církví, kolik by se utvořilo států, z nichžto by každý měl svou od jiných veskrz odloučenou církev. Biskupové církve jednoho z těchto států neměli by většího společenství a uzích svazků s biskupy států sousedních nežli mají za přítomna biskupové ruští s patriarchou cařihradským. A poněvadž by každý samostatný vladař bez pochyby vykonávati chtěl nad církvi svého státu tutěž právomocnost, kterou nyní má cár nad církvi celé říše, nebylo by pak už jedné nejvyšší hlavy v ruské církvi. I ptám se vás a kteréhokoli člověka, jenž rozumně soudí a základy náboženství zná, může-li býti co nesmyslnějšího a podstatě církve Krisovy odpornějšího nežli mysliti si, aby církev Páně takto byla závislá na událostech lidských a takto se musela řídit osudy pozemských království? Z čehož jde rovnou cestou, že název ruské církve s tím významem, jaký nutně dává musíme tomuto výrazu, nemůže příslušet i církvi Kristově ani částce této církve a že tudíž nosí církev ruská známku své lichosti i v samém jmenu, jímžto se chlubit**).

(Pokrač.)

*) Církev ruská, uznávajíc platnost křtu poléváním přijímá do svého lůna katolíky a protestanty aniž by je znova křtila. Církev cařihradská považuje platným jen takový křest, který se děje trojím potopením ve vodě. Před její tváří ani katolíci latinští ani protestanté nejsou křesťany a žádá-li který z nich, aby přijat byl do církve řecké, bývá znova pokřtěn. Roku 1872 odbyvaný v Cařihradě sněm, při němž byli čtyři patriarchové východní, vyloučil Bulhary ze společnosti církve prohlásiv je za rozkolníky. Ruská církev toho výroku zhola nedbala, ačkoli sněm se pronesl, že kdo by ostali s Bulhary ve spojení, všichni by byli vyloučeni.

**) Za našich dnů se nechce církev ruská už nazývatí tímto jménem, zovouc se církvi pravoslavnou, což ale u věci samé nic nemění; ostává vždy jen církvi zvláštní a národní naproti církvi obecné či katolické.

Řeč

Jeho Eminence, nejdůst. p. kardinála knížete
Schwarzenberga

o pouti do Říma.

(Řečil v neděli bílou v novém sále sv. Václavské
záložny v Praze.)

Za několik týdnů bude se konati v Římě, a netoliko v Římě, slavnost druhu svého jediná. Dne 3. června bude tomu 50 let, co sv. Otec Pius IX. na biskupství byl posvěcen. Půl století od toho dne již uplynulo. Jestli pak rok padesátý vůbec dobou vele významnou. Již v Starém Zákoně bylo řečeno: „Padesátý rok posvětiš“ a staré přísloví dí: Za půl věku mnoho vděku. Dosáhne-li někdo roku padesátého, bývá mu přáno štěstí, že věku toho se dožil, i aby spokojen a zdrav ještě dlouho žil a břemen stárí necítil. Kdo padesátý rok věku svého přežil, často v myšlénkách nazpět zalétá: „dnes tomu 50 roků, co zažil jsem této radosti, — je tomu padesát let, co nastoupil jsem tento úřad, co dostalo se mně této hodnosti, co jsem se věnoval tomuto povolání!“ Když manželé 50 let v stavu sv. manželství společně byli žili, bývá to slavností pro ně i pro jejich dítky a vnuky a všickni scházejí se k nim, aby jim blahopřání svá vyslovili, i radují se, že jim Bůh tolik síly a zdraví dává. Sloužil-li kněz oltáři 50 let, bývá to pro něho i pro svěřence jeho dnem radostným; svěřenci jeho slibují mu opět věrnost a oddanost, přejou mu, aby ještě dlouho a zdrav žil. A když někdo působil 50 let v úřadě biskupském, který není spůsobilý k tomu, aby vezdejší život ulehčil a prodloužil, zajisté má příčinu, aby Pánu Bohu děkoval a o milosrdenství prosil; a když slavnost tuto památnou koná sv. Otec, tu je ona slavností celé katolické Církve. Každý pastýř, ano všickni věřící, kteří nejvyššímu pastýři a vůdci Církve, nástupci Petrovu, viditelnému náměstku věčného, božského nejvyššího Kněze oddáni jsou, musí vzplesati, že Bůh drahého tohoto života tak dlouho ochraňoval a že Otcí křesťanstva tolik síly propůjčil, aby s nepřáteli Církve statečně bojovati mohli. Zajisté přeje si jeden každý, aby v onen slavnostní den ctihodného toho kmeta uzřel a požehnání jeho přijal. I mojí povinností jest, abych slavnosti té v Římě se zúčastnil, ale nerad bych tam byl ze své diecése sám! Četně mělo by tam i moje stádece zastoupeno býti.

Již před nějakým časem otázali se mně v chvalitebné nedočkavosti tři velectění mu-

žové, kanovník Karlach a umělci Hellich a Barvitus, co se k veliké slavnosti té díti bude, co se připravovati má.

Jak povědomo, vydal jsem nedávno společně s biskupy této země pastýřský list, v kterém promluvil jsem o utrpení a strastech sv. Otce jakož i o útěše, kterou sv. Otec bere z toho, když ovečky jeho přímo a ústně svou věrnost a oddanost jemu vyslovují. V pastýřském listu tom vyslovili jsme též vroucí přání, aby diecése naše v Římě četně zastoupeny byly; proto používám i dnešního shromáždění k tomu, abych myšlénku tu znova vyslovil a Vás požádal, byste ve svých rodinách, ve svém sousedstvu a mezi svými přáteli toto přání mé rozšiřovali a možno-li, abyste několik mužů ze středu svého zvolili, kteří by těm, kdož chutí času a prostředků k pouti do Říma mají, byli radou i skutkem nápomocni, aby cesta jim usnadněna byla a abychom se dne 27. května v Římě shledali.

Kéžby hodně mnoho katolíků z Čech do Říma putovalo, aby sv. Otec viděl, že netoliko pastýř přichází, ale že i stádece spěchá, aby nejvyššího pastýře vidělo, aby bylo zřejmo, že přicházejí věřící, přichází země, přichází *Bohuvěrné království České*, aby Otcí křesťanstva holdovalo a jemu svou lásku a oddanost osvědčilo.

Až do Říma přijdete, mnohonásobně se vzděláte — vzděláte se patřice na 85 letého kmeta, který s posvátnou důstojností úřad svůj koná, který v bojích nepodleh, ale v mladistvé síle a s nadšenou výmluvností mluví jsa sílen důvěrou v Boha a modlitbou svých věrných.

Vzděláte a zaradujete se, pravím, procházejíce město Řím, ale také se zarmoutíte. Řím, hlavní město křesťanského světa, které po staletí zváno bylo městem svatým — a to vším právem, nebo má býti jménem jediné pravé svaté, katolické apoštolské Církve, v němž jest střed jednoty, střed, z něhož milost i pravda se šíří, — toto město, zvané druhdy svatým, městem světovým, skleslo nyní na stupeň hlavního města jednoho národa! Mnohá jiná, jindy kvetoucí krásná města, jako Neapol, Florencie, Modena, Parma i sám Turin, která někdy měla význam a váhu, poněvadž v nich sídlili *legitimní* panovníci pečující o blaho lidu, jsou nyní opuštěna stavše se proti své vůli obětí města Říma. To všecko muselo se státi nátlakem velikého, po celém světě rozvětveného spolku, kterému vlastně o nic jiného nejde, než aby byla zasazena rána všemu nadpřirozenému, křesťanskému, svatému, nad-

světovému a Božskému a aby se přinesla oběť novověké modle — národnosti. Je-li srdce poraněno, tuhne, chladnou žíly, je-li hlava zraněna, chromnou údy a když pastýř ubit byl, rozptyluje se stádo. A *toť*, pánové, jest záměrem nepřátel Církve, *proto* muselo světské panství sv. Otce padnouti.

Budete sice moci navštívit sv. místa, avšak kolik druhdy svatých míst jest rouhavou rukou znesvěceno! Veliká ona budova zvaná „cirkus Titův a Vespasianův“ také „Kolosseum,“ kde druhdy národní hry konány, kde zápasy se šelmami se dály a lidé obětováni bývali, stála po staletí co pomník staré doby pohanského Říma svědčíc o tom, že tam druhdy tekla v proudech krev mučovníků, kteří vyznávali víru v Toho, který sám krev svou vylil na kříži za hříšný svět.

Budova ta sloužila za místo modlitby, přichozí žasnuli nad zříceninami, avšak konajíce tam též křížovou cestu klaněli se Tomu, jenž všechny zříceniny, všechny časy přežije; nyní a v nejnovější době byla ta posvátná půda rozryta a rozkopána, aby se tam snad ještě nalezla nějaká stará budova, v níž šelmy byly chovány aneb křesťané jsouce k tomu určeni, aby dravou zvěř roztrhání byli. Putující Římem naleznete tam mnohý chrám zavřený, mnohý pak sice otevřený, ale zpusťšený, naleznete v nich snad i kněží, nyní odkázaných na bídnou almužnu. A mnohé z oněch budov, které vystavěla otcovská péče papežů, aby odtamtud řídili zemi Bohem sobě svěřenou, jsou nyní v jiných rukou; sídlí tam úředové, kteří myslí, píší a konají ne to, co k blahu lidu vede, ale čímž by břemena berní na de vší možnost zvýšili. Budovy, které o krasochuti, vkusu a velikosti sv. Otců svědčí, jsou znesvěceny, jako i nejkrásnější budova na Monte Citorio. Tam sídlí nyní sněm, v kterém bez trestu a beze vší překážky vše, co posvátného, se snižuje, kde kujou se zákony na zetročení Církve a nejvyššího ředitele jejího, zákony, které sv. Otcí mají úplně nemožným učiniti, aby stádo své řídil, k němu mluvil, aby Církev svou spravoval, zákony, které bezpráví hájí a odčizení spravedlivého majetku za věc dovolenou vydávají. Jiné budovy zřízené od papežů, aby ústřední úředové církevní v nich důstojné a pohodlné místo měli, jsou prvotnému účelu svému odčizeny, jsou v rukou těch, kteří blaho národů nepodporují, alebrž hubí. Lze sice doufat, že poutníci do Říma přichozí budou moci místa svatá navštívit bez překážky a rušení, doufám sice, že budeme moci společně velechrám sv. Petra navštívit, onen chrám, jehož i ústa světská

velebí a nazývají divem světa; ano doufám, že budeme moci na hrobích sv. apoštolů k Bohu se modlit; avšak sv. Otce tam neužijeme, nebo již od mnohých let nemůže objeviti se veřejnosti, poněvadž ti, kteří v Římě nyní vládnou, nemají moci, aby zamezili pohánění, výtržností, ba i útoků proti němu. Sv. Otcí, jakož doufám, budeme moci ve Vatikánu účtu svou vzdáti. Vatikán jesti palác, budova, kteréž sotva bude na světě rovné, on ozdoben nádhernými díly uměleckými, sochami, obrazy, zahradami a chodbami; a přece jest palác ten jen žalářem sv. Otcí, nebo nesmí jej opustiti, aby se nevydával v šanc zneuctění aneb i pokryteckým počtám, které by ještě citelnější, kormutlivější a bolestnější pro něho byly, než pohánění a přikoří jakákoli.

Ano vzdělání, povznešení budete v Římě, ale i zarmoucení, ale zármutek ten bude převážen radostnými a vděčnými počtami, které sv. Otcí dítí se budou! Uvidíme sv. Otce zajatce v paláci svém, avšak budeme se diviti, kterak svoboden jest ve svých myšlénkách i slovech, diviti se budeme mírnosti a laskavosti jeho. Ač zajat jest ve Vatikánu a pouze almužnami žije, jest přece bohat milosrdenstvím a dobrými skutky, jest šťasten, vida, any ovce jeho kolem něho, pastýře věrného, se shromažďují, věřící ze všech zemí jej obklopují, aby svému Otcí sv. k nohoum padli. Připravme mu toho bohatství, učinme mu tuto radost, toť přání moje, které znova opakuju: Sejděme se tam čteně!

Až pak posílnění slovem sv. Otce i požehnáním jeho navrátíte se do vlasti své, do svého domova, ku svým rodinám a přátelům, až ličiti budete, co jste viděli, kterak jste poučeni byli, až vyprávěti budete o všem bezpráví a násilí, jež se tam páše, budete nejen poutníky, ale i posly a zvěstovateli pravdy, budete vpravdě pokolením kněžským, a když poukazovati budete k tomu, co i jiným národům hrozí, pak budete též podporami starého, dobrého práva.

Z písní.

I.

Naše drahá víra
jako květ na růži,
radost skýtá děcku
a potěchu muží.

Jenom tvor bezcitný
růži v bláto šlape,
jenom nešlechtník
po své víře tlape.

II.

V širém světě kam jen vkročím,
všude divy Boží zočím,
v poli klásek
sedmihlásek
Tvůrce svého velebí,
jenž sídlí tam na nebi.

III.

Zemře-li mi otec, máti,
nemusím se nouze báti;
skytá chleba
vše, co třeba
Všemohoucí na nebi,
jehož duch můj velebí.

J. Ježek.

Šedesáté narozeniny.

„Provolání“ tak jsem četl 11. března v novinách, již již je odkládám a tu oko mé spatřilo větší literou vytisknuté jméno „František Pravda“. Byl jsem překvapen, přečetl jsem svolání katol.-polit. jednoty v Brně celé (Blahověst je podal 15. března v č. 8.), zmocnil se mne velký nepokoj, přemohla mne až bázeň. Teprv druhého dne přišel jsem drobet k sobě a hned jsem napsal a poslal do Brna odpověď svou, kteráž stojí v Hlasu č. 30 od 18. dubna a zní takto:

V Hrádku p. Sušice v Čechách,
dne 12. března 1877.

Sl. výboru katol.-polit. jednoty v Brně.

Veledůstojní, vysocevážení, mně obzvláště milí a draží pání a paní! Četl jsem včera v novinách svolání Vaše týkající se mé osoby. Byl jsem jím překvapen, zajisté mile překvapen a pobízí a nutí mne to vysloviti Vám už dnes upřímnou a hlubokou vděčnost svou.

Uzavřeli jste oslaviti moje 60leté narozeniny, 35leté působení kněžské a 30leté působení spisovatelské a já věru vytýkám si, stydím se v duchu, že nezaslужuji tuto velikou poctu Vaši. Věnoval jsem arcíř všechny síly své, jak pravíte ve svém svolání, věci nejlepší, to jest křesťansko-mravnímu zvedení a ušlechtnění lidu našeho, ale síly ty byly slabé a dokázaly méně, než jsem se od nich nadál. Ještě to a ono mi leželo na srdci, ještě tu a tam chtěl jsem přispěti, ale už se dostavila — ta šedesátka a nyní ona chce vládnouti a chce mi poroučeti. Prozatím se starám o vydání starých spisů svých, hledám, opravuju, sestavuju a bude-li pak ještě možná podstoupiti a vykonati něco nového, to je u Pána Boha.

Cítím tedy, ano dobře vím, že málo jsem hoden oznámené Vaší oslavy a chci ji potahovati na věc — tu nejlepší, již jsem dle slov Vašich síly své věnoval a na svou dobrou vůli,

nikoliv však na svou osobu, své skutky a zásluhy. —

Chystáte pro mne album s fotografickými podobiznami, dar ten bude mi zajisté přemilý, zůstane mi vzácnou památkou. Poznám drahé tváře příznivců svých na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku, budu často na ně hledívati a o tu radost připraviti se, nedovoluje mi srdce, ano ono mi to zakazuje.

Však chcete z přebytku po uhrazení útrat na album zakoupiti pro mne ještě nějaký jiný zvláštní dar. Za ten musím se Vám poděkovati, srdce to žádá a já navrhuji, aby, bude-li jaký přbytek, obrátil se na zřízení knihoven na Moravě a ve Slezsku, oč u Vás tak horlivě a obětivě se zasazujete, dobré knihy pro knihovny ty sami objednávaljice.

Posílám na ně i já 20 zl., prosím přijmete je ode mne a když knihy za ně a za to, co k nim snad přidáte z toho nějakého přebytku, koupené přispějí ku křesťansko-mravnímu zvedení a ušlechtnění lidu našeho, té věci nejlepší, bude mi to také nejlepší odměnou.

S nelíbenou vděčností, hlubokou úctou i vřelou láskou slavnému výboru katol.-polit. jednoty je a vždy bude oddán kněz Vojtěch Hlinka (Fr. Pravda).

O svolání Brněnském dověděl jsem se z Pokroku a že Pokrok dávám čísti i jiným, vyřízl jsem je, aby ta chvála v něm, jež tuze mne tížila, alespoň u nás zůstala tajná. Však máme zde více novin a ty také svolání z Hlasu, kterýž je uveřejnil první, otiskly do slova, a mně nebylo možná všechny je — zabavovat. Bylo nejen v Blahověstu a Pokroku, nýbrž i v Brousku, Poslu z Prahy, Opavském Týdenníku, Školníku, Škole Božského srdce Páně a nevím kde ještě a tak dostalo se ve všeobecnou známost. Co jsem měl dělat, musel jsem se poddat a věru sklíčen a napnut očekával jsem věci, kteréž na mne v tom šedesátém roce věku mého přijdou.

Ještě před 17. dubnem obdržel jsem mistrně provedené diplomy čestného občanství spojených obcí „Nekrasín, Hostějov a Rosička,“ pak obce „Velký Bednárec“ a obec „Jarošov“ poctila mne srdečným blahopřáním. V Nekrasíně jsem se narodil, v Jarošově jsem byl křtěn, duch můj pookřál, se povzněl, já nabyl důvěry a naděje a stal se, bych tak řekl, smělejší a odhodlanější. Z kláštera ctihodných panen Voršilinek v Kutné Hoře byl mi dodán přehezský věnec z čerstvých vonných fialek s hedvábnou vzácnou stužkou, na níž zlatem vyšito: 30 a 77, a věnec ten nevinný, útlý a něžný ještě více pozdvihl mysl mou a útěchu v ní

rozmnožil. Začali přicházeti přátelé a příznivci moji zdejší, dostavilo se i naše Hrádecké obecní zastupitelstvo, slyšel jsem ode všech slova milá, slova lichotivá, žádali mi na Bohu hojnost časných i věčných Jeho darů, a tak šťastně — příprava moje k 17. dubnu se doplnila.

Nastal večer před ním, bylo ve dne chladno, padal sníh a tu pojednou se vyjasnilo. Venku na ulici schází se náh mnoho lidu, je slyšet mluvit a chodit; udělalo se tma a v tom velká záře přiblížila se k domu mému a celý ho obklíčila. Vidím z okna svíce, fakule, lampiony, je tu zpěvácký spolek „Svatý Václav“ ze Sušice, rozestavil se do kruhu a zpívá česky — výtečně, rozkošně. Poslouchal jsem s pohnutím a když po zpěvu pozdravil mne vážný řečník ve jménu všech přítomných řečí jímavou, úchvatnou, nevím, kde jsem nabral tolik síly, že jsem se mohl slušně a důstojně poděkovat. Byli tu také vyslanci jiných slavných spolků a besed Sušických: čtenářské, řemeslnické, i jednota učitelská hojně byla zastoupena. Naplnil se můj dům hosty drahými, váženými, vyřizovali mi své pozdravy, svá přání a já vzdával jim díky, chlubě se pánům učitelům, že také jsem učitel, a pánům řemeslníkům, že také jsem řemeslník, kdežto před tím jsem byl řekl pánům rolníkům, že jsem vyšel z jejich stavu. Tak jsme všichni byli svoji a poněvaď pocta patřila vlastně jen spisovateli, byli jsme svoji i v tom, co jsem spisy svými budil, šířil, zastával po třicet let, ve věci té nejsvětější, v lásce totiž k Bohu a víře, vlasti a národu. Rozešli jsme se s upřímným „na zdar“ a již ten předvečer byl jeden z nejpríjemnějších mého života.

Ráno sloužil jsem mši svatou a zač jsem všemohoucímu a ke mně nejvyšší dobrotivému Bohu děkoval a oč jsem Ho prosil, může si každý pomyslit.

Před polednem přivezl p. katecheta Dušek ze Sušice dvě drahocenná alba jemu z Brna zaslaná a s ním přijeli dva páni děkaní a k těmto v Hrádku ještě dva páni faráři a jeden pan kaplan se připojili. Drazí spolubratři věnovali mi adresu překrásně kreslenou a malovanou a od duchovenstva celého vikariátu Sušického podepsanou a oblažili mne toho dne svou společností.

P. kat. Dušek alba po schodech sám nahoru nesl co velký poklad mu odporučený, nedbaje na jejich tíži, a když mu chtěli pomáhat, bránil, nedal, nesvěřil je nikomu. Odevzdal mi je ve jménu slavné vysocectěné katol.-polit. jednoty s přiměřenou tklivou

řečí a hned mi také přečetl z alba slavnostního báseň dedikační, již mne i sebe pohnul až k slzám. Zní takto:

Františkem jsi Pravdou jal se zvátí
Role počav pěstít národu;
A hle jakou hojnou úrodu
Nyní zlatem vidíš kol se zráti!
Ty jsi volil k Pravdě nebes státi,
I v tom její svatém průvodu
Šel jsi hledat v srdce, v přírodu
Krásy věčné stopu chtěje znáti.

Poznals ji; tvé péro požehnané
Roků třicet zdobí vlasti chrám
A ví kmet i dítě, co jsi nám. —
Vlasti, církvi, lidu, uměním,
Dlouho Pravdu zachovat rač Pane!
Aj, ta prosba po všech vlastech vane.

Zadíval jsem se do alba tohoto i do druhého, já je prohlížel, studoval, a činím to pořád ještě, a každou fotografii jsem si vyndal, ačkoliv je jich přes půl třetího sta, abych si mohl přecísti hesla mnohá vzadu k jmenům připsaná. „A toto píšeme vám, abyste se radovali, a radost vaše aby byla úplná. I. Jan 1, 4.“ Ano psali mi, poslali mi své vzácné podobizny milí, šlechtetní, vděční Moravané i Slezané, radoval jsem se a radost moje byla úplná. Ach, cítím, nahlížím, že nejsem hoden vysoké jejich pocty, a nemohu, nebudu ji potahovati na své zásluhy, na svou osobu, nýbrž na svou dobrou vůli, na věc, pro niž jsem žil, pracoval, působil, již jsem věnoval čas svůj a síly své, na věc tu nejlepší, jak ji sami nazvali ve svém provolání: křesťansko-mravní zvedení a ušlechtnění lidu našeho. Jsem dostatečně, jsem bohatě odměněn za ten skrovný halír svůj, kterýmž já k této nejlepší věci přispěl: uznalostí, dobrotou a láskou jejich, a přál bych si z celého srdce, abych ho mohl ještě rozmnožit. Zajisté jsem se nikdy nenadál, že bych na Moravě a v Slezsku tolik ctitelů slovutných a vážených si byl získal. Dívám se na jejich podobizny, čtu jejich jmena, úřady, důstojnosti, tituly. Je mezi nimi mnoho pánů kanovníků, prelátů, doktorů bohosloví, děkanů, farářů, katechetů, kaplanů i bohoslovců; mnoho doktorů právníků a lékařů a mnoho pánů poslanců, ředitelů rozličných ústavů, profesorů, učitelů a pedagogů; mnoho pánů úředníků s věhlasným archivářem v čele a mnoho pánů umělců, redaktorů, obchodníků, průmyslníků, řemeslníků i dělníků až na zasloužilého sběratele údů pro Dědictví s almárkou na zádech. Je zastoupen každý stav: duchovní,

šlechtický, městský i selský a neschází ani hojný počet vznešených paní a slečen. Ó dojalo mne a líbí se mi skupení, v němž urozená hraběnka ze zámku s bodrou selkou ze vsi, s ctihodnou jeptiškou z kláštera, s důmyslnou učitelkou a s přívětivými dámami z města činí jeden obraz. „Zelená hora u Žďárů s kostelem sv. Jana Nep.“ upomíná mne na leta prvního mládí v Žďáru ztrávená a věru blahé pocity ve mně povzbuzuje. „Pohled na Brno“ uvádí mi na mysl pobyt tam s † kan. Vinařickým a návštěvy naše u † doktora Sušila a jiných proslulých pánů. A jak drahá, milá a vzácná mi jsou slova na mnohých podobiznách vzadu napsaná! Dotkla se obsahem, významem svým vroucím, šetrným, příznivým mého srdce, povzbudila mne a opsal jsem si je zvlášť, abych se mohl v nich častěji pokochat, jimi častěji se oblažít.

Odevzdáno mi 17. mimo slavná alba z Moravy tolik listů z Čech, že jsem toho dne nemohl všechny ani přečísti. I město Hradec Jindřichův, kde v okrese jsem se narodil a kde jsem studoval gymnasium, milým přípisem mne poctilo, jakož i město Sušice, jemuž na blízku nyní bydlím. Spolek učitelek v Praze překvapil mne blahopřáním jemnými obrazy něžných kvítek ozdobeným. Spolkové: čtenářský akademický, řečnický „Slavia“, akademický „Štítůň“, českých akademiků z Prahy, čtenářský z Přerova — zaslali blahopřejné dopisy a telegramy, jakož i sbor profesorů realného gymnasia, sbor učitelský dívčí školy a světské a řeholní duchovenstvo z Plzně, klub přátel věd a umění z Tábora, Městská beseda z Klatov, duchovenstvo a učitelstvo z Lysé, správa „Zlaté knihy“ z Písku, Dědictví Malíckých z Hradce Králové, kněhkupectví Kobrovo z Prahy, bohoslovci z Brna, z Budějovic s připojenou krásnou vzletnou básní, z Hradce Králové (teleg. na Pokrok), z Olomouce, z Prahy s podpisem i veledůstojných pánů představených. Listy a telegramy jednotlivců vypočísti arcíť opominu, je jich velký počet, vedl. p. Jos. Kouble na Příchovicích přidal dojemnou báseň vytisknutou již v Blahověstu a mnozí jiní přidali jako on své fotografie a já viděl tváře přátel a známých, s nimiž jsem se tu a tam byl sešel na cestách života před dávnými i nedávnými lety, a tváře příznivců svých, jež poznat jsem ještě nikdy neměl příležitost. —

Převzácnou památku věnovali mi také milí a drazí kolegové a spolubratři, s nimiž jsem byl r. 1842 v Praze vysvěcen, stříbrný

kříž totiž na pult, od zlatníka Grohmana v slohu gotickém vkusně vyvedený, o němž se již stala zmínka v Blahověstu č. 11 od 15. dubna.

Vzdávám především slavné, vysocectěné katol.-polit. jednotě v Brně, i všem jiným slavným vysocectěným jednotám a spolkům a obcím, všem spanilomyslným dámám a všem důstojným a veleváženým pánům a pánům za všechna jejich čestná osvědčení upřímného přátelství ku dni mých šedesátých narozenin — své nehlubší a nejsrdečnější díky, prosím, aby mi i budoucně v lásce a přízni zůstali nakloněni, a chci se toho státi hodným věrnou službou Bohu a národu až do smrti.

V Hrádku p. Sušice, 28. dubna 1877.

Vojtěch Hlínka (Fr. Pravda).

Dědic koruny Karlovy.

Díl první.

XI.

Na dolení bránu hradu Hanžburku, přiníž dle pověsti stával někdy kostelíček, za pozdního večera zabušil přivěšeným kladivem tentýž muž, jehož jsme si povšímlí na kolede u dveří v chrámečku dřevíčském.

Nahoře otevřel hlásný okénko, vyhledl ven a kvapil otevřít.

„Ubohý nocoelník!“ pravil příchozí tlumeným hlasem a hlásný ukázal mu mlčky do čeledníku.

„Nespí ještě váš pán?“ otázal se noční host.

Teprve nyní všiml si čeledín bystřeji příchozího.

„Bezpochyby že ne. V komnatě jeho kmitá se ještě světlo.“

„Smím nahoru?“

Hlásný vzpomněl si na příkaz pánův, kdyby sebe později v noci přišel nocoelník, aby jej vpustil bez okolků.

„Tudy do přízemí, potom točitými schody do hořejší chodby a v té hned druhé dvéře na pravo!“

Příchozí musil se tu znáti velmi dobře i bez poučení hlásného.

Zdalo se, že si místností ani nevšímá. Nízké, nerovné a křivolaké chodby hradu s četnými dveřmi pobitými železnými pruty jistě mu byly až příliš povědomy.

U dveří hlásným naznačených stanul, oťel z promočených škorní sníh a bez okolků vešel do nevelké, klenuté jizby, upravené dle tehdejšího vkusu opravdu bohatýrsky.

Za kulatým stolkem, pokrytým těžkým zeleným kobercem seděl přistárý pán, také

nám již známý z kostela svatomařského a z pozdní návštěvy u arcibiskupa.

Sotva že zahledl příchozího, rychle vstal, šel mu vstříc, a podal mu pravici.

„Dnes jsem tě opravdu ještě nečekal. Tak brzy jsi to dokázal? Ale utýral jsi se. — Slyšíš švagře? Odpočineš si tu nyní. Vykážu ti osamělý byt v protějším křídle. Rušit tě tam nebude nikdo nikdy. A cele se můžeš v něm oddat svému řemeslu!“

Host usadil se mlčky do lenošky na druhé straně kulatého stolu.

„Byl jsem tam na velké. — Již mne neznají. — I plebán jiný. — Ale zdá se, že dosud na mne vzpomínají a dosud že klnou někdejšímu kastelánu.“

„Nemysli na to brachu. A nyní dovol, ať tě pohostím aspoň o koledu!“

Pan Vilém vstal a chtěl odkvapit s nějakým rozkazem.

„Ne Viléme! Smím-li oč žádati, prosím o chleba a o vodu. K jinému mne neenuť. Nemíval jsem častokrát ani toho.“

V chvilince přinesl čeledín chléb s pohárem vody a obě postavil před hosta.

„A kdes trávil štědrý večer a svatou noc?“

Noclehník přihnul rychle pohár ke rtům a zvalžil je.

„My tě čekali tehdy — opravdověji než dnes.“

„Byl bych vám svou přítomností rušil radostné chvíle. — Viš, kde já slavil štědrý večer se svatou nocí, Viléme? — Na sbořeništi pozdeňském.“

A host opět přitiskl ke rtům dřevěný pohár.

„Zbyněk nemá ani tušení, že otec, pravý otec tak na blízku.“

„Mlč Viléme, pro Bůh, zachovej mlčení hluboké. Až někdy — někdy; či by bylo lépe, aby nikdy nevěděl, kdo byl jeho otec a kde stála jeho kolébka? — Tobě to Viléme odplatí věčný Odměnitel, co jsi prokázal krvi Perchtoldově.“

Příchozí v malé chvíli se pozdvihl, pan Vilém mu posvítil do jizby v křídle, z jehož oken bylo viděti až k lesům na výšinách po pravém břehu Oharky. Jizba byla klenutá, nade dveřmi visel veliký, dřevěný kříž a v pravo obraz mladinké dívky v nádherném šatě jasně zeleném. Plápol kahánce osvítíl obličej její jasnou září. Zdálo se, že růžové rty se otevírají, kolem nich že se kmitá blažený úsměv, chrpové oči že vlnou radostí a po kvetoucích lících že se rozlévá růmenec první, čisté lásky . . .

Zrak pozdního hosta utkvěl na okamžik

na luzné tváři mladé dívky, potom sepnul noclehník svadlé, kostnaté ruce a zvolal: „Eliško — Eliško má! — Vidím tě zase poprvé, tu tichou, tu milou usměvavou tvář tvou! — Ty dobrá, ty věrná choť má! — Zdali se uvidíme a zdali z těch rtů tvých uslyším jen jedno, jen jediné alespoň slovo smíření! Vždyť jsem tolik, tolik vytrpěl? Klečel jsem na hrobě Vykupitelově, na Kalvarii lezl jsem po kolenou, ale zdaliž vyslyšel mne Onen Milosrdný bez míry? To tys mi vnukala takové myšlenky, tys byla Eliško má, jež vedla jsi kroky mé na hroby apoštolů, kteráž ukazovala jsi mi cestu do země španělské, to tys byla, kteráž zadržela mne na cestě do propasti, když chystal jsem se za hranicemi zapsati na věky peklu duši svou, tvůj duch to byl Eliško, kterýž mi šeptal, že se předce jednou zas sejeme, abych nezoufal, to tys byla ty drahá choť má, kteráž zadržela mne, když jsem se chtěl vrhnouti z korábu do mořských vln! Eliško má — vidím tě opět, odpouštíš mi?“

Kahánc na stolku plápolal jasněji a jasněji; luzná dívka na obraze zdálo se že opět otevírá rty a bělounké ruce její že se zdvihají, jakoby chtěly sešlému muži ženati.

Bůh ví, jak tu klečel dlouho na té podlaze někdejší královský kastelán dřevíčský!

Kahánc již dohořel. Oknem prorážely do jizby paprsky měsíce klonícího se k západu. Bledá záře jeho rozlévala se po obličejí Ukřižovaného. Zpola zavřené, hluboce zapadlé zraky Spasitelovy zdálo se že tkví na klečícím starci, že z obličje mistrovské řezby vymizel výraz smrti, ve tvářích zsinálých nabývajících živosti že rozhostila se ona božskost, kteráž okamžikem jediným vracovala mír do prsou rozbouraných. —

Ráno si vypravovala čeleď na Hanžburku, že v západním křídle hradové budovy kmitalo se světélko do dobrých čtyř hodin.

„Přenocoval tu podivný host a pan Vilém ho do té komnaty sám uvedl.“

„Bývala to někdy jizba slečny Elišky. Co odešla však na Dřevíč, nebyl v ní nikdo.“

Starý Burda zašel si k hlásnému. Oba sloužili ještě za pana Zajíce se „srdcem lvím“ ve starých Klepích a věrnost obou k pánům byla jako kuté železo.

„S panem Vilémem jsou „ty a ty,“ dávní druhové, jak se zdá.“

Burda pohleděl hlásnému šelmovsky do očí.

„Co nám potom, kdo u pana noclehem?“

„Nic nám potom, máš pravdu Mikulko;

ale povědít si to můžeme. Mimo nás a tyhle stěny — jářku, všlml sis ho?"

„Všlml a nevšlml.“

„Jsme předce spolu jako jeden, tobě utali u Žatce levou, mně pravou ruku. Není pan Zbyněk podoběn tomu dnešnímu noclehníku jakoby mu z oka vypadl?"

„Nebožce dobré paní Elišce chceš říci Burdo?"

„Pan Zbyněk má po matce jen oči; ale toho dnešního hosta celou, celinkou tvář.“

„Jak chceš! Ale povídám ti Burdo, podruhé již toho neopakuj. Ať je to kdo koliv, dejme mu pokoj jazyky svými i za zády.“

„Dnes jsi jako kohout, učiněný mrzout. Vězí v tobě ďas.“

„Poslouchej Burdo: jsou věci, o kterých neradno mluvit, máš už bílou hlavu a onehdy četl kaplan ve zdejšíh kostele: *kdo má uši k slyšení, slyš* a já přidávám: *kdo má jazyk k mlčení, mlč*. Myslím, že rozumíš. Je-li to on, zamhuřme oči a učiníme nejlépe.“

Na nádvoří zařičeli koně, zaduněly těžké kroky a ozvalo se několik hlasů.

„Pan Zbyněk chystá se do Prahy na dvůr mladého krále. — Už arci nemáme říkat *mladého*.“

„Celý a celý on!“ zahučel Burda.

Šest helmic zasvítilo se bleskem před bránou a šest jezdců ujíždělo tryskem k Li-bohovicům.

„Toliko že starý již je sehnutý, tenhle srdce ryzí zlato a tam ten . . .“

Burdovi uvázla poslední slova na jazyku.

Kastelán díval se za jezdcí oknem kletuté jizby takřka úkradkem, jakoby se bál, že jej někdo postřehne, že mu vyčte potom z obličeje veškerý ten život, jež odvály větry Bůh ví do kterých moří. A ubohý pro slzy skorem ani neviděl.

Či není to trest těžký, když sestaralý otec nemůže se přiblížit k dítěti vlastnímu, přivinouti je na prsa, pocelovati mladou, svěží tvář, aby se ho to dítě nezeptalo: proč jsi nevěděl o mne dříve tatěčku můj a proč se tak pozdě hlásíš ku krvi své? — A mohl by to povědít synu svému a v mladé nitro jeho zasaditi štíra výčitek?

Ani k panu Vilému by se byl nehlásil. Chtěl život svůj zakončiti daleko za hranicemi rodné země své, chtěl umřítí neznám od nikoho a neproklínán od nikoho alespoň v poslední hodince. Když se vrátil ze svaté země, chodil po římských klášterech od fortuny k fortně a k těm nejnižším službám na-

bízel rukou svých, ale odbývali ho všude. Co tehďaz slzí vyplakal, těžko vypověditi.

„Máš vepsané do čela ohavné skutky své, čtou ti je ve tváři a proto tě odbývají!“ zahučelo mu pokaždé do uší.

Ani oči neodvážil se nikde pozdvihnouti, plížil se ulicemi římskými jako stín, žebrával na práhu bohatců o sousto a jednoho odpoledne usedl utrápen a hladem usouzen na stupně basiliky lateránské. Kolem hrnuly se nesčíslné proudy lidu římského za hromového: „eviva“ Urbanovi VI. a ohlušujícího „abasso“ Robertovi Genevskému.

Starý muž pozdvihl hlavu, vstal, opřel se o pilíř a rozhlížel se po zástupech. Nevšlml si ani, že již hezkou chvilku pozoruje ho rytíř jakýsi, dle všeho cizinec.

„Perchtolde!“ ozval se náhle před ním hlas, v němž jevílo se překvapení i úžas zároveň a při tom dotkla se cizí ruka jeho ramene.

„Jsi ty to švagře můj?“ ozval se tentýž hlas.

Starý muž obrátil hlavu v tu stranu, upřel na rytíře v tmavozeleném kabátci obličej a přejel si svráskovatělé čelo rukou, jakoby vzpomínal, zdali kdy viděl tuhle tvář a kde.

„Viléme! — Viléme!“

„A v takovém stavu tě nalezám? — Bože věčný!“

„Spravedlivý, mělš říci Viléme! — Bylo by lépe bývalo, kdybychom se nebyli setkali.“

„A tak zmořen a v takové bídě! — Švagře můj!“

Bouřlivěji a bouřlivěji rozléhalo se ulicemi „eviva;“ ke chrámu blížil se ve skvostném povoze papež Urban VI. a lid hotovil se již koně vypřáhnouti, že sami dovezou svatého otce do chrámu.

Právě byl jmenoval nové kolegium kardinálů a vyjel si do města.

Přivrženci Robertovi skřípěli v hradě andělském zuby a žlutli nenávistí proti římským měšťanům.

„A dlouho již ve věčném městě?“ otázel se za chvílku někdejší kastelán.

„Dva týdny brachu. Přinesl jsem nové ujištění od císaře o věrnosti říše a království českého k Urbanovi.“

„A dítě mé — Zbyněk můj?“

„Provází mne na cestě.“

„V Římě že krev má? — A otec jeho Viléme umírá hladu. Už dva dny neměl jsem v ústech ničeho.“

A vyzábly „muž padl kolem krku rytíři a hlavu prokvetlou přitiskl těsně na prsa a tlumil pláč, jenž hrozil vybuchnouti vší silou.

„Půjdeš se mnou na hospodu, za dva či tři dny hodlám opustiti Řím. Půjdeš s námi do vlasti. — Půjdeš Perchtolde? Je v tom ruka Boží, že jsme se shledali.“

„Půjdu Viléme; ale nezasluhuji toho. Abych byl alespoň na blízku synovi, ku kterémuž hlásiti se skorem ani nesmím! — A dítě jejich, dítě Justiny?“

„Slyšel jsem, že odešlo za matkou.“

„Půjdu s tebou a u nohou arcibiskupa budu prositi o požehnání. A až vyjevím mu pokání své, zdaž vezme kletbu nazpět z hlavy mé?“

„O tom až ve vlasti Perchtolde. Uhněme se!“

Lid valil se kolem v ohlušujícím jásotu, protože Římané měli ve středu svém opět papeže po tak dlouhém, opravdu babylonském zajetí a protože Urban měl s důstatek síly, aby odolal protivníkům a udržel se v Římě i přes úklady dvora francouzského a přivrženců rozkolu.

„A Zbyňkovi řeknu, ty že starý, známý druh z hospicu, že bys rád do vlasti.“

„A císař, Viléme?“

„Karel ti odpustí, — už dávno odpustil.“

Pan Perchtold si při těchto slovech oddechl. Oba krajané zahrnuli do jedné z postranních ulic vedoucích k českému hospicu. (Pokračování.)

DOPISY.

V Meranu, dne 29. dubna 1877.

(Další zprávy o spolku Meranském.)

S potěšením mohu dnes sdělit některé zprávy o Meranském „spolku k podpoře churavých kněží,“ patrně svědčící, jak přízni v těch nejvyšších kruzích se těší, jak nadějně vzkvétá a na blahodárný úkol svůj se připravuje. Tu budiž přede vším uvedeno, že Jeho Svatost Pius IX. veškerým údům téhož spolku nejmilostivěji ráčil udělit apoštolské požehnání a pro domácí kapli věnovat kalich, který cestou papežské nunciatury ve Vídni co nejdříve sem má dodán býti. — Předmětem největší péče jest nyní důstojná úprava domácí kaple. Pokud ale bude spolek odkázán na byt pouze v nájmu, potud se ovšem nemůže promýšleti na úpravu úplnou, která by mohla při stěhování se dělati obtíže; proto se prozatím obrací zřetel jen na paramenty, prádlo na oltář atd. Tři ornáty se vším příslušenstvím věnovala již ze své domácí kaple hraběnka Theresie Brandisová, což pana předsedy téhož spolku a jeden zcela nový červený přislíbila hraběnka Fl. Friesova. S takovoutéž prosbou

obrátilo se představenstvo spolkové na některé paramentní ústavy, z nichžto již Olomoucký přislíbil věnovati zelený ornát, který hodlá vysoce důst. pan baron Schneeberg sám osobně sem dodati. Též jsou již slíbeny dva missály (jeden ve skvostné vazbě), a darovány dva pěkné obrazy. Ohledně pak opatření prádla na oltář sestoupil se zde spolek sám z kruhů šlechtických, které svým nákladem potřebné k tomu látky kupují a veškeré práce vlastnoručně vykonati si umínily. Aby se mohlo více kněží se mší sv. brzo vystřídati, mají se zříditi v domácí kapli 3 oltáře. Ale toho se spanilomyslné naše švadleny nelekají, nýbrž chtějí zjednati všechny potřeby v plném, až přehojném počtu. Tak na př. obsahuje předběžný rozpočet: 6 alb, 12 humeralií, 24 korporalí, 36 purifikatorií, 18 oltářních ubrusů, 18 malých (k lavábo) a 18 větších ručníků, 6 antipendíí atd. Jedna z dám těch již odevzdala jeden oltářní polštář, jiná pracuje zase na jiných dvou, a tak vespolek závodějí s šlechtnou řevnivostí v krásném díle tom. A jelikož bude snad zajímavo čtenářům „Blahověsta“, zvěděti jmena šlechtných těch paní, v krátkosti je tuto uvádím: v čele jich stojí svrchu jmenovaná hraběnka Brandis; pak kněžny: Hohenlohe a Radziwill; dále starohraběnka Salm jakož i hraběnky: Fries, Egger, Nimtsch, Szápáry a konečně baronky: Puchner, Giovanelli a Rayer. — Tyto dni očekávají se listiny zpět, které před nedávným časem veškerým vikariátním (dekanátním) úřadům zvláště v severních krajích rakouského mocnářství spolkem byly rozeslány, aby se každému knězi přístup k důležitému spolku tomu umožnil, a přehled údů usnadnil. Osvědčeným tuto účastenstvím nejlépe dokáže důst. duchovenstvo, jak otázce o „svěpomoci“, všeobecně za nutnou uznávané, rozumí, a s jakou ochotou k jejímu provedení této příležitosti se uchopí. Koncem první polovice května bude míti výbor spolkový schůzi a tu se dle většího neb menšího množství sešlých příspěvků rozhodne, zdalíž se má na příští rok větší neb menší dům najmouti, a mnoho-li kandidátů přijmouti. Žádosti o přijetí se mají cestou nejdůst. konsistorií nejdéle do konce července zaslati a zároveň udati, po které dráze a odkud kdo cestu svou konati hodlá, aby mohlo spolkové představenstvo u dotyčných ředitelství drah o snížení jízdní ceny se ucházeti. Jižní dráha již letos poskytla na žádost představenstva svobodnou jízdu, a jest naděje, že některé jiné budou chvaliběhného toho příkladu následovati. Začátek

širšího toho dobročinného působení svého započne spolek v polovici října b. r. Takovýto snížením poplatku jízdního odpadá patrně možná výmluva, jakoby byl spolek zdejší pro Čechy a Moravu příliš vzdálený. Ještě nepodstatnější ale jest námitka taková, vykládá-li se na úkor vzájemnosti. Neboť blahodárné dílo to, jakož jest českou hlavou zrozeno, tak může také alespoň nyní zvláště Čechům a vůbec Slovanům nejspíše prospěšným se státi.

A. Š.

Z Horic v dubnu 1877.
(Dokončení).

Druhá věc, o které vám psáti chci, jest, že jsem se velice potěšil, čta kritiku nejnovějšího páně Havlasova románu „Tiché vody;“ salonní bibliotšky č. 1. (V Praze. Otto kněhk. 1876.) od Jana Kosiny, ředitele slov. gymnasia v Olomouci, spisovatele co do učenosti, úsudku a bystrosti ducha nejkompotentnějšího. Již v Časopise pro katol. duchovenstvo (sešit 2. r. 1877. str. 147.) jsme čtli od p. prof. Matěje Procházky tato o věci té slova: První tři rozborů kritické (v časopise Matice Mor. r. 1876) (první z nich o svrchu zmíněném spisu páně Havlasovu), jsou z mistrovského péra pana Jana Kosiny, ředitele českého gymnasia v Olomouci, jenž metlou peprné satyry švihá frivolnost p. Havlasovu; a tu třeba říci, že p. Kosina trefil do živého. Zachoval-li se náš lid, stalo se tak jen proto, že zachoval až dosavad kousek té víry a národnosti. Kousek, pravíme, nebo, jak známo, jak víra tak národnost v národě našem namnoze porušeny jsou, a věci tak se nemají, jak by míti se měly. Jak možná ale národu znemravnělému, na náboženství a víře zbankrotělému se udržeti, to nevíme; a k tomu národu malému a nepřátely odevšad obklopenému, který v potu tváře bojovati musí o svou existenci jak hmotnou tak duchovní. A přece jsou i v národě našem duchové, kteří myslí, že národu prospějí, jej oblaží, osvětlí a snad i na výši národů velikých à la Francie povynesou, když jej povedou na kluzkou ba srážnou cestu smyslnosti a nemravnosti, když rozšiřovati budou mezi ním zásady, jimž nic svato není, a jež tomu, co až dosud lidu svato bylo a jej poněkud na cestě mravnosti a tedy i síly a uvědomění udržovalo, se jen smějí. A to má býti bibliothéka salonní, rozumí se, ne pro tu lůzu sprostou, nýbrž pro kruhy vznešené, uhlažené, které zvykly jsou pohybovati se jen na parketách a kobercích a zasedati nedbale a se všim možným pohodlím na měkkých pohovkách všech tvarů a

forem. Bohužel, že v salonech takových člověk obyčejně nic nevidívá, coby jen pozdálčí pamatovalo na Boha a na vznešený účel člověka, tím méně na křesťanství; o všem ale obrazy, figury a věci, jež dráždí smyslnost, a při nichž duše nevídaná se pozaraziti, zapřítí musí. — Drazí pánové, lid náš je znemravnělý dost, zvláště za posledních let tím falešným liberalismem a fabrikami, netřeba ještě systematicky ho kaziti a spisy k tomu cíli sdělanými jed nevěry a nemravnosti mezi ním rozšiřovati. My, kdož s lidem přímo se stýkáme a s ním každodenně máme co činiti, nejlépe to víme; a budeme míti mnoho práce, než do lidu, myslím národa, opět vpravíme kousek víry, mravnosti a vznešeného citu národního, t. j. národního, vlasteneckého uvědomění a pravé šlechetné hrdosti národní. Dávejte mu, kdož už psáti a přem lid osvěcovati a vzdělávati chcete, do ruky zdravé jádro, a ne jedovaté byliny cizí; pěstujte štěpy domácí, máme jich hojnost a nevnašejte nekalou, porušenou cizinu do posvátného chrámu národa našeho. Může lid pokračovati a nemusí proto zkažený a nemravný, smyslný býti, ano pak teprv bude ve vzdělání, šlechetnosti a činech i citech vznešených pokračovati; sic jinak lépe by bylo, nechati jej nevědomým a surovým, ale přirozeně nezkaženým, než raffinovaně smyslným, na duši i těle zmalátnělým a znemravnělým; nebo pak jistě zahyne!

B. H.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup ráčil ustanoviti letošní *svěcení kněžstva* na d. 11., 13. a 15. července.

— Prosebné *průvody* o dnech *křížových* dne 7., 8. a 9. t. m. povedou se na Hradčanech z velechrámu sv.-Vítského po mši sv. v 8 h. ráno a sice do kostela Strahovského, u ctih. panen Karmelitek a ke Všem Svatým.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 7—10. května u sv. Jakuba, od 11—14. u sv. Jindřicha, od 15—18. u Dominikánů.

— Mariánská „pobožnost *májová*“ u sv. Klementa jest jen co den přetěně navštívena. K počátku jejímu v pondělí d. 30. dubna dostavilo se jako za předešlých let mnoho družiček, které v dlouhé řadě u ozdobného a bohatě osvětleného oltáře stály. Po kázání zapěli alumnové arcib. semináře na kůru Palestrinovy skladby: litanie Mariánskou a k požehnání: Pange, lingua, Wit-tovo: Ave Maria, a Jelenovu: O Maria, máti

drahá. Prostranný chrám Páně byl nábožnými účastníky přeplněn. Předmětem rozjímání při letošní „májové“ pobožnosti jest život bl. P. Marie.

— Páté jubileum přenesení sv. *Norberta* konalo se v nádherně obnoveném a ozdobeném chrámu Páně na Strahově v neděli dne 29. dubna tímto pořádkem: Časné ráno hned po 4. hod. počaly se sloužit mše svaté. O 6. hodině modlili se kněží řádu premonstr. tři první malé hodinky v kůru. O 7. hodině byla slavná matura (ranní mše sv.) s četnou asistencí, po ní kázání, jež měl vd. p. probošt V. Štulc. O půl deváté následovalo uvítání Jeho bisk. Milostí, nejd. pana biskupa Joppenského i p. Dra Karla Pruchy, u hlavních dveří chrámových veled. opatem strahovským, načež zpívána v kůru poslední malá hodinka církevní. Po té vyzdviženy jsou sv. ostatky v kapli sv. *Norberta*, a slavnostní průvod hnul se z kostela na nádvoří strahovské v pořádku následujícím: Za korouhvemi kostelními šla školní mládež, četa měšťanské pěchoty s poručíkem, jejíž ostatní členové v dlouhé řadě průvod provázeli. Dále šlo vel. duchovenstvo a sice milosrdní bratři, kapucíni, augustiáni, křižovníci, jesuité, benediktini z Břevnova a veškerí alumnové arcib. semináře s představenstvem; za korouhvemi kapitolními s křížem a umbelou následovali zpěváci, v dlouhé pak řadě duchovenstvo řádu premonstrátského z Čech, Moravy, Rakouska a Belgie, dále kanovníci metrop. kapitoly a jiní hodnostáři církevní, za nimiž šest opatů v mitrách a pluvialech oděných neslo na ramenou svých skleněnou rakev s ostatky sv. *Norberta*. Pět z nich bylo opatů premonstrátských, totiž opat jerušský Julius Plch, novo-říšský Antonín Hauber, tengerlovský (v Belgii) Jan Zl. de Sveerts, želivský Norbert Sychrava a teplský Maxmilian Liebsch. Šestý, benedikt. opat břevnovský dr. Jan Nep. Rotter, nesl místo staříčkého 80letého opata drkolenského Dominika Lepšího, který se strážcem těla sv. *Norberta* opatem strahovským Vojtěchem Hronem za rakví krácel. Po obou stranách vedle pp. opatů šli tři kněží premonstráti střídajíce se s nimi v nesení. Za tumbou či rakví šla bisk. assistance a Jeho bisk. Milost nesouc v rukou na polštáři lebkou sv. *Norberta* pod baldachýnem, který nesli čtyři kněží premonstráti. Za nejdůst. p. biskupem ubírali se hodnostáři světsí, zejména pan purkmistr pražský, někteří místodržitelští radové, jiní vyšší úředníci a též J. Excel. býv. ministr J. Jireček. Průvod zakončil nábožný lid, jenž pak velkolepý chrám Páně

naplul, ba přeplnil ve všech prostorách. Po návratu průvodu hlavním průčelím do chrámu Páně, kde se sv. ostatky na kredenci při hlavním oltáři pro celou oktavu vystavily, následovalo slavnostní kázání české, jež měl vd. pan kanovník Ed. Tersch. Pak byla slavná pontifikální mše sv. sloužena Jeho bisk. Milostí, při kteréž na kůru výbornými silami provozována skladba Beethovenova C-dur. Toho dne opět zazněly velkým nákladem opravené obrovské varhany strahovské, jimž malé v presbyterium statně odpovídaly. Odpůldne o půl 4. hod. byly slavné nešpory a české litanie se sv. požehnání. Každodenně mezi oktavou byla o půl desáté slavná pontifikální mše sv. a ve 3 hodiny odpůldne sv. požehnání. Zítřa, v kterýžto den jubilejní se ukončí po odpoledních službách Božích slavným „Te Deum“, bude sloužiti pontifikální mši svatou J. Emin. nejdůst. p. kardinál, jenž dnes do Prahy se na vrátí.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci dubnu 160 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, celkem letos již 584 osoby.

— Do **Turecka** vtrhly již četné voje ruské počínajíce válku na žádoucí osvobození ujařmených křesťanů, čehož jim zajisté všichni bez rozdílu z toho srdce přejeme. Nicméně však ozývají se u nás výtky, jakoby chom my katolíci nevěřícím Turkům snad stranili. Ohlasům těm schvalujeme k bedlivému čtení v dějepisu části o křižáckých válkách proti Saracenům a v starších našich modlitebních knihách rozličné ty modlitby o vítězství nad sverepými Turky.

Paběrky.

6. *Neucta Svatých.*

V kraji, kde lid katolický bydlí, spatřuje se místy ten zbožný obyčej, přiozdobiti dům (ve výklenku) soškou neb vyobrazením některého svatého neb svěťce Boží. Tak to spatřiti lze na některých domech v městě J. doposud.

V domácnosti blahobytem žehnané žil tu muž Jan Sv. a jeho úhledný jednopatrový dům nesl nade dveřmi vyobrazení sv. patrona Jana Nepomuckého.

Dle stávajícího zvyku, že hudebníci v předvečer svátku u soch svatých tak zvanou festivaci slaví, požádal jmenovaný zámožný mistr o řečenou poctu hudebníky těmito slovy: „Zahrejte tomu prkýnku!“ — Izahráli; ten pak svatých věčný Pán, jehož Duch v písmě velí: Chvalte Boha v Svatých jeho, zahrál utrhačnému posměváčkovi takto: ře-

meslo ondy výnosné klesalo vždy hloub, dům se musel prodat, a vážený ondy pan mistr zemřel v nouzi na cizí lavičce, nezanechav vdově a sirotkům výživy žádné.

A podobné příčiny mívají podnes podobné následky. Čteme zajisté: Já jsem Hospodin, toť jest jméno mé; slávy své jinému nedám. (Jes. 42, 8). *Fr. B.*

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Ročník XVIII. č. 3. Obsah: Eusebia Sofronia Hieronyma, kněze Stridoňana, o ustavičném panenství blah. P. Marie (přel. a vyložil prof. dr. Frant. Bauer.) Haxthausen a církev ruská (pod. Josef Svoboda, S. J.) Patronové srbští (dokončení, pod. prof. Karel Šmídek.) Nauka o státu politickém sv. Tomáše Aquinata (dokončení, pod. dr. Jan Bílý, farář.) Pastorální konference Svábenického děkanství v arcidiecési Olomúcké (napsal far. Ant. Dudík.) Kronika: V příčině důstojné úpravy oltáře. Prohlásky na c. kr. okres. hejtmanství. Převod platu z nadací před r. 1811 zřízených na rakouské číslo. Missie ve východní Asii. Změny řádu školního a vyučovacího. Akademie křesťanská. Zpráva o schůzi výboru Dědictví sv. Prokopa d. 13. dubna. V „Literárním oznamovateli“ ohlášeno a posouzeno 5 spisů. Přehled literatury v Německu v r. 1876. Hlídka časopisů. — Svazek 4. vyjde d. 8. června.

— „*Sláva sv. Norberta*, patrona království Českého.“ Památka na jubilejní Strahovskou pouť v r. 1877. Připojeny jsou litanie a modlitby (též k ostatním sv. patronům Českým). Tisk a sklad kněhťiskárny Cyrillo-Methodějské v Praze. Str. 64. Cena 6 kr.

— „*Maria Regina.*“ Časový román od Idy hraběnky Hahn-Hahnové. Na český jazyk vzdělal *—* Dílu I. sešit 9—13. V Brně 1877. Nákladem „Zábavné bibliotéky.“ Cena 1 zl.

— „*Poetická čítanka.*“ Sbírká básní původních i přeložených, již dle básnických druhů k tisku upravil Václav Petrů, ředitel real. gymnasia v Pelhřimově. Sešit 18. (str. 369—448). Cena 30 kr. Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober v Praze.

— „*Slovník jazyka anglického i českého.*“ Složil V. E. Mourek, professor při c. k. českém gymn. v Budějovicích. Díl anglicko-český. Sešit 3. (str. 321—480) obsahuje slova: Flincher-Lepid. Nákladem kněhkupectví I. L. Kober v Praze. Cena 80 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

p. Karel Hložek, farář v Kozmířích, d. 24. dubna (nar. v Libáni 11. října 1834, vysv.

24. července 1859. Byl kaplanem na Kladně, později v Praze u sv. Haštala a u sv. Vojtěcha, pak katechetou na real. škole u sv. Jakuba, dopisoval Blahověstu, Časopisu katol. duch. a Čechu, vydal spisek: O katolicko-politických besedách a v překladu Bollandenův spis: Červení a černí (u Rohlfčka) a nedlouho před smrtí ukončil modlitební knihu pro hospodáře, která vyjde nákladem B. Stýbla;

p. „Josef Možíš, farář ve Vranově, 27. dubna (nar. v Novém Kolíně 9. října 1821, vysv. 1. srpna 1847).

† Ustanoveni jsou:

- p. Josef Procházka, k. arcib. vikář, vzdav se fary v Hostivících, zůstal far. v Lidicích;
- p. Frant. Lehner, administr. za faráře v Děpoltovicích (Tüppelsgrün);
- p. Ant. Lehmann, far. ze Zakšova do Ošelína;
- p. Jiří Koppmann, farář z Ošelína do Zakšova (Sachsengrün);
- p. Ant. Pobitschka, jubil. kněz, b. notář a far. v Starém Sedle, vstoupil na stálý odpouštěnek.

Upřádněné místo:

Staré Sedlo (Altsattel), fara patron. nábož. matice, od 27. dubna.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. Schierz, far. z Zeidleru do Lobendavy;
- p. Jan Pleschke, kapl. v Šenavě, za admin. v Zeidleru;
- p. Benedikt Franzl, kapl. v Habartcích, za administr. v Světcích;
- p. Karel Funk, kapl. v Čouši, za prozat. koop. v Jabloni.

Upřádněná místa:

Javory, fara patr. hrab. Thun-Hohensteina, Světec, fara patr. knížete-arcibiskupa Pražského, Zeidler, fara patr. starohraběte Salm-Reifferscheida, do 5. června.

Za posledních dnů zemřeli dva bohoslovci, každý v rodišti svém, totiž p. Jan Škarka, alumnus k. arcib. semináře Pražského v I. r., † d. 25. dubna v Ústí nad Orlicí, a ct. p. Karel Goth, alumnus b. semináře Litoměřického ve IV. r., † d. 27. dubna v Praze.

Z Hradčan došel nás list s příspěvkem 5 zl. na máj. pobožnost u sv. Klementa.

Sl. počtovní úřady žádáme, aby v případě úmrtí předplatitele nevracely čísla nazpět do Prahy s poznámkou: zemřel, nýbrž aby je dávaly komu patří, totiž příbuzným neb nástupci v úřadě.

✎ K tomuto číslu přiložilo kněhkupectví B. Stýbla prospekt úla: „Roma.“ Von P. Albert Kuhn,

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Dvě řeči k poutníkům

do Církvice (u Hory Kutné) se ubírajícím.

(Od J. B. P.)

Řeč I. roku 1866 před válkou.

Náb. poutníkové! putujete do Církvice, kde se dnes (III. ned. po Velik.) koná slavnost Bolestné Rodičky Boží. Jak Vám známo, je to slavnost přenešená. Církev sv. koná vlastně památku B. R. B. v pátek před květnou nedělí, před bolestným utrpením a smrtí Pána Ježíše a sice významně; neboť ač Maria trpěla s Kristem a pro Krista po celý život, od jeho narození až k smrti, nicméně nejvíce bolestí pocítila pod křížem, tak že ji církev nazývá královnou mučnicků. — Však jako M. s Kristem trpěla, tak po jeho zmrtvých vstání s ním se radovala, když hořce oplakaného Syna živa užřela. Pán Ježíš vstoupil na nebesa, zůstavil Matku na zemi, a měl při tom moudré, laskavé ohledy. Maria měla být apoštolům a všem věřícím místo Syna svého radou a útěchou. Ona byla jim vzorem pobožnosti a všeliké ctnosti. K ní utíkali se křesťané ve všech potřebách, úzkostech a pronásledováních, aby se za ně u svého milého Syna přimlouvala a jim pomoci vyprosila. A to vždy v hojné míře činila a činí dosavad. — Maria není sice viditelně mezi námi, nebo zemřela i vzata byla do nebe. Však ona královna nebes mocná i dobrotivá ujímá se dosavad všech, kdož k ní se utíkají a v ochranu její se odevzdávají; u svého milého Syna se za ně přimlouvá.

A proto po všechny věky nábožní křesťané vzývali Marii o pomoc, putovávali na místa, kde Bůh na přimluvu její často vy-

slýchal prosby nábožných křesťanů. Tak od dávných časů putovávali náb. předkové vaši do Církvice, poblízké starožitné osady, kde byl nepochybně chrám (církev, církvice) ku počtě Marie vzdělané dříve než stála Hora Kutná, nejspíše brzo po zavedení křesťanství v naší vlasti.

Po příkladu svých náb. předkův i vy dnes m. p. putujte k B. R. B. do Církvice a máme zajisté mnohé příčiny, abychom zvláště v tyto doby Marii ctili a za pomoc vzývali; nebo hrozí nám a je blízké nebezpečství, že bude pokoj porušen. Pokoj pak je nade všechno na světě. Proto přišel Kristus na svět, aby pokoj přinesl lidem dobré vůle — pokoj přál svým apoštolům; k lásce, k svornosti, ku pokoji jich často vzbuzoval. — Strašlivé to pomyslení na hrůzy války, jichž mnohdy naše ubohá vlast zakoušela, jak o tom čítáme v dějepise. Proto m. p. prostě Marii, aby Syn její, Bůh pokoje, nebezpečství války od nás odvrátil a srdce mocnářů k pokoji nakloniti ráčil.

Druhá potřeba obecná jest, aby dobrotivý Bůh úrodu zemskou dáti a zachovati ráčil. Již po kolik let bylo veliké sucho, zvl. pak vloni pro sucho byla v mnohých krajinách neúroda a odtud povstaly mnohé nedostatky, zvl. chudých trápí bída a nouze. — Letos nám sice lepší naděje kyne, však ale všechna úroda je v rukou Božích, jenž dává i bře, požehnává a tresce. Proste tedy Boha, aby osení naše na přimluvu Marie P. chrániti ráčil škodlivých mrazů, přílišného sucha i mokra i všeliké pohromy.

Mimo to každý z vás n. p. má své zvláštní potřeby, mnohé snad tíží nedostatky, nemoce, ztráty a jiná soužení. Tudy k Marii se utíkejte, anaz jest pomocnice křes-

tanů a pomocnice všech zarmoucených; prostě, by vám u svého Syna pomoci a útěchy vyžádala neb alespoň sv. trpělivosti, bystemile snášeli, co je člověku sice nemilé, protivné, ale prospěti může duši k spasení. —

Ovšem třeba, bychom ochrany a přímluvy Mariiny byli také hodni. Proto následujte Marii v ctnostech, zvl. v pobožnosti, v pokoře a trpělivosti.

Že pak všickni lidé jsme hříšníci, složte v chrámu Marii zasvěceném všechny své poklesky a hříchy a učínte před obrazem jejím pevně předsevzetí, že chcete od této chvíle činiti upřímné pokání. — Pak můžete se nadíti, že Maria vyslyší prosby vaše, že vyžádá vám, co bude ku blahu a duši k spasení. Nuže putujte d. p. pod ochranou Marie ve jmenu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Řeč II. r. 1867 po válce.

Nábožní poutníkové! Právě tomu je rok, co mnozí z vás jako dnes ubírali se do Církvice na pouť. Čeho jsme se tehdy obávali, stalo se. Válka, jež tehdy hrozila, skutečně vypukla. Mnohé krajiny drahé vlasti naší byly spustošeny od nepřítele, lid byl o svůj majetek oloupen, zubožen. — Ano Bohu nebeskému se vidělo navštívit nás trojím soužením najednou. Po válce povstaly nakažlivé nemoce a ježto úroda byla zmařena, ubohý lid souží mnohde drahota, ano i hlad. Těžké to kříže! Proto církev zvláště v ty doby úpěnlivě volala: Od moru, hladu a války — vysvoboď nás Pane! A Pán ukázal svou moc. On, jenž mohl trestati těžce, přísně: na jevo dal svou lásku, své milosrdenství. Války vřava brzo umlkla, i nemoce dlouho netrvaly a k umírnění hladu, bídy Bůh mnohá srdce lidská povzbudil k útrpnosti. Ten, jenž raní, zase hojí a nedopustí více, než člověk může snést; ano co daremní, zlí lidé sobě a jiným připravují, umí v čas odvrátit, zmírnit, k dobrému obrátit.

Po bouři bývá jasno, po noci nastává den; utrpením přichází se k oslavení. — Pravda tato je zvláště patrna na Marii, matce bolestné. Maria jest v skutku matka bolesti. Představte si náb. poutníkové, Marii, — jak v Církvi užíte na obraze, — ana modrým pláštěm, v barvě smutku jest oděna; v tváři jeví se výraz největší bolesti, již nelze vysloviti, bolesti jako moře hluboké. — Již od té doby, co stala se matkou Spasitele, musela Maria trpěti. Čítá se sedmero bolestí. Jaká to bolest, když M. před porodem v Betlémě hospody nenalezla; když s dítětem do Egypta musela utíkat, když Synáčka svého po 3 dni v Jerusalemě hledala. Jakou bolest

musela mítí, když jediný Syn její byl nevinně pronásledován, z nenávisti jat, k smrti odsouzen, ukřižován! Jakou bolest cítila v srdci svém, když Jej sprovázela na Kalvarii, když stojíc pod křížem umírali ho viděla! když tělo mrtvé na svém lůně držela! Protož obrazně řečeno, srdce její meč pronikl. Rekněte N., zdaliž bychom mohli zůstatí bez citu, bez žalosti, bez útrpnosti k Marii! — Však jako Kristus k ženám, volá Maria k nám: Neplačte nade mnou, ale nad sebou a nad syny svými! Kdo spůsobil Marii takých bolestí? Kdo byl příčinou, že Syn její Kristus musel trpěti na kříži? Ovšem fariseové a zákoníci Jej nenávidíce lid popudili, kterýž nevděčně smrt jeho žádal; vladař nespravedlivý jej odsoudil a katané ho ukřižovali. Však ti všickni byli jen nástrojové; my pak vlastní jsme příčinou, hříchové naši jsou vinni smrti Kristovy i bolestí Jeho Matky. Nepravosti naše P. Ježíš nesl a hříchy svými znova ho křižujeme, znova Marii bolesti působíme. — To stále na paměti mějte a hříchů svých skroušeně litujte! — Než pozvedněte důvěrně zraky k Matce Bolestné, k níž putujete, vizte, jak jest laskavá, dobrotivá! Ona k našemu prospěchu, k našemu spasení vydala Syna svého na smrt, pro nás hotova byla sama se obětovati. Jaká to láska, jež nás zavazuje k díkům a k opětné lásce! Proto n. p., Marii P. vždy vroucně milujte a z vděčnosti a lásky své srdce i celý život svůj jí obětujte.

Maria, Matka Bolestná utrpením přišla k slávě, neb od svého Syna vzata byla do nebe. Však i tam v slávě nebeské nás miluje, jako když na zemi přebývala, lidi milovala; tam u svého milého Syna za nás oroduje, za své ctitele se přimlouvá. Onať, jak sv. církev ji nazývá, jest pomocnice křesťanů, potěšení všech zarmoucených. Onať i naší matkou, k níž ve svých potřebách jako dítky k matce pozemské utíkati se smíme. Protož i vy, n. p., k Marii se utíkáte, k Matce B. chvátáte. Ovšem byste jí mohli své úzkosti také doma postěžovati; Bůh vševědoucí všudy naši modlitbu slyší; však kdo vám může mítí za zlé, že své útočiště běrete tam, kam již nábožní předkové vaši putovali a kde jste i sami před oltářem Marie M. B. snad nejednou pomoci si vyžádali, neb alespoň úlevy a útěchy pocítili? Tam tedy s důvěrou putujte, tam před oltářem Marie Panny vroucně a nábožně se modlete. Tam všechny své potřeby pro tělo i duši Marii skroušeně přednešte. Tam sebe i své rodiny, naše město i spoluobčany, naši ubohou vlast i své krajany, — nás všechny v ochranu Marie po-

roučejte A Marie oslavená matka Bol. zajisté neoslyší vaše prosby a vyžádá u Boha, u svého milého Syna, co vám bude ku prospěchu pro časnost i věčnost. Amen.

Řeč Jeho Eminence,

nejdůst. p. kardinála Bedřicha knížete Schwarzenberga

na valném sjezdu katolíků Rakouských ve Vídni dne 3. května t. r.

(J. Eminence požádán předsedou, aby se slova ujal, vystoupil vítán jsa hlučnou pochvalou a potleskem na řečníště.)

Za těchto dnů bylo promluveno nejedno slovo, jež svědčí o spůsobilosti řečnické, o známosti věci, o svaté nadšenosti a rytířské mysli. Avšak důležitější než slova jsou život a skutek. — Byl jsem pozván, abych o tom promluvil, kterémužto pozvání několika slovy vyhověti chci.

Mnoho pozornosti bylo věnováno škole a vším právem; nebo škole náleží budoucnost časná, ba i věčná. — Škola má to dáti a vykonati, čeho rodina, čeho rodičové úplně docíliti nemohou; rodina však má doplniti, co škola započala, co škola jenom z části vykoná. — Soulad, souhlas musí býti mezi školou a rodinou; roztržka mezi oběma nevede k blahu, nýbrž ku škodě mládeže, k neblahé budoucnosti.

Z toho jde již na rozum, že beznáboženská škola líbiti se může jenom beznáboženské rodině (výborně!) a že beznáboženská škola vyhověti nemůže víře věrné rodině a že ona, nucena-li jest dítky své tam posílati, bez obavy jich tam nepošle. (Živá pochvala.)

Musí-li rodičové posílati dítky své do školy beznáboženské, jsou tudy tím více povinni nad tím bdíti, co děti ze školy domů přinášejí. — Kdo tak šťasten jest, že pamatuje, kterak jeho rodiče vřelý podíl brali na vyučování, kdo se upamatovati může, jak starostlivě rodiče si volili učitele, jak se často vyptávali, jak na vyučování a při veřejných zkouškách podíl brali, kdo tak šťasten jest, že si na to vzpomínati může, ten zajisté také rád naplní povinnost, aby nad výsledky školy bděl, a těch, jenž jeho péči svěřeni jsou, častěji se vyptával, co ve škole se dálo.

Nyní pak za našich dnů budou se tím více dotazovati, ješto veřejné zkoušky již přestaly. Povinnosti rodičů jest, aby pokud možná učitele poznali, v učebné knihy nahlédali, úkoly prohlédali a častěji se tázali, co ve škole se děje, a když by jim něco nápadným býti se zdálo, mají po tom pátrati

a opět pátrati a snažiti se, aby seč jsou odpomohli. Není-li ale pomoc nikterak možná, pak jest na bíledni hrozná odpovědnost, kterou státní moc na se bere nucenou návštěvou školy (živá, dlouhou trvající pochvala a potlesk); i sebe lepší škola nemůže rodinou nahrazena býti, i sebe lepší škola nemůže bez vlivu rodičů a rodin prospívati. — Co prospěje, když děti v křesťanských školách leccos čtou a slyší, čeho na rodičích nenalezají? Co prospěje, když děti ve škole k modlitbě jsou přidržovány, vědí-li, že rodiče se nemodlí; co prospěje, když školní mládež se vodí na služby Boží, nemůže-li se upamatovati, že by rodiče služby Boží navštěvovali a si jich vážili? I nejlepší škola nemůže rodinou býti nahrazena: ona musí býti doplněna a nejpevnější základ křesťansko-náboženského života jest nenahraditelný klenot — náboženství matčino! (Živý, trvalý souhlas a potlesk.)

Jenom tehdáž může škola působiti, když děti vidí, že rodiče na škole podíl berou a z ní radost mají. Když při všem, co ve škole bohumilého slyší, říci mohou: tak smýšlí, tak mluví, tak jedná otec, matka, rodiče, bratři i sestry, představení. Spolupůsobení je třeba, jinak není žádného zdaru.

Když otec, zámožný otec dítěti řekne: tyto drobtý sebeř, važ si daru Božího, tu učí se dítě modliti se za chudého i bohatého: Pane, chléb náš vezdejší dejž nám dnes! (pochvala) a když děti ještě za pozdějších let se rozpomínají, jak jejich rodiče v dny nedělní a sváteční leckteré jinak dovolené vyraženi si odepřeli, aby podřízení a služební nezanedbali služeb Božích, jak sobě odepřeli cestu, hon, výlet, aby sluhové nemuseli bez potřeby konati těžké, služební práce; tu se v srdce dítek hluboko vštěpuje a hluboko vštípena ostává úcta přikázání Božích a církevních. Křesťané učí se v sloužícím ctíti netoliko sílu pracovnou, nýbrž duši nesmrteľnou. (Pochvala.)

Když ve svaté době velikonoční otec rodiny své milé, dítky i přináležející, kolem sebe shromáždí, aby společně vykonali sv. zpověď velikonoční, když děti vědí, že rodiče několikrát do roka sv. svátosti přijímají: jest tím pro rodinu položen základ posvěcování sebe. (Pochvala.)

Když v domě křesťanském se netrpí a nekolují listy hanlivé, ve kterých vše, co počestného, svatého a slušného jest, se snižuje; když se dítkám zapovídá takové listy čísti a prohlížeti, vkládá se tím v srdce dítěte símě počestnosti a čistoty a když rodičové a starší bratři i sestry mlčeti poručí

tomu, jenž drze se odvážil u přítomnosti dětí něco neslušného promluvit, jest tím v mládeži upevněn základ čistoty srdce, ona pak dorůstá k patření Boha, dům a rodina ta jest vřdcem, bránou k nebesům. (Pochvala.)

Znal jsem rodinu a znám ji posud, kdež roznemůže-li se někdo z domácích, a byt byl poslední služebník aneb nejnižší děvečka, otec a matka rodu se starají, aby vše pohodově bylo, čeho péče těla vyžaduje (pochvala), o lékárnu i lékaře, o posluhu i obydlí pro nemocného jest postaráno. Avšak ani na péči o blaho duše se nezapomíná. Domácí pán (hospodář) a obzvláště domácí paní (hospodyně) stará se mateřsky o povolání kněze, aby nemocného připravil ku přijetí svatých svátostí, a vstupuje-li správce duchovní s nejsv. Svátostí do domu, klečí tu u dveří domu otec rodiny s paní a dětmi a příslušníky k uvítání Toho, jenž pod spůsobou chleba jeho dům svou návštěvou potěší ráčil (hlasná pochvala) a všichni provázejí Pána ve spůsobě chleba až k nemocnému a po svatém úkonu až ke dveřím domu, a otec rodiny prosí o požehnání pro sebe, pro svoje, pro dům a domácí.

Když dům, v němž slovo Boží se hlásá a obět mše svaté se přináší, od věřících nejenom se navštěvuje, nýbrž i ošetřuje a ozdobuje, když najmě utlá ruka ženská, které nebyloby třeba pracovati, obětuje čas i práci, aby oltář i roucho kněžské ozdobila, když se spolky zakládají mezi paními, aby chudé kostely svatou ozdobou okrášlily, naplňuje se heslo královského proroka: „Miluji okrasu domu Tvého, Hospodine!“ A dává-li se mladistvým křesťankám navedení, aby na okrase kostela pracovaly, vzbuzuje se v nich myšlenka a touha, aby samy jednou byly okrasou, ozdobou křesťanské obce. (Pochvala.)

Abychom památku zemřelých ctili, žádá od nás lidskost a zvyk všech národů; křesťan však ctí zemřelé netoliko okázalým pohřbem, nýbrž on se připojuje k modlitbám Církve a k oběti mše svaté a když výroční dnové zemřelých spoluoudá, když úmrtní dnové v roce opět se vrací a tito dnové se neslaví pouhými rozmluvami a několika slzami, jež k zesnulým se vztahují, nýbrž společnou modlitbou s kněžími, přinášením oběti mše svaté, jesti to vyznáním víry v nesmrtelnost duše, v odplatu na onom světě, v obcování svatých. (Výborně.)

Když přední členové farní osady, když snad farní patron sám správci duchovnímu přimlouvá, aby missii pro lid konati dal, když ho k tomu povzbuzuje, pomáhá mu

k překonání leckterých předsudků a předpojatostí, které tu a tam ještě se vyskytují a když přední členové osady, když snad patron sám převezme výlohy za cestu missionářů, když správci duchovnímu, který snad na svou bídnu kongruu odkázán jest, přispívá, aby pracujícím missionářům pokrmu dáti mohl, a když výše postavení na osadě, když snad patron sám v missii se účastní, výklady poslouchá a s farní osadou svaté svátosti přijímá, tu má velký podíl v požehnání, které missie přináší, a jméno jeho bude žítí od pokolení do pokolení (výborně) a tímto spůsobem jest on učitelem křesťanské víry, on bere účastenství v kněžství a působí slovem a příkladem svým více, než nejeden učitel lidu nového věku, který opatřen jest všemi vysvědčeními. (Pochvala.) Takových patronů mám v diecési své více než jednoho.

Uzavřeno bylo v těchto dnech, oddanost k Církvi katolické dávati na jevo obzvláště účastenstvím v osudech našeho svat. Otce. Vyzvání byli jsme k milodarům pro toho, jenž v pravdě za našich dnů již jen z almužen stádce svého žije (výborně!); byli jsme vyzvání k dárkům. — Dáti jest záslužno, ještě záslužnější jest sbírat. Pro bohatého není dárek žádnou obětí, ale sbírání jest pokořením sebe, jest prací, při které zakouší i zámožný, že snáze jest dávati, než přijímati (výborně).

Nesmím mlčením pominouti ještě následujícího. Když před několika roky paní pražské všech stavů se chystaly, chtějce u dveří chrámových sbírat pro sv. Otce, tu ozvaly se pověsti, jakoby těm dámám hrozilo nebezpečí, že budou pohaněny, zneuctěny. Výstrahy se ozvaly a domluvy, aby se v nebezpečení to nevydávaly.

Bylo-li to těmi výstrahami dobře míněno aneb nedobře, nechci rozhodovati, ale jedna z oněch dám*) — ona již v Pánu zesnula — na svícen postavena dary ducha svého i úřadem muže svého, odvětila: „Kdybych u dveří chrámových sbírala a některý z těch nekáránců mně políček dal, řekla bych: Zaplať Pán Bůh!“ Tu zvolal bych s básníkem, že statečnost a věrnost matek obrodí se jednou v synech. (Pochvala.)

Končím; nebo ještě jiní mají mluvit, ale ještě jednou volám, pevný základ křesťansko-katolického života jest rodina, jest dům, domlouvání, příklad rodičů. Když toto víc a více bohumile bude se povznášeti a když pak jednou i státní zákon v souhlas

*) Kněžna Montenuovo, roz. hraběnka Batthiany.

vejde s přesvědčením občanů, pak blaze katolíkům v Rakousku. — (Hlučná, dlouho trvající pochvala, potlesk a volání slávy.)

Mluva lásky.

Kdož v pravdě druha svého
a věrně miluje,
vždy o něm, co je ctného,
rád jiným zvěstuje.

Zlé pakli na něm spatřím,
jej — lze-li — omlouvám,
„až zbloudil jeden z bratrů“
dí, „dnes on, zítra já.“

Když skutky druhů tepe,
jsa s nimi v rozbroji,
zanechá vášně slepé,
jež raní, — nehojí.

Ne zhanbit jeho činy,
svou řečí směřoval,
však přimět k znání viny,
to za úkol si vzal.

J. Ř.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.
(Pokračování.)

Druhou známkou lichosti církve ruské jest její lhostejnost u víře. Kdokoli četl a pochopil evangelium, ví, že jest víra základem náboženství a že nejpodstatnější podmínkou, aby se kdo stal křesťanem, jest věřiti bez zdráhání a bez výminky všechny pravdy, které Kristus ráčil zjevit. Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude (Mr. 16, 16.). Kristus těmito slovy přičítá spasení víře, z té příčiny, že, ačkoli víra bez skutků ku spasení nedostačuje, ona předce jest základem a oživujícím kořenem všech dobrých skutků a že jest ostatně nemožno, věřiti tak, jak Spasitel žádá, nejev-li se tato víra skutky. Také vidíme, s jakou horlivostí vštěpovali apoštolé víru v srdce věřících, jak pečovali, aby je uvarovali všelikého bludu u víře, jakou bedlivost, ráznost ba přísnost jevíli, kdykoli jim bylo odloučiti od sboru věřících ty, kteří se jali učiti článkům záhubným a čistému evangeliu protivným. Všemi spisy a všemi řečmi svými k tomu se nesli, aby věřící pečlivě zachovávali dar víry střehouce se svůdníků a falešných učitelů, kteří měli přijíti hlavně po smrti apoštolů. Nástupcové apoštolů zdědili po svých předchůdcích v úřadě jejich horlivost o rozšíření a zachování víry. Všemi spisy prvních učeníků apoštol-

ských vane víra co nejživější, spolu pak se znamená hrůza, s nížto utíkali všech bludů počínajících se tenkrát směle ozývati. Téhož ducha, ježž Kristus dal své Církvi, ona po všechny věky zachovala, o čistotu, o ryzost a celost víry dbajíc vždycky nejprvé. Jednání sněmů církevních, zvláště všeobecných, dokazují, že se prospěch víry vždy na první místo kladl a každý byl přesvědčen, že by větší pohroma nemohla Církve stihnouti než kdyby viděla měniti její učení. Takový duch vanul církvi Kristovou povždy; vizme, shledáme-li se s ním v církvi ruské.

Bez ostýchání mohu tvrditi, že v této církvi se jeví smýšlení přímo opáčné. Hojnost horlivosti o zevnější obřady, které jen potud užitečné jsou, pokud jsou ožiovány vnitřním smýšlením a úplná lhostejnost příčinou podstaty náboženství či víry, — tím se církev ruská označuje; kteréžto úkazy neušly nikomu, kdo si jich třeba jen dost málo všímal. Čeho se žádá, abych platil v náboženství ruském za člověka zbožného? Bez mála se mi ani nechce to pověděti aniž pak bych se opovážil pronésti, co v té příčině dobře vím, (abych se nezdál býti nespravedlivým a utrhačným), kdy byste vy sám neviděl, že nepřepínám mluvě pouhou pravdu. Má jisté náboženství tolik, kolik potřeba, a jest Rusem dosti dobrým, kdo časem navštěvuje chrámy čině tu obvyklé klonění, zachovává malou částku postů hojných a přísných a jde konečně o velikonočních ku přijímání; leda byste ještě přidal, nedělal-li veřejného pohoršení. Při tom, ať znáte pravdy náboženské aneb jich neznáte, ať věříte článkům víry s upřímným srdcem aneb si umyslíte u věcech víry řídití se svým zvláštním míněním, ba mějte si třebas názory protináboženské — přes to vše nepřestáváte prý míti náboženství. Vykonal-li kdo tyto zevnější povinnosti, není se mu báti, že mu snad zpovědník nažene ouzkostlivosti pro ty články víry, kterých nezná aneb kterých nepřijímá. Či-li jsou tyto věci smýšleny? Nejsme-liž toho svědky každý den? Vy sám jste poznamenal, že jedni věří v očištěc, druzí nikoliv, jedni praví vycházení Ducha svatého od Otce a Syna, jiní tomu odporují a zatím jedni a druzí jsou rovně dobrými Rusy, zachovávají-li ony výkony zevní, které jsem právě vyčetl. *)

*) Jistý Rus mi pravil u 1870: Jsem pravoslavným, ale tak jak bývají u vás pravoslavnými, s příděchem totiž protestantismu a s příkusem racionalismu. Velmi často je slyšeti Rusa, an praví: „Tohle věřím ono nevěřím,“ ač mluví o nejdůležitějších článcích své víry.

Rovně mohou svobodně smýšleti a mluvit o jiných člancích víry nepotřebující se báti, že by je kdo proto znepokojoval. Jest mezi Rusy sekta, jejíž oudové se zovou „rozkolníky“; nevím kterými články se rozeznávají od těch, jenž se nazývají pravoslavnými; vím však, že vracějící se do církve ruské, tito rozkolníci nepotřebují opraviti své smýšlení náboženské, bývající toliko přidržování, aby navštěvovali chrámy ruské a si odbyli velikonoční přijímání. V církvi katolické odepírány svátosti Jansenistům, poněvadž učili bludům u víře, ačkoli se nikterak od víry odloučiti nehodlali. A v Rusku naopak nutí k účastenství ve svátostech ty, o nichž se ví, že u víře bloudí, což nikterak nemůže býti ke cti tomuto náboženství. Není-liž to patrným důkazem, že na víru nekladou žádné váhy? Biskup Platon uveřejnil spisy, zahrnující v sobě bludy; přes to však je považován za veliké světlo v ruské církvi, ba nikomu ani na mysl nepřišlo, aby jeho spisům cos vytýkal. Z nevědomosti-li či ze lhostejnosti mlčeli ostatní biskupové? Myslím, že i nevědomost i lhostejnost tím byly vinny; nad to pak se báli vzbuditi nějaké kramoly v církvi ruské, která raději všecko snáší, než by se dala vyrušiti ze svého falešného klidu. O té zaslepenosti! Uvěříte-li, že týž biskup Platon*) se jal vydávati za důkaz pravdy náboženství ruského tento tichý klid či raději tento spánek smrtonosný, ježž já pokládám za nejpatrnější důkaz, že ono náboženství není náboženstvím Kristovým? Dle tohoto učitele církev ruská velmi vynikla nad církví latinskou tím, že tou dobou, co církev latinská rozdrobena byla početnými sektami za posledních tří století, církev ruská se těšila hlubokému a stálému pokoji. I zdá se mi, jako bych slyšel ochrnulého, an chtěje dokázati, že jest úplně zdrav, odvolává se k necitelnosti všech částek svého těla. Za touž cenu snadno bylo i církvi latinské zjednati si podobný mír. Mohla jen nepřekážeti věroučnému rozumování Lutheru, Kalvínovu, Janseniovu a jiných učitelů téhož rázu a počítala by ku svým nyní ještě ty, které vyloučila a které my

známe pode jmény lutheranů, kalvinistů, jansenistů atd. Spatřovali bychom, co nyní vidíme v církvi ruské, množství křesťanů spojených několika výkony zevnějšími, ale velmi dobře shodnými s největší rozmanitostí ve smýšlení i příčinou víry. Avšak neví-li biskup, že církvi Kristově jest trpěti a bojovati až na konec světa? Nečetl-li ve sv. Pavlu, že potřeba jest bludařství, aby víra pravých věřících vítězství slavila? Církev nemůže se těšiti pokoji, dokud její božský Zakladatel sám neučiní konec jejím bojům zvítězím nade všemi jejími nepřátely. Až do tohoto šťastného okamžiku povinna jest ustavičně býti ve zbraní, bojujíc bez přestání a čekajíc, jak nepřátelé jeden po druhém na ni přicházejí — dávat jí příležitosti, aby vítězství slavila vždy nová a nová.

Církev Páně hrozně jsouc pronásledována za bez mála tři století a sotva jsouc sprostěna zuřivosti císařů pohanských, otcnula se potom v nesnázích jiných, ale neméně ukrutných. Mnoho sekt bezbožných, z ní vyšlých, nelitostně trhalo tělem Kristovým; odrodili její synové vzbouřivše se proti své matce, ubližovali jí více než tyraní sebe krutější. Vzdychajíc nedivila se tomu, vědouce, že jest jí souzeno trpěti zevnitř (II. Kor. 7, 5.) až do skonání světa dle příkladu jejího Zakladatele, jehožto život byl nepřetrženou řadou trápení a pronásledování. Tvrdí-li Platon, že pokoj církve ruské jest důkazem její pravosti, mohl by si též zpmenouti, že z lůna církve řecké, která tehdáž byla krásnou částí církve katolické, vyšla většina bludařství v prvních stoletích církve. Věděl dobře, že Arius, Nestorius, Macedonius, Eutyches byli příslušníky církve řecké; v této církvi rozšiřující své bludy a nacházející přívrženců ale ovšem potkávající se i s horlivými odpůrci, kteří s nemenší zmužilostí nežli výsledkem za církev bojovali. Tolikéž věděl, že sv. Athanáš, sv. Jan Zlatoústý, sv. Basil, sv. Řehoř Nazianský i sv. Řehoř Nyssejský, tito výtečníci církve katolické, kteří církev řeckou velmi oslavili, nemyslíli, jako on, že by pokoj na tomto světě byl znakem církve Kristovy. Kdo více trpěl, kdo byl krutěji pronásledován než tito velikáni? Kdo vytrvaleji a horlivěji, potíral bludařství všeho druhu? Kdo stál úsilovněji než oni o zachování čisté víry, kterou od apoštolů přijali, aby ji bez porušení svým nástupcům odkázali? Kterak po tom všem směl by Platon tvrditi, že pokoj v církvi ruské svědčí o její pravdivosti a že nepokoje, jimiž církev latinská

*) Petr Levčín, nazýván klášterním jménem Platon, narodil se dne 29. června 1737 a zemřel dne 11. list. 1812. Byl synem chudého kněze, později vesnickým farářem nedaleko Moskvy. Kateřina II. povolavši ho ke dvoru světila mu náboženské vyučování svého syna Pavla velkoknížete. Později se stal arcibiskupem Tverským, r. 1775 arcibiskupem Moskevským. R. 1787 udělila mu císařovna název metropolity. Sebraných spisů jeho jest dvacet svazků.

byla zmítána, jsou důkazem, že tato církev není církví Ježíše Krista? Nevidí-li jak křivdí této církvi řecké, k nížto se mní patřiti a která nikdy nebyla krásnější, nikdy světlejší, nikdy slavnější, nežli tenkrát, když jí bylo zakoušeti odporů nejmocnějších? Dlouhý pokoj spíše o bludu svědčí než o pravdě. Ten, jenž nazván jest lhářem od počátku a jenž v pravdě nestál (Jan 8, 44) na pokoji nechává blud, jehož se mu není nic báti: nikdy však neustane odporovati pravdě, pokud mu ovšem Hospodin nepoloží mezi. Jistou měrou jest s církví vůbec tak, jako s jednotlivým člověkem zvlášť. „Všickni, kdo chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protivenství trpěti budou.“ (II. Tim. 3, 12.) Na zemi cnost musí trpěti, ovšem církev bez utrpení nemůže býti. Máme tedy v církvi katolické zač Bohu děkovati. Souží-li nás mnohá strast způsobená různými sektami věků novějších, nalezáme za to mnoho útěchy v horlivosti, s nížto naši pastýřové potírali bludy, v pevnosti a ráznosti, s níž uměli z lána církve vylučovati ty, kdo ji pohoršovali svým učením záhubným. Církev římská dokázala, že uměla zachovati téhož ducha, který za časů Athanašů, Zlatoústců, Jeronymů, Augustinů oživoval obě části stáda Kristova. Ona dokázala, že za posledních dob jest bludu rovněž tak nepřístupná, jako se mu uměla protiviti za nejkrásnějších dnů křesťanství. Naproti tomu ať Rus, věda, čím byla druhdy církev řecká, již on nyní se domnívá příslušet, si povzdychne, vida, veš se proměnili domnělí nástupcové oněch ohnivých víry obranců, a nechat zkoumá, nejsou-li nynější biskupové ruští podobni pastýřům israelským, přirovnávaným v Písmě němým psům, poněvadž se neozývají ani proti nepořádkům, jichž jsou svědkové ani proti bludům, jimiž se kazí jejich péči svěšené stáde. Nebývá odboje ve státu, kde není vlády, nýbrž bezvládi. Podobně nepovstávají sekty v takové církvi, kde každý její oud věří co se mu líbí, kterážto smutná svoboda jest neklamným znamením žalostného úpadku této církve.

Třetí známka lichosti: nevědomost duchovenstva ruského. Právě se v Písmech svatých, že kněží budou ochránci známosti (Boží) a že se národové k nim budou obracet, aby poučení byli o zákoně. To slušno jest; neboť kde jinde má býti věda, vědomost totiž věcí Božích, ne-li u těch, jež Hospodin ustanovil prostředníky mezi sebou a svým lidem? Ke komuž, chtěje poznati zákon, se obrátíte leda k těm, jimiž Hospodin svěřil důležitý úřad, aby o zákoně

jeho přemýšleli dnem i nocí, majíce jej vykládati a nad jeho zachováváním bděti? Myslíte-li, že by mohla církev Kristova tak býti opuštěna od svého Zakladatele, že by v ní nebylo známosti zákona Božího? Zda by to patrně neodporovalo slibu, jímž se Kristus zavázal ostatí se svou církví až do skonání věků? Více na odsouzení ruské církve není potřeba; známost zákona se tu nespátňuje, což jest věcí tak známou, že mi není ani přitáčetí důkazů o svrchované nevědomosti duchovenstva této církve. Mluvím o kněžstvu vůbec a nečině výjimky žádné byl bych ovšem nespravedlivým; leč malý počet výjimek nestačí dokonce, aby tuto patrnou známku lichosti smazal. I v jiných jednotách ba i v samé církvi katolické bývá ovšem nevědomých kněží: nikdo však nebude chtíti upírati, že kněžstvo katolické vůbec jest vzdělaným. Rovněž jest pravda, že ve všech zemích katolických se duchovenstvo bez odporu klade mezi třídy nejosvěcenější, často i ve vědě lidské; naproti tomu není v žádné jiné společnosti křesťanské duchovenstvo tak nevědomé, jako duchovenstvo ruské. Kde že jest chrám ruský, kde by se mohli věřící poučiti o svých povinnostech a o pravdách svého náboženství? Sotva takových míst nalezneme několik ve hlavním městě a v několika málo jiných městech císařství celého. V ostatní ohromné zemi vězí lid v hluboké nevědomosti, neznaje pravd ku spasení potřebných, máje kněze tak nevědomé, jak nevědomým jest on sám. Uznáme-liž za služebníky Páně takové kněze, kteří nejen nemohou učiti své svěřence zákonu Božímu, neznají ani svých vlastních nejpřednějších povinností? Jak jest žalostným osud tolika milionů lidí, jenžto za vůdce na cestě spasení mají slepce, kteří dle slov evangelia s sebou je v propast vedou! Naskrz nic těmito slovy nepřepínám, jelikož mi každý, kdo jen málo na Rusi pomeškal a nevyšimavým nebyl k svrchované této nevědomosti duchovenstva ruského i u věcech náboženství, ochotně přisvědčí. Přes to však nemohu nepřičiniti některých důkazů chtěje vám připomenouti zvláště jeden přesmutný následek této neznalosti ruského kleru. Tím, tuším, ve vás vzbudím živou soustrast s těmi, kteří jsou takového neštěstí obětmi, zároveň pak vy budete Bohu děkovati, že dav se vám naroditi v pravé církvi uchránil vás podobné nehody.

Víme z evangelia, že Kristus Pán, dávaje apoštolům a v jejich osobě všem kněžím nového zákona moc hříchy zadržovati říka: Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí

se jim; a kterým zadržíte, zadržány jsou (Jan 20, 23). Odtud jde, že kněží nového zákona, obdrževše moc odpouštětí a zadržovati hříchy, povinni jsou, užívati této moci s patřičným rozdílem, rozhřešující ty, kdož jsou té milosti hodni, a zadržující rozhřešení tomu, koho soudí býti nehodným. Zasedaje kněz na soudní stoličce pokání soudcem jest, máje po dobrém uvážení věci vynésti rozsudek; na ten konec se musí kajicník vyznati ze všech hříchů, jimiž obtěžen má svědomí své; kněz pak slyšev zpověď celou a ujistiv se o stavu kajicníkově má jemu dáti anebo zadržeti rozhřešení, uznáv jej hodným či nehodným této milosti. To vše jest patrné; nebo, kdyby tomu tak nebylo, nýbrž kdyby kněz musel dáti rozhřešení všem bez rozdílu, kdokoli by o ně žádat přišli, prázdnou, bezvýznamnou by se stala moc, jížto byli oprávněni apoštolé a jejich v kněžském úřadě nástupcové, aby hříchy též zadržovali. Znáte tak jako já způsob, jímž se konává přijímání velikonoční a Rusové sami se v tom shodují. Nebojím se, že mne z nepravdy obviní, řeknu-li, že jest málo jejich kněží, kteří by ne snad žádali zpovědi celé a podrobné, nýbrž kteří by dovolili svým kajicníkům vyznávat se podrobně ze svých hříchů. Většinou přestávají na několika málo otázkách, k nimž odpovídá kajicník „ano“ nebo „ne“; druzí, zaslechnuvše počátek zpovědi, přerušují kajicníka, spěchajíce mu dáti rozhřešení a já pochybuji, žeby se komu v celé církvi ruské i jen jednoukrát o velikonočních odepřelo rozhřešení; ač ovšem si nelze pomyslit, že by všichni dostatečně byli spůsobilí, aby se jim rozhřešení mohlo dáti. Vím o lidech, kteří ač veřejně ve skutečích zločinných trvati nepřestávají, slavným přes to způsobem odbývají si velikonoční přijímání.

Zatím ovšem jest známo, že předními podmínkami hodného rozhřešení jsou upřímná lítost a dobrý úmysl; v jistých případech jest kněz povinen žádati důkazů upřímného pokání a odložiti rozhřešení až by nabyl jistoty. V církvi katolické považujeme za trestuhodné provinění, aby kněz dovolil veřejnému hříšníkovi přiblížiti se k stolu Páně dokud by nezanechal pohoršení a nedal důkazů patrných o nápravě života. Zákony církevní a kánony sněmů velmi přísné jsou v této příčině rovněž i výroky svatých otců. Kdo by přistupoval, dí Jan Zlatoústec, ku stolu Páně, jsa nehoden, odvráťte ho a byt měl na hlavě korunu královskou. Tímto pravidlem se řídí církev katolická, nepřipouštějíc ku sv. přijímání ani panovníků, pohoršení-li dává jejich život. Kteroužto pravdu nepře-

stávají opakovati věřícím, kteří jsou tou měrou o tom poučeni, že chování pohoršlivé vylučuje z účastenství večeře Páně, že se zřídka kdy veřejný hříšník odváží povinnosti velikonoční nezanechav dříve toho, čím dával veřejné pohoršení.

Ale nejen veřejní hříšníci se vylučují z rozhřešení i tajní, kteří ve hříšných zvycích prodávají, škodu bližnímu učiněnou napraviti nechtějí, shledávají taktéž neuprositelným zpovědníka katolického, ješto každý kněz katolický ví, že jako sluha Krista Pána a jako Jeho náměstek v soudní stoličce svátosti pokání jen takový rozsudek může pronést, aby byl schválen Ježíšem Kristem, a poněvadž jest patrným samo sebou, že Kristus nemůže odpustiti hříšníkovi, který vyznává se ze svých poklesků, nejeví rozhodné vůle, že se bude hříchu chrániti. Slovem, evangelium nás učí, že jsou kněží rozdávací tajemství Božích, že mají býti rozdávací věrnými a že jest jim zakázáno metati perly před svině, to jest, přísluhovati svátostmi těm, kteří jsou jich dozajista nehodni. Kněží ruští, udělující rozhřešení všem, jenž přicházejí o ně, bez rozdílu, ukazují, že nesmyslejší právě o posvátné moci dané služebníkům nového zákona a jejich neomluvitelná nevědomost týkající se hlavního výkonu jejich úřadu jest zřejmým důkazem, že nikoli nejsou z těch, jímž Kristus Ježíš slíbil ustavičnou pomoc svou.

Čtvrtá známka lichosti: nevážnost duchovenstva ruského. Třeba poznamenati, že tato známka přísluší výhradně náboženství ruskému; nebo víme, že po všechny věky a ve všech náboženstvích, nevyjímaje ani pohanství, se kněžstvo těšilo veliké vážnosti. Arciř, kterak by možná bylo přiznávat se k nějakému náboženství a nectíti těch, kteří jsou jeho hlasatelé, které jest třeba považovati jako vykladatele vůle Boží, jako prostředníky mezi Bohem a lidmi? Bývá s velikým podivením všem cizincům, přicházejícím na Rus, jak sníženo jest tam duchovenstvo. Ani zde netřeba se sháněti po důkazech, an úkaz ten vůbec jest známý. Kdyby však předce některý Rus jal se jej popírati, aneb aspoň tvrditi, že se v té příčině nesnáší s veřejným míněním, bylo by ho snadno usvědčiti, že se sám klame a že smýšlí jako ostatní jeho krajané. Otažte se některé osoby stavu, jak říkají, urozeného, vznešeného, která jest velmi zbožná a na pohled plna vážnosti a uctivosti ke svým kněžím; optejte se jí, zda by chtěla míti svého syna knězem a uslyšíte, že by znectěn byl její syn, vstoupiv do stavu, k němuž ona předce

se míti praví úctu a vážnost. Na Rusi se duchovenstvo výhradně skládá z nejnižší třídy lidu, sdílejíc s ním nevážnost a opovržení. Smíme-li sobě pomyslit, aby Bůh, uštědriv mnohých předností cti a pravomoc kněžstvu starozákonnému v nevážnosti chtěl míti pravé kněžstvo zákona nového? Nepadá-li pohrdání sluhou náboženství na samo náboženství? Ve všech zemích katolických bývají kněží ctěni, jak toho vymáhá vznešenost jejich služby, počítáni jsouce k prvním třídám státu. Není rodiny vznešené ba ani královské, která by sobě nezakládala na tom, že z ní vyšli služebníci oltáře; a neslušno si mysliti, že tak učinili pouze po vysokých hodnostech církevních toužíce, bývající často jen prostými řeholníky anebo konající dílo apoštolské jako misionáři, čehož příčinou jest, že jsou v církvi katolické přesvědčeni opravdu o důstojnosti kněžství, ctíce bez rozdílu všechny, kteří této hodnosti došli.

Nejsou ovšem vyloučeny z této vznešené služby osoby ze třídy lidu; připomínány však bývají toliko ti, kdo se pečlivým vychováním vyšinuli k vyšším třídám lidské společnosti. Kterážto vážnost vzdávaná duchovenstvu katolickému spatřuje se i tam, kde nevyznávají téhož náboženství. A jest věcí zvláštní, které jste si nepochybně i vy všimnul, že Rusové sami prokazují vůbec kněžím katolickým větší čest nežli svým vlastním. Nejsou-li takto přinuceni vyznávati, že v oněch shledávají pravé služebníky Kristovy? Aby se ospravedlnili z toho, že berou své duchovenstvo z nejnižší třídy, řeknou snad Rusové, že v tom následují samého Spasitele, který si apoštoly povolal z nejnižší vrstvy lidu. K čemuž hned odpovídáme, že není pravda, že byli všichni apoštolé obráti z nejnižší vrstvy lidu: svatý Bartoloměj, sv. Pavel a jiní nebyli z této třídy; někteří byli dokonce jakožto příbuzní Páně, z rodu královského. Bez pochyby, vybíraje z rozličných stavů lidské společnosti apoštoly dal nám Kristus na srozuměnou, že žádná třída lidí není vyloučena z nového kněžství ale že tento úřad posvátný sbližuje všechny třídy a rovnou měrou všechny ctí. A kdyby i byl Kristus výhradně si vyvolil apoštoly z nejnižší třídy lidu, bylo by nepřipadným odtud souditi, že se má kněžstvo na ni po všechny věky obmezovati. Božský Zakladatel křesťanského náboženství měl docela zvláštní příčiny, proč si takové muže za apoštoly povolával. Museli velký počet svých apoštolů vyvoliti mezi chudými, nužnými a v lidské společnosti nejnižší stojícími, poněvadž založení církve křesťanské bylo dílem Božím, v němžto se moc

Boží ukázati měla v celé své síle. Chtěl přemoci lidskou pýchu pokorou, moudrost lidí prostotou, násilí slabostí a trpělivostí, proto nemohl užívati podivuhodnějších ani vydatnějších prostředků. Jakmile však křesťanství zvítězivši nade všemi překážkami kladenými jemu světem i peklem, vidělo skláněti se před ním dřívější jeho pronásledovatele, jakmile nástupcové zapřísáhlých jeho nepřátel, purpurem ozdobeni a korunou královskou přišli se poklonit a pokořit ve chrámech křesťanských, pak muselo býti křesťanství ctěno; pak jeho služebníci, po dlouhý čas nenávidění byvše a pronásledováni, docházeti museli u národů úcty a vážnosti. Mnozí, vynikající rodem, úřadem, osobní výtečností stáli o čest, jaké propůjčovala služba oltářní a vzácnost duchovenstva rostla aneb se umenšovala vždycky dle toho, jaká byla víra a horlivost věřících. Všichni věřící, vyznávající tutéž víru, mohli se domáhati a docházeti i důstojnosti kněžské. Veskrz tak bylo i v onom dílu církve katolické, který byl znám pode jménem církve východní později církve řecké; duchovními se stávali příslušníci všech tříd lidské společnosti. Basilové, Zlatoústci, Řehořové, Athanašové nepocházeli z nejnižší vrstvy lidí. Odkud to, že za přítomna kdo mezi Rusy vznešeni jsou, pohrdají stavem, v němž velicí jejich výtečníci vyhledávali vyznamenání a cti? Odkud to, že nechtějí míti kněžími leda ty, kteří byli jejich otroky a kterých si bez mála více neváží, vidouce je oděny rouchem kněžským? Odkud to, že většina těchto sprostých ku kněžství ustanovených lidí netěší se aspoň takovému vychování, které by je spůsobilými činilo k úřadu tak vznešenému? Nikoliv, takové kněžstvo nemůže býti kněžstvem církve Kristovy. „Kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá,“ pravil Spasitel apoštolům. Nechať tedy prozírá Rusové konečně, aby viděli, že jediné katolické kněžstvo jehož oni sami nemohou si nevážiti, jest patrně jediným kněžstvem, jehož oudové jsou pravými sluhami Páně. (Pokračování.)

V Sahare.

Velkým, děsným písku mořem
pracné kráčí karavana; —
„jenom rosnou krupěj!“ s hořem
volá od Božího rána.

Nikde palmy ni potoku —
žhoucí písek, slunka paly
vysušily slzu v oku;
a poušť šíří se do dáli.

Po oáze v kraji širém
ani stopy. Mocný Bože!
Zdáli Sámum písku vírem
bouří, by všem vystlal lože.

V zem se sklání karavana,
v žhavou půdu hlavu kryje,
smutnou písní jako hrana
pěje sobě exekvije.

* * *

Dříměj sladce v písku klíně
karavano zasypána!
Dříměj siré ve cizině
až tě vzbudí příchod Pána.

J. Ježek.

Dědic koruny Karlovy.

Díl první.

XII.

Ode dne pohřbu Karlova podobal se Karlštejn víc a více klášteru. Čeled i rytíři plížili se prostorami jeho jako duchové bez jediného slova, na rtech bez úsměvu, s hlavami svěšenými, s tvářemi jakoby z mramoru a v srdcích s hlubokým zármutkem.

Byli to již staří sirotci, ti mužové s hlavami bílými, s vousem prokvětým, s kolikerem jizev na tvářích a s kolikerem brázd na čele!

Čeď karlštejnská hovořila hlasem tlumeným, toliko když se střídaly na hlídkách, ve branách a na hradbách strážě, rozléhalo se kotlinou volání hlasité, ale také vycházející z hluboka prsou rozžaleness.

Prevozník Příbora od té doby, co se vrátil z Prahy s dcerou svou, také mluvil ku podivu málo a vyšlo-li slovo z jeho rtů, spočívalo v tom hlasu jeho tolik nezvyklého zvuku, že se Bohunka pokaždé zachvěla a pokaždé s ustrašeným zrakem utkvěla na zachmuřené tváři otcově.

Prevozníku budňanskému našely ještě jiné myšlenky prouditi pod lebkou, než že česká země ztratila hlavu, český národ otce a chudina živitele.

„Tatíčku, — tys nemocen!“ ozvala se jednou Bohunka vidouc otce opět tak seděti s očima upřenými v jediný bod a na čele s mrakem pochmurných dum.

„Ty to přede mnou tajíš, ukrýváš a máš předce jen mne jedinou. Slyšíš tatíčku? Či nevěříš své Bohunce? A býval jsi k ní vždycky tak dobrý, tak laskavý!“

Dívka přiskočila k otci, vzala hlavu jeho do svých rukou a přitiskla ji prudce k tváři růmencovitým, jako by tím nachem

svěžíh lící chtěla zacerit vrásky otcovy a omladiti je.

„Ani sám nevím dítě, co mi to vstupuje do hlavy a co se mi to plíží k srdci jako had. Ale staré hlavě se nesmíš holka diviti. Ledacos přiházívá se a z tuní minulých dnů vystupují mnohdy příznaky, jež pokojnou chvíli kalívají a v prsa zarážejí jedovatým vanutím.“

„A kdyby ti tatíčku zasely do prsou nemoc a kdybych tu v té naší chaloupce měla sama zůstat?“

Dívka přivinula ještě těsněji ku svým tvářím hlavu otcovu a starý muž se nevzpíral. Náhle mu změklo to srdce jeho napohled utvrdlé a oči jeho, v nichž Bůh ví kdy objevily se naposled slzy, zavlhly mimoděk.

„Zažen tatíčku takové myšlení a ty příznaky zaklín hluboko, až na dno Berounky. Zaval je kamenem, aby nemohly více vyplouti na povrch.“

Před Karlštejnem zašveholily lovecké trubky a dole před první bránou a mostem zdvihacím ozval se bujarý smích.

Most byl spuštěn okamžitě; těžká, železem kříž na kříž pobitá vrata ve bráně otevřela se do kořán a do hradu vjelo k patnácti jezdců v rozmarném hovoru.

„Hotový klášter kartusianský, přísnější, než vystavěl královský náš děd na Ujezdě. Purkrabí mohl by být guardianem, druhý purkrabí superiorem a jak se ti holohlavci všickni jmenují. — A víte, čím my braši? My hříšníky, bídnými, ubohými hříšníky. Jedem si pro rozhrěšení a pro pokání!“

Tahle slova, jež v nepřetržitě proudou vyrojila se svěžími rtíky mladíka v zašedivém kožíšku, provodil okamžitě výbuch nevázaného smíchu.

„Vy kutny — vy že hlídači české koruny? — Vy že strážcové zemských pokladů? Do děr s vámi vy krtčí duše! — Pater guardian — purkrabí, nerozuměli jste?“

Zbrojnoši vyběhli z čeledníku, podívali se na mladého jezdce, a potom jeden na druhého v udivení.

Před hradem ozvala se náhle v pronikavém štěkotu celá smečka těch nejrozmanitějších ohařů.

Mladý jezdec trhl koněm a v několika skocích octl se u brány.

„Otevřeš okamžitě? Či nevíš, že když do hradu přijede král, že tu poroučí král a že zplesnivělé pergameny pro něho neplatí?“

Rytíř, kterýž měl hlídku ve bráně, neměl se jaksi k otevření těžkých, dubových vrat.

„Či král si má svůj hrad otevírat sám?“

A po zádech vrátníka svezl se bičík nemilosrdně.

„Tvá Milost ráčí znáti statuty hradu zdejšího. Tvá Milost ráčí věděti, kdo sepsal statuty vlastní rukou na pergaměnu. Tvá Milost ráčí věděti, že pergameny královské tak brzy neplesniví!“ ozval se rytíř, jemuž u první brány svěřena stráž.

Vrátník otevřel a k dvaceti chrtům vrazilo vnitř.

„U všech běsů! Hned u brány kazatel! Přisámbůh, ani nebožtík Milič to takhle neuměl!“

A okamžitě byl mladý jezdec zase u ostatních.

„Pan purkrabí, pravím! — Jsou předce dva a oba vězí jako syslové v doupatech!“

V téže chvíli uklonil se vysoký muž v jednoduchém hávu rytířském před jinochem.

„Aha pane! Myť se již známe! Chci deset chlapů z karlštejnské chasy!“

Mladý jezdec zahryzl se při tomto požadavku do rtů. Vzpomněl si na vrtochy pana purkrabího as před dvěma měsíci.

„Milost Tvá ráčí věděti, že jsem zavázán přísahou ani jediného z čeledě mimo důležité poselství v jinou službu nepropíjčovati.“

Jezdec se zase usmál potupně a rozhléd se po ostatních.

„Tvá Milost ráčí věděti, že v zdejším hradě jsou sami vojínové zasloužili, v službě Jeho Milosti císařské sešedivěti!“

„Tedy posádka chudasů!“

Panu purkrabímu zakmitl se v očích záblesk hněvu.

„Opravdu! — Dobrým guardiánem bys mohl býti! — Dvacet chlapů z tvé čeledě!“

„Nemohu!“ odtušil pan purkrabí.

„Musíš!“

„Pak přestávám býti zdejším purkrabím!“

„Chystejte se! — Dvacet koní!“ zavelel nejstarší z přibylých jezdců, pan Bořivoj Svinářský.

„V tu chvíli ještě pane Bořivoji poručím na Karlštejně já, kterýž mimo to složil také přísahu věrnosti do rukou panstva českého!“

„Já Václav, český Král, poručím čeledi zdejší okamžitě dvacet koní osedlati. Pojedem v hodině! — Pane, ty purkrabím zůstaneš!“

„Nemohu Tvá Milosti!“

„Musíš, protože tak chce tvůj král. Rozumíš? A nyní do síně! Ci ani vlastního panovníka neumíte uvítat, vy kutny žmoly rozežrané?“

A mladý jezdec, nejstarší syn nebožtíka

císaře, dědič dvou korun, seskočil s bělouše. Družina jeho následovala příkladu pánova.

Tichými chodbami karlštejnskými rozlehal se hovor a smích ozvěnou jako pláč, jako sténání.

Z čeledě karlštejnské — skorem bych napsal: z pretoriánů české koruny — chystalo se jich dvacet k rozkazu mladého krále na lov do vůkolních lesů.

A pro slzy v očích neviděli a pro hoře v srdcích slova nemluvili.

Pan purkrabí seděl ve své komnatě rozmrzen a uražen v hloubi duše své.

„Co čeká tebe ty země česká? Čeho se dožiješ pod korunou na hlavě syna jeho! — Proč právě jeho syna! Ci se má i na tobě Karle osvědčiti, že památka panovníka nejlepšího, ale slabého otce trpí v nezdárném synu do potomků nejpozdnějších? — Ještě nevyschly věrným Čechům oči nad ztrátou nenahraditelnou, ještě truchlí všechna země a syn první zapomíná, nad kým to ve svatovítském kostele zapadl kámen hrobový. Slyšíš Karle? Tvůj vlastní syn strhuje zemi osiřelou, pro tebe plačící závoj smutku a šlape jej nohama!“

Purkrabí karlštejnský zakryl si oči oběma rukama a v tu chvíli zalehl k úšim jeho cinkot pohárů a ohlušující smích Václavův. I napadlo mu, zdálo to ještě Karlštejn, zdálo to dosud ten vážný, tichý, hrdý hrad, ta perla v českém království a zdálo to nebylo pouhou pohádkou, že Karel přijížděl v zdejší kobky ob čas, aby účtoval s odvěkým Věřitelem na nebesích, a zdálo po celý ten čas nedřímali a neprobudili se až dnes, když uviděli syna bez otce v družině ješitných mužů, kteří mladou, dobrou duši Václavovu zatáhli v tenata svá a tak brzy jí asi nepustí.

„A já že mám lovit s chrtů a nadhánět mladému králi zvěř, já Křepela, kterýž dostal u San Felice zlatý řetěz z rukou Karlových, já, kterýž jsem byl na vysokém učení v Bononii, já, kterýž jsem spolužák slavného mistra Vojtěcha?“

Tak bědoval Křepela chystaje si šípku a připínaje k boku těžký meč, jímž kolika Vlachům ve dví rozpoltil nepokojné lebky a nevěrné duše poslal na věčnost.

„Ci nezdá se vám braši, že tu vane klášterský vzduch?“ zahovořil mladý král v rytířské síni hodovní.

„Na tobě bude pane záleženo, aby zde vanul duch královský,“ podotkl jeden z pánů s dvornou úklonou.

„Však bude to za rok a za den jinak na Karlštejně vypadat. Českou korunu musí

střežit rytíři šlechtici a kolem té koruny musí tvořit čestnou stráž ty nejhezčí děvy našeho království.“

„A poradil bych ti jasný pane, s kterou začít.“

„Rady tvé poslechnu na slovo. Vkus tvůj, Kepko, je v Praze pověstný!“

„S dcerou zdejšího převozníka.“

„U všech pekel. Na tuhle jsem už opravdu zapomněl a tehdyž hodil jsem jí od přivozu dobrý dukát. Pamatuji se. Máš zlaté nápady. Za tenhle bych ti hned dal korunni statek v zástavu!“

„Jsem vždycky ochoten přijmouti darů královských.“

„Však dříve si jich musíš zasloužit trochu peněží.“

„Vynasnažím se, pane můj.“

Rytířskou síní rozléhaly se žerty družiny Václavovy, že snad co stojí Karlštejn a co v hoření kapli Křížové chovají českou korunu, stěny zdejší podobných neslyšely. —

Toliko jediný mladý muž, as pětadvacetiletý, nebral podílu v rozhovoru a leckterým's vtípem zčervenala mu tvář do tmava.

„Aj Zbyňku, co že ty jako zakletec? Snad nemáš chuti zde k těm Kartusiánům?“

Těmito slovy už podruhé obrátil se Václav k mladému muži.

„A dřímá, braši! Toť musel probouřit noc někde až do kůropění! Na našem dvoře pane Zbyňku toulek netrpite!“

Smíchem druhů královských opět zarudla tvář mladému rytíři, v němž poznáváme syna pana Viléma z Hanžburku.

„Tvá Milost račiž odpustiti nováčkovi neobroušenost!“ odtušil tiše mladý rytíř, přitiskl také pohár ke rtům, ale rty se sotva rozjařujícího nápoje dotekly. Učinil tak spíše, aby zakryl rozpacitost.

Odebral se na dvůr mladého krále k výslovné vůli otcově. Do Prahy jel s odporem. (Pokračování.)

DOPISY.

V Praze, 10. května 1877.

(Šedesáté narozeniny Fr. Pravdy a kollegové.)

Ke stříbrnému kříži, o němž stala se zmínka v č. 11, připojen byl srdečný příspěk, v kterém mimo jiné obsaženo jest toto místo: My spolubratři Tvoji z let mladších a blaženějších, my, kteří jsme blízcí srdci Tvému stejným povoláním, my, kteří jsme vždycky srdce své poutali k srdci Tvému bratrskému láskou věrnou a upřímnou, nejenom že jevíme tímto radost svou nad oslavou Tvou, ale při-

nášíme Tobě na počest k slavnostnímu dni kříž s vyobrazením našeho Vykupitele. V kříži jest pravda, sláva a vítězství. Přejeme Tobě, drahý Bratře náš, abys co František Pravda i na dále pravdu hájil a zastával, k slávě Boha, církve a vlasti neunavně pracoval a vítězství věčného za obětivé a blahodárné působení jednou dosáhl. A tak jako jsou vryta jména věrných bratří Tvých v ryzím kovu: ať i v ryzím srdci Tvém zůstane na vždy vryta láska a památka naše! Fr. Pravda láskou spolužáků svých hluboce jsa dojat takto odpověděl: Kříž jste mi objednali, milí a drazí spolubratři, kříž stříbrný a ten Váš bude státi mnoho peněz. Je mi líto těch, kteří těch peněz nemají zrovna na zbyť, a věru by mne bolelo, kdyby si k vůli mně měli snad ublížiti. Přízeň a láska Vaše mne ovšem velmi, mne nesmírně těší a památka od Váš zůstane mi až do smrti převzácnou. Lepší, důstojnější jste si arci nemohli vybrati, vyvoliti, kříž jest nám svatě znamení, svatý obraz a kdo chce zvítěziti, zvítězí zajiště, zvítězí jen — in hoc signo. O budu si vážiti Vašeho kříže, budu se často, každý den často na něj dívati, budu na Váš myslet, na Váš vzpomínat, s Vámi se obírat, za Váš se modliti. Dík můj je srdečný, upřímný, vroucí.

KRONIKA.

Z Prahy. Slavnost sv. Jana Nepom., muč. a hlavního patrona království Českého, koná se tímto pořádkem: Dnes v svatvečer slavnosti (15. května) ve 3 hod. odp. budou slavné nešpory a hodinky jitřní, v 5 hod. u hrobu sv. Jana česká pobožnost a líbání sv. ostatků. Po celý den se zpovídá. Zítra o slavnosti bude u hrobu sv. Jana první mše sv. v 5 hod., v 6 hod. mše sv. se zpěvem a českou pobožností, v 7 h. zpívaná ranní, pak tichá mše sv. Od 5 h. z rána bude se zpovídati po celý den. O půl 9. hod. bude německé a v 10 h. české kázání, načež o 11. h. J. Emin. nejd. p. kardinál sloužiti bude pontifikální mši sv., po kteréž udělí apoštolské požehnání spojené s plnomocnými odpustky pro všechny přítomné, kdož svátost pokání a nejsv. Svátost oltářní hodně přijali. Při této mši sv. koná se též sbírka na do-stavění velechrámu sv. Vítského. Odpoledne o 2. hod. bude u sv. Víta české kázání, o 3. h. slavnostní nešpory, pak bude tamtéž kázání německé, po němž povede se uvnitř chrámu sv. Vítského slavný průvod s nejsv. Svátostí k hrobu sv. Jana, kdež uděleno bude požehnání. U téhož hrobu budou pak

od půl 5. české zpěvy a v 5 h. české litanie a sv. požehnání, pak líbání sv. ostatků, konečně v 6 h. pobožnost německá. Ve čtvrtek 17. t. m. budou u hrobu sv. Jana mše sv. opět od 5 hod. z rána do poledne; mše sv. v 6 hod. s českou pobožností (bude se konati po celý oktáv), v 7 hod. zpívaná mše ranní, o půl 9. h. zádušní mše sv. za + kněze Ant. Hanikýře, zahladatele Dědictví Svatojanského; odpol. o 5. h. české zpěvy, o 6. h. litanie a modlitby české, pak sv. požehnání a líbání ostatků sv. Jana, v 7 hodin táž pobožnost v řeči německé. Obě tyto večerní pobožnosti konati budou po celý oktáv pp. kanovníci. — Na mostě u sochy sv. Jana Nep. koná se večerní pobožnost jazykem českým v 7 hod., něm. pak v 8 h. Dnes, zítra a v poslední den oktávu (23. května) budou ji odbývati pp. kanovníci pod infulou, v ostatní dny farní duchovenstvo od sv. Tomáše. — Na sv.-Václavském náměstí slaví se oktáv sv. Jana Nep. u sochy téhož svátce v 7 h. večerní pobožností, kterouž odbývají pp. kaplani od sv. Jindřicha. — U sochy sv. Jana na sv.-Janském náměstí koná se v 8 hod. u večer pobožnost po celý oktáv farním duchovenstvem od sv. Ducha. — V kostele sv. Jana Nep. na Skalce slaví se pouť tímto způsobem: O slavnosti sv. Jana Nep. bude v 7 h. ranní mše sv., v 10 h. kázání české, v 11 h. zpívaná mše sv., odpoledne o 4. h. kázání německé, v 5 hod. nešpory. Po celý oktáv bude v 7 hod. tichá, v 10 h. zpívaná mše sv. a ve 4 hod. odp. požehnání. — Osmidenní pobožnost k sv. Janu Nep. koná se též u sochy téhož svátce na Pohořelci každodenně večer v 8 h. a sice v svatvečer, v den a pak v oktáv slavnosti při osvětlení celého náměstí Pohořeleckého. Pobožnost tu koná farní duchovenstvo Strahovské.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 15—18. května u sv. Jiljí (u Dominikánů), od 19—22. května u sv. Salvatora v semináři, od 23—26. u sv. Petra na Poříčí.

— Svátost *biřmování* bude udílěna o hodech Svatodušních v Praze a sice v sobotu dne 19. května u sv. Klementa na Starém městě studujícím vysokých a středních škol, ráno totiž v 8 hodin bude kázání a biřmování pro studující z ústavů českých, v 10 hodin totéž pro studující z ústavů německých; ostatním pak věřícím obého pohlaví bude udílěno sv. biřmování ve farním chrámě u sv. Mikuláše na Malé straně v touž sobotu a v neděli svatodušní dne 20. května, v pondělí pak a v úterý Svatodušní dne 21. a 22. května vždy v 9 hodin ráno

a ve 4 hod. odpoledne. Biřmovati bude v sobotu, v neděli a v pondělí dopoledne J. Emin. nejd. p. kardinal, načež k večeru po dráze Františka Josefa odjede ubíraje se do Říma k bisk. jubileum sv. Otce. V pondělí pak svatodušní odpoledne a v úterý dopoledne i odpoledne bude biřmovati J. M. pan světitel biskup dr. Karel Prucha.

— Minulou neděli dne 13. května posvětil J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup způsobem slavnostním *základní kámen* ke kamennému mostu z Podskalí na Smíchov, jehož stavbu obec pražská nákladem 1 milionu zlatých podnikla. O 9 hodině sloužil J. Emin. pan kardinal ve farním chrámě u nejsv. Trojice na Spálené ulici mši sv., po které se velkolepý průvod k staveništi odebral, kdež se posvátný obřad vykonal.

— Výstava *rouch bohoslužebných*, kterou „spolek k stálému klanění se nejsvětější Svátosti a k ozdobování chudých kostelů“ každoročně o slavnosti sv.-Janské v Teresiánském ústavu šlechtičen na Hradčanech zařídil, uspořádána letos již od 3—10. t. m.

— Z *Budějovic*. J. Excel. nejdůst. p. biskup ustanovil osady, na nichžto se letos v měsíci červnu konati bude biskupská generální visitace spolu s udělováním svátosti sv. biřmování, takto: V Prachaticích dne 11. a 12. června. V Písku dne 14. a 15. června. V Záhoří s Křešticemi dne 16. června. Ve Voslově s Červenou d. 17. června. V Kovářově dne 18. června. V Kostelci s Lašovicemi dne 19. června. V Starém Sedle dne 21. června. V Chrásticích s Technicemi dne 23. června. V Čimelicích dne 24. června. V Pohoří s Černískem a s Drahenicemi dne 25. června. V Radobyčích dne 27. června. V Sedlci dne 28. června. V Čížové dne 29. června.

— V *Počátkách* trvala sv. misie od 10. do 22. března, a konána byla od důst. p. P. Tomáška a tří jiných kněží kongregace nejsv. Vykupitele. Od prvního začátku až do konce bylo účastenství lidu všeobecné, chrám Páně, 3000 lidí snadno zaujímající, byl vždy po celé dny přeplněn, až poslední dva dny ani nestačil, neboť bylo 5—6000 osob přítomno. Dojemné bylo vždy společné slavnostní přijímání; ku kterémuž jednotlivé stavy vedeny byly v slavném průvodu z kostela Božího Těla. Komunikantů bylo v celku 3400.

Z *Vídně*. Valný sjezd katolíků byl četně navštíven. Mezi řečníky vynikali Jeho Emin. nejdůst. p. kardinal Schwarzenberg, arcibiskup Vídenský Kutschker, hrabata Leo Thun, Clam-Martinič, kníže Al. Liechtenstein.

Paběrky.

7. *Opět jedno důležité svědectví církvi katolické.*)*

Neodolatelná jest moc pravdy jako záře sluneční: bys i oči sebe více zamhouřil, lesk její přec pronikne. Kdo není naprosto slepým, vždy nějaký svit záře sluneční cítí. Tak jest i s pravdou; byť jí kdo i nepřitelem byl, konečně ji uznati musí, ale potom také vyznání jeho tím více váhy mívá.

Tak jest svaté církvi katolické naproti jejím odpůrcům. Již několikrát podaly tyto listy, jak protestanté přinuceni jsou i mimo-volně jí dáti své pochvalné svědectví, zvláště tam, kde úplné svobody se jí dopřává v učení i v skutcích, — v Amerických spojených obcích. Tam za mořem Atlantským a dále přes celou širo-širou pevninu v Kalifornii v městě Oakland hlásal ve sboru „neodvislých Presbyterianů“ kazatel Hamilton, jak časopis „the News“ (Noviny) podal, o církvi katolické toto dobré svědectví: „Přinuceni jsme vyznati, že stará mateční církev (t. katolická) úžasnou životní sílu osvědčuje; víc než polovice toho lidu, který se křesťanským nazývá, klečí posavade před jejími oltáři; obyčejný lid drží se pláště jejího. V nejhroznějších bouřkách, kterýmiž protestantské chrámy naše pustnou, hrne se lid ten za každé denní doby do kostelů jejích k službám Božím. Kdekoliv se několik z jejích věrných usadí, tu povstává ihned chrám, na němž se svatý kříž trpytí. Při stavení počíná si s moudrou opatrností, řídí se dle nutných potřeb věřících a později teprva bere ohled na pravidla stavitelská, když zámožnost nové obce tomu dovoluje a si toho žádá. A ten náklad pak dávají věřící.

Její misionáři proniknou všudy do končin pohanských a v četných národech indických a čínských mohou se honositi tisíci obrázcemi katolickými proti jednomu protestantskému. Nešetří žádné oběti, nehrozí se žádné obtíže, nedají se odvrátiti žádným nebezpečím. Kam nohou vkročili, tu povstávají vedle jejích chrámů i jejích university, školy, semináře, a těmi získají své církvi tisíce synův a dcer ze všelikých vyznání i z protestantských.

Ale vedle jich chrámů nalezají se též hned i jejích milosrdné ústavy pro chudé a nešťastné všeho druhu. Zvláště pak jest církev katolická dobrotivá i pečlivá matka nemocných a opuštěných. Když ranou morovou poraženo bývá lidu na tisíce, tu lze vám

na své oči patřiti milosrdné sestry a zpo-vědníky katolické, spěchající od domu k do-mu, od lože k loži, nic nedbající nebezpečné, smrtící nákazy; nikdy neopouštějí stanice své, až buď trestající metla minula, nebo je samy smrt zachvátila.¹⁾ A tak mnohý dobrý kněz jejích na bojišti v krupobití střelného svou i srdnatost i obětovnou lásku dokázal, aby umírající vojíny útěchou náboženství na cestu do věčnosti posilnil.²⁾ Mnohdy slyšeti jest proti té církvi, „že prý celá soustava toho romanismu jest holá bezsrdečná šupina, nemajíc ani pevného základu, ani duchovního života; lid prý se lesklými a lestnými klamy mate, o jichž nepodstatné prázdnotě však vůdcové a učitelé dobře vědí.“ Nemoudré jest, u tak veliké na milliony čítající společnosti za zlo vydávati, co všechna ta lidská srdce milují, v úctě chovají, a v čemž hlavní svou útěchu nalezají. Nehrnou se milliony ziznivého lidstva pokolení za pokolením po dráhně doby k zřídlu dávno vyschlému. Lidská srdce, hledající toužebně život věčný, nedají se za svou snahu tak lacino odbyti, aby se zbožím patrně falšovaným spokojila! Katolíci nalezají ve své církvi to, co všechněm tužbám srdce jich odpovídá; proto k ní i celým srdcem lnou, jinak by se od ní co falešné matky odvrátili. Tato církev se přimalu potkáva s úsudkem lásky, místo dřívější podezřivosti.³⁾ Hlasy protestantské dospěly v tom ohledu k značnému obratu. Časopis měsíční Atlantic Monthly uveřejnil nedávno několik článků, v nichž o zásluhách katolické církve se rozepisuje. Tak též veliké uznání téhož prohlásil anglický duchovník Tomáš Beecher. Ještě více! Nedávno došel nás „Christian Union“ (křesťanská jednota)

¹⁾ Tak jest tam, kde se církvi úplné svobody dopřává a neomezuje se činnost její všelikými t. ř. liberalními vlastně pak libovolnými zákony. Těmi pak se to dovede, že milosrdné sestry a s nimi i laskavé ošetřování z nemocnic a jinde se vyhazují, a na jich místo se usazují, arci ze všelikých příčin, hrubé nádenice.

²⁾ Osvědčil před šesti léty slavně takovou hrdinskou mysl katolický kněz a přispěl takto zříditi „říši bázně Boží a šlechetných mravů;“ ale táž říše je pak za rok laskavé a na poděkování a odměnu z vlasti vynati ráčila! Tak odplácí svět!

³⁾ To jest tam za dalekým mořem; ale jinak v naší až k ustrnutí choré Evropě. Tu se vrahům a všelikým veřejným zločincům i tajným švindlům laskavého ošetření a důvěry dostává, katolické pak církvi nic se nedávkuje, ale mimo ubíjení od Turecka, pronásledování od rozkolnictva, skoro ve všech jindy katolickými nazvaných zemích zákony na církev přes moc, proti vůli shora, proti vůli zdola, se robí a kují, tak že se obávají jest, aby co jindy největší tu slávy požívalo, brzy psancem se nestalo.

v němž jsou tato slova: „Přes všecku vážnost k těm starokatolíkům, kteří opravdu ještě věří, a k jiným evropským protestantům, jsme nic méně toho přesvědčení, že *římská církev daleko největší část živé víry v sobě chová, která se ještě v Evropě nalézá.*“

J. N. D.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Svazek 7. (červnový) obsahuje kázání na slavnost nejsv. Trojice, v den udělování sv. biřmování, na slavnost sedmiboolestné Rodičky Boží, na ned. II. — V. po sv. Duchu, na svátek sv. Aloisia a na slavnost sv. Petra a Pavla.

— „*Svaté biřmování.*“ Pro školu i dům. Dle Engelberta Fischera. S povolením duchovní vrchnosti. Nákladem Dědictví Svato-Janského. Tiskem B. Stýbla. Str. 61. Je to zvláštní otisk z letošního podílu údů Dědictví Svatojanského.

— „*Pius IX., svatý Otec a nejvyšší biskup katolického křesťanstva.*“ Životopisné obrázky. Na památku 50letého biskupského jubilea sv. Otce dne 3. června 1877 vydal M. V. Zahradnický. S fotografií sv. Otce. V Praze 1877. Nákladem vydavatelovým. Knihtiskárna „Slavia.“ Str. 32. Cena 15 kr.

— „*Premonstráti v Čechách a na Moravě.*“ Stručné vypsání osudů jednotlivých bud ještě stávajících neb již vyhlazených klášterů toho řádu dle roku jejich založení. Co dárek k páté padesátileté památce přenešení sv. Norberta podává Dominik K. Čermák, knihovník na Strahově. V Praze 1877. Nákladem kanonie Strahovské. Cyrillo-Methodějská kněhtiskárna. Str. 573. — Týmž nákladem a tiskem vyšel od téhož spisovatele k též památce spis: „*Svatý Norbert, arcibiskup Magdeburský, patriarcha a zakladatel řádu premonstrátského, patron Český.*“ Vypsání jeho života jakož i přenešení jeho sv. ostatků z Magdeburku do Prahy. S obrázkem: Oltář sv. Norberta v chrámu Páně na Strahově v Praze. Str. 86.

— „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid.*“ Dílu I. sešit 8., jímž ukončen díl I. obsahující povídky: Svědomí, Matka a syn, Bezctnosti není lásky, Hospodáři a výminkáři v Suchoparech, Na Stráži, Křivá přísaha, Statek Drahobyly. Cena 20 kr. — „*Jih,*“ Historicko-romantické obrazy. Sešit 10. a 11. (str. 65—192). Týmž nákladem vyšel: „*Katalog kněh, hudebnin a děl uměleckých,*“ vydaných nákladem kněhkupectví: I. L. Kober v Praze od března 1874 do února 1877. Str. 16.

— Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober

v Praze vyšel „*Ročníka nového věku*“ svazek 49., jenž obsahuje: „*Hospodářské účetnictví dvojité.*“ Podává Jos. Bezdiček, hospodářský úředník. S tabulkami, str. 145, cena 80 kr. — „*Stručný všeobecný slovník věcný* (Malý slovník naučný).“ Dílu IV. sešit 2. (celkem 38.) obsahuje slova: Isometrická — Japel. Cena 36 kr.

— „*Hlasy katolického spolku tiskového.*“ Rok 1877. Číslo 2: „*Sedlák a statkář.*“ Obrázek ze života. Od Josefa Ehrenbergra, sídelního kanovníka na Vyšehradě. Str. 80. Cena 28 kr. — Číslo 3.: „*Přijavky na zdravém těle.*“ Obraz ze života naší doby. Napsal V. Pakosta. Str. 40. Cena 12 kr. Nákladem katol. spolku tisk.

— „*Besedy mládeže.*“ Sešit 133.: „*Mladý pán z města.*“ Povídka mládeži a její přátelům od Terezie Hedviky. Z polštiny přeložil F. V. S obrázkem. „*Nešťastný vojevůdce.*“ Dějepisná povídka. Str. 80. — Sešit 134.: „*Černý Bedřich.*“ Povídka mládeži a přátelům její. Dle K. Pichlerové. S obrázkem. „*Příhody mladého lodníka.*“ Pravdivá událost. Dle polského vypravuje F. V. S. Str. 92. — Sešit 135.: „*Zlatý náprstek.*“ Povídka mládeži vůbec, zvláště pak dívkám od Teresie Hedviky. Z polštiny přeložil F. V. S obrázkem. „*Odměna poctivosti.*“ Původní povídka z dob francouzské války. Mládeži československé napsal J. M. Š. Str. 90, po 28 kr. — Sešit 136.: „*Malý krasořečník.*“ Sbírka deklamací a jiných básní, kterouž ku prospěchu mládeže učinil Fr. A. Zeman, učitel v Praze. Stupeň druhý. (Básně dítkám 9—12letým). Str. 140. Cena 36 kr. U Mikuláše a Knappa v Karlíně.

— „*I.—IV. seznam kněh schválených pro knihovny školní,*“ obsahující knihy schválené od konferencí učitelstva Pražského r. 1875. a 1876., a od výboru zvoleného okresní školní poradou Pražskou ku prozkoumání spisů pro mládež, vydal Fr. A. Urbanek, kněhkupec v Praze. V seznamech těchto uveřejněno celkem 269 kněh zábavných i poučných, z nichž mnohé ozdobeny jsou pěknými obrázky. Zejmena vytknouti dlužno „*Novou knihovnu pro mládež,*“ již celé dostalo se schválení, a na níž odebereli se v celku, nakladatel zvláštních výhod poskytuje. Seznamy tyto rozesílají se na požádání zdarma.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Karel Rojek, arcib. notář, býv. bisk. vikář, děkan v Budyni, jmenován čest. konsistorním radou;
- p. Emanuel Doležal, farář v Minicích, jmenován k. arcib. notářem.

Ustanovení jsou:

- p. Vojtěch *Zika*, kooper. za admin. v Kozmí-
cích;
- p. Filip *Konáš*, kapl. v Ondřejově, za admin
ve Vranově;
- p. Frant. *Maurer*, koop. v Štěpánově, na vý-
pomoc do Zdíslavic;
- p. Tomáš *Prusík*, kapl. v Louňovicích, za adm.
v Domašíně;
- P. Viktor *Mayer*, benediktin z Emaus, na vý-
pomoc do Louňovic;
- p. Křištof *Klitzner*, jubil. kněz, a děkan v
Doupově, vstoupil na stálý odpočinek.

Upřázněná místa:

Doupov, fara patron. hrab. Zedwitze, a
Oloví (Bleistadt), fara patron. cí.s. kr. Velič.,
od 30. dubna.

Kozmice, fara patron. nábož. fondu, a
Vranov, fara patron. p. Richarda kníž. z Khe-
venhüller-Metsch, od 4. května.

Misto *kanovníka* koleg. kap. u Všech Svatých
na hradě v Praze, od 11. května.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Vác. *Sládeček*, farář u Červeného dřeva,
d. 18. dubna (nar. ve Vítkovicích 6. května
1808, vysv. 25. července 1831).

Ustanovení jsou:

- p. Jos. *Bošek*, kapl. za admin. u Červ. dřeva;
- p. Martin *Voldřich*, adm. v Libniči, za kapl.
v Rynarci;
- p. Jos. *Cibuzar*, kaplan. z Yšerub do Lhenic;
- p. Karel *Engelmann*, neomysta, za kapl. do
Všerub.

Upřázněné místo:

U *Červeného dřeva*, fara patron. hrab. Stadionu,
do 1. června.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Widemann*, bisk. střídník na Vrch-
labsku a farář v Dol. Kalné, dne 8. dubna
(nar. 10. pros. 1817, vysv. 25. července
1842);
- p. Frant. *Langer*, býv. b. střídník, č. b. kon-
sist. rada, b. gym. komisař a děkan v Land-
škrouně, dne 17. dubna (nar. 30. ledna
1808, vysv. 25. čvce. 1832);
- p. Václav *Částek*, osobní děkan a farář na
Nové Pace, d. 27. dubna (nar. 30. září 1804,
vysv. 31. srp. 1828).

Vyznamenání jsou:

- p. Josef *Brdičko*, far. v Limberku, jmenován
bisk. střídníkem v okrese Poličském;
- p. Frant. *Bartoš*, os. děkan a farář v Jilem-
nici, též v okrese Vrchlabském;
- p. Jan *Chmelík*, děkan v Pardubicích, jmeno-
ván b. vikariátním tajemníkem;

- p. Jan *Chvála*, far. v Trhové Kamenici, též
v okrese Chrasteckém;
- p. Balta. *Bubla*, farář v Chotěborkách, bisk.
notářem;
- p. Jan *Barták*, b. konsist. protokolista v Hradci
Kr., též;
- p. Petr *Neděle*, os. děkan a farář v Hlín-
sku též;
- p. Vilém *Ryšavý*, fund. a jubil. v Kyšperku,
též a obdržel exposit. can.;
- p. Frant. *Kopiště*, farář v Luži, obdržel expo-
sit. canonicor.;
- p. Václav *Kučera*, farář ve Svatce, též;
- p. Josef *Krejčí*, farář v Proseči, též;
- p. Jan *Blážek*, far. v Kostelci u Chrasti, též;
- p. Václav *Černý*, farář na Hoříčkách, též;
- p. Frant. *Vohnout*, zámecký kapl. v Dymoku-
rech, obdržel právo synodalí;
- p. Karel *Holakovský*, kaplan ve Smidarech, též.

Ustanovení jsou:

- p. Theodor *Dobruský*, farář Kalištský, za fa-
ráře v Plotištích;
- p. Leopold *Mazač*, farář Mříčenský, za děkana
v Poličce;
- p. Josef *Brdičko*, farář Jedlovský, za far. v
Limberku;
- p. Eman. *Müller*, zám. kapl. ve Větr. Jení-
kově, za far. v Číhošti;
- p. Ant. *Boukal* za kaplana v Jesenici;
- p. Ant. *Kalina* za zám. kapl. ve Větr. Jení-
kově;
- p. Frant. *Kovářík* za admin. fary v Kuklenách;
- p. Jan *Janisch* za admin. fary v Jedlově;
- p. Jan *Kuhn* za admin. fary v Dol. Kalné;
- p. Jos. *Martinec* za admin. fary ve Mříčné;
- p. Ign. *Unzeitig* za admin. děkanství v Land-
škrouně;
- p. Vojtěch *Stifter* za kaplana v Dol. Kralo-
vicích;
- p. Ign. *Hlaváč* za admin. fary v Nové Pace;
- p. Jan *Janáček* (z diec. Sekovské) za kapl.
v Landškrouně.

Upřázněná místa:

Kukleny, fara patronátu náb. matice, do 19.
května;

Kalná Dol., fara patr. p. Ign. Klazara, do 20.
května.

Jedlová (Schönbrunn), fara patr. Jeho c. kr.
Ap. Veličenstva, do 22. května;

Landškroun, děkanské beneficium patr. knížete
z Liechtensteinů, do 30. května;

Nová Paka, fara patronátu knížete z Traut-
tmannsdorffů, do 9. června.

Nedošlá čísla t. l. reklamují se v *expedici*
(kněhupectví B. Stýbla); tamtéž zasílá se před-
platné, návěští o změnách adres, objednávky
starších ročníků atd.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlas katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

List k Filémonovi.

Jak důležitý jsou dopisy k líčení povah a života jich skladatele, uznává se nyní všeobecně, nejjasnějším pak toho důkazem jest horlivá snaha, aby „korrespondence“ lepších spisovatelů byla sebrána a tiskem přístupnou učiněna širším kruhům. Jsou-li již listy vůbec takové ceny a důležitosti, čím více vynikati musí těmito vlastnostmi dopisy sv. apoštolů, zejména pak sv. Pavla! Poměr listův apoštolských k listům jiným ustanoven jest poměrem Písma svatého ke knihám jiným. V těchto projevuje se pouze duch člověka, v onech i působení Ducha Sv. Knihy „světské“ osvětlují nám život vezdejší, písmo „svatá“ uvádějí nás v život posmrtný.

Ale vedlé důležitosti listův apoštolských upříti se též nedá, že mimo „Zjevení sv. Jana“ ze všech knih novozákonných čtenáři nejvíce nesnáží v porozumění činí. Platí-li vůbec o Písmě sv., že k němu velkých přípravných studií třeba, po přednosti platí to o listech sv. Pavla. Ale nikdo nelekej se té práce; v odměnu za ni vyplyne ti ze čtení listův apoštola národů mnohá slast a rozkoš.

Po sv. Pavlu dochovalo se nás čtrnácte listův. Objemem mezi nimi nejkratší je list k Filémonovi, obsahujet pouze jednu hlavu o 25 verších. Ačkoli jest tak krátký, náleží přece důležitosti pro poznání srdce a smýšlení sv. Pavla k nejprvnějším. Pro tuto přednost vyznamenal jej nejeden již vykladatel čestným názvem: „List k Filémonovi — pomník šlechetného srdce.“

Poslyš, kde, kdy a proč jej sv. Pavel psal. Sv. Pavel strádal u vězení římském. Bylo to první jeho zajetí, které trvalo déle

dvou let. Vznešený vězeň mohl si dosti svedbode věsti a slovo Boží hlásati, tak že evangelium i v samé strážnici praetorianů zjevným se stalo. Přišel k němu též muž jménem Onésim, jenž dosud v pohanství trval. Byl dříve otrokem v Kolossách a prchl svému pánu Filémonovi, muži velectěnému, spronevěřiv se mu v jakési záležitosti peněžitě. Sv. Pavel poznal, že Onésim svého přecínu skroušeně lituje a křtem sv. vinu svou smyti touží. Křesťanství přijímá všechny lidi, pro všechny má lék a útěchu. Žádnému člověku dvéře k spáse nezavírá, i padlých hříšníků se ujímá a nepohrdá ani služebníkem, byť otrokem byl. Slitoval se tedy sv. Pavel nad Onésimem, vyučil ho v náuce Kristově a křtem sv. usmířil ho s Bohem. Zamiloval si jej pak tolik, že ho nazývá „svým srdcem,“ že vyznává, jak nerad od něho se loučí, že jej vyznamenává názvem „bratra, dítěte“ a přeje si, aby Filémon Onésima nepřijal jako otroka, nýbrž více než otroka, jako milovaného bratra, ano jako apoštola samého. Z vděčnosti prokazoval Onésim mnohé služby sv. Pavlovi. Milou byla sv. vězni tato posluha, ale milejší ještě povinnost, aby Onésim k bývalému pánu se vrátil a s ním smířil. Vhodná k tomu vyskytla se příležitost, když sv. Pavel po Tychikovi odesýlal listy k Efešanům a Kološanům. Vypravil též Onésima nazpět k Filémonovi a dal jemu list, jenž navždy potrvá pomníkem šlechetnosti Pavlovy.

Prosící apoštol národů, šlechetný Filémon, kající Onésim — kdo by nepocítil k nim úcty a lásky!

Mohl přikázati sv. Pavel Filémonovi, aby Onésima přátelsky přijal; vždyť byl apoštolem a duchovním otcem Filémona, jehož

v Kristu zplodil. Ale on neužívá této moci a tohoto práva, nýbrž „raději prosí“ a odůvodňuje tuto prosbu tak četnými důvody a způsobem tak obrátným i něžným, že právem považují list k Filémonovi za vzor listu přimluvného.

Již v přípise jmenuje sv. Pavel Filémona svým miláčkem a pomocníkem; chválí jeho víru v Krista Ježíše a lásku, již „svatým“ prokazuje; připomíná mu, že pro tyto jeho výborné vlastnosti k Bohu s díkami za něho se modlí a nazývá ho svým bratrem. Příkazati může, ale raději prosí a doufá, že mladý a šťastný Filémon prosby neodepře Pavlovi starci a vězni a že Onésima přijme jako „srdce jeho.“ „Hodlal jsem ho při sobě podržeti . . . bez rady ale tvojí ničeho nechtěl jsem učiniti. Nebo snad proto odloučil se na chvíli od tebe, abys na věky jej obdržel, již ne jako otroka, nýbrž více než otroka, jako milého bratra . . . Jest-li že ale v něčem ukřivdil tobě, aneb dlužen jest, to mně přičti. Já Pavel psal jsem svou rukou, já nahradím, ať nedím tobě, že i samého sebe mně dlužen jsi. Tak bratře, . . . občerstvi srdce mé v Pánu.

Pravdiva jsou tedy slova Sušilova (Sv. Pavel, díl II. str. 402): Již staří otcové řečtí ukazovali na sličnou povahu listu našeho, na lásku a opatrnost i moudrost, se kterou si apoštolské své moci povědom ostává, jakož i na obratnost, jemnost, útlost a něžnotu, se kterou všady pokračuje. A tudy se list náš vůbec za převzácnou pozůstalost po velikém apoštolu a za vzor slohu listového ohledem atticke jemnosti a milostnosti považuje.

J. M.

Na shledanou.

Již matka dítě milené
v cizí kraj vyprovází;
pozašly chvíle blažené,
co kvítí na hrob sází;
nebt umřel dobrý tatíček,
a drahý jest ten chlebiček —
a když u kříže oba stanou,
dí matka slzíc: „Na shledanou!“

Tam soudce přísný zasedá,
by těžkou soudil vinu;
naň vinník smutně pohlédá,
se rovná smrti stínu.
A když se ortel vypoví,
dí: „Nevinen já, Bůh to ví!“
A hněvu bolem oči vzplanou, —
ku soudci volá: „Na shledanou!“

Tu boháč hoví údům svým,
když stkvostné skončil hody;
tup jest ku nářkům bolestným, —
neznát on nepohody.
Ven káže brát se chudému,
vždyť nemá lásky k žádnému.
A když z úst bolné vzdechy vanou,
tu boháč slyší: „Na shledanou!“

Druh druhu stojí po boku
tam v bitvy čestném poli;
nepřítel žene v útoku
a mnohé srdce kolí.
Druh s druhem v mnohém svízeli
trud, žalost věrně sdíleli,
an jeden smrtnou klesá ranou,
mu druhý volá: „Na shledanou!“

Tam dobrý otec umírá
a dítkám „s Bohem“ dává;
je v náruč svoji zavírá,
je matce odevzdává;
a když je křížem požehnal,
poslední políbení dal,
a horké všechněm slzy kanou:
tu tiše šepce: „Na shledanou.“

B. H.

Církev ruská a církev katolická.

Dle franc. originalu vzdělal J. E. Eybl.
(Pokračování.)

Pátou známkou lichosti církve ruské, kterážto (známka) přináleží stejnou měrou všem od církve katolické odděleným společnostem křesťanským jest nenávisť, jakou všechny tyto jednoty jsou naplněny k církvi římské. V této nenávisti se všechny shodují, aniž pak Rusové jeví menšího odporu, než lutheráni, kalvinovci a jiní. Víme, že mnohý Rus je prost tak nepřátelského smýšlení; jsou to výjimky, ku kterým se já rád táhnu; nikdy také moje obecné výpovědi nebudtež tak vykládány, aby výjimkám nezbylo místa, toho však zapíratí nelze, že necht ba zášť k církvi katolické je na Rusi obecná. Aby se kdo o tom přesvědčil, ať poslechně jen, kterak se v této příčině pronášejí i takoví lidé, kteří majíce se za zbožné přísné ctnosti přilejí. Pravím pak, že toto nelaskavé smýšlení jest důkazem nepravdivosti ruského náboženství a vůbec všech sekt, které si rovně Rusům počínají. V skutku, odkud může pocházeti tato zášť? Jsou-li snad katolíci v bludu? Ale Rus rovně myslí, že lutherán, kalvinista a j. též bloudí, přece však nemá k nim téže nenávisti; ba on nenávidí takovou

měrou ani židů ani mahomedánů, lítost jen máje s jejich zaslepeností. Vůbec se nehněváme na nikoho a nepohrdáme nikým, jenž by na omylu byl; nýbrž naopak ten, kdo bloudí a se k tomuto svému bludu nechce znáti, povrhne tím, kdo se dopustil na něm té ovšem neodpustitelné krivdy, že má proti němu pravdu. Křesťan želí zaslepenosti židovské, žid křesťana nenávidí — tím se rozluštuje celá hádanka. Rus nemá v ošklivosti lutherána ani kalvinisty, vida je býti na omylu; nemůže ale snést katolíka, boje se, že katolík má pravdu.

„Leč, nikoli,“ může mi někdo namítnouti, „zášť ku katolíkům se prýští z pramene docela jiného. Mají-li Rusové a ostatní společnosti církevní vesměs v ošklivosti církev katolickou, má tato ošklivost svůj dobrý důvod a není leč spravedlivou oplátkou; jen sobě samým at si katolíci ji přičtou. Či-li neodsuzují všech, kdo nesmýšlejí jako oni? Dlužno-liž jim býti z toho vděčným? Nemusi-liž se oni z toho vinit, že veskrz nenávidí všechněch, kdož nejsou jejich náboženství a smí-li si potom stěžovati, že se jim jejich nenávisť vrací až na nižším stupni prudkosti, nežli od nich vychází? Vážná slova, která se neminou účinku u těch, jichž ovšem na neštěstí bývá veliký počet a kteří s chutí popadajíce námitky nikdy se nestarají aby je uvážili a jejich pevnost zkoušeli. Kterýmžto způsobem nesluší se, aby si vedl, kdo upřímně jde po pravdě; vše má vážiti a vyslechnouti alespoň s toutéž horlivostí odpovědi, s kterou se chápal námitky. Nic nebývá velmi často bezdůvodnějšího nad tyto námitky, které se mu na pohled tolik zamlouvají. V tomto případě jest mi ovšem snadno z klamu jej vyvésti. Katolíci prý ztracují všechny, kdo nevěří jako oni; mluvíme určitěji: ztracují-li katolíci do pekla, aspoň vůlí či žádostí svou všechny, kdož nesmýšlejí jako oni? Dokonce ne; míní však, že kdo svou vinou odloučení jsou od církve, odsouzení budou na soudu Božím, čehož litujice přáli by si (katolíci), aby všemožně takovému neštěstí zabránili. Katolíci myslí a říkají, že kdo nenásleduje pravdy, kterou zná, anebo může znáti, nekráčí cestou spasení, jsouce přesvědčení, že jest to učení Ježíše Krista. Budiž mi dobře rozuměno; pravím: *kdo nenásleduje pravdy, kterou zná anebo kterou může znáti*; žádný jistě katolík vzdělaný nemá za hříšný takový blud, který není vědomý a dobrovolný. Nemůže se blud nikomu přičítati, jenž by neměl příležitosti či prostředků, aby se pravdy dověděl. Míníme, že který křesťan se opravdu

upřímně počítá do své církevní společnosti, patří uvnitř do pravé církve Kristovy. Míníme spolu, že se takováto upřímná vůle jen při tom shledává, kdo se snaží horlivě o poznání pravdy; že každý jest povinen, jak jen může, po ní pátrati a že kdo takové těžké povinnosti nedbá, nemůže ujíti odsouzení, vyneseno na něm, nikoliv od katolíků ani od kohokoliv jiného člověka, nýbrž od samého Ježíše Krista, jenž pravil: „Kdo nevěří, již jest odsouzen.“ (Jan 3, 18.). „Kdo církve neuposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán“ (Mt. 18, 17.). Kde pak, ptám se, v tom všem jest nenávisť, kdež ukrutnost, kterou nám vyčítají? Vidím člověka, který bloudí, an místo aby se bral cestou, která by jej k cíli vedla, bere se k místům srážným, kde by v děsné propasti zahynouti musel; i volám naň, že, neobrátí-li se, jistý jest jeho hrozný konec. Vidím, kterak lidé hladoví se hodlají dáti do pokrmů, jež já vím býti jedovatými; i připomínám jim, že dotknou-li se jich, smrt ukrutná je stihne. Jest to láska či ukrutnost z mojí strany? Katolíci jsou přesvědčeni, že Kristus založil jen jednu církev, rovněž jsou přesvědčeni, že touto jedinou církví jest církev římská. Z té příčiny volají na všechny, kteří se od ní odloučili, že bloudí, opustivše cestu spasení; zvou je, aby se do ní vrátili, a všemožně pečují, aby je uvedli v lůno církve. Horliví misionáři nic neváhají, za všech časů vydávali svůj život v nebezpečí, nejen aby oznamovali pravdu národům, kterým známo nebylo evangelium, ale též, aby přivedli zase do jednoty církevní ty, kteří se z ní vyloučili. I ptám se ještě jednou, to-li jest ona zášť, co vytýkají katolíkům, či raději láska, láska hrdinská?

Dejme tomu na chvíli, že katolíci bloudí; zda by nebyli hodni soustrasti, již míváme se všemi nešťastnými, ba hodni i vděčného uznání za to, že se horlivě snaží uvéstí všechny lidi do církve té, kterou mají za jediné pravou? Co se mne týče, nevím klamali se, ale mně se zdá, že bych miloval a velmi si vážil žida i mahomedána, jenž by z horlivosti svého náboženského přesvědčení se všelijak o to snažil, abych byl účastným jeho štěstí přiznav se k jeho náboženství. Dozajista aspoň nevzal bych si ho v ošklivost, proto, že se pokoušel o to, co mu jediné láska ke mně anebo soustrast se mnou kázala. Jest jistě patrné, že katolíci svým chováním nejeví nižadné nenávisti, outrpnost ovšem upřímnou majíce se všemi bez rozdílu, jež blouditi vidí. Naproti tomu církve odloučené nechuť jen samou a samou zášť

ukazují ku katolíkům, kteréžto smýšlení odtud pochodí, že všechny tyto společnosti nechtíce se sami sobě přiznati, že nemají pravdu, nemohou nikterak odpustiti těm, kteří se snaží je z bludu vyvésti.

Tím jsem, tuším, dostatečně splnil svůj slib, pověděv vám známky, jimiž se lichost náboženství ruského patrně jeví; ještě více jich sem klásti, není potřeba; muž tak bystré mysli, jako vy, snadno se i jiných domyslí. Mohlbych ještě připomenouti, že se nedostává Rusům horlivosti o obracování mahomedánů a modlárů, kteří žijí v jejich říši. Misionáři katoličtí se nabízeli k tomuto dílu, jež by bylo výhodou vlády, slávou náboženství a užitkem těchto nešťastných: leč odpověděno jim, to že přísluší kněžím ruským. Nevidíme však těchto obíratí se s touto věcí. Jakožto známka lichosti ruského náboženství mohla by se jmenovati i překážka, kterou kladou častému přijímání svátostí, žádající příprav, kterých často při sebe lepší vůli vykonati nelze. (Pokračování)

Dědic koruny Karlovy.

Díl první.

XIII.

Za jarého zvuku lesnic vraceli se lovci s králem Václavem na Karlštejn. Sešeřilo se již; pronikavý štěkot chrtů odrážel se v příšerné ozvěně o vysoké vrchy a lidé v dědinách okolních znamenali čela svá křížem a povídali si, tože vyšli z lesů vlkodlaci a běda, ku které dědině zaměří. —

Ještě dráhně let po Karlovi rozšířena byla v Čechách děsná pověra, že duše těch, kteří pod zemí nenalezli pokoje, proderou se hlinou a za noci přicházejí pod okna známých a přátel, lákají je úpěnlivým voláním ven a pak je zardousí. A od toho nebylo prý pomoci, leda když mrtvolu domnělou vyhrabou a srdce její probodnou dřevcem. —

Lov podaril se skvěle. V zdejších lesích nebylo honěno už od kolika let. Klid kolem Karlštejna byl posvátný.

„Vy hastroši, vy že chcete při stole nalévatí, vy že chcete konati u krále službu číšníků? — Hej pane Zbyňku! — Přiveď mi přívotnici; prokážeš jí rytířskou službu a starému vyřídíš ode mne pozdravení!“

Mladý rytíř se zarděl prudčeji než odlesk pochodní, jímž ozářeny byly sáhotlusté stěny chodeb Karlštejnských.

„Či nečestná to služba pane Zbyňku, panám býti ochrancem? Zde Řítkovi bych podobně říkati nemusel!“

Mladý rytíř vzehopil se a odkvapil.

„Směšný hoch! — A takové rytíře vychovával královský otec náš. Však zdvihnu já zase rytířský stav, přivedu jej k paměti a těm pánům, těm korouhevníkům erby přistřihnu!“

Druhové mladého krále se při této řeči usmívali, protože tušili, komu bude rozdávat Václav zemské úřady a v duchu viděli se již v čele správy království.

„Přisámboh! Němci tropí si z nás smích, že prý nebožtík otec můj učinil z Čech svatou zemi; ale ten smích jim na rtech zkamení, až se přesvědčí, že Václav postavil Čechům hlavu opět na pravé místo. Rytíři čeští musí opět býti první na kolbištích jako někdy za děda mého. Naší zemi musí opět zavanouti vítr starý, po kterémž dostávali sousedé do všech údů zchromených těl ďábelské křeče.“

Rytíři se ještě sobečtěji usmívali a pan Jan z Chlumu div že si rty nerozhryzl.

„A těm opravdovým kutnám také pustím žílu! Rohy už jim vyrostly až do nebe, nebyl by hnedle před nimi jist ani sám Pán bůh, natož pak Václav král!“

„Mniši jsou prý si už zase ve vlasech s faráři pražskými, o jakýs pohřeb derou se. A mezi lidem poletují prapodivné řeči. A víš co ještě pane? Hynek děkan kostela pražského a vysehradský Kuneš prohlásili se pro Roberta Genevského. Odvází prý se ještě dále!“

Václavovi zaleskly se při této zprávě zraky prudkým plápoem. Kolem rtů objevil se pověstný v přístích pak časech úšklebek a dubový stůl zařinčel pod pádnou pěstit královskou.

„Dále, Kepko!“

„Děkan Hynek má slíbeno biskupství litomyšlské!“

Václav upřel na mluvčího zraky své jako dva šípy.

„Pane Jene — bez obalu — všecko!“

„Co nejdříve budou prohlášeny bully Robertovy po Praze. Někteří mistři v obou kolejích zabezpečili prý souhlas vysokého učení.“

„A ty jsi zamlčel před námi pane Jene z Chlumu těchhle zpráv?“

Král Václav vstal ze židlice a upřel ještě pronikavěji plamenné zraky na rytíře.

„Nechtěl jsem, aby Tvá Milost ráčila se ukvapiti v jednání. Lépe vyčkati a pak — račiž odpustiti jasný pane můj — za nepřítomnosti tvé budou se mníti jistějšími a přívrženci lžipapeže odkryjí spíše škrabošky. Střeživých očí v Praze je dosti. Ani myš se nehne, abych o tom nedostal zprávy zevrubné.“

„Tak že Robert — proklatec chce rozdávat česká biskupství! Či je země naše bez hlavy?“

Král Václav stal se náhle vážným. Na mladé jeho tváři usadily se mraky, jakýchž tam nezvykle vidati oko dvořaninů, snad první mraky bouřemi rozervaného vladaření jeho. Výraz v obličeji, jenž zrcadlil se ve tvářích té chvíle, svědčil, že mladý panovník přese všechny výbuchy bujné krve a přese všechny záliby své má vůli železnou a že jest sto, aby tu vůli svou vši silou provedl a každého, kdo by se mu postavil vstříc, rozdobil mocí velebnosti královské.

Náruživý lovec, mladík, obklopen lichotnými druhy, kterýž zdál se do nedávna býti loutkou v rukou jejích, o němž by byl ještě před chvílí řekl každý, že protráví život po způsobu vyhejčkaných slabochů, objevil se náhle co muž, kterémuž jsou ostatní loutkami a hříčkami bavícími.

Pan Jan z Chlumu počínal toho již litovati, že si pokazil nevčasnou úslužností dobrý večer a pan Bořivoj Svinářský mrštil po něm hněvivým okem.

„Pane Jene, tvé zprávy by mohly nabýti za naši nepřítomnosti povážlivé skutečnosti. Ti, kterýmž otec prokázal ta největší dobrodiní, první házejí po památce jeho kamenem a první staví se v cestu jeho dědici.“

Slova tato zněla poněkud podivně z úst Václavových, kterýž opojen náruživým lovem a omámen silnou vůní páchnoucích hvozdů před chvilinkou ne právě po synovsku vyjádřil se o vladaření otcovském.

„Odjedem do Prahy ještě dnes!“

Zdálo se, že zapomněl úplně na posláná pana Zbyňka ku budňanskému převozníku.

„Ať se uchystají koně co nejdříve!“

Václav dotkl se pouze rty napěněného poháru před sebou.

Dvořaninové děsili se té zachmuřené tváře a Řítka proklínal v duchu štěbetavost Kepkovu.

„A pan Zbyněk sám? — Už vidím, že rytíř nespůsobný!“ zažertoval mladý král vida vraceti se posla samotného. „A s jakou vyřízenou? Snad že vzkazuje nám upejpavá křepelka, abychom si pro ni došli sami? Jářku pane Zbyňku?“

„Dcera převozníková nikdy prý nikde nebyla, ani otočiti se neumí a pak chudobný její šat!“

„Dost, dost, pane Zbyňku; však bychom ji tomu naučili. Prozatím ale služeb jejích nepotřebujem!“

Dole na náhradí ozval se již po něko-

likáte řehot koní osedlaných a uchystaných k odjezdu.

„Čas kvapí a kdo ví, zdali tak zpraven o všem arcibiskup. Musíme rozkol utlumiti u nás hned v klíčení.“

V několika okamžicích seděl již Václav na bělouši a byl první za hradebním příkopem obklopen smečkou ohařů.

Pan Zbyněk byl tomu nesmírně povděčen, že král opouští Karlštejn.

Vzkázání převozníka zamlčel úplně.

Starý Příbora byl se snad ještě dnes za to houpal na některém kmeni.

Sám byl také v chatě převozníkově podivně uvítán.

„A český rytíř že se propůjčuje králi svému za náhončího? Vyříd pane Jeho Milosti, že je dcera má pro žerty královské příliš vznešená! Vyříd mu to jen pane na mé zodpovídání!“

„Ochráním ji příteli. Nepůjde-li se mnou, pošle jiné a ti ji na Karlštejn přivlekou.“

Po téhle výpovědi Zbyňkově postoupil převozník o dva kroky ku předu.

„Tak že ani pod samým Karlštejnem, několik jen týdnů po smrti Karlově nejsme jisti proti zvůli“

Příbora se náhle zamlčel. Měl bez pochyby jakési divné slovo o synu Karlovu na jazyku.

„Ať si jen přijdou! Postavím se jim vstříc s tímhle veslem pane. A až mne přemohou, pak se děj vůle Boží!“

Mladý rytíř díval se na převozníka s úžasem.

„Máš pravdu starče! — Příliš urozená je dcera tvá pro žerty královské a přijdou-li, já sám postavím se proti nim!“

„Pane, za nabídnuté služby přijmiž můj dík. Dítě si však uchráním sám! Uvidíš pane, i proti samému králi!“

Starý muž si dále pana Zbyňka nevšímal a odvrátil se.

„Nevnucuji se ti, ale opětuji: potřeboval-li bys kdy mé záštity, ubráním tě i proti vůli královské. Jsem Zbyněk z Hanžburku!“

S těmito slovy opustil mladý rytíř jizbu a v malé chvilce kvapil již kolem kaple svatého Palmácia.

„Zbyněk z Hanžburku!“ opětoval si stařec za rytířem a svráskovatělý jeho obličej vzal na se výraz posměšný, skoro příšerný.

„Ty neznáš tatíčku toho rytíře? Zachoval nám čest i životy před nevázací Bořivoje Svinářského. A předce říkáš, že tvář, kterou jsi jednou uviděl, nevytratí se ti nikdy z paměti.“

„Kdybychom se s ním nebyli milé dítě raději nikdy setkali!“

Příbora pronesl tato slova polohlasitě.

„Choval jsi se k němu tak nevlídně, jakobys ho byl nikdy neviděl.“

„Jdi tedy ty dítě a přines jim za vděk svou nevinnost. Neznáš jich Bohunko, ani zdání nemáš o těch, kteříž jsou kolem mladého krále. A že si na tebe vzpomněl, k tomu ho navedli a kdo ví, zdali ne on sám, tenhle pan Zbyněk z Hanžburku! Či neřekl jsem ti tehdy, že ten dukát nám přinese neštěstí? — Přinese teprvé! — Mohou přijít každý okamžik, ukryj se Bohunko; já si to vyjednám, třeba i s králem, sám!“

Bohunka poslechla starého otce bez odmluvy a když uzavřela se ve své ložnici, zatarasil Příbora dvířka vedoucí do dvorka těžkou závorou, ve světnici usedl k okénku a naslouchal, zdali někdo nepřichází.

Ale kolem chaty převozníkovy nehýbalo se ani živé duše.

Příbora seděl potmě a hlavou valila se mu myšlenka za myšlenkou prudčeji než voda v Berounce.

„Zas vtírá se mezi nás! — Syn jeho! — Či nebylo by lépe Příboro, abys odtud vytáhl a zdejší chatu opustil? Začíná se nad její krov hrnout neštěstí. Ani pod stěnami hradu Karlova není Bohunko jist vínek tvůj!“

Na Karlštejně rozhlašovali rytíři již jedenáctou a Příbora ještě seděl u okna a ještě přemýšlel.

* * *

Družina králova letěla lesem k Moříně v nejprudším cválu, bez jediného slova. Toliko chrti skučeli a děsili, kude jeli jezdci, obyvatelé burcující je ze spánku.

Pan Zbyněk vracel se ku Praze nerad.

Že nalezne pod Karlštejnem onu dívku, již byl uchránil mrzkých žertů na hospodě „v Nebovidech“, do soudného dne by se byl nenadal.

A za to, kdyby nemusel s králem na jízdu do Němec, nevím, co by byl také dal.

„Pane Zbyňku!“ zavolal v předu náhle král Václav.

„Ztratil se nám. Bezpochyby mu vězí v hlavě budňanská převoznice.“

Pan Jan z Chlumu [pronesl tato slova hezky hlasitě.

Mladý rytíř zůstal za družinou královskou o dobrých třicet kroků zpět.

„Hej pane Zbyňku!“ zahoukal pan Bořivoj Svinařský. „Jedem přes potok — pozor!“

Varování toto podobalo se spíše posměchu.

Pan Zbyněk pobodl koně a v několika okamžicích octl se u samého krále.

„Co nevidět pojedem přes Kačák! — Seber se!“ ozval se opět pan Bořivoj.

„Přebředl jsem pane i s koněm Oharku rozvodněnou!“ odvětil pan Zbyněk hlasem ne příliš pokorným. „A zdáš se zapomínati, žebyš se byl v Kačáku onehdy utopil i s hnědoušem za bílého dne.“

Rytíř, jemuž tato slova platila, přirazil těsně svého koně k panu Zbyňkovi a div že do něho nevrazil.

„Opravdu pane, jakobys ztrácel bystrého zraku!“

„Ale proto předce rozeznám dobře tvůj erb!“

Mladý rytíř zatrl vraníkem.

„Pane nerozumím ti.“

„Tím lépe pro tebe!“

„Žádám vysvětlení.“

Oba rytíři se poněkud opozdili.

„Lituji, že nemohu státi k službám.“

„Pane Bořivoji!“

„Neberu ani jediného slova zpět!“

„Jsou si ve vlasech;“ našeptával pan Jan z Chlumu mladému králi.

„Mladík je příliš útlocitný!“ usmál se Václav.

Pan Zbyněk tasil meč; zabočil přes cestu a postavil se vstříc panu Bořivoji.

Tento však vyhnul se pádné ráně obratně; meč Zbyňkův narazil toliko na sedlo. Pan Bořivoj na ocel ani nesáhl.

„Před očima Jeho Milosti odvažuješ se vyhledávat hádky?“

Pan Bořivoj zahovořil z plného hrdla a úmysl jeho neminul se s účinkem.

Václav zarazil okamžitě.

„Kdo že se nemůže srovnati?“

„Pan Zbyněk tasil meč!“

„Aj pane, tak horkou že máš v žilách krev? Ani bych nevěřil!“

„Pohani! mne! Chtěl jsem se s ním vyrovnati kdykoliv a kdekoliv. Odřekl mi s posměchem!“

Král změřil Svinařského přísným pohledem.

„S dětmi proklatců se Bořivoj ze Svinař nebije!“

Václav podíval se na pana Bořivoje zdrcujícím okem podruhé.

„Do zítřka necháte zatím oba meče u mne!“

Rytíři podali meče své králi mlčky a bez zdráhání, Václav pobodl bělouše a dru

žina královská opět se jen kmitala při rudé záři pochodní.

Druhý den k polednímu vynesl Václav nad oběma soupeři soud.

Bořivoji Svinařskému uchystána na rok klenutá jizba v bílé věži a Zbyněk vypovězen na půl roku ode dvora.

Mladému rytíři nemohlo nic býti vítějnějším, než královský soud. Proč? — Dotvípíte se.

Král Václav učiniv ostrá opatření proti přivržencům lžipapeže, či jak mu také někde říkali, papeže francouzského, pohroziv oběma hodnostářům církevním panu děkanu Hynkovi jakož i proboštu Vyšehradskému odejmutím jejich důstojenství a ujistiv poznovu arcibiskupa o nezlomné oddanosti své k Urbanu VI. odejel na říšský sněm do Norimberka.

Němci však do Norimberka nepřišli a Václav svolal sněm podruhé do Frankfurtu na neděli „Invocavit.“

Ve Frankfurtě slíbeno Urbanu VI. ústy předních knížat vůči legátu Pileovi poslušnoství říše německé, ale sotva asi z těch věrných srdcí, jimž jde především o věc spravedlivou, spíše ze srdcí jidášských, lakotných po bohatých odměnách.

Adolf Nassavský, Ludvík Míšeňský a svárliivý Habsburkovec Leopold tvoří ve sněmovně frankfurtské za předsednictví Václava příšerné skupení. (Pokrač.)

KRONIKA

Z Prahy. V pondělí Svatodušní o 7 hod. odp. zahučely zvony na všech věžích Pražských, a vyzváněno do 3/4 8. Zatím dostavil se J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup do farního chrámu Páně u sv. Jindřicha na Novém městě na požehnání, odkudž žehnaje četné shromážděným kněžím a věřícím odebral se na nádraží Františka Josefa a s večerním vlakem nejprve do Hluboké k návštěvě bratra svého, panujícího knížete Jana Adolfa Schwarzenberga. Z Hluboké odjel J. Eminence včera přes Vídeň do Říma, kamž se již asi 60 poutníků z Čech odebralo k slavnosti biskupského jubilea sv. Otce Pia IX. s mnohými a vzácnými dary. Zítra hodlá J. Eminence doraziti do Říma, kdež pojezdí d. 27. t. m. bude míti deputace z Čech a Rakouska slyšení u sv. Otce. Po slavnostném třídní v Římě (1—3. června) zamýšlí J. Eminence asi ke dni 15. června navrátiti se do Prahy a d. 19. června odebrati se na visitační cestu do vikariatu Vlašimského.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 27—30. května na Strahově, 31. května a od 1—3. června v kostele hřbitova Malostranského v Košířích, od 4—7. června u sv. Haštala.

— V neděli d. 27. května o slavnosti nejsv. Trojice bude se slaviti výroční pouť ve farním kostele u nejsv. Trojice na Spálené ulici tímto pořádkem: V sobotu před slavností budou ve 4 h. odp. nešpory s požehnáním. V neděli o slavnosti budou v 6 h. ranní služby Boží, v 8 h. tichá mše sv., v 9 h. matura, v 10 h. české kázání a v 11 h. slavná mše sv.; odpoledne o 4. h. české kázání, nešpory, Te Deum a požehnání.

— Ve čtvrtek d. 31. t. m. o slavnosti Božího Těla bude u sv. Víta na hradě v 7 h. ráno zpívaná mše sv., po kteréž povede se slavný průvod ku čtyřem oltářům na Hradčanském náměstí a po „Te Deum“ v metrop. chrámu bude uděleno požehnání s nejsv. Svátostí.

— Na Žižkově pohyboval se v pátek dne 18. t. m. o 6. hod. odp. ulicemi průvod, jakéhož v tomto nově povstalem městě nevidáno. Za zpěvu žalmu „Miserere“ doprovázeli alumnové arcib. semináře a chovanci arcib. konviktu s představenými bývalého druha svého p. Jana Kuchaře ku hrobu na hřbitově Volšanském. Před rokem postižen neduhem nezhojitelným odebral se z k. a. semináře nejprve do nemocnice a později k chudíčkým svým rodičům, kdež dne 17. t. m. v Pánu skonal. Slavný pohřeb vystrojila mu láska.

Z Říma. Čím více se přibližuje den biskupského jubilea sv. Otce Pia IX., tím více podobá se Řím městu Jerusálemu v den seslání Ducha svatého čili o slavnosti Letnic. Jako tehdaž tam shledali se Partští a Medští a Elamitští, a kteříž přebývali v Mezopotamii, v Júdsku a Kapadocii, v Pontu a Asii, tak i nyní přicházejí do Říma den co den noví zástupové poutníků ze všech krajů a končin celého světa. Přišli a přijdou netoliko z krajů našich, z Německa, z Francie, Anglie, Belgicka (1000 osob), nýbrž i z Kanady, Severní Ameriky a z Brasílie. Přicházejí, osvědčující oddanost svou k sv. Stoliči Římské a nesouce dary veliké chudému náměstku Spasitele našeho. K jednotlivým deputacím činívá sv. Otec promluvu, t. j. odpovídá na adresu, kterou předčítají a jemu podávají. Odpovědi tyto nazvaly některé listy „allokucemi,“ čímž však nejsou. Allokuce mívá sv. Otec jen ve slavném shromáždění kardinálů mluvě takorba k celému světu. Promluvy k deputacím a pout-

nfkům jsou odpovědi na soukromé jejich tužby a přání. Jedna taková promluva nadělala u nás mnoho hluku a užito jí k nekálému popouzení proti sv. Otcí. Mníme odpověď na adresu oddanosti deputace savojské počtem asi 300 osob dne 30. dubna t. r. Sv. Otec mluvil nejprve o zmrtevých vstání Páně a zjevení se jeho Magdaleně, pak pochválil poutníky, nazvav je korunou svou a radostí stáří svého. Po té obrátil řeč na nynější válku řka: Jak krásné divadlo poskytuje pohled na tolikeré zbožné zástupy, které společně sem přišly, aby veřejně osvědčily oddanost svou k sv. Církvi Boží! Jsou to nevinné voje, ježto bojují proti bohaprázdným a hroudivým zásadám oněch mužů, kteří sice jako katolíci se zrodili, o nichž se však neví, zdali od víry odpadli anebo ještě se jí drží. Právě v tomto okamžení vidíme, jak jedna velká moc své voje, dělostřelectvo své a loďstvo v pohyb dává, aby *ztréstala nevěřící* národ, který má podané, jenž totéž náboženství vyznávají, jako ona velmoc. Boj již počal. Která z obou mocností vítězství dobude, to nevím; neboť budoucnost jest nám neznámá. Jenom tolik vím, že ruka božské spravedlnosti na jedné z obou těchto mocností spočívá pro kruté pronásledování, jímž od kolika let navštěvuje katolickou církev v zemích jejímu žezlu podrobených. Dále nazval sv. Otec savojské poutníky nevinnými křížáky, kteří ozbrojení štítem víry, brněním lásky a naděje ve vítězství vyšli jsou k opětnému vydobytí svobody církve a pokoje světa. Ač jednak, pravil sv. Otec dále k Savojarům, v nejistotě jsem o výsledku, jaký míti bude boj vzniklý mezi mocností nevěřící a rozkolnickou, jsem jinak zcela ujistěn o vítězství vojáků katolických; neboť toto spočívá na zaslíbení Pána naseho Ježíše Krista: „Brány pekelné nepřemohou jí.“ Vy porozumíte neklamnému slovu božského Mistra: „Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ Ježíš Kristus jest s námi. On nás nese silou svého ramene, světlem své milosti a volá nás k boji proti bohaprázdnosti a nevděčnosti jistých zkažených duší, on jest s námi v životě ve smrti; doufejmež, že s námi také bude ve slávě věčné. Chceme-li dobytí vítězství, musíme vytrvati v sebezapírání a v modlitbě. Ano, modleme se za sebe, modleme se za církev, modleme se zejména za obrácení hříšníků a nevěřících, aby poklekli před *křížem vítězcím*. Prosme Boha o jeho požehnání. Požehnání toto sstup na vás, na poutníky katolického světa a na Savojsko a uděl pokoje, svornosti a blaha; požehnání toto provodiž vás v životě, budiž

s vámi v hodině smrti; splyň na vás v míře nejhojnější ve vlasti nebeské.“ —

Tolik na doplněnou kusých telegramů z oně odpovědi v rozličných časopisech. K čemuž podotýkáme, že zajisté všichni za nynější války přejeme se sv. Otcem, aby nevěřící „na kolena padli před křížem vítězcím.“

Literární oznamovatel.

— *K jubileum sv. Otce* vydáno časopisem „Škola B. S. P.“ v Brně (Petrův 4) a takéž jest na skladě: „*Pius IX.*“, životopisný náčrtek s obrázkem sv. Otce. Cena 10 kr. *Podobizna sv. Otce*, fotografická, na papíru 25/17 centim. po 3 kr., 100 výt. za 2 zl. 50 kr. — Táž na větším papíře, se skvostnou barevnou obrubou po 12 kr., 100 výt. za 10 zl. — *Petr v žaláři*, modlitby za svatého Otce, 100 za 50 kr. A v příštích dnech vyjde tiskem: *Halér sv. Petra*, stručné vysvětlení: 1. co jest halér sv. Petra. 2. že jest činem náboženským, 3. k čemu ho papež má zapotřebí, 4. k čemu ho užívá, 5. zdali a jak mnoho jsme povinni k němu přispívati, 6. o lásce a povinné oddanosti k papeži a — jakým způsobem nejsnáze almužna sv.-Petrská se sbírá. Cena jen 6 kr., 100 výt. 5 zl.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Šebestian *Poláček*, jubil. kněz, k. arcib. notář, majitel zlat. zásluž. kříže s korunou, farář v Čížkově, dne 19. května (nar. v Rokycanech 10. ledna 1802, vysv. 14. srpna 1826).

Vyznamenáni jsou:

- p. Antonín *Burka*, k. arcib. notář, děkan Karšteinský, jmenován čest. konsistorním radou;
p. Vác. *Burger*, farář v Tachlovicích, obdržel exposit. canon.;
p. Václav *Hlavatý*, prof. náboženství na real. školách v Rakovníku, obdržel právo synodalí.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Štěpnička*, čestný kanovník koleg. kap. Staroboleslavské, os. děkan na Vepřku, za zpovědníka při metrop. chrámu u sv. Víta v Praze;
p. Vác. *Slavík*, kaplan na Smolnici, za faráře v Jinonicích;
p. Frant. *Blážek*, kapl. z Podčepic do Sedlce;
p. Vác. *Brzek*, k. v Jesenici, na výpomoc do Dublovic;
p. Karel *Köhler*, f. v Oloví, vstoupil na st. odpoč.

Uprázdňené místo:

Vepřek, f. patr. p. Rud. hrab. Chotka od 22. kv.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasý katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectv:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

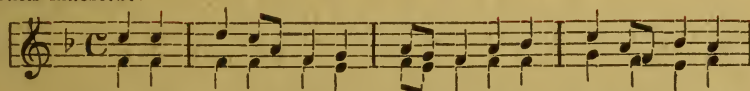
Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

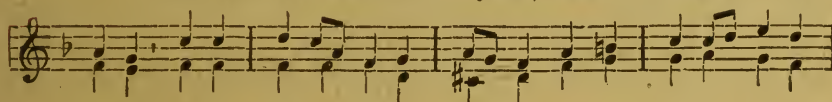
H Y M N A.

Tutti maestoso.

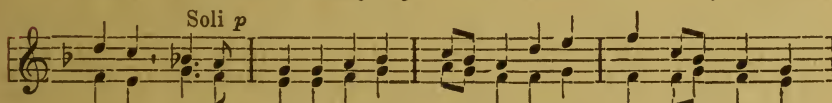
Soprán.
Alt.

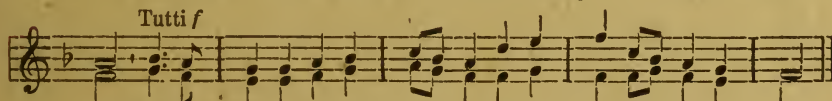
1. Tam, kde str - mí církve tý-mě, v staro - slavném věčném

Rí-mě, z náro-dův všech ja-zy - ko - vé sou-hla - su - jí v pí-sni

no-vé: Bo-že Pi-a De-vá - té-ho žehnej a nám za-cho-

vej! Bo-že, Pi-a De-vá - té-ho žehnej a nám zachó - vej!

2. Sedmi chlumův bání zlaté,
vatikánské síně svaté,
hroby Svatých v širém kraji
ozvěnou se otrásají:
„Bože, Pia Devátého
žehnej a nám zachovej!“

3. Velebně náš zpěv se vznáší
nad oblohu země naší:
po rovinách, moři, lese,
k Římu prosby hlas se nese:
„Bože, Pia Devátého
žehnej a nám zachovej!“

4. Pohlížíme k vám též vzhůru,
pějte s námi v lásky kůru,
rozniťte nás, nebešťané!
ať náš zpěv zde neustane:
„Bože, Pia Devátého
žehnej a nám zachovej!“

Allokuce sv. Otce Pia IX.

konaná dne 1. března 1877 ku kardinálům S. Ř. C.
v paláci Vatikánském.

Ctihodní Bratří!

V truchlivých dobách pontifikátu Našeho svolali jsme již častěji ctihodný sbor Váš do budovy této a to za tím úmyslem, abychom si Vám postěžovali do těžkých oněch příkoří, kterými Církev nespravedlivě stížena jest a abychom se ohradili proti těm skutkům, které v Itálii i v jiných zemích na záhubu Církve a Stolice apoštolské spáchány byly. Než v minulých letech bylo nám viděti nových a ještě násilnějších útoků a křivd, které Církev Páně v rozličných končinách světa snášela od rozkacených nepřátel, kteří vidouce smutný stav věcí našich a opuštěnost, v níž zbaveni jsouce všeliké pomoci lidské, trváme, domnívali se, že jim to velmi vhod přichází, aby nevěstu Ježíše Krista útokem napadli. Byli bychom sice sobě přáli, ctihodní Bratří, myslí Vaši a úvahám Vaším dnes předložiti kruté a rozsáhlé ono pronásledování zuřící v četných zemích evropských proti Církvi, než majíce v úmyslu žalostné vylíčení toto podati Vám jindy, chceme zatím připomenouti Vám strasti a útrapy čím dál tím krutější, jimž Církev vydána jest v šanc zde v Itálii a poukázati k nebezpečím ustavičně rostoucím, jež nás i apoštolskou Stolicí tuto ohrožují.

Šedm již uplynulo let, co vetřelci do světského panství našeho pošlapavše všechna práva Božská i lidská, porušivše víru v slavné smlouvy a kořistíce z trudného stavu vznešeného lidu katolického násilím a brannou mocí obsadili země, které jsme drželi v moci své, zmocnili se tohoto svatého města a tímto svrchované nešlechetným skutkem naplnili celou Církev zármutkem a bolestí. Plané a prolhané sliby, kteréž oni v smutných oněch dnech učinili cizím vládám ohledně záležitostí našich prohlásivše, že chtějí Církvi svobody popřáti, jí poslušni býti a jí ctíti a že se vynasnaží, aby biskup římský požíval moci svobodné a plné, — to všechno nemohlo nás nakloniti k tomu, abychom svedeni planou nadějí zcela jasně nepředvídali, jak smutných a bídných časů jest se nám nadíti pod panstvím jejich; ano prohlédnuvše dobře bezbožné záměry lidí, které touha po novotářství a spolek zločinný v jedno víže, zřejmě jsme prohlásili, že svatokrádežný tento vpád nemá pouze za účel potlačití světskou vládu naši, nýbrž více ještě tím snáze zničití po zrušení našeho panství světského všechna zřízení církevní, zvrátiti autoritu Stolice svaté a úplně

zviklati úřad náměstka Kristova, kteroužto hodnost, i ač nehodně, zastáváme na zemi.

Již pak lze říci, že toto dílo bořivé a podvrtné proti všemu, co týká se budovy i řádu Církve, téměř dovršeno jest, ne-li zcela podlé přání a zloby pronásledovatelův aspoň co se týká zřícenin, kteréž oni až podnes nakupili; postačí pouze popatřiti na zákony a nařízení prohlášené od počátku nové vlády až posaváde, aby zřejme se poznalo, kterak znenáhla, a postupně den ode dne, nám ubíráno prostředků a pomoci, jichž k rádnému spravování a řízení Církve katolické naprosto potřeby máme.

Takto nešlechetně oloupilo nás zločinné potlačením řeholí církevních o pilné a užitečné pomocníky, jichž přispění nevyhnutelně nám třeba jest ku správě společenstev církevních a k vykonávání mnohých povinností úřadu našeho a zničilo touž dobou v městě našem tolik budov, kde bývali pohostinu přijímání duchovní cizích národů, kteří v určitých dobách přicházivali do metropole této, aby na duchu se posilnili a z úřadu svého počet vydali, také týž potlačením byly ukrutně z kořene vyvráceny přemnohé užitečné a spásonosné štěpy, které ovoce požehnání a pokoje pro všechny země přinášely. Toto bezprávné potlačení stihlo i římské koleje misijnářské, v nichž vychovávali se důstojní dělníci, aby světlo evangelia statečně i do nejbzdálenějších a nehostinných zemí nesli; tím pak žalostně odňata jest tolikerým národům tak spasitelná pomoc zbožnosti a lásky i k veliké pohromě humanity a osvěty pozemské plynoucí ze svatosti, učení a vznešenosti náboženství našeho. Avšak zákony tyto, ukrutné již samy sebou a záhubné netoliko náboženství ale i prospěchům společnosti lidské, ještě více zostřeny jsou pak novými nařízeními ministrů státních, jimiž pospolitě bydlení řeholních společností a přijímání nových členů do řeholí obého pohlaví co nejprísněji se zakazuje. Po zničení řeholí obrácen všeliký zřetel ku zničení duchovenstva světského a vydán jest žalostný onen zákon, následkem kteréhož my a pastýřové národa vlašského s velikým bolem patřiti jsme museli na to, kterak mladí klerikové, naděje Církve, nešlechetně vyrvání jsou ze svatyně a ve věku, v němž právě Bohu se zasvěcují, donuceni jsou obléci se v šat vojenský a vésti život, který naprosto odporuje duchu povolání a vychování jejich. A co dále? Následovaly jiné nespravedlivé zákony, jimiž z veliké části oloupena jest Církev o veškeré své jmění, jež na základě posvátných, starobylých a nezrušitelných práv v držení měla,

začez vykázaný jí pouze nepatrné důchody nejistým změnám času a libovůli vlády podrobené. Také bylo nám žalostní proto, že veliký počet budov, které druhdy s velikým nákladem zřídila zbožnost věřících a které hodny byly křesťanských dob Říma, kde panny Bohu zasvěcené aneb společenstva řeholní tichého útočiště požívaly, bez rozdílu zabrán a po vypuzení zákonitých majetníků k účelům světským obrácen jest. Nad to vše odňaty jsou vládě naší a správě církevních služebníků přemnohé zbožné ústavy a nadace věnované účelům lásky a dobročinnosti, z nichž mnohé vznešenou štědrostí svou sami papežové římští, předchůdcové naši aneb zbožná štědrost cizích národů zřídili k ulevení chudoby a jiných strastí; a jestliže ještě některé z těchto ústavů dobročinnosti veřejné ponechány jsou pod dozorem Církve, má, jak určité a beze vší pochyby veřejné listy oznamují, vydán býti v brzkú zákon, jenž nám je odejme a úplně zruší. Viděli jsme nad to a vzpomínáme toho se srdcem bolestí nad míru přeplněným, že veřejné i soukromé vyučování vědám i uměním do zoru a řízení Církve odňato jest a že úřad učitelský svěřován byl lidem podezřelé víry aneb zjevným nepřátelům Církve, kteří se neostýchali veřejně hlásati bohapusté bezbožectví.

Takovým způsobem zabravše a vyvrátivše tolik ústavů náboženských důležitosti velezávažné, nebyli zrádní synové Církve ještě spokojeni, nýbrž snažili se ještě služebníkům svatyně překážeti, aby nemohli svůj duchovní úřad svobodně vykonávati, a zločinou cestou došlo se až tam, že v schůzi zákonodárné utvořen jest zákon, nadepsaný „o přehmatech duchovenstva“, kterým biskupům i kněžím za zločin a přečin se pokládají a nejprísrnějšími tresty se stíhají skutky takové, které původcové dotčeného zákona shrnují pod schytralým jménem rušení tak zvaného veřejného svědomí aneb míru rodinného.

Nařízením zákona tohoto podrobují se stíhání a trestům všeliká slova i spisy, jimiž služebníci náboženství vedle povinnosti své posuzují a odsuzují taková nařízení, takové zákony a vůbec jakékoliv skutky státní moci, které odporují právům posvátným neb zákonům Božským a církevním, neméně uvalují se tresty na ty, kdož dotčené spisy vydávají a rozšiřují, nechť si původ vzaly od kteréhokoli hodnostáře církevního a kdekoli. Jakmile zákon tento se přijme a prohlásí, bude to záviseti úplně na soudu světském, aby prohlásil, zdali a pokud kněz

příslahuje svátostmi a hlásaje slovo Boží porušil veřejné svědomí neb rodinný mír a zdvihne-li biskup neb kněz svůj hlas proti tomu, bude právě tak umlčen a potlačen, jako hlas samého náměstka Ježíše Krista, o němž sice se tvrdí, že z ohledů politických sám o sobě trestům žádným nepodléhá, který však přece trestán býti má v osobách těch, kdož trestům těm propadnou, jak i sám státní ministr v zákonodárném sboru nešťítíl se veřejně vyznati, an mysle na nás, zjevně pravil, že není to ani novou ani neobyčejnou věcí a že to neodporuje vědě o zákonodárství trestním, aby potrestáni byli účastníci zločinu, nelze-li potrestati hlavního původce zločinu. Z toho však jde na jevo, že šíp zákona toho vedle úmyslu namířen jest i proti nám, tak že kdykoliv slova naše neb skutky naše zákon ten přestoupí, biskupové neb kněží, kteří slova a napomínání naše buď rozšiřovati buď vedle nich jednati budou, mají trpěti tresty za domnělý zločin onen, jehožto vina a trest vlastně na nás, hlavního původce, spadnouti by měly. —

Ejhle, ctihodní Bratři, kterak nám a správě církevní netoliko nepřátelským násilím a bořivostí vyvráceno tolikerých ústavů a prostředků utvrzených staletími, nepremožených bouřemi, nýbrž kterak i tak daleko se zašlo, že se má překážeti neslechetným způsobem vznešenému onomu úřadu, ježž Církve od Božského zakladatele svého obdržela, aby učila, bděla a o spásu duší pečovala; vyhrožováním nejprísrnějších trestů chtějí zavřítí ústa služebníků církevních, kteří učíce národy zachovávatí vescko, cožkoli nařídil Kristus, trestající v čas i v nečas, prosíce, žehříce ve vši trpělivosti a v učení konají jen to, co zákon Božský i církevní jim ukládá. Jiných zakrytých piklů nepřátel Církve pomíjíme mlčením, dobře věduce, že někteří státní ministři jimi se zanášejí a že jimi Církvi ještě trudnější časy připraviti se mají buď tím, že při budoucí volbě papeže budou se podporovati rozkolnické choutky, buď tím, že biskupům Vlašským budou se klásti u vykonávání duchovního jejich úřadu překážky, pročez byli jsme nedávno přinuceni prohlásiti, že může se trpěti, aby spisy o kanonické instituci biskupů těchto předkládaly se vládě světské, abychom, pokud na nás jest, zabránili přesmutným poměrům, při nichž nešlo by již jen o držení statků světských, nýbrž kde i svědomí věřících, jejich pokoj, vedení a spása duší, která jest nám zákonem nejvyšším, v patrné nebezpečí by vydány byly. To

však učinili jsme pouze k zamezení převelikých nebezpečí, a chceme, aby se tomu rozumělo. Avšak veřejně prohlašujeme, že nespravedlivý onen zákon, jenž se nazývá *regium placetum*, naprosto odsuzujeme a zavrhujeme, poněvadž jím Božská pravomoc a svoboda Církve se porušuje.

Nyní tedy po všem tom, co jsme právě vyložili, ač jsme mlčením pominuli mnohé věci jiné, do nichž bychom sobě mohli též bolestně stěžovati, tážeme se, kterak to možná, abychom řídili Církev pod panstvím takové vlády, která ustavičně nám odnímá veškeré podpory a prostředky k vykonávání apoštolského úřadu našeho, všude staví se nám v cestu, každodenně nových překážek a obtíží klade a stále nové léčky a osidla nám staví? Věru, nemůžeme s dostatek vynadiviti se tomu, že jsou ještě lidé, jichž, nevíme, zdaž lehkomyšlnost či zlomyšlnost větší jest, ježto buď ve veřejných novinách buď ve zvláštních spisech neb nestydatými řečmi v rozličných schůzích konanými snaží se dovozovati a lidu namlouvat, že nejvyšší biskup Římský i v nynějším stavu svém, třeba by byl podroben panství vlády jiné, přece úplné svobody požívá a klidně i úplně nejvyšší svůj duchovní primát zastáváti může. Lidé ti nenechají si ujíti ani jedinou příležitost, aby mínění to ve veřejnosti neuvrzovali, tak kdykoli biskupové a věřící z ciziny nás navštívit přicházejí, kdykoli zbožné sbory jich k sobě přijímáme, kdykoli řečmi svými vedeme sobě stížínost do bezbožných útoků na Církev, — při všech těchto příležitostech snaží se schvalně a lstivě namlouvat nezkušeným, že požíváme v skutku úplné svobody a moci i co se týká řečí našich i co do přijímání věřících i co se tkne řízení celé Církve.

S podivením jest nám, jak nestydatě možno to vše tvrditi, jako bychom skutečně úkony zde vypočtené zcela a úplně konati mohli a jakoby úkony těmi úplně vyčerpána byla veškerá správa Církve, kteráž úřadu našemu přísluší. Nebo kdož by nevěděl, že skutky vykonané v svobodě té, kterou tak velice vyvyšují, nejsou postaveny pod moc naší, nýbrž pod moc těch, kdož vládou, a to tou měrou, že konati je můžeme jenom tehdaž a potud, pokud nám v tom nebrání? Jaká však ta naše svoboda pod panstvím jejich jest, to zřejmě dokazuje a tomu učí, byť i jiných dokladů nebylo, nejnovější onen zákon, do něhož jsme sobě právě stěžovali, kterým svobodné konání duchovní vlády naší i řádu církevního novými a nesnesitelnými pouty se stěžuje. Jestliže dovolili nám ko-

nati některé skutky, učinili to z té příčiny, poněvadž dobře seznávají, jak veliký jim z toho kyne prospěch, když svět o Nás se domýšlí, že pod vládou jejich svobodni jsme, než jak mnoho jest věcí veledůležitých, nevyhnutelně potřebných a velevážných, které k povinnostem plným zodpovědnosti úřadu našeho patří a kterých právě a řádně konati nám nelze, poněvadž podrobeni jsouce jhu těch, kdož vládou, postrádáme vši potřebné moci a svobody. Práli bychom sobě, aby ti, kdož zmíněné věci píšou aneb mluví, obrátili zřetel svůj k tomu, co kolem Nás se děje a poněkud nestranněji posoudili, zdalíž v skutku lze říci, že moc Bohem nám svěřená, abychom řídili Církev, srovnati se dá s tím stavem, do něhož nás uvrhlo panství uchvatitelův.

Práli bychom sobě, aby seznali nespravedlivé pokřiky, potupy a pohanění, kteréž ustavičně se pronášejí proti pokorě naší i v samé sněmovně poslanců, potupy, jež sice odpouštíme těm, kdož je pronášejí, které však k velikému pohoršení věřících jsou, an jimi společný Otec jejich se uráží a jež k tomu směřují, aby vážnost, autorita a úcta, kterou vyžaduje svrchovaná důstojnost a posvátnost úřadu náměstka Kristova, u věřících zmenšena byla. Práli bychom sobě, aby byli svědky oněch potup a pohanění, jež vším možným způsobem vrhají se na prastará zřízení i na posvátné učitelské úřady Církve, čímž správa jejich tak velice trpí; aby byli svědky onoho posměchu a zneuctívání, jimiž vznešené obřady a zřízení Církve katolické se tupí, aby viděli tu drzost, kterou nejsvětější tajemství víry se snižují, aby pozorovali, kterak bezbožní nevěrci s velikou slávou ozdobení bývají veřejnými čestnými řády a vyznamenáními, kdežto naopak zakazují se náboženské průvodě a slavnosti, kteréž odvěká vlašská zbožnost o slavných dnech vždycky svobodně konávala.

Práli bychom sobě, aby jim známa byla ona rouhání, která beztrestně a pod pláštěm vlády proti Církvi se pronášejí v sněmovně poslanců, kde vrženo bylo Církvi v tvář obvinění, že dopouští se zločinu pobuřování a rušení pokoje, kde svoboda její nazvána jest zásadou škodnou a záhubnou, kde učení její nazváno jest podvrtným a společnosti lidské i mravnosti odporným a kde moc i autorita její vydávána za záhubnou člověčenstvu. Kéž by pak oni hlasatelé té domnělé svobody naší nepřehlédnuli ona rozmanitá a ustavičná pohoršení, která za účel mají, aby nezkušená mládež vzbuzenými vášněmi se porušila a z duše její víra katolická z kořene se vyrvala.

Kdyby konečně prošli ulice tohoto města, kteréž prestolem sv. Petra stalo se sídlem a hlavou náboženství, snadno by posouditi mohli, zdaliž modlitebnice katolických vyznání, v dobách těchto vzniklé, záhubné, všude rozšířené školy, tak četné, všude roztroušené domy necudnosti, divadla nestydatá a šeredná, kteráž lidu se poskytují, jsou poměry, kteréž strpěti může ten, jenž mocí úřadu svého apoštolského povinen jest a rád by dle povinnosti té tolikerým neřestem zabránil, jenž však oloupen jsa všech prostředků a pomocí, zbaven jsa vši moci nemůže ani jedině z tolikerých neřestí řádně zabrániti a duším v záhubu se vrhajícím přispěti.

Takový jest, ctihodní Bratří, stav, ježž nuceni jsme snášeti pod tou vládou, která v městě tomto panuje, tať jest ona svoboda a moc naše k vykonávání úřadu našeho, tak se zneužívá slov těch a té svobody prý, jak nestydatě prohlašuje se, máme uživati; — ano požíváme svobody té, kterou smíme patřiti na stále zhoubnější ničení řádů a zřízení církevních, kterou vidíme hynouti duše nemohouce k řádnému zamezení tolikerého zla pomocí svou přispěti. Při těchto poměrech nemá-li se považovati za posměch a potupu to, co se nám často říká, abychom totiž vešli s novou vládou v svazek shody a svornosti, což by, pokud nás se týče, ničím jiným nebylo než úplnou zradou netoliko svrchovaných práv této svaté Stolice, kteráž povýšení byvše na tento nejvyšší prestol převzali jsme jako posvátné a nezrušitelné dědictví do ochrany a opatrování, nýbrž i zradou duchovního úřadu nám ku spáse duší svěřeného, zradou dědictví Kristova v rukou té vlády, jejížto snahy čelí, kdyby to možné bylo, k vyhlazení i samého jména náboženství katolického. Nyní věru ukazuje se celému loboru země jasně a zřejmě, jakou moc, jaký dosah a jakou věrohodnost mají ony ústapky, kterýmiž k oklamání věřících nepřátelé naši předstírali, že svobody a důstojnosti papeže Římského šetřiti chtějí; závisí ústupky ty úplně na libovůli a nepřátelském smýšlení správců státu a jest to úplně v moci jejich, aby dle svého dobrozdání a chtění je měnili, zachovávali, vykládali a prováděli. Římský papež zajisté není a nikdy nebude v držení plné svobody a plné moci své, pokud ve svém městě podroben bude jiným držitelům moci. V Římě nemůže osud jeho býti jiný leč budto vrchního knížete nebo zajatce, a nikdy nemůže Církev katolická požívatí pokoje, bezpečnosti a míru, pokud vykonávání nejvyššího apoštolského úřadu závislým bude od stranických snah, od libovůle panujících, od změn

politických voleb, od rad a skutků lidí potměšilých, kteří prospěchářství nad spravedlnost staví.

Avšak nedomýšlejte se, ctihodní Bratří, že uprostřed tolikerých svízělů, které vás tíží a hnětou, duch náš chabě klesá aneb že se nám nedostává oné důvěry, kterou soudy Boha všemohoucího a věčného očekáváme. Usnesli jsme se sice po uchvácení panství našeho, že raději zůstaneme v Římě, nežli abychom hledali v cizích zemích pokojné bydlení, a to v tom úmyslu, abychom u hrobu sv. Petra pilný pozor měli na zájmy katolické, avšak nikdy jsme neustávali s pomocí Boží bojovati na obranu věci Boží a denně bojujeme nikde neustupující nepříteli, leč když násilím nás vytlačí, abychom zachránili ještě skromný ten zbytek, který ušel útokům lupičů, vše zhubiti se snažících.

Kde však postrádali jsme všech jiných prostředků, jimiž bychom zájmů Církve a náboženství hájili, užili jsme hlasu svého a vyslovili požadavky své, čehož svědkové jste Vy sami, kteří společně s námi snášíte nebezpečství i zármutek; neboť často jste slyšeli slova námi veřejně pronesená, jimiž jsme budto zavrhovali nové zločiny a ohražovali se proti násilnictví nepřátel rostoucímu, aneb příhodnými napomenutími věřící poučovali, aby nedali se oklamati ani osidly lidí bezbožných, ani licoměrnou přetvářkou náboženskou, ani zhoubným učením falešných bratří. Kéžby konečně ku hlasu našemu naklonili sluchu a obrátili ducha svého ti, jejichž povinností jest a jejich zájmy velice toho vyžadují, aby podporovali autoritu naši a rázně hájili věci, nad níž není nic spravedlivějšího a světějšího! Či snad ušlo bystrozraku jejich, že marně doufá se v trvalý a pravý blahobyt národů, v pokoj a řád v společenstvu lidském a v trvalou moc těch, kdož žezla nosí, když autorita Církve, která všechny řádně zřízené společnosti páskou náboženství váže, beztrestně se potupuje a porušuje a když nejvyšší hlava její nemůže v plnění úřadu svého požívatí úplné svobody a podrobena jest libovůli moci cizí?

Zajisté radujeme se utěšenému skutku, že slova naše mileráda a s požehnaným výsledkem přijata bývají od veškerého lidu katolického, dětinnou láskou s námi spojeného, neboť upřímné a opětovné důkazy lásky, jež od něho jsme obdrželi, jsou tak veliké, že i lidu katolickému i Církvi k veliké oslavě jsou dávající nám oprávněnou naději, že téže Církvi i této Stolicí apoštolské radostnější dnové nastanou. A věru nejsme ani s to, abychom slovy vyjádřili tu

radostnou útěchu, již jsme, všech prostředků odevšad zbaveni jsouce, došli vidouce ten šlechetný ruch duchovní a vznešené ony snahy samoděk vzniklé a i mezi nejvzdálenějšími národy ustavičně rostoucí, aby záležitosti Římského papeže a pokoření našeho se ujímali a důstojnosti jeho hájili. Młodary, jež nás ze všech končin země docházejí, abychom mohli o nejnnutnější potřeby této sv. Stolice pečovati, a zavítání tolikerych dítek našich, které ze všech národů do této budovy Vatikánské přicházejí, aby viditelné hlavě Církve úctyplné smýšlení své projevíly, toť jsou taková osvědčení věrných duší, že ani nejsme s to, abychom za ně dobrotě Božské s dostatek díky vzdali. Přáli bychom sobě pak, aby celý svět seznal vnitřní sílu, pravý význam a spasitelnou průkaznost oněch poutí, které opět a opět spatřujeme v době této, v níž papež Římský v krutém se octl boji. Osvědčujíc zajisté netoliko lásku a poslušnou mysl věřících ku pokore naší, nýbrž podávají i zřejmý důkaz o starostlivosti a úzkostlivosti zmlátějící srdce jejich, an společný Otec jejich v stavu nepřislušném a zcela nepřiměřeném trvá a starostlivost i úzkostlivost tato se neutiší, nýbrž musí růsti, dokud Pastýř veškeré Církve nenabude plně a pravé svobody.

Zatím nepřejeme sobě, ctihodní Bratří, nic toužebnější, než aby slova naše z prostoru zdí těchto až do nejvzdálenějších končin země zavzněla, aby věřícím celého světa osvědčila se vroucí vděčnost srdce našeho za vzácné důkazy dětinné lásky a poslušnosti, kteréž ustavičně nám podávají.

Přejeme si zajisté díky jim vzdáti za zbožnou štedrost jejich, ježto přicházejí nám ku pomoci nedbajíce někdy vlastní stísněnosti své, poznávající, že co Církvi věnují, Bohu v oběť kladou; přejeme si blahopřáti jim za velkodušnost a statečnost, kterouž obrnění opovrhují zlobou a posměchem nevěrců; chceme prohlásiti, že k díkům zavázáni jsme za ochotu, s kterouž snaží se dáti nám důkaz své lásky k oslavení památky výročního onoho dne, kteréhož došli jsme před padesáti lety důstojnosti posvěcení na biskupa, jakkoli nehodni jsme toho byli. — Přejeme si také, aby i všickni pastýřové Církve po širé zemi rozvětvené přijavše tato slova naše vážili z nich statečnost a věřícím svým uvedli na paměť ona nebezpečí, ony boje a strasti čím dál tím větší, jimiž sklíčení jsme a spolu aby jich ujistili o tom, že nikdy neustaneme, nechť věci jakýkoli obrat vezmou, zavrhovati nešlechetnosti, jež před námi se pášou, avšak že snadno se může

státi, že následkem zákonů nejnověji vydaných aneb následkem zákonů ještě ukrutnějších, které, jak se předpovídá, předloženy budou, hlas náš jen zřídka kdy a pro veliké překážky jen stíží až k nim bude moci doznívati. Při tomto stavu věcí vyzýváme tudíž Pastýře, aby sami bděli nad stády svými a nedopustili je klamati úlisnými piklemi, jimiž ošemetní lidé snaží se pravý stav věcí, v němž postaveni jsme, zakrýti a překrucovati buď zatajující smutný stav ten, buď vynášejíce svobodu naši a tvrdíce, že právomoc naše nikomu podrobena není, kdežto celý ten stav podle pravdy možno stručně označiti těmito slovy: Církve Boží v Itálii snáší násilí a pronásledování a náměstek Kristův nepožívá ani svobody aniž může právě a plně moc svou provozovati.

Při tom nezdá se nám nic příhodnějším býti a ničeho nepřejeme sobě vroucněji, než aby všickni ti pastýřové duchovní, kteříž dali nám tolikerych důkazů, jak svorně práv Církve hájiti dovedou a jak šlechetně o Stolicí apoštolskou smýšlejí, vzbuzovali věřící sobě poddané, aby tím způsobem a tou měrou, jakož zákony té které země dovolují, snažně domlouvali těm, kdož v čele státu stojí, aby bedlivě se uvážil trudný stav, v němž hlava Církve katolické žije a aby užilo se výdatných prostředků k odstranění překážek, které pravou a úplnou *neodvislost* její zamezují. Poněvadž pak Bůh všemohoucí sám osvěcuje mysl i nakloňuje srdce lidská, žádáme netoliko Vás, ctihodní Bratří, abyste zvláště v této době vroucími modlitbami k Němu se obraceli, nýbrž napomínáme důrazně i pastýře všech katolických národů, aby snažili se věřící sobě svěřené shromážditi do chrámů Páně, kde by za blaho Církve matky, za obrácení nepřátel našich a za ukončení tak těžkých a daleko rozšířených strastí z vroucích srdcí pokorné modlitby vylévali. Přijmeť zajisté, jakož pevné doufání máme. Hospodin modlitbu lidu k Němu volajícího, an zalíbení nalezá v těch, kdož bojí se Jeho a v těch, kdož doufají v milosrdenství Jeho.

Ostatně, ctihodní Bratří, posilněmež se v Pánu a v moci síly Jeho a oděni jsouce v zbroj Boží, v pancíř spravedlnosti a ve zmlouce štít víry bojujeme statečně a zmužile proti mocnostem temnoty a proti nešlechetnosti světa tohoto. Nebo zajisté již dospěla snaha po zmatení a zvrácení všeho tak daleko, že jako proud hrozí všecko do propasti strhnouti a mnozí z těch, kdož byli původcové a podpůrcové novotářství, stojí zděšení patřice na dílo své a obávající se následků jeho. Avšak s námi jest Bůh a bude s námi

až do skonání světa. Chvěti se musejí ti, o nichž psáno jest: „Viděl jsem ty, kdož nespravedlnosti konají a rozsévají bolesti i sklizejí je,“ kterak zhytnuli dechem Božím a pohlceři jsou duchem hněvu Jeho.“ Těm pak, kdož Boha se bojí a ve jménu Jeho bojující doufají v moc Jeho, dostane se milosrdenství a záštity a není pochybnosti, poněvadž o Jeho věc boj se vede, že sám dopomůže bojovníkům k vítězství.

Adresa biskupů rakouských papeži Piu IX.

k jubilejní slavnosti biskupské.

(Překlad z latiny.)

Svatý Otče!

Hospodin, jenž od kolébky hojnými Tebe oblažoval dary své Prozřetelnosti, i později milostí své rozmnožil patrně ukázal, že k věcem vznešeným Tebe ustanovil. Neboť čím pečlivěji jsi se snažil, abys vyvoliv Pána za díl dědictví svého v domě jeho přebýval, světu neznámým zůstáváje, tím výtečnější On Tobě cestu vykázal a velké věci s Tebou učinil, jenž mocen jest a svaté jméno jeho.

Příkladným působením *kněžským* jak nejlépe osvědčeného učinil Tě Pán *veleknězem* a podivuhodným Ducha sv. posvěcením uděliv Tobě napln kněžství Tě posilnil, tak že, čím více Ty sám břímě biskupského úřadu za příliš těžké pro bedra svá jsi považoval, tím vděčněji lid věrný, péči Tvé velepastýřské svěřený, seznal, že jsi statečný vůdce jeho a bojovník silou shůry ozbrojený. Když pak hodností původce a rozdatel veškerých důstojenství mnoholetou zkušeností osvědčeného Tě učinil v lidu svém, ku blahu pastýřů i stádece vyvolil Tebe za viditelného náměstka samého Ježíše Krista, za pravého nástupce sv. Petra, za Otce a Pastýře veškeré Církve, tím způsobem k náplni kněžství ještě naplnil druhou a sice úřadu a pravomoci připojiv, okrasy úřadu Tvého biskupského rozmnožil skvělou korunou a oděvem nejvyššího kněze, na jehožto rouchu veškeren jest okráslel země!

Ohled přioděl jsi se jako obr, maje běžeti cestou svojí obtížnou a trnitou velmi; jelikož pak nikdy neochábla víra a horlivost Tvá a pomoc Boží vždycky s Tebou byla, za tolikerych mnoholetého papežství Tvého příhod obdivení hodnou vykonal jsi cestu, plně přikázání Páně, abys nalezen byl neporušený v návalu vod mnohých. Odhodlán jsi pro zákon Boží bojovati až k smrti a protož také patrně při Tobě ustavičně byla a také příště s Tebou bude pomoc Hospodinova;

neboť týž Pán, jenž se nezdráhá od sluhův svých útěchu přijíti, mnohonásobnou sladkostí vlastní útěchy své na vzájem je občerstviti bez ustání spěje. A tudíž i na Tobě, Svátý Otče! památku učinil divů svých milostivý a milosrdný Hospodin!

S pocity nejvroucnějšího blahopřání slavil veškeren katolický svět památku *50letého kněžství Tvého*; brzy potom ještě více zaplesal věřící lid za příčinou události v pravdě neslychané, když se totiž naplnilo *25 let* od dne povýšení Tvého na nejvyšší biskupství a Ty, jakož jsi se *nástupcem sv. Petra* stal, v důstojenství i počtu let jeho biskupství římského jsi dosáhl. V tomto novém důkazu zvláštního omilostnění Božího, jehož příklad v dějinách papežů marně hledáme, spatřujeme klanby hodné zařízení všemohoucího a dobrotného Boha, kterýž Tobě i nám tím záračnéji milost svou prokazuje, čím větší jsou krivdy a nátisky, bolesti a útrapy, kteréž mimo všecka až posud podstoupená protivenství jest Tobě obzvláště v novějším čase ode všech stran pro Boha snášeti. Shromáždívše se na ten účel, abychom blahopřáli Tobě, jenž déle třiceti let řídíš veslo Církve, želeli jsme toho velmi, že den svůj tak památný v zajištění konati jsi musil; proto však přece nikterak myslí jsme nepozbyli; neboť tentýž Pán, kterýž Tobě dal zjevná znamení nebeské své ochrany na počátku Tvého papežství, když jsi potlesk bezbožníkův zamítnuv do vyhnanství se odebral, tentě i nyní Tebe stárnoucího lety, ale v statečném boji nikdy neumdlévajícího ani ve vězení Tvém neopouští.

Vřelé modlitby celé Církve k tomu směřovaly, aby i v době příští Tebe Pán hojnými důkazy nevyčerpatelné dobrotivosti své obdařiti ráčil.

Již pak radostně vítáme blízkou památku onoho dne, kde se naplní *padesáté rokův úřadu Tvého biskupského*, a kde živě sobě připomínati budeme četné zásluhy, jichž jsi po celou tu řadu let sobě získal, jakož i živou lásku, s jakouž veškero stádece Páně k Tobě lne. V tento velevzácný den jubilejní, jež Ti, Svátý Otče! Pán slaviti dává, poznovu zjevují se veliké skutky Boží, jimž nižádná překážka vaditi, jež nižádný žalář obmeziti s to není.

Kdožkoli se stali svědky Tvého posvěcení k úřadu biskupskému v chrámu svatého Petra v okovech a mnohá i blažená Tobě přáli leta, nemohli tehdaž ovšem předvídati ony skryté zámysly Prozřetelnosti Božské, kteréž naznačeny byly tím, že jsi blíž *oková* blahoslaveného Petra svěcení biskupské při-

jal. Nyní však zjevně ozřejmely tyto úmysly Páně, an jsi tomuto knížeti apoštolů podobným se stal jak úřadem svým tak i vězením.

V těchto dnech pilně na mysli uvažuješ vše, cokoli v biskupském i papežském úřadě příznivého i protivného Tebe potkalo, abys nejvroucnější obět chvály a díky vzdal Hospodinu; totéž pak i veškeren lid křesťanský učiniti spěje, jelikož srdcem láskyplným osudy Tvé co nejvřeleji sdílí.

Skutky a oběti za padesát rokův vykonané výmluvně o tom svědčí, jak převýborně v apoštolském úřadě Tvém vlastní činnost Tvá s milostí Boží spolupůsobila.

Omilostněn jsa pomazáním Ducha sv., kteréž na hlavu Tvou vylito byvši spolu veškerou útrobu srdce Tvého proniklo, ustavičnou modlitbou a prací neunavnou zasloužil jsi toho, aby týž Duch sv. silou svojí Tě ozbrojil a ochranou svou vždy provázel. V nejpilnější míře objevila se při Tobě stálost víry, bezúhonnost lásky, milování pokoje. Převzácné byly kroky Tvé, jež jsi v úřadě svém podnikal, abys všem blahověstil o darech Hospodinových. V péči neunavený, horlivostí zanícen, nenáviděl jsi pýchu, pokoru a pravdu jsi miloval, nikdy z ní nevybočiv ni chválou ni bázní nebyl jsi přemožen. Světlo nevyhlásil jsi za tmu, aniž tmu za světlo; zlé nenazval jsi dobrým aniž dobré zlým. Moudrým i nemoudrým prospěti chtěje v síle ducha a moci konal jsi úřad smíření. Ten pak, jenž Ti svěřil prestol biskupský, abys spravoval Církev svou a lid Tobě svěřený, týž udělil Tobě vážnost, moc a stálost. Ozbrojiv se jakožto biskup a přední bojovník štítem víry naplnil jsi odporce pravdy strachem a bázní; berlu pastýřskou v rukou svých třímaje se svatou horlivostí poklesky jsi káral, výmluvným slovem svých posluchačů k plnění ctnosti pobádal, tvrdošíjně spravedlivě trestal.

Od té doby však, kde jsi úřad biskupský bezúhonně spravovaný vyměnil za prsten rybáře, neustáváš i s nasazením vlastního života hájiti chof Páně, Církev sv., kterouž jsi od počátku jako stánek posvátný se naučil ctíti a zdobiti okrasou vznešeného přísluhování Tvého, hlásáním slova Božího, vzorem příkladného života.

Dějiny papežství Tvého zahrnují dobu nejvyšší důležitou, plnou událostí podivuhodných; uvažujem-li tuhy onen boj, jež Evangelium Kristovo a Církev podnikati musí proti světu zlému, směle říci můžeme, že sotva některá doba předešla této nynější se rovná.

Jindy zloba lidí bezbožných začasté sice odvažovala se k boji proti Církvi, avšak jen po různu válčeno proti Kristu a Církvi jeho

mohutně zbudované, založené na pevné skále: ale nyní samo peklo vyslalo sluhy své, aby spojenými jich silami zmařeny byly úřadky božského milosrdenství a tudíž na všech stranách boj proti Církvi beztržestně jest obnoven. Co jindy podtají se činilo, ana ukrytá zloba i nenávisť víry i pravdy jedem záhubných bludův a odpadlictví lidí otravovala, to nyní veřejně na střechách se hlásá, jelikož nepravost bez ostychu se smí rozmáhati a na odív vystavovati. Kdežto jindy volným toliko postupem překážky a nástrahy se kladly posvátnému apoštolátu Církve, an se každý takového zločinu hrozil: nyní naproti tomu nevěřcové ani oddechu žádného sobě nepřejí, aby dvojnásobným kvapem záhubné úmysly své uskutečnili.

Liché vědy snaží se novými a záhubnými naukami naplniti mysli a kaziti mravy; vylhanou a prodejnou výmluvností odvažují se posměch sobě tropiti z národů a jimi vládnouti lidé, kteříž sami jsou otrokové bludu a nepravosti. Již nemají dosti na tom, aby jenom některou nauku sv. Evangelia za tvrdou řeč prohlašující ji zamítali, alebrž veškerou učení spásy za nevhodné považující je zcela zavrhuji. Nezamyšlejí pouze některé větve z vinice Páně odetnouti, nýbrž neostýchají se raditi, aby vinice ta úplně byla zničena. Zapřísáhli protivníci Církve nespokojují se tím, aby jenom některé sluhy Kristovy v nenávisti měli, oni dobře vědí, že posvátná moc kněžstvu Bohem samým udělená nejvydatněji tomu brání, aby základy jakéhokoli řádu a autority podvráceny nebyly a protož nepřátelé tito ničeho tak toužebně si nepřejí, jako aby co nejdříve zničen byl úřad, ano i samo jméno kněžstva a památka jeho aby úplně zanikla. Aby se však nezdálo, že se protivníci ti poskvírají krveprolitím a hrozným výsledkem záhubných úkladů svých, vymyslili sobě zcela nový způsob bojování proti Církvi a duchovenstvu jejím; zavedli totiž nenáhlé a nekrvavé mučeníctví, kteréž ale strašnější jest nežli smrt; rány tím způsobem zasazené znají nepřátelé s takovou chytrostí utajiti, že kdyby možné bylo, v blud by uvedení mohli býti i vyvolení. Žádného podvodu se nehrozíce neostýchají se klamati svět lichými výmysly své nešlechternosti. Pod slibným pláštěm pokroku sobě samým připsují právo vychovávatí mládež; oni praví, že teprv za jejich ochrany rodina dojde svého blaha; v skutečnosti však usilují o to, aby mládež odtrhnuvše ji od Vychovatele božského zahubili, cudné manželství, aby pod záminkou lidskosti zneuctili; když pak by tím způsobem nejposvátnějšími základy rodinného

blaha otráslí, rádi by též společnost církevní i státní z kořene vyvrátili.

Za toutéž úlisnou natvářkou, jakoby obhájcové byli práva a svobody, obviňují nepřátelé ti Církev katolickou, že prý nespravedlivě zkracuje práva světská, že jest nepřítelkyně svobody a že jest závistníci moci a autority státní; ač sami dobře vědí a na to se nemálo mrzí, že právě Církev jest nejbezpečnější podpora práva a skutečné svobody jakož také osvědčeným obhájcem všeliké moci a autority, kteráž z Boha jest; oni však neuznávají žádné autority mimo tu, která hoví vášněm jejich: oni po tom baží, aby odstranivše nejprv práva Církvě, uchválili také pravomoc vlády světské a všelikou vládu spořádanou aby na prosto odstranili.

Spolehajíce na liché myšlenky své o právé a povinnosti a podporování jsouce mdloubov mráкотného století všemi spůsoby o to se zasazují, aby v jednomyslném spráhnutí svém vychloubati se mohli ústy zlolajnými, že uvázali slovo Boží, božské poslání Církvě že poznenáhla překazili, biskupy a kněze že uvedli v služebnost ramene světského, že vypudili náboženské řehole, že duchovenstvo veškerých práv, svobody i jmění církevního zbavené na mizinu uvedli. A jelikož jich tajno není, jak veliké moci a vážnosti u řízení a správě Církvě katolické požívá apoštolská Stolica: tudíž obzvláště proti ní hněvem neukrotitelným se vztekají a veškery pokusy bezbožné myslí jejich k tomu směřují, aby přerušili hlas tohoto učitele, ustavičného obhajce neporušené pravdy, práva a spravedlnosti, aby od lodi odtali veslo i kotvici, aby kdyby možné bylo odstranili skálu, na kteréž Kristus vzdělal Církev svou.

V takovémto návalu tolikerých nepravostí a nebezpečí k Tobě, Svátý Otče! zraků svých povznášíme, jemuž v pravdě dostalo se papežství „*kříž s kříže*“, jenž od samého počátku vlády své bez přestání při práci bojuješ a při boji pracuješ.

Kterak jsi vždy byl a býti neustáváš bedlivým v opatrování pokladu víry, kterak nepřemoženě stálý v obhájení práva božského i lidského, jak opatrně uměl jsi odhaliti lstivé úklady svůdníkův, jak neohroženě a vytrvale jsi bojoval pro slávu Boží: vše to, ač by křesťané věrní, znajíce Tvoji pokoru, mlčením chtěli minouti, nepřátelé sami, neohrožeností Tvou zastrašení jsouce, zjevné svědectví o tom vydávají. Neboť nikdy nedřímaly oči Tvé, aniž kdy oněměla ústa Tvá. Hlas Tvůj s mocí a velebností Páně zlomil cedry, otrásl poušť a odkryl hustiny. Na veškerou zemi vyšel zvuk Tvůj

a do končin země hlásání slova Tvého. Jenž jsi měl zalíbení v tom, abys chudým evangelium zvěstoval a uzdravoval skroušených srdcem: Tyť dovedl jsi rovněž i mocným a panovníkům, pokudž proti vůli Boží jednali, neohroženě nad odpor se postaviti a bludy vysokomyslných bytí sebe lestnější mečem ducha, kterýž jest slovo Boží, jsi potřel. Poučení Tvá jsou lékařstvím duchovnímu lidu Božímu; libovůně života Tvého působí rozkoš Církvi Kristově! K obzvláštní oslavě papežství Tvého přispělo obnovení svatovlády v několika říších, zřízení četných prestolů *biskupských* i *arcibiskupských* a sice až i v nejvzdálenějších krajinách, prohlášení věroučného článku o *Neposkrvněném Početí* blah. Marie Panny, jakož i konání *všeobecného sněmu*, kterýž po několika stoletích poprvé zase byl Tebou zahájen a při něm věroučné články o katolické víře a Církvi Kristově prohlášeny.

K těmto slavným pomníkům práce Tvé ku zdaru Církvě podniknuté, o nichž dějiny vlády Tvé zprávu dávají, druží se též obět nesčetného utrpení, kteréž Tobě v apoštolském úřadě bylo doposud snášeti.

Jestliže jsi v dobách poněkud klidnějších velké věci vykonal, získal jsi zásluhy vevznesené také snášením četných utrpení a my pevně důvěřujeme, že v utrpeních těchto jakož i v okovech Tvých obzvláštní síla léčivá a spasná spočívá. Bůh dopustil, aby se Tě dotknula bezbožná ruka šílenců, kteříž zločinu ohavného se dopouštějíce, proti vůli své přece jsou nuceni sloužiti Spasiteli.

Protož, ačkoli okem zaroseným toho želíme, že Ty, Otec náš, tolikerými jsi navštíven strastmi a svízely, že nejhoršími úklady zarputilých zlosynů a podvodníků jsi pronásledován a zrazován, olupován a posmíván: nicméně za příkladem nepřemožené trpělivosti Tvé a neotřesené síly nabýváme zmužilé mysli; a spatřujíce, že novými korunami nebeskými máš ozdoben býti, za příčinou blížícího se přeslavného dne Tvého roucho smutku odkládáme, spolu s celým světem křesťanským radostí plesajíce.

Přijmiž, Svátý Otče! nejsrdcečnejší *blahopřání* naše k slavnému nále jubilejnímu, přijmiž výraz nejupřímnější úcty a vděčnosti, jež spolu s duchovenstvem a lidem svým ku vznešenému trůnu Tvému přinášíme.

Trojí popráno Tobě slaviti jubileum věrného přisluhování Tvého ve svatyni Hospodinově; šťastně pokračuj a kraluj pro pravdu a tichost i spravedlnost svou. Kněží nejvyšší! ježž věkové oslavovati budou ja-

kožto věrného opatrovníka Pána svého, neustaň s čilostí svou ani v stáří neumdlévající střežití svatyni Boží, chránití dědictví vykoupené krví Beránka, pevně držeti svěšené Tobě klíče království nebeského! Neustávej, přebledlivý strážce, hojným ovocem a zásluhami bdění Tvého oslavovati pastýřskou strážnici sv. Petra, neustávej, vznešený správce lodi, i při větru protivném a v čerání vln mořských zkušeným ramenem svým řídití mocné kormidlo a těšiti ty, jimiž bouře zmítá, kteréž Tobě svěřil Hospodin, abys šťastně do přístavu je uvedl; neustávej, Pastýři dobrý! pástí stádece své bohatou pastvou modlitby, slova i příkladu svého, jenž jsi ochoten i život svůj vlastní dáti za ovce své! Že pak slov se nám nedostává, abychom vše dobré a žádoucí Tobě přáli: očí svých k nebi pozdvihující, prosíme Otce milosrdenství a Boha všelikého potěšení, aby mnoholeté práce a utrpení Tvá rosou nebeského požehnání zúrodniti a náplň milosti své na Tebe vylítí ráčil, abys za pomoci její šťastně dokonat vše, co Bůh Ti přikázal činiti dříve, než Tobě řekne: Vejdi v odpočinutí mé.

Přednášejíce jednomyslná blahopřání svá puzeny se cítíme, abychom spolu i díky nejupřímnější Tobě vzdali. Neboť hodno jest a důstojno, s veškerým světem katolickým pocity nejhlubší vděčnosti projevití Tobě, ježto láskou srdečnou ctíme jakožto bezpečného vůdce a předraženého Otce nám daného, jenž leskem neposkrvněného života a září ctností svých neméně se stkví nežli nejvyšším důstojenstvím a předností primátu apoštolského, jenž za tolikerých obtíží a tak hrozných bouří s jasnou tváří, vírou pevnou a srdcem zmužilým plní povinnosti svého úřadu, kterýž i v žaláři neunaveně působí a podíl bere v utrpeních Kristových, že se tomu slušně divíme a z té příčiny na výsost Tě vlebíme.

Na zjevný důkaz této vděčnosti naší slavně obnovujeme slib oblažujícího obecnství s Tebou a církevní poslušnosti, kterouž Tobě zachovati chceme.

Neboť an svazek jednoty v tom záleží, aby každé stádece s biskupem svým a zase biskupové s papežem, náměstkem samého Krista byli spojeni, tak abychom v souhlase s Otcí svatými vyznávali jeden a nerozdílný úřad biskupský, v němž každý s ostatními společně bere účastenství: tudíž srdce naše nebaží po jiném rukojemství pravé víry a po žádném jiném zabezpečení naší biskupské moci nežli tom, které nad veškerou pochybnost jistěji naším nejužším a ustavičným

spojením s posvátnou Stolicí apoštolskou se zajišťuje, vzrůstá a zdokonaluje. A protož netoliko před duchovenstvem a lidem naším, ale před tváří světa veškerého co nejslavněji vyznáváme, že ve víře pravé katolické zakotvení jsme, jelikož nejpevnější svazek víry a pevnosti spojuje nás se Stolicí sv. Petra, odkudž neporušené štávy životní do rozličných krajův světa se proudí. Totéž neporušené vyznání pravé víry, kteréž Ty, Svätý Otče! jakožto nejvyšší strážce pokladu hlásáš a jeho se držíš, také my rovněž s nezrušitelnou věrností hlásáme, hájíme a jeho se přidržujeme; bludy zavržení hodné, k vyvrácení víry a spásy vymyšlené a obzvláště za naší doby nestoudně se šířící, které Ty zamítáš a zavrhuješ, i my s Tebou rovněž zamítáme a zavrhuje.

Sdílíce však s Tebou tentýž poklad víry a spásy, dáváme Tobě další ještě důkaz zbožné horlivosti své, an Tobě slibujeme *úctu, poslušnost a věrné spolupůsobení* své, jímž jsme Tobě jakožto Otcí a pastýři, hlavě a správci veškeré Církve zavázáni.

K obnovení slibu tohoto nejenom slavnost biskupského jubilea Tvého nás vybízí, nýbrž i vyzývají a nutkají nás k tomu okovy Tvé, tyto svědkové neposlušnosti, neúcty a vzpoury proti Hospodinu a Pomazanému jeho. —

Chystajíce se slaviti památný den posvěcení Tvého na úřad biskupský, vděčně na mysli uvažujeme, že také nám samým svěřen jest dar a úřad tento; obnovením pak milosti nám propůjčené chceme nové odvahy nabyti a za tou také příčinou připomínáme sobě přísahu, kterou jsme na začátku biskupského úřadu svého složili.

A protož jakož na počátku, i nyní a vždycky věrni a poslušni budeme sv. Petra apoštola, svaté Církve římské a papeže našeho Pia IX. i všech zákonitých jeho nástupcův. K obhájení papežství i světského panství sv. Petra napomáhati chceme proti komukolivěk. Práva, hodnosti, výsady a vážnost svaté Církve římské a papeže zachovati, hájiti, zvýšiti a rozmnožiti se vynasnažíme. Předpisy svatých Otcův, apoštolské dekrety, nařízení a rozkazy, zadržení, propůjčení a výnosy bedlivě zachováme a také od jiných, aby zachovávány byly, se přičiníme.

Ježto pak za těchto přežalostných dnův našich synové záhuby tak daleko postoupili, že v šílenství svým jiným zákazu chystajíce ani pozemského blaha a pokoje společnosti křesťanské nedbají, všelikou blahodárnou autoritu zavrhuji, s drzou nestoudností o zničení práv a výsad svaté Stolice usilují, svobodnému

vykonávání apoštolského úřadu Tvého překážky kladou, a nejprv zloajně urvavše Dědictví sv. Petra i světské panství Tvé nyní, kdyby možné bylo, i duchovní moc a vážnost Tvou rádi by úplně zlomili: nad křivdami tak hroznými s Tebou zarmoucení jsouce hlasu svého pozdvihujeme s důrazným protestem, an svatokrádežná zkracování Tvé nejvyšší autority a moci od Boha propůjčené, jakož i jiné zlomyslné urážky činěné Církvi a svatě Stolicy zamítáme, v osklivosti máme a zavrhuje. Obzvláště pak zavrhuje nový onen odvážlivý pokus, o němž jsi v allocuci své ze dne 12. března zmínku učinil, že totiž lidé, kteří ve světské panství Tvé násilně se vetřeli, pod lichou záminkou, jako by „proti zlořádům kněžstva“ nakročovali, také svobodu apoštolského slova Tvého zničití zamýšlejí. V skutku pravda jest, co jsi pravil, že biskup Římský jest „buď vládnoucím knížetem aneb zajatcem“. Nechceme zajatce, a protož chceme papeže, kterýž by i v světském ohledu byl neodvislým knížetem a tudíž všemi dovolenými spůsoby k tomu napomáhati budeme, aby panství Tvé světské bylo obnoveno. Jelikož pak podkopává-li se apoštolská autorita papeže, netoliko blahodárné působení biskupův a kněží, ale vůbec každá řádná autorita v nebezpečí ubíhá: hájíme netoliko svou vlastní, ale záležitost všech lidí dobré vůle, jestliže před celým světem poznovu osvědčujeme, že pro práva svatě Stolicy Tvé až do smrti neohroženě bojovati chceme.

Ty nám předcházej úřadem i příkladem, slovy i skutky a my jednomyslně za Tebou postoupíme ve jmenu Páně konajíce úřad svůj v štěstí i v protivenství; jdouce za praporem Tvým věrně budeme státi při Tobě jakožto strážcové a vzdělavatelé role Hospodinovy, jakožto horliví soudruhové prací i utrpení Tvých, jakožto stateční vůdcové duchovenstva i lidu na bojišti; jako bedliví strážcové a napomínatelé, jako biskupové, kteříž v čele vojevůdce dobře uspořádaných až do těch hrdel neohroženě bojují. Tyť pozdvižen jsa nadějí v pomoc božskou v náplni srdce svého a zmužilosti apoštolské jsi zvolal: Nepohnu se na věky! A rovněž i my v přispění božské pevně důvěrující voláme: Na věky se nepohneme! Tyť po mnohá leta veřejně osvědčujes, řka: Hospodin osvícení mé a spasení mé, kohož se budu báti? Byť se postavili proti mně vojenští stavové, nebudet se báti srdce mé. A my víru Tvou následující díme: Hospodin ochrance života našeho, kohož se budeme strachovati? Byť povstal proti nám boj, v tomě my doufati

budeme. Na skálu pozdvihl Tě a vyvýšil hlavu Tvou nad nepřátele Tvé. Na tétěž skále i nás shromáždil, a tudíž věříme, že užíme dobré věci Hospodina v zemi živých.

O tuto milost víry a stálosti k Bohu nejmocnějšímu spomocníku úpěnlivými voláme prosbami a s celým světem katolickým žádáme a zapřísaháme ustavičnými modlitbami vroucími Pána Otce všemohoucího, aby Tě vysvobodil z ruky nepřátel a synů cizozemců, jejichžto ústa mluvila marnost a pravice jejich jest pravice nepravosti, aby ukázal od věků dávných osvědčené zázraky mocného ramene svého, aby vůli spurných k sobě obrátil a po odvrácení strachu nepřátelského aby časové naši v ochraně Jeho byli pokojní.

Pána, jenž od biskupského posvěcení Tvého počínaje Tobě mnohá a přemnohá, Svatý Otče, popřál leta: Jej prosíme, aby Tobě i dalších let uštědřil, kteráž by se pro Tebe i pro nás stala lety hojného vykoupění a kýžené spásy.

Za požehnání apoštolské pokorně prosíce podepsali jsme v měsíci dubnu léta Páně 1877.

Dědic koruny Karlovy.

Díl první.

XIV.

„Ručím ti za to čestným slovem. Práv hradu zdejšího budu proti samému králi hájiti. Rady mé Příboro poslechni. A potom — myslíš, že by ti nepřišli na stopu? Čeled Hyncíka Pluha vyhledala by svou obět i v pekelných propastech.“

Pan purkrabí karlístejnský, kterýž byl tato slova hovořil, pokročil blíže k převozníkovi Příborovi.

„Mladý král je do dneška král dobrák. Bez přátel svých mohl by býti, čím nám všem byl slavné paměti otec jeho. Ale to si pamatuj, že ve společnosti Tlana Drastického, Roztockého Jíry, Hyncíka i Svinářského Bořivoje může se státi nejhorším, čehož Bůh a svatý Václav račež uchovati.“

Převozník Příbora díval se stranou v roh jizby, kdež zavěšen byl těžký, železný krunýř, v pravo krunýře sáhodlouhý meč, v levo kopí dobrou ocelí kované a nad krunýřem ozdobná šipka.

„Dobřes udělal, že jsi přišel poradit se. A ještě tohle ti řeknu: bude-li toho zapotřebí, zastanu se dítěte tvého. Slibuji ti slovem purkrabským.“

„Spolehám na slib tvůj pane purkrabí!“

A s těmi slovy opustil převozník Příbora jizbu.

Ale Karlštejnem šel, jakoby ani nevědě, že jde. Zdálo se mu, že pluje Berounkou, pramice že se ve vlnách zmitá, voda že vlévá se již do vnitra a když starý Záhoř naň zavolal, neslyšel.

„Jáčku Příbore! — Toť vzácný, nevidaný host! — Byls nahoře?“

„Byl, Záhoři.“

„Chceš snad na stará léta přídavek?“

Zbrojnoš vynutil žert ze sebe násilím.

„Skoro brachu. Kdyby mi vzali dítě, musel bych se na stará leta ještě oženit.“

Tento Příborův vtip vypadal ještě nucenější.

„Chceme jeden druhého rozesmát; ale nejde nám to. — Však přijdu k tobě, až jen se vystřídáme; mám do dvaadvacáté hodiny stráž.“

Převozníkovi tvář nechtěla se však jasniti. Ani když seděl za stolem a pochutnával si na smaženém „moráku“, ježž u-měla Bohunka výborně připravit, neusmál se.

Jako za těchto uplynulých dnů nebylo mu ještě, co je zdejšími převozníkem.

Přišel sem, když stavěli Karlštejn. — Žena mu odpočívala na stráni za sv. Palmáciem. Bohunka zbyla mu jediná.

S císařem Karlem dobře se znali. Často, když jej převážel, dal se s ním do řeči.

Čeď karlštejská se mu divívala, jak rozuměl vojenskému životu. Bezpochyby, že nemíval vždycky v rukou toliko veslo, udici a kesery.

A když se Záhoř rozpovídal o strašné noci u San Felice, leckdy se převozník posmál; ale jen na okamžik a zlehounka.

Záhoř upřel naň vždy oči bystřeji; ale Příbora tvářil se opět tak dobrácky a tak jako by nebýval nikdy ani za humny.

* * *

Byla vlhká noc únorová; tálo.

Berounka sotva že se byla na několik dní potáhla ledovou kůrou, už opět valila volně proudy své v náruč Vltavinu.

Lesy na vrších kolem Karlštejna hučely zhluboka.

Od výšin Korenských, od liteňského Mramoru a z Podbrdí váł vlažný, skorem teplý vítr.

Cesta byla blativá a chvillemi spustil se ještě drobounký dešť.

Nad Mramorem seděly černé chmury oblak jako netvorové v pohádkách. Zdálo se, že ony dýchaly ten teplý, rozředující vzduch a z jejich plic že dere se ten vítr, jenž někdy zahučel na Plešivci, až krovy v chýši budňanského převozníka zapraskaly.

Zvenčí ozvalo se náhle jakési houkání.

Převozník, jenž byl dosud bděl, zdvihl se a poslouchal.

Houkání opětovalo se silněji a silněji, a zároveň úzkostlivěji.

Příbora vyšel na zápraží.

„Převozníku! — Rychle!“

Starý muž zavrtěl hlavou. Bylo už po jedenácté.

„Pomoc! — Nemohu! — Utonu!“

Příbora odepnul rychle lodici a pustil se na řeku.

Větry zaléhaly vši silou do člunku a na řece dělaly se kruhy jako bývá ve víru. Stěží odolal převozník větrům a vodě.

„Semhle! — Sem!“ ozýval se opět ve vodě úzkostlivý hlas.

Převozník zapřel veslo, zarejdoval v pravo a okraje lodice chytil se jakýsi muž, napjav posledních sil.

Ale v téže chvíli začala se lodička předkem skláněti do vody.

Příborovi učinily se před očima mžitky, protože stál již po kotníky ve vodě.

„Stranou! Sice oba zahynem!“ vykřikl, co měl hrdla.

Neznámý vzhopil se okamžikem a skočil v tu stranu, kde lodice zdvihala se do výšky.

Převozník ulehl vši silou na veslo a v malé chvílce octli se na břehu, oba však se studenými krůpějemi potu na čele.

„Bohu díky!“

„A svaté Panně!“

Na druhé straně vykřiklo několik hlasů a zaričeli koně.

„Ukryj mne, rychle příteli! — Jsem ztracen. — Zlatem tě zasypu!“

„Kdo jsi?“

„Neptej se! — Přebředou řeku koňmo.“

„Zahynou, odváží-li se.“

„Je to čeď berounská. Jejich koně dovedou dobře plovati.“

Zdálo se, že jezdci na druhé straně jsou v rozpácích, mají-li pustiti se dále po břehu či do řeky.

„Několik okamžiků aspoň! — Nemohu dál. Musím si odpočinouti.“

„A kam?“

„Do Prahy brachu.“

„A odkud?“

„Neptej se! Za každou minutu ve tvé chatě dostaneš dukát.“

„A proč tě pronásledují?“

„Nemohu ti to povědět.“

Několik jezdců vrhlo se již s koňmi do řeky. Ale nešlo jim to. Museli nazpět. Stěží dostali se s koňmi na břeh, ač tu byl brod a řeka mělká.

Na Karlštejně zahučely hlásné rohy dva-
náctou a hluboký hlas rytířů rozletěl se v oudo-
linu výstražně.

Převozník s neznámým vešli do chýše.

„Nerozsvěcuj! — Zůstanem po tmě!
Bylo by to nápadné v tak pozdní hodinu.
Poodpočinu si a než první kohout zazpívá,
budu již daleko odtud.“

Příbora kroutil nad řečí hosta svého ne-
důvěřlivě hlavou. Začínal toho již litovati,
že vyšel ven, že odvázal lodici a že se pustil
na řeku. Tajemné počínání neznámého muže
bylo mu až příliš podezřelé.

„Buď bez starosti brachu! Zločince pod
krovem svým nepřečováváš. A kdybys byl
někdy v nesnázích, dveře kapitulního děkana
u sv. Víta budou ti vždycky otevřeny. Vyká-
žeš se jen lístkem, jež ti tu zanechám. Pro-
zatím přijmi za vděk tohle. — Je to ma-
ličkost!“

Neznámý podal převozníkovi několik
dukátů.

„Možná, že bych byl přeplaval šťastně;
možná, že bych byl také utonul. A to po-
slední je pravdě podobnější. Zachránil's mi
život. Přijde bohdá chvíle, že se ti budu
moci odměnit skvěleji. Cest mých nestopuj
a lístku, kterýž ti dám, také neukazuj žá-
dnému. — Budou-li se tě ptát, převezl-lis
koho, řekni, žeš slyšel volání o pomoc a nic
více.“

Podivná řeč cizincova ještě více znepoko-
jila převozníka.

O děkanu Hynkovi slyšel, že je v rozepři
s arcibiskupem, i o tom, že straní papeži
francouzskému.

Přísné rozkazy Karlovy i krále Václava
znal a o tom, že nedávno usnesly se v Praze
řehole o nezlomné věrnosti k pravému a je-
dinému nástupci Kristovu Urbanu VI., také
doslechl.

Peněz podávaných se nedotknul a když
ucítil ruku neznámého hosta ve své ruce,
utrhl.

„Půjdu! — Bůh ti odplatí, co jsi mi
prokázal!“

Převozník hodil kouskem pergaménu na
stůl a vyšel za cizincem.

Nad Plešivcem protřhaly se oblaky a na
lysou hlavu jeho zasnivil měsíc.

Příbora se zachvěl upřev oči na muže,
kterýž kvapným krokem pustil se po levém
břehu Berounky.

Chtěl již cosi vzkřiknouti; ale zamlčel se.

„Co že by i mrtví z hrobů vstávali Pří-
bora? Onehdy ten a dnes zase on! Či byl
to přízrak, ty stará hlavo, celá ta dnešní
udalost a bylo to všechno pouhým snem?“

Měsíc se zadíval přímo do jizbice pře-
vozníkovy. Na stole leskly se dukáty a bělel
se lístek.

Převozník si již neulehl.

Časně z rána zabušil kdosi na dveře
chaloupky jeho a ozvaly se hlasy: „Ve jménu
krále.“

Příbora se zachvěl opět; ale vzpama-
toval se okamžitě. Lístek a dukáty uschoval
a šel otevřít.

„Co dobrého páni?“ zeptal se napohled
lhostejně čeledě královského města Berouna.

„Převázels dnes v noci jakéhos muže?“
osopil se zpuřně náčelník hlídky.

Lež starému muži nechtěla nijak z úst.
Konečně řekl:

„Spal jsem celou noc!“

„Viděli jsme loďku!“ tvrdil náčelník dí-
vaje se ostře v tvář převozníkovi.

„Možná, že viděli; ale kdo ví, čí lodici
a koho v lodici.“

„Tudy musel.“

„Tedy utonul. Lodice má byla na svém
místě!“

„Jezdci naši se za ním pustili do řeky.“

„Bylo to odvážlivé; ještě nyní nechtěl
bych na Berounku!“

„Slyšeli jsme na břehu hovor.“

„To hovořily duby na Plešivci.“

„Ale do vody skočil jistě.“

„Pak v ní také jistě zahynul.“

Na vlnách Berounčiny splýval opravdu
u samého břehu tmavý šat, zdálo se, že plášt.

„Hleď! — Bude to bezpochyby z něho!“
podotkl převozník k náčelníku.

„Utonul skutečně!“ Náčelník čeledě
zahryzl se do rtů, že ho nedostali živého.
Ještě jednou mrštěl podezřívavým okem po
převozníku, vyšvihl se na koně a pustil se
s ostatními ke Karlštejnu.

Převozník si oddechl. Již několikráte
měl pravdu na jazyku; ale pokaždé mu cos
našeptalo, aby neprozrazoval ničeho.

V Berouně si týž jitem vyprávěli
o poslu papeže francouzského, kterýž byl
vyslán z Avignonu s důležitými listinami do
Prahy a kterýž mně se býti prozrazena v noci
uprchl zanechav tu čeledíny i koně i všecku
zbroj a nejspíše utonul v Berounce.

Oba čeledíny podrželi ve vazbě; vyzví-
dali z jednoho i z druhého, ale nedopátrali
se ničeho. V Berouně by se byl s nimi ni-
kdo za celé francouzské království nesmluvil.
Toliko toho se dopídili, že pán jejich, rodem
Čech, je komorníkem u Jeho Svatosti. „U Ro-
berta Genevského!“ přerušil vypravovatele
děkan berounský a přísně se tvářil.

Rychtář nevěděl si zlostí co počítí, že

bude mít město zase o jeden posměch více, jak chytali posla francouzského papeže a jak jim z čista jasna zmizel v Berounce pod vodou. —

„A co tu chtěli u tebe tatíčku?“ optala se Bohunka přivozníka, když odešli slídiči.

„Přečti mi Bohunko tenhle lístek!“

Bohunka vzala do ruky pergamen a čtla:

„*Sulislav, rytíř sezením v Pozdni a na Jedomělicích.*“

Starý převozník div že nezavrával.

„To že tam napsáno? — Mýlíš se dítě!“

„Je to psáno rukou třesoucí se; ale čistě tatíčku!“

„Sulislav, rytíř sezením v Pozdni a na Jedomělicích.“

Dívka učinila po každém slově přestávku.

„Bože svrchovaný!“ zvolal Příbora a div že nyní neklesl.

Dívka upustila lístek na zem a zachytila starého otce, aby neupadl. Jí samé bylo u srdce tak divně, taková tíseň a zase jakýs radostný pocit rozproudil se jí tělem.

„Pan Sulislav — živ?“ vyhrkl ze sebe starý muž.

„A znal jsi tatíčku toho Sulislava a mělš ho rád?“

„Arciťže ty dítě a mám ho do dneška rád. — A já tě vlídné, té přívětivé tváře nepoznal.“

Převozník Příbora držel si hlavu oběma rukama, aby se mu lebka návaem dojmů nerozskočila.

„Pane můj! — Pane můj, já ti nechtěl pomoci, já tě chtěl zraditi, já myslel o tobě zlé. — Přece tě ještě čeká radost v té vlasti tvé! — Bohunko, pomodlíme se za toho pana Sulislava. Ale to ti povídám: modli se, jak umíš nejvroucněji a nejsrdečněji!“

Převozník budňanský se rozplakal jako dítě.

Bohunce vstupovaly také do jasně modrých očí slzy. Jaktěživa svého otce takhle neviděla.

„Dítě drahé! — Drahé dítě!“ volal starý muž a slzy radosti proudem řinuly se mu po svráskovatělých tvářích.

Z chýše převozníka budňanského odlétala v té chvíli modlitba, nad níž vřelejší sotva kdy proudila se ze srdcí modlitelů.

Ještě tentýž den odešel Příbora do Prahy i s dcerou svou. Službu převozníka zastal prozatím nedaleký soused Alexa.

(Konec dílu I.)

KRONIKA.

Z Prahy. V neděli dne 3. června o 7 h. u večer ukončena u sv. Klementa slavnost

dvoji a sice letošní pobožnost *májová*, která o 3 dni prodloužena byla za příčinou slavnosti druhé, totiž jubilejní slavnosti 50letého biskupství sv. Otce Pia IX. V rozjímáních v měsíci květnu vykládán život blah. P. Marie, první pak tři večery měsíce června věnovány byly učení o církvi a papeži. Po požehnání tohoto třídenní zpívána na místě písní Marianských hymna papežská, jejížto velebné zvuky z přeplněného chrámu Páně ozvěnou se zanášely daleko do ulice a sousedních domů. V poslední večer, v památný den 50letého biskupství papeže Pia IX., hořelo na ozdobeném hlavním oltáři 50 voskovic, nepočítaje svíce na lustrech a pobočních oltářích; kolem oltáře stálo 60 družiček, které i ve čtvrtek d. 31. května se byly dostavily, u oltáře byli 3 kněží, 2 assistenti a 6 okolytů, v chrámě hlava vedle hlavy, na kůru u varhan alumnové arcib. semináře, a nad nimi chovancové konviktu a celé toto shromáždění souhlasilo v nadšené prosbě: „Bože, Pia IX. žehnej a nám zachovej!“ Před tím zapěl alumnové arcib. semináře jako na počátku pobožnosti májové skladby Jelenovy, Palestrinovo „Pange lingua“ a „Te Deum laudamus“ z Manuale od Skroupa. Jména vel kněží, kteří letos při pobožnosti májové i jubilejní kázali, jsou: p. t.: Batha (2), Bauer, Beneš, Brusák (2), Ekert (2), Janků (2), Hejhal, Honejsek, Horák, Christ, Kačer, Kalous, Kmoch, Knobloch, Kořan (7), Marek (2), Pakosta, Růžička, Svoboda (2), Srdínko (2), Tichý, Vlk; bylo tedy kazatelů 22, kázání 35.

— Průvod *Božího Těla* ve čtvrtek na Hradčanech vedl J. M. nejdůst. p. biskup Dr. Prucha, v neděli pak na Starém městě týž nejdůst. p. biskup, na Novém městě vd. p. generalní vikář Küffer a na Malé straně vd. p. kanovník Frind. Účastenství bylo všude nad míru hojné.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati do 7. června u sv. Haštala, od 8—11. u Milosrdných sester pod Petřínem, od 12.—15. u Matky Boží Sněžné (u Františkánů).

— *Bířmovanců* u sv. Klementa v Praze dopoledne v sobotu Svatodušní bylo 532 a sice studujících a) z ústavů českých 315, b) z ústavů německých 217. — Ostatních bířmovanců ve farním chrámě u sv. Mikuláše bylo letos 2635, a sice 1619 ženských, a 1016 mužských, mezi nimiž bylo 225 vojáků. Na pražské fary i s předměstími připadá celkem 2070, na venkovské vikariaty 340 těchto bířmovanců. Největší počet bířmovanců byl v sobotu odpoledne, totiž 1001; na Boží hod 546; v pondělí

795; a v úterý 293. Lonského roku bylo birmovanců u sv. Klementa 455 a u sv. Mikuláše 2746.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci květnu 203 chudé křesťany v Praze, letos celkem již 787 osob.

— Pořádek kanonické generální visitace a udílení sv. birmování ve vikariatu *Vlašimském*: Ve středu 20. června v *Divišově* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Rovněž ve čtvrtek 21. června v *Třebešicích*. V pátek 22. června ve *Vlašimi* v 8 hod. mše sv. a zkouška z nábož. v národní škole. V sobotu 23. v *Zdebuzevsi* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli 24. ve *Vlašimi* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace. Odpoledne křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole občanské. V pondělí 25. v *Chotýšanech* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Rovněž i dne 26. v *Radošovicích*, dne 27. na *Hrádku* a dne 28. v *Štěpánově*. V pátek 29. na den sv. Petra a Pavla v *Zdislavicích* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace. Odpoledne křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z nábož. ve škole. V sobotu 30. v *Domašíně* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. V neděli 1. července v *Louňovicích* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace. Odpoledne křesťanské cvičení, sv. požehnání v kostele a zkouška z náboženství ve škole. V pondělí 2. července v *Kondratci* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Rovněž i dne 3. na *Velíši*, a 4. ve *Vrcholovicích*; dne 8. v neděli v *Načeradci* v 8 hod. mše sv., kázání, birmování, visitace. Odpoledne křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, zkouška z náboženství ve škole. — Na této visitační cestě bude J. Eminence noclehem d. 20. června v *Divišově*, od 21.—29. června ve *Vlašimi*, pak do 8. července v *Louňovicích*.

— Z *Hradce Králové*. J. M. nejdůst. p. biskup bude konati generální visitaci a birmovati v těchto fousadách: v *Košicích* 6. června, v *Bykání* 7. a 8., v *Sudějově* 9., v *Klukách* 10., v *Krchlebicích* 11., v *Třeboníně* 12., v *Zbýšově* 13., v *Červených Janovicích* 14., v *Zbraslavicích* 15. a 16., v *Čestíně* 17., v *Petrovicích* 18., v *Kácově* 19., v *Souticích* 20., ve *Zručí* 21., v *Bohdanči* 22., v *Křenovicích* 23., v *Ledci* 24. a 25., ve *Světlé* 26., v *Smrdově* 27., v *Čižosti* 28., v *Golčovu Jeníkově* 29. a 30. června; ve *Vlkanči* dne 1.

července, v *Potěchách* 2., ve *Vilímově* 3., v *Heřmaní* 4. a v *Nové vsi* u *Chotěboře* dne 5. července.

— Z *Budějovic* Čekatelové stavu kněžského z bisk. semináře počtem 15 budou dne 18., 20. a 22. července na podjáhenství, jáhenství a kněžství svěceni.

Z Říma. Poutníci čeští měli ve společnosti ostatních poutníků z mocnářství rakousko-uherského slavnostní audienci dne 27. května u sv. Otce. Ze zemí koruny české dostavilo se 200 osob, ostatní země zastoupeny byly asi 800 poutníkův. Všichni sešli se jmenovaného dne v dell' Animě, kde J. Em. kardinál Schwarzenberg, arcibiskup Pražský bytoval. Zastoupeny byly všechny třídy, šlechta, měšťanstvo i rolníci. O jednácté hodině odjížděli všichni v povozích k Vatikánu. Na zvláštním voze vezeny byly četné dary pro vznešeného jubilanta. Poutníci uvedeni byli do veliké síně konsistorní a po krátkém čekání vnesli Jeho Svatost čtyři sediaríi, červené odění. Průvod sv. Otce tvořilo 14 kardinálů, mnoho římských prelátův a dvořanstvo papežské. Když sv. Otec posadil se na trůn, vystoupil kardinál kníže Schwarzenberg a slavnostným hlasem předčítal latinskou adresu. Líčí se v ní, kterak všichni národové rakouští mají účastenství v jubilejní slavnosti a plným srdcem oddáni jsou sv. Stolicí a vroucně se modlí, aby Bůh ráčil zachovati sv. Otce ve zdraví a dal dočkatí se mu utěšenějších dob. — Úchvatna to byla chvíle, když sv. Otec zvukným hlasem odpovídal: „Působí mi nesmírnou radost viděti Vás, milé dívky z císařského státu rakouského, kolem mne shromážděné. Děkuji Vám za Vaše účastenství a oddanost. Často již osvědčila papežská Stolica vděčnost rakouskému národu a jeho vládě. Sám jsem viděl, když jsem byl v Spoletu (r. 1831 a 1832), jakou podporou byly rakouské zbraně papežské Stolicí. Z Rakouska přišla církvi často síla a podpora; proto vyslovuji zde tomuto císařství veřejné díky za tuto pomoc a ochranu. Rakouský vyslanec mi jednou řekl: Sv. stolice může se vždy na podporu Rakouska spoléhati. Bůh zachovej Vás a Vaše krajany v tomto smýšlení. Po delší čas chovám úmysl zřídit v Čechách dvě nová biskupství, v čemž přítomný zde vrchní pastýř této země se mnou souhlasí. Žehnám národům rakouským, žehnám všem Vám přítomným!“ — Na to odevzdány jsou dary a adresy. 530.000 podpisů z Čech ve 4 velkých foliantech vzbudily zvlášť pozornost sv. Otce. Nejdokemnější pak byl okamžik, když Jeho Eminence předvedl

před Jeho Svatost mladistvé děvčátko Malvínu Herzlovu z Prahy, kteráž odevzdala adresu dítek ze zemí koruny české. Sv. Otec pohlížel s patrným zalíbením na dítě před ním klečící, žehnal mu a podal ruku k políbení. Po odevzdání všech adres a darů děkoval sv. Otec ještě jednou za oddanost a lásku mu prokázanou. Všichni přítomní slzeli. Po řeči Jeho Svatosti měl ještě Jeho Eminencí řeč, v které děkoval za otcovsky laskavé přijetí poutníků, načež udělením apoštolského pozhennání slavnostní audience skončena.

Literární oznamovatel.

— „Františka Pravdy *Sebrané povídky* pro lid.“ Dílu II. sešit 1. (str. 64) obsahuje počátek příběhu ze života: „Obraz Matky Boží.“ Cena 20 kr. Nákladem kněhkup, I. L. Kober.

— „*Pohádka o větru.*“ Dítěm vypravuje Eliška Krásnohorská. Se sedmi původními obrázky (dle nákrešů Nejmenované), jež ryly zákyňe odboru dřevoryteckého škol ženského výrobního spolku českého v Praze. Tiskem Dr. J. B. Pichla a spol. Praha 1877. Nákladem Ženského výrobního spolku českého v Praze. Str. 53. — Cena 60 kr. — Týmž nákladem vycházejí: „*Ženské listy.*“ Orgán pro vzdělání žen a dívek československých. Vycházejí dne 1. každého měsíce. Redaktorka: Eliška Pechová (E. Krásnohorská.)

— „*Kytice.*“ Almanah pro mládež československou. Ročník I. Spřádali M. Weinfurt a F. A. Zeman. S vyobrazeními. Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupce v Praze. Str. 138.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan *Halbhuber*, farář v Schönwaldu, dne 29. května (nar. 2. listop. 1803, vysv. 4. srpna 1830);
- p. Arnošt *Kubát*, starší kaplan v Radnicích, d. 31. května (nar. v Lomnici 28. pros. 1842, vysv. 31. července 1867).

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Böhm*, kaplan v Prusinech, za administr. v Štáhlavech;
- p. Josef *Brusák*, kapl. za admin. v Čížkově.

Uprázdňená místa:

Čížkov, fara patron. města Rokycan, od 25. května,
Štáhlavy, fara patron. p. Arnošta hrab. Waldsteina, od 25. května.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Vác. *Plachta*, jubil. kněz, os. farář a zámecký kaplan v Svijanech, d. 19. května (nar. v Mělníku 7. pros. 1790, vysv. 24. srpna 1819);
- p. Ignat *Hajný*, farář v Dlouhých Mostech, d. 26. května (nar. v Jičíně 6. října 1806, vysv. 19. pros. 1829).

Vyznamenán jest:

- p. Josef *Richter*, far. v Roběti, jmenován os. děkanem.

Ustanoveni jsou:

- p. Pavel *Schierz*, kapl. v Jiřetíně, za faráře ve Fugavě;
- p. Frant. *Schwertner*, kapl. v Chrastavě, za faráře v Einsiedlu;
- p. Ant. *Zimmerler*, kapl. v Děčíně, za admin. v Javorech;
- p. Frant. *Sommer*, adm. v Einsiedlu, za kapl. v Chrastavě.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jiří *Kohout*, vysl. farář Všerubský, d. 23. bř. (nar. ve Vohništanech 24. srpna 1832, vysv. 29. července 1860);
- p. Matěj *Iglauer*, vysl. farář Vimberský, os. děkan, konsist. rada, býv. b. vikař a škol-dozorce, dne 7. května (nar. v Prachaticích 13. února 1808, vysv. 25. července 1832).

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Chochole*, admin., za faráře v Krasilově;
- p. Fr. *Bürger*, koop. z Česk. Koryta do Cetvin;
- p. Petr *Rozporka*, kaplan v Horčicích, vstoupil na dočasný odpočinek.

Uprázdňené místo:

U sv. *Anny* nad Krasilovem, fund. kaplanství, patron: správa statků Némčice a Krasilov, do 20. června.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenán jest:

- p. Fr. *Hampl*, registrátor b. konsistoře v Hradci Králové, jmenován čestným konsist. radou.

Uprázdňené místo:

Pro kněze na odpočinku. Obec Trpín, filiálka hodinu cesty vzdálená od farní obce Bystře u Poličky, hledá kněze na výslužbě, jenž by tam denně v chrámu Páně mši sv. sloužil a v místní škole sv. náboženství vyučoval. Za to nabízí mu dotčená obec slušný byt, 42 zl. na penězích, 6 mír žita, 6 sáhů dříví i s dovozem a k bezplatnému užívání 2 míry pole, 2 míry zahrady a školku (t. j. štěpničku, ovocnou zahrádku.) Kdo by se hlásiti chtěl, račiž žádost svou zaslati nejdůst. bisk. konsistoři v Hradci Králové.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.

Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.

Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech rád-
ných knihkupectvích:

Celoročně 3zl.
pol. I zl. 50 kr.

Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. I zl. 75 kr

Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na slavnost sv. Aloisia.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

„I pravil ke všechněm: Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Luk. 9, 23.)

„Blahoslavený, kdož nalezen jest bez poskvrny!“ Tak mluví církev svatá o světcích, jehož slavnou památku na dnešní den konáme. Jest to hrdina ctnosti, anděl v těle lidském, vroucí následovník Kristův, ušlechtilý vzor jiných — Aloisius Gonzaga. Kdokoliv jen povrchně zná život jeho, musí, nevyhasnul-li cit zbožnosti v srdci jeho, úctou a láskou vzplanouti k sv. jinochu tomuto. Ano, vzpomínka na něho, jenž všeho se vzdal, aby pokorným býti mohl učenskem Páně, jenž vše, co svět dáti může, obětoval, jen aby drahou perlu království Božího si osvojil, vzpomínka na něho musí mocně hnouti každým srdcem zbožným, aby roztoužilo se po horlivém jeho následování. Avšak, jaká bolest zároveň sevřítí musí srdce naše, obrátíme-li oko své od slavného tohoto vzoru svatosti na nedokonalý, hříšný život svůj! Zdaž nemusíme se přiznati, že nemohouce dvěma pánům sloužiti zhusta opouštíme Boha a přidržujeme se světa, že i nám téměř neznáma jest pravda, kterou vyslovil sám Pán Ježíš, když řekl: Království Boží trpí násilí a jen kdož násilí sobě činí, uchvacují je. — Ano, j. m., nepostačilo by k životu věčnému, kdybychom jen někdy a na chvílku kráčet chtěli po úzké a drsnaté cestě, která vede k nebesům, ale ostatní čas ubírali se cestou, již schůdnou nám činí synové světa, která však se koucí věčnou záhubou. Písmo sv. praví, kdož Kristu náležeti chtějí, že zdržují se všeliké poskvrny, křijí tělo

své, berou na sebe kříž Kristův a následují ho.

Kterak tohoto pravidla šetřil milý světec náš a jak my příkladu jeho užití máme, budiž předmětem našeho rozjímání.

Hledíme-li na obraz sv. Aloisia, vidíme v rukou jeho lilii. Komu by nelíbila se ušlechtilá květina v rukou mladistvých? Květ a mladost dobře se k sobě rovnají, onyť jsou důkazem života a to života utěšeného, života radostného. Na květ hledí každý se zalíbením, květ každého upomíná na věk jeho mladistvých, který, když uplynul, nevrátí se více. Než květina v rukou andělského jinocha vznešenější má význam do sebe. Bílá její barva značí čistotu a nevinnost, — a komu ze synův svých do rukou dává církev sv. lilii, o tom výmluvně vydává svědectví, že duše i tělo jeho neposkvrněnou se stkvěly nevinností a čistotou. Srdce pak čisté jest příbytkem Božím a chrámem Ducha sv. Blahoslavené tudíž jest srdce, ježto zasloužilo sobě za znak míti čistou lilii. Na něm naplňuje se slovo proroka: „Spravedlivý kvete jako lilie před Hospodinem, která nezanikne nikdy.“ Květ lilie podobá se zvonku. I což jiného zvěstuje zvon velebným hlasem širokému okolí než významně vybidnutí: Sursum corda habeamus ad Dominum! A kdo poslušen jest toho hlasu, hledá nejprve království Božího a jeho spravedlnosti: kdo pak té hledá, nalezá ji a s ní jistou naději budoucího oslavení; neboť Pán jest, jenž praví: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ A tak jest bílá barva a zvonkovitý květ lilie věstitelem čistého nevinného srdce, jímž před Bohem honositi se směl milý náš světec Aloisius. O něm říci se může, co před věky

řekl Hospodin o proroku Jeremiáši, že ho posvětil, prvé než se byl narodil, neboť i Aloisius téměř dříve křtem svatým duchovně se zrodil, než světla tohoto světa spatřil, kteráž dle domněnky všech v prvním okamžení jeho života na vždy opět zhasnouti hrozilo. I kterak vážil sobě mladý křesťan veliké této milosti! S jakou horlivostí se snažil, aby čisté na vždy roucho nevinnosti zachoval, jímž ozdobil ho Spasitel na křtu sv. I S jakou ostražitostí bděl, aby nížádným ani všedním hříchem neposkvrnil srdce svého! Jako sedmiletý pacholík před oltářem královny andělův sv. slibem se zavázal, že na vždy kráčet chce za beránkem neposkvrněným. — Nuže tedy, uč se i ty, j. m., od andělského tohoto pacholátka, jak bys opatrovati měl čistotu duše své. Věz, že ztratil bys nevinnost, ztratil bys poklad největší, jež klenoty veškerého světa nahraditi více nemohou, a proto vše na to vynalož, abys zachoval nejskvostnější perlu života. Na Boha pamatuj, jenž svědkem jest tvých činů ustavičným a přísným jich jednou bude soudcem; Boha měj na mysli, před nímž nelze se ukrýti, ani lichou výmluvou se ospravedlniti, neboť oko jeho srdce i ledví proniká. Podaří se tobě zachovati nevinnost, chopíš-li se jen za příkladem sv. Aloisia jistě zbraně, která posud přemáhala svět, tělo i ďábla, a přemáhati je bude i na dále.

Ejhle na obraze sv. stojí kříž na svědectví, že vždy v duši Aloisiově ozyval se hlas apoštolský: „Pátrte na původce a dokonavatele víry Ježíše, kterýž místo radosti strpěl kříž nedbaje potupy, a nyní sedí na pravici Boží.“ Ukřížovaný Pán Ježíš byl jeho silou, jeho slávou, jeho uměním. Kříž Páně byl mu knihou, v kteréž přecasto čítal o převrácenosti srdce lidského. Nesčíslné rány Kristovy mocí uchvacující léčily mu hrůzu a ohavnost hříchu. Kříž Páně však zvěstoval mu též pravdu, že Syn Boží neobsáhlou obětí podal na shlazení viny veškerého světa, že jest beránkem, jenž snímá hříchy světa. Na kříži viděl písmem plamenným naznačený výrok Kristův: „Tak Bůh miloval svět, že syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo v něho věří nezahynul, ale měl život věčný.“ U pohledu na kříž rozplývalo se srdce jeho vroucí láskou k Spasiteli, pod křížem učil se volati se sv. Pavlem: Živť pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus; živ jsem u víře v Syna Božího, kterýž zamiloval mne a vydal sebe samého za mne. Ne zlatem pomíjejícím nebo stříbrem jsem vykoupěn, nýbrž drahocennou krví Beránka neposkvrněného. I zdaž nemusím za

to oslavovati Boha a nositi ho v těle svém?! A tuto přetékající lásku k Pánu Ježíši osvědčoval plamennou touhou po častém spojení se s Kristem v nejsv. Svátosti oltářní.

Ve škole sv. kříže naučil se sv. Aloisius nesnadnému umění, jehož každému učeníku Kristovu na nejvyš jest potřebí, zapíratí sebe samého a opovrhovati světem. Na důkaz toho má roucho řeholní na sobě a korunu u nohou. Záhy již poznal Aloisius, že svět ve zlém jest postaven, poznal, že křesťanu mnohonásobným hrozí pokušením, že mimo nadání svádí ho s cesty pravé a zavádí v záhubu. A proto, aby možného pádu se vystříhal a Bohem vytknutého cíle svého jistě dosáhnul, na tom se ustanovil, že opustí svět se vši jeho marností. Boj dlouhý a krutý mu nastal. V cestu postavila se mu láska otcova, naděje knížecí rodiny, důvěra poddaných, prosby příbuzných, přemlouvání přátel, vše nadarmo. Poznáv, že Kristus volá ho ku svému následování, že nejsnáze dojde spasení, oddá-li se zcela a výhradně jeho sv. službě, nedal se másti pokušením žádným. Před jeho věrou Páně osvíceným okem navždy zmizela pýcha života, zanikla vznešenost rodu, zhasla sláva světa. Mužně vzdal se koruny časné, aby vydobyl si věčné, svlékl roucho knížecí a vzal na sebe roucho řeholní, krácel v pokoře, poslušnosti a chudobě za Pánem, stal se statečným Jeho následovníkem. — Ejhle, j. m., to hlásá nám chudé roucho jeho, to zvěstuje nám knížecí koruna u nohou jeho! Tu vidíme zřejmý výklad slov Páně: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ I zdaž není nám pohlížejícím na obraz sv. Aloisia; jakoby mluvil k nám: Křesťane, chceš-li od Boha dosáhnouti, což jeho jest, nuže dej Bohu prvé cotvého jest, Bohu obětuj vše co ti milé a drahé, obětuj mu každou myšlenku a žádost, každé slovo a každý skutek svůj; Bohu obětuj sebe samého, žádáš-li, aby ti dal sebe. Aneb co jest všecko bez Boha? Co by platno, bylo, bys celý svět získal, na duši své ale škody trpěl? Život tvůj nebyl by životem, štěstí tvé nebylo by štěstím, kdyby neživil, kdyby neblážil tě Bůh. Bohu sloužiti musí všechna síla a mohutnost tvá. Zdaž není hodna láska lásky a obět oběti? Bůh miloval tě neskončeně, Bůh obětoval se za tebe, nuže tedy láskou a obětí se mu odměňuj. A co vlastně to jest, co máš věnovati Pánu? Jsou to nezřízené náklonnosti tvé, které od věcí vezdejších odvrátíti a k nebeským obrátiti máš; jest to tělo tvé s hříšnými jeho žádostmi, kteréž rozumu

svému podrobiti máš, jsou to slabé síly a vlohy tvé, jimiž čest a slávu Boží rozmnožovati a o svém a bližního spasení pracovati máš. Jsou to věci, které nezaslouhují slouiti statkem tvým nejdražším, jest to tvá bída a chudoba, kterou za nepřeborné bohatství statkův věčných dáti máš. I zdaž mohl bys zpečovati se, jinochu milý! ihned se toho vzdáti pro naději tak veliké odplaty?

Konečně pak vidíme na obraze sv. Aloisia lebku, kterážto nám oznámí, má, že sv. jinoch přecasto na mysli uvažoval napomenutí písma sv: „Pamatuj člověče na konec svůj, a nezhřešiš na věky. Pomni že prach jsi a v prach se zase navrátíš.“ A totéž káže i nám všem lebka na obraze tomto. I my nejsme zde na zemi domovem, nemáme zde bydlu stálého — nýbrž dřív, než se nadějeme, ukončí se život náš a přijde smrt, obydlím naším bude hrob, přestane pro nás čas a nastoupí nekonečná věčnost. Dřív než se nadějeme, uloží nás do rakve a vynesou tam, odkud se nevrátíme více. A protože nikdo nezapomíná na smrt, kteráž očekává každého! Anebo mníš snad, j. m., že mládí tvé smrti přístup zabráni? Ještě neoschli hrobové, kteří v těchto dnech zavřeli se nad jinochy tebe mladšími. Člověk jest jako tráva, kteráž dnes kvete a zítra usychá. A byt' zdál se život jeho sebe delším, jest přece jen kratinkým okamžením proti věčnosti. Ano krátký jest život, čas rychlý, věčnost pak dlouhá, bez konce. A proto spořádej každý záhy dům svůj, neb umřítí musíš. Postarej se o duši, která zůstane, když tělo tvé se vsí krásou i silou svou v prach a popel se obrátí a naděje i záměry tvé zcela zaniknou.

Vážné tyto pravdy tanuly každodenně sv. Aloisiovi na mysli, a proto neměla smrt pro něho nižádné hrůzy, ona mu byla spíše vítaným poslem, jenž z milé vlasti přichází. A proto když obětí jsa lásky k bližnímu na smrtelném lůžku se nacházel, a konečné jistoty nabyt, že se mu bude brzy s tímto světem loučiti, vesele zvolal se žalmistou: Raduji se, že vejdu do domu Božího — zapěl srdcem vděčností přeplněným chvalozpěv: Te Deum laudamus a s předtuchou nebeské blaženosti očekával poslední hodinku svou.

Co mám, j. m., ještě doložit? Žádáte-li sobě jednou tak umřítí, jak umřel sv. Aloisius, nuže tedy buďte živi, jak žil byl sv. patron váš. Jaký život, taková i smrt! A proto kolikrátkoli vejdete sem na toto posvátné místo, pohlédněte vždy na svatý obraz jeho, povšimněte si jeho lilie, kříže, chudého roucha, pohozené koruny a umrlčí hlavy a učte se od něho čistotě srdce, lásce k Spa-

siteli, zapírání sebe a častému pamatování na věci poslední, a tak budete-li horlivými jeho následovníky na zemi, stanete se časem blahoslavenými jeho společníky na nebi.

Amen.

† Dr. Jan Marek,
kanovník Kralohradecký.

Řeč při svěcení školy.

Český spisovatel jeden (Vinc. Bradáč) napsal toto: „Kdykoliv jsem viděl starce, an zakládá zahradu aneb šlechtí mladé stromy, vždy jsem si pomyslnil: Tento muž jest z jistě člověk šlechtitný; víť že nebude jísti ovoce ze stromů těchto, aniž ví, kdo bude z nich jísti, ale na tom mu nezáleží, jen když prospívá jiným.“

Tato slova tanula mi na mysli, když chystal jsem se promluvit k Vám, milí občané (Beřovičtí), v památný tento pro vás den. I vy jste s nákladem mnohým založili zahradu, vzdělali štěpníci, v níž vzdělávati a šlechtiti se bude štípení vzácné, v níž bude odchovávat se mladistvé stromoví, nadějná mlád' obce vaší. Vy jste ze základu postavili tuto pěknou budovu školní a byť mnohý z vás pro sebe a děti své již odrostlé ze školy této neměl užítka žádného, vy jste nebrali ohledu na sebe, ale na prospěch celku, vy spojenými silami a svorností vzácnou vykonali jste dílo šlechtitné, vši chvály hodné. Tato budova školní bude stálým pomníkem vaší obětavosti, bude chloubou vaší obce, bude duševním kapitálem, jehož úroky bohaté od roku k roku vždy více zrostou. Cokoliv se jich z budoucího pokolení v ní vzdělá a ušlechťí, tolik bude také věčných srdcí, která vzdávati vám budou čest a žehnati památce vaší. — Když dnes na toto dílo své patříte, tu trvám není líto vám obětí přinešených, tu jistě radost naplňuje srdce vaše, radost plynoucí ze skutku šlechtitného, nezištného. A ku zvýšení radosti té, chci nyní rozvinouti obraz spořádané školy, chci byt' jen slabými rysy nastíniti, jaká má býti, jaká s pomocí Boží bude i tato škola vaše.

Prostý rozum nám praví, že proto se děti do školy posílají, aby se tam dle těla i ducha vzdělaly, aby nabyly vzdělanosti čili osvěty. Než slovo vzdělanost, osvěta má za našich časů význam rozličný, dobrý i zlý, tak že nevíme jak hned souditi, když se mluví o vzdělanosti. Aby nám v té věci bylo jasno, musíme rozeznávati vzdělanost trojí a sice

- 1) zevnější vzdělanost podle těla,
- 2) vzdělanost čili osvěcenost rozumu,
- 3) vzdělanost či ušlechtilost srdce.

Zevnější vzdělanost podle těla nazval

bych věcí důležitou, osvícenost rozumu věcí důležitější a ušlechtilost srdce nejdůležitější věcí u vychování dítek.

Tuto trojí vzdělanost pěstovati jest účelem každé řádné školy, tuto trojí vzdělanost dítkám vštěpovati bude i úkolem této školy vaší.

Čehož tedy v trojím tom ohledu požadovati slušno, aby škola zdejší účele svého dosáhla?

1) Začneme s věcí důležitou: se zevnější vzdělaností podle těla.

V starém Řecku bylo město Sparta, jehož ústava prikazovala zvláštní vychování dítek. Celý způsob života směřoval k otužení těla. Již první domácí vychování muselo býti prosto všeho zmazlení. Nikdy se dítky nezavinovaly, brzo jim bylo spáti v místnosti osvětlené, brzo v temné, aby oběma uvykaly a bázlivými se nestaly. Již za útlého mládí brávaly se k bolestnému bičování, které každoročně veřejně se odbývalo, aby se proti bolestem otužily. Kdo mrskán byl, nesměl naříkati, a rodiče a příbuzní dodávali mu zmužlosti. Hoši chodili v zimě v letě bosí, s hlavou odkrytou, v jednoduchém svrchním rouchu, spali bez pokrývek na seně neb slámě a strava jejich byla jednoduchá a skrovná. Později museli se dva a dva potýkati vespolek, kdo podlehl, byl trestán, vítěz obdržel věnec. Takovým tužením těla záhy se přiučovali statečnosti a nabývali síly k boji potřebné.

Z nás zajisté nikdo nepochválí toto přísné spartanské vychování — ale jedné dobré stránce jeho nelze odepřítí obdivu a ta jest: slušné vždy a skromné chování se mládeže a úcta k stáří. Bavili-li se hoši hrou nějakou, museli ihned přestati, jak mile stařec nějaký se přiblížil. Jednou přišel kmet ku hrám olympickým, kde všechna místa tak byla obsazena diváky všech kmenů řeckých, že neměl, kam by se posadil. Když pak krácel kolem sedadel Spartanů, tu všichni najednou povstali. Celé shromáždění vzdávalo jim pochvalu, ale kmet zvolal: „Řeckové všichni znají ctnost, Spartané jediné však ji konají.“ („Školník“ 1871 č. 12).

Tento příklad z dávnověkosti pohanské dobře ukazuje nám, jak škola vyplniti má první část úkolu svého, jak dbáti má o zevnější vzdělání mládeže. Ona musí starati se o to, aby žáci chovali se k rodičům, učitelům a vůbec k lidem starším uctivě a slušně, aby byli mezi sebou přívětiví a snášeliví a zdvořilí ku každému, aby v zevnějším chování jejich nebylo ničehož, co uráží, co známkou jest prostověkosti, sprostoty a hrubosti.

Tak toho žádal na žácích již sv. Augustin, an je napomínal: „V chůzi i v stání, v sezení i pohybování nemá u vás býti ničeho, co by koho uráželo; všechno má shodovati se s čistotou mravů, po níž toužíte; v oděvu i v tváření, v řeči i požívání má se jeviti působnost.“ (Blahověst r. 1867. č. 22). Ano působné chování se mládeže, zdvořilost, skromnost a úcta k starším a představeným — to vše patří k vzdělání zevnějšímu, které škola zanedbávati nesmí. A na jakých základech ono spočívati musí, aby nebylo pouhou uhlazeností, aneb lichocením a převtárou, o tom později zmínku učiním.

2) Prozatím přejdeme od věci důležité, od zevnějšího vzdělání, k věci důležitější, ku vzdělání, osvícení rozumu.

Bůh stvořiv duši lidskou k obrazu svému, obdařil ji rozumem, kterýmž poznávati a pochopovati může člověk vše, co dobré jest a krásné a prospěšné. A rozum lidský touží po poznání pravdy a přišel-li k tomuto poznání, stává se mu ono pramenem radosti a blaha. Vypravuje se, že učenec Archimedes radostí zkríknul: Heureka, nalezl jsem, když přišel ku poznání zákona, dle něhož se přesvědčil, že koruna krále Hierona, která měla býti z ryzího zlata, přísadou jiného kovu byla porušena. I dítě raduje se, když poznalo tu neb onu pravdu a radost ta září mu z očí. Pročež k tomu musí směřovati škola národní, aby dítkám rozum otvírala, aby je učila znáti vše co pravdivé, krásné a užitečné, zvláště aby rozum jejich obohacovala vědomostmi, kterých v budoucím svém stavu potřebovati budou. A poněvadž Bůh jest věčná pravda, nejvyšší dobro a svrchovaná krása, proto musí všeliké učení k Němu se vztahovati, proto musí dítky při všech předmětech učení vždy upozorňovány býti na neskonalou moc, velebnost a dobrotu Boží, jevící se jak v přírodě, tak i v osudech a dějinách lidstva. Tak toho žádal od národní školy onen slavný vychovatel, jehož slova: „Pojď sem synu, uč se moudrým býti“ napsána jsou na mnohých školách českých. Ano Jan Amos Komenský žádal od české školy obecné, „aby se dítky, co umění se týká, učily:

a) čísti a psáti česky, pěkně, vlastně a hbitě,

b) zpívati melodie všelijaké skrze počátky muziky

c) počítati všelijaké běžnější počty,

d) aby seznali sumu všelijakých lidských umění a známostí nejpřednějších skutků Božích, historií a příběhů světa a t. d. — a vše podle pochopitelnosti věku toho, tak

však, aby se to dalším věkem samo jím rozvíjelo a ony teprv časem svým plněji užítu cvičení toho vyrozumívaly.“

A čeho těmito slovy žádá slavný Amos, totiž: číst, psát, počítat, Pána Boha znát — to tvoří kořen a jádro všeho učení a toho národní škola vždy přilela.

Za našich časů pak, kde na školství tak veliký náklad se vede, kde tolik učebních prostředků se zařizuje, není pochybnosti, že mimo to mládež i jiným oborům lidského vědění bude vyučována, že nabude tolik vědomostí, co jich v budoucím stavu svém bude míti zapotřebí. Nemusím tedy o tomto vzdělání, osvětlení rozumu šířiti slov a mohu již obrátiti se od důležitější věci ve výchování k věci nejdůležitější, ku vzdělání, ušlechtnění srdce.

3) Písmo sv. dí: „Počátek moudrosti jest bázeň Boží“ t. j. má-li mládež naučiti se moudrosti, musí míti napřed bázeň Boží, úctu před Bohem a svatým zákonem Jeho. Nestačí tedy, aby se mládež ve škole jen učila, ale ona se musí také vychovávat, nestačí, aby škola mládeži jen rozum otvírala, ale musí působiti i na její vůli a na její srdce, aby mládež záhy k dobrému byla vedena, aby prospívala nejen moudrostí, ale i milostí před Bohem i před lidmi.

Bez této milosti, bez vzdělání a ušlechtnění srdce, bez bázně Boží jest všeliké osvětlování rozumu, ano všeliké učení k němu nedostatečné, ano dím ještě více, ono jest marné a škodlivé. Dobře se o tom vyjádřil muž, který zajisté přál vlasti i národu (Havlíček), an pravil: „Dej člověku zlému vzdělanost, učiníš tolik, jakobys vrahovi dal dýku“ Pravdivost těchto slov osvědčuje se v míře hrozně za našich dnů. (Kalendář pro živé a mrtvé duše od P. Kopřivy).

Vyuč zlobocha krasopisu, péro v jeho rukou se zvrtně v dýku, v padělání peněz a smének; vyuč ho vyšším počtům a svěru mu spořitelnu, záložnu neb jiný ústav peněžný, a on zfalšuje účty, okrade chudinu a stihne-li ho ruka spravedlnosti, prchne sebevraždou na onen svět; vyuč člověka lučbě a ne zároveň náboženství a on stane se ohavným travičem; vyuč ho mimo lučbu též strojnictví a on vynajde pekelný stroj, jímž možno na moři loď do nebe vyhoditi a takto jednou ranou tisíce lidí ve vlnách pohřbí. To vše jsou skutečné události, tak jednáji za našich dnů lidé na rozum vzdělání, osvětlení, jímž ale schází to jediné potřebné, víra v Boha, náboženství a ctnost, Takový člověk byt byl sebe osvětlenější, byt

sebe slušnější se choval, jestli ale v srdci nešlechetný, on není živ ku blahu obce a rodiny, on jest metlou společnosti lidské. A proto jsem řekl, že věci nejdůležitější, ano věci, na které všechno blaho budoucí dítěte záleží, jest ušlechtnění srdce, jest zbožné, mravné a ctnostné jeho vychování. A toto vychování nutně musí býti založeno na víře v Boha, na sv. náboženství, protože jediné náboženství jest základ vši mravnosti a ctnosti. Kde není víry v Boha svatého, spravedlivého, trestajícího, kde není úcty k Jeho sv. příkázáním — tam není a nemůže býti vážnosti k Jeho zástupcům na zemi, k rodičům, představeným a starším, tam není a nemůže býti úcty k zákonům lidským. Jen víra a sv. náboženství to jest, které v srdci lidské ctnost a mravnost rozněcuje, zachovává a živí. Proto v každé řádné škole musí náboženství veškeré učení pronikati, proto musí je dívky záhy zamilovat a ono pak v nich vypěstí všechny ty ctnosti, které jsou ozdobou člověka, ono je naučí lásce k Bohu a k bližnímu, lásce k vlasti a zeměpánu, naučí je statečností, spravedlností, poctivostí a pracovitostí, naučí je slušností, skromností a úctě k starším, zkrátka ono je v pravdě vychová Bohu a církvi, vlasti a králi, rodičům, obci a lidské společnosti.

Takové jest po zdravém rozumu trojí ono vzdělání, které pěstovati má i tato škola zdejší. A zdaž ona trojmu tomu úkolu dostojí? K tomu zapotřebí jest, ct. občané, vedle požehnání Božího, vedle práce zbožného svědomitého učitele i přičinění vašeho.

Jako škola jest pomocnicí rodiny, tak mají býti rodiče pomocníci učitelovi, mají podporovati všechny jeho práce a snahy o zdárné dítek vychování. Jen tehdaž, když škola a rodina svorně spolupůsobí, lze očekávati zdatu a prospěchu. A proto starejte se v přední řadě o to, aby mezi vámi vždy bylo dorozumění, svornost a dobrá vůle; starejte se dále o pilnou návštěvu školy; beřte upřímného podílu na tom, čemu se dívky vyučují, ale zvláště k tomu přihlízejte, aby škola vaše byla místem svatým, aby v ní vanul duch v pravdě křesťanský a ožívoval veškeré učení a vychování.

Takovým vzájemným působením bude dílo započaté korunováno šťastným výsledkem, z dítek vašich vzdělají se lidé svědomití, dobří občané a zbožní křesťané, vyrostle pokolení uvědomělé, které vždy ku cti bude sloužiti obci naší.

▲ v té naději, že i škola a učitel, i rodiče a občané zdejší všem povinnostem svým

věrně dostojí, v té naději, že na škole této vždy pěstováno bude trojí ono vzdělání: ušlechtnění srdce, osvícenost rozumu a i zevnější vzdělání na základě sv. náboženství, budiž nyní tato budova školní církevním žehnáním úkolu svému zasvěcena, budiž šťastné její budoucnosti z plna srdce provoláno: Zdar Bůh!

Církev ruská a církev katolická.

(Dokončení.)

Pospíchaje ke konci*) přičiním už jen několik slov o mnohých a přísných postech, které se nám ve prospěch církve ruské mocně svědčiti zdají. Nelze popírat, že jsou posty této církve hojnější i přísnější nežli v církvi naší. Ale tolikéž jest pravda, že si Rusové snadno zjednávají prominutí této povinnosti, ba že mnohá nařízení v této příčině nemíní býti závaznými. Snaží-li se někteří, aby se svědomitě postili, jest na proti nim mnoho takových, kteří i za ctnostné a horlivce platí, ač zachovávají pouze první a poslední týden čtyřicetidenního postu, ostatní dobou se nepostíce, a le! zpovědníci jim proto nedomlouvají. Čehož nelze-li popírat, nastává otázka: jsou-li tyto posty v církvi ruské předepsány čili nic? Jsou-li předepsány, proč se nedává výstraha od jejich kněží těm,

kdož jich patrně zanedbávají? Snadno by se mohl kdo domnívati, že jak věřící tak kněží málo ctí zákony své církve. Odpověli se mi, že jsou tato konání dána na vůli věřícím, neukládajíce jim přísné povinnosti: jaká potom výhoda by odtud povstávala církvi ruské před církví katolickou? Tato nepřestává zváti věřících ke skutkům kajícím; každému jest volno, řídit se horlivostí svého vlastního srdce a kdo zasedávají v stolici zpovědní, vědí dobře, že se v církvi katolické vykonává tolik ba i více přísností nežli v církvi ruské, ovšem ale tajně. Ale zpovědníci naši velmi pečlivě ti připomínávají, že všechny tyto činy zevnitřní marné jsou a bez prospěchu, nepřičiníš-li podstaty pokání, či vnitřního mrtvení, t. j. nepřemáháš-li svých vášní, nepotlačuješ-li svých náruživostí, neočišťuješ-li své duše a jí-li nezdobíš všemi možnými ctnostmi. Schvalujíc pak, ba budíc horlivost v díle pokání předpisuje církev mdlým a chladným takové skutky, kterých chtěce dojití usmíření s Bohem, nikterak nesmějí opouštět. Povždy však opatrná jsouc neukládá církev nikdy takové povinnosti, jižto vykonati bylo by příliš těžko, aby mohla nepřijímati žádných výmluv a žádati poslušnosti zevrubné. Tak na př. ukládajíce malý počet málo přísných postů, připomíná věřícím, že jich bez těžkého hříchu zanedbávati nesmí, dávajíce spolu na vědomí, že majíc šetrné zření k slabosti lidské, nehoví ničí nedbalostí. Přítomen jsa pobožně při mši svaté, trávající jen půl hodiny, zachováváš příkázání církevní; ale neučiníš-li toho, nemáš výmluvy. I není-liž lépe spokojiti se s málem ale žádati toho přísně, nežli žádati na pohled mnoho, a pak se spokojiti s ničím?

Snad se řekne, že katolíci nezachovávají lépe příkázání své církve než Rusové. Nezapírám, že mnozí katolíci nechtějí se podrobovati předpisům církve sebe mírnějším zjevně je přestupující. Tu ale sluší znamenati dva podstatné rozdíly, které dokonce nesvědčí církvi ruské. První rozdíl jest, že katolíci zakládajíce sobě na pobožnosti zachovávají na vlas všechna příkázání církve, obcujíce službám Božím, postíce se ve dny ustanovené aneb uznávajíce se býti vinnými, nepostíli-li se z dostatečné příčiny; naproti tomu i pobožní Rusové z příčin nejnepatrnějších přestupují církevní příkázání, nemyšlíce že by zlého cos činili, promíjejíce sobě své přísné posty anebo nebývajíce přítomni ve dny sváteční službám Božím. Druhý rozdíl jest, že katolíci nezachovávajíce příkázání církve nemohou se nadíti rozhrěšení aniž se

*) K známám, dokazujícím církev ruskou nebyti pravou církví, připočísti jest třeba i onu, kterou náš spisovatel, dobře o ní věda, z opatrnosti zamlčel; míním její nesmírnou závislost na státu. Syn Boží založiv církev udělil jí prostředků, jimiž by o svém úkolu pracujíc nic se neptala o dovolení k tomu císařů římských aneb jiných zemepánů. Když pak později přijali císařové náboženství Kristovo a církev a stát všelijak se stýkali počaly, církev aby se mezi oběma vrchnostmi svornost zachovala, v ledačems vládařům povolujíc, nikdy se ovšem nemohla zřici své neodvislosti. Jinak se zachovala církev ruská. Obhájivši za prvních časů své svobody, vzala z toho velkou újmu, že patriarcha Nikon byl s úřadu svého složen (r. 1667). Zrušiv patriarchat, ustanoviv synod a prohlásiv zřízení církevní, zničil Petr I. i stín neodvislosti. Nástupcové Petrovi církev ještě více sevřeli. Synod, jež sestavovati výhradně visí na dobrém zdání císařově a jehož usnešení všechna schvaluje (císařský) prokurator synodu, jen k tomu jest. aby zakrýval očím lidí dobromyslných císařovu všemocnost. Namítají nám, že se císař nedotýká článků víry: ale být i tomu tak bylo, víme, že ani Synod ani biskupové se jich taktéž nedotýkají, s nimi se neobírajíce, což jest jistým prostředkem, kterým se podkopávají základy víry. V seminářích a církevních akademích vlada samojediná rozhoduje, ustanovuje a sesazuje professory, vybírajíce knihy učebné, předpisujíc způsob vyučování. To-li nestačuje, aby vyvíralo mocný vliv na víru duchovenstva? Dle listu hr. Stolberga dával císař Pavel prominutí svým dvořanům, aby postili se nemuseli.

přiučastniti svátostí, dokud nevyhoví podmínkám obyčejným; u Rusů však přestoupení církve zůstává bez trestu a zachovávání (postu) jediného týdne před přijímáním uspokojuje i nejprísnejší zpovědníky. Odtud se vidí, že církev katolická schvaluje a radí dobrovolné skutky zajisté toutéž měrou jako církev ruská a že v tom, co nařizuje, žádá mnohem prísnejší poslušnosti. Z čehož jde, že i v této příčině církev kat. lepší stránku vyvolila.

Ještě se nemohu nedotknouti jedné věci, z nížto jsem často slyšel obviňovati církev katolickou, kterážto věc přímo nenáleží k předmětu, o němž vykládáme, může vám ale prospěti zejména v tom, co jsem položil v tomto listě o právomoci církve. Toužívali na to, že duch církve katolické jest duch panovačnosti a despotismu a kněží katoličtí že jsou tyrany našeho svědomí. Vidouce býti tuto výčitku velmi vážnou, zkoumejme, na čem se zakládá.

Přiznávám že mohou býti zpovědníci obdařeni malou opatrností, znepokojující svědomí, které by měli těšiti, ba že jsou i jednotlivci, jenž zapomínajíce úmyslně svých povinností a nedbajíce svatosti svého úřadu špatně ho užívají krutě nakládajíce se svědomím těch, kteří jsou tak neopatrni, že si je vybírají za vůdce, aneb tak slabí, že se jich nezbavují, jakmile se v tak trapném stavu octli. Nebudu ospravedlňovati nešvar takový ani uveřejňovati chyby jednotlivcův, povím toliko, že jeví-li se kde taková nesprávnost, protivuje se duchu církve kat. jsouc nad to počínáním několika málo jednotlivců.

Poněvadž ti, kdo tyto výčitky pronášejí aneb opakují, nezdají se dobře věděti, co jest zpovědník, které jsou jeho povinnosti a práva: řeknu to krátce. Kněží novozákonní mají od Ježíše Krista poručeno, rozhrěšovati věřící a vésti je na cestě spasení. O tomto dvojím úkole nemůžeme pochybovati, vedouce že Ježíš Kristus zakládaje svátost kněžství dal kněžím moc hříchy odpouštěti; taktéž víme z Písma sv., že posílal ku kněžím ty, kteří se chtěli dověděti, čeho třeba, by se mu líbili. Když apoštol Pavel ubíraje se z Jerusalema do Damašku známým způsobem se přivinul k víře Kristově a z nepřitele jejím apoštolem se stav, tázal se, co by mu bylo činiti, uslyšel od Spasitele, že jest se mu ukázati knězi. „Vstaň a jdi do města a tam bude tobě pověděno, co činiti máš.“ (Sk. ap. IX., 7). Taktéž, když „modlitby a almužny setníka Kornelia vstoupivše na paměť před tvář Boží“ (Sk. ap. X.) mu zjednaly milost, že povolán byl k víře, poslal Bůh anděla, nikoliv aby Kornelia poučoval

a mu cestu k spasení ukazoval, nýbrž aby odkázal ho k svatému Petru, kterému tento úřad byl svěřen. Ta jest cesta prozřetelnosti Boží; lidé lidmi vedeni býti musí. Bůh nečiní jinak a ovšem i kdo se zdají býti velmi vzdělanými, potřebují pomoci jiného, nemohouce v tom, co se jejich osobních potřeb týče, pouze na svém mínění přestávati. Dle těchto nepopíratelných zásad jest na bíledni, že výkony zpovědníkovy zahrnují v sobě, aby byl lékařem duší a aby je vedl cestou spásy. Hledíce k této dvojí stránce úřadu zpovědníkova správně můžeme souditi o jeho právech a povinnostech a též se pronést o krutosti, s jakou prý kněží katoličtí vládnou nad svědomím věřících. Zavoláte-li si lékaře, aby vás vyléčil z nemoci, povíte mu jistě podrobně vše, co se k vaší nemoci odnáší, co trpíte, známky, z nichž může on poznati, které léky by byly nejprůpustnější. Nebudete zajisté reptati, že vám určuje jisté pokrmy, zapovídaje jiné, na které byste měl chuť, které však po jeho zdání by vám škodily. Nebo vyvolíte-li sobě průvodčího, aby vás dovedl na místo, kam cestu neznáte, budete rád, vida, že vás vede cestou, jak myslí, nejlepší, a kdybyste mezi tím, co se on vzdálil, vy byl zabloudil, nemrzelo by vás, že vás zase obrátil a na pravou cestu uvedl; s radostí byste poslechl jeho rady, kudy se máte za jeho nepřítomnosti dáti, vděčen mu jsa z výstřah, jež vám dal, abyste ani v pravo ani v levo na cestu nepravou se nedal. V tom všem neshledáte jistě ani stínu ukrutnosti a libovольnosti. Podobně jest se slušno dívati na úřad zpovědnický. Kněz, na něhož se obracíte, jest duchovním lékařem, jež sobě k svému vyhojení obíráte. Hříchové naši jsou jako rány naší duše, v nebezpečenství ji privádějící; naše nedostatky, naše zlé zvyky jsou jako vady naší soustavy tělesné, z nichž mohou velice smutné věci pocházeti. Obojí se musí oznámiti lékaři duchovnímu majícímu právo žádati, abyste mu všecko pověděl, aby pak on moha posouditi stav vaší duše podal příslušné léky, máje právo nepopíratelné a prísnou povinnost, aby vám předepsal, co se mu vhodným býti vidí; v čemž hledati umíněnost a panovačnost bylo by pošetilstvím. Také vám může tento lékař uložit, jak žíti, jak se chovati jest vám třeba, naříditi skutky, které se mu vidí býti užitečnými, zakazovati činy, které po jeho zdání vám by škodily. I vy bez odporu jste povinen poslouchati lékaře, který pečujě o vaše zdraví. Nedbaje příkazů tohoto lékaře vydáváte svůj život v nebezpečenství, uvádíte v pochybnost své věčné

blaho, které jest nad život časný neskonale drahocennějším. Hledě pak na zpovědníka jakožto na průvodčího po cestě spasení shledáte též patrně, že máje potřebu vůdce musíte ho i poslouchati, jeho radou se řídit i a jemu své domněnky podřizovati, sic byste mohl, zabloudiv na místa srážná, strašný konec vzít.

„Ale,“ díte, „můj lékař, můj vůdce se může zmýlit.“ Ale lékař našeho těla se může také zmýlit, a nad to ještě snáze vy sám se můžete zmýlit, domníváje se, že se zbojíte a povedete sám. Rozum tedy zdravý vám pilmouvá, abyste se dal vésti. Mysle si, že by se váš lékař ve vaší nemoci mohl mýlit, nepohrdnete přes to jeho léky. Proč tedy, domníváje se, že by se váš zpovědník mohl mýlit nehodlal byste se řídit jeho slovy a léčivými prostředky? Poslouchaje zpovědníka vydáváte se do menšího nebezpečení nežli řídě se nařízením lékařovým. Neboť, omylí-li se lékař vaše poslušnost nezabrání, abyste si nepřihodným lékem nespůsobil smrt, pro omyl však zpovědníkův vaše poslušnost nepozbude zásluhy před Hospodinem. Omylí pak zpovědníkových se můžete všelijak uchrániti. Především si vyberte dobrého zpovědníka. Slušně zajisté si vedeme, jsouce v té věci tak opatrní ba ještě opatrnější než hledáme-li lékaře, jemuž bychom svěřili svoje zdraví. Shledávaje, že ten, jež jste sobě vyvolil, vám nevyhovuje, můžete si vyhledati jiného a kdyby se váš zpovědník tomu protivoval, dopouštěl by se libovůle a ukrutnosti, dávaje vám spolu novou příčinu abyste se ho zbavil. Konečně máje o to nepokoj, dobře-li jste veden a léčen, vězte, že žádný zpovědník nemá práva na vás žádati abyste jen na jeho rozhodnutí, není-li k vašemu pokoji, přestával; naopak můžete, pokud jest toho potřeba, abyste upokojil své svědomí, obrátiti se k jiným vykladačům zákona, jenž by napravili, co by bylo chybného ve vašem vedení a léčení. I ptám se ještě jednou, kde pak tu jest jaká libovůle, ukrutnost, jaké mučení? Není-li v tom všem úplná svoboda, obmezená jsouc jediné povinností všechněm společnou, aby se totiž u věcí ze všech nejdůležitější, v péči o věčné spasení, podrobili řádu Božské Prozřetelnosti? Domýšleje se, že se můžete zachovati na cestě spasení sám bez vůdce a bez ředitele mýlíte se, vymykáje se z pořádku Prozřetelností ustanoveného, aby totiž lidé vedeni byli zase lidmi, což se i srovnává s tím, co káže zdravý rozum. Ani nejobratnější lékař nebude se chtít v nemoci vážné sám léčiti; u věcech časných nespokojujeme se se svým rozumem; člověk

nejspravedlnější nevolil by býti soudcem ve své vlastní věci boje se, aby přes všechno své poctivé smýšlení nebyl svým ziskem vlastním zaslepen. Proto se také neodvážíme sami sebe léčiti u věcech duše se týkajících, bez vůdce se berouce cestou k spasení, ješto víme se býti podrobeny vášním a nedostatkům, jichž ani nepoznáváme ac jimi stále do velkého nebezpečení ubíháme. Tak rozum jakož i náboženství nás pobízí, abychom měli vůdce, jeho rady poslouchající, jejížto moudrosti máme se právo ujistiti a ubezpečiti a která (rada) tudíž neubližuje více naší svobodě nežli povinností, již máme, abychom si ve všech věcech počínali způsobem rozumným.

V letě.

Slyš větru divé lkání
a sténání té vichřice,
blesk ve blesku jak hoří
co divé oči tigřice.

Tam od hor krutá bouře
již spěchá divé rovinou,
a písek u oblaku
se vleče zuřě dědinou.

Ten vrchol stromu želá
a sklání svoje temeno,
buď jmeno Páně vždycky
i v divé bouři chváleno.

Jen Pane chraň nás ledu
a žehnej naši pole žeň,
ty blesky žhoucí záhy
ve paprsk slunce zlatý změň!

Již obzor nebes čistý
co modrá lásky hladina,
oživlo znovu tvorstvo
s ním strom i každá plodina.

Přespolní již skřivánek
rozpíná křídla v nový let,
a učí srdce lidské
modlitbu díků nazpaměť.

Fr. Al. Lhotka.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

I.

Plížily se to tehdež krokem zlodějským děsné doby nejen na lodičku Petrovu, ale i na českou zem. Přicházely zvolna, jevily se zprvu jako nepatrné mráčky, když za jasného, temně modrého nebe červeného

vyplynou na obzor; ale blížily se krokem jistým, pevným, jako začí rá, neproniknutelné tmy lupič k oběti v tvrdý spánek pohroužené.

Vy dnové Karlovi, vy časy zlaté! — Vy leta slávy, vy leta májová! — Proč tak brzy uletěly jste za tím tvůrcem vaším, kterýž předce vás chtěl přikovati k milé vlasti své řetězy nezdolatelnými? Nad červenáky vašimi kmitají se již pochodně, kteréž omečeny byvše v žhoucích proudech samého pekla rozhořely se k neuhašení!

*

Dne 6. března* leta* Páně 1379 slavil kardinal Pileus, legat papeže Urbana VI., svůj vjezd do hlavního města zemí koruny české za nesmírného návalu lidstva, měšťanů i studentů.

Starý arcibiskup Jan Očko z Vlašimi sám pěšky vyšel mu vstříc v čele kapitoly své na silnici vedoucí od Kuten Hor až k tak zvanému odpočinku svatého Václava.

Vedle arcibiskupa krácel štíhlý, mladý muž v bohatém šatě biskupském. Však již chůze a všechen pohyb prozrazovaly, že je více rytíř, více hladký dvořenín, než apoštol. Dvoru císařovny vdovy, jež zúčastnila se průvodu s veškerým komonstvem svým, uvoval pozornost až přílišnou. Chvillemi urovnával si bohatý, vlnící se vlas, chvílemi zase načechrával ozdobnou bradu a kolem svěžích rtů zahrál si časem úsměv okouzlující lahodivostí svou. Talár jeho byl z těžkého fialového hedbáví.

Tu prohodil slovo, tam uklouzlo mu opět jiné a zde zase nachýliv se dvorně vyčaroval bohatýrům v obličej srdečný smích.

Toliko na tvářích několika starších členů duchovenstva pražského, zvláště pak mistrů vysokého učení jevila se jakási nespokojenost s chováním se mladého biskupa.

Mistři Vojtěch scholastikus a Mikuláš z Krakova pověděli si cos na vzájem a oči obou utkvěly na mladém hodnostáři církevním v tom okamžiku, když hovořil s panem Petrem z Vartenberka a na Kosti.

Mistru scholastikovi usadil se na čele mrak nevole.

Arcibiskup Očko nevšímal si ničeho; zdálo se, že byl zahlobán v myšlenky. Či také nechtěl viděti přílišnou uhlazenost, již tak okázale dával znáti jeho synovec, Jan z Jenštejna, dosavádní biskup míšenský?

Zraky legáta papežského zazářily radostí vidouce davy nepřehledné, jež vyproudily se, ať již na počtu jemu či ze zvědavosti, branami starožitné Prahy.

Uděliv zástupům požehnání apoštolské odevzdal arcibiskupovi klobouk kardinalský a když byl přečetl listinu, již zřikal se Jan Očko arcibiskupství Pražského, prohlásil z milosti Boží a Stolicе apoštolské nástupcem téhož na stolci Arnoštově Jana z Jenštejna.

Čelo mistra Vojtěcha zachmuřilo se temněji a když přicházeli členové kapitoly jeden po druhém s poklonou, mistr scholastikus učinil svůj hold s tváří mrzutou.

Oko mladého arcibiskupa povšímla si okamžitě pochmurného výrazu ve tváři slavného učenice. Chtěl jej zapuditi sladkým slovem; ale nepodařilo se mu.

Za nedlouho hnul se průvod za hlaholu veškerých zvonů pražských a za prozpěvování svatováclavské písně do města. —

„A děkan vaší kapitoly?“ zahovořil kardinal ravenký, když se mu bylo představilo ve dvoře arcibiskupském pražské duchovenstvo.

„Od několika dnů na statech venkovských, Eminenci!“ odvětil generální vikář Kuneš z Trebovle.

„A královská kapitola vyšehradská s proboštem?“

Kardinal Pileus jevil opravdu podivení neobyčejné.

„Či i ve středu vašem, v hlavě království má přivržence vyobcovanec z lůna církve svaté?“

„Nechceme tajiti pravdu Eminenci Tvé! Bohužel, že i mezi námi rozestřel rozkol korouhev svou, a ani toho nechceme vysoce váženému poslu Jeho Svatosti zakrývat, že objevil se tam, kde bychom se toho nebyli nadáli na věky.“

As v tento smysl ujal se generalní vikář slova podruhé.

„A předece ujistila nás Jeho Milost Královská jak v Norimberce tak ve Frankfurtě o pevné oddanosti a neoblomném poslušenství k Jeho Svatosti Urbanu VI. v celé zdejší arcidiecési. — A utvrdil mne v tom před tváří všeho sněmu, obzvláště na místě poslednějším!“

Kardinal Pileus rozhlédl se po přítomných, jakoby se chtěl na své oči přesvědčiti a každému z tváře vyčísti, není-li i zde jakýs stoupenec lži-papeže.

„A vysoké učení zdejší po chvíli chová také ve středu svém přivržence Roberta genevského?“

„Za učení zdejší, pane legatě, stojím já. Jdem za jedno se Sorbonnou a se školami oxfordskými, kterýchžto posledních ještě

nedávno dotazoval se král náš o dobré zdání.“

Mistr Vojtěch Rankonis pronesl slova tato ve jmenu university.

Pileus zdál se býti upokojen osvědčením tímto.

„A v tebe, pane arcibiskupe, skládá Jeho Svatost důvěru zvláštní. Dej Bůh, aby se nesklamala a vy otcové důstojní spojtež se k svornému a jednomyslnému působení se svým metropolitou; neboť had zlý, otec lži od počátku, hltává oběti své jen tehdaž, když ponoří se ve spánek.“

„Za arcidieceši pod svrchovaností mou stojím pane legate již dnes!“ ujišťoval mladý arcibiskup. „Ale abys mohl, až ráciž se vrátiti k práhům svatých apoštolů, jejich nástupce ubezpečiti o víře, upřímnosti všeho kněžstva i lidu českého, já první skládám přísahu svou a mezi námi, trvám, nebude nikoho, kdoby totéž zdráhal se učiniti, t. j. položití prst na toto svaté evangelium a dokládati se Bohem trojjediným, že nezná jiného papeže, jiného nástupce Kristova pravého leč Urbana VI.“

A faráři pražští jeden za druhým přistupovali a přísahali vůči Pileovi věrnost Urbanu VI., tolikéž i mistři učení Karlova, všickni oltárníci i mansionáři, co bylo jich v prostorné síni arcibiskupského paláce.

„Za to již vzdávám všem vám díky vroucí ve jmenu Jeho Svatosti a Bůh odměnitel račiž tuto vaši oddanost i lásku odplatiti bohatě!“

Zraky legata papežského vzplanuly opeřnou radostí nad tímto jednosvorným průjevem věrnosti kněžstva shromážděného a nad výsledkem svého poslání.

(Pokračování.)

Povzbuzení.

Zlý svět někdy blátem hází
zlostně po tvém snažení,
přivádí tě do nesnází,
haně tvoje horlení.

Nedbej nikdy na ty psoty,
skálopevně v snaze stůj;
dbáš-li pilně krásné ctnoty,
věnec slávy bude tvůj.

Objeví se v jasné kráse
skutků tvých čistý lesk,
navždy ale pochová se
škůdců marný na té stesk.

J. Ř.

DOPISY.

Ze Staré Boleslavi 12. června 1877.

(Pout. Májová pobožnost. Slavnost.)

K oslavení památky posvěcení chrámu Matky Boží, jež zde vykonal l. P. 1690 Jan Bedřich hrabě Waldstein, arcibiskup Pražský a které se slaví každou třetí neděli po sv. Duchu, zavítali k nám jako každý rok poutníci ze Svojsic, ze Zásmuk, z Hořovic, z Bečvář, z Vitic, z Kouřimi, ze Ždánic a Jestřebic v počtu poměrně dosti četném. Praha a Kouřim vyslaly k nám velebné zástupce kněžského stavu, z nichžto zvláště jmenovati dlužno P. Votku, S. J., an co zpovědník a kazatel zvláštní horlivostí se vynímal. Zakládaje řeč svou na nedělním evangeliu, kázal o milosrdenství Božím, jež se raduje z nalezené ovce podobně jako rodičové z uzdravení dítěte. Přírozeným způsobem přešel ohnivý řečník na *Matku milosrdenství*, zvláště v nejstarším obraze Staroboleslavském, jehožto dějiny stručně vyličiv—napomínal, by zvláště Boleslavští, vysoce si vážili toho obrazu, tohoto paladium země České, a vzývali Bohorodici, by jim po vezdejších putování ukázala plod života svého. — Májová pobožnost, která se i zde již do třetího roku za rostoucího účastenství koná, mohla by snad horlivým řečníkům Pražským poskytovat příležitosti, přispěti ku zvelebení pobožnosti Marianské v Staré Boleslavi. — Dne 6. t. m., v den sv. Norberta, slaveny zde byly 80. narozeniny vys. důst. p. probošta, preláta Jos. Hlaváčka pontifikální mši sv. s četnou assistencí u přítomnosti vd. kapitoly. U večer před tím bylo uspořádáno zastaveníčko s ohňostrojem. Farní osada Vínorská podala svému býv. velezasloužilému a milovanému správci duchovnímu skvostnou adresu blahopřejnou. K.

Ze Zlonic 21. května 1877.

(Svěcení školy.)

Obec Beřovická, čítající asi 400 obyvatelů a dosud přiškolená k Zlonicům vystavěla si nákladem 6000 zl. pěknou jednotřídní budovu školní a zařídívši ji vším potřebným, vyžádali si od farního úřadu Zlonického, by nová škola církevním požehnáním učelu svému byla zsvěcena. Významná slavnost svěcení konána pak způsobem slavným dne 21. května, v druhý svátek svatodušní. Ve filiálním chrámu Páně Dolínském sloužil vd. p. děkan zlonický a čestný kanovník staroboleslavský Fr. Anerharm mši svatou, po níž seřadil se dlouhý průvod ubíraje se za zpěvu písní posvátných do Be-

rovic k nové budově školní. K němu přidružili se předseda okresní školní rady slanské c. k. okr. hejtmán p. Karel Hermann a člen téže rady p. Jos. Hlaváček, starosta okr. zastupitelstva slanského. Před školní budovou ověncenou a prápory okrášlenou oslovila jedna z družiček důst. světitele, načež měl slavnostní řeč starší kaplan zlonický. Po ukončené řeči provolána Jeho Vel. císaři a králi sláva a hudební kapela zahrála hymnu národní. Na to zazpívaly školní dívky vedeny říd. učitel. zlonickým p. Tomanem čtverozpěv: „Přijď Duše Svatý.“ Pak začaly obřady svěcení před školní budovou a uvnitř, při nichž světitel, zavěsiv na stěnu školní světnice kříž, přál občanům beřovickým, by v nové škole vyplnily se všecky ty modlitby a prosby při svěcení ve jménu Ukřižovaného konané. Po skončených obřadech vzdaly opět dvě dívky jménem občanstva díky d. p. světiteli a přítomným hostům a lid v síni školní shromážděný zazpíval s nadšením: „Pochválený budiž od nás Kristus Ježíš.“ Prohlédnuvše si ještě místnosti nové budovy odcházeli jsme s přáním, by školu tu vkusně zařízenou byla tím pravým duchovním sadem, v němž mládež se šlechtí a odchovává Bohu, církvi a vlasti. *Fr.*

Ze Sloupnice dne 7. června 1877.

(Oslavení 50letého jubilea Sv. Otce Pia IX.)

Ač nepřátelé církve sv. všemožným způsobem jak ústně tak i v mnohých protikatelických časopisech usilovali, aby viditelnou hlavu církve našeho sv. Otce Pia IX. nemohouce jinak, aspoň nesmyslným a hanebným přetvořením jeho vlastních slov o lásku a důvěru u lidu připravili a takto důstojné oslavení padesátiletého biskupství náměstka Božího na zemi zkazili; byla nicméně a jsou dosud mnohá místa v naší zemi České, kde hanobení sv. Otce Pia IX. nalezlo malého ohlasu a kde lid rozhlašováním lživých a vymyšlených zpráv o hlavě církve sv. tak snadno pomásti a oklamati se nedal. Sem náleží i naše Sloupnice. I do této smíšené osady dostaly se lživé zprávy o sv. Otcí. Než osadníci byvše již záhy od duchovenstva farního upozorněni a častěji o pravdivosti věci samé poučení, dokázali i veřejným a důstojným oslavením velepamátného jubilea sv. Otce Pia IX., že zavrhují lživé zprávy ty a že si náměstka Syna Božího na zemi váží a Jemu oddáni jsou. — V neděli 1. po sv. Duchu když se pastýřský list nejdůst. pp. biskupů českých z kazatelny předčítal, bylo farníkům ohlášeno, aby se dle jednotlivých stavů v určitou dobu do klášterní bu-

dovy sešli a společně se uradili, kterak by onu velepamátnou a řídkou slavnost důstojně oslaviti chtěli. I bylo za přítomnosti a na radu důst. p. faráře J. Jelínka ujednáno, aby se manželé postarali o střelbu z moždířů a o slavnostní ohně po návrších vůkol Sloupnice, mládenci pak aby zřídili slavnostní bránu před portálem chrámovým a ozdobili i ostatní vchody na hřbitov a do chrámu. Manželky pak měly se starati o zřízení slavnostních praporů papežské barvy a panny měly koupiti světlo k ozáření klášterní budovy, což se vše ochotnými a společnými peněžitými dárky jednotlivých stavů také stalo. Před portálem do svatyně byla vystavena brána z mladého chvojí, a ozdobena uměle dělanými růžemi, nade dveřmi zavěšen byl do chvojového věnce obraz sv. Otce Pia IX., nad obrazem nalezal se znak papežské hodnosti: tiara s klíčky na kříž položenými; po stranách pak vlály malé 4 žlutobílé praporečky. Vchod na hřbitov jakož i poboční dvěře do chrámu Páně byly též chvojovými věnci okrášleny. I chrám Páně byl kolem do kola věnci růžemi posázenými ozdoben. Podobné věnce zdobily i zevně faru a velikou klášterní budovu. — S vížky pak klášterní vlály po celé tři dni dlouhé, žlutobílé prápory. — Jubilejní slavnost sama pak děla se následovně: Ve čtvrtek večer dne 31. května započala slavnost trojí střelbou z moždířů a trojím zvoněním. V pátek pak a v sobotu ráno byla zpívána mše sv. s připojeními na konec modlitbami za sv. Otce; v pátek večer slavilo se opět všemi zvony a po 8. hodině byly litanie o Všech Svatých s modlitbami. V sobotu večer předcházela večerní pobožnosti jako ve čtvrtek trojí střelba z moždířů se zvoněním; po osmé hodině scházelo se množství věřících netoliko z domácích ale i z vůkolních farností do chrámu Páně Sloupnického, jenž sám krásný a velebný v době této celý v záři světél se skvěl; v presbyterium zvětšovaly okrasu svatyně ještě líhové z dvou chvojových růžemi ozdobených pyramid plápolající ohně. O půl deváté hodině byly před vystavenou Velebnou Svátostí litanie o Všech Svatých s modlitbami za sv. Otce, po sv. požehnání zapěla se papežská hymna. — Po ukončené večerní pobožnosti byl již farní dům jakož i velká klášterní budova osvětlena, z jejížto 86 oken 172 od panen zaopatřených světél zářilo. Celé prostranství před farou bylo davem lidí naplněno. Po kratičké době blížil se od kláštera hudbou doprovázený průvod mláďenců s lampiony, u prostřed nichž vynikal zvláště krásný

od dvou mládenců na nosítkách nešený, čtyřhranný as $\frac{3}{4}$ metru vysoký transparent s papežským dobře provedeným znakem: tiarou a klíči, nad nímž byla slova „Sv. Otec Pius IX.“; na levé straně „At žije“ a na pravé „Sláva jeho Svatosti,“ nad transparentem vlály dva křížem položené žlutobílé praporečky. Průvod ten ubíral se od kláštera do části Dolní Sloupnice, pak nazpět kolem školy k osvětlenému farnímu domu, kdež zabrála hudba papežskou hymnu, a když byl lid slova od důst. p. faráře: „Zachovej Bůh sv. Otce Pia IX., at žije!“ provolaná s jásotem opakoval, ubíral se průvod k ozářené budově klášterní, kdež se to též opětovalo. Po celou tuto dobu od chrámové pobožnosti až do 11. hodin v noci hřímaly mozdíře a plápolaly četné na návrších kolem Sloupnice zřízené slavnostní ohně. — Tím ukončena slavnost sobotní. V neděli následovati měl ještě odpoledne velikolepý průvod do Dolní Sloupnice. O půl 10. hodině byla zpívána mše sv. s průvodem Božího Těla ku 4 oltářům do Horní Sloupnice, který se po půl jedné společně slavným „Te Deum“ ukončil. — Než po druhé hodině již opět spěchali zástupové lidí k chrámu Páně, po půl třetí vystoupil vl. p. kaplan na kazatelnu a když byl lidu velepamátnou onou slavností opět vyložil, nájezdy a lživé řeči o Jeho Svatosti činěné vyvrátil a lid k nové důvěře a lásce k náměstku Syna Božího na zemi a k duchovním pastýřům povzbudil, vyšel velikolepý průvod ku čtyřem sochám na konci Dolní Sloupnice uspořádaný. Napřed šly školní dívky, chlapeč s dvěma občany, a dívky z klášterní školy s ctihod. pannou učitelkou; za dítkami kráčeli mládenci, pak manželé, za těmito řada bíle oděných družiček s ctihod. pannou, pak následovalo farní duchovenstvo, c. k. četnictvo, za nimi panny a pak manželky. Nad průvodem vlály v stejných vzdálenostech všechny chrámové korouhve. Průvod byl velikolepý, jehož se kolem půl druhého tisíce lidí zúčastnilo. Povážíme-li, že jest Sloupnice sama kromě dvou přifařených vzdálených osad téměř půl druhé hodiny dlouhá a že průvod Božího Těla do půl jedné hodiny trval, musíme uznati horlivost lidí, že se k odpolednímu průvodu jubilejnímu opět v tak velkém množství sešli. Sochy sv. kříže, nejsv. Trojice, sv. anděla strážce a druhá sv. kříže, k ku kterým průvod uspořádán byl, byly co nejpečlivěji od zakladatelů ozdobeny; kolem každé z nich klenula se slavnostní brána se žlutobílými prapory, před sochou byl postaven oltář; u každé štace intonovalo duko-

venstvo: „Modleme se za nejvyššího biskupa našeho Pia IX.“ a po zpívání responsoriu konány byly dvě modlitby za sv. Otce, po těch následovala intonace s modlitbou za Jeho Veličenstvo císaře pána a třikrát Otce náš a Zdravas Maria. Každou tuto pobožnost předcházely a následovaly slavné intrady. Od chrámu Páně až k soše sv. anděla strážce zpíval lid za doprovázení hudby a bubnů litanie ke Všem Svatým, nazpět pak Marianskou píseň. Průvod tento velikolepý, jenž od 3 hodin do půl sedmé trval a jejíž střelba z mozdířů a hlahol všech zvonů vyprovázely a přivítaly, ukončil se v krásně ozářeném chrámu Páně chvalozpěvem „Tě Boha chválíme“ před vystavenou Nejsvětější Svátostí a po sv. požehnání zapěla se ještě papežská hymna a půl hodinovým zvoněním a střelbou z mozdířů ukončila se tato řídká slavnost jubilejní. — Dejž Bůh, aby slavnost tato utvrdila oddanost a lásku věřících k náměstku Božímu na zemi a k sv. katol. církvi, a aby víra sv. katolická ve smíšené osadě této ke cti a chvále Boží a k věčnému blahu farníků se rozšiřovala a hluboké v srdce věřících pouštěla kořeny. J. Č.

Z Králové Hradce dne 1. června 1877.

(Májová pobožnost k uctění Rodičky Boží.)

Jako minulého roku tak i letos vydal J. M. pan biskup Dr. Hais provolání k městskému duchovenstvu, aby podle své možnosti kázání a požehnání při májové pobožnost převzalo, a tak tuto pobožnost možnou a zároveň užitečnou učinilo. Neboť při déle trvající pobožnosti platí zásada: variatio delectat. Následující p. t. pánové převzali na ebe tuto úlohu: Barták, Dr. Brychta, Brynych, Frodl, Dr. Frýdek, Kalaš, Kerner. Dr. Kryštůfek, Musil, Dr. Pohl. Suchánek, Tondl, Vacek, Vitvar, Závodní. Slavnost započala 30. dubna o 7. hodině večerní (a tak po celý měsíc) vhodnou úvodní řečí dp. vicerektora Suchánka, po které následovalo požehnání, které měl s četnou assistencí vdp. Leodegar Vacek, městský děkan. Kolem oltáře stály družičky. Litanie loreťanské byly od kůru zpívány. Na oltáři byl po celou slavnost obraz Panny Marie a pak monogram nad obrazem se nalézající lampami bohatě osvětlen. Na oltáři hořelo mimo obyčejná světla ještě po pyramidě svíců na každé straně tabernakula. Mimo to byly všechny lustry a svíce na stěnách chrámových se nalézající po celou pobožnost vždy rozžaty. Výlohy světla kryly se dobrovolnými příspěvky po kostele sbíranými. Předmět rozjímání tvořilo 12 hlavních ctností Panny

Marie a pak rozličné způsoby úcty Marianské! Každý z pánů kazatelů probral svůj předmět se vši jadrností a zajímavostí vynaloživ veškerou píli na svou práci. Proto našla tato pobožnost velikého ohlasu, a těšila se po celý měsíc přehojné návštěvě a neocháblosti v ní; ani nehody počasí ani pobožnost sv. Jana v kostele seminářském nečinily jí ujmu v návštěvě. Mnohý vyjádřil se, že poprvé přišel ze zvědavosti, ale hned zalíbil si pobožnost tak, že se stal jejím pravidelným návštěvovatelem. Pobožnost byla opět slavně 31. května ukončena. Po závěrečné řeči, mající vhodná slova za text: „Kdo setrvá až do konce, ten bude spasen“, již měl dp. vicerektor Suchánek, modlil se litanie loretanské vdp. Leod. Vacek, městský děkan, s četnou assistencí, zapěl na to „Te Deum laudamus“ a udělil požehnání se Svátostí oltářní v monstranci. V pravdě slavně začala tato všem milá slavnost, slavně trvala a slavně se skončila, a doufáme že i v srdci jednoho každého slavnost ta zvýšení lásky a důvěry k Matce Páně zanechala. Proto zasluhují všechen yděk a dík J. M. pan biskup, že se této pobožnosti ujal, a kněží, kteří se v tuto práci uvázali. Zaplať jim to Pán Bůh na přímluvu Panny Marie. Fr. X. K.

Z Rovně 20. května 1877.

(Obnova chrámu Páně.)

Na den sv. Jana Nep. vykonáno bylo u nás svěcení obrazu sv. Kateřiny. Obraz ten na hlavním oltáři provedený od historického malíře p. Sekvence, jakož i roucha nová a posvátná náčiní obstarána byla křesťanskou akademií pražskou, menší pak obrazy od samouka J. P., štafířská práce od Heudrycha, obou z Litomyšle byly vykonány. Již večer před slavností střelba z hmoždířů duněla, 16. pak záhy jednotlivá procesí zavítala; svatyně i hřbitov naplněny byly zástupy zbožných věřících, i přespolečných poutníkův. Věhlasný p. vikář Opatovický vzletným způsobem líčil zbožnost lidu našeho a jeho nevšední obětovnost. Pravit že svěťice Kateřina, panna a mučnice, je bude učiti moudrosti, jenž jest prvotinami darů Ducha Svatého a stráž drží u bran hradu nadhvězdného. Mučeník z Nepomuku, jemuž zbudovali nový postranní oltář, ten že je jako zkušený vůdce voditi bude dráhou, porosenou slzami před obličejem Hospodinovým drahocennějšími nade dlažbu démantovou, dráhou kajcnosti.

Dobrý pastýř na opravené kazatelnici ozdobené významným nápisem: „*Kažte toto evangelium všemu stvoření*“ žezlem lásky své panovati a vlásti bude vašim srdcím. Po-

žehnání a radost v Duchu Svatém údělem budou nejenom vám, nýbrž i synům a dcerám vašim a dítkám jejich. Před čtyřmi lety strávil oheň hlavní oltář, spustošil svatyni; tenkrát hájili duchovní pastýřové, hájil lid více než svůj vlastní krb; — — dnes opět se vznal oheň s nebe, jež pastýřové duchovní budou udržovati, lid se při něm zhrívá. Jiskru zbožnosti, jenž jest kněžna ctnosti ke všemu užitečné, mající zaslíbení života nynějšího i budoucího bude roznécovati panenská svěťice Kateřina, patronka tohoto chrámu, patronka této krajiny, této farnosti, patronka vaše, patronka, již vzýval otec vlasti Karel IV. jsa v nebezpečí života ve Vlaších a dle slibu zbudoval jí chrám na Novém Městě v Praze. Vzávějte ji vy synáčkové a dcery pramáteře naší sv. Ludmily, vzávějte ji vy dědictví živé sv. Václava, zpěvem a modlitbou ctěte ji s nadšením tím jakýmž se modlívala a pěla na veletýnu hradčanském v klášteře panenském u sv. Jiří blahoslavená Mlada ve sboru svém zde hlasitě ať zavznívá bohomyšlností varyto, jako zavznívalo u Boha vždy pamětlivých, světa se navždy odřeknuvších sester blahoslavené Anežky České. — Zdejší zedníci z ochoty a lásky vybilili svatyni, sl. patronatní úřad, šlechtí dobrodincové všech stavů podpořovali snáhu upřímnou vašeho duchovního pastýře, umělci na slovo vzatí dostáli úkolu svému, vzácní hosté se dostavili, poutníci květy a pel oddanosti v den slavný svatojanský věnují Té, před jejímžto duchem pohanství muselo skloniti nekalé zbraně své. — Vás všechny vesměs pozdravuje z celé duše, jednomu každému zde přítomnému žehná s otcovskou blahosklonností otec — biskup váš. Sv. kříž krácí dnes jako za dob svěťice Kateřiny cestou drsnatou, vede však ku pravé blaženosti. — — Jediná a poslední tužba zachvívá útrobou mou, abychom všichni jedno byli. „Jednoho toliko jest potřebí.“ — Pohled na vaši vyvolenou Svěťici, patronku moudrosti křesťanské, a pokojný pohled a vzezření její i v trýzni a nebezpečnství života bude pro vás otevřenou knihou, z níž na každý den budete moci učiti se výroku Páně: „Blahoslavení pokojní, neboť oni zemí vládnouti budou.“ — — —

Při nejdraší oběti, již za četné přísluhy okolních bratří obětoval kněz Engelbert Starý, zavzněla libá chrámová hudba a poprvé akordion oltářní z veledílny p. Červeného v Hradci Králové. Památka slavnosti tak vzácné nevymizí zajisté nikomu z mysli.

V. H.

Z Meranu d. 19. května 1877.

(Další zprávy o spolku Meranském.)

Ve prospěch Meranského spolku ku podpoře churavých kněží byla v novější době od jistých dobrodinců dílem již poskytnuta, dílem přislíbena větší zásoba mešních intencí. Tím bude možno jednotlivým kněžím i persolvováním mešních intencí ku spolku naznačenému přistoupiti. Komužby tedy bylo milejší, místo vkladem 20 zl. dle stanov spolkových §. 7., persolvováním 40 intencí doživotním údem se státi, oznámíž to představenstvu spolkovému (Vorstand des Priester-Krankenunterstützungs-Vereins in Meran, Süd-Tirol) korrespondenčním lístkem zároveň s jasným udáním své adresy, jakož i poslední pošty a vikariátního (dekanátního) úřadu svého. Představenstvo pak spolkové o to bude míti péči, by žadatelům seznam dotyčných intencí buď hned, pokud zásoba nynější stačí, buď později zároveň s přijímacím lístkem poštovní cestou doručení býti mohl. — Pro domácí spolkovou kapli byly dále odevzdány následující dary: od paramentního ústavu v Olomouci 1 pěkný zelený ornát; od hraběnky Zichy roz. Metternichové 1 skvostný červený ornát; od parament. spolku v Inomosti 1 skvostný bílý ornát a konečně od parament. ústavu v Sv. Hypolitě též 1 skvostný bílý ornát s překrásným vyšíváním jakož i 3 humeralie, 6 korporalií; dále 1 křížek s podstavcem (30 ctm. vysoký) na oltář a 2 dvouramenné velmi vkusné svícny, obě z čínského stříbra a konečně 1 zvonek k oltáři. A. Š.

KRONIKA.

Z Prahy. Dnes koná se výroční památka sv. Víta, mučeníka a patrona zemského. V metrop. chrámě u sv. Víta na hradě bude o půl 9. hod. německé a v 10 h. české kázání, v 11 h. pontifikální mše sv. a o 3. h. odp. slavné nešpory.

— Zítra 16. t. m. připadá výroční památka zvolení papeže Pia IX. (r. 1846), ve čtvrték pak 21. t. m., v den sv. Aloisia, výroční památka jeho *korunovace*. Za tou příčinou budou v neděli 17. t. m. ve všech chrámech slavné služby Boží s chvalozpěvem „Te Deum“ konány.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—19. června u Karmelitek na Hradčanech, od 20—23. u sv. Ignáce, od 24. do 27. u sv. Havla.

— J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup navrátil se v neděli d. 10. t. m. ve zdraví z Říma do Prahy, předsedal v kon-

sistoři, byl na zkouškách bohoslovců z katechetiky a paedagogiky, birmoval v ústavu sester nejsv. Srdce Páně a odjede zítra u večer do Vídně, kdež v pondělí požehná manželský sňatek J. Osvíc. Alfreda kníž. Windischgraetze s kněžnou Auerspergovou a v úterý navrátil se do Benešova, odkudž k večeru přibude v Divišově, kdež ve středu 20. t. m. počne kanonickou generalní visitací vikariatu Vlašimského a pokračovati bude pořádkem v čís. 16. t. l. udaným. Z tohoto vikariatu odebere se dne 9. července přímo do vikariatu Votického a Sedlčanského, kdež do 24. července sv. birmování udíleti bude.

— J. M. nejdůst. p. biskup Joppenský dr. Karel Fr. Prucha, světící biskup Pražský, dal postaviti nákladem svým pěkný pomník z červeného mramoru českého na hrobě vd. p. kanovníka Vinc. Bradáče na hřbitově v Košířích.

— Obvyklá „slavnost budoucího vzkříšení“ bude se konati na hřbitovech Volšanských v neděli 17. června tímto pořádkem: Dopoledne bude v 7 h. mše sv. s požehnááním v kostele, v 8 h. české kázání na IV. a německé na II. hřbitově; v 9 h. slavná mše sv. v kostele a tiché u oltářů na II. a IV. hřbitově, jakož i o půl 10. na I. za všecky v Pánu zesnulé dobrodince této slavnosti. Po slavné mši sv. bude průvod ke čtyřem oltářům na hřbitovech za zpěvu písně o nesmrtelnosti. Po vykonaných tam modlitbách a po návratu do kostela bude na ukončení dopolední pobožnosti slavné „Tě Boha chválíme.“ Odpoledne bude o 4. h. slavný průvod po veškerých hřbitovech se čtvrtým zastavením; v 5 h. kázání české na IV. a německé na II. hřbitově, v 6 h. litanie a „Tě Boha chválíme“ v kostele, jakož i na II. hřbitově.

— Vyučování v katol. náboženství, má počátkem příštího škol. roku týhodně ve dvou hodinách udělováno býti ve všech třídních národních a občanských škol.

— Z Budějovic. Kněžská pobožnost v Písku, kteráž už před 21 lety zavedena byla a od toho času po všechna leta se koná s velikým účastenstvím jak vel. kněžstva tak i věřícího lidu, jenž přítomností svou radost svou na jevo dává, odbyvala se 21. března t. r. v Píseckém děkanském chrámu Páně, a zúčastnilo se v ní 23 kněží. Také se někteří pp. učitelé se žáky V. třídy zúčastnili. Po pobožnosti okolo poledne v chrámu Páně skončené, při obědě se mnoho rozmlouvalo o nynějších smutných poměrech; nechýbělo ale i také společné se vybízení, abychom statečně bojovali, dobře vědouce, že

Bůh jest s námi; nebo hájíme Jeho věc, kteráž nikdy neklesne, byť její odpůrcové sebe více se namáhali.

— Sv. misie v *Horčicích*, konaná od vel. OO. Redemtoristů z Prahy, P. Ant. Jedka, P. Janečka a P. Freunda počala 7. dubna u večer a skončila 17. u večer. Dle výroku znalce, samého to pana řiditele, řadí se tato misie k těm nejzdařilejším, co jich kde- a kdykoli byl konal. Ač příznivé po celou tu dobu jarní počasí k nutné polní práci vábilo, byl přece kostel po celý den vždy kajicníky ze všech stavů a tříd přeplněn. Komunikantů bylo 1180.

— Sv. misie v Dolní *Lukavici*. V sobotu dne 31. března o 8. hod. večer zavítali do Lukavice 3 veleb. otcové z řádu nejsvět. Vykupitele, a vedením důst. p. rektora Ant. Jedka počala 1. dubna ráno sv. misie a trvala do 7. dubna. Přijímání sv. svátostí bylo pouze zdejšími farními osadníkům vyhraženo. Ačkoli byl právě čas pilné jarní setby a největší díl osadníků čtvrtému církve. přikázání zadost již byl učinil, bylo jich přece přes 1150 o sv. misiích u stolu Páně.

Z Říma. Sbor kardinalův shromáždív se dne 2. června ve Vatikánu přednesl sv. Otců blahopřání k jeho biskupskému jubileu. Odevzdán tu papeži také památní peníz, který za příčinou této slavnosti ražen byl ve zlatě, stříbre a bronz. Na jedné straně je podobizna sv. Otce, na druhé dotyčný nápis. — Dne 29. května přijal sv. Otec poutníky portugalské, přes 200 osob. Nejvznešenější rodiny lisabonské byly zde zastoupeny, majíce v čele svého kardinala patriarchu. Sv. Otec pochválil jejich horlivost u vyznání sv. víry uprostřed štvanic zednářských, na kteréž zvláště bohato jest Portugalsko. — Mezi mnohými dary z Tyrol odeslána sv. Otců veliká kytká z nejkrásnějších květin alpských velmi důmyslně složených na barvy papežské a tyrolské. Na širokých bílých pentlích, jimiž svázána kytká, všit nápis: „Tyto květiny Alpské, prvotiny letošního roku, kladou Tyrolané k nohům Tvým, na znamení své přítulnosti a lásky k Tobě, kteráž tak pevná jest a nepohnuta jako ty Alpy, na jichž výšinách tyto květiny rostou.“ — Průvod Božího Těla na Campo Santo v Římě vedl kardinal Pražský Schwarzenberg. Poutníci rakouští v Římě meškající, vyslanectví rakouské, preláti a jiné vynikající osobnosti mocnářství rakouského zúčastnili se průvodu toho. Večer o Božím Těle shromáždily se tytéž osoby v paláci di Venezia, kdež vyslanec rakouský

hrabě Paar hostinu uchystal. — Dne 30. května přijal sv. Otec poutníky chorvátské, jež vedl arcibiskup Michajlovič. Sv. Otec vyjevil radost svou nad tím, že kolem sebe vidí udatné reky císařské armády, statečné hrdiny víry. Arcibiskup bude povýšen na důstojnost kardinála. (Hlas.)

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Ročníku XVIII. (1877) č. 4. Obsah: Budoucnost katolických národů (pod. prof. Dr. Rupert Smolik). O ustavičném panenství blah. P. Marie (dokonč., přel. a vyložil prof. dr. Frant. Bauer.) Geneageneze svědčí proti darvinismu (pod. prof. Mat. Procházka). Pastorální konference Švábenického děkanství (dokonč. od far. Ant. Dudíka.) Haxthausen a církev ruská (pokrač.) Kronika: Všeobecný sjezd katolíků rakouských ve Vídni. Je-li dovoleno dávat a odebírat knihy a časopisy proti persolvování mešních stipendií? Smlouby manželství. Akademie křesťanská. Dědictví sv. Prokopa. V literárním oznamovateli ohlášeno a posouzen letošní podíl údů Dědictví Svatojanského a 7 jiných spisů. Svazek 5. vyjde dne 21. července.

— „*Rolník nového věku.*“ Svazek 50.: „*Jádro theoreticko-praktického včelařství.*“ Ze spolehlivých a osvědčených pramenův a na základě vlastních zkušeností sepsal P. Václav Čermák, kaplan v Hradešíně. S mnohými výkresy. Str. 106. Cena 50 kr. Nákladem knihkupectví: I. L. Kober v Praze. — Tamtéž: „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid.*“ Dílu II. sešit 2. (str. 65—128) za 20 kr. — „*Jih.*“ Historicko-romantické obrazy od Prok. Chocholouška. Sešit 12. a 13. (str. 193—320).

— „*Moravská kuřátka.*“ Dějepisná novella od Bolandena. Zčeštil H. Ch. „Zábavné bibliotéky“ dílo 42. Str. 40. Cena 15. kr. Nákladem Školy B. Srdce P. v Brně. — Týmž nákladem: „*Homilie Slomškovy.*“ Doba svatodušní. (Str. 175—214).

— „*Cestopisná bibliotéka.*“ Svazek VI.: „*Rožnov, léčebné místo na moravském Valašsku, a jeho okolí.*“ Zvláště pro léčebné hosti a touristy popisuje Fr. Bayer, učitel při matičné škole v Olomouci. S obrazem pohledu na Rožnov a mapkou okolí. Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupce v Praze. Str. 139. Cena 1 zl.

Zápisky Dědictví sv.-Janského.

K Dědictví sv.-Janskému přistoupili.

Z Čech: Jan Bašek v Pulicích, Štěpán Vokrál ve Velimi, Jan Veber v Újezdě, vel. p. Prokop Pablásko, farář v Hořepníku, Marie

Boušova v Hajanech, Marie Hadravova v Novésvi, Kateřina Dortova v Protivíně, František Hron v Dublovicích, Karel Mlynář v Lhotce, Vincencie Říhová v Korouhvi, Václav Soulek v Okrouhli, v. p. Vojtěch Čermák, kaplan v Kostelci nad černými lesy, rod manž. Josefa a Anny Ptáčkových ve Vlastce, Marie Větrovcova v Skočině, Josef Havlát v Bělčicích, Martin Schaffelhofer v Dubečném, Kateřina Seidlová ve Vodňanech, v. p. Josef Radímský, kaplan v Poličce.

Z Moravy: Kateřina Bála v Novosedlicích, Jakub Brožovský v Drátkovicích, školní knihovna v Doln. Dubňanech, rod Kozákův v Oujezdci, Jakub Křištof v Rudě, Jakub Dokoupil v Roketnici, rod Vendelína Obertela v Hynčlově, Antonie Zapletalova v Brně, Eleonora Novotných v Holici, rod Karla Klaudy v Zarazicích, Anna Koudelníčková v Starém městě, rod Jana a Anny Knotových v Starém městě, rod Antonína a Anny Říhových v Starém městě, Františka Hastíková v Huštěnovicích, Marie Kvasníčková v Zdounkách, Josefa Staňkova v Příboře, Anna Jedelských v Rovensku, rod Martina Klanice v Juřince, Josef Kruber v Brně, Marie Červených v Brně, Anastasie Urbánková v Čeladicích, Jan Škoda v Střelcích, ctih. p. Leopold Jakl, bohoslovec v Brně, Františka Kupsa v Boskovicích, Eleonora Chlubná v Boskovicích, v. p. František Buček, kaplan v Špičkách, Tomáš Tureček v Špičkách, Teresie Kunovská v Špičkách, Klára Hrabova v Špičkách, Kateřina Mikulášková v Špičkách, Magdalena Kocmudova v Špičkách, rod Jana a Marie Vavrových v Pohořelicích, Benedikt Grossmann v Rajhradě, Hedvika Příkrylova ve Velk. Týnci, Teresie Janečková v Brně, Jan Zach v Kelčicích, Anna Prušova v Prušějově, Frant. Kameníčková v Náklu, Marie Bohatých v Hrabince, Ivan Ščudla v Holici.

Z Uher: Ignác Andrejkovič, učitel v Rábčicích, rod Juro Behul v Dolní-Dubové, rod Jan Behul v Dolní-Dubové, Eva Řehák v Jazlonce, Anna Matkovič v Sekule, Berta Emrychova v sv. Janě.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Abraham *Rustler*, prvofarář v Meiersgrünü, dne 2. června (nar. v Chebu 3. dub. 1812, vysv. 6. srpna 1837);
- P. Jan Karel *Weinmann*, ř. premonstr. v Teplé, far. admin. v Skokách, d. 6. června (nar. 6. červce 1808, vysv. 25. červce 1833);
- p. Frant. *Hafenrichter*, č. konsist. rada, k.

arc. vikář, os. děkan v Hroznětíně, dne 10. června (nar. 19. srpna 1805, vysv. 15. srpna 1829);

- p. Filip *Pillmann*, jubil. kněz, arcib. notář, farář v Chvalenicích, dne 13. června (nar. v Plzni 20. března 1796, vysv. 14. srpna 1826.)

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Fischer*, farář v Chodově, za správce vikar. úřadu Hroznětínského;
- p. Vác. *Čiška*, farář v Kbele (diec. Buděj.), za faráře v Hostivicích;
- p. Jan *Havlů*, I. kaplan a katech. u sv. Štěpána, za faráře u sv. Haštala v Praze;
- p. Karel *Totzauer*, zám. kapl. v Hauensteinu, za admin. v Schönwaldu;
- p. Vác. *Fortner*, kapl. za admin. v Hroznětíně;
- P. Martinian *Rustler*, ř. kapuc., za admin. v Maiersgrünü;
- p. Ferd. *Čejka*, admin. z Hostivic do Vřetovic; odkudž
- p. Vác. *Vorel*, admin., za kapl. do Hostivic.

Uprázdňená místa:

Schönwald, fara patr. p. hrab. z Buquoy, od 6. června.

Maiersgrün, fara patr. nábož. fondu, od 6. června.

Hroznětín, fara patron. J. Vys. Ferd. IV., velkovévody Toskanského, od 13. června.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Karel *Holakovský*, starší kaplan ve Smidarech, dne 4. června (nar. v Hradci Králové 28. ledna 1834, vysv. 25. července 1861).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Václav *Zima*, farář v Železném Brodě, dne 8. června (nar. v Hradišti 29. září 1812, vysv. 3. srpna 1837);
- p. Jan *Felizna*, kněz na odpoč. v Lysé, dne 10. června (nar. v Nymburku 9. srpna 1805, vysv. 28. září 1832).

Ustanoveni jsou:

- p. Ferd. *Usler*, kapl. z Krásné Lípy do Jiřetína;
- p. Vác. *Symon*, kapl. z Mšena do Č. Dubu.

Milodary. Na dostavění metrop. chrámu sv. Víta v Praze: pp. Frant. Amort 4 zl., Vác. Vondráček 4 zl.; žáci II. něm. státní vyšší realné školy v Praze 30 zl. 20 kr.; dp. Josef Maleček, uč. nábož. tamtéž, 1 zl.

Z Račiněvsi bylo nám zasláno 23 zl., příspěvek to na pomník † far. Tomáše Nováka od jeho přátel a býv. osadníků. Odevzdáno dru. K. B.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlas katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na den sv. apoštolů Petra a Pavla.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia)

„Jednomu každému z nás dána jest mi-
lost podle míry obdarování Kristova.“
(Efes. 4, 7.)

Památku dvou nejvýtečnějších a nejsla-
vnějších apoštolů světíme dnes, oněch ze
dvanácti, kteří si o Krista a jeho církev nej-
větší zásluhy získali a proto knížaty apoštol-
skými se nazývají. Petr živější měl víru všech
ostatních apoštolův a za to, jak svědčí dnešní
evangelium, blahoslavlal a blavou veškeré církve
učinil ho P. Ježíš, nazvav ho skalou a slibiv
že na něm vzdělá církev svou, že jemu ode-
vdá klíče království Božího, a že cokoli
sváže neb rozváže na zemi, bude svázáno i
rozvázano t. j. ustanoveno i na nebi. A kdož
by neznal i druhého slavného apoštola, dů-
stojného druha Petrova, o němž sám Pán se
vyjádřil: Nádobou vyvolenou jest mi on, aby
nosil jméno mé před pohany, i králi i syny
Israelskými. On zajisté neunavným byl roz-
šiřovatelem církve, jenž všude, kam noha
jeho vstoupila, světlo sv. evangelia rozžehal
a lidi ku Kristu Pánu přiváděl. Práce jeho
pro rozšíření království Božího na zemi jsou
opravdu nevypravitelné. A kdo by dovedl
spočítati všechny ty tisíce, kteréž oba ti to
apoštolové Pánu Ježíši získali? Ano veliké
zásluhy zjednali sobě apoštolové ti to o církev
a veškeré člověčenstvo, a proto oslavuje se
památka jejich až po dnes. Než církev sv.
nám je dnes představuje nejen k vděčnému
uctění, nýbrž i k ochotnému následování,
abychom totiž příkladem jejich povzbuzení
činili tak, jako činili oni. Sv. Petr a Pavel
byli apoštolové P. Ježíše, byli rozséváči sva-
tého učení, byli rozšiřovatelé sv. jeho evan-

gelia a tím máme i my býti, i my máme býti
apoštoly Kristovými. Ač zdá se to podivným,
přece, j. m., jest tomu tak opravdu. Církev
sv. chce, abychom všickni byli apoštoly P.
Ježíše; jedenkaždý z nás může totiž, a proto
i má rozšiřovati království Boží zde na zemi,
a o to se snažiti, aby hojně duší lidských
získal P. Ježíši. K tomu zajisté, jak svědčí
sv. Pavel, jednomu každému z nás dána jest
milost podle míry obdarování Kristova. A
protož toto naše povolání apoštolské učinmež
předmětem dnešního rozjímání.

Každý z nás může a má býti apoštolem
Páně. Než kterak může každý pro P. Ježíše
apoštolovati, aneb kterak může každý křesťan
království Boží na zemi rozšiřovati? Tím
spůsobem, když se přičiní, aby lidé Boha
dobře poznali a vůli jeho náležitě plnili. A
to již každý snadno pochopí, že se to státi
může 1) spasitelným poučováním a napomí-
náním spolubratří, jak to patrně jest z pří-
kladu, který nám zůstavili oba apoštolové,
jichž slavnou památku dnes konáme. Rozkaz
Páně: „Jdouce učte všechny národy“ naplnili
věrně. Oni šli a učili národy, učili lidi svaté
víře, učili je znáti Boha, učili je plniti sva-
tou vůli jeho. Ejhle Pavel z jedné krajiny
světa přenášel kříž Kristův do druhé, on v
zemi řecké, kde všemu umění lidskému teh-
dáž se vyučovalo, on v Athénách, kde i ne-
známý Bůh měl oltář svůj, on v Efesu mu-
drci téměř přeplněném, on v světovládném
Římě, on před učenými jako neumělými, on
před vladaři a mocnými tohoto světa, jako
před sprostými hlásal sv. evangelium. A to-
likéž zachoval se i Petr; i jeho život zcela
věnován jest vyučování národův. Takovým
též způsobem můžem i my, j. m., ouřad a-
poštolský konati. A není nám ani potřebí,

abychom světem putovali, jak to byli činili knížata 'apoštolův, neboť vždy a všude, na každém místě, doma i ve škole, v chrámu i na ulici můžeme konati toto svaté dílo. Neboť všude jest ještě dosti těch, kteří neznají Boha tak, jak by měli, kteří urážejí a zlehčují hříchy svými svaté jméno jeho. O jak bychom zavděčili se sv. matce naší církvi, kdybychom vynasnažili se, takovéto k lepšimu poznání přiváděti, viklající se potvrzovati a padlé pozdvihovati. Slovo dobré v pravý čas a obezřetným způsobem pronesené zřídka bývá bez žádoucího výsledku. Musí ovšem z upřímného pocházení srdce, musí způsobem šetrným a laskavým proneseno býti bratru bloudícímu aneb chybujícímu, ježto jinak spíše by jej urazilo než povzbudilo. Kdo jiného napomenouti chce, musí také prázdenný býti toho, z čeho chce kárati druhého, aby snad chtěl mrvu z oka bližního vytrhnouti, neměl sám ve svém vlastním oku břevna, a nemusil od něho slyšeti slova: Lékaři! uzdrav dříve sám sebe! To-li, j. m., budeme míti vždy před očima, povede-li nás vždy v poučování a napomínání spolubratrův našich opatrnost, tichost, pokora a láska, můžeme bezpečně doufati, že se v skutku dobřími a pravými jejich apoštoly staneme, a že dílo naše u nich s dobrým nemine se ovocem. Kdyby pak pro nepříznivé okolnosti a zvláštní těžkosti slovo dobré neslibovalo žádného výsledku, pak konejme ouřad svůj apoštolský druhým způsobem, totiž

2) dobrým svým příkladem. Dobrý příklad více může než i nejkrásnější slova; dobrým příkladem pravdu a ctnost ohlašovati lze i tam a tenkrát, kde a kdy snad slovo sebe laskavější spíše by pohoršilo než prospělo. Kdo chceš tedy apoštolem býti svého bratra, budiž pilen dobrých skutkův a hleď sám dobrým býti. Takto si vedli i naši sv. apoštolé Petr a Pavel. Oni zajisté, kolik duší získali Kristu Pánu svým vyučováním, tolik jich k němu přivedli i svatým životem; neboť čemu učili ústy, tomu svědectví vydávali i skutky. Oni ve všech věcech, jak výslovně praví sv. Pavel, vydávali sebe za Boží služebníky a v služebnost podrobovali tělo své, aby snad jiným kázajíce, sami zavrženými se nestali. Apoštolové Páně rozšiřovali království Boží zde na zemi slovem i příkladem svým, a proto tak mnoho duší získali Kristu Pánu. Tak i my chtějme dílo apoštolské u spolubratrů svých konati. Působmež na ně, možno a rádně-li slovem, učme a kářejme je vždy a všude dobrým příkladem, šlechetným, křesťanských jinochův důstojným životem. Tak naplníte, co žádá

od vás sám P. Ježíš řka: Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a oslavují za to Otce vašeho, jenž jest v nebesích. — Vydávejte tedy sebe sami ve všech věcech za služebníky Boží a buďte nejen podle jména ale i v skutku a pravdě křesťany, učeníky a následovníky Kristovými. Odvrztež, jak napomíná sv. Pavel, skutky temnosti, skutky zlé, a oblect se v odění světla, činite skutky dobré, oblect se v Pána Ježíše Krista, ve smýšlení a jednání s ním se srovnávejte. Tím zajisté rozhrějete, osvítíte a povzbudíte mnohého, jenž tento dobrý příklad na vás uvidí a stanete se jeho pravými apoštoly, přivedete ho ku Kristu Pánu. I nebude to bez zásluhy. Duše zajisté člověka ceny jest nevýslovné před Bohem, což patrně ze všeho, cokoli pro spasení její učinil. Apoštol Páně svatý Jakub píše zajisté: „Bratři moji, jestližeby kdo pobloudil od pravdy a někdo by jej obrátil, má věděti, že kdo, odvrátí hříšníka od bludné cesty jeho, duši jeho vysvobodí od smrti.“ Jaká to tedy musí býti zásluha, vysvoboditi duši od smrti? Míváme outpnost s těmi, kdož tělesnými strastmi jsou obtíženi, pospícháme ku pomoci tělesně nemocným s prospěšnými léky, pomáháme těm, jimž neštěstí ztenčilo majetek: — a s duší, která v nebezpečenství vězí věčně býti zavrženou, s duší nesmrtelnou, tak draho vykoupěnou neměli bychom nižádné outpnosti? duši, na níž jediné důstojnost lidská se zakládá, tu bychom mohli vylučovati z lásky své? Moudře praví sv. otec Řehoř: „Je-li to cos velikého, někoho od smrti těla vysvoboditi: zajisté daleko slavnějším jest, od smrti duše ho vysvoboditi a do života věčného uvést.“ — A takovou zásluhu můžeme sobě, j. m., všickni získati buď dobrými slovy, aneb dobrými skutky, slovem, svým horlivým apoštolováním.

Nuže tedy, j. m., vědouce, že jsme oudové jednoho těla, a jako ti to sobě vespolek pomáhají, že i my jeden druhému máme býti ku prospěchu. Snažme se tedy horlivě o to, aby svítilo vždy a neuhasl nikdy světlo skutků našich dobrých před bratry našimi. Takto následovati budeme příkladu svatých knížat apoštolských, jejichž památku dnes světíme. A byť bychom neobrátili, jako oni, celé země a krajiny, a nepřivedli, jako oni, celé národy ku Kristu, budeme míti před Bohem již zásluhu nevýslovnou, jest-li že jen jediného bratra pro království nebeské získáme, a tuto zásluhu odplatí nám Pán v blažené společnosti knížat apoštolských, Petra a Pavla, životem věčným. Amen. † Dr. Jan Marek,

kanovník kralohradecký.

Navštívení Marie Panny.

Ký anděl nebes milostný
tam po horách se nese?
Mír lidstvu hlásá blahostný,
kam noha jeho hne se.

To není anděl, nebes zjev,
to matka Páně svatá;
Ji něžná vede přízně krev —
tam k tetě s láskou chvátá.

Bý s duší milou sdělila,
co stalo se od Pána;
s ní z milosti se těšila,
jež jí — přešťastné — dána.

A tak se milé ku tetě
přes hory poubírá,
a zbožné, dobré Alžbětě
již radost s tváře zírá.

Ta čistou láskou vedena
vstříc plna blaha kráčí;
duchem jsouc Božím nadšena,
svou radost slovy značí:

„Ach odkud mi ta blaženost,
že matka Pána mého
přichází ke mně, vzácný host,
do bydlá chudičkého? —

Neb aj, jak slovo ozvalo
se pozdravení tvého,
hned nemluviátko zplesalo
u středu nitra mého.

Ó přešťastná jsi blažená,
že věrnou jsi shledána;
se splní slova pravená,
jež jsou ti ode Pána.“

A nadšena jsouc blahostí
a Duchem svatým Panna,
zapěje Pánu s radostí
již píseň, jak jí dána:

„Má duše Pána velebí
a zplésal duch můj v Bohu;
zněj chvalou celé ponebí,
Jej slavit dost nemohu.

Aj shlédli na poníženou
svou služebnici děvů;
od této chvíle blaženou
mne hlásat budou v zpěvu.

Mně velkou milost učinil,
jenž Mocný jest a Svatý;

že milosrdným k tomu byl,
jenž poutem zla byl spiatý.

Moc osvědčil své pravice,
a duchem pyšné snížil;
mocné sesadil s stolice
a skromné s sebou sblížil.

Vším dobrým lačné nasýtil,
bohatce pustil prázdné,
a Israele podchytil,
když padal s výše srázné.

Tak otcům byl již zvěstoval,
praotci Abrahámu,
i semení, jež pěstoval
u stánku, též u chrámu.“

B. Hakl.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

II.

Touž dobou seděl na statku svém v Po-
lehradech děkan kapitoly pražské', Hynek
Kluk z Klučova zabrán úplně v přečítání per-
gaménového listu, datovaného v Avignonu na
začátku měsíce února, s přivěšenou velikou
pečetí papežskou.

Někdejší spolužák jeho a věrný druh
na školách bononských a nyní „papež Kliment
VII.“ jediný prý a pravý nástupce svatého
Petra, sliboval mu biskupství litomyšlské v
odměnu za služby, jež konal a částečně měl
konati pod pláštěm důstojenství svého v roz-
sáhlé arcidiecési.

Slovy tklivými dovolával se hrabě Ro-
bert někdejšího přátelství, jež nevytratilo se
mu z paměti ani pod tiarou, ale spíše utvr-
dilo se.

V druhé listině polo rozvinuté, jež toli-
kéž ležela na stolku pana děkana, vzkazoval
služebník služebníků Kliment VII. všem vě-
řícím požehnání apoštolské a zároveň hrozil
těžkými censurami církevními těm, kteříž drží
se strany Prignana, druhdy arcibiskupa bar-
ského a dnes osobujícího si prsten rybářský
pod jmenem Urbana VI.

Posel, kterýž listy tyto z Avignona při-
nesl, zmizel ještě tentýž den před večerem.

Děkan dal se do opisování poslední li-
stiny sám; sotva že však opsal dvě první
rádky, ohlásil služebník advokáta pražské
konsistoře Jana Pecníka.

„Právě v čas pane Jene! — A zajisté
že s důležitou novinou! — A Pileus?“

Pan děkan pronesl tyto tři věty téměř
jedním dechem.

„Pileus hodlá nám šlápnouti, milý pane, přímo na hruď.“

„Nemají důkazů. — Jsem nemocen, Albík mi to dosvědčí v každý čas.“

„Chytili čeleď posla, kterýž měl k tobě přijíti, v Berouně. Čeleď se vyznala, že pán jejich je komorníkem u papeže. I to vědí, že přichází přímo z Avignonu. Právě se také, že zahynul v Berounce, někde za Karlštejnem. Berounští projeli celou řeku až ku Praze; ale utonulého nenalezli a listin také ne.“

„Posel dostal se sem šťastně. Ale odešel okamžitě. Neviděl prý domova mnoho let.“

„Bohu díky! — A listiny?“

„Podívej se!“

Oko Jana Pecníka spočinulo na obou listinách papežských.

„A kdo že z Čechů je na dvoře jeho a kdo že se odhodlal k poselství?“

„Pozdeňský Sulislav.“

„Sulislav Pozdeňský?“

Konsistoriální advokát zapomněl na okamžik všeho ostatního.

„Sulislav Pozdeňský že žije? — Bylo by mu bývalo lépe v bažinách Arna než uviděti spáleniště kolébky své.“

„O tom pane Jene podruhé. Dnes vyžadují našich hlav a neunavné činnosti věci důležitosti světové. Přinesl bullu exkomunikací, pro mne provisorní jmenování biskupem litomyšlským, zde list tobě a tohle svědčí Kunešovi.“

Advokát konsistoře sáhl dychtivě po papíru, na němž také visela pečeť papežské kanceláře v Avignonu.

Věrnému a vždy milému synu Janu Pecníkovi slibováno proboštství vyšehradské.

„Na Kuneše čeká bezpochyby totéž důstojenství, ale u sv. Víta,“ prohodil děkan Hynek. „A o rozšíření této listiny musíme se sami postarat, v popředí mezi duchovenstvem po městech.“

„A mladý arcibiskup?“

„Jan z Jenštejna? — Na dvoře krále Václava nezbyde mu mnoho času, aby se staral o nás. Toho hlavně nám zapotřebí. A konečně — kdo ví . . .“

„Domýlíš se, že by se mohl odpřisáhnouti Urbana?“

„Německá říše za Jindřichů a za Rudoua nemálo nám podává příkladů o takovémto odpřisáhnutí. Klobouk kardinálský a purpur, jež přinesl legat staříckému Očkovi, má sílu čarodějnou. A oba sokové v tomhle ohledu závodí v štědrosti.“

Jan Pecník, právník slovtuň, založil si hlavu do dlaní a jal se přemýšlet o nadě-

jích páně Hynkových; ale zdálo se, že není příliš upokojen skvělou vyhlídkou v jich vyplnění.

Děkan, jenž mezi tím opět byl napsal několik řádků, pozdvihl hlavu a vida tvář přítelovu zachmuřenu, usmál se a pravil: „Již vidím, že nemohu mnoho spolehati na pevnou podporu tvou. Uvaž však, prosím tě, následující: Klimentovi přeje královna Neapolská. Mezi Římem a dvorem Johanny je propast, kterouž vyplniti může toliko smrt Urbanova. Dvůr francouzský, nechce-li si zadati a přijíti o vliv svůj na záležitosti církevní, vsí silou musí se držeti Klimenta VII. Španělové Urbana proklínají a v Škotsku o něm též nechtějí věděti ničeho. A Německo — „Posloucháš pozorně příteli? Leopold rakouský počíná si jako had a o Ruprechtu falckém určitých zpráv není. Papež Kliment je vlídný, dobrotivý, štědrý a Urban? — Pravý zplozenec italského jihu, prudký, vášnivý a přísný při všem tom nad míru.“

„A volba Klimentova pane děkane? — Nekanonická.“

Advokát Pecník pronesl slova tato zvukem ledovým.

„Ale pravou tiaru, klenoty a insignie moci papežské má v rukou Avignonský. — Nuže pane Jene?“

„Chci počkati a vyhnouti se prozatím srážce s konsistoří, ač na služby mé jinak vždycky můžeš počítati.“

„Mluvíš pane Jene opravdu jako advokát!“

„Jak mohl bych také jinak důstojný otče!“ — —

„Mladý král je příliš nespolehlivý spojenec!“

„Ale v nynějším okamžiku, důstojný otče, proti nám. Milcové jeho budou co nejdříve hledati příležitosti, aby si setřeli záhu na stavu duchovním. Museli žluči své dost dlouho činiti násilí. A dokud v Praze Pileus, neradno také co počínati, a lépe vyčkati doby příhodnější.“

Advokát Jan Pecník zůstal na svém přese všechny sliby a domluvy děkana Hynka, kterýž v nedalekém čase měl již hořce pykati stranicí svého k lžipapeži, sídlem v Avignonu. (Pokrač.)

DOPISY.

V Praze 20 června 1877.

(Založení nového bratrstva.)

V kostele ctihodných kněží Redemptoristů u sv. Kajetána konáno bylo 15., 16. a 17. t. m. slavné třídní, za příčinou založení

nábožného bratrstva pod jmenem „*bl. Panny Marie ustavičné pomoci a sv. Alfonsa Marie z Liguori*.“ Vždy ráno o 6. hod. byla slavná pontifikální mše sv. a sice v pátek sloužil ji veleďúst. pan převor řádu Johaniťů, v sobotu vysoce důstojný pan generální vikář Küffer z Asmansville a v neděli v. důst. pan kanovník Schwarz. Po mši sv. ráno bylo každodenně v 7 hod. německé, odpoledne pak v 5 hod. české kázání, načež zpívána loreťanská litanie a uděleno požehnání nej-světější Svátostí oltářní. V neděli zakončena byla krásná tato slavnost slavným chvalo-zpěvem Ambrosianským „Tě Boha chválíme.“ — Priměřeně ano velmi vkusně ozdoben byl k této slavnosti hlavní oltář. Uprostřed živých květin, množství svící a lesknoucích se paprsků skvěly se obrazy Matky Boží ustavičné pomoci a sv. Alfonsa a ačkoliv ozdoba tato unášela každého zbožného navštěvovatele třidenní této slavnosti, předece byla jen jako rouškou oněch důkazů zbožnosti vnitřní, horlivosti neunavené i té lásky něžné k milé Matičce ustavičné pomoci. Nebo kostel býval po celé ony tři dny vždy naplněn, zpovědnice byly kajicníky obklopeny a hostí u stolu Páně veliké množství. A což když počali kazatelové lámat chleb slova Božího, ó s jakou to pozorností a napnutostí poslouchal každý, aby hodně nasycena byla duše tím pokrmem nebeským. O německá kázání postarali se ctihodní OO. Redemptoristé sami, vykládající důkladně a dojemně *podstatu, povinnost a prospěch* tohoto v Praze nového k Římskému přivtěleného bratrstva. Kázání pak česká s horlivostí chvály hodnou měli důst. pánové: Fr. Kořan, spíritual v k. a. semináři, J. Svoboda, kaplan u sv. Mikuláše a Fr. Razák, farář u sv. Vojtěcha. — První z kazatelů těchto dokázal z dějin milostného obrazu Matky Boží ustavičné pomoci, kterak podivným způsobem totiž zvláštním řízením Božím se to stalo, že se dostal obraz tento zázračný k OO. Redemptoristům, těmto věrným synům velikého ctiťele Panny Marie sv. Alfonse, zároveň pak poukázal na tu podivnou shodu, že právě nyní, kdy doba naše tolik pomoci potřebuje, toto bratrstvo nábožné pod jmenem *bl. Panny Marie ustavičné pomoci* se zakládá. — Druhý řečník český dokázal, že Maria Panna jest naše pomocnice, že jest naše Matka, naše přemilá Matka a proto že takřka povinna nám ustavičné pomáhati. V neděli odpoledne pak třetí z českých kazatelů živě vyřčil, kterak pod křížem Maria stala se naší matkou, že jest pomocnicí naší ve všech potřebách našich, poněvadž všechna utrpení vezdejší

z vlastní zkušenosti zná, načež provedl ve třech dílech slova sv. Epifania, že Maria jest *okem*, které nás ustavičně vidí, *srdcem*, které s námi všechno cítí a *rukou*, která nám ustavičně pomáhá. — Budiž Pán Bůh pochválen, že krásná tato slavnost ustrojena byla, která na sta ba na tisíce srdcí potěšila a oblažila a v nich lásku k Matičce Boží rozplamenila a úctu k slavnému a přehorlivému učiteli církevnímu sv. Alfonsu rozhojnila. Učinila tak slavnost tato, neboť hojná přihlašování a vstupování do nábožného tohoto bratrstva svědectví dost jasné o tom vydávají. Ano budiž Pán Bůh za to pochválen i *bl. Panna Maria* za to uctěna, která co Matka ustavičné pomoci po mnohá již léta mnohým mnohé vyprosila a udělila milosti. Ona nyní ještě dražší bude těmto srdcím omilostněným, ona více ještě k nejčistšímu srdci svému je přivine a hojnějších naporád jim vyprošovat bude milostí. — O.

Od Hradce Králové v červnu 1877.

(„Zlatá svatba“ na Kuklenách.)

Dne 28. května slavili ve farním chrámu Páně u sv. Anny na *Kuklenách* manželé Josef a Barbora Srdínkovi jubileum svého manželství čili *zlatou svatbu*, ku kteréž se četné příbuzenstvo z blízka i daleka bylo shromáždilo. Kněz, jenž je před 50 lety v témž chrámu Páně oddal a min. roku sám již slavil kněžské druhotiny své, dp. Frant Srdínko, č. děkan v Solopiskách, nemohl pro churavost na cestu se vydati. Na jeho místě udělil tedy jubilantům církevní požehnání a sloužil zpívanou mši sv. s „Te Deum“ red. t. listu, nejstarší syn dotčených jubilo-vaných rodičů. Dojemnou řeč o významu zlaté svatby měl k přechetnému posluchačstvu dp. děkan Rakovnický Jos. Kuchynka, jenž pak s dp. vicerektorem k. arcib. semináře Pražského Jos. Zenefelsem a v. p. administrátorem fary Kuklenské Fr. Kovářkem při mši sv. přísluhoval. Pp. učitelové s místním zpěvackým spolkem oslavili mši sv. zpěvem a hudbou na kůru. Blíže hřbitova ozývaly se výstřely. Při přátelském obědě, k němuž se 54 hostí sešlo, čteno bylo 16 telegramů, jež zaslati ráčili: J. M. nejdůst. pan biskup Joppenský K. F. Prucha z Prahy, vys. důst. p. probošť Josef Hlaváček a kan. Breischl ze St. Boleslavi, bratr jubilantův vikar. tajemník a č. děkan Srdínko ze Solopisk slovy: „Ten, jenž před padesát. roky Vaše manželství požehnal, žehná v duchu i dnes Vaše 50leté manželské jubileum;“ vd. p. děkan Karel Hušek ve St. Kolíně s p. kaplanem přál: „Zlatá svatba spočívěj v stínu oněch milostí, jakých nyní

církev našemu svatému Otci u Pána Boha žádá;" dp. Vojtěch Hlinka (Frant. Pravda), jehož rodičů manželství trvalo 56 let, přeje jubilantům, aby jejich manželství trvalo ještě déle; p. farář Bejvl z Vinoře: Zlato nechť promění se v diamant! Pp. představení arcib. semináře v Praze nemohouce přijíti na zlatou svatbu přáli, aby mohli přijíti na diamantovou. Alumnové arcib. semináře v Praze telegrafovali: Kdy Bůh se opět štědrým ukazuje a staré lásce žehná poznovu, buď volno nám, čím srdce překypuje, Vám říci nyní skromným ve slovu: Ať dlouho ještě požeňhání dvojí Vás zachová a v svaté lásce pojí. Neméně srdečně znělo přání studujících arcib. konviktu v Praze. Jiné ještě telegramy došly: z Karlína (dva), ze Spál. Poříčí, z Č. Brodu, z Uherska a z Osěku v Slavonii. Pan B. Stýblo, jehož tiskem vydáno bylo sličné pozvání k oné zlaté svatbě, zaslal blahopřání s pěkným obrazem v zlatém rámcí. Všem těm velectěným přátelům a příznivcům, jenž jubil. manžely přáním svým poctili, potěšili a oblažili, vzdány jsou od nich a celé společnosti vřelé díky a přáno jim na vzájem všeho blaha na mnohá léta. Na památku zlaté svatby věnován farnímu chrámu Páně v Kuklenách na poboční oltář velký obraz Bolestné Matky Boží, malovaný od akad. malíře Bernarda, uč. kreslení na průmyslové škole v Praze. Všem v chrámu Páně přítomným dán jest na památku lístek, na němž otištěny jsou: „Srdečně vzdechy k Matičce Boží, Marii Panně“ z „Blah.“ a modlitba k sv. patronům českým.

KRONIKA.

Z Prahy. Pořádek udílení sv. biřmování ve vikariatu *Votickém a Sedlčanském*: V pondělí 9. července v *Jankově* v 8 hodin mše sv., kázání a biřmování pro domácí; ve 12 hodin mše sv., kázání a biřmování pro osady: *Ouběnice a Šlapanov*. V úterý 10. ve *Voticích* ve farním chrámu Páně v 9 hod. mše sv., kázání a biřmování pro domácí. Ve středu d. 11. črvce ve *Voticích* v chrámu Páně u Františkánů v 9 hod. mše sv., kázání a biřmování pro osady *Janovice a Arnoštovice*. Ve čtvrtek dne 12. v *Prčici* v 8 h. mše sv., kázání a biřmování pro domácí; ve 12 hodin mše sv., kázání a biřmování pro osady *Újezd Červený a Střeziměř*. V sobotu 14. v *Sedlci* v 9 hod. mše sv., kázání a biřmování. V neděli 15. v *Jesenicích* v 9 hodin mše sv., kázání a biřmování. Odpoledne křesťanské cvičení a požehnání. U večer odjezd do vikariatu *Sedlčanského*, kdež

bude v pondělí 16. v *Sedlčanech* v 9 hodin mše sv., kázání a biřmování pro domácí. V úterý 17. v *Sedlčanech* v 9 hodin mše sv., kázání a biřmování pro osady *Dublovce a Skřýšov*. Ve středu 18. v *Kosové Hoře* v 8 hodin mše sv., kázání a biřmování pro domácí; ve 12 hodin mše sv., kázání a biřmování pro osadu *Vojkov*. Ve čtvrtek dne 19. v *Podčepicích* v 8 hodin mše sv., kázání a biřmování pro domácí; ve 12 hodin mše sv., kázání a biřmování pro obec *Nechvalice*. V sobotu 21. v *Krásné Hoře* v 9 hodin mše sv., kázání a biřmování. V neděli 22. v *Petrovicích* v 8 hodin mše sv., kázání a biřmování; ve 12 hodin mše sv., kázání a biřmování pro obec *Klučenice*. V pondělí dne 23. na *Chlumu* v 9 hodin mše sv., kázání a biřmování. — Na této apoštolské cestě bude J. Eminence noclehem dne 9. a 10. červce v kláštře u Františkánů ve *Voticích*, od 11. do 14. července v *Prčici*, od 15.—23. července na *Vysokém Chlumu*.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 27. června u sv. Havla, od 28. do 30. t. m. a 1. července na *Volšanech*; od 2.—5. července u *Anglických panen*.

— V metrop. chrámě u sv. Víta na hradě bude ve čtvrtek 28. t. m. v 9 h. ráno sloužena slavná zádušní mše sv. za J. Velič. císaře *Ferdinanda Dobrotivého*. V cí. kapli byly tyto zádušní služby Boží jižd. 23. t. m.

— V pátek 29. t. m., v slavný den sv. apoštolů Petra a Pavla, bude se konati výroční pouť na *Vyšehradě*, kdež v koleg. chrámu Páně budou ve čtvrtek před slavností o 3. hod. odp. slavné nešpory, v pátek pak o slavnosti bude v 9 hodin zpívaná ranní mše sv., v 10 hodin kázání, v 11 hod. slavná pontifikální mše sv., o 4. hodině odpolední bude kázání, pak slavné nešpory. — V týž den bude v 9 h. ráno posvěcen a službám Božím opět otevřen opravený farní kostel u sv. *Petrana Poříčí*, kdež pak bude kázání a v 11 h. slavná mše sv. odp. o 4. h. nešpory, v 5 h. kázání a v 6. h. litanie s požehnáním a „Te Deum.“

— Ve středu 4. července bude se slaví u Věch Svatých na hradě výroční památka sv. *Prokopa*, patrona vlasti. V 8 h. bude zpívaná mše sv., v 9 h. kázání, v 10 h. pontifikální mše sv., odp. v 5 h. nešpory.

— Ve čtvrtek dne 5. července bude ve farním chrámu Páně *Karlínském* oslavena výroční památka sv. *Cyrilla a Methoděje*.

— Do kníž. arcib. semináře v Praze bude na příští školní rok přijato kandidátů tolik, kolik způsobilých se přihlásí, bez omezení počtu. Mimo vysvědčení maturitní,

křesťan list atd., žádá se též průkaz, byli-li žadatel k vojsku odveden. Jednoroční službu vojenskou se studium theologie v Praze spojití nelze.

Z Říma. V konsistoři d. 22. června jmenoval sv. Otec Mons. Agostiniho patriarchou benátským, tři biskupy pro Itálii a tři pro Španělsko. Dále jmenoval tři nové kardinály a sice arcibiskupa záhřebského Michajloviče, arcibiskupa vídeňského Kutschera a bisk. v Bononii Porocchioho.

Paběrky.

8. Obrázek z duchovní správy.

Kdo delší dobu meškal v hornaté krajině a to v zimě, kdy nejen pěšiny nýbrž i cesty vozové sněhem úplně bývají zaváté, zná obtíže duchovní správy v plné míře.

Bylo to v měsíci prosinci l. P. 187*. Po dva dny sněžilo skoro bez přestání a sněhu napadlo několik stop s výše, že jen s těžší bylo lze dostati se z příbytku. Teprv k večeru vyjasnila se zachmuřená obloha a pokud jsem ze své kaplány dohlédnouti mohl, pozoroval jsem, že vesničané se dali do prohazování úvozů sněhem zavátých. Že v takové krajině zvláště v zimě sám na sebe byl jsem odkázán, že v malé osadě K. byla kniha jediným mým důvěrným společníkem, každý pochopí. Dobrá kniha osvěží mysl, potěší srdce, posilní vůli, utvrdí předsevzetí; v knihách nalezám klíč života, obraz minulosti, zrcadlo přítomnosti ba i tušení nejisté budoucnosti. Jak matka říkává, roztrhal jsem nebožtíku otci již jako malý chlapec mnoho „těch flejster“ a odtud snad pochodí má zvláštní záliba v knihách.

Po celý den bavit jsem se knihami ano ještě pozdě to noci; když však malá rafička na dvanáctou ukazovala, uznal jsem konečně za dobré i duchu i tělu dopřáti odpočinku. Víčka již se zavírají k spánku . . . leč tu polosně, polobdě slyším prudké klepání na farní dvěře. Po chvíli zaskřípne v zámku klíč, služka poznavši po kratičké rozmluvě příchozího a vyslechnuvši jeho žádost, spěchá po schodech nahoru.

„Co dobrého?“ táží se, když na dvěře zatukala.

„Velebný pane k nemocnému!“

„Kam pak?“ —

„Do V—ic k starému Doušovi; syn Václav přijel sám a prosí, že je na spěch.“

„Ať přijde ke mně; sama zatím dojdete pro kostelníka!“

Ledva že jsem rozžehl svíci a trochu se oblekl, vešel Doušův Václav.

„Velebný pane,“ započal třesoucím se

hlasem, „s otcem je zle, snad nevydrží ani do rána, přicházím s prosbou, byste jel k němu s Pánem Bohem.“

„Ví o tom otec, že jste pro mne jel?“ — táží se příchozího. Václav mlčí, leč po chvíli vyloudí se mu z prsou hluboký povzdech: „Mne by to trápilo do smrti, kdyby měl otec zemřítí nesmířen s Pánem Bohem.“

„To jsou velké těžkosti, milý Václave“ prohodím, „sám ůnejlépe víte, jaká v tom záhada.“

„Frokažte mi tu laskavost, vždyť . . .“

„S nejsvětější Svátostí ale jeti nemohu“ namítám „aby snad mou vinou nebyla zneuctěna!“

„Jak libo, jen rychle pojedme!“ a oko i celé zvevření Václavovo zdálo ůse tak důtklivě prositi, že jsem nemohl jeho žádosti nevyhověti.

„Kristus přijal na milost kajícího lotra na kříži, snad nebude ani má cesta zcela zbytečnou“ rozumuji pro sebe vsedaje po chvíli do širokých selských saní; máje štolu po ruce, vzal jsem ji pro všeliký možný případ s sebou. Kostelník opíraje se o silnou sukovici vykračoval napřed a lucernou osvětloval nám cestu.

Ba smutná to byla cesta tu hlubokou kotlinou, tam podle příkrého srázu, zde lesem, onde zas přes rozvodněnou horskou bystřinu. Vítr vál ostrý, půlnoční; noc byla tmavá; měsíc, hvězdy zakrývala sivá mračna, jež se proháněla po obloze. V hlavě to vířilo, v srdci bouřilo k nevypsání, vždyť podobnou cestu konal jsem ve svém životě poprvé nemoha s nikým dříve se poradit; a nezkušenému povždy rady třeba. Otec Václavův, jak vůbec mu říkali, starý Douša, byl sice na osadě největším gruntovníkem ale také nejzvrůvějším protivníkem Církve katolické. Když jsem přišel na osadu K. doslechl jsem, že starý Douša již pět let nebyl v chrámu Páně. Pokud se pamatuji, vídal jsem ho občas na svých kázáních ba jednou i na křesťanském cvičení, leč nejspíše dostavil se z té příčiny, by mohl zaseté zrno dobré trní své nevěry dusiti. Jakým způsobem přišel starý Douša na bezcesti, nemohl jsem vypátrati. Tolik jsem vyzvěděl, že prošel kus světa, že přečetl trochu těch leccakých z Prahy mu donášených kněh a že měl se za velmi osvíceného občana. (Dokonč.)

Literární oznamovatel.

— „*Fosvátná kazatelna.*“ Svazek 8. (červencový) obsahuje kázání na slavnost sv. ap. Petra a Pavla, sv. Cyrilla a Methodia, Navští-

vení P. Marie, a po dvou kázáních na neděle VI.—X. po Sv. Duchu.

Osobní věstník duchovenský.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Ant. *Krátký*, deficient, d. 25. května (nar. ve Veselí 20. dub. 1845, vysv. 24. července 1870);
- P. Valentin *Friedrich*, ř. sv. Františka v Bechyni, dne 25. května (nar. v Plzni 28. února 1807, vysv. 25. července 1833);
- p. Alois *Hischmann*, katech. v Horách Kašperských, dne 27. května (nar. v Strakonicih 15. června 1835, vysv. 28. červce 1861);
- p. Jan *Nováček*, b. notář, os. děkan ve Stráži, dne 11. června (nar. v Mačicích 10. května 1802, vysv. 24. srpna 1828);
- p. Josef *Neumann*, sídelní kaplan v Klokotech u Tábora, dne 15. června (nar. v Kornouze 18. března 1838, vysv. 24. července 1864).

Vyznamenán jest:

- p. Petr *Roztočil*, farář ve Vltavici hořejší, jmenován jest tajemníkem Vimberského b. vikar. úřadu.

Ustanoveni jsou:

- p. Mat. *Ledvina*, adm. za faráře v Hořticích;
- p. Jan *Dušek*, kapl. v Blovicích, za admin. ve Kbele;
- p. Jos. *Lepič*, koop. za admin. ve Stráži;
- p. Josef *Duda*, kooper. v Ždíkovci, za faráře ve Veselíčku;
- p. Kašpar *Kamisch*, jubil. kněz, os. děkan ve Vltavici dolní, vstoupil na stálý odpočinek; pročež
- p. Jan *Feigl*, kapl. stal se tamtéž administrat.

Uprázdňená místa:

Kbel, fara patron. J. c. a kr. apošt. Velič. do 1. srpna.

Vltavice dolní, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 20. července.

Stráž, fara patr. studij. fondu, do 1. srpna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Richter*, koop. v Mikulášovicích, dne 18. června (nar. v Rohrsdorfu 10. květ. 1847, vysv. 23. července 1870);
- p. Filip *Čermák*, jubil. kněz, os. děkan a farář v Liběchově u Mělníka, dne 24. června (nar. v Tuchoměřicích 7. května 1798, vysv. 10. srpna 1825);
- p. Jan Křt. *Drbohlav*, sídelní kanovník, rada a kancléř bisk. konsistoře v Litoměřicích, dne 24. června. Nar. v Týně nad Rovenskem 28. března 1811, vysv. 4. srpna 1834, byl kaplanem v Libochovicích, expositou v Klápém, lokalistou v Hrubém Jeseníku, kdež jsa vikar. tajemníkem r. 1855 stal se b.

vikářem a školdozorcem střídnictví Nymburského, načež jmenován os. děkanem a později kanovníkem a vrchním školdozorcem v diec. Litoměřické. Jako spisovatel vydal: Zpěvník katolický, Maria, moje matka (od V. Schmidta), a přispíval za ml. let pracemi svými hojně i do Blahověsta.

Vyznamenán jest:

- p. Jakub *Jakowitz*, b. vikář v Kunnersdorfu, jmenován čestným kanovníkem Litoměřickým.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Fiedler*, farář z Konojed do Dubnice;
- p. Josef *Lukas*, kapl. v Jirkově, za faráře v Brandově;
- p. Karel *Král*, kapl. v Sedlci (arcid. Pražské), za faráře v Košticích;
- p. Antonín *Urban*, admin. z Dubnice do Konojed;
- p. Augustin *Švoba*, koop. za admin. v Žel. Brodě;
- p. Adolf *Malley*, kapl. z Bušovic do Března;
- p. Jan *Tyrichte*r, kapl. na Všeni, za admin. v Dlouhých Mostech;
- p. Frant. *Hladík*, kapl. v Nabzí, za zatim. kapl. v Želez. Brodě.

Uprázdňená místa:

Dlouhé mosty, fara patr. kn. Kamila Rohana.

Konojedy, fara patr. pí. Anny Maierové.

Železný Brod, fara patr. hrab. Desfoura, do 26. července.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Hörnich*, farář ve Schwarzenthale, dne 10. května (nar. v Bartošovicích 23. února 1817, vysv. 25. čvce. 1841);
- p. Jan *Schauer*, Těchonínský far. ve výslužbě ve Vys. Mýtě, dne 15. května (nar. 23. čvce 1809, vysv. 25. čvce 1836);
- P. Otto *Gallus*, kněz ř. premostr. na Strahově v Praze, prof. na c. k. gymnas. v Landškrouně, dne 16. června (nar. v Kumrovicích na Mor. 22. květ. 1843, vysv. 31. červce 1867).

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Vejcl*, farář Valterický, za far. v Moravanech;
- p. Josef *Jodas*, býv. adm. Mříčenský, za far. ve Vysokém Ujezdě;
- p. Jan *Gebert* za admin. fary ve Schwarzenthale;
- p. Jan *Adler* za zat. koop. v Třeboníně,
- p. Josef *Radimský* za I. kaplana ve Smidarech,
- p. Ignác *Vais* za II. kaplana v Poličce.

Tímto číslem skončilo se I. půlletí „Blahověsta.“ Činíme uctivé pozvání ku předplacení v expedici na půlletí druhé podotýkajíce, že i půlletí I. tamtéž na skladě jest.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasý katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:
Celoročně 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV. 25.)

Některé výroky svatých otcův „o znamenání se svatým křížem.“

Podává J. N. F. Desolda.

V starodávném katechismu českém byla první otázka: „Podle čeho se poznává katolický křesťan?“ — a odpověď na to byla: „Podle znamení svatého kříže.“ —

Rozhledneme-li se dnes vůkol sebe, jak mnoho t. ř. křesťanů museli bychom od katolické církve odloučiti, kteří se za toto spásné znamení víry katolické stydí, mnozí jej ani udělati neumějí! Či má to býti znamením sv. kříže, když mnohý, osvěceným slouti chtěje, v duchovní společnosti (kde se tomu vyhnouti nemůže) nežli k stolu zasedne, na šat svůj si sáhne, aby si jej upravil nebo upnul? Či má to býti znamením sv. kříže, když jiný vstoupiv do chrámu Páně čela prstem se dotkne, nebo rukou sem tam rozhodí, jako by mouchy odháněl? Jest to ta úcta, kterou, jsouce křesťané, sv. kříži, odznaku své spásy, povinni jsme? Zdali pak jsme se za naší osvěcené doby již nedožili toho, že bys v mnohém křesťanském domě sv. kříž marně hledal, ať o tom ani se nezminím, že z mnohých škol násilně se vypuzuje, a mezi starý nábytek někam za komín se ukládá? — Nejsou-li pak i mezi rodiči mnozí osvícenci a mnohé osvěcenky, kteří opomínají dítky své tímto znakem naší víry znamenati a žehnati, i je pak učiti, jak se jím znamenati mají? Jestliže si sv. Pavel za své doby stýskal, že kázání „Krista ukřižovaného jest židům pohoršení, pohanům pak bláznovství“ (I. Kor. 1, 23.) jak pak by se teprva rozhorlil nad takovými lidmi, kteří se za kříž Kristův stydí, jím povrhují, jeho nic nedbají, ba mnohdy se mu i vysmívají i jej

tupí! Abychom, nemohouce jinak, alespoň poněkud tomu nekřesťanskému smýšlení od-
pírali, sestavíme tuto některé*) výroky sv. otcův a spisovatelů křesťanských o zname-
nání se svatým křížem:

Okážeme hlavně a především.

1. Že jest ten obyčej znamenati se sva-
tým křížem *pradávný*, přímo s církví svatou
povstálý. Tak byl již znám Tertullianovi,
spisovateli církevnímu druhého století (nar.
160 † 220) jenž zrazuje ženu křesťanskou
od manželského sňatku s pohanem,**) takto
k ní mluví: „Zdali pak tajna zůstaneš (svému
muži, že jsi křesťanka) až své lože, až své
tělo znamenati budeš?“ — A tehdaž již bylo
znamenání se sv. křížem tak zobecnělo, že
tentýž jinde praví: „Při každém vykročení
a vyjití, při každém návratu a přijetí, k obla-
čení se a obouvání, při koupání se a zase-
dání k stolu, k rozžehání světla, k léhání a
zasedání, při každém obecném zaměstnání
znamenáme si čelo znamením svatého kříže.
Toho pravidla i jiných obyčejů hledáš-li pří-
kazy v písmech, žádných nenalezeš: v tom
jest původcem podání, obyčej potvrzením,
víra zachováním.“ (Tert. de mil. cor. c. 8.)
Tak též učí sv. Basil, řka: Jestliže bychom
obyčeji, jež nám písmo nepřikazuje, co ne-
patrnými povrhovati se odvážili, tuť schválně
největší škodu sv. evangeliu bychom spůso-
bili, ba i samé kázání víry na pouhé slovo
obmezili a stenčili.***) Toho druhu jest, ať
se zmíním nejprve o tom obyčeji, který jest
nejprvnější a nejrozšířenější, abychom zna-
mením sv. kříže znamenali ty, kteří svou

*) Všecky uvéstí ani by veliká kniha nestačila, tak všeobecně jest učení o něm.

**) T. 2. ad ux. č. 5.

***) Rozuměj bez skutků.

naději položili v Kristu.“ (De Sp. scito. c. 27.) Tento výrok sv. Basilia přivádí nás k tomu, že obyčej znamenati se sv. křížem byl

2. *všeoobecný*. Tak praví Eusebius: „Mimo vše jiné, kdož by, pozoruje jak všickni, kteří uvěřili v Krista, tím spasitelným znamením se znamenají, neužásl se, že o tom již pověděl Hospodin skrze proroka: (Is. 66, 18. 19.) „Shromáždím všechny národy a jazyky a přijdou a uzří slávu mou a položím na ně znamení.“ (Euseb. praep. evg. l. 6. c. ult.) — Týž pak o Konstantinovi dí v životě jeho, jak si na víře křesťanské zakládal: „Tou se velmi,“ praví, „vynášel a všem se jí patrným činil, tu spasitelným znamením obličej znamená, tu se tím vítězným znakem vychloubaje.“ (Eus. vita Const. l. 3. c. 2.) Tudíž i Julian odpadlík křesťanům vytýká: „Avšak vy nechtíte klanět se posvátnému štítu, dřevu kříže se klaníte a znamení jeho na čele děláte i je v předsíních domů vrýváte.“ (Klem. Alex. Mign. 76. 759.)

3. Obyčej ten byl *častý*. Tak praví sv. Ambrož: „Lidu křesťanskému není potřebí ani té levné bolesti obřezání; neboť smrt Páně na sobě nesa každým jednotlivým okamžením píšeme na čelo své, že pohrdáme smrtí, věduce totiž, že nelze nám spásy dojíti leč křížem Páně.“ (Ep. 72. c. 12.) Tak i Gaudentius praví: „Buď nám slovo Boží a kříž Kristův v srdci, v ústech, na čele; buď při jídle, při koupeli v síncích, při východu, při návratu; v radosti v žalosti.“ (Gaud. Brix. 5. 8.) Tak i Cyrill jerusalemský napomíná: „Nestydme se vyznávatí Krista ukřižovaného! Důvěrně dělejte kříž prsty na čele a vše jím znamená; chleba požívající i nápoje, vycházející i přicházející, před spaním, ve spaní i probuzení se, vstávající — léhající. Veliká jest v tom ochrana: darmo pro chudé, snadná a bez práce pro slabé. Jest zajisté od Boha milostivě propůjčené na oznak věřícím, na postrach ďáblům. — Neboť vidouce kříž, pomní kdo na něm byl ukřižován, a lekají se toho, který hlavu jich potřel. Neroď tedy znamením tím pohrdati, že darmo jest, nýbrž tím více dobroději za ně vděčným buď. (Cyr. hier. cat. 13. 36.) Slovem téměř to pojímá sv. Jeronym řka: Při každém činu, při každém kroku znamená ruka tvá kříž Páně.“ (Hier. ad Eust. 3. 37.) Znamenání svatým křížem bylo tudíž i veřejné

4. *obřadem slavným*, tak že se ho při všech posvátných výkonech, zvlášť při udělování svátostí vůbec užívalo, což by nijak nebylo mohlo povstati, kdyby od samých sv. apoštolův nepocházelo; ale ti opět nic ne-

zaváděli, leč za příkazem a příkladem Krista Pána samého. Tak praví sv. Augustin: „Neznamenají-li se tím znamením buď čela věřících, nebo vody, jimiž se znova rodí, nebo olej, jímž se maží, neb obět, jíž se živí, — nic z toho všeho se nevykonává řádně.“ — (Aug. trac. 118. in Jo. 5.) A sv. Jan Zlatoustý, zvláštní dlouhou řeč o tom čině toto mezi jiným praví: „Všecko, co nás se týče, tím znamením se vykonává. Má-li se kdo znova zroditi, kříž tu jest; máme-li tajemné oné krmě požívatí, má-li kdo vysvěcen býti, a cokoliv jiného kdykoliv vykonati potřebí, všude nám přítomen tento znak vítězoslavný. Pročež jej znamenáme i doma i na stěnách i v oknech, i na čelích i v mysli se vši snažností. Neboť jest to znamení spásy naší, znamení všeobecné svobody i laskavé milosti Páně.“ (Jan Zlat. hom. 54. in Mat). — Toto slovo sv. otce nám dále uvodí na paměť, že znamení sv. kříže jest

5. *spasitelné*. Neboť mnohými příklady dějin církevních i životů svatých dotvrzeno jest, že sv. křížem bývají ďábelství přemožena a zahnána. Neboť „pouze znamením kříže přemoženy bývají všechny úklady ďábelské“ dí sv. Athanasius, (de incarn. n. 47.) a dotvrzuje to životem sv. Antonia poustevníka.* Až podnes ujišťují misionáři, že vzdvižením sv. kříže prchá od krajin dříve pohanských moc ďábelská, která se před tím všelikým děsným působením byla jevila. A Origines, veleučený spisovatel (nar. 184 † 254) dosvědčuje řka: „Nic se tě nebudou báti ďáblové jinak, jinakž jim nepřijde s tebe strach, leč spatří na tobě kříž Kristův.“ (Hom. 6. in Exod.) K tomu přidejmež i co praví sv. Jan Zlatoustý dále v řeči svrchu uvedené: „Toto znamení i za doby předků našich i za věku našeho otraviny neškodnými učinilo, zhoubnou moc jedovatin zmařilo, i kousnutí pomínutých šelem zhojilo. Neboť jestliže otevřelo brány pekelné, odemklo přístup k nebesům, obnovilo cestu do ráje, roztrhlo pouta ďáblová, ký div, že smrtné otraviny, že šelmy divé a jiné škůdce přemohlo?“ (Jan Zlat. hom. 54. in Mat. n. 4.) Kdož by přitom i sebe méně znalý v dějinách svatých nepomněl sv. Jana Evangelisty, sv. Benedikta, sv. Rocha a j. Jak často vídali pohané ve svých divadlech, any před znamením sv. kříže divé, krvolačné šelmy jako ohromené před sv. mučeníky zůstaly! Pročež jsou i příklady, že i pohané k své spáse znamením svatého kříže užívali. Tak vypravuje sv. Řehoř Nazianský znamenitý toho příklad o císaři Julianovi

*) Týž v živ. sv. Ant. č. 13. 23. 35. 80.

Když totiž ten nešťastný odpadlík jednou svou pohanskou obět konal, polekán byl náhlým hrozným hrůtem. Ustrašen nevěda si rady „utekl se“ dí sv. otec, „k známému sobě od dávná léku (sv. kříží totiž); poznamenav se tímto svatým znamením, seznal spomocníka v tom, od kterého odpadl a kterého pronásledoval. Avšak co seznal, nebylo méně hrozné; znamení kříže přemohlo, přisrašné přeludy prchly.“ (Reh. Naz. contr. Jul. I. n. 55.) I není divu, že sv. otcové křesťany napomínali co nejdůtklivěji, aby neustále k své pomoci ten svatý štít kříže měli. Krásně o tom pje zbožný básník Prudentius takto:

„Hleď, když tě vítá spánek,
a jdeš na lůžko čisté,
toť čelo i srdce své
kříže znkem zasvětiš.
Kříž ves zločin odhání;
prchá před křížem temnota.
Tím odznakem zasvěcen
duch nikdy neleká se.“)

A protož i 6) *mocné působení a ovoce* tohoto svatého znamení věřícím na oči stavití neopomínají svatí otcové. Tak poučuje sv. Jan Zlatoustý věřící a radí jim v řeči již schválené takto říka: „Když tedy sv. křížem se znamenáš, pomni veškerého tajemného významu kříže; vypuď ze srdce hněv a všelikou vášeň. Když se znamenáš na čele, mysl pevnou důvěrou naplniž, duši oprostiž. Neboť nemáme pouze prsty ten kříž nápodobiti, ale jej prvé již v srdce a vůli pojmuti. Jestliže takovým způsobem na své tváři učiníš, neprotiví se ti žádný z duchů nečistých, vida meč, jímž raněn byl, ten meč, jímž se mu rána smrtelná zasadila. Nestyď se tedy za tak veliké dobrodiní, ať se někdy za tebe nestydí Kristus, až přijde v slávě své a toto znamení před ním se zaskví září nad sluneční tisíckrát jasnější.“ (Jan Zl. hom. 54. in Mat.) — A svatý Augustin praví: „Za tím účelem sám Kristus Pán kříž svůj, na kterémž se mu zběsilost hrdé bezbožnosti vysmívala, svým věrným vtiskl na čela, sídlo stydivosti, aby víra se nestyděla jména jeho nýbrž více slávu Boží si vyvolila a zamívala.“ (Aug. tr. 53. in Joan. 13.) Sv. otcové povzbuzují k znamenání se svatým křížem

8) aby naproti pohanům dokázali *vítězoslavnou moc* jeho a týmž i Božské poslání Krista Pána. Velekrásné jest, co dí o tom sv. Jan Zlatoustý, a čímž se téměř všecko dokazuje, co jsme posud pravili říka: „Nic

nezdobí korunu císařskou tak jako sv. kříž stkvostnější nad celý svět; co jindy všem bylo na postrach, toho znamení jest o závod hledáno a žádáno všem, tak že se nalezá u všech: knížat i poddaných, mužů i žen, panen i manželek, otroků i svobodníků. Neboť toto znamení všickni často dělají na nejslechternějším místě těla svého, na čele jeho odznak denně jako na vznešeném sloupu nosíce. Toto znamení stkví se na posvátném stole, to při vysvěcování kněžském, to s tělem Krista Pána v tajemné večeri jeho. To lze spatřiti oslaveno všude: v domích, na náměstích, na pouštích, na cestách, na horách, na lesích, na chlumích, na pomorí, na lodích, na výspách, na ložích, na oděvech, na zbraňi, v komnatách, při hodech, na nádobách zlatých i stříbrných, na perlách, na malbách stěn, na zvířatech nemocných, na tělech zlými duchy posedlých, v válkách, v míru, za dne, v noci, ve sborech vítězoslavných, ve společnostech kajících: tak o závod tento zázračný dar se oslavuje a všickni si ho snažně žádají. Nikdo se nic nezastydí pomněním, že to bývalo jindy znamením ohavné smrti, nýbrž nám všem jest větší ozdoubou nežli zlaté koruny a vínky i nežli tisícero perel; tak nikdo z nás nepovrhne křížem, nýbrž všickni jej milují a po něm touží. Kříž září všudy i na stěnách domu, na střechách, na knihách, v městech, vesnicích, v krajinách pustých i vzdělaných. Tu bych se rád otázal některého pohana, čím jest to, že znamení to smrti ohavné všem tak zamilované, oblíbené, žádoucné jest?“*)

To všecko uváživše, jak bychom se neuzasli, že protestanté obyčej znamenati se sv. křížem, ač tak velebný a chvály hodný, tak všeobecný a slavný, tak prospěšný a spasný zavrei mohli, ten obyčej, jímž víru svou vyznáváme, důvěru svou a lásku ke Kristu ukřižovanému objevujeme; ten svatý obyčej zamítli, ba jsou mnozí mezi nimi, že se mu i vysmívají, jej tupí! Upřímně přiznáváme, že zavržení obyčeje církevního tak dávného a osvědčeného, zavržení tak zjevné a odporné není ve věci malé, jak se zdá, nýbrž osvědčuje odpor a odpadlictví od pravé víry starodávné, prvocírkve křesťanské. Ci by se chtěli protestanté vymlouvatí tím, že se nezakládá ve sv. písmě? Ale jak mnoho se nenalezá ve sv. písmě, což věrní poněkud t. ř. evandělíci přec zachovávají. A pak chtějí-li rozuměti písmům, nechť si přečtou, co Bůh ústy proroka Ezechiele praví, posílaje Cheruba aby znamenal ty, kteří zhoubou nepřítel

*) Prud. hym. 6. kathem.

*) Jan Zlat. hom. „že Kristus jest Bůh“ n. 9.

uchování býti mají: „Přijdi prostředkem města, prostředkem Jerusalema a znamenej znamením na čelích muže ty, kteříž vzdychají a nařkají nade všemi ohavnostmi, dějícími se u prostřed něho.“ Má tu slouti: „znamenej *Thau**) (kříž) na čelích a t. d. Jest to tedy to znamení, jímž, jako tehdež osvobození býti měli obyvatelé pravému Bohu věrní a kající, tak i někdy dle něho se poznají ti, kteří k vyvoleným jeho náležejí. Dle toho i mnozí za to mají, že sv. kříž jest to spasné znamení, kteréž viděl sv. Jan ve svém zjevení, jímž služebníci Boží na čelích znemenání budou na důkaz, že náležejí k počtu vyvolených. (Zjev. 7, 3.) Nuže kam budou patřiti neznamenaní? — Pročež velmi dobře ač přísně praví tu Jonáš aurelianský: „Co se tak praporu kříže hrozíš? Nevíš-li pak, že jest to vlastností ďáblův praporu kříže se hroziti? Proč pak, prosím, oškliví se ti kříž Kristův? Já zajisté myslím, kdybys pevně věřil, že jsi křížem Kristovým vykoupen, nikdy bys se k němu takovým nepřitelem, odpůrcem, rouhačem neprokazoval. Neboť křížem jest původce smrti přemožen a člověku opět život navrácen.“ (Jon. aur. Migne 106. 333.) — My pak toto k napravení bloudících a povzbuzení pravověrných podávajíce, končíme slovy sv. apoštola Pavla, an dí: „Ode mne pak odstup to, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož svět mi ukřižován jest a já světu.“ (Gal. 6, 14.)

Nашe spása.

Bratři, v čem je naše spása?

Zda jen v práci, vědění?

Aj mé srdce v nádrů hlásá:

„V láskyplném spojení.“

Skrovné síly, — malé síly

kryjou v sobě slabotu,

nepovedou nikdy k cíli

plodíce jen nicotu.

Mysle spojte, — rámě spojte

k bratrskému objetí,

těchou vlnadnou pak se kojte,

Bůh že dílo posvěti.

J. Ř.

*) Uvádím dle biblí královské schválně, abych okázal, jak se nešťítli překladatelé proti původnímu textu i proti všem překladům starodávným k vůli svému předsudku bráti hebrejské *Thau* nebo *Tav* za znamení vůbec, kdež to vlastně znamená podnes znamení kříže, v podobnosti písmeny *t*. (Viz Gess. lex. sub n. Srov. též svrchu č. 1. výrok sv. Basilia.)

*) Srov. též svrchu c. 3,

Pouť do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

Úryvky! A proč ne úplný cestopis? Tak asi pomyslí si mnohý z laskavých čtenářů Blahověsta. Název ten zvolil jsem z více příčin. Z tak dlouhé cesty, jako jest pouť do Říma, nemůže poutník, obzvláště když musí pouť vykonati v poměrně krátkém čase, v paměti podržeti vše, co důležitého byl na cestě viděl. Mimo to musím se přiznati, že jsem až do posledního okamžiku nevěděl, bude-li mi lze na tuto pouť se vydati, a proto jsem se na ni čtením a jiným študováním připraviti nemohl. Popis pak cesty takto podniknuté nemůže ovšem býti než pouhé úryvky! To budiž zároveň i omluvou, jestliže laskavý čtenář v popise tomto něčeho postrádáti bude. —

1. Z Prahy do Lublány.

V pátek ráno dne 18. května vydal jsem se ve společnosti dvou kolegů na cestu. Rychle unášel nás parostroj severozápadní dráhy Čechy a Moravou. Večer byli jsme ve Vídni, kamž se všech stran poutníci se sjížděli. V hostinci, v němž jsme se ubytovali, připravovali 24 byty pro 100 poutníků z Polska. — Poněvadž jsme celou sobotu volnou měli, koupili jsme si předešlým jízdní lístky do Říma a zpět (po 76 zl. r. m.) a některé jiné věci na cestu, prohlédli krásnou obrazárnu v Belvederu, a večer ubírali se na nádraží jižní dráhy. Směsici a hluk, které tu panovaly, nelze popsat. Znenáhla však počaly se tvořiti zvláštní skupeniny. Svůj hlásil se k svěmu, a ti, kdož stejnou cestou putovati minili, úžeji se seřaďovali. Jedna část poutníků totiž cestovala z Terstu na Benátky a pak dále po železnici, druhá pak na Ankonu. — Avšak železniční zřízení nedbali tohoto užšího spojení a seřadění, a každý byl konečně rád, že místo obdržel, nebo nával cestujících zábavníků a poutníků byl veliký. Mne a mé kollegy svedl osud s p. farářem B. ze Slezska, a jeho přítelem Ch. z Olomouce, tak že v jednom oddělení vozu byli jsme representanti Čech, Moravy a Slezska.

Okolo 9. hodiny vyjeli jsme konečně z nádraží. Tmavou, částečně i deštivou nocí unášel nás vlak dál a dále. U Semerinku vyměněn parostroj za silnější, a kdo nespal pozoroval, že toho bylo třeba, nebo dráha přes Semerinku velice stoupá. Asi za půl hodiny viděli jsme hluboce pod sebou dole kmitati se světla a světélka onoho nádraží, které jsme byli opustili. Byli jsme na vý-

šinách Semerinku. — Blíže štýrského města *Mostu* počaly ranní červánky probouzeti ze spánku ty, kdož byli usnuli. Páry, které zahalovaly krásné hory Štýrské, počaly se trátiti a brzy objevilo se zrakům našim přeutěšené údolí Mury a Murice, a okolo hodiny páté octlí jsme se v Štýrském Hradci. —

Jedna z příčin, pro kterou jsem s poutí do Říma odkládal, byla i ta, že ustanoven odjezd z Vídně na sobotu před svatodušními svátky. Obával jsem se též, že snad nebude poutníkům lze ani na Boží hod svatodušní mši sv. slyšeti. Když však jsem z programu slavnostního se dověděl, že přibudem do Hradce ve 4 h. 28 m. a teprv v 5 h. 45 m. že se dále pojede, a že každému bude lze mši sv. v blízkém kostelíčku slyšeti, tu teprv rozhodl jsem se docela.

Jakmile jsme tedy na nádraží stanuli, chtěli jsme do kostela. Tu však slyšíme, že zastávka místo hodiny a 17 minut, jak bylo ustanoveno, bude trvati pouze 50 minut. Kdož byl mladší a noční jízdou méně unaven, spěchal ke kostelu. Avšak i kostel nebyl tak blízko nádraží, jak jsme se nadáli, a přemnohý vrátil se z cesty, boje se, aby vlak nezameškal. Upachtění přiběhli jsme do kostela. U postranního oltáře sloužena byla tichá mše sv. Počínalo evangelium. Na hlavním oltáři byla vystavena nejsv. Svátost oltářní, a velké množství svící ozařovalo velebnou gotickou svatyní. Čtyry družičky v bílých šatech a krásných závojích klečely před oltářem, u něhož ctihodný kmet sloužil zpíváním mši sv. Kostel byl zbožným lidem naplněn. Škoda, že jen málo poutníků mohlo chrám tento navštívit! —

Krajina blíže Štýrského Hradce jest otevřenější, údolí širší, a více tam ovocných stromů nežli v severní části Štýrska. Přemilý pohled poskytují v Štýrsku ty přechetné kostelíčky, a zříceniny hradů, které se vysoko na horách nalezají, a malebné krajiny ještě půvabnějšími činí. Na mnoho hodin cesty lze viděti takovéto kostelíčky na horách v bujném zelení se bělati. Dráha vine se zde nejvíce údolními, v přechetných oklikách, a tu se stává, že jeden a týž kostelíček z rozličných stran lze viděti. Brzy zastíní jej některá hora, a jakmile ji dráha objede, zase se objeví; a sotva se ztratí z očí docela, viděti opět kostelíčky jiné a jiné. A k čemu to množství kostelíčků? Na Alpách prospívá utěšeně alpské hospodářství. Mají zde hovězí dobytek, s kterým se nahore zdržují po celé leto, a tu by přemnohým nebylo lze po celý ten čas kostel navštívit. Nepochybně že tedy kněz

čas od času v tom neb onom kostelíčku mši sv. slouží, aby byla poskytnuta příležitost horalům, alespoň několikráte do roka službám Božím obcovati. — Přeutěšený pohled poskytovalo zvláště údolí Cilské (Cilli). Vysoko nad úhledným městečkem vypíná se starý hrad, na proti němu na druhé hoře klášter s kostelem a v dálce hory sněhem pokryté! Krásou tou unešen povzdechli společník náš Slezan: „Pane Bože co jsme my lidé? — Muchy — muchy! Až já to vypravovat budu svým osadníkům!“ Dorazili jsme do Kamenného mostu (Steinbruck), kdež byla delší zastávka. Každý spěchal z vozu, aby po dlouhé cestě údy své protáhl, aneb žaloudek něčím posilnil. Avšak hlas zvonku brzy nás zase zval do vozu. Za Kamenným mostem, kde skály vysoko nad tratí železniční strmí, a čas od času se i utrývají, sřítla se letos na jaře skála, a zasypala železnici i potok. Když jsme se k místu tomuto blížili, chtěl společník náš Moravan Ch. přechísti nám dopis, který dostal o tomto neštěstí od svého přítele. Sahá po tobolce. Kdo však popíše jeho uleknutí! Tobolku, v které měl své a svého přítele faráře B. peníze i jízdní lístky, tobolku nenalezá! Všechno hledání ostává marným! — Voláme konduktéra. Ten nepřichází. Konečně přišel a přináší zvěst, že tobolka se našla, a že ji dozorce stanice následujícím vlakem pošle do Lublány. Telegrafujeme nazpět, bychom udali, jaká tobolka jest, a co obsahuje, avšak brzy jsme se dověděli, že nalezená tobolka zcela jinak vypadá, a úplně prázdná jest. Radost proměnila se opět v žalost. Co zbývalo, než pro jiné peníze domů telegrafovati? Ztráta tato nebyla však jediná. Na telegrafním úřadě vypravoval mi jiný pán, že v jeho voze jistý človíček neustále napomínal druhé, by si dali pozor na peníze. „Já,“ pravil řečený pán, pokaždé, když nás napomínal, sáhl jsem po své tobolce. Tím jsem prozradil, kde peníze mám, a toho nepochybně chtěl onen člověk svým napomínáním docílit, nebo když pak z vozu zmizel, zmizela s ním i má tobolka s 50 zl.“ Jiný pán, farář P. přišel o 400 zl. — Tak tedy, pomyslíš si laskavý čtenáři i mezi poutníky do Říma nalezali se zloději? K vysvětlení toho stůj zde následující. Israelita G. Schroekl vypravuje již po více let o svátcích svatodušních zábavné vlaky z Vídně do Terstu a do Benátek. Letos pak, nevím zdali z lásky k sv. Otcí, aneb z jiné příčiny, připojil k těmto zábavným vlakům vlaky až do Říma. K těmto výročním zábavním výletům dosta-

vuje se i mnoho dlouhoprstáků, před kterými ovšem p. Schrökl napřed varoval. —

Z této okolnosti, že totiž israelita zá-
bavní vlak tento vypravil, dá se snad i vy-
světliti, proč nedodrženo slibu v příčině mše
sv. na hod Boží svatodušní. Mohl-li se vlak
druhého dne celé půldne zdržeti v Postojně,
proč by se byl nemohl o půl hodinky déle
zdržeti v Hradci? Než my katolíci jsme pří-
liš velcí dobráci. Dáme židům vydělati hezké
tisíce (p. Schrökl prý vydělal z Vídně do
Postojny 8000) a při tom se ještě domnívá-
me, že oni nám prokazují dobrodiní. —

V rozčilenosti nad ztrátou zmíněnou do-
razili jsme do Lublány.

2. Lublána.

Lublána, hlavní město Krajiny, sídlo
knížete biskupa, leží na obou břehách Lu-
blanice v rozsáhlé rovině, kterou v dálce
vroubí Julské a Karnické Alpy, jichžto te-
mena sníh pokrývá. Lublána jest pěkně
stavěné město a čítá přes 21.000 obyvatelů,
většinou Slovinců. Nad městem na hoře
zámecké strmí starý hrad, který nyní v po-
kročilem osviceném století devatenáctém slouží
za — vězení. —

Když jsme byli prach se sebe stráslí,
tělo pokrmem a odpočinkem občerstvili,
spěchali jsme do města. Bydleli jsme totiž
blízko nádraží. Bylo k večeru, v chrámu
františkánském, slohu jonickokorintického,
byla májová pobožnost. Bylo právě po ká-
zání a počínalo požehnání. Chrám byl zbož-
ným lidem přeplněn, tak že jsme u dveří
ostati museli. Jak velebně zněly ty slovin-
ské zvuky písně Mariánské! Při slovech:

Prosi Maria svojego Syna

Prosi Maria prosi za nás,

která se po každé sloce opakovala, a kte-
rážto slova lid s velkým citem prozpěvoval,
zalily se oči naše slzami a my z toho srdce
přizvukovali jsme:

Prosi Maria svojego Syna

Prosi Maria prosi za nás!

Vždyť jako poutníci měli jsme přímluvy Matky
Boží tím více zapotřebí.

Po požehnání ohlásili jsme se u před-
staveného kláštera, že bychom tam zítra rádi
sloužili mši sv., a pak místo do kasína, jak
bylo doporučováno, zašli jsme si do Čítal-
nice. Zde jsme se dověděli, že důst. p. farář
Hakl s jinými ještě duchovními šli účtu svou
vzdátí vůdci Slovinců Dru. Bleiweissovi, a
že sem opět navrátí. Navrátivše se litovali,
že nezastali Dra. Bleiweisse doma. Počet Če-
chů rostl víc a více, brzy scházeli se i členové
Čitalnice jako c. k. stavitelský rada Potoč-
ník, místopředseda čitalnice, kněz Karel

Klljun, Jos. Regali, člen obecní rady, kustos
čitalnice p. Ezzek a j. Pan místopředseda
uvítal nás srdečně a připil na zdraví našeho
Dra. Riegra. Na přípitek tento odpověděl p.
farář Harl přípitkem na zdraví nepřítomného
vůdce Slovinců Dra. Bleiweisse. Na to ná-
sledovaly přípitky na svornost a vzájemnost,
na zdar „matičky Slezské“, na zdar mládeže
a její vychovatele atd. Mezi tím dostavil se
i Dr. Bleiweiss, který nás srdečně vítal a
ruce tiskl. Brzy zavzněly i české a slovin-
ské národní písně a ruch stával se živějším a
radostnějším. Kořeněn byl i humorem.

P. farář B. totiž představoval se jako
„oberrabin“ a přednášel velmi humoristicky
bájkou o „mladých a starých žabkách.“ Ře-
čený p. farář jest z hořejšího Hrabína ve
Slezsku. Němci pak prý vynechávají obyčejně
H a píšou jednoduše J. B. . . Oberrabin. —
Až doposud nestalo se ani zmínky o účelu
naší cesty. Tu konečně uchopí se slova jeden
z přítomných českých kněží a počne mluvit
v tento as smysl: Připíjeli jsme na zdraví
vůdců, na svornost a vzájemnost. Laskavé
a bratrské uvítání, kterého se nám Čechům,
Moravanům a Slezanům zde dostalo, utuží
zajisté vzájemnost tu. Připíjeno na zdraví
dítěk, na nichžto budoucnost závisí. A hle
i dítky z Čech, Moravy a Slezska pomohly
utužovat vzájemnost tuto. Zítřejšího dne
poveze vrchní pastýř náš, arcibiskup Pražský,
blahopřání dítek sv. Otcí. Na deskách bla-
hopřání toho stkví se znak Čech, Moravy,
Slezska a Slovenska! Co ale zavadlo k tomu
příčinu, že my Čechové, Moravané a Slezané
zavítali jsme sem? Co spojilo dítky z Čech,
Moravy, Slezska a Slovenska? Cesta k jubi-
lejní slavnosti papeže Pia IX.! Ta tedy při-
spěla k utužení vzájemnosti, a proto lze o-
čekávat, že i Vy Krajinci se k nám připo-
jíte alespoň přípitkem na zdraví Pia IX.

Na to odpověděl Dr. Bleiweiss, že jej po-
važují za vůdce strany klerikální. On že se
za víru nestydí a proto, když nelze Slovin-
cům připojit se k nám skutečně, bychom
my pozdrav jejich v Římě vyřídili. Zdá se
však, že přípitek tento některým Mladoslo-
vincům nebyl po chuti. Pokročilost času
nutila nás pak brzy k odchodu.

3. Postojna.

Z Lublány nejeli jsme přímo do Terstu,
nýbrž zastavili se v Postojně, abychom shlédli
světoznámou jeskyni postojnskou, kteráž v
pondělí svatodušní slavně osvětlena bývá.

Postojna (Adelsberg) jest nepatrné mše-
tečko, čítající pouze asi 2000 obyvatelů.
Nádraží, které se asi čtvrt hodiny nad městem
nalezá, jest jedno z těch, které v celém po-

hoří krašském nejvýše leží, 587 metrů totiž nad mořem. Nad městem nalezá se též starý hrád.

Jeskyňe postojnská není však v krajině této ani jediná, ani největší. Asi $\frac{1}{4}$ hodiny od Postojny nalezá se jeskyňe jiná, 136 metrů dlouhá. Dvě hodiny severozápadně od Lublány jest tak zvaná Předjána, která záleží z pěti jeskyní. Do jedné z nich vrhá se potok Lokov. Dále jest v krajině této jeskyňe Planinska, jeskyňe u sv. Kozjána, jeskyňe trebišská a více jeskyní u jezera cirknického. Mnohé z jeskyní těchto nabyly tisíciletým vymíláním a jinými geologickými příčinami veliké rozsáhlosti. Ze všech těchto jeskyní jest jeskyňe postojnská nejznamenitější jak pro svou krásu, pestrost a rozmanitost útvarů krápníkových, tak i pro pohodlnost návštěvy. Jeskyňe tato jest 4058 metrů dlouhá. Znamenitější prostory v jeskyni této jsou tři. Brzy na počátku tak zvaný *dóm*, asi 540 metrů od vchodu tak zvaná *tančírna* a konečně na konci jeskyňe prostora, v kteréž se nalezá tak zvaná velká *Kalvarie*. Asi 986 metrů od vchodu, tu kde má krápník podobu hrobů dělí se jeskyňe na dvě ramena, která se před horou Kalvarii opět spojují.

Krápník jeví se zde v přerozmanitých podobách. Tu visí od stropu jako u nás za času zimního se střeš mohutné rampouchy, tu zas jako zkamenělý dešť, tu tvoří celé sloupky a stromy. Tu zas se zdá, jakoby krápníky ze země vyrůstaly. I barva krápníku jest rozmanitá, bílá, šedá, žažloutlá, červená. Teplota v jeskyni obnáší 7 až 8 st. R. Stezky a pěšinky jeskyňí vedoucí jsou pěkně upravené. Ano velkou částí jeskyňe vedou železné koleje, tak že návštěvovatel větší část jeskyňe na malých železničních vozíčkách projeti může. Ovšem, když jest návštěva tak četná jako o svatodušním pondělku, kde více zábavných vlaků od Vídně, Terstu, Kormouse návštěvovatele přiváží, tu řečených vozíků použití nelze. Přece ale jest na mnohých místech hodně vlhko a mokro. Nebo kapky vody, ač neustále, předce jen často kapají se stropu a tvoří tu a tam malé rybníčky a studánky. Proto také není radno v jeskyni dlouho státi. Mne alespoň počalo v nohy zábsti, ač jsem měl zimní boty s dvojí podešví. Po těchto všeobecných poznámkách všimneme si blíže alespoň těchto tří hlavních prostor, o nichž jsem se svrchu zmínil. Asi čtvrt hodiny za Postojnou zeje ve vrstvách vápenitých šikmo nakloněných skal otvor jako nějaký tunel, do něhož se potok Pivka vrhá. Osmnáct metrů nad tímto místem jest vlastní vchod do jeskyňe vedoucí,

bránou železnou uzavřen. Před vchodem nalezá se pěkně upravené prostranství. Po několika krocích od vchodu jeskyňe ztrácí se světlo denní úplně a z hloubky ozývá se temný zvuk potoka. Po 98 stupních sestoupili jsme dolů, a stanuli jsme u prostřed mostu přes zmíněný potok vedoucího. Pod nohama temně hučí potok jakoby reptal a bránil se násilí, které mu podzemní skaliska tuto činí. Zde totiž pohlcují skaliska potok do sebe a teprv po několikahodinové cestě vychází zase z této podzemní říše na světlo denní. Nad námi ve výši 28 metrů pne se mohutné skalní klenutí v šířce 45 metrů. Zábradlí schodů dolu k hloubce vedoucí a hořejší ochoz jsou nesčíslnými světly ozářeny, avšak všechna tato světla i mohutný lustr u prostřed prostoru visící s nesčíslnými plameny není sto temnotu z této velké prostory vyudit. Avšak právě toto pološero činí pohled na tuto podzemní prostoru tím velebnějším a uchvacujícím. Ne nadarmo nazývá ji lid *dómem*.

Dlouhou a prostrannou chodbou, v kteréž útvary krápníku tu kazatelně, tu zas anglické zahradě, tu opět krásné soše P. Marie, tu zase vodopádu se podobají, přijde se k tak zvané *tančírně*.

Již z dálky slyšeti zvuky hudby, a když se člověk až na několik kroků přiblíží, vidí asi o dvacet schodů hlouběji pod sebou prostoru přes 28 metrů širokou, 47 m. dlouhou a 13. m. vysokou. Na protější straně proti vchodu nalezá se místo prostranné a povýšené pro hudebníky. Nesčíslná světla ozářejí opět i tuto prostoru.* Pohled na směsici tančících vesničanů i měšťáků, na ty rozličné kroje a způsob tančení jest věru báječný! Jakoby na sta skalních duchů v divém reji po jeskyni se prohánělo!

Největší však a nejvelkolepější prostora celé jeskyňe jest ona, která se nalezá v nejzadnější části jeskyňe a v které se nalezá tak zvaná velká *Kalvarie*. Vrch, *Kalvarie* zvaný, přilehá s jedné jen strany na skaliska, z ostatních tří stran pne se volně vzhůru. Přímá výška vrchu tohoto obnáší přes 40 metrů, a 17 metrů nad jeho temenem vznáší se mohutný strop, který od vrchu svého až ku patě *Kalvarie* šikmo se táhne a směrem tímto přes 200 metrů čítá. Šířka jeho obnáší tolikéž ku 200 metrům! Ohromná to zajisté prostora v podzemí. A odkud jméno *Kalvarie*? Útvary krápníku, které se zde v nesmírném množství nalezají, podobají se mohutným sloupům rozmanité podoby. Obrazo-

*) V celé jeskyni nalezalo se 20.000 světél.

tvornost lidu spatřovala v sloupech těchto zkamenělý zástup lidu, který Pána Ježíše na horu Kalvarii doprovázel, a odtud jméno toto. — Škoda, že se nám v jeskyni ztratil Slezan p. farář B. Zajisté že by i v jeskyni této nescíslněkrátě a to vším právem opakoval: Pane Bože, co jsme my lidé! Muchy, muchy! Ba věru, člověk musí tuto povzdechnouti: „Veliký jsi Ty a činíš divné věci: Ty jsi Bůh sám.“ Ž. 85, 10. (Pokrač.)

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

III.

Pan Perchtold ve své jizbě na Hanžburku pozdvihl náhle hlavu, dlátko v pravici přestalo pracovati a oči starého muže upřely se k oblakům.

Letěly kolem ke Košťálovu první laštovice — první hosté letos ze zámoří. Menší hejno usadilo se pod cimbuřím obou zdejších věží.

Zdálo se, že mu přiletěly s těmi ptáky stěhováčky pod lebku jakési smutné dumky z krajin jižních; ale díval se k oblakům pouze několik okamžiků.

Po chvílince brázdila již zase pravice jeho dlátkem v dřevě lípovém. Pan Perchtold zanašel se celé dny řezbářstvím. Nevyšel takřka ani na vítr, leda ráno do hradové kaple na mši svatou. Jindy neopustil práhu jizby své ani na krok.

A jiného pokrmu nepřijímal leda okoralý chléb a nápoje pouze o polednách a u večer.

Na sošce, již měl na stolečku před sebou, pracoval dnem a nocí od té doby, co mu pan Vilém poskytl na zdejším hradě útulku.

Byla to postava mladé ženštiny, skorem ještě dívky, podobné na vlas té, jež visela v jizbě na stěně, pouze s tím rozdílem, že jasný, bezstarostný výraz tváře na obraze přešel v řezbě v hoře tiché trpitelky.

Pan Perchtold trhl ještě několikrátě dlátkem, potom upřel zraky své k obrazu a z malby opět k výtvaru dovedné ruky své. Postava opírala se o jakýs polo uschlý kmen, hlavu skláněla k levé ruce a vlas vinul se jí volně po šíji. Pravici pozdvíhovala k výhrůžce či — k žehnání?

Bůh ví, jak dlouho by tak byl vydržel v prohlížení díla svého, kdyby se dveře nebyly otevřely a tichým krokem nevkořčil uvnitř pan Vilém. Pan Perchtold by byl zůstal raději samotný; ale přemohl se a došel k rozhovoru.

„Neseš noviny nějaké, pane švakře?“ oslovil příchodzího hlasem co možná nejvlídnějším.

„Ale poněkud nedobré noviny. — Chci býti k tobě upřímným. Od těch dob, co jsme se vrátili z Vlach, Zbyňkovi nějak nerozumím. Zdá se mi, jakoby ztrácel hlavu.“

Perchtold upřel bystře temné oči na švakra.

„Vězí mu cos v mozku. Skrývá se přede mnou. Onehdy vyjeli jsme si do lesů nad Křesejnem, dva vepří hnali se koni jeho pod nohy a Zbyněk zdálo se že jich nevidí. Jindy vystopoval každého. Včera tu zas byli navštěvou Košťáleců a Zbyněk se sotva ukázal.“

Pan Perchtold dosud neřekl ani slova.

„Tehdáž ta pře se Svinařským byla mi také podivnou. Napadlo mně, že snad schválně hledal příčiny, aby se mohl vybavit z družiny královské.“

„Kolikrát jsem ti už povídal, že kamkoliv od onoho večera osudného vstoupila noha má, všude přinášel jsem neštěstí a ať jsem se uchýlil pod který koliv krov, všude mne proklínali. Či jsi to neslyšel, či zapomněl pane švakře můj?“

Perchtold vstal ze židlice a vzpřímil se. Mohutná postava jeho ještě nyní upomínala živě na dřevíckého kostelána, kterýž lounským kupcům, i když hověli si v měkounkých perinách, naháněl strachu, že jim na čele vyvstávaly krůpěje studeného potu.

Pan Vilém ustoupil o krok nazpět. Zalekl se toho příšerného záblesku v očích švakrových a demonického předechu v zažloutlé, secvrklé tváři Perchtoldově. Zdálo se mu, jakoby opravdu ve vyhaslé výhni vznaly se znovu vášně, že vši silou vzplánu, že neutuchly ani dlouholetým sebezapíráním, že pouze zdřímaly, aby v okamžiku příhodném vzbudily se k životu ještě bezuzdnějšímu.

Několik okamžiků trvalo hrobové ticho.

Oči pana Perchtolda vyzíraly ze spoda obočí jako tehdáž, když pochopové katovští vyvrhli jej za hranice království s vypáleným znamením pod levou lopatkou a když obíral se cestou do Němec myšlénkou státi se metlou a postrachem kraje, do kteréhož vkročí noha jeho a když se dal již zapsati v Italii pod prápor hraběte landavského.

„Bojíš se mne, lekáš se mne švakře můj? — Vždyť jsem ti předce řekl, že jsem proklatec a když mi ondyň žehnal arcibiskup a rozhřešoval mne, hučel mi do uší hlas: *nejsi hoden*. A když jsem poprvé vkročil do téhle jizby, měsíc osvěcoval obličej tamhle té ženy — vidíš ji pane švakře můj — ona

se usmívala; já myslel, že to úsměv lásky, že to výraz odpustění. A on to byl zatím výsměch, byl to potupný smích pane švakře můj! — A dnes mi přicházíš povídat, že dítě mé, jediné dítě, syn můj od té chvíle, co jsme se vrátili z Vlach, ztrácí hlavu a rozum?“

Starému muži chvěly se při těchto slovech rty a jazyk třásl se rozčilením zimničním.

Pan Perchtold položil vyschlou, kostnatou ruku na rameno pana Viléma a pokročil blíže.

„Chceš abych zůstal pod krovem tvým?“

Otázka tato zněla z úst někdejšího kastelána tak jako když se trhají na Oharce ledy a vrážejí na sebe třesutým rachotem.

„Nepoznávám tě Perchtolde.“

„Neodpovídáš mi na otázku mou.“

„Takhle jsem tě ještě neviděl. . .“

„Vyhýbáš se mé otázce. Chceš říci, takhle že jsem ani nestál před nebožtíkem Karlem, když jsem na sebe žaloval, co všechno jsem proti němu podniknul a jaké pikle kul; jářku pane švakře můj?“

„Tím spíše chci, abys nepohrdal pohostinstvím mým.“

„Něco ti povím pane Viléme! — Jeli jsme na lodi do Jerusalema. Poutníků bylo dobré sto a mezi nimi také já. Byl tichounký větřík. Koráb letěl jen vlnami a za hodinu octli jsme se na širé hladině. Náhle vystoupily na severu mraky, z těch mraků rozletěla se mořem bouře, vlny stoupaly na sáhy a zase klesaly na sáhy. Kapitán se modlil, plavci se modlili, poutníci zděšením zkameněli a mně hučely větry do uší: *tys vinen* a ke hlavě stříkaly vlny s hadím sykotem: *tys vinen*. Koráb narazil přední částí na skalisko, poutníci zaúpěli, plavci zarvali a to úpění i to řvaní sloučilo se opět ve výčitku: *tys vinen*. Ale v té chvíli uvrhl jsem se do vln a zachytil jsem se skaliska, kdežto koráb letěl hnán prudkým vichrem nazpět. Já byl uprostřed moře sám jediný živý tvor, nízko nade mnou mraky, ve mracích ptáci bouřliváci a kolem mne vlny nebetyčné. A trvalo to tak hodnou chvíli; potom vítr mraky rozehnal, ptáci bouřliváci se rozletěli, vlny se utišily, mlhy se zdvihly, já vrhl se opět do moře a ve čtvrt hodině stanula noha má na ostrůvku. Věříš, že kdybych byl zůstal na lodi, koráb i s plavci i s poutníky by byl zahynul, jen já jediný ne? — Poslouchej dále švakře můj. Šel jsem dále písními syrskými. Krácel jsem už dva dny a druhou noc a nikde dědiny, nikde přístřeší a nikde vody ani krůpěje. Třetí den ráno však na-

padl jsem osadu, v té osadě chaty zpola dřevěné a zpola z hlíny. Obyvatelé byli polokřesťané a polopohané; ale pohostili mne srdečně. Vřak již druhý den přiválali lupiči, zažehli dědinu, a z přepadených obyvatelů pobili všechny; na živu zůstal já jediný. — Když jsem se vrátil ze svaté země, z Tarentu šel jsem pěšky. Vyhodili mne na břeh, protože jsem neměl čím zaplatit. Bylo parno nesmírné a země jako žhavé železo. Na první nocleh přišel jsem do pobřežní vlašské vesnice. Hned v prvním statku mne přijali. Byli to hodní lidé. Ulehl jsem a usnul tvrdě. Ve spánku zdálo se mi však, jakobych slyšel klinkání, lidské hlasy a prudké kroky. Procitl jsem a krvavá záře vrážející do oken komory div že mne neoslepila. Do statku, v němž jsem byl noclehem, uhodilo. A v praskotu plamenů, v klinkání poplachovém i v povyku vesničanů slyšel jsem zase výčitku: *tys vinen*.“

Starému muži chvěly se rty ještě prudčeji a postava jeho zdálo se že roste a že ty kostnaté ruce do dneška mají pádnost kladiva.

„A chceš ještě pane švakře, abych zůstal pod krovem tvým?“

„Zůstaneš Perchtolde. Zapřísahám tě pro všechno, co ti zbylo ještě“ . . .

Panu Vilému, zdálo se, že uvázlo na rtech jakési slovo.

„Zbylo ještě z trosek života ztraceného, na čemž by lpěla duše tvá, chceš říci, pane Viléme!“

„Řekl pravdu Perchtolde. Pro dítě své, pro jediného syna musíš zůstat!“

Zraky Perchtoldovy zaletěly náhle k výšinám, za nimiž ležely polo v ssutinách hrady dřevické a pan Vilém zase ustoupil o krok nazpět před tím opětným zásvitem v očích švakrových.

Perchtold položil poznovu pravici svou na rámě Vilémovo a pohledl mu do tváře celým tím zášlehem zraků svých.

„Stojím dnes Viléme proti tobě, jako jsem nestál jaktěživ a budu tedy s tebou mluvit, jako jsem nemluvil jaktěživ. Ale co nyní uslyšíš, stop v prsou svých, jako moře stápívá kámen ke dnu hozený. Řekl-li bys, že jsem se kál, jako snad není v naší zemi paměti, nelhal bys. Povím-li ti ale, že do dneška neutlumil jsem v srdci mrtvém obraz její, že kdybych věděl, že je na živu někde její krev, že snad bych utrpení všech těch let zapomněl, že bych strhal tohle roucho se sebe, že bych, — odpustiž mi takové myšlenky Bůh, — znovu mohl oslaviti štědrý večer, jako tehdy na hradě pozdeňském, u-

věříš mi pane Viléme? — Porozumíš mi? Zde v Čechách vanou jiné větry než dole ve Vlaších. A proto nerad bych, aby mé poslední dny nebyly horší prvních. Snad těmhle slovy hřeším, snad se rouhám památce sestry tvé — —“

„Ustaň Perchtolde a zapuď taková myšlení.“

„Zaženu brachu! — A jinak se budu kát, jako to činívali první křesťané. Světec Jarolím šlehával prý tělo své ve skalách bebtelských do krve. — Tahle jizba je nádherná; chceš-li, abych zůstal pod krovem tvým, jinou mi musíš vykázat, temnou, jako bývají žaláře, vlhkou, jako bývají lidomorny, dusnou, jako bývají sklepy, do nichž po celá leta noha nev kročí. Máš takový útulek na hradě svém? — Ještě dnes Viléme; úmysl můj je pevnější než skála, na níž stojí sídlo tvé!“

„Vždyť udělil ti arcibiskup rozhrěšení úplné!“

„Až zde mne to rozhrěší, ty švakře můj, pak teprve budu mít pokoje a nebude-li to ani na této zemi?“

Perchtold ukázal si na srdce a opět se tak ostře podíval do očí panu Vilémovi.

„Do dneška nejsem hoden dívat se v obličej cherubské sestry tvé. Víš-li ty švakře, že, když jsem takoruka umíral v ulicích římských, že mi to mnohdy zabušilo v prsou, jako tehdy, když odjížděl jsem od hradu podesty veronských Skaligerů se zástím dábelským?“

„A syn tvůj?“

Pan Vilém pronesl slova tato zdlouha, každé po přestávce.

„Nezdaří-li se, směl bych reptati, směl bych snad litovati? — Vždyť je to Viléme má krev.“

A stařec se rozesmál, až zalomcoval panem Zajícem mráz.

Za několik okamžiků odcházel s hlavou sklopenou a dnes mu poprvé napadlo, že snad předce neměl nutiti švakra do vlasti.

Pan Perchtold stěhoval se ještě téhož večera k úžasu veškeré čeledě do komory ve čtverhranné věži nejníže, v níž dosud snad nikdo nebydlel. Byla také klenutá, ale bez podlahy. Světlo proráželo tam uzounkým otvorem a plíce se takřka zarážely v dýchání ostrým zápachem. Jediné, co s sebou vzal, bylo lípové dřevo a dlátka řezbářská a dva provazy, na jichž koncích připevněny byly olověné kuličky, poseté ostrými hrotíky. —

— „Je to on! — Podíval jsem se mu, jak se patří, do obličje!“ prohodil čeledín Burda.

Vrátník Mikulka se od něho odvrátil nevrle. O podivném hosti mluvil nerad, slýchal o něm nerad a nejraději byl, když ho neviděl.

„Járku Mikulko! — Bičuje prý se hůře než druhdy mrskáči. Stěny prý jsou postříkané krví pokaždé z rána.“

„Však on ví sám, co mu nejlépe prospívá. Nám nic po tom. Rozumíš Burdo? O svůj účet měj starost, jak ho zaplatíš. Cizí dluh mi nikdy neležel na srdci.“

Na tuto domluvu hovorný Burda umkl.
(Pokračování.)

DOPISY.

Z Prahy, dne 1. července 1877.

(Z ústavu hluchoněmých.)

Dne 25. června odbývala se veřejná zkouška chovancův a žákův soukromého ústavu hluchoněmých na Karlově náměstí. Všech žáků bylo 133 rozdělených dle jazyka a prospěchu na 10 oddělení. Byl to den radosti pro dítky i jich rodiče i příznivce. Zkouškou tou bylo dokázáno četnému obecnstvu, pokud prospěti může za pečlivého vedení dítko dvou vevězácných darů zbavené sluchu a mluvy. Nechci rozhodovati na čí straně byla pozornost napjatější: dítky aspoň jako o závod snažily se býti s odpovědmi pohotově a hosté s patrnou dychtivostí sledovali počínání těchto zvláštních žákův a žákyň, kteří jen pomocí zraku čtou otázky na rtech svých učitelův. Zkouška odbývala se totiž jen prostředkem řeči. Žák hluchoněmý pozoruje rty učitelovy a na nich očima se dovídá nač jest tázán. Namáhavá to ovšem práce, než hluchoněmý k tomu dospěje, ale s nepoměrnými výhodami pro budoucí jeho život mezi mluvčími proti pouhým posunám, jichž užíváno bylo před lety u vychování těchto ubohých. Sín, kde zkoušeno byla, přeplněna rodiči a hostmi; zastoupeno zejména vrchní ředitelstvo téhož ústavu, dále vys. d. kapitola Vyšehradská, a kn. arcib. seminář. V mnohém oku třeptila se slzy radosti z dítek, jež pečlivým vedením neunavných učitelů poznávají Boha, svou důstojnost a své povinnosti, a zároveň též slze díky za obětovnost učitelův. Hosté prohlíželi si s nemalým zálibením práce žákův a žákyň: krasopisné sešity, kresby, rozličné vzorky, modelování, vyšívání a p. Nemenší pozornost věnována byla hojným sbírkám k názornému vyučování a botanické zahrádce letos založené. Všech, kdož ústav tento blahoděnný znají, vroucně přáním jest, aby mu vždy víc a více příznivců přibývalo, neboť láskou jest vydržován a řízen. J. M.

Z Kojetic, dne 30. června 1877.

(Zpráva o sv. missii.)

V Kojeticích blíž Prahy konána byla od 2. do 11. června t. r. sv. missie. Ač osada toliko ac 1300 katolíků čítá, a ve všech přifařených obcích helvety a israelity velmi četně obydlena jest, dostavilo se přece 505 komunikantů, z nichž mnozí i více let sv. svátosti nepřijímali. Všecky, i sebe nalehavější prosby duchovního správce nic nepropsely. Počet ten přičísti sluší nadlidskému namáhání a neobyčejné obětavosti důst. Otců Redemtoristů z Prahy, zvlášť pak p. rektora Jedka. Mívali s postrádáním i potřebného odpočinku, poněvadž na osadě největší část věřících toliko nádeníckou prací se živí a u dvorů panských v službě jest a při teplejším počasí na počátku června práce nutné s řepou (burákem) započaly, kázání o 5. h. ranní a o 7. h. u večer, aby lze bylo před i po práci tříde pracující při sv. missii účastnit se. Zprvu, ač byla sv. missie napřed ohlášena, byl farní chrám takměř prázden; než posluchačů nedbajících přemnohých jim kladených překážek denně přibývalo a všechny stavy, ženy, muži, mládenci i panny ve značném počtu se dostavily. Dne 10. pak června v neděli při povýšení missionárního kříže sešel se zástup nejméně 3000 dospělých čítající, tak že kázání pod širým nebem konáno býti muselo. Že i samo nebe poněkud důtklivě kázalo, uvádím dva případy, které i mnohých vlažných k tomu přiměly, aby na spásu duše své pomýšleli. V B. jeden domkář byv od mnohých vybidnut, i od samých helvetů, aby se účastnil sv. missie, raději, by nic nepromeškal, šel do lomů dobývati šterk na cestu. Než tu, an druhý spoludělník na missii byl, sřítla se hoření podkopaná vrstva země se šterkem naň, jej značně poranivši a pohmoždivši, tak že jen hlava z rumu vyčnívala a že kdyby se nebyl onen po kázání do lomu vrátil, tento bezpochyby byl by tam zahynul. Vyprostiv jej z rumu na trakaři pak domů dovezl. Za to mu bylo po celý čas sv. missie na lůžku bolesti trávit a místo zisku hmotného i značnou ztrátu s poraněním utrpěti. V P. v panské službě byla z rybníka pomocí parního stroje voda k zavlažení oseté role čerpána. Jeden k posluze stroje palivem zaměstnaný dělník zásobiv jej dostatečně, žádá správce hospodářského za dovolení, aby směl jíti na sv. missii. Ten mu v tom odpírá, ale druhý spoludělník, řídící kohoutky stroje, počne se mu potupně posmívati, až konečně jej osloví: „Pojď, já tě sám vyzpovídám, hle již sedm.“ Ale při těch slovech, co měl otočiti při stroji

kohoutek k hvízdání, otočí kohoutek, kterým se pára pouští, která tak prudce vyrazila, že mu celý obličej i ruce opařila a on odněšen býti musel. Že se ti oni neodhodlaní, zvlášť pak čtenáři kterýchsi listů posměchem odstrašiti dali od přijetí sv. svátostí, nelze ovšem tajiti. Ale nesmí také zamlčeno býti, že sv. missie vykonala na osadě věci po tu dobu neslýchané, nevidané. Což hojně odplatiti račíž všemohoucí Pán bezpříkladné obětavosti ctihodných otců missionářů.

A. Š.

Z Písečné, dne 30. června 1877.

(Oslava bisk. jubilea sv. Otce.)

Vzácnými milostmi obdařiti račil všemohoucí Pán našeho sv. Otce papeže Pia IX. v jeho kříži, v němž slavné vítězí. Mezi těmi zvlášť významné jest 50leté jubileum biskupské téhož sv. Otce, pročež slušno a spravedlivě bylo, že se po katolickém světě toto jubileum všemožně oslavovalo. I u nás v Písečné se toto jubileum slavilo důstojně a žádám, ač opožděně, aby „Blahověst“ tuto oslavu téhož jubilea na zbožnou památku tiskem uveřejnil. — S věže chrámové vlál přes 8 metrů dlouhý, žlutobílý prapor. Hlavní dvěře chrámové ozdobeny byly chvojovou, kvítím propletenou branou, nad níž nacházel se nápis v zlaté a modré barvě: „HospoDIn Chraň jubILujÍCÍho sVatého otCe Pia: at kříž s kříže Vítězí V kříži na zeMI! Tolikéž na dveřích farní budovy nalezala se chvojová, kvítím vykrášená brána, nad níž mezi dvěma praporečkama papežské barvy pod biskupskými insigniemi ve věnci čísti bylo nápis: TrInus In jubILeo pontIfeX roManus perseVeret fortIs Contra saeVa jaCuLa DIaboLI!“ t. j. Tříkrát jubilovaný nejvyšší kněz římský trvej v síle proti lýtým šípům ďablovým. Dvěře pak hlavního pokoje v horním poschodí vkusně upraveny byly chvojím a nápisem: „sLáVa, že bIskupský náMěstek osLaVuje sLáVu sVatého OtCe zDe V Písečné!“ Z nápisu tohoto viděti, že b. vikář, zasloužilý farář Týništský, vd. p. Antonín Skokan sem zavítal po své doma vykonané slavnosti, aby zde kanonickou visitaci konal, čímž zdejší slavnost nemálo získala. Chrámček Boží vnitř blízkami tak byl opatřen, že se příjemnému háji podobal. Dopoledne v neděli po Božím Těle dne 3. června byly služby Boží v slavném pořádku konány, při čemž po kostele 56 voskovic svítilo: — V kázání byla probrána práva papežská: na čem se zakládají, a jaká jsou? — Při zpívané mši sv. se vyznamenal hudbou zdejší řídící učitel a ředitel kůru, pan Václav Roštlapil, který již od r. 1836 zde

varhanickou službu každodenně bedlivě zastává, a vůbec již 53 leta pilně chrámu Páně slouží. — Odpoledne byla zkouška z náboženství, před a po níž jmenovaný p. ředitel kůru zřídil s dítkami papežskou hymnu pokadě jinou, zpíval, při čemž se dítkám obrázky nákladem školy B. S. P. v Brně vydané, v značném počtu rozdaly. — Na to vystoupil vd. p. vikář na kazatelnu, a horlivě mluvě o sv. Otci porážel bludy a nájezdy protivníků pádnými slovy. Půl kostela bylo dětí ze 4 sem patřících škol, a ostatní část přeplnil valný zástup věřícího lidu; žeň byla hojná. Na to se říkaly litanie s modlitbami za blaho katol. církve vůbec a sv. Otce zvlášť, a ku konci bylo figurální Te Deum laudamus, po němž svátostním požehnáním se skončila slavnost chrámová, která, co církev trvá, nemá pamětníka. Při návratu z chrámu častováno bylo ve fáře 12 chudých a po večerním klekání osvětlena byla farní budova, což, poněvadž fara na návrší nad osadou a o sobě se nachází, a do čtverhranu stavěna jest, pěkný pohled poskytovalo. Že slavnost dobré ovečky rozjárla, a símě slova Božího v chrámu Páně v dobrou zemi padlo, dokázáno tím, že druhého dne starosta obce domácí poslal na faru poděkovací list, v němž svou nelíbenou radost nad vykonanou pobožností za sv. Otce vyjádřil a se vyslovil, že zůstati chtí věrnými dítkami sv. katolické církve. K závěrce projevil své potěšení pro milou památku, již bude mítí celá obec, že po novém, právě před tou nedělí dokonaném kamenném mostě jel poprvé vd. p. vikarius. — Chtěli sice nepřátelé církve katol. bít pastýře, aby se rozprchly ove stáda, chtěli, aby se lidé nerozehřáli pro svěcení jubilea sv. Otce; zatím tisícové putovali do Říma, a nebylo kostela, aby se tam nekonala slavnost jubilejní na důkaz, že mají lidé zdravý rozum, a nedají se unášeti jalovými frásami. Pokazili ovšem liberální štváči mnoho, a svedli lidi k osvědčením proti Římu, ale potřebí jest, — aby zjevna byla mnohých srdcí myšlení. A vskutku zjevila se myšlení mnohých srdcí, a až se proberou někdy ze svého nynějšího blouznění, hanbiti se budou za to, co učinili, „oni uzří, v koho bodli.“

J. Št. K.

Z Kutné Hory, v červnu 1877.

(Uvítání nejdůst. p. biskupa v klášteře.)

Na své visitační cestě v Kutné Hoře zavítal nejdůst. p. biskup kralohradecký do kláštera sv. panny Voršily k veliké radosti sester a žákyň, z nichžto jedna uvítala J. M. biskupskou slovy:

„Nejdůstojnější velepastýři, pane biskupe

náš! Buďtež nám vele vítáný! Dnes dočkalo se staroslavné město naše řídké slavnosti a nevšední radosti. — Již po drahnou dobu nebylo mu dopráno těšiti se z příchodu vrchního pastýře svého. Jako země vyprahlá dlouho trvajícím suchem dychtí po občerstvujícím dešti, tak i srdce obyvatelů našeho města rodného touží mocně, by již zarosena byla milostí Boží a obohacena dary Ducha sv., jenž na modlitbu Vaší biskupské Milosti s nebes výšin sestoupí do duší našich. Víáme Vaší biskupskou Milost jako svého velekněze, jenž každodenně při nejdražší oběti činí za nás Bohu zbožnou vzpomínku. Víáme Vás nejdůstojnější pane biskupe jako otce svého milého a pečlivého o naši spásu věčnou, vítáme Vás jako svého vrchního pastýře, jenž přišel potěšit oveček svých a připravit jim výbornou pastvu duchovní. Příchod Vaší biskupské Milosti oživí naše katolické vědomí a víru v srdcích našich, k jejíž zničení se spikly doby naše neblahé. Příchod Vás nejdůstojnější pane biskupe rozmnoží naši lásku k svaté matce církvi, jež nikdy neopouští dítek svých neustále jim skýtajíc hojnost milostí z pokladu Kristova. Zvláště nám dítkám ve škole církve ještě nedospělým přináší příchod Vaší biskupské Milosti veliký užitek. Símě sv. náboženství jest sice zaseto v mladistvá srdce naše, ale potřebuje vláhy nebeské, by se ujalo a ovoce vydalo; — víra sice vstípena jest v srdce naše, ale podobá se útlému stromku potřebujícímu podpory; — základ života křesťanského vložen jest již v nitro naše, ale potřebuje nadpřirozeného posílení s nebes, bez něhož bychom nemohli setrvatí v dobrém až do konce. Nuže! všechny tyto naše duchovní potřeby ukojí Duch sv., jenž modlitbou Vaší biskupské Milosti a vzkládáním Vašich posvěcených rukou nám bude udělen. Víáme tedy Vaší biskupskou Milost jako velikého dobrodince svého. Kéž Bůh milostivý udělí Vaší biskupské Milosti hojných sil k vykonání díla věčné pro nás památného.“

Vrchní velepastýř náš blahosklonně přijal slova mladistvé řečnice, přál jí a všem žákyňm všeho dobrého a prohlédnuv si klášter a spokojenost všeobecnou projeviv žehnal sestrám a žákyňm a potěšil všechny slibem, že jich na modlitbách vždy pamětliv bude. Návštěva tato vелеvzácná utkví na vždy v paměti sester i žáček. D.

KRONIKA.

Z Prahy. J. M. nejdůst. p. biskup Jop-penský, světící biskup Pražský Karel Frant.

Prucha bude letošním čekatelům hodnosti kněžské udělen v seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora ve středu dne 11. července *podjáhensství*, v pátek dne 13. t. m. *jáhensství* vždy v 8 h. ráno, v neděli pak, d. 15. t. m. v metrop. chrámě u sv. Víta *kněžství* tolikéž v 8 hodin ráno. U večer před každým tímto svěcením bude mítí nejdůst. pan světitel k svěcencům řeč v domácí kapli arcib. semináře.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 6—9. července v Emausích, od 10—13. t. m. u M. P. Vítězné (u býv. Karlemelánů) na Malé straně, od 14—17. u Voršilek.

— Farní chrám u sv. Jiljí (u Dominikánů) se uvnitř opravuje. Za tou příčinou nejsou v něm nyní služby Boží. Processí, které z téhož chrámu Páně každoročně v prvních dnech měsíce července na Sv. Horu u Příbrami odchází, vyšlo letos z kostela sv. Klementa v pondělí d. 2. t. m. po mši sv., kteráž se o 4. hod. ranní sloužila. — Též kostel sv. Václava v c. k. zemské trestnici opravuje se a sice hlavní oltář a celé presbyterium. Služby Boží konají se tam prozatím u pobočních oltářů.

— Ze Staré Boleslavi. Hlavní pout t. j. schůze průvodů z různých stran k vykonání pobožnosti u milostného obrazu Matky Boží, bude se dle občanského kalendáře zde konati příští neděli d. 8. t. m., ačkoliv se dle církevního chrámová pobožnost jako všude jinde již min. neděli v den Navštívení Marie P. slavila. Jednotlivci putují sem denně, jednotlivé průvody každou neděli a svátek.

— Od Hradce Králové. Dne 2. července uplynulo 100 let od založení býv. kláštera Minoritského a chrámu Páně u sv. Anny na *Kuklenách*. Téhož dne po slavných službách Božích sešli se zástupcové farnosti a usnesli se na tom, že oslaví tuto 100letou památku obnovením postranního oltáře Bolesné Matky Boží ve svém farním kostele, na kterýžto oltář nový obraz věnován byl u příležitosti zlaté svatby d. 28. května tam konané, o čemž v č. 18. „*Blah.*“ t. r. zmínka se stala. Na uhrazení výloh skládají četní dobrodinci hojné příspěvky s přáním, aby jako obraz se líbí, i obnovení oltáře pěkné bylo. Dotčená práce svěřena jest mistru pozlacovačskému p. Hallovi z Prahy s tou podmínkou, aby do výroční pouti d. 29. července hotov byl, v kterýžto den obraz a oltář posvěcen býti má.

Z Říma. Dne 16. srpna započal sv. Otec 32. rok svého papežování. Téhož dne sloužil

jako obyčejně o 6. hod. mši sv., a později přijal blahopřání hodnostářů duchovních i světských, zejména zástupců cizích mocností. Státní sekretář Mons. Simeoni projevil vroucné přání všech přítomných, aby sv. Otec den ten (zvolení svého za papeže) ještě často slaviti mohl, načež mu papež žertovně odpověděl řka, že řečník se shoduje s tím Maďarem, který sv. Otci přál, aby se dočkal ještě 50letého jubilea kardinálského.

Paběrky.

8. Obrázek z duchovní správy. (Dokončení.)

Starý Douša byl nejen nevěrec, nýbrž i vůbec známý tupitel křesťanské víry; vše chtěl opravovat, reformovat; nic nebylo mu po chuti. Ač jsem byl záhy o něm zprávy obdržel a všeho styku s ním se chránil, ba každé příležitosti setkání se vyhýbal, na skytla se mi brzo sama. Starý Douša byl vdovcem; zbožná jeho manželka zanechala mu pět dětí, z nichž jen nejmladší Václav a Anička zůstaly mu na živu.

Anička, hodné to děvčátko, měla jíti poprvé k sv. přijímání a poněvadž na osadě ohlášena byla generální visitace a sv. birmování, hlásil se i Václav Doušův, by zapísán byl do počtu birmovanců. Starý Douša zakázal svým dětem plnění křesťanských povinností, ba vyjádřil se k nim o sv. sváto-stech tak opovržlivě, že dětská věřící mysl nad tím užasla.

Těžké to postavení pro nezkušeného, mladého kněze, přijdou-li dítky na vlastního otce žalovat! Václav neměl chodit na přípravná cvičení k sv. birmování — leč Václav nedbaje zákazu chodil velmi pilně a bedlivě každému slovu naslouchal. Anička neměla chodit do školy po celý čas, co se budou dítky připravovat k sv. přijímání. Bojíc se přísného trestu zůstávala sice ráno nějaký čas doma; pak ale vytratila se nepozorovaně ze statku, po desáté čekávala obyčejně na mne u hřbitovní zdi a kráčela za mnou do školy — na společnou přípravu. V učení nad ní nebylo. Ač jsem sobě v té době několikrát přál, bych mohl s Doušou upřímné slovo promluvit, nepodařilo se mi; starý Douša z daleka se mi vyhýbal.

Jednoho dne jda z procházky hlubokým úvozem, potkám — Doušu; nebylo vyhnutí. Bez rozpaků ho zastavím a ač se již nepamatují, co vše jsme spolu hovořili, přece z dopisu, jež mi starý Douša po zmíněné rozmluvě poslal a který jsem si na památku

uschoval, vysvítá, že nemluvil jsem marně, neboť slibu, že nikdy více nedá svým dětem pohoršení, skutečně dostál.

První sv. přijímání dítek bývá na venkově velkou slavností; nejen děti nýbrž i rodiče těší se na týž den a v některých krajinách jest krásným obyčejem, že s dětmi i otcové k stolu Páně přistupují. Tak bylo i na osadě K. V sobotu ráno šly k sv. zpovědi školní dívky, odpoledne přišli jich otcové; Douša mi vzkázal, že nepřijde. Když jsem se později s ním setkal, tázal se mne, zdali mi Anička ono poselství vyřídila? „Bohužel!“ odpovídám na otázku a spolu dokládám: „Což pak vy již nikdy k stolu Páně nepřistoupíte?“

„Nikdy!“ odvětlí zhurta tázaný.

„A což, až vaše silné tělo zeslábne, až bez pomoci ležeti budete na lůžku smrtelném ani pak nebudete žádati o nebeskou mannu, oposilu na dalekou cestu do věčnosti?“

„Ba že nebudu“ odpovídá urputně starý Douša, „to si dobře pamatujte velebníčku — ba že nebudu a kdybych snad chtěl tak jednou učinit, pak ať se udusím dříve nežli té vaší nebeské manny okusím.“

Zdělil jsem se té řeči neslýchané, starý Douša nezdál se mi býti člověkem, nýbrž ďasem. — A týž Douša že leží dnes na bolestném lůžku? — Já že bych ještě mohl trpícího potěšit, ztraceného vytrhnout z jícnu věčné propasti?

Dojeli jsme; všecek zimou zkrhlý vcházím do světnice k Doušovům. Světnice byla dřevěná a dost úhledná, ale po kříži, obrázku nikde ani stopy. Douša toho netrpěl a kdykoli Václav aneb Anička nějaký obrázek na stěnu pověsili, museli jej okamžitě odstranit.

V pravo ode dveří stála velká kachlová kamna, jež teplem jen jen sálala; nedaleko kamen nalezala se postel nemocného, u níž celá uplakaná Anička klečela a se modlila. V koutě levém stál velký dřevěný svícen, na němž louč čoudic jen temně hořela. Nemocný ležel v spoustě peřin, že nebylo lze ani ho spatřiti. Usednu blíže postele a chtěje sobě trochu oddechnouti dím Václavovi, by nemocného nebudil. Leč v době kratičké popadl starého Doušu kašel tak prudký, že chroptaje a lapaje vzduch s namáháním na lůžku se povztyčil a mne spatřil. To silné mužné tělo bylo mdlé, slabé; to jiskrné oko zářilo jen matně; červenost na tváři ustoupila smrtelné bledosti.

Podám nemocnému ruku a ptám se ho na zdraví; zda-li poslal pro lékaře. — Douša ukazuje rukou na Václava chce promluvit... leč křečovitý kašel uchvátil ho tak, že nemocný slabostí klesl do podušek zpět. Ledva že kašel pominul, započínám rozhovor znovu; nemocný jen úkradkem na mne pohlíží a časem dává na jevo hlavou, že se mnou nesouhlasí; ba již se ode mne odvrátil. Tu počne Anička slabým hláskem zpívati známou:

„Jest-li trpké zkormucuje
protivenství srdce mé —“

Douša naslouchá bedlivě; po každé sloce snaží se na loži vzpřímiti se, ale nadarmo. Po malé přestávce zanotuje Anička: „Mé jsi potěšení, můj Ježíši!“ Smrtelný zápas nemocného stává se každým okamžikem prudším a chrapot mění se v hlasité sténání. Konečně vydere se z prsou hluboký vzdech: „Můj Ježíši, můj Ježíši! — Ach, ach, odpustíš? — Ne? — Ach odpusť, smiluj se.“ Oko Doušovo topí se v slzách, jeho ruce zvedají se prosebně k nebesům a pravice snaží se čelo poznamenati sv. křížem.

Po chvíli pokynul mi nemocný rukou, bych přistoupil blíže a levicí ukazoval ke dveřím. Vyrozuměv, čeho si Douša přeje, radím přítomným, by na okamžik odešli ze světnice.

Po dlouhém křečovitém kašli a chroptu zaslechnu konečné slova: „Já — bídný — hříšník — zpovídám . . .“ Nemeškaje vytáhnu z pláště stolu a vyslechnu dlouhou ale skroušenou zpověď kajícího hříšníka. A když jsem konečně prose nebesa za smilování a odpustění nemocnému rozhrěšení byl udělil, uchopil ruku, jež ho rozhrěšovala a libaje ji nechtěl jí ani pustiti. Byl to dojemný pohled na člověka, který stojí již na prahu věčnosti a kalným zrakem zíraje v dávnou minulost prosí za milost a leta chtěl by změnit v minuty. — I nemeškám, bych co nejdříve nemocného nejsvětější Svátostí oltární na dalekou cestu posilnil. Povož stál dosud pohotově a za hodinu byl jsem, zase zpět. Vyřikav předepsané modlitby, беру do ruky Tělo Páně a slovy: „Přijmi bratře na cestu pokrm Těla Pána našeho Ježíše Krista, který tebe ochraň před nepřitelem zlým a doprovod tě do života věčného“ podávám nemocnému nebeský chleb. Starý Douša otvírá ústa, již již chce přijmouti Tělo Páně, leč v tom zachrptí — hluboký vzdech — oko se zavírá, ústa se zamíkájí — dokonat. Dokonal neokusiv manny nebeské, již byl před rokem rouhavě pohlí. Bůh nebývá posmíván.

J. Ježek.

9. *Po žněch.*

Nebe nám je milostivo,
již se končí zase žnivo;
obilí již skoseno,
do stodol i svozeno.
Téměř všechny vlasti lány
Bohem hojně požeňnány.

Po nouzi už bude všudy
vždyť už nový chléb je tudy:
dej ó Bože milý sám,
ve zdraví ho požit nám!
Bratře, jho zas musíš nésti;
těžko robit, snadno jéztí! —

Jedna část je na zásevek,
druhá na chléb, na oděvek;
jinou zase chutě řed'
pro dělnictvo, pro čeledě.
Řádný rolník platí ranně
všelké potřeby i daně.

Mnohý smutně pak se dívá,
ano málo jemu zbývá;
předce z mála bude rád
knihy k čtení kupovat,
neboť ví, že pokrm duši,
jako tělu dávat sluší. —

Což již brachu, konec jesti?
Ještě něco musíš nésti:
Pán Bůh, jenž ti chleba dal,
chce, bys jemu vděky vzdal;
proto kousek z svého chleba
také chudině dát třeba.

Bůh ti žehná stonásobě,
začež opět velí tobě,
bysi chudým udělil
z toho, co ti nadělil.
Co kdo chudým uděluje,
Kristu Pánu prokazuje.

Žáden klásek ztracen není,
kdo tak dělí svoje jmění;
třeba v domě málo má,
požehnání Boží zná;
nebude mět v domě zmatku,
nepocítí nedostatku.

Z pol. J. B. P.

10. *Miluj vlast.*

Zem tu bratře miluj stále,
kde jsi prvně užířel světlo,
kde jsi trávil léta mladé,
kde ti první jaro květlo.

Budiž tobě povždy milá
střecha domku, toho stanu,
kde tě matka naučila
modliti se k Bohu, k Pánu.

Miluj bratře! vše co naše:
jazyk náš i mrav i víru;
vše to krásší nežli vaše,
kde jste koli všem ve míru.

Jako slunce zemi jasní,
lidu Bůh sám rozkazuje,
nechť co svoji matku vlastní
každý vlast svou zamiluje.

Kdo svou zemi v lásce nemá,
horší nežli dravec jesti;
neboť každá tvář i nemá
doupě s láskou své si pěstí.

Tudy bratře, Bůhť živý!
miluj vlasti víc než sebe;
nekocháš-li vlasti nivy
nedostoupíš nikdy nebe.

Z pol. J. B. P.

Literární oznamovatel.

— „*Františka Pravdy Sebrauě povídky pro lid.*“ Dílu II. sešit 14. Nákladem kněhk. I. L. Kobra v Praze. — Tamtéž: „*Stručný všeobecný slovník věcný.*“ (Malý slovník naučný.)“ Dílu IV. sešit 3. obsahuje slova: Japetus — Josiáš. „*Jih*“ od Prok. Chocholouška. S. 14—15.

— „*O osnovách učebných na různých školách od Komenského navržených.*“ Rozprávil Jan Lepař, ředitel c. k. českého ústavu ku vzdělání učitelů v Praze. Nákladem kněhtiskárny Rohlička a Sieverse. V Praze 1877. Str. 40. Cena 32 kr. Obsah; Úvod, Základní zásada učebná. Učivo. Škola materská. Škola obecná. Panmethoda. O škole latinské. O učebných knihách ve škole latinské. O hrách divadelních. O úkolech a zkouškách. O „pansofii“ a škole „pansofické.“ O akademii a kollegiu didaktickém. Kterak K. výklady své opravoval a zdokonaloval. Dodavek.

— „*Hlasy katol. spolku tiskového.*“ Rok 1877. Číslo 4.: „*První valný sjezd katolíků mocnářství Rakouského roku 1877.*“ Sestaveno dle stenografických zápisek s přehledným seznamem všech katol. spolků v Čechách. Str. 223. Cena 50 kr.

— „*Maria Regina.*“ Román z naší doby od Idy hraběnky Hahn-Hahnové. S povolením spisovatelky na český jazyk vzdělal *—* „*Zábavné bibliotéky*“ dílo 38. Vydavatel Pl. J.

Mathon v Brně (Petrov 4). Sešit 14—17., jímž celé dílo ukončeno. Připojena předmluva s podobiznou spisovatelky a její biografii.

— „Bibliotéka paedagogická.“ Sbírka spisův pro učitele, pěstouny, rodiče a pro vzdělavatele lidu vůbec. Svazek XXXV.: „*Historie abecedy a slabikáře.*“ — „*Navedení k učení čtení psaním.*“ Sepsal Jan Hrdý, učitel. Ve prospěch vdov a sirotkův po učitelích pražských. S mnohými vyobrazeními a lithogr. tabulkou azbuk. Str. 61 za 60 kr. — Svazek XXXVI.: „*Rady řidičím pěstounkám ve školách mateřských.*“ Sepsala M. Pace-Carpentierová. Na jazyk český volně přeložila Barbora Ledvínková, c. k. učitelka. Str. 70 za 60 kr. Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupece v Praze. — Tamtéž: „*Německo-české názvosloví při vyučování pracím ženským na školách obecných, měšťanských a průmyslových.*“ Péči „Pražské Budče“ sestavily učitelky průmyslové školy ženského výrobního spolku českého pomoci Fr. Špatného. Str. 32 kapes. formátu. Cena 10 kr.

— „*O povětrnosti*, jejíž činitelech a vlivu na rostlinstvo, jakož i pranostika povětrná.“ Podává Leopold Zeithammer, knížecí Schwarzenberský správce, činný úd rakouské společnosti meteorologické. S třemi kamenoryteckými tabulkami. Tisk a sklad F. Zdarsovy knihtiskárny v Budějovicích 1877. Str. 128. Cena 90 kr. — Spisovatel, zabývá se po více let skoumáním a pozorováním povětrnosti a řídící stanice pro pozorování meteorologická čili povětrní v Českém Krumlově a Třeboni, vypsál v této knížce vlivy a úkazy přírodní, na nichž nejvíce povětrnost a od té pak činnost a práce rolníková závisí, způsobem srozumitelným, pročez se tato jeho práce hodí pro každého pokročilejšího rolníka za příruční knížku a návod k dalšímu pozorování, při čemž ovšem neradno spouštět se pořekadla: Lidé dělají kalendáře, ale Pán Bůh popětrnost.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef Zimmermann, arcib. notář, děkan v Českém Brodě, spisovatel, dne 24. června (nar. v Tomicích 4. února 1804, vysv. 9. dubna 1829);
- p. Marian Vác. Komárek, vicerektor kol. piaristické v Benešově, dne 30. června (nar. v Pelhřimově 15. září 1805, vysv. 3. srpna 1834).

Ustanoveni jsou:

- p. Eduard Kohout, admin., za faráře v Milířích (Brand);
- p. Josef Böhm, far. v Čestíně, (diec. Kralohrad.), za faráře ve Svárově,

p. Josef Tangl, adm. in spir., za interkal. adm. v Chvalenicích;

p. Josef Kurka, koop. za admin., v Č. Brodě;

p. Frant. Řezníček, farář v Jazlovicích, vstoupil na stá. ý odpočinek.

Uprázdňená místa:

IV. kanonikát u Věch Svatých na hradě v Praze, od 15. června.

Jazlovice, fara patron. nábož. fondu, od 27. června.

Český Brod, děkanství patron. J. císa. král. Veličenstva, od 4. července.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Bartoloměj Pacht, b. notář, farář v Rynarci, dne 20. června (nar. v Strymilově 17. srpna 1808, vysv. 25. července 1833.)

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef Nittel, farář v Brzvanech, dne 29. června (nar. v Bukovině 27. ledna 1827, vysv. 25. července 1851);
- p. Jan Waldert, b. vikář, konsist. rada, děkan v Jesenicích, dne 2. července (nar. ve Wöhrungu 8. srpna 1811, vysvěcen 3. srpna 1834).

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. Egert, os. děkan v Strojeticích, jmenován správcem vikar. úřadu Jesenického;
- p. Frant. Šorejs, administrator, za faráře na Světlé;
- p. Ludvík Bendl, adm. v Brandově, za adm. in spir. v Hrušovanech;
- p. Frant. Rejman, admin. in spir., za interkal. admin. v Liběchově;
- p. Josef Jireš, kapl. v Opočně, za admin. v Brzvanech;
- p. Frant. Tschischka, kaplan, za administratora v Jesenicích;
- p. Josef Lexa, městský kaplan v Litoměřicích, za kaplana v Turnově;
- p. Vilém Hermsdorfer, kaplan v Mimoni, za měst. kapl. v Litoměřicích.

Milodar. Na dostavění metrop. chrámu sv. Vita v Praze: Alumnové b. klerik. semináře v Budějovicích 22 zl.

 Tímto číslem počíná II. půlletí „Blabověsta“ ročníku XXVII. (I. P. 1877). Číníme tedy uctivě pozvání ku předplacení v expedici t. l. na půlletí druhé, kdež i půlletí I. pro nové předplatitele na sklade jest.

Příští číslo vyjde dne 14. t. m.

Prosíme, aby nám nebyly zasílány dopisy, které již dříve uveřejněny byly v některém jiném časopise.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Na neděli IX. po Sv. Duchu.

(Promluva k studujícím nižšího gymnasia.)

Dnešní sv. evangelium poskytuje nám truchlivé divadlo, nebo vše, co může dojmouti a svatou hrůzou naplniti srdce, předstírá se tuto nám. Pán Ježíš stojí před námi; ale v jaké podobě? Z očí jeho, v nichž druhdy ustavičně poklid a pokoj nebeský zářil, kanou slzy, slzy hořkého žalů! Z úst jeho, která druhdy oplývala sladkou útěchou a nebeskou pravdou, ozývá se žaloba a náрек nad zaslepeností lidu Jerusalemského! A ruka jeho, ježto v štědrosti se otvírala, udělujíc požehnání všem, kdož u víře a důvěře k němu se utíkali, ruka tato trestá převrácenost a zlobu nešlechtníků. Jaké to bolestné divadlo! —

Když se přiblížil Ježíš k Jerusalemu, vida město plakal nad ním. Hle ten, jenž mnohých slzy stíral a mnohemu truchlícímu pravil: Neplač! — ten milostivý Spasitel sám nyní pláče. Plesání a jásot zástupu rozjařeného ozývá se vůkol něho, lid ho vlebí jakožto syna Davidova, provolává mu slavné Hosanna, dobrořečí mu a oslavuje ho; on pak sám, jenž jako král vjíždí do Jerusalema, pláče. Jsou to slzy svaté, jež nám hlásají ohavnost a zlobu hříchu všelikého. Každý z nás ví, že žádný vážný a moudrý muž nepláče, leč z důležité příčiny; rovněž i v dobách radosti zapuzují se veškeré slzy, jakož i v cizí záležitosti prolévají se slzy řidčeji, než kdy jde o vlastní důležitosti člověka. A ejhle, tu nepláče ani pouhý člověk, ani pouhý lidský mudrec, nýbrž pláče tu sám Syn Boží, pláče uprostřed plesajícího a slávu mu provolávajícího zástupu. Nepláče nad sebou, ale pláče nad jinými. Jaká to musí

býti veliká a důležitá příčina, že srdcem Syna Božího hnula a k pláči ho přinutila! Nuže proč pláče Kristus, Syn Boží? Snad proto, že v blízké budoucnosti okem vševedoucím předvídá místo královské koruny trnovou, místo trůnu kříž, místo slávy a radosti potupu a bolest? Že proto slzy neprolíval, nasvědčuje sám, an praví k ženám Jerusalemským: Neplačtež nade mnou, ale plačtež nad sebou a nad syny svými! Co svět štěstím nazývá, toho Pán nikdy nehledal. On zajisté přišel, aby vzal vinu naši na sebe, aby ji nesl a shladil v boji a utrpení poslušenstvím až k smrti. Do svého přišel, a svoji nepřijali ho: kázal a hlásal pravdu Boží po tři léta, a neuvěřili v něho; napomínal a káral, a neuposlechli ho; všecek se jim obětoval, a pohrdli jím. Na tuto převrácenost a zlobu patří Kristus Pán a zároveň i na zkázu z ní plynoucí, a tato se dotýká bolestně srdce jeho a pudí až k slzám jeho oko laskavé. Hřích tedy, převrácenost a zatvrzelost lidu jest příčinou, pro kterou pláče P. Ježíš. Jak tedy ohavný a záhubný jest všeliký hřích, ježto Syn Boží, Pán a Spasitel náš, nad ním pláče a proň hořké slzy cedí. Ejhle, j. m., když ty drahý čas trávíš v hříšných choutkách, když raduješ se z nečistých rozkoší, když chvátáš spošetilou a hříšnou marností do své záhuby, milovník a přítel duše tvé Kristus Ježíš pláče nad tebou. Když ty chtěje přízeň a přátelství lidí zachovati, přátelství Boží zamítáš; když k hříchu svoluješ a Boha hněváš, abysi člověka nerozhněval — víť Kristus Pán, že se ti toto marné přátelství náhle v nepřítelství promění, že ten, jemuž k vůli jsi hřešil, jako nepřítel proti tobě se obrátí; víť, že po marných rozkoších soužení se na tebe povalí;

vít on, že krátkou radost a hříšnou rozkoš věčně žalost a trápení neskonale postihne — a proto naříká až posud ika: Běda lidu hříšnému, lidu obtíženému nepravostí.

Pán pláče nad Jerusalemem, nade hříchy a nepravostmi jeho obyvatelů. Slzy ty neučí nás toliko poznávati zlobu všelikého hříchu; nýbrž učí nás také plakati nad hříchy našimi. Pláčící P. Ježíš vyzývá nás, abychom plakali nad sebou a nad hříchy svými. Pláčící člověk pohne vždy námi, vidouce slzy jeho nemůžeme se přemoci, aby nebylo srdce naše dojata. Kdož toho nezkusil? Je-li pak ten, jenž pláče, náš příbuzný, je-li dokonce náš otec aneb naše matka — toť dojmá nedolatelně srdce naše. A což teprve, pláčeli otec nebo matka nad synem, a vidí-li on, jak truchlí a naříkají nad ním — neměl by takovýto syn srdce lidské v těle svém, kdyby se neobměkčil a neplakal spolu nad nezdárností svou. Avšak viz, j. m., Božského Vykupitele, jest on více než otec a matka, a ejhle on pláče nad hříchy Jerusalemských, nad hříchy veškerého světa, nad hříchy i tvými — a ty bys nechtěl se obměkčiti a v lítosti oplakávati hříchy své? Běda nám, jestliže ani slzy Pána Ježíše nepohnou nás k žalu a lítosti nad hříchy našimi! Od té doby, co pádem člověka stala se země údolím slzavým, prolévá se mnoho slz od kolébky až k hrobu. Ale jak rozdílné jsou slzy, které se na zemi cedí! Jsou slzy marnomyslnosti, slzy svéhlavosti a slzy zoufalství, které cedí nedůvěřlivý a bezbožný, chtě úlevy zjednati srdci, když ho svět sklamal, když v něm žádné naděje, žádné útěchy více nenalezá. Slzy ty jsou hříšné, neboť pocházejí z duše Bohu a nebi odcizené a v prach země pohřížené. Jsou také slzy příliš citlivého srdce, když i z malicherné příčiny hned oko se kalí a slzou roší. Slzy tyto jsou nedůstojné křesťana, jemuž svítí světlo víry nebeské, učíc ho ve všech případech života povážlivosti a statečnosti. Jsou dále slzy zármutku, jež se prolévají pro zmařenou naději, pro nějakou nehodu, pro ztrátu miláčků. To jsou slzy přirozené. Jsou konečně slzy želu a lítosti, slzy, které se proudí z vroucí lásky k Bohu a z bolesti nad hříchy láskou tou způsobené. Takové slzy cedil David, když mu Nathan ve jménu Hospodinově předstíral hřích jeho. Slzy takové prolévala u nohou Páně pláčící Magdalena, kteréž bylo mnoho odpustěno, poněvadž mnoho milovala. Slzy takové cedil Petr, když zapřel Mistra a pohledem milovaného Mistra proniknut byl v duši své. Slzy tyto

přirovnává sv. Augustin k posvěcující vodě křtu svatého. To zajisté jsou požehnané slzy, jichžto hříšník nikdy nemůže dosti prolévat, jimižto shlazuje vinu a trest hříchu, smíruje Boha, krotí hněv jeho a dochází smilování a milosrdenství Páně zde i na věčnosti, a takto se stává podobným Pánu pláčícímu nad Jerusalemem, jenž nemaje vlastních hříchů, slzel nad hříchy lidu. — A protož, j. m., nešetři slz, následuj Mistra nebeského a uč se od něho, a jako on plakal nad hříchy Jerusalemských, plač i ty nad hříchy svými. Pláčeš-li nad nehodou časnou, nad ztrátou pozemskou aneb nad tísní života, pak jsou slzy tvé slzy pouze světské, aniž pozdvihnou mysl tvou k nebesům; ale slzíš-li nad hříchy svými, pak se promění slzy tyto brzy v slzy radosti. A proto volej často se sv. Augustinem: Uděl mi, o Bože můj, daru slz, jakož jsi udělil otcům našim, abych po celý čas života svého plakal nad hříchy svými. Dejž, aby neuhasitelný pramen povstal ve mně, jímž by hříchové a nepravosti mé smyty byly.

P. Ježíš pláče. Lkající Pán učí nás plakati netoliko nad hříchy našimi, nýbrž také nade hříchy a strastmi bližního. Nad městem Jerusalemem a nad jeho obyvateli plakal P. Ježíš, že neuvěřili v něho, Mesiáše od Boha poslaného a zatvrzelostí svou ve vlastní spěli zkázu — nevěra tato pohнула ho k pláči a k nářku. Svaté to byly slzy, slzy nejčistší lásky, kteráž nehledá sebe, nýbrž spásu jiných, kteráž toliko ctnost a spravedlnost má na zřeteli — a když zloba a zatvrzelost odporuje, tu truchlí, naříká a pláče. Slzy jsou to lásky Božské, anaž v smilování všem otvírá studnici milosrdenství a milosti; ale v spravedlnosti také zavírá ji všem, kdož milují svět více nežli Boha, a nemohouc odvrátiti od nich zkázu, truchlí a pláče nad nimi.

A takovéto slzy prolívej i ty, j. m.! Když spatříš bratra svého v hříchu a nepravosti, a vidíš, že nepomáhá žádné napomínání, žádná prosba, žádné laskavé pokárání — tu věnuj nešťastnému slzu soustrastné bolesti. K takovým slzám zavazuje tě pravá láska k Bohu, jenž hříchy bývá urážen a na jehož uražení duše jej milující bez bolesti hleděti nemůže; k takovým slzám zavazuje tě pravá láska bratrská, kteráž nemůže netečně patřiti, jak spolubratr nepravostí se poskvrňuje a v časnou i věčnou zkázu se vrhá. Za takové slzy nemáš se styděti, ony jsou hodny křesťana, neb jsou to slzy lásky a útrpnosti svaté, kteréž cedil

sám Božský Vykupitel, které Bůh čítá s nebes, žehná a odplácí radostí neskončenou. A proto rceme se žalmistou: Kdo dá očím našim vody, ó Pane! abychom dosti oplakávali zkázu hříchů svých a přestupků bližního? Tvé slzy, ó Pane, nechť pohnou srdcem naším a obměkčí je a vyvodí z očí našich prameny vod, jimiž bychom hodně oplakávající hříchy, došli u tebe milosrdenství a smilování. Amen.

† *Dr. Jan Marek,*
kanovník Kralohradecký.

Pouť do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

4. Terst.

Okolo hodiny deváté vyjeli jsme z Postojny. Večer byl krásný, tak že jsme vškolní krajinu dosti daleko přehlédnouti mohli. Avšak jak smutný to pohled! Pohoří krašské záleží tuto z bílého vápence a poskytuje již za dne, jak jsme později seznali, smutný pohled. Za šera večerního podobá se přímo spustlému hřbitovu. Málo kde viděti strom neb zelení. Všude větší menší balvany vápence, jakoby to byly vyvrácené náhrobky! K tomu ještě ty ochranné zdi, které se vedle železniční trati táhnou, činí pohled ten ještě smutnějším.

Než čím smutnější byla cesta pohořím krašským, tím radostněji zvolal každý blíž Nabreziny: Moře, moře! a brzy na to: Terst! — Ano v pravo modralo se moře, a před námi v dálce — jakoby tisícera světélka po moři plavala — Terst. Bylo okolo jedenácté hodiny v noci, když jsme do Terstu přijeli. Hostince byly přeplněny. Nezbyvalo nám, než spokojiti se s noclehem v soukromém bytu, a to v pátém až poschodí. Avšak jaký to nocleh! Na dvou postelích, ovšem jedna z nich byla dle vláského způsobu dosti široká, muselo se nás sténati pět, a za to každý platil 2 zl. r. č.

Všecko namítání že je to mnoho, ostalo marným. Vše odraženo výmluvou, že jsme neměli v postelích žádné „bestie.“ Když však jsme ráno od jiných poutníků slyšeli, že museli až do rána po ulicích blouditi, a ráno u kašen se mýti, byli jsme ještě rádi, že jsme mohli za dva zlaté alespoň údy své na několik hodin na posteli protáhnouti. —

Když jsme ve Vídni v kanceláři pana Schrökla lístky do Říma kupovali, pravili jsme, že bychom rádi z Terstu do Benátek po moři jeli. To však se mělo teprv v Ter-

stu vyjednati. Nebude prý to státi mnoho. Avšak stálo nás to dosti mnoho. Předně museli jsme cestu z Terstu do Benátek, kterou jsme již po železnici měli zaplacenou, poznovu platiti. Stálo to 6 zl. r. č. K vůli tomu poslali jsme svá zavazadla z Vídně pouze do Terstu, a tu byl nám kufr vyměněn, což nám nejen nemalých starostí působilo, nýbrž i kolleagu K. o zaplacený již výlet do Miramare připravilo. Konečně pak museli jsme se i v Benátkách opět o celý den déle zdržeti. Nebo z Terstu museli jsme zavazadla zase dále do Benátek poslati — a tu na ně pak celý den čekati!

Z toho však vzali jsme si poučení, které tuto i laskavým čtenářům dáváme, poučení totiž, že člověk na dlouhou cestu nemá bráti než to, čeho nejnutněji potřebuje, a to hledět dáti do kufříků, které by se do příhradek ve vozích železničních, anebo pod sedadla vešly. Kufříky takové nesmí býti nad 25 centimetrů vysoké. Tím uspoří se času i peněz; nebo čas jest na cestě dražší nežli peníze. Zkušenost tato také za něco stojí.

Dle programu měli jsme z Terstu do Benátek odjeti teprv v 9 hodin večer. Zbýval nám tudíž skoro celý den k obhlédání Terstu. Především spěcháme, abychom si zaopatřili lístky na loď do Benátek. Na to ubírali jsme se k přístavu, abychom shledli moře z blízka. Ulice k nábreží vedoucí jsou široké a čisté, domy zvláště na nábreží vysoké a nádherné. Nábreží samo velkými kamennými čtverhrany dlážděno a jaký to život cílý na nábreží u přístavu panuje! Všude viděti, že Terst jest znamenité město obchodní. Jižní ovoce, jako pomoranče byly zde mnohem lacinější nežli v Římě a Neapoli. Pro množství lodí nebylo z počátku ani moře viděti. Na sta stožárů pnulo se k obloze jako nějaký les, a mezi nimi jako v továrním městě množství komínů parníků. Nemohli jsme odolati touze, abychom tyto mořské velikány z blízka si prohlédli. Najali jsme tedy loďku, bychom přístav shlédli. Voda mořská, která z dálky modře vypadá, má z blízka barvu zazelenalou, a na počátku přístavu nebyla příliš čistá. Mořská tráva, kůra pomorančová a jiné odpadky z lodí ji kalily. Čím však dále od břehu, tím byla jasnější a čistější. — Dojeli jsme až k majáku. Maják ten podobá se silnému sloupu, jest sto deset střeoviců vysoký a má 16 střeoviců v průměru. Hořejší část jeho, tu, kde asi při našich věžích bývá příbytek hlásného, jest na všechny strany zasklená a uvnitř pohybuje se do kola mohutný dutý válec sestavený z čistě hlazeného skla, duť něhož se zavěšují svítilny různých barev,

aby tak za tmavé noci vzdáleným lodím byly znamením.

Pohled z majáku na Terst jest překrásný. Krajina okolo Terstu jest sice neúrodná, avšak město samo má krásnou polohu. Na nábreží, jak již řečeno, nalezájí se krásné velké domy. V blízkém okolí na vrších bělají se v zelení (ovšem že uměle založeném) četné letohrádky. V levo viděti krásný zámek Miramare, a v pravo jakoby z moře vyrůstala Pirana a Capo d'Istria a za nimi vysoké po-hoří. — Na zpáteční cestě připravil nám lodník, který nás vezl, zvláštní překvapení. Proti nám jel totiž nový parník na zkoušku do moře. Byl v plném letu. Vlny, které kola jeho dělala, byly veliké. Náš lodník zavesoval přímo do těchto vln, a díval se se zalíbením na to, jak se budeme děsiti, až lodička naše vzhůru a dolů bude zmítána. Marné bylo naše napomínání. Pustil veslo, a dal se nám do smíchu. Jemu jest ovšem moře domovem, nám však nebyl žert ten valně vítaným. —

Na odpoledne byl určen výlet do *Miramare*. Miramare jest krásný zámek nešťastného císaře Maxmiliána a jeho snad ještě nešťastnější choti Charloty.

Sotva že jsme od břehu odrazili, sestavilo se několik hudebníků a první píseň jejich byla: Kde domov můj! Hej Slované! a brzy na to následoval: Naprej. Že jsme byli mile překvapeni, dá se mysliti. Asi za půl hodiny byli jsme v Miramare. Zámek není příliš veliký, ale velmi vkusně zařízen. Vše jest prý tak, jak bylo za živobytí arcivévody Maxmiliána. Zámek zdá se jakoby z moře vyrůstal. Jest totiž vystaven na skalínách z moře vyčnívajících, a za ním a nad ním táhne se překrásná zahrada, odkudž jest přetučšený pohled na moře. — Síně v zámku jsou velmi nádherně upraveny, každá v jiném způsobu. Avšak ani nádherná síně s podobiznami vládařů, kteří tento zámek navštívili, ani síně dle čínského způsobu, ani pokoj kajutě Navary podobný nedojal mne tak jako jednoduchý obraz v ložnici.

Nad jednou postelí císařských manželů visela v jednoduchém, avšak vkusném rámci kaligraficky napsaná modlitba: „Angele Dei, qui custos es mei,“ t. j. „Anděle Boží strážce můj“, nad druhou: „Ave Maria“, „Zdrávas Maria“, u prostřed však mezi oběma v jednoduchém pozlaceném rámci kollarovaná ocelorytina, představující kladení těla Páně do hrobu. — Tu pomyslí jsem si v duchu: Doprovázela-li Tě vždy, šlechtitný princí na lůžko Tvé myšlénka, že tak jako tuto kladou tělo Páně do hrobu, tak i jednou budou

klásti tělo tvé; bral-li jsi vždy, když jsi na lůžko se ubíral, útočiště k Marii Panně a andělu strážci, pak zajisté i smrt Tvá byla jen přechodem k lepšímu životu. — Odpověď blaze!

Hlas zvonku z lodě zaznívající vyzýval nás k návratu. — Poněvadž jsme do Terstu dosti časně se navrátili, spěchali jsme navštívit ještě arsenál, který se dosti daleko za městem nalezá. Ovšem starší páni z naší společnosti nechtěli s tím jaksi souhlasiti. Jím se zdála cesta obtížnou. Avšak na cestách platí více než kde jinde přísloví, že čas jsou peníze. — Bylo již k šesté hodině. Přestane prý se již pracovati, tak nám i jiní lidé pravili. Avšak i tím nedali jsme se zdržeti, a nelitovali jsme toho. V arsenálu dodělávala se právě loď Argo, která měla za několik dní u přítomnosti rakouských říšských poslanců na moře býti spuštěna. Viděli jsme i přístroje, kterými se kotle a pární stroje do lodí vpravují. Shledli jsme i konstrukci lodí šroubových a viděli, v jakých místnostech se porouchané lodě spravují a natírají. — Zpáteční pak cesta vedla nás ku katedrálnímu chrámu svat. Guista. Kostel ten má patero lodí, ve dvou z nich nalezájí se krásné staré fresky Pána Ježíše a Marie Panny. Vedle chrámu nalezá se stará zvonice, která těsně ku kostelu přilehá a stojí na místě, kdež stával druhdy starý pohanský chrám, z něhož se ještě dva sloupy zachovaly. Od kostela tohoto jest překrásná vyhlídka na moře. Než co pravím od kostela! Jsou-li hlavní dveře kostelní otevřeny, jest i od hlavního oltáře překrásná vyhlídka přímo na moře, tak že když kněz od oltáře s nejsvětější Svátostí požehnání dává, žehná nejen lidu v chrámě přítomnému, nýbrž i těm lodím a lidem na moři.

Od katedrálního chrámu vedla nás cesta úzkými a nečistými uličkami dolů do města. Nikdy bych se byl nenadál, že v městě, jehožto širokým ulicím krásně dlážděným a nádherným domům jsem se obdivoval, že v městě tom naleznou takovou protivu. Pražské židovské město jest jen slabým obrazem té nečistoty a špíny v těchto uličkách. Přicházelo mi, jako by se byli všickni nájemníci na ulici vystěhovali. Člověk musel dáti pozor, aby přes to množství žebrajících a na ulici se hemžících dětí neklopýtl. Štěstí, že cesta tato dlouho netrvala a že jsme museli chtít nechtíc spěchat. Nebo odjezd z Terstu do Benátek byl na 9. hodinu ustanoven, a již bylo po sedmé. Museli jsme tedy spěchat, bychom loď nezameškali.

5. Z Terstu do Benátek.

Dříve než jsme se nadáli přiblížila se devátá hodina, čas odjezdu do Benátek. — Poutníci a výletníci, kteří se byli po městě rozprchli, sešli se opět na lodi. Ovšem ne všickni. Mnozí totiž jeli do Říma přímo po železnici, druzí přes Ankonu a opět jiní měli odjeti až v 11 hodin v noci. Nicméně však byl „Stambul,“ loď, která nás vezla, skoro až přeplněn. — Nežli jsme přístav opustili, byl Stambul bengalským ohněm rozličných barev osvětlen. Pohled při osvětlení tomto na vřkolní lodě v přístavu a na to množství lidí na nábřeží byl věru okouzlující. Dáno znamení k odjezdu. Ještě jednou pohlédli jsme na Terst, a kola párníku počala pracovati. Večer byl krásný a dosti teplý. Brzy se nám počal ztráceti Terst z obzoru, viděli jsme jen ještě maják. Loď zanechávala za sebou širokou cestu, jako brázdu.

Vše ostalo na palubě. Z počátku zadumali jsme se v tento neobyčejný pohled na moře, brzy ale zavzněl na palubě český zpěv a Češi počali se jako v klubko svínovati a vesele propěvovati. Avšak i tělo žádalo své. Včera jsme si valně neodpočinuli a nyní blížila se pomalupůlnoc. — V pravo na západní straně počala se zatím, jakoby z moře vyrůstala, pozdvihovati černá mračna, brzo počalo se i blýskati. Avšak právě tento krásný pohled, kde se zdálo, že blesky z moře vyskakují, pozdržel mnohého déle na palubě. Brzy však počal se jeden po druhém ubírat na odpočinek, buď v kajutě aneb na palubě. Mezi těmito, kteří na palubě odpočinek hledali, byl jsem i já. Zahaliv se v plaid, uleh jsem na palubě v koutku, a šťastně usnul. Ale spaní netrvalo dlouho.

Asi po jedné hodině s půlnoci probudil mne déšť a vítr. Vítr opíral se tak silně o pravý bok lodě, že museli plavci těžké bedny na tuto stranu přenášeti. Nezbyvalo mi jiného, než za ostatními do kajuty se odebrati. Avšak to horko, které tam bylo, nedá se popsat. Hotová to parní lázeň. Dámy odpočívaly v kabinách, malých to pokojíčkách uvnitř lodě, páni pak dřímali o stůl podepření, aneb sedíce na zavazadlech po zemi. —

Loď počíná se však víc a více houpati, svítlna uprostřed kajuty visící také dělá, jako by se byla více napila, prasklo již i sklo, a brzy počaly se u mnohých, zvláště pak u dám jevití známky mořské nemoce. Jako stíny bledé počaly z kabin vycházeti, aby pospíšily na palubu a tam si — odleh-

čily. Druzí pak hleděli černou kávou neb rumem, aneb častější vycházkou na palubu, byť i do deště, podobné katastrofě předejít. —

Konečně počalo svítati. Déšť přestal a vítr se utišíl. Paluba, ač mokrá od deště, počala se opět plnit. Již viděti na blízku malé pevnůstky, tu opět zdá se, jakoby malé ostrůvky na moři plavaly — jsou to laguny — a brzy na to uvidíme i Benátky, jakoby z moře vyrůstaly. Víc a více blížíme se městu, již lze rozeznati věže i jednotlivé domy — jsme v přístavu, blíže slovanského nábřeží.

6. Benátky.

Bylo okolo hodiny páté z rána, když loď, na které jsme jeli, zastavila v přístavu blíže ostrova Giudecca. Konečně tedy jsme v Benátkách, v městě, které jest snad jediné svého druhu na světě; v městě vystaveném v moři, v němž není slyšeti ani dupotu koní, ani hrčení kočáru, v městě, které má snad stejně mnoho průplavů jako ulic. — Vše, čím se Benátky pyšní a vychloubají, rozloženo před námi. Tu veliký průplav (Canale grande) s dvěma řadami starobylých paláců, tam ostrov Giudecca a ostrov st. Giorgio, a naproti nám nádherný palác dožův a za ním světoznámý chrám sv. Marka, jehožto kopule nad palácem dožův vynikaly, v pravo pak slovanské nábřeží (Riva degli Schiavoni) a za ním veřejné zahrady. Avšak vše to neučinilo na mne dojem takový, jak jsem byl očekával. Vše bylo po bouřce jako nějakou rouškou zastřeno. — Sotva že loď zakotvila, byli jsme hned množstvím gondol obklopeni. Gondola jest dlouhá, štíhlá, černě natřená a krytá loďka, mající po straně okna, která se jako u kočáru ne sice dolů, nýbrž na stranu zastrčiti dají. I dvěře jsou skleněné.

Na prvních z těch gondol byli celní úředníci, kteří přišli, vlastně přijeli naše vaky prohlížet. Z lodě pozorovali jsme, jak výborně znají gondolieri se svými gondolami zacházeti, ale přesvědčili jsme se také, jak se umějí vespolek hádati. Avšak i ty přechétné gondoly nebyly s to, zasmušilý dojem, který na mne Benátky učinily, v radostnější a veselejší změnit. Ba právě naopak přispěly k tomu, že dojem ten byl ještě smutnějším. — Druhdy hleděli Benátčané jeden druhého předstihnouti nádhrou svých gondol, vydávali na ně tisíce, až uznána byla potřeba zakázati při gondolách veškerou nádhru. Nyní jest na gondolách mimo ocelovou okrasu v předu lodě a několika mosazných ozdob, vše černé. Dřevo, z ně-

hož jest shotovena, jest černě natřeno, kůže, kterou jsou sedadla potažena, též černá — i kryt bývá černým sukem potažen, tak že se zdá, jakoby černé rakve po vodě plovaly.

Finanční úředníci byli také v černý šat oděni a klobouk měli jak se říká „na dvě facky“, tak že jsem si bezděky vzpomněl na naše pražské „pompfunebristy.“

Nejvíce poutníků dalo se dopravit do hostince Baurova, který p. Schrökl odporučel. My pak domnívající se, že by p. Schrökl i s tímto odporučením mohl míti tajné plány, uposlechli jsme rady kollegy K. a ubytovali se v hostinci u Sandwirtha. Za dovezení platili jsme po jednom franku. — Když jsme ku břehu přistáli, tu hned jeden posluha háčkem gondolu přitahuje a druhou rukou klobouk pro odměnu nastavuje, a množství jiných po zavazadlech sahají, aby nám je do hostince donesli. Cestující stěžují si obyčejně na dotřavost vlášských žebráků a posluhů.

Než kde mají v Benátkách lidé tohoto druhu výživu svou hledati? Gondola, která stojí i několik set, bývá často jediným majetkem celé rodiny. Syn ji dědí po otci a musí mu z ní dávatí výměnek, t. j. musí staré rodiče i rodinu svou živiti. Tito mu pak ovšem i pomahávají vydělávati přitahováním gondol, aneb i žebrotou. Někdy také koupí hostinský některému ze služebníků gondolu, kterou tento musí spláceti a krom toho jemu hosty za určitý plat do hostince přivážeti a odvážeti. Že se i z gondol platit musí daň, rozumí se ve svobodné Itálii samo sebou.

Hostinec, v němž jsme se ubytovali, nalezá se na slovanském nábreží, odkudž jest krásný pohled na přístaviště a na protější ostrovy Giudecca a St. Giorgio. Nábreží toto a náměstí sv. Marka jsou nejživější místa v Benátkách.

Na nábreží nalezá se několik kaváren, u nichž hosté i venku před kavárnou zasedají. Na nábreží tomto rozléhá se po celý den křik a hluk rybářů, gondolierů a prodáváčů. Tu ubírá se obuvník s plným košem obuvi a křičí co hrdlo stačí: „Sáro, papúši“; tu opět květinář volaje: „Fiori di campania“; tu zase rybář „peschi“ a „frutti di mare“ vyvolává a jinde čerstvou vodu „aqua fresca“ hlasitě nabízí a mezi tím se prohánějí žebráci a děti.

Jakmile jsme si pooddechli a se nasnídali, spěchali jsme to podivné město zblízka si prohlédnouti. Město jest vystaveno na 118 ostrovech, má 380 mostů, 157 průplavů, 41 větších a menších náměstí, 1900 uliček,

přes 28000 domů, v nichž asi 120000 lidí přebývá.

První cesta naše vedla nás ke kostelu sv. Marka, této chloubě Benátek. Od nábreží slovanského táhne se ke kostelu tak zvané malé náměstí krásně dlážděné. Hned na počátku tohoto náměstí povznášejí se dva mohutné čedičové sloupy, jeden s bronzovým lvem sv. Marka, druhý se sv. Theodorem, patronem Dalmacie. Pravou stranu náměstí toho zaujímá palác dožův, a vedle něho, průčelím k velkému náměstí sv. Marka, světoznámý chrám tohoto světce. Náměstí této a chrám bývaly svědky předležitých slavných i truchlivých událostí a jedna z nejdůležitějších bylo smíření se císaře Bedřicha I. s papežem Alexandrem III., které jest v paláci dožův oslaveno mnohými malbami, ovšem že se na obrazích, snad i na ujmou pravdy historické, dožům benátským až příliš lichotí.

Brzy jsme poznali, že bychom se musili v Benátkách dlouho zdržeti, kdybychom s knihou v ruce památnosti Benátek prohlížeti chtěli, tak jak jsme začali. Ohlíželi jsme se tedy po vůdci čili ciceronovi nějakém. Moravanka sl. M. D. nabídla se, že nám v hostinci, v kterém bydlí, vůdce zaopatří. Přišla však s nepořízenou. Konečně jsme našli mladého, čiperného vůdce, který se znal dobře v němčině. Již dříve nežli jsme vůdce našli navštívili jsme chrám sv. Marka, nyní jsme jej navštívili po druhé. Chrám tento jest v slohu byzantinsko-arabském ve způsobu kříže vystaven a má 5 kopulí. Zdá se, jakoby již sloh chtěl naznačovati, že Benátky byly s východem v mnohonásobném spojení. V průčelí nalezá se patero portálů, nad nimiž nalezají se překrásné mosaiky týkající se přenesení sv. Marka z Alexandrie do Benátek. Nad hlavním portálem jest čtvero krásných kovových koní, snad jediných to koní vůbec v Benátkách. Koně ty, ač kovoví, vykonali již předlouhé cesty. Za dob ještě pohanských dostali se z Řecka do Říma, kdež kráslili vítězobrány císaře Nerona a Trajana. Císař Konstantin odvezl je na to do Cařihradu, odkud je dože Dandolo po vítězství nad Turky přivezl do Benátek. Napoleon I. pak je dal převezti do Paříže, odkud se opět do Benátek vrátili — a kdož ví, kam se ještě dostanou. Pozdvížené přední nohy jejich zdají se naznačovati, jakoby se chtěli znovu dáti na cestu. Kam? — kdož to ví? A je-li již zevnějšek chrámu nádherný, což teprve vnitřek svatyně! Všude zlato, mramor a mosaika. Nesčíslné množství sloupů podpírá klenutí a galerie. Čítá se v celku

na pět set sloupů. Všude vzácné kamení, ano i podlaha chrámu jest vykládaná mramorem a jiným vzácným kamením. Škoda že podlaha tato jest jaksi zprohýbaná a nerovná.

Z kostela sv. Marka ubírali jsme se do paláce dožův. Dolejší část mramorového tohoto paláce spočívá na krátkých mohutných sloupech, nad nimiž se povznáší sloupová druhá a nad tím teprv ostatní část stavení. V síních těchto, v nichž nyní ticho panuje, rozhodovalo se drnhdy nad osudy králů i království!

Po ohromných schodech, na nichž sochy velkých rozměrů představují bývalou moc Benátek, přijde se do prvního poschodí, v jehož ochozu se množství poprsí starých i novějších výtečníků nalezá.

Odtud jde se do velké radní síně, kdež se kromě obrazů představujících smíření Bedřicha L s Alexandrem III. a podobizen dožův ohromný obraz Tintoretův „ráj“ zvaný nalezá. Obraz tento čítá prý sedmdesát osob a jest osm sáhů široký a přes tři sáhy vysoký. Ze sálu tohoto přichází se do jiného, v němž býval dože volen, z toho pak do síně tak zvané „desíti“, kamž státní inkvisitoři zvali obžalované. A jak se dály tyto obžaloby? Venku nalezala se vytesaná lví tlama, do níž se obžaloby házely. Obžaloby tyto bezejmenné padaly do skříně, od níž jen státní inkvisitor klíče měl a který při svých rozsudcích žádnými předpisy vázán nebýval. Množství vyzvědačů a slídiců i z vyšších stavů nabízeli mu služby své. Pouhá obžaloba dostačila k odsouzení! Jakých tu pácháno as bezpráví? Obžalovaní pak odváženi bývali do státního vězení, které se hned vedle paláce dožův nalezá. Hrůza nás pojala, když jsme vězení tato navštívili. Vězení toto jest v trojích řadách čili poschodích nad sebou. Po úzkých schodech sestupuje se k nim. Vzduch má k nim jen malými otvory přístup. Slunce aneb jen světlo tam nikdy nevnikne. Ve vězení tomto jsou samé malé čtyřhranné as 6 stop dlouhé, 6 stop široké a asi 5 stop vysoké na způsob rakví dřevem vykládané místnosti, kamž se jídlo malými otvory podávalo. A pod těmito „rakvemi“ pro živé nalezají se jiné, které v čas přítoku moře vodou zaplaveny bývaly.

Vězení tato pojí s palácem dožův tak zvaný „můstek vzdechů“ (ponte dei sospiri). Když nám první na můstek tento z nábřeží slovanského bylo ukazováno, domníval jsem se, že „ponte dei sospiri“ jest můstek, s něhož snad zamilované párečky při pohledu na moře a svit měsíce vzdechy (sospiri) k nebi

zasýlaly; nyní však jsem zvěděl, že přes můstek tento kráčeli naposled ti, kdož k smrti byli odsouzeni. Těla pak jejich byla do průplavu mezi palácem a vězením se nalezajícího házena. —

Síně v paláci dožův, z kterých jsme do žalářů se ubírali, byly plné nádhery a přepychu, díla nej přednějších umělců a malířů je zdobila, a na blízku takové nádhery — taková bída! Jak možno užívatí bohatství a rozkoši v takovémto sousedství?

A co as nalezalo se nad touto nádhrou? zajisté jsi slyšel již laskavý čtenáři o olovněných střeších Benátských, „piombi“ nazvaných. Na střeších těchto nalezají se úzké dosti vysoké vykýrky olovem pokryté. I to byla úzká vězení, v kterých odsouzení za doby letní nesnesitelným vedrem, v zimě pak nesnesitelnou zimou byli trápeni, a takřka k zoufalství doháněni. — A jak mnozí z nich byli as na pouhou neodůvodněnou žalobu snád ze msty v místnostech těchto věznění a trápení? — Podivné myšlenky křížovaly se v hlavě mé při pohledu na tu nádhru v paláci dožův a na ta místa bídy a ukrutnosti, která se pod ním i nad ním nalezala. Pravdu měl Alban Stolz, když pravil ve svém spise: Návštěva u Sema, Cháma a Jafeta, že Benátčané nedovedli štěstí své snášeti, že v pýše své a ukrutnosti vyzývali Boha ku pomstě. Zde t. j. v paláci dožův viděti, jakým ďáblem se může státi člověk pro své vlastní pokolení. Dle toho, jak vina se přisoudila, ujímalo se nejen vzduchu ale i světla. Mnohé z těchto rakví kamenných, (tak mohou se tato úzká, tmavá doupata nazývati), do nichž uvrhováni byli lidé zřádiví, měly jen jediný kulatý otvor na způsob roury u kamen, kterýmžto otvorem mohl sice vzduch, nikoliv však světlo do vnitř vnikati. Dole v hloubce byly hroby pro živé, pekelná vězení a vraždění hedbávnými provazy, a na hoře nádherné síně zláčené a malbami prvních umělců na světě zdobené! „V tom se jeví spravedlnost, že vaše sláva nyní v prachu a bahně zaniká“. Tak Alban Stolz. —

Ve čtyry hodiny chtěli jsme v prohlížení města pokračovati. Ještě však nebylo ani tři čtvrtě, když mne vůdce vyhledal a žádal, abychom s ním ranní smlouvu změnili. Ráno totiž ujednali jsme, že mu dáme po franku, a vše ostatní, jako gondoly a vstupné že si budeme platiti sami. Mezi obědem však ujednali si se společností, která se k nám ráno připojila, že mu dají po 4 frankách, a on že vše t. j. gondolu i vstupné zapraví sám. Kdo ví, jak jízda po gondolách jest laciná,

pozná, že smlouva ta byla velmi výhodná, ale jen pro vůdce. Nám nabízel, že to po třech frankách udělá. Když ale žádal, aby-
chom řekli, že platíme každý také čtyry franky, tu jsme byli se smlouváním u konce. Hezky zřejmě dalo se mu na srozuměnou, že lháři nejsme, ani jimi býti nechceme, že tedy při ranní smlouvě ostává. Šel, ale na nás více nečekal, nýbrž ujel s řečenou společností nedbaje ani toho, že jsme mu nezaplatili za to, že nás dopoledne prováděl. Ba nehlásil se ani o ty centesimy, které mně pro žebráka zapůjčil. Uměl zajisté dobře počítati. Od nás sedmi byl by dostal 7 franků. Společnost, s kterou odjel, čítala 10 osob, po čtyrech frankách činí 40 fr. Platil-li za gondoly a vstupné 10 aneb nejvýš 15 franků, ostalo mu ještě alespoň 30 neb 25 fr. A to jest zajisté víc nežli 7 fr. — Z naší společnosti dostavili se na určité místo pouze dvě dámy a dva pánové. Souhlasili v tom, bychom si najali větší gondolu a prohlédli si kostely na ostrově Giudecca, st. Giorgio a Maria della Salute. Překrásný chrám „Il Redentore“ (Vykupitele) na ostrově Giudecca vystaven byl od senátu z vděčnosti k Bohu za odvrácení moru r. 1577. Za podobnou příčinou povstal i krásný chrám Maria della Salute, jehožto kopule vysoko nad jiné stavby vyniká. Když r. 1630 morová rána v krátkém čase 44.000 obyvatelů zachvátila, brzy ale přestala, dalo město z vděčnosti na onom místě, kde mor povstal, tento chrám vystavěti r. 1631. Chrám sv. Jiří na ostrově téhož jména S. Giorgio maggiore vyniká mohutným klenutím. Se zvonice tohoto kostela, na niž jako na zvonici sv. Marka pohodlná cesta jest upravena, měli jsme překrásnou vyhlídku na Benátky, zvláště pak na průčelí paláců na velkém průplavu, na nábreží slovanské a na část paláce dožův, které se zvonice sv. Marka viděti nelze. Navracejíce se slyšeli jsme na velkém průplavu pěkný kvartet, který hudebníci na gondole sem a tam jezdíce, provozovali. Obecná zahrada, na konci Benátek, v které jsme chtěli konečně pookrátí, byla, ač jest téměř v městě jediná (mimo zahrady u královského paláce), skoro prázdná. Zahrada jest dosti prostranná a slušně upravená, a má tu zvláštnost, že se tam nalezá i rejdiště pro koně, kterých v Benátkách není. —

Večer ubíral jsem se samotén na náměstí sv. Marka, kamž se Benátčané nejčtetněji scházejí. Z daleka již slyším hudbu, která tam hrála. Náměstí samo podobalo se ohromnému sálu. Nad ním klenula se modrá obloha a tisíce světél na náměstí a z pod-

loubí starých prokurací osvětlovalo je — a po náměstí hemžilo se nepřehledné množství lidu. Než mně nebylo jaksi volno v této směsici, a proto ubíral jsem se uličkou, která vede skrze věž vedle prokurací, na niž dvě kovové sochy kladivem hodiny odpočítávají, dál a dále. Ulice byla úzká, ba velmi úzká, avšak skladiště a krámy byly slušné a dobře osvětlené. Mimo nadání octnul jsem se v kostele sv. Salvátora. Bylo to 24. května. V chrámě konala se májová pobožnost a bylo právě kázání. Jaké ale to bylo překvapení pro mne! Na straně epistolní před presbytářem bylo upraveno prostranné povýšené lešení asi 1 a půl sálu dlouhé a sáh široké. Na něm malý stolek a vedle židle. Byla to kazatelna. Obyčejně nalezá se nad kazatelnou tohoto druhu ještě jiná, tuším že pro kázání v slavnější dny sváteční. I v kostele sv. Marka spatřil jsem dvě kazatelny nad sebou, jakoby jedna z druhé vyrůstala.

Kazatel bez rochety a štoly — řeholník — procházel se sem a tam, brzy zdlouhavěji brzy rychleji. Podobně byly i jeho posuňky brzy živější brzy vážnější. My v Čechách museli bychom si na tento druh kázání zvykati.

Májové pobožnosti, jak jsem i později pozoroval, jsou v Itálii velmi oblíbené a končí se pozdě u večer. Oltáře a chrámy bývají skvěle osvětleny a ozdobeny. Vůbec dbají Vlaši na okrasu a osvětlení chrámů velice, a proto také rádi na ně přispívají. U nás se mnozí mrzí, když se jednou za čas v kostele nějaká sbírka koná. V Itálii přichází kostelník několikráte mezi kázáním nebo požehnáním s váčekem, na němž se rolníčka nalezá, aby věřící na osvětlení a ozdobu kostela přispívali. Obraz Panny Marie, který se na oltáři nalezá, zakryje se, jakmile se nejsvět. Svátost vystaví. —

Při večeri, když se naše původní společnost zase celá sešla, byli jsme mile překvapeni národním zpěvem pod okny hostince našeho. — Ač jsme den 24. května dosti využitkovali, zbývalo nám předce ještě mnoho k shlédnutí. Tak na př. velký průplav, rybní trh, most Rialto a některé znamenitější paláce.

Most „di Rialto“ pue se přes velký průplav a má jenom jediný oblouk přes 27 metrů čítající. Most tento zdvihá se dosti vysoko nad dlážděním ulice. Schody vedou nahoru i dolů, a po obou stranách schodů nalezá se po 6 krámech pro prodavače. — Na rybním trhu bavilo mne to množství rozličných ryb, avšak odháněl ten nelibý zápach,

a ta nečistota, která tu byla. Vůbec celý ten čas, co jsem byl v Benátkách, cítil jsem všude nemilý rybní tuk, i v pokrmech, a nemohl jsem se ho zbavit.

Nedaleko rybního trha nalezá se proslulý palác Pesaro, mistrovské prý to dílo stavitelství s překrásným sloupovým řádem v prvním a druhém poschodí. Palác tento chtěl jsem si nejen zevnitř, jako jiné paláce na p. p. Grimani, Contarini, Tiepoles atd., nýbrž i uvnitř prohlédnouti. Palác tento musel druhdy krásný býti, nyní však pustne a schází patrně jako množství jiných paláců. Dvůr počíná travou zarůstat, tak se mi alespoň zdálo. Místo vrátného neb služebníka vedla mne nahoře malá, asi desíletá holčička. Schody mramorové jsou již dosti spustlé a zanedbané a obmítka na zděch počíná odpadávati. Nahoře vedl mne pak správce domu do několika pokojů. Ve velkém sále vidím sbírky římských a japonských váz a jiných starožitností. Po zděch a po podlaze v dosti velkém neladu bylo rozvěšeno a roze-staveno množství obrazů proslulých malířů staré i novější, ba i nejnovější doby. Táži se, co to má znamenati? A ku svému podivení slyším, že vše to jest na prodej! A komu to patří? Rozličným schudlým šlechtickým i nešlechtickým rodinám a umělcům. Majitel paláce Pesaro Bevilacqua sál tento k tomuto účelu zapůjčil. Zde více než kde jinde jsem poznal, jak se chudoba v Benátkách víc a více rozmáhá a jak rodiny i šlechtické v bídu klesají.

Díla umělecká a mistrná, za které předkové nynějších šlechtických rodin dávali tisíce, nabízejí se nyní veřejně na prodej! Ano, Benátky klesly, klesly hluboko a klesají včichledě hloub a hlouběji. Jak namáhali se Benátčané, aby se sprostili vlády rakouské! Domnívali se, že když budou k Itálii připojeni, že jim nastane nová doba slávy! Sklamali se však velice. Nejedna rodina šlechtická schudla již tak velice, že nemůže ve svém paláci než jen některý pokojík k svému přebývání řádně upravit! Ostatní pustne a rozpadává se. A že Benátčané sami to cítí, jak neveselo jest, poznal jsem z rozmluvy, kterou jsme měli s majitelem hostince, v němž jsme bydleli. Mrzel se velice, že prý každý Benátkám něco vytýká. Berlínčan měl prý by rád všechny domy bíle natřené, Vědeňák že prý pohrdlivě na Benátky pohlíží, atd. Přece však jsme šťastni, doložil ironicky. A co nám také schází? Rakousko nám darovalo Lombardii i Benátky, k Římu jsme také maně přišli. Papež věnuje nám ročně mnoho milionů (t. j. nechce přimouti jidášskou mzdu, nechce práva svaté Stolice zaprodati aneb almužnu od krále Viktora přijímati). Každoročně přichází nám do země sta tisíce haléře Petrova — a co dáváme my jim za to? Konopě na provazy, aby se mohli věšeti! — Není-liž to humor šibeniční? —

Čas k odjezdu do Říma se krom nadání přiblížil. Jedeme na nádraží. Tu se ale k svému ustrnutí dozvíme, že věci naše z Terstu ještě nepřišly a kdo ví zda i do zítřka přijdou. Často prý to trvá 3 až 4 dny. Na den 27. byla ustanovena audience u papeže, dne 24. jsme ještě v Benátkách, a kdo ví, zdaliž do 27. věci své dostaneme! Pěkné to nadělení! S nepořízenou museli jsme se zpět do hostince navrátiti a čekati, až věci své t. j. kleriky, pláštiky a prádlo dostanem. — Na štěstí však došly věci druhého dne, t. j. 25. Čas nuceného svého pobytu v Benátkách použili jsme k dalšímu ještě prohlížení Benátek, zejména pak k návštěvě kostelů dei Frari a sv. Jana a Pavla. Ráno dne 25. května sloužili jsme mši sv. v kostele sv. Marka. Mně přálo štěstí, že jsem mohl sloužiti u hlavního oltáře nad hrobem sv. Marka. — Lev jest odznakem sv. Marka, lev jest i znakem vlasti mé — za blaho této vlasti své a všech, kdož na mne vzpomínali, obětoval jsem obět mše sv.!

Chrám Panny Marie dei Frari a sv. Jana a Pavla jsou snad po kostele sv. Marka pro Benátky nejpamátnější a nejdůležitější. Místo pro chrám dei Frari vyžádal si sv. František osobně od senátu Benátského. V chrámu tomto nalezá se množství překrásných náhrobků. Tak u př. překrásný náhrobek Ticianův z bílého mramoru, který nákladem našeho císaře Františka Josefa byl vystaven, krásný náhrobek Pesarův, Kanovův atd. Do chrámu pak svat. Jana a Pavla byli dožové po delší čas pochováni, pročež i zde množství pomníků a náhrobků dožův viděti jest. Před kostelem tímto nalezá se socha podivného patrona na koni „Bartoloměje Colleoni“ z Bergamo. Člověk tento byl vojevůdcem a chtěl se vši mocí státí proslulým — a když nemohl jinak, nabídl Benátkám přes jedenkrát sto tisíc zlatých dukátův, postaví-li mu za to pomník na náměstí sv. Marka! Město dalo pomník shotoviti, vykázalo mu ale toto místo. Sochař pak naznačil dosti patrně ctižádost člověka tohoto! —

Když jsme z Benátek odjížděli, doprovázel nás nesmírný liják. Se střeš se voda do průplavu jako potokem hrnula. Náš gondolier, muž silný a statečný, hleděl se co možná pod můstky zdržovati, až by drobet pře-

stalo. My však se zas obávali, abychom pozdě na dráhu nepřišli. Konečně pak rozhodně „preme“ příbuzné majitele hostince u Sandwirtha, která s námi na nádraží jela, přimělo ho dále do deště. — Po polední opustili jsme Benátky. (Pokračování.)

Slzičky Panny Marie.

Národní pověst.

Když Pán v davu lýtých katů
k smrti kráčel sklíčený,
křížem těžkým a břemenem
lidských hříchů stížený.

Spěchala též za průvodem
na týmě Kalvarie,
v trpkém bolu pohřížená
božská Máti Marie.

A když cestou v zem pozírá
trávu vidí skropenou,
to slzami svého Syna
přehojně ach! zrosenou.

Hle! tu při každickém kroku
hluboce se v zem kloní
a na vřelou slzu Syna
vřelejší vždy uroní.

Slzy obou láska vroucí
úzce v jedno spojila,
až se z nich po krátké době
něžná kvítka rozvila.

Květinky ty kmet i dítě
vijí rádi v kytíčky,
v své prostinké mluvě zvou je:
Panny Marie slzičky.

J. Ježek.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

IV.

Převozník Příbora zašel si za panem děkanem kapitolním na statek venkovský; ale sluhové jej odbyli. A když jim ukázal lístek, podívali se jeden na druhého jaksi nedůvěřlivě, na dceru jeho s úšklebkem, zavrtěli hlavou a řekli, že pán je den ode dne churavější. —

Příbora navštívil s Bohunkou i Pozdeň. Za Pozdní zaměřil na stráň, na níž do dneška černaly se ohořelé kmeny, zašel si v dědině ku starým známým, prohlásil se a všude se ptal, nebyl-li tu v posledních dnech nějaký cizinec.

Pozdenští si vzpomínali, vzpomínali a přisvědčili, že byl, a že chodil zbořeninami, ale ještě téhož dne že odešel.

Převozník Příbora udeřil se pěstí do čela; ale neřekl slova a když už byl daleko za Pozdní, zakýval chalupník Hrdlička hlavou a prohodil k ženě: „Všímla sis, ty stará, dcery jeho?“

„Ba právěť že, táto!“

„A řekla bys, že to jeho dítě?“

Hrdličková se při téhle neočekávané otázce nějak zarazila.

„A čí, myslíš, že by bylo?“

„Vzpomínej! — Uhodněš lehce!“

Žena si položila ruku nad oči a přemýšlela.

„Bože můj, Božíčku! — Už vím muži, už mně to napadlo,“ zvolala náhle a sepjala ruce.

„Viš-li, mlč tedy a jazyk měj za zuby. Ať to skrze nás nevyjde!“ — —

Příbora byl už zatím v křivoklátských lesích. Měly tenkrát nesmírnou rozsáhlost. Ještě dnes, ač jsou již leckde stráně holé, bez jediného drva, zdá se člověku, že to jiný svět, že to báječný kraj s těmi dřevnými myslivnami, z nichž na každé ve štítu trčí obrovské parohy.

Jdeš hodinu a nepotkáš člověka. Cesta vine se uprostřed tmavých sosen, či světle zelených doubků jako pod loubím. Jdeš druhou hodinu a opět nikde živé duše, leda tak postava v šedivém šatě, za kloboukem zelené péro, na ramenou ručnici a při tom ti napadnou pohádky o příšerných mládencích.

Jdeš hlouběji a hlouběji, tu a tam příkrá stráň, prosedivělá, jako hlava stařeny se starým stromem v černé koruně, zrychlíš krok a již zase klene se nad hlavou tvou loubí ze smrkových haluzí v tichém šepotání.

Ty posloucháš a zapomeň, že jdeš. Hovor starých kmenů připadá ti nějak známý, tak jako řeč ze snů mládí, když jsi byl ještě v kolébce a matka ti zpívala tichým, roztouženým hlasem ukolébavku, jejíž slovům jsi nerozuměl sice, ale jejíž melodii jsi nezapomněl a nikdy nezapomeňš.

Příboroovo oko nepáslo se však po půvabech hvozdů.

Slunce stáपělo se již v temnou zeleň jehličin na západě.

Cesta lesní zavíjela se náhle v dosti příkrou stráň.

Příbora se zastavil, rozhlédl se po oudolině a prohodil jako pro sebe: „Už k večeru! — Nejsi unavena Bohunko?“ A při tom se po mladé dívce ohlédl. „Domů dnes ne-

můžeme dorazit a věru ani nevím, kde jaké vesnice.“

„Mohu tatíčku ještě dobře.“

Příbory zmocnil se náhle jakýs nepokoj.

„Ke Karlštejnu máme dobré čtyry hodiny, ne-li více a den již na sklonku. Pojď blíže ke mně Bohunko! Zdá se mi, že jsme zabloudili. Jsme trochu daleko na západ. Jdem dosti rychle a před polednem byli jsme v Kačici.“

Bohunka šla těsně po boku otcově.

Příbora se leckdy zastavil, chvilinku naslouchal a zase zrychlil krok.

Náhle ozvalo se v houští několik tlumených hlasů.

Převozník sevřel sukovitou hůl v pravicí těsněji.

Z hustiny v levo vyřítilo se bleskem k deseti mužům — zakuklencům, a tři vrhli se okamžitě po dívce. Dva však v témž mžiku klesli zpět do mechu.

Příbora napráhl poznovu pravici k pádné ráně; ale dvě páže obrovské rázem povalily jej k zemi. Obrátili ho obličejem do trávy a ruce svázali mu na zad provazy.

Ze zákeřníků nepromluvil žádný; nikdo ani nezašpetl. Ve chvílce seděli na koních a náčelník jejich tiskl k sobě dceru převozníkovu.

V témž mžiku dorazili na jeviště pychu násilnického jiní tři jezdci a úpění dívčino poučilo je o všem.

„Ve jmenu krále! — Ve jmenu zemského míru!“ zahřměl první z jezdců a taseným mečem rozjel se přímo do tlupy.

„Chystejte se hoši! — Budeme s nimi hotovi brzy. S tímhle se známe!“

„A my také pane; z hospody v Nebovidech!“

„Pane, jeď svou cestou!“ zahučel v odpověď mladému rytíři náčelník zákeřníků. — „Máš ještě mladý život a naše ocel umí vnikati hluboko pod žebra!“

Dívka zaúpěla poznovu.

„To ty jsi — Bohunko! — Svůj život za tvou čest!“ vzkříkl rytíř.

„Pojď tedy!“

„Pane — otce zachraň a mne zůstav ochráně Boží!“

Na tato slova dívčina vypukli lupiči v nevázaný smích.

„Je mi tě líto! — Jsi ještě dítě! — Ale chtěl jsi tomu!“

Zakuklenec se usmál divoce a dlouhý, jízdecký jeho meč stopil se skorem do polovice do žeber mladého rytíře.

Oba čeledínové jeho dodýchávali. Z lu-

pičů dostali na věčnou památku tři; ale nezůstal na místě žádný. Druhové vzali je s sebou na koně.

V malé chvílce bylo v lese opět ticho.

Toliko ozvěna, zdálo se, že opakuje úpění mladé dívky v náručí krkavců.

Příbora nemohl se ani pohnouti. Přitáhli mu k tělu provazy hezky pevně.

Rytíř probudil se po chvíli ze mdlob. Nad lesy vycházel měsíc. Zraky zraněného utkvěly na muži s obličejem obráceným v mech. Pokoušel se vstáti; ale sotva že se hnul, nový proud krve zbarvil do červena mechovi. Ucpav si ránu trávou znovu se pokoušel k svázanému; napnul posledních sil a podařilo se mu to.

„Jsi živ či mrtev?“ zašeptal tiše a zahýbal mužem rozetnuv okamžitě dýkou provazy.

Příbora pohleděl vzpřímiv se osvoboditeli do očí a ustoupil o dva kroky zpět. Poznau v něm Zbyňka Zajíce z Hanzburku.

„Pane, jsem ti zavázán opětným díkem! — Oplať ti to Pán Bůh!“ pravil nuceně a teprve nyní povšíml si zkrváceného kabátce rytířova a mrtvol čeledínů v barvách pánů Zajíců.

„Nasadil jsi život svůj . . .“

„Ale marně starý brachu!“

Převozník Příbora rozhlédl se kolem plaše a zouzeným hrdlem vyrazila mu pouze dvě slova: „A dítě — a dcera — —?“

„Unesli ji! — Zdá se však, že s lupiči se ještě shledáme! — Jsem trochu pomohozděn — —“

Mladý rytíř zavrával a ze spodá kabátce vyprýštila se znovu čistá červená krev.

Převozník jej chtěl zachytiti, ale bylo již pozdě.

Pan Zbyněk klesl bez sebe do mechu.

Příbora sepal ruce, zalomil jimi nad hlavou, potom sevřel si lebku oběma pěstěma a rty jeho vydral se hrozný, zoufanlivý ryk. Takový drává se jen z nitra, když se nešťastník octne nad srází a ta drobí se pod nohama jeho, uniká okamžikem a ubožák řítí se v bezměrné hlubiny, z nichž není vysvobození.

Lesy křivoklátské opětovaly výkřik Příborův v strašlivé ozvěně.

Ptáci dravci ustávali v bleskotném letu svým a poslouchali. Lišky stanuly v pronásledování lupu a poslouchaly. Sovy, jež každým večerem vítávají v zdejších lesích noc táhlým, mrazivým hukotem, utichly v houkání a poslouchaly, zdali to zvuk z lidských ňader či zdali to ryk královny pouště, o níž

si v radě, když za rok a za den scházívá se veškerá zvěř z lesů zdejších k valné hromadě, vypravují ty nejpodivnější zvěsti.

Ba byl to hlas z řader lidských; byl to zvuk muže, kterémuž zdálo se před chvílí ještě, že octl se z nenadání u cíle tužeb svých a kterýž náhle odtržen jest v dálku nezměrnou, kterýž — ve světě samojediný — rukou nejpečlivější vypěstoval si pod tichým krovem květ, ježž ruka dábelská vytrhla a odnesla Bůh ví kam, ježž zničí a otrhá Bůh ví kde a zničený, uvadlý odhodí zase Bůh ví kam!

„Karle, Karle! — Že jsi nám odešel! — Kdo tě nám nahradí! — Kdo mi dá nazpět dítě tvé, ty pane můj!“

Křivoklátské lesy opětovaly volání starého muže ještě temněji a zvěř ve hvozdech opět se stišila a opět naslouchala, zdali to z hrdla lidského zvuk či zdali to ryk osiřelců, když umře král pouště a mládě jeho svěřeno na vychování šakalům a hyénám.

„Já ti je dám nazpět, já ty starochu! — Slyšíš mne? — Já ti přivedu dceru tvou, abych ji přijal za ženu svou z rukou tvých!“

Příbora obrátil se k rytíři.

„Ty že bys mi mohl to dítě vrátiti?“

„Přivedu, vrátím a vyrvu jim ji. Budu ji hledat po dvorech královských; vždyť si to vyhledám nevěstu.“

„Pak ji raději nehledej! — Rozumíš ty pane? Jsi jeho krev a než by . . .“

„Co pravíš? Či nejsem já syn Zajíce Viléma? Jíž po druhé ta divná výčitka. — Běda, že nemohu! Musel bys mi povědít, či že předce jsem. Ty to víš, ty původ můj znáš a Bohunky také nejsi otcem! Vidím ti do duše a na dnu té duše tvé čtu divné, netušené věci!“

Mladému rytíři znovu vyhrkla proudem z rány krev; opětne klesl do mechu.

„K dobrému se cesty tvé a cesty její nekřížují. Jsi dobrý — hochu; a já ublížil ti tolikrát v duši své, mysle o tobě zlé. Jsi po matce, jeho krve nebudeš snad mít ani krůpěje; ale Bohunka nemůže tvou nikdy býti, i kdybys chtěl za ni všechno, co máš a co nazýváš svým, dát: život, čest. — Proč? Rekl's dobře, že nejsem otcem ubohé.“

Starý muž měl dosud ruce sepjaté a pozíral k nebesům.

Měsíc díval se shůry do těch lesů tak vlidným okem, tak jasnou tvář, jakoby ta země hluboko pod ním s těmi lidmi duše nesmrtelné, s těmi lidmi s rozumem a se svědomím byla ráj a v tom ráji samí andělé. —

Příbora se po chvílce vzchopil a šel hledat pro raněného přístřeší. Musel však dobrou hodinu jíti, než přišel na myslivnu.

A když zabušil na dvěře a otevřeli mu a lesník uslyšel zprávu o zákeřnictví, zavrhl nějak divně hlavou, svolal čeleď a šli na jeviště zločinu.

Pana Zbyňka naložili na houni a odnesli do světnice. Mrtvoly čeledínů pochovali ráno a nad každým hrobem zarazili do země veliký, dřevěný kříž.

Lesník odešel oznámit pých královskému úřadu na Hrádek.

Pan purkrabí pokrčil ramenama a zdálo se, že celá věc tím odbyta.

Starší čeledínové ve hradě skřípali zuby, že to po smrti Karlově příliš brzy začíná a mladší chasa vybraná novým purkrabím se usmívala.

Král Václav vrátil se před týdnem z Němec a pana Bořivoje vyvedl z dosti pohodlného vězení v Bílé věži vlastníma rukama. —

Křivoklátský purkrabí o násilnictví spáchaném v lesích královských vladaře ani nezpravil. Dcera převozníka budňanského byla příliš nepatrná, aby se týral zvláštní posel, tím více, aby krále vyrušoval po mrzuté a obtížné cestě z Říše v obvyklých radovánkách. (Pokračování.)

Vyznání.

Již častokráte divoký
hnal v mé srdce přívál,
a já jsem přece s veselým
své písně srdcem zpíval.

I zpíval jsem a kotvici
v své srdce víry vtížil,
a tuť jsem vždycky pookrál,
co jiný čelo — nížil.

A zpívám je — a ze zdroje
naděje vždy je živím,
a srdce mé že zapělo
sám kolikrát se dívím!

Ta láska, třetí jitřenka,
ku Kristu Pánu sílí,
aj, jak tu letí píseň má,
když ku nebesům cílí.

Co z prachu jest, to k zemi se
v prach poroby zas snese,
jen srdce zbožné veselé
k nebesům spěchá v plesce.

O zpívej srdce, zpívej jen
a blaze budeš žítí,
to v nebesích pak obdržíš,
cos nemohlo zde mítí! —
Fr. Al. Lhotka.

V zříceninách.

Mne kdysi kroky do zřícenin vedly
a kláštera jsem stanul na dvoře;
kol rozhlížím se v kruhu prostoru —
ty šedé stěny v slunka září bledly.
Den letní k spánku zvolna již se chýlil,
šum stromů ozýval se z temna háje,
noc-kniže v závoji s hor v údol pilil,
kmen kmenu dávné vypravoval báje.

Kde druhdy mníši dleli v bázni svatě
a Všemocnému vřelé díky pěli,
jež z hloubi srdce zníceného zněly
a odlehčily duši žalem spjaté:
tam na zdi drolící se bují býlí,
na ssutých stěnách pyšně hlavu zvedá,
a každý útes, průlom k nebi kvílí —
však chodec marně klidné celly hledá.

Tu v hlavě myšlenky se rodí steré
při vzpomínce na dávné, zašlé doby,
že z časů slávy zbyly nám jen hroby —
a slza bolu z oka ven se dere...
Co tisíc spěchalo sem pro útěchu,
co tisíc našlo zde svatý mír;
jak mnohý unikl zde pomstě lechů —
v tom nade mnou zavíří netopýr.

Co chudáků zde bylo nasyceno,
co opuštěným milé přístřeší
zde popráno — dnes úskal veteší
ni dobrodinců nezjeví mi jmeno.
Kdo povalil vás ve rozvalin prach? —
Byl zbůjník? — Lupič? — Mluvte, mluvte
trosky!

Či odíval se v drahocenný nach? —
Či přemrštěnci, jimž se zmátly mozky? —

Kol ticho! Jenom u zdi v bezoví
si ptáče vesele svou píseň vede,
nad římsou pavouk hebkou sítku přede —
co kámen tají, kdo mi vypoví? — —
Zda vstanete kdy z rumu rozvalin
vy mechovité trosky klášterní? —
Kdy vzniknou celly z strmých úskalin? —
Zvuk bez ohlasu šerem nočním zní.

Však po chvíli jak v hloubi útrobě
těch zřícenin vzdech žalný ozývá se:
„Ba dlouho ještě, nežli v plném jáse
se zaskvějem; duch lidstva v porobě.

Až vymaní se z liché osvěty
a k Bohu přilne srdcem věřícím,
my z prachu vstanem, jakby zaklety,
vmžik náruč otevřeme prosícím!“

Zas ticho; kráčím po skal hřebene
mým srdcem však jak v hloubi útrobě
hlas zní a hyne v smutné ozvěně:
„Ba dlouho ještě . . . lidstvo v porobě!“
J. Ježek.

DOPISY.

Z Vlkance u Golčova Jeníkova 10. červce 1877.
(Visitace nejd. p. biskupa Hradeckého.)

Z Čihoště zavítal nejdůst. náš pan biskup dne 28. června do Golčova Jeníkova. Město to dalo krásný důkaz povinné úcty ku svému vrchnímu pastýři. Všechny domy na náměstí byly věnci a prápory okrášleny, takže úprava a ozdoba tato sama již hlásala, že radostný den se přiblížil. Ačkoliv při příchodu Jeho biskupské Milosti přišlo, nedali se zástupové lidu tím odstrašiti, nýbrž ten nejkrásnější pořádek zachovali. — Vroucnými slovy uvítal veledůst. p. děkan Josef Novotný, vikář Čáslavský Jeho bisk. Milost; obdiv pravý vzbudila a všechny přítomné k slzám radosti pohnula útlá dívka svojí řečí, v níž líčila oddanost, lásku a vroucnost dětinou, jakou všickni věřící jako upřímné dítky k nejdůst. panu biskupu, dobrotitivému to otcí duchovnímu, v srdcích svých chovají. Jako země práhnula po dešti tak srdce naše toužila po tom, jenž přišel, aby jako pastýř dobrý nebeskou vlahou a rosou milosti Ducha Svatého občerstvil a posilnil své ovečky, což se na den sv. apoštolů Petra a Pavla v děkanském kostele, a v neděli dne 1. července ve farním kostele sv. Jakuba apoštola ve Vlkanci udílením svátosti birmování skutečně dokázalo. Na znamení radosti ozdobili Vlkanečtí své příbytky, vystavěli slavnostní bránu a vynasnažili se všemožně, aby vděčnost projevili svému vrchnímu pastýři, jenž jsa horlivý poutník apoštolský na své cestě města i vesnice nepatrně navštěvuje, aby jak měšťany tak vesničany, vůbec všechny své ovečky učinil účastnými milostí a darů Ducha Svatého, by obveselil a k nebeské vlasti obrátil a pozdvihl myslilidské, aby obnovena byla tvář země. Jak krásné jsou nohy zvětujících pokoj, zvětujících dobré věci (Řím. 10, 15.). Po tři dny byla s námi Jeho bisk. Milost na tom Golč-Jenikovském panství — nyní osiřelém — očekává se toužebně nový majitel čili pán statků Hostačova a Golč-

Jeníkova, jemůž i Vlkaneč náleží. Kdo bude asi tím pánem? Dejž Bůh, aby se jím stal nábožný katolík, aby byl patronem v skutku a v pravdě. — Není chudší fary a chudobnějšího farního kostela v naší diecési nad faru a kostel ve Vlkanci. Pán Bůh sám odplat všem těm statečným rolníkům z okolí Golč-Jeníkovského, kteří s ochotností chvály hodnou J. bisk. Milost až do Vlkance doprovodili, obtížnou cestu mezi panskými lesy tím doprovázením příjemnější učinili a celou naši slavnost zvýšili. Našeho pak vroucně milovaného pana biskupa Josefa Jana žehnej a nám na mnohá leta zachovej Pán Bůh náš. J. Ř.

KRONIKA.

Z Prahy. Z nových kněží, jež dnes v 8 h. v metrop. chrámu Páně u sv. Víta J. M. nejd. p. biskup posvětil, budou někteří sloužiti v Praze první oběť mše sv. a udíleti obvyklé při *primici* požehnání a sice hned zítra v pondělí 16. t. m. jeden v 7 h. u Voršilek, jeden o půl 8. h. u Milosrdných sester pod Petřínem, jeden v 8 h. u Školních sester (u sv. Anny), jeden o půl 9. h. u sv. Kajetána (u Redemptoristů), a jeden o půl 9. h. u Milosrdných sester v Karlíně; v úterý dne 17. t. m. jeden o půl 8. h. u sester nejsv. Srdce Páně na Smíchově; ostatní pak po venkově.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 17. července u Voršilek, od 18—21. t. m. u sv. Ducha, od 22—25. u sv. Markety v Břevnově.

— Dnes slaví se výroční pouť u sv. Jindřicha na Novém městě tímto pořádkem: v 6 a 8 h. budou tiché mše sv., v 9 h. zpívaná ranní, v 10 h. něm. kázání, v 11 h. pontifikální mše sv., odp. o 4. h. bude české kázání, pak nešpory a požehnání.

— Ve středu dne 25. července bude se slaviti výroční pouť u sv. Jakuba či u Minoritů. V 5 h. ráno bude první mše sv., o půl 7. h. druhá, v 7 h. české kázání, v 10 h. něm. kázání, v 11 h. slavná zpívaná mše sv., odp. o 4. h. bude české kázání, pak nešpory a požehnání.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci červnu 167 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 954 osoby.

Z Moravy. „Hlasu“ píše se od Nové Říše: *Duchovní cvičení* připravil nám vdp. prelát Novoríšský, Antonín Hauber. Každoroční řádové cvičení letos přeložil z doby jarní na čas letní. Ustanovil k tomu oktávu

sv. Jana Křtitele. Oznámil nejd. biskupovi, že s radostí přijme okolní duchovenstvo, jenž se súčastnití chce. Pro 30 i více kněží na ty dni v klášteře příbytky přichystány byly. Pan biskup okružním listem pozval kněžstvo okolních děkanství. — Slyšíce hlas otcovský, v pondělí došli kněží na tři, čtyři míle z okolí. Někteří jsme se 30 ba 40 let neviděli, ač v jednom mocnářství pracujeme. Bývalý brněnský diecesán, František Kožený, jesuita z Prahy, byl vůdcem naší duchovní pouti. Vedl nás počtem 25. Putovali jsme tři dni cestou čtrnáctera rozjímání. Domovním listem byl nám sv. růženec. Co jsme pro duši získali, svět dáti nemůže. Ve čtvrtek ráno na konci pouti slavně přijali jsme Tělo Páně z rukou vdp. preláta. Putoval s námi. V síle toho pokrmu povedeme duše nám svěřené poutí tohoto života k našemu Spasiteli do říše věčné. — Může býti voják bez cvičení? Nemůže. Kněz bez těch cvičení jest — ryba na písku. Nadešla doba, kde taková posila kněžím občas nutna jest. Konají se každoročně cvičení v sídle biskupském u přítomnosti arcipastýře. Pro vzdálenost, nedostatek času a pro práce povolání ne snadno každému knězi na nich podílu brátí. I z nás pro jednoho přijeli v polovici cvičení. Musil chvatem v noci odjeti k neodkladné práci duchovní. Proto tedy zajisté tuto laskavou ochotnost d. p. preláta Novoríšského vůbec ctěného také jiné — od biskupského sídla vzdálenější řehole k vůli súčastnění se světského duchovenstva rády následovati budou.

Ze Slezska. J. M. nejd. p. arcibiskup Olomoucký udělil po tři týdny sv. biřmování v našem t. j. rakouském Slezsku. Všech biřmovanců bylo 25.595 a sice v Opavě 17.720 a v Plesné 7875. Z toho vidno, že denně více než tisíc biřmovanců se dostavilo. Přemnoho připutovalo jich též z pruského Slezska, kdež nyní vlastního biskupa mezi sebou nemají. Na počátku této biřmovací cesty byl nejdůst. pan arcibiskup churav, tak že nejdůst. světícího p. biskupa Pražského požádal, aby, kdyby ulehnutí musel, v biřmování on pokračoval. Avšak nebylo toho třeba, Pán Bůh silil p. arcibiskupa, tak že všem biřmovancům posloužiti mohl.

Z Haliče. J. Excel. nejdůst. p. biskup Tarnovský, Josef Alois svob. pán Pukalski, slavil d. 8. t. m. 25leté jubileum biskupské.

Ze Slovenska čteme v „Katol. Nov.“: U Ciferu na cestě k Prešpurku nachází se od 117 roků kaple sv. Jana Nep. s oltářním obrazem a s ostatky téhož svätce. V kapli té odbývaly se každoročně v předve-

čer sv. Jana litanie a v den samý sv. Jana konána tu byla velká mše sv. Avšak od dvou roků neobětovala se tu již nekrvavá oběť Ježíše Kr. Bohu všemohoucímu; nebo kaple ta nemajíc ani vlastní jistiny k obnovení a vydržování světu, ani žádného živého dobrodince, spustla docela a byla blízka rozpadnutí. Tu vzbudil Pán Bůh na přímluvu sv. Jana velikého dobrodince v osobě nábožných a šlechtných manželů Němčičových, kteří slitovali se nad kaplí a nešetříce žádné práce, žádné oběti, dali kapli i obraz sv. Jana obnoviti a zcela nové sochy sv. Petra a Pavla na oltář z kamene vytesati, tak že kaple ta k předešlé slávě přivedena, ba ještě větší než před tím ustrojena zase sloužit bude k oslavě sv. Jana Nep. a k zvelebení jména Božího slavnými litaniami a slavnou mší svatou v předvečer a na den sv. Jana. Aby však milou tuto kapli též osud jako nyní nikdy více nepotkal, učinili řečení nábožní manželé fundací ze 100 zl. záležející. Kaple tato posvěcena byla dne 6. května po výborném, na počtu sv. Jana, na kapli a nové její dobrodince vztahujícím se kázání. Celé obnovení a vystrojení kaple s obrazem, se sochami i fundací vyšlo na 500 zl.

Z Vídně. Spolek katolických tovaryšů ve Vídni slavil dne 1. července 25letou památku trvání svého. Před 9. hod. odebral se slavnostní průvod, v němž asi 1200 hostů se nacházelo, ze spolkového domu v třídě Gumpendorfské do farního chrámu u svat. Josefa, kdež předseda jednoty Innomostské Msgr. Maier měl kázání. Před 10. h. přijel J. Em. p. kardinal arcibiskup Kutschker, jenž pak měl pontifikální mši sv. a „Te Deum“. Po návratu průvodu do spolkového domu odevzdal J. Em. nejdůst. p. arcibiskup starostovi Vídeňské jednoty katol. tovaryšů, kanovníku u sv. Štěpána Msgr. Gruschovi řád železné koruny 3. třídy, kterýž mu byl J. Velič. císař pán propůjčil uznávaje jeho zásluhy o dotčenou jednotu po plných 25 let, začož vyznamenaný starosta hluboké díky vyslovil. O 1 hod. s poledne byl společný oběd. Při této jubilejní slavnosti bylo zastoupeno 55 jednot z celého rakouského mocnářství a z Německa. Telegramů došlo asi 50, mezi nimi též z Jerusálema a z Říma. Mnohem více však bylo dopisů blahopřejných od jednot, přátel, příznivců a býv. členů toho spolku.

Z Uher. Nejdůst. p. Bonnaz, biskup Čanadský, osvědčil dobročinnost svou opět tím, že tyto dni věnoval 60.000 zl. účelům vyučovacím a 30.000 zl. na podporu chudých správců duchovních ve své diecési.

Z Německa. Velectěný a vůbec milovaný biskup Limburský, dr. Josef Blum, jehož vévoda Nassavský jakož i král Pruský vysoce si vážili a řadou vyznamenání poctili, byl dne 13. června dle zákonů státních „s úřadu svého sesazen,“ což v celé diecési veliké zděšení způsobilo a lásku k vrchnímu pastýři, který od tří let přemnoho zkusil a téměř již oslepl, pokud možná, ještě zvýšilo. *—* Mohučský biskup *Ketteler* zemřel d. 13. července v Burghausenu.

Z Italie. J. Emin. Filip de Angelis, první kardinal kněz, arcibiskup ve Fermo, zemřel v téměř sídle svém dne 8. července. Narozen dne 16. dubna 1792, byl kardinálem od 8. července 1839.

— (Pro vystěhovalce do Ameriky.) Ačkoliv nikomu neradíme, aby vlast svou opustil a nejisté štěstí své daleko za mořem hledal, propůjčujeme přece místo dobře míněné radě, která se dává všem zimmici po Americe již zachváceným, aby se obraceli na muže, kteří od spolku k ochraně katolických vystěhovalců zřízení jsou. Předsedou toho spolku jest kníže Karel Isenburg - Birstein. Důvěrníci pak jsou tito: 1) v Hamburku p. Theodor Meynberg, bytem v Dornbuschu č. 3. Oznakem jeho jest kříž a kotva na prsou. Na písemné dotazy dává rychle odpověď a stará se všemožně o blaho vystěhovalců již před odchodem z domova, po cestě až do odplutí lodi na moře. 2) V Brémách katol. kněz Petr Schlösser, Werderstrasse 12, a jeho asistent p. Wöhrmann, Poststrasse 1. Oznak: zlatý kříž a kotvice na prsou. Poslouží všem bezplatně. 3) V Havre: něm. duchovní P. Lambert Rethmann. 4) V Antverpách Mr. J. W. Würden, rue de Moy 44. 5) V Liverpoolu Mr. William Trost, 47 Duke Street. 6) V Londýně Mr. John Arnold, 12 Walden-Street, New Road Commercial Road, London East. 7) V New-Yorku Mr. Josef Köble, Third Street 185.

Paběrky.

11. Zrněčka do srděčka.

Jako člověk nemůže bez uší slyšeti, bez očí viděti, bez rukou pracovati, bez nohou choditi, bez rozumu mysleti: rovněž tak nemůže duše žíti bez Božích přikázání.

Máme duši svou ošetřovati jako syna královského, neboť jest to dar krále nebeského nám poslaný. Máme o ni pečovati, aby vždy čistá, neposkvrněná, bezúhonná byla před Pánem, vládcem Všemohír.

Zákon Páně mluví o třech nešťastných; nešťastným jest předně ten, kdo něco ví a

tomu neučí; za druhé, kdo učí ale sám nekoná; za třetí, kdo nezná a se netáže.

Jsi-li odhodlán pro Krista potupu, krivdy i opovržení největší snášeti, podobáš se udatnému vojínovi, jenž proti nepříteli vždy jest ozbrojen. Již před pouhým pohledem tvé neúporné horlivosti klesnou i největší a nejlítější nepřátelé v prach.

Naríkáš: „V zármutku trávil jsem dny svého života, nectěn, nevážen a nikdo po smrti na mne nevzpomene?“ — Tot řeč plná nesmyslu a nemoc duše ctižádostivé. Mnozí-li as, domníváš se, že v dobách pronásledování bojovali pro Krista a světu zůstali zcela neznámými? — Jsou snad i oni ztraceni, kteří v horách, jeskyních a jamách svůj život prožili a jichž nikdo není pamětliv? — Nikoliv; zapsáni jsou všickni v knize života. Pomni vždy na věci nebeské, nedbaje pozemských, neboť sídlo spravedlivých v nebi jest. Nevyhýbej se tedy žádné práci, žádnému namáhání, vždyť i my velebíme ty, kteří v lopocení, bídě a útrapách Pánu se líbili. Chceš-li se spravedlivými dělit se o mzdu, děl s nimi i práci, neklesej srdcem, nehroz se nehod, nýbrž mužně vytrvej, vždyť utrpení tohoto světa nejsou rovná budoucí sláve, která se zjeví na nás.

J. J.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 9. (srpnový) obsahuje duch. řeči (2) na ned. X.—XV. po Sv. Duchu, kázání primiční, na slavnost sv. Vavřince a Nanebevzetí Marie Panny (3).

— „*Königsmark*, vůdce Švédů před Prahou.“ Dějepisný obraz z roku 1648. Volně pro mládež českou vzdělal A. D. S. vyobrazením. Str. 103. Cena 40. kr. Schváleno výborem ku proskoumání knih, hodících se pro knihovny školní. Nákladem kněhtiskárny a knihoskladu Rohlička a Sieverse v Praze. — Tamtéž vyšel: „*Seznam spisů* vydaných nákladem knihoskladu a knihtiskárny Rohlička a Sieverse v Praze.“ Založ. r. 1849. Str. 16.

— (Zasláno). Žádost k ctěným pp. česko-moravským včelařům! Za příčinou první velké včelařské výstavy, kterouž uspořádá „Ústřední zemský včelařský spolek pro Čechy“ pomocí sl. kr. české zemědělské rady dne 10. září t. r. v Praze, bylo z mnohých stran projeveno přání, aby bylo založeno velké Album fotografických podobizen česko-moravských včelařů a jiných, v našich včelařských spolcích zasloužilých osobností jakož i kde možno fotografických vyobrazení jich včelů. Album toto má sloužiti ku vzájemnému se poznání a ku sblížení se všech českomoravských včelařů vespolek, jakož i k ozdobě této

včelařské výstavy, načež pak vždy ochotně propůjčí se k jednotlivým schůzím našich včelařských spolků, když o to žádati budou. Nížepsaný, maje již hojnou sbírku rukopisů i autografů našich včelařů, dovoluje si uctivě požádati všechny pány včelaře o fotografii pro dotčené album, kteroužto račeť, opatřenou podpisem, laskavě jemu zaslati, a též známé včelaře a přátele včel přiměti k tomu, aby i oni svou podobiznu k témuž účelu zaslati sobě neobtěžovali. Jos. Mikuláš Boleslavský, odp. redaktor Českého Včelaře a proz. jednatel Ústředního zemského včel. spolku pro Čechy v Praze, v Karlíně č. 144.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Aug. *Artelt*, farář na odpoč. v Königswalde (v hrabství Kladském) dne 27. června (nar. 31. srpna 1807, vysv. 17. března 1832).

Ustanoven jest:

- p. Josef *Slaviček*, admin. za faráře v Nižboru.

Upřázdňené místo:

- Č. *Brod*, děkauství, od 27. června.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Nitsch*, jubil. kněz, býv. bisk. vikář a školdozorce střidnictví Kašpersko-Horského, konsist. rada, rytíř c. k. řádu Františka Josefa, os. děkan a vysl. farář ve Zhuří, dne 7. července (nar. v Jindř. Hradci 26. listop. 1796, vysv. 9. listop. 1819).

Ustanoveni jsou:

- p. Václav *Řiřák*, farář v Sutomi (diec. Litoměř.), za děkana v Přesticích;
p. Jan *Nepil*, kooper. v Táboře, za sídel. kapl. v Klokotech.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Kočí*, bisk. vikář, konsist. rada, osobní děkan na Vysokém, dne 6. července (nar. v Tatobytch dne 4. března 1814, vysv. 3. srpna 1837).

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Čermák*, kapl. za administr. ve Vysokém;
p. Josef *Domín*, kaplan v Dlaškovcích, za admin. v Sutomi.

Upřázdňená místa:

- Jesenice*, fara patr. hrab. Jaromíra Černína,
Liběchov, fara patr. kníž. Eman. Collalto,
Brzvaný (Weberschan), fara patr. kníž. J. Ad. Schwarzenberga, do 16. srpna.

- Milodár*. Na dostavení metrop. chrámu sv. Víta v Praze: Novosvěcenci z k. arcib. semináře Pražského 100 zl. 3 kr.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:
Celoročně 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Řeč na den sv. Jakoba V.

(Kázal v Příbrami Jos. V. Smělý.)

„Ve dne vběhnou do tmy, a jako v noci
tak makati budou o polední.“ Job 5, 14.

Proslulý spisovatel anglický lord Byron složil báseň nadepsanou „tma.“ V básni té líčí, jak strašlivě by vyhlížel svět, kdyby mu jednoho dne na vždy zapadlo slunce. Celý svět jest tím v nivec přiveden. Země se podobá neúrodné pustině, zvířata hynou, lidé umírají trapným nepokojem, úzkostí a hladem. Pokud to jde, hledí si lidé uměle přistrojiti světlo a teplo i páli vše, načkoli přijdou. Města i vesnice jsou jedno spáleniště, lesy zmizely v plamenech, lidé se stěhují s místa na místo, vraždí se mezi sebou, každý chce jen sebe zachovat. Ponenáhu vymírá všechno lidské plémě, svět jest poušť bohopustá a na té poušti potkají se poslední dva lidé, oba ženou se ke žhavým popelům shořelého lesa. Jeden z nich nese hořící smolnici i vidí při bledém svitu jejím, an se blíží druhý člověk. I shasne s kletbou na rtech svou pochodeň obávaje se, že pro dva nebude dosti světla a tepla. O hrozný je ten obraz — země bez slunce, svět beze světla! Leč, př. dr., strašnější ještě byla by podívaná na svět zbavený světla nadpřirozeného, na lidstvo zbavené pravdy, víry a náboženství. Člověk nadaný rozumem a svobodou zapomene-li jen jednu chvíli na Boha, odvrátí-li jen na okamžik mysl svou od světla pravdy: je s to spáchat i nejčernější zločin. I což by teprv dělo se ve světě, kdyby všem lidem zhasnulo do čista světlo sv. víry, kdyby člověk na dobro přestal věřit v Boha, v nesmrtelnost duše, ve věčnou odplatu a věčný trest. Na člověčenstvu zba-

veném světla víry splnilo by se slovo: „Ve dne vběhnou do tmy, a jako v noci tak makati budou o polední.“

Ano člověk bez víry v Boha, zbožňuje sebe sama, nic si neklade za hřích, nebe své spatřuje na zemi v nemírném ukájení všech chťiců a vášní; ba člověk bez víry doveče se zvrhnout na dravce daleko nebezpečnějšího než dravec pitomý.

Pravdu dí něm. básník Schiller: „Lva dráždit radno není, brachu, zub tигра zkázou značený: však nejstrašnější ze všech strachů jest člověk vztekem šílený.“ Ano, lépe by bylo lidem bez slunce, nežli bez Boha a náboženství, to uznal již pohan Platarch.

Že takovou důležitost do sebe má světlo ducha, světlo sv. víry, že by bez něho neobstálo lidstvo ba ani se neudrželo na výši lidskosti: proto poslal Bůh jednorozeného Syna Svého, aby rozsvítil světlo pravé, osvěcující každého člověka; proto Spasitel dal se raději na kříž přibiti, než by zapřel neb odvolal jen jedinou pravdu svého božského učení; proto apoštolé a mučeníci nežli by zapřeli světlo Krista, raději snášeli muka a podstoupili krvavou smrt.

Dnes, dr. př., slavíme požehnanou památku apoštola a mučeníka Páně sv. Jakuba, vyvoleného tohoto chrámu i města ochránce, k jehož cti a slávě Boží mám dnes mluvit k Vám. Nemnoho zaznamenáno o životě velikého tohoto apoštola, leč co známo o něm, má velikou důležitost. Sv. Jakob, syn Zebedeův a bratr sv. Jana apoštola, byl jedním z prvních apoštolů. Byl jedním ze tří apoštolů, které odůstojnil Kristus, aby byli svědkové jeho slavného proměnění na hoře Táboru, svědkové zázračného vzkříšení dcery Jairovy a svědkové krvavého potu Kristova

na hoře Olivetské. Kázav evangelium v Judsku, Samařsku i v dalekém Španělsku navrátil se do Jerusalema. Zde pak 10 let po smrti Páně za krále Heroda Agrippy položil hlavu svou s veselou myslí na špalek a se srdcem radostným přijal katova meče ránu, která mu dobyla koruny mučnické. Pro světlo víry Kristovy vylil první z apoštolů krev svou sv. Jakub.

V době naší však potkáváme samozvané apoštoly, kteří by nejraději světlo víry Ježíšovy shasili a místo něho rozestřeli v lidstvu noc a tmu novopohanské nevěry: K oslavě Krista a ke cti apoštola a mučnicka jeho sv. Jakuba, k spasitelnému poučení i k výstraze posvěťme si dnes na tmu nevěry uvažujícíe, odkud se rodí a jaké nese ovoce?

I. První zlé símě, z něhož se rodí nevěra, jest polovičitá vzdělanost spolená s pýchou rozumu. „Polovičitě vědění odvádí od Boha, pravá věda k Němu opět přivádí,“ píše Baco Verul. Velemoudrý Sokrates říkával: „jen tolik vím, že nic nevím; jiní ani to nevědí.“ A věru kdo pravý vzdělanec, vyznati musí: „jen tolik vím, že málo vím a že se po smrti nedoučím.“ Ano, kdo opravdu jest vzdělaný, musel nabýti toho poznání a přesvědčení, že slabý a obmezený lidský duch sám se nikdy nedopátrá věčných pravd a že tudíž rozum i srdce člověka dovede ukojiti jedině náboženství — vědění o Bohu a o pravdách Bohem zjevených. A proto pravý učenec nepohrdá náboženstvím, ale přilne k němu s láskou a s pokorou přijme blaživé zaslíbení víry, že co nyní vidíme jako v zrcadle a v podobenství, užíme jednou tváří v tvář. Jinak ale rozumuje polovičitý světák, jehož posedla pýcha rozumu. Bůh, Kristus, víra jsou mu věci pro žebráky; modlení, služby Boží, svátosti jsou mu pochoutky pro sprostáky; písmo sv. jest mu sbírkou povídaček pro děti. On, osvícenec najde sobě lepších požitků a zábav někde jinde nežli v těch našich starých chrámech. On, který přečetl tolik klasiků, básní a románů, jakž by se mohl něčemu přiučit z kázání? Tak a podobně smýšlí polovzdělaný hrdopýšek o věcech náboženských. A kterak si vede, když byl pomalu vyspěl na hotového nevěře? Aby u lidí krátkozrakých došel chvály osvěcence, hanobí církev, tupí kněžstvo, posmívá se sv. obřadům, znesvěcuje dny sváteční, rouhá se Bohu; slovem, pod zástěrou osvěty šíří tmu nevěry. I zdaž se počínáním svým nepodobá zbrklému Herostratovi, který aby se stal pověstným zapálil noční dobou slavný chrám Dianin v Efesu. Jako prokletou stala se památka Herostratova: bude i památka

podrývačů sv. víry. Bůh, jenž se pyšným protiví, zničí jejich herostratské snahy, oni proti víře, kteráž z Boha jest, ničeho nepořídí, sami pak „ve dne, kdy svítí světlo Kristova učení, vběhnou do tmy a jako v noci makati budou o poledni“ upadše ve tmu nevěry.

Druhé zlé símě, z něhož klíčí nevěra jest nesmyslné pochybování a všetečné hloubání o sv. tajemstvích a člancích víry. Před všeobecnou světa potopou poručil Hospodin všem živočichům, kteří nežijí ve vodách, aby se utekli do archy Noemovy; i hnala se všechna zvířata přes most do ochranného korábu. Naposled přiběhl i osel a zastavil se před mostem jakoby se rozmýšlel. „Pojď, zvolal Noe, čas dochází, co nevidět zalýne všeliké tělo.“ Osel však sebou ani nepohnul, jako by říci chtěl: „Kdo ví, přijde-li potopa, vždyť o ní nebylo co svět světem stojí slýcháno. A pak kdo ví, jak se mi v arše povede, bude-li tam pro mne dosti bodláku?“ Noe podruhé volá ušáka. Ten ale potřásá jaksí nedůvěřivě hlavou jakoby říci chtěl: „Nemám chuti, bojím se, aby most pode mnou nepráskl.“ I udeřil Noe dlouhouchého mudrlanta, načež on cvalem vběhl do archy. O příhodě této, př. dr., není sice psáno ve sv. písmě, ale příhoda ta stává se často v době přítomné. Po mostě víry naší přešli již milionové lidí učených i neučených, bohatých i chudých, vznešených i nízkých, všicki přešli branou šťastné smrti do blažené věčnosti. A přece jsou mnozí pochybovači a mudráci takto mudrující: „Kdo ví, jestli ta naše víra pravá, kdo ví, je-li duše nesmrtečná, kdo ví, bude-li Bůh soudit veškeren svět, kdo ví, vstaneme-li z mrtvých?“ Ti, kdož takhle všetečně pochybují o sv. tajemstvích a pravdách Kristova učení, upadají zhusta v čirou tmu nevěry, utíkají od spasné archy církve Ježíšovy a vydávají se v nebezpečí utonouti v rozkacených vlnách života, utonouti v potopě hříchů a přejíti nešťastnou smrtí nevěrců do neblahé věčnosti. Ó by všichni pochybovači u víře na mysli chtěli uvážiti, že v nás samých i kolem nás ve věcech stvořených, kteréž přece vidíme, jsou ukryta mnohá tajemství, kteráž vypátrati marně se dosud pokoušel a marně pokoušeti bude rozum lidský! O by přestáli zpytovati, co nevyzpytatelné, aby se nesplnilo na nich: „ve dne vběhnou do tmy a jako v noci, tak makati budou o poledni.“

Třetí símě, z něhož pučí nevěra, jest nešlechtnost a spustlost života. Jsou křesťané jmenem, ale života nekřesťanského. Hříchy tajné i zjevné jako: opilství, smilstvo,

krádež, podvod, šejdírství jsou jim chlebem každodenním. Hříchové ti ale přímo čelí proti víře Kristově, která každému hlásá pokání, náhradu, nápravu života, věčnou Boží spravedlnost, věčný život s Bohem a v Bohu a věčnou smrt v odloučení duše od Boha — odplatu jednomu každému podle skutků jeho. I kdož páchaje nepravost může snéstí břímě věčného Pána, jehož nutno se báti dnem i nocí a který na nic nezapomene? (Cic. de nat. deor.) Nikdo nemůže sloužití dvěma pány a takž stává se, že kteří nechtějí upustiti od zamilované nepravosti, spustí se víry — toho jim nepohodlného břemene. Ano, lidé ve mravech pokleslí utíkají před světlem víry jako sova před sluncem, až i stanou se nevěrci. Aby pak nesoužila je bázeň před věčností, hledí se všemožně přemluvit, že všecko jest klam, čemu učí naše náboženství. Avšak k vůli sově, která utká před světlem, nepřestane slunce svítit, pravdy Kristem zjevené a hlásané nikdo nevyvrátí a jiskru víry vloženou i v srdce pohanů nikdo nedovede uhasiti. A proto člověk nešlechtný popírá pravdu a chytá se nevěry vlastně jen ze strachu a bázně a proti vlastnímu vědomí a svědomí podobně jako cestující za tmavé noci hvízdá si a zpívá ne snad, že by mu v skutku bylo do zpěvu a hvízdání, ale aby si zahnal tmou vyvolané strachy.

Čtvrté zlé símě, z něhož vyrůstá nevěra, jest neznalost sv. víry a její pravd zaviněná buď převráceným buď špatným vychováním. Převrácené bývá vychování v rodinách vznešenějších a zámožnějších, kde se dítky záhy přecpávají všemi jinými vědomostmi jenom ne náboženskými — na ty prý je vždy času dosti. I zdaž není to převrácenost nepřirozená — náboženství, vědu srdce, vědu první stavěti až do pozadí? Zdaž není pošetilost největší chtít tenkrát teprv dobré símě rozsévati na pole, až zaroste trním, bodlácím a bejlím? Převráceným takovýmto vychováním přesycuje se duch, srdce však zůstává pusto a prázdno i zdívočí bez pravd sv. náboženství. V rodinách pak nižších a chudých bývá často vychování špatné. Budto že rodičové nedávají na sobě dítkám příkladu zbožnosti buď že v nerozumu děti své prutem dohánějí k modlení a k sv. výkonům. Aneb jsou rodičové stavů nižších tak nesmyslní, že pokládají děti své již za přeucené, jak mile dovedou něco z paměti odříkati, třebas tomu nerozuměly. I dopouští dětem často školu zanedbávati a strhnou je před časem z učení. A takž v rodinách lepších vychování převrácené a v rodinách chudých vychování špatné a nedostatečné vinu toho nese,

že mládež víru svou ani řádně nepozná. A co člověk špatně zná, toho se snadno vzdá. Kdo jako žák víře se nenaučil, víru si nezamiloval, kde mohl chrámu se vyhnul: ten nebude chloubou církve ani ve věku dospělém — slovem, z mládeže špatně vychované vyrůstá pokolení nevěrců. O zajisté zlá a zákázonná jsou ta semena, z nichž se rodí bohopustá nevěra. Zboubny jsou pyšná polovzdělanost a pochybovačství u věcech víry, zhoubny jsou nešlechtnost života a špatné vychování mládeže. Že pak zlý strom nemůže dobrého ovoce nésti, jakž by nebylo na nejvyšš záhubné ovoce nevěry?

II. Ovoce nevěry jest 1) tma v nejdůležitějších otázkách. Před Krista příchodem seděli národové v mrákotách bludu a v stínu smrti. Ti nejslavnější mudrcové pohanští slepí byli a neznali odpovědi k těm nejdůležitějším otázkám o Bohu, světu a člověku a jestliže k nim odpověděli, byla jejich odpověď nesmysl a tma. A podobnou tmou a slepotu do dnes nalezáme u nevěrců. Dejte nevěrcovi otázky, které si každý rozumný člověk časem činiti musí, dejte mu otázky: Jak povstal svět a jak člověk? K čemu že je člověk na světě? Proč že je bída na světě? Co přijde po smrti? Nevěrec k otázkám těm neodpoví a odpoví-li co, bude to tma a holý nesmysl, bude to odpověď ponižující člověka k zvířeti. Ano, tma jest ovoce nevěry a podíl nevěrce v nejdůležitějších otázkách, které nám Ježíš Kristus zcela jasně a určitě zodpověděl. My pravověrní křesťané víme a věříme, že Bůh jest Stvořitel, Pán a zachovatel veškerenstva; víme, že člověk dle těla i duše posel přímo od Boha a ne z opice, že jest tvůr vsemohoucnosti Boží, že jest obraz a podobenství Boží. Víme, že lidstvo pádem prarodičů porušené a smrti propadlé jest Kristem napraveno i pozdviženo a smrtí Jeho vykoupěno k životu věčnému. Víme z úst Spasitelových, že nezhyne smrtí jako zvířata, ale že duši naši nesmrtelnou po smrti časně očekává život věčný. Kdežto tedy nevěra hlásá tmu a smrt, podává nám sv. víra světlo a život věčný. I kdož může zamilovat a volit sobě tmu a smrt? Jedno ten, jehož skutkové jsou zlí.

2) Ovocem nevěry jest tma v životě společenském. Nevěř-li se v nesmrtelnost duše, v soud Boží, ve věčný trest a odplatu, což bude z poctivosti a svědomí? Což si bude nevěrec dělat ze lži, z křivé přísahy, z padělaných podpisů, což si bude dělat ze špekulačního bankrotu, co z okradení a oloupení třebas vdov a sirotků? Jen když chytře obešel světský zákon, jen když chytře oklamal

světský soud, jen když vše schytrale navlekl! Ano, přestane-li se věřit v nesmrtelnost duše a v Boha nejvýš spravedlivého: pak padnou základy lidské společnosti: pravda, právo, poctivost, padne obchod, průmysl, blahobyt a pak hrozí lidské společnosti tma — rozklad a záhuby. Toho jsou nám dokladem zvláště dějiny všech revolucí, které ponejvíce vyvolala nevěra — to nám doličuje doba naše přítomná.

3) Ovoce nevěry jest tma v životě jednotlivce. Nevěřec dokud je zdrav a dobře se mu daří, užívá světa a v bezuzdné veselosti vysmívá se věřícím, že jsou hlupáci a nevzdělanci. Když se mu ale karta obrátí, když dotkne se ho rána citelná a potká ho neštěstí, které nechodívá samotno: tu upadá v hrozný stav neutěšenosti a zmalátnělosti. I odkudž bude nevěrec čerpat sílu a útěchu v těžkých zkouškách života, když nevěří v tu sv. pravdu, že Bůh nedá zahynouti svým a že „nejsou rovna utrpení tohoto času budoucí slávy, která se zjeví v nás!“ Proto přihází se, že nevěrec v útrapách, které často sám zavinil, upadá v čirou tmou beznadějnosti a zoufalosti — spáchá sebevraždu, tento nej-smutnější téměř každodenní úkaz doby naší. I nechť si nevěra jak chce omlouvá samovraždu — nedovede jí nikdy s dostatek omluvit neřku-li ospravedlnit — samovražda je a zůstane nejčernějším zločinem člověka proti přirozenosti a málo případů vyjímaje jest samovražda nejhorší ovoce nevěry a nemravnosti.

4) Ovoce nevěry jest konečně bohoupustá tma v hodinu umírání. Když umírajícího zachvátí mdloby a mrákoty, když chabnou všechny jeho smysly, když umírající vidí kolem sebe hořem zapadlé tváře, slzami zalité oči, když vidí před sebou úzký a tmavý hrob, když vidí za sebou život znamenáný temnými škvrnami, když vidí nad sebou čirou tmou beznadějnosti a nejistoty, když smrt se plíží jako dravec číhající na kořist — čeho se tu chopiti? „Dejte mi veliké myšlenky“ volal umírající Herder. Ano, N. v hodinu umírání tu třeba člokuvě velikých myšlenek, na které by se zavěsil, které by ho spasily ve všeobecném vlnobití, které by ho přenesly přes propast zahynutí. Leč odkud nabere nevěrec takovýchto velikých, spasitelných myšlenek, odkud se jich nabere, když do mrákot a do tmy duše jeho nevniká a nesvítí ten jasný paprsek pravdy Ježíšovy: „Já jsem vzkršení i život. Kdo ve mne věří, byť také umřel, živ bude. A každý kdo jest živ a věří ve mne, neumře na věky.“ (Jan 11.)

Pozorovali a poznali jsme dnes ta zlá

semena, z nichžto se rodí nevěra: pyšná polovzdělanost a pochybovačství, nešlechtnost a špatné i převrácené vychování mládeže. Viděli jsme též zhoubné ovoce nevěry: tmou v nejdůležitějších otázkách, tmou v životě společnosti i jednotlivce, tmou v hodině umírání. Uchovejž Bůh, aby kdy o kom z nás mělo platit slovo: „Ve dne vběhnou do tmy a jako v noci tak makati budou o poledni.“ My pevně státi chceme k sv. víře J. Krista, pro jejíž pravdu krev cedili a neohroženě umírali apoštolé a mučníci, kterouž nám čistou a neporušenou zachovává sv. církev katolická! Ty Božská víro, jsi vítězství, které přemáhá svět! Za tebe se nikdy stydět nebudem, tebe chceme hájit, tebe vyznávat ne pouze ústy ale i životem, aby nevěřící viděli skutky naše dobré a velebili Otce v nebesích! Tvé předpisy chceme zachovávat, tvých posilujících a posvěcujících prostředků užívat! Ty nám vlévej mannu nebeské útěchy v strastech a křížích života! Ty nám buď vůdčí hvězdou na cestách života a denníci spasnou při smrti! K tobě, hvězdo jasná, víro Bohem zjevená, pozvedáme zraky své mlhou zlých dnů zkalené volající: „Ty hvězdo má, ty slunce oka mého, ty svěť mi v tmavém tomto údolí! Ty strážkyně, ty, kroky řiď slepého tam, kde touha má, kde srdce nebolí, tam, kde v světle uзіřím Boha svého!“ Amen.

Pout do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

7. Z Benátek do Říma.*)

Po mostě železničním, který vládá rakouská s nesmírným nákladem přes laguny vystavěla, octlí jsme se brzy v rovině, která se od Benátek až k Bononii táhne, a utěšené zahradě se podobá. Nejvíce se zde pěstují moruše a víno. Stromy jsou zde tak pěstovány, že skoro všechny rozkládají se ve dvě větve jako vidličky. Stává se to nepochybně proto, aby vinné keře od větve jedné stromu jednoho ku větvi druhé stromu druhého snadno vedeny býti mohly, a aby příliš nestínily na záhony uprostřed řad stromů se nalezající. Překrásný to pohled. Jakoby ty nepřehledné řady stromů samými věnci jeden s druhým byly spojeny. V záhonech pak mezi stromy nalezá se krásné obilí rozličného druhu a luštěniny jako: pšenice, žito, ječmen, kukuřice, bob, hrách, konopě atd.

*) V předešlém čísle str. 263. sloupec 1. řád. 23. s hora má státi místo sedmdesát; sedm set osob.

Ze zelení toho bělají se jednotlivé domky. Padova, Rovigo, Ferrara a Bononie, větší tato města, leží v utěšené této rovině. Jak rádi byli bychom se zdrželi a blíže si prohlídli alespoň Bononii, město to, kde druhdy přes 10.000 studujících školy navštěvovalo, kde již v předešlém století šetřeno emancipace žen, tak že Laura Bassi zde matematice a později Klotilda Tramboni řecké literatuře vyučovala. Ba ani proslulý hřbitov nebylo nám lze navštívit. Vždyť bylo již 25. května a dne 27. byla ustanovena audience u papeže. Po krátké zastávce, když i J. Emin. náš p. kardinál přesedl do našeho vlaku, ubírali jsme se dále přes Apeniny, z jejichžto vrcholů buď páry vystupovaly aneb je mraky pokrývaly.

Apeniny, vysoké to pohoří skoro středem Italie se táhnoucí, jsou jen zřídka zelením porostlé. Údolí jsou z větší části pustá, na mnoze i kamením zanešená. Bylo po dešti, a tu viděli jsme, s jakou prudkostí voda s vrchů dolů se vrhá. Někde tvoří přirozené vodopády, jinde jsou uměle stavěná koryta, kterými voda dolů stéká, jinde zas pro bezpečnost železné dráhy jsou mohutné podezdívky, na nichž strmá skaliska spočívají. Domky viděti jen zřídka kde, a kde se nalezají, viděti, jakou prací musejí si lidé v nich bydlicí výživu vydobývat. Na přímých stránkách zakládají uměle tarasy, aby se na nich země udržela a oni do ní něco obilí zaseti mohli. —

Jak velikých pokroků učinilo lidstvo ve vědách, zvláště pak v stavitelství tohož patrným důkazem i tato železnice přes Apeniny. Ani ty nebetýčné hory nejsou již více překážkou pro železničné parostroje. Letem takřka ptačím žene se tu vlak brzy hlubokými údolními a slujemi, tu zase ujíždí hrdě po vysokých temenech hor, a při tom se mísí piskot jeho s hukotem vody v údolí aneb se v mnohonásobné ozvěně od skal odráží. Mezi Bononií, která leží na severní straně Apenin, a Pistojou, která leží jižně od Apenin, napočítali jsme 46 delších neb kratších tunelů. Nejdelší čítá 2725 metrů a nalezá se ve výšce okolo 600 metrů nad mořem. S mnohých výšin jest překrásná vyhlídka do údolí. Na některých místech točí se dráha dvakrát i třikrát nad sebou. — U Pistoje počíná zase rovnější krajina, avšak pohled na ni počal nám zakrývat večerní soumrak — krásnou pak Florencii zahalila nám noční tma docela. Tmou tedy noční unášel nás parostroj dál a dále k cíli cesty naší — k Římu.

(Pokrač.)

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

V.

Převozník Příbora vrátil se do své chaty bez naděje. —

Karlštejnský purkrabí, rytíř poctivec, zděsil se hanebného skutku. Jakési tušení našeptávalo mu, či že as ruka by mohla vězeti v zákeřnictví. —

Převážel-li Příbora, chvělo se mu veslo v rukou a lidé na přívoze leckdy vzkřikli, když loďka začala se kolísati.

Převozník skorem nejezdil a nepil. A když tak seděl v noci a přemítal o neštěstí, jež ho potkalo, napadlo mu náhle, že skorem v stejný čas vyšel s ním z Budňan jakýs muž, někdy že se cestou opozdil, v chvilce zase že ho předešel a pokaždé Bohunce drze podíval se do očí.

V Praze zmizel hned za Strahovskou branou; ale kdyby se byl převozník ohlédl sotva vyšel za město, byl by uviděl tutéž slídívou postavu, jenž stopovala jej až do dvorce děkana kapitolního, odtud zase do Pozdně a z Pozdně k lesům křivoklátským. —

Byl to slídič, hadí chlap a kdo ho vyslal a proč ho vyslal?

To bys ty starý převozníku musel mít hlavu, jejíž oči by čtly v duši lidské jako v rozevřené knize s těmi největšími písmenami a jejíž uši slyšely by i let myšlénkovy! —

Rána panu Zbyňkovi zdálo se že se začeluje v myslivně. Ocel zajela sice hluboko; ale stará myslivcová tvrdila, že kořenu života se předece nedotkla.

Znala prý se v hojení lépe než leckterý graduovanec.

Z jara celé dny prochodila lesem s hlavou hluboko k zemi sklopenou, hledala kořínky, trhala květinčky, dokud byly ještě v plné síle a potom je sušila. V komoře měla skříň a v té skříni bylo vystaveno těch nejrozmanitějších léků, za něž by se nemusel stydět ani Angelo z Florencie, slavný apotekář nebožtíka císaře. A hlavním podpovratelem dobrého průběhu nemoci byla přerazličná „říkání“, jimiž Kuňka myslivcová prováděla učiněné zázraky.

O pana Zbyňka pečovala dobráčka opravdu matersky.

První noc se od lůžka jeho ani nehnula a rty její pohybovaly se jakoby tajnou jakousi mocí pobádány v recitování vět, z nichž by byl moudrého smyslu nevyčerpal ani ten nejšvédometější komentátor.

„Tak pane, za týden budeš moci zase na koně!“ A při tomhle těšení přiložila mu zase novou náplast. „Ale nehýbej se, krev se ti čistí, měsíc jde dolů a to také hojení podporuje; jak pravím, pane, za týden.“

Potom položila ruce na hlavu Zbyňkovu, oči obrátila k dřevěnému stropu a načervenalé její rty opět se pohnuly k mechanickému „zařikávání.“

Panu Zbyňkovi přeletěl zbledlou tváří úsměv.

Oči staré myslivcové prostřehly ho okamžitě a rty její se zarazily jako když dojde mlýnským kolům voda.

„Takhle bych ti pane věru nemohla říci: už za týden!“ pravila vážně a utvářila se ještě vážněji. Ale v okamžiku vzal na se obličej její výraz plný důvěry v umění a ústy jejími proudila se zase tajemná, divotvorná slova.

Byla to dobrá žena, ochotná, upřímná, ale na své umění hrdá nad míru. Snesla všecko, ale za narážku, byť sebe nepatrnější, na lékaření své byla nesmířitelnou.

Zbyněk zůstav samotén oddechl si. Dobrota léčitelčina začínala ho již mrzeti. Byl nejraději o samotě. Celé dny a celé noci dlela mu na mysli Bohunka a kdykoliv zdříml, viděl její tvář zděšením ztrnulou, jak volá, úpí a ruce sepíná, jak zdvihá se náhle, do oblak, do děsných chmur, jež halí ji v neproniknutelné černo a odnášejí do světů cizích, v kraje, kde vládne král, v jehož ruce místo žezla kosa, jehož pláštěm purpurovým rubáš, trůn místo ze slonoviny z lidských kostí a stupně k trůnu tomu červojedlé rakve, jehož rozkazy mrazí chřestotem a jehož dech vanutí umrtvující.

„Tedy já že nejsem z krve Zajíců? — Měl tedy ten padouch pravdu, že se nechtěl se mnou bít, že mne pohanil, jako se může pohaniti člověk beze cti!“

Mladý rytíř se na lůžku zachvěl a obličej jeho zarudl červení, jakáz nebývá nemocným na prospěch.

„Jsi jeho krev a než by . . .“ Tato slova převozníkova projela mu hlavou prudčeji než onehdy ocel zákeřníkova jeho hrud a před očima vyřinula se mu tvář sežloutlá, s vráskami, s čelem zachmuřeným a s očima polovpadlýma.

Zdálo se mu, jakoby spínaly se před ním dvě ruce, výraz trpkosti z tváří že mizí, chmury z čela že odlétají a nevlídnost v obličejí že se mění v úsměv, jakýž kmitává se kolem rtů starého, těžce zkušeného otce, když se těší na syna, na jediné dítě, vrace-

jícího se z ciziny v milou, tichou chýši rodnou.

„A ten že by byl otec můj, ten nešťastný muž, jež uviděl jsem tehdež v Římě ubídněného a jenž bičuje se dnes ve věznici do krve, jako by tou krví vlastní chtěl smýti staré viny, mnohé dluhy! — Je on otec tvůj, ten muž nešťastný, jenž se k svému dítěti, k svému synovi nehlásí, protože nemůže —?“

Mladý rytíř klesl nāzpět na lůžko bez vědomí.

Kuňka stála již zase u něho a novou náplast uchystávala na ránu.

Na Hanžburku dověděli se o nešťastné příhodě v královských lesích křivoklátských teprve třetí den.

Pan purkrabí na Hrádku vypravil dva posly k panu Vilémovi se zprávou, že pan Zbyněk nalezen nedaleko myslivny dvě hodiny severně od Berounky s probodenými prsoma a dva čeledínové mrtví. O dalším uznal za nejlepší pro okamžik pomlčet.

Pan Vilém kázal okamžitě osedlati koně a ve chvílce vyjžděl s několika čeledíny k Oharce. V Křešně přebředli řeku a pustili se po pravém břehu k Strádonicům.

(Pokračování).

DOPISY.

Z Holohlav v červenci 1877.

(Nový obraz na hlavním oltáři od Hellicha)

Náš vloni důkladně obnovený a od nejduš. p. biskupa kralohradeckého posvěcený chrám Páně letos opět nové okrasy nabyt. Dřívější obraz na hlavním oltáři, nemaje do sebe žádné umělecké ceny, nahrazen byl letos obrazem novým, který od výtečného našeho Hellicha pochází. Představuje sv. Jana Křtitele, patrona chrámu Páně i osady a jest to pravý skvost našeho kostela. — Nejen o zjednání tohoto obrazu ale i o slavné požehnání jeho postaral se náš horlivý dp. děkan, o němž v pravdě říci možná, že „miluje okrasu domu Hospodínova.“ Pozvav na letošní pouť připadající 24. června bývalého spoluzáka svého veleduš. p. Josefa Šrůtka, konsistor. radu v Hradci Králové, požádal jej zároveň o posvěcení nového obrazu. Po předcházejícím kázání, které měl ct. p. Alois Broul, bohoslovec IV. roku v Hradci Králové, obstoupili mládenci s novými lucernami a družičky s věnci hlavní oltář a požehnán byl dle předepsaného řádu nový obraz. Na to sloužil vld. p. rada za assistance přítomných pp. duchovních slavnou mši sv., při

kteří řídí kůru, p. Čapek se svými hudebníky a zpěváky dobře nacvičenou a přednesenou skladbou církevní nemálo k zvýšení slavnostního dojmu přispěl. Ač slavnost až do půl jedné s poledne trvala, nikomu přece se nezastesklo, ale všichni v chrámu Páně shromáždění s uspokojením domů se vraceli. Budeť jim letošní pouť upomínkou milou na dlouhá léta. ?

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdušt. p. kardinál arcibiskup navrátil se včera u večer z visitační cesty své do Prahy; dnes ráno v 8 h. sloužil mši sv. ve farním chrámě u sv. Jakuba. V sobotu odjede do Třeboně, kdež v neděli d. 29. t. m. posvěti nově zřízenou rodinnou kryptu knížat Schwarzenbergů.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 26—29. července u sv. Tomáše, d. 30., 31. července, 1. a 2. srpna u sv. Kajetána, od 3—6. srpna u Kapucínů na Hradčanech.

— V pondělí d. 30. t. m. sejdou se v k. arcib. semináři vel. kněží před 25 lety v Praze vysvěcení.

— Zítř 26. t. m. bude se slaviti církevní památka sv. Anny. U školních sester v kapli sv. Anny bude v 8 h. sloužiti tichou mši sv. J. Em. nejdušt. p. kardinál, v 10 h. pak bude tam zpívána mše sv. V kapli sv. Anny v klášteře Minoritském u sv. Jakuba bude zítř v 5 h. ráno tichá mše sv. v 6 h. zpívána, pak české kázání, v 9 tichá mše sv., a v 5 h. odp. požehnání. — V úterý 31. t. m. bude se slaviti pouť u sv. Ignacia na Karlovu náměstí: v 10 h. bude kázání, v 11 zpívána mše sv. — Ve čtvrtek 2. srpna bude se konati slavnost *porciunkulé* t. j. plnomocných odpustků ve všech kostelích řehole sv. Františka, v Praze tedy u OO. kapucínů na Hradčanech i na Novém městě, u Františkánů, Alžbětinek a u Šedých sester (u sv. Bartoloměje). V týž den slaví se památka sv. *Alfonsa* u Redemptoristů (u sv. Kajetána). V sobotu 4. srpna v den sv. *Dominika* nebudou letos u sv. Jiljí či u Dominikánů za příčinou oprav v kostele žádné služby Boží. V neděli 5. srpna koná se pouť u *P. Marie Sněžné* či u Františkánů kdež bude v 9 h. kázání a v 10 h. zpívána mše sv.

— **Z Budějovic.** Letošní kněžské exercicie počnou způsobem obyčejným dne 17. září a skončí se 21. Vedení těchto duchovních cvičení jest svěřeno na slovo vzatému panu exercitátorovi. By se pak v čas zaříditi mohlo, čeho třeba k ubytování, žádoucně

jest, aby biskupské vikariátní úřady nejdéle do 10. září jmena hlásících se oznámily.

— (Kromobyčejné bohoslužebné úkony, jejichžto účel by mohl co demonstrace považován býti se zapovídají.) Důstojnému kněžstvu se na paměť uvádí, že k vykonávání každé kromobyčejné veřejné bohoslužby zvláštního ordinariátního povolení jest potřebí. Tohoto všeobecného nařízení nechať duchovní pastýřové zvláště za těchto časů s myslí nespouštějí, když se od nich žádá kromobyčejná nějaká pobožnost aneb bohoslužebný úkon jehožto účel a směr by mohl co demonstrace považován býti; a to se oznamuje s tím doložením, že dle vysokého úředního výnosu od 12. července t. r. č. 4295. proti všem duchovním pastýřům, kteřížby toho zákazu nešetřili, trestní vyšetřování zřízeno bude.

— (Svatá misie v Staněticích.) Podáváme zprávu o svaté misii v Staněticích kterouž od 30. května až do 10. června čtyři velební misionáři z kongregace nejs. Vykupitele: superior p. Karel Nováček, p. Jakub Kugel, p. František Němec a p. Josef Dušek byli vykonali. Pro veliké účastenství lidu domácího a cizího muselo se za příznivého počasí na mnoze pod širým nebem kázati. Nával lidu kajicného k zpovědnicím byl úžasný; ještě po ukončení té sv. pobožnosti byli 11. června do 9. hodin ráno cizí kajícíci zpovídáni. Komunikantů bylo přes 2000, z nichžto skoro polovice na vůkolní osady připadá. Mnozí k slzám pohnuti děkovali velebným pánům misionářům a domácímu pastýři duchovnímu, volajíce: „Zaplať Pán Bůh za sv. misii.“ O kéžby tato sv. misie vydala hojnost trvalého spasitelného ovoce ku blahu všech osadníků!

Literární oznamovatel.

— *Janouška „Originum Cisterciensium“* vyšel právě první díl. Rosáhlé a pečlivé dílo to obsahuje veškeré po katolickém světě založené cisterciacké kláštery, a podává v dílu I. kriticky stanovený rok založení jednotlivých klášterů, s připojeními prvopočátečními jejich dějinami. Slované nacházejí tam své cisterce. Kláštery v Čechách, na Moravě, v Slezsku, Polsku, Srbské Lužici a ve vymřelých slovanských krajích polabských. Církevnímu dějepisci podána zde vydatná a spolehlivá pomůcka, avšak i dějepisci vůbec, archeologovi a místopisci bude dílo to vítanou rukovětí. Dílo to nabrahuje veškeré starší spisy toho druhu. Vyšlo 1877 pomocí c. k. akademie věd ve Vídni u A. Höldera, 4°, cena 10 zl. Kdo by se v čas u spisovatele přihlásil, obdrží je na 35 intencí mší sv. (Ad-

ressa: Professor V. Leopold Janoušek, Stift Heiligen — Kreuz bei Wien und Baden).

— „Františka *Pravdy* Sebrané *povídky pro lid*.“ Dílu II. sešit 4. Nákladem kněhk. I. L. Kober v Praze.

— Praktické *vyučování na školách mateřských* a prvých třídách školy obecné.“ Dle M. Pappe-Carpentierové upravil Frant. Tesar. Nákladem kněhtiskárny Rohlíčka a Sieverse v Praze. Str. 195.

— Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupce pro paedag. literaturu a učebné pomůcky v Praze vyšly tyto spisy: „*Hrobní kvítí*.“ Sbírka nápisův náhrobních. Složil, sebral a upravil Bohumil Frant. Hakl. farář v Hořicích. Str. 80. — „Nová knihovna pro mládež.“ Pořádají M. Weinfurta Fr. Zeman. Svazček 44. „*Dobrym za zlé*.“ Dle W. O. Horna od Eduarda Justa. Druhé vydání. Se 4. v oceli rytými obrázky. Str. 83. Cena 30 kr. — „Cestopisná bibliotéka. Svazek VII. „*Průvodce po Krkonoších*.“ Dle vlastních i cizích zkušeností sepsal a sestavil Fr. Vl. Kodym. S Lithogr. mapkou Krkonošův a lithogr. obrázkem pohledu na Sněžku. Str. 80. — „*Povídky z Krkonoš*.“ Napsal Ign. Prokeš, učitel. Str. 67. Cena 30 kr. „Nové knihovny pro mládež“ řada II., svazek 1. — „*Azbuky*.“ Dle prof. M. Hattaly sestavil Jan Hrdý. Str. 1.

— „Šestá výroční zpráva čtyřtřídní obecné školy v Opočně.“ Za školní rok 1876—77 Nákladem místní školní rady v Opočně. Str. 19.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Lindner*, čestný kanovník kapitoly Staroboleslavské, č. konsis. rada, k. arcib. vikář, majitel zl. zásluž. kříže s korunou, děkan v Novém Kolíně, dne 23. července (nar. v Dol. Břežanech 16. květ. 1811, vysv. 7. srpna 1836).

Vyznamenán jest:

- p. Karel *Jaenig*, rektor ústavu St. Marie dell' Annima v Římě, pap. prelát atd., obdržel komturní kříž čis. řádu Františka Josefa.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- P. Vincenc *Nader*, kněz ř. cisterc. ve Vyšším Brodě, prof. gymnas. v Budějovicích, dne 18. července v Kaplici (nar. 25. června 1845, vysv. 11. září 1869),

Vyznamenání jsou:

- p. Josef *Marass*, farář v Semněvicích, b. notář, vikar. tajemník atd., obdržel zlatý zásluž. kříž s korunou;
p. Josef *Diviš*, děkan v Písku, jmenován jest bisk. notářem;

- p. Josef *Baar*, katech. tamtéž, obdržel exsistorium canonice.

Ustanoveni jsou:

- p. Vác. *Korál*, farář v Nov. Rychnově, za děkana v Červ. Řečici;
p. Karel *Wolf*, kaplan v Deštně, za faráře v Zbraslavě (Brněnské diecése);
p. Adolf *Meisetschlager*, katech. v Krumlově, za faráře v Jablonci;
p. Petr *Neubauer*, resid. kapl. u sv. Martina v Krumlově, za faráře v Korkusově huti;
p. Frant. *Hofmann*, kapl. za admin. v Nov. Rychnově;
p. Martin *Woldrich*, kaplan za admin. v Rynarci;
p. Matouš *Tanzer*, kaplan za admin. v Husinci, kdež
p. Arnošt *Nemastil*, farář, vstoupil na stálý odpočinek;
p. Jan *Novák* kapl. za kooper. v Táboře;
p. Řehoř *Králik*, k. z Chvalšín do Mal. Ždílkova;
p. Josef *Hůlka*, k. z Soběslavi do Chvalšín.

Upřádněná místa:

Nový Rychnov a Rynarec, fary patron. kníž. arcibiskupa Pražského, do 20. srpna.

Husinec, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 1. září.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Víteček*, čestný kanovník, b. notář a a konsist. rada, děkan a farář v Přepychách, dne 13. červce (nar. 1. červce 1796, vysv. 1. list. 1820).
p. Josef *Pilnáček*, farář v Nekoři, dne 16. červce (nar. v Kuklenách 9. ledna 1825, vysv. 25. čvce 1852.)

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Vaníček*, admin., za faráře v Pračově;
p. Ant. *Sirůček*, farář křížlický, za faráře ve Mříčné;
p. Vácslav *Hruška*, zám. kapl. ve Varvažově, za faráře v Krchlebsích;
p. Jan *Slavík* za kaplana v Pecce,
p. Aug. *Zima* za adm. fary v Čestíně,
p. Jos. *Martínek* za adm. fary v Křížlicích;
p. Ant. *Valenta*, far. v Nov. Dvořích, odebral se na stálý odpočinek.

Upřádněná místa:

Čestín, fara patronátu J. Ap. Velič. císaře, do 14. srpna;

Křížlice, fara patr. nábož. matice. do 21. srpna;
Přepychy, fara patr. knížete Colloredo-Mannsfelda, do 25. srp.

Nekoř, fara patr. braběnky Stubenberkové, do 28. srpna.

Nové Dvory, fara patr. hraběte Chotka do 31. srpna.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:
Celoročně 3zl.
pol. 1zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3zl. 50kr.
pol. 1zl. 75 kr
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

O slavnosti Nanebevzetí bl. Panny Marie.

K pannám klášterním r. 1867 řečnil J. B. Podstránský:

„Maria nejlepší stránku vyvolila, kterážto nehude odjata od ní.“ Luk. 10. 23.)

Maria, o níž dnešní sv. evangelium praví, že nejlepší stránku vyvolila, byla sestra Marty, pečlivé hospodyně; bratr obou byl Lazar, jehož Pán Ježíš z mrtvých vzkřísil. Celá rodina žila v Bethanii blíz Jerusalema v svornosti. Pán Ježíš kdykoli přišel do krajiny té, zavítal v domě jejich. Co Marta pečovala, jak by Ježíše uhostila, Maria sedíc u nohou Páně poslouchala slova jeho. — Marta žalovala Pánu Ježíši, že si Maria nevšímá posluhy. On pak znaje srdce obou sester, ujav se Marie, káral přílišnou starostlivost Martinu, řka: „Marto, Marto, pečlivá jsi a rmoutíš se při mnohých věcech. Maria, poslouchajíc slova života, pečuje moudře více o duši; ona nejlepší stránku vyvolila, ježto nebude odjata od ní.“

Příběh tento Marie, sestry Lazarovy, obrací Církev sv. na Marii, matku našeho Spasitele, jejížto památku na nebevzetí dnes konáme.

Maria beze vší pochybnosti nejlepší stránku vyvolila; nebo vedle časných věcí pečovala o blaho věčné, čím zalíbila se Pánu, jenž na konci blahodátného života k sobě ji pojal a v nebi korunoval. Ona jako slunce zašla, i na onom světě v novém lesku se objevila.

Smrt Marie P. je vzácná, blahodárná

a) pro veliké zásluhy, ježto ji předcházely,

b) pro zvláštní okolnosti, ježto ji spro-
vázely a

c) pro skvělou odměnu, ježto ji následovala na věčnosti.

Pravdy ty chceme dnes uvažovati ke cti a chvále Marie Panny.

1. *Smrt Marie P. je vzácná pro veliké zásluhy, ježto ji předcházely.* —

Život beze všeho provinění a hojný všech ctností čeká blažený odchod — a život Marie P. byl zajisté prostý všeho i nejmenšího provinění. Ona, jak Církev sv. učí, v milosti Boží bez poskvrny hříchu byla počata i narozena, i stále v milosti Boží se zachovala. Ona krásná vyšla z rukou Stvořitele a nebylo žádné poskvrny na ní, ba ani stínu nedokonalosti. Proto povždy se ctí jakožto královna všech vyvolených; onať jediná z celého pokolení lidského, na níž Bůh vylil plnost své milosti; i povždy věrna až do konce zůstala Pánu; ve všech myšleních, žádostech, řečích i skutcích byla dokonalá; ona svatý život vedla; proto vzácná byla smrt její před tváří Hospodinovou.

My ct. s. máme svatý život její ctíti a následovati, ač ovšem v dokonalosti nikdy se jí nevyrovnáme. My v hříchu byli narozeni; s věkem vzrůstají také žádosti naše, ježto protiví se zákonu, klamají rozum, přemlouvají srdce a činí, že snadno klesáme; nebo cesta života je kluzká a velmi nebezpečná, my pak jsme lidé křehcí, a často velmi neopatrní. — Šťastní bychom byli, kdybychom jen poklesků nepatrných hříchů všedních se dopouštěli; tuť by konec života, kterýž co den se blíží, byl ještě šťastný, blažený; bylať by to smrt spravedlivých. — Jestli však mnoho provinění tíží srdce naše, jichž jsme zřídka skroušeně litovali a nikdy se opravdu nekáli, pakli svědomí vytýká nám hříchy, v nichž jsme sestarali, jestli jsme

život daremný započali a v tom pokračovali, kterak bychom mohli dobře skončiti? Zdali život hříšný může následovat smrt blažená? Zda cesta široká k úzké bráně nebes povede? Zdali hřích dojde odplaty ctností? Nikoli! Vždyť s trní nesbírají fíky ani s bodláčí hrozny. Jaký život, taková smrt! — Zřídka stává se výminka z pouhé milosti, a to jen pro útěchu hříšníkům, aby žádný nezoufal; však se nikdo nesmí opovážlivě spoléhati na milosrdenství Boží. Kdo chce šťastně, blaženě umírat, musí buďto nevinně neb alespoň kajicně žít. Totéž první základ blahoslavené smrti; druhá pak podmínka jest *život bohatý v ctnostech*.

Maria vedla život přectnostný, proto vzácná byla smrt její, čehož Vám ct. s. netřeba obšírně dokazovati. Ctnosti Marie P. jsou jako moře nevyvážené. Ona všechny svaté St. Z. překonala. Víra její byla pevnější než Abrahamova, poslušnost větší než Isákova, trpělivost oddanější než Jakobova; ona věrnější byla než Sara, čistější než Josef, tišší než David, zbožnější než Esther a udatnější než Judita. V důvěrnosti k Hospodinu předchází ona všechny reky a rekyně svého národa; podobně v lásce. — Víme, že všichni svatí a světice N. Z. za vzor ctnosti ji předkládali: sv. panny volily si ji za svou matku a vůdkyni, manželé učili se od ní věrnosti, křesťané pobožní jak mají sloužiti Bohu; duše kající shledávají, jak mají pod křížem Spasitele svého z hříchů svých se očišťovati. Onať pro každý věk a stav je vzorem, příkladem, protože celý život její byl jako řetěz bohumilých ctností. — Chudým je příkladem spokojenosti, v soužení vzorem trpělivosti; s nejvyšší důstojností pojila hlubokou pokoru a v nesmírném trápení dokázala nejvyšší odevzdanost do vůle Boží. —

Tělo její bylo posvěceno čistotou, mysl pokorou, srdce láskou k Bohu a bližnímu. Všecky myšlenky a žádosti její jen k Bohu směřovaly; tělem na světě, duchem byla v nebi. Ježto na zemi žila pro nebe, smrt ji zajisté neděsila, ano s radostí ji očekávala, věčnost jí nebyla cizí; neboť duchem v nebi přebývala.

Ct. s. považte, jakou vůni vydávala dohořívající lampá, jižto Bůh sám olejem své milosti napájel: jak spanilá i v odkvětu byla květina, jižto sám Pán pěstoval, jak šťastně blažená byla smrt sv. panny, jejížto život byl beze vši poskvrny, hojný všech ctností. Abychom ještě blíže šťastně dokončení Marie poznali, chceme shromáždění kolem lože

Marie uvažovati dále zvláštní okolnosti, ježto smrt její provázely.

2. *Smrt Marie P. byla vzácná (šťastná) pro zvl. okolnosti, ježto ji provázely.* Tělo je duši lidské jen na čas za příbytek vykázano, který když uplyne, musí se oddělit a rozdělení toto nazývá se smrt. Smrt nastává, pakli stroj těla v podstatě byl porouchán, že ho duše nemůže více potřebovati. Duše stěhuje se pak na věčnost, odkud pochází, a tělo v prach se rozpadá, v zemi se vrací, z nížto bylo vzato. Při tom rozdělení tělo pocituje bolesti a duši napadá úzkost, protože neví, jaký osud ji čeká na věčnosti. — Tak umíráme ct. s. my lidé všickni, kteří hříchem prvních rodičů jsme stženi; ne tak ale Maria P. Ježto příchod její na svět byl zvláštní, musel býti také odchod neobyčejný. Nemajíc podílu v hříchu, nebyla vydána ani následkům jeho. Hrot smrti jí sice neminul, ale ona zemřela bez vši bolesti a úzkosti, nebo tělo strávila láska, a duši naděje sprovázela.

Maria zemřela tiše, pokojně: tělo její strávil oheň lásky, kdežto naše tělo násilně a bolestně se mučí. Ukutná smrt nesměla schránku její tělesnou zrušiti, neboť byla chrámem Nejvyššího, v nížto sám vtělený Syn Boží učinil příbytek svůj. Kam až hranice sahají hříchu, tam smrt strašlivě rádí a ukutnou mocí bolestným způsobem duše od těla rozděluje: ale u Marie, kde nebylo kletby hříchu, stalo se rozdělení v tichosti a v pokoji.

My ct. s. musíme dni života svého dokonati vzdycháním a bolestí, jako jsme je s pláčem započali; jaká nemoc na konec života nás stihne a jak dlouho úpěti budeme na lůžku bolestném, to jen Bohu povědomo. Odchod každého člověka provázejí jiné a jiné okolnosti, avšak každý z nás se musí hotovit k tuhému boji. My povinni jsme obětí života Pána a blaze, pakli ji přinášíme s tichou oddaností do vůle Nejvyššího. Na loži smrtelném promíjejí se ostatkové hříchů, ctnost se zkouší a koruna slávy může nabytí vyššího lesku; je to místo mučnické, kde máme dokázati poslední věrnost a lásku k svému Stvořiteli. A tomuto strašnému místu blížíme se každým okamžením. Posiluj nás Pane k tuhému boji, bychom bolestné rány smrti snášeli s pravou křesťanskou oddaností. —

Maria umírala bez úzkosti a bázně, neboť si představovala smrt v světle dokonalé víry, po níž toužila, aby Syna svého opět užířela a s ním radovala se v slávě.

Jen ti se lekají smrti, jichžto svědomí bryze, a kteří naděje nemají; nechť se strachují, koho žádosti strhují do proudu hříchů; nechť se děsí, kteří majíce srdce zavěšené na statky pozemské, na Boha a na věčnost zapomínají; nebo praví Duch Boží „hořká jest památka smrti člověku, kterýž má pokoj v zboží svém.“ (Sir. 41, 1.) Nechť se úzkostí chvěje, koho svědomí trápí, jako se zločinec děsí meče spravedlnosti. „Smrt hříšníků jest nejhorší.“ (Zlm. 33.) Nechť se strachují, kteří líčenou pobožností sebe i jiné klamají a pod zastřenou ctností zlé úmysly skrývají; nebo smrt je postaví před soud vševědouceho Pána, kterého nelze oklamati. Nechť se děsí, kdo hřívný jim svěřené zakopali, milostí pohrdali, povinnosti své zanedbávali. Slušnoť aby se bál, koho nešťastný konec očekává. „Smrt nebude ziskem, komu Kristus není životem.“ „Když člověk umře bezbožný, žádné naděje nebude mu více.“ (Prísl. 11, 7.)

Však Maria neměla příčiny smrti se strachovati. Láska nezná bázně; a kde milost trůní, není úzkosti; proto toužebně očekávala smrt, a těšila se z okamžení, kde se jí zjeví sláva Boží. Blažena byla naděje její; neboť skrze smrt došla zaslíbení, dostala se do nebe, po němž stále toužila.

Nedivte se ct. s., že Maria se radovala v smrti, kde ostatní lidé bývají skormoucení. Chudoba, opuštěnost a všeliké soužení dostalo se jí za podíl na zemi. Ona panna nejsvětější musela snášeti největší utrpení. Jaký div, že zemi tuto opustila beze všeho skormoucení! Království její nebylo z tohoto světa, srdce její nebylo zavěšeno na zemi, protože poklad její se nacházel v nebesích. Bůh to byl, jemůž své srdce oddala, vše ostatní bylo jí lhostejné: nemusela žádné marnosti se odříci, pozemských statků nemusela opouštěti, něžných svazků nemusela trhati. Nebyloť jí za těžko opustiti zemi, k nížto nebyla připoutána; tiše usnula v Pánu; odešla pobožně jako zachází slunce letního času, když byla, jak se vůbec za to má, po 72. let, celý obor země mile osvětila a zahrála.

Ct. s., kdo z nás synů a dcer zaslíbení by sobě nepřál šťastné smrti, blaženého skončení? Pojdme tedy a učme se od Marie umírající matky, šťastní, blažení umíratí. — Bez bolestí tělesných, ježto jsou následky hříchů prvotního, nelze nám ovšem umíratí; však úzkostem, bolestem duše vyvarovati, toté s milostí Boží v moci naší. Abychom ct. s. jednou tiše a pokojně umírali jako Maria, nesmíme věšeti srdce své na věci pozemské. Blaze vám, že jste výhost daly

světu, že jste uvolnily přirozené něžné svazky, že jste nedaly se spoutati nižádnými okovy, ježto bolestné připravují loučení a trpkou smrt působují. Jak trpce, bolestně to přichází, musí-li kdo opustiti, co miloval slepou náruživostí, snad na věky opustiti toho, komu srdce své zcela byl odevzdal! „O smrti, jak jest hořká památka tvá člověku, kterýž má pokoj v zboží svém!“ (Sir.)

Ct. s., žádáte-li si smrti bez úzkosti a bázně, chraňte se svědomí své poskvřňovati hříchem, nechtějte Boha hněvati a přitěžovati si soudu. Varujte se pečlivě všeho hříchu, jenžto jest nejhojnějším pramenem úzkosti a bázně, kterýž věčnost nám představuje v strašlivém obraze; užívejte milosti, jež vám poskytuje dobrotivý Pán, plňte věrně povinnosti stavu svého, buďte pravé učennice a následovnice Kristovy, buďte dokonalé, jakož Otec nebeský dokonalý jest: pak budete bez bázně, beze strachu umíratí v Pánu. Skonání vaše bude vzácné, šťastné, slavné, nejen pro zásluhy, ježto smrti vaši předcházely, pro zvláštní okolnosti, ježto ji sprovázely, nýbrž i pro skvělou odměnu, ježto bude následovati na věčnosti, jakož ji došla Maria, nejblahoslavenější Matka Kristova.

3. *Smrt Marie P. byla vzácná pro skvělou odměnu, ježto následovala na věčnosti.* Smrt uzavírá časnost a otvírá bránu k věčnosti. Zde jest čas práce zasévání, tam bude žeň a hojná odplata. Když Maria po mnohém soužení běh života dokonala, nastal čas odplaty a Pán přehojně odměnil její zásluhy, povýšil ji t. nađe všechny tvory a za královnu andělův i svatých ji korunoval a ctíti ji velel na nebi i na zemi. Maria se po Bohu nejvíce ctí a oslavuje. Ona všechny v zásluhách převyšuje, všem v důstojnosti předchází. Diviti se, žasnouti musíme, když si představujeme, kterak Maria byla vítězně do nebe vzata a na trůn nebeské slávy povýšena; slov se nám nedostává, bychom si důstojně vylíčili její vítězoslávu. Kdo vyjádří dostatečně radosti nebeské, o nichž píše sv. Pavel, že oko nevidělo, ucho neslyšelo . . .

Všecky obrazy největších umělců, slova slavných řečníků a spisovatelů jsou jen pouhý stín proti skutečnosti. Slavný byl příchod Esthery do hradu krále Assvera, však mnohem slavnější bylo Marie na nebevzetí; neboť slavnost tu sám Pán, král všech králů jí připravil. Vznesený jest obraz udatné Judity, kterak přemohši nepřitele se vší slávou vrací se do města Bethulie, však je to jen matný odryvek slávy, v kteréžto Maria v nebeský Sion byla uvedena. Krásný jest obraz, ježž nám podává 3. kniha Král,

(2, 20.) kterak Šalomoun král sstoupá s trůnu a přichází matku svou vedle sází řka: „Žádej směle matko má; neboť není slušné, abych odvrátil tvář od tebe.“ — Kolik tahu něžnosti a lásky bychom museli přičiniti, chtíce vylíčiti, co vše Kristus Syn Boží činil, když svou milou matku do nebe uváděl? —

Bůh spravedlivý ovšem přijímá všechny věrné služebnky své slavně do nebe a splácí jim nevymluvnou blaženost; však těla jejich stala se kořistí hrobu, v původní hmotu se rozpadla až do dne obecního vzkříšení: ale panenské tělo Marie nezůstalo dlouho v stínu smrti; Pán s tělem i s duší Marii do nebe přijal; neboť neslušelo se, aby tělo, z něhož Syn Boží podstatu lidskou na se vzal, v hrobě vzalo porušení; mělo přebývat tam, kde sám Bůh přebývá. Smrt neměla dostati tak drahou kořist; k pokynutí Všemohoucího tělo oslavené bylo na nebe vzato. — Tak blah. matka uvedena byla v království svého Syna, z jehož ruky náčelek slávy obdržela. Všickni andělé ji nyní oslavují jakož milosti plnou, všickni svatí a světice Boží ji velebí jako požehnanou mezi ženami. Všickni oslavenci volají radostně s ženou onou: Blahoslavený život, kterýž tě nosil! a zvelebují matku blaženou. —

Takto na trůně slávy nebeské se skví vznešená nade všechny anděly a svatá ta, jenžto má jediné právo říci Bohu: „Ty synu můj!“ Všickni svatí nazývají se služebníci Boží; jen Maria zve se a jest jeho matkou: proto nade všechny jest povýšena, a slušně zajisté takový jest rozdíl mezi matkou a služebnkou jako mezi královnou a poddanými. — Oslavena jest Maria v nebesích, však ctí a velebí se slušně také na zemi.

Pocta, jižto Marii církev od počátku vzdává, nikdy mezi věřícími neuhaslá — mohl bych důkazy uvést, ježto svědčí, že Maria hned po smrti za prvních časů křesťanstva a po všechny věky byla ctěna a oslavována. Sláva její po veškerém kř. světě se rozšířila, a kdekoli jméno Ježíš se ctí, tam i jméno Maria jest známo a velebeno; ježto pocta synova i poctu matčinu v sobě uzavírá.

Jak mnoho kat. chrámů ku počtě nejbl. Panny vystavených, jak mnoho kaplí a oltářů zřízených? Jak mnoho jest spolků a církv. jednot, ježto pod ochranou Marie P. se shromažďují a jméno její zvelebují? Ona jest patronkou veškerých řádů klášterních, zvl. co nejčistší panna má všeliké řády panenské ve svém opatrování; vy samy ct. s. honosíte se jménem jejím. Není osady, není chatrče k nalezení, ježby nezdobila socha neb obrázek Marianský; yesnice, města i celé říše

se poroučejí do ochrany její! Jak vznešené a pohnutlivé jsou Marianské zpěvy a modlitby, jak krásné a významné jsou její slavnosti. Ona v celém kat. světě po Bohu nejprvnější místo zaujímá, ji kat. křesťané za královnou všech svatých ctí, jako matku svou vroucně ji milují, a co mocnou ochránkyni vzývají.

Tak Bůh sám ji poctil a přímlově její nevytkl jiných mezí, než všemohoucnosti a věčné lásky. Vše, zač ona pro své dítky a ctitele prosí, Bůh ochotně vyplňuje. Jak mnohé zázraky oslavily jméno její a rozmnožily k ní důvěru. A ty nescíslné prosby a díkůčinění, ježto o dnešní slavnosti ze všech končin k nebesům se zasílají, zdaliž nejsou patrným důkazem, jak veliká jest pocta a jak mocná přímlova Marie, nejbl. Panny a Matky Kristovy? Ct. s., pakli jste kdy účastny byly jakých dobrodiní a milostí na přímlovu P. Marie, nuže k těm se připojte, ježto z vděčnosti ji oslavují a velebí jméno její. Onať v nebi se ctí jako královna všech andělův a svatých, ctěte ji také na zemi. Pán ji vzal s tělem i s duší do nebe, aby poctu její mezi námi rozmnožil; On ničeho neodpírá její přímlově, aby osvitil k ní důvěru naši. — Nuže ct. s. pokud se na nebezpečném moři života plavíte, vzhlédejte k Marii, k oné hvězdě mořské, ježto do bezpečného přístavu vás uvede. Ctěte a velejte ji, dokavad ve zdraví životem kráčíte, abyste ji s prospěchem jednou vzývati mohli za dnů bolestí na loži smrtelném.

Seznaly jste ct. s. jak vzácná, blažená byla smrt Marie Panny; nuže učte se od ní připravovati se k šťastnému odchodu; proto chraňte se hříchu, číňte dobře, často pamatujte na smrt a buďte živý tak, byste každého okamžení byly hotovy zemřít; pak se můžete bez bázně chystati na věčnost. Volejte často srdcem i ústy slovy církve za šťastnou hodinku smrti říkouce: Svatá Maria, Matko Boží, hpros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen. —

Na konci školního roku.

„Budiž Bohu chvála za všechno.“ (Slova sv. Jana Zlat.)

Jest obyčejem u křesťanů, každou důležitou věc s Bohem začínati a s Bohem skonávati; tak učí apoštol řka: „Ať jíte, ať pijete, ať cokoli jiného činíte (pracujete), všechno číňte ke cti a chvále Boží. (1. Kor. 10, 31.) Školní vyučování za celý rok jest kus práce, a to práce důležité a svaté; proto nejen církev, ale i sám zákon světský naří-

zuje, že školní rok s Bohem začínati a s Bohem, t. j. službami Božími se skonávati má.

I my octli jsme se, N., dnešním dnem na konci školního roku a shromáždili se zde na místě svatém, abychom Pánu Bohu poděkovali za všechna dobrodíní, jež nám, nejen mládeži, ale i nám, její vůdcům a učitelům, za celý rok prokázal a proto volám a počínám slovy velikého v církvi kazatele a učitele lidu, sv. Jana Zlatoústého, jež on často a při všem v ústech mívá: Budiž Bohu chvála za všechno! Dovoltež však, N., abych ukázal vám, zač P. Bohu dnes děkovati máme. ---

Především obracím se k tobě, mládeži milá, která nejvíce příčin máš, dnes Bohu děkovati, nebo škola pro tebe vystavena jest.

Nejprv dal ti Bůh život a zdraví a po celý rok při životě a zdraví tě zachoval. Život tento na zemi jest to nejdražší, co máme, a má takovou cenu, jako život věčný, nebo dobrým užíváním života časného život věčný si zasloužiti můžeme. A kterakou cenu zdraví má, ví nejlépe ten, kdo sám již nemocen byl. Oběho popřival vám po celý rok nebes Pán.

Dále dal vám dobrotivý Bůh i čas; čas dražší jest než kapitál; a vám nad to přál čas vaší mladosti; co by mnohý za to dal, kdyby se mu vrátil čas mladosti jeho! Čas mládí je ten nejdražší, jako jaro v přírodě; jako jaro je doba vzrůstu: tak mladost doba učení. Avšak čas jednou uplynulý nevrátí se nikdy více a nemožno ničím ho vykoupiti!

Dal vám i schop a dary ducha; rozum, kterým jste věci chápati a jim rozuměti, paměť, kterouž jste věci pochopené podržeti a si je v ní, jako v zásobárně ukládati mohli; soudnost, kterouž jste o věcech přemýšleti a souditi mohli. Jsou děti též bez rozumu, bez darů ducha a schopností, ubohé a ničemné, blbé a bídne, jimž Bůh světlo rozumu odepřel — ty ubohé; ale vám ne; ejhle, jak dodrotivý!

Dal vám B. i dobré rodiče, kteří vším opatrovali vás, pokrmen a nápojem, šatstvem a obydlím, knihami a jinými věcmi k učenf potřebnými. Ti dobří rodičové, od rána do noci pracují, a neumdlévají, aby dětem svým vše potřebné opatřiti mohli, by na ničem nouze netrpěly, — a mnozí rodičové těžce a v potu tváří; víte to dobře! ó té lásky rodičů! Jak mnoho dětí ztratilo v tom roce buď otce, neb matku, neb i oba, vám je B. zachoval; co je z dítěte, když mu otec, neb matka zemře? je sirotek; a jak se sirotkům vede, též dobře víte!

Mnohým z vás, chudým, dal B. i dodro-

dince, kteří šatstvem, obuví, knihami i jídlm je opatrovali, aspoň tím nejpotřebnějším, aby do školy choditi a se cvičiti mohli. Ejhle, Bůh vstúpil v srdce dobrodinců lásku k chudíně, nebo Bůh láska jest.

Bůh dal vám školu a hodné učitele, a to jest dobrodíní, řekl bych, to největší; nebo škola pro vás vystavena jest. Co bývá z dítěte beze školy? a coby z vás býlo, kdybyste nechodíce do školy, ničemu se nenaučili? Škola mládeži největším jest dobrodíním; a byl nyní ještě té věci jste nechápaly, však pochopíte později. — A ti dobří pp. učitelé co práce si dali s vámi po celý rok! co krásných naučení, svatých pravd, dobrých příkladů snažili se vstúpiti v mysl vaši! Jak vynasnažovali se, aby vás vzdělali! aby osvětili rozum, pohnuli a upevnili dobrou vůli, ušlechtili cit a srdce. A dobré naučení, vznešený příklad, lepší jest, než zlato a stříbro. Moudrý Šalomoun dí, že přísloví, t. j. moudré průpovědky jsou jablka zlatá na podstavcích stříbrných.

Ejhle, m. d., tak mnoho dobrého B. vám po celý rok prokazoval; zajisté příčin dosti, abyste vděčně zvolali: Budiž Bohu chvála za všechno!

Ale co tresty? víme, že mnohé z vás napomínáno, káráno, ba trestáno býti musilo; zdaž i za to máte Bohu děkovati? Ba ovšem; stromek, má-li rovně růsti a se zdárati, musí ke kolu býti přivazován; koník, nemá-li s povozem ve zkázu uběhnouti, musí na otěžích býti voděn; a tak i dítě; nemá rozumu, by se samo řídilo, a proto je musí vésti jiní. Léč bývá hořký; avšak když nemocný se uzdraví, nevzpomíná té hořkosti a děkuje lékařovi, že jej uzdravil. A tak jest i s tresty; jsouť léky sice hořké, ale zdravé. Písmo sv. samo (Přisl. 23, 13) dí: „Neodjímej od pacholete kázně, nebo budeš-li je mrskati metlou, neumře. Ty je metlou mrskati budeš a duši jeho z pekla vysvobodíš.“ Proto i za všechna slova přísná, pokárání i tresty, jež směřovaly ku napravení jeho, dítě školní dnes děkovati má.

O kteraká radost jest dnes v srdci žáků dobrých! jak těší se, že vrátí se k rodičům s dobrým vysvědčením, s jasnou tváří, veselým obličejem, vědouce, že rodičům radost způsobí a že rodiče je rovněž s laskavou tváří přijmou! Avšak jak bázlivě, nesměle, smutně vrátí se nedbalí a jak zarmoutí rodiče své? — svědomí jim bude činiti výčitky, nebudou se moci ani spokojeně smáti a s jinými se veseliti! Ejhle, že hřích jest, se neučiti, zvláště když Bůh schopnosti a příležitost dává!

Avšak nejen mládež, ale i my učitelové máme Bohu děkovati na konci školního roku. I nás ve zdraví zachoval; sílil nás a naplňoval láskou ku mládeži, k člověčenstvu, k posvátnému úřadu našemu. Svatý jest úřad náš; neboť v rukou máme blaho budoucích pokolení, blaho našeho národa. S jakou svědomitostí by měl každý, jenž se stavu učitelskému věnuje, přikročiti k úřadu svému! Po stavu duchovním jest stav učitelský ten nejctihodnější; jsouť učitelé národa vzdělatelé lidu. Vzdělání učitelové, vzdělaný národ; zbožní a mravní učitelové, zbožný a mravný národ. Ó mnoho velmi mnoho může v obci dobrý, vzorný učitel; může mnoho dobrého působiti, dobrý-li jest a svědomitý; ale ještě více zlého, jestliže jest nesvědomitý a zlý.

Ríkali sice staří: koho bohové nenáviděli, učinili učitelem; avšak každý z nás nahlíží nepravdivost a falešný názor pořekadla toho; já spíše se držím výroku slavného učitele, jehož slova z předu jsem již uvedl, sv. Jana Zlat., kterýž dí (hom. 60. in Math. Evang. c. 18.): „Co jest většího, jako duše řídití a jinošské vzdělávati mravy? Toho, kdož mladistvé umí vzdělávati duše, právem předkládám každému sochaři a všem ostatním tohoto druhu umělcům.“

Že i stav učitelský má své nepříjemnosti, své obtíže, kdož neví? rcete, který stav jich nemá? a má jich poměrně méně, než jiný. Učitel pracuje o tom, co jej těší, a co neustále i k jeho vlastnímu vzdělání přispívá; nebo učíce jiné, učíme sami sebe, a nemožno jest, jiné učiti a sebe sama zanedbávati. Proto, kdo učitelem jest z povolání, vždy s chutí a s láskou do školy kráčí; a víme ze zkušenosti, že mnohý starý učitel beze školy ani nemůže býti živ a žeby, podruhé se narodě, jiným nebyl, než opět učitelem.

Ó což jsou radostné a slastičné okamžiky, když učitel pozoruje, kterak to ono dítě pod jeho vedením prospívá! kterak rozum se mu otvírá, srdéčko jemným a citlivým se stává, a paměť užitečnými a dobrymi věcmi se obohacuje? Když vidí, kterak dítky nejen ve stáří a letech, ale i v lásce a moudrosti prospívají před Bohem a před lidmi? anebo kterak to ono dítě, odnaučivši se zvyku zlému, anebo ostavivši chybu svou se polepšilo? — To radosti jsou, jichž nenadává žádná radost, rozkoš, ni zábava světská; to radosti jsou čisté, duchovní, radosti ty nejvznešenější, nejsladší!

A byt příslovím bylo, že nevďek jest odměnou světa, — možná, u mnohých, u nehodných a nevďečných, ale u hodných

nikoli. Ještě po letech vzpomene mnohý svého bývalého učitele, jde a hledá jeho hrob, a nařed jej poklekne u něho, jej sv. křížem žehná a vděčnou slzou skrání. Símě, jež učitel rozsévá, neroste hned a nenese hned očividnou a patrnou úrodu, někdy až po letech; neboť i rolník hned neklidí, jak mile zaseje; musí čekati, až uzrá.

Tak hle, milí a drazí soudruzi v úřadě učitelském, i my máme důvodů dosti, abychom dnes myslí své vděčně k Bohu pozdvihli a jemu za vše milosti v minulém roce obdržené děkovali; proto i my zvolíme dnes: Budiž Bohu chvála za všecko.

Sluší se, abych já, kněz a učitel náboženství, na konec díky vzdal všem, kdož jakkoli o rozkvět našich škol se přičinili a ku vzdělání mládeže domácí přispěli. Především přijmětež díky vy, pane předsedo místní školní rady a dozorce škol našich, za velikou péli, horlivost a přičinlivost, kterouž jste neustával, pilně dohlížeti ke školám, a o to se starati, by jak pp. učitelové, tak i rodičové a mládež konali povinnost svou. Díky vzdávám dále i vám, pp. ředitelové za obezřetné a vytrvalé vedení obou ústavů a za vaši svědomitou péči, by oba ústavy čím dále, tím více zkvétaly a jak se sluší, prospívaly. Přijmětež vděčnost mou i vy, pp. učitelové a spolupracovníci na poli tom drahém a vzácném, za vaši svědomitost a všecku tu obtížnou a namáhavou práci po celý rok, kterouž jste se vynasnažili, pracovali nejen se žáky schopnějšími a čilejšími, ale kterouž jste se snažili, pozývati za sebou a takorba mocně a násilím za sebou vléci a táhnouti i slabé, nedostatečné, a žáky méně nadané i méně pilné. Jakkoli mnozí myslí, že dostatečný jest plat váš: nicméně jest příliš skrovný u přirovnání ku vaší zásluze a práci. Zásluha zapsána jest v knize života a pravá odměna čeká vás na věčnosti.

Mějtež dík můj dále i vy pp. rodičové za všecku vaši otcovskou péči a mateřskou lásku, kterouž jste se neunavovali a o vše se starali, čehož dítkám a mládeži školní jak ku vezdejšímu živobytí, tak i ku školnímu vyučování třeba. Mnozí v potu tváří pracovali jste, vím to, a těžko bylo vám, dítkám vše opatřiti; avšak pamatujte, že dítkám svým nic lepšího nemůžete dáti, než vycvičenost a dobré vychování. Písmo sv. dí (Přisl. 29, 17.): „Vyučuj syna svého a občerství tě a dá rozkoš duši tvé.“ Sto zlatých, tisíc zlatých těžko se vydělá; avšak nezdárný nevychovaný syn jak snadno je utratí? Co tedy platno bohatství synu nevyvcvičenému, neumělému? kdežto syn vycvičený, zvedený

a dobře vychovaný snadno i ku jmění a zá-
možnosti si dopomůže.

Na konec vyslovuji dík i těm, kdož
jakýmkoli způsobem školy naše a mládež,
zvláště chudou, podporovali, t. j. všem šle-
chetným dárcům a dobrodincům; neznám
vhodnějších slov, jimiž bych vděčnost svou
jim projevil, než slova božského učitele a
nejvroucnějšího přítele dítek, Spasitele J.
Krista: „Amen, pravím vám, všechno, cožkoli
jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně
jste učinili.“

Nahlížeje tedy všickni, co dobrého
Bůh nám všem prokázal, tuto nejdražší obět,
kteréž nyní přítomni budeme, na ten ná-
božný úmysl Bohu přinesme, bychom mu
poděkovali a proto volám, konče řeč svou,
z upřímnosti srdce a z hloubi duše své:
Budiž Bohu chvála za všechno. Amen.

B. Hakl.

Sírotkova upomínka.

Nedaleko města
stojí kaplička,
v ní se zastavila
moje matička.

Čelo svatým křížem
poznamenala,
na klekátko klekla,
ruce sepjala.

Já tu stál v podálí,
jak bych nesměl blíž,
prohlížel jsem sobě
obrazy a kříž,

tu hořící lampu
i ty květiny,
neušel mi z věnců
ani jediný.

Tak jsem se zadíval
v milou kapličku,
zapomněl jsem skoro
na svou matičku.

Ale ona zatím
hlavu sklonila
a klekátko hojnou
slzou skropila.

Proč se oko její
slzou zalilo?
Co jí tak smutného
v srdce vstoupilo?

Na hrob na tatíčkův
vzpomněla si snad?
Vždyť se vyplakala
na něm tolikrát.

Nebo vzpomněla si
na mou sestřičku,
jak ji ukládala
v bílou rakvičku? —

I mé oko zvlhlo
vidouc matčin žal,
přistoupil jsem blíže,
za ruku ji vzal:

„Povězte, matičko,
sdělte mi svůj žal,
bych si tady s vámi
spolu poplakal.“

Povstala a z oka
slzu setřela,
a k srdci mne tisknouc
taktó pravila:

„Slzy ty, mé dítě,
tekly pro tebe,
modlitbu jsem vroucí
vznesla do nebe:

By hnusného hříchu
netknul se tě jed,
až tě bude lákat
pokažený svět.

Bys se Boha svého
nikdy nespustil,
jenž i tvou pro duši
nebe opustil.“ —

* * *

Nedaleko města
stojí kaplička,
už tam nestaví se
moje matička.

Již se sprátelila
s tichým hřbitovem,
a s tatíčkem leží
jedním pod rovem.

Já však nikdy nejdu
kolem kapličky,
abych nevzpomněl na
slzy matičky.

Klekám na klekátko,
které zrosila,

slyším, kterak tehdáž
nebe prosila.

A nad mnou se vznáší
matčin drahý duch;
kež by prosbu její
neoslyšel Bůh!

Jos. Rydvan.

Pouť do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává *V. Honejšek.*

8. Řím.

Bylo okolo 6. hodiny z rána. Vlak rychle nás unášel pahorkovitou krajinou Kampanie. Tu a tam viděti vinici, tu opět močál a rákosí, tu zase sluj v pahorku vykopanou, jako u nás bývají písečné jámy, jinde opět obilí, nikde však skoro stromy. — Tu pojednou — po pravé straně v dálí, jako v údolí, mezi dvěma pahrbky objeví se mohutná kopule chrámu sv. Petra. Jsme blízko Říma, blízko cíle cesty své! Brzy tedy již spatříme město to, které prozřetelnost Boží vyvolila k tomu, aby podmanilo sobě nejprv mocí, pak ale pravdou učení Kristova východ i západ, ba celý známý svět. Dříve než jsme se nadáli vjíždíme skrze staré hradby do města. Vlčice v znaku na budově nádraží praví nám, že jsme v Římě. — Na nádraží hluk a křik. Město však zdálo se ještě pohrouženo v hluboký spánek. Okenice domů jsou na mnoze ještě zavřeny, a na ulici málo koho lze spatřiti. Než předeč! Blíže domů po ulicích rozloženy jsou větší neb menší stádečka černých koz. Tu a tam vyběhne z domu služka neb dítko, spěchá k pastýřovi, a ten jme se přímo do nádobek přinešených dojití kozičku jednu po druhé. — Římané nemusejí se tedy obávat, že se jim přimíchá do mléka mouky neb sody neb jiné přísady jako se to dělává jinde u p. v Praze. —

Dostavník zastavil s námi na „via frattina“ u hostince „Anglo-Americain“. Příbytek náš, ač ve čtvrtém poschodí, byl nejen slušný nýbrž skoro až nádherný. Hle, jak mý ubozí kaplánekové nádherně bydlíme! Ale co tomu as kapsá řekne? — Když jsme však nábyli přesvědčení, že za vše, byt totiž, celou stravu tj. snídani, slušný oběd dle našeho způsobu, za večeri i s vínem v poledne a u večer budeme platiti denně 10 franků — něco přes 4 zl. dle našich peněz, — spokojili jsme se — a ta nádhra se nám líbila. Byla sobota, když jsme do Říma přijeli. V Římě byl zázvěcený svátek sv. Filipa Nerejského. Většina krámů byla zavřena. Zítra v neděli bude

audience u sv. otce. Kde se máme sejíti? kde věci na památku z Říma, které zítra Jeho Svatost posvěť, nejlépe nakoupiti? Odpovědi na tyto a podobné otázky doufali jsme obdržeti v hospici dell'Anima u ředitele téhož ústavu našeho krajana Msg. Jaeniga.

Hospic „dell'Anima“ má jméno své od kostela, v němž P. Maria co vysvoboditelkyně duší (dell'anime) z očiště od zvláštního bratrstva ctěna byla. Hospic tento byl r. 1400 v době velkého jubilea za tím účelem založen, aby poutníci z Německa (k němuž i Rakousko počítáno bylo) v dobách jubilejních náležitěho přístřeší v Římě našli. Protektorem ústavu tohoto ve věcech světských jest císař rakouský, církevní pravomocnost má kardinál, kterého papež k tomu ustanoví. Ředitele ústavu tohoto navrhuje císař, papež jej potvrzuje. Kaplany hospice tohoto mohou se státi duchovní z těch biskupství, která se počítala k německému spolk, tedy i z Čech. Biskup je navrhuje, kardinál protektor je ustanovuje. S hospicem tímto jest spojen i konvikt pro kněze, kteří v Římě kanonické právo študovati a ve vědách dále se vzdělávati chtějí. —

Proč ale my Čechové nespěchali jsme raději k hospici českému, který Karel IV. pro Čechy založil? Příčiněním nynějšího ředitele hospice dell'Anima byl český hospic k novému životu probuzen. Jeho příčiněním hlavně jest děkovati, že nynější papež Pius IX. nařídil, aby příjmy českého hospice, které pro nedostatek poutníků z Čech hospici „Trinita“ přikázány byly, svému původnímu účelu opět navráceny byly. Mimo to jsme se nadáli, že nás někdo z „Animy“ do českého hospice doprovodí. A v skutku našli jsme zde dobrého průvodce p. Lehnera, který v českém hospici bydlel. Hospic jest nyní opraven, dostaven, t. průčelí slušně ozdobeno, avšak jest malý, a k tomu ještě jsou byty pronajaty, tak že poutníci čeští zde ještě přebývati nemohli. I p. Lehner jak jsme později slyšeli, musel prý se pro přílišné horko v českém hospici, do „Animy“ přestěhovati. Vnitř upravena jest malá kaplička. Na oltářním obraze v pravo od sv. Václava, před svatým Vojtěchem klečí tiž nynější rektor Animy. — Mně se zdálo, že kaplička ta i celý oltář, není českého hospice dosti důstojným. I kraj sv. Václava není dosti věrně historický, ani obraz dosti umělecky proveden. Než tak zdálo se snad pouze mně, znalci snad jinak budou souditi. —

Ředitel „Animy“ dal nám ve zvláštním programu skutečně praktických pokynutí, jak v příčině bytu, jízdy a t. d., tak i v příčině

památností, které navštívit máme. V příčině postu mohli jsme se řídit dle domácího postního řádu. Kněží směli své spolupoutníky zpovídati. K účelu tomu byly vykázaný zpovědnice v chrámu sv. Petra bez nápisu. Lépe by však bylo bývalo, kdyby i na těchto zpovědnicích národnost česká byla zřejmě naznačena. —

Odpoledne ve 4 hodiny měli jsme se představit J. Em. p. kardinálovi. Ten nám sdělil, kdy a kde se zítřejšího dne sejít máme, jakož i kdo které adresy a blahopřání odezdati má. —

V programu bylo výslovně upozorněno i na to, aby žádný z poutníků v nynějším počasí nezanedbal po obědě tak řečenou „Siestu“ t. j. nezapomněl vrhnouti se na nějakou chvilu neb hodinku v náruč spánku aneb klidného odpočinku. Vlaši zachovávají siestu tuto svědomitě. Od dvou hodin skoro do čtyř umkl hluk na ulici, málo koho bylo viděti. Okenice se zavírají, ano i krámy bývají zavřeny. Zdá se jakoby město z větší části vymřelo. Ovšem vedro, jaké v této době polední panuje, vyžaduje toho opatření. Ke čtvrté hodině nastával opět nový život jak v domech tak i na ulicích, a večer za soumraku bývá na ulicích a náměstích nejlživěji. Tu pak platí slovo: „Italia alla strada“ — Itálie je na ulici.

Poněvadž jsme nejen Řím, nýbrž i Neapoli a Pompeji navštívit hodlali, a mnoho přes týden v Římě zdržeti se nemohli, nebylo nám lze ve všem dle programu, který pobyt v Římě na devět dní vyměřoval, se řídit, a tudíž ani siestu vždy zachovávat. —

Dříve než se na cestu po Římě vydáme, nebude zajisté od místa, něco všeobecného o Římě pověděti. Řím čítá přes 244.000 obyvatelů, má asi 35.000 domů a v objemu asi půl páté hodiny. Hradby jsou staré, věže hradební čtyřhranné, u bran však kulaté. Řeka Tibera, přes kterou vede šest mostů, má vodu vedmi kalnou, a dělí město na dvě části. Od náměstí Piazza dell popolo, které se na levém břehu Tibery v severní části města nalezá, od návrší „Pincio“ až ku Kapitolu táhne se takřka v polokruhu řada návrší. Jižně pak a východně od Kapitolu rozkládají se zříceniny starého Říma. Hlavní ulice nového Říma jest „Corso“, které se od „piazza dell popolo“ skoro až ke Kapitolu táhne. Na pravém břehu Tibery nalezá se chrám sv. Petra a Vatikán. — Kostelů prý čítá Řím co dní do roka. Nejdůležitějších z nich jest oněch sedm chrámů, které od dávných časů poutníci navštěvovali, aby hojných odpustků, které papežové navštěvova-

telům těchto chrámů udíleli, získali. Zvyk navštěvovati právě těchto sedm chrámů povstal ze starého obyčeje navštěvovati chrámy patriarchální. V prvních stoletích byli patriarchové v Římě, Alexandrii, Antiochii, Jeruzalemě a Cařihradě. K zachování jednoty přicházivali aneb povolávaní bývali častěji do Říma, a tu po čas pobytu jejich vykázaný jsou jim zvláštní chrámy s příslušnými staveními, kdež bydleli. Patriarchovi Alexandrinskému vykázan chrám sv. Pavla, Antiochenskému chrám Maria Maggiore, Jeruzalémskému sv. Vavřince a Cařihradskému sv. Petra. Papež sídlil v Lateráně. Později navštěvovány mimo těchto pěti chrámů i chrám sv. Šebastiana a sv. Kříže, poněvadž na cestě k oněm pěti chrámům se nalezají.

Ještě téhož dne odpoledne, co jsme do Říma přijeli, vydali jsme se na cestu k těmto chrámům. Zajisté že laskavý čtenář bude očekávati, a to právem, že se nejdříve vydáme na cestu ku chrámu sv. Petra. Ovšem srdce nás tam táhlo, my však soudili takto: Zítřka dne 27. o jedenácté hodině máme se dostavit do paláce Vatikanského, který se vedle kostela sv. Petra nalezá. Vyjedeme-li si někam jinam, bude nám neustále na mysli tanouti, abychom nepřišli pozdě, a proto odložili jsme návštěvu chrámu sv. Petra na zítřek, abychom mu celé dopoledne věnovati mohli a spěchali jsme k basilice sv. Pavla.

a) *Chrám sv. Pavla za bránou.*

(S. Paolo fuori le mura.)

Bránou sv. Pavla silnicí druhdy ostienskou našel nás povoz z města. V pravo vidíme vrch ze střepu navežený (monte testacio), na němž se nyní kříž povznáší. Hned za branou viděti jest pyramidu Cestiovu, asi za půl hodinky jsme u místa žádoucího u krásné basiliky sv. Pavla. Postranními dveřmi vstoupíme do vnitř a ostáváme udivení státi. Takové krásy a nádhery, takových rozměrů jsme se nenadáli. Spěcháme k hlavnímu oltáři, pod nímž spočívá tělo sv. Pavla, k němuž později část těla sv. Petra dána byla. Pomodlivše se jdeme do dolejší části hlavní lode, odkud celý kostel přehlednouti lze. Jaký to uchvacující pohled! Čtyři řady štíhlých krásně hlazených cedičových sloupů dělí celou prostranu na pět lodí. Každá řada čítá dvacet sloupů. Na těchto sloupech spočívají mramorové oblouky nad nimiž se na zlaté půdě kolem celého kostela táhnou na způsob medalionů podobizny všech papežů od sv. Petra až do Pia IX. Tu, kde příční loď s hlavní lodí se křížuje, pozdvihuje se nad hlavním oltářem přední okrasa celého chrámu, překrásný cibor. — Světlo vniká do hlavní lode 66 okny,

do postranních pak 40 okny. Všecky jsou krásnými malbami svatých zdobený. Podlaha celého kostela z krásného mramoru leskne se jako zrcadlo. Doufám, že nezazlí laskavý čtenář, sdělím-li něco bližšího z dějin chrámu tohoto. Asi půl hodiny za chrámem tímto nalezá se v rozsáhlém údolí klášter Trapistů zvaný: alle tre fontane, u tří pramenů. My jsme tam jeli ovšem o něco dále, nebo na neštěstí dostali jsme chatrnějšího koně, což zvláště kolleagu K—la mrzelo. Údolí toto jest velmi nezdравé. Následkem „malarie“ (zkaženého vzduchu), která mnoho životů řeholníků vyžadovala, spustl klášter tento druhdy tak proslulý velice. Roku 1868 byli sem povoláni Trapisté z Francie, o nichž je známo, že jsou dobří vzdělávatelé půdy. Avšak ani oni nemohli zde z počátku obstáti, až konečně zkusili sázeti zde tak zvaný modrý gumovník (*Eucalyptus globulus*), strom přivezený z Austrálie, jehožto listí jest dobrým prostředkem proti malarii. Klášter obehnan jest zdí. Na rozsáhlém nádvoří, kdež řečený gumovník sázen jest, nalezájí se ne daleko sebe tři kostely, z nichž jeden zasvěcen Panně Marii, druhý největší sv. Vincenciovi a Anastasiovi, třetí pak sv. Pavlu. Na dveřmi kostela tohoto lze čísti tato slova: „S. Pauli Apostoli martyrii locus, ubi tres fontes mirabiliter erupuerunt.“ Místo, kdež sv. Pavel Apoštol byl mučen, kdež se tři prameny záračně vyprýstily. — Ano toť to místo, kde Apoštol národů za Krista život svůj položil. V pravo, v koutě mřížemi ohraženém, nalezá se bílý kamenný sloup, na němž hlava sv. Apoštola od těla oddělena byla. Vedle pak v levo od sloupu tohoto u zdi nalezájí se na pohled jako tři oltáře. Každý má u prostřed přední strany čtyřhranný otvor, nad nímž se v bílém mramoru polovypouklá hlava sv. Pavla vytesána nalezá. Otvory těmi lze viděti tři prameny, o nichž zbožné podání praví, že když sv. Pavel stat byl, hlava jeho že třikráte ještě poskočila, a tu, kde se země dotkla, že vyprýstil se pramen. Řeholník, který nás doprovázel, ochotně nám nabral z každého pramene vody, bychom se napili. —

Tělo sv. Pavla pohřbila Lucina vznešená Římanka na svém statku, na onom místě, kde se nyní krásná basilika sv. Pavla nalezá. Papež Anaklet dal nad hrobem tím vystavěti kapli, kterou císař Konstantius v kostel proměnil. Císař Theodosius a Honorius rozšířili pak kostel ten v krásnou basiliku, která během časů přičiněním papežů skvostně a nádherně byla vyzdobena, tak že všeobecný obdiv vzbuzovala. Později přistaven ku chrámu

tomuto velký klášter, který má dosud překrásný ohoz. Roku 1823 nepozorností dělníka vznikl na střeše basiliky oheň, který téměř celou budovu strávil. Papež Pius VII. byl právě nemocen, a nedozvěděl se ani o neštěstí tomto. Nástupcové jeho zbudovali s nesmírným nákladem opět chrám ten, jak nyní jest, při čemž je věřící všech zemí štědře podporovali. Sám cár ruský Mikoláš I. daroval do chrámu tohoto dva velké skvostné malachitem vykládané oltáře, a místokrál egyptský věnoval čtyry sloupy z poloprůsvitného alabastru. Roku 1854 byla svatyně tato od nynějšího papeže Pia IX. vysvěcena.

b) *Kolosseum a vítězobrány Konstantinova a Titova.*

Od basiliky sv. Pavla jeli jsme nazpět cestou „sedmi chrámů“ zvanou (*Strada delle sette chiese*). Večer byl překrásný. Slunce klonilo se k západu. Místo vedra odpoledního nastal příjemný chládek. Se zdí, které cestu tuto s obou stran ohražují, splýval zimostraz a jiné bujně zelení, a ze zahrad vynikal tu a tam tmavý cypřiš. Kolem kostela sv. Sebastiana v němž tělo tohoto sv. mučeníka se nalezá, který však jsme již pro pokročilost času navštívit nemohli, ubírali jsme se nazpět.

Doposud jsme byli ze starého Říma velmi málo viděli. Nyní zabočili jsme z cesty sedmi chrámů zvané na starou cestu Apiovu. Tu zříme starý náhrobek Cecílie Metelly, který se nízké kulaté věži podobá, tu čteme nad vraty do zahrady vedoucími nápis, že zde jsou hrobky Scipionův, dále pak po levé ruce na návrší táhnou se rozsáhlé zříceniny hradů Caesarův, tu vítězobrána Konstantinova, kterou dal senát a lid postaviti Konstantinovi, když nad Maxentiem zvítězil, a hned za ní zříceniny Kolossea. Ač chýlilo se již k večeru, nemohli jsme odolati touze své, abychom toto místo, které tolik křesťanské krve sv. mučeníků do sebe vsálo, nenavštívili.

Kolosseum jest zajisté jedna z nejznamenitějších, ba snad nejznamenitější stavba starého Říma. Flavius Vespasianus, který při oblehání Jeruzaléma za císaře byl zvolen, počal divadlo toto stavěti, aby si lásku a přízeň lidu získal. Titus, který Jeruzalém vyvrátil, pokračoval v stavbě této. Na podmanění národa židovského a vývrácení Jeruzaléma připomíná vítězobrána Titova nedaleko Kolossea se nalezájící. Na jedné straně brány této představuje se vítězný průvod Titův, na druhé lze viděti posvátné nádoby z chrámu Jeruzalémského

Židé pak se bráně této vyhýbají, čemuž nelze se také diviti, vždyť jim připomíná nejen vyvrácení jejich říše, nýbrž i slova Kristova: Jeruzaleme, Jeruzaleme, kolikráte jsem chtěl shromážditi syny tvé . . . ale nechtěl jsi atd.

Statisíce židů, kteří ve válce židovské v zajetí Římanů upadli, museli stavěti na divadle tomto. A jak s nimi při tom nakládáno, patrně nejlépe z toho, že za krátkou dobu panování Titova t. j. asi za dva roky 12.000 židů namáhání a ukrutnému s nimi nakládání podlehlo. Velkost divadla tohoto posouditi lze z toho, že se do něho 107.000 diváků vešlo. Troje oddělení sedadel ve způsobu podloubí stavěno jest do kola tak, že z vyšších oddělení pohodlně přes hlavy diváků nížeji se nalézajících na jeviště viděti lze. Nejnížší řada nalezala se osm střepečů nad jevištěm. Upravení divadla popisuje Gerhard Uhlhorn takto: v dolejších řadách nalezá se vznešenější svět, senatorové, rytíři, římské dámy zlatem a drahokamy se stkvoucí, vestálky v kněžickém svém obleku. Vyšší sedadla zaujímaly ostatní stavy, nejvýše pak dav lidu, vojáků, venkovanů a otroků. Pestré koberce pokrývají lenošky a zábradlí, od sloupu k sloupu táhnou se věnce z růží, mezi tím nalezají se sochy bohů, před nimiž na třinožkách zápaly líbezné vůně se kouří. Střecha na způsob stanu nad arenou rozprostřená chrání před paprsky slunečními.*)

Hry v Kolosseum líčí Dr. J. Rebbert as takto: Vmysleme se v ducha, praví, do místností těch krvavých. Na místech k sezení a stání určených nalezá se 107.000 diváků. Císař sedí ve své dvorní loži v nejdolejší řadě diváků; v téže řadě sedějí vestálky, druh do pohanských jeptišek. Z hlubin slyšeti lze řvaní divých zvířat, která brzy na jeviště puštěna budou. Tu předešlým vystoupí pohanský kněz Jupiterův na jeviště, za ním ubírá se ověncené zvíře obětní, které vede zástup pretorianů. Oběť klesá pod lesknoucím se nožem kněze. Jupitr jest smířen, hra hrůzyplná může tedy započítí. — Zavzní zvučná hudba, a na jevišti objeví se honci (venatores) ve dvou řadách. V rukou mají biče, aby davy nešťastníků — bestiarii — kteří se nazí v středu jejich nalezají, a určeni jsou, aby se zvířeti bojovali, k nastávajícímu zápasu popoháněli, kdyby bázlívě měli ustupovati. Část lidí těchto k zápasu se zvířeti určených ozbrojena jest meči a kopími, jiná část vpletena jest do sítí aneb jest ke kúlům přivázána, aby rozbodána a roztr-

hána byla. Dříve však s hlatatelem v čele táhnou za zvuku hudby kolem jeviště a před císařem hluboce se uklánějíce musí hlasitě volati: „Caesar morituri te salutant:“ Císaři, zasvěcenci smrti pozdravují tebe! Pak rozestaví se v rozličná oddělení, aby jedni po druhých byli zvěři na pospas.

Netrpělivě čeká 107.000 diváků, kdy hra započne. Konečně pozdvihnou se „pohanské jeptišky,“ mírné (!) Vestálky a dávají zuamecní, aby hra započala. Tu otevrou se padací dveře doupat, v nichž zvíř se přechovává, a vyhladovělí lvové, tygrové, pantri, medvědi a divocí kanci, kteří dříve ještě ostny a žhavým železem rozlíceni byli, vyřítí se na jeviště na své oběti. Co dále se dělo, nebude-ličiti! — Ha! jak pase se 107.000 diváků na prolité krvi.

Konec výjevu prvního: Krvácející zvířata a lidé leží chroptající aneb mrtví jsouce na jevišti. Hladový lid vrhá se na zabité divoké kance atd., aby uchvátil kus zvěřiny — ze zvířat, která se nasýtila masem lidským. Zabítených bojovníků chápe se nyní zástup confectores — pohodných. Dva vůdcové za bohy — Merkura a Plutona — přestrojení jdou v jejich čele. Merkur prohledává mrtvolky se žhavou tyčkou: Pluto rozráží lebky těm, kteří sebou ještě škubají; a pohodní zarážejí háky do mrtvol, a vlekou je ven. Na to objeví se zástup otroků ve stkvoucím stejnokroji, aby urovnali půdu jeviště (arena) a odklidili kaluže krve. Mezi tím, co se toto děje, baví hudba a zpěv diváky. Nebo krvavé to představení není ještě u konce. Hned na to má následovati jednání druhé: „Hra gladiatorů.“ Gladiatoři se blíží. U studně, jejížto zbytky doposud mezi Kolosseum a vítězobránou Titovou viděti lze, se ještě občerstvili, a pak vjíždějí do Kolosseum a kolem po jevišti. I oni se před císařem ukloní a pozdraví: „Caesar morituri te salutant“ a hned na to započne ukrutný zápas.

Nejprv musejí tak zvaní andabatae — tapající se zavázanýma očima ostrou zbraní proti sobě bojovati. Na to následují retiarii — bojující se sítěmi — kteří pružnou síť v pravé ruce a trojzubé vidle v levé ruce měli. Síť hleděli hodit protivníkovi přes hlavu, aby ho pak probodli. Nezdařilo-li se mu to, pronásledoval ho protivník a hleděl ho zabítí. . . . Na to následovali rozliční jiní zápasníci jako laquearii, kteří hleděli oka odpurcům na krk uvrci, essedarii, kteří na vozích bojovali, dimachaeri, kteří dvěma meči zároveň bojovali. Ačkoli v těchto hrách na sta životů padlo, byly to vše jen přede-

*) Period. Bl. 1876.

hry, takřka dráždění krvolačnosti diváků, kteří se hlavně na zápas gladiatorů těšili.

Gladiatoři byli cvičeni zápasníci, kteří dle pravidel se vraždili. Císařové chovali jich celé zástupy, pro zábavu lidu! Větší část gladiatorů bojovali jako pěchota, ozbrojeni jsou dlouhými meči, jiní koňmo majíce mohutné kopí. Kdykoliv někdo raněn byl volal lid radostně: Habet! hic habet! Má ji — dostal! Nebyl-li raněn jednou ranou zabít — závisel život jeho neb smrt od diváků. — Kdo jevil bolest na sobě, neobdržel milost. — Tak asi Rebbert.

Za Augusta slavilo se 66 dnů těmito hrami, za Marka Aurelia již 135 dnů, a k tomu přišlo ještě mnoho mimořádných slávností. Titus u p. slavil tímto způsobem otevření Kolossea po 100 dnů, při čemž 5000 dravců a 10.000 gladiatorů povražděno bylo. Gladiatoři byli lacinější než zvěř! Traján slavil vítězství své nad Dáky 123 dnů, při čemž bylo 11.000 kusů dravé zvěře rozličných druhů. Často vpuštěno najednou 600 medvědů, 500 lvů na jeviště. — Co tisíců křesťanů dokráčelo na místě tomto!

Nebo křesťané byli za dob pronásledování ve velkém počtu odsuzováni k tomu, aby od dravé zvěře zde roztrháni byli. Vypravuje se, že jistý zbožný císař, který se v Kolosseum s papežem procházel, tohoto prosil o relikvii některého sv. mučenika, který v těchto místech trpěl. Papež sehnul se, vzal hrst hlíny ze země, na níž stáli a podáváje ji císaři pravil: „Viz, veškerá tato země jest posvěcena a požehnána krví mučenickou, a může jako sv. ostatek ctěna býti.“ — My místo hlíny utrhli jsme si každý na památku několik rostlinek, které ze zdi vyrůstají. — Na starších obrazech viděti doposud u prostřed Kolossea kříž, kolem pak jeviště křížovou cestu. Dokud Řím patřil papeži, putovalo jisté bratrstvo, jehožto členové v šedý popelavý šat až po oči zahalení byli, v tato místa v procesí. Každý pátek bývalo zde kázání a konána křížová cesta. Nyní za liberální vlády Viktora Emanuela jest jinak. Kříž z prostřed jest odstraněn, křížová cesta zrušena, jeviště rozryto a pod ním nalezejí se zapáchající kaluže vody. Jen u vchodu ponechán v jednom sloupu po pravé ruce malý mramorový křížek s nápisem, že, kdo jej zbožně políbí, získá odpušky jednoho roku a jedenácti dní. — Jaké city zmocnily se srdcí našich, může si snadno laskavý čtenář pomysliti. Svatá hrůza obešla nás, avšak i zármutek nad počínáním si vlády italské zmocnil se srdcí našich. — Třetího kolegy zmocnil se nad to jaksi i strach, aby nás

za šera večerního v těchto rozsáhlých zříceninách někdo nepřepadl. — Večer schyloval se víc a více a my uposlechnuvše hlasu kollegy polibili jsme křížek u vchodu se nalézající a jeli jsme kolem studny, z níž gladiatoři pivali, branou Titovou vedle starého náměstí římského ku svému příbytku. — (Pokračování).

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

VI. .

Zvěst o zlé příhodě rozletěla se po hradě a čeledi jako blesk. O polednách přinesl sluha panu Perchtoldovi obvyklou skývu chleba a džbán čerstvé vody.

Odcházeje na práhu se zastavil.

„Zdaž víš, co potkalo pána našeho?“ pravil poněkud nesměle švitořivý čeledín.

Starý muž pozdvihl hlavu.

„V Křivoklátských lesích ubili pana Zbyňka na smrt. Leží polomrtv v jakési myslivně. Dva čeledíny, kteříž vyjeli s ním k paní tetce na Valdek, ubili dočista.“

Starý muž vstal a dvěma kroky octl se u zbrojnoše; zachytil jej kostnatýma rukama a vtáhl do vnitř. Čeledínovi vyvstal na čele studený pot, že vzkřikl vši silou o pomoc.

„Neboj se! — jsem krotký jako beránek. — A kdes tyhle noviny slyšel?“

Starý muž skorem zasyčel při těchto slovech a dosud z rukou nepouštěl čeledína.

Ubožák nemohl strachy ani odpověditi. V tu chvíli mu napadly všechny ty pověsti, jež kolovaly v ústech zdejší čeledě o podivném hosti a podruhé vyrazily mu na čele studené krůpěje potu.

„Mluv! — Odpovídej! — Rychle!“

„Posel — pane — zvláštní posel.“

„A tvůj pán?“

„Odejel před dvěma — hodinami.“

„Odejel sám?“

„Dvacet helem ho provází.“

„Odejel a mně slova neřekl! — Viléme, Viléme a Zbyňek snad umírá!“

Starý muž se vzchopil, stáhl si halenu kolem boků provazem, do ruky vzal hůl, chleba se ani nedotekl, vody také ke rtům nepřiložil a když vyšel na nádvoří, čeled' zůstávala státi a když přišel do první brány, otevřeli mu mlčky a když byl u poslední, zarosily se Mikulkovi oči nad tím mužem, jenž takovéto živobyť připravil si sám vlastní rukou, pohleděly k nebesům arty zašeptaly: „Smiluj se Bože milosrdný nad ubohým a nevzpomínej mu hříchů jeho!“

Muž v haleně se poohlédl. Snad zaslechl

těchto slov a oko jeho setkal se se zrakem vrátníka. Mikulka mohl mu v tom zpola zapadlém oku čísti vroucí, vřelý dík. — —

„A já myslel, že ty ruce jeho jsou pouhá pírká; ale jsou to hotové kleště! — jsem silák, víte to dobře; ale on by mne rozdrtil. A jak se mi zakoukal do očí. Až mnou mráz zalomcoval a když promluvil, zarazila se mi v žilách krev!“

Takto asi vypravoval soudruhům na nádvoří čeledín o příteli pana Viléma.

„A víte braši, kdo že to? Je to někdejší kastelán dřevíčský. Měl sestru našeho pána; však jste o něm slyšovali. Zbyněk prý jeho syn. A proč tajil do dneška před ním náš pán jeho rod, domyslíte se!“

Čeledínové ani nevěřili uším svým. Leckterému byla známa ta jeho tvář; ale v oděvu kajicníka, v té haleně kolem boků s provazem a pod tou sešlou, zažloutlou koží kdo by hledal pana Perchtolda, za krále Jana předního dvořenína a někdy kastelána dřevíčského!

„Povídají si to veřejně, nebojí se a ty's mne pokaždé kárával a vždy jsi řečem o něm se vyhýbal!“ pravil dnešním večerem Burda Mikulkovi.

„Nechť si! — I dnes o tom pomlčme, ale chceš-li mu nějaké služby prokázat, věděl bych.“

„Mohl bys o mne pochybovati? Vždyť je to muž nebožky Elišky, té dobré paní, a Zbyněk jeho krev.“

„Jdi na samotu a pomodli se za spasení duše jeho.“

A Burda poslechl.

Pan Perchtold byl již na výšinách černochovských a když zapadalo slunce, stanul nad Pozdní.

Byl tak zabrán v myšlenky, že si ani nevšiml, že jde kolem shořelých kmenů, kolem zčernalých, pobořených hradeb rozlehlých v trojhranu po návrší.

Až teprve stanuv na druhé stráni a na okamžik si poodpočinuv utkvěl očima na rozvalinách.

Nad hlavami lesů zdejších leskl se již jen uzounký, červenavý pruh, jako šarlatová stužka ve tmavém, havraním vlasu dívčiny. Na obloze čím výše, tím zřetelněji přecházející v čarovnou žlut zaleskla se večernice přímo nad zříceninami v stříbřivém nezkaleném svitu.

„Jsi ty to Justino? — Tvé oko je to, věští-li mi šťastnou cestu?“

Pan Perchtold sešel náhle rty, odvrátil se a užřev vesničany vracející se tudy k dědině vyhnul se zabočiv do lesa. (Pokrač.)

DOPISY.

V N. Kolíně, dne 2. srpna 1877.

(Nemoc, smrt a pohřeb vdp. děk. J. Lindnera).

„Dlouhá nemoc jistá smrt.“ Toto slovo se zpravdilo i při našem vd. p. děkanu a č. kanovníku J. Lindnerovi. Štrádal dlouho, trpěl mnoho, churavěl po dlouhá čtyry leta s myslí a nadějí křesťanskou nesa své těžké břímě. Výteční lékařové poznavše záhy jeho nemoc býti nezhojitelnou nemohli na její důkladné vyléčení nikdy pomysleti, vodnatelnosti, která se z vadného ústrojí (zejména jater) vyvíjela, zabrániti neumějíce. Vedle Boha všemohoucího jen vzornému, obětovnému, v pravdě sesterskému ošetřování domácímu jest děkovati, že ob čas nemocnému tou měrou ulevilo, až jsme se kolikrát utěšené naději dobrého zdraví oddávali. Ač nemocný nejlépe cítil, že se mu síly z chrádnicího těla vykrádají, předce se vzácnou stálostí a vytrvalostí vykonával všechny povinnosti svého úřadu bez přestání, obíraje se věcmi úředními až do poslední hodiny svého činného života. Umřel tiše, vysílením dne 23. července. Věděli jsme sice, že jest dnů jeho života už na mále, předce však smrt překvapila všechny a když mocným zvukem našich velebných zvonů jeho úmrtí městu i okolí zvěstováno, zastavovali se lidé na ulicích a náměstích dívíce se tomu jakožto události nenadálé. Vyjma poslední nemoc těšival se vždycky dobrému zdraví, odkud důvodná naděje dlouhého života také vznikala. Narodil se v Dolních Brežanech u Benešova dne 16. května r. 1811. Studoval na školách Pražských, musíraje se vedle povinností školních i o své tělesné zaopatřování starati. Vysvěcen v Praze na kněžství dne 7. srpna r. 1836, kaploval ve Vserubech. v Ohaři a konečně 11 let v Kolíně, kdež i dne 3. června r. 1848 byl zvolen městským děkanem. Ve svém povolání se vyznamenával horlivostí a oddaností ku svému úřadu. Hned z první doby jeho děkanování paměti hodna jest epizoda z r. 1848, kdy ve dnech červencových jakožto nově zvolený děkan na náměstí posvětil a nadšenou vlasteneckou řečí oslavil prapor městské gardy Kolínské, která se dávala na pochod ku Praze. V povolání svém byl pilný, ku příchozím vlídný, úslužný a pohostinský. Jeho kázání pronášená v našem prostranném chrámu Páně byla hojně a ráda poslouchána. Aby se služby Boží konaly důstojně a velebně, toho byl vždy velmi pamětliv a pečliv. Ve škole se uměl k dětem laskavě schylovati a co zvláštního vytknutí zasluhuje, autoritě kateche-

tové před dětmi svou přítomností a případnými poznámkami povždy prospěti. Takové vlastnosti uznávající jeho představení, důležitým úřadem i čestnými vyznamenáními jej obmyšleli, o čemž již Blahověst zprávu podal. Pohřeb zesnulého se konal v den sv. Jakuba ap. za velkého účastenství lidí domácích i přespolečných. Zastupitelstvo městské, úředníci, profesori realn. gymnasia, učitelstvo všech ostatních škol s mládeží, domácí spolky a jednoty, některé i s prapory a jiní účastníci činili zajisté slavný průvod, dokonce přidáme-li hojný počet duchovních, příšlých z blízka i z daleka. Kráčelo před mrtvolou 40 kněží a dva řeholníci kapucíni, za rakví pak šli bratr zemřelého dp. farář Sluzský, dávný přítel zesnulého dp. farář od sv. Apollináře v Praze Fr. Šimenec a domácí p. kaplan J. Svoboda. Bezduché tělo v nákladně upravené síni smutečné a na krásném katafalku vykropil vdp. kanovník J. Bernard, requiem pak sloužil a dále kondukt vedl vdp. kan. A. Hora. Též dva kanovníci kolleg. kapitoly Staroboleslavské vdp. Breischel a Slavíček byli přítomni, z nichžto první výmluvně přednesl dojemnou řeč nad rakví zesnulého. Skvostná rakev ozdobena znaky kněžskými a kanovnickými jakož i zlatým záslužným křížem s korunou. Krásné věnce nesli studující zdejšího realn. gymnasia. Dlouho trval průvod pohřební; déle potrvá památka zesnulého v srdci jeho přátel a ctitelův. My sami doznáváme hojně jeho přízně ze srdce vděčného mu přejeme, aby po boji odpočíval v pokoji. *J. Ev. E.*

Z Hory Kutné, dne 31. července 1877.

(Pamětní deska. Primice.)

V neděli 22. července byly v našem staroslavném městě a v nejbližším okolí dvě slavnosti, obě týkající se duchovních. —

Dne 21. července 1817 zemřel v Sedlci zasloužilý farář, slovutný vlastenec a spisovatel Josef Rautenkranc, — rodem z Hradce Králové, — jenž mezi buditeli české národnosti na počátku tohoto století neposlední zaujímá místo. — Sbor archeologický „Vocel“ v Hoře Kutné, chtěje uctít památku slavného muže dal jemu ve zdi Sedlecké kostnice zasaditi mramorovou desku, ježto právě po 60 letech jeho úmrtí byla slavně odhalena u přítomnosti četných údů téhož sboru a množství lidu domácího i z celého okolí. Po slavných službách Božích měl dle doslechu p. farář Sedlecký Ign. Paták významnou řeč, jakož byl v svatvečer před tím pan prof. Fr. A. Slavík ve sboru arch. případně mluvil o blahodárném působení o-

slavence. My duchovní Kutnohorští, žel toho! nemohli jsme se slavnosti Sedlecké zúčastniti; neboť téhož dne slavil ctih. novosvěcený kněz z pražské arcidiecése p. Fr. Růžička — rodem z Ronova, jehož rodiče nyní v Kutné Hoře jsou usazeni — své prvotiny. Slavnost ta konala se obvyklým v církvi způsobem. Pan primiciant byl z otcovského domu, kdež mu rodiče dali své požehnání, slavně uveden do arcid. chrámu sv. Jakuba. Po obdoby modlitbách měl st. p. kaplan Kar. Vorlíček kázání slavnosti přiměřené, v němž četným posluchačům tklivě vyličil ducha našeho času nepříznivého církvi katolické a naznačil stanovisko, na němž kat. kněží jest státi, aby zdárně působil co hodný dělník na vinici Páně a statečný bojovník v táboře církevním. — Po té p. primiciant konal první oběť mše sv., při níž velmi libě a zvukně zpívaje co bývalý prefekt choru v arcib. semináři se osvědčil. — Dojemné byly to doby, když po kněžském přijímání svým rodičům, bratrům a sestrám Tělo Páně podával a po mši sv. jim požehnání udílel. Mezi nimi byl i bratr kněz z řádu sv. Augustina, P. Cyrill ze Lnář. — Odpoledne po litaniích dával primiciant opět požehnání velikému zástupu věřících. — V domě pak rodinném se vzácná ta slavnost skončila radostně v báni Boží hostinou v kruhu přátelstva i duchovenstva. Přáli bychom všichni, co pan kazatel bratru primiciantovi sliboval, aby se mu dostalo místa mezi zbožným lidem, kdežby došel pravé spokojenosti a hojných radostí duchovních. Bůh dej mu síly k pracem vznešeného povolání! *P.*

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup navrátil se včera do sídla svého v Praze.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 7—10. u sv. Františka (u křižovníků, od 11—14. t. m. u sv. Gottharda v Předním Ovenci či v Bubenci, od 15—18. u Alžbětinek.

— Jak v předešlém čísle oznámeno bylo, sešli se v kn. arcib. semináři v pondělí d. 30. července vel. kněží před 25 lety v Praze vysvěcení. Rozjímání s nimi konal dp. vicerektor Zenefels, ráženec se s nimi modlil red. t. listu, ve středu Tělo Páně jim podal vd. p. kan. Hora, načež mši sv. za zemřelé jich spolubratry sloužil vd. p. kan. Schwarz, jenž pak při posledním obědě tklivě připitky a vzpomínky pronesl. Schůze tato byla vzácným osvědčením bratrské lásky,

svornosti a věrnosti kněží obou národností, přišedších z 3 diecézí až na dva v plném počtu. Kéž by, jak jim práno bylo, po 10 letech opět se shromáždili v plném počtu a ve zdraví a lásce jako nyní po 25 letech! Jména zúčastnivších se jsou, p. t. pp.: Brandejský Václav, farář v Citolibech (Litom. diec.); Burgerstein Filip, farář v Tejnici; Habertzettel Václav, farář ve Váleči; Hamerschmied Bartoloměj, farář v Soběsukách u Žatce (Lit. d.); Hauptmann Vojtěch, farář v Tocově; Hemzal Vincenc, farář v Poděpicích; Jirotka Karel, farář v Žebnici; Koppman Jiří, farář v Zakšově; Kubasta Ignác, farář v Bechlině; Kubů Josef, farář v Kožlanech; Kummer Karel, farář v Michli; Lanhaus Karel, farář v Pořejově; Lonek Josef, farář v Netvořicích; Passauer František, farář v Neulosimthalu; Rüll Ferdinand, farář v Halsu; Schwarz Karel, kanovník metrop. kapitoly u sv. Víta v Praze; Siník Vavřinec, farář v Boněnově; Streichsbier Josef, farář v Oužici; a kněz ř. premonstr. na Strahově P. Hladík Theodor, farář v Sepekově (Buděj. d.); úhrnem 19.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci červenci 123 chudé, v pražských nemocnicích zemřelé křesťany, celkem letos již 1077 osob.

— *Z Třeboně.* Nová hrobka knížecí rodiny Schwarzenberské byla v neděli d. 29. července způsobem slavnostním vysvěcena. J. Excell. nejdůst. pan biskup Budějovický sloužil v 7 h. ráno mši sv. v děkanském chrámu Páně treboňském u přítomnosti J. Emin. nejdůst. p. kardin. Schwarzenberga, jenž pak v 8 h. slavnostní průvod vedl městem a po mohutné odvěkými duby vroubené hrázi rybníka „Svět“ zvaného k malému návrší v rozkošné sady proměněnému, na němž se nová nádherná krypta knížat Schwarzenbergů vypíná, vystavěna v slohu gotickém nákladem půl milionu zl. V 9 hodin měl tam Jeho Exc. nejdůst. p. biskup k přečetnému téměř nepřehlednému posluchačstvu dojemné kázání, jež vrcholilo u výkladu článku víry: Věřím v těla vzkříšení a život věčný. Po té vykonal J. Emin. p. kardinál církevní obřad vykrojení hrobky a sloužil v kapli první mši sv. za zdařilé hudby treboňského sboru zpěváckého. V pondělí po 8. hodině ranní nastalo slavnostné převážení rakví 15 členů knížecí rodiny, kteří dosud odpočívali v kostelíčku sv. Jiljí, kterýž prý vystavěl Vilém z Rožmberka a r. 1576 arcibiskup pražský vysvětil. V průvodě, v jehož čele J. Emin. p. kardinál po

odbytých smutečních obřadech s assistencí kráčel, byly nejprve tři rakve na třech zelením ověncených umrlčích vozech převezeny do nové hrobky rodinné. Po vykonaných modlitbách, při nichž se opět všichni členové knížecí rodiny súčastnili, sloužil pan kardinál arcibiskup mši sv., mezi níž pak ostatních 12 rakví do hrobky bylo převeženo a na kamenné podstavce v osmihranné hrobce postaveno, kdežto pak smutečné obřady církevní modlitbami a zpěvem se ukončily. Popsání nádherné stavby a jmena 15 členů knížecího rodu v hrobce uložených nalezají se v Pokroku č. 212.

— *Od Hradce Králové.* Ku zprávě v čís. 19. t. l. na str. 253 dodáváme, že oltář Bolestné Rodičky Boží v Kuklenách nákladem 285 zl. obnovený byl o pouti sv. Annenské d. 29. července slavnostně posvěcen. O půl 10. h. měl kázání novosvěcený kněz Jan Dvořáček z Hradce Králové, načež redaktor t. listu, pozván byv od obec. představenstva a povolení maje od nejdůst. bisk. konsistoře sličně obnovený oltář požehnal a k četnému zástupu několik slov promluvil, díky vzdávaje dobrodincům téhož oltáře za příspěvky a přimlouvaje se za obnovu ostatních na památku 100-letého trvání chrámu Páně, načež měl zpívanou mši sv., při kteréž mimo výše jmenovaného p. kazatele a domácího p. administratora asistoval též dp. Jan Barták, protokolista bisk. konsistoře v Hradci Králové. Před úkonem svěcení a po něm zapěl místní zpěvácký spolek, jenž pak i při slavné mši sv. řídícího učitele p. Horáčka na kůru vydatně podporoval. Vedle spolku div. ochotníků a bratrstva na podporu v nemoci a po úmrtí stál v řadách od hlavního oltáře k oltáři Marie P. též spolek vojenských vysloužilců z Hradce a okolí s velitelem svým. Na předním místě při benedikci i při zpívané mši sv. bylo představenstvo městyse Kuklen i přifařených obcí. Hlavní oddíl posvátných úkonů označovala střelba z hmoždířů. Na zejtří v 8 hodin ráno byla u obnoveného oltáře Marie P. první mše sv.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Svazek 5. Obsa : Císař Ferdinand I. (Sepsal dr. Frant. Kryštůfek). Geneageneze svědčí proti darvinismu (dokončení od prof. Mat. Procházky). Haxthausen a církev ruská. Svěcení vody. (Prof. dr. Smolík). O příčinách náboženské lhostejnosti (pod. farář Klem. Markrab). Kronika : Katolická

publicistika v Německu. Poutí římská. Literární oznamovatel. Hlídky časopisů. — Svazek 6. vyjde d. 15. září.

— Nákladem vlastním vyšly a v kněhkupectví B. [Stýbla v Praze na skladě jsou: „Promluvy duchovní k mládeži.“ Rukověť pp. katechetům i jiným slova Božího hlasatelům velmi příhodnou sepsal Jan Hulakovský, katecheta při c. k. reálním gymnasiu v Třeboni. Díl II. zl. 1. — poštou pod křížovou obálkou zl. 1.10

— Roční zpráva cis. král. akademického gymnasia v Praze.“ Podává ředitel ústavu JUDr. Matěj Kawka na konci školního r. 1877. Nákladem vlastním. Str. 68.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Sigismund Petr *Hellmann*, býv. provincial ř. Františkan. v Praze d. 1. srpna (nar. v Jindř. Hradci 26. června 1810, vysv. 25. července 1833).

Vyznamenáni jsou:

p. Vinc. *Hürka*, jubil. kněz, č. konsist. rada, atd. farář u sv. Mikuláše v Praze, obdržel zlatý záslužný kříž s korunou;
p. Jan *Gröschel*, farář v Hradišti okrouhlém, jmenován jest arcib. notářem;
p. Ant. *Dlask*, arcib. notář, děkan v Kouřimi, jmenován správcem vikariatu Kolínského.

Ustanoveni jsou:

p. Vilém *Babický*, farář v Slapech, za zpo-

vědníka při metrop. chrámě u sv. Víta, na místo vd. p. děkana a č. kan. Ant. *Štěpničky*, jenž zůstal farářem na Vepřku;

p. Jan *Svoboda*, kapl. za admin. v N. Kolíně;
p. Jan *Matouš*, koop. v Žandově, za admin. v Maieršgrunu;
p. Josef *Doubrava*, kapl. v Petrovicích, za adm. in spirit. v Dublovicích;
p. Vác. *Reissner*, kapl. u sv. Kiliana, za adm. v Slapech;
p. Jindřich *Rein*, kapl. na Volšanech, za 3. kapl. u sv. Štěpána v Praze;
p. Jan *Láska*, kapl. na Smíchově, za kapl. na Volšanech;
p. Michael *Beneš*, katecheta na Smíchově, za kapl. tamtéž;
P. Jindřich *Sekera*, ř. piarist., učitel nábož. na 2. českém real. gymnasiu, za uč. nábož. na 1. č. real. a vyš. gymnasiu v Praze;
p. Josef *Kyselka*, učitel nábož. na českém ústavu pro učitelky, za uč. nábož. na 2. č. real. gymnasiu v Praze.

Uprázdňená místa:

Nový Kolín, děkanství patron. městské rady tamtéž, od 27. července.

Slapy, fara patron. p. Ludvíka barona z Weidenheimu, od 1. srpna.

Opravy. V předešlém (21.) čísle Blah. na posl. str. v „Osobním věstníku“ místo: V biskupství „Litoměřickém“ má státi: „Kralohradeckém.“ — V témž č. na str. 274 v 1. sloupci ř. 26. shora čti místo „po smrti“: „do smrti.“

Kněhkupectví B. STÝBLA v Praze

přijímá předplatné na časopisy:

			Cena předplatní	
			zde	poštou
Alte und neue Welt s premií	ročně 18 sešitů	zl. 4.32	zl. 4.32	zl. 5.22
Blahověst	36 čísel	„ 3.—	„ 3.—	„ 3.50
Časopis kat. duchovenstva	8 sešitů	„ 3.—	„ 3.—	„ 3.50
Deutscher Haussohatz	18 „	„ 4.32	„ 4.32	„ 5.22
Hedwigsblatt	12 „	„ 3.60	„ 3.60	„ 4.20
Chrysologus	12 „	„ 3.50	„ 3.50	„ 4.10
Katholische Missionen	12 „	„ 2.44	„ 2.44	„ 3.04
Katholische Presse illustr.	24 čísel	„ 8.—	„ 8.—	„ 9.20
Kopřivův kalendář	12 sešitů	„ 1.20	„ 1.20	„ 1.44
Literarischer Handweiser	18 čísel	„ 1.83	„ 1.83	„ 2.19
Philothea	12 sešitů	„ 3.36	„ 3.36	„ 3.96
Posvátná kazatelna	12 „	„ 4.—	„ 4.—	„ 4.—
Prediger und Katechet	12 „	„ 3.50	„ 3.50	„ 4.10
Světozor s premií	26 „	„ 8.58	„ 8.58	„ 9.50
Škola a život.	8 „	„ 4.—	„ 4.—	„ 4.20
Weckstimmen neue	12 „	„ 0.80	„ 0.80	„ 1.04

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlas katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročné 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Reč installační,

již měl dne 24. června 1877 v Dohaličkách

B. Hahl, far. Hořický.

„A řekl mi: Služebník můj jsi ty, neboť v tobě honositi se budu.“ (Isai. 49, 3.)

Trojnásobnou konáte dnes, r. v Kr., slavnost ve farnosti své; nejprv jest neděle, den Páně; ta vrací se každých 7 dní, důležitější jest pouť sv. Jana Křtitele, která jen jednou za rok bývá; nejdůležitější však jest installace, čili usazení dnes na vaši faru nového p. faráře; a slavnost taková bývá obyčejně za mnoho let jednou.

Jakkoli nového svého p. faráře již znáte, an po delší čas již mezi vámi přebývá, jsa administrátorem fary té: nicméně vám nyní vysoce důstojným p. náměstkem biskupským za vašeho nyní řádně usazeného far. a správce duchovního představen byl, jak to starodávňý církevní řád a zákon káže a toho žádá.

Já pak, N., požádán jsem byl, abych o tomto jak pro něho tak pro vás důležitém dni kázal; i činím tak. O to by nebylo; avšak o čem? Lid o takové slavnosti očekává obyčejně něco zvláštního; k tomu od kazatele cizího, a právem. Kněz má býti z lidu a pro lid, neboť jest pastýřem. Jsa pastýř musí znáti *stádo své*; musí kázati ze života a pro život, a proto života lidu, jeho smýšlení, řeči, skutků, vůbec panujícího způsobu života všimati si musí; neboť jest *správcem, vůdcem a ředitelem* lidu svého.

A tak i já, r. v Kr., vycházej se stanoviska toho, obral jsem za předmět řeči své:

1. O nynějším stavu církve Boží, jmenovitě ve vlasti naší, a

2. o úloze kněze, samostatného správce duchovního v době nynější.

Pane Ježíši Kr., který jsi pastýř a nám jsi úřad pastýřský svěřil, i sám jsi život položil za ovce své, dej mně prosím výmluvnost a dotkni se jazyka mého, jako jsi se slal anděla svého, aby se dotekl jazyka Isaiáše proroka kaménkem ohnivým, bych horlil pro čest a slávu tvou a spásu lidu tvého.

I. Můžeme rozeznávati v církvi vůbec tři hlavní doby, a sice dobu nejstarší, první tři století; dobu prostřední, až do protestantismu; a dobu novou, poslední. Tu první nejraději bychom nazvali, jako vůbec nejstarší doba v dějinách národu se nazývá, dobu *heroů* či *hrdín*; jest to doba *mučovníkův*, kdežto na tisíce křesťanův zpečtilo pravdivost učení Kristova životem svým, krví svou. Dobu *druhou* nazvali bychom dobou *víry*; jevilaf se obracením národů na víru křesťanskou církevními otci, zakládáním řeholí, pěstováním vědy v duchu křesťanském na školách klášterních a biskupských i universitách nově (církví) založených, stavěním chrámů a pěstováním umění v duchu křesťanském; veškeren život národů proniknut byl ideou křesťanskou a nesl mnohonásobné, rozkošné ovoce; a dobu třetí, od Luthera počínaje, nazvali bychom dobou *nevěry* a *liché osvěty*.

Byl i v Čechách jednou čas, že víra křesťanská hluboce zakořeněna byla v životě národa a jevila se citem, smýšlením, slovy a skutky u českého lidu. Doklady toho máme mnohé:

1. ty vznešené, nábožné, *staročeské písně*, od té sv. Vojtěcha: „Hospodi, pomiluj“ počínaje až do těch krásných rorátních zpěvů Karla IV. a celých sbírek, *kancionálů*. Kdo popíše tu *prostotu* slov a tu *hloubku* víry? nebyla řeč strojená, hledaná, jako lícidlem

natřená, ale jednoduchá a prostá, ryzí, právě česká; však z ní zírала duše *nábožná*, plná důvěry, hluboké víry a obětovnosti křesťanské, plná lásky k Bohu a bližnímu.

2. Ty krásné, bohaté, hojně nadané *chrámy*, kteréž všude po vlastech našich týmě k nebi nesly, tak že Čechy prosluly množstvím chrámů překrásných a slavných, jak sám papež Pius II., druhdy kardinal Aeneas Sylvius (z domu Piccolomini) ve své historii, již o Čechách byl sepsal, svědčí; jmenovitě *Praha* pro mnohost domů Božích nazývána *malým Římem*.

3. *Kláštery*; nebylo *značnějšího* místa v Čechách, kde by nebyl klášter býval; a kláštery ty byly obyčejně hojně nadány, i bývaly dobrodiním celým krajinám; nejen že pole vzdělávaly a lid učily, ale prospívaly zvláště chudině, a nezřídka zachránily celé krajiny od smrti hladem v dobách neúrody a nedostatku.

4. *Fary*, hojně nadané, *staré*; nebo ve 13. a 14. století snad více bylo far než nyní, a co jsou nyní staré farnosti bohatší, jsou ze starých dob, starého založení, doba nová by toho nedala.

5. Ty *skutky hrdinské* pro víru; boje proti Tatarům, vítězství pod Hostýnem (1241), proti Turkům (Jiskra z Brandýsa); ano i ty nešťastné boje Husitské svědčí, jak hluboko zakořeněno bylo v prsou předkův našich náboženské přesvědčení, kteréž je k takovým hrdinským skutkům pohánělo!

6. Sem náleží též ta mnohá *příslloví* zbožná, kteráž svědčí, že předkové naši vše s Bohem počínali, konali a skonávali; ty krásné, vroucí, staré *modlitby*; *spisy*, život P. Krista, životy svatých. Ano i spisy světských mužů a hlubokých myslitelů naskrz duchem křesťanským se nesly, jako té naši chlouby, *Tomy ze Štítneho*, který český rytíř byl.

7. Ti *mnozí svatí*, kteří hned na počátku křesťanství z národa českého vynikli: sv. Václav, sv. Ludmila, sv. Vojtěch, sv. Prokop a mn. j.; též *panovníci zbožní*: Boleslav Pobožný, Karel IV. a j.

Vše to, r. v Kr., jest *důkazem*, jak hluboko vnikla víra křesťanská a náboženské přesvědčení křesťanské do srdce národa českého a jak hluboké kořeny zapustilo v něm; Bůh nad *národ* náš, jako Slovany vůbec, *hlubokým* citem.

Avšak *za dnů našich*? jsme my ještě potomci těch nábožných předků? poznal by někdo v nás potomky jejich? co vidíme?

1. *Nevěru čtou*, aneb aspoň lhovost; nejen zvrklý učenec, ale i nedouk a spro-

sták opovazují se mudrovati o víře, jízto zhola nerozumí, filosofie neštudovav; a to ne z úmyslu dobrého, ale zlého.

2. Z ní plynoucí *nenábožnost*, kteráž se jeví zanedbáváním *domácí bohoslužby* (*modlitby*), služeb Božích a nesvěcením neděl a svátků.

3. *Směr smýšlení* za dnů našich *hmotný*, jen peníze a zas jen peníze; peníze jsou bůh za dnů našich. Nazývána, jako ná posměch, doba naše *blahobytem*; krásný to blahobyť, při němž tisícové hladem hynou, jako letos v Krkonoších, ne že by museli z nedostatku potravin, nikoli, ale z nedostatku lásky.

4. Nesvědomitost, lež, klam, podvod a šibalství; u vznešených slove „*dobrá spekulace*“, lid ale tomu říká *švindl*, což jest klam a podvod; pravým však jmenem slove *krádež*.

6. Časté *vraždy* a ještě častější *samo-vraždy*; není *víry*, neumí snášeti neštěstí mnohý, do něhož se sám uvedl.

6. *Neobětovnost*, *sobeckost*, poněvadž směr *hmotný* jest; což by dali nyní knězi, kdyby předkové nebyli se postarali? Jest břemenem. Stará založení, staré chrámy, jež předkové s velikou láskou, oživování věrou vystavěli, my sotva udržujeme . . .

A ty a takové věci zahnízdily se, r. v Kr., jak dobře víte, i v národě našem. Tím mnozí chtěli oblažiti jej; to měl býti pokrok. *osvěta*; vidíme, kam dospěl a kam by dospěl, kdyby tou cestou měl kráčetí dále. Jest pravý *opak* předků svých. A v tom, v poměrech takových má působiti kněz, správce duchovní, pastýř duší, on strážcem na *Sionu*; to doba nynější i u nás ve vlasti naší; jaká as úloha jeho v době nynější jest, povím v části druhé.

II. *Úloha* kněze za dnů našich jest *velice nesnadná* a stav jeho *nejnevděčnější*; práce jeho *pokládá se za nic* a on darmo chlebem. *Člověk tělem učiněn jest*, jako za dnů Nemoových.

Moudří ovšem soudí jinak; vědí dobře, kam by dospěl svět bez Boha a víry; hledí na věc zcela jinak, než ti, kdož jen na tomto světě visí, a jej za cíl všech snah a toužení svého mají.

Avšak nad tím kněz se nermoutí; ví, tu právě že doba účinkování jeho nastala; kdy ticho, to snadno; v bouři musí se osvědčiti *námořník*, v bitvě vojín; kněz a pravda Boží v čase nevěry a nenábožnosti. Co bude činiti?

1. Musí pozorovati *čas*, a příčiny zkázy a záhuby; musí tedy:

a) pilně učit a kázati; na kazatelně, ve školách, při cvičeních, zpovědi;

b) musí neblahý *tisk* zamezovati a dobré spisy mezi lidem šířiti;

c) musí ukazovati lidu výbornost a po-
žehnání *zbožného* a *společného* života, a
naopak, kam nenábožný a bezuzdný život
vede;

d) musí sám býti *vzorem* a příkladem
ve všem; nábožný, střdmý, laskavý a dobro-
činný; přísný na sebe v úřadě svém. Sv.
Pav. Tit. 2, 7.: „*Ve všech věcech sebe samého
vydávej za příklad dobrých skutků . . .*“ a
Isai. 49, 6.: „*Aj, dal jsem tě za světlo ná-
rodům, abys byl spasení mé až do končin země.*“

Že dle sil svých tento váš nový p. fa-
rář takovým bude, doufám; znát úlohu svou
a předešla ho dobrá pověst k vám; bude
vám *andělem* předcházejícím vás, že splní
se, co z předu pověděl jsem: *Služebník můj
jsi ty, v tobě honositi se budu.* Avšak on
neučiní všecko; zdar správy duchovní jest
výsledek činitelů dvou; nic neprospěje, jest-
liže se působení jeho odpor klade. Proto
musíte i vy:

2. Ho *slyšeti*; v jeho hlasu cítí hlas
Boží. *Kdo vás slyší . . .* Ap. dí: *každé slovo,
nabízej v čas i ne v čas; tresci, pros, zehři
ve vši trpělivosti a učení.* 2. Tim. 4, 2. Slyšte
jej, by nebyl hlas jeho *hlasem volajícího na
poušti*; a byt i káral, byt učinil ústa svá
jako *ostrý meč a slovo jako výbornou střelu*
(Isai. 49, 2.), kteráž by poranila: vezte, že
raní, jako lékař, ale hojí.

Musíte ho býti *poslušni*; neboť on *bdi
nad vámi, jako ten, kterýž má počet vydati
z duší vašich, aby to s radostí činil a ne se
stýskáním, neb by vám to nebylo užitečné.*
Žid. 13, 17.

Musíte si ho *vážiti*; jest váš farář; kdo
tupí svého kněze, tupí sebe; netupí žid
svého rabína, ni helvet svého pastora; je-
nom katolíci tupí začasť a bez příčiny své-
ho kněze, ano i samu *hlavu církve*, nejvýš
ctihodnou, jako za posledních dnů, kdežto
chlapič katolíci opovážili se, vyjádřiti ve-
řejně sv. otci své opovržení; a naše listy to
otiskují; a proč? že kousek pravdy pověděl.
Kde jsme se octli? Synové Noemovi při-
kryli pláštěm otce svého, za to měli pože-
hnání . . . i kněz člověk jest a může chy-
biti . . . Avšak občejně ti, kdož sami nej-
více pokleská do sebe mají, s chybami bliž-
ního jsou nejnesnášlivější.

Věřící mají svému duch. správci *činiti,
dávati a prokazovati*, čím mu povinni jsou;
jest otec jejich; nemají dětí opouštěti otce,
to přináší jim požehnání.

Takto spojení v jedno, působte k cíl
jednomu, kterýž jest *spasení* všech vás; aby
duch. pastýř váš zásluhami o vás nebe si
získal, vy pak tím, že jste ho poslušni a
praví katol. křesťané, pravé ovečky Kristo-
vy, spasení jste byli. Z toho vzejde čest a
sláva Bohu, vám pak zde již radost, útěcha
a požehnání Boží, po smrti pak život věčně
blážený, ve slávě věčné. Amen.

Pout do Říma.

Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

c) Chrám sv. Petra.

Dne 27. května, na den nejsv. Trojice,
měli jsme my poutníci z Čech zároveň
s poutníky z celého Rakouska ku slavné
audienci k Jeho Svatosti připuštění býti.
Domnívajíce se, že téhož dne bude nával
kněží do chrámu sv. Petra veliký, čemuž
skutečně tak bylo, sloužili jsme mši sv. v
chrámě dell' Anima. Po mši sv. všimnul
jsem si na klenutí toho chrámu krásného
obrazu naší blahoslavené Anežky České, ma-
lovaného od Seitze. Kalendář Poutník při-
nesl r. 1876 čtenářům svým obrázek, který
jak jsem se přesvědčil, věrně zhotoven jest
dle řečeného obrazu. — Po snídani jeli jsme
ku chrámu sv. Petra. Na rozích ulic vidím
velká provolání k Římanům. Zvědavostí pu-
zen káží vozkovi, aby zastavil, bychom si
mohli provolání přečísti. Dlouho zdržovati
jsem se nemuseli, nebo málo kdo, ba téměř
žádný provolání toho si nevšímal. Mohli jsme
ho tedy dosti rychle — pokud totiž zná-
most vlastiny tomu dovolovala — přečísti.
Provolání to sepsáno bylo v slohu velmi
bombastickém, jak vůbec u liberálů jest v
obyčeji a smysl jeho byl, že prý strana tmá-
řů sbírá poslední síly své, aby si panství
své ještě na nějaký čas zabezpečila. Činí
prý to ovšem marně, nebo oni t. j. liberá-
lové postarají prý se o to, aby ten —
kněz ve Vatikáně a jeho strana hlavu svou
nepozdvihli více — a k tomu cíli svolávali
na 2 hodiny odpoledne meeting do divadla
Apollova. Divili jsme se, že vláda dopustila,
aby poutníci nejen z Rakouska, nýbrž z ce-
lého světa takovýmto způsobem byli dráž-
děni byli. Snad chtěla vláda poutníkům u-
kázati, jak jí Pius IX. a věc katolická na
srdci leží a jakého zastání katolíci v Říma
požívají? — Avšak z toho, že si žádný té-
měř provolání nevšímal, dalo se očekávati,
že meeting ten udělá fiasco. — Dojeli jsme
konce ulice, a hle před námi za Tiberou vy-
pínal se hrad andělský a dále v levo, vy-

soko nad domy, kopule chrámu sv. Petra. Andělský hrad, který nyní částečně za pevnost, kasárna a skladiště slouží, jest částí ohromného bývalého náhrobku císaře Hadriána. Odkud však jméno hrad andělský? Za dob papeže Řehoře Velkého panoval v Římě veliký mor. Papež dověděl se ze zvláštního vidění od anděla, kdy mor ten přestane. Na památku této události dal později papež Benedikt XIV. velkou sochu anděla ulítí, a na hrad postavit. Anděl představen jest, jak meč pomsty v pochvu zastrkuje. Od anděla tohoto, který se vysoko nad hradem vzuší, má hrad i jméno své. Nepochybně že i sochy andělů, které na mostě před hradem se nalézají, a nástroje umučení Páně v rukou nesou, na událost tuto se potahují.

V levo od hradu andělského vede cesta z počátku po břehu Tibery, pak ulicí přímo ku chrámu sv. Petra. Jak mile dojdeme konce ulice, vidíme před sebou průčelí světoznámého chrámu a mohutnou kopuli vysoko nad ním se vznášející, v pravo od chrámu jedno křídlo paláce Vatikanského, a před oběma nesmírné nádvoří. Nádvoří toto jest 1034 stř. dlouhé a 588 stř. široké. Po obou stranách táhne se v polokruhu dvoje sloupůradí na způsob podloubí, které čítá 284 doříckých sloupů a 88 pilířů. Sloupy jsou ve čtyřech řadách a tvoří trojí chodbu. Nahoře na krytu sloupůradí tohoto nalézají se asi 200 soch svatých, 10 až 12 stop vysokých. U prostřed nádvoří jest vysoký obelisk z egyptského čediče. V Římě viděli jsme více podobných obelisků, avšak všechny ostatní byly během času spřeráženy — tento jediný byl v celosti zachován. Obelisk tento byl skoro půl druhého tisíce let před narozením Páně v Egyptě u chrámu pohanského v Helio poli postaven. Císař Kaligula převezl jej do Říma a kázal jej postavit do cirkusu Neronova, který se nalézal na místě nynějšího chrámu sv. Petra. Papež Sixtus V. kázal jej na nynější místo před chrámem postavit. V síních Vatikánských viděli jsme obraz, který představuje stavění obelisku na toto místo. Z obrazu toho patrno, jaké práce a jakého namáhání to stálo, což se dá lehko vysvětliti, uváží-li se, že obelisk ten z jednoho kamene váží přes 963.000 vl. liber. Lid vypravuje si, že prý provazy při vytahování obeliska se roztáhly, tak že nemohl na pravé místo postaven býti. Tu prý lodník jeden navzdor přísnému zákazu, aby nikdo při práci té nemluvil, zvolal: vodu na provazy! Provazy vodou postříkány se skrátily a obelisk se postavil na místo určené.

Jiní praví, že milénka stavitele Dominika Fontana vidouc ouzko státi jeho omdlela, a lidé volali prý: vodu, vodu, což stavitele přivedlo na myšlenku, aby dal provazy postříkati vodou. Velebně vypíná se nyní tento obelisk u prostřed nádvoří a hlásá vítězství kříže nad bludy a tmou pohanskou. Na vrcholi jeho totiž nalézají se znamení kříže, a na straně ku chrámu obrácené nápis: „Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat, Christus ab omni malo plebem suam defendit: t. j. Kristus vítězí, Kristus vládne, Kristus poroučí, Kristus ode všeho zlého lid svůj chrání.“ Na druhé pak straně: „Ecce cruce Domini, fugite partes adversae, vicit leo de tribu Juda. — Ejhle kříž Páně, prchněte nepřátelské mocnosti, lev z pokolení Judova vítězí.“ — Ano Kristus vítězí! Uvážíme-li, že obelisk tento byl dříve na oslavu modloslužby před chrámem v Egyptě postaven, že pak později krásil místo, kde se na křesťanech nejstrašnější ukrutnosti páchaly, nyní pak že pravému Bohu zasvěcen, na vrcholi svém nese kříž, pod nímž se skutečný ostatek sv. kříže nalézají — to-li uvážíme, musíme přisvědčiti, že pravdivý jest nápis: Christus vincit, Kristus vítězí. Zvítězil nad lží a bludy pohanskými, zvítězil nad ukrutností Římanů a vítězí doposud nade všemi, kteří se proti němu pozdvihují.

V pravo a v levo ovšem hezky vzdáleně od obelisku nalézají se dva mohutné vodometry, které množství vody ve způsobu snopů do výše metají. Za nádvořím tímto okrouhlým nalézají se druhé čtverhranné, po němž mramorové schody skoro přes celé prostranství sahající ku chrámu vedou. Tu, kde schody počínají, nalézají se veliké sochy sv. Petra a Pavla.

Všimněme si nyní blíže průčelí chrámu. Průčelí toto, které jest 370 střeovic široké a 149 stř. vysoké zdobí třináct soch 17 stř. vysokých. Jest to 12 apoštolů a P. Ježíš Kristus. Na každé straně průčelí nalézají se hodiny. Patero bran mezi osmi nesmírnými sloupy vede do chrámu. Pohlíží-li sem člověk z počátku prvního nádvoří, odkud viděti lze nejen hlavní nýbrž i postranní kopule chrámové, jest to věru uchvacující pohled! Zdá se, jako bychom viděli před sebou jeden z těch báječných paláců, o nichž jsme v mládí svém v pohádkách tak rádi poslouchávali.

I sám Nikolai nemohl při pohledu tomto úžas svůj zatajiti. — A kdo jest tento Nikolai? Jest to přede vším Prusák. Pruský totiž auditor. Pruská vychloubavost jest vůbec známá. Snad zná laskavý čtenář onu

anekdotu o Prušákovi, který cestoval hornatou krajinou, tuším že Solnohradskem a tázán, jsa, jsou-li u Berlína také tak vysoké hory odpověděl: My sice u nás hor nemáme, ale kdybychom je měli, musely by být vyšší nežli tyto. Nikolai byl však nejenom Prušák, nýbrž i král. auditor, který jak z mnoha míst jeho costopisu patrně, více si všímal druhého pohlaví, nežli chrámů. Mimo to byl i protestant, a tu známo, že mnozí protestanté v katolických zemích na př. ve Španělsku a v Itálii vše jen v tmavých barvách líčí — ad majorem protestantismu gloriam — t. j. aby z toho jen protestantismu vzešla sláva. Nicolai vydal popis cesty své po Itálii jakožto hlas výstražný pro všechny, kdož by tam cestovati chtěli. A tento Nikolai doznává, že se ho zmocnil na nádvoří chrámu sv. Petra velebný pocit, tak že zvolal: Toť v pravdě chrám Hospodinův! Zvolal-li tak pruský protestant, což teprv má říci katolík?

Ale při prvním vstoupení do vnitř neucínil na mne chrám tento dojem takový, jak jsem očekával. Nezdál se mi totiž býti tak velký, iak jsem si jej představoval, a přece jest to chrám, který pojme 54.000 lidí. Příčina podivného zjevu toho, že se totiž chrám sv. Petra zdá menším býti než skutečně jest, spočívá jak znalci tvrdí v překrásném souměru, jaký se v celém chrámu jeví, tak že nikde jednotlivé předměty nevynikají na úkor celku. Teprv když se člověk v chrámě rozhledne, když si do podrobnosti všimne jednotlivých předmětů, pozná, jak ohromné jsou to rozměry, které se všude v chrámu jeví. Tak na př. čtyři sloupy nad hlavním oltářem nezdají se ode dveří tak vysoké, a předce jsou vyšší než kterýkoliv palác v Římě, čítají totiž 86 střeveců.

Celý kostel jest 837 střeveců dlouhý a 578 stř. široký, prostřední loď jest 152 stř. vysoká, kopule pak až ku kříži čítá 448 stř.

Spěchali jsme především k hlavnímu oltáři, ku hrobu sv. Petra, nad nímž se mohutná klene kopule. Avšak předce jsme se na cestě té ještě zastavili, a sice u sochy sv. Petra, která se ku konci právě lodě chrámové nalezá. Socha jest z bronzu a pochází z 5. století. Pravá noha jest ale tak ulíbaná, že sotva lze prsty rozeznati. Poutníci dotýkají se nohy i čelem. Před hrobem a tudíž i hlavním oltářem sv. Petra jest asi 10 střeveců pod podlahou chrámu vyhloubená místnost, ku které vedou mramorové schody, nahore pak ovroubena jest mramorovým zábradlím, na němž se 89 bronzových pozlacených lamp nalezá. Lampy tyto hoří

dnem i nocí. Zlaté lampy odnesli Francouzové.

V prohloubené místnosti před oltářem jest krásná socha papeže Pia VI., který byl velikým ctitelem sv. Petra. Papež tento byl jak známo od Napoleona I. do Francie zavlečen a tam vězněn. Při jeho smrti radovali se nepřátelé církve, že jest to již poslední papež. Nedočkali se a nedočkají se zajisté té radosti, leda až na konec světa. Budou-li se pak radovati, jest ovšem otázka jiná.

Krásná socha z bílého mramoru představuje papeže klečícího se sepiatýma rukama. Obličej jeho jest obrácen tam, kde spočívá tělo sv. Petra. I my jsme poklekli, sepiali ruce a obrátili oči své k témuž místu, kde spočívá sv. tělo prvního náměstka Kristova!

Těžko jest líčiti city, které se zmocňují srdce katolíka na tomto místě. — Včera viděli jsme paláce a nádherné stavby císařů římských, kteří tak krvavě pronásledovali křesťany. A co jest nyní ze vsí jejich slávy? Z paláců císařů zbyly jen vetché zříceniny a rozvaliny, hlásající marnost slávy světské. Na místě cirku a zahrad ukrutníka Nerona, který dával křesťany štváti divou zvěř, který ve svých zahradách na koly narážel, smolou poléval a zapaloval křesťany, aby mu sloužili místo pochození a svítilen při nočních projíždkách — na místech těch nalezá se nyní překrásný chrám, jemuž se obdivuje svět a vedlé chrámu rozsáhlý palác. A na čí počest jest zbudován chrám ten? Na počest toho, kterého dal ukrutník Nero nedaleko odtud hlavou dolu ukřižovati, na počest sv. Petra! A komu náleží vedlejší palác? Jest to příbytek nástupců sv. Petra, toho Petra, který za Nerona do Říma přišel jsa chudý rybář! Jak pravdivá jsou slova na obelisku před chrámem: Christus vincit! Kristus vítězí i pravda jeho!

Oslavuje-li Bůh, pomyslíl jsem si, tak ctitele a služebníky své již na tomto světě, jaká jest asi sláva jejich tam na výsosti? Kéž i my staneme se jednou účastnými slávy té! —

Mimovolně pozdvihl jsem uslzené oči k nebesům. Jaký to velebný uchvacující pohled! Jeví se již tu zrakům mým sláva ta nebeská? — Ne, nikoliv, jest to jen velebný obraz její. Jest to velebná kopule chrámu sv. Petra s krásnými mosaikami Ježíše Krista, Panny Marie, sv. andělů a jiných svatých — nahore pak Bůh Otec obklopen zástupy cherubův. —

Kopule sv. Petrská, jejížto výška i s křížem obnáší 473 stop, podobá se velebnému

chrámu vznášejícímu se ve vzduchu, a spočívá na čtyřech nesmírných pilířích, z nichž každý má v objemu 240 stěviců, a jest 166 stř. vysoký.

Vypravuje se, že na počátku 17. století přišel do Říma mnich řádu Trinitářů, aby tu vypravil pro svůj řád nějaké místo pro vystavění kláštera. Papež z počátku odporoval, když ale mnich prosil, aby mu bylo vykázano jen tak velké místo, jaké zaujímá jeden pilíř hlavní kopule u sv. Petra, svolil papež. A hle na vrchu Kvirinálu nalezá se od těch dob klášter Trinitářů i s kostelem. A celá prostora, kterou klášter i kostelík zaujímá jest právě tak velká jako prostora, kterou zaujímá jeden pilíř kopule sv. Petrské. (Rebert.) —

Pohlédnem se nyní blíže po této svatyni. Za hlavním oltářem v prodloužené hlavní lodi nalezá se na oltáři biskupská stolice sv. Petra, v pravém rameni příční lodě a vedlejších kaplí konán poslední sněm.

Když jsem se v sakristii tázal, kde jest zde oltář sv. Václava, řečeno mi, že jest tam kde se konal sněm, ovšem, že ho nelze viděti, nebo vše jest doposud tak, jak bylo za doby sněmování. V nejzadnější části na povýšeném místě jest trůn pro papeže, nad jehož hlavou nalezá se obraz seslání Ducha sv., na protější straně pak oltář, a mezi oltářem a trůnem jest řečníště na způsob kazatelny tak postavené, aby řečník tvářil proti Jeho Svatosti obrácen byl. V pravo a v levo nalezají se ve způsobu amfiteatru místa pro biskupy, nad nimi pak galerie pro diplomaty. Místnost tato ozdobena jest krásnými obrazy představujícími první čtyry ekum. sněmy, a nahoře jsou nápisy vztahující se na primát a neomylnost sv. Petra a nástupců jeho jako up.: „Cožkoliv svážeš na zemi atd. Petře — já jsem prosil za tebe, aby nezhybnula víra tvá — Ty pak obrátě se potvrzuj bratry.“

Zevnějšek chrámu jest velebný a velkolepý, mnohem však více vnitřek.

Mimo hlavního oltáře, na němž jedině papež mši sv. slouží, nalezá se zde 26 oltářů, mnoho náhrobků, soch a vše to díla mistrná.

Co se oltářních obrazů týče, jsou všechny mosaikové t. j. z jemných kamínků vykládané, ale tak mistrně, že kolega, s kterým jsem oltáře prohlížel, nikterak si nechtěl dát říci, že by to byla mosaika. — V chrámě tomtó nalezají se předrahé ostatky up. sv. kříže, potní roucho sv. Veroniky s obrazem přesvaté tváře Vykupitele, kopí, kterým Lon-

ginus proklál bok Páně, těla sv. apoštolů Petra a Pavla, hlava sv. Ondřeje a mnoho jiných sv. ostatků.

Za svého pobytu v Římě sloužili jsme zde dvakráte mši sv., já na oltáři sv. Simona a Judy a sv. Řehoře V. Přáli jsme si ovšem, abychom mohli sloužiti v podzemní kapli na hrobě sv. Petra, avšak hodiny, ku mši sv. ustanovené, byly pro oltář tento na mnoho dní napřed již zadány. Vždyť museli jsme dost dlouho čekati, než jsme vůbec u kteréhokoliv oltáře mši sv. sloužiti mohli. Avšak při všem tom velikém návalu panoval vzorný pořádek. Jak kdo přijde, obdrží lístek s číslem hezky po pořádku. Když naň přijde řada, odevzdá lístek sakristanovi, a nyní se může ku mši sv. oblékati. Obyčejně sloužíváno se zároveň přes 20 mší sv. a sice skoro po celé dopoledne. Veliká to zajisté zkouška pro — ministranty. Divil jsem se trpělivosti těch chlapců, avšak zároveň i jejich zručnosti. Obyčejně nese v jedné ruce missál a malý košíček, v němž se láhvičky s vínem a vodou a ručníček nalezají, v druhé ruce dvě svíčky, které u východu ze sakristie teprv rozsvítí a pak na oltář postaví. Ku konci pak mše sv. podá knězi zvláštní lístek a upozorní jej, aby se modlitby na něm tištěné pomodlil. Lid modlí se s knězem Otčenáš, Zdravas a Zdravas královno latinsky. Vůbec zdá se, že si tam lid živěji vědomí jest povinnosti, že má katolický křesťan v neděli a ve svátek slyšeti celou mši sv. U nás spokojí se přemnozí, když vůbec do kostela, aneb jen na kousek mše sv. přijdou. V Římě jsem pozoroval, že lidé čekají u sakristie na kněze, a s ním pak jdou k oltáři, u něhož slouží mši sv.

d) Audience u Jeho Svatosti.

Dříve než jsme se nadáli, přiblížil se čas k audienci ustanovený. Nepotřebovali jsme se tázati, kudy máme do paláce Vatikánského jíti, aneb kde jest brána švýcarská. Dle řady povozů a množství poutníků, kteří se do paláce papežského ubírali, mohl každý poznati, kam i on se ubíratí má. U vchodu do Vatikánu měli jsme se každý vykázati lístkem, který jsme byli u Msg. Jaeniga v Animě obdrželi. Bez lístku nebyl nikdo vpuštěn. I já počnu lístek hledati; avšak marně. Buď jsem ho v hostinci zapomněl aneb ztratil. Času nebylo nazbyt. Do hostince bylo daleko. Najav tedy drošku jedu do Animy pro jiný. Táži se, kde je Msg. Jaenig. Byl u Jeho Eminence p. kardinála. Tu přestává vše ostýchání, pomyslí jsem si, a spěchám též k Jeho Eminenci. Nebo býti

v Římě a neviděti papeže, kam by to vedlo? Vždyť by se mi každý vysmál.

Včera bylo mimo jiné věci též ustanoveno, kdo kterou adresu odevzdati má Jeho Svatosti. Laskavý čtenář „Blah.“ ví, že i dívky z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska podepisovaly blahopřání papeži, což jistě pány liberály velice mrzelo, tak že i na sněmě to k řeči přivedli. A přece jest to věc přirozená, jednoduchá. K jmeninám aneb k jinému svátku právají dívky otci, matce, učitelce atd. a nikdo jim to za zlé nepokládá. A hle, dívky z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska neučinily nic jiného. V blahopřání slibovaly, že se obzvláště dne 3. června, v jubilejní to den, budou modliti za blaho papeže. Že ale v přání tom též stálo, že se modliti budou, aby Bůh vytrhl sv. Otce z rukou nepřátel jeho, dělán z toho hned politický kapitál, a šťastně se podařilo, že bylo zapovězeno, blahopřání toto podepisovati. Přes to přes všechno čítalo blahopřání přes 19.000 podpisů. Jeho Eminence p. kardinál sám je přivezl do Říma, a děvčátko jednoho úředníka z Prahy mělo přání toto ve jménu dítek odevzdati. Otcí jejímu byla jiná adresa k odevzdání přidělena. Čestná ta úloha nadělala dívce velkých starostí. Bylo to otázek, co a jak má dělati, bude-li muset při odevzdání přání něco mluvit atd. Nyní však uložil mi J. Eminence, abych p. Herzlovi, otcí to zmíněné dívky vyřídil, že sám jinou adresu odevzdávati nebude, nýbrž aby šel s dceruškou svou. Obdržev od Msg. Jaeniga nový vstupní lístek, spěchám zpět ku bráně švýcarské. — Ti švýcarští junáci vypadají velmi pestré ve svých červeně, černě a žlutě pruhovaných šatech. Spěchám na horu. Sín k audienci ustanovená byla již přeplněna. Pravá strana byla určena pro dámy, které se v černém obleku a závoji dostaviti měly, levá určena pro pány.

Střed ponechán pro ty, kdož nějaký dárek, adresu neb blahopřání odevzdati měli. I já byl mezi těmi šťastnými, kteří adresu odevzdati měli. Mohl jsem tedy nejen na blízko k sv. Otcí, nýbrž k němu samému přistoupiti. Kde však jsou adresy? Kde jest adresa katolické besedy pražské, kterouž já měl odevzdati? V. P. Drozd, profesor na malostranském reálném gymnasiu, poslal ji a jiné věci po železnici. Vedlo se jim však jako našim kufrům v Terstu a Benátkách. Vlastní úředníci nechťeli je vydati, že prý to nejsou tiskopisy jak udáno, nýbrž že jsou to rukopisy. Mimo to činili poznámky, že prý nám papež také ničeho nedá, k čemu

prý tedy my jemu a t. d. Teprv po delším nalehání, domlouvání a užití jiných prostředků byly adresy vydány. Bylo již skoro tři čtvrtě na dvanáct, a adresy tu ještě nebyly. Snad neví p. Drozd, v které síni na něj a na adresy čekáme? Jdu mu vstříc. Vyšel jsem, ale zpět jsem se nemohl již dostat: Sín k audienci určená byla přeplněná, do síně, kde čekali ti, kdož nějaké věci odevzdati měli, mne nechťeli také pustiti, poněvadž jsem se žádnou adresou vykázati nemohl. Tu konečně, několik minut před polednem přichází p. Drozd s adresami. Rychle byly rozdány a odevzdavatelé dle čísel sestaveny. Malebná to směsice. Tu šlechtic s vzácnými řády na prsou vedle prostého rolníka v haleně, tu šlechtice vedle měšťky, tu biskup vedle řemeslníka. Tu Čech a Moravan vedle boдрého Tyrolana, tu Rakušan vedle Štýřana a každý drží v ruce nějaký dárek. Jen Maďari chtěli míti něco zvláštního, a měli také skutečně! —

S dychtivostí čekal každý toho okamžiku, kdy mu bude popráno v přívětivou tvář Pia IX. pohlednouti, a pohledem na nejznamenitějšího muže naší doby, na náměstka Kristova se potěšiti. — Konečně jeví se v předu větší napnutí, nastává ticho hrobové. Ve dveřích objeví se stařeček Pius IX. nešen od čtyř nosičů, a postaven pak na povzneseném místě v čele síně. Tiše, takřka nepohnut ostává seděti jakoby byl příliš unaven. Dva komoři stojí za ním. Rychle přeletí zrak jeho přítomné poutníky, a metropolita český, kníže Schwarzenberg přistupuje blíže, aby jmenem poutníků vyslovil city oddanosti a lásky, které chovají k sv. Stoličci národově rakouští. Oči všech přítomných bylo upřeny na Pia IX. Každý zajisté si přál, aby ta milá přívětivá tvář Pia IX. co nehlouběji vtiskla se v paměť jeho. Jaký to klid, jaká to mírnost a laskavost jeví se v tváři té! Kdož by to řekl, že to ta tvář, v níž nepřátelé tolik urážek byli již vmetali?

Na oslovení metropolitů našeho odpovídá Jeho Svatost jasnými slovy, zvuknou řečí, že Rakousko bývalo vždy nepřítelem revoluce, že v té příčině i sv. Stoličci služby prokazovalo. O Čechách pak zmínil se zevrubněji a přál, aby ten duch, o němž se byl J. Em. p. kardinál zmínil, víc a více se šířil a upevňoval — a jak sám by tomu rád napomáhal!

Když jsem prvně Pia IX. zočil, nikdy bych byl neřekl, že ten stařeček, který tak tiše, takřka bez vlády seděl ve svém křesle, tak mocně a rázně mluvití dovede. Ten poklid jeho, tu tichost považoval jsem za sla-

bost stáří! Ten jasný hlas, ten důraz, s jakým jednotlivá slova pronášel, ty akce ještě plné svěžesti, vše to svědčí, že v staříkém těle Pia IX. žije ještě mladistvý duch.

Při odevzdávání adres a dárků pohlízel Pius IX. s patrným zalíbením zvláště na ty boдрé Moravany v národním kroji, kteří mu odevzdávali adresu krásně vázanou. Nad jiné četná byla adresa katol. politického spolku, podpisy byly ve čtyřech foliantech. Adresu tuto odevzdával kníže Jiří Lobkovic. Adresa dítek, kterou odevzdávala dceraška pražského úředníka p. Herzla, vynikala zvláště něžností. Na deskách z bílého hedvábí skvěly se znaky Čech, Moravy, Slovenska a Slezska, uprostřed znak papežský a kolem něho mučenky, kolem pak znaku nápis zlatými písmeny: „Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem, — z úst nemluvnátek a těch, kteří prsy požívají, připravil jsi chválu.“

Náš nejdůst. p. kardinál představoval Jeho Svatosti každého, kdo něco odevzdávali měl, a jmenoval, od koho dárek pochází. Še zalíbením kladl Pius IX. zvláště ruce své na hlavu Moravanů a dívky, která odevzdávala blahopřání dítek. Při jednom dáрку, který odevzdával v. p. J. Kř. v nepatrném papírku, pravil papež „obolus viduae“ peníz vdovy, čím chtěl na jevo dáti, že mu dárek ten ač nepatrný velmi milý jest. A jaký to byl dárek? Jistá služebná z osady Dobroučské v Čechách u hospodařila si několik zlatých, a když zvěděla, že velebný pán do Říma pojedje, neustála jej prositi, až jí slíbil, že dárek ten papeži odevzdá, což se i skutečně stalo.

Ku konci posvětil J. Svatost dárky, které poutníci si byli přinesli, aby měli na památku pro své milé známé a příbuzné ve vzdálené otčině, a dal právo přítomným kužším, aby až se domů navrátí. udělili papežské pozhánání. Okolo druhé ukončena audience.

Každý z přítomných zajisté s radostí vzpomínati bude na den 27. května r. 1877. Já alespoň nikdy nezapomenu na ten den, a slova sv. Otce: „Žehnej ti Bůh“ nikdy mi z paměti nevyjdou! —

Jak ale vypadl meeting, kterýž se téhož dne ve dvě hodiny v divadle Apollově odbyval? — Jak jsem se ve veřejných listech dočetl, nadělal prý meeting tento p. ministru Nikoterovi dosti starostí. Z počátku nechtěl prý dáti k němu svolení, konečně svolil, aby se miting mohl odbyvati a sice kdykoliv, jen ne 3. června, v jubilejní den papeže. Jaký to útlocit. Později však se p. ministr vyjádřil, že by byl lépe učinil, kdyby byl mee-

ting zhola zapověděl. Proč ale? Ne proto, že se na něm mluvilo proti papežům, nýbrž proto že páni liberálové na mitingu počali vystrkovati růžky republikánské, taž že i státní komisař jednomu řečníkovi dále mluviti zakázal. Konečný výsledek celého mitingu dá se nejlépe posouditi ze slov jednoho liberálního listu, který psal takto: „Okolnost ta, že se dvě stě neznámých lidí v divadle Apolla u přítomnosti více než tisíc diváků vydávalo za národ italský, škodila straně republikánské směšností svou více než rozvážní republikáně ve svědomně pod vůdcovstvím Berniniho moudrým svým počínáním jí prospěli.“ — Nebylo-liž to pravé fiasko? —

e) Výlet do Pompeje a Neapole.

Velká část poutníků římských z Čech ustanovila se na tom, že učiní z Říma výlet do Neapole. Vždyť cesta ta vykoná se za půl druhého dne. I my připojili jsme se k nim. Ba spíše předešli jsme je, neboť jsme se dostavili příliš časné na nádraží. Avšak nelitovali jsme toho, nebo zde na nádraží dostali jsme dosti dobré pivo. Bylo ovšem hezky drahé. — Po celý čas pobytu svého v Itálii nemohl jsem žízeň uhasiti. Voda vlašná není k pití, víno, které jest zde obyčejným nápojem, rozpalovalo mne ještě více, pomeranče schladily jen na chvíli, pivo je málo kde k dostání a tu nebývá ještě dobré, ba na mnohých místech nebylo naprosto k pití. Jaký tedy div, že nám bylo pivo na nádraží vítané.

Brzy však počali se známí i neznámí výletníci do Neapole scházeti. Nával byl veliký. Abychom mnoho času neztratili, jeli jsme v noci. Ze Říma vyjeli jsme okolo 11. hodiny. Takovou však noc neprobdl jsem na celé cestě, tak bídne jsem ještě po dráze nejel. Železniční vozy 2. třídy vypadaly právě tak, jako bývaly druhdy na státní dráze v Rakousku vozy 3. třídy, jen že byly lenošky něco vycpané. Prostředkem vozu byla ulička a po každé straně sedadla pro dvě osoby. Sedadla byla blízko proti sobě, tak že člověk nohy natáhnouti nemohl. Seděl-li člověk u okna musel se báti, aby je nerozmáčkl, poněvadž sklo přímo s lenoškou hraničilo a ničím chráněno nebylo. Seděl-li na kraji, nemohl se tolikéž o nic opřít, nebo popěradla byla příliš nízká. Vzpomínal jsem na písma na vozích železničních se nalezající. Jsou to S. F. A. I. a znamenají Strada Ferrata A Italia, to jest italská železná dráha. Avšak nějaká vtipná hlava německá použila počátečních slov těchto ku charakteristice drah italských, říká, to že znamená Sau Fuhrwerk Aus

Italien! — Avšak nejen vozy, nýbrž i zřizenci železniční a celá správa jest proti naší správě železnic velmi pozadu. Jak rádi jsme byli, když jsme zase spatřili rakouského konduktéra. Každý nutil se všemožně ku spaní, ale marně, a proto s radostí každý vítal ranní červánky, tu mohl alespoň utěšenou vůkolní krajinu pozorovati. Co to za kouř v levo před námi? ozve se pojednou hlas. Že to Vesuv? Vesuv, znělo brzy v celém voze, a bylo tomu tak.

Silný dým vystupoval z něho neustále. Kuřáci se smáli, jak mu již časně z rána dýmka chutná a jak si odfukuje. — Po 6. hodině byli jsme v Neapoli. Ale tu nezdrželi jsme se dlouho. Po kratičké snídani blíže nádraží, kde byla káva dosti sice drahá, ale také dosti špatná, jeli jsme — mnozí neumytí — přímo do Pompeje, města to, které před 18 sty lety bylo zasypano popelem a lávou z Vesuvu, nyní pak částečně již vykopáno. Dráha jde po břehu moře. Po pravé ruce viděti neustále modré moře a ostrov Kapri, po levé ruce rychle mizí města Portici, Granatello, Resina, Torre del Greco, Torre dell' Anunciata a nad nimi Vesuv, který neustále mohutné kotouče dýmu vychrloval. Všecka jmenovaná města leží na úpatí Vesuvu na břehu mořském. Dříve než jsme se nadáli, oznamuje konduktér „Pompeji.“ —

Pompeji leželo druhdy přímo u moře, a mělo pěkný přístav. Přístavu tomu mělo co děkovati, že bylo jedno z nejlidnatějších měst Kampanie, kdež si i Římané rádi stavěli letohrádky. Roku 63. po Kr. stihlo Pompeji zemětřesení, roku pak 79. bylo zasypano popelem, lávou a kamením, které Vesuv ze sebe chrlil. Tři dni a noci deštil popel a kamení na město toto. Plinius mladší praví v jednom z listů svých, že několik dnů napřed bylo lze pozorovati zvláštní předchozí znamení jako zemětřesení a podzemní rány atd. Nedbáno však jich, poněvadž se to častěji událo. Na to obklopil temný mrak vůkolní krajinu, z něhož oheň větší nežli blesk častěji vyšlehoval. Oblak snesl se nad moře. Brzy počal padati jemný popel. Lidé utíkali z města do polí. Křik dětí a žen rozlehal se daleko. Jedni volali dívky, druzí rodiče. Popel padal v množství takovém, praví Plinius, že jsme ho museli sklepávati, by nás nepochováł.

Obyvatelé měst Herkulanum a Pompeji byli právě v divadle. Divadlo v Pompeji bylo na konci města, blízko hradeb, tak že se lidé snadno útekem zachrániti mohli.

Po osmnáct set let leželo Pompeji pod

zemí. V polovici předešlého století přišli rolníci, kteří zakládali vinici, na sochy a pomníky. Tím vzbuzena opět upomínka na města zasypaná. Král Karel III. zakoupil zmíněnou vinici a kázal, aby se tam kopalo. Brzy přišlo se na letohrádek Diodemův, který se na předměstí nalezal. Nyní odkryta již asi třetí část města.

Než jsem byl zajímavé město toto spatřil, domníval jsem se, že se nalezá jaksí v hlubině, že se k němu sestupovati musí. Klamal jsem se. Od vchodu, kdež se vstupní lístky prodávají, jde se jako nějakým úvzemem do vršku až ku bráně mořské do města vedoucí. I dále za branou touto vede cesta do vršku, až pak Pompeji jako nějaké spáleniště před námi se objeví. Popel, kamení, láva, štěrk atd. jsou pečlivě odveženy, tak že vykopaná část města jeví se nám v rovině, jakoby nikdy zasypaná nebyla. Z domů stojí jen zdi 10 až 12 stř. vysoké. Vše, co bylo z dříví, zpráchnivělo a setlelo. Střech není žádných. Všechny se sřítily pod tíží popele a lávy. — Od brány mořské přišli jsme nejprve na náměstí „foro civile,“ které tvoří pravidelný obdélník. Se všech stran obkličují je veřejné budovy a chrámy.

Levou delší stranu zaujímají zříceniny *basiliky* t. j. soudní síně, kteroužto 28 sloupů dělí ve tři lodě, dále přes ulici velký chrám Venuše. Na protější straně nalezá se síň pro senát, chrám Merkurův a veřejné tržiště. Dolejší kratší stranu zaujímají tři soudní síně, hořejší stranu chrám Jupiterův, který jest o několik stupňů nad náměstí povýšen. Ze všech těch budov zbyly pouhé zdi. Stropy jsou sesuté.

Na náměstí (forum) soustřeďoval se veškerý život veřejný. Nyní pak panuje tam hrobové děsné ticho.

Soukromé domy jsou vesměs dle jednoho vzoru stavěny a sice buď z cihel aneb z lávy rozličné barvy. Na ulici nemají oken. Obyčejně vedou jedny dveře do krámu a do vnitř stavení. Na zevnější úpravu domů nedbáno, za to tím více se nakládalo na úpravu vnitřní. V každém domě jest jeden neb dva dvory, které bývaly pěknou mozaikou vykládány. Na dvorce bývá obyčejně i nádržka na dešťovou vodu. Okolo dvorů táhnou se řady sloupů, na nichž střecha spočívala. Ze sloupůradí vcházelo se do místností, které za spárny, jídelny, příbytky sloužily a rozličnými malbami, nezřídka i velmi nestoudnými, zdobeny bývaly. Byl-li dům větší, měl dvory dva, a tu se soustředil obyčejně život rodinný u dvora druhého. Domy

byly obyčejně o jednom poschodí. Měl-li který poschodí druhé, sloužovalo za příbytek služkám a otrokům.

Ulice jsou skoro vesměs rovné, dlážděné velkými čtverci z lávy, v níž dosud koleje znamenati lze. Po obou stranách ulic nalézají se povýšené chodníky, a tu, kde se ulice křížují, jsou vyšší kameny, aby se po nich z jedné strany na druhou i v čas deště pohodlně jíti mohlo. Ulice poskytují nyní pohled velmi smutný. Avšak i dříve, když Pompeji ještě obydleno bylo, musely poskytovatí ulice obraz pošmourný, neveselý. Oken na ulice nebylo, krámký a hospůdky, které se v domích nalézaly, naplňovaly snad ulice hlukem, ale pohled na ně nečinily veselejším.

V nejjižnější části města, blíže tak řečeného trojhranného náměstí, našli jsme jakousi zříceninu vyšší než ostatní domy. Po několika schodech dostali jsme se nahoru. Z místa toho přehledli jsme dosti velkou část vykopaného města. S jedné strany nalézají se zříceniny chrámu Herkulesa a trojhranné náměstí, hned vedle něho velké divadlo Odeon. Na protější straně, směrem k Vesuvu, táhly se dlouhé ulice. Jak smutný to pohled! Město druhdy tak lidnaté čítalo okolo třiceti tisíc obyvatelů — město tak živé, leží zde před námi v zříceninách tak tiše, jako mrtvola i když se z ní sejme příkrov. —

Na nádraží vystoupilo nás hezký počet, ale všichni ztratili se takřka v rozsáhlých ulicích. Jen v dálce na protější straně odvaželo několik lidí popel a štěrky; avšak i to nerušilo hrobové ticho. — Kde jest ta rozmařilá bujnost, kde ta prostopášnost pohanská, která prováděla druhdy rejdy své na místě tomto? Že život Pompejanů byl velice rozmařilý, spustlý a nemravný, to dá se souditi ze zařízení domů, zvláště pak z maleb, soch a veřejných míst hanby, které se tu nalézaly. V museu neapolitánském jsou ve zvláštním oddělení nestoudné předměty a malby zde vykopané. Nápis na dveřích upozorňuje návštěvatele na předměty tyto, zároveň však také dává výstrahu. Že i Pompejané ve vražedných zápasech a krvavých hrách velké zalíbení měli, tomu nasvědčuje nejen vykopaný amfiteatr, nýbrž i nápis, který se doposud zachoval. Zní pak: „Za příznivého počasí bude sbor gladiatorů edila Suetia Certa dne 30. července v areně v Pompeji gladiatorské hry provozovati. I zvířata budou štvána. Místo pro diváky jest kryté, a bude se postříkovati.“ — Avšak i zde kde zazníval ryk zápasníků a divé zvěře, kde ozývalo se sténání raněných a umí-

rajících, kde rozlehal se tleskot diváků, i zde panuje nyní hrobové ticho. —

Vedro sluneční bylo v zříceninách těchto takřka nesnesitelné. Paprsky sluneční odrážely se jak od stěn domů, tak i od dláždění ulic. Dláždění jest z velkých čtverců z lávy. Z řečeného místa od trojhranného náměstí šli jsme na druhý konec města, tam, kde dvěma řadami táhnou se hroby a náhrobky. Ulice tato sluje ulice hrobů. Pompejané pálili mrtvol, popel pak v popelnících dávali do náhrobků, které za tím účelem byly uvnitř tak upravené, že se podobaly holubníkům — proto se také náhrobky takové „columbaria,“ holubníky zvou. — I pohled na řady náhrobků těchto byl trudný. Myslím, že kdyby se našim liberálům podařilo toho dosíci, aby se mrtvol zase jako za pohanských dob upalovaly, předce by as tím nedosáhli toho, co chtějí, že by tím předce nezapudili upomínku na smrt. Kdyby se z upalovaných těl lidských dal vyráběti plyn k svícení, pak bych nebyl proti tomu, aby se spalovala těla liberálů a sice k tomu účelu, aby alespoň po smrti rozšiřovali osvětlu, o které za živa tak chvástavě mluví! Možná však, že by i tato osvěta zapáchala, jako zapáchá ta, kterou za živa rozšiřují.

Od náhrobků těchto spěchali jsme nazpět ku bráně mořské, kde jest i malé museum. V museu tomto nalézají se dveře, kola, vázy, kostry lidí, zvířat atd. v Pompeji nalezené. Nejvíce však mne a snad každého zajímaly odlitky sádrové mrtvol lidských. Mnozí domnívali se, že jsou to skutečné zkamenělé mrtvol. Není však tomu tak. Těla lidská, jichž se doposud asi 600 našlo, větším dílem zpráchnivěla a setlela, tak že jen kostry aneb hromádky prachu z nich zbyly. Popel však, který mrtvol obklopoval, ztuhl a spekl se. Když mrtvola spráchnivěla, ostala v popeli prázdná prostora tak velká a téže podoby, jakou dříve tělo mělo. Nyní dává se při vykopávání pozor na místa taková, o nichž se domnívati lze, že tu mrtvol leží. Opatrně udělá se pak otvor do spečeného popela a lávy mrtvolu obklopující a leje se tam sádra, až se celá prostora vnitřní vyplní. Pak teprv, když sádra ztuhla, se popel a láva odklidí, a tu často objeví se podoba lidská, na níž zhusta i ráz obličeje i zápas smrtelný dobře lze pozorovati. V museu v Pompeji nalézá se několik takových odlitků ze sádry. Jeden představuje matku a dceru proti sobě ležící. Na druhém odlitku patrně jest viděti zápas smrtelný. Jeden odlitek představuje psa, jak se smrti zápasil, když jej počal popel obklopovali.

Jest nohama vzhůru obrácen, jakoby popel odhazoval, ohon drží v tlamě a svíjí se v bolestech.

Uváží-li člověk nemravný život, jaký v Pompeji panoval, tu při pohledu na zříceniny města velmi snadno přijde mu i Sodoma a Gomorra na mysl. — Když jsme byli některé věci z lávy, jako jehlice a knoflíky, které se před vchodem do města ve zvláštním domku prodávají, na památku koupili a žízeň marně vínem zahnatí hleděli — spěchali jsme zpět k nádraží a do Neapole.

(Pokračování.)

Z „písňe písni Salemounovy.“

I.

„Můj druhu, políbení dej mi svaté:
tvé retы rosu sladké révy roní,
tvé jméno po daleké vlasti zvoní,
tvým hledem spanilé jsou děvy jaté!

Ty stánky naše celé květovaté,
můj milý jako kytky myrrhy voní;
aj hrozen cyprový se k révě kloní
a k družce srdce jeho láskou vznaté.

S rychlonohým kolouchem se měře
milý můj se přes pahorky běře;
okénkem zamříženým v nočním temně
můj milý sladkým hlasem mluví ke mně:
„Vstaň, pospěš krásná moje holubice,
hle zima prchla, pršky není více!“

II.

„Vstaň, pospěš sněhobilá holubičko,
v puklině skály stoudně ukrytá!
Na horách ranní zora zasvítá,
tvář slunce usměje se za maličko!

Vstaň, pospěš čistotná má holubičko,
již země naše kvítím pokrytá,
vinice libou vůni poskytá,
ukaž mi květu krásší svoje líčko!

Cukruje v kraji našem hrdlička,
zavzní též tvoje písni sladická!
„Můj milý pase mezi liliemi,
já jeho on můj mezi muži všemi!
Až schladne den a minou stínové,
kolouchem vrať se k hoře myrrhové*)!“

Jos. V. Smělý.

*) Myrrha znamená mrtvení a sebe zapření, kterým vynikati má duše Krista milující a následující. Píseň Šal. vykládá se o lásce Krista P. k církvi a ku každé nevinné duši.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

VII.

Na nádvoří točnickém zaštěkalo v ohlušujícím povyku několik chrtů. Sluhové ve bráně vyhledli do cesty, kdo že to přijíždí, ale užřevše prostého venkovana usmáli se ustěpačně.

Venkovan prošed branou zůstal na nádvoří jaksi v rozpacích.

Chrti měli dle všeho sto chutí přivítat hosta ostrými, vyceněnými tesáky. Neokřikl jich nikdo a muž se hotovil k obraně.

„Co dobrého starý brachu?“ ozval se hlas pana Jana ze Chlumu. „Zpátky sultáne! — Zadrž síváku! — Hni se jen draku! — Bezpochyby že z královských revírů s nějakou škodnou?“

Psi utichli okamžitě a venkovan pustil se bez okolků ku vchodu do síní hradových.

„Či neslyšíš? — Co dobrého, jářku?“

„Rád bych pane k Jeho Milosti.“

„Jeho Milost nepřijímá dnes nikoho. Máš-li co, ven s tím!“

„Pane, musím mluvit s Jeho Milostí sám.“

„Pak ti pravím, abys se vrátil domů.“

„Chci pane ku králi, jsem Čech a k nebožtíku císaři směl každý!“

„Bohu dík, že Jeho Milost ráčila jinak naříditi!“

„A dlouho-li pane?“

Pan Jan z Chlumu mrštil jedním okem po neodbytcí a druhým po síváku, jenž dle pronikavého zaskučení snad že porozuměl významnému pohledu pánovu.

„Pravím ti: zjev mi svou záležitost a já nezamlčím králi ani slova.“

„Ku králi musím pane!“

„I kdybych na chrtý zahvizdl?“

„I kdybys je proti mně pošťval!“

„Nemám chuti s tebou rokovati.“

Dvořenín se odvrátil a muž pokročil ku předu. Chodbou rozlehlo se zahvizdnutí a dva chrti vrhli se zuřivě po venkovanu.

Ale tento zašvihl holí v pravici; první ranou poznamenal sultána a druhou ranou schladil krev sívákoví.

V téže chvíli vyřítíl se však z chodby mladinký muž v šedivém kabátci, v uzounkých spodkách, se sotva rozeznatelným knírem na hoření rtu a s tvářemi rozpálenými provázen několika rytíři.

První pohled jeho platil krvácejícím chrtům. Bleskem octl se u obou a ohledával jim rány. Psi choulili se k němu, vrhajíce

vztekle potměšilé oči po venkovanu, kterýž obnaživ hlavu hluboce ukláněl se k zemi.

A teprvé nyní ohledl se po něm také mladý muž.

„Máš štěstí! — Jen o tři stébla dále a byl bys odtud nevyšel. Podívej se Kepko! Ale ránu máš jistou, jsi odvážlivec. Odpouťm ti to. A co chceš ode mne? Víš, kde jest místo ku slyšení. Pochvilí budu muset také soudit v lesích na párezu?“

Prudká řeč jinochova přešla v přivětivější, ačkoliv ne bez jakéhosi posměšného přídechu.

„Rychle! — Ti páni zde mohou slyšeti každé slovo. Jsou to radové!“

Venkovan si z hluboka oddechl.

„Milosti Královská . . .“

„Bez dlouhých oklik!“

„Měl jsem jedinou dceru; jsem převozník budňanský!“

Při těchto slovech podíval se Svinařský na Chlumského a potom na krále.

„Opozdlí jsme se v křivoklátských lesích. K večeru na nás vyrazili lotři, mne povalili k zemi, ruce mi svázali na zad a dceru odvlékli.“

„Znáš vinníky?“

„Neznám Milosti!“

„A co tedy ode mne chceš? Mám snad tvou dceru hledat já?“

„Byl jsem na Křivoklátě i u úřadů královských v Berouně; odbyli mne všude a posílali od jednoho k druhému. Pro patrona tvého, dědice země české prosím tě, jasný pane, račiž mi býti nápomocen k nalezení dcery mé!“

Bořivoj s panem Ctiborem Drasteckým pokročili až k samému králi.

Nádvořím rozlehl se znovu pronikavý štekot, před branou zaduněl roh a vrátník ohlašoval pana Viléma Zajíce z Hanžburku.

Čelo pana Bořivoje se zakabonilo. Úskočný dvořenín našeptal králi co do ucha.

Oko Václavovo vzplanulo prudce a zrudlá tvář zdálo se že na okamžik zsínala. Ale dovedl se ovládnouti.

U krále Václava skrývalo se mnohdy pod tím nejsrdečnějším úsměvem neusmířitelné zášti a za ledovou lhostejností výheň vášní pobouřených.

Převozník budňanský poznal okamžitě mocného pána a v té chvíli nemohl se ani nadíti lepšího podporovatele prosby své. Napadlo mu ihned, co asi vede bohatýra za králem.

„Aj vítám tě pane Viléme! — Snad nevydal avignonský ancikrist na hlavu naši

klatbu anebo chystá se snad posel jeho ku vjezdu do Prahy?“

Ani té nejnepatrnější stopy jakési rozmrzelosti, tím méně hněvu nebylo lze spatřiti v obličejí mladého krále.

„Přicházím v čas nevhodný Milosti královská; ale račiž to již odpustiti věrnému služebníku svému.“

Král Václav pokynul mu rukou s tou zvláštní blahoskloností, jež byla mu vrozena, kdykoliv si chtěl někoho získati a již si do byl srdce každého.

„Smím prositi Milost Tvou o slyšení soukromé?“

Král Václav přejel si rukou čelo. Oko jeho zavadilo mimoděk o muže venkovana, kterýž tu dosud stál čekaje slova utěšenějšího z úst dědice koruny Karlovy.

„K mým úřadům! — Budou ti nápomocni. Pane Bořivoji vyhotovíš list, jímž nařizují úřadům berounským, jakož i lovcímu měmu na Hrádku, aby sledovaly vším úsilím stopy spáchaného násilnictví v naší oboře!“

Pan Vilém pochopil rázem, oč se tu jednalo; ale neměl času promluvit s Příborem a nemohl také. V několika okamžicích octl se v jizbě, jejíž průčelí ozdobeno bylo věnci z parohů jelenů staletých a stěny postranní drahocennými šipkami i loveckými noži v nejkrásnějším souladu, tak že mohl návštěvník ihned posouditi, že to zde asi útulek náruživého lovce.

„Nuže — tvá žádost pane Viléme?“

S těmito slovy usadil se král na židlici potaženou drahocennou kožešinou.

„Přicházím Milosti královská v záležitosti svého svěrence.“

Král pokynul opět rukou, tenkrát trochu netrpělivě.

Pan Vilém povšíml si toho velmi dobře.

„Či syn schovanec můj, ráčí Milost Tvá věděti. A že já starému otci ručím za dítě, ráčí se Milost Tvá domyslit. A tento schovanec můj byl na poslední cestě své lesy křivoklátskými jedá na návštěvu do Valdeku k nemocné tetě své Elišce napaden zakuklenci právě v tom okamžiku, když chtěl vyrvati lupičům dítě onoho starce, jenž před chvílinkou dovolával se pomoci Tvé Milosti. Dva z čeledě mě zůstali na místě a Zbyněk leží dosud těžce zraněn v myslivně, odkudž přijíždím i já!“

„A co žádáš v této nešťastné příhodě pane Viléme ode mne?“

„Milost Tvá račiž mi dopřáti sluchu ještě k následujícímu.“

Král Václav utkvěl na pánovi oním po-

hledem, kterýž v pozdějších letech věštival jen zlo.

„Tvá Milost ráčila jednou rozsouditi při mezi Zbyňkem a panem Bořivojem Svinářským ve prospěch prvějšího.“

„Z ohledu na mladou krev a nezkušenost.“

Slova tato vyjímala se v ústech mladého krále podivně; jemut samému jarní větry ani dvacetkrát ještě tváře neovanuly.

„A Zbyňek v zakuklencích poznal . . .

Král vzhopil se náhle ze židlice a pokročil až k samotnému pánu.

Pan Vilém stál nepohnutě, jakoby si byl nevšíml rozechvělosti královské.

„A koho že poznal pane Viléme? To chci věděti a budu trestati přísně. Ale bude-li nařknutí křivé, přísám Bůh pane Viléme, i ty poneseš vinu. Pravím ti, pych v lesích královských potrestám přísně; ale nařknutí křivé ještě přísněji.“

Pan Vilém se poněkud zarazil.

„Mluv! Napověděls již a králi svému nebudeš tajiti ničeho!“

Králova tvář proměnila se opět v zsilalost.

„Mezi zakuklenci nalezala prý se čeled Svinářská a náčelníkem jejich byl prý pan Bořivoj sám.“

„Pane Viléme, pochopuješ tíži obžaloby?“

„Pochopuji Milosti Královská.“

„Víš, kdo jest pan Bořivoj?“

„Vím Milosti.“

„Že jest důvěrníkem mým, že jest věrným sluhou mým, že jest chloubou rytířstva?“

„Milosti Královská, že jest důvěrníkem tvým, to vím. Dovolíš mi však dále mluvit?“

Král přikývnul.

„Ale že jest věrným sluhou tvým, že jest ozdobou českého rytířstva, pochybuji.“ —

„Má svědky na obžalobu svěřenec tvůž?“

„Nemá; ale za pravdu výpovědi jeho ručí povážlivý stav, v němž se nalezá.“

„Je-li však nevinně obžalovaný, pak ti povídám pane: svěřenci tvému na věkyvěkův se nařknutí nevyplatí. Či snad dvůr českého krále — — —?“

Vácslavovi vyšlehly zlověstné plameny pod obočím.

„Pravím pane Viléme, či snad dvůr českého krále je středem loupeživé chasy, či má snad český král — váš král — ve své družině zákeřníky? Tak že vy páni — ty pane Viléme — o mně smýšlíte? Či zdám se já vám býti chlapcem, kteréhož vodí na

provázku, kterýž svých přátel nezná, důvěrníky a dvořenský své že si má voliti podle chuti nejvyššího hofmistra a nejvyššího písaře, či jak se všickni u kozla tí korouhevní páni jmenují? Opravdu myslí, že erby svými opírají českou korunu. Přísám bůh pane Viléme! Každý se zmýlil, kdo takhle myslí.“

Králi Vácslavu poletoval kolem červených rtů smích nejpotupnější.

„Podej si pane žalobu na soudě zemském!“

Po těchto slovech se král odvrátil a poklony páně Vilémovy si nevšíml.

A když odjížděl mocný Zajícovec, provázely ho bodavé, ale také posměšné pohledy dvořenínů královských a leckterés potupné slovo uklouzlo jim za pánem, jemutž zarážel k uším pronikavý štěkot královských chrtů a jemutž v prsou bodalo ostří královských slov. —

Dva nespokojenci odcházeli téhož dne od krále, snad první za vladaření Vácslavova a kolik jich odcházelo pak v letech nejbližší přístíh a po celé čtyřicetileté králování jeho?

Jeden odcházel se srdcem, v němž uhasl poslední zákmit naděje a druhý odjížděl s vnitřem, v němž mimoděk začínalo klíčiti zášti proti synu toho, za kteréhož nejen statky své, nejen čest, ale i poslední krůpěj krve obětovati ani okamžik by se byl nezdráhal.

Odjížděl z Točnicku s předtuchami, jež v také míře, ba nade vše očekávání staly se děsnou skutečností.

Pan Vilém jel k lesům křivoklátským a touž cestou ubíral se i budňanský převozník.

Král Vácslav zatím vyprávěl druhým svým, jak odbyl rozčepejřeného kohouta a když sdělil panu Bořivoji nařknutí, zasmál se tento, co mu hrdlo stačilo a jak nejlépe uměl rozjařen štávou burgundské révy z vyšin mělnických.

„Na to si už musíte zvykati. Nejdřív štvou proti vám a potom budou štvát proti mně. — Na Karlštejn hleděli a do dneška hledí s úctou, protože je tam smečka ospalců, kteříž hodili by se spíše za fortny a k breviářům. Ale za krále Vácslava naučí se patřiti ku Karlštejnu s hrůzou; jářku, rozumíte mi? Ty Kepko, jakobys nepochopoval. Však uvidíš, pochopíš a uvěříš!“

Sami milcové Vácslavovi pozastavili se nad touhle řečí. Spočívalo v těch slovech cosi běsovského, tak jakoby je ani nemluvil král, ale spíše jakýs hlas neviditelný a zrakům těch dvořenínů se zdálo, že čtou po stěnách jizby osudná slova biblická: „mene, tekeli . . .“

Toliko pan Bořivoj vynutil ze sebe povinnou pochvalu královskému nápadu.

„Pan Vilém je opravdu jedním z nejhrdějších,“ proklouzlo panu Drasteckému rty.

„Však skloníte se přede mnou vy klasy hluché, vy Zajícové, vy Vartemberkové, vy Rožmberkové a vy Šternberkové!“

Bůh jediný ví, jaké to šly dnes myšlenky hlavou mladého krále. Těm dvořenínům už leckdy takové vyvstaly, ale zůstaly utlačeny, zůstaly utlumeny a dnes vycházejí z nejvnitřnějších útrob samému králi a tak do opravy, tak bez ohledu! (Pokr.)

KRONIKA.

Z Prahy. Výroční slavnost u Matky Boží před Týnem koná se tímto pořádkem: Dnes v slavný den *Nanebevzetí P. Marie* bude v 5 h. ráno první mše sv., po ní hned druhá, pak ranní kázání, v 7 hod. zpívaná ranní (matura), v 8 h. něm. kázání. V 9 h. bude sloužiti slavnou pontifikální mši sv. J. Em. p. kardinal arcibiskup, jenž dnes slaví výroční den nastolení svého za arcibiskupa Pražského (r. 1850); v 10 h. bude slavnostní kázání české, o půl 12. pak poslední mše sv. Odpoledne ve 4 h. budou slavné nešpory, po nich kázání, pak průvod na náměstí k soše bl. P. Marie bez poskvrny počaté a posléze v chrámu Páně požehnání s nejsv. Svátostí. Po celý oktáv bude na každý den v 10 h. zpívaná mše sv., odpoledne pak o 4 h. nešpory a v 6. hod. litanie a požehnání. Ve středu dne 22. t. m. ukončí se osmidenní slavnost nešporami o 4. hod. odp. a chvalozpěvem „Te Deum“. — V sobotu 18. t. m. bude v téměř chrámu za příčinou narozenin J. Vel. císaře sloužena zpívaná mše sv. v 11 hod.

— Za příčinou narozenin J. Vel. císaře pána bude J. Eminence sloužiti v sobotu 18. t. m. u sv. Víta na hradě v 9 h. ráno pontifikální mši sv. s chvalozpěvem „Te Deum laudamus.“

— V pátek dne 24. t. m. o slavnosti sv. Bartoloměje bude v kostele sv. Bartoloměje na Starém městě (u Šedých sester) v 9 h. něm. kázání, v 10 h. zpívaná mše sv., odp. o 4 h. české kázání a v 5 h. požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 15—18. srpna u Alžbětinek, od 19—22. t. m. u nejsv. Trojice na Spálené ulici, od 23—26. na Karlově.

— Ve Staré Boleslavi jsou dnes z Prahy dvě processí, jedno vyšlo od sv. Tomáše včera v 7 h. ráno, druhé od sv. Josefa včera v 7 h. večer, třetí jest z Michle.

— Birmovanců ve vikariátě *Vlašském*, kdež J. Emin. nejd. p. kardinal od 20. června do 8. července konal kanonickou generalní visitaci a udílel sv. birmováni, bylo 4712 a sice: v Divišově 686, v Třebeticích 119, ve Vlašimi 551, v Zdebuskovicích 278, v Chotýšanech 222, v Radošovicích 192, na Hrádku 190, v Štěpánově 370, v Zdislavovicích 310, v Domašíně 239, v Louňovicích 363, v Kondratci 244, na Velfši 206, ve Vrcholtovicích 208 a v Načeradci 534.

— Birmovanců ve vikariátě *Votickém a Sedlčanském*, kdež J. Emin. nejd. p. kardinal od 9. do 23. července udílel sv. birmování, bylo 8912 a sice: v Jankově domácích 408, z Ouběnic a Šlapanova 519, ve Voticích domácích 726, z Arnoštovic a Janovic 684, v Prčici domácích 326, z Červeného Újezda a Sřezimíře 399, v Sedlci 677, v Jesenicích 494, v Sedlčanech domácích 705, z Dublovic a Skryšova 523, v Kosové Hoře domácích 548, z Vojkova 283, v Podčepicích domácích 530, z Nechvalic 360, v Krásné Hoře 401, v Petrovicích domácích 749, z Klučenic 125, na Chlumu 455.

— V *Horách Ratibořských* byla sv. misie ode d. 30. června až do 12. červce od důst. otců Nejsv. Vykupitele z Prahy: P. Tomáška, P. Koska a P. Janečka odbývána. Již dne 1. července bylo v 2. kázání účastenství tak veliké, že musela býti vedle kostela zřízena kazatelna. Mezi týdnem arci bylo z počátku účastenství menší, ale cvičení pro zvláštní stavy byla velmi čteně navštěvována. Postupem času účastenství rostlo, tak že konečně byl kostel natlačen, a že mnohdy muselo se venku u kostela kázati. Při svěcení sv. kříže bylo více než 3000 lidí přítomno. Kajicníků se napočítalo asi 1600. Lid, který nevěděl z počátku jak se chovati, brzo k pp. misionářům celou láskou přilnul, říkáje ku konci: „Nyní teprva bychom hodně chodili na kázání“ — a „když by tak trvalo to po celý rok.“ Arci nescházelo i těch, jenž Bohu žel! milosti Páně odporovali!

— *Prosba z Bosny.* Jsa rodem Čech trávím už přes 22 roků mezi řeholníky řádu sv. Františka Ser. v Bosně. Dlíím nyní v otcině své (Čelakovicích) nedaleko Prahy, kterou jsem již 15 let nenavštívil. Jinak bydlím jako prokurator Františkánů celé bosenské provincie v novém, před 6 lety vystaveném klášteře v Tolise, pokraj Sávy, blíž hranic slavonských na pobřeží Zupanje. Abych tak s prázdnýma rukama se zpět do Bosny nevrátil, předsevzal jsem sobě jednu prosbu tuto veřejně přednésti. Vystavěli jsme před 6 lety náš nový klášter.

Nyní stavíme ještě malé 2 věže a nevíme, kdy s nimi budeme hotovi. Ačkoliv je dosti peněz k tomuto dílu zapotřebí (něco přes 2000 zl.), přece žádných peněz žádati se neosměluji, ale za to prosím, zdali bych nemohl od nějakého „družstva paramentního“ nebo od dobrodinců či od chrámů P. anebo klášterů nějaká roucha kostelní, nějaký kalich, třeba starý atd. obdržeti, neb je u nás 10 kněží a 8 kleriků v klášteře a nemáme skutečně slušného roucha mešního. Staré, obnošené, snad někde pohozené paramenty by nám ještě velmi přišly vhod. Pak máme jen špatné, hrubé pokryvky na oltářích a obrazů takofka žádných. Jakou by nám udělalo radost, kdybychom několika obrazy chrám svůj ozdobiti mohli. A možná, že tu a tam při opravě kostela staré obrazy odstraněny byly a na půdě prachu a molům za obět padnou! Kdybyste, sourodáci milí, nějakým podobným dárkem na nás Bosňáky zpomenuiti ráčili, volali bychom Vám srdečně „Zaplať Pán Bůh“ a pamatovali bychom na Vás v modlitbách svých. Dárky ty buďtež uloženy u ct. OO. Františkánů v Praze, odkud si je vezmu, až do Bosny pojedu. *Fr. Jos. Jaroslav Batka*, prokurátor Františkánů Bosenských.

Z Moravy. Nově vystavený chrám Páně v *Huštěnovicích* blíže Velehradu byl v den sv. Anny 26. července t. r. od dp. děkana Velehradského Jos. Vykydala ke cti a chvále sv. Anny, sv. Cyrilla a Methoda, a blah. Anežky Přemyslovny vysvěcen.

Z Meranu. (Ze spolku k podporování churavých kněží). Ti členové spolku k podporování churavých kněží v Meranu, jichžto zdravotní stav vyžaduje klimatického léčení v Meranu, a kteří by sobě žádali požívatí za budoucí zimy prospěchů vytčených v 3. §. spolkových stanov, mají své žádosti o to, spolu s vysvědčením lékařským, kteréž by dotvrzovalo důvodnou naději na uzdravení, a s odporučením své duchovní vrchnosti, nejděle do konce srpna k předsednictví spolku (vysokorodému pánu A. hraběti Brandis-ovi) podati.

Z Říma. Dne 21. července konala se v ústavu del' Anima smuteční slavnost za zesnulého v Pánu biskupa Mohučského *Kettelera*, kteréž všichni vynikající Němci v Římě jižijící obcovali. Arcibiskup de Necker sloužil slavnou zádušní mši sv. a kaplan jeden jmenovaného ústavu z diecése Mohučské měl smuteční řeč probíraje výtečné vlastnosti tohoto velezasloužilého knížete církevního. Vilém Emanuel svob. pán z Kettelerů byl v mládí

svém nějaký čas v státní službě a 1 rok husarem; načež r. 1839 v Mnichově oddal se studiím bohosloveckým. Po 4 letech byv vysvěcen stal se kaplanem v diecési Monastýrské. R. 1850 jmenován byl biskupem Mohučským. Proslul vlídností a dobročinností k chudým. Každou neděli míval v 5 h. ráno mši sv. a kázání k služebným. K rozluštění společenské otázky vydal několik důkladných spisů. Byl muž učený, biskup vzorný, řečník výborný; konec života jeho však strpčen byl kulturním bojem, jehož obětí i on se stal. Zemřel v Burghausenách v Bavorsku na zpáteční cestě z Říma v stáří 66 let.

Literární oznamovatel.

— Nákladem kněhupectví: „I. L. Kober“ v Praze vyšly tyto spisy: „*Kytice*.“ Sbírkka zábavného a poučného čtení pro mládež. Svazek 20.: „Bohatá Julie a Eva, chudá husačka.“ Povídka od Františka Pravdy. Str. 188 s obrázkem. Cena 50 kr. — „*Bodláčky*.“ Drobounké povídky k napomenutí. Nejmenším dítkám, které se nedávno čistí naučily, vydal František Doucha. Druhé, rozmnožené vydání. Spisek pobočný ku „Poupátkům“ od téhož spisovatele. Připojeny výkresy. Str. 91. — „*Jih*.“ Historicko-romantické obrazy od Prok. Chocholouška. Sešit 16. a 17., jímž počíná „Agapia.“ — „Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid.“ Dílu II. sešit 5.

— „Besedy mládeže.“ Rediguje Jos. Kouba, profesor real. školy v Karlíně. Sešit 136.: „Malý krasořečník.“ Sbírkka deklamací a jiných básní, kterouž ku prospěchu mládeže učinil Fr. A. Zeman, učitel v Praze. Stupeň druhý. (Básně dítkám 9—12letým.) Str. 140, za 36 kr. — Sešit 137.: „*Mladý hrdina*.“ Obraz z dob výprav křížáckých na počátku 13. století. Mládeži a její přátelům sepsal Hugo F. Kolisko. S obrázkem. „*Králíček*.“ Povídka mládeži od G. Nierice. Přeložil Gustav Dlouhoňovský. Str. 100, za 28 kr. Nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně.

— Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhupectve v Praze vyšly tyto spisy: „*Stručný dějepis zjevení Božího* pro nižší třídy středních škol.“ Sepsal Jan Ev. Hulakovský, katecheta při c. k. realném gymnasiu v Třeboni. Díl I: Starý zákon. S dvěma mapkami, str. 116. — Totéž díl II.: Nový zákon. Též s dvěma mapkami, str. 148. Oba díly s povolením nejduš. bisk. Ordinariatu Budějovického. — „*Fysika* pro školy měštanské. Zpracovaná na základě osnovy ze dne 18. května 1874 č. 6549. Sepsal Ed. Stoklas, hlavní učitel při c. k. českém učitel-

ském ústavu v Příboře na Moravě. Díl první pro VI. třídu. S vyobrazeními, str. 90.

— „Führer für deutsche Auswanderer nach den Vereinigten Staaten von Nord-Amerika“ von Hugo Prassar. Würzburg 1877. Leo Woerl'sche Buch- und kirchl. Kunstverlagshandlung. S. 160.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Quintus Jan *Spáda*, jubil. kněz a senior ř. Františk., býv. definitor a guardian, arcib. notář, v Slaném dne 10. srpna (nar. ve Velvarech 8. června 1797, vysv. 12. srpna 1821);
- p. Jan Karel *Rojek*, jubil. kněz, č. konsist. rada, arcib. notář, býv. bisk. vikář Opočenský, spisovatel, čestný měšťan a občan mnohých měst a obcí, po 15 let děkan v Budyni n. O., dne 11. srpna (nar. v Litomyšli 31. března 1804, vysv. 27. května 1827).

Vyznamenáni jsou:

- p. Karel *Aksamit*, farář na Křivoklátě, jmenován arcib. notářem;
- p. Karel *Ott*, farář na odpoč. v Chod. Planě, obdržel expositorium canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Vác. *Nadler*, kaplan v Leskově, za faráře v Radošovicích (Reschwitz);
- p. Josef *Růžička*, kooper. a katech. u sv. Trojice v Praze, za kapl. v Ondřejově;
- p. Frant. *Motys*, katech. v Žižkově, za koop. a katech. u sv. Trojice v Praze;

- p. Frant. *Bečka*, kooper. v Libni, za 2. kapl. ve Volšanech.

V Biskupství Litoměřickém.

Vyznamenáni jsou:

- p. David *Hoentschel*, farář v Šenavě, obdržel collare canonic.;
- p. Josef *Stanka*, kapl. v Blšanech, jmenován osobním farářem.

Ustanoven jest:

- p. Frant. *Schindler*, dr. theol., za kaplana v Krásné Lípě.

Uprázdňená místa:

Sutom, fara patr. hrab. Šönborna,
Vysoké, fara patron. kníž. Kamila z Rohanu,
do 6. září.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- P. Renat *Eberl*, ř. piarist., b. notář, vysl. katech. a prof. na c. k. něm. gymnasiu v Budějovicích, dne 2. srpna (nar. v Ostrově 26. června 1822, vysv. 27. července 1851).

Ustanoven jest:

- P. Frant. Gustav *Kern*, ř. cisterc. ve Vyš. Brodě, za kooper. v Rožmitale (Rosenthal).

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Krejčí*, farář v Proseči, dne 2. srpna (nar. v Poličce 17. února 1829, vysv. 25. července 1852).

Ustanoven jest:

- p. Vác. *Hruška*, zámecký kaplan ve Varvažově (diec. Buděj.), za faráře v Krchlebech.

Kněhkupectví B. STÝBLA v Praze

přijímá předplatné na časopisy:

		Cena předplatní	
		zde	poštou
		zl.	zl.
Alte und neue Welt s premií	ročně 18 sešitů	4.32	5.22
Blahověst	36 čísel	3.—	3.50
Časopis kat. duchovenstva	8 sešitů	3.—	3.50
Deutscher Hausschatz	18 "	4.32	5.22
Hedwigsblatt	12 "	3.60	4.20
Chrysologus	12 "	3.50	4.10
Katholische Missionen	12 "	2.44	3.04
Katholische Presse illustr.	24 čísel	8.—	9.20
Kopřivův kalendář	12 sešitů	1.20	1.44
Literarischer Handweiser	18 čísel	1.83	2.19
Rhilothea	12 sešitů	3.36	3.96
Posvátná kazatelna	12 "	4.—	4.—
Prediger und Katechet	12 "	3.50	4.10
Světotozár s premií	26 "	8.58	9.50
Skola a život	8 "	4.—	4.20
Weckstimmen neue	12 "	0.80	1.04

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v knihkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasý katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdinko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Pouť do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

f) Neapol.

Není prý krásnějšího města na světě nad Neapol. Ten alespoň význam má přísloví: „Veder Napoli e poi murir — viděti Neapoli a pak umříti.“ Neapol jest prý kousek nebe, který na zem spadl, „un pezzo di cielo, caduto in terra.“ A skutečně krásná, překrásná jest Neapol! Ale krásu svou nemá ani tak v nádherných palácích a budovách jako spíše v překrásné poloze. Neapol čítá 50.000 domů a 450.000 obyvatelů.

Při návratu z Pompeje zasedla velká část českých duchovních do omnibusu a jeli do hostince „de la Ville.“ Pro nás t. j. mne a dva kolegy, kteří jsme z Prahy společně vyjeli, v omnibuse místa se nedostalo. Následovali jsme v drošce. S droškářem zasedl na kozlík nějaký človíček, kterého jsme z počátku považovali za sluhu z hostince „de la Ville.“ Brzy však pozoroval jsem, že droškář chce jinam jeti, než jel omnibus. Opakuji tedy ještě jednou, že chceme do zmíněného hostince. Neznámý človíček opět hovoří s vozkou a ten dostává opět chuť jinady jeti. Byl to nepochybně agent čili dohazovač některého hostince. I seberu ves svůj um t. j. veškerou nepatrnou známost vlastiny a pravím: „Chi comanda, paga. Pagherete voi, che commandate?“ Kdo poroučí, platí. Budete vy platit, že poroučíte? — Brzy na to zmizel z kozlíku a my konečně dostali se poslední do řečeného hostince. Hostinec ten leží takřka na konci města v nejkrásnější čtvrti „Chiaja“ zvané. V ulicích, jimiž jsme jeli, panoval hlomoz a hluk, spěch a tlače-

nice, že se ani vypsati nedá. Na výstavě vídeňské připadal mi ten hluk a křik a spěch jakoby byl zabloudil na kraj pekla. Neapol ani dost málo neliší se v tom ohledu od Vídně za doby výstavy. Jeden vůz stíhá druhý, tu věčný slabikant dlouhouchý oslík neustále si opakuje své „ia,“ tu nabízí výrostek noviny, tu druhý; tu zas jiní nabízí věci a výrobky jiné, a každý chce, aby ho co možná nejvíce lidí slyšelo, a proto také křičí hlasitě. Věru hlava jde člověku kolem. A to množství lidí, kteří ulice přepěhňují! Jakoby jim hlava hořela. Jeden jakoby honil druhého!

Když jsme zahýbali k nábřeží u národního parku, spatřil jsem první palmu, která vysoko k nebi korunu svou pozdvíhovala. Kolem ní růže a pestré kvítí, v pravo národní park a za ním to krásné modré moře.

Po obědě, s kterým jsme nebyli tak spokojeni jako v Římě, a po malém odpočinku ubírali jsme se pěšky na nábřeží do blízkého parku, odkud jest krásná vyhlídka na moře. Setva jsme však vyšli ze vrat hostince, zastavila nám celá řada droškářů cestu. Chceme je obejít, oni však opět a opět zastavují nám cestu. Takovou dotíravost jsem neviděl! Měl jsem v úmyslu učiniti krátkou projíždku po moři; nebo z moře jest prý překrásná vyhlídka na město. Přišli jsme k nábřeží, tu však kolega K-1 počíná činiti námitky, že prý jsou vlny na moři; druhého kolegu zase nohy již bolely. — Usedli jsme tedy v zahradním hostinci a schladili se kouskem mraženého. Avšak nevydrželi jsme dlouho seděti. Kolem Castelli dell' ovo, pevnosti to do moře vyčnívající, po nábřeží sv. Lucie, kde zvláště byl zajímavý pohled na rybáře rozličné druhy ryb

prodávající, okolo studny Giganta, kolem chrámu sv. Františka Paulánského, jehožto sloupůradí připomíná velkolepé sloupůradí v Římě u chrámu sv. Petra, vedle paláce královského ubírali jsme se dál a dále. Po cestě zašli jsme do toho a onoho kostelíčka, které se v Neapoli jaksi ukrývají. Pak abychom vyšli z hluku, zabočili jsme na levo do hořejších částí města ku kostelu sv. Martina se táhnoucích. A věru nelitovali jsme toho. Pravil-li jsem již o Terstu, že mi v hořejších uličkách města přicházelo, jako by se obyvatelé byli na ulici vystěhovali — platí to v mnohém větší míře o Neapoli. Vše vystěhovalo se k večeru z domů na ulici a na střechy domů, které jsou tu vesměs ploché. Tu krejčí, tu zas obuvník, tu švadlena, zkrátka všechna takřka řemesla odstěhovala se na ulici. Na mnohých místech seděly sousedky pohromadě v důvěrný hovor jsouce zabráný. Jako v Římě kozy, tak jsem viděl zde po ulici krávy voditi a dojití. Domy v části této jsou vysoké jako v Neapoli vůbec. Některé čítají až sedm pater. Ulice pak, zvláště v této části, jsou úzké a ne příliš čisté. Rychle spěchali jsme vzhůru až ku „Corso Vittorio Emanuele,“ odkud jsou překrásné vyhlídky jak na město, tak i na jeho okolí. — Pod námi byla část města Chiaja, v levo v polokruhu po břehu mořském táhnou se všechna ta místa, letohrádky a města, kolem nichž jsme ráno do Pompeji byli jeli. Naproti nám stály jako jemnou modrou rouškou zahalené příkré hory za Sorentem a dále ostrov Kapri, jako by na tom modrém moři plaval.

S návrší tohoto pozorovali jsme také, že jsme se dosti daleko od hostince, v němž jsme bydleli, vzdálili. A věru, bylo by to dosti dlouho trvalo, než bychom se po silnici domů byli dostali. — Na štěstí spozorovali jsme v levo od silnice pěšinku, která sice příkrě s vrchu, ale krátkou cestou jakousi zahradou k národnímu parku vedla. Rádi jsme za tuto krkolomnou cestu zaplatili dole u vchodu do zahrady několik těch centesim. Pokus, abychom alespoň večer po moři se projeli, opět se nezdařil.

Časně ráno druhého dne unášely nás kočáry kolem nesmírné budovy chudobince za město k hřbitovům. V Itálii pozoroval jsem též, že v městech chovají mnoho koček. Často jsem je viděl krotce i přes ulici běhati. Avšak že je i na procházku vodí, to jsem viděl poprvé na cestě ku hřbitovu.

Neapolský hřbitov jest prý jeden z nejkrásnějších na světě. A v skutku jest to hřbitov překrásný! Jaká to opět utěšená vy-

hlídka na Neapol a na Vesuv! Jak utěšeně hledí se odsud na ty letohrádky a bílé domky, které se od úpatí Vesuvu až k Neapoli a k moři táhnou uprostřed zahrad a zelení! Jaké to překrásné náhrobky a kaple, jak pěkně to skupení stromů na samém hřbitově! Jedna věc mi však byla nápadná, že totiž na hřbitově málo křížů se nalezá, a kde se nalezají, jaksi se ukrývají, tak jako na pomnících, které našim výtečníkům buďuje Svatobor. — Za chrámem hřbitovním uprostřed rozsáhlého čtverhranu, kolem něhož se táhnou ochozy s dorickým sloupůradím, nalezá se krásná kolosální socha představující náboženství. Na prostranství tomto znamenány jsou hroby pouhými číslíci. Neostanou tu ovšem dlouho ležeti. Dole v podzemí nalezají se dlouhé a prostranné chodby upravené takorčá na způsob novověkých katakomb. Ve zdích totiž jsou v několika řadách nad sebou od stropu až k zemi výklenky, do nichž se kostry vkládají a mramorovými deskami zazdívají. Mrtvola se pochová dříve buď v řečeném čtverhranu aneb zde v chodbě. Za patnáct měsíců se opět vykopá a uloží do připravených výklenků. Mrtvoly dítek za osm měsíců setlejí úplně. Viděli jsme kostru člověka před patnácti měsíci pochovaného, pro niž se právě výklenek připravoval. Kdyby nebylo nápisů na deskách výklenků, domníval by se člověk, že se prochází dlouhými chodbami nějakého kláštera, nikoliv však uprostřed mrtvol! Dozorce hřbitova byl velmi úslušný. V krátkém čase proběhal s námi celý hřbitov. Pravím schválně proběhal, nebo někteří starší pánové se horšili, že tak pospíchá. Ubohý dozorce domníval se, kdo ví, jak nás budou hrobky dobrodružného vévody Karla Pisocane, Nikotery, Carafaely aneb nějaké Angličanky, která zde zemřela, zajímat. I když nás upozorňoval na jeden náhrobek, který i se sochou byl z jednoho kusu mramoru, durdili se již mnozí, k čemu prý se tak zdržovati?

Brzy na to odvážely nás vozy opět k městu. Kam ale nyní? Většina rozhodla se, že pojedou přímo do národního musea. Já však nechtěl jsem Neapoli opustiti aniž bych viděl zdejší katakomby. Společnost naše vzrostla na šest členů. P. farář Š., vp. Kř. a vp. V. se k nám totiž přidali. Od p. faráře Š. byla to zajisté velká obět, že se na cestu tak dalekou vydal. Předně jest již k sedmdesátí rokům stár, a při tom úplně hluchý. Vel. p. p. Kř. a V. získali si o něj zásluh velikých. Pána toho stihla ku všemu ještě zvláštní nehoda. Jest totiž také sil-

ným šňupákem. To ovšem není ta nehoda, ale nehoda záležela v tom, že mu došel rakouský tabák. Tabák vlašský nestojí za mnoho, a rakouský nebyl k dostání. Kollega K. však zaopatřil se mnohem lépe rakouským tabákem. Od těch dob, co p. f. Š. upozoroval, že jest p. K. ještě dosti zásoben, jevil k němu zvláštní přichylnost. Jaký tedy div, že jel také s námi do katakomb. — Později přestěhoval se k nám do hostince, a nebylo mu za těžko, lézt až do čtvrtého poschodí. P. K. znal však dobře tuto přichylnost oceniti. Pán tento jest, co se nabízení tabáku týče, vždycky velmi štědrým, a tím se i zde býti okázal. Často povlel totiž i na cestě drošce, v kteréž jsme jeli, aby zastavila, a čekal na druhou, v které p. f. Š. seděl, a tu z vozu do vozu podával šnupeček na veřejné ulici nedbaje toho, že kolemjdoucí takovéto důkazy lásky a obětovnosti posouditi a oceuiti nedovedou, a proto také se jaksí potutelně usmívali. — Kdož ale jest s to vylíčiti ten blahý úsměv spokojenosti, který se objevil na tváři p. f. Š., kdykoliv šnupeček rakouského rapírovaneho držel v prstech svých! —

Dříve než jsme se nadáli zastavil povoz u nemocnice sv. Januaria, za níž se vchod do katakomb nalezá. Prošelše dlouhým dvorem, kdež jsme opět vstupné, jako skoro všude, museli platiti, octli jsme se u vchodu katakomb, kde dva vůdcové svítilny připravili a nás předcházeli.

Blízko vchodu nalezá se pod zemí vyhloubaná veliká prostora, nazvaná kaple sv. Januaria, poněvadž sem r. 430 tělo tohoto světce přeneseno bylo. Strop jest rozličnými malbami, které dobrého pastýře, pávy a jiné ptáky představují, ozdoben. Ve zdi nalezají se hrobky dvou neapolských biskupů. Za oltářem viděti stolicí biskupskou v hlíně vytesanou. Presbytář jest nad hlavní lodí o několik stupňů povýšen. Ve vedlejší místnosti, též dosti prostranné, zachovaly se ještě malby a co jest zvláště zajímavé, že tu lze rozeznati dvojí malby na sobě. Vůdce nám pravil, že spodnější pocházejí z dob pohanických, kde prý pohané míst těchto za pohřebiště používali. Nechci rozhodovati, zda-liž by byli křesťané použili ku pohřbívání míst, kde pohané měli své hřbitovy. Vůdce však tvrdil, že i množství lebek a kostí, které bylo v třetím nejdolejším oddělení katakomb viděti, z dob těch též pochází. Dolejší chodba jest 75 metrů dlouhá a dosti široká. Po obou stranách nalezá se pěti až šesti řadami množství výklenků pro mrtvolu

upravených. — S chodbou touto křížuje se více menších chodeb postranních.

Do vyššího patra jde se po schodech. Chodby jsou zde prostrannější a světlejší. Z první větší prostory, kde se také ještě zbytky maleb zachovaly, přijde se do postranního výklenku většího, který sloužil za hrobku rodinnou. Do kola pak nalezá se více menších výklenků hrobových, na nichž se také ještě malby zachovaly, tak na př. obraz sv. Asprena, Kandida, Prokula atd. Ku konci pak viděti nedodělaný ještě výklenek pro mrtvolu, u jiného většího jsou v předu sloupy, mezi nimiž se nápis nalezal.

Nejen uspokojení, nýbrž povznešení opouštěli jsme posvátná místa tato, a ubírali se k národnímu museu.

Nebudu laskavého čtenáře nuditi dlouhým popisováním aneb vypisováním o museu tomto. Museum neapolské jest sice jedno z nejpřednějších na světě, zvláště co se týká starých maleb na zdích, zvláště pompejanských a sbírek bronzových, nám však nezbyvalo mnoho času, nebo odpoledním vlakem po druhé hodiině chtěli jsme nazpět vrátit se do Říma. Rychle tedy a zběžně prošli jsme sbírky pompejanských maleb na obmítce a mosaik, všimli si blíže překrásných soch farnesského Herkula a farnesského býka. Kolegu K-la, který ještě mumie neviděl zajímalo právě proto oddělení egyptské, kde více mumií se nalezá. Střední poschodí, kdež se chovají věci z doby renaissanční, jakož i obrazárnu v hořejším poschodí prošli jsme též v rychlosti. Avšak i k rychlejšímu projítí potřebovali jsme více hodin. Že nám při tom hlava kolem šla, netřeba zvláště připomínati. Po obědě unášel nás vlak opět k Římu.

(Pokrač.)

Proslov před biřmováním k uvítání Jeho Eminence.

Od Boha poslán, puzen láskou svojí
Jste, dobrý pastýř, mezi stádcem stannul,
by jeho duch se vzmužilým stal k boji,
a v lásce Boží svatým ohněm vzplanul.

Vy posel Boží, — a lid úctu cítí,
Vy pastýř dobrý, — a lid lásku splácí,
Vy maják mořský, který v přístav svítí,
když bouře v propast bludné lodě zvrací. —

A bouře všude: Peklo, svět a tělo
tou duší krutě nad propastmi zmitá,
však oku, kteréž bludně kolem zřelo,
již naděj blahá, naděj' spásy svítá.

Vždyť sám Duch svatý v srdce nám se snese při svatém Vašich rukou požehnání, a kdo se bázní dosud v boji třese, ten silným bude v Božím bojování . . .

Hle, lid již čeká! Oko touhou září, až oheň s hůry v duši jeho vzplane, a za Vás prosby složí na oltáři, by kroky Vaše byly požehnané! —

J. D.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

VIII.

Když se pan Vilém navrátil, vftala jej Kuňka s úsměvem na práhu myslivny. Lépe by, tak zdálo se i samému strýci Zbyňkovu, nemohl ošetřován býti ani od magistrů, kteří s velikou slávou přednášeli v jižní Itálii umění „napraviti, prodloužiti, jakož i sesílití křehký život lidský.“

Ale sotva že vstoupil do jizby, zarazil se a zachvěl prudčeji, než kdyby se byl nad ním prolomil dřevěný strop.

U lůžka Zbyňkova seděl muž s vyschlou sežloutlou tváří, v haleně přiléhající těsně na tělo a kolem boku opásán provazem. Muž pokynul panu Vilémovi mlčky rukou. Byl to někdejší kastelán Dřevíčský. Zbyněk dřímá a Perchtold dotýkal se lehce pravicí jeho levice. Potom se nahnul blíže k prsoum jinocha, naslouchal a zlehýnka odvázal obvazek. Rána se ovšem hojila; ale kolem utvořil se podivný kruh, promodralý a místy nahnědlý.

Perchtold obvazek již nepřiložil, opětne naklonil hlavu až k samým hádrům Zbyňkovým, dotkl se levice jeho a naslouchal ještě pozorněji.

Zbyněk oddychoval chvilkami tise a chvilkami opět vyražel zamodrávajícími rty podivný chropot.

Perchtold zavrtěl hlavou, vstal, pokročil tise k panu Vilému, kterýž sledoval napnutě počínání švakrovo, a zase zavrtěl hlavou.

Mladý muž náhle procitl a zraky jeho utkvěly na tváři Perchtoldově.

„To ty jsi — ty? Já tě vidám, co tu ležím, ty příšero! A kolem mi všickni říkají, ty že prý jsi otec můj, a já se lekám, děším té tváře tvé, čtu v ní . . . , víš, co v ní čtu? — Pryč — pryč! — Ty tu jsi otec můj, chraň mne, a tam to příznak, pronásledující mne dnem a nocí. To ten cizinec, ten host, jejíž polomrtvého jsme teház přivedli do hospicu.“

Mladý muž chtěl se na lůžku vzprimiti

a zkalené oči jeho upíraly se na pana Viléma vypouleny.

„Až sem za mnou šel! — Pryč! — Kam přijdeš, všude přinášíš záhubu!“

„Utiš se hochu! — Je to dobrý můj druh, ale nešťastný. Nelekej se té jeho tváře, neublíží ti!“

„Neublíží? — A tak se na mne dívá! Podívej se jen, ty oči, ta tvář, celá ta postava!“

A jinoch na lůžku zakrýval si tváře oběma rukama. Z rány vyprýštila se mu náhle zpěněná, zčernalá krev.

Pan Vilém přisedl si blíže a vzal hlavu Zbyňkovu do rukou svých.

„Všude mi hučí do uší, ten že je otec, ty že jsi můj vychovatel, všude mi naň rukou ukazují, smějí se mi do očí, posmívají se mi, všude — za mnou, nade mnou, přede mnou ta děsná, příšerná tvář!“

„Upokoj se; — vždyť jsem já otec tvůj, já jediný!“ konejšil ubohého pan Vilém.

A Perchtoldovi se při tomhle výjevu zdálo, že se pod nohama jeho země otevírá, že znenáhla klesá v propast, již není konce, ta propast že se nad ním zavírá a kolem že čírá tma a v té tmě dvě oči jako zář pochodní.

Z prvu zaleskly se mu zraky divoce, zašlehly ještě prudčeji než ondyno na Hanzburku; ale potom se kalily, zalívaly a dva proudy slzí řinuly se po svadlé, zvráskovatělé tváři jeho. Ani nevěděl, že leží opřen o dřevěnou stěnu, že má ruce sepjaté a že se dívá do ztýraného, zkrvaveného obličejce Ukřižovanému.

A pan Vilém také nespozoroval, že okamžiků těchto svědkem jest ještě třetí muž, převozník budňanský, kterýž nadešel si lesem skoro v stejný čas s ním dorazil do myslivny. Upíral oči své polo v úžasu a polo v zděšení na Perchtolda. Poznal v něm prvním pohledem onoho muže modlitele ze svatomářského kostela o pohřbu nebožtíka císaře. —

Již chtěl se obrátiti a zmizeti nepozorován, když upřel na něho zraků svých Zbyněk polovzprímený na lůžku.

„Hledal jsi Bohunku — nalezl jsi ji? — Zapřeli ti dítě tvé; čtu ti to ve tvářích. — Bídnič! — A já tě už nikdy neuvidím! — Ty mlčíš — ty muži, ty otče nešťastný, a neodpovídáš mi? — Kde že pro Bůh dcera tvá?“ —

Perchtoldovi zdálo se, že každé to slovo Zbyňkovo zabodá se mu do srdce. Opět učinil krok k lůžku, na němž černalá se prohnědlá, znečištěná krev synova.

„Pryč! — Zase jsi tu? Zaklínám tě skrze Boha živého!“

„Bože všemohoucí, Bože spravedlivý, Bože milosrdný!“

Perchtold zaúpěl jinak než onehdy Příbora.

„Má vlastní krev mne zaklíná, mé dítě jediné, můj syn! — Dítě drahé, neklň otci svému; vždyť tolik už zkusil. Nevíš a nikdy nezvíš, co vytrpěl, co vystál, než tě uhlídal po dlouhých letech! Neklň více otci svému! Hřešil; ale za ty hříchy pykal hrozně! — Dítě milé, dítě drahé!“

A za tímhle úpěním rozlehl se myslivnou pláč, jakéhož neslyšel pan Vilém jaktěživ, Příbora jaktěživ a o němž ani zdání neměla žena myslivcova, jenž dívala se do vnitra z pozdálí a trnula zděšením.

„Pryč odtud, pryč ty duše bludná, ty příšero, tvůj domov je v temnostech hluboko pod zemí!“

Zbyněk klesl nazpět umdlen, unaven; zraky jeho se zavíraly a obličejem do nedávna zrůměnělým rozlévala se sněhová bělota.

„Proto tedy vrátil jsem se do vlasti, abych trpěl ještě více, abych při smrti jediného dítěte byl mu příšerou? Slyšíte, vy lidé! Ó umí navštěvovati, ó umí trestati ten Bůh na nebi! — Ba že jsem bludná duše a teprve budu, uvidíte vy lidé! — Synu můj! — Zbyňku můj!“

Perchtold vrhl se k lůžku synovu, vzal ruku jeho chvějící se i v dřímotách zimnicnou horečkou a líbal ji a smácel slzami.

A teprve když vstal, upřel oči na budňanského Příbora.

„A ty že také patříš v kruh náš?“

Příborovi upřel jazyk na okamžik služby.

„Viděl jsem již jednou tvou tvář; vím dobře kde a ty také víš. My se viděli sice v životě několikrát; ale mezi lety dřívějšími a dnešními dny rozevírá se propast. Byl jsi svědkem té největší rány, jež stihnouti může srdce otcovské. Znáš tě; ty mne také znáš — mluv!“

„Jsem čeledín druhdy pana Sulislava Pozdeňského.“

„A ty že jsi dceru jeho vychoval?“

„Díš pravdu.“

„Ale tobě ta dcera umřela!“ podotkl pan Vilém.

„Umřela vlastní dcera má!“

„A proč zapřel jsi pravdu?“

„Proto, abys ty nikdy se nedozvěděl, že ještě žije její krev, abys za mnou se nevloudil a nerozšlápl poslední květ rodu rytířů poz-

deňských. Říkali, že se potuluješ po Čechách a že hledáš dítě Sulislavovo.“

„A kleli mne, ty s nimi a dnes, když jsem se toho nadál nejméně, se všemi vámi můj syn!“

„A tedy že uloupili dceru Sulislavovu?“ optal se pan Vilém.

„Nejmladší dcerušku. A já s ní odešel pod Karlštejn; ve stínech posvátného hradu toho mněl jsem se býti bezpečným a chtěl jsem to dítě vychovati, kdyby snad se vrátil někdy pravý otec“ — —

„Pan Sulislav se nevrátil, duše jeho už dávno odešla za mými oběťmi!“ ozval se hlas Perchtoldův.

„A což žijeli a vrátil-li se a bude-li hledati dítě? — A bude-li hledati Neustupa čeledína a najde-li ho, bude-li z rukou jeho chtít dítě své?“

Perchtold podíval se pronikavě na převozníka a pokročil těsně k němu.

„Sulislav žije, ty to víš, on se do vlasti navrátil, tys ho hledal a na pouti uloupili ti dceru jeho!“

Perchtold mluvil tato slova hlasem pevným, kterýž netrpívá odporu.

„A je-li živ a je-li ve vlasti, budem jej hledati spolu a potom dceru jeho a až jej najdu, musím z jeho úst slyšeti odpuštění. Musím tisknouti ruku jeho v ruce své na věčné smíření. Pro všechno, co je ti drahého, neskrývej pravdy přede mnou.“

„Uhodl jsi.“

— — „Bohunko — Bohunko! Vidím tě; slyším tě! K tvé lásce ti hučí sovy a krákorají krkavci.“

Tato slova vyrazila náhle z hrudi Zbyňkovy bolestným zasténáním.

„A já se tím snem kochal sám, já se jím ukolébával sám, a nám by byli pěli slávičkové. Byl bych je byl schytal sám a sám kolem hradu našeho vypustil!“

A tři muži stáli tu tiše s hlavami nakloněnými a naslouchali slovům těmto s dechem tajemným.

Pan Perchtold opět přiblížil se k lůžku. Zbyněk upadl v těžké dřímoty. Tepna vlnila se mu prudce, jakoby všechna krev v tom mladém těle byla se rozproudila v nejprudší běh.

„Nebude!“ zahučel někdejší kastelán a sevřel rty.

A v chvilince odjížděli čtyři zbrojnoši na Křivoklát pro plebána.

„Vidíš to ty švakře můj? Řekl jsem, že vám přináším do hradu neštěstí, ale zároveň přišel jsem si do vlasti pro poslední kapku

pelyňku, a to tu nejtrpčí, ale budu-li potom moci umřít v pokoji? — Jsi-li ty Bože věčný na nebi — a já věřím pevně, že jsi — protože cítím vanutí návštěvy tvé i v kostech svých, jsi-li ty Bože i k hříšníkům i k zloynům i k zatracencům, pokud dlí ještě na světě, milosrdný, ukaž toho milosrdenství svého jen jedinou krůpěj nyní a potom mne zase tresci, šlehej i ušlehej a já budu trpěti, já nehlesnu, až dobije mne Bože spravedlivý poslední rána ruky tvé!“

Pan Vilém zapomněl na posměch královský, Příbora zapomněl, že tolikrát v životě proklínal muže, kterýž stál tu před ním dnes zdrcen a v té chvíli snad sám by byl prosil pana Sulislava za odpuštění pro Perchtolda, jemuž do věra ani v umírání by byl lžíci vody nepodal.

Za dobré dvě hodiny přiklusal na bělouši plebán, provázen zbrojnoši a na prsou nesa pokrm, jenž sytí a žízeň hasí na věky.

Nad myslivnou táhly jarní větry a v nich posel smrti pro Zbyňka.

— K večeru ubíral se křivoklátskými lesy k severu vůz zakrytý příkrovem. Kolem vozu poklusávalo několik oděnců. Po straně šel muž s hlavou sklopenou a ve tváři s děsným výrazem.

Myslivcova žena stála na zápraží a nezašla vnitř ani když ji zmizel z očí vůz s tichým průvodem. A za chvíli obrátivši se k muži svému pravila: „Sám zlý duch přinesl sem toho starého kostlivce. Mohl být živ! — Přiletělo s ním neštěstí, ale odletělo-li s ním? Neusadí se snad pod střechou naší? — Jedno nikdy samo nepřichází!“

Pan Vilém nechal za ošetřování na stole váček stříbrňáků.

„Netknu se těch peněz. Dám je v Praze o slavnosti svátostí na ofěru za duši nebožtíkovu!“ — I vzala peníze a ukryla je ve skříni mezi své léky, kdež opravdu zůstaly až do slavnosti „svátostí.“

Muž, jenž kráčel podle vozu s nebožtíkem Zbyňkem, pozdvihl chvílemi hlavu, oko jeho plaše rozhledlo se po stráních a zase upřelo se do země. Rty jeho opět šepotaly „Otčenáš“; kolikátý již, co vyjeli z myslivny? Starý muž asi sotva věděl. A kolik se těch „otčenášů“ domodlil? Snad ani jediný; po každé uprostřed uvázl, protože kdykoliv zachvěl se a do uší zahučelo mu z jedné strany: „Tys vinen!“ a z druhé zas: „prýč, prýč ty příšero, ty duše bludná!“

„Hučte si, hučte! — Když mi to vyčetl jediný můj syn, mohly byste to zamlčeti vy? — Zaduňte jen bouřlivěji a celému

světu to povězte, jak syn klnul otci v poslední hodině!“

Ze zbrojnošů jedoucích kolem neodvážil se nikdo pohlednouti v tvář Perchtoldovu a pan Vilém sám slova jediného s ním dosud nepromluvil. (Pokračování).

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup odjel v pondělí d. 20. t. m. do Rtišovic, kdež obnovenou kapli hrab. Klam-Martince posvětil; načež dále do Bavor se odebral, odkudž se ke dni 5. září do Prahy navrátil. V první polovici měsíce října bude J. Emin. udělovati svátost biřmování ve vikariatu *Křivoklátském*.

— Pobožnost 40hodinná bude se slaviti od 27—30. srpna u sv. Vojtěcha v Jirchářích, d. 31. srpna 1.—3. září u sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, od 4—7. u Milosrdných bratří.

— O 9 uprázdněných míst v k. arcib. konviktu stud. přihlásilo se 84 žadatelů, z nichž 6 Turnovanů přijato na místa nejdůst. p. biskupem Krejčím založená a toliko 3 z arcidiecése Pražské na ostatní místa. Mezi žadateli bylo 39 k přijetí nespůsobilých buď proto, že nemají vysvědčení I. třídy s vyznamenáním aneb proto, že nejsou příslušníci arcidiecése Pražské.

Z Horních Rakous. Slavnost jubilejní, která se dne 18. srpna v Kremsmünsteru konala, řadí se co do předmětu svého k nejvelikolepějším a nejvážnějším slavnostem církevním v Rakousku. Oslavovalo se totiž jedenáctistileté založení opatství benediktinského v Kremsmünsteru. Jelikož klášter tento na Slovanů vliv a sice dosti veliký měl, slušno o něm tuto více pověděti. — Klášter tento založen byl mezi Slovanů a pro tyto od bavorského vévody Tasilo, by odtud narodové slovanští, bydlící mezi Dunajem a Alpami, víru křesť. čerpati mohli. A vskutku klášter tento dostal úloze své, což se dá vysvětliti nejen zásadami zakladatele řádu, který i vědou i prací tělesnou staral se o šíření víry i vzdělanosti křesťanské; ale i snahou věrných bratří, kteří až do dnešního dne povolání svému zadost učiniti se snažili. R. 976 obdržel v moc klášter tento markrabí babenberský Leopold, v kterémž rodě potrvál až do výboje našeho krále Přemysla Otakara II., který se zmocnil všech krajin od Dunaje až k Alpám; pamětliv pak zásluh kláštera tohoto (kterému u nás říkali: „nad Kremží“) mnohými výsadami jej obdařil. Po pádu Přemyslově připadl klášter

tento vládě Habsburké, které dosud náleží. Řízení kláštera vedlo až dosud 69 opatů mezi nimiž mnozí Slované ano i Češi byli (Jan Šřejn ze Slavoníua — zpovědník císa. Maximiliana.) K oslavení tak památné události spojili se všichni opatové klášterů benediktinských v Horních i Dolních Rakousích a vyřízení celé oslavy svěřeno výboru, jehož předsedou byl býv. ministr spravedlnosti sv. p. Hye. V snaze své byli podporováni i od obyvatelů Kremsmünsterských, kteří všemožně obydli svá okrášlili a tak k zvětšení dojmu přispěli. V pátek dostavil se na slavnostní místo papežský nuncius J. Exc. Msgr. Jakobini a byl u chrámu od přítomných slavnostně uvítán. Odpoledne dostavil se též ministr kultu a vyučování J. Exc. dr. Stremayer. — V sobotu ohlašovala střelba z moždířů obyvatelstvu, že slavný den nastal. Vše hrnulo se do chrámu, kdež o 8. hodině sloužil mši sv. J. Exc. Msgr. Jakobini s četnou assistencí, za přítomnosti nesčíslného davu lidstva. Po mši sv. odebrali se hosté do kláštera, kdež čteny u přítomnosti všech blahopřejné telegramy Jeho Velič, císaře a císařovny jakož i korunnnho prince Rudolfa. načež zemský hejtman dolnorakouský dr. Eigner povstal k řeči, v níž vynášel zásluhy kláštera tohoto a díky vzdal mnichům benedikt. za zásluhy jejich; po skončené pak řeči podal vys. důst. p. opatovi Gangelbauerovi skvostnou adresu, od sněmu hornorak. usnešenou. O 11. hodině udělen p. opatovi od Jeho Velič. císaře komturský kříž a rektorovi Baumgartenovi rytířský kříž řádu Františka Josefa. Pak odevzdávány jsou slavnostní dary, mezi nimiž album s 800 podobiznami bývalých chovanců kláštera tohoto přední místo zaujímá. Odpoledně o 1. hod. byla slavnostní hostina, při níž p. opat pronesl přípitek J. Vel. císaři, a druhý papeži, na který v řeči latinské odpověděl nuncius Jakobini. Hostině bylo přítomno přes 300 hostů. Slavnost tato povzbudila obyvatelstvo u velikém stupni a utkví jim zajisté na dlouhou dobu v dobré paměti.

Z Německa. V nové německé říši klesá mravnost a přibývá zločinů v míře úžasné. Dle zjištěných statistických zpráv bylo ještě v roku 1872 v Hamburce 79 dítek ze sta narozených křtěno, roku 1873 již jen 72, roku 1875 jen 71 a 1876 ještě menší počet totiž 68 dítek. Hamburk bude v krátké době městem pohanským. Úředně je zjištěno, že v Prusku počet vězňů v trestnicích od roku 1872 do 1874 z 68.006 na 86.236, tudíž o 27 prct. se zvýšil. Počet vyšetřování od 1872 do 1874 vzrostl z 53.349 na 57.180; tato data

svědčí, že protestantismus v Německu jest v úpadku a že brzy nadejde doba, ve které bude utlačen pohanstvím. Obchod v Prusku vážne; továrnictví v Berlíně také kleslo, jedna továrna po druhé se zavírá, a vyrábění obmezuje se jen na nejnútnejší potřeby. Boj proti katolické církvi a proti osobám stavu duchovního trvá dále. Tak kněz Bleske, který před krátkým časem u svých příbuzných v Schlochavě v Prusku návštěvou byl a za nemocného místního duchovního mše sv. sloužil, křtil a poslední pomazání uděloval, obžalován byl, že v 17 případech neoprávněným způsobem duchovní výkony předsevzal. Odsouzen byl k peněžní pokutě 51 marek aneb v případě nezaplacení k vězení na 15 dní a zapravení útrat.

Literární oznamovatel.

— „*Dějiny Čoského povstání leta 1618.*“ Sepsal Antonia Gindely. Sešit 7. (Dílu II. sešit 1.) Str. 80. Cena 50 kr. V Praze 1877. Nákladem F. Tempského.

— „*Slovník jazyka anglického i českého.*“ Složil V. E. Mourek, professor při c. k. českém gymnasiu v Budějovicích. Díl anglicko-český. Sešit 4. obsahuje slova: Lepidity—Preceptorial. Cena 80 kr. Nákladem kněhupectví: I. L. Kober v Praze. — Tamtéž již vyšel: „*Posel z Prahy.*“ Kalendář zábavný a poučný na obyčejný rok 1878. Ročník XVII. Uspořádal František Zákrejs. Část hvězdársko-církevní opatřena jest 12 obrazy z České historie, znamení měsíce a výjevy z národního života od malíře Ant. Königa. S četnými vyobrazeními. Cena výtisku seš. 50 kr., váz. 60 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- P. Josef Adler, ř. křižov., komander a děkan v Karlových Varech, dne 13. srpna (nar. v Chebu 7. března 1804, vysv. 28. března 1828).

Vyznamenán jest:

- p. Mat. Heinrich, kanovník Vyšehradský, č. konsist. rada, hlavní farář u Matky Boží před Týnem v Praze, poctěn jest d. 15. t. m. hodností a oznaky papežských tajných komoří.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan Urban, farář ze Všetat do Dřevčic;
p. Ferd. Čejka, admin. za faráře ve Vřetovicích;
p. Jan Tolar, kapl. v Rokycanech, za faráře v Čížkově;

- p. Ant. *Pastorek*, kapl. v Plané, za expositu v Domašíně;
 p. Ant. *Pruša*, 1. kapl. za admin. v Budyni n. Ohří;
 P. Jos. *Melichar*, 1. kapl. za adm. v Karlových Varech;
 p. Frant. *Frolík*, kapl. z Vinoře k sv. Kilianu;
 p. Jos. *Vacarda*, k. z Abertán do Vinoře;
 p. Ant. *Holeček*, k. z St. Boleslavi do Radnic;
 p. Rudolf *Horský*, k. z Jilového do St. Boleslavi;
 p. Frant. *Pohůnek*, k. z Wildsteinu do Libně u Prahy;
 p. Ignác *Švancara*, k. z Vel. Újezda do Kněževsi;
 p. Jan *Matějka*, k. z Palice do Velk. Újezda;
 p. Karel *Gross*, k. z Svatoboru do Neulosimthalu;
 p. Václav *Novotný*, k. z Platu do Plané;
 p. Frant. *Čapek*, k. z Star. Sedliště do Podčepic;
 p. Frant. *Voríšek*, k. z Doupova do Neveklova;
 p. Jan *Karel*, k. z Nelahozevsi za 2. k. do Minic;
 p. Ant. *Vlček*, k. z Velvar do Nelahozevsi;
 p. Vinc. *Bosáček*, k. z Joachimova do Vepřku;
 p. Tomáš *Prusík*, adm. z Domašína za k. do Louňovic;
 P. Viktor *Mayer*, ř. sv. Bened. v Emausích, proz. kapl. z Louňovic do Štěpánova, odkudž

- p. Frant. *Maurer*, koop. jest na výpomoc v Zdislavcích.

Z novosvěcenců:

- p. Jan *Horák* za kapl. do Wildsteinu;
 p. Jan *Magerl* za kapl. do Stráže (Neustadt);
 p. Vác. *Marek* za kapl. do Palice;
 p. Ant. *Nepil* za kapl. do Liebensteinu;
 p. Josef *Nosek* za kapl. do Chýše;
 p. Vojtěch *Pekař* za koop. do Platu;
 p. Eduard *Raus* za kapl. do Svatoboru (Zwetbau);
 p. Frant. *Růžička* za kapl. do Doupova;
 p. Jan *Sýkora* za kapl. do Velvar;
 p. Frant. *Vítek* za kapl. do Joachimova;
 P. Frant. *Zalabák*, křiž., za kapl. do Star. Sedliště;
 P. Josef *Zika*, křiž., za kapl. do Abertán.

Uprázdňené místo:

Budyně, děkaství patron. pí. Teresie hraběnky z Herbersteinu, od 17. srpna.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Arnošt *Nemastil*, husinecký farář na odp. v Lhenicích d. 9. srpna (nar. tamtéž 20. břez. 1837, vysv. 29. července 1860).

Prosíme opět a opět, aby listy obsahující předplatné, reklamace nedošlých čísel, žádosti o změnu adres a pod. zasílány byly *expedici* t. listu a nikoliv redakci. Expedice nalezá se kněhkupectví B. Stýbla č. 786—II.

Kněhkupectví B. STÝBLA v Praze

přijímá předplatné na časopisy:

		Cena předplatní	
		zde	poštou
Alte und neue Welt s premií	ročně 18 sešitů	zl. 4.32	zl. 5.22
Blahověst	" 36 čísel	" 3.—	" 3.50
Časopis kat. duchovenstva	" 8 sešitů	" 3.—	" 3.50
Deutscher Hausschatz	" 18 "	" 4.32	" 5.22
Hedwigsblatt	" 12 "	" 3.60	" 4.20
Chrysologus	" 12 "	" 3.50	" 4.10
Katholische Missionen	" 12 "	" 2.44	" 3.04
Katholische Presse illustr.	" 24 čísel	" 8.—	" 9.20
Kopřivův kalendář	" 12 sešitů	" 1.20	" 1.44
Literarischer Handweiser	" 18 čísel	" 1.83	" 2.19
Philothea	" 12 sešitů	" 3.36	" 3.96
Posvátná kazatelna	" 12 "	" 4.—	" 4.—
Prediger und Katechet	" 12 "	" 3.50	" 4.10
Světozor s premií	" 26 "	" 8.58	" 9.50
Škola a život	" 8 "	" 4.—	" 4.20
Weckstimmen neue	" 12 "	" 0.80	" 1.40

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostla čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na začátku školního roku.

„Počátek moudrosti bázeň Boží.“

Vítejte mi a buďtež v Pánu pozdraveni, milí žáci! po delší době opět shromáždění v této naší svatyni a v domě vědy a umění. Jako se za prvního rána, když lesklá záře vycházejícího slunce vrchole horské pozlazuje, věrné ovečky vůkol svého pastýře shromažďují a on je pak všechny pod svou laskavou ochranu a pilnou péči přijímá, aby je na čerstvé nivy vodil a zdravou pastvou živil: tak se i vy, m. ž. dnes družíte k nám, svým učitelům, důvěřující se v naši otcovskou péči, že vás po nivách vědy a umění pilně a bedlivě provádíme, abyste tak ducha svého živili, vzdělali, ušlechtili. Avšak ovečka nemůže se sama pásti majíc ochrany, ošetření, vedení zapotřebí; tak se též vy nemůžete sami na širé pole věd a umění pustiti, ale potřebujete moudrých, laskavých, pečlivých vůdců — svých učitelů. Proto jste nám od Boha a rodičů svěřeni, abychom vás opět tímto rokem vedli a vyučovali, rozum váš vzdělávali — srdce šlechtili, k vašemu blahu, k útěše rodičův, k radosti nás samých. —

Ó Bože! jak se chvěje celá ta duše má, ano jen pomním těch přemnohých bezcestí, těch nebezpečných osidel, těch svůdných příkladů, které vás, m. ž. ve vašem mladistvém věku, za těchto v skutku zlých časů odevšad obklíčují a vám i časnou i věčnou zhoubou hrozí. A k tomu větší vás část vzdálení jste bedlivého oka otcovského, vzdálení něžně pečlivého srdce materského. Ó jak jest vám tu potřeba, potřeba veliká — nevyhnutelná, abyste jako dobré ovečky hlasu svého pastýře poslušny jsou, tak též našeho slova dbali, jím se veskrze, ve všem všudy řídit

dali. Abych vás tedy zhoubného vám nebezpečí varoval, a k dvojímu cíli vašeho povolání pevný základ položil, umínil jsem si v této své první řeči k vám, vystaviti vám na oči hlavní rysy vzorného žáka.

Kéž Duch svatý slova má tak posilní, aby hluboce v útlá srdce vaše vnikla, abyste vzor svůj majíce před očima, za ním vždy se vzdělávati přičinili.

Dobře cvičení malíři umějí několika tahy naznačiti tvářnost osoby, tak že ji každý na první pohled pozná; tomu podobně bych i já rád jenom několika vlastnostmi vám vylíčil vzor křesťanského žáka. Nuže které pak by tyto vlastnosti byly? Na vzorném křesťanském žákovi stkvěje se: 1. doma pilnost 2. ve škole pozornost, 3. v chrámu Páně zbožnost, 4. všudy bázeň Boží.

1. K práci jest každý člověk narozen, jako pták k létání; k práci určen jsi i ty, kř. ž! k práci tě obdařil Bůh i schopnostmi duševními, i silou tělesnou. „V potu tváře své jísti budeš chleba svého!“ tent los určen všem smrtelníkům. Ó jak náramně tíží osud ten tisíce tisíců našich bratří. Pohled na rolníka, jak těžce se namáhá od prvního rána do pozdního večera, aby na té tuhé hroudě potřebnou výživu vymohl! Jak snáší v létě palčivé vedro, v zimě třeskuté mrazy, aby sebe a svou rodinu nevyhnutelnými potřebnostmi opatřil! — Pomni dělníka v továrně, jehož těžká — mnohdy hnusná a nezdravá práce na hodinu vypočtena a drze vynucena jest, tak že mnohdy ani hodinky k odpočinutí se mu nedoprává. A tobě Bůh před tolika tisíci tvých spolubratří té milosti dopřál, že tě na krásnou, ušlechtilou dráhu věd a umění uvedl, kdež bys si všemi tělesnými potřebami dílem péčí milých rodičů,

dílem štědrostí dobrodinců opatřen, vědomosti všelikého oboru si získal k vzdělání rozumu, k ušlechťení srdce. Čím pak jsi zasloužil takové přednosti, které před tisíci požíváš? Ničímž zajisté. A ty bys si jí nevážil, nic jí k svému prospěchu neužíval? Ach! nevďek, černý nevďek byl by od tebe nevďek proti Bohu, nevďek proti rodičům, nevďek proti učitelům, kdybys ve svém povolání neosvědčil pilnost přísnou, pořádnou, stálou. — Neboť život náš zajisté není žádná hříčka, a učení, předběžná příprava k přísnému životu tolikéž se za hříčku považovati nesmí. Varuj se tedy, kr. ž., abys ani nedbanlivou leností, ani nečinnou hravostí drahý k svému vzdělání určený čas nemařil. — Pilnost tvá buď dále pořádná. Pořádek hlásá ti celý svět: hvězdnatá obloha nebeská, květnaté nivy pozemské, střídající se dni a noci i počasí roční; pořádek ve všem jest vůle Boží. A tak buď i bedlivý pořádek tobě, kr. ž. oživující duši celého tvého zaměstnání. Jako ti rozvržení hodin předměty tvoje pro školu rozděluje, tak buď i totéž pravidlem tvých prací doma. Drž se ho pevně a hled, ať nikdy nevkročíš do školy s tím úzkostlivým pocitem, že jsi to a to pronesl, že nejsi v tom a v tom předmětu své věci jist. — Pilnost tvá buď i stálá, trvanlivá. Jednou se přes moc namáhati a pak opět své zvůli uzdu pustiti není žádná pilnost, ale jen nerozumné týrání ducha. Znáš snad kr. ž. to přísloví: „Labor assiduus omnia vincit;“ vytrvalá práce přemáhá všecko. To budí i heslem tvým a netoliko dnes a zejtra, ale po celý rok, ba po všechna léta tvého učení.

Kéž bych vám všem, m. ž. mohl vdechnouti prayou pilnost, pilnost přísnou, pilnost stálou. Ó jak mnoho trpkých slzí uspořil bych milým pečlivým rodičům vašim! jak mnohé z vás uvaroval bych pozdního, neprospěšného žalu, trudné, srdce skličující hanby!

2. Druhá vlastnost vzorného křesťanského žáka jest: *pozornost ve škole*. Ačkoliv jisto jest, že na prosto nelze, aby se žák ve škole všemu, co se mu vykládá, naučil, ale že potřebí jest pilné práce domácí, aby potřebné vědomosti ve škole přednesené a pojaté si v paměť a v rozum vstípl a tak si je úplně přivlastnil a téměř zažil; nic však méně nelze zapřítí a zkušenost každodenní to dosvědčuje, že pozornost ve škole práci domácího učení se mocně podporuje a usnadňuje, ba že zvláště těžší předměty bez bedlivé pozornosti ani pochopiti nelze. Mudřec Pythagoras uložil novým svým žákům, jenž se jeho učení věnovali chtěli, aby po celých

sedm let — mlčky učení jeho přítomni byli. Ó kéž bych každého z vás, neřku na sedm let, ale aspoň na jeden rok do školy Pythagorovy poslati mohl, abyste se bedlivě a napnuté pozornosti naučili! Ale ani toho není potřebí; pozornosti lze každému z vás dosíci pevnou vůlí a statným přemožením sebe. Řci sobě, kr. ž. vstupuje do školy, asi takto: „Dnes budu se vši pozorností a napnutou myslí poslouchati, co se vykládáti bude, aby mi ani jedinké slovíčko učitelovo neušlo; budu se všeho varovati a straniti, co by mne z pozornosti moji vytrhovalo: tak jistotně si učení své usnadním.“ — Takový a tomu podobný dobrý úmysl když častěji věrně vzbudíš a statně vykonáš, bude základem jistého a prospěšného pokroku v umění tvém. Svatý Tomáš Akvinský ve škole přednášky učitelovy s takovou pozorností poslouchal, že mu prostopášní spolužáci za to „němých“ nadávali. Výtečný pak mistr jeho sv. Albert Veliký dozvěděl se o tom pokáral lehkomyšlníky ty, doloživ o Tomášovi ta slova: „Ten němý vydá někdy hlas svůj, že se mu celý svět podiví.“ A tak se i stalo. Pozorlivý a pilný žák Tomáš stal se pak výtečníkem v umění, tak že posaváde „učitelem andělským“ sluje. Koho by z vás, kr. ž.! takový příklad nepohnul k bedlivé, napnuté pozornosti ve škole?

3. Třetí vlastnost vzorného křesťanského žáka jest *zbožnost v chrámu Páně a při všech službách Božích*. — Umění a vědomosti jsou drahocenným pokladem každého člověka, kterému se toho štěstí dostalo, že si jich získal. Avšak co zpomohou tomu, který spustiv se Boha a Spasitele svého v naduté hrdopýše se nade všechny vypíná a myslí že nad něho není, sám sobě v marnivosti své dostačuje? Protož i Písmo praví: „Vědění nadýmá, ale láska vzdělává!“ Zlí duchové vědí mnoho, mnohem více nežli který koliv i sebe moudřejší učenec; avšak jak jsou přec nevýslovně bídni a nešťastní, jsouce při všem vědění svém odloučení od Boha, zavržení na věky! Protož i mudřec svatý vece: „Počátek moudrosti jest bázeň Boží!“ To si hluboce v útlá srdce svá vštěpte, m. ž. a v chrámu Páně službám Božím obcující mějte na očích nejvznešenější vzor svůj, malého Ježíše, an mezi učiteli sedě, na otázku své nejsv. matěře a sv. pěstouna odvětil: „Což jste nevěděli, že v tom co jest otce mého musím i já býti?“ — Mějte na očích, jak službám Božím obcoval andělský paníc, též vzor a ochrance váš, svatý Alois. Vroucí, srdečná zbožnost zářila v jeho tváři, oči pokorně sklopené, ruce na prsou sepiaté, mysl ponořena v svaté rozjí-

mání. V tom vzoru zhlížeje se každý z vás a jistě že nebudeme míti proč kárati vás z nějaké nepozornosti, nespůsobu, lehkomyšlnosti v domě Božím; spíše doufám, že zbožný příklad jednoho každého z vás i soudruhy k stejné zbožnosti povzbudí. Ó kéž bych s to byl, abych v útlych srdečkách vašich roznítil mohl plamen pravé, vroucí zbožnosti! Pomněte jen, jak mnohé důvody vás k zbožnosti pobízejí! Ať pohlednete v sebe anebo vůkol sebe, ať povážíte své mnohé buď tělesné, buď duševní potřeby, ať vzpomeneť svých milých rodičů anebo dobrodinců, ať zříte v minulost anebo budoucnost, — všudy — máte Boží pomoci zapotřebí, a není-li pak to tolikéž důvodů, vyzývati jeho sv. milost zbožnými modlitbami? Věřte mi, rozmilí mladý člověk nejsa ostražen zbožností stane se jistou kořistí hříchu, stane se bezbožníkem: kdo se přestává modliti, počíná hřešiti.

4. Čtvrtá vlastnost vzorného křesťanského žáka jest *bázeň Boží všudy a ve všem*. V čem se zakládá bázeň Boží? V lásce, v upřímné lásce k Bohu; neboť kdo Boha opravdu miluje, bude se vždy báti, aby ho nikdy v ničem neurážel. A Bůh jest pouhá, nejvyšší láska, a tato láska tě téměř volá k sobě, kř. ž.! řkouc: „*Synu můj! vzdej mi srdce své*“; jako by ti řekl: „Hle, já jsem ti to srdce tvé dal, já je nadchnul tím něžným citem pro všecko dobré a krásné, já jsem je roznítil k zbožnosti: nuže komu pak se má za to opět dostati? komu jinému, leč Pánu, Bohu a Otci tvému? — Já ti propůjčuji schopnosti, příležitosti, času pohodlného, abys se vzdělal; nuže komu má náležeti ovoce tohoto vzdělání? komu jinému, leč mně, laskavému Otci tvému?“ — O křesťanský jinochu! měj vždy na paměti to první slovo, které jsi dnes z úst mých slyšel: „*Počátek moudrosti bázeň Boží!*“ — Dnes, ano slyšíš hlas ten Hospodina Boha svého ústy mými, nezatvrzuj tohoto srdce svého a vzbud' ten pevný úmysl, že se budeš Boha báti všudy a vždycky a pak jistotně nezhřešíš. Buď si kde buď, doma u své knihy, samotný na procházce, mezi soudruhy svými, na bílé dni — za temna noci, vždy pomni a rei k sobě: „*Deus videt!*“ Bůh vidí! Ano vidí mne, co činím; slyší mne, co mluvím; zkoumá srdce moje, co v něm myslím. Zvlášť pak v nějakém nebezpečí nebo pokušení k hříchu rei vroucně v duchu svém: „*Jak bych mohl činiti to zlé před Hospodinem, Bohem svým?*“ a jistotně tato myšlenka, tato útlá bázeň Boží zachrání tě všeho hříchu.

Ty jsou tedy vlastnosti vzorného kře

stanského žáka: *doma pilnost, ve škole pozornost, v chrámu Páně zbožnost, všudy pak a vždycky bázeň Boží*. — Kéž by Duch svatý, jehož jsme za pomoc nedávno slavně vyzývali a dle školního řádu každý den vyzýváme, vás všechny posilnil, abyste tyto vzorné vlastnosti křesťanského žáka na očích majíce ve svém životě je též osvědčili a tak vesměs vzornými žáky křesťanskými se stali. K tomu vyzvejme společně matku milosti a spomocnici naši, blahoslavenou Pannu Marii řkouce: „*Pod ochranu Tvou utíkáme se svatá Boží Rodičko! prosbami našimi nezhrdej v potřebách našich, ale ode všech nebezpečí vysvoboď nás vždycky! ó slavná, pozhnaná Panno Maria*. Amen. Jan Nep. Fr. Desolda.

Pouť do Říma.

Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejsšek.

g) Palác Borghese. Katakomby římské.

Krajinou úrodnou, kterou v dáli lemovaly vrchy apenninské, kterou však nám při jízdě do Neapole zahalovala tma noční, krajinou tou jeli jsme nyní za denního světla nazpět do Říma. Rychle mizela vůkolní města jako Kaserta, Kapua, Montekasino a j. Kaserta má prý, jak nám dva spolucestující Vlaši z této krajiny pravili, nejlepší vodu v celé Italii. Co bychom byli dali za několik loků čerstvé, studené vody! Kapua jest velká pevnost v rozsáhlé rovině na řece Volturnu. Druhdý se zde vychovávali gladiatoři pro celou Italii v počtu až 40.000. Montekasino jest klášter vysoký na skalnaté hoře, bývalé sídlo umění a vzdělanosti v středověku, které založil sv. Benedikt. — Pozdě u večer byli jsme v Římě, v témž hostinci, jako dříve, jen že společnost naše vzrostla o tři členy. — Staříčkový p. f. Š. nelenoval si až do čtvrtého poschodí lézt. — Ráno sloužili jsme mši sv. v chrámě sv. Petra, a pak jali se dále prohlížeti Řím. Na řadě byl palác Borghese. — Nejstarší a nejbohatší rodiny šlechty římské, jako knížata Massimi, Altieri, Borghese a j. — drží věrně s papežem. V paláci rodiny Borghese, mistrném to díle stavitelském, nalezá se nejznamenitější soukromá obrazárna v Římě. Jinde všude v obrazárnách jest třeba, aby příchozí kupoval seznamy, které bývají často velmi drahé; tuto nalezaly se v každém z 12 sálů seznamy na stole. Uprostřed jedné síně byl pěkný vodomět s vodou k pití. Zde ponejprv pochutnal jsem si v Římě na vodě poměrně dosti studené. Nebudu popisovati umělecká díla, která se v obrazárně této

nalezají. Upozorním toliko na některé věci. Z obrazů zajímala mne velice Panna Maria s Ježíškem od Michel Angela. Malíř chtěl znázorniti slova, kterými Bůh již v ráji sliboval Vykupitele, slova to: „Nepřátelství položím mezi tebou a ženou — — a ona potře hlavu svou.“ Jak provedl myšlenku tuto? Maria Panna drží Ježíška, asi tříletého chlapečka stojícího před ní. Nohou svou šlape hadu na hlavu, ale ne sama, Ježíšek jednou nohou stojí na noze matky své. Tím naznačil malíř překrásně, že Maria Panna ne mocí svou, nýbrž mocí Ježíše Krista, aneb že vlastně Ježíš Kristus jest Ten, který potřel hlavu dábla. — V síni sedmé, zvané zrcadlové, jsou na zrcadlech malováni geniové, věnce a květiny, a uprostřed síně krásný stůl mramorový ze starých a novějších vložek mistrně zhotovený. V síni osmé jsou krásné práce mosaikové a v síni deváté výtečné fresky Rafaelovy. — Ve všech sbírkách, aneb na všech místech, která vzala vláda Viktora Emanuela do své ochrany i v mnohých zrušených klášterích, musí se platiti vstupné, obyčejně po franku a více. Tuto jsme neplatili vstupné žádné, nebyla to obrazárna veřejná — pod zvláštní vládní ochranou.

Na odpůldne byly na programu katakomby sv. Kalista. — Doufám, že nebude od místa, promluví-li dříve, nežli se na cestu vydáme, něco všeobecného o katakombách. V Římě za dob pohanských bylo zakázáno pochovávat mrtvé v městě. Mrtvoly bohatších se pálivaly, a popel ukládan byl v popelnících do tak zvaných „kolumbarií“ jak jsme byli v Pompeji viděli. Těla chudých a otroků zahrabávaly se před branou na Esquilinu jako těla padlých dobytčat. Vždyť pohané nevěřili v těla z mrtvých vzkříšení, odkud měla se tedy vzíti účta a vážnost k mrtvolám lidským? Jinak bylo u křesťanů. I v mrtvole chudého viděli schránku ducha, která jednou zase k životu povolána a oslavena bude. Proto vážili si křesťané i mrtvol chudých. Bohatší křesťané vykazovali hned z počátku chudším místa na svých statečích, aby tam pochováni býti mohli. K tomu účelu dělávaly se v měkkém pískovci a tvrdé hlíně podzemní chodby, do nichž se těla pochovávala. To as byl počátek katakomb. V dobách pronásledování sloužila místa tato i k tomu, aby se sem především představení církve, biskupové a kněží utéci mohli. Zde konány sv. obřady, k nimž se křesťané potají scházivali. V katakombách lze rozeznávat, jak jsme již v katakombách neapolských viděli, chodby, místa prostran-

nější ve způsobu výklenků a kaple. Choďby katakomb římských jsou mnohem užší nežli v Neapoli, Nebývají ani metr široké. Chodby tyto táhnou se nějaký kus rovně, pak dělí se na více chodeb, aneb jedna chodba přetíná druhou, a tuto po několika krocích jiná a opět jiná, tak že se chodby ty síti podobají. Že by člověk bez vůdce v chodbách těchto velmi lehko zabloudil, rozumí se samo sebou. Ano vůdce nám pravil, že nedávno, kde větší počet lidí katakomby navštívil, osmnáct lidí v jiné chodby zabloudilo, než v kterých se vůdce s ostatními nalezal, tak že hledání býti musili. V chodbách těchto jsou po obou stranách čtverhranné otvory vodorovně nad sebou pro těla vykopány. Někdy jest jich až i čtrnáct nad sebou. Do otvorů těchto kladla se těla v plátno zaobalená, a otvor se cihlami neb mramorovou deskou zadělal. Aby přátelé hrob zemřelého poznali, dělávali do malty, kterou desky na hrobě byly zadělány, rozličná znamení, často i nápisy. K tělům sv. mučedníků dávána láhvička s jich krví neb nástroj, kterým byli mučeni. V čas prudšího pronásledování, když počet mučedníků byl veliký, dělávána byla za tím účelem na desce pouze palma jako znamení mučnictví. Na mnohých místech jsou chodby rozšířeny ve výklenky, takřka malé kapličky, které sloužily za hroby celým rodinám neb znamenitějším mučedníkům. Hroby v takovýchto výklencích nebývaly do zdi vykopány, nýbrž odstávaly ode zdi, tak jako když se nějaká truhla neb skříň ku zdi přistaví. V tomto od zdi odstávajícím povýšeném místě vyloubeno místo pro tělo, a přikryto deskou kamennou. Hrob takový podobal se nynějším oltářům, aneb lépe řečeno, z těchto hrobů povstaly naše oltáře. Na hrobách těchto sv. mučedníků sloužila se mše sv. Výklenky nad hrobem bývaly pak i rozličně zdobený. Obrazy představují buď dobrého pastýře, který na ramenou nese ovečku, Pannu Marii s Ježíškem, archu Noemovu, co obraz církve. Často nalezá se tu ryba řecky *ixdys*, kterážto písmena jsou počátečními písmeny řeckých slov, Ježíš Kristus Syn Boží Vykupitel. Jonáš, jakožto výraz budoucího vzkříšení a z mrtvých vstání J. Krista. Holubice bývá obrazem osvobozené duše, páv obraz věčného života atd. Mojžíš, který ze skály vodu vyvodí, jest obrazem sv. Petra jakožto vůdce do nové země zaslíbené, který ze skály církve zdroje sv. pravdy vyvodí atd. Nápisů nalezeno v katakombách přes 12000. Většina jich chová se v Lateránském museu. Kromě těchto větších a menších výklenků

nalezají se v katakombách prostrannější kaple čili chrámy. Při katakombách neapolských upozornil jsem na to, jak se tam v podzemním chrámě loď chrámová několika stupněmi patrně od presbytáře dělí, a že se v presbytáři biskupské křeslo nalezá. Totéž nalezá se i v katakombách římských, jen že ne v tak velkých rozměrech. V nejnovějším vydání Wisemanovy *Fabioly* na str. 335 nalezá se výkres podzemního chrámu v katakombách sv. Anežky. Po obou stranách chodby katakomby jsou hluboké, dosti dlouhé výklenky, v jedné nalezá se oltář, u něho stolice biskupská a sedadla pro kněží. Dále od oltáře místo pro muže. Na druhé straně chodby, naproti hlavnímu oltáři a oddělení pro muže, je místo pro ženy, tak že i ony na hlavní oltář viděti mohly. Tu, kde chodba katakomby přetíná chrám, nalezá se otvor, kterým světlo a vzduch do chrámu přicházely. Často nalezají se i v Římě dvojce i troje chodby nad sebou. Kolem Říma čítá se asi 60 katakomb, a učené badatelé vypočetli, že kdyby se chodby katakomb daly přímo natáhnouti, jedna za druhou, že by povstala chodba na 300 hodin dlouhá, se čtyřmi až šesti miliony hrobů.

Když za dob císaře Konstantina církev svobody nabyla, a křesťané volně Bohu sloužiti mohli, aniž by se v katakombách ukrývali museli, i tu nepřestali míti katakomby ve vážnosti. Sem scházivali se obzvláště ve výroční dni smrti sv. mučovníků křesťané z blízka i z daleka. Co tomu řeknou liberálové, že poutě jsou tak starého původu? Za tím účelem byly vchody a průduchy do katakomb rozšířeny, avšak sv. ostatky vybírat se nesměly. Mrtví se v katakombách více nepochovávali.

Později, když barbarští národové zaplavili Itálii, byli katakomby rozrýpany a spustošeny. Divoši se totiž domnívali, že v katakombách poklady jsou ukryty. Aby sv. těla před zneuctěním zachráněna byla, nařídili papežové, aby sv. ostatky z katakomb do Říma do chrámů přeneseny byly. Tak dal papež Bonifác IV. osm a dvacet vozů sv. ostatků do Pantheonu přivézt. Mnohé katakomby byly zcela spustošeny a přicházely znenáhla v zapomenutí.

Teprv v 16. století obrácena opět pozornost na posvátná místa tato. V době této propadla se totiž část silnice před bránou Salaria nad katakombami sv. Priscilly, a tím opět obrácena pozornost na katakomby. Vše spěchalo na místa ta, aby spatřili nový podzemní Řím. Učenci počali se nyní

zanášeti študováním katakomb. V ohledu tomto vynikl zvláště Bosio. Učenec tento plazíval se často po břiše v zasypaných chodbách, často strávil zde celé dny a noce, a veškeré jmění své obětoval studiu tomuto. — Nejvíce však zásluh o katakomby získal si nynější papež Pius IX. On zřídil totiž zvláštní komisi znalců, která by se studováním katakomb zanášela a o odkrytí a zachování jich pečovala. V komisi této vynikali nad jiné P. Marchi jesuita a šlechtic de Rossi. Vše, co nalezeno, necháno na témž místě, kde nalezeno bylo; co potřebovalo opravy, bylo opraveno, co hrozilo sesutím, bylo podepřeno. Malby, kresby a rytiny byly svědomitě okresleny a zlomky v celek sestavovány.

R. 1854 odkryl de Rossi hrobku papežů, lonského pak roku odkryta kaple „ubi Petrus baptizavit,“ kde sv. Petr křtíval. Tolik o katakombách vůbec. — My chystali se, jak již povědno, navštívit katakomby sv. Kalista. Cestou nám již známou, cestou Appiovou, jeli jsme za město směrem ku chrámu sv. Šebastiana. Asi za čtvrt hodiny byli jsme na místě. U nízké zdi ostane povoz státí a my vkročíme do ohražené vinnice. Několik kroků od vrat u vchodu do katakomb shledali jsme se takřka se všemi známými z Čech. Vůdce však tu ještě nebylo. Za chvíli dostavil se Msg. Jaenig, ale též bez vůdce. Konečně přišel i tento, a vedl nás k druhému, o něco vzdálenějšímu vchodu. Po 35 dřevěných stupních sestupujem dolu. Větší část přinesla si svíce neb sloupky. Kdo se světlem nezaopatřil, musel se přidržeti předchůdce, který světlo měl. Chodbou sotva metr širokou, avšak vysokou a dlouhou jdeme jeden za druhým ku předu. Vše žene se za vůdcem a Msg. Jaenigem, každý chtěl něco slyšeti; avšak ouzká chodba nepřipouští tomu, a proto usnesli jsme se na tom, aby předchůdce upozornil vždy následovníka svého na věci pozoruhodné. Tu místo, kde hliněná lampa stála, tu se chodby křížují, tu nalezala se láhvička s krví. Zde tedy odpočívalo tělo některého sv. mučovníka. Tu je zasypaná chodba — tu zbytek staré malby . . .

Jsme u hrobky papežů. Hrobka ta jest půl čtvrtá metru široká a půl pátá metru dlouhá. Naproti dveřím nalezal se druhý oltář a stolice biskupská. V 12 výklencích bylo zde druhdy dvanáctero těl dvanácti papežů sv. mučovníků. Jak učený de Rossi vyskoumal, byla na deskách těla ta uzavírajících pouhá jména papežů beze vsí chvály. Přidáno pouze „biskup.“ Později teprv byla

hrobka tato mramorem vykládána a jinak ozdobena. Když r. 1854 de Rossi hrobku tuto našel, sestoupil i Pius IX. do ní. — Zde zajisté na hrobkách předchůdců svých — papežů mučedníků modlil se, aby mu vyprosil zmužilost a stálost, kterou oni se významovali, a nebyl oslyšen. — Nedaleko od hrobky papežů nalezá se hrobka sv. Cecilie, která v domě svém nejprv zadušena býti měla, pak ale mečem státa, na to sem, a později pak do kostela, kterýž na místě, kde dům její stával, zase přenesena byla.

Jaký to rozdíl zde v katakombách a v Pompeji. V katakombách jako v Pompeji kráčí člověk podzemním zasypaným a opět vykopaným městem, avšak s jak rozdílnými city! V Pompeji mrazí to člověka při všem vedru v duši, vzpomene-li na tu spustlost, zhýralost a nemravnost pohanskou! Hrůza obchází člověka! A zde v katakombách? Hrůza také obchází člověka, avšak hrůza posvátná, která člověka povznáší a zároveň mu i důvěry dodává, že církev ta, která vyšla jako vítěz z třistaletého pronásledování pohanského z katakomb tolikéž jako vítěz vyjde z bojů, které jí připravuje nyní novomodní pohanství! — S takovými as myšlenkami vyšli jsme z katakomb. Mnohý vzal si co drahou památku hrst posvátné hlíny. Věci větší cenu mající jako na př. kousek mramoru z hrobu atd. brát, jest přísně zakázáno. —

Na zpáteční cestě zastavili jsme se v nepatrném kostelíčku blíže katakomb. Při vstoupení do něho byli jsme překvapeni krásnou bílou sochou, která se u prostřed kostelíčka nalezá. Socha představuje Ježíše Krísta, u jehož nohou klečí sv. Petr maje sepiaté ruce, a pohlíží v tvář mistra svého, jakoby se tázati chtěl „Pane, kam jdeš?“ A Pán ukazuje pravou rukou na kříž, který nese na ramenou. Celé sousoší jest z bílého mramoru, jen chodidlo pravé nohy Páně jest z bronzu. Nepochybně že věřící nohu tuto hojně líbají, jako nohu sochy sv. Petra v chrámu Vatikánském. Před sochou nalezá se v mramoru vytlačená šlépěj, kterou chrání železná mříž. Doufám, že laskavý čtenář poznal již, které to místo, a co sousoší ono znamená! Zbožná pověst vypravuje, že když sv. Petr v žaláři Mamertinském, který se doposud na forum římském nalezá, na víru obrátil a pokřtil jak strážce žaláře, tak i vězně, že strážcové jej prosili, aby prchl a se zachoval pro blaho církve. Sv. Petr uposlechl prý rady této a spěchal z Říma cestou Appiovou. Tu, na tomto místě, kde stojí kostelíček, v němž jsme právě byli,

potkal jej Ježíš Kristus. Sv. Petr udiven padá k nohám Jeho a táže se: Domine quo vadis? Pane, kam jdeš? A Pán ukazuje na kříž praví: Jdu do Říma, abych se dal po druhé ukřižovati. Sv. Petr vyrozuměl ze slov těchto, že jest to vůle Páně, aby se do Říma zpět navrátil. I vrátil se skutečně zpět do žaláře, odkud byl brzy na to vyveden, aby tam na druhém břehu Tibery byl ukřižován. — Kostelíček pak, který vystaven jest na onom místě, kde se Pán se sv. Petrem potkal, sluje doposud „Domine quo vadis.“

h.) Slavnost Božího Těla. Chrám sv. Klementa, chrám lateranský a sv. Vavřince.

Ve čtvrtek, v slavnostní to den Božího Těla spěchali poutníci z Čech do hospice „Campo santo al Vaticano.“ Hospic tento, který se nalezá za sakristií kostela sv. Petra, má skoro tentýž účel jako hospic „dell'Anima.“ „Campo sancto“ sluje svaté pole čili hřbitov. Poněvadž se u hospice tohoto skutečně hřbitov pro poutníky z Německa a Rakouska nalezá, nazývá se i celý hospic jménem tímto. Po tomto hřbitově, který se malá zahrádce podobá, vedl J. Eminence náš p. kardinal průvod s nejsv. Svátostí. — My byli dychtívi seznati, jak se v Římě slavnost Božího Těla koná, a proto spěchali jsme do kostelů jiných. Vedle sloupu Trajanova, kolem chrámu „Jména Panny Marie,“ který byl vystaven na památku osvobození Vídně od Turků, a chrámu loretanské Panny Marie, skvostného to chrámu cechu pekařského, brali jsme se ku kostelu sv. Klementa. Chrám sv. Klementa jest jeden z nejstarších chrámů římských, a pro nás Čechy zvlášť památným. Před kostelem jest nádvoří, kdež se naležala studně, jak to druhdy v obyčeji bývalo, jejížto místo zastupuje nyní v našich kostelích kropenka u dveří chrámových. Kostel sv. Klementa jest vlastně dvojitý, hořejší novější, a dolejší, podzemní. Dolejší byl po obnì v 11. století zcela skoro zasypán a nad ním nový vystaven. Do tohoto novějšího chrámu byla přenesena část náradí kostelního ze starého. Papež Urban VIII. dal kostel tento řádu Dominikánskému, který jest doposud při kostele tomto. Vrchní kostel má tři lodě a mnoho krásných mosaik. Chor — místo druhdy pro zpěváky, oddělen jest stupněm od hlavní lodě a třemi stupněmi od presbytáře. Na obou stranách choru jsou krásné ambony z bílého mramoru. Ambony tyto ku předčítání epistol a evangelia, jsou z dolejšího chrámu. Nad oltářem povznáší se cibor, za oltářem je křeslo biskupské a sedadla pro kněze. Jak viděti, jest kostel dle

prastarého způsobu zařízení. Než hořejší chrám tento nezajímal a nevábil mne k sobě tak jako chrám dolejší, podzemní. Vždyť v chrámě tomto nalezá se hrob našeho sv. apoštola Cyrilla. Když jsem r. 1863 jsa bohoslovec překládal z „Bulletino di archeologia christiana“ pojednání o hrobu sv. Cyrilla, nenadál jsem se že budu jednou, tak šťasten, místa ta navštíviti. —

Roku 1858 přednesl papežský nuncius u dvora vídeňského Jeho Svatosti přání Slovanů, aby ku blížící se tisícileté památce sv. apoštolů slovanských hrob sv. Cyrilla byl vy-pátrán. Mělo se za to, že tělo jeho odpočívá v podzemním chrámě sv. Klementa. Papež vyhověl přání tomuto. Podzemní basilika počala se vykopávati. Opat Mulooly, který sám práci řídil, získal si o věc tuto velkých zásluh. — Z pravé lodě chrámu hořejšího vedle sakristie jde se po širokých schodech do podzemní svatyně. Nejprv přijde se postranní chodbou do předsíně, která za starých dob ustanovena byla pro kajicníky. Předsíň tato zdobena jest starými malbami. Jedna z maleb těchto na obmítce představuje sv. Cyrilla a Methoděje, jak je anděl, sv. Klement a sv. Ondřej Ježíši Kristu odporoučejí. Ježíš Kristus žehná jim dle řeckého způsobu. Druhá vyobrazuje přenešení sv. Cyrilla z Vatikánu, kde dříve pochován byl, sem, do chrámu sv. Klementa. — Kromě těchto důležitých maleb nalezají se ještě v levé lodi kostelní malby jiné. Jedna představuje sv. Cyrilla, jak klečí před císařem Michalem III. a tento jej posílá do Moravy učení Kristovo hlásati. Druhý obraz představuje sv. Methoděje, jak křtí mladého Slovana. V téže lodi přišlo se bedlivým pátráním i na hrob, v kterém dříve tělo sv. Cyrilla spočívalo — avšak hrob byl prázdný. Kam tělo sv. Cyrilla se podělo neví se. Vedle zdi lodě chrámové stojí ve způsobu nízkého oltáře otevřený ten hrob doposud.

Od chrámu sv. Klementa ubírali jsme se ku chrámu lateránskému „s. Giovanni in Laterano.“ Jméno Laterán pochází od Plautia Laterana, který na těchto místech dům svůj měl. Dům ten dostal se manželce císaře Konstantina, Konstantin pak jej daroval papežům. Od těch pak dob stal se Laterán sídlem papežů. Po tisíc let přebývali papežové v paláci tom. Od paláce obdržel pak i chrám jméno „chrám lateránský.“ Kostel tento jest hlavou a matkou všech chrámů nejen v Římě nýbrž v celém světě. Jest to totiž katedrální chrám papežův, do něhož při intronisaci zvláště slavnostním způsobem uveden bývá. Chrám tento nazývá se též

„Salvatoris,“ jehožto památku posvěcení církev zvláštními církevními hodinkami dne 9. listopadu koná. — Konstantin dal po svém pokřtění a uzdravení tento chrám postaviti. Papež jej přeslavným obřadem posvětil. Byl to první chrám, v kterém křesťané mohli veřejně služby Boží konati. Na hlavním oltáři chrámu tohoto smí jen papež mši sv. sloužiti. V oltáři tom jest totiž dřevěný oltář čili stůl, na němž sv. Petr mši sv. sloužíval. Papež Silvestr dal tento oltář z katakomb sem přenést. Zde také chovají se co drahý poklad hlavy sv. apoštolů Petra a Pavla. Tento překrásný chrám, který se důstojně ku chrámu sv. Petra a k basilice sv. Pavla řadí, popisovati, vedlo by daleko. Podotýkám toliko, že chrám ten má pět lodí a v hlavní lodi nalezá se v krásných, sloupy ozdobených výklencích sochy dvanácte sv. apoštolů. —

Vedle chrámu jest palác Lateránský. Není to více původní palác, který Konstantin papeži daroval, nýbrž stavba novější. Když totiž v čtrnáctém století papežové v Avignonu držáni byli, spustl palác tento a počal se rozpadávati. Papež Sixtus V. vystavěl tento palác, avšak papežové dávali na mnoze přednost Quirinálu. Roku 1839 dal Řehoř XVI. palác lateránský opravit a zřídil v něm museum za tím účelem, aby palác Vatikánský podobnými sbírkami nebyl příliš přeplněn. Pius IX. založil zde křesťanské museum, které učenci Marchi a de Rossi pořádali. Chodby prvního poschodí jsou plny nápisů z katakomb. Nalezají se tu i překrásné prastaré sarkofagy (náhrobky). V 16 sálech chovají se buď původní obrazy nebo kopie obrazů a fresk z katakomb. V desátém pak sále je sbírka soch a poprsí Indiánů, které sochař Petrich v Americe shoto-vil. Vedle chrámu je křestní kaple, kdež byl císař Konstantin křtěn. Na dvoře před chrámem a palácem stojí jeden z nejvyšších obelisků, které se v Římě nalezají. —

V chrámě sloužena byla právě slavná mše sv. Poněvadž jsme téhož dne mši sv. již sloužili a sice v chrámě Tovaryšstva Ježíšova, pomodlili jsme se, a šli dále. — Před kostelem cvičili se kostelníci v nošení velíkanského kříže, který při průvodu s nejsvětější Svátostí nešen býti měl. Kříž ten měl tloušťku silného stromu a byl korou ze stromu zcela obložen, tak že se zdálo jako by byl samorostlý. Kolem něho vinul se pěkný zelený břečtan. —

Naproti paláci lateránskému nalezají se před kaplí „Sanctum Sanctorum“ v kryté místnosti schody, po kterých Ježíš Kristus k Pilátovi a od Piláta veden byl, které tedy

sv. krví Jeho skropeny byly. Schody ty mramorové kázala císařovna Helena z Jeruzaléma sem přenést. Aby příliš netrpěly, jsou tvrdým dřívím pokryty, avšak tak, že skrze otvory je viděti a jich se dotýkati lze. Po schodech těchto leze se kleče. Vedle vedou jiné schody nahoru do kaple Sanctum Sanctorum, kdež se chová mnoho vzácných sv. ostatků. Před schodami nalezájí se v levo a v pravo dvě sochy z bílého mramoru představující Ježíše Krista se zrádcem Jidášem a s Pilátem. Nával na svaté schody byl veliký. Dlouho to trvalo, než se kdo po těch 28 schodech dostal nahoru. Zdálo se mi, jako by žádný z toho množství poutníků nechtěl se od těchto sv. schodů odtrhnouti. — Zdálo se, že jsme tuto Kristu Pánu blíže, než jinde. Všichni jsme byli velice dojata, tak že velebné ticho chvílemi pouze povzdechy a utajeným pláčem přerušováno bylo. Kolik tisíc slzí skropilo toho dne ty svaté schody! — Delším snad políbením schodu posledního nežli schodů ostatních loučil se každý s touto drahou upomínkou na lásku Kristovu! — Od chrámu Lateránského šli jsme stromořadím ku chrámu „sv. Kříže v Jeruzalémě.“ Chrám tento jest, jak jsem již z počátku podotknul jeden ze sedmi hlavních chrámů římských. Císařovna Helena jej vystavěla na počest sv. kříže, který byla na hoře Kalvarii nalezla. Do chrámu tohoto dala i velkou část země z hory Kalvarie přinést. Země tato jest v kapli sv. Heleny. Nad kaplí touto nalezá se kaple jiná, kdež se chovají předrahé ostatky a sice velká část sv. kříže, jeden sv. hřeb, kterým Kristus byl přibit a nápis, který byl na kříži. Právě když jsme tam přišli, bylo v přední kapli procesí Poláků. Do kaple řečených sv. ostatků mohlo se jen v menších odděleních jíti. I my připojili se k bratrům Polákům, a kněz Polák, který, jak se zdálo byl v Římě dobře znám, vysvětloval a okázal nám laskavě řečené sv. ostatky a dotýkal o ně křížky a růžence.

Poněvadž vzácný ostatek sv. kříže, poněvadž i hlína z Jeruzaléma zde se nalezá, sluje chrám tento „sv. kříže v Jeruzalémě.“

Když jsme z dotčené kaple do dolejšího chrámu přišli, připravoval se právě průvod s nejsv. Svátostí. Od roku tuším 1870 konává se průvod ten pouze v kostelích, nepochybně proto, aby nejsv. Svátost od lůzy která se ze všech stran do Italie sběhla, zneuctěna nebyla. Kostel byl slavně ozdoben a osvětlen a kvítím hojně posypán. Kostelníci, zpěváci a ti, kteří pochodně a nebesa nesli, byli velmi slušně a vkusně oblečeni. Bílá roucha s velkými přes ramena splývajícími límci, byla

modrými širokými stužkami přepásána, což pěkný pohled poskytovalo. Avšak účastenství bylo velmi malé. Za biskupem nesoucím Nejsvětější ubíralo se 10 lidí. I my přidali jsme se k tomuto průvodu, tak že nás bylo v celku 13. Malé toto účastenství hleděli jsme si vysvětliti tím, že průvod ten ve velmi mnohých kostelích se koná, že chrám sv. Kříže jest od středu města hezky vzdálen a konečně že bylo velké horko. — Nás však ani horko nezdrželo, abychom ještě dopoledne nenavštívili chrám sv. Vavřince, který se v této straně, asi čtvrt hodiny za branou sv. Vavřince, nalezá. Chrám ten má tři lodě, ambony v kůru jsou jako u sv. Klementa a před oltářem v konfessi odpočívá tělo hrdinného jáhna sv. Vavřince. Nápis pod hlavním oltářem: „Sub hoc fornice tumulata jacent corpora sti. Stefani protomartyris, Laurentii et Justini“ poučil nás, že zároveň s tělem sv. Vavřince odpočívá zde i tělo prvního sv. mučenika a též jáhna sv. totiž Štěpána. Věc tato byla mi tím milejší, poněvadž jsem při kostele téhož svěťce kaplanem. Kéz byste hrdinní sv. jahnové, kteří nyní pospolu v jednom odpočíváte hrobě, i nám částku té zmužilosti a odvahy vyprosili, jakou jste sami se vyznamenávali. Tělo sv. Štěpána bylo v pátém století v Jeruzalémě nalezeno, do Cařihradu a později sem do Říma přeneseno a tuto uloženo. — U kostela sv. Vavřince nalezá se obecný hřbitov Římanů. I tu obdivoval jsem se krásnému uspořádání a zařízení hřbitova toho. Hned u vchodu jest nový krytý ochoz, v kterém se nad hroby již mnoho krásných maleb a náhrobků nalezá. Dále táhne se ostatní část hřbitova, která se zahradě podobá. Velice dojal mne náhrobek z bílého mramoru, který se na hřbitově tom nalezá. Představuje matku, ana se loučí s malým as čtyřletým synáčkem, miláčkem. Synáček ji drží pevně kolem krku, nechce se od ní odtrhnouti. I matka nechce jej pustiti z náruče — vždyť jen krátký čas byli se milovali, a tak brzy mají se loučiti. To asi vyčetl jsem v tváři matčině. Náhrobek ten jest první, hned u dvěří na hřbitov, jakoby chtěl říci, že hřbitov jest místo bolestného loučení, před kterým ani mládí nechrání. Kéz by nám pevná víra jednou loučení to usnadnila. —

i) Trastevere.

Po dopoledním putování byli jsme dosti umdleni, jaký tedy div, že kolegům siesta dobře chutnala? Nevěděli, jsou-li v Římě, nebo v Praze, nebo v Neapoli. Zavřeně okennice působí, že v pokoji panuje milé pološero a předce i milý větérek jimi zavívá.

Vzpomínka však, co vše ještě zbývá v Římě k shlednutí, zaháněla mi spánek i přemahala umdlenost. Sahám po vůdci a programu, abych se s nimi poradil, kam odpoledne se máme vydati. — Doplníme, co bylo na programu Msg. Jaenigem na pondělek ustanoveno, což však jsme pro výlet do Neapole shlednouti nemohli. S tím spojíme co jest určeno pro dnešek. Ano Trastevere, část města za Tiberou bude cílem odpolední vyjíždky. V Trastevere se vychloubají, že se tam ještě původní ráz a slíčnost Římanů zachovaly. — „Mládenci, vstávejte! Objednaná droška čeká již u vrat hostince. Jsou bez mála čtyry hodiny!“ — Brzy nato vyjeli jsme za Tiberou vzhůru na návrší Janikulovo. Jsme na prostranném místě před chrámem sv. Petra in montorio. Jaká to utěšená vyhlídka! Pod námi Trastevere s chrámy Panny Marie, sv. Chrysogona a sv. Cecílie. A tam za Tiberou jak se ten Řím krásně rozkládá! Tam vyniká palác Farnese, vysoké to stavení s třemi oblouky uprostřed. Tuto blíže Tibery Pantheon. Tam návrší Pincia s krásnými sady, dále Quirinal, chrám Araceli, Kapitol, Maria Maggiore, Kolosseum, Lateran a tamto za branou basilika sv. Pavla a za ní rozprostírá se Kampania. — — Dlouho jsme se v krásném tomto pohledu kochali než jsme do chrámu vstoupili. Kostel však nás tak nezajímá jako na dvoře klášterním nepatrný chrámeček s překrásným sloupovým okolo. Řeholník byl hned po ruce, a my jej následovali po několika schodech pod řečený chrámeček, kdež se nalezá vyhloubené čtverhranné místo míří chráněné. Malá lampička hoří zde dnem a nocí. Jest to místo, kde první náměstek Kristův na zemi život svůj za Mistra položil. Zde na tom místě stál kříž, zde hlava sv. Petra k zemi obrácena s kříže dolů visela. — —

Naproti chrámu nalezá se mohutný vodovod Aqua Paola zvaný. Voda proudí se pěti mohutnými otvory do velké nádržky, a schlazuje vzduch dosti daleko. Z nádržky pak teče podzemními klenutými struhami na mlýny do dílen a vypryskuje vysoko na náměstí sv. Petra ze známých nám již vodometů. Papež Pavel V. dal vodovod tento shotoviti a použil k okrase na něm sloupů z pohan-ského chrámu Minervy. —

Na zpáteční cestě navštívili jsme především jednu z nejkrásnějších basilik středověkých, chrám Panny Marie za Tiberou. Chrám tento jest vnitř krásnými mosaikami ozdoben. I průčelí jeho krásí mosaiky pěti moudrých panen. Dva a dvacet velkých sloupů dělí jej ve tři lodě. V pravo od oltáře nalezá se

nápis: „Fons olei,“ a dole pob tímto nápis jiný, pamatují-li se dobře nápis: „Hic fons fluxit, dum Christus cum Maria luxit.“ Pramen oleje. Pramen tento se vyprýstěl, když Kristus s Marií truchlil. Oba nápisy vztahují se na pověst, která dí, že při narození Páně z toho místa vyrazil tak silný pramen oleje, že až do Tibery se proudil.

Blíže Tibery nalezá se chrám sv. Cecílie. Sv. Cecílie pocházela z rodu bohatého šlechtického, a hned v útlém mládí zavázala se Bohu slibem pánenské čistoty. Valeriana, je muž měla býti proti vůli své zasnoubena a bratra jeho Tiburtia získala pro víru Kristovu. Za to měla býti tajně, beze všeho hluku ve svém lázebním pokoji žhavým vzduchem udušena. Cecílie však vydržela nesnesitelné vedro celý den a noc, nebo rosa s nebes ji občestvovala. Na to měla býti štata. Tříkráte tal pochop do krku aniž by jí usmrtil. Polomrtvou nalezli pak křesťané a sebrali krev její do šatu. Tři dny žila ještě Cecílie a použila doby té k tomu, aby dům svůj odevzdala papeži Urbanovi za tím účelem, aby byl v chrám proměněn, pak skonala. Obličej její byl k zemi obrácen, ruce umdlené měla před sebou natažené, nohy něco skrčené. Dlouhý, zlatem protkávaný šat potřísněn byl krví. Tak byla v rakev cedrovou vložena a v katakombách sv. Kalista pochována. Roucha s krví dány k nohoum do rakve. Roku 821 převezl papež Paschal ostatky 23.000 sv. mučníků do města, aby v katakombách zneuctěny nebyly. Tělo sv. Cecílie nalezl řečený papež později následkem zvláštního vidění a kázal je do rodného jejího domu, který zatím byl v chrám přeměněn, přenést a pod hlavní oltář uložit. Roku 1599 dne 20. října byla rakev u přítomnosti mnoha svědků otevřena. Sv. tělo ostalo po osm set let neporušeno. Ještě ji kryl závoj a zlatem protkávané roucha bylo krví zbroceno, obličej k zemi obrácen, roucha s krví u nohou. Vše tak jak bylo původu do rakve vloženo. Nyní nalezá se překrásná socha z bílého mramoru pod hlavním oltářem, která představuje sv. Cecílii právě v tom položení, jak byla v rakvi nalezena.

V pravé lodi chrámové nalezá se doposud lázební pokoj sv. Cecílie, v němž měla býti zdušena. Dole pod zemí je hlubší otvor, v němž se ještě roury nalezaly, kterými se vzduch rozhříval. Hlavní oltář stojí u místě, kde svěťice byla třikrát štata. V chrámě tomta nalezají se dále ostatky sv. Kateřiny zejména roucha její a ostatky asi devíti set sv. mučníků, mezi nimi též ostatky sv. Tiburtia, bratra Valerianova. —

Z chrámu sv. Cecilie jeli jsme na ostrov sv. Bartoloměje, kdež se druhdy pohanský chrám Eskulapův nalezal. Nyní stojí na tom místě chrám sv. Bartoloměje, který dal Otta III. císař Německý na počest sv. Vojtěcha verověsta Prusů vystavěti. V levé lodi chrámové pod oltářem nalezá se mimo jiné sv. ostatky i rámě našeho sv. Vojtěcha. Sklo, které mělo ostatky tyto chrániti, bylo když jsme tam byli roztlučeno, nepochybně od neopatrného se dotýkání těchto sv. ostatků. Jak viděti není Čech v Římě cizincem. U sv. Petra má oltář sv. Václava, v basilice sv. Klementa jest hrob sv. Cyrilla a tuto opět potkává se se sv. Vojtěchem. —

Za mostem, na levém břehu Tibery navštívili jsme chrám Panny Marie v Kosmedia. Zde měl právě biskup s četnou assistencí požehnání. Lidu bylo nápadně mnoho, jen že se mi zdálo, že při klekání a vstávání se sedadly mnoho hluku dělají. Sloupy chrámu byly nádhernou hedbávnou látkou bílé a červené barvy potaženy. —

Na proti chrámu tomuto viděti zbytky chrámu pohanské bohyně Vesty s mnohými sloupy. Když jsme byli ještě chrám Marie P. v Campiteli, který jest sloupy přeplněn, navštívili, odebrali jsme se do svého hostince. —

(Pokračování.)

Po pětatřiceti letech.

Byli jsme tedy zase pohromadě my kněží r. 1842 v Praze vysvěcení: Čiška Václav, Dlask Antonín, Gebert Antonín, Hlínka Vojtěch, Kellner Karel, Kolrus Josef, Nigrin František, Rajský Jan, Rezníček František, Starosta Karel, Šrámek Jan a nás přítomností svou zase oblažil milý kolega náš ze semináře Černý Antonín, diecesán litoměřický. Byli jsme letos pohromadě u bratra Čišky a sice v Hostivici, kam se před nedávnem za faráře dostal z Kbely v budějovické diecési. Sjeli jsme se dne 9. července a už v Praze na nádraží shledalo se nás osm, z nichž Gebert, jediný Němec, po pětatřiceti letech byl ponejprv mezi námi. Těšili jsme se, že jsme ho ještě spatřili na tomto světě, neboť jsme ho všichni milovali nazývajíce ho bratrem Antonínem. Změnil se mnoho, ale přece jsme ho poznali, a on nás — poznal také, všímaje si pozorně našich řečí i našeho jednání. Ukázali jsme se mu v tom světle i v tom stínu, v kterémž nás v semináři viděl, a poskytl jsme mu příležitost nabýti o nás úsudek, že dub zůstal — dubem, student — studentem a že tichý dům je snad

— méuě tichý, jak se o něm už také jindy proneslo.

V Hostivici na nádraží čekal na nás farář Čiška s kaplanem svým hodným p. Vorlem. I přivítali nás velmi vlídně a uvedli nás do prostranné fary, kde dostalo se nám všemožného pohodlí. Majíce hlad a žízeň byli jsme hned posilnění a občerstvení „něčím na vidličku,“ jak říkává náš student, a dobrým hostivickým pivem. Jeden od rána nic nejedl, že pořád jel, bylo už pět hodin odpoledne a proto arcif chutnalo mu převýborně. Příjemným hovorem ztrávili jsme čas až do večera a tu ještě vyšli jsme si ven prohlídnouti si hezkou vesnici i úrodnou krajinu, a pak pozdě do noci v zájemném vypravování jsme pokračovali. Bratr Gebert překvapil nás věrnými zpomínkami svými na seminář, líčil živě spůsoby těch a oněch, s nimiž a pod nimiž jsme tam žili, a jemu k vůli opakoval rázný druh náš rozkošnou historií mělnickou, již každý rok slyšíme a jež nás vždycky stejně poutává i bavívá.

Ráno dne 10. měli jsem jako obyčejně dvojí velké služby Boží, jedny za živé a druhé za mrtvé, a k těmto přibyl od lonské schůze naší Růžička Alois, kterýž s námi také v pražském semináři žil, v Hradci Králové byl vysvěcen, v pražské diecési se stal farářem a jedné naší schůze se účastnil. Dejmu Pán. Bůh odpočinutí lehké a slávu věčnou a celebrant náš pomodlil se za něj a ostatní už zemřelé bratry naše tak vroucně, že jsme s ním všickni hluboce byli dojati.

Po snídání, při němž vážné myšlenky a řeči nás zajímaly, navštívili jsme blízké Řepy, kde se nalezá ústav kongregace Milosrdných sester pro ženské trestanky a nucené pracovnice. Jest jich tu na 400 a duchovní správu vede vážený kněz farář Liška, jenž ochotně seznámil nás s velebnou představenou a s ní pak ústav, jeho zařízení a trestanky v něm nám ukázal. Našli jsme je při práci v oddělených jizbách a ovšem smutným dojmem jsme se poddávali slyšíce, že některé z nich až na 20 let jsou odsouzeny. Jména mnohých nám byla známá z novin, jež psaly o nich, když vraždy, podvody, krádeže a jiné zločiny spáchaly a pak veřejně se dělo jejich přelíčení. Viděli jsme je a divili jsme se, kterak ta a ona skutek, pro který sem přišla, mohla podstoupit a vykonat. Zajisté zde mají příležitost naučiti se Pánu Bohu sloužit a pracovat, a my nabyli přesvědčení a také jsme je vyslovili, že se polepší a napraví, práci přivyknout a v práci vycvičit je zde hlavní úlohou, a že člověk, má-li v sobě ještě kusa

poetivosti, státi se zde může schopným pro tento i pro onen život. Takové výhody neposkytují jiná vězení, jiné žaláře. Ctihodné řeholnice zapírají, obětují, přičiňují se nezištně, jen o prospěch, časný i věčný, svěřených sobě nešťastnic se starajíce. Berou na ně tak nepatrný plat, že jinde by se za něj neuživily; podrobují se tak těžkým břemenům, že jen láska křesťanská je k nim může pohnout, že jen z lásky křesťanské je mohou snášet. Vyvrhel ženského lidstva je tu pohromadě a ony se mu věnují s tělem svým i s duší svou, nežádajíce odplaty a nedostávajíce jinou než — odplatu nebeskou.

Práce v Řepích trestankám ukládají se rozličné: perou, vaří, pekou chléb, okusili jsme jej, byl zdravý a chutný, zaměstnávají se v zahradě, šijí, vyšívají, mají i šicí stroje, vyhotovují roucha kostelní — všední, nedělní, sváteční i slavnostní a ty za *mírné* ceny se tam objednávají a prodávají. Aby pro ně nikdy nescházelo dílo, musí se přijímat od obchodníků a dodavatelů a můžeme si pomyslit, že mnoho nevynáší, když k. p. za ušití jedné komisiní košile neplatí se víc než 8 krejcarů, z nichž i nitě, tkaničky a knoflíčky se kupují.

V krásné kapli domácí sloužívá se mše svatá, káže a vykládá se slovo Boží a mimo horlivého p. faráře Lišku jest zde ještě jeden kněz vel. p. Krupský, který živ jsa na odpočinku vypomáhá ve správě duchovní.

Sester milosrdných věnuje se zde svému povolání 36 a také vedlejší dvůr jim patří, v němž se chová pravdu pěkný dobytek. Statné krávy učinily na jednoho z nás tak příznivý dojem, že stoje před nimi s odkrytou hlavou vyznamenal, poctil je — poklonami, jimž přivykl už jako — student, což pak při společném obědě i v přípitku se podotklo — ku jeho chvále.

Že v Řepích útočiště nalezl a posud požívá pověstný Babinský, je mnohým snad známo. Život jeho je už na sklonku, stáří ho sklíčilo, dej mu Pán Bůh šťastný konec a dej ho i všem trestankám, jež v Řepích trvají, zač slíbili jsme — pomodlit se.

Kdo v Řepích práci si objedná, výrobky koupí a zvlášť roucha kostelní odtud si dá zaslat, zajisté tím přispěje k dobré věci.

Navrátili jsme se do Hostivice poučení a povzbuzení výtečností řepské trestnice a tu čekali na nás 3 bratří, kteří teprv před polednem přibyli, a přidal se k nám důst. p. vikář libocký, farář z Lidic Jos. Procházka, kterýž v Hostivici toho dne odbýval kanonickou visitaci a milou společnost svou nám propůjčil. Byl přítomen i ochotný k nám

v Řepích vel. p. farář Liška, zasedlo se k tabuli, jedli, pili, mluvili jsme, povídali jsme si a hostitel náš příkladně se o nás postaral. Sloužil nám ze všech sil svých a to také činil hodný jeho kaplan, jemuž všickni přátelsky jsme se naklonili poznávše v něm horlivého mladého kněze.

Škoda, že 3 kolegové, kteří teprv před polednem byli přijeli, ještě než se ukončila hostivická hostina s námi se už rozloučili. Jeden z nich právě vtupuje do pense, napracoval se dost na vinici Páně, nasadil, podkopal své zdraví a nikdy se mu nedostalo zasloužené odměny farou nákou bohatší. Zůstal chudákem a nyní je rád, že aspoň 400 zl. výslužného mu dali, jimiž arcit málo si přilepší ve svém stáří.

Jako vždy tak i letos pronášely se rozmanité toasty a domácímu pánu se vydalo svědectví, že se nám — jak náleží zachoval. I přáli jsme mu, aby byl zdrav a šťasten na své nové osadě a aby mu Bůh a aby si sám vynahradil, oč návštěvou naší četnou a štědrostí svou k nám velkou byl — oloupen.

Mínili jsme zavítati k němu do Kbel, a pak ootud učiniti výlet na Šumavu. Proto schůze u něho se vloni odložila a zatím se nám to letos zase pokazilo. Šumava nám byla daleká a když bratr, který jí na blízku jest domovem, navrhl, abychom tam přece jeli, poněvadž jsme to byli slavně uzavřeli, zhrozili se toho všickni a místo Šumavy vybrali si Karlštejn a sv. Ivana pod skálou, kam druhý den si — vyletíme.

Kolega náš Fr. Pravda v srdečném přípitku poděkoval se nám za dar k jeho šedesátým narozeninám od nás mu věnovaný, stříbrný kříž totiž, a lásce naší k němu vyrovná se zajisté láska jeho k nám, což dokázal slovy důtklivými, pokládaje za drahou, za převážnou, za svatou památku od nás a chtěje ji v uctivosti mítí a v ní se radovati až do smrti.

I připil nám na stálé bratrství a to jednoho přítele jeho zvlášť vroucího tak pohnulo i pobouřilo, že chtěl, abychom společně vyslovili — nelibost svou jistým našim novinářům, kteréž prý nák nešetrně, nevšímavě k Pravdovi se zachovaly, což prý považovati mají za urážku všickni jeho kolegové.

Pravda byl sám proti tomu, druzí také odporovali, a upřímný, ale horkokrevný druh náš jen těžko se dal uchlácholit a ve své dobromyslnosti zlobil se na nás, že jsme nepřijali návrh jeho.

I Němec bratr Antonín byl poctěn přípitkem. Dali jsme mu už v semináři krásné to jméno „bratr“ a sami odbyli jsme

se jmeny všelijakými. Od té doby změnilo se všecky a i my jsme se změnili. Ale srdce naše se nezměnilo a Němec se hlásí k Čechu a Čech se hlásí k Němci — mu věrnému. Bratr Antonín ať žije!

Zmocnila se nás všeobecná veselost — a když prý se máme tak rádi a každoročně se scházíme, navrhl horlitel náš, máme prý také po smrti . . .

„Se scházeti?“ ptal se někdo.

„Nikoliv, nesmějte se, nevytrhujte mne“, hněval se milý bratr a zarazil nás jedním krátkým slovem, jež si oblíbil pro ráznost jeho.

Dopověděl a vyjevil nám velmi utěšnou myšlénku. Máme prý také po smrti zůstatí spojení v lásce a proto radil, abychme si založili společnou fundaci na mši svatou u Panny Marie v Staré Boleslavi.

I chtěl, aby se to stalo hned, a už vyťahoval peníze ze své tobolky. Lekli se toho, kteří těch peněz u sebe snad neměli nazbyt, a se ozvaly hlasy, že se to musí rozvážit, zatím odložit.

Jsme drahému navrhovateli dlužní díky, že s tak důležitým úmyslem nás seznámil. Zajisté jej nenecháme padnout, nýbrž co nevidět postaráme se o jeho vyvedení. Šlechtná horoucnost příteli ovšem slouží ke cti a my i tu nedočkavost jeho dobře umíme posoudit, ocenit. „Tys bratr náš, ty čistým ohněm plápoláš.“

K večeru i s důst. p. vikářem Procházkou, rodákem hostivickým, vyšli jsme si — na procházku a sice do nedaleké obory, kde velmi rozkošně jsme se bavili pohledem na mnohá místa jež nám p. vikář ukazoval a o nichž nám vypravoval. Přišedše nazpátek rozloučili jsme se s mužem ctihodným a pak jsouce sami mezi sebou jednali jsme zase o svých vlastních poměrech a zkušenostech, dlouho odkládající se spaním.

Dne 11. už záhy ve dvou vozech jeli jsme na Karlův Týn a napřed jsme dali s Bohem Němci bratru Antonínovi, který už nás opouštěl chtěje ještě pozdržeti se v Praze. Byla to příjemná jízda, jeli jsme přes Sobín, kde r. 1854 na drahách objevena byla mohyla, Jinočany s dvorem, Dobříš s zámečkem, Tuchlovice s kostelem a farou, Kuchaře a Mořinu velkou. Spatřili jsme Zbuzany, farní obec Ořech, dvory Chaby, kostelíček Krteň, kde prý někdy bývalo pohanské žároviště. Písař této zprávy seděl vedle hospodáře, který sam nás vezl a Havlůj Antonín sluje, a na všecko se ho vypytał. Úroda nebyla všude stejná a ačkoliv je to požehnaný kousek země, přece tu neschází na chudých a

to zvlášť bylo viděti na dost bídne ošacených dětech. Také jsme přijeli na náké jámy v zemi, v nichž pod střechou bydlejí za vsí lidé. Však možná, že je tam nevehnala chudoba, nýbrž něco jiného, co se zakazuje v desateru.

Hned jak jsme dorazili na Karlštejn, odebrali jsme se na hrad, a opatrný student neopominul, zamluviti nám „něco na vidličku,“ až se z hradu vrátíme. Stalo se to teprv po dvou hodinách, spíš jsme nahore nebyli hotovi. Arciť nelze a nebylo by ani na místě popsatí podrobně všecky starožitné památky, jež jsme viděli. Kdo chce dočte se o nich v leckteré knize a kdo může, tomu radíme: „Navštiv Karlův Týn sám, zajisté nebudeš toho litovat.“ Z nás někteří nebyli tam ponejprv a přece s druhými stejnému obdivu se oddávali. Vodil nás vrátný a každou věc nám vysvětloval — důkladně, výmluvně, jak se tomu byl naučil.

Karlův Týn, jak známo, založen byl od otce vlasti Karla IV. r. 1348 a sloužil mu za místo bezpečné pro korunu českou, poklady a důležitě listiny, a za tichý příbytek v němž zproštěn starostí panovnických věnoval se rozjímání a službě Boží. Z bývalé nádhery arciť už málo zbylo a to prohlédli jsme si od prvního až do posledního.

Vešli jsme do hradu ve skále vytesanou cestou, která k němu vede jediná, minuli jsme první a druhou bránu a na dvoře přibytky úřednické, jež jednou sloužily za obydlí purkrabímu, a dostali jsme se do stavení s paterým poschodím. V třetím se nachází kaple sv. Mikuláše a v ní soška toho svatého z lipového dřeva, vyřezaná prý od Karla samého, a dobře zachovalý obraz sv. Palmacie. V čtvrtém se druhdy bydlelo, v pátém jedlo, a nyní se člověk hrozí spousty tu panující.

Vstoupili jsme do jiného stavení, jež obsahuje dole vězení „Červenka“ nazvané, v prvním patře někdejší obydlí děkanovo, v druhém někdejší kostel kolegiátní Nanebevzetí Panny Marie až posud k službám Božím užívaný. Tu na stěnách jsou malby arcif už mnoho sešlé a mezi nimi podobizny Karla, jeho manželky Blanky a syna Václava. Na oltáři stojí alabastrová soška Rodičky Boží a ta též za práci Karlovu se považuje.

Z kostela Panny Marie vedou železné dvěře do malé kaple sv. Kateřiny, jejíž stěny ozdobeny jsou karneoly, agáty a ametisty a dvojím vyobrazením Karlovým. Zde Karel se zavíral kdykoliv na delší čas se chtěl oddati pobožnosti, a rozličné památky z těch dob ti to připomínají.

Nejvyšší stavení hradní je věž, chodí se do ní skrz jednu hliďku, jichž tu bývalo pět a dolejší patra sloužila za vězení a soudní a poradní síně. V třetím se nachází kostel sv. Kříže, jenž někdy ze všech byl nejnádhernější a nejznamenitější starožitností v něm jest klekátko Karla IV. z cedrového dřeva hory Libanonu. Stojící tu trubly, v nichž druhdy uloženy byly veškeré poklady říše české, činí na člověka trapný dojem, protože jsou nyní — prázdné.

Vylezli jsme na věž až ku střeše oběhnané zděným zábradlím, a silnějším a těžším pánům mezi námi se zdálo, že výhled odtud nevynahradil jim to obtížné stoupání po nescíslných schodech nahoru. Arciť museli zase dolů a tím ten výhled ještě draž si zaplatili.

Konečně jsme se odebrali ku památné 290 stř. hluboké studni, dvě ženské jedna stará a jedna mladá, postavily se dovnitř kola a šlapaly, aby nám v okovu vytáhly vodu — studenou a dobrou. Té staré nám arcť bylo líto a přáli jsme jí, aby tu práci místo ní vykonávala ještě jedna druhá mladá.

Jest toho v hradě ještě přemnoho, což zde není podotknuto: obrazy, sochy, malby na skle, nápisy, místa pro ostatky svatých, hrob Boží, dvěře, okna, krby, českými drakokamy vykládané stěny, stolice, mříže, schránky, roucha mešní, zbytky jiných rouch, kusy železné košile sv. Václava, pokál stříbrný, svícny, kuše, hákovnice, pouta, hlava krokodilova, stará postel, kteráž jindy měla se za postel sv. Ludmily, a t. d.

Postel Karlovu r. 1800 císař František dal dopravit do Vídně a více znamenitých obrazů a jiných věcí též do Vídně, do Prahy a jinam se dostalo.

Opustili jsme velebný náš pomník bývalé slávy a moci české, svých nejvzácnějších okras zbavený, s lítostivým a zkormouceným srdcem, a bylo poledne, když dole před hostincem zasedli jsme k stolu, na němž se nám připravilo studentovo — „něco na vidličku.“

Tu zase trhli se od nás dva společníci, jeden odjel do Příbrami, druhý do Prahy, zbylo nás ještě šest a z těch čtyř podstoupili jsme pěšky cestu z Týnce k sv. Ivanu. Dva choulolistivější jsouce už mnoho unaveni vrátili se s jedním vozem do hostince a druhý vůz nás očekával v Loděnicích.

Putovali jsme po horách a lesích v horku a parnu a přece vesele a švarně jsme si počínali. Měli jsme svého vůdce, ten konečně prohlásil, že už nemůžeme zablouditi, ukázal nám, kudy se máme bráti, vzal peníze

od nás a zmizel. Však bezpochyby zabloudil sám, zpozoroval to a tím pěkně čili nepěkně vytahel se z nesnáze. Šli jsme směle sami, pojednou jsme se octli na skalách a nikdo nevěděl, jak se dostaneme dolů. Uzavřeli jsme dáti se nazpátek, stalo se tak a když nám to nepomohlo, držela se nová porada. Tři chtěli dále nazpátek, jeden chtěl dále ku předu a když jsme s ním nesouhlasili, vydal se ku předu sám a šťastně z těch skal dolů k sv. Ivanu nějak se — svezl. Je v tom mistr a když před lety jsme byli v Šumavě, vyvedl ten samý kousek na hoře Svatoboru u Hrádku, jen že tenkrát neučinil to — dobrovolně.

U sv. Ivana navštívili jsme p. faráře Scherzela a u toho sešli jsme se s p. farářem budňanským Vilímem, kteřížto oba s velkou úslužností po místech památných nás prováděli.

Ves a statek „Sv. Ivan“ leží v překrásném malebném skalnatém údolí na potoku Kačici. Byl zde jednou klášter benediktinský, stavení klášterní je nyní zámek a kostel klášterní kostelem farním. Viděli jsme v tomto hrob sv. Ivana, kryptu sv. Kříže, a vedle senalezá jeskyně v skále, starý kostel zvaná, již obýval nejstarší známý český poustevník, charvátský kněžíč Ivan, a v níž se posud rozličné věci život jeho připomínající ukazují. Hřbitov okrášluje hezká gotická kaple sv. Maximiliana s hrobkou Bergrovské rodiny, celá krajina je půvabná a tuze se nám líbila.

P. farář Vilím nás kus cesty doprovodil, zač jsme mu byli zajisté vděční, a my pak statečně ubírali jsme se k Loděnicům, když jeden z nás, který už nemohl dále, že právě on byl přeskočil ty skály před sv. Ivanem, posílil a občerstvil se v nějaké hospůdce, jak pravil, dobrým pivem.

V Loděnicích viděli jsme nově založené rozsáhlé vinice p. Cífký, majitele hostince „u Černého Koně“ v Praze, s roskošným letohrádkem uprostřed, přádelnu na bavlnu parou hnanou, parní mlýn a chrám sv. Václava. V blízkém údolí poražen r. 1179 kníže Bedřich od Soběslava II. a ve vojště Bedřichově padl Sezima, otec Hroznaty, zakladatele klášterů Tepelského a Chotěšovského.

Vyhledali jsme si čekající tu na nás příležitost a jeli jsme přes Hořelici a Dušníky domů, kam teprv večer jsme dorazili, ačkoliv jsme dost pospíchali. Opozдили jsme se o dvě hodiny a milí dva bratři, kteří domů jeli zrovna z Týnu, čekali na nás s obědem na šestou hodinu ustanoveným. Měli arcť „něco na vidličce,“ když jsme se s

nimi shledali, ale přece stavěli se, jakoby přenáramnou ujmu byli utrpěli, již student náš zajisté dvojnásobně si vynahradil, když druh jeho oháněl se proti nám jsa od čtveráka — nastrčen. Napadali, škádli, pokoušeli, týrali, horšili jsme se dost a dost, ale „láška nemyslí nic zlého“, jak praví sv. Pavel, „a všechno snáší“ a naše láska i bojem se obnovuje a utvrzuje.

Boj lpanoval i při volbě místa budoucí naší schůze a s Mělníkem potýkaly se Malotice.

Malotice vyhrály po tuhých šarvátkách a půl vítězství postoupily Mělníku.

Necháme to nerozhodnuté, snad se brzy stanou změny, počkáme si na ně, nebude škodit když náký rok vysadíme, a pak zavítáme, shromáždíme se tam, kde silný a košatý dub do stánků bezpečných pod korunou svojí třebaš burácnou přátelsky a bratrsky uás přijme.

Ovšem nepohrdneme révou mělnickou, ale okusili jsme ji na místě už jednou a dá-li Pán Bůh okusíme zase až všem se stane — spravedlnost.

Poslední večer v Hostivici ukončil se jako obyčejně zpěvem — milým a tklivým, jenž bratrům zpěvákům ještě vždycky výborně se daří.

Časně ráno dne 12. hostitel náš s kaplanem svým dovedli nás na nádraží, my tam od nich vzali srdečné odpuštění a přes Prahu rozjeli jsme se na všechny strany. H.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

IX.

Král Václav uslyšev na Točníku o smrti Zbyňkově z úst pana Bořivoje, podíval se zoztra na rytíře dvořenína.

„Byla to sice mrzuta, ale nezbytná příhoda. Sám ňas to tak navlékl, Milosti!“

„Znals ho? — Vědels kdo to, pane Bořivoji?“

„Arcitže, Milosti! — Postavil se mi v cestu, já mu dal výstrahu a teprvé, když neposlehl, užil jsem zbraně.“

Dnes opouštěl pan Bořivoj Svinařský královskou komnatu rozmrzen.

Václav vstal ze židlice a miláčka svého, chrta obrovského, kterýž ulehl si k nohám jeho a očekával obvyklého laškování, odšvihl bičíkem a když se mu opětne přichonlil k nohoum, odkopl jej.

Pes zakňučel a ukryl se v rohu pod stolem.

Král Václav šlehal bičíkem do vzduchu a pohvizdoval si loveckou.

V klenuté komnatě zadní části Točníka, upravené opravdu vkusem královským, seděla v lenošce za tajemného pološera mladá dívka s obličejem ustrašeně upřeným k těžkým, železem pobitým dveřím vedoucím z chodby do světnice.

Světlo zapadajícího slunce vnikalo sem jediným, okrouhlým okénkem.

Nach večerních červánků rozlil se jí po bílé líci.

Modré kruhy pod očima svědčily o probdělých nocích, strávených v slzách a v nářku.

Dívka tiskla v rukou obrázků Bohorodičky mistrné malby na skle zlatem ovroubené. Černá stužka, již bezpochyby byl zavěšen na hrdle dívčiny, byla přetržena ve dvě. Chvilkami dívala se v obličej svatě Panny, chvílkami zase tiskla obrázků k prsoum a zase ke rtům, v okamžiku však opět spouštěla jej do klínu a naslouchala, zdali chodbou neblíží se kroky, zdali ve dveřích nerachotí klíč a zdali nikdo nevchází.

Řekl by jsi, že růže v koberecích rozestřených po jizbě na tvářích jejich rozkvetly a že je kdos utřhal a po drahocenné látce rozházel, jakož i že zelené lístečky kolem těch růží strhány jsou z vínku nevinny a také rozházeny po podlaze.

Náhle ozval se přede dveřmi tichý krok, klíč ve dveřích šskorem ani nezaskřípl a na práhu objevil se muž v šedivém kabátci.

Dívka přitiskla bleskem obrázků Bohorodičky na tváře své.

„Ještě tak plachá, Bohunko? A trápíš se hladu? Snad jsi ani nejedla?“

Hlas mladíkův zněl lahodivě, roztoužené.

„Zpátky! — Nedotýkej se mne, jsi král!“

„Já že král, ty dívčino? A kdo ti to řekl, že já král? Jsme si snad podobní. Král prý kdesi v Němcích a já zovu se Česlav z Růžoví. Tolikrát jsem ti to již povídal. Budeš mou paní, mou ženou — patřím ke korouhevnímu panstvu.“

Mladík pokročil k dívce blíže. Tato opět vší silou přitiskla ke rtům obrázků Bohorodičky.

„Tys král! Český král Václav! Dobře si pamatuji tvou tvář, ač viděla jsem tě jen třikrát v životě. Naposled dal jsi mi dukát.“

„A máš ho, ten dukát?“

„Otec mi jej vzal. uložil a řekl, že nám nepřinese požehnání. Tehdáž šeptalo mi cosi do uší —“

„A pamatovala sis to?“ Václav odvážil se příliš blízko.

Mladá dívka schoulila se až k samé zdi a vybledlými tvářemi rozlil se jí růměnc svůdnější ještě než ten červánkový, ale zároveň hrozivější.

„Králi Václave! Ty že chceš býti střžitelem nevin, ty že chceš býti ochrancem utištěných, ty že chceš býti záštitou pronásledovaných, ty že máš na hlavě korunu Karla císaře?“

Bohunka utichla na okamžik. Slova její zněla do uší Václavovi jako temný hlahol zvonů svatovítských, když před půl letem spouštěli otce do hrobky.

Stál tu stále bezbranné dívce zaražen v rozpacích.

„Slyšel jsi krále Václave? — Nešťastný lid, nešťastná země!“

Václav se dosud nehýbal a oko jeho páslo se na vlnách Bohuňčiných ještě nenasytněji.

„Ty dožiješ se všeho neštěstí; jako ublí řeřavě shrne se na hlavu tvou.“

„Nejsem král, mýlíš se.“ . . .

A dole na nádvoří zdálo se čeledi, té vybrané chase mladého krále, že lesy kolem Točůfka se rozhučely v sténání: „Nešťastná země, nešťastný lid,“ že krahujci, jenž tudy letěli, zastavili se nad hradem a obletěli ho v hrůzném krákovu: „nešťastná země nešťastný lid.“

Měli ti čeledínové královští nitro zarostlé, srdce z kamene, cit dávno vymřelý, ale nad tím krákoráním ptactva se chvěli a hukotu lesů točnických se děsili.

Václav sešel za chvíli mezi dvořeníny své s obličejem zarudlým, s očima krví zalitými a v rozmaru nejhorším.

Pan Bořivoj mu pověděl, že přišel posel s dobrými zprávami.

Nakoupil prý chrtů na devět pěstí výšky a na délky deset.

„A víte hoši co s nimi uděláme? — Uděláme s nimi honbu na pány. Jsou mezi nimi tuční zajáci, dobří skaláci. Nesmí nám z nich prchnouti ani jediný.“

Královský vtíp vynutil panu Bořivoji z očí slzy radosti a pochvaly; a Václav zapil posměšná slova vyprázdňiv stříbrný pohár až do dna.

Ale když přišel do své komnaty a zadíval se do noci, zachvěl mu do uší divý, tajuplný hlas příšerným hlaholem; „Nešťastná země, nešťastný lid!“

Král se vzchopil, zachvěl se, rozhlédl se jizbou, ale všude ticho, i ve věži ticho, jen lesy hučely a v lesích sovy houkaly.

Václav usedl a sotva že usedl a hlava

naklonila se mu k dřímotám, zase slyšel týž hlas a tatáž slova: „nešťastná země, nešťastný lid!“

Král zadupal vztekle nohama, otevřel okno a rozhlédl se nádvořím. Ale opět mrtvo všude, toliko na hradbách ozvalo se chvílkami řinčení halaparten stráží zdvojených.

Václav uvrhl se zase v lenošku, hlava svezla se mu opětně ke hrudi, okamžikem však vzchopil se poznovu i zdálo se mu, že hlas vníká mu nyní i v kosti a že jím lomcuje jako zimnice.

Prudce zatřhl zvoncem na stole a komorníku vstoupivšímu prudce zavelel: „Oseďláš koně!! — Bořivoj a Chlumský se Čtiborem!“

Sluha odkvapil rychlým krokem mlčky.

Rozkazy krále Václava navykla si čeled konati bez odkladu zevrubně.

Rytíři byli vzhůru okamžitě a temné, vysoké stěny hradové ozařoval rudý lesk několika pochodní.

V nejprudším trysku vyjela si družina v čele s Václavem zdvihacím mostem ven do lesů. Lovecké rohy zavzněly utichlou krajinou v ozvěně.

A ve věži u okrouhlého okna, silně zamřížovaného dlela Bohunka s tvářemi rozpalenými a sledovala zrakem příšernou loveckou družinu, dokud neztratila se jí z očí zář pochodní.

„Nemáš — nemáš ty králi pokoje a míti nebudeš! — Tatičku můj, jak jsme to žili do nedávna pokojně, zdaž poznáš až se ti vrátí, dceru tvou!“ — (Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdušt. p. kardinal arcibiskup navrátil se včera ráno do Prahy. V neděli d. 9. t. m. posvětil J. Eminence v 8 h. ráno novou školní budovu ve Vinohradech,

— Pobožnost 40hodinná bude se konati do 7. září u Milosrdných bratří, od 8—11. t. m. u nejsv. Trojice v Podskalí, od 12—15. u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Titěra*, farář ve Vrcholtovicích, dne 18. srpna (nar. v Ctiňovsi 28. srpna 1810, vysv. 7. srpna 1836).

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Melcher*, farář v Stradišti, za děkana v Manetíně;

- p. Filip *Konáš*, admin. za faráře ve Vranově;
 p. Josef *Trapp*, kaplan v Chebn, za faráře v Haslavě;
 p. Jan *Brichta*, admin. z Manetína do Stradiště;
 p. Josef *Horák*, kapl. v Kostelci n. L., za adm. ve Všetatech;
 p. Jan *Davídek*, kapl. v Načeradci, za admin. ve Vrcholtovicích;
 p. Josef *Štelovský*, koop. v Haslavě, za proz. koop. ve Velichově.

Uprázdňená místa:

Všetaty, fara patron. J. Vys. Ludvíka Salvatora prince Toskanského, velkovévody Rakouského, od 27. srpna.

Vrcholtovice, fara patron. p. Karla hrab. z Kuenburgu, od 29. srpna.

V Biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Vác. *Tůma*, realní farní admin. u sv. Anny (Tannaberg), za faráře u Červeného dřeva;
 p. Mat. *Vaňous*, kapl. v Bechyni, za admin. v Drahově;
 p. Karel *Engelmann*, kapl. ve Vserubech, za adm. u sv. Anny;
 p. Alois *Spálenský*, kapl. v Kádově, za kapl. u sv. Anny nad Krasilovem;
 p. Jan *Kamarýt*, kaplan z Kaplice do Deštné;
 p. Jos. *Mrštík*, kapl. z N. Bystřice do Tábora;
 p. Frant. *Švík*, kapl. z Velhartic do Vacova.

Z novosvětců:

- p. Erant. *Bečvář* za kooper. v Bubovicích,
 p. Jan *Hotmann* za kapl. ve Velharticích,
 p. Augustin *Kaplický* za kapl. v Loučímě,
 p. Vác. *Lustig* za kapl. v Kaplici,
 p. Frant. *Petr* za kapl. v Nové Bystřici,
 p. Eduard *Šebesta* za kapl. Kašperských Horách,
 p. Frant. *Skála* za koop. v Českém Korytě,
 p. Karel *Velíšek* za koop. v Páhoří (Buchers).

Uprázdňená místa:

Drahov, fara patron. kníž. Paara, do 12. října.
U sv. Anny (Tannaberg), realní farní administratura patron. hrab. Stadionu, do 1. října.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Augustin *Münnich*, jubil. kněz, farář a os. děkan na odp. v Malmeřicích, dne 19. srpna (nar. v České Lípě 19. července 1794, vysv. 24. srpna 1819).

Vyznamenání jsou (jubil. kněží):

- p. Ant. *Miksch*, děkan v Jablonci, jmenován arcijáhmem;
 p. Ant. *Glener*, děkan v Svádově, jmenován konsist. radou;
 p. Frant. *Havlíček*, farář v Nepomysli, jmen. osob. děkanem;
 p. Aleš *Ulm*, prvofarář v Těchlovicích, a

- p. Frant. *Ehmig*, vysl. farář Mojžíšský na odpoč. v Kadani, obdrželi collare canon.
 p. Josef *Kouble*, dosavadní b. vikář Liberecký, jmenován bisk. vikářem Semilským;
 p. Frant. *Simm*, děkan v Liberci, jmen. správcem b. vikar. úřadu Libereckého;
 p. Josef *Bušek*, farář v Tuhani, jmen. tajemníkem b. vikariatu Dokského.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Kouble*, farář z Přichovic do Semil;
 p. Tadyáš *Appelt*, farář z Křištofova Gruntu do Vratislavice (Maffersdorf);
 p. Vinc. *Ullmann*, farář z Louchova do Prackovic;
 p. Ferd. *Kasper*, far. z Prackovic do Louchova;
 p. Alois *May*, zám. kaplan v Hainšpacchu, za faráře v Zeidleru;
 p. Ant. *Jiroš*, kapl. za admin. v Přichovicích;
 p. Jan *Christot*, adm. in spir. et temp. za interkal. admin. v Žaboklíkách;
 p. Ludvík *Bendel*, admin. in spir. za interkal. admin. v Hrušovanech, kdež
 p. Křištof *Sachs*, farář a os. děkan, vstoupil na stálý odpočinek.

Novosvětcenci:

- p. Josef *Bachor* za koop. v Soběchlebech (Oberklee),
 p. Ant. *Sekker* za kapl. Jirkově,
 p. Josef *Kutscher* za kapl. v Ouštěku,
 p. Frant. *Svítek* za kapl. v Mimoní.

Uprázdňená místa:

Hrušovány, fara patron. města Chomútova,
Plasy u Ml. Boleslavi, nově zřízená fara liberae collationis, a
Žaboklíky, fara patr. p. hrab. Jaromíra Černína z Chudenic, po 4. října.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenání jsou (jubil. kněží):

- P. Celestin *Jeřábek*, ř. sv. Benedikta v Broumově, a
 p. Josef *Schmid*, os. děkan v Opatově, jmenování jsou čest. konsist. radami;
 p. Josef *Stumpf*, farář v Chvojně, a
 p. Josef *Müller*, farář na odpoč., jmenování jsou osob. děkany.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Vaníček*, admin. za faráře v Pračově;
 p. Ant. *Siráček* z Křížlic za faráře ve Mříčné;
 p. Jan *Čisár*, admin. za faráře v Kališti;
 p. Jos. *Sedláček*, kapl. za far. v Kalné;
 p. Albin *Sidl*, admin. za far. v Dol. Olešnici;
 p. Zefirin *Beneš*, koop. za far. ve Valteřicích;
 p. Ant. *Pohley*, kapl. za far. v Sejřích;
 p. Fr. *Patřil* z d. Bud. za far. ve Vys. Veselí;
 p. Ant. *Kalina* za expos. ve Větr. Jenškově;
 p. Jan *Nosek* za admin. fary v Nekoři.
 p. Ant. *Boukal* za 2. kapl. na Pecce;
 p. Frant. *Chejnovský* za kapl. v Cuslavi.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectv:
Celoročné 3zl.
pol. I zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. I zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Řeč installační

o slavnosti Nanebevzetí bl. Rod. Boží,
již měl v Petrovích B. Hahl, far. Hořícký.

„A tak na Sionu utvrzena jsem a v mě-
stě posvěceném odpočívala jsem a v Je-
rusalémě jesti moc má.“ (Sir. 24, 15.)

Pohlížíme, r. v Kr., k nebi; jest slavnost
Nanebevzetí bl. R. B., svátek a pout' zde;
ale zase k zemi, nebo slavnost ještě jiná od-
bývá se dnes ve vašem chrámu Páně, instal-
lace či nastolení vašeho nového, důstojného
p. faráře.

Dle starodávneho způsobu církve byl
vám nyní předveden, listiny stvrzovací pře-
čteny a on vysoce důstojným náměstkem
biskupským, p. vikářem na vaši faru rádně
dosazen či installován.

Obojí slavnost máme spojití, i pouť i
installaci, a dobře se dá spojití. Blahosl.
Panna na nebe vstupuje a s nebe přichází
vám anděl, kněz, duchovní váš pastýř, nebo
o něm platí slova: „Aj já posílám anděla
svého před tváří tvou, kterýžto připraví cestu
tvou před tebou.“

Slýchal jsem za mládí svého, že dokud
jinoch studuje, anděl chodí před ním; jak-
mile však na kněze byl posvěcen, anděl kráčí
za ním, z uctivosti prý před stavem tím,
jemuž svěřena jest moc nad pravým, i du-
chovním tělem J. Krista. Proto sám sv. Jan
Zlat., ten výtečný kněz a otec církevní, dí,
že bříme, jež kněz na se bere, jest i samým
bedrám andělským těžké a velebí proto a ve
zvláštní knize oslavuje stav kněžský. (Liber
de sacerdotio).

A na čem se zakládá ta jeho důstoj-
nost? Na duchovní moci, jemu svěřené; toť
ta moc, na niž obrátiti můžeme slova dne-

šního sv. čtení: „A tak na Sionu utvrzena
jsem a v městě posvěceném odpočívala jsem
a v Jerusalemě jesti moc má.“ A kdo jest,
tázete se, ten svatý Sion, kdo to město po-
svěcené, ten Jerusalemský svatý? Odpovídám:
jest to svatá církev. A o ní říci můžeme,
že od věků jest; nebo ta moc z Boha jest,
a Bůh jest věčný. A ta moc církvi svěřena
jest ku spásě duší. A pro tuto moc Boží
či duchovní, již zastupuje, jest stav kněžský
ctihodný; a proto promluví dnes:

a) o duchovní moci, kteráž v církvi jest
a k čemu se vztahuje; a

b) o úctě, již osadníci jí vzdávati po-
vinni jsou.

O P. J. Kriste, který jsi nás poslal, aby-
chom kázali, a kteří plníme povinnost svou,
když kážeme, posilni mne, abych dobře ká-
zal, i tento zbožný lid svůj, aby z toho
vzešla Tobě čest a sláva, mně pak a všem po-
slouchajícím spasení duše. —

I.

Jako jest čas a věčnost, tak jest i dvojí
moc, světská a duchovní; ona vztahuje se k
tomuto životu, tato ku věčnému; ona udržuje
pořádek zevní, tato vnitřní; ona pořádá věci
časné, tato věčné; ona složena jest v rukou
úřadů světských, tato duchovních.

Obojí poslouchati třeba; nebo jako obojí,
tělo i duch, od Boha jest: tak obojí vrchnost,
světská i duchovní, od Boha; proto ap. k
Řím. 13.: „Každá duše mocnostem vyšším
poddána buď, nebo není mocnosti leč od
Boha, a kteréž jsou, od Boha zřízeny jsou.
Protož kdo se mocnosti protiví, zřízení Bo-
žimu se protiví, a kteříž se protiví, odsou-
zení sobě dobývají.“ (Viz též 1. Petr. 2,
13.). Poněvadž jsme živi na světě a v těle,
musí býti moc světská; a poněvadž máme

také duši či ducha nesmrtelného, musí býti také moc duchovní; která z nich má cíl vyšší, patrně. —

Tuto duchovní moc zastupuje dle ustanovení P. Jesu Krista v církvi katolické stav duchovní. Přenesl ji Pán na Petra, sv. apoštoly a učeníky. Pravidl zastavil Petrovi: „Ty jsi Petr, t. j. skála“ . . . a „tobě dám klíče“ . . . Pravidl apoštolům: „Jdouce do veškerého světa, učte a kažte . . . křtěte.“ A při poslední večeři: „To činíte na mou památku.“ A po svém z mrtvých vstání: „Přijmětež Ducha sv., kterýmž odpustíte hříchy . . .“ A 72 učeníků řekl (Luk. 10.): „Žeň mnohá, ale dělníků málo; proste Pána žni, aby poslal dělníků na vinici svou; aj já posílám vás jako ovce mezi vlky . . .“ To vše nepravil všem, nýbrž Petrovi, apoštolům a ostatním učeníkům, ačkoli měl mnohem více kolem sebe těch, kdož v něho věřili; přece slova ta jen ku některým pronesl, a sice k těm, jež z ostatních si byl vyvolil; důkaz, že tu moc duchovní ne na všechny, jak protestanté bludně tvrdí, nýbrž na některé přenesl, na ty totiž, jež k duchovnímu úřadu povolány míti chtěl. Protestanté tvrdili tak, když od církve se byli odtrhli a svátost svěcení kněžstva zrušili, nevědouce si rady.

V Petru tedy a jeho nástupci, t. j. ve hlavě církve soustředěna jest nejvyšší moc pro celou církev; učinilť Pán Petra nástupcem a viditelným náměstkem svým na zemi; na biskupy přešla s apoštolů, nebo biskupové řádní jsou nástupníci sv. apoštolů; a na ostatní duchovenstvo, následovníky 72 učeníků a pomocníků apoštolských, přešla s těchto duchovní moc, a pokud starším církve od biskupů povolena byla. A tato duchovní moc nebyla církvi svěřena snad jen na chvíli, nikoli; navždy, neboť církev trvati má až do skonání světa; jest ústav spásy, a spásy budou vždy lidé potřebu míti; proto pravil Spasitel: „A aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ To také církev učící; ostatní se — učící; to církev rozkazující, ostatní poslouchající. A ta v osadě představena jest samostatným správcem duchovním, který řádným způsobem při chrámu nějakém ustanoven či instalován byl, jako tuto dnes se stalo.

Aby však v církvi pořádek byl, rozumí se, že jedna mocnost druhé podána býti musí, jak dí ap.: „Každá duše mocností poddána buď“ tedy kněz svému bisk., bisk. svému arcibiskupu či metropolitovi; arcibiskup hlavě církve, a to Bohu, nebo moc má od samého Boha, Petr od Krista, a ne od lidí; a

to slove hierarchie či posvátný řád v církvi. K rozluštění důležitých otázek má hlava církve k ruce své sněm všeobecný, metropolita provincialní, biskup diecesanní; avšak ustanovení provinciální musejí nejvyšší hlavě ku potvrzení předložena býti, pak teprv navazují platnosti a sice jen pro tu kterou provincii; ustanovení sněmu všeobecného vízí celou církev.

Z toho patrně, že veškeré zařízení církve jest v základě svém lidumilé; církve nerozeznává pány a otroky, ješto křesťanství otroctví zrušilo; proto také i té nejvyšší hodnosti v církvi dosíci může každý i ze stavu toho nejnižšího, jako se také skutečně kolikrát stalo, jak dějiny církve o Řehoři VII. a Sixtu V., kteříž za svého mládí pasáčekové byli, svědčí. Tak vidíme, r. v Kr., že jest moc duchovní, že ta moc duchovní (nad dušemi) jest v církvi, a že od samého Ježíše Krista jí udělena jest; a proto dobře že na ni hodí se slova: „A tak na Sionu utvrzena jsem“ . . .

Nuže, k čemu se vztahuje, co v sobě zahrnuje tato duchovní moc v církvi?

Trojí úřad zastával Spasitel: učitelský, kněžský a královský či pastýřský, a trojí ten úřad zastupujeme i my t. j. stav duchovní.

a) Kážeme, učíme. — Nikam nemohl rozum lidský se vši svou moudrostí před narozením Páně; všude blud a tma, všude hnušné pohanství. Všickni vzdychali, i filosofové a učenci, kéžby brzy někdo přišel, kdo by lidi lépe poučil o Bohu, o počtě Boží, o cíli člověka. Přišel Pán J. Kristus; s otevřenou náručí přijali ihned mnozí učení jeho. Pravidl: „Učení mé není mé, ale toho, kterýchž mne poslal.“ „Bude-li kdo chtíti vůli Otce mého plniti, pozná o učení mém, zda-li z Boha jest, čili já sám ze sebe mluvím.“ Žádal víru naprostou. Pravidl: „kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdo neuvěří, bude zatracen.“ A dotvrzoval učení svého svým svatým životem; „kdo z vás bude mne trestati z hříchu?“ tázal se nepřátel svých; a „Nechcete-li slovům mým věřiti, aspoň skutkům věřte; neboť vidíte, že nikdo nemůže takových skutků činiti, lečby Bůh byl s ním.“

Co svět světem stojí nebylo lepšího učení slycháno. Mnoho bylo učenců, ale všickni zanikli; ale o tomto řekli sami nepřatelé: „Tento učí, ne jako ti druzí, ale jako ten, kterýž moc má.“

A toto učení kážeme my. Napsal sv. Pavel Galatům: „A byť sám anděl s nebe přišel a jinak vám kázal mimo to, co jsme

vám kázali, proklat buď!“ (Gal. 1, 8.) Sám pak Pán u sv. Mat. 5, 18. dí: „Amen zajiště pravím vám, dokudž nepomine nebe i země, jedinká literka aneb jedinký puntík ze zákona nepomine, až se všecko stane.“

To kážeme; ap. dí: „Neznám jiného. než Krista, a to ukřižovaného.“ — A učení to oblažilo národy, zrušilo otroctví, prohlásilo rovnost všech, ukázalo cestu spasení; nebo „není jiného jmena pod sluncem daného lidem, skrze kteréž bychom měli spasení býti, než jmeno Kr. Ježíš.“ A na učení tom nesmí nikdo ničeho měniti, nebo „Kristus jeden a týž, on i na věky.“ A učení to, evangelium, radostné poselství hlásati vám bude i nový váš p. farář; na vás jest, abyste je poslouchali; kdo je slyšeti a dle něho řídit se bude, „pozná o učení tom, že z Boha jest,“ a že ku spasení vede.

b) Úřad druhý, jímž duch. moc vykonáváme, jest úřad kněžský. Ten má za účel, pokolení lidské posvěcovati. Spasitel sám byl kněz nejvyšší, a tu obět nejdražší a nejskvostnější sám dvojím způsobem, krvavým a nekrvavým Bohu Otci přinesl, sebe samého obětovav. Tu obět nám zanechal a poněvadž lidé neustále hřeší, Spasitel neustále za nás se obětuje denně na oltářích, ten Beránek nejčistší, obětovaný od počátku světa. A tuto obět přináseti za vás bude i váš pastýř duchovní, zvláště v neděli a ve svátek, jížto každý katol. křesťan obcovati povinen jest. Mimo to ustanovil Spasitel i sv. svátosti ku posvěcení našemu, sv. křest, birmování, pokání, nejsvět. svát. olt., poslední pomazání, a pro jednotlivce svěcení kněžstva a stav manželský. Též jiné služby Boží, církevní svěcení a žehnání jsou ku posvěcení života lidského; i tím vším bude duch. váš pastýř sloužiti vám; jen bude na vás záležeti, abyste těch všech prostředků horlivě, věrně a svědomitě užívali; neboť k našemu posvěcení ustanoveny jsou. „Tať jest vůle Boží, posvěcení vaše,“ dí apoštol. Spasitel pravil: „Švatí buďte, jako Otec váš nebeský svatý jest.“ V tom spočívá kněžský úřad církve.

c) Třetí jest úřad královský či pastýřský. Pravil Spas. náš o sobě: „Já jsem pastýř dobrý. Dobrý pastýř život svůj dává za ovce své; ale nájemník, a kterýž není pastýř, vida vlka, an jde, utíká a vlk lapá a rozhání ovce.“ — Za duň našich jest mnoho vlků, víte to, N.; a ti všickni se sápu a na církev zuby cení a všemožně na ni dorážejí; jedni tak, druzí onak; pomlouvou, posměchem, potupou, na cti utrhaním, krivým podezříváním a posuzováním, sočením — nejvíce však

hanebným tiskem... Dobře pravil Spasitel: „Aj já posílám vás, jako ovce mezi vlky.“

Jest tedy povinností duchovního pastýře, aby ovečky své těch žravých vlků varoval, je od nich chránil, v případě potřeby hájil a bránil i s nasazením vlastního života. Že tento nový váš p. farář tak činiti bude, za to ručí mi 28letá, osvědčená zkušenost a pastýřská horlivost, s jakouž po tak drahý čas úřad svůj jinde, na štacích obtížných zastával, s pochvalou i vyznamenáním. Jistě, že i u vás tak činiti bude. Na vás jen bude záležeti, abyste hlas jeho slyšeli, jeho dbali, dle něho se řídili. Pravil P. Kr.: „Znám své a znají mne mé.“ On vás bude znáti, jen abyste vy vždy znali se k němu: on vás bude voditi na pastvu dobrou a zdravou, jen abyste vy věsti se dali.

To tedy ten trojí úřad, jež církev zastává, a který z moci duchovní, Kristem Pánem církvi udělené a v ní složené, plyne. — Zbývá promluvit o účtě, již osadníci této moci vzdávati povinni jsou.

II.

Chceme, r. v Kr., obojí slavnost spojit; pouť zde či slavnost Nanebevzetí bl. R. B. a instalaci. Vraťme se ku sv. dnešnímu evangelium.

Vypravuje dnešní sv. evang., že P. Ježíše, když zavítal do jednoho městečka (byla to Bethanie u Jerusalema), přijalo dvě sester a bratr do příbytku svého. Jedna, Marta, pečovala; druhá, Maria, poslouchala; nezarmoutila ho žádná. Lazar pak, bratr jejich, jež Pán byl vzkřísil, miloval je; jistě že miloval; neb i o Pánu stojí v písmě, že když chtěl Lazara vzkřísiti a nad hrobem jeho zaplakal, řekli okolostojící: „Ejhle, kterak je miloval!“

A to tré sourozencův, ty dvě sestry a jejich hratr, přál bych, aby byli obrazem vám a vzorem, osadníci Petrovičtí a všickni, kdož ku farnosti zdejší přináležíte a k ní se hlásíte. Pravím, buďtež sestry ty obrazem vám a vzorem. Nejprv: a) Marta. Čteme o ní ve sv. evang., že když P. J. „zavítal do jednoho městečka, žena jedna, jmenem Marta, přijala je do domu svého.“ I k vám zavítal váš nový správce duch., ne sice Kristus Pán, ale náměstek jeho, ve jmenu jeho k vám poslaný; i vy přijali jste je do domu svého, do osady své; a doufám, že sláskou a upřímností, jako žena ta přijala Pána, a s náručí otevřenou; nebo nepřišel sám, o své ujmě, ale poslán jest, a doufám, že pamětlivi jste slov apoštolských (k Žid. 13, 17.): „Poslušni buďte správců svých a buďte jim poddáni; neboť oni bdějí zajisté nad vámi, jako

ti, jenž mají počet vydati za duše vaše, aby to s radostí činili a ne se stýskáním, neb to by vám nebylo užitečné;“ a (1. Tim. 5, 17.): „Starší, kteří svůj úřad dobře spravují, dvojí cti hodni jmíni budete; zvláště ti, kteří pracují v slovu a učení.“

Co činila Marta? pečovala, sloužila, obstarávala Pána v tělesných potřebách; to patrně ze slov: „Pane, nemáš-liž o to péče, že sestra má nechala mne samu sloužiti? rcíž jí, ať mi pomůže.“ V čem má býti vzorem vám? — byste i vy v tělesných potřebách svému duch. správci a pastýři, svému otci rádi posloužili; jeť otec váš; nemají děti opouštěti otce svého; majíť sdíleti s ním i poslední sousto; a hodné děti tak činí. Pročž přejte mu je a nezávidte, jako nyní mnozí, spílající nám darmochlebů; není to pravda; musíme si to sousto perně zasloužiti; musíme dříve dlouho študovati, mnoho peněz, práce a času obětovati, než to na ta místa přivedeme; a vždyť vám sloužíme; sloužíme ve dne i v noci, a když třeba, i s nasazením vlastního života, jmenovitě v čas nakažlivých a nebezpečných nemocí. A božský mistr náš sám pravil: „Hodně jest dělník mzdy své“ a písmo dí: „Kdo oltáři slouží, od oltáře ať jest živ.“

Nebylo vždycky tak; zdá se kněz za dnů našich mnohým býti zbytečným; ale to proto, že sami smyslní jsou, a těch věcí, kteréž jsou ducha, nechápají. — A proto nedají hodní osadníci škoditi svému duch. otci, ale ujímají se ho, hájí a brání ho, by krivda se mu neděla, jak sluší na děti. To Marta! A co Maria?

b.) O té čteme: „A ta (Marta) měla sestru, jmenem Marii, kteráž také, sedíc u noh Páně, poslouchala slova jeho;“ a dále o ní pravil Pán: „Maria nejlepší stránku vyvolila, kterážto nebude odjata od ní.“ Nuže, v čem ta jest vám příkladem? — V tom hlavním a pravém, v péči o duši svou; Maria usedla u noh Páně a naslouchala bedlivě slovům ze sv. úst jeho; a tak i vy; i vy přicházíte do chrámu P., usedáte zde abyste slyšeli slovo Boží; v slovu duchovního správce vašeho mluví k vám Kristus; v hlasu jeho ctíte hlas samého Krista, neboť jest náměstek jeho a poslanec Boží. Pravil: Kdo vás slyší, mne slyší; kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá; kdo pak mnou pohrdá, pohrdá tím, kterýž mne poslal.“

Avšak ve slyšení slova Božího nespočívá jediné péce o spasení duše; jsou služby Boží, jsou sv. svátosti; byste jich nezanedbávali, ale služby Boží pilně a svědomitě

navštěvovali, sv. svátosti rádi a s pravou nábožností přijímali; zvláště pokání a Nejsvět. Svátost oltářní; též byste v čas k nemocným duch. správce povolávali, by tito s Bohem a lidmi smíření na věčnost se odebírali; též by synové vaši a dcery jen s čistým srdcem a počestně do stavu manželského vstupovali, vůbec všeho svědomitě užívali, co Kr. Pán pro spasení naše ustanoviti ráčil, a čeho ku posvěcení svému užívati máme, a čím duch. pastýř váš, jsa kněz, vám posloužiti může a má. Pravil Spasitel: „Jednohoť jest zapotřebí.“ Toť to jedno, spasiti duši svou; v tom sbíhá a soustřeďuje se vše. A to také to hlavní; nebo, vezte, nic by netěšilo vašeho otce duch., a byť zde všeho hojnost měl, kdyby viděl, že nejste praví, katol. křesťané, a že jeho práce a namáhání u vás jest marné. Pročž: „Posvěcujte Krista v srdcích svých!“ To Maria. A co Lazar? —

c.) Lazar miloval Pána; i sestry ho milovaly, ale on více; nebo i Pán miloval jej, což v písmě zřejmě se praví. Jej vzkřísil; mohl i zdaleka; nechtěl; ale ze zájordaní schválně přišel, aby mu důkaz své lásky dal, a toho, ježž tělesně vzkřísil, i také svou tělesnou přítomností potěšil.

I vy milujte duch. otce svého, jako Lazar miloval Krista; možná, že i mnohého z vás z mrtvých vzkřísí a z hrobu hříchů k novému a lepšímu životu vyvolá. Milujte jej, jako děti milovati mají otce svého; modlete se zaň jako on se za vás modlí; přinášejte s ním nejdražší obět a buďte ho při ní pamětlivi, jako on ji za vás přináší a pečujte, aby pobývání jeho mezi vámi nebylo mu sídlem utrpení, ale radostí a rozkoše, aby vždy, i v letech pozdních, rád vzpomínal dnů mezi vámi prožilých; aby žehnal té chvíli, kteráž ho s vámi nerozlučně spojila, tak že vás bez vyššího dovolení ani opustiti nesmí; aniž vy opouštějte ho, ale viste na něm, srdcem, láskou a vděčností, aby vyvinul se mezi vámi svazek, který jest ten nejmilejší a nejpevnější, láska, který ani smrti se nepřetrhne, ale potrvá až na věčnost, a učiní, že jako blah. Panna, patronka tohoto chrámu P., dnes slavila v říši nebes své nanebevzetí, i vy jedenkrátě společně své na nebevzetí slavit budete, on pastýř váš, vy ovečky jeho. Amen.

Ticho.

Když po nebi černá mračna
letí, letí

poutník v chýžku, ptáče spěje
v sněti, v sněti . . .
Znáš to děsné ticho? —

Když u večer kvítko hlavy
kloní, kloní
z vížky zvonek ku klekání
zvoni, zvoni . . .
Znáš to milé ticho? —

Když tvá ňadra kruté byly
tísni, tísní,
přítel k srdci zahovoří
písní, písní . . .
Jak v tvé duši? — Ticho? —

J. Ježek.

Pouť do Říma. Cestopisné úryvky.

Podává V. Honejšek.

(Dokončení.)

i) Vatikán.

Za několik těch dnů, co jsme se Římem procházeli a projížděli, nabyli jsme alespoň tolik známosti polohy Říma, že jsme se již pěšky do Vatikánu, který byl dnes na programu, vydati mohli. Jdeme kolem chrámu sv. Petra, neboť za ním u hospice „campo santo al Vaticano“ měli jsme se shromáždit. Zde, prohlížeje chrám zevně, poznali jsme opět, jak velký, jak nesmírný jest. Za hospicem dohonil nás Msg. Jaenig, a poněvadž sbírky Vatikánské ještě otevřeny nebyly, upozornil nás na věci jinak zajímavé, které z venčí viděti bylo. Nad střechon Vatikánu pozdvihuje se s této strany velká čtyrhenná věž, aneb lépe řečeno domek, tak asi jako v Praze na počátku vodičkové ulice. Z domku tohoto jest prý překrásná vyhlídka jak na Vatikán a protější vatikánskou zahradu, tak i na Řím. A v příbytku tomto, nikoliv ale v nějaké podzemní sluji neb sklepě byl vězněn Gallilei! Vedle Vatikánu, přes ulici jen, nalezá se Vatikánská zahrada. Zahrada ta leží o něco hlouběji než Vatikán. U prostřed jest dům pro audienci dům určený. Sem do této zahrady chodíval papež dokud byl zdravější na procházku, a obzvláště rád meškal v chodbě ze zimostrazu a lavínu. —

Zatím přiblížila se hodina devátá. Poutníci z Čech scházeli se v hojném počtu. Brzy na to byli jsme do Vatikánu vpuštěni.

Vatikán jest sídlo papežů a snad největší a nejdůležitější palác na světě. Počítá se v něm okolo jedenácti tisíc sálů, pokojů a prostor. Má tři poschodí, dvacet dvorů, osm velkých a asi dvě stě malých schodů. Palác tento záleží z více stavení a chová v

sobě nevýčerpatelné poklady umění a věd. Celé knihy se již napsaly o Vatikánu a jeho sbírkách. Jedna z kněh těchto má osm velkých foliových svazků, a předce zmiňuje se o většině věcí ve Vatikáne chovaných pouze povrchně. Stavení to jest pravé bludiště pokojů a síní. Člověk domnívá se, když projde jednu řadu chodeb neb síní, že jest u konce, zatím ale otvírají se mu nové a nové chodby, jizby a síně, které chovají v sobě nové poklady umění. Nejprve přišli jsme do oddělení, kde se nalezají starožitnosti. Některé sochy mají zvláštní výklenky pro sebe, tak up. bronzový Herkules. Síně jmenují se buď podle znamenitějších předmětů, které se v nich nalezají aneb dle podoby. Tak up. Sala della biga, síň, kde se socha představující spřežení koní v dvoukolém voze (biga) nalezá. Síň Laokonova, dle mistrné sochy představující kněze Laokona se syny, jak je dva mohutní hadové ve své kotouče zaplétají. Síň Apolla z Belvederu, síň zvířat, váz. Síň čtverhranná, v níž se torso (socha, z níž některé částky jsou uraženy) Herkulesa nalezá, síň kulatá atd.

Jakou cenu sbírky tyto mají poznati lze z tohoto: Socha Herkulesa z bronzu stála čtvrt milionu lir. V hospici „dell'Anima“ nalezena při kopání socha zurážená (torso), jejížto cena se páchila na 5000 lir. Papež ji koupil, a za peníze ty byla obnovena kaple sv. Jana. — Roku 1849, vypravuje Seb. Brunner, bylo ku konci dubna zadržáno v celnici pařížské přes čtyřicet beden, které obsahovaly sochy, obrazy a nádoby. Poznal se, odkud byly. Spolek německých, umění velice milovných židů, v jejichžto čele byl jakýsi Brucker, koupil tyto věci — v počtu 2500 — za tři miliony franků od lupičů, kteří za těch dob v Římě vládli. Věci ty však měly cenu nejméně deseti milionů. Luis Napoleon kázal, když pokoj v Římě byl zjedнан, aby se věci ty tam navrátili. — Dlouhými chodbami a síněmi, v nichž se množství soch nalezalo, přišli jsme do biblioteky.

Hlavní síň biblioteky je 216 střeveců dlouhá, 48 stř. široká a 28 stř. vysoká. Šest pilířů dělí ji ve dvě lodě. Avšak kde jsou knihy a rukopisy? Vždyť žádných není viděti. — Ty nalezají se kolem pilířů a zdí v krásných skříních uzavřeny. Čítáť pak bibliotéka ta přes 24.000 vzácných rukopisů v rozličných řečích. Před bibliotekou jest velký pokoj, který slouží za čítárnu. Zde nám ukázáno místo, kde náš nebožtík Palacký sedával a výpisky si dělával.

Za bibliotekou táhnou se dále jiné sály

v nichž se ve skříních za sklem nalezají vzácné rukopisy up. Kodex vatikanský, rukopis Torquata Tassa atd. Vedle pak jsou rozličné dárky od znamenitých osob a panovníků jako u p. alabastrová váza darovaná od Mac Mahona, překrásná křtitelnice zdobena liliemi a křížem, dar to od císaře Napoleona III., jehožto syn v této křtitelnici křtěn byl. Než kdož jest s to pamatovati si všechny ty dary a dárce!

Jedna věc však utkvěla mi živěji v paměti, a sice mešní kniha, kterou Jeho Veličenství císař náš František Josef daroval Jeho Svatosti na památku uzavření konkordátu. Písmo jest dlé starého způsobu, malby a ozdoby překrásné, barvy hlavně modré a zlaté. Avšak ani nádhera, skvostnost nečiní missál tento tak pamětihodným jako okolnost ta, že missál tento byl dohotoven a papeži dodán, když konkordát byl již zase zrušen. — Vedle v okně stkví se krásná podobizna Pia IX. na skle malována, dar to z Čech. Dále jsou tu fresky z Pompeji, a vedle jsou zvláštní místnosti, v nichž se rozličné adresy uschovávají.

Po sbírkách jest ve Vatikáně nad jiné znamenitá kaple sixtinská, v které se nalezá poslední soud od Mich. Angella. Obraz tento zaujímá celou jednu stranu řečené kaple. Osoby na obraze jsou v životní velikosti. V prostřed obrazu je J. Kristus a Maria Panna obklopeni sbory svatých a apoštolů. Andělé drží nad Kristem Pánem nástroje utrpení. Lidé jedni vstávají z hrobu, jiní hledí dostati se do nebe, jedni lezou tam po růženci, a opět jiní bojují s ďábly, kteří je do pekla vlekou atd.

Z kaple Sixtinské, která se právě opravuje, přišli jsme do síně tak zvané „nových svatých.“ Do síně této přicházejí obrazy oněch svatých, kteří v novější době za svaté vyhlášeni byli. Blah. Anežka zde ovšem není, nebo ona nebyla za svatou vyhlášena, nýbrž úcta její pouze schválena; viděl jsem zde však obraz sv. Jana Sarkandra. V síni nepoškvrněného Početí Panny Marie nalezá se mnoho překrásných obrazů vztahujících se na dogma o nepoškvrněném Početí Marie Panny, tak u p. jeden z obrazů těch představuje předchozí studia o dogmatu tomto, t. j. učence, kteří před prohlášením dogmatu učení toto zvláště zastávali, prohlášení dogmatu a korunování obrazu Panny Marie. (Jen ty obrazy Marie Panny bývají korunovány, které zázračnou moc osvědčily.) —

Na to přišli jsme do síní a chodeb Rafaelových t. j. síní a chodeb, které zdobeny jsou malbami Rafaelovými. Na chodbách

jsou obrazy, jejichžto předmětem jsou nejvíce události, které nám vypravuje písmo sv. V síni signatury je světoznámý obraz zvaný *disputa* vztahující se na učení o nejsvětější Svátosti. Na proti němu Škola v Athenách a t. d.

Obrazárna, do níž jsme pak přišli, nečítá sice mnoho, za to ale tím vzácnějších obrazů. — Již z tohoto slabého a kraťoučkého náčrtku poznati může laskavý čtenář, co souditi o lidech takových, kteří prohlašují papeže za tmáře a nestydí se namlouvat lidu, že učení katolické není přítelkyní věd a umění. Příteli, kdo tak mluvíš aneb soudíš, jdi jen na jeden den, ba jen na několik hodin do Říma, zvláště pak do Vatikánu, a tam poznáš mnoho-li pravdy podobné fráse v sobě obsahují. Jak mnohá stránka starověkého života, umění a věd ostala by navždy temnou, kdyby nebylo Vatikánu a jeho sbírek! Co svět světem bude, a dokud si bude vážiti věd a umění, musí býti vděčným papežům za to, co pro vědy a umění byli učinili a doposud činí.

Jdi po Římě a taž se, kdo zachoval ty staré památky, že se nerozpadly? Nápisy na nich odpovědí ti, že to byli papežové, kteří je zachovali. A co činí vláda nynější? Vybírá vstupné za podívání na to, co papežové byli zachránili, sama ale činí pro zachování starých památek pramálo.

k) *Výstava dárků jubilejních.*

Veškeré dárky, blahopřání a adresy, které za příčinou padesátiletého jubilea biskupského Jeho Svatosti byly zaslány, byly od 1. června v jedné chodbě paláce Vatikánského, kteráž se dlouhé ulici podobala, vystaveny. Dárky tyto byly roztrženy dle jednotlivých zemí, tak ale, že některá země více oddělení měla. Zdá se, že pořadatelé této výstavy nenadáli se tak hojných darů, a proto nepochybně viděli se nuceni, když již místo pro tu neb onu zemi vykázané přeplněno bylo, nové vyhledati. Rozšíření první nedalo se více, nebo hned vedle bylo místo pro dárky z jiné země určené. Musely tedy dárky z jedné země na více místech vystaveny býti. Tak mělo u p. Německo, Francie, Anglie po dvou od sebe vzdálených odděleních. Itálie jich měla docela pět.

V každém oddělení nalezalo se nejvíce kalichů, mešních rouch, missálů, adres a p. Avšak každá země měla také cosi zvláštního, čím se od jiných zemí lišila. Tak u p. Amerika poslala mimo věcí řečených krásné medvědí kožichy barvy bílé a černé, krásný praporek a velké množství svící. Německo poslalo mimo velký počet kalichů krásné

biskupské insignie. Itálie vynikala nad jiné četnými krásnými obrazy. Tak vynikal u prostřed oddělení prvního obraz neposkvrněného Početí Panny Marie a velké svícny.

Pisa zaslala překrásný model své nakloněné věže. Řím podal papeži mimo jiné drahocenné věci překrásný meč s nápisem: *Militari Pontifici* — bojovnému biskupovi. Pochva byla drahou červenou látkou ozdobena. Tétěz barvy byla i štola a mešní roucho. Nad jiné však lákalo na sebe pozornost dílo sochařské představující statou hlavu sv. Jana Křtitele rouškou zakrytou. Rouška byla tak uměle pracována, že se zdálo jako by ani nebyla z mramoru nýbrž skutečná. Podobně vynikal i překrásný velký kříž z kosti slonové a okovy z ryzého zlata. V skutku Řím a Itálie se vyznamenaly. Avšak i Francie nezůstala pozadu. Oddělení toto zdobily mimo jiné věci sochy srdce Ježíše Krista a Panny Marie a Marie Lourské. Tkaný obraz představující matku s třemi dětmi byl práce mistrná, tak že těžko bylo rozeznati, je-li tkán anebo malován. Jedno z tří dítek požívalo prsu, druhé hrálo si s kvítkem, třetí však jaksi zakrytě pryč od matky se odvracelo. Měla to snad býti církev, jak národy kojí svým učením? — Kdo by pak bylo ono dítě nezdárné? — Anglie zaslala mnoho kufrů s plátnem; Švýcarsko mnoho hodiněk, které ve způsobu kříže srovnány byly. Na ledné straně kříže byl rok 1827, na druhé 1877. — Rakousko chtělo nepochybně dokázati, že doposud jest v platnosti přísloví „*Austria erit in orbe ultima*.“ „Rakousko bude na světě poslední.“ Nepochybně že se zasláním dáreků se opozdilo, a proto vykázano mu místo poslední. Svrchu nad dárky vynikalo krásné dlouhé antependium, právě tak dlouhé jak široké bylo oddělení pro dárky určené. Uprostřed výstavy stkvěly se blahopřání a adresy z Čech. Kalichů bylo v rakouském oddělení v celku třinácte. Ale což jest to v poměru k malé Belgii, která samojediná poslala přes sto kalichů? Cena veškerých dáreků páčí se na deset milionů franků. A rovně tolik asi bylo na penězích zasláno haléře sv. petrského; z Čech 31.000 zl. a 480 franků ve zlatě. A co bude, otázce se snad mnohý, papež se všemi těmi dárky dělati? Kalichy, roucha mešní a náčiní kostelní dostanou se především missionářům a chudým kostelům. Adresy se uschovají ve zvláštních pokojích, jžak jsme byli již viděli. Peněz použito bude zajisté jen ve prospěch církve a církevních ústavů. Mnohý dárek dostane se osobám vznešenějším, které bude chtít papež zvlášť vyznamenati. Pro sebe

ponechá zajisté nejméně, poněvadž pro svou osobu mnoho nepotřebuje. —

b) *Quirinal. Forum Romanum. Některé ještě kostely.*

Část města za Tiberou, kde se hlavní chrám sv. Petra a Vatikán nalezá, viděli jsme již. Jižní část města od Kolossea ku katakombám sv. Kalista a k basilice sv. Pavla také jsme již shledli. Laterán a chrámy na východní straně města také jsme již navštívili. Zbývá nám tedy hlavně ještě severovýchodní část města, která se od Pincia ku Quirinálu, ku Kapitolu, k forum táhne. Tam nechť mne dnešního dne čtenář doprovodí.

Nad „*piazza del Popolo*“ vystupuje návrší „*monte Pincio*“ zvané, na němž se krásné sady nalezají. Odtud jakož i ze sousedního návrší, na němž jest chrám „*Trinita dei Monti*“, jest krásná vyhlídka na město, *Trinita dei monti* patří nyní řeholnicím „*du sacrè coer*“, které při něm vychovávácí ústav pro dívky mají. Zde sloužili jsme v domácí kapli mši sv. Na dvoře klášterním viděli jsme ve velkých nádobách množství pomerančových stromů dozrávajícím ovocem obalených. — Kolem paláce *Barbarini* přišli jsme ku Quirinálu. Quirinál býval letním sídlem papežů. Od času papeže Pia VII. scházivali se sem kardinálové do konklave tj. k volbě papeže. Roku 1846 dne 16. června byla s balkonu paláce toho ohlášována radostná zpráva, že za papeže zvolen jest Jan Mastai-Feretti, který přijal jméno Pia IX. Téhož dne udílel nový papež s balkonu Quirinálu zástupům lidu první papežské požehnání. Ze všech stran ozývalo se: *At žije Pius IX.* — A nyní v témž paláci přebývá — král Viktor Emanuel. Jak mu asi jest, když vjížděje do tohoto papežům vyrvaného sídla vidí tam papežský znak a nápis „*Paulus V. Pontifex Maximus*.“ Divil jsem se, že znak a nápis tam ještě obstály! Svědomí dá se ovšem ohlušiti — jak ale bude až se probudí? —

Několika ulicemi octli jsme se brzy na Kapitolu. Ze starého Kapitolu neostaly nežli základy, na nichž nynější stavby Kapitolu zbudovány jsou. Jsou to zejména palác senátorský a s obou stran paláce konservátorů, vystavěny dle nákresu Mich. Angela. Nad palácem senatorů jest věž, na níž se nalezá socha, která vítězný Řím s křížem v ruce představuje. Ve věži této velký zvon, kterým se zvonovalo, když papež zemřel, a na počátku proslulého karnevalu. Za našeho pobytu v Římě svolával hlas zvonu tohoto lid k protipapežské demonstraci, v jejížto čelo se sám král postavil. Než o tom zmi-

ním se později. — Na Kapitol vedou mohutné, široké schody, u nichž se dole dvě lvice z čediče, nahore pak dvě sochy Kastor a Pollux koně vedoucí nalezají. V prostřed četverhranného nádvoří jest prastará bronzová socha Marka Aurelia. Po levé straně schodů jest jakási zahrádka, v které právě natírali jakousi silnou železnou klec. Tarpejská skála jest domy zastavena.

Nedaleko Kapitolu, vlastně na úpatí jeho rozkládá se „forum“, bývalé hlavní náměstí starého Říma. Již několikráte šli i jeli jsme kolem náměstí tohoto, nyní však všimneme si ho podrobněji. Na místě tomto rozhodovaly se druhdy po celá staletí osudy téměř celého známého světa. Místo toto, jindy tak důležité, středisko veřejného života v Římě, místo toto slouží nyní k tomu, že se zde shromažďují venkované s dobyt看em, s kterým přivezli potravu do Říma, a proto se také nyní „Kravské pole“, „campo vaccino“ nazývá. Forum jest podlouhlý, nepravidelný v zemi vyhloubený a rozřeipaný čtverhran, který se táhne až k oblouku Titovu blíže Kolossea. Tu a tam nalezá se něco sloupů a zřícenin, zejména pak tři sloupy z chrámu Saturna, sloup Phokův, portikus záležející z osmi jonických sloupů, zbytky chrámu Konkordie, kdež druhdy hřměl Cicero proti Katilinovi, několik sloupů z chrámu Jupitera, chrám della pace a j. v.

Není snad místa na světě, které by tak důrazně hlásalo marnost vši slávy světské, jako forum římské. Tam, kde slyšeti bylo nejznamenitější řečníky, tam ozývá se nyní hukot krav! Vše co na slávu starého Říma upomíná, leží v zříceninách! Jen některé vítězobrány, jako Titova a Konstantinova se zachovaly, aby hlásaly vítězství křesťanství nad židovstvím a pohanstvím! —

Že i v této části města mnoho a krásných kostelů se nalezá, dá se mysliti. Jsou to zejména Trinitá d'Monti, Araceli, Maria Maggiore, sv. Pudencie a Praxedy, Františky Římské, Kosmy a Damiana atd.

Maria Maggiore jest jeden ze sedmi hlavních chrámů Římských a proto si ho v krátkosti blíže všimneme. Chrám tento sluje též Marie P. ad Nives, Sněžné Panny Marie, poněvadž snih, který dne páteho srpna zde napadl, měl býti znamením, kde jistí zbožní manželé chrám na počest Marie Panny postavití měli. V chrámě tomto chovají se i jesle, v nichž Vykupitel náš spočíval, a proto se chrám tento jmenuje též Marie P. u jeslí „ad praesepe“ a poněvadž jest největší chrám Mariánský v Římě sluje „Maria Maggiore“.

Chrám tento byl ozdoben prvním zla-

tem, kteréž přivezl Křištof Kolumbus z Ameriky. U oltáře, v němž se jesle nalezají, sloužíval druhdy papež o Božím hodu vánočním mši sv., nyní co neopouští Vatikán, se to ovšem neděje. V chrámu tomto chce být Pius IX. pochován.

Vedlo by mne příliš daleko, kdybych se chtěl i o ostatních chrámech blíže zmíniti. Avšak dříve ještě nežli opustíme Řím, všimneme si ještě alespoň jednoho chrámu. Neležíť sice v této straně města, kterou jsme dnes byli navštívili, nýbrž v levo od korso, takřka v středu Říma a chrám ten jest „Pantheon“. Jest to jediný chrám pohanský, který se zachoval a v křesťanský chrám proměněn byl.

Známo zajisté, že když byli Římané některý národ podmanili, že přijali i bohy toho podmaněného národa do počtu bohů svých. Pro všechny tyto bohy ustanoven byl „Pantheon“ t. j. chrám všech bohů. Když pak padlo pohanství, odstraněny byly i sochy bohů pohanských a chrám, který sloužil dříve ku počtě všech bohů a bůžků, zasvěcen od Bonifáce IV. ke cti a chvále všech svatých a vyvolených Páně. Posvěcení to stalo se dne 1. listopadu, památka pak toho posvěcení konávala se nejprve jen v Římě, později však rozšířena byla po celém křesťanském světě. Že do chrámu tohoto 28 vozů kostí sv. mučovníků převeženo bylo z katakomb, na to jsem již upozornil.

V předsíni Pantheonu jest 16 žulových korintických sloupů, každý z jednoho kusu kamene. Pantheon má podobu kulatou, a čítá v průměru 132 střeveců, tolik střeveců jest též vysoký. Celá ta stavba nemá žádných oken. Světlo a vzduch vnikají do vnitř otvorem, který jest ve svrchu klenutí a má sedm a dvacet střeveců v průměru. Otvor tento není ani zasklen, tak že vnitř i přetí může. K tomu cíli jest však podlaha tak zařizena, aby dešťová voda lehko odtékati mohla. Pantheon zavalil také podnět ke kopuli sv. Petra. Michel Angelo prý si totiž umínil, že vystaví Pantheon ve vzduchu. A skutečně podobá se kopule sv. Petra Pantheonu ve vzduchu. Bernini zohavil krásnou rotundu Pantheonu tím, že k ní přilepil dvě věže, kterým lid říká oslí uši Berniniho. Papež Urban VIII. dal pak z kovového stropu Pantheonu uliti baldachin a sloupy, které jsou nyní nad hrobem sv. Petra.

O Pantheonu praví velmi krásně G. H. Šubert: Římané to byli, kteří Ježíše Krista odsoudili, římsští vojáci to byli, kteří jej vedli na horu popravnou, kteří u kříže stáli. Co by asi byli odpověděli, kdyby jim byl

tehdy někdo řekl: „Římané, vy máte ve věčném svém městě, které vystavěno jest na sedmi pahorcích, chrám pro všechny bohy, a paláce pro své císaře. Vězte ale, že tento Ježíš, kterého jste odsoudili jako zločince, samojediný bude jednou ctěn ve vašem Pantheonu, kdežto ostatní chrámy bohů vašich se rozpadnou; a Petr bojácný učedník, který Jej třikrát zapřel, ten zasedne ve vašem městě na trůnu vašich císařů! Za blázna byl by býval považován, kdo by se byl osmělil takto mluvit! A přece se tak stalo! Tam, kde stály druhy modly pohanské, tam nalezájí se nyní oltáře, na nichž se přináší oběť Bohu nejvyššímu!

m.) Jubilejní slavnost dne 3. června.

Ku 3. červnu připravoval se Řím na slavnosti dvě. Řím katolický, a s ním celý katolický svět připravoval se, aby oslavil padesátiletou památku posvěcení Pia IX. na biskupství; Řím liberální chystal se k protidemonstraci, k oslavení totiž statutu čili konstituce, jak to liberálové byli ve sněmovně uzavřeli. Viktor Emanuel dal se liberálním proudem unést tak daleko, že se postavil v čelo protipapežské demonstrace, která ať si říkájí liberální listy co chtějí, směřovala k tomu, aby odvrátila lid a pozornost jeho od Vatikánu. Středem slavnosti církevní byl Vatikán a chrám sv. Petra v okovech, středem slavnosti politické bylo vojenské cvičiště „Makao“ a Quirinal. K oběma slavnostem konaly se veliké přípravy. Všimněm si nejprve slavnosti liberálního Říma.

V neděli dne 3. června časné z rána vyrušení jsme byli ze spánku hlučnou hudbou. Oddělení vojska ubíralo se ku přehlídce na cvičiště „Makao“. Brzy následovalo oddělení druhé. Římané vyhlíželi v neďbalkách z oken, avšak ani živé duše jsem neviděl, která by se byla dala zvuky hudby vylákati a za vojskem se ubírala. Ve tři čtvrtě na sedmou vyjel Viktor Emanuel ve slavnostním kočáře z Quirinalu, blíže nádraží vsedl na kůň a jel v průvodu generálů a důstojníků k přehlídce vojska. Rány z děl ho vítaly, kdežto zvony do kostelů zvaly. Přehlídka vypadla jako obyčejně, pravil list „Gazetta d'Italia.“ List tento liberální se mrzel velice na to, že ministr války k vůli nějaké úspore nepovolal více vojska do Říma. Slavnost prý mohla býti ještě imposantnější. Rádi věříme! Před 10. hodinou navrátil se král zpět a v deset hodin přijal deputaci sněmoven, která mu adresu odevzdala. Předseda a místopředseda doprovázeni skoro prý všemi poslanci v Římě se nalezajícími ubírali se v kočářích ku Quirinalu. Nechci se

pouštět do politiky, avšak dovoluji si předce pochybovati o tom, bylo-li to moudré, že král Viktor Emanuel toho dne, kde Pius IX. slavil padesátileté jubilum biskupství, nejen demonstrativně přehlídku vojska konal, nýbrž že v odpovědi na adresu poslanců výslovně vychloubal se tím, že papeže a jiné panovníky o panství jejich připravil a papeži Řím vyrval. Neřekl to ovšem slovy těmi, kterými já to uvádím, avšak co jiného znamenají slova, která pronesl „že v těch 30. letech, co dána jest konstituce, Italie se sjednotila a Řím že se stal hlavou Italie?

Při této příležitosti vpadl prý poslanec Crispi králi do řeči řka: Královská Milosti, lid je s Vámi! Načež král: „A já s lidem.“ Crispi opět: Lid je s Vámi nyní a bude vždycky, začez král se poděkoval. — Kdyby však v té chvíli král se byl otázel, kde že ten lid je, a co dělá dnes v chrámě sv. Petra v okovích, byl by zajisté přivedl p. Crispiho do velikých rozpaků. — Vždyť tentýž list, z něhož jsme tyto věci čerpali, praví: „Ve všech chrámech jest dnes slavnost, všude plno lidstva. V chrámě sv. Petra v okovích jest přes sto biskupů a nesmírný počet poutníků.“ Čtverák ten zpravodaj — Římana žádného tam neviděl? — Tolik o slavnosti konstituční. Všimněm si nyní též slavnosti církevní.

Již ve více chrámech jsem pozoroval, že Vlaši libují si v pestrých barvách a že velice hledí na slavné osvětlení chrámů. Tak na př. v kostele sv. Filipa Nerejského, kde se v sobotu dne 26. května konala pouť, a v Římě, byl jak již podotknuto, zasvěcený svátek, viděli jsme množství hedbávných látek a světél počet veliký. Od sloupu k sloupu táhly se drahé hedbávné látky barvy bílé a červené, zlatým třepením zdobené. Sloupy byly takovými drahými látkami zcela zahaleny. Podobné ozdobení viděli jsme ve chrámu Panny Marie v Kosmediu v den Božího Těla, kdež biskup měl požehnání. I tam byly sloupy, které ještě z pohanského chrámu pocházejí, barevnými látkami zcela zakryty. Avšak vše to nedalo se porovnat s tím, co jsme v chrámu sv. Petra ad vincula viděli. Chrám sv. Petra v okovích má své jméno odtud, že se v něm ve skříni na oltáři chovají okovy, kterými byl sv. Petr spoután. V chrámě tomto byl před padesáti lety Pius IX. na biskupa posvěcen. Nad hlavním vchodem do chrámu byl krásný, velký obraz představující svěcení Pia IX. na biskupa. Představen byl právě ten okamžik z obřadů, které tehdy kardinál Castiglione, pozdější papež Pius VIII. v přito-

mnosti dvou biskupů konal, jak se svěcenci kniha sv. evangelia na šíji a na hlavu klade. Vnitřek pak trojlodního chrámu byl takřka jedno moře světél. Od sloupu k sloupu táhly se drahé látky, dvacet sloupů hlavní lodě bylo úplně drahými látkami zakryto, a nad oblouky, které sloup k sloupu poji, táhly se řady lustrů. Nápočítal jsem jich přes 150, a v každém bylo nejméně osm svící. V samotném presbytáři bylo jich šest a dvacet ve dvou polokruzích nad oltářem. Svíce, které mezi lustry v trojramenných svícnech aneb jednotlivě na zdích a oltářích chrámu hořely, nebylo lze ani spočísti. Jaký div, že byl ustanoven zvláštní výbor, aby se nějaké neštěstí nestalo. U hlavního oltáře sloužil kardinál Simeoni slavnou mši sv. u přítomnosti velkého počtu biskupů, kardinálů a množství duchovenstva. Samy liberální listy praví, že bylo přítomno 75 kardinálů a přes sto biskupů. Sbor kapelly Sixtinské, který jest od papeže placen, profesori kapelly Juliánské a ostatních basilik a kollegiálních chrámů v Římě zpívali tak zvanou mši papeže Marcella od Palestriny. Nával do chrámu byl nesmírný, horko při tak velkém množství lidí a světél téměř nesnesitelné. Dlouho to trvalo než se člověk do kostela aneb z kostela dostal. Hudební zpravodaj listu „Gazetta d'Italia“ praví o provedení řečené mše toto: Když počalo Kyrie nastalo zbožné ticho v celém kostele . . . Při počátku Gloria byli jsme jako u vytržení. Jeden pohlíželi jsme na druhého, aniž bychom se odvážili sdělití jeden s druhým dojmy, které na nás byl zpěv učinil. Báli jsme se, že by nám ušla některá nota z toho proudu, který nás unášel. — Dále pak dokládá, že kdyby se byla tato mše prováděla v Miláně neb v Neapoli anebo ve Florenci, že by to považováno bylo za událost neobyčejnou, a že by zvláštní vlaky byly se tam vypravily. V Římě však, kde jest vše velkolepé a umělecké, zdálo se to býti něco obyčejného. Avšak nikde prý by byla nemohla mše tato tak provedena býti, jako v Římě.

Dříve ještě než mše sv. byla ukončena, odebral jsem se z chrámu; nebo nával lidu a horko bylo nesmírné. Chtěl jsem ještě navštívití františkánský chrám Araceli na Kapitolu. Chrám tento stojí na místě, kde druhdy stávala kapitolní pevnost „arx“ kterou husy štěbetáním svým jednou zachránily. V chrámě tom nalezá se též divotvorná soška Jezulátka. Soška tato byla v 16. století vyřezána ze stromu zahrady olivetské u Jeruzalema. Soška tato, zdobena perlami, drahokamy a oděna v hedbáví, bývá prý vo-

zena na zvláštním vozíku k nemocným a umírajícím, kteří se jí dotýkají a ji líbají, aby uzdraveni byli. Představený kláštera ochotně nám sošku ukázal a dovolil, bychom růžence atd. o ni dotýkali, ano dal nám i na památku dotýkaný obrázek zázračného Jezulátka. Domníval jsem se, že bude náměstí na Kapitolu přeplněno, poněvadž tam měli býti někteří vyvolenci záslužnými penízi aneb pochvalou vyznamenáni. Hudba tam ovšem hrála, ale kolem hudebníků stálo pouze asi dvanáct výrostků. Pane Crispi, kde že jest ten lid, který drží s králem „nyní i vždycky?“ — Když jsem se ubíral po schodech dolů, spatřil jsem, že v kleci, kterou včera natřali, chodila mrzutě a jaksi pitomně — vlčice, živý to znak nynějšího Říma. —

Po ukončení služeb Božích u sv. Petra v okovích ubírali se zástupy buď pěšky aneb ve vozích k Vatikánu. V sakristii sv. Petra ad vincula dostávali červené kříže, které mnozí připevnili si na prsa, avšak na rozkaz policie museli je sejmouti. Počet těch, kteří dnes od papeže byli přijati, pravil liberální list „La Nazione“ páci se na šest až sedm tisíc, nepočítaje v to ty, kteří již přijati byli, a zde ještě meškají, aneb kteří teprv zítra k nohům papeže se vrhnou. —

Mezi těmi, kdož dnešního dne od papeže přijati byli, aby mu své blahopřání projevili, vynikala zvláště šlechta římská. Knížata Massimi, Alfieri a t. d. přijeli dle starého obyčeje každý s třemi skvostnými povozy. Papež obklopen byl velkým počtem biskupů, trůní sál byl přeplněn. Téhož dne skládali vyslanci vlád, kteří jsou u papežského dvora pověřeni, papeži blahopřání. Rakouský vyslanec, dvorní maršálek Larisch-Mönich přijel s velkou slávou a okázalostí, aby papeži odevzdal vlastnoruční přání našeho císaře pána Františka Josefa. Maršálek přijat byl ve zvláštní audienci v příbytku J. Svatosti.

Na slavnosti konstituce, praví Schuselka, nebral mimo Itálii nikdo podílu, kdežto světské moci zbavený papež ku svému biskupskému jubileu ze všech dílů světa blahopřání dostával. Z toho mohou poznati Římané, jaký význam světový má Řím skrze papeže! — Kéž by ale i všickni katolíci poznali, jaký význam má papež a papežství v církvi katolické. Kéž by poznali, že úřad ten jest samým Kristem ustanoven a s ním že stojí i padá katolická církev. Petr a nástupcové jeho jsou ta skála, na níž vzdělána jest církev Kristova, a proto všickni věrní katolíci seřadují se kolem skály této.

Odpoledne unášel nás vlak po západ-

ním většinou neúrodném pobřeží středozemního moře přes Civittu Vecchii, Grossetto, Livorno, Pisu, Pistoji, Bononii, Modenu, Mantovu, Veronu, Padovu do Benátek a odtud přes Kormons známou již cestou nazpět do Cech.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

(Pokračování.)

Daleko nad lesy zdálo se, jako by se byl opět objevil rudý žár a jakoby štěkot a vytí prorážely hvozdem až v tiché kobky hradní.

Bohunce vyrazil náhle rtoma hlučný pronikavý smích.

Čeď na stráži podívala se ku věži, druh k druhu naklonil hlavu, zachvěl se při šepotu a ku věži podívali se po druhé, ale jen tak úkradkem.

— „A co stalo se s ním? — Snad odvlékli jej na daleký hrad a vsadili do žaláře; či ubili jej? — A tys to učinil pro mne, pane Zbyňku, a zač?“

Bohunka zastřela si hustým kaštanovým vlasem obličej.

Stráže obrátily opět uděšené zraky k okénku ve věži, přišly jim na paměť pohádky o nešťastných duších a nemohly se již ani vystřídati dočkati.

— „Králi Václave! — Nešťastná země, nešťastný lid!“ —

„Poslouchej, volá krále, běduje nad naší zemí!“

„Mlč brachu a uděláš nejlépe. Máme se dobře, král je nám nakloněn, jakoby byl z našinců a vrtochů jeho si nevšímejme. Zdaž měli jsme se tak kdys za nebožtíka?“

— „Ty nemůžeš mne vysvoboditi, tvé ruce svázané, tvé nohy ukovány — a potom bych se ti nemohla odměniti ničím — ničím pane Zbyňku! — Tatičku můj! Ty mne hledáš, ty chodíš od hradu ke hradu, či ležíš už pod zemí, černá země nad tělem tvým a na hrobě tvém nikdo, nikdo z celého toho světa šfírého?“

Mladá dívka zakryla si rukama tváře bez slzí a zbělené jakoby bez krve.

„Volá tatička, nařiká si pro jeho smrt; slyšíš?“

„Neposlouchej a poslouchal-lis, raději slov těch zapomeň. Není ti po tom nic, o královské chuti se nestarej, svému králi věrně služ a povede se ti dobře, za Karla byl bys námi ani rožmberský psovodce neměl!“

Nad Točníkem zakroužilo hejno havranů, zase obletěli brad a zase krákorali ti černí ptáci, že se čeď ostatní probouzela a po-

slouchala, co že za zvěsti děsné to nesou ti opeřenci. Ale nedlouho poslouchali, nýbrž ukrývali hlavy pod houně, aby neslyšeli po druhé volání, jímž vyvstával na čele studený pot, slov jakoby hrobových: „Nešťastná země, nešťastný lid!“

X.

Před chýší budňanského převozníka zastavil se v posledních dnech již podvkráté jezdec, seskočil s koně a zaklepal na dvířka.

Tato byla však pevně uzavřena a v chat, prázdnou a když se optal po převozníkovi neznámý jezdec již potřetí, vyprávěl mu Lexa, kterýž zastával úřad Příborův, že se ode dvou týdnů převozník toulá po světě a že hledá dceru, již mu byli v lesích krívo vládkých uloupili.

Jezdec vyšvihl se bez jediného slova na koně a zaměřil přímo na Karlštejn.

Pan purkrabí tušil v něm posla královského a měl pevný úmysl v ničem nepovolati, co by se nesnášelo s řádem hradu zdejšího. —

Ale neměl toho pro okamžik zapotřebí.

„Věru pane, vzpomínám si a napadá mi, komu by mohl tenhle obličej patřiti; ale řeka Arno dávno setřela už asi jeho podoby. Od pisanské řeže uplynulo mnoho vody Berounkou!“

Pan purkrabí ještě držel pravici na vysokém čele a ještě vzpomínal. Neznámý jezdec však mu pomohl.

„Jsem Sulislav Pozdeňský!“

„Ty že Sulislav, ty že dávný můj druh! — Či to duch jeho toliko a jde mne na něco upomenout?“

„Jen se dobře téma svýma očima podívej a poznáš mne. Vypadám snad arcí jako duch, ale jsem tentýž Sulislav, jenž kryl na pisanském mostě císaře hned za Kolovratem, ježž vlašské střely ranily a vlašské ruce raněného do bahnitého řečiště hodily!“

„Druhu můj, příteli můj a jak sem přicházíš?“

Pan purkrabí pojal v náruč starého známého z mladých, válečných let a po té tváři jeho, jež zdála se býti z železa a na níž karlštejnská čeď četla v každé vrásce jeden statut hradových regulí, skanuly slzy radosti smíšené se slzami neupřímnější soustrasti.

„Když jsem jel tehdy do Norimberka, ani ve snách mi nenapadlo, že vidím ženu svou, děti své a kolébku svou naposled. Onehdy našel jsem místo hradu rodného rummy, kolem opálené kmeny a pod tím mechem, jímž zakryty zříceniny, kde bych mohl hledati Justinu svou a děti své!“

Starý purkrabí tiskl Sulislava pevně v

náruč svou, rty jeho chvěly se pohnutím a oči sokolí se znovu kalily.

„Potěš tě Pán Bůh! — Nenaříkej a neběduj! — A usedni brachu, usedni a buď mi vítán z celé duše mé do té české země naší, buď mi vítán i pod zdejší krov. Na Karlštejn vstoupila noha tvá dnes poprvé. Tenkrát ho teprvé stavěli. — Však povíme si tu dnes spolu tak ledacos, zaletíme dušemi svými nazpět do těch mladých šťastnějších let, požalujem si a pozastesknem si. Dnes beztoho nepůjdeš, zítra také ne a pozejtří ještě ne. Jsem tu také tak osamělý a kdyby nebylo Křepely — říkáme mu doktor „dekretal“ — věru rók od roku by více odvykala stará má tvář úsměvu. — Máme nového krále, to víš brachu; ale až ti budu vyprávět, a až uslyšíš všecko, zděsíš se, že to může činit dědic koruny Karlovy, že tak se zvrhla Karlova krev. — Však vypovídáme se navzájem. Ve zdejším hradě je život opravdu útulný, tichounký. Ve světě nemáš nikoho, můžeš vzít službu zde, statky tvé ti vrátí a budem žít spolu, dokud jeden druhému oči nezatlačíme!“

Kdyby byla viděla čeleď zdejší toho nepovolného, mlčelivého purkraběte, kdyby byla slyšela dnes hovor jeho a na tvářích mu slzy zočila, zdaž byla by poznala v něm onoho přísného velitele, kterýž neodpustil nikomu ani kroku na krivo a jenž železnou důsledností trestal i svého miláčka, i „dekretála,“ když se jen dost málo pozapomněl!

„A předce mám přítele v té vlasti mé ještě někoho. Věrný zbrojnoš můj Neustup zachoval a vychoval dítě mé, dcerušku Justinu a stal se prý zdejším převozníkem. Pověděl mi to onehdy v Pozdní starý, šedivý muž.“

„A jmenoval se?“

„Příbora.“

Pan purkrabí svěsil hlavu a několikrát jí zakývnul.

„Ale tvé dítě mu umřelo!“

„Rekl to jen; ale pravdu zatajil. Umřela mu dcera jeho a on přijal mé dítě za vlastní. Já už třikrát zaklepal na dvířka chaty jeho, ale nezastihl jsem ho nikdy. Vyrostl na našem hradě, my jej považovali za bratra, však věrnost jeho byla také nad mramor a poctivost nad zlato!“

Starý purkrabí opět zakýval podivně hlavou.

„Zkusil jsi dost a těmi zkouškami tvé nitro utvrdilo, že zpráva nedobrá nedovede jím více otrásti. Převozník Příbora, někdejší

zbrojnoš Neustup, hledá dceru svou, již mu v královské oboře uloupili.“

„Tedy tam dole nelhali!“

„Lupičem dle pověsti jest S vinařský Bořivoj. Zbyněk schovanec páně Viléma Zajíce, chtěl lup pokaziti a zaplatil to v několika dnech smrtí. Pan Vilém chce hnáti na půhoň pana Bořivoje k soudu zemskému. Ale vypadne s těží ve prospěch jeho. Svědek ani jediný, Zbyněk také nemůže již mluvit a Bořivoj je mezi prvními milci a důvěrníky našeho krále!“

Pan Sulislav poslouchal mlčky; při dalších zprávách sevřel toliko křečovitě rty a hlavu svěsil níže ke hrudi.

„Zbyněk prý synem Perchtolda a tento zdržuje se na Hanzburku, bičuje se do krve, moří se hladem i žízni a ještě prý mu nedává svědomí pokoje.“

„Lupič štěstí mého, vrah ženy, dětí mých, žhář kolébky mé živ?“

Pan Sulislav pronesl slova tato zvukem dutým; ale okamžitě opět sevřel rty. Chvilí nastalo v jizbě mrtvé ticho, jež přerušil rytíř pozděnský konečně otázkou: „A jak dlouho zdržuje se Příbora pod Karlštejnem?“

„Co stojí zdejší hrad.“

„Půjdu ho hledati. Nalézti jej musím i kdybych měl celé Čechy prohledati.“

„Vrátí se a přijde sem. Byl tu již dvakráte. — Prosím tě pro naše přátelství, neodmítej pohostinství mého!“

Na dřevěném talíři bělel se sýr, vedle pecen chleba a opodál dřevěný pohar s medovinou.

Pan Sulislav však mnoho nepožil. Poslední zprávy ho nasytily.

„A jak jsi, prosím tě, jen smrti vyvázl a proč tak pozdě se vracíš do vlasti?“ —

„Rána nebyla smrtelná; hodili mne na mlččinu. Procítnuv ze mdlob nevím ani jak jsem se dostal za město. As hodinu za Pisou zmohla mne slabota a já klesl ve mdloby po druhé. Kys Vlach smíloval se nade mnou. Rekl jsem, že putuji do Říma, a že mne přepadli lupiči. A když jsem mu pověděl, že jsem Čech, zalily se mu potměšilé oči slzami a vypravoval mi, jak český králeviř Karel rozsoudil jednou při otce jeho a jak dopomohl mu ku právu a jak prý je i dnes povděčen že může odplatiti v něčem dluh svůj alespoň jeho krajanu. Ozdravěv opustil jsem svého ošetřovatele a chtěl jsem do vlasti. V Milánsku upadl jsem však v ruce loupeživých rot. Dali mi meč, za měčem pancíř a když dobývali viskontskou Navarru, já slezl hradby městské nejprvnější. Za to mne po-

výšili za náčelníka jedné tlupy, jež poslána byla znepokojovat Janovany. Zde použiv loď francouzské opustil jsem vnucenou službu hodlaje do Čech Francouzskem. Ale neštěstí mne všude sledovalo krok za krokem. Loď napadena byla lupiči vyloupena a my zajatci prodáni na galeje do Neapolska. — — Celých dva a dvacet let ztrávil jsem v té nejtěžší a nejopovrženější práci. Celých dva a dvacet let, každý den a každou noc vzpomínal jsem na Pozdén, na děti a na ženu svou. Já se divil, že mi síly dostačují. Ze spoluzajatců mých umíral jeden za druhým a když umřeli, bez otčenáše vrhali je do moře. Byli jsme držáni hůře než nemá tvář. — Přišel rok tři a dvacátý. Johanna královna prohlásila se pro Klementa VII. a my vřaděni ve vojsko neapolské. Já zjeviv původ svůj vřáden jsem byl ke dvoru papežskému; a tak dostalo se mi svobody. Ale málem byl bych nalezl i v Neapoli záhubu. Jednou srotl se lid kolem paláce Klementova, Neapole podobala se táboru vzbouřenců, vojska královská spolčila se s lidem a Klement musel podtají uprchnouti z města. Zaměřil do Avignonu. Z Avignonu rozeslal posly s bullami po všech zemích křesťanských a po všech královstvích v Evropě a na mne připadla volba pro české království.“

„A tebe snad honila čeleď berounská?“

„Mne.“

„A jak jsi jim upláchl?“

„Pomocí Příbory. Bez něho byl bych jistě ve vlnách Berounčinych utůnul. Nechal jsem mu lístek pergamenový se svým jménem!“

„A on tě šel hledati. Ještě tentýž den spěchal za tebou. A vzal s sebou i dceru svou.“

„Aby překvapil otce nešťastného! — O znám jej a dobře se pamatuju na věrné srdce jeho. Byla to opravdu dcera má. Tomu šedivci pozděnskému ani jsem nechtěl věřiti. — A musím je oba hledati, stání nemám, pokoje nemám a dnes více ještě potřebuji útěchy, slyšíš ty druhu můj.“

„Snášej to s myslí zmužilou, ať tě potká cokoliv. Zmuž se a ukaž sílu nezlomenou, aby věděli co sněsti může hlava poutivá!“

„A kde jsi zvěděl co tě čeká v rodné zemi tvé? — Či snad sám jsi se musel na vlastní oči přesvědčiti?“

„Žáci někdy slovutného kazatele, Milíče světlé prý paměti, z nichž někteří dlí do dneška na dvoře protipapeže, pověděli mi, že jsem na světě sám a vypravovali ostrašné noci štedrovečerní na hradě mém!“

Za nedlouho zahýbal již pan Sulislav do

lesů a starý purkrabí dívaje se za odjíždějícím zahučel polohlasitě: „Dohasl mu snad již i poslední paprsek naděje. — Bylo by ti lépe bývalo, abys byl zahynul v bahně pod mostem pisanským!“ —

„Neznáš ho Křepelo?“ optal se potom zbrojnoše v podivínském šatě, jenž stál opřen o pilíř ve bráně a zaduman.

„Jakž bych ho mohl znáti pane purkrabí!“

„A dekrety předce umíš do slova a citáty ze summy lépe než mistr Vojtěch. — A téhle tváře že jsi zapomněl?“

„Umím i extravaganty, o Aristotelu se mi zdá každou noc, ale tohle nevím — věru nevím, pane purkrabí.“

„Sulislav Pozděnský, dekretále!“

„Pan Sulislav! — A my tři byli tehdy skorem stejně na hradě potměšilého podešty, ale od těch dob mi vypadl z paměti jeden těžký citát „doctoris seraphici“ — si effugere volueris . . . Onehdy se mne na to ptal magister scholasticus!“ — Tedy pan Sulislav? — Ubohý! Zdaž nejsme pane purkrabí šťastnější! — Šlakovitý citát; ne a ne! Ale kdyby mi tu hlavu mou roztali museli by ho tam najít vepsaný. Tak jsem ho umíval. V Bononii se mi divili všickni mistři artis philosophicae.“ — A nemám-li pravdu pane purkrabí, že jsme šťastnější?“

Doktor dekretál upádl opět v dumání o zapomenutém rčení z „breviloquia“ Bonaventury a pan purkrabí dále ho nevytrhoval. (Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra dne 16. t. m. v den sv. *Ludmily*, mučenice a patronky země České bude se slaviti výroční pouť v starobylém kostele u sv. Jiří na hradě, kdež hrob sv. *Ludmily* se nalezá, tímto pořádkem: Od 6. hodin z rána budou se střídati tiché mše sv., v 8 h. bude tam sloužiti mši sv. J. Em. nejdůst. p. kardinal, v 10 h. bude zpívaná mše sv.; odpoledne o 4 h. bude české kázání, pak litanie a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—19. září u sv. Bartoloměje (u Šedých sester) na Starém městě, od 20—23. u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově, od 24—27. u Maltežů.

— J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup bude od 5—12. října udíletí sv. *břimování* ve vikariatu křivoklátském, dne 12. října posvěti nový farní chrám ve *Vavřinci* a dne 23. října rozšířený farní chrám v *Jirčanech*.

— Alumnové k. arcib. semináře Pražského sejdou se dne 8. října. Do I. ročníku přijato dotud 17 chovanců. Kandidáti, kteří s dobrým prospěchem odhyli gymnasiální zkoušku maturitní a i jinak způsobilí jsou, přijímají se do konce t. měsíce.

— Zítra o 4. h. odp. bude na Vyšehradě slavným způsobem posvěcen nový kříž, který na místě dřívějšího již sešlého kříže postaven byl.

— V chrámu Páně na Volšanech bude se zítra slaviti výroční pouť Povýšení sv. kříže tímto pořádkem: V 7 h. ráno bude mše sv. s exhortou, v 9 h. zpívání mše sv. (matura), v 10 h. kázání, v 11 h. slavná mše sv., odpoledne ve 4 hod. české nešpory.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci srpnu 113 chudých v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, celkem letos již 1190 osob.

— Z Hradce Králové. Účastníků *exercicií* kněžských, které se od 20. do 24. srpna v bisk. semináři konaly, bylo 90. Úvodní a závěreční řeč měl J. M. nejdůst. p. biskup. Ostatní rozjímání a úvahy v jazyku českém měl P. Jedek, rektor koleje Redemptoristů Pražských.

Z Německa. Nesmírné množství věřících katolíků navštěvuje nové poutní místo v Marpinkách, o kterém se jako o Hostýně na Moravě říci může, že tam Matka Boží divy tvoří. O svátcích Mariánských jako o Nanebevzetí a Narození blah. Rodičky Boží bylo v Marpinkách 20.000 poutníků, z nichžto 10.000 přistoupilo k stolu Páně. Kněžna z Thurn-Taxisů (sestra J. Velič. císařovny rakouské) připutovala se syny svými a celým dvorem, vznešené osoby z mnohých krajín Francie, Anglie ano i Ameriky spatřiti lze mezi zbožnými navštěvovateli. K poutnímu místu v Lourdech putovalo a putuje sice mnoho lidu, ale též mnoho bezbožných a nevěrců, kteří přicházejí ze zvědavosti a činí jen pohoršení, kdežto v Marpinkách zřítí lze všeobecnou zbožnost. I v hostincích, ačkoliv nedostačují takému množství, neudála se ještě nižádná výtržnost. Marpinky, dědina to ve vědomství lotrinském — leží uprostřed rozsáhlých ovocných zahrad a čítají asi 1600 obyvatelů. Jednoduchý kostel, okolo kterého se rozprostírá hřbitov, stojí uprostřed vesnice a dělí ji na hořejší a dolejší část. Na hřbitově není pomníků, nalezájí se tam jen dřevěné kříže, černě natřené s bílým nápisem, vesměs stejné. Lidé jsou poctiví, skromní a pracovití, nenalezá se mezi nimi ni jediný žebrák, poctivost jest v místě tom tak velká, že zámků a klíčů není třeba.

V Marpinkách panuje také mravopoctnost, že se mezi 1600 obyvateli nenalezá ni jediné nemanželské dítě, neví slýcháno, že by ve vesnici té kdy byl býval chorý na duchu. Život rodinný je patriarchální, soudů neznají, představený s místním duchovním vyřizují jejich sporné záležitosti. Úcta k rodičům a k starým lidem vesměs příkladná. Lidé ti nejsou ještě pokažení novověkou vzdělaností a průmyslem, který mívá v zápětí nemravnost a chudobu. Dříve byli Marpinky místem neznámým, sv. nebes Královnou stávají se nyní světoznámými. I kníže Bismarck. všemohoucí kancléř německé říše, nařídil vládnímu předsedovi Trevirskému Wolfovi, by „Marpinský podvod“ odhalil. Ačkoliv se vládní předseda namáhal seč síly byly, nemohl se knížeti zavděčiti, poněvadž divy, které se v Marpinkách staly, tak zjištěny jsou, že kdoby je upíral musel by míti bělmo na očích. — Pan arcivévoda Rakouský Karel Ludvík, bratr J. Veličenství císaře p. i se svou manželkou Marií Terezií právě Marpinky opustil, kde příkladnou zbožností, kterou ostatně vždy jasný dům Habsburský slýnul věřícím předcházet. Všeobecnou nevoli mezi poutníky vzbudilo chování se pruských četníků k p. arcivévodovi, který se musil vykázati listinami průvodními jako každý jiný pocestný v říši bázně Boží a dobrých mravů.

Z Španělska. Liberální vláda rozeslala biskupům španělským oběžník, který končí následujícími hrdými a ošemetnými větami:

„Vláda vyzývá kněžstvo, aby pokračovalo v dobrém díle, které loni započalo. Vyzývá je, protože je přešvědčena, že ctihodný stav kněžský bude míti s důstatek lásky k vlasti, aby vykonal co započal. Zvláštní pozornost věnovala otcovskou péčí přihlížela k tomu, aby se zjistilo, mnoho-li v jednotlivých provinciích duchovní správci mají zapotřebí, aby přiměřeně stavu svému a slušně živi býti mohli. Nařídila, aby úředníci správně duchovním správcům slušné ze státní pokladny vypláceli, by tito s nouzí a bídou zápasiti nemusili. Vláda ani nepochybuje, že se vaše bisk. M. jakož i veškeré podržené kněžstvo i letošního roku dobrovolně jedné čtvrtiny svých důchodů ve prospěch státní vzdá a tím opět lásku k vlasti a oddanost projeví.“ Okružník tento by mohl sloužiti za vzor ošemetnosti. Kdo o církevních poměrech ve španělském království vědomostí nemá, mýsl by, že vláda otcovsky se stará o kněžstvo, aby hlad netrpělo a stavu svému přiměřeně živo bylo a že jen okolnostmi nucena snažně prosí, aby se kněžstvo dobro-

volně čtvrtiny svých důchodů sřeklo. Kdo ale poměry ve Španělsku jen poněkud zná, ví, že veškeré církevní jmění bylo vládou násilím zabaveno; že biskupům a duchovním správcům ni nejmenšího nepozůstalo; veškeré církevní statky pohltila bezedná státní kasa. Aby bezpráví tak křiklavé nebylo, stanoveno aby se jakási náhrada ročně jednotlivým duchovním správcům za zabavené jmění vyplácela. Ačkoliv tato náhrada pranepatrná jest a ani desátý díl zabavených církevních statků neobsahuje, vpravilo by se zajisté vlastenecké kněžstvo španělské i do těchto neblahých poměrů, kdyby vláda pokrytecky nejednala. Mnohem hůře jedná s kněžími nežli se státními úředníky, kterým ničeho ze služného nestrhne; duchovním však každoročně i to skrovné výživné víc a více umenšuje, ačkoliv z církevního jmění a ne ze státního jim to uděluje. Nikdy se neplatí kněžstvu správně ze státní pokladny, vláda zůstává jednotlivcům i více let dlužna a daleka jest toho, aby spravedlivou zadrženou mzdu zapravila. Kněží ovšem hlady neumírají, poněvadž lid španělský vzdor rejdům liberální vlády ryze katolický jest a dobrovolně, ačkoliv sám ustavičnými rozbroji schudnul, svému duchovnímu chleba poskytuje. Však diviti se jest, kterak vláda tak ošemetně lhátí a lidu namluviti chce, jak o náboženství pečuje. Ví ovšem, že žádná vláda v Španělsku obstát nemůže bez katolického náboženství a proto se staví na oko jako církvi přátelská, kdežto pan Canovas a jeho soudruhové jsou největšími odpůrci církve katolické.

Z Jerusalema. Truchlivé poměry, ve kterých se nalezali křesťané ve sv. zemi na počátku války rusko-turecké, se poněkud zlepšily. Vzájemná řevnivost mezi arabským a tureckým obyvatelstvem jest příčinou, že se v Palestině neopakují hrůzy bulharské. Arabové se mní býti lepšími a vzdělanějšími Turků, jimž své náboženství na počátku vnutili a ku panství v Evropě v 15. věku pomohli. Nepřeji nyní valně štěstí válečnému Turků proto, poněvadž i jim trpěti bylo daněmi a vydríráním nespravedlivých tureckých pašů. Zprávy o tureckých vítězstvích nevzbuzují žádného nadšení ve sv. zemi mezi Araby, neb bývají přehnané a Arabové dobře vědí, že kdyby se štěstí válečné klonilo ku straně turecké, tím spupněji by si pašové počínali. Arabští rolníci, kteří fellahové slují nenávidí Turků, poněvadž sultan přislíbil, že se daně nebudou již pronajímati, nýbrž bezprostředně státními orgány vybíráti

a přece je před válkou pronajal. Arabové jsou zkušeností poučeni, že to znamená tolik jako daně dvakrát až třikrát platiti. I násilný odvod k vojsku se rolníkům nelíbí, byloť dosud každému kmenu arabskému stavěti jistý počet dobrovolníků do pole, kteréžto právo všeobecným branným zákonem jest zničeno. Mnoho Arabů uteklo do hor jmenovitě na jihu sv. země, aby branné povinnosti zadost učiniti nemuseli, živí se tam lupem a vládě mnohé nesnáze připravují. Pašovi v Tiberiadě zvěstovali s posměchem, když sultan ustavičně vítězí, že jich není potřebí na bojišti, aby si Turci bojovali proti Frankům a Moskalům sami.“ — Druhá příčina, která hrozí nebezpečností od křesťanů odvrátila jest, že Německo vyslalo své válečné lodě do Jaffy. Mnozí němečtí námořníci, mezi nimi někteří z Vestfal připutovali do Jerusalema. Příchod jejich naplnil křesťany radostí, Mohamedány ale bázni, neb se domnívají, že námořníci chtějí obsaditi celou sv. zemi. — Dne 18. srpna byly slouženy slavné služby Boží v chrámě Božího hrobu za blaho J. Veličenstva císaře rakouského, veškerí konsulové a zde meškající poddaní rakouští se jich zúčastnili. Památka Jeho Veličenstva a celého jasného domu panovnického jest i mezi tuzemci požeňána jmenovitě po poslední pouti Jeho Velič., při které chudina jerusalemská mnoho značných darů dostala. Téměř veškerá bohoslužebná roucha, jichž se při službách Božích užívá, jsou darována od Jejího Veličenstva a od v Pánu zesnulého arcivévody a nešťastného císaře Maximiliana. — Spravedlivou nevoli vzbuzuje i mezi katolíky i mezi pravoslavnými ziskuchtivě a kramářské jednání rakouské paroplavební společnosti Lloyd, která ustavičně platné služby Turkům prokazuje, poutníků rakouských si nevšímá a o ně se takřka ani nestará, ačkoliv jen k vůli poutníkům rozličnými právy a výsadami nadána jest. Tak musili letos v Port-Saidu rakouští poutníci při svém návratu z Palestiny celé tři dni čekati za tou příčinou, aby paroplavební společnost též 100 z Mekky se navracujících Turků na palubu přijmouti a do Cařihradu dopravit mohla. Rakouští katolíci putující z Jerusalema a Turci putující z Mekky na židovské lodi — jaké to protivy! Bylo by na čase a všichni křesťané na Východě si toho přejí, aby tomuto kramáření přítrž učiněna byla a privileje paroplavební společnosti udělené byly odvolány, když společnost podmínkám, které s oněmi výsadami spojeny jsou, dostáti nechce.

Literární oznamovatel.

Správa „Zlaté Knihy“ čili Dědictví sv. Ludmily oznamuje: 1. Knihy za rok 1877 č. XV. již od 1. září se rozesílají; pp. opatrovníci snažně se žádají, aby o knihy se přihlásili. Posud mohla správa Zl. Kn. podíly za více let nevyzdvižené bez závadu členům vydávati; avšak zásoby starších čísel poráde se stenují tím, že knížky v ceně snižené se prodávají a zvláště, že v poslední době mnohé sl. c. kr. okresní školní rady značný počet knížek pro školní knihovny odkoupily. 2. Aby správě Zl. Knihy poskytnuta byla možnost k stálému zdokonalování knížek vydávaných přihlížeti, třeba jest hojného účastenství a přihlašování nových údů; proto obrací se správa Zl. Knihy ke všem příznivcům mládeže, aby v místech, kde posud žádného opatrovníka není, sběrateli Zl. Kn. se stáli sobě neobtěžovali. 3. Pro členy, kteří opatrovníka na blízku nemají nebo sobě přejou přímo od správy knihy odebírat, zřízeno jest opatrovnictví při Zl. Knize samé, kteréžto svým členům knihy dle ujednání i bez přihlášky rozesílá. 4. Poplatek za frankování a balení při zásilkách pod kříž. obálkou obnáší za 1—2 knížky 6 kr., za 3—4 knížky 11 kr., za 5 až 8 nebo 9 knížek 16 kr. 5. Knihy Zl. Knihou vydané dostati lze v knihkupectvích po 50 kr.; u správy samé prodávají se knížky v cenách snižených, načež zvláště sl. c. k. okres. školní rady upozorňujeme. V Písku, dne 4. září 1877. Správa Zl. Knihy.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Kodým*, farář v Praskolesch, dne 10. září (nar. v Slapech 21. září 1806, vysv. 25. července 1833.)

Jmenování jsou:

- p. Frant. *Razák*, arcib. notář, farář u sv. Vojtěcha v Praze, jmenován jest arcib. dozorcem nár. škol na Starém městě, v Karlíně a na Volšanech;
 P. Josef *Slanský*, ř. Maltez., farář u P. Marie Vítězné, jmenován arcib. dozorcem něm. škol na Malé straně, a
 p. Vinc. *Švehla*, farář na Smíchově, jmenován arcib. dozorcem českých i něm. škol na Smíchově.

Ustanovení jsou:

- p. Jan *Boček*, kapl. v Nové vsi u Kolína, za faráře v Kozmích;
 p. Vojt. *Hauptmann*, farář v Tocově, za far. v Doupově;
 p. Josef *Zima*, kapl. v Bakově (diece. Litoměř.), za faráře v Štáhlavech;
 p. Josef *Zuleger*, far. na odpoč., za faráře v Maiersgrünu;

- p. Frant. *Passauer*, farář z Neulosimthalu do Star. Sedla;
 P. Ant. *Schneider*, ř. křižov., kapl. v Tachově, za administr. v Neulosimthalu;
 p. Karel *Gross* zůstal kapl. ve Svatoboru;
 p. Martin *Kocmich*, kapl. z Ledce do Manetína;
 p. Frant. *Maurer*, proz. koop. v Zdislavicích, za kapl. do Smolnice;
 p. Václ. *Kunz*, kapl. v předměstí Chebském, za kapl. v Chebu;
 p. Mikuláš *Müller*, kapl. v Trebendorfu, za kapl. v předměstí Chebském;
 p. Josef *Pospišil*, kaplan z Družce do Nov. Kolína;
 p. Karel *Lochschmidt*, kapl. z Nebanic do Haslavy;
 P. Vilém *Danz*, ř. křižov., za kaplana v Tachově;
 P. Ludvík *Šnbrt*, ř. křižov., za proz. kaplana v Karlových Varech;
 p. Jan *Ježek*, katech. v Karlíně, za katech. na české chlapecké škole na Smíchově;
 p. Ant. *Janík*, admin. v Haslavě, za proz. katech. na č. obč. škole v Karlíně;
 p. Jos. *Houžvička*, koop. v Niklasbergu, za proz. katech. na č. škole v Žižkově;
 p. Alois *Kašpárek*, neom., za koop. v Niklasbergu;
 p. Eduard *Raus*, neom., za kapl. v Ledci.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- J. M. nejdůstojnější Pán, Pán

Augustin Pavel Vahala,

biskup Litoměřický, assistent pap. trůnu a domácí prelát J. Svatosti, rytíř cis. rak. řádu Františka Josefa, komander král. sas. řádu Albertova II. třídy, čestný kanovník koleg. chrámu sv. Mauricia v Kroměříži, atd., atd. v Litoměřicích d. 10. srpna, (nar. v Palčově na Moravě 23. ledna 1802, vysv. 22. září 1827, na bisk. posvěcen 8. dubna 1866, nastolen v Litoměřicích 15. dubna 1866.) Pohřební průvod vedl ve čtvrtek d. 13. září v 9 h. ráno J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup, jenž den před tím do Litoměřic zavítal s J. M. nejdůst. p. světícím biskupem, vd. p. general. vikářem, kan. Frindem a 1. svým ceremonářem F. Kalousem. Pohřbu účastnili se též nejd. p. biskup Kralohradecký dr. Hais, vd. p. probošt Vyšehradský IV. Štule, kapitola Litoměřická a přes 150 kněží světských i řeholních, z bízka i daleka. Na hřbitově vložena rakev do hrobky biskupské R. i. p.

 K tomuto číslu přiložilo kněhkupectví B. Stýbla pozvání ku předplacení na chvalně známý illustrovaný časopis německý „*Alte und neue Welt*.“

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupečů:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Obrazy allegorické neb jinotajné.

Podává Jos. Bol. Podstránský.

Přístup. Když nějaká myšlénka nebo pojem nadsmyslný, n. p. některá ctnost, nepravost . . . se zosobuje (člověku se připodobuje) neb obrazem ze světa smyslného se představuje, sluje takové představení jinotaj, že obraz jiný smysl tají — čili allegorie.

Takových obrazův allegorických zůstali nám pohanští Rekové a Římané mnoho ve svém bájesloví a výtečná díla jejich, zvláště plastická — sochy ze dřeva, z kamene i z kovu — byla po všechny věky a jsou dosavad za vzory umělcům všech vzdělaných národů. Samozřejmě křesťanstvo přijalo, což bylo důstojno a vhodné ku zvelebení své bohoslužby, tak že pohanské obrazy allegorické buď v původních neb alespoň v obdobných formách zdobí mnohá veřejná i soukromá místa — paláce světské, ano i chrámy křesťanské. Podobná díla starší i novější — naskytují se také v naší vlasti a sice nejen v městech — n. p. v Praze na soše Karla IV. u mostecké věže, kolem sochy císaře Františka I. na nábreží a j., ale také po dědinách, jako n. p.: kamenné sochy před klášterem milosrd. bratří v Kuksu blíž Jaroměře, jež sedm ctností a nepravostí představují, od hraběte Šporka tam druhdy postavené. — Také v knihách, zvl. v kalendářích, na hudebních a jiných listinách nacházejí se často kresby allegorické, ježto mnohému jsou beze všeho významu. Náš lid pohříchu na taková umělecká díla zcela netečně pohlíží, ješto jich dle krasocitu neumí posoudit, ba často ani předmětu nerozumí a mnohdy pohanské bohy za svaté neb za anděly pokládá. — Mnohé umělé, památné dílo se buď pohodí neb do-

cela zmaří, že se mu nerozumí. — Ano mnohý náš umělec, který jinak dosti spůsobně a dovedně štětcem neb dlátem zachází, nebyl-li na vyšších školách neb ústavech německých, neví si s allegorickými obrazy často porady. —

Proto nebude zajisté zbytečno, podati v „Blahověstu“ krátké vysvětlení nejobyčejnějších obrazů allegorických k poučení vůbec a zvláště takovým umělcům našim, jimžto buď ve školách nebo z cizích spisů těm a podobným věcem se naučiti nebylo přáno. — K lepšímu přehledu roztrídíme si obrazy allegorické, na něž chceme v duchu bedlivě patřiti, v několik skupen.

I. Obrazy času.

1. *Věčnost* představuje se jako bohyně, mající na hlavě korunu z hvězd, v ruce pak hada, v kruh se vinoucího, což pochází nejspíše od Egyptanů, kteří v podobě hada duchu všehomíra se klanívali. — Také pouhý kruh co čára nekonečná jest obraz věčnosti.

2. *Čas* má podobu jako muž vousatý — poh. bůh Saturnus,* buď okřídlený (znamení času rychle ubíhajícího) aneb okovy sepatý (zn. času zvolna se plížícího), an drží v ruce kosu nebo sutky (sypací hodiny).

3. *Léto* neb *rok* představuje se jako bohyně s hlavou kvítím ověncenou, nesoucí v pravé ruce zlaté klasy a srp, v levé pak roh hojnosti; u nohou stojí pánev s řeravým uhlím.

4. *Čtyři roční časy* vyobrazují se jako 4 ověncené panny. Jaro má věnec z květín, léto z klasů, podzim (jeseň) z ovoce a

*) Saturnus, poh. bůh, dle pověsti pohlтал vlastní dítky (obrazně dni, měsíce, roky).

hroznů, zima konečně z jedlového klestu neb z větvi bezlistných. Zima bývá v kožich zahalena, jaro a podzim jsou lehce oděny, léto polo obnažené. K tomu mívá vesna v ruce košík s květinami, léto srpek, jeseň hrozeň a žabku (nuž zahradnický). zima pánev s uhlím řeřavým. Také se roční časy představují jako bohyně, mající kromě výš uvedených znaků okolo těla široké pásy, v nichž jsou vyšity znamení zodiaku (kruhu zvířecího na nebi) a sice: bohyně vesny má býka, léto lva, jeseň štíra, zima vodaře, — Také bohyně Flora, Ceres, a bohové Bachus a Vulkan sloužívají za obrazy čtyř ročních časů. Jiní konečně umělci volili k ročním časům obrazy z dějin biblických; Adam a Eva v ráji vypodobňují vesnu; Ruth sbírající klasy — leto; Josua a Kaleb, nesoucí hrozeň ze zaslíbené země — podzim; archa Noemova plovoucí na vodách představuje zimu, čas deště na východě zvl. v Egyptě.

5. *Měsíce* vypodobňují se jako bůžkové, konající práce rolnické, jak v každém měsíci připadají. Jim připojeny jsou, buď nad hlavami nebo po stranách, v rukou, na štítech nebo na pásech znamení zodiaku a sice: *a* březen, v kterém vlastně jaro počíná, má skopce, *b* duben býka, *c* květen blížence, *d* červen raka, *e* červenec lva, *f* srpen pannu, *g* září váhu, *h* říjen ještěra, *i* listopad střelce, *k* prosinec kozorožce, *l* leden vodaře, *m* únor konečně ryby.

Poznámka: *a* jelikož v tom čase ovce se bahní; *b* že se krávy obyčejně telí; *c* buď dva pastýři neb blížence v podobě koz, že v tom měsíci kozy mívají kůzlata; *d* že zdánlivě slunce se vrací, neb k poledni se kloní; *e* lev nejmožnější ze zvířat; *f* panna se zlatými klasy, že v srpnu žně se odčívají; *g* váhy značí rovnodennost; *h* že mnoho nemocí v říjnu lid soužívá; *i* střelec hlásá nejvhodnější čas k lovu neb k honbám; *k* že slunce v tom měsíci zase postupovati se zdá; *l* v tu dobu bývají ve východních krajinách hojné deště; *m* že v únoru ryby se trou.

Druhdy kladou se znamení zodiaku sama o sobě. Čtyři lidské postavy, t. blíženci, panna, střelec a vodař zanášejí se pracemi k těm měsícům přiměřenými. S ostatními osmi znameními baví se dívky neb bohové. Ke každému obrazu připojeny jsou také plody téhož měsíce aneb nástroje hospodářské podle rozličného zaměstnání, tak že snadno lze každý měsíc rozeznati.

6. *Dnové týdenní* vyznačují se sedmi bohy, jichžto jména nesou tělesa nebeská: slunce, měsíc a patero planet. Neděle u

Římanů den Apolla, bohu slunce, (1. sol), pondělí Diany bohyně měsíce (luna), úterý smrtonoše, — Mars; středa Dobropána — Mercur, čtvrtek Joviše — Jupiter; pátek bohyně krásopaní — Venus, sobota hladoleta — Saturnus.*) Někdy se dnové týdenní obrazy sedmi duchy (geniemi), držícími znaky sedmera zmíněných bohů. Neděle drží obraz slunce, pondělí měsíc rohatý, úterý oštěp neb meč a štít, středa hůl neb tyč boha Merкура, čtvrtek střelu neb klín hromový s blesky, pátek dvě střely s myrtovým věncem a sobota srp neb kosičku.

7. *Den* představuje se pod obrazem boba slunce — Apolla, se září kolem hlavy a na plecích toul se střelami, jež znamenají paprsky sluneční. Apollo jede na voze, k němuž čtyři koně jasné, stkvělé barvy, zapřažené jen letí.

8. *Noc* obrazí se jak bohyně v temném rouše, jsouc zastřena závojem, hvězdami posetým, v ruce pak drží makovice. Časem dává se jí také pochodeň, kterou kloníc k zemi zhasíná. — Jede-li, táhnou vůz vrané koně neb sovy; napřed letí genius, z rohu sypaje sny. — Staří vkládali bohyni na jednu ruku dítě jasné — spánek a na druhou temné — smrt, jako rozeňátka noci.

9. *Ráno* neb *jitra* vyobrazuje se co bohyně Aurora — ranní záře v jasném rouše s hvězdou na hlavě a s pochodní v ruce. — Někdy jí předchází duch — genius Lucifer (světloňoš) beze všech znaků, an růže neb jiné kvítí rozhazuje.

10. *Poledne* líčí se jako den vůbec obrazem Apolla v postavě chlapce, an střelu kolmo pouští neb z luku vyráží.

11. *Večer* představuje se jako okřídlený genius, Hesperus jménem, maje na hlavě hvězdu a pochodeň k zemi kloně. Sedívá na šedém koni. — Jede-li na bělouši, je to Lucifer, genius jitra.

12. *Půlnoc* značí se Dianou, co bohyně luny (měsíce), sedící ve dvouspřežném voze s rohatým na hlavě měsícem. — Časem se také znamená geniem snů (Morfeus), jenž má na hlavě makový věnec a roh snů v ruce drží.

13. *Hodiny denní* vyobrazuje dvanácte panen, křepčících okolo vozu boha Apollina; *hodiny* pak *noční* dvanácte panen, any při svitu měsíce kolem vozu bohyně — Děvany své rejdy provádějí.

14. *Spánek* (bůh Hypnos) vypodobňuje

*) *Latinské* zovou se dnové týdenní: 1 Dies solis, 2 Lunae, 3 Martis, 4 Mercurii, 5 Jovis, 6 Veneris, 7 Saturni (kř. dies Sabathi).

se jako spící mládenec neb chlapec, ověnčený makovím; jenž drže v ruce makovice, buď opírá se o hlavu, nebo spí na lví kůži, na znamení, že spánek všecko přemáhá. — Mívá u sebe ještěrku, ježto dle pověsti spícího člověka střeží a budí, když zmyje se blíží.

15. *Sen* — Morfeus jako jeho bratr bůžek spánku, jest okřídlen a ověnčen makovinou, drží roh hojnosti, z něhož sypekorny, královské vínky (diademy), věnce vařínové, peníze a rozličné klenoty, však i nemilé a děsné předměty.

II. Obrazy allegorické z přírody a ze života vůbec.

1. *Příroda* jakožto živitelkyně všech věcí vypodobňuje se jako bohyně Isis, majíc více náder, ověněna břestovcem (lotus).

2. *Troji říši přírody* představuje bohyně, āna v rukou drží rohy hojnosti; z jednoho sypek drahokamy (říše nerostů), z druhého kvítí a ovoce (ř. rostlinstva), u nohou pak spočívá lev a plískavice (delfin), což znamená říši zvířat.

3. *Čtyři živlové* (1. elementa) a. *Země* se svými plody obrazí se jako bohyně (Rhea [Terra], Kybele nebo Vesta), jež stojíc podle lva, má na hlavě korunu hradební, v ruce pak roh hojnosti s kvítím, s obilnými klasy a s ovocem a drží v ruce bubínek (jímžto kulovitost země se obrazí), neb kolo bez pramenů. —

b. *Voda*. Bohyně (Najada) stojíc koncem nohy ve vodě, má na hlavě věnec z rákosí a věderec na bedrách neb na rameně, z něhož voda se řine; v jedné ruce drží veslo, v druhé síť, naplněnou rybami.

c. *Vzduch* neb povětří. Bohyně (Jovina neb Junona) s vlajícím šatem a rozervanými vlasy.

d. *Oheň*. Bohyně (Vesta neb Čištěna) se zastřeným týlem, v levé ruce drží žezlo, v pravé pak světlošku čili lampu, nebo nádobu s ohněm.

Také se živlové vyznačují zvířaty, a sice lev znamená zemi, orel vzduch, delfin vodu a báječný samolet (fenix) oheň. Místo samoleta bývá někdy ohnižil (salamandr).

4. *Díly země nebo světa* vypodobňují se postavami ženskými.

a. *Evropa* má vedle sebe poprsí bohyně Minervy s přílbou na hlavě. Kolem ní jsou rozestavena rozličná díla umělecká v Evropě buď vynalezená neb zdokonalená, jako dělo neb jiný nástroj střelný, optické, matematické a průmyslné stroje. — Kůň k potahu a k jizdě, jako obraz udatnosti, bohu války,

Smrtonoši zasvěcený, pak štít neb puklér s obrazem král. dcery Evropy, od níž Evropa má své jméno, činí tento díl světa ještě značnější.

b. *Asie* má na hlavě turban a nad ním rohatý měsíc, znak otomanské neb turecké říše, v ruce nese luk a toul na plécích. Podle stává velbloud, soumar na písčinách Saharských.

c. *Afrika*, ženština černá, obnažená — mouřenínka — po boku má buď slona, buď egyptského ostrovida (krokodila) aneb lva.

d. *Amerika* má okrasu z peří, vedle pak rostliny té zemi náležející, mezi nimiž je ananas nejznamenitější; Ze zvíře buď ptáka kolibříka neb kondora. Časem sedíc na lodí, vesluje, což znamená zemi, ležící za mořem.

e. *Australie*. K postavě panenské stavi se strom chlebový, vačice obrovská (Känguru) a ptákotuleň neb jiné plodiny z těch končin země.

5. *Duše* vytváří se co bohyně Psyché v podobě motýla.

6. *Smyslové* vyobrazují se jako geniové, bavící se příslušnými čidly. Časem přidávají se jim obrazy živočichů, smyslem dotčeným znamenitých a sice: rys neb ostrovid, jenž bystrým zrakem, zajíc čilým sluchem, včela dojemnou chutí, pavouk nebo netopýr útlým hmatem se vyznamenává.

7. *Létory* čili temperamenty jsou velmi vyznamně.

a. *Létoru cholerickou*, teplotekrevnou představuje muž hněvem planoucí, an klade ruku na jilec nebo vytaseným mečem hrozí. Po boku má rozdurděného vlaského kohouta.

b. *Létora sankvinická*, lehkotekrevná. Jinoch veselý, lehkomyšlný, jenž nedbale přistrojen, kvítím ověnčen, v ruce drží, zdvihá pohár. Podle leží rozličné zábavné stroje, jako: bubínek, kukle, kostky, karty a j. v. opodál sedí motýl na růžovém keři.

c. *Létora flegmatická*, lenotekrevná, váhavá. Člověk s naduřelou, ospalou tváří, s velikým břichem, maje na hlavě čapku, celý rozedraný spočívá na lehátku. Podle sedí lenivá želva.

d. *Létora melancholická*, těžkomyslná zádumčivá. Muž sestárlý s zkormoucenou tváří má hlavu v dlaň podepřenou, podle sebe dýku, provaz a pokladnici uzavřenou na kolik zámků, nad ním se vznášejí netopýři.

8. *Stupně lidského věku* značí se obrazy mravů buď nynějších neb starožitných.

a. Uměna neb Musa usmívajíc se na dítě v kolébce ležící neb v čelo je líbajíc, znamená věk dětský.

b. Jinoch, odpíraje v nadám Venuše, podává ruku Minervě, bohyni věd a umění — *věk mládenecký*.

c. Muž, obětuje u sochy Heraklea (mužné síly) neb Štěstěny (fortuny) neb bohyně cti a slávy, drže v jedné ruce meč vavřínem ověncovaný, v druhé pak knihu: *věk mužský*.

d. Stařec šedivý usmívá se, ruku podává jinochu (genius smrti) s pochodní obrácenou, hasnoucí, u hrobu stojícímu — *věk kmetský*. Také se 4 stupně lidského věku porovnávají s 4 ročními časy: jaro s dětstvím, léto s jinoštvím, ješeň s mužstvím a zima s kmetstvím.

9. *Věkové lidského pokolení* jsou též čtyři:

a) *Věk zlatý*. Bůh Saturnus, za něhož měl panovati zlatý věk, vznáše se v oblacích patří se zalíbením na lidi nahé, nevinné, jenž v rozkošné krajině se procházejíce, trhají se stromu ovoce, z kvítí víjí věnce, mezi stády se bezpečně procházejí a baví, z plodin zemských bohům dary obětují buď na oltáři z drnu neb na velikém kameně; jedni zpívají a na píšťaly hrají, jiní při tom poskakují; dítky laškují se šelmami a rozličná zvířata pospolu dovádějí. Kmet usmívavě patře, na své potomky, zemírá.

b) *Věk stříbrný*. Perun neb Joviš přicházeje v oblacích, strom blesky svými tříští, odkud lidé poznávají oheň a dřívím udržují. Dobývá, taví se ruda, kuje se železo, půda da se oře. Ku počtě bohů lidé zabíjí zvířata jedí maso, a šatí se kožemi. Zvěř se vespolek pronásleduje a požírá. Pole se dělí a zakládají se sídla.

c) *Věk měděný*. Mars neb smrtonoš přijíždí na voze s nebe; staví se města, hrady a lodě, vlna s ovci se stíhá i přede; tkají se sukna, z nichž dělá se oděv; zlato váží se za zboží. Neduživci mrzáci se po zemi plíží a nemocní vzdychají na ložích. Páni trýzní otroky a břemeny obtěžují. Rozliční národové mlaty, praky, oštěpy, luky a střelami ozbrojeni, táhnou proti sobě do boje.

d) *Věk železný*. Vzteklice neb furie hadovlasá letíc po obzoru, potrášá pochodní, žoldněří obrnění vlekou za sebou ženy a bezbranné zabíjí muže i starce; zajatci a útlé dítky se bohům obětují. Zloději páčice dvěře vkrádají se do stavení. Soudce sedě na křesle, přijímá vak s penězy, tajně mu podstrčený, kyná druhou bičici, jenž placící vdovu s dvěma dítkama ze dveří vystrkuje. Bohyně Astrea (Nebeštěna) smutně k nebi se vrací.

10. *Hojnost neb úrodnost*. Bohyně s buj-

nými nádry drží roh naplněný rozličnými plody, jež na zemi sype.

11. *Štěstí*. Štěstěna, bohyně okřídlená vstoupá nohou na kouli zemskou, držíc v rukou roh hojnosti.

12. *Bohatství* představuje se pod obrazem poh. boha Plutona, který jest slepý a kulhavý, když do domu vchází a okřídlený, když odchází.

13. *Chudoba*. Postava (Penia) vychradlá, hubená však nikoli neslícňá, v rouše vetším, ne však roztrhaném — stojíc o holi, má nataženou ruku.

14. *Mladost*. Bohyně Hebe nalévá nektar, nápoj, jenž bohům mladost zachovává; věnčí se růžemi a jiným jarým kvítím.

15. *Krása*. Venuše neb krasopaní drží zlaté jablko v ruce.

16. *Lahoda, půvabnost* pod obrazem Milostenky (Gracie), která bohyni Venuši provází, ježto krása musí mít půvabnost.

17. *Radost neb veselost* vypořádňuje se jako bohyně (Eufrosina) s usmívavou tváří; na hlavě má věnec růžový.

18. *Žert, Jokus* s dlouhýma ušima, má hůlku s hlavicí a čapku s rolničkami.

19. *Vtip*, jinoch s bystrýma očima, nese v ruce hůl, jako žert, v druhé pak střelu; nebo vtip často satyrou ranívá.

20. *Chytrost, zchytralost* drží obdlouhlé zrcadlo z kovu, jehož rukojeť had, (znak lsti a klamu) otáčí. V zrcadle vidí bohyně, co za zády se děje.

21. *Zkušenost* obraží se jako stará matrona, držíc v jedné ruce prubírskou jehlu, v druhé pak zlatnický kámen.

22. *Moudrost*, bohyně Minerva s hlavou hadivlasou Medusy buď na štítě, neb na krunýři. Vedle ní stojí sůva — obraz bdění a bystrého zraku. Na přilbě sedívá sfinx.

23. *Spravedlnost*. Bohyně Themis drží meč války, oči má zavázané, že nezná přijímání osob.

24. *Spravedlnost kárající*. Bohyně Nemesis s korunou na hlavě, drží v jedné ruce sekeru a bič, druhou pak klade na veliké kolo — na význam rychlosti — aneb se okřídlenou nohou menšího kola dotýká.

25. *Válka neb vojna*. Bohyně Bellona přilbou krunýřem a mečem ozbrojena, s hořící pochodní v ruce. Také Bůh smrtonoš, Mars, po své zbroji znatný, jedá na voze, který řídí Bellona, vyznačuje válku.

26. *Mír neb pokoj*. Bohyně Irena, nesouc ratolest olivovou, šlape na zbroj neb zbraně nakupené pochodní zapaluje; druhdy chrám Janův zavírá. Také přilba, na níž pavouk

rozpředel pavučinu, bývá znakem dlouhého pokoje.

27. *Vítězství.* Osoba okřídlená drží v rukou palmu a věnec vavřínový; podle leží zbraně a vítězná znamení. Časem drží v rukou týč, na níž rozličné kořisti jsou zavěšeny. Druhdý jede na voze, ježž táhnou okřídlené koně.

28. *Čest, sláva,* drží v rukou věnce vavřínové; nebo má v jedné ruce meč, vavřínovým listím ovinutý, v druhé pak knihu, věncem otočenou. Mívá na hlavě korunu z hvězd.

29. *Pověst,* bohyně Fama okřídlená k ústům nasazuje troubu.

30. *Svoboda neb volnost* drží hůl, na níž zavěšen klobouk neb čepice; u nohou leží okovy rozdělené.

31. *Poddanost, poroba, otroctví.* Žena s hlavou oholenou, sukni má vysoko podkasanou, vedle spočívá jho, které někdy drží v ruce neb na bedrách. Jindy ruce mívá spoutané.

32. *Smrt* vyobrazuje se jako genius s korunou na hlavě neb s věncem cypřišovým, an z luku střílí neb pochodeň kloně zhasíná. — Některí malují smrt jako kostlivce se sutkami a kosířem, co je nevkusné a duchu starožitností nepřiměřené. (Dokončení.)

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

XI.

Královský soud vynesl výrok svůj ve prospěch pana Bořivoje. Kmetové zemští nenašli na něm viny a hrdý rytíř stáhnuv s pravice rukavici hodil jí k nohoum pana Viléma.

„Na soudě se ti pane zadosti učinění nedostalo; podám ti je tedy sám. Přijímáš pane Viléme?“

Pan Ondřej z Dubé nejvyšší sudí zemský podíval se na zpupného rytíře ostře a vystoupiv v popředí obrátil se k panu Vilémovi s těmito slovy: „Přijmi pane Viléme rukavici a přeji ti všecko dobré k šťastnému výsledku. — A místo pane Bořivoji?“

„Ponechávám na vůli soupeři!“

Panstvo české bylo vyzývavým chováním se dvořenína královského uraženo a podrážděno v hloubi srdcí svých.

Panu Vilémovi již dvakráte dnes přišlo na mysl, zdali by nebylo radno povědět shromážděným bohatýrům do slova, jak pořídil na Točníku u krále. Ale pokaždé utkvělo oko jeho na obraze starého císaře, zavěšeném v průčelí soudní síně a rozpomenuv se na

Karla, kterak uděloval práva podle zasloužení, zamlčel vše.

„Nemohli jsme jinak pane Viléme; i kdybychom v duši své byli přesvědčeni o pravdě!“

Pan Ondřej z Dubé podíval se při těchto slovech významně na Zajíce, jakoby mu chtěl říci: a také jsem o pravdě obžaloby přesvědčen.

Panstvo rozjelo se s kyselostí nejen proti dvořenínům královským, ale i proti samému králi; milcové Václavovi však s potupným úšklebkem a pan Bořivoj k tomu ještě se vztekl nad tím lysým „zákoníkem,“ kterýž byl dobrým za nebožtíka císaře, ale za krále Václava by mohl družině jeho tou hrdou hlavou svou leckdy učiniti dosti mrzuté chvíle.

* * *

Bohunka seděla v nádherné jizbě s obličejem plaše upřeným ku dveřím.

Hnědý vlnitý vlas splýval jí po šíji jako hedbávové tkanivo.

Jen někdy zaletěly zkalené zraky její okénkem k oblakům, jež valily se nízko nad hradem.

Přicházelo to jaro letos nějak divně.

Vichory letěly před ním jako hlasatelé, nad ním černé mraky jako příkrovy a pod chmurami hejna vran. Ptáci zpěváčkové, kterýmž se již v zámoří zastesklo a kteříž pospíšili si do severních vlastí ku starým, hostinějším hnízdům, zalezli pod střechy, chvěli se zimou a v zobáčkách jim jarý zpěv umíral. Leckdy se jim vydraly z hrdélek zvuky jako ladění k písni umrlčí. A i ta ubožátkům selhávala, zvláště když tak vyletěla vlaštovička nad střechu, rozhledla se v šířý kraj a když se vrátila, družku našla stuhlou s křídélkoma rozepiatýma, jakoby uchystanýma k letu zpátečnímu v teplejší zámoří.

A duby v lesích hučely jako v posledních dnech listopadových, protože Bůh ví kde tká se jim teprve nový, svěží šat a kdo ví zdali jej po tom nezničí lupič mráz. —

A když v jaře života přizene se z nenadání bouře, s tou bouří zastaví se nad mladou hlavou chmury, s těch chmur zafíčí větry, jež setrou svěžest pelu na tvářích, jichž každé zafíčení podobá se sykotu hadímu, a v těch chmurách každé zablesknutí šípů, kterýž se ostnem zaráží do samých útroby, po takové květeně leto nepřichází a jestliže předce, bývá smutnější než listopadové večery. — —

V komnatě opět otevřely se dveře a do vnitřa vstoupil zase muž v šatě zašedivělém.

Dívka zachvěla se; ale vzpříbila se okamžitě a upřela ostře kalně modré zraky své v tvář návštěvníkovu.

„Jsi churava děvuško? — Očka se ti zalívají slzami a tváře ti vybledají!“

„To nad tebou ty králi nešťastný!“ zašeptala Bohunka podivným šepotem.

Mladý muž se pousmál.

„Tolikrát jsem se ti už zapřisáhl, že nejsem král!“

„Lžeš, jsi Václav, jsi Karlův syn, jsi dědic české koruny a na pražském hradě máš královnu. Rozumíš mi? Uchvátili mne tvoji pochopové a tatíčka mého snad ubili. I to jsi jim poručil? — O že jsem tě kdy viděla a že jsem na tě kdy myslela!“

„Ty že jsi na mne myslela?“

„Přiznávám se ti; já se za tebe modlila, aby tě Pán Bůh ochránil a z rukou zlých vytrhl.“

„A dnes ještě se modlíš?“

„Včera jsem ti ještě klnulá; ale dnes se již zase modlím za tebe. — Pryč! Nedo-
týkej se mne, na rukou tvých lpí krev, ta krev volá do nebe o pomstu, na tvé duši mnoho životů a všechny ty životy tebou zma-
řené dovolávají se před trůnem Boha odpla-
titele spravedlnosti! — A ruka Boží se zdvíhá, hrozí a ty se vysmíváš. Ruka Boží na-
přahuje se k trestání a ty se rouháš. Ruka Boží dopadá na hlavu tvou a ty
Králi Václave, za to se modlím, aby tě ne-
rozdrtila, aby ti odpustila, protože, když trestá Bůh krále, trestává s králem i zem a všecken lid. A tebe bude trestati, s tebou českou zem a český lid, že nebude příkladu Vzpamatuj se, vzpamatuj králi, ještě čas, jsi teprve na úsvitě vlády své! — Podívej se ven nad ten svůj hrad! Vidíš ty pro-
trhané, hrozné mraky?“

Král bezděky pohlédl k oblakům.

„Takové se jednou nad tebou zastaví, na hlavu tvou vyhrlí všecku zlobu svou a vydrží to lebka tvá? Slyšíš mne králi Václave? — Já tě proklínala, rod tvůj zaklela; ale béru dnes nazpět klnutí své a odpouštím ti. Proč? Protože budeš i bez mé kletby nešťastným!“

A král již neposlouchal, nýbrž prehal pryč z té komnaty, v níž si hodlal uchystati okamžiky nejrozkošnější. Ubíhal chodbami hradu, jakoby se byl minul s rozumem a čeleď vidouc jej s očima vytréštěnými, s tvářmi rozhořelou spěchati do nádvoří, zděsila se výrazu mladistvého obličeje, v němž zrcadlilo

se té chvíle snad všecko, co dosud skryto dřímalo v nitru jeho. (Pokrač.)

DO PISY.

Z Chraštic, 20 září 1877.

(Misie kněží Redemptoristů.)

Utěšených hodů duchovních dostalo se osadě Chraštické tím, že ji velební kněží Redemptoristé ze sv. Hory, a sice dp. P. Klem. Vlasák, rektor a veleb. pp. P. Jiršele a P. Dušek dne 8. září t. r. odpůldne navštívili, aby zde sv. misii konali. Činnost svou misionářskou započali tito veleb. otcové dne 9. t. m. v den Jména blah. Panny Marie vzýváním Ducha sv.. Pracovalo se každého dne od půl 6. hod. ráno až do 7. hod. večerní, po kterýžto čas byl náš chrám Páně přehojně navštíven nanejvýš v čas ranního a večerního kázání. Radost plesalo srdce každého vidoucího, kterak pilně a svědomitě tato kázání navštěvována byla. Zaujalo by mnoho místa, kdybych udati chtěl rozvrhy všech kázání a příprav jednotlivých stavův a který z pp. misionářů které měl: všickni mají o šťastné provedení a ukončení sv. misie zásluhu trvalou a došli uznání všestranného. — Podotknu pouze, že obsah kázání byl praktický a duchovním potřebám věku nynějšího úplně přiměřený; vykládány totiž samé pravdy katolické věro- i mravouky. Poučení pro jednotlivé stavy veliké pohnutí v posluchačstvu způsobilo. Co tu bylo do-
brých předsevzetí učiněno při kázáních jednotlivých, zvláště před sv. přijímáním a po něm: to jediné ví ten nebeský Pán, jenž zpytuje ledví i srdce člověka. — Zvláště hluboký dojem učinilo slavné odprošování nejsvětější Svátosti oltářní, když mezi kázáním všecken lid na kolenou hlasitě plakal; podobný dojem působilo i kázání Mariánské. Jak tklivé bylo svěcení misionářského kříže; kterýž pak na věčnou památku v levo od vchodu do chrámu Páně byl postaven; a co říci mám konečně o tom, když v úterý dne 18. t. m. odpoledne dp. P. rektor na kazatelnu vystoupil a pohnutlivou řečí svou pobožnost sv. misie skončil? — Ni jediného posluchače nebylo, jehož oči nebyly by zaroseny slzami!

A že to byly vesměs slzy upřímného pokání, dokazovaly zpovědnice obklopené kajicníky, jichž se po ten sv. čas, čas to hojně milosti, napočítlo 2400. — Ku konci kratičké zprávy své o sv. missii vřelé díky vzdáti musím veleb. pp. misionářům za ne-
unavenou a v pravdě apoštolskou horlivost

jejichž památka v srdcích osadníků našich potrvá navždy; nejnak i vroucně děkovati nám jest zdejšímu vůbec váženému farářu, důst. p. Janu Poustkovi, kterýž s nevšední ochotou a obětovností tyto duchovní hody osadě své připravil, začez mu tímto vysloveno buď vřelě „zaplat Pán Bůh!“ — O věz by blahodárné ovoce této sv. misie nevyhynulo nikdy, ale přineslo užitek stonásobný!

F. R.

KRONIKA.

Z Prahy. V pátek dne 28. t. m. bude se slaviti svátek sv. *Václava*, mučeníka a dědice Českého země, v metrop. chrámě u sv. Víta na hradě tímto pořádkem: Ve čtvrtek v svatvečer slavnosti, budou o 3. hod. odp. slavné nešpory. V pátek o slavnosti bude kázání německé o půl 9., české pak v 10 h., načež následovati bude oféra ve prospěch dostavění chrámu sv.-Vítského, po té bude slavná pontifikální mše sv. Odpoledne ve 3 h. budou konány slavné nešpory. V týž čas vyjde z chrámu Páně u Matky Boží před Týnem slavné procesí na hrad k hrobu sv. Václava v metrop. chrámě sv.-Vítském, kdež se v ten den udělují plnomocné odpustky a kdež J. Emin. nejdůst. p. kardinal s procesím konati bude pobožnost ku počtě téhož sv. patrona našeho. Po celý oktáv bude v tétěž kapli sv. Václava každodenně v 8 h. ráno mše sv. při zpěvu a s modlitbami v jazyku českém, odpoledne pak též po celý oktáv každodenně v 5 hod. litanie s požehnáním.

— Ve čtvrtek d. 4. října v den jmenovin J. Velící císaře pána bude J. Emin. nejdůst. p. kardinal v 9 hod. ráno u sv. Víta na hradě sloužiti pontifikální mši sv. V chrámu Páně Týnském bude slavná mše sv. téhož dne v 11 hodin.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 28—30. září a 1. října u sv. Jana Nepom. na Skalce, od 2—6. u sv. Mikuláše.

— J. Emin. nejdůst. pán kardinal jenž byl návštěvou v Doksech a na Hrádku u Hradce Králové, navrátí se dnes do Prahy.

— Jeho Emin. nejd. p. kardinal bude v měsíci říjnu v *střednictví Křivoklátském* udělovati sv. biřmování v tomto pořádku: Dne 6. října ve Velkém Újezdě v 9 hod. mše sv., kázání a biřmování; d. 7. v Slabčích v 8 h. mše sv., kázání a biřmování pro domácí, ve 12 h. mše sv., kázání a biřmování pro osady Rousinov a Skreje, d. 8. v Hudlicích v 9 h. mše sv., kázání a biřmování pro osady Hudlice a Velíz;

d. 9. na Křivoklátě v 8 h. mše sv., kázání a biřmování pro domácí, ve 12 h. taktéž pro Zbečno. Dne 10. na Křivoklátě v 9 h. mše sv., kázání a biřmování pro Městečko a Nezamyslice; d. 11. v Nižboru v 8 h. mše sv., kázání a biřmování; ve 12 h. totéž pro Bratronic. Noclehem bude J. Emin. 5. a 6. ve Velkém Újezdě, od 7. do 10. v zámku Leontinském, d. 11. navrátí se u večer do Prahy.

— (*Dar.*) Vys. důst. p. generalní vikář Küffer rytíř z Asmannsvillu a sestra jeho paní Moravcová dali pro velechrám Svatovítský na hradě Pražském zhotoviti u stříbrníka p. Kauče překrásnou *monstranci*. K mistrovskému tomu dílu, jež jest na 82 ctm. vysoké, zhotovil nákres malíř Wachsmann. Monstrance jest celá ze stříbra, silně pozlacená a vykládaná draho-kamy. Práce zlatnická stojí 1300 zl., draho-kamy se počítají na 500 zl.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva*.“ Svazek 6. obsahuje: Příspěvky k vysvětlení některých míst II. knihy Mojžíšovy (dle franc. podal prof. Desolda.) Císař Ferdinand I. (sepsal dr. Fr. Kryštůfek). Náboženství rozumářské a křesťanské (dle něm. dr. Kadeřávek). Následuje kronika a literární oznamovatel. K t. sešitu přidány jsou dvě mapky: Okřídlení Suezské, a) za doby Mojžíšovy, b) za doby naší. Svazek 7. vyjde d. 27. října.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 10. (na m. září) obsahuje duch. řeči; na ned. XV.—XIX. po Sv. Duchu a na slavnost andělů strážných, Narození Marie P., Jména bl. P. Marie, Povýšení sv. kříže, a sv. Václava, dědice Českého a mučeníka Páně. — Svazek 11. (říjnový) přináší duch. řeči na ned. XX.—XXIII. po Sv. Duchu, na slavnost posvěcení chrámu Páně a Všeck Svatých. Dále nalezájí se v t. svazku tyto příležitostné řeči: řeč při posvěcení nového oltáře a obnovených oltářů v chrámě P. Roveňském, první promluva k osadníkům, promluva k snoubecům před oddavkami, řeč při svěcení hřbitova, a dvě řeči u hrobu otce.

— Nákladem „Zlaté Knihy čili Dědictví sv. Ludmily“ v Písku vyšly tyto spisy jakožto podíl (čís. XV.) údů na r. 1877: „*Zlaté Lístky*.“ Dárek útlavým dítkám do Zl. knihy čili Dědictví sv. Ludmily zapsaným. Sponádal prof. K. A. Madiera, e. k. okresní inspektor školní. Obsah: Obrazy z mocnářství rakouského (Břetislav, Ostřihom, Mehadia, Réka atd. s pěknými vyobrazeními), Věneček z pomněnek (napsala V. Lužická), Dvorec a zámek

Povídka o Mackovi a jeho sestře (z frančtiny P. Peška), Návod ku kreslení (od Jos. Soukupa), básně, správci záležitosti. Str. 152, VI. a 12 tab. výkresů. — „*Zlaté Klasy*.“ Dárek dospěl štm dívkám do Zl. knihy-á zraDědictví sv. Ludmily zapsaným. Spořádal prof. . . .
Obsah: Zlatc a pozlátko (povídka z lipské); Zvláštní loutky (dle polského B. Peška); Hedbávné šaty (od P. Jos. Baara); Ze „Slávy Dcery“ od Jaua Kollára; správní záležitosti atd. Str. 152 a VI.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Ptáček*, farář v Týnci Panenském, dne 14. září (nar. v Benešově 11. března 1807, vysv. 10. pros. 1829);
P. Ludvík *Šubrt*, novosvěcenec ř. křižov., dne 23. září (nar. v Praze 16. pros. 1851, vysv. 15. července 1877).

Ustanoveni jsou:

- p. Tomáš *Veverka*, kapl. za admin. v Praskolesích;
p. Josef *Brusák*, kapl. z Čížkova do Hostomic;
P. Karel *Svoboda*, ř. křižov., za 2. kapl. v Tachově.

Uprázdňená místa:

- Stradiště*, fara patron. poruč. p. Jana hrab. Lažanského, od 31. srpna.
Praskolesy, fara patron. p. děkana Karšteinského, od 19. září.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Berthold *Endler*, kněz na odpoč. v Zákupech, dne 16. září.

Vyznamenáni jsou:

- p. Michael *Feresch*, b. vikář v Třebenicích, jmenovan arcijáhnem;
p. Josef *Langer*, far. na odpočinku v Litoměřicích, obdržel collare canonic.

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Zimmerler*, koop. v Dečíně, za far. v Javorech;
p. Jos. *Ehl*, far. z Jetřichovic do Terežína;
p. Frant. *König*, kaplan v Lobendavě, za zámecc. kapl. v Hanšpachu;
p. Frant. *Michler*, kapl. v Fridlandě, za adm. v Křištof. Gruntě;
p. Hugo *Schwertner*, kapl. v Pirksteině, za kapl. v Krásné Lípě;
p. Josef *Eiselt*, kapl. z Vratislavic do Chřibské;
p. Josef *Doležel*, k. v Doksech do Ehrenbergu;
p. Ed. *Klemť*, k. z Šenavy, do Mikulášovic;
p. Josef *Paneš*, kapl. Dolním Slivně, do Nábzí;
p. Frant. *Langer*, kapl. v Arnoltovicích, za adm. v Jetřichovicích;
p. Adolf *Malley*, kapl. v Březně, do Bučkovice;
p. Karel *Baumgärtl*, koop. v Albrechtsdorfu, do Března (Priesen);

- p. Jan *Žďárský*, adm. v Terežíně, za kapl. do Dolního Slivna;
p. Daniel *Endler*, kapl. v Býčkovících, do Lobendavi.

Novosvěcenci:

- p. Josef *Tůma* za koop. v Einsiedlu;
p. Frant. *Trnobranský* za kapl. v Třebivlicích;
p. Filip *Lenisch* za kapl. v Doksech;
p. Frant. *Pražák* za kapl. v Udlicích;
p. Theodor *Loh* za koop. v Albrechtsdorfu;
p. Karel *Stolle* za kapl. v Býčkovících;
p. Josef *Schindler* za kapl. v Děčíně.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Kukla*, kanovník, arcijáhen katedrál ní kapitoly, konsistorní rada a ředitel konsist. kanceláře, atd. v Hradci Králové dne 21. září (nar. v Jedlově 31. května 1815, vysv. 25. července 1838).

Ustanoveni jsou:

- p. Eduard *Brynych*, kaplan v Hradci Králové, za zat. prof. pastýřského bohosloví, a
p. Jan *Soukup*, dr. theol., za zat. prof. St. Zák. na theol. ústavě v Hradci Králové;
p. Josef *Vobrovský*, far. Sobčický, za faráře v Kuklenách;
p. Jan *Veit*, far. Javornický, za far. ve Schwarzenzenthale;
p. Ignác *Matouš*, admin., za duchovního správce v Kohoutově;
p. Jos. *Hamrle* za adm. fary v Nov. Dvořích;
p. Emil *Kapoun* za admin. fary v Proseči;
p. Josef *Baudyš* za adm. fary v Něm. Prusnici;
p. Josef *Pauer*, neom., za kapl. v Roztokách;
p. Václ. *Saal*, neom., za koop. v Mladočově;
p. Ant. *Holub* za kooper. ve Zbraslavicích;
p. Alois *Broul*, neom., za kaplana v Heřm. Městci;
p. Jan *Dvořáček*, neom., za zat. kooper. v Kuklenách;
p. Jan *Vortel* za kaplana v Libčanech;
p. Frant. *Horáček*, neom., za kooper. ve Skále;
p. Eman. *Fencl*, neom., za II. kapl. v Hradci Králové;
p. Václ. *Petrík*, neom., za kapl. v Jelení;
p. Václav *Ehl* ze Sejfů za kapl. ve Vlčicích;
p. Josef *Kosař* zn kooper. v Marschendorfu;
p. Frant. *Kovařík* za admin. fary v Sobčicích;
p. Jan *Gebert* za adm. fary v Javorníku;
P. Bern. *Kleemann*, O. S. B., za kapl. v Č. Vernířovicích.

Uprázdňená místa:

- Sobčice*, fara patr. nábož. matice, do 18. října.
Javorník (Mohrn), fara téhož patr., do 24. října.

Opravy. V čísle 23. str. 306 v 1. sloupci ř. 25. shora vynecháno po slovích: velké divadlo: „a malé divadlo.“ —

V čísle 26. str. 342. v 1. sloupci ř. 22. shora čti místo z Čech: z Čách; str. 346 v 1. sloupci ř. 20 shora místo 75 čti 15.

**Předplácí se
v expedici**
a u všech řád-
ných knihkupeců :
**Celoročně 3zl.
pol. I zl. 50 kr.**
Po poště
jenom v expedici:
**Cel. 3zl.50kr.
pol.I zl. 75 kr**
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

řeč o utišení bouře na moři.

řili, vyznávali, že On jest původce všech věcí. — Poslyšte pak již, co to znamená. Když Kristus vstoupil na lodici Církve své, aby přeplul moře tohoto světa, větry pohanů, víry Židů, bouře pronásledovníků, mračna lůzy, mlhy dáblů tak se vyřítily, že na celém světě povstala jedna bouře: králové jako vody se pěnili, mocnosti se zdvihaly jako vlny, všude ozýval se vztek, víry národů podmaněných se kroužily, skaliska věrolomnosti všude bylo znáti, jakot byl na březích křesťanských, trosky padlých se mařily, a celý svět byl v největším nebezpečí stroskotati se. „I přistoupili učeníci k Pánu a zbudili jej řkouce: Pane, zachovej nás, hyneme. A dí jim Ježíš: Co se bojíte, malověšní? A Kristus od učeníků probuděn moři t. j. světu hrozil, okršlek upokojil, krále skrotil, mocnosti ukonejšil, vlny utišil, národy usadil, Římany učinil křesťany, a ty hlasateli víry křesťanské, kteří jméno křesťanské pronásledovali. Tento mír zachovávají knížata křesťanská, Církev třímá, křesťanstvo má, a pohanstvo žasne. „Tedy vstav přikázal větrům a moři, a stalo se utišení veliké. Lidé pak divili se řkouce: kdo jest tento, že ho větrové i moře poslouchají?“ Učeníci jsou, kteří přistupují k Pánu, budí jej, a pokorně a snažně prosí, aby je zachoval; služí pak lidé, ježto se divili, že Pán tak poslouchají Pána. V pravdě lidé jsou, a lidé tohoto světa, kdož se diví, že Pán se obrátil k poslušnosti Krista. Lidé jsou, kteří žasnou, že pyšné vrcholy chrámů pohanů jako vlny zbouřené sraženy jsou; lidé, kteří vidějí, any pěny bůžků a víry zlých duchů zmizely; kteří ohromeni jsou tak hlubokým a všeobecným utišením světa, přijavšího jméno křesťanské. A vskutku

bratří, když Kristus v smrti spal, povstala velká bouře v Církvi; a jakmile Kristus z mrtvých vstal, vrácen jest Církvi, jakož psáno jest, klid veliký. Jen my také zbudme Krista v nás spícího nářkem srdce svého, hlasem víry, slzami křesťanskými, kvílením hlubokým, a volajíce jako apoštolé říkejme: „Pane, zachovej nás, hyneme.“

Dnešní čtení výborně se hodí na naše časy:*) psánoť jest: „Severní je krutý vítr, jménem pak nazývá se pravý“ (Prov. 25. LXXII.); ten přihání k nám národy tak divoké, hoře nesoucí. Tento krutý severní vítr šíří se na severu a jihu, na západu a východu, chtěje u víru svém zničití Krista: moře pobuřuje, kazí ovzduší, hory snáší, města pohlcuje, krajiny zaplavuje, a celý svět stroskotává jedním násilím. Proto i lodice Kristova hned se zdvihá k nebi, hned zase letí v propasti hrůzy; tu řízena je mocí Kristovou; tu zmítána strachem; hned tone ve vlnách umučení, a hned vydírá se z nich vesly vyznání. My však, bratří, opět a opět volejme: „Pane, zachovej nás, hyneme.“ A v skutku, bratří, kdybychom byli jedno tělo a to lidské, kdybychom hynoucí považovali za své útroby, zajisté krotivým postem, kvílením, modlitbami, pláčem bez ustání bychom volali: „Pane, zachovej nás, hyneme.“ My bychom se snažili, abychom sobě přispěli v bratřích svých, neviděli bychom na zemi moře své vlastní krve, vylité mečem zuřivým; my bychom nezažili takových zkáz těl, ba ani duší, a pokorným hlasem bychom volali: „Pane, zachovej nás, hyneme.“ A přece žádná soustrast, žádná láska, žádný strach, pražádný stud ani žal nehne nás k bolesti. Od Boha jest, od Boha, že protivenství nás souží, že jsme vždy bičováni, že pohanští národové vládnou, že přichází krupobití, že rez kazí obilí; že bezbožnost je mocná, že panují nemoce, že zuří smrt, a země se třese: a my přece se netřeseme, nebojíme se, nevarujeme se zlého, nečiníme dobré. Lakota zuří, přepych nadýmá, nepravost se líbí, cizí statky lákají nás, a naše vlastní nám hynou. Tresty Boží přicházejí, a naše viny je vyvolávají. Bůh je spravedliv, ale zajisté nám též milosrden. Bratří, obraťme se k Pánu, aby k nám se obrátil Bůh; odřekněme se zlých skutků, aby dobré se Bohu líbily; služme dobrému Bohu, abychom nesloužili zlým

národům pohanským a nespravedlivým mocnostem.

Při čemž nás spravuj a podporuj Kristus Pán, jehož čest a velebnost bez konce zůstává na věky věkův. Amen. Přel. Fr. Č.

Chudé děti.

Děti jsme jen chudé matky,
ruce prázdné naše statky,
a když dílo utrmácí
tvrď chléb mzdou tuhých prací.

Avšak Bůh nám v mnohém dílu
dává zdraví, skytá sílu,
duši nebes klidem blaží,
po němž marně boháč baží.

Dědové nám zůstavili
nad perly skvost vzácný, milý,
ten nás tuží, pot náš stírá:
po předcích to svatá víra.

Tam, kde báh se nebes klene,
pnou se ruce zmozolené,
srdce na modlitbách letí,
a Bůh žehná svoje děti.

Žehná děti Sobě věrné,
kdy kol bouří chmury černé,
a kdy v hříšném proudu času
mnohý ztrácí duši, spásu.

My stojíme a stát budem,
na údělu našem chudém,
a svůj poklad, víru svatou,
nezměníme za říš klatou.

Nezměníme! a kdo v pýše
kal svůj metá v nebes výše,
hanou stíhá církev — máti, —
nesmí se již naším zváti.

K. Matějka.

Obrázky a úvahy z cesty do Alp.

Napsal František Ekert.

(Pokračování.)

Jak zcela jiný obraz, pravou protivu, spatřil jsem odešed odtud a vstoupiv o hodině jedenácté do chrámu universitního! Na kazatelnu vystoupil kněz Tovaryšstva Ježíšova Max Klinkowström, dobře mně známý z Prahy a přečet nedělní perikopy kázal prostě a bez řečnických ozdob a přece mohutně mluvě jasně a pádně k rozumu i srdci, mluvil o vlivu Církve katolické na život společenský, stavěl na pranýř frivolného a nevěreckého

*) Sv. Otec byl od roku 433—450 (?) arcibiskupem v Ravenně; naráží zde tedy na stěhování se národů a na Vandály, kteří pustošili katolickou Afriku. Hlídí se i výborně na naše časy.

ducha, jenž vládne společností lidskou a otravuje její základy, dovozoval neodolatelnou logikou, že jen víra katolická člověka k ideálnosti, ku ctnosti, ku vznešenosti vede. A posluchačstvo měl vědčtě, byli to většinou mužové soudé dle všeho z vybraných tříd, naplňovali celý veliký chrám i emporý jeho, po celé kázání nikdo se ani nehnul, — nuže toť přece jeden utěšený obraz z chrámů Vídeňských, vůbec neviděl jsem mimo český chrám na nábreží nikde tak velký zástup věřících a v takové zbožnosti, jako v chrámu universitním. Po kázání, právě když bila dvanáctá, vyšel kněz k oltáři sloužit mši sv., při níž téměř všickni věřící v chrámě zůstali, bylo mně to s podivením, že mše sv. právě o polednách se teprve počíná. Mají věru ti Vídeňáci pohodlí až nazbyt, ve všem se jim vyhovuje, jen aby mši sv. slyšeti mohli a nemohli si stěžovati, že služby Boží v neděli zaspávají. Jaký to rozdíl mezi horalem, který před východem slunce vstává a s nebezpečenstvím života razí sobě obtížnou cestu sněhovými závějemi, jen aby nezameškal služeb Božích v chrámu několik hodin cesty vzdálením a — velkoměšťákem, který chrám Páně má na blízku a v neděli až k době polední spátí a přece ještě mši sv. slyšeti může a přece jí zanedbává, do chrámu vůbec nejda! Co je tu v takovém lidnatém městě „katolíků“, kteří po celý rok o chrám Páně sotva zavadí — spočítejme jen věřící přítomné v neděli při všech mšech ve všech chrámech a kaplích celé Vídně a srovnáme počet všech katolíků celého města s tím, co jsme našli a — zhrozíme se toho deficitu, užasneme nad těmi úbytěmi, jimž ohromný zástup „katolíků“ Vídeňských v ohledu náboženském stůně — ba ty úbytě nejsou ani v našich městech již neznámými! Známe ten smutný, pro katolíka bolestný zjev, že přemnoží „katolíci“ v neděli ranní služby Boží zaspávají a v čas pozdní bohoslužby baví se ve vinárnách a kavárnách, odpoledne pak k „výletům“ do kraje užívají, ač-li hned v neděli ráno snad i s hudbou a praporem nevylétají na venek odvracující i venkovany od služeb Božích. Hostince, vinárny i kavárny, koncerty a divadla zastávají nyní ve velkých městech u mnohých lidí úlohu, kterou konati má a konával druhdy v neděli chrám a úkol kázání a cvičení křesťanských převzaly teď bezpočetné listy a týdeníky, které v neděli vycházejí a liberálním katolíkům zábavným způsobem berou poslední špetku víry, tak že pravdu dí ten, jenž tvrdí, že právě v den Pánu Bohu posvěcený víra a zbožnost největších ran dostává. A co říci

o znesvěcování neděle ve Vídni hlučnou prací! Tržiště a krámy jsou otevřeny, hluk a hřmot od vozů duní i v chrámech a nedaleko chrámu sv. Štěpána, na rohu lidnaté a živé ulice stavěli v neděli ráno trojpatrový dům, hulákání a klení vozků a zedníků, umouněné postavy dělnic — kdo by s ošklivostí neprchal od tohoto křiklavého, urážejícího porušování posvátného klidu svátečního. Než nechme toho, vždyť netřeba nám choditi až do Vídně chceme-li hleděti na to bohapusté, rouhavé znesvěcování dnů Páně, obratme se raději k něčemu radostnějšímu. Stalo se u nás zvykem psáti a mluvití proti Vídni a s nedůvěrou hleděti k tomu, co z ní vychází a to děje se zejména co do mravní a náboženské stránky vším právem. Vídeň je již teď městem ohromným, roste neustále a to je naším neštěstím hlavně co do věcí náboženství a mravnosti. Příliš velká, nad míru vzrostlá města, jakož dějiny jejich, počínaje od Babylonu a Ninive až do poslední hrůzovlády komuny Pařížské, stvrzují, nebyla nikdy lidstvu ku požehnání. Podobají se nenasytným žaludkům, pokrmý přecpaným, pokrm se v nich nestravuje, ale hnije a vyvrhuje se. Z takového velikého města vychází celkem na venek více látek nemocných než zdravých, více zlého, nemravného, než dobrého a ctnostného. U nás se bojuje proti Vídni slovem i perem a zatím nemají u nás nic pilnějšího než následovati Vídeň v zlém. Proti Vídni se mluví a píše a zatím zavádí se u nás Vídeňská nevěra, Vídeňské rouhačství, Vídeňská lehkomyšlnost, neuprání smyslná požívatost a nemravnost, Vídeňská až do kořenů shnilá a nemravná denní literatura a Vídeňské frivolní divadlo převádí se pak bez obalu k nám. Ó kéž bychom raději všickni bojovali jen proti Vídni nevěrecké, lhostejné, nemravné, lehkomyšlné, ale Vídeň katolickou, věřící, obětavou, šlechetnou následovali! A máť ta Vídeň i dosti skvělých a potěšitelných stránek, nuže kéž bychom tedy mohli ale i chtěli aspoň seč síly naše jsou, následovati Vídeň v péči o zbudování a ozdobu nových potřebných chrámů Páně, ano kéžby v našich rostoucích předměstích Pražských i průmyslových místech tak rychle vyrůstaly stánky Boží jako se děje ve Vídni! Buďtež si úsudky o zesnulém nejd. arcibiskupu Vídeňském, kardinálu Rauscherovi jakékoliv, tu chválu musí památce jeho každý vzdáti, že horlivost o domy Boží ho zdobila, že za jeho pastýřování a jeho péčí dostalo se předměstím Vídeňským tolik a tak krásných chrámů, jako nikde v celé Evropě, ani chrámů milovný Mnichov nevyjímaje, v

století tomto se neudálo. Tyto nové chrámy zajímaly mne v celé Vídni nejvíce, jen abych je prohlédl, zdržel jsem se ve Vídni a nešel ani vedra ani daleké chůze k nim.

Jsou to skvělé body v temnostech ba-byloňských, katolíci se v nich potěší a naučí se Vídeň posuzovati i s dobré, ano výtečné stránky. Chrámy ty stály mnoho milionů, což ovšem mnohý vysvětluje bohatstvím Vídně a štědrostí vznešených mecenášů, avšak tím ještě není vysvětleno všecko. Jako máme důkazy, že i chudá vesnice sama sobě svým nákladem krásný chrám vystavěla, tak i víme, že za našich časů veliké, mnoho boháčů v sobě chovající město není s to, aby vystavělo sobě jediný chrám. Nemluv mně nikdo o stísněnosti peněžní a hmotné bídě tam, kde se jedná o stavbu chrámu Páně, katolíci věřící a zbožný dá poslední groš na stavbu chrámu potřebného, jako činilo se u nás za té doby, kde náboženství ceněno a váženo nade všechny poklady a zájmy pozemské. Nikoli peněžní stísněnost a hmotná skleslost, ale předně a hlavně náboženská lhostejnost je příčinou toho, že v mnohé obci celá desíletí nemohou se zmociti na slušný chrám. Za starých časů začala se města zakládati stavbami chrámů, když pak Pánu Bohu byly zbudovány stánky, vzrůstala kolem nich znenáhla i obydlí lidská, tak povstalo Nové město Pražské a ejhle — požehnání Boží bylo v městech těch domovem. Nyní pomýšlí se na chrám až naposled, sestaví se výbory ku sbírání příspěvků na stavbu — a ono to velmi zdlouha ku předu kráčí, tisícové katolíků nejsou s to, aby Hospodinu jedinou budovu zřídili! Ó jak jsme malíčci, nepatrní a bídní proti našim velikým, obětavým, zbožným otcům! Jak málo můžeme, ba jak málo chceme proti té kaceřované Vídni a sotva toho mála dovedeme! Ó kéž tedy aspoň to málo, seč jsme, i provésti chceme! Náš Smíchov už přímo volá k nebesům a což Vinohrady, Žižkov, Holešovice, Nýrany, jak dlouho ještě budou postrádati důstojných chrámů Páně! Učme se od Vídně! Napočítal jsem v ní celkem jedenáct chrámů, které v posledních desíletích povstaly a osm z nich vzniklo v době nejnovější. Předkem navštívil jsem chrám sv. Markéty v Jirchářích. Vystavěla jej v rocích 1865—1873 obec Vídeňská jakožto patron. Spanilý to stánek Hospodinův s překrásnou kamennou prolámanou věží (co však půlměsíc s hvězdou na ní znamená, že žádné křesťanské symboliky seznati nedovedu). Chrám ten zbudován jest z pálených cihel a pískovce. Jest gotický, trojlodní s

tránseptem, vnitřek překvapuje bohatou malbou a krásnými oltáři a když vstoupil jsem do něho, bylo mně tak mílo a blaho, že bych celé půldne v něm byl vydržel. Loňského roku posvěcen jest v předměstí Pětídómském nový chrám, při němž gotika s ústřední soustavou byzantských staveb šťastně a důmyslně spojena jest, při chrámu tom dojmá zejména velkolepá kuple s dvěma věžemi. i vnitřek bohatými malbami vyniká. Na předměstí „Vídni“ stojí na vkusném náměstí od r. 1873 nový farní kostel sv. Alžběty, jež celkem i co do slohu i co do úpravy chrámu sv. Markétskému se podobá; největší zásluhu o budovu tu mají zesnulý nejd. kardinál Rauscher, bývalý purkmistr Vídeňský Zelinka a nynější starosta Dr. Felder. Naproti chrámu stojí nová fara, která obci Vídeňské jako patronu všecku čest dělá, jest z pálených cihel a pískovce vystavěna, štítý a sochou sv. Alžběty ozdobena, i gotický portál a chodba s křížovým malovaným klenutím nemalou okrasou jí jest. Na opácném konci města rozkládá se za Leopoldovem dělnické předměstí Brigittenava, na jehož posud nehotovém náměstí vyniká nový chrám sv. Brigity vysvěcený dne 31. května 1874; náklad na stavbu tu vedla dolnorakouská náboženská matice co patron a obec Vídeňská společně. Přiměřeně k rázu obce, v níž stojí, je chrám ten o dvou věžích a trojlodí prostý a vážný sice, avšak důstojný, i zde mile překvapuje krásná polychromie, vůbec nebyl ze všech nových chrámů Vídeňských žádný vysvěcen dříve, dokud úplně zřízen a vymalován nebyl. Na předměstí Favoritském rovněž je nový kostel, jehož jsem ale neviděl. Za to prohlédl jsem si na druhém konci Vídně, ve Währingu nový, posud ale neposvěcený kostel s dvěma věžemi a rozměry týmiž, jako chrám svato-Brigitský, vnitřek jeho právě se maloval. Nejuádhernejším ze všech nových posud otevřených chrámů Vídeňských je ovšem farní kostel na Starém Lerchenfeldu, u „sedmi útočišť“ zvaný, na němž od r. 1848—1861 pracováno bylo, je to celá pokladnice umění křesťanského a zde jsem si učinil jasný názor toho, jak velebný dojem by náš románský chrám Karlínský asi činil, kdyby všechny stěny jeho pokrývaly tak krásné obrazy na zlaté půdě a všechny ornamentální částky jeho tak bohatě a vkusně polychromovány byly jako v chrámu Lerchenfeldském. Nesmrtelný křesťanský umělec Führich i soudruh jeho van der Nüll, pod jejichž dozorem a dle jejichž plánu malby na stěnách, oltáře a vůbec veškerá vnitřní úprava tohoto skvostně-

ho chrámu provedena jest, postavili sobě zde pomník nehynoucí. V předměstí Meidlingu stojí též vkusný chrám nedávno vystaven a není od místa zmíniti se zde i o klášterním chrámu Otců Lazaristů na císařské třídě, kteří přišedše r. 1854 do Vídně zbudovali jej pomocí zbožných dárců r. 1862 dle plánů Schmidtových. V svatyni té není obrazu, za to však mnoho umělých soch, krásná vypuklá křížová cesta a obzvláště pěkné zpodobnění, u nichž i všedního dne ráno kajícníkův jsem nalezl. Obzvláště milým mně byl farní chrám našeho sv. krajana Jana Nepomuckého na třídě k práteru, přichozím do Vídně po dráze severní Čechům velmi dobře známý, kterýž, ač před čtyřiceti lety již posvěcen byl, sem také ještě kladu, poněvadž každého Čecha překvapuje v něm krásný obraz nad hlavním oltářem na vápně představující sv. Jana Nep., an obklopen anděly vznáší se v slávě nad Prahou, neméně památnou jest zdejší křížová cesta mistrem Führichem malovaná. Konečně zmiňuji se o votivním chrámu nejsv. Spasitele, jenž zevnitř i do nejmenších podrobností již hotov jest a uvnitř právě se maluje, až posud má dvě kaple s okny malovanými, jež věnovali kardinal-arcibiskup Ostřihomský Simor a biskup Rábský Dr. Jan Zalka. Věru, když stál jsem před skvostným tímto arcidílem gotiky a pozoroval spanilé věže jeho, které vysoko nade všechny paláce nádherné třídy Skotské vynikají, když srovnal jsem si v mysli všecko to, co ve Vídni poslední dobou pro čest a slávu Boží se vykonalo a koná, počal jsem o Vídni přece poněkud jinak souditi, než jakož u nás zvykem jest a jest to mým přesvědčením, že nesmíme všecko to jen výhradně na účet hmotných bohatých prostředků a několika zbožných mecenášů Vídeňských klásterů, nýbrž že nemalou zásluhu toho všeho i skutečná obětavá zbožnost a láska k Bohu má. Proto bych každému Čechu katolíku, jenž do Vídně se ubírá, tou radou byl, aby nepomenul navštívit tamnější nové chrámy a učil se Vídeň poznávati i s dobré, šlechetné, následování hodné stránky, proto bychom měli, následovavše Vídeň v mnohém směru špatným následovati ji, ovšem pokud poměrné síly naše stačí, i ve věci dobré, jmenovitě ve větší a všeobecnější i obětavější péči o zbudování nových velepotřebných stánků Hospodinových ve vzrůstajících obcích našich. O jiných chrámech Vídeňských pomlčím, starých a památných má Vídeň beztoho málo, jsou to mimo dóm sv. Štěpána, chrám Marianský na nábreží, zmíněný již kostelík sv. Ruprechta i kapli sv. Salvatora pouze ko-

stely sv. Augustina, poněkud i sv. Michala a bývalý Minoritský a ty jsou již všechny středověké stavby; Vídeň vůbec co do této stránky nelze ani porovnat s Prahou, tou vážnou, ctihodnou matronou, proti níž je Vídeň bohatě vyšňořenou mladicí.

Jedna věc mne ale nad to ve Vídni obzvláště zajímala, byl to náhrobek Arnošta Rüdigeru ze Starhembergu († 1701) v klášterním chrámu benediktinském u Skotů. Klášter ten založen jest v století XII. vévodou Jindřichem II. Jasomirgottem a v chrámu jeho pochován byl hrdinský obhájce Vídně proti Turkům Starhemberg, jehožto pomník Vídeňáci častěji by navštěvovati měli, aby poznali, jak velice se odloučili od předků svých, kteří pod křížem udatně bojovali proti mahomedánské přesile a víru svou křesťanskou naučili se vážiti a oceniti nejvíce v bojích proti Turkům. Podobných upomínek je ve Vídni více, ba z celé své historie zachovala Vídeň v nejživější paměti útoky Turků proti městu v r. 1529 a 1683. Ve velebné věži sv. Štěpánské, tom „zázraku gotiky“, tom pomníku českých mistrů Václava a Petra i Hanuše z Prachatic, ukazuje se kamenné sedadlo, odkud Starhemberg r. 1683 zkoumal oblehací práce Turků. Tam, kde nyní vznešené obecenstvo Vídeňské v kočárech se prohání, před hradní branou seděl dne 7. září 1683 strašný Kara Mustafa v nosítkách dávaje rotám tureckým rozkazy při zuřivém útoku na hradby městské hájené plukem Starhemberkovým. U sv. Augustina stáli studenti se svými profesory Jesuiti, aby dle příkladu studentů Pražských pod Jesuitou Plachým r. 1648 u mostní staroměstské věže daného hájili města, na lví baště bojovali ozbrojení měšťané, u Skotů byli jezdcí Dupignyho. Všecky práce obležených marné by byly bývaly, kdyby Hospodin nebyl poslal v rozhodné chvíli stísněnému městu Slovana, Polského krále Soběského i hrdinský pluk jeho. Což ti nynější Vídeňáci vědí o Starhembergu a Soběském, což vědí o Slovanech, jež v nechutných listech svých ustavičně na pranýř posměchu staví přejíce patrně půlměsíci tureckému nad křížem. Avšak Slované již dříve jednou přispěli Vídni stísněné od Turků, bylo to r. 1529, kdy sultán Soliman s 120.000 Turky obklíčil město, v němž pouze 20.000 ozbrojených mužů bylo. Veta by bylo bývalo po Vídni již tehdy, kdyby nebylo bývalo — zástupů moravských, jež napotomní třináctý biskup Olomoucký Jan Doubravský ze Skály přivedl k Vídni. Vedle nedokončené severní věže při dómu na náměstí sv. Štěpánském

stojí až posud kamenná kazatelna, s níž plamennými slovy kázal posvátný boj proti Turkům sv. Jan Kapistrán. Veliká kamenná socha představuje tohoto slavného kazatele, an stojí nad odznaky tureckými rukama vzhůru zdviženými káže, — dobře, že ten kazatel je kamenný, nebo co by as, obživna, volal k těm lidem nyní kolem jdoucím, an by četl jejich listy, kde na př. stojí, že víra je jako víra, ba že turecká víra není horší než křesťanská a že „křesťanství nebude nyní žádný rozumný člověk už pokládati za činitele, s kterým by se v politickém životě jednati mělo.“ Ba i ten starý turkobijce Starhemberg, kdyby v kryptě u Skotů obživil a četl moudrost jiného Vídeňského listu, proč že třeba Turků se ujímají? — Poněvadž prý „mohamedanismus jediný působí smířlivě a laskavě mezi Církví pravoslavnou a katolickou“ (!) obrátil by se v hrobě a prosil by Pána Boha, aby mohl spánek spravedlivých spáti dále. Ba dobře jest, že i starý poctivý Abraham a Sancta Clara už dávno zemřel, namrskal se slovy svými Vídeňáků již dost a kdyby nyní obživil a slyšel, že Vídeňáci, aspoň veliká částka jejich, pokud na nich jest, Turkům by milerádi k vítězství nad křesťany dopomohli, — vyznal by bezpochyby, že proti takovým lidem nemá dostatečně metly a řízného slova v řečnickém umění svém. Než bylo by nespravedливо vinit obyvatelstvo Vídeňské ze všeho toho, co proti Církvi katolické, proti všelike víře křesťanské, proti mravům a proti Slovanům se tam píše, mluví a děje, vždyť to víme, že převálná většina těch, kteří to dělají, jsou — nepokřtění. Kletbou katolíků jest jejich pohodlnost, lenost, lehkověrnost a lehkomyšlnost, jest tomu tak i jinde, než ve Vídni. Vídeňáci se smějou všem i nejneomotornějším vtípům a posměchům metaným na Církev, papeže, kněze, mnichy a Slovanů, nikoli ze zlé vůle, ale — z nevědomosti a ti, kdož je znají a z nich tyjí, znají i jejich obmezenost, proto statně vedou boj proti Církvi a náboženství a vychovávají ve svých čtenářích dělanou tu nenávisť ke všemu tomu, co nám katolickým Slovanům tak milým a drahým jest.

Posléze nemohu zamlčeti i něco, čím naše Praha a vůbec naše vlast proti Vídni chlubiti se může, jest to chrámová hudba. Důstojný směr v oboru církevního zpěvu u nás poslední dobou pěstovaný utěšeně vzkvátá a má již v Praze mimo kůry i své sěměniště, pěveckou školu, i svého hlasatele, časopis „Cecilii.“ O směru podobném není až posud v celé té veliké a bohaté Vídni

ani stopy, však ta vážná hudba ryze církevní by se asi sotva líbila povrchním, světáckým Vídeňákům. Prošel jsem mnoho chrámů Vídeňských, avšak nikde, mimo v českém chrámě na nábřeží, neslyšel jsem ani tam, kde bylo dosti shromážděných věřících, tak radostný zpěv lidu, jaký se u nás v každém vesnickém kostele českém rozléhá a týkajíc se hudby a zpěvu umělého, slyšel jsem dosti divadelních skladeb jakž takž přednesených, avšak chorálu a polyfonie ve slohu Palestrinově nikde jsem neslyšel. Najmě se mně nechtěl líbiti způsob, jakým na kůru u sv. Štěpána oslavována bohoslužba v den narozenin mocnářových. Bylo to k jedenácté hodině dopoledne, kdy vstoupil jsem do chrámu. Na dřevěném parukovém hudebním kůru mezi sloupy presbytáře hořely plynové plameny přikryté kloboučky právě tak jako v divadle. Řiditel kůru bavil se s hudebníky a zpěvačkami, „obecenstvo“ jej v tom sledovalo, tak že chrám podobal se úlu, nejedni dole i divadelním kukátkem prohlíželi si sbor zpěváků a zpěvaček a ti opět dělali to právě tak pohlížejíce dolů. Pak počaly se ladit hudební nástroje a to trvalo dosti dlouho, konečně dáno znamení, duchovenstvo vyšlo k oltáři a na kůru zavzuely — intrády, ano hřmotné, divoké intrády! Po rozervané, fantastické předešle na varhany začala mešní skladba, nejprv pozvolna, pak silněji, mocněji, až propukla v dunění a rachot hromu, mezi to se mísily divoké, zoufalé výkřiky, na to stalo se utišení veliké, začala arie líbezná, sladounká a konec byl opět dunění hromu se zoufalými výkřiky. Jaké to zsvětačování a snižování nejvelebnějšího úkonu Círky Páně, pontifikální mše svaté! Nejsem znalcem hudebním, ale již pouhý cit lidský a křesťanský mně to pravil, že taková hudba třeba i některým velikánem hudebním složená do chrámu Páně se nehodí, nebo tou se jen smyslné chtíce lidu, nábožensky bez toho lhostejného, napínají, při ní pasou se oči, napíná se sluch, podněcuje a rozčiluje se obraznost, ale při tom všem nelze se modliti, a srdce o Bohu neví pranicého. Ejhle tedy přece něco, čím my v Praze aspoň v některých chrámech vynikáme nad Vídeň!

3. Medlík.

„Benedictus montes amabat,“ sv. Benedikt miloval hory, ífkávali staří.

Majíť temena vysokých hor svou poesii, již staří národové pohanští pohlédali k nim s úctou kladouce sídla bohů na ně. V dějinách Zjevení Božího temena hor obzvláštního významu došla, vždyť na temeni hory

archa Noemova po potopě odpočinula, arciotec Abraham syna svého na temeni hory obětovati chtěl, na temeni hory Zákon dán byl, na temeni hory Mojžíš zemřel a stánek Hospodinův i dům královský v městě svatém zbudovány byly na temenech hor. A v úmluvě nové jak posvátnými staly se hory Olivetská, Tábor i Kalvarie! Temena vysokých hor uvádějí vnímavě myslí naší na paměť celou tu tkaninu dějin, počínaje od patriarchů až do oné chvíle, kdy Bůh-člověk vznášel se na Olivetě k nebesům, — všechny ty skutky, jimiž Bůh člověka z hříchu a smrti k ctnosti, životu a blaženosti přiváděl. Slunce brzo tam vstává a pozdě se loučí, zrak těla a ducha našeho vyjasňuje se na nich, obraznost podněcuje a v tom čistém svěžím vzduchu, jenž tam vane, osvěžuje, vzpružuje se duch náš a srdce naše jakoby blíže bylo Tvůrci svému, city zbožnými zachváčeno bývá. Ano na horách milo, volno, blaze jest a proto učil sv. Benedikt své žáky zakládati samostany na horách. Benediktinské kláštery — jaký to obsáhlý obor vzdělanosti křesťanské, ba dějin člověčenstva vůbec rozestírá se nám při slovu tom! Od r. 529 o veliký patriarcha života mnišského na západě sv. Benedikt zřídil slavný klášter Montekassin-ský až do věků dvanáctého a třináctého, kdy velikáni v říši duchů sv. Bernard, Dominik a František řehole své založili, tedy plných sedm století byly Benediktinské kláštery na západě téměř výhradně útluky a štěpnicemi vzdělanosti a osvěty křesťanské, ba útluky lidskosti vůbec. Plných sedm věků a ovšem i nadále ještě, jak obsáhlá doba, jak obrovská to práce, kterou vykonali pro člověčenstvo staří Benediktini! Co Evropa má, čím se chlubí ve vědách i umění, v řemeslech, průmyslu a hospodářství, slovem, co Evropu činí nejdůležitější částí země, to vše je budovou vzdělanou na základech položených od starých Benediktinů. Byli učitelé, vychovatelé národů ve víře i osvětě, vždyť kláštery jejich — a měli svým časem 37000, — byly netoliko svatyněmi a školami pro mládež, ale hostily i bibliotéky, obrazárny, umělecké dílny, byly útočištěm vážných věd, útlukem učenců a badatelů, útočištěm chudiny, sirotků, pronásledovaných a kočovnických národové učili se pluhem vládnouti i řemesla provozovati od mnichů Benediktinů. Věru, kdyby vzdělaná Evropa vděčnou a uznalou býtí chtěla, musela by nejvíce pomníků zříditi sv. Benediktovi a aspoň těch málo klášterů jeho, které přes všechny věky a bouře jejich jako zázrakem

dochovaly se až po naše dny, šetřiti a jich vysoce ceniti. —

Nuž tu máme Benediktinský klášter, jakých v té nynější klášterů bořivé době Evropa as mnoho nemá. Těžko oddychuje protíná parník proudy mohutného Dunaje, jenž mocně proti nám se žene. Oko naše še pomíjí rozkošných zelených břehův pátrá k západu, nebo tam vysoko nad hladinou veletoku, vysoko nad zelenými kopci objevily se nám pojednou pozlacené bány trpytíce se nad mohutnou stavbou — toť Medlík. Modravý Dunaj libá patu jeho a jakoby zadržeti chtěl ten čarovný obraz, jenž v hladině jeho se zrcadlí, rozšiřuje se v zátoku. Kolmo na pravém břehu řeky vypíná se do výše 180' skalnatý žulový ostroh úhlem k západu do proudů Dunaje čelící, z něho vyrůstají cyklopické podezdívky z ohromných balvanů a na nich rozkládá se Medlík. Jaký to mohutný, velkolepý, unášející obraz! Čemu přirovnati jej na pohled? Nedobytné pevnosti, královskému paláci, čarovnému zámku z pohádky, posvátnému Sionu, jehož základy v nerozborné skále zakotveny jsou a jehožto slunkem pozlacená okna a vysoké bány vysoko do blankytu strmí, daleko do rajské krajiny vévodí. Opuštěl jsem parník, abych stoupal vzhůru. Klášter Medlický je pouze se strany východní přístupný, proto bylo mně skalnatý ostroh, na němž stojí, obejítí. Na jižní straně rozkládá se kolmo pod klášterem městy téhož jména mající půldruhého tisíce obyvatelů, úpravné domy a pěkný farní chrám z XV. století s novou gotickou věží, před níž stojí vkusná socha sv. Jana Nep. na náměstí. Příkrou cestou dospěl jsem planiny na východní straně, kde rozkládá se obsáhlá zahrada klášterní, Vchod do kláštera hájen jest dvěma mohutnými baštami z žulovaných čtverců a střelny v nich až posud svědčí o tom, že klášter býval druhdy i pevností. Nádherným portálem vstoupil jsem do vysokého průjezdu nenepodobného oné otevřené kobě před hlavním schodištěm na hradě Pražském kterou král Matyáš vystavěti dal; nad vchodem vypíná se vysoká klenba, na níž sv. Benedikt v slávě vymalován jest. Neméně překvapilo mne první rozsáhlé klášterní nádvoří ozdobené monumentální kašnou s vodotryskem a ohraničené dvoupatrovými křídly a prelátstvím ve vlašském skvělém slohu zbudovaným. Nádvoří větších i menších má klášter sedm, plán celé budovy tvoří obdélník, jehožto delší podélní strany k severu nad Dunajem

k jihu nad městysem k šedesáti oknům v celé šířce čítají, na západě vybíhá pak celá budova ve dvě křídla, která nad propastí poloobloukovou galerií na mohutných pilířích spojena jsou tvoříce nádvoří, na němž imposantní průčelí chrámu s kopulí a dvěma věžemi souladný překrásný celek činí. Ačkoli tudíž již poloha staviteli kláštera vděčnou úlohu poskytovala, vykonal přece i co do provedení jeho a zejména týkajíc se nevyrovnaně krásného průčelí západního dílo mistrovské, jakých asi nemnoho jest v střední Evropě. Stavba nynější provedena jest v letech 1719—1736 v palácovém slohu od architekta Prandtauera a věru žádný mocnár nemusel by takovým sídlem pohrdnouti.

V klášteře přijat jsem byl laskavě, bratrsky, důstojný kněz bibliotekář ochotně mne vodil, poučoval, bavil, a slyše, že z Prahy přicházím, vyzval, abych se na Medlíku déle zdržel, o Praze a Čechách vypravoval. Vedl mne nejprvé do svého bytu, v němž nalezl jsem na stole seřazené výroční programy všech středních škol českých a pan bibliotekář pochlubil se mně tu jakous takous známostí češtiny vykládaje nadpisy úvodních článků v zprávách těch. Více však bavila mne vyhlídka z oken bytu jeho, věru, nedivil jsem se starému pánu tomu, an mne ujišťoval, že již plných třicet let, co zde profesorem jest, o prázdninách nikdy z kláštera neodjížděl, jako kollegové jeho činí, máť zde zdravého vzduchu, rozkošné vyhlídky a vůbec všeho, po čem profesori ve velkých městech celý školní rok touží, až nazbyt. V závratné hloubce pod okny ženou se proudové Dunaje, daleko na východ a západ rozkládá se řečiště veletoku se svými roztomilými břehy a k severu vystupuje po stupních krajina, až v dálce modravé s oblohou splývá a celá ta širošířá, vlnovitá Dunajem protkaná krajina pokrytá zelenými koberci hájů, vinohradů a lučin, posázena vesničkami, hájovkami a dvory poutá oko a mysl tak, že po celé hodiny na ni patříc vždy nových a nových předmětů nalézá a se neunavuje. Pochopil jsem starého profesora, an mne ujišťoval, že by obydli své nevyměnil za žádný palác hlavního města a že klášter svůj tak miluje, že by hořem zemřel, kdyby mu usouzeno bylo jej opustiti. Jeť mu klášter malým světem a stačí mu — blažený to muž! Co tu lidí — velikášů velkých i malých, kteří po celém světě se honí a přece spokojenosti nikde nenalézají! Jsouce rozerváni uvnitř, celý svět nestačí jim, nelíbí se jim, jen oni líbí se sobě nejvíce a zbožňují

to své „já.“ Srozuměl jsem starému knězi, že klášter jemu vším jest, obzvláště když mne po něm prováděl.

Vedl mne nejprvé do svého zamilovaného místa, do klášterní bibliotéky, která zaujímá celé západní křídlo nad Dunajem. Síně její vynikají mramorem, nádhernými obrazy na klenbách, sochami a vkusnými skříněmi na knihy, jichž je zde přes 20.000 svazků, mezi nimiž mnoho vzácných prvotisků, jako n. př. latinská bible tištěná samým Gutenbergem v Mohuči v letech 1453 a 1454. Mezi 2500 vzácnými starými rukopisy vynikají mnohé překrásnými iniciálkami a drobnomalbami, které po většině staří Benediktini zhotovili, zejména velikou cenu má foliant ze XIV. století „Concordia discordantium canonum,“ z téhož století rukopis „Magistri Nicolai de Dincklsperck explicatio Mathaei,“ „Bedae Venerabilis de natura rerum“ z věku IX., pak nejstarší listina o Rakousích ze století X. a překrásnými miniaturami ozdobený latinský žaltář ze století XIV. Po Albrechtu II. († 1439) chová se zde jeho „zповědní knížka“ v jazyku německém, v níž originální „zповědní zrcadlo pro panovníky“ pozoruhodno jest. Mezi největší umělecké poklady bibliotéky patří knížečka náhled skromná, jsou to modlitby druhé manželky Uherského krále Matyáše Korvína, rozené princezny z Anjou. Pergamenové listky knížky té pokryty jsou několika sty překrásných obrázků na zlaté půdě umělecky a pracně dovednou rukou provedených. Z knih českých nalezl jsem zde některá historická díla od Palackého, Erbeny a Dudíka. Nad vchodem do bibliotéky je biblický nápis latině: „Majíce k útěše knihy svaté, které v rukou našich jsou“ a věru je místnost ta i pokladové její útěchou těm mužům, kteří zde žijou a v tiché odloučenosti od světa vážnými studiemi se zanášejí. Jaké poklady ducha lidského skrývají se v síních knihovny té. kolik životů lidských vyžadovalo by pročtení všech těch děl, jež zde uložena jsou! Staré rukopisy zdejší po většině pocházejí od mnichů Benediktinských, i umělé drobnomalby a ozdobná písmena v nich jsou větší částí dílem jejich, co tu práce a píle, jaká dovednost a mistrovská zručnost jeví se v nich! Staří Benediktini byli mostem, jenž spojoval starou klassickou vzdělanost s novou osvětou Evropskou, jim hlavně děkujeme, že dochovaly se k nám spisy Řeků a Římanů. Nová doba naše, která dětinskou domýšlivostí neustále se vychloubá, že před ní byla samá tma, posud ani nepřečetla všechny spisy, jež Benediktini sepsali a mnohý nadutý nedouk,

jehož učenost vrcholí v odříkávání planých plácanin proti katolickým klášterům, nemá ani ponětí o tom, že ani toho trošku vzdělanosti a učenosti, jímž se vychloubá, by neměl, kdyby nebylo bývalo klášterů.

A že i v době nynější klášterové po příkladu věků dávných jsou schopni ve vědě pracovati, to dokazuje klášter Medlický, udržuje vyšší gymnasium, jehož třídy ve východní části budovy klášterní jsou, profesory jsou vesměs zdejší řeholníci a sami odpůrcové klášterů uznávají, že nejlepší gymnasia dolnorakouská jsou ta, na nichž kněží Benediktini vyučují. Vedle gymnasia je v jednom křídle klášterní budovy studentský konvikt a pro ně i hudební a pěvecká škola, tudíž i v oboru výchovatelelském následují Benediktini Medlickí slavných předků svých. Znamenitá je zde též sbírka mincí, geognostický a zoologický kabinet, týkající se pak výtvarných umění, je celá budova klášterní uměleckým dílem, nad to chová prelatura mnoho starých i nových mistrovských obrazů, z nichž obzvláště zmínky zasluhuje Madonna od Lukáše Kranacha. V klášterním pokladu poutají milovníka starožitností obzvláště cíše sv. Oldřicha, biskupa Augšpurského, starý relikvíář, pověstný Medlický kříž, kalich z Dunajského jílovaného zlata a pastorel z XIII. století. A k těmto vědeckým i uměleckým pokladům důstojně řadí se klášterní chrám rozměrů velikých, mramorem, vzácnými obrazy na plátně i na obmítce překvapující. Prívětivý a učený průvodce můj vodil mne celé půldne po všech místnostech těchto a když zvonilo poledne, tu pravil, že ještě nejsme hotovi, jestli klášter Medlický tak rozsáhlý a chová tolik zajímavostí, že třeba celého dne k tomu, abychom je všechny prohlédli. V refektáři požíval jsem štědrého pohostinství klášterního, sešlo se tam osmáct řeholníků, ostatní, poněvíc profesori, byli na prázdninách. Celkem čítá klášter k devadesáti členům, kteří konají i duchovní správu asi na třiceti klášterních farách. Mimo mne pozván byl i malíř, který to léto opravoval některé obrazy v chrámu a refektáři. Refektář zaujímá celé jihozápadní křídlo a jest galerií spojen s bibliotékou, mramor, obrazy na plátně i na vysoké klenbě zdobí prostoru tu, v níž zlatými písmeny napsána jsou slova z řehole sv. Benedikta: „Hospites tamquam Christus suscipiantur et omnibus honos praestetur,“ hosté jako sám Kristus přijímání budtež a všem úcta prokazována budiž. Nápis ten připomenul mně na mysl skutek tělesného milosrdenství „hosti do domu přijímají,“ který konali za

dávných časů četní klášterové Benediktinští, fortuna jejich ustavičně otevřena byla počestným, hladovým, pronásledovaným i chudým. Úkol ten převzaly nyní „hotely“ a páni hostinští „přijímající hosti do domu“ namnoze nekřesťansky je odírají právě tak, jako jiný skutek tělesného milosrdenství, totiž „mrtvé uctivě pochovávat“ konají moderní Tobiášové, všelijaké spolky „lásky k bližnímu“ tím, že s mrtvolami vedou obchody a pozůstalé nemilosrdně okrádají. Časy se změnily, stará křesťanská, zřídřelé lásky k bližnímu vzešlá zařízení se zesvětáčují, všechno páchne sobectvím a kšeftem a novověká, bavlnářskou zistností skrz na skrz prodchnutá doba vidouc, že v těch několika klášterech, které nám zbyly, hosté zadarmo a s láskou přijímání bývají, nemůže si to nikterak vysvětliti a proto věří v tom nějaké hrozné, společnosti lidské škodlivé nebezpečí, rozpálený mozek obrazotvorných liberálů, kteří kláštery pouze z romanů Eugena Sue a feuilletonů semitských pisáků znají, maluje si hrozná spiknutí, která v klášterech se dějí, nebo kdo to v našem osvíceném století slyšel, aby někdo v domě, v němž žádných příbuzných nemá, zadarmo byl hostěn, ochotně a s láskou přivítán, — v tom musí něco vzezeti, a proto se tomu musí přijíti na kloub, kláštery se musí dáti pod poslicejný dohlídku a představený kláštera musí každého hosta, jenž tam zavítal, během čtyřadvaceti hodin na úřadě oznámiti, zvláště jeli cizincem. Společnost lidská je tím zachována, děsné nebezpečí jí hrozící šťastně překaženo a Benediktini přijímají i nadál zcela tak, jakož velicí otcové jejich v duchu svatého zakladatele svého byli činili, přichází hosti, prospěch z onoho nařízení mají jen továrny na papír, inkoust a pera, nebo co tu papíru, inkoustu a per upotřebuje se na ohlašování cizinců! Je to podivné na světě, nejenom nevědomost, ale i zlomyslnost namáčí péra do jedu proti klášterům. V Praze žil jistý učený professor, který bývá často do duchovních domů zván a tam hostěn a za to vydává teď v Němcích spisy, v nichž nadává svým bývalým hostitelům a nemálo se hartusí, jakých prý dobrých časů ti klášterníci a kněží mají, jak chutných jídel a nápojů požívají — kdo to slyšel, aby v století největší osvěty a nejskvělejšího blahobytu někdo směl dobře se míti! Ubožák ten profesor — zapomněl vydati spis o tom, co všechno on v duchovních domech snědl a vypil. Bylo to odjakživa, že největšími nepřáteli Církve byli lidé, které ona živila, za ochotu a laskavost há-

zejí jí klacky pod nohy — šlechetné to duše! Benediktini Medličtí přijímají přes to vše každého a žádný žebrák neodchází s prázdným. Znáám bývalé kláštery, kde u někdejší fortny stojí teď portýr s holí, aby každého cizince za pačesy popádl a z domu vyhodil, znám zrušený klášter, na němž je nápis: „Průchod se zapovídá.“ Časy se změnily a lidé v nich, dobře, že až posud aspoň několik málo těch starých klášterů se nám dochovalo, aspoň můžeme porovnávat to, co nyní jest, s tím, co bývalo a co by posud bylo.

Odpoledne pokračoval průvodce můj v práci ráno započaté vodě mne po klášteře a vykládaje dějiny jeho. Při palčivém odpoledním vedru působilo na mne blaze mírné chladno v rozsáhlých chodbách klášterních. Chodby ty tvoří celou síť rovných přímoúhelně spojených procházek, okna vesměs k vniterným čtverhranným nádvořím obrácena jsou, především pak překvapuje imposantní chodba v jižním podélním křídle, která nejméně dvakrát tak dlouhá jest jako chodba v západním křídle Pražského semináře. Na chodbě té je pětadvacet velkých obrazů panovníků Rakouských počínaje od Leopolda I. Bábenberka až do nynějšího mocnáře a v nápisích pod nimi obsažena celá historie kláštera, ba celá historie domu Rakouského. A má klášter Medlický znamenitou minulost jsa v jistém smyslu kolébkou Rakouska, dějiny jeho jsou tisícileté, nebo již staří Římané měli zde na skalnatém ostrohu tvrz zvanou „Nomare“ a v staroněmecké básni Nibelunkách vyskytuje se název „Medeleke“, z něhož původní slovanské jméno „Medlík“ snadno vyčistí lze, ostatně poukazuje k slovanskému původu jména toho i prastarý název kláštera v latině „Medelecium“ pak „Medlicium“, kdežto německé „Melk“ nejnověji i „Mölk“ patrně původním není, což ostatně průvodce můj sám dotvrzoval. Krajina kolem Medlíku byla před vpádem divokých Avárů slovanská. Avárové zmocnivše se po pádu říše Svatoplukovy na Moravě nynějších Dolních Rakous vyhnali odtud Slované a přetrhli takto sousedství mezi slovanskými obyvateli Českomoravskými a Slované alpskými v Korutanech a Štýrsku. Proti útokům jejich založil císař Karel Veliký, pokořiv je, východní marku (Ostmark, Österreich, Österreich) na Dunaji, aby byla obranou baštou proti vpádům jejich. Po Avarech přihnuli se Maďari pleníce a vraždíce po celém pobřeží Dunaje daleko na západ. Když pak v památné bitvě na Lechově poli u Augšpurku r. 955 poraženi jsou, obdržel Leopold I. Bábenberk za to, že bitvy oné

udatně se zúčastnil, východní marku v dědičné léno a zvolil si Medlík za své sídlo. Musil si ho však nejprve mocí dobytí, nebo nápis pod obrazem jeho praví, že byl Medlík „lupičským hnízdem“ krále Geyzy, kterého odsud až k Lysé hoře u Vídně zahnal. Od té doby byl Medlík sídlem markrabat Rakouských z domu Bábenberků. Týž Leopold „Slavný“ založil vedle residence své znamenitý chrám a povolal k němu regulované kanovníky a pochován jest v chrámě zdejší († 994). I nástupce jeho Jindřich I. „Silný“ pohřben byl zde († 1018). Za panování jeho byl sv. Koloman, královský princ irský ubíraje se na pouť do Jerusalema v krajině zdejší chycen, z vyzvědačství krivě nařknut a v Štokravě umučen. Svaté tělo jeho přineseno bylo na Medlík a pochováno jest v chrámě. Po smrti Jindřicha I. panoval na Medlíku Adalbert (Albrecht) „Vítězný“, o kterém nápis pod podobiznou jeho hlásá, že bojoval proti Maďarům tak že „celá země od této lupičské holoty (raubregesindel) vyčištěna byla.“ Zemřev r. 1056 pochován na Medlíku. — Rovněž proti Maďarům bojoval Arnošt „Udatný“, veliký dobrodinec chrámu zdejšího, v němž pohřben jest. Nástupce jeho Leopold III. „Krásný“, věrný spojenec papeže Řehoře VII. proti císaři Jindřichu IV. přivedl ku chrámu Medlickému na místo kanovníků mnichy Benediktinské a stal se takto zakladatelem nynějšího kláštera. I on zemřev r. 1096 pochován jest zde. Po něm následoval Leopold IV. Svatý („Pius“), syn jeho, jenž r. 1073 na Medlíku se narodil a od r. 1096 až do r. 1130 požehnaně vládl. Leopold Svatý, jehož Rakousy svým patronem a ochráncem nazývají a ctí, přeložil své sídlo s Medlíku na Lysou Horu u Vídně, zůstal však štedrým dobrodincem Benediktinů Medlických, v jejichž chrámu slavil r. 1106 zasnoubení své s Anežkou, vdovou Štaufovce Jindřicha V. Založil mimo četné chrámy i znamenité kláštery, Mariacelý v Štýrsku a Klosterneuburský nad Dunajem. Oslavený hrob jeho je v chrámu Klosterneuburském († 1130). Celkem pochováno jest na Medlíku prvních šest markrabat Bábenberských, kteří zde od r. 979—1096 vládli. Z ostatních obrazů a nápisů na nich zajiňaly mne podobizny Jindřicha II. „Jasomirgotta“, který titul vévodský přijal, klášter Benediktinů Skotských ve Vídně založil a tam i odpočívá († 1177), pak Leopolda VI. i VII., kteří výprav křížáckých se účastnili a posledního Bábenberka Fridricha II. Bojovného († 1246).

Z panovníků rodu Habsburského dozvěděl jsem se zde o Rudolfovi I., že na pa-

mátku za své vítězství nad Přemyslem Otokarem II. na Moravském poli založil tři kláštery a o císaři Albrechtu II., chotí Sigmundovi dcery Alžběty, událost mne jinak zcela neznámou, že pomáhaje Sigmundovi proti Husitům „die Polläckhen ausz Böhmen geschlagen.“ Poláky z Čech vyhnal(?). Fridrich císař „Krásný“ udělil klášteru Medlickému právo, že mohl slouti a býti pevností a míti vojenskou posádku.

Dějiny ostatních panovníků, kteří i v Čechách vládli, jsou na podobiznách věrně a stručně obsaženy, jmenovitě oplývají nápisy chvalofeří o mocném císaři Karlu V., v jehožto říši slunce nezapadalo o Maxmiliánu II., který mluvil sedmerou řečí: německy, španělsky, vlašsky, francouzsky, uhersky, česky („böhmisch“ tam stojí a ne „tschechisch“ neb „czechisch,“ jak teď jistí lidé psáti uvykli) i latinsky a o našem Českém mecenáši věd a umění císaři Rudolfovi II., který mluvil šesterou řečí a „ware ein Herr von recht grosen mayestettischen ansechen“ (t. j. byl pán převeliké a vznešené postavy). Z této bohaté historie kláštera Medlického lze si nynější bohatství jeho vyložití, opat zdejší obdržel čestný název „primas prelátů Rakouských“ a snad i císař Josef II. při rušení klášterů ušetřil Medlíku pro úzkou spojitost jeho s dynastií Rakouskou i historii jeho. Ve válkách francouzských navštívil Napoleon I. Medlík dvakráte, a sice r. 1805 a 1809, zejména po bitvě Aspernské obsadil klášter, jehož strategické poloze velikou důležitost přikládal a vyprázdnil jeho sklepy důkladně, z nichž prý jednou dokonce 50.000 věder vína „zrekviroval“ a mezi vojsko své rozdělití dal, čímž dal snad příklad i Prusům, kteří r. 1866 v Benediktinském klášteře v Broumově něco podobného provedli. Bloudiv několik hodin po rozsáhlých chodbách klášterních, uveden jsem byl do t. z. císařských pokojů, které v prvním patře jižního křídla jsou. V síních těch, nádherným nábytkem a veškerým příslušenstvím k ubytování vznešených hostů opatřených, jen členové panující rodiny, pokud na Medlík zavítali, ubytováni byli a stěny jejich ozdobeny jsou velikými podobiznami novějších mocnářů Rakouských, z nichž téměř všickni, i Josef II., zde přenocovali. Náhdera tu věru královská a vkus vytrábený. Podobnou náherou skví se i síně prelatury, vůbec podobá se Medlík svou rozsáhlostí, vkusem, uměleckými, vědeckými i starožitnickými poklady a nanejvýš nevyrovnaně krásnou polohou svou spíše sídlu mocného a umění milovného vladaře, než klášteru. Z vysoké ballustrády na západním

křídle spatřil jsem opodál na druhém břehu malebné zříceniny starého hradu a jelikož slunce ještě vysoko stálo, zatoužil jsem po tom, abych po Dunaji tam se přeplavil. Průvodce můj mne vyprovázal až ku břehu vypravuje mně zajímavé dějiny a pohádky o zbořeném hradě tom, Weiteneggu — jsou na vlas tytéž, jako při všech sbořených zámčích. Pod skalou klášterní čekal jsem na párník od Vídně přijíždějící a tu přišel ke mně starý pán, zřízenec paroplavební společnosti na stanici zdejší a čtveráckým tónem spustil na mne plynnou latinou. „A kde jste se naučil tou řečí hovořiti,“ tážu se. „Z knihy žádné“, zněla odpověď, „jakživ jsem mluvnice latinské ani neviděl — tam nahore byl jsem tam od maličkosti, posluhuje kněží, nu a ti za minulých časů hovořili latině.“ Dobrý ten muž odříkával mně celé litanie latinských průpovědek a žertů, dovedl si i v pojmenování moderních názvů snadno pomoci, když jsem se jej však otázel, proč má na stanici nápis „Mölk“ s „ö“, což nikterak správným není, tu se rozhorlil, kterak ti nynější mladí lidé všemu lépe rozuměti chtějí. „Jsem tu od maličkosti a znám vše zpaměti, — „Mölk“ se musí psáti, to pochází odtud, že staří Benediktini, výborní hospodáři, pěstovali obzvláštně skot, vystavěli zde mnoho kravínů a tam dojili mléko, „Molke“, odtud „Mölk.“ Ejhle filologa, — a potom se díváme u nás Hájkovi, že odvozoval Litoměřice od „lito mi té měrice“, Oustí od „houští“, Čáslav od dvou zakladatelů bratří, z nichž jeden prý slul „Čas“ a druhý „Slav“ a obdivujeme se i nejnovějším jazykozpytům, kteří v Měcholupcech objevili nějaké Michly a vzdávají jim čest jménem „Michellob“. Mám rozhodnou nehodu s těmito filology, než nechal starého latináře Medlického na pokoji. an začal mně vykládati čtveráckým způsobem jméno farní osady na druhém břehu Dunajského. Jmenuje se Emensdorf. ale původně prý slula „Nehmensdorf“ a až posud rodí se tam prý lidé s dlouhými prsty — ejhle náš český Beroun, či spíše „Pobertov“ a období oné satyry, kterou vyslovil kdesi v Čechách jistý kočí, an uprostřed návsi zastavil koně a obrátiv se k svému pánu začal: „Milostpane, z této obce pocházím, jsou zde však pouze tři poutivci — tuhle Kristus Pán (ukazuje na kříž na návsi), tamhle svatý Jan (kyna k soše sv. Jana Nep. opodál stojící) a pak můj starý tatík, ostatní jsou všickni vesmés zloději“ — a prásknuv do koní ujížděl dál. Jistě humoristické stránky a satyrické přezdívky nalezneme ve všech

zemích a bylo by zajímavé je sebrati. Rozmar lidu utvořil v Rakousích i tuto na pohled nesrovnalou větu: „Krems und Stein sind drei Orte,“ což v češtinu přeloženo znamená nesmysl, že Kremže a Stein jsou tři místa, čtverácký vykládač věty té na Dunaji poučí nás však, že věta ta zcela správná jest, jelikož „Und“ je název kapucínského kláštera, tedy určitého místa a tudíž Kremže, Und, Stein skutečně tři místa jsou. (Pokr.)

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

XIV.

Na rovinách za hradem pana Bohuslava Klecanského směrem ke Drastům a Hošticím sjelo se tu pondělí po neděli provodní roku 1379 panstva korouhevniho, rytířstva, zeman i lidu obecného se všech stran síla nesčetná.

Dnešním dnem zdálo se že jaro začalo do opravdy. K jedenácté slunce jen pražilo.

Uprostřed výšiny upraveno bylo rozsáhlé kolbiště a kolem v půlkruhu umístěna sedadla pro hosty stavu panského i rytířského červeným sukrem zakryta.

Pán Vilém Zajíc čekal již před ohradou v plné zbroji a s hledím spuštěným příjezdu soupeře svého, pana Bořivoje ze Svinař, kterýž té chvíle dlel ještě v společnosti veselých druhů na nedalekém dvoře Tlamba Ctibora ze Drast, náležejícího též v kruh předních milců mladého krále.

Zajícové byli tehdejší hvězdou v českém bohatýrstvu; pan Vilém sezval ku dnešnímu dni hlavy všech rodů panských usazených ode dávna ve vlasti a rytířstva shromáždil se na zdejších polích výkvět. Mohls zde zřítí hrdé hlavy Rožmberků, Valdštejnů, erbovníky Vartenberské, Černíny, pány z Žirotína a z rytířstva zástupce z celých středních Čech.

Zraky všech upíraly se zvláště k průčelí kolbiště, kde vedle muže v prostém šatě rytířském seděla sličná dívka oblečená v sněhobílý šat.

Pan Jindřich z Rožmberka již několikráte podotkl cosi svému bratranci.

Mladý Rožmberk se usmál, pohladil si vous a nezůstal také dlužen odpovědi. Rozhovor platil sličné dceři sprostého rytíře.

Rožmberkové podívali se na oba opět na pan Jindřicha pošeptal mladšímu: „Pak se ovšem jeho Milosti nedivím.“ A při tomhle šepotu se uštěpačně pousmál. Páni Rožmberkové byli odjakživa, jak se říká nyní, aristokrati tělem i duší; ale přes růže ve znaku svém nešťítily se růží rozkvetlých na tvářích.

„Jako by vychována byla na hradě samého pana Viléma.“

„A ztrávila předce všecken život dosavadní pod doškami.“ Leckterému tomu pánu obíhala krev v žilách prudčeji a tváře jeho rozhořely se nezvyklým plápolem.

Dívka ustoupila v pozadí a nahnula se k starému muži, v oděvu pouhého zbrojnoše. Bylo jí bezpochyby nevolno uprostřed té nádhery a v duši její ozývalo se cos, tak jakoby touha po tiché chýši na levém břehu Berounky pod Karlštejnem.

Náhle zaduněly rohy. Ode dvora draštěkého zdvihly se kotouče prachu a pan Bořivoj na svém ryzci takorůzka přiletěl k ohradě doprovázen Janem z Chlumu, Jírou Roztockým a panem Ctiborem.

V několika vteřinách stáli oba soupeři proti sobě s nasazenými dřevci. Ještě několik okamžiků a dva dřevce rozletěly se na kolik kusů rozrazeny. Rázem podali jim nových; ale ve třech minutách museli podruhé podávat.

Ryzec pobodnut ostruhami svrhl pana Bořivoje do písku.

Pan Vilém svěsil kopí k zemi. Svinařský zaskřípal zuby, vytasil meč a chtěl se vrhnouti na soka.

Pan Zajíc se hbitě uhnul a také sáhl po meči.

„Pane Viléme, tvé cti jest učiněno zadost!“ zahovořil náhle zvučným hlasem pan Petr z Vartenberka. „A ty pane svého meče uschovej!“

Pan Bořivoj se ušklebil, vyzdvihl široký meč nad hlavu a zavolal jizlivě: „Nevěděl jsem věru, že setkám se kdy na kolbišti se Zajícem. A není z rodu a z pokrevnosti pánů Zajíců nikoho, kdo by chtěl státí proti mně na život a na smrt! Pane Petře, skvrna bídné podezřívky musí se smýti z mého znaku krví! — Ne-li, pak pliju na jejich erb a nad jejich cti zlomím tento svůj meč!“

Panstvo veškeré ztrnulo nad drzou řečí Svinařského.

Panu Vilémovi hnala se k hlavě všecka krev. Zrak jeho utkvěl však na rytíři za ohradou v černém brnění, s černým chocholem na přilbě, s černou suknicí a s černými pokrývkami na vraníku, který netrpělivě hrabal v písku podkovami.

„Pane Viléme, cti tvé učiněno jest zadost. A na tuhle pohanu obracím se, pánové korouhevni, k vám!“

Černý rytíř seděl do té chvíle na vraníku, jakoby pod tím brněním bylo tělo bezduché a bez vlády.

„Se mnou zkusíš pane Bořivoji dřevce svého!“

Hlas neznámého rytíře zněl temně, jako daleké hřmání.

„Jmeno tvé a tvůj erb?“

Pan Bořivoj opíral se při těchhle slovech o nahý meč.

„Mezi vámi, bytste byli i korouhevníci, musí být našinec opatrným!“

Rožmberkové zbledli nad vyzývacostí milce královského.

„Neptej se ani po jmenu, ani po erbů a hotov se k obraně!“

Hlahol těchto slov zdálo se že ani z řader lidských nevychází.

Pan Bořivoj vyšvihl se okamžitě na koně.

V chvilince srazili se oba rytíři.

Diváci hleděli s úžasem i s obdivem na zápasníky.

Pan Bořivoj byl na kolbišti opravdu ozdobou rytířstva českého ve smyslu královském. Ale soupeř jeho zdálo se že jest v pravidlech rytířského umění mistrem nedostizitelným.

Černý rytíř zabočil bleskem stranou, ryzec pana Bořivoje narazil vši silou na vrátníka a kopí neznámého rytíře vrazilo se zvířeti na střevíc hluboko do hrudi. Se strašlivým zaržáním kleslo k zemi.

Pan Bořivoj se vzpřímil okamžitě a v pravici jeho zablýskala se ocel.

Černý rytíř seskočil, kopí odhodil a tolikéž tasil meč.

Páni mlčeli, rytíři dívali se s nedočkatostí na výsledek a každý tušil, že jeden ze soupeřů zůstane na kolbišti.

Meče křížily se již po páté a vždycky srazily se v pronikavém cinkotu.

„Výtečný šermíř!“

„Odráží a napadá přísně dle pravidel francouzských.“

„Mohl by býti při sedání cvičitelem.“

„Svinařský bije se příliš ohnivě.“

„Narazí také co nevidět.“

Neznámý rytíř, zdálo se, že si pouze zahrává.

Stál jakoby byl socha mramorová; toliko pravice kmitala se mu s nevidanou prudkostí.

Náhle sklesla mu ruka, jakoby již utýrána a hrot ocele dotkl se pisku; ale v témž okamžiku vrhl se pan Bořivoj na soupeře.

Mezi diváky leckde vydral se výkřik a panu Vilému zazrcadlilo se ve tváři zděšení.

V tom však rozlehl se kolbištěm pronikavý ryk a pan Bořivoj klesl k zemi s proraženými žebry.

Černý rytíř nechal mu ocel v těle vězeti a zůstal opět jakoby bez života. Či pod tím pancířem nebylo opravdu lidské srdce a pod tím hledím spuštěným hlavou člověčí? —

Pan Bořivoj probral se ze mdlob okamžitě.

Několik zbrojnošů z čeledě Ctibora Dražického přiskočilo; chtěli jej odnésti.

„Sám běs se tu se mnou rval! — Slyšíš, běs jsi ty! — Musím ti viděti do tváře!“

Kolbiště zbarvilo se krví, ocel na pancíři zčervenala a panu Bořivoji hlas nějak ucházel.

Neznámý rytíř hnul rukou, železné pruty na přílbě se vyzdvihly a objevila se seschlá, vráskovitá tvář.

Z přítomného panstva neznal černého rytíře nikdo.

Toliko pan Sulislav, — však poznali jste ho již, i Bohunku i Příboru, — se zachvěl a mladá dívka vedle něho vzkřikla pronikavě.

„Jsi běs! — Peklo ti osmažilo tváře; chtěl jsi mne, vem si mne tedy!“

„To za mé dítě, za Zbyňka a potom za dceru tvou pane Sulislave!“

Při posledních slovech odvrátil se od Bořivoje a utkvěl očima hluboce vpadlými na rytíři v prostém oděvu a na dceři jeho.

„Jsem Perchtold, někdejší kastelan na Dřevčici!“

Starý muž ještě tak stál jakoby přimrazen, ale pod lebkou mu to hučelo, v prsou vířilo a o hlavu se až závrať pokoušela.

„Pane Sulislave! — Zde prsa má; rozhodni je, chceš-li. Brániti se nebudu. Máš k tomu právo. Chceš-li však, můžeš mi odpustiti.“

„Odpust mu tatíčku; vždyť je to můj průvodčí!“ zaúpěla mladá dívka.

Čelo převozníka Příbory, někdejšího zbrojnoše Neustupa, se zachmuřilo.

Pan Sulislav sestoupil dolů mlčky, došel s hlavou sklopenou až k rytíři, vzal ruku jeho do pravice své, stiskl ji a zašeptal: „Nechť ti také odpustí Bůh všemohoucí.“

Starému muži uhasl v očích příšerný svit a na vráskovité tváři zaleskly se o pět slzy.

„Žhář! — Vrah kolikeronásobný!“

Pan Bořivoj vyhrkl ze sebe slova tato posledními silami.

„S takovým ani po smrti nechci mít společnost. Chci raději k běsům, vy čestí páni, vy rytíři —“

Svinařskému se oči trhaly, rty křivily a na modrající tváře vtiskala pečeť viditelnou Morana vůčihledě.

„Však najde má smrt mstitele a potom se vy páni zděsíte! — Na šibenici vykorouhevníci s erby vašimi! — Králi Václave!“ Pan Bořivoj Svinařský — umíral.

Sulislav dosud držel stisknutou pravici Perchtoldovu.

Žraky obou tkvěly na dohasínajícím životě milce královského, a českému panstvu zněla výhrůžka Svinařského jako temné dunění hran.

„Já s' běsy a vy s' žháři, vy s' vrahy, vy čeští páni!“

Rožmberkům bylo při těchhle výkřicích nevolno.

Druhům pana Bořivoje vzplanulo jedno oko vztekem nad smrtí Svinařského a druhé svítilo se radostí, že panstvu dnešní sedání mnoho nocí učiní bezesných.

„Perchtold, kastelan někdy na Dřevíči je psanec, vyhostěnc z tohoto království na věky, čest jeho propadlá; vrátí-li se, na oudy jeho uchystáno kolo a na hrdlo provaz. Ve jmenu krále chopte se ho!“

A k těmto slovům pana Jana z Chlumu dodal Ctibor Tlam Drasteký: „Já zdejší půdy vlastníkem. Mohl bych na něm vykonati soud okamžitě vůči vám vy pánové, vy vladkové a rytíři!“

Pan Sulislav podíval se někdejšímu kastelánu do očí; ale četl v nich pokoj, četl v té sežloutlé tváři chladnost mrazivou.

Levice tohoto spočívala na čepeli těžkého meče, jenž zarával se před chvilinkou ještě hluboko pod hrudí Bořivoje.

A když čeleď drasteká chopila se vykonati rozkaz pana Jana z Chlumu, vystoupil v popředí pan Vilém Zajícovec.

„Perchtold, někdy kastelán na Dřevíči, za císaře Karla slavné paměti vypovězen na vždy ze zemí koruny české a zbaven cti, přijat jest opět v svazek tohoto království. Pane hofmistře, zde list Jeho Milosti krále Václava.“

Druhové pana Bořivoje zaskřípali zuby nad takovou neprozřetelností a panu Roztockému napadlo v té chvíli, zdaliby nebylo lépe střežení práh jizby královské a nikoho nikdy k Jeho Milosti nepouštět.

„Králi Václave! — Králi Václave!“

Pan Bořivoj vypustil s tímhle výkřikem duši svou.

V několika okamžicích rozjíždělo se panstvo a rytíři ponejvíce do blízké Prahy s těmi nejružnějšími pocity.

Nejposléze opouštěl kolbiště za Klecany neveliký zástup jezdců s mladinkou dívkou uprostřed.

Pan Perchtold vypadal v tom černém brnění, v té černé přilbici, s tím černým chocholem předce nějak příšerně. Jel podle Viléma Zajíce mlčky očima tak lecky utkvívaje na sličné dceři pana Sulislava.

(Pokračování).

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup odejel v sobotu do *Bastianperku* (v osířelé diecési Litoměřické kdež včera d. 4. listopadu vykonal slavné posvěcení nového chrámu Páně a dnes do Prahy se navrátl.

— Pobožnost *40hodinná*, kteráž se dnes u sv. Klementa ukončí, bude se konati od 6—10. listopadu u sv. Jiljí (u Dominkánů), od 11—15. t. m. u sv. Jindřicha.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci říjnu 118 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; letos již celkem 1430 osob. — Ve středu dne 7. listopadu bude v 7 h. ráno v chrámu Páně u sv. Jana Nep. na Skalce slavná zádušní mše sv. sloužena za všechny v Pánu zesnulé dobrodince a členy spolkové, jakož i za všechny spolkem pochované.

Z Italie. Dne 29. září zemřel v Neapoli kardinal arcibiskup *Riario Sforza* po dlouhé a trapné nemoci. Náležel mezi kardinály, kteří Řehořem XVI. jmenováni byli. Již jen čtyři kardinálové jsou na živě, které předchůdce nynějšího sv. Otce jmenoval a sice: J. Em. kard. Amati, Schwarzenberg, Asquini a Carafa. Pocházeje ze staroslavného rodu vévodského *Riariů* a *Sforzů* narodil se dne 5. prosince 1810 v Neapoli. Jako jinoch slynul výtečnými dary ducha, neunavenou horlivostí a příkladnou zbožností. Sotva že dosáhl 35. roku věku svého, již povýšen byl na arcibiskupský stolec svého rodného města, kde tak horlivě pastýřskému úřadu se věnoval pracuje na spáse nesmrtelných duší, že jej již r. 1846 Řehoř XVI. kardinalem jmenoval. Za půl leta zesnul Řehoř XVI., v konklave byl nejstarší a nejmladší kardinal z rodiny *Sforzů*. Zesnulý byl postavy vysoké a přímé, obličej poukazoval ku šlechtynosti, dobrotě a zbožnosti vnitřní; pro svou pokoru byl u lidu římského velmi oblíben. Římané jej považovali za nástupce Pia IX. V Neapoli jej ctili bobatí i chudí, vznešení i prostí jako otce a svého dobrodince, i fraimauri

měli před ním jako před mužem svatým úctu. Když se Garibaldi r. 1860 zmocnil Neapole, zůstal arcibiskup králi Františkovi Neapolskému věren. Nadarmo se namáhala revoluce, aby převedla arcibiskupa ku straně krále poctivce. Poněvadž miláčka neapolského lidu usmrtiti nesměli, poslali jej do vyhnanství, ale již za čtyři měsíce snažně prosili, aby se arcibiskup ku svému lidu, který po něm touží, navrátil. Pokorný kardinal přijel, aniž by příchod svůj byl ohlásil, do Neapole. Lid jej ale na nádraží poznal a u velkém počtu, volaje „Evviva“ až do příbytku doprovodil. Tato událost rozhořčila nesmírně Garibaldiany. Obklopili v noci palác arcibiskupský, a žádali, aby arcibiskup prápor jejich požehnal; při tom učinili okolo paláce velikou hranici ze dříví, majíce ten úmysl, kdyby se arcibiskup zdráhal, hranici podpáliti, aby za živa uhořel. Ctihodný arcibiskup vyšel ven na pavlán, drže v pravé ruce kříž pravil odhodlaným hlasem: „Já žehnám jen věřícímu lidu, nikdy však nebudu žehnati těm, kterým sv. Otec nežehná a které z církve vyobcoval.“ Po těchto slovech se vzdálil, nevšímaje si více lupičů a nestaraje se, zdali ohavný zločin vykonají. Neosmělili se však hranici podpáliti obávajíce se lidu. Tuto velikou lásku Neapolitanů získal si arcibiskup brzy po svém nastolení, když v Neapoli vznikla cholera. Pamětliv jsa slov: „Dobrý pastýř i život dává za ovce své“, spěchal do nejodlehlejších příbytků, ve dne v noci se zdržuje mezi nemocnými chudáky. Konal veliké skutky tělesného i duchovního milosrdenství. Rozdával hojně almužny, kupoval léky, chléb a víno pro nemocné; když prostředky nedostačovaly, sám činil sbírky a když i ty byly vyčerpány dělal dluhy jménovitě u bankovního domu Rothschildů, jen aby chudým spomoženo bylo. Král uznáv dobročinnost a šlechtetnost kardinalovu, udělil mu řád sv. Januaria; lid nemoha nikdy zapomenouti na tuto obětavost, svou lásku zesnulému při každé příležitosti na jevo dával a nad hrobem jeho hořce plakal.

Zesnulý byl dne 27. září zaopatřen. Když kněz s nejsv. Svátostí oltářní se přibližoval, tu povstal ze svého lůžka, modlil se tři božské ctnosti a apoštolské vyznání víry. Pak pravil: „Můj Bože, jak veliké bylo milosrdenství Tvé vždy ke mně nehodnému, nyní mne sám vyhledáváš, jakými díky Ti mám tuto lásku splatiti! Nechť Ti za mne díky vzdává sv. nebes Královna a sv. Januarius! Přijď o Pane Ježíši Kriste mi vstříc, zapomeň na hříchy a slabosti sluhy svého.“ Po přijímání pamatoval zesnulý na sv. Otce

a vyprosil si apoštolské požehnání. Pak ztratil sebevědomí, až 29. září vypustil svou bohumilou duši. — Právě přichází zvěst, že v Římě zesnul kardinal Capalti, jest to již desátý kardinal letošního roku, který se k Pánu odebral. Kollegium kardinalů jest ztenčeno, jen nad nejstarším z nich pap. Piem IX. bdi Prozřetelnost Boží a prodlužuje mu život, aby statně a neohroženě hájil práva církve i národů katolických.

Literární oznamovatel.

— „*Martin Medek*, arcibiskup Pražský.“ Historicko-kritické vypsání náboženských poměrů v Čechách od r. 1581—1590. Napsal Dr. Klement Borový, c. k. professor církevního práva na vysokých školách Pražských. Nákladem Dědictví sv. Prokopa. Číslo XVII. (za rok 1877). Písmem knihtiskárny Cyrillo-Methodějské (J. Zeman) v Praze. Str. 220. Cena 1 zl. 20 kr. Vydává se údům Dědictví sv. Prokopa na pokázku diplomu v kněžkupectví B. Stýbla. Čís. XVI. všech podílů (druhý podíl za rok 1876) totiž spis: „Homilie sv. Makaria Egyptského“ vyjde po novém roce.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Schellinger, jubil. kněz, Malotický farář na odpoč. v Rakovníku, dne 21. října (nar. v Rakovníku 5. listopadu 1799, vysv. 14. srpna 1826).

Ustanoveni jsou:

- p. Jiří Koppmann, far. v Zakšově, za admin. (excurrando) fary v Tocově;
p. Vác. Neumann zůstal koop. v Bohdale;
p. Josef Nosek za proz. koop. v Č. Wiesenthalu.

Upřádněná místa:

- Tocov, fara patr. p. Kurt. hrab. Zedwitze, od 15. října.
Ouzice, fara patron. nábož. fondu, od 16. října.
Bor (Haid), fara patr. velkovévody Toskánského Ferdinanda IV. od 26. října.

V biskupství Budějovickém

V Pánu zesnul:

- p. Ondřej Puhner, b. notář, farář z Újezda sv. Kříže na odpoč., dne 7. října (nar. v Matni 7. listop. 1806, vysv. 25. července 1832).

Vyznamenání jsou:

- p. Matěj Veselý, děkan v Nepomuku, jmenován tajemníkem b. vik. úřadu Nepomuckého;
p. Alois Jiráček, kapl. v Počátkách, byl dne 24. října povýšen na c. k. universitě Vídeňské za doktora theologie.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef Zika, farář v Petrovicích (diec. Kralohrad), za faráře ve Kbele;

- p. Adolf *Rodler*, pap. čestný komoří, vychovatel u J. Exc. p. hrab. Ferd. z Trauttmannsdorfu, za faráře v Husinci;
- p. Martin *Brožka*, 1. kapl. v Krumlově, spolu za zámeč. kapl. tamtéž;
- p. Jakub *Hoffelner*, k. z Jablonce do Krumlova;
- p. Vincenc *Vielkind*, ř. cisterc., za výpom. kapl. v Přidolí;
- p. Josef *Lang*, farář ve Fürstenhutu, vstoupil na stálý odpočinek.

Uprázdňená místa:

Fürstenhut, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 1. prosince.

Selc, nově zřízená fara téhož patr., do 15. pros.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Gründig*, jubil. kněz, Lužický farář na odp. v Biline, dne 22. října (nar. na Hoře sv. Kateřiny 19. břez. 1798, vysv. 7 září 1823);
- p. Ant. *Wenschuh*, farář v Libočanech, dne 23. října (nar. v České Lípě 3. října 1821, vysv. 26. července 1847);
- p. Ant. *Šulc*, kněz na odpočinku v Meranu, dne 26. října (nar. ve Vrutici 14. listopadu 1844, vysv. 20. července 1869).

Vyznamenan jest:

- p. Karel *Watzina*, admin. v Boru, jmenován os. farářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Schütz*, kapl. v Č. Kamenici, za adm. v Jetřichovicích;
- p. Vinc. *Brzobohatý*, kapl. z Citolib do Loun;
- p. Vavřinec *Křapka*, kaplan z Boleboří do Kováně;
- p. Jos. *Holý*, f. z Vlastibořic do Vysokého;

- p. Frant. *Vejšvalda*, neom., za kooperatora v Šumburku.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenání jsou (po bisk. gener. visitaci): -

- p. Jan *Nožička*, děkan v Čáslavi, titulem b. notáře;
- p. Josef *Čejka*, os. děkan a far. v Církvici, jmenován tajemníkem vikariátním;
- p. Josef *Beran*, farář v Nebovidech, titulem děkana;
- p. Karel *Solta*, farář v Bykání, tit. děkana;
- p. Frant. *Koutník*, farář v Bučicích, obdržev expositorium canonicorum;
- p. Frant. *Vomáčka*, farář v Potěchách, též;
- p. Václav *Vaněk*, farář v Zaboří, též;
- p. Jan *Dundálek*, farář v Suchdole, též;
- p. Ignác *Paták*, farář v Sedlcích, též;
- p. Edvard *Vallouch*, farář v Třeboníně, též;
- p. Karel *Vorlíček*, kaplan v Kutné Hoře, obdržev farní synodalie;
- p. Jan *Partisch*, katecheta na učit. ústavě v Kutné Hoře, též;
- p. Frant. *Chlupáč*, katecheta na real. školách v Kutné Hoře, též.

Ustanoveni jsou:

- p. Aug. *Zima*, kaplan v Čestíně, za admin. v Petrovicích;
- p. Jan *Křivohlávek* za admin. v Rudolticích;
- p. Jan *Herrmann*, za kooper. v Dobrouči;
- p. Alois *Chaloupka* za admin. v Krásné Hoře.

Uprázdňené místo:

Petrovice, fara patron. Jeho c. k. Ap. Velič. co pána na Kácově, do 3. prosince.

Milodar. Na dostavení metrop. chrámu sv.

Víta v Praze: P. Viktor Bezděka v Želivě 1 zl.

Právě počaly vycházeti časopisy na rok 1878.:

Alte und neue Welt
ročně 18 sešitů
zl. 4.32, poštou zl. 5.22.

Deutscher Hausschatz
ročně 18 sešitů
zl. 4.32, poštou zl. 5.22.

Hedwigsblatt
ročně 12 sešitů
zl. 3.60 poštou zl. 4.20

Chrysologus
ročně 12 sešitů
zl. 3.50, poštou zl. 4.10.

Kopřivův kalendář
ročně 12 sešitů
zl. 1.20, poštou zl. 1.44.

Philothea
ročně 12 sešitů
zl. 3.36, poštou zl. 3.96.

Posvátná kazatelna
ročně 12 sešitů
zl. 4.—

Prediger und Katechet
ročně 12 sešitů
zl. 3.50, poštou zl. 4.10.

Weckstimmen neue
ročně 12 sešitů
— .80 kr., poštou zl. 1.04.

Předplatné přijímá a každý sešit hned po vydání zašle

Kněhkupectví B. Stýbla v Praze.

sv. Václavské náměstí.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expedice:
v kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupectvích:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdinko.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Katechismus.

Úvaha od J. E. Eybla.

Znám nauku, s nížto se veliké listy veřejné neobírají, kterou akademie a fakulty zvuknými cenami nepoctívají a za nížto se jejím učitelům sotva dostává vyznamenání a odměn zlatých, stříbrných a bronzových.

Ačkoli jsou učenými její učitelové, nemívají hodností doktorských; učitelská její stolice bývá co nejprostší, učitelé pak sami mluví řečí lidu, jazykem v pravdě národním k posluchačům, jenž bývají rádi — bosí a v dřevěnkách.

Tato nauka jest velice objemná, zahrnujíc v sobě metafysiku, theodicej, mravouku, právo a dějiny světa až od jeho počátku. Řešíc s jistotou neomylnou záhady, jimiž si lidé nejdůmyslnější lámali a lámou hlavy, svítí na veškeré otázky, jež lidský rozum svou všetečností zatemňuje, s takovou jasností, že kdo schválně před ní oči nezavírá, dostatečného světla nabývá. Jdouc svojí cestou tato nauka nezkoumá pracně, aniž ouzkostrlivě rozebírá různých mínění, vynášejíc jedno zdání nade druhé; ona předkládá toliko a tvrdí s jistotou neklamnou, nemajíc nikdy žádné pochybnosti; článkové její se ukazují ale nedokazují; její učitel nevymýšlí a nevynalézá ani obsahu ani formy, jsa pouze ozvěnou rozumnou, opakující dle schopnosti posluchačů pravdy božské a články blahodárné.

Tato nauka se nazývá *katechismus*. Staré jest to slovo a malé vážnosti se těší mezi třídou lidí učených: ale těžko by je bylo nahraditi jiným tak jako nelze ničím nahraditi věc, která se obsahuje v katechismu.

Katechismem se rozzehá světlo, jím se

osvěta šíří a základ se dává vzdělanosti Katechismus jsa podkladem vyučování v nejzastrčenější škole pohorské neměl by opouštěn nikterak býti od učňův na učení vysokém; pasáček venkovský ho potřebuje tak dobře jako člen obce akademické; dítě v něm slabikuje a stařec, jenž by ho neznal, byl by nevědomcem.

Vyšperkovaní výkladové na vysokých školách nikdy by nenahradili katechismus; ale tento by prospěšně nahradil mnohý z oněch výkladů. Mnohý, mluvě dle katechismu myslí, že hluboce mudruje a má pravdu; jest v katechismu opravdová filosofie. Sestárnou-li filosofové, kteří upřímně hledali pravdu, vracívají se pod večer svého života, prošeďše mnohými oklikami — ku katechismu. Mezi vzdělaností křesťanskou a osvětou Číňanův a Turkův není nežli tenký katechismus.

Jako ze mnoha potůčků řinoucích se skrytě po horách dostávají naše veletoky hojných vod: tak se i veliký proud mravnosti křesťanské doplňuje tisíci katechismy. Jimž tiše v městech, ve vsích a po dědinách učí.

Rozšiřujte školy národní; necht' není na celém světě katolickém vůbec ani jednoho dítěte, které by neumělo čísti a psáti: Církev vám z toho vděčna bude a svou pomocí ráda přispěje, ale jen dejte katechismus na první místo mezi školními knihami; ať dítě v něm opakuje a slabikuje ty modlitby, které někdy mají obveselovati jeho stáří a usnadňovati jeho zápas poslední; ať se u věku, kde mysl není zastrašena žádnou pochybností a paměť čerstvá, seznámí a naukami, jichž Písmo a Církev skýtá; velikou tím službu škola prokáže dítěti, rodině, státu, společnosti.

Vy, jenžto se posazujete za bohatými stoly vědy, dopřejtež chudým aťž on drobtů

že svých hodů, které oni mohou snadno ztrávit a které jim proto dobře půjdou k duhu. Vaše štědrost bude lidumilnou ba křesťanskou. Ne samým chlebem živ jest člověk ale i pravdou, zvláště pravdou nadpřirozenou, slovem Božím: nuže, katechismus jest slovo Boží.

„Ti, kteří myslí věřících porušiti sobě předsevzali, mimo ohromné ony knihy, kterýmiž katolickou víru podvrátit usilovali, sepsali ještě nesčíslné svaté knížky (katechismy), které poněvadž tvářnost zbožnosti na sobě nesly, snadno neopatrné myslí lidí sprostných svodily.“

„Za tou příčinou Otcové všeobecného sněmu Tridentského uznali toho také potřeba, aby podali jistý jakýs nákres a způsob vyučování lidu křesťanského od samých víry počátkův, kterýmž by se ve všech církvích ti spravovali, jimž konati jest úřad pastýře a učitele po zákonu povolání.“

„Mnozí sice pracovali posud v tomto způsobu spisův s velmi chvalitebnou svědomitostí a učeností, avšak Otcům vidělo se býti velmi prospěšným, aby jakož jeden jest Pán a jedna víra, tak i jeden byl obecný způsob a předpis u vyučování víře a vedení lidu křesťanského ku všem povinnostem nábožnosti.“ (Katech. Řím. Uv. Ot. VI—VIII.)

Kéž by ve smyslu tom i pro celou českou provincii církevní na místo tří katechismů jeden jen byl zaveden!

Církev a škola.

Podle hradu v květu lípa stojí,
ježto větve v lásce k sobě pojí,
klidně vůkol sebe hledíc s výše,
dechem jarním vůni vnaďnou dýše.
Vánek jemný s listem jejím hraje,
na něm slunko v ranní kráse plaje;
ptáci v nitru stromu zbožně pějí,
že se větve písni zvučnou chvějí,
včely z úle k lípě pospíchají,
kdežto hody sladké slavívají.
Nejsou však to ptáci, co tu pějou,
nejsou to i včelky, co k nim spějou.
Cyrill, Method volá v stinném chladu
k sobě lidu čty z Velehradu,
aby jemu rajskou mannu dali,
slova jisté spásy podávali.
Veden vnaďnou mluvy matky drahé
každý spěchá pro to zboží blahé.

Bratři svatí o zástup se dělí,
který získán již je Spasiteli.
Method volá k sobě ženy, muže,
mládce, děvy květné jako růže;

shromáždění slovem zbožným kyne,
které jako balsám z úst mu plyne.
Všech se k němu obracují oči,
jak se v touze kvítek k slunci točí,
nebo slovo pravdy Method hlásá,
v něm se skrývá časná, věčná spása.
Domluvil; — lid spěchá k Cyrillovi,
kde ho očekává úkaz nový.

Cyrill podal bratra s láskou vřelou
zavolal si mládež nedospělou
v středu jejím, jako v květném kole
stojí Svatý, — ve své první škole;
zprvu mládež pravdě svatě učí,
za níž Kristus slovem věčným ručí,
v myslí mladé rosněcuje světlo,
aby jeho teplem blaho zkvětlo,
jaké v srdci zbožném jen ten chová,
který plní Spasitele slova.
Mnohé oko rosu na tvář seje,
v níž se vroucí láska k Bohu chvěje,
vzhůru k nebi spěchá duše čistá,
kochajíc se v lásce Pána Krista.

Aj tu běře Cyrill s vlídnou tváří
nové písmo; — oči učňů září
vyšším leskem, — vše naň pilně zírá,
když tu Cyrill ústa otevírá.
Chtivou mládež učí písmo znáti,
v mluvě veledrahé čistí, psáti.
Vykládaje jim to písmo svoje
pouvádí ducha v drahé zdroje,
z nichžto vědy tekou vlastním tokem,
množice se stále každým rokem. —
Takto mudrlec školu s církví spojil,
anto slávkou vědou mládež kojil;
lidu dvojím směrem blahověstil,
víru Boží, — mluvu lidu pěstil.

Když svůj úkol bratří dokonali,
čty křížem svatým požehnali.
Vděčně na ně hledí mladí, staří,
jak se snahou jejich dílo daří;
v oku mnohém skví se slza díků,
plat to vzácný vděčných učenníků.
Solunané vedou s myslí blahou
k sídlu svému řadu lidu drahou.
Mladí, staří bratřím dali s „Bohem“,
jdouce ve své obce v plesu mnohém.

* * *

Kol lípy se ticho uhostilo,
jak by vše se k spánku uložilo,
jenom slavík hlásá v sladkém pění
v širé kraje toto naučení:
„Škola znikla z církve, vlastní máti,
co jí patří, nechtějte jí bráti;

z církve do ní život plyne
bez ní v škole život hyne!“

J. Ř.

Dědic koruny Karlovy.

Díl druhý.

XVI.

Pan Sulislav seděl v nejúpravnější komnatě, již mohli nalézt na Hanžburku, už delší chvíli s dcerou svou bez hovoru. Kalné modré zraky dívčiny upíraly se k otci. Rytíř přešel pravici úbělové čelo její, projel prsty svými hebounký, vlnící se vlas a zašeptal: „Řekni mi dítě, u památky matky své mi pověz, ublížil ti král?“

„Ty tatíčku své dceři nevěříš, ty myslíš, že sotva tě naleznuvši mohla by tě oklamati?“

„A proč tedy chceš odejít mezi ty, kterýmž vepsán na čelích a na tvářích hřích písmenami, jež nezahradí ani smrt? — Bohunko — Justinko!“

Dívka opět pozdvihla bílé čelo, podívala se na otce, usmála se lehce; ale ten úsměv působil na pana Sulislava jako mrazivého větru zafíčení.

„Myslíš, že bych mohla býti ve světě šťastnější? Myslíš to doopravdy? — Povím ti všechno tatíčku!“

Vybledlé líce dívčiny zčervenaly nezvyklým růmencem a modré oči zakalily se ještě silněji. Otec přivíul prudce na stará prsa dceru svou.

„Já sama hřešila a viš tatíčku, jaký byl můj hřích?“

Mladá dívka zakryla si hlavu na hrudi Sulislavově a bohaté, lesknavé kadeře rozproudily se jí po šíji jako závoj hedbávný.

„Já sama vyvolala neštěstí dnů minulých. — Já chovala k němu lásku hříšnou už tehdy, když viděla jsem jej poprvé!“

„Ku králi, mé dítě, ku synu Karlovi?“

„Ku králi, tatíčku, ku synu Karlovi. A cítím ji do dneška a tajím do dneška; ale také utajím, utlumím a pohrobím! — A že jsem neklesla, tehle obrázek po matičce mne zaštitil. Kdybys věděl, tatíčku můj, co slzí uschlých na něm a co zachytil ze rtů mých modliteb!“

„A kde že chceš zapomenouti?“

Starý rytíř zeptal se jako v polosnění.

„Ty viš tatíčku! — Odjedem odtud. Na tom hradě zdejším je příliš dusno, až k zalknutí!“

Pan Sulislav vstal mlčky a šel poděko-

vat vlídnému hostiteli za pohostinství i rozloučit se zároveň.

As v hodině vyjel z nádvoří hradu zakrytý vůz provázen dvěma zbrojnoši. Rytíř jedoucí na vraníku zamával naposled baretem do brány, kde ukláněli se pan Vilém Zajíc s Perchtoldem.

Poslednější záměřil ku schodům vedoucím na cimbuří čtverhranné věže a díval se za nimi, dokud mu z očí nezmizeli. Těsně sevřenými jeho rty vydrala se slova: „Jedte s Bohem! — Odpustili jste mi. A když vy, mohl by mi toho odepřít Bůh, jehož milosrdenství jest nezměrné a mohla by mi toho odepřít nešťastná matka tvá, ty dcero ještě nešťastnější?“

* * *

Václava zastihl na Karlštejně posel s neodkladnými listinami od arcibiskupa Jana z Jenštejna. Oznamoval králi, že na dnešek nalezeny jsou na všech pražských kostelích bully lžípapeže Roberta a že děkan kapitulní s proboštem vyšehradským veřejně straní genevskému kardinálu.

Václav vzal do ruky listy lhotejně; ale když je byl rozevřel a přečetl několik prvních řádků, zsvítilo oko jeho šízravým žárem a tvář opět zarudla. A v okamžiku ujížděla družina královská s pánem svým do lesů k Mořině. Dvořeni nově mnuli si radostí ruce nad zápletkami, jež věstil v nejbližším čase pan Hyncík Pluh a kteréž zdály se opravdu přicházeti. — —

Přišly; ale o několik let později. Pan Hyncík Pluh byl dvátpitný politik. Ale když přišly, volala celá česká země jako jedním hrdlem: „Karle, Karle! Jakého syna jsi to vychoval a jakému to dědici korunu českou zanechal!“

DO PISY.

V Ovenci Předním 14. listopadu 1877.

(Posvěcení křížové cesty v chrámu Páně.)

Dne 11. listopadu t. r. odpoledne posvěcena byla nově zřízená křížová cesta v chrámu Páně v Ovenci Předním od důst. p. rektora Redemtoristů u sv. Kajetána v Praze P. Antonína Jedka a dvou veleb. p. asistentů z téhož duchovního řádu. Byla zřízena dobrovolnými dárky mezi osadníky, jež sbírali se uvolily panny Anna Plesnivých a Anna Nováková z Ovence Předního. Sešlo se přes 100 zl., za kterouž částku zakoupena a p. Kubešem pozlacována byla. Nejvíce pří-

spěla Její Osvícenost p. kněžna z Oettingen Wallerstein bydlící v Ovenci Předním se svým zbožným služebnictvem. Po vykonaném svěcení byla konána pobožnost křížové cesty od důst. p. světitele u přítomnosti četné shromážděných osadníků. — Nápotom vystoupil na kazatelnu p. světitel a mohutným a blaze dojmajícím hlasem vysvětlil význam křížové cesty, a pravil, že jest knihou poučující nás, kdo trpěl, proč trpěl, jak trpěl a pro koho trpěl Spasitel světa, a spolu poukázal, jak tři naše duševní síly, rozum, vůle a paměť pozorováním křížové cesty mnohého duchovního prospěchu touto pobožností dosíci mohou, a vybídl čestné posluchače, by víru, naději a lásku k Spasiteli světa vzbuzovali, a jednou po této křížové cestě doputovali do říše nebeské. Tato pobožnost ukončena byla chvalozpěvem sv. Ambrože a udělením požehnání s nejsvětější Svátostí oltářní. Zaplať Bůh jak ochotným dárčům, tak i důstojnému p. světiteli. N.

Z Víkanče d. 13. listopadu, 1877.

(Pohřeb p. Josefa Seidla, faráře v Pouchově.)

Dne 25. října byl pochován zasloužilý kněz p. Josef Seidl, farář Pouchovský, jenž v životě svém podstoupil a vytrpěl velmi mnoho, tak že slušno a spravedlivě jest kratičky životopis jeho zde uvést. — Narodil se d. 5. ledna 1810 v Žďárkách ve farnosti Hronovské na Náchodsku ze zámožných a vážených rodičů, kteří vidouce dobré vlohy svého syna ustanovili sobě obětovati ho církvi svaté a vlasti naší. Odbyv gymnasiální studie v Broumově a ve Vídni filosofii a jeden rok bohosloví, odebral se do Hradce Králové, kde po ukončených studiích bohoslovských dne 25. července 1834 na kněžství posvěcen byl. Tehdáž nebyl nedostatek kněží, tudy stalo se, že i náš nově vysvěcený kněz z lásky k Bohu a k bližnímu vypomáhal ve správě duchovní v Čermné v hrabství Kladském. Pak byl ustanoven za kaplana do Polné, města to, jež hraničí s naší sesterskou Moravou, a tu rozvíjel blahodárně svoji činnost, jevil neunavnou horlivost a zvláště ve školách se proslavil; obětoval se té drahé mládeži se vším, co měl; neboť nejen že ji rád vyučoval, on i své uspořené peníze na vzdělání mládeže ochotně věnoval, tak že město vidouc horlivého a obětavého kaplana, s radostí vděčnou ho čestným svým měšťanem jmenovalo. To bylo první vyznamenání, jež si 18letým horlivým kaplanováním v Polné vydobyl. Pro své zvláštní nadání u vychování mládeže byl jmenován katechetou v městě Chrudimi, až

pak se stal polním kaplanem u pěšího Čáslavského pluku barona Reischacha. I bylo mu opustiti drahou vlast a putovati s plukem, jmenovitě do Itálie. Jak tu blahodárně působil, uměli oceniti i prostí vojáci, tím více důstojníci vojenští, kteří zvláštní lásku, přízeň a naklonenost jemu na jevo dávali; poznávaliť dobře, jak mnoho dobrého působí horlivý kněz ve vojsku, udržoval totiž mezi vojáky pravou kázeň; ducha církevního i národního v daleké cizině mezi nimi probouzel a rozmnožoval. Tu přišel rok 1859. Krutá válka zuřila v Itálii, a tu náš kněz Josef v ohni válečném a v kulovém dešti konal skutky milosrdenství, přispívaje raněným a na smrt umdleným vojákům, modle se s nimi, přisluhuje jim sv. svátostmi, a hotov jsa s nimi i zemřít; bylo to u Solferina dne 24. června, sv. Jana Křtitele. Ten den jmenoval nebožtík svým druhým narozením, jelikož zvláštní ochranou Boží při životě zachován byl, ten den každoročně zvláště slavival a Pánu Bohu za všechny prokázané milosti děkoval. Nepřátelské vojsko ho zajalo a s ostatními vojáky ve vyhnanství do Francouz odvedlo. Však i tu pevnou rekovnou mysl prokázal náš vojenský duchovní vůdce a důvěrou v Pána Boha posilňován očekával den svého vykoupení. I přišel opět do Itálie, a pro své veliké zásluhy vyznamenán byl zlatým křížem s korunou „pro piis meritis“ t. j. „za zbožné zásluhy.“ Dobří jeho přátelé, spolužáci kněží, měšťané Polenští a jiní známí si přáli od srdce, by ještě jednou po tolikerých strastech spatřit mohli kněze Josefa Seidla. I popřál jim toho Pán Bůh. Uprázdnila se fara Pouchovská úmrtím p. Josefa Liberského, a tu bývalý farář Třebosický p. Theobald Bulíček psal svému dobrému spolužáku do Itálie, aby se již do Čech navrátil a o zmíněnou faru zažádal. I stalo se tak. Roku 1862 v posvátné době adventní přišel do Pouchova nový farář, by tu v tichosti vzdálen bluku světa pracoval o spasení duší. Dívaje se na kostel, nevidí slušnou věž na něm, a uvnitř v kostele pozoruje oltáře již příliš sešlé. I myslí si, jestli ho Pán Bůh zachová, že bude kostel jinak vypadati. A v skutku nyní vypadá jinak. Přispěním patrona kostela Pouchovského, slavné městské rady v Hradci Králové, kde šlechtný purkmistr Karel Collino snahy nebožtíkovy vždy mile podporoval, byla nejprv slušná vysoká věž s krásnou bání vystavena, pak se obnovily oltáře, hlavní oltář sv. Pavla, apoštola Páně, pak postranní sv. Václava a sv. Jana Nepomuckého. A ještě čeká na své obnovení oltář nebes Královny Panny Marie,

však i ten brzy ve své krásě se stkvíti bude. A když již dokonat obnovu stánku Božího, ježž vřelým srdcem miloval, tu v domě Božím Pánu Bohu duši svoji tiše poručil, bylo to 22. října. Odzpíval posvícenské rekviem za své koláturníky, pomodlil se za ně ještě naposled, vykonat církevní modlitby, a tu chtěl, jak nábožný obyčej jest, se svým lidem ještě na hřbitov průvod vésti, ale tu mimo nadání klesl k zemi, a byl mrtev; zemřel v kostele uprostřed svých osadníkův. Pohřeb byl slavný, průvod vedl vysoce důst. pan kanovník, městský děkan a spolu vikář kralohradecký Leodegar Vacek, doprovázen velikým množstvím kněží, kteří z rozličných vikariatů diecése se byli sešli. Za rakví kráčeli přátelé, známí, c. k. důstojníci vojenští, purkmistr kralohradecký a nesčíslní ctitelové v Pánu zesnulého. Dobře pravil kazatel p. Josef Lexa, farář z Nového Hradce Králové, že nebožtík skvělý pomník již postavený má: kostelní věž s hodinami. Ano, tof nejkrásnější pomník, věž se vzhůru nese k nebesům a hodiny oznamují, že bdíti máme, neb nevíme dne ani hodiny. Však i hrob jeho bude ozdoben pomníkem, jenž i budoucímu potomstvu oblašovati bude, že „zde odpočívá šlechtný, obětavý kněz, p. Josef Seidl, farář Pouchovský, jenž nám kostelní věž s hodinami postavil a náš chrám Páně novými oltáři okrášlil a ozdobil. Uděl jemu, ó Bože, slávu věčnou v nebesích.“

Tyto řádky věnuje památce nebožtíkově bývalý jeho kooperátor František Říha, nyní farář ve Vlkanici.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup navštívil v neděli d. 18. t. m. arcib. seminář, který nyní čítá 62 alumnů a sice 8 ve IV. r., 14 v III. r., 15 v II. a 25 v I. r. J. Eminence byl o 2. h. odp. na nešporách, jichžto žalmy tentokrátě verš po verši střídavě čtverhlasem a sborem zpívány byly, což veliké pochvaly došlo. Po té odebrav se z chrámu Páně do domácí kaple seminářské promluvil tam k shromážděným alumnům o slovech offertoria ze mše sv. téhož dne: „Hospodine Bože, v sprostnosti srdce svého vesele obětoval jsem všechno a lid Tvůj viděl jsem s velikou radostí: Bože, Israele, zachovejž tuto vůli. Alleluja.“ (I. Paralip. 29.) Sám pohnut jsa, hnul srdcem vděčných posluchačů svých. Udělv jim požehnání, navštívil též chovance arcib. konviktu, jichž jest letos 66.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 26—30. listopadu u sv. Petra na

Poříčí, od 1—5. prosince v Loretě na Hradčanech.

— V seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora bude v neděli I. adventní d. 2. prosince, v neděli to po památce sv. *Fligia*, patrona zlatníků. v 10 h. sloužena pontifikální mše sv., při kteréž jako za minulých let na odív vystaveny budou drahocenné relikviáře a jiné památky darované zlatníky Pražským od Karla IV.

— Staročeské zpěvy *rorátní* budou se od neděle d. 2. prosince zpívati po celý advent na každý den od půl 6. hod. z rána v kapli sv. Václava na hradě, u sv. Petra na Poříčí, u sv. Haštala, u Matky Boží před Týnem (v neděli a ve svátek o půl 7.), u sv. Vojtěcha v Jirchářích a v Karlíně u sv. Cyrilla a Methoděje. V seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora zpívají je alumnové ve všední dny v 6 h. a v neděli v 7 h. při zpívané rši sv. — V témž chrámu Páně bude se od 2—10. pros. konati ráno po rorate a odpoledne o půl 5. hod. pobožnost k uctění sv. Františka Xaver. u oltáře téhož světce.

— Spolek sv. *Josefa* ku podpoře kněží na výslužbě prospívá za vzorné správy obezřelého svého starosty vd. p. J. Starého, č. konsist. rady a faráře u nejsv. Trojice v Praze tou měrou, že jak pátý dne 31. října t. r. vydaný seznam svědčí, 360 údů čítá a jmění spolkové 41.418 zl. obnáší. Správa spolku zamýšlí příštím rokem platit svým členům deficientům za každý rok členství 8 zl. a za každý na příspěvcích složený zlatý (pro rata temporis) 80 kr.

— (O „Freimaurech.“) *A.* Čím mocněji se snaží církev katolická dostáti příkazu Páně: „Jdouce učte všechny národy,“ tím více se jí na odpor staví velemocné zednářstvo, které se za nejnovější doby i v mimo-evropských zemích rozšiřuje. Jest ovšem nemožno veškeré úsilí té tajné společnosti zevrubně udati, ale poněkud se přec některá zpráva o tom na světlo jeví, tak že lze si pojem o působení toho tovaryšstva učiniti. Tak udávají „zednářské noviny“ ode dne 25. srpna r. l. některá data, z nichž patrně, že pod hlavní „loží“ pařížskou „Grand Orient de France“ pracuje 258 pobočných loží, z nichž asi šestý díl přichází na osady francouzské v jiných dílech světa. Tak má Algirsko 13, ostrov Guadeloupe 5, ostrov Bourbon 2, v Kochinchině (v Saigonu), v Senegambii (St. Louis) a v Nové Kaledonii jest jich po jedné; pak pracuje pod vládou téhož „Grand Orientu“ 5 loží v Rumunsku, 4 v Čáhradě, 2 v Alexandrii, 2 na ostrově Sv.

Mauricia, po jedné pak v Beyrutu (Syrsko), na Seychellských ostrovech (vých. Indie), v Buenos Ayres (jižní Amerika), v Valparaisu (Chili), v Monte Video (Uruguay); tedy v celku 41 loží. Avšak nejsou to všechny, kteréž pod správou pařížského „velikého Orientu“ pracují; i hamburská „veliká lože“ jest zajisté stejně, neřku-li ještě mocněji zastoupena a zaměstnána, aspoň v jižní Americe a v Polynesii, co zatím též italské lože zvláště ve východní Asii mocné „dílny“ vydržují. K tomu přidružují se i jiné veliké lože v Jižní Americe; tak má Rio-Janeirský „Grande Oriente Unido“ 300 zednářských bratrstev pod svou mocí; jediný kraj „Rio grande do Sul“, počítaje 350.000 obyvatelů, má kromě půl tuctu německých loží ještě jiných 28 a 17 kapitol, stojících v poslušnosti pod řečenou hlavní loží Rio-Janeirskou „Grande Oriente Unido.“ Rovněž mocně se rozšířilo zednářstvo i po osadách anglických. Tak praví o Východní Indii „zednářské noviny“ ze dne 11. srpna r. l. doslovně: „Tato báječná, tajemná země dává zednářům k působení velmi úrodnou půdu; pod úzkoprsou vládou „kramářské východo-indické společnosti“ jenom málo se působiti mohlo; ale jakmile vláda anglická poměrům indickým ulevila, již působení loží mocně vzrostlo.“ Tak má Indicko již mnoho „velikých loží“ s mnohými podřízenými dílnami, z nichž některé výhradně jen domorodce, a z těch opět jenom z jistého kmene, nebo jistého náboženství za údy přijímají. Podobně se šíří zednářstvo i v Australii a tak proti světové církvi katolické povstává s plnou mocí a ďábelským úsilím zhoubný zednářský spolek světový; vždy se více okazuje „tu Kristus, tu — Antikrist.“ — (Kat. Miss.)

Z Říma. (Národnost a stáří papežů.) Sv. Otec Pius IX. jest 258. papež. Mezi papeži bylo 15 Francouzů, 13 Řeků, 8 Syrů, 6 Němců, 5 Španělů, 2 z Afriky, 2 Savoyardové, 2 Dalmatinové; Anglicko, Portugalsko, Holandsko a Švýcarsko mají v řadě papežů po jednom, ostatní papežové byli dle národnosti Vlaši. Od r. 1523 až na nynější dobu byl vždy Vlach zvolen. Z 258 papežů bylo prohlášeno za svaté 79, přes sto papežů umřelo smrtí mučnickou. Jen jeden měsíc papeži bylo 8, jeden rok 40, dvě leta 22, čtyři až pět let 54, pět až deset let 57, deset až patnáct let 51, patnáct až dvacet let 18, dvacet až 23 let 9. Nynější sv. Otec předčil r. 1874 svým slavným panováním nad všechny své předchůdce, nepočítá-li se protipapež Benedikt XIII., který byl v Avignonu r. 1394 zvolen a zemřel v Pensicole

u Valencie r. 1424. Ve fysickém stáří nalezáme mnohé papeže tak vysoko, že jejich věku Pius IX. ještě nedosáhl, který jak známo narozen jest r. 1792 d. 13. května. Papežové Pavel IV. (1555—1559), Řehoř XIII. (1572—1585), Innocens X. (1644—1655) Benedikt XIV. (1740—1758), Pius VII. (1800—1823) dosáhli 84 let věku svého. Papežové Pavel III. (1534—1549), Bonifác VIII. (1294—1303), Klement X. (1670—1676), Innocens XII. (1691—1700) dosáhli 86 let věku svého. Papežové Jan XII. (1316—1334) a Klement XII. (1730—1740) zemřeli dosáhše 91 let stáří svého. Největší mezi papeži, slavný Innocens III., vítězný obhajce práv církevních proti Hohenstaufovi Bedřichu II. zemřel stár jsa sto let.

* * (Nejchudší biskup.) Mezi poutníky, kteří po jubileum sv. Otce do Říma přibyli, nalezal se též apoštolský vikář Dolno-Kalifornský. Jmenuje se Raymund Maria Moreno y Castanedo, jest mnich Karmelitán a teprv 33 roků stár. Pius IX. sám založil apoštolský vikariat Dolno-Kalifornský, jehož prvním apoštolským vikářem jest Moreno, který byl na biskupství vysvěcen dne 22. prosince 1873. Po tři leta mnoho mu bylo zakouseti strastí a pronásledování, dvakráte byl zalařován, dvakráte jej chtěli jako arcibiskupa Quitenského otrávit, jednou byl zákeřnický postřelen a jednou dýkou do ramena bodnut. Bůh chránil horlivého služebníka svého. Liberální vláda Kalifornská nemohouc jej odstraniti vraždou, poslala jej 1. listopadu 1876 do vyhnanství, i odebral se do San-Francisca k arcibiskupu Alemany-mu. V San-Franciscu přijali vyznavače Páně s největší úctou znajíce jeho ctnosti, jeho statečnost a apoštolskou horlivost, znajíce i jeho chudobu. Ve svém vikariatu zanechal Moreno jen 5 kněží. Ze San-Francisca poslal svým ovečkám pastýřský list, v němž je napomíná, aby dle slov sv. Pavla dobrý boj bojovali, víru zachovali a za vzor jim staví velikého trpitele sv. Otce Pia ve Vatikáně. „Když trpí hlava — tak píše — záhodno jest, aby trpěli i údové.“ Moreno si vždy vřele přál, aby spatřil sv. Otce, proto zamýšlel cestovati do Říma k jubileum Pia IX. Neměl však ani haléře, talár jeho byl chatrný, jedinou ozdobou jeho byl stříbrný biskupský kříž, který mu věřící darovali. Ubohému biskupu pomohl bohatý protestant, poskytnuv peníze na cestu, neb smutné osudy Morena biskupa vzbudily útrpnost i u jinověrce. Přibyv do Říma vrhl se sv. Otcí, obklopenému kardinály a preláty k nohám. Pius vztáhl ruce své na jeho hlavu a pravil

dojemná slova: „Zde jest biskup ze zlaté země, a přece jest nejchudší mezi biskupy.“ Moreno předčítal pak sv. Otcí adresu, kterou zaslali mexikánští biskupové se svými věřícími. Na konci této adresy pravil Moreno: „Prosím Tvou Svatost, aby ráčila požehnati biskupům, duchovním i lidu mé nešťastné otčiny. Prosím snažně, aby Tvá Svatost odpustila a za smilování prosila pro ty nešťastníky, kteří mne a moje ovečky tak krutě pronásledovali.“ Sv. Otec nařídil kardinalu Simeonimu, aby se postaral o byt i o výživu chudého apoštolského vikáře. — Po nějakém čase spatřil sv. Otec při allokuci, kterou měl k francouzským poutníkům, Morena v pozadí stojícího v chatrném taláru a bílém plášti se stříbrným křížem na prsou. Odcházejí pravil dobrotivě k Morenovi: „Sečkej maličko synu můj, přijdu hned a něco Ti přinesu.“ Za nedlouho přinesl Pius dvě schránky, v jedné se nalezal kříž rubíny posetý, v druhé krásná biskupská berla, topasý a jinými drahokamy ozdobená. Nad to mu dal veškerá mešní roucha i roucha pontifikální s krásným misálem. Louče se s ním dal mu peníze na cestu: „Cestuješ nazpět, milý synu, nemaje ničeho, zde máš tolik, aby se přeplaviti mohl přes oceán. Nalezneš dobré lidi, kteří tě budou na cestě podporovati, doufám, že tě dobrotivý Bůh zase do otčiny přivede, abys tam dále apoštolovati mohl.“ Poněvadž sv. Otec poměry v Americe ze vlastní zkušenosti zná, dal mu konečně rozličná moudrá pokynutí, jak by v jednotlivých případech si počínati měl. Se zarošeným okem pravil Moreno k sv. Otcí: „Biskupové i věřící zápolí vzájemně, aby Sv. Otče krásných darů Tobě podali. Zlata a stříbra nemám, však mám drahokam a ten jsem přinesl, abych jej k ostatním darům přiložil.“ Po těchto slovech ukázal sv. Otcí překrásný (velký opal, který má podobu srdce. „Nepřijímám drahokamu,“ odvětil sv. Otec, „neb má velkou cenu, podrž si jej, může ti velmi prospěti v chudobě tvé.“ Chudý apoštolský vikář zpěchoval se drahokam nazpět vzíti, dokládaje, že jest to vlastní jeho srdce, které sv. Otcí obětuje. Když viděl sv. Otec nezbytí, přijal drahokam a daroval na vzájem zlatou monstranci americkému poutníkovi.

Z Anglicka. Jak všeobecně známo, kloní se Angličané, kteří byli dříve krutí nepřátelé církve katolické, nyní víc a více ku katolickému náboženství. Pius IX. dne 29. září 1850 znovu zřídil v Anglii katolickou hierarchii; událost ta naplnila každého katolíka radostí, Anglikané opírali se jí s křikem „No-Popery“ čili Ne-Papežence! Po-

slední biskup anglicko-katolický po reformaci byl Thomas Whatson v Lincolnu, který zemřel 27. září 1584, tudíž téměř před třemi sty lety. Teprv r. 1623 jmenoval Rehoř XV. apoštolského vikáře pro celou Anglii, aby řídil hrstku tajných pozůstalých katolíků s několika kněžími, na jejichž hlavu vládou anglickou cena vypsána byla. Innocens XI. rozdělil r. 1688 celé Anglicko na čtyři apoštolské vikariaty. Pius IX. jmenoval pro Anglii r. 1850 již 12 biskupů s primasem arcibiskupem Westmünsterským. Nyní zvětšuje do Říma kardinal arcibiskup Manning, že za 27 let se počet biskupů v Anglii o 5 zvýšil, že jest v Anglii 888 katolických kněží, 501 kostelů, 245 klášterů, 10 kolejí zřízených k vychovávání synůchudých i bohatých rodičů, 1055 katolických škol s 113.455 dětmi, kterým školu navštěvovati jest. Jak ale i v anglikánské církvi katolický (neb jak Angličané říkají romanský) duch se vzmáhá, o tom podává zřejmý důkaz následující událost. V Exeter Hallu bylo onehdy shromáždění lidu, aby pozdvihlo hlasu svého proti zavádění katolické zpovědi v anglikánské církvi. Řečník Sir J. Chambres mezi jiným pravil: „R. 1853 jen jeden duchovní anglikánský počal učit v celé Anglii nutnost zpovědi, kterou i v osadě své zavedl; r. 1868 již žádalo 483 duchovních státní církve u parlamentu duchovního, aby zpověď zavedena byla; r. 1877 dostoupil počet ten až na 720, kteří by rádi zpověď a jiné katolické nauky do církve anglikánské zavedli. — Jiná radostná zvěst přichází ze Škotska, odkud katolíci poslali četnými jmeny podepsanou petici sv. Otcí, aby i tam dřívější hierarchie katolická zavedená byla. Poslední biskup katolicko-škotský byl James Beaton v Glasgově, který zemřel r. 1603 v Paříži. Teprv r. 1697 byl jmenován apoštolským vikářem pro Škotsko Tomáš Nicolson, jenž při svém příchodu do Škotska nalezl jen 25 kněží. Počet katolíků, kněží a kostelů se tak rozmnožil, že jest Škotsko nyní rozděleno na tři apoštolské vikariaty. Sv. Otec vyhověl zbožné žádosti katolíků; chce i ve Škotsku dřívější řád církevní zavést i vyzval apoštolské vikáře, aby se o záležitosti té vyjádřili tito příznivá svá dobrozdání již do Říma zaslali. Kolik biskupství zřízeno bude, dosud není známo.

Literární oznamovatel.

— „Besed mládeže,“ redigovaných prof. Jos. Koubou a vydávaných nákladem kněhku-

pectví Mikuláše a Knappa v Karlíně, vyšly tyto další sešity: 138. obsahuje: „*Povídky, pohádky a obrázky*.“ Mládeži upravil a podává Ant. Kosina, učitel při měšť. škole v Ml. Boleslavi. Druhý svazek. S obrázkem. Str. 111. — Sešit 140.: „*Čas jest tolik — co peníze*, aneb: Čemu se učíš, sobě se naučíš.“ Povídka mládeži a její přátelům od Fr. Hoffmanna. Volně přeložil F. V. S obrázkem. Str. 120. — Sešit 141.: „*Šťěstí v loterii*.“ Povídka dospělejší mládeži a její přátelům. Dle Jak. Glatze přeložil F. V. S obrázkem. „*Macecha a její dcera*.“ Povídka mládeži. Dle Am. Schoppeově vypravuje F. V. Str. 104. Cena každého sešitu 28 kr. — Týmž nákladem: „*Hry mládeže*.“ Sestavil Adolf Potůček, učitel. Sešit 5. S mnoha vyobrazeními a výkresy. Cena 36 kr.

— „*Vaterländisches Ehrenbuch*“ nazývá se spis sestavený od Albina říšského svob. pána z Teuffenbachu, který kněhkupectví Karla Procházky v slezském Těšíně v 18 sešitech po 15 kr. vydá. Snůška tato článků dějepisných a životopisných z nejlepších spisovatelů rakouských podává téměř dějepis zemí mocnářství rakouského. Z českých spisovatelů užito tu prací Palackého, Jirečka, Wenziga a j.

— „*Dějiny Českého povstání léta 1618*.“ Sepsal Antonín Gindely. Sešit 8. (Dílu II. sešit 2.) V Praze 1878. Nákladem F. Tempského. Str. XI. (předmluva a obsah) a 81—336. Cena 2 zl. 30 kr. Druhý díl vzácného tohoto díla poněkud se opozdil dílem pro delší chorobu neunavného dějezpysce, dílem že prvé proskoumatí musel archiv mnichovský a drážďanský. Jsouť Dějiny tyto sepsány na základě asi 5—6000 listin posud neužitých a po rozličných archívech evropských roztroušených. Poznámka tato svědčí o neumorné pili p. spisovatele i o důkladnosti díla jeho.

— „*Františka Pravdy Sebrané povídky pro lid*.“ Sešit 17. (Dílu II. sešit 9.) Nákladem kněhkupectví: I. L. Kober v Praze. Cena 20 kr. Sešitem tímto ukončen díl II., jenž obsahuje milé povídky: Obraz Matky Boží, Farářova schovanka, Šťastný nový rok, Dvojí cesta, David a Jonathan, Učitel a farář, Trnka pláteník.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. *Reinwarth*, dr. a prof. theol., t. č. rektor vys. škol, a
- p. Vavřinec *Hafenrichter*, prof. náboženství na c. k. něm. gymnasiu Novoměstském v Praze, jmenování jsou od J. Velič. císaře pána ka-

novníky král. koleg. kapitoly u Věch Svätých na hradě Pražském.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Matěj *Musil*, spiritual b. semináře v Hradci Králové,
 - p. Antonín *Suchánek*, vicerektor tamtéž,
 - p. Jan *Ehmer*, katecheta gymnas. v Hradci Králové, a
 - p. František *Tondl*, katecheta real. šk. tamtéž, obdrželi expositorium canonicorum.
- Ustanovení jsou:
- p. Antonín *Flesar*, far. Dobřanský, za faráře v Přepychách;
 - p. Jan *Janisch*, admin., za faráře v Jedlově (Schönbrunn);
 - p. Karel *Kotrbelec*, kaplan, za admin. fary v Pouchově;
 - p. Josef *Dejl* za admin. fary v Dobřanech;
 - p. Josef *Bukovský* za katechetu měšť. šk. v Poděbradech.

Upřádněná místa:

- Pouchov*, fara patronátu nábož. matice, do 2. prosince;
- Petvovice*, fara patr. Jeho c. k. Ap. Veličenství, do 3. pros.;
- Dobřany*, fara patronátu kníž. Colloredo-Mannsf., do 18. pros.

V biskupství Litoměřickém.

Ustanovení jsou:

- p. Jan *Pošta*, kapl. v Boskově, za faráře v Dlouhých Mostech;
- p. Emanuel *Dvořák*, vychovatel v hrab. domě Schönbornském, za faráře v Sutomi;
- p. Ant. *Prückner*, farář v Novém Sedle, za admin. v Libočanech;
- p. Josef *Beránek*, kapl. v Semilech, za adm. v Vlastibořicích;
- p. Frant. *Hladík*, kapl. v Žel. Brodě, za kapl. v Boskově;
- p. Bedřich *Šlajs* z Loukova do Mšena;
- p. Václav *Smetana* ze Šemanovic do Loukova.

Upřádněná místa:

- Bořislav*, fara patron. kníž. Clary,
- Libočany*, fara patron. p. Münzberga, a
- Vlastibořice*, fara patron. kníž. Kamila Rohana do 20. prosince.

Milodary. Na dostavění metrop. chrámu sv. Víta v Praze: P. Jan Nep. Fr. Desolda v Teplé 5 zl. — Na opravu chrámu v *Nepomuku* údové Děd. sv. Jana Nep.: Jan Hejtmánek, far. v Korouhvi 50 kr., Jos. Radimský, kapl. v Poličce 1 zl., Marianua Chudá z Hnojce n. Mor. 5 zl., Josef Piša z Božkova 30 kr.; úhrnem 6 zl. 80 kr.

a + b.: Bezejmenné dop. házíváme do koše; na Vás počkáme, udáte-li jméno a stav.

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditice:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedošlá čísla
reklamujte nej-
déle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdinko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. I zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. I zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 25.)

Sv. Petra Chrysologa, arcibiskupa Ravenského, řeč o hříchu prvotním.

K Řím. 5, 12—14.

Čtení apoštolské, říká, že skrze jednoho člověka celý svět propadl soudu, nezve nás, bratří, k řečnění, ale k obnovenému pláči a srdečné bolesti. Nebo když básníci dlouho lkali nad nešťastnou zhoubou vytečeného národu, jednoho města ano i jediného člověka; která mysl nemělaby se celá pošmouřiti, které smysly úplně otupěti, které oči se proměnit v pramen a bystřici slzí, an pád jediného člověka stal se zkázou všech, a vina jediného na všechny uvalila trest? ana nepravost otcova čelému pokolení připravila zmar a smrt, dle slov apoštolských: „Protož jako skrze jednoho člověka hřích na tento svět všel, a skrze hřích smrt“ (Řím. 5, 12). Ó já ubohý! ten, jenž byl příčinou všeho dobra, ten stal se branou všeho zla. „Hřích všel na tento svět.“ Na tento svět: divíš se, že uškodil potomkům, an zločinem svým zatratil svět? Ale ptáš se, jak všel? skrze koho všel? — Jak? Vinou. Skrze koho? Skrze člověka. A co? Jest hřích bytost nebo podstata? Ani bytost, ani podstata, ale náhodnost;*) a protivná je moc ta, již viděti v skutcích, cítiti v trestu; bojuje proti duši, raní mysl, přirozenost porušuje a kazí. A co více, bratří? Tím je hřích přirozenosti, čím kouř očí, čím zimnice těla, čím klamná hořkost sladkým pramenům. Oko zajisté čisto a jasno je samo sebou; ale křivdivým kouřem se kalí a zatemňuje. Tělo silno je v

údech a smyslech svých tím, že od Boha učiněno jest: když však počnou vládnouti nad ním mocné a bouřlivé zimnice, ochabuje celé a oslabuje: hořko v ústech, v očích kalno, nohy klesají, péče o sebe přičí se nám, přátelé jseu obtížní, obsluha se nám protiví. A prameny jak mileny jsou nám přirozenou sladkostí svou, tak jsou nám nemily, když nahodilou zkázou vzaly. Ale vraťme se již k předmětu svému.

„Jako skrze jednoho člověka na tento svět hřích všel a skrze hřích smrt.“ Vizte, bratří, bránu: „skrze člověka hřích,“ a skrze hřích vešli jsme v smrt. Ten hřích! ó šelma lítá, která se nespokojí jednou tlamou zuřiti proti pokolení lidskému; trojí tlamou sžírá tak vzácné plody života lidského;*) trojí tlamou, bratří: hřích poutá, smrt sžírá, peklo pohlcuje. A jak velice oplakávati nám jest takového otce, jenž nám zanechal dědictví tak velkých běd; který nejen dary udělené utratil, ale všechny své potomky tak ukrutným věřitelům zadal! Ó tvrdé a kruté dědictví! Jak bídní jsme, ano nám nebylo ani přijmouti dědictví, ani odříci se!

Slyš pak, co následuje: „A tak na všechny lidi smrt přišla.“ Aby pak se nezdálo nespravedливо, proč skrze jednoho na všechny (smrt přišla, psáno), protože všichni skrze jednoho (hřešili). Naříkáš, že skrze toho jsi

*) Jedná-li se o hříchu prvotním, trojím způsobem uškodil: zmenšením darů přirozených, poškvrou, trestem. Mluví-li se o hříchu osobním, trojím způsobem sžírá: hřešíme totiž myšlením, řečí, skutkem. A jak zde vykládá: hřích nás uvádí v zajetí, z toho jde smrt duševní, a proto nás pohlcuje peklo,

*) Nec substantia, sed accidens.

zatracen, skrze něhož zplozen býti se chlubíš. A pravíš: když z rodu pochází, že zrozen jsem, zdaž i z nepravosti, že dříve jsem vinníkem přirozením než vinou? Na tuto otázku odpovídá apoštol slovy následujícími: „V němž všichni zhřešili.“ Když v něm všichni zhřešili, zaslouženě všichni skrze něho propadli trestu.

„Jako skrze jednoho člověka hřích na tento svět všel a skrze hřích smrt: a tak na všechny lidi přišla, v němž všichni zhřešili“: buď v člověku buď v hříchu; skrze něho a v něm všichni zhřešili. Nepřešel tedy hřích v přirozenost; že však smrt přinesl, vykonává dlužný trest skrze přirozenost. Bůh učinil přirozenost; tím však, že bezděky rodí k smrti, vyznává, že podrobena je onomu hříchu, jehož pokutu nese v životě. Nebo kdoby myslel, bratří, žeby přirozenost chtěla zmařiti plody své, a tak milé dítky ubíti? Že pak vzlyká a trpí, po ztracené svobodě touží a hledí, aby jí nabyla. Skrze koho však nabyla svobody, po prvé Jan*) významně okázal, an už v Krista volal: „Ejhle beránek Boží, který snímá hřích světa.“ (Jan 1, 29). Hřích světa jest, bratří, ten, který dle svědectví apoštola všel skrze jednoho člověka.

Radujte se tedy, bratří, že hřích, který nás velkou tíží tlačil do pekla, Kristem snat a do pekla již svržen jest. Radujte se, že milost druhého a božského Otce od trestu povolala k životu nás, na něž vina prvního otce uvalila smrt. Spasen nemohl býti člověk bez Krista,**) nebo hřích celého světa trval před jeho příchodem.

Ty si libuješ, že skrze Krista jsi ospravedlněn, zavrhuješ ale, že skrze Adama zatracen; nařikáš, že ti uškodila pokuta jiného, a vidíš, že ti prospěla spravedlnost jiného. Či není v semenu celý strom? Vada semene tedy je vadou celého stromu. Kdyby přirozenost sama si byla mohla pomoci, nikdy by původce její byl ji na sebe nevzal, aby ji obnovil. Věříš, že k životu stvořena jest, a posud pochybuješ, že Tvůrcem obnovená jest?

„Ale hřích se nepřičítal, když zákona nebylo.“ A kdy nebylo zákona, jenž počal již s člověkem? Kdyby nebylo zákona bý-

valo, nikdyby Adam byl nepřestoupil; jak to zvěstuje Apoštol říka: „Ale smrt panovala od Adama až do Mojžíše.“ Oba dostali zákon. Adam však jakmile dostal, přestoupil, Mojžíš pak zákon, který dostal, ohlásil přestupitelům, jakož dí Apoštol: „Zákon pro přestupování dán jest“ (Gal. 3, 19). Panovala tedy smrt skrze Zákon; nebo v zuřivosti své hryzla více přestupníky než hříšníky*); nebyliť jen hříchem otcovým poškvěnění, ale již i vlastní nepravosti.

„Ale smrt panovala od Adama až do Mojžíše také nad těmi, kteří nehřešili ku podobenství přestoupení Adamova.“ Nebo nesžírala jen vyrostlé, ale i malické; nehubila jen vinné ale i nevinné; nevinné pravím, t. j. prosté vlastní viny, nikoliv viny otcovy. A proto tím bolestnější želeť bylo toho, že nemluvně nésti muselo trest toho otce, jehož života sotva okusilo, a za hřích světa trpěti, ač světa ani nepoznalo.

Uznejme tedy, bratří, že skrze jednoho, a hříchem jednoho smrt panovala, toužíme-li všichni skrze jednoho vykoupení býti a s Kristem trvati. Nebo kdo žije, od Krista má, ne ze sebe; rovněž jako má od Adama že umře.

Přel. Fr. V. Čapek.

Hymny církevní.

1. V adventě při nešporách.

Ó milý, mocný Tvůrce hvězd,
v němž věrným světlo věčné jest,
ó Jesu spáso tvůrů všech,
slyš zbožných prosbu, touhu, vzdech.

Když ďáblem lestným oklamán
již hynul svět, Ty láskou hnán
k chorému mile skláníš se,
a lékem světu činíš se.

Bys světu sejmul viny tíž,
si chystáš bolný, těžký kříž,
a z panenské Ty svatyně
jdeš ku oběti nevinně.

Když jevíš slů slávy své,
a mocně zavzní jméno Tvé,
hned nebe, satan s družinou
se na svých chvěje kolenou.

Tě, Soudce Velký, prosíme,
Jež v poslední den uzříme,

*) Jan Křtitel.

**) Člověk nemohl sám sobě pomoci od hříchu a pekla, nemohl sám sebou povznesti se k Bohu, aby jej viděl tvář v tvář. Jen skrze Krista spasení jsme, předkové věřice v příští jeho, my věřice, že přišel, umřel a vstal z mrtvých.

*) Přestupník, praevaricator; v biblickém významu tolik co odpadlík od Zákona Mojžíšova.

Tvé milosti a nebes zbraň,
nás proti vrahům mocně braň.

Moc, úcta, sláva, pochvala
buď Otci s Synem trvalá,
i Duchu, který těší nás,
buď na věků všech věčný čas.

2. O vánocích při nešporách.

Ó Jezu! spáso tvorů všech!
Blesk světla ještě nevyšlehl,
když rovna svojí podstatě
Bůh Otec mocný vydal Tě.

Tys oblesk Otcův, světla žár,
všech naděj věčná, břichů zmar,
ó přijmi prosby milost Tvá,
jež obor země vylévá.

Ó Tvůrce světa zpomeň dnes,
žes tělo naše na se vznes,
a v svatý život vložil se,
i z čisté Panny zrodil se.

To svědčí tento dnešní den,
jsa ročním kruhem uveden,
žes z lůna Otce přišel sám,
bys spásou světa byl i nám.

Tvou milost hvězdy, moře, zem,
i vše, co žije pod nebem,
že spásu novou poskytá,
dnes novou písní přivítá.

A my, jež krev Tvá zvlažila,
svým blahým proudem obmyla,
Tvé Narození slavíme
Daň vděku písní platíme.

Buď Jesu Kristu sláva, čest,
Jenž z čisté Panny zrozen jest,
i Otci s Duchem milým vděk
se vzdávej po všech věků věk.

Přel. Ed. Brynych.

Obrázky a úvahy z cesty do Alp.

Napsal František Ekert.

4. Z Lince do Išlu.

S Dunajem se loučíme a tulíme se k řece Truně, která opodál Lince s veletokem splývá. Spěchá nám vstříc přicházejíc z hor, však je to na ní viděti, má čistou vodu jako křišťál a bystrý tok. Nezapírá původního slovanského jména svého, nechť s Kolárem Trunou či dle jiných Travnou ji zoveme. Vždyť ještě v XII. století bydleli zde

Slované táhnouce se hluboko do Alp a mnohé názvy hor, bystrin a vsí zbyly tam po nich až podnes. I starožitné město Vels nad Trunou, jehožto středověké bašty právě nám kynou, připomíná nám dávné Slované a souvislost jména města tohoto se staroslovanským bůžkem Velesem vtírá se nám tak mocně, že tentokráte dáváme slovanomilci Kollárovi, který souvislost tu hájil, přes všechno vyvracování jiných, za pravdu. Ve Velsu zemřel právě při počátku protestantských bouří v Německu r. 1519 císař Maxmilián I. zvaný „posledním rytířem.“ Za něho slaven byl r. 1487 ve Vormsu poslední rytířský turnaj a středověké romantické rytířstvo uloženo jest s ním do brobu. Neromantický novovek zavlekl na místo rytířských „sedání“ nerytířské zápasy kohoutů, Američané zařizují rozličné dostihy a zápasy husí zapřažených k bečkám a sudům na rybnících a Angličané vnutili celému světu dostihy koňské — každý věk vymýšlí nové a nebývalé bláznovství na ukolení zvědavosti a zvláště náctkářství. Za času našeho dívá se ne jeden abecedář přes ramena na podivné zvyky dob minulých a v sebevědomé pýše staví sebe a dobu svou vysoko nade vše, co bývalo, toho však není sobě vědom, že právě doba naše trčí v bláznovství a podivnáctkách až po bradu. Lidé posmívající se podivným zvykům středověku súčastňují se s posvátnou úctou pitvorných a bláznovských obřadů „bratří zednářů“ a osvětlení blatošlapové, kteří neznají vhodnějšího terče jalových vtipů svých než oblek mnicha, oblékají se v šaty střihu tak pitvorného, že i středověký zbrojnoš vida je, zahodil by halapartnu svou a dal se do křesťanského smíchu domnívaje se, že vidí šašky. Romantický císař Maxmilián I., jehož město Vels připomíná, jest nám zajímavým i proto, že vnučka jeho Marie zasnoubena byla s naším nešťastným králem Ludvíkem Jageloncem, jenž r. 1526 u Mohače zahynul a že vnukem jeho byl král český Ferdinand I., manžel Ludvíkovy sestry Anny.

Jiné místo vzbližující se v hladině Truny, jež na cestě nás poutá, jest Lambach, benediktinské to opatství již r. 1032 založené. Bydlí tam synové sv. Benedikta přísné řehole a bílé zdi budov klášterních utěšeně vynikají z bujně zeleně hájů a sadů. Řeka Truna provádí nedaleko odtud u Roithamu roztomilý kousek, činí totiž k nemalé radosti toulavých hostů lázeňských pěkný vodopád kácejíc se přes rozsedlinu skalní s výše 42'. Již r. 1552 zřízen byl ku plavbě solných lodí u vodopádu toho umělý kanál a lázeňští hosté dávají se jím přes všechno

nebezpečností rádi provázeti. Odtud jsme ku dráze řeky Truny připoutáni a nevycházíme ani ze zeleně; vysoké sosny klenou se nad námi a tvoří zajímavé přitmy a lahodný chlad až náhle les mizí, obzor se ššíří a před námi leskne se paprsky odpoledního slunce hladina jezera Trunského. Spanilý to obrázek. V pravo kyne nám město Gmunden svou polohou nenepodobné Lindavě na jezeru Bodamském, bílé letohrádky vyčnívají ze zelených hájů kolem města, celé okolí jest jimi poseto jako perličkami. Sesazený král Hanoveránský má zde své sídlo, obyvatelů má město k 6000 a od r. 1862 je též místem lázeňským a to dosti oblíbeným nejen pro rozkošné okolí, ale i pro větší láci, než v panském Ištu. Nedaleko města vidíme dřevěný most vedoucí do jezera k ostrůvku, na němž vykouzlen zámek Ort, povětně to sídlo hraběte Herbersdorfa v hornorakouské sedlské válce r. 1626 proslulého, opodál pak strmí nad hladinou jezera starožitný chrám „Altmünster“ na místě, kde již Římané tvrz měli. Více však, než díla rukou lidských, unáší nás dílo rukou všemohoucích — jezero a jeho vroubení.

Jezero Gmundenské má půl míle šířky a dvě míle délky a místy je až 600' hluboké, takže málokdy zamrzá, naposled se to stalo r. 1830. V čas bouře je velmi nebezpečno po něm se plaviti, nejedna loď zde již v století našem utonula i s pocestnými. Paroloď uhání od Gmundenu zanechávajíc za sebou v hladině vody dlouhou brázdu, oko naše téká ku předu po horách, jsmet v Alpách. Hned vlevo stojí přední stráž, Trauenstein. Hora ta vápencovitá, rozervaná, nehostinná, zasmušile vypíná skalnatou hlavu svou do oblak o 242' výše než naše Sněžka. Obrazotvornost některého pocestného užířela v tomto obrovském skalisku podobu hlavy a tváře Ludvíka XVIII. krále francouzského a v každé cestovní knížce dočítáme se nápadu tohoto, což jest novým důkazem, jak houževnaté dovede se na světě udržeti nejen nesmysl. V lámané němčině slyšíme na palubě anglické všudy-byly věsti s Vídeňskými výletníky spor o tom, kde jsou oči, kde nos a ústa nebožtka krále Ludvíka a dívíme se té trpělivosti, s jakouž možno tak důkladně se baviti a hádati o ničem. Kdyby některý ferina napsal, že hora ta je vlastně pyramidou, již onen král sobě postaviti dal a na níž tahy tváří svých vyryti kázal, které však zub času již ohlodal, pobavil by zajiště a naplnil by úžasem jednoho Yankeesa právě tímto pyramidálním nápadem. Skalnatá, rozervaná hora ta odpuzuje svou za-

smušilostí a při tom vábí a unáší svou ohromností. Kolmo téměř padají holé stráně její do lazurové hladiny jezera a bílé obláčky, jež spojujíce a trhající se kolem rozsedlin jejích tvořily fantastické obrazy, dodávaly jí cosi příšerného. Mně zdál se býti Trauenstein nemotorným, zmrzačeným obrem s hlavou děsně se šklebicí, jenž odsouzen jest po věky dívati se do hlubin jezera, jež mu neprospívá, je to Tañtalus, jenž u paty má vody nazbyt a přece žízni vyschl, že ani travíčky neuživí. Na druhém břehu jezera trčí do blankytu bliženec jeho, Sonnenstein, a do dálky vine se celý řetěz homolovitých kopců, které šedou barvitostí svou od modravé oblohy se odráží. Lid je nazval „pekelným pohořím.“ Než právě zasmušilá barvitost, rozervané stráně a ohromné rozsahy hor těch dojem velkolepý, velebný činí.

K těm skalnatým velikánům připojena jest na levém břehu jezera utěšená idylla — Trauenkirchen. Blížíme se tam parníkem, vidíme na skále vodou podemleté v stínu stromů kostel s hřbitovem, za ním domečky révou obrostlé a mezi nimi horské ručeje, any šumíce padají do jezera. Nedaleko přístaviště kyne nám mezi dvěma stromy socha našeho sv. Jana Nep. Zajímavě koná se v Trauenkirchen slavnost Božího Těla, o níž mně jeden rodák tamnější na lodi s patronou zálibou vypravoval. Průvod s vel. Svátostí koná se po jezeře na velikých prámech, na jednom pluje sbor hudebníků, na jiném zpěváci, na zvláštní ozdobené lodi kněží pod nebesy s nejsv. Svátostí a pak na bezčetných velkých i malých lodích davy zbožného lidu z blízka i z daleka se nalézají. S věží zní hlahol zvonů, s lodí střídavě hudba a zpěv, v to mísí se výstřely s okolních strání a všecko to obráží se o stěny hor a působí tisícové ohlasy a dozvuky. Průvod ten koná se hned ráno, takže okolní hory zdají se býti obrovskými kaditelnicemi, z nichž obětný dým vystupuje ku cti a chvále tomu Pánu, jenž utišil bouři na moři, jehož větrové i moře poslouchají. Jak krásná to slavnost a jaký dojem činí na prosté horaly! Tuť lze chápati dojem, jež činila hora Sinai na lid Israelský v ten den, když Hospodin své zákony věkověčné jemu zvěstoval; tuť vmysliti se lze na jezero Genezaretské, kde Pán s lodičky učil zástupy a představiti si lze tu chvíli, kdy na lodičce pravil k Šimonovi: Od té chvíle lidi budeš loviti! Ano, nedivím se tomu, že tyto hory jsou bezpečným útlukem víry a zbožnosti a že lid zdejší až posud zůstal netknutým nákazou lžiosvěty bezbožecké a ducha frivolního.

Z idylického přístaviště v Trauenkirchen přivezla nás parolod brzo na konec jezera do Ebensee. Hluk a zmatek přivítal nás tam, nebo odtud jest nám jeti do Işlu v dostavníku. S podivením jest nám tu, jakého skladiště nábytku potřebuje leckterý skromný pocestný a čeho všeho k cestování jemu nevyhnutelně třeba jest, jakých starostí a zlostí zakouší, než věci své do pořádku uvede, tuť věru má příčinu záviděti skromnému našinci, který svých „pět švestek“ jako onen starý římský mudrc sám si nosí a obstarává a při tom plic i peněz šetří. V Ebensee je veliká jímka na splavné dříví, pily a solovary zdejší zaměstnávají mnoho dělníků; pobyv jen málo na břehu seznal jsem, že mezi nimi mnoho Čechů jest — však se jim nemusí stýskati, nebo mají zde krajana, sv. Jana Nep. na splavu. Šťastně vydobyl jsem si místa v dostavníku a oddal se tiché resignaci, když nad hlavami našimi počalo hromobití a bouřka, kterou působily sklady nevyhnutelného onoho nábytku, jež někteří pocestní s sebou vlekli. Jak rád bych byl pozoroval přírodu, když nemotorný vůz náš konečně se rozkýval a ku předu belhal, leč nemohl jsem, jen hladina řeky Truny, podél níž jsme jeli, trpytila se pod námi a poloprůhlednými okny spatřil jsem co chvíli bystřinu se stráně do ní se vrhající. Přece však neměli jsme dlouhou chvíli, bavila nás stařena, která podivuhodnou hbitostí jazyka vyprávěla nám, že jest jí šestaosmdesát let, že má patnácte dětí živých a vnuků i pravnuků tolik, že by mohli zalidniti u nás celou Lhotu. Sedmdesát let již koná ob den cestu z Ebensee do Işlu vedouc obchod v zeleninách, jakživa prý nestonala, jakživa nikomu neublížila, vždycky Boha se držela a nikdy od něho opuštěna nebyla. Zná každý vrch, každou stezku, každou bystřinu v krajině této, mimo Ebensee a Işl nikde nebyla v městě, jen v Trauenkirchen bývala za mladosti o Božím Těle. Bledá churavá panička vedlé ní s tichým úžasem patřila na stařenu a naslouchala slovům jejím. Jak mnohý vznešený velmož jeda touto cestou hledat v lázních zdraví ztraceného, závidí těm zdejším horalům zdraví a síly jejich! Jsou zdraví a silní a neznají rozmanitých nemocí nejen proto, že mají zdravého vzduchu až nazbyt, nýbrž hlavně z té příčiny, že vedou život prostý, střdmý, pracovitý a že neznají rozmanitých potřeb a vášní, které člověka zehoulostivují a jemu života ukracují. Je to smutným ale pravdivým úkazem, že čím více t. z. kultura pokračuje, tím více rostou a rozmáhají se cho-

roby tělesné, tím více jest nedochůdčat tělesných. Padesáte procent lidí churaví a umírá vlastní vinou, nezřízeným, rozmařilým, nepřirozeným životem, za drahé peníze kazí si zdraví a pak jedou do lázní, aby za drahé peníze si je opět jaks taks napravili — převrácený to, věru bláznovský svět! Aby však nevznikla domněnka, že, an jiné kárám sám na sebe žaluji, jedu sám do lázní, ujišťuju, že bohudík nejel jsem do velkopanského Işlu hledat zdraví, nýbrž ze cílem cesty mé bylo navštívit příbuzné, s kterými jsem se před rokem rozloučil na břehu Ary ve Švýcarích a kteří šťastnou náhodou opustivše Pojuří dostali se za svým zaměstnáním do Işlu a takto poskytli mně vítanou příležitost, abych opět kousek světa shlédl. Byla již tma, když dojeli jsme do Işlu a já octl se v domácnosti své sestry.

Hlahol zvonů a první paprsky vycházejícího slunka probudily mne nazítří, bylať neděle. Otevřel jsem okno a ponořil zraky své do panoráma, jež přede mnou se rozkládalo. V úrodné kotlině protkané dvěma řekami, Trunou a Işlou rozkládá se Işl — město letohrádků a zahrad. Místa lázeňská jsou sobě podobná jako vejce vejci, ale nemnoho jich bude, která by se rovnati mohla Işlu čarokrásným okolím. Převysoké hřebeny zelených hor, které údolí Işelské vroubí, jsou jako drahocenným rámcem obrázku krásného a Vídeňská peněžná aristokracie ví nejlépe, proč stal se jí Işl letním dostaveníčkem. Kam oko dohlédá, zelená, a vzduch jenž zde vane, jest tak svěží a kořeněný, že dýcháme a ssajeme jej s takovou chutí, jakobychom do syta a do zásoby si ho nabratí chtěli vzpomínajíce na velkoměstský dým, kterým se dusiti musíme. Věru zde bychom se brzo naučili rádi si z rána přivstávat, nebo jitra v této Alpské kotlině táhne nás silou neodolatelnou ven, do té zelené přírody, abychom naslouchali zpěvu ptactva i šumění vody, abychom topili zraky své v čarokrásné ty obrazy, jež ruka Tvůrce zde učinila, abychom tékali očima vzhůru po těch ohromných stráních, po nichž mlhové obláčky se valí až vzhůru na temena hor, které slunko růžovým nádechem zbarvuje.

Po ulicích hemžily se davy venkovanů směrem k farnímu chrámu. Lid ten zůstává konservativním ve svém národním kroji, mužové nosí zelené klobouky a v neděli musí každý za stužkou na něm míti kytici, na nohou mají střevíce, krátké kalhoty, zelené punčochy, kolena však mají starci, mužové i hoši holá a osmáhlá, zvykli tomu od svých předků, jinak se nenosí, ať lázeňští hosté se

jim smějou jakkoliv. Na první pohled dělá tlupa těchto kostnatých, osmahlých horalů ve svém zeleném obleku, z něhož holá kolena vyhlédají, zvláštní dojem. Ženy pak mají vesměs hlavy zahalené černými loktušemi; u těch opět převládá barva černá. Horale ti klekají v chrámě koleny holými na kamennou dlažbu, jsou k tomu dosti otužilí a zbožní, o čemž brzo jsem se přesvědčil. Odslouživ mši sv. prohlédl jsem si rozsáhlý farní chrám. Věž při něm pochází ze středověku a má zajímavou gotickou architekturu, na spodní části zasazen jest paměti hodný, zde nalezený starořímský náhrobník, na němž pod dvěma poprsími písmeny až posud dosti znatelnými je napsáno, že jej zřídil, ještě živ jsa, jakýsi Romanus, syn Maternův, sobě a choti své Romaně Argenii, která zemřela majíc 80 roků věku. K staré věži vystavěla císařovna Marie Teresie r. 1769 nynější chrám slohem prostým, avšak důstojným. Oltáře v něm zřídili arcivévodové Ludvík a František Karel. Chrám se právě maloval, práce trvala již několik let a bude vyžadovati ještě delší doby, poněvadž mají všechny stěny a klenby ozdobeny býti drahocennými obrazy na zlaté půdě, v nichž život patrona chrámu, sv. Mikuláše, vylicen bude. Vyzdobení toto bude státi 80.000 zl., k čemuž členové panující rodiny císařské, zejména zbožný arcivévoda František Karel ročně nejvíce přispívají. Podle částí již hotových lze již poznati, že chrám tento bude pak co do nádhernosti a vkusu s nejkrásnějšími chrámy v celém Rakousku závoditi. Prohlédaje vnitřek kostela byl jsem překvapen zvláštním pomníkem, jež postavili zde osadníci svému faráři Ferdinandu Aubökovu r. 1869 zemřelému, jehožto památku poctili nápisem v mramor vrytým: „Zplácejte v lásce modlitbou, co láska dala v životě,“ — zajisté dojemný to projev zbožné a vděčné mysli podle slov apoštola Páně: „Pamatujte na správce své, kteříž vám mluvili slovo Boží“ (Žid 13, 7.). K velkým službám Božím naplnil se chrám záhy, elegantní dámy i prosté venkovanky, muži v národním kroji i páni vyplňovali všechny prostory jeho. Nescházel ovšem ani staříčků arcivévoda František Karel, jenž celé léto zde tráví a každodenně mši sv. přítomen jest. Seděl při kázání u hl. oltáře svým bílým vousem a vlasem daleko znatelný, předcházal všechny vzornou zbožností; kdykoli kazatel sv. jméno některé vyslovil, hluboce se klonil a při mši sv. horlivě z knížek se modlil — pravý bratr zbožného Ferdinanda Dobrotivého nejen rodem, ale i duchem a vírou. A lid maje tak

znamenitý příklad nezůstal pozadu, bylo na něm viděti, že má pevnou víru a zbožnost vroucí. Chrám naplněný lidem zbožným v té míře, jako zde, dělá na mne vždy dojem hluboký, téměř bolestný, poněvadž vtírá se mně myšlénka, že něco podobného začíná býti u nás, zvláště v Praze, vzácností. Při zpívané mši sv., která před vystavenou vel. Svátostí se sloužila, dával kněz dvakrát s monstrancí požehnání, na počátku a na konci mše sv. zpívaje „Pange lingua“ atd., což ovšem s liturgickými předpisy všeobecnými se nesrovnává. Ústrnutí vzbudili ve mně dva kostelníci, kteří s truhličkou a obětním váčkem, na němž rolnička zavěšena byla, po chrámu chodili a každému za milodárek hlasitě děkovali, kteréžto mumlání a cinkání ač pohoršlivé, pranic přítomné nerušilo, slyšeli to odjakživa, a co se týče cizinců zde přítomných, na ty v těch věcech se zde ohledu neběře, lid je zde konservativní ve všem, ať se to pánům sem přicházejícím líbí nebo nic.

Po celou neděli byly všechny krámy a závody zavřeny, ani v erárních ani v soukromých dílnách nesmí se v neděli pracovati, což jest ovšem velmi spasitelné zařízení. Farní chrám zůstává celé léto od rána až do slunce západu otevřen a neschází v něm nikdy zbožných modlitelů; obzvláštní zbožností vynikají z hostí lázeňských prý příchozí z Francie a Polsky. Duchovní správu konají zde teď čtyři kněží, osada čítá přes 7000 obyvatelů a bývá najmě v zimě duchovnímu těžko do vzdálených vesnic putovati. Jak mne jeden z kněží ujišťoval, je lid zdejší celkem zbožný, ve víře uvědomělý, domácích pobožností podle příkladu předků svých milovný, avšak nejhorším svízelem jsou prý liberální mladí učitelové, kteří až na řídké výjimky jsou v pravém slova smyslu neznabožové a rouhači. Jenom houževnatá povaha lidu zdejšího je příčinou toho, že símě nerozumnými těmito kazisvěty do mládeže vkládané nenese ovoce tak zhoubného, jakož by jinak očekávati se dalo. Službu prokazují nemocným v špitále zdejším Milosrdné sestry z mateřského domu v Praze, jimž zde Borromejky říkají, po domích obsluhují nemocné křížové sestry, obě kongregace mají v domech svých veřejné kaple. Patronem farního chrámu je zde správa salin, totiž ministerstvo financí. Obyvatelstvo domácí je vesměs katolické, mezi přistěhovalci čítá se asi na 200 protestantů, kterým spolek Gustava Adolfa právě staví modlitebniční. Duchovenstva je zde, jako vůbec v diecési Linecké, poměrně mnohem více, než v Čechách, nebo kdežto v arcidiecési

Pražské na 1259 katolíků po jednom knězi připadá, čítá se v Linecké diecési již na 801 katolíka po jednom knězi, jest tam tedy poměrně nejméně o padesát procent kněží více než u nás, což ovšem pro život náboženský velikou váhu má. Týkajíc se života náboženského panuje zde ne jeden pěkný, jinde neznámý zvyk, tak n. p. zvoní se v pátek v 9 hod. ráno všemi zvony na památku toho, že Spasitel na cestě křížové s Matkou svou bolestnou šel loučil a lidé smekajíce po ulicích modlí se zvláštní modlitby; na štědrý večer hrdí až do půlnoci se všech okolních hor střelba a lidé chodí v průvodech a se světly po ulicích zpívajíce vánoční písně. Živým svědectvím zbožné mysli lidu zdejšího jsou i přecetné kaplice, kříže, sošky svatých a obrazy, které vidíme v celém okolí, na temenech hor, na stráních, na rozcestích, u vodopádů i na mostech. Nejutěšenějším a svého druhu jediným místem je pak hora na západě města, zvaná Kalvárie.

Vede tam rozkošná stezka v stínu stromů — velikánů podél kapliček s křížovou cestou s obrazy na plátně umělecky provedenými. Od temné zeleně věkovitých stromů odráží se na vrchu bílý chrám s dvěma věžemi a se zápraží jeho rozvírá se utěšená panoráma na celou Išelskou kotlinu. Tiché toto místo je k zbožnému rozjímání jako stvořeno, proto všiř i vdál na každém stromu visí nějaký obrázek a pod ním je klekátko, i několik mramorových křížů svěžími věnci každodenně zdobených jsem tam našel na památku těch, kdož zde druhy dlívali a zemřeli. Tam zas nalézáme ve skále uměle vrytý a zlatem i barvami šeskvoucí obraz některého světce, kolem něhož břečťan se vine, lampička před ním planoucí a sedadlo vedle dosvědčující, že je to útulek některé zbožné duše. Nápis na obrazech a křížích projadřují buď dík za nabyté zdraví aneb bolest pro žalostnou ztrátu osoby drahé; kolik asi modliteb slyšel les ten, kolik slzí zde prolito! Bohužel ruší tento utěšený dojem, jež milé to místočko budí, nešetřné sprostáctví, které i nejpěknější obrazy na prkně a všecky stěny kostela i kaplic počmáralo zbytečnými podpisy, které končice na -eles, -stein a -schein, -berg a -thal označují semitský původ těch, kdož zde zvěčnit se chtěli. Největší počet těch sprostáků, kteří ani věci posvátných nešetří, je z Vídně, ale i české nápisy přičinují se k zohyzdění těchto pomníků zbožného ducha. Nejvíce obrazů zřídila zde láska k Marii Panně, kteráž jest „uzdravení nemocných,“ a z nápisů do kamene vrytých aneb na dřevo zlatem vyte-

ných lze poznati, s jakou důvěrou ne jeden churavec k ní lnul. Tak dojal mne obraz Panny Marie obzvláště pěkný s radostným zvoláním: „Kdo s radostí by nectil, nemiloval — tu, z které Pán se zrodil nám — ten Boží Syn, jenž mezi námi vzdělal — Své pravdy, spásy svatý chrám! — V dětině lásce srdce, mysl svou — Jí v obět kladme zápalnou!“ Podobných obrazů a „Božích muk,“ jako na Kalvárii, je kolem v horách všude hojně a kdekoliv nějaké neštěstí se stalo, tam stojí kříž aneb aspoň sloup s tabulkou, na níž napsáno jméno nešťastníka a den kdy zemřel, někdy je neštěstí i vymalováno a připojena prosba o modlitbu za duši nešťastného. A věru i domorodci musí se na horách bedlivě na pozoru míti, nebo jediným nešťastným krokem může člověk na stráni sklouznouti, zvláště po dešti, a zkácel se do propasti. Pro cizince krajiny neznalého bývá obzvláště nebezpečno slézati stráně, po nichž v úzlabinách řinou horské bystřiny, poněvadž úzlabinami těmi kácívají dřevaři s temen hor dolů dříví, které řinoucí vodou náhle uchváčeno bývá a vše, co jemu v cestě jest, dolů metá. Takovým způsobem přišli r. 1869 při vycházce do hor o život ruský kníže Leo Gagarin a syn jeho, kteří odbočili s cesty a dostali se klečí do rýhy, kudy potok po dešti se kácel, i byli náhle uchváčeni spoustou dříví a strženi do propasti. Jsou zde sice všude cesty a tabulky s nápisy, kudy lze a kudy nelze jíti, avšak touha po neobyčejném slézání hor a naděje na rozkošný rozhled bývá tak mocná, že někdy i opatrný výletník opatrnosti pohrdá. A věru když člověk jednou na takovou vysokánskou horu namáhavě vystoupil a tam za jasného dne potrval, naučí se vzdorovati i sebe srážnějším cestám, sebe většímu vedru a přemáhati všelikou umdlenost, nebo vystoupiv na horu přebohatě odměněn bývá tím, co odtamtud vidí.

Okolí Išelské má znamenité hřebeny Alpské, které téměř vesměs srážně z kotliny vystupují. Chtěje vystoupiti na vysokou t. z. Zimici (Zimitz) přivstal jsem si jednoho rána. Podél říčky Išly údolím sv. Wolfgangským přišel jsem brzo k vodopádu potoka Hohenzollernského. Kolmo kácí se bystřina co krystal čistá s výše 80', vydlabala si v skále žlábek a uhladila žulovou skálu v běloskvoucí mramor, věkovité habry i modříny vroubí důlek, do něhož voda se kácí a kde šumí a vře jako v parním kotli. Jak rád bych byl zde potrval celé půldne, v tom přítmí pod klenbou zelenou, kde i při největším vedru atomy vodní příjemný chlad působí,

než touha po divoké Zimici pudila mne vystupovati dále, neohlížeti se zpět, neodpočívati, až dospěl jsem po několika hodinném stoupání nehostinného temene horského hřebenu, jemuž říkají „Zimická poušť,“ poněvadž hřeben ten jediný ze všech okolních je stromů prázdný a v rozsedlinách svých i v nejteplejších měsících snůh a led kryje. Jaké to překvapení, když octl jsem se nahore, jaký to rozhled dolů i všiř a vdál! Hluboko dole rozkošná idylla Išelská, v níž letohrádky a kapličky od zelené půdy se odrážejí, jak malíčkými zdají se býti! Kolokolem — Norické Alpy!

Jako zkamenělé obrovské vlny rozčeřeného oceánu trčí odevšad temena velikánských skupenin horských do blankytu, jest jich tolik a tak rozmanitých, že nenalezáme jich jména na žádné mapě, lid dává jim nejfantastičtější názvy, jen celkovitý obraz lze podržeti v paměti a ten zůstává nezapomenutelným. Tato spousta hor zelených i holých, toto bludiště norických Alp zdály se mně býti obrovským gotickým domem — jednotlivé chlumu jakoby byly menšími a většími věžičkami a pyramidami, skalnaté kolmé stráně vysokými pilíři a vysoko nad tím vším, tam na jihu, na pomezí Štýrska, Solnohradska a Hornorakouska vyčnívá vysoká sedlová, stříbrem krytá střecha, ledovec Dachstein:

Tam téměř své do oblak vzpíná,
Kol něho krouží orlové,
A kamzík úzkostlivě přehá
Kdy náhle lavína se s něho kácí
V propašť se řítíc hromu duněním!
Tam vážně stojí kmet ten, velikán
S korunou skalnou, skrání ledovou
Po věky Alpám norským vévodě!

Polední slunko obrazilo se o rozsáhlé sněhové planiny jeho jako o křišťálovou střechu. Jestliť Dachstein nejvyšší horou Alp norických, an dosahuje výšky 9448 stop nad mořem. Na západě modralo se mezi skalisky jezero sv.-Volfgangské jako oko polypa, vedle něho vypínal se „rakouský Rigi“, vrch Schafberg a k severu trčelo zasmušilé „pekelné pohoří.“

Tu v té spouště hor velikánských učí se člověk býti — pokorným, nebo brzo uchvacuje nás pocit úzkostlivý, jak se dostaneme dolů. A přece bychom rádi zde zůstali dlouho v tom světě jiném, neobyčejném, kde zdá se nám, jakobychom cítili vnutí Ducha všemohoucího, vznášejícího se nad propastmi! Však neradno otálet, jme-

novitě na Zimici, neboť je to ošemetná hora a navštěvovatelé chlumu jejího z nejkrásnějšího jasna přicházejí z nenadání do největšího lijáku. Šťastně dostal jsem se sice nazpět, avšak pozoroval jsem následující dny, kterak na temeni Zimice objevil se zprvu lehký obláček, který za několik okamžiků proměnil se v temný mrak, jímž brzo celý obzor zahalen byl a z něhož prudký liják se lil. Při takovém náhlém dešti nebývá výletníkům na horách volno, veselo však bývá dívati se na promoklé davy lázeňských hostů, když se vrací domů utíkající seč nohy, a vzdychající, seč plíce stačí. Divadlo takové je v Išlu něčím obyčejným, neboť počasí velmi náhle se tu měnívá, největší radost a užitek z deště mají vozkové a nosiči, jiní ovšem se mrzí a nudí při delším deštivém počasí:

V Linci slyšel jsem lid v bisk. chrámě shromážděný modliti se za déšť a když nebesa za týden se otevřela, aby vypráhlou zemi zvlažila, slyšel jsem opět v Išlu naříkati si, že již druhý den prší, taký jest svět, kterému nikdo vyhověti nemůže. Mne aspoň přinutil déšť k tomu, abych poněkud prohlédl si lidi a život, jež zde vedou. Ve veliké lázeňské dvoraně slyšel jsem tu jazyky všech zemí a národů a viděl, že zde se chodí na velmi vysokých podpatkách, i ti semitští 12letí hošci, kteří na nose skélka, na prstech prsteny a v rukou španělky nosili, rokovali vespolek oslovující se „pánové“ a zvouce se na visity — znamenitá to mládež! A což teprve ti vůdcové! Déšť mne přinutil, abych četl noviny, četl a dočetl jsem se v týdeníku Gmundenském něčeho tak znamenitého, že jsem si to poznamenal — co jiného dělat, když venku prší! Nuže dozvěděl jsem se tu pamětihodné věci, totiž že jistý mladoučkový učitel v Gmundenu přes všecku mladost svou přece už má svůj „Standpunkt“ a sice „filosofický“. Stál na něm a vykládal tam kaplanovi Gmundenskému, že „následkem tohoto Standpunktu stojí jeho filosofické(!) názory na odpor článkům víry křesťanské a že je to první a nejdůležitější úlohou každého člověka, sobě samému jasného, aby bojoval proti zlořádům v Církvi.“ Vida, k čemu mně déšť v Išlu prospěl, aspoň jsem se přesvědčil, že světem teď hýbající pan doktor Nicnevím Nesmysl i zde své učně má. — Prvním paragrafem ústavy jistého státu je prý, že každý občan má právo se učiniti směšným, tohoto práva užívá za času našeho náramně mnoho mělkých hlav, které stavíce se na veleučené stanovisko nevěry na odív staví svou duševní prázdnotu — jest to

„horror vacui“, úžasná mēlkost, která bojuje proti křesťanství. Jinou zajímavou věc četl jsem v jiném listě, kde jakýsi slaný učenec všechno odvozoval ze soli a od soli a tvrdil, že člověk povznesl se ze své prvotné surovosti ke kultuře, až když začal užívat soli a že spotřeba soli je měřídlem vzdělanosti a mravnosti národů. Nebesa, jaké to donebevolající nesmysly páchají ti přeučení lidé! Liebig posuzuje stupeň vzdělanosti národů podle množství upotřebovaného mýdla, jiný podle počtu prodaných exemplářů nevěreckých novin a románů. Já bych navrhl, aby byl měřídlem vzdělanosti a mravnosti národů počet sebevrahů a bláznů a jakou známku z mravů a ze vzdělanosti by při tomto měřídle doba nynější dostala, snadno lze uhodnouti.

Po dešti bývá jasno i v Alpách a tu zajímaly mne páry z hor vystupující i oživlé bystřiny odevšad do řeky padající. Kostnatí mužové nosili v nosítkách vznešené dámy, které na výletech i po nejpříkrějších stezkách jako kamzíci vystupují, v městě ale po čínsku nositi se dávají, čemuž ovšem nejvíce se těší domácí lidé, kteří, jinak dobromyslní, nemilosrdnými jsou k hostům lázeňským, jakmile jim sloužití mají. Tušit zajisté, že léto přejde, hosté jako tažní ptáci odlétnou a zima krutá ulehne na hory i doly a tu že bude dobře tomu, kdo jako včela shromažďoval pro zimu. Rolnictví zde není, průmyslu mimo erární solovary žádného a okolní Alpy jsou sice pro malíře a milovníka přírody obrazy krásnými, ale lidé i při vši té kráse museli by zde zmíratí hladem, kdyby jim hosté ze všech dílů světa nenanosili v letě tolik peněz, že jimi pak celou zimu užíviti se mohou.

Procházka po městě přivedla mne do Rudolfova parku, kde na podstavci stojí v nadlidské velikosti bronzové poprsí kardinála-arcibiskupa Olomouckého arcivévody Rudolfa, bratra císaře Františka, milovníka Išlu. Pomník dal zříditi nástupce jeho arcibiskup Olomoucký Maxmilián ze Somerau-Beeckh r. 1839. Jiný pomník zřízen lékaři Wirerovi, zvelebiteli lázní. Nyní jsou zde lázně solné, sirnaté a jehličnaté, pak pije se zde žinčice, nejlepší lázeňským lékem jest zde ale zajisté Alpský vzduch. Nejkrásnějším letohrádkem Išelským jest villa císařská, která stojí uprostřed rozsáhlého sadu pod kuželovitým kopcem na severu města u řeky Išly. Na levém břehu Truny jsou pak rozsáhlé erární solovary, kam s hor ročními se vodí solí nasycená voda, která se tam vyvařuje a odpařuje. Naproti vyvozování slaného onoho

učence, který tvrdil, že sůl je počátkem všeho, ukazuje před velikým solovarem stojící bronzový horník na slova napsaná na štítu, jež v ruce drží: „Bázeň Boží je pramenem života.“ Kdo má pravdu? Zajisté že solní horník tento, třeba jen z bronzu byl.
(Dokončení.)

Pane hyneme!

Ba smutné časy přikvapily na tvé děti,
ba těžké břímě věrné sluby tíží;
již za povrhel mají nás a hnusné smetí . . .
O slyš, když s prosbou k tvému spějem
kříží:

Pane hyneme!

Tvé do svatyně jenom malý hlouček spěje,
svět slouti se honosí pohanem . . .
— tím tvrdošíjným . . . až se duše mrazem
chvěje. —

a zpupně zhrdá Božím zákonem.

Pane hyneme!

Mrav zbožných předků přichází v zapomnění,
ctnost nepravostem postoupila místa;
ne modlitba a zbožný zpěv, leč děsné klení
má oslavou být Spasitele Krista.

Pane hyneme!

„Proč lekám se jak učedníci malé víry? —
Proč trnu strachem, tratím naději? —
Že spousta nedosáhla ještě svojí míry? —
Až hůře bude, kam se poději? —

Že nedopustíš nikdy, bychom v boji klesli,
by blud a klam své slavil vítězství? —
A třeba bychom nyní těžké břímě nesli,
že pravda nepodlehne mrzké lsti? —

Ne jeden, ale milióny věrných sluhů,
že musí k Tobě volat v důvěře,
a svorně pracovat, druh podporou být druhu
než hráz položíš světa nevěře? — —“

Ta slova útěchy jak s nebes výšiny
v mou skormoucenou duši zavzněla.
Ó kéž by přišť z každé slávké dědiny
to denně ústa zbožných zapěla:

Pane hyneme!

J. Ježek.

Bl. Bohumír.

(† 13. ledna 1127.)

Ve Vestfálích nedaleko od města Hammy nad Lipou strmel již za císařování Karla Velikého hrad Kappenberk, na němž seděli

pánové hraběcího důstojenství jakoby župané nad osadnictvem biskupství munsterského ustanovení. Našeho bl. Bohumíra (Godefrida) předkové, hrabata Kapenberkové, byli jsou s rodem německých císařů a králů spřízněni. Jeho dědeček hrabě Heřman sloužil s chotí svou Gerberkou Hunenberkovnou Pánu Bohu horlivě. Chudým velmi pomahaje, vychovával a živil nějakého slepce. Tomu zjevil Duch Svátý, že zraku nabude, omočí-li sobě oči vodou, kterouž byl sobě dotčený hrabě rukou umyl. Slepce učiniv tak, hned prozřel a dobře viděl.

Heřmanův a Gerberčin syn Bohumír, hrabě kapenberský, oženil se s Blaženou (Beatrix) ze Švábska poslou. Ta urodila mu našeho bl. Bohumíra, po něm Otu, Blaženu a Gerberku. Tahle Gerberka později taině unešena vdala se šlechtici Vernerovi z Erperode.

Náš bl. Bohumír na svět vyveden jest dne 31. ledna l. P. 1097. Jeho sňatek s Jutou či Jitkou, dcerou hraběte Bedřicha z Arnesberku ve Vestfalsku ostal bez plodu. Týž hrabě Bohumír byl srdcem udatný však i tichý, přívětivý, moudrý, řeči líbezné a jadrné. Čeledi své zbrojné nedopouštěl křivdit jiným, boje se Pána Boha, svrchovaného soudce. Jako dědeček miloval i on chudé a nemocné; ba nešťítíl se připítí malomocnému na zdraví z jeho špinavého střepu!

Hrad Kapenberg ovládal krajinu zdravou a rozkošnou. Toho času, kdy hrabě Bohumír mladší na něm seděním byl, zjevoval Pánbůh vůli svou všelijak, by to světské sídlo Jeho sluhám svěceným k dědictví postoupeno bylo. Nějaký kněz Wieman (Vichman) viděl ve snách zlatý sloup, jenž z téhož hradu vstal a hlavící nebeské bání dosáhl. Ekbert jeda navštívit svého přítele, hraběte Bohumíra, viděl v noci hrad Kapenberg proměněný v město nad padlý sníl bělejší, ano se cimbuřím nebeské oblohy dotýkalo. V městě Munsteru „za vodou“ stál panenský klášter bl. Panny Marie, řádu či zákona sv. Beneše, v němž tehdy rozkazovala abatyše Gerberka, sestřenice hraběte Bohumíra. Modlívala se pilně za téhož bratrance i poddanstvo jeho. Když jednou po takové modlitbě usnula, zjevil se jí panic, maje tvář stkvoucí jako slunce, a opakoval jí několikrát tu řeč: „Ó jak výborně hodil by se kapenberský hrad zákonnímu sboru!“ Když abatyše vidění hraběti Bohumírovi oznámila, řekl: „Nejmilejší sestřeničko! Nikterak mně samému, leč Pánu Bohu všemocnému lze jest takovou Jeho vůli provést!“ Co Bůh ráčil, stalo se! Brzo připutoval svatý Norbert od

Vestfál, kázal pokání a rozněcoval srdcí k dokonalosti křesťanské. Příkladem i návodem tohoto muže apoštolského umínil kapenberský hrabě Bohumír bohatství, slávu a rozkoši světské výhost dáti, sebe pak službě Boží zcela obětovati. Pracně k témuž způsobu života choť Jitku a bratra Otu i sestru Blaženu přikloniv, odevzdal dne 31. května roku 1122 hrad Kapenberg svatému Norbertu, jež by v klášter řádu svého premonstrátského proměnil. Norbert svatý upravil na hradě kaplu a obydlí pro své řeholní syny, jež pak z arciklášteřa z Prémonstrátu povolal. Klášter Kapenberg s hradní snad porozšířenou kaplí posvětil munsterský biskup Dětrich (jináč i Jindřich) z Vincenburka Panně Marii k poutivosti dne 15. srpna t. r. 1122. Dosavadní hraběcí či hradní kaplan Eppo stal se pak premonstrátem*)

Potom založen a stavěn jest sborní či konventský chrám kapenberský zprvu pod vzýváním bl. Panny Marie a sv. Petra a Pavla apoštolů, od roku pak 1126 též i pod vzýváním sv. Jana evangelisty, jehož svaté ostatky tehdáž právě témuž chrámu byly darovány s jinými převzácnými ostatky, schráněnými v zlatém křížku, jemuž brzo říkali:

*) Bohumír a Ota, hrabata kapenberští, darovali k rukoum biskupského munsterského chrámu sv. Pavla apoštola svých sto a pět služebníků (ministeriálů) s jejich rodinami též s výsluhami (beneficia) na vše budoucí časy. Z vděčnosti pustil munsterský biskup Verner s volí kapitoly stoličné klášteru kapenberskému farní kostely Ahlen a Verni s všelikým právem roku 1138; potom daroval témuž klášteru munsterský biskup Heřman kostel Borek řečený. Munsterská biskupská kapitola shodla se s klášterskou kapenberskou kapitolou o bratrský spolek, tak aby údobě obou sborů za zemřelé s obou stran zádušní službu Boží činili. Probošt kláštera kapenberského byl vždy k volbě nového biskupa munsterského úřadně volán; ou taky zvoleného biskupa kolin-skému arcibiskupu k potvrzení předkládal. Svrchu jmenovaní hrabata měli na pomezí švábském dva znamenité hrady, vele mnoho ministeriálů a do dvou tisíc lánů země. Ten všecken majetek svůj postoupili při čase svého obrácení k dokonalému životu v zákoně Bílém premonstrátském Bedřichu I., vojvodě švábskému, jsouce s ním spřízněni; neboť jejich babička a jeho matka byly sestry. Téhož vojvody z choti Jitky zplozený syn Bedřich stal se císařem.

„Kříž sv. Jana Evangelisty na Kappenberku.“*)

Snad při svěcení kláštera l. 1122 dala se Jitka, choť Bohumírova, slibujíc ustavičnou čistotu, posvátnou rouškou zastříti a do zvláštní jizbičky neb do sklípku zavřítí, kdež za některý čas postem, modlitbou a rozjímáním též obcováním obětí nejsvětější a častým přijímáním svátosti pokání a Božího Těla Hospodinovi sloužila. Oknem z toho sklípku, z něhož nevycházela, viděla do kostela; jiným okénkem dodávali jí pokrmu a nápoje. Z toho sklípku vybral ji násilou a ujel s ní jakýsi Frank, nejspíš darebný rytíř. Péci a snahou bl. Bohumíra navracena jest Jitka do řečeného sklípku pobožnému cvičení. Jak podobno, nejsouc v premonstr. řádu zaslíbena Pánu Bohu, dožádána byla potom za abatysi do Herfordu (ve Vestfálsku), kdež klášterily panny a vdovy z panských rodin, přechovávající v chrámě svém kosti Vitekinda, někdy za císařování Karla Velikého vojvody saského národa, kteréž byly z Angrie do Herfordu přeneseny. Usnula v Pánu Jitka dne 22. února, léta nezaznamenaného. Památku po ní měli kmetové (sedláci), jež druhdy, dávajíc světu výhost na Kapenberce, z človecenství propustila i svými ornými dědinami,

*) Za panování císaře Jindřicha IV. žila paní Uhlida, jináč Vulfhilda, dcera saského vojvody Magna a Žofky, sestry uherského krále Kolomana. Uhlidin syn Jindřich Pyšný, vojvoda bavorský, oženil se s dcerou císaře Lotara. Tato Uhlida měla tetičku — císařovnu v Carhradě, i psala jí o některé vzácné svaté ostatky. Císařová poslala Vulfhildě zlatý drahým kamením okrášlený křížek na řetízku. Křížek choval ve své dutině mnohé ostatky, mimo jiné též útesek z kříže Kristova, ostatky sv. Augustina a sv. Kateřiny. — S Uhlidinou dcerou Jitkou v manželství pojatou dostal švábský vojvoda Bedřich I. dotčený křížek ostatkový a nosil jej pořád na krku, přičítaje mu vítězství ve válkách dobytá. Vzav od hrabat kapenberských dědiny na švábském pomezí, daroval jim z vděčnosti svůj ostatkový zlatý křížek a přidal čtyry sta hřiven stříbra, jimiž svatý Norbert r. 1125—1126 zapravoval útraty v příčině potvrzení svého řádu premonstrátského při Stolicí apoštolské. Dotčený zlatý křížek s převzácnými ostatky daroval pak Bohumírův bratr Ota konventskému chrámu kapenberského kláštera, jenž svatý poklad bez pochybnosti až do zrušení svého sčezil a vroucně ctíl.

zejména u městečka Bekuma (ve Vestfálsku) na vše budoucí časy obdarovala.

Hrabata Bohumír a Ota vystavěli r. 1124 pod kopcem Kapenberkem, na úpatí jeho, panenský klášter řádu premonstrátského a nazvali jej Dolním klášteřem. Jejich rodná sestra Blažena, učinivši slib obyčejem premonstrátek s příbuznou Alhejdou, hraběnkou z Oldenburka, sloužila Pánu Bohu v tomto klášteři, moříc tělesných chtíčů a obcujíc velmi ctnostně. Jejich převorka slula panna Hedvika, kterouž prý Bůh mnohými divy zvedl. Panna Blažena usnula v Pánu dne 17. ledna, roku nepovědomého. Kapenberské premonstrátky neostaly dlouho v Dolním klášteři; neboť je prý dotčení zakladatelé brzo přestěhovati dali na pohodlnější místo, na poplužní dvůr při samých zdích města Vesaly (Wesel) nad ústím Lipy do Rýna. Nový klášter Vezalský nazvali Averdorp či Oberdorf. Správa téhož panenského kláštera bl. Panny Marie byla při převorkách domácích a dodávaných mu převorích. Kapenberský probošt byl vždy otcem-proboštem vezalského panenského sboru, jenž sobě samých šlechticů rytířského rodu přidružoval.*)

Péci a nákladem často chválených dvou hrabat kapenberských založení jsou ještě dva premonstrátské klášterové, varlarský a ilbenstatský.

Tvrz Varlar blíž městečka Koësfeldu v biskupství munsterském byla majetek Oty, hraběte z Kapenberka. On proměnil tvrz v klášter, jež osadil bratrstvem leta 1123 v arcikláštera Prémonstrátu povoláním. Klášter s chrámem blah. Panny Marie potvrzen od papeže Honoria r. 1124. K nadací kláštera příslušelo také městečko Koësfeld s podacím kostelním; všechny domky v témž mě-

*) Když správce Belgicka, Aleksander, vojvoda parmenský, několik hradů nad Rýnem vojskem osadiv, města Vezaly ohrozil, dala městská obecní rada pod záminkou, žeby se nepřítel v kláštere usadil a ztamtud město sužoval, roku 1585 klášter Oberdorf v podměstí sbořiti, donutivši premonstrátky k odstěhování se do města Vezaly, do kláštera augustiniánského. Po smrti hodné převorky Marie z Velfeldu r. 1637 uchvátila vezalské převorství panna světská, luteránka, pod záštitou rady městské obecné; nasazováno mocně luteránských šlechticů. Všechn odpor prémonstrátského řádu, vše namáhání bylo marné. Klášter řádný katolický násilou luteránstva mocného zpotvořen v ústav živící šlechticů protestantských.

stečku byly poplatny klášteru, jemuž městiště či pozemek, na němž stály, patřilo. L. 1130 dal Ekbert, biskup munsterský, varlarským premonstrátům výhradu, aby směli křtít, kázati a mrtvé pochovávat. Klášter kladl zakladatele svého Otu též za svého prvního probošta, jenž se prý r. 1126 z úřadu toho poděkoval.*)

Po varlarském klášteře založili kapenberští hrabata Bohumír a Ota l. 1123 klášter Elovstad (Elvstad) či Ilbenstad na kopci mezi Fridberkem a Frankobrodem, dle tehdejšího obyčeje pro premonstrátské panice i panny, buď pod jedním krovem zdí a zvláštními vraty odloučené buď v domích blízounko od sebe zdělaných. Však po smrti sv. Norberta ustanovila jest kapitola všeho řádu Bílého, aby s takového obyčeje sešlo; ženské kláštery aby byly oddáleny a odvázaný s částkou statků někdy společných jim i klášterům mužským.

Vystaven tedy pod kopcem klášter, kamž se panny asi roku 1160 přestěhovaly, a tomu dáno jméno Dolní Ilbenstad, ježto mužský z Prémonstrátu někdy osazený klášter blah. Panny Marie nazván jest Horním Ilbenstadem. Správcům tohoto kláštera říkali „probošt“; představeným pak Dolního kláštera říkali „převor“ a „mistryně“ (asi od r. 1700 „převoršie“ či „převorky“). V obou klášterích sloužili Pánu Bohu bratři a sestry ještě v minulém XVIII. století. (Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Výroční pouť u sv. Mikuláše na Malé straně započne dnes o 5. h. odp. slavnými nešporami. Zítřa o slavnosti bude ráno v 6 hodin mše „Rorate“ s exhortou, v 8 hod. bude J. Emin. nejdůst. p. kardinál sloužiti tichou mší sv., v 9 h. bude Matura, v 10 h. kázání, v 11. h. pontifikální mše sv. Odpoledne o 3. h. budou litanie a v 5 hodin nešpory. Po celý oktav bude každodenně v 6 h. Rorate, v 8 h. zpívání mše sv., odpoledne o 3 h. litanie a v 5 hod. nešpory. Slavnost ukončí se ve čtvrtek 13. t. m. v 5 hod. odpoledne nešporami a „Te Deum“.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 6.—10. prosince u sv. Haštala, od 11.—15. u sv. Apolináře.

— J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup bude v sobotu 8. t. m. o slavnosti neposkvrn. Početí Marie P. a v následující

neděle adventní vždy v 6 hod. ráno sloužiti *Rorate* v kapli svat. Václava v chrámě sv. Vítském, kdež v sobotu o slavnosti nep. Početí Marie P. o 11. hod. též přítomen bude pontifikální mši sv.

— Ve čtvrtek 13. t. m. v den svatě Lucie budou v kostele sv. Bartoloměje na Starém městě v 8 h. ráno skládati sliby tři novicky kongregace sester třetího řádu sv. Františka k posluhování nemocným po domích.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci listopadu 99 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 1529 osob.

Z Moravy. Dnes 5. prosince jest tomu 100 let, co k přání císařovny Marie Teresie papež Pius VI. založil nové biskupství Brněnské a dřívější Olomoucké povýšil na arcibiskupství. Za tou příčinou ohlásil nejdůst. p. biskup Brněnský po své diecési třídenní slavnost církevní na d. 8., 9. a 10. prosince t. r. vyžádav od apoštolské Stolicе plnomocné odpustky pro všechny, kteří v té jubilejní slavnosti chrám Páně aneb veřejnou kapli navštíví a po správě Boží obvyklé modlitby odpustkové vykonají na poděkování za přijatá dobrodíní po celé stoleté trvání biskupství Brněnského.

Z Německa. Vláda říše německé chce násilím nutiti katolíky, aby proti svým duchovním svědectví vydávali. Již mnohým bylo dlíti jen proto v žaláři, že podobného svědectví odepřeli. V novější době i nevinné ženy, které život svůj Bohu a nemocným věnovaly, zavírají jen proto do žaláře, kdež jest jim sdíleti společnost sprostých zločinců, že se zdráhají svědčiti proti duchovním. V nemocnici Milosrdných sester v městečku Kosten prý před nějakým časem duchovní Czechovski z Gryzyna sloužil mši sv., aniž by byl požádal o dovolení vládní, jak to zákony květnové poroučejí. Toto ovšem bývá nesnadno, jmenovitě když kněz na svých cestách v některém farním chrámě mši svatou sloužiti chce. Sídlo vládního zástupce jest n. př. kolik hodin cesty vzdáleno, jak tedy může jej pocestný kněz prositi, aby mu dovolil mši sv. sloužiti? I Czechovski cestuje zastavil se v Kostenu a dopustil se toho zločinu, že bez dovolení vládního v nemocnici konal nejsvět. obět. Přítomny byly některé klášterní sestry, kterým nyní pro tuto přítomnost (!) mnoho zlého snášeti jest. Odpírají veškeré svědectví proti služebníku Božímu, jednak aby mu svou výpověď neuškodily, jednak aby samy pro účastenství, že totiž knězi přístřeší poprály, v kapli oltář

*) Ve Varlarském klášteře chovali znamenité ostatky bl. Heřmana Jozefa steinfeldského léta 1736.

upravily a svíce rozžaly jakož i při pozdvihování znamení klášterním zvónkem dávaly, trestány nebyly. Sestra Barbora, která nejprve vyslychána byla, sedí již šest neděl ve vyšetřovací vazbě; představená šlechtična Severina Moravská nebyla v ten den ani doma a přece byla soudu odevzdána, poněvadž prý k nezákonnému činu své svolení dala. I všem ostatním sestrám, z kterých přece některé nemocným v tu hodinu sloužití musily, dodáno soudní předvolání. Hrozí všem žalářem, pakli svědectví nevydají. Kdo o ubohé nemocné bude pečovati, o to se vláda nestará. V pravdě tak kruté a bezohledné se s křesťany snad jenom za času římských císařů nakládalo. — Veškerou silou namáhá se vláda německá, aby církev katolickou zničila. Útulky sirotků a opuštěných dětí se zrušují, tak n. př. v měsíci říjnu klášter františkánek v Brügge v Porýnsku. V tomto klášteře bylo zdarma odchováváno sto děvčátek osiřelých; vláda klášterní sestry (jejich pěstounky) vypověděla, aniž by se starala o další smutný osud chudých dětí, z nichž mnohé nyní žebrotou se vyživují v Brügge a v okolních vesnicích. Z Dortmundu a z Derendorfu vyhnány jsou Milosrdné sestry, které se odebraly do Ameriky, kdež je s otevřenou náručí přijali. Třicet let v těchto městech blahodárně působily, nejednoho nemocného péčí svou při životu zachovaly, téměř veškeré dívky Dortmundské a Derendorfské odchovaly, mnohé chudé nasýtily a mnohé nešťastné od záhuby zachránily, — jak měšťané Dortmundští v adrese sestrám podané vyznávají, nyní za prokázané dobrodiní je bezohledně a nelidsky vyhánějí. Naplňuje se zajisté slovo Páně: „Budete v nenávisti pro jméno mé; když pak se vám budou protiviti v městě jednom, utecte do jiného; ven ze škol vyženou vás, ano přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, žeby tím Bohu sloužil. A toto mluvil jsem vám: abyste když přijde hodina, rozpomenuli se na to, že já jsem to pověděl vám.“ — Řeholníci a řeholnice z Porýnska stěhují se do Ameriky, z pruského Polska ale do Haliče. Jesuité vyhnání našli útlek v Tarnopolu, kde mají gymnasium od přečetných žáků navštěvované. Františkánky z Hnězdněna přišly do Lvova a počaly hned v hlavním městě stavět kostel s povolením rakouské vlády. Voršilky Poznaňské zřizují ústav pro vychování dívek v Krakově, město jest jim za to vděčno, poněvadž podobného ústavu v Krakově ještě nebylo. Voršilky Hnězdněnské přesídlily se i se svými zákyněmi do Tarnova, kde je

dále vyučují. Měla by tudíž vláda pruská nyní vydati zákon, kterým se nařizuje, aby se pruské dívky jen v Prusku vychovávaly. — Potěšením naplňuje každého katolíka, že mezi desíti tisíci duchovními v Německu se nalezalo jen 19 kněží, kteří přijali duchovní správu ne od svého biskupa řádně ustanoveného, nýbrž od Bismarka. Z těchto 19 připadá 9 na diecési Vratislavskou, 9 na diecési Hnězdněnsko-Poznaňskou a 1 na diecési Chlumskou. Všechny starokatolických duchovních čítá se i s biskupem samozvancem Reinkensem jen 50. Uváží-li se, že je všemohoucí pruský stát všemi dovolenými i nedovolenými prostředky a najmé peníze podporuje, uváží-li se dále, že církvi a biskupům věrní duchovní se ustavičně pronásledují, sesazují, ozebračují a četníky do bídy vyhánějí: může církev katolická hrdě pohlížeti na věrné své syny a Pánu i za toto pronásledování, které pšenici a plévy dělí, děkovati.

Z Holandska. Církev katolická v Holandsku utrpěla úmrtím arcibiskupa Msgr. Zwiysena velkou ztrátu. Šedesát let byl neunaveně činným na vinici Páně. Narodil se r. 1794 v Drielu, na kněžství byl vysvěcen r. 1817, farářem se stal r. 1828 v Tilburgu, kde započala jeho velkolepá činnost. Již jako farář počal zakládati kláštery pro milosrdné a školské sestry, aby se ujmaly nemocných, chudých a opuštěných dětí. V Tilburgu nalezá se klášter mateřský, který přičiněním nápotomního arcibiskupa Zwiysena 79 jiných klášterů a sice v Belgii, v Holandsku, v Anglii, v Irsku a v Severní Americe založil. Papež Řehoř XVI. jmenoval neunaveného dělníka biskupem Geranským a učinil jej koadjutorem apoštolského vikáře v Holandsku. Přičiněním jeho stalo se, že katolická hierarchie po třech stech letech v Holandsku opět byla zavedena; neb on sám jmenem apoštolské Stolice s vládou holandskou vyjednával. Pro své zásluhy stal se r. 1853 primasem Holandska a jmenován jest od papeže Pia IX. prvním arcibiskupem Utrechtským. Přetěžký úkol vzal na bedra svá, neměl ani semináře, kdež by jinochové vzdělávati se mohli ku stavu duchovnímu, neměl biskupského chrámu ani biskupské residence, a neměl peněz, aby se stavbou započítí mohl. Doufal však v Boha, který vždy veškerým krokům jeho patrně žehnal, a brzy našezli se dobrodincové, kteří šlechtěného arcibiskupa tak podporovali, že v pěti letech vystavěl všechny ty tři nejvyšší potřebné budovy. R. 1865 slavil provinciální sněm v Utrechtu; moudrým zákonům a na-

řízení, o kterých se svými suffragany se usnesl, děkuje církvi katolická, že se víc a více v Holandsku rozšiřuje a blahodárně zkvétá. Když mu fyzické síly již nestačily, chtěl se r. 1868 poděkovati a v soukromí žíti, čemuž však sv. Otec nedopustil, nýbrž aby přání horlivého arcibiskupa alespoň poněkud vyplnil, jmenoval jej biskupem Herzogenbuschským s tím doložením, že má i na dále zůstatí primasem Holandským. Tam žil devět let, milován a ctěn jsa pro své výtečné vlastnosti ode všech i od jinověrců, až jej v měsíci říjnu Pán povolal, aby mu udělil korunu spravedlnosti, kterou připravil všem těm, kteří Jej milují. — V království Belgickém, Holandsku sousedním, konala se před krátkým časem dojemná slavnost. Jedinký syn prvního ministra Belgického Eduard Malou byl od apoštolského nuncia Vanutelliho na kněžství vysvěcen. Mladý Malou ukazoval již záhy výtečné vlohy, studoval práva a stal se profesorem práv v Lutichu. Rozličné hodnosti i úřady byly slovutnému muži dávány, povrhl jimi a stal se chudým novicem řádu jesuitského. V říjnu byl vysvěcen v Lovani, slavil též v městě tom svou primici, při které ku velikému vzdělání katolického lidu neohrožený bojovník za práva církve katolické, šlechetný předseda ministerstva belgického Malou přijal nejsv. Svátost oltární z rukou svého syna.

Z Malé Asie. A. Co se mnozí z úspěchu ruských zbraní v Asii radují, a po pádu pevnosti Karsu již i pád Erzerumu prorokují; vede se katolíkům armenským téhož kraje velmi těžce. Město krajské Garmir-Kugh bylo nedávno od Lasův, divokého loupeživého kmene, přepadené a do čista vydrancováno; divé ty hordy zuřily zvláště proti katolíkům, jichž domy popleněny a vypáleny byly; na živu zůstal jenom, kdo se co nejdříve útekem spasil. Když pak poškození si stížnost vedli u Achmeda Muklara paši, nejvyššího vůdce vojska tureckého Malo-Asiatského, skládajícího se z takových kmenův, dáno jim za odpověď, že jest nemožno takové nepořádky zameziti, poněvadž prý fanatismus hord kurdských, lasských, a cirkasských, ba i bašibozuků příliš rozšířen a rozčilen jest. Tak jsou ubozí katolíci těch krajín těm divochům beze vsí ochrany s životy svými i statky v plen vydáni. Armensko-katolický biskup Msgr. Melchisedek z Erzerumu vynakládá sice všecko, aby svým ubohým diecesánům pomohl, avšak veškerá jeho péče a snaha jest na zmar; neboť on sám jest vydán nejhrošímu vydírání turecké vlády. Pode jménem válečné berně a podporování

vojska spíží vynucují musulmanské společnosti vše do posledního, od majetných i nemajetných, a od něho jako biskupa nejprvé. Msgr. Melchisedek, nemaje tureckého beratu (potvrzujícího diplomu) není od úřadů tureckých uznán a tudíž postrádá i všeho vlivu, aby svým souvěrcům ochrany vymohl. Židé a ta hrstka protestantských Armenů mají své od Turkův uznané vrchnosti, jenom katolíci nemají uznání v Turecku nevyhnutelného. Msgr. Melchisedek vyniká ostatně velmi svou věrností k svaté apoštolské Stoli a byl nedávno od sv. Otce Pia IX. za to pochvalným listem poctěn. (Germ.)

Ze Severní Ameriky. Jak známo chtěli úředníci a dělníci při železnicích v Severní Americe vynutiti vyšší plat od svých pánů, proto zastavili práci a počali se bouřiti. Na nádraží v městě Pittsburku zapálili osm set železničných vozů, na kterých naloženo bylo uhlí a jiné hořlavé látky. V budově nádražní uzavřeni byli vojáci, kteří se chátře měli postaviti na odpor, byli však přesilou přemoženi a proto hledali spásu v budově řečené. Rozkácený lid však je chtěl povraždit a proto nejprv nádraží zapálil a pak je počal oblehati. Před jistou smrtí zachránil je katolický biskup, který nedbaje vlastního ubezpečí rozhněvaný lid prosil, aby útrpnost měl s nevinnými a ruce své neposkrvnil krví jejich. Házeno bylo od bezbožných po něm blátem, kamením a oharky, již počaly šaty jeho hořeti, i byl v nejvyšším nebezpečení života: tu nastal náhlý obrat, mnozí se ho ujímali a jej bránili. I povstal svár mezi lidem, který zachránil i biskupa neohroženého i vojsko. — Katolické ústavy se množí mírou potěšitelnou: Jesuité zřídili si jen v školním roku 1877 tři nové koleje pro vychování mládeže, jeden v Detroitu, druhý v Providence a třetí v Jusey. Kolej františkánská v Clevelandu byla valným počtem žáků rozmnožena, dříve nebyl důstatek sil učitelských, nyní však dostavili se důkladně vzdělaní členové řádu sv. Františka, kteří byli z Německa vyhnáni. Františkáni zřídili si v roce 1876 a 1877 šest nových klášterů a sice v diecích: Vincennes, Chicago, Sv. Pavel, Sv. Josef a v apoštolském vikariatu Nebraska. Vyhnání Kapucínů staví si klášter v Metamore v diecési Peoria. I Redemptoristům přibyl jeden klášter. Ačkoliv mnoho světských i řeholních duchovních z Německa se odebralo do Ameriky, přece ještě se nedostává kněží, neboť v Americe zkvétá nyní církev katolická tak jako v žádné jiné zemi na oboru zemském. Kláštery americké podporoval v

Pánu zesnulý dobrodinec Rose, který v mě-
síci září v Terre Haute neuprosnou smrtí u-
chvácen byl. Zakládal sirotčince a ustano-
voval v nich za opatrovnice a pěstounky
milosrdné a školské sestry. Na podobné do-
brobročinné ústavy a školy vydal za svého
života ohromnou sumu dvou milionů dolarů.
— Arcibiskup v Cincinnati Purcell jest stá-
řec 76-letý, biskupem jest 44 let a přece
neunaveně pracuje ve své diecési, která jest
větší nežli království Bavorské. Když bi-
skupský úřad nastoupil, bylo v diecési jen
40.000 katolíků, nyní se jich tam čítá již
340.000.

— A. Nikdy snad od doby krutých
pronásledování římských nezasluhovala svatá
církev tak vším právem jmena „*církev boju-
jící*“, jako za naší doby. Co se v jedné části
Evropy proti ní útok činí ošemetně urobe-
nými zákony, vyháněním, ochuzením, ostou-
zením jejich věrných služebníků, musejí ne-
práteleům jejím tam za mořem pomáhati i
jedem i dykou. Tak se dělo v slavném státu
Equadoru. Jen Chile (Čile) byla jedna z těch
zemí, v které církev katolická posaváde právní
svobody požívala, nejsouc dotknuta a utištěna
ošemetnými zákony. Ale, Bohu žel! tento
poklid i tu za své vzal. Co věrní katolíci,
spoléhající se na své právo, politiky se zdr-
žovali, uměli si „liberalové“, neznabožská
podlá cháska, většinu získati v parlamentu
a dotřítí se úřadů státních, pomáhající sobě
vespolek, a tak majíce moc v rukou, hledí
církev potlačiti, a tím všecken řád odstraniti.
Již se jim povedlo celou řadou zákonů proti
církvi proraziti, aniž by byli mocného odporu
doznali. Avšak tu jim napadlo podati návrh
na „*sekularisaci hřbitovů*“, a tím pobouřili
všecken pravověrný lid, tak že si umínil jho
té bezbožné nadvlády svrhnutí a své právo
co nejstatněji hájiti. Nejen v sněmovně, ale
po celé zemi ozvaly se hlasy proti takovému
návrhu, tak že vláda přinucena byla, jej
vzítí zpět a odročiti. Přerušení toho až pří-
lišného pokoje a domnělé bezpečnosti jest
dobrým znamením. Katolíci se probudivše
nahlízejí, jak by se lichý „liberalism“ rád
na místo katolicismu v zemi usadil, rokují
v rozličných společnostech a uvažují, jak se
porobě jim nastávající protiviti a před ní
uhájiti mají. Tak sněmovalo v Sankt-Jago
(u svat. Jakuba), hlavním městě chilském,
3000 katolíků, v Linarezu 500 a po celé
zemi jest spolků politicko-katolických jako
jedna rozestřená síť. I provolání k lidu jsou
rázná, uchvacující. Konservativní katolíci
Linarezští praví k lidu: „Liberalismus“ chce
nám zákonem uchvátiti naše hřbitovy, záko-

nem, který šlapaje nohama zákony církevní,
katolíky vyhání z jejich chrámů a z posvát-
ných míst, v nichž naši pravověrní předkové
odpočívají. Hodina k boji vypršela. Synové
pravověrní stojí proti synům bludu; kříž vy-
zdvižen jest proti praporu nepřátelskému;
katolický lid Chilský povstává proti boha-
prázdnému zednářstvu.“ — V jiném provo-
lání se praví: „Ten nový zákon o veřejném
vyučování zakazuje vyučovati božskému ná-
boženství ve školách, směřuje k tomu, aby
Boha vyrval ze srdce mládeže. Novoty, které
se v ústavu vetřítí hledí, shlazují veškerá
práva církve. Zákon o sekularisaci obsahuje
dvojí útok: jeden jest namířen proti majetku,
poněvadž bere katolíkům hřbitovy, které jsou
jejich; druhý pak čelí proti katolickému svě-
domí, zneuctujíc hroby těch, kteří ve svaté
víře zemřeli.“ — V městě „Sankt Filip“ vy-
cházející noviny dí: „Není možná, abychom
my, katolíci obyvatelé Chilští, jsouce práv-
vem ústavním pány této země, s založenými
rukama tu stáli a pokojně hleděli na úsilí
svých nepřátel, jak snovují zákony na poro-
bení, potlačení naše!“ — A tak se ozývají
všecky katolické listy země, protestující proti
zákonu, dle něhož by prý měli „své rodiče
jako psy zahrabovati.“ I před tím dává se
lidu výstraha, aby se nedal mýlití pěknými
slovly presidenta zemského, ani lichými sliby
ministra Lastarina, že se všem dostane rovno-
právnosti, nebo by jako nedávno v Equadoru
a Nové Granadě i u nich mohly povstati
truchlivé následky „kulturního boje.“

(Dle Germ.)

Literární oznamovatel.

— „Washingtona Irvinga *Život a plavby
Křištofa Kolumba*.“ Z anglického přeložil Frt.
Doucha. Druhé vydání. S obrázkem a mapou.
Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. Str.
317. Cena 1 zl. 20 kr. Z „Úvodu“ vyjímáme
slova: Předmět t. díla jest vypravovati činy a
příhody plavce, kterýž první nadán byl důmyslem
ku věštění a neohrožeností k zápasnému vnik-
nutí v tajemství oné hlubiny nebezpečné, a kte-
rýž hrdinským duchem, neoblomeným vytrváním
a statnou zmužilostí vymohl vzájemného spojení
končinám země. Vypravování jeho kormutlivého
života jest řetězový kruh, jenž dějiny starého
světa spojuje s dějinami světa nového.

— „Besedy mládeže.“ Sešit 142. obsa-
huje: „*Věneček z básní, povídek a bájek*, jež
napsali národní naši buditelé.“ S životopisy
Vojt. Nejedlyho, Mat. Jos. Sychry, Jana Javor-
nického a M. S. Patrčky. Mládeži podává Vojt.
Kryšpín, učitel při školách Smíchovských. S obráz-

kem. Str. 100. — Sešit 143.: „*Obrazárna malíčkých*.“ Příběhy ze života dítek. Dle J. A. Löhra k ušlechtnění a povzbuzení útlé mládeže slovem a obrazem nakreslil P. Ant. Aug. Pavlík, ředitel kl. školy v Bělé u Bezděze. S 15 vyobrazeními. Str. 79. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Po 28 kr.

— *Jihu*, historicko-romantických obrazů od Prok. Chocholouška, vyšel nákladem Kobrovým sešit 21. (str. 289—352).

— „Zábavné bibliotéky,“ vydávané nákladem „Školy B. Srdce P.“ v Brně na Petrově č. 4. vyšla tato dvě díla: Č. 44.: „*Dvě srdceček*.“ Povídka od Antoinetty K. de la Grange. Zvlaského zčeštil P. Sarkander Navrátil, benediktin rajhradský. Str. 168. Cena 50 kr. — Č. 45.: „*Čas přetrvá štěstí*.“ Vzdělal J. K. Str. 61. Cena 20 kr.

— „Hlasy katol. spolku tiskového.“ Rok 1877. Číslo 5. a poslední obsahuje: „*Mrzákovy zápisky*.“ Obraz ze dnů našich. Napsal Josef Souhrada. Str. 90. Cena 32 kr.

— Nákladem Fr. A. Urbánka, kněhkupece v Praze, vyšly tyto spisy: „*Rukověť české literatury a básnictví s přídavkem o krasořečnění a o dopisech a listech jednacích obyčejných*.“ Ku prospěchu naší mládeže sestavil Jan Vítek. Druhé, opravené a rozmnožené vydání. Str. 73. Cena 50 kr. — „*Bibliotéky pedagogické*“ svazek 39. obsahuje: „*Řed. Dra. G. A. Lindnera Život J. A. Komenského*.“ Učitelům českoslovanským povává Jos. K. Nejedlý, učitel na chlapecké škole v Hoře Kutné. S podobiznou J. A. Komenského. Str. 72. Cena 60 kr. — Týmž nákladem vyšla: „*Geologická mapa království Českého*.“ Kreslil a ryl J. E. Wagner. Litografoval Ant. Vítek. Cena 70 kr.

— *Malice Lužicko-Srbská* v Budyšině. Členové v Čechách a na Moravě se žádají, aby dlužné příspěvky své (ročně 2 zl. 40 kr.) zasílali jednateli téže Matice, kněhkupci Fr. A. Urbánkovi v Praze na Ferdin. třídě č. 25 n., kde mohou dostati neobdržené podíly z let minulých. Jest to zajisté vlasteneckou povinností každého Čecha, aby podporoval všemožné ubohé bratři v moři cizoty všemu nebezpečí vydané, aby podporoval poslední zbytky veliké a mocné kdysi větve Slovanů Polabských.

— „*Kirchengesänge für die kath. Schuljugend*“ mit Noten in C- F-Schlüssel von P. Josef Pürstinger — prodává ústav Mariánský v Linci po 20 kr.

— „Výroční zpráva *Jednoty pro dostavění hlavního chrámu sv. Víta* na hradě Pražském za čas od 1. ledna do 31. prosince 1876.“ Nákladem jednoty.

— „Výroční zpráva spolku k podporování *chudých žáků středních škol Pražských* za dvanáctý rok spolkový 1877.“ Nákladem vlastním. Tiskem B. Stýbla.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Kašpar *Markl*, kněz na odpoč. v Chebu dne 12. srpna (narozen v Chebu 5. dubna 1817, vysv. 21. července 1842).

Ustanoven jest:

p. Josef *Dengler*, kaplan v Ostrově, za administr. v Boru (Haid).

V biskupství Budějovickém

Vyznamenáni jsou:

P. Jiří *Nušl*, kvardian kláštera Františk. v Bechyni, obdržel od J. c. k. ap. Veličenstva zlatý záslužný kříž s korunou;

P. Josef *Trvzický*, ř. Maltez., děkan v Strakonických a bisk. notář, obdržel od J. Excel. velkopřevora zlatý kříž řádový;

p. Vác. *Šimanko*, vicerektor b. klerik. semináře v Budějovicích, byl d. 29. listopadu v Praze povýšen za doktora theologie.

Ustanoveni jsou:

p. Antonín *Fährnich*, farář v Jirčanech (arcid. Pražských) a farář v Rynarci;

p. Moric *Budecious*, farář v Zachotíně, za faráře v Novém Rychnově;

p. Martin *Voldřich*, kaplan v Rynarci, za admin. v Zachotíně;

p. Antonín *Stejskal*, kaplan v Blovicích, za administrátora fary v Kozlech (diec. Litoměřické);

p. Jan *Truhlář*, proz. katech. v Prachaticích, za kapl. v Rožmitále;

p. Antonín *Osen*, neomysta, za prozatímního katechetu na obecné a obč. škole v Prachaticích;

p. Ant. *Kotal*, katech. ve Vodňanech, za kooper. v Choustníku;

p. Frant. *Svoboda*, kapl. v Bílé Hůrce, za proz. katechetu na obecné a obč. škole ve Vodňanech.

Upřázdňené místo:

Zachotín, fara patron. kníž. arcibiskupa Pražského, do 20. prosince.

Oprava. V předešlém čísle Blahověsta omylem vytištěno na str. 438.: Innocens III. umřel stár jsa sto let místo; *Řehoř IX.* (jehož ujcem byl Innocens III.) *umřel stár jsa sto let.*

Vydává se
5., 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kn. arcib.
semináři,
č. 190—I.
Expeditce:
v kněhupectví
B. Stýbla
na sv. Václav-
ském náměstí,
č. 786—II.
Nedostala čísla
reklamujte nej-
děle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz František Srdínko.

Předplácí se
v expedici
a u všech řád-
ných knihkupců:
Celoročně 3zl.
pol. 1 zl. 50 kr.
Po poště
jenom v expedici:
Cel. 3 zl. 50 kr.
pol. 1 zl. 75 kr.
Čtvrtletní
předplacení se
nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 25.)

Na poslední den v roce.

„Moudrost Boží dosáhá mocně od konce
až do konce a řídí všecko líbezně.“
(Moudr. 8, 1.)

Duchovní pastýř používá každé příležitosti, aby na mysl oveček svých blahodárně působil. Musí kovati železo, dokud je horké; chopiti se příležitosti, když se naskytá. Taková naskytá se mu o posledním dnu v roce, kde srdce každého více méně pohnuto, k dobrému naladěno jest.

Pohnuto a naladěno jest myšlenkou, že ten čas ubíhá a nic na světě netrvá, že všecko rychle pomíjí; vzpomnutí, že zase rok uplynul a my o důležitý krok přiblížili se hrobu a smrti; pomněním, co běd a tram-pot, svízelů a strastí přetrpěli jsme v roce minulém, avšak že i to, Bohu díky, pomínulo; vzpomínkou, že přemnohých, ba nesčíslných dobrodiní od Boha jsme přijali a že dnes aspoň, poslední den v roce, třeba za ně poděkovati; ano i starostí, jaký as zase bude ten rok nový? —

To vše, r. v Kr., naplňovalo již doma srdce vaše, a všecky pudilo vás, abyste spěchali sem do chrámu Páně, a tu veřejně, přede všemi, nestydíce se za víru svou, Pánu Bohu poděkovali, vroucné myšlenky a dobré úmysly v sobě vzbuzovali a o pomoc ho zase na budoucí rok prosili; též jemu sebe, své milé a drahé, své zboží a vše, co na srdci vám leží, jeho dobrotě a lásce na budoucí rok doporuěili. —

A proto ani já nemohu nepoužiti té příležitosti, abych k vám promluvil, vida, jak četně jste se sešli, žádostivi jsouce slyšeti slovo Boží a se pomodliti.

Však o ěm mám kázati? Jindy mlu-

vil jsem o pomíjejicnosti všeho, co na světě jest, a že ělověk na nic spolěhati, na nic se těšiti nemá, sic že sklamán bude; jediný Bůh neklame.

Těž o nesmrtelnosti duše mluvil jsem; že ona jediná má cenu naprostou, vše ostatní podřízenou; vše zde že jest jen na čas, ona na věky, a tedy že o duši více než o tělo starati se máme.

Před dvěma roky mluvil jsem o smrti na základě slov: „Zřídě dŭm svŭj, nebo umřeš a nebudeš živ;“ o tom: že všecko nejisté a jediná smrt že jistá jest a tedy: „Zřídě dŭm svŭj;“ měj pořádek ve věcech časných, v jmění svěm, v rodině svě, — hlavně ale s duší svou.

A letos? — Jest uěení sv. katol. církve, a ělánek víry nad míru potěšný a každou duši skleslou nad míru povzbuzující, že dobrotivý Bůh nejen svět stvořil, ale jej i zachovává a řídí, a zvláště pokolení lidské a že vše posleze k dobrému konci přivádí; a uěení to slove uěení o Prozřetelnosti Boží; a to jest, co já dnes k vašemu potěšení a povzbuzení umínil jsem si vám vyložit.

Ty Pane a králi, který vše prohlědáš a řídíš, kterýž i naklŭnuješ srdce lidské milostí svou, jako větěrkem trtěinu polní, aby chápalo věci Boží: naklŭň i srdce naše zvláštění zbožností k tobě, by uvažujíc o tvě ne-skonalě moudrosti a prozřetelnosti, ještě více touhou a láskou k tobě se naklonilo a rozehrálo. —

1.

Samo nic ně ovstává; vidím-li stroj, za základ mu byla myšlenka; dřívě ten stroj byl v mysli, než strojníka, pak teprv jej hmotou věl.

Tak i tento svět; za základ mu byla myšlenka, všemohoucnost Boží či Bůh. Proto již pohanský jeden mudrlec (Cic. de nat. deor. 2, 37.) pravil: „Jestliže ani dům, ani loubení, což přece méně pracné a méně umělé jest, samy se vystavěti nemohou: čím méně tento svět?“ — A slavný hvězdář, Athanas Kircher, pravil jednomu nevěrci: „Ty nevěříš, že se tato umělá zeměkoule (globus) sama učinila, a tento svět bylby měl povstati náhodou?“ — Groňané pak, pohané, odpověděli missionářům, když se jich tázali, měli-li prvé, než o Pánu Bohu slyšeli, aspoň nějaké tušení o tom, že Bůh jest: Ovšem; neboť jsme soudili, že nemůže-li se loďka sama udělati a dobře zřízena býti musí, aby vlny mořské prorážela: tím méně se může sám udělati ptáček, kterýž živ a nad to mnohem rychlejší jest, než loďka, moha volně se pohybovati sem i tam. —

Tolik tedy jisto, že svět sám sebou nepovstal; nýbrž že mu základem ležela myšlenka, rovněž tak veliká, nesmírná, jako jest ten svět veliký a nesmírný — neboť kdo zná konec jeho? — a myšlenka ta jest ten duch nejvyšší, nejmocnější, nejvyšší moudrý, dobrotivý, nejkrásnější — Bůh!

Avšak jako umělec neudělá stroje, aby ho nechal státi a zajíti, nýbrž aby pracoval a trval: a jako stroj, má-li pracovati a užitečen býti, strojníkem či umělcem řízen býti musí; a jako právem soudíme, že, stroj-li činným jest, někdo ho řídí a spravuje: tak i o tomto převelikém a nesmírném stroji, jenž jest svět, soudíme právem, že někdo jest a býti musí, jenž ho udržuje, zachovává a řídí; a to nemůže nikdo jiný býti, než ten, který ho učinil, a ten jest Bůh.

Že pak svět skutečně stroj jest a sice ten nejpravidelnější, patrně jest z pohybů země, měsíce, planet a ostatních těl nebeských, ze střídání se roku s rokem, čtvera počasí, dne a noci, což vše se do podrobná vypočítati, a na sta, ba na tisíce let napřed určití může; zatmění slunce, měsíce, hvězd setkání a t. p.

Proto dí písmo: „Bůh všecky věci slovem moci své nese.“ (Žid. 1, 3.) a (Kol. 1, 17.): „Onť jest přede všemi a všecky věci jím stojí.“ Těž (Ž. 118, 90. 91.): „Založil jsi zemi a trvá, zřízením tvým trvá den, nebo všecko slouží tobě.“ (Těž Moudr. 11, 76.)

Proto učí církev (Řím. katech. P. I. c. 2. qu. 21.): „Ne v tom smyslu musíme Boha za Stvořitele a původce všech věcí míti, abychom myslili, žeby po ukončení a dokonání

díla stvoření všeliké, což učiněno jest, bez jeho neomezené moci trvati mohlo; nebo jako vše nejvyšší mocí, moudrostí a dobrotou k životu povoláno bylo: takby i vše zase v nic se rozpadlo, kdyby Prozřetelnost jeho při stvořených věcech přítomna nebyla a je touž mocí, kterou od počátku stvořeny jsou, nezachovávala.“

Tak i sv. otcové; sv. Hilarius: „Kdyby nebylo dílem Božím, nebe by se rozpadlo, světlo slunce by zašlo, země by netrvala, vzrůst všeho osení by ochrádl, životy lidské pohynuly.“ A sv. Jan Zlat. (hom. 10. ad pop. Antioch.): „Jestližeby koráb bez ředitele netrval, ale snadno se pohroužil: kterakby tak dlouho obstál svět, kdyby jej někdo neřídil?“

Řekl-liby kdo, že svět náhodou povstal, tedy nic neřekl, poněvadž náhoda ve světě nic není a účinek bez příčiny (původu) mysliti si nemůžeme. Svět jest účinek, výsledek vůle, a sice té nejvyšší a nejsvětější. Z toho jde: že není bláhové a nemoudré, když za dešť, anebo pěkné počasí se modlíme; když prosíme za ourodu zemskou a za odvrácení bouře, krupobití, lijavečů, povodně, sucha a jiného zlého; nebo Bůh Pánem jest všeho; on sesílá ourodu i neourodu, sucho i dešť, on řídí větry, on pánem zimy i tepla. —

Nebo jsa Bůh, o všem věděti musí, o největším, i nejmenším; „všecky věci slovem moci své nese.“ On rovněž veliký jak v největším tak v nejmenším (viz drobnohled); rovněž o všecky věci stejně se stará, jak o krále na trůně, tak o červíka v prachu; jak o hvězdy ohromné a tělesa nebeská na miliony mil od nás vzdálená: tak i o to zrno pískové, anož chřestí pod nohou naší; musí, sicby nebyl Bůh.

Proto písmo dí: že „všeliký tvor rozložen jest před očima jeho; že čítá hvězdy nebeské, písek mořský, i krůpěje deště; že bez jeho vůle ani vrabec se střechy, ani vlas s hlavy naší nepadá, a že vlasové všickni na hlavě naší sečtení jsou.“ — Proto sv. Aug. (in psalm. 140, 8.): „Kde Bůh chce, tam září oheň, tam se nese mračno, buď v sobě ukrývajíce dešť, buď sněh, anebo krupobití . . . Cokoli tedy se stává ve světě proti vůli naší: věz, že se neděje, leč z vůle Boha, jeho Prozřetelností, jeho pořádkem, jeho velením, zákonem.“

Jisto tedy jest, že Bůh o všem ví, a věděti musí, a že bez vůle a vědění (dopuštění) Božího nic se nán státi nemůže; a tedy že ho prositi a v něho důvěřovati máme. Proto se modlíme: „Oči všech doufají v

tebe, ty dáváš všem pokrm v čas příhodný; otvíráš ruku svou a naplňuješ všelikého živočicha požehnáním svým.“ — Zvláště pak řídí a spravuje Bůh osudy lidské.

2.

Nejen že Bůh všecky tvory nerozumné, živé i mrtvé, všecku hmotu, zachovává a řídí: on zachovává a řídí zvláště pokolení lidské.

Bůh je zachovává, že je udržuje, jednak stálým plozením, silou přirozenou, již Bůh do těla lidského vložil, jednak stálým tvěřením duší lidských; nebo jistě bez vůle Boží člověk nepřichází na svět.

Avšak nejenom že Bůh takto udržuje pokolení lidské, ale on řídí a spravuje i osud a skutky člověka, že k cíli posledního, k dobrému sloužití musejí.

Co jest osud? jest zevní člověka poměr, jeho štěstí neb neštěstí u věcech časných. Někdy dobrému Bůh požehnává a chrání ho od neštěstí; toť odměna jeho ctnosti; a však někdy ho Bůh navštěvuje kříží, neštěstím; a to zkouška jeho ctnosti. Rovněž i zlému dává někdy Bůh zlé; toť trest za jeho hříchy; Bůh ho volá k sobě zpět; avšak i zlému Bůh někdy dává dobré, čímž ho rovněž zpět k sobě volá, by poznal nevďek svůj, kál a polepšil se; ne-li, i to jest mu ku zlému, poněvadž zůstává zatvrzelým, tím větší na sebe uvaluje odpovědnost i trest. Tedy ať jest zevní osud člověka šťastný čili nešťastný, vždy dobré Bůh s ním zamýšlí a vždy jest mu k dobrému, jen když úmyslu Božímu dobře rozumí. Proto písmo: „Uvřz na Hospodina péči svou a on všecko dobře učiní.“

Avšak nejen že zevnějšími věcmi Bůh zamýšlí dobré člověka; ale jeho láska, dobrotivost a moudrost tak velika jest, že i to zlé, jež člověk činí, Bůh na dobré obrací a z něho dobré, na něž lidé ani nemyslili, vyvoditi umí.

Zlého Bůh nechce a tudý zlého nepůsobí; zlé jest proti svatosti jeho; dopouští však hříchu, poněvadž stvořiv člověka svobodného, svobody jeho rušiti nechce; přece však i zlé tak vésti umí, že vyšším jeho záměrům sloužití musí.

V tom ohledu dí dobře učený Origenes (supra illud Num. 22. stetit ang.): „Odstraň zlomyslnost a závist bratří Josefových a zároveň odstraníš dobrotu a štědrotu Boží (jakož i péči) o to, co se v Egyptě pro spásu všech národů dalo. — Odstraň zlomyslnost a zradu Jidášovu, a spolu též odstraníš kříž a utrpení Kristovo. — Odstraň chytré úskoky

ďábla, a nebude vítězné koruny pro toho, kdo náležitě bojuje. Není-li odpůrců, není bojů, ani odměn, ježby se vítězům chystaly. Netoliko dobrých užívá Bůh k činu dobrému, ale také zlých.“

A to jest, co pravil Pán a Spasitel náš: „Běda světu pro pohoršení, ačkoli potřeba jsou pohoršení, ale běda tomu, skrze koho pohoršení pochází.“ — Z toho však nenásleduje, žeby hřích býti musil; nemusí; sicby Bůh nikoho trestati nemohl a nesměl. A že člověk břešiti nemusí, poznává z toho, že hříchu lituje.

Aniž zlí z toho snad mají zásluhu, že Bůh ze zlého dobře vyvoditi umí; toť jenom jeho moudrost jest a dobrota; lidem zůstává jen hřích a vina.

Rozličné zlé na světě neodporuje tedy pranic učení o Prozřetelnosti Boží; neboť, jak patrnó, zlé na světě jest dvojí: duchovní a tělesné; duchovní jest hřích a ten jest to jediné a pravé zlé; toho však člověk činiti nemusí, a tělesné, kteréž vlastně žádným zlem není; nebo ať jest trest, ať zkouška, vždy jest člověku k dobrému.

„Nevíme ovšem, dí sv. Aug. (de Civ. Dei lib. 20. c. 2), jací v tom jsou soudové Boží, že dobrý člověk chud zůstává, zlý bohatstvím oplývá; že bezbožník předobrého zdraví požívá, nábožný stížen jest chorobou; že dítky dobré před časem umírají, a kteréby se byly ani neměly naroditi, vysokého nicméně stáří docházejí; že člověk osutý téměř nepravostmi ke cti a důstojnosti bývá povýšen, muž ale beze vsí úhony neslaven zůstává; mizí jako ve mraku a co více podobných jest případností, jichžto nelze všech ani posbírati, ani vypočítati . . . Avšak ač před námi skryto zůstává, z jakého soudu činí anebo připouští takovéto věci Bůh, — při němž není žádné křehkosti, mejlky a nespravedlnosti: vážíme přece z toho spasitelné naučení, že nesluší páčiti za mnoho sobě věcí, jež dobří i zlí v stejném požívání mají: alebrž že jediné to dobré vyhledávati máme, jež jediné dobrých vlastním jménem jest, toho pak zlého se varovati, jež toliko zlých jest podílem. Stanouce pak někdy na soudu Božím, spatříme a seznáme, že, cožkoliv nejen tehdaž souzeno bude, alebrž co od počátku před námi se soudilo, a tak i po nás až do onoho času bude se souditi, na nejvš jest spravedlivý.“

Bůh řídí a spravuje osudy lidské. — Dějiny země, přírody a pokolení lidského; nesmírné poklady a zásoby všeho, jak na povrchu, tak v útrokách země, ku potřebě lidí a zvířat na tisíce let; pořádek v pří-

rodě u střídání-se počasí; patrná láska a moudrost u řízení osudu všech lidí, patrná moc a ruka Boží v dějinách lidstva, jak jednotlivců, tak celých národů (Josef Eg., Mojžíš, David, národ israel.) jsou nezvratné důkazy, jež jako červená nit v tkanině dějinami se táhnou, Prozřetelnosti Boží, tak že jen nerozumný a zaslepený o náhodě, slepém štěstí, neb osudu, aneb dokonce o nezbytnosti přírodní mluvit by mohl.

Ano, i my sami, r. v Kr., přemýšlíme-li o životě svém, poznáváme prst Boží, a jistě nejednou jsme řekli: „Vida, k čemu to bylo dobré; jak moudře Bůh všechno řídí.“

Dobře proto modlí se církev: „Bože, jehož Prozřetelnost v pořádání věcí se nemýlí, tě vroucně prosíme, abys vše škodné od nás odvrátili, a coby prospělo, nám uděliti ráčil.“

Věda tedy, že Bůh nad tebou vládne a osud tvůj řídí, netrať důvěry; nechť slzy nepřecházejí s tebou do nového roku, ni vzdychy bolestné: usuš líce, vyjasni tvář, ty chudý otče, ty chudá matko, ty vdovo utištěná, ty sirotku opuštěný, ty mrzáku, Lazare, na loži bolestném vzdychající, ty hospodáři nešťastný, ty obchodníku oklamáný, a kdožkoli starostmi sklíčen jsi. Týž Pán Bůh živ jest ještě. Buď trpěliv v křížích svých; nebo věz, že ať jsou zkouškou, ať trestem, vždy jsou ti k dobrému. Pohleď na kvítí polní; nepracuje, ani přede, a Bůh je šatí; na ptactvo nebeské; neseje, aniž žne, aniž shromažďuje do stodol, a otec nebeský živí je. „Lvíčata řvou, aby lapala a hledala od Boha pokrmu sobě.“ (Ž. 103, 21.) Čím více o tebe a dítky tvé bude se starati Bůh! „Volali spravedliví a Hospodin vyslyšel je a ze všech zármutků jejich vysvobodil je. Vykoupí Hospodin duše služebníků svých a nezajde žádný, kteříž doufají v něho.“ (Ž. 33, 18.)

Jen nezpyšni a nezhrdej, štěstí-li ti slouží a dobře-li se ti vede. Pamatuji, že vše nestálé, by ti nebylo na záhubu duše. Pročž krásné dí sv. Jarolim (in psalm. 7.): „Nikdo pro tento život zoufati nemá; nikdo se nestrahuje, nikdo neprav: Odkud budu živ, až sestárnu? onemocním-li, jak budu živ? Krista maje, bojíš se? An živí ptactvo nebeské, ty pochybuješ, žeby mohl tebe uživiti? Dábel svých přívrženců živí a Kristus nebude živiti sluhu své?“ —

A na konec podobností: Svět jest moře; člověčenstvo loď, již Bůh řídí; lidé, jejich vášně a rozličné příhody jsou lanová, stěžně, plachty, kotvice, vesla a námořníci Prozřetelnosti Boží. My nepochopujeme ni-

čeho ze složené hry těchto nástrojů a třese se a hlasitě křičíme, vidouce, co a kterak kolem nás se děje. Ale sestupmež do komůrky správce lodi, a když užíme onu neskonanou moudrost, ana ruku na kormidle, oko na cíl pevně upřené majíc, celý svět dle věčných, svrchovaných zákonů svých řídí a k cíli poslednímu vede: zmizí strach náš, zardíme se nad reptáním svým a srdce naše s útechou spočine v důvěře a poklidu.

Pročž na konec vzdechněme takto: Věčný, všemohoucí, svrchovaný Bože, který vše řídíš a spravuješ a všechno silou moci své neseš, díky vzdáváme tobě za všechna v minulém roce nám prokázaná dobrodiní, též i za všechno zlé a nemilé, neb i to bylo k našemu dobru. Odpust, jestli jsme na tě zapomínali, ti neděkovali, tebe, jak jsme měli, neprosili, v tebe nedůvěřovali, hříchy tě hněvali, i dobrodiní tvých špatně užívali. V novém roce nemá tak býti; jen nás zachovej i v roce budoucím, i všechny nám milé a drahé, a chraň od neštěstí nás všechny, i celou obec a celou naši vlast, abychom v bázni Boží živi jsouce, a darů tvých, jichž nám udělíš, s veselím požívající tě chválili a velebili — zde i na věčnosti. Amen. *B. Hakl.*

Bl. Bohumír.

(† 13. ledna 1127.)

(Pokračování).

Na Kapenberku meškával rád svatý Norbert, pročž ho premonstrátové kapenberští za svého prvního probůsta považovali; byl-li jinde, zastával jej bratr Kůno. Blahoslaveného Bohumíra souvěký životopisec, sborník kapenberský, vypravuje několik všemu řádu Bílému důležitých průpovědí a věcí znamenitých, jež sv. Norbert v novém klášteře na Kapenberku byl učinil. Poslyšmež: „Otec Norbert miloval kapenberský klášter vroucněji ostatních klášterů. Za mé přítomnosti sedě kdys na Kappenberku v bratrském sboru pravil, an já poslouchal, o témž Kapenberce: „Bratří nejmilejší! když jsem se jednou nedaleko odtud nacházel, viděl jsem jistotně Ducha Svatého, an na tohle místo sestupoval. Jindy užíval jsem velmi stkvoucí záři, ana při tom hradě vzešla a jej obklíčila. Pročž, Nejmilejší, oslavujte Pána Boha našeho, že tuhle horu v pravdě posvětil Sobě, tu horu pravím, kteréž dobyla pravice Jeho!“ — Taky jsem téhož obrance víry katolické poslouchal, an sedě v sborní síni nám tuto věc [zvěstoval: „Znám jednoho v našem Bohu zaslíbeném bratrstvu, jenž pilně hledal zákona témuž bratrstvu příhodného. Tehdáž,

nikoliv jeho zásluhou ale modlitbami bratrstva zjevil se mu bl. Augustin, jenž z pravého boku vynal zlatý zákon (pravidlo) a podal jemu, řka: „Jehož vidíš, já jsem, Augustin, hyponský biskup. Ejhle, tu máš zákon, ježž složil jsem. Pod ním budou-li (jako pod korouhví) spolubratří tvoji, synové moji, statečně bojovati, toť dojista bezpečně budou státi u Krista na posledním strašném soudu!“ On (Norbert) mluvil z pokory jako o jiném bratru; my pak uznamenali a nepochybovali jsme, žeť on sám to zjevení měl a viděl.“ Podle zprávy téhož životopisce Bohumírova byl sv. Norbert ozdoben darem prorocství a divů činěním. Meškaje totiž v kapenberském klášteře předpověděl svým řeholním synům: „Vzejde hlad po Vestfálsku veliký, kterýmž i vy budete drobátko od Pána Boha zkráráni.“ Naplnilo se prorocství; neboť uhodila r. 1125 hrubá drahota a 1126 tak náramný hlad, že ním třetina vestfálského lidu pomřela. V tu dobu činili kapenberští prémonstrátové chudým a příchozím hojné milosrdenství, sousta sobě ujímající; čímž stalo se kdys, že do večeradla přišedše, nenalezli, čehož by sami pojedli. Tehdáž přesvědčení jsou bratří o pravdivosti slov Ducha Svatého, jimiž je sv. Norbert k důvěře v pomoc Boží často vzbuzoval, říkávaje: „Nebude Hospodin sužovati hladem duši spravedlivého“ (Přísl. X. 3); neboť poslal bratrstvu po Svých věrných sluhách tolik chleba, až sebe i všech příchozích nasytiti stačilo. Dle téhož skladatele života bl. Bohumíra docházela bratrů od té chvíle vždycky v příhodný čas pomoc dostatečná. Ten samý životopisec vypravuje následní div. Tehdáž sloužil Pánu Bohu v kapenberském klášteře nějaký bratr prémonstrát, ježž svatý Norbert v příčině kláštera někam poslati chtěl. Vida ho na loži neustupnou a silnou zimnici trápeného, přikázal mu vece: „Jdi a vrať se, a nechť ostaví tebe zimnice!“ Vstal hned uzdravený bratr a vykonal rychle úkol svatého poslušství.

Ohlédněmež se na Bohumíra a pozorujmež k svému užtku, jak rychle a mnoho-li z návodu sv. Norberta v dokonalosti křesťanské prospíval.

Bohumírovi, jehož srdce pobožností vřelo, zalévaly se oči slzami, kdykoli slovo Boží poslouchal neb na modlitbách trval.

K svatému obcování řeholních bratrů napomínaje, uměl řeči moudrou a ráznou hýbati srdcem jejich; kteréhožto daru Božího i sv. Norbert při něm sobě všimnul a velmi vážil. Kdysi těšil Bohumír bratrů, a zbuzoval

jich, aby na vylhanost utrhačů nedbali, řka: „Lež v sedle dlouho neostane; pravda však ostojí a dotrvá. Neboť lež sedí na plachém koni; pravda však (Pán Ježíš) na oslátku!“ Několik vlašných bratrů vidoucích, an se Bohumír kázní řeholní z tuha opásá, radilo mu, aby takový pás o některou díрку popustil; on pak odpověděl jim: „Kdož se chtějí na lodi velikou řekou na protější břeh k pohodlnému místu dostat, neplaví se rovnou čarou k přístavišti, noprž hrubě výš nad ním, vědouce, že proudem vždy dolů strženi budou. My bychom rádi přeplavili moře velikánské, v němž se hemží množství plazů; vhod tedy bude, opatříme-li loď svatých slibů, jimiž k břehu křesťanské dokonalosti směřujeme, vyšším přívozem řeholní horlivosti proti proudu, jemuž se lidská křehkost a ztrnulost snadno strhnouti a zanestí dává. Té horlivosti pakli se kdy spustí řád náš svatý, tehdy bojím se, aby v kázní neochabl, ba až i v nekázní nezabředl! Neboť „kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne“ (Ekk. XIX, 1.)

Dle příkladu sv. Pavla apoštola trestal Bohumír tělo své a skrocoval je postem ustavičným. Krom chleba skorem praničehož nejídal.

Slovo Páně: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“ (Mat. XI, 29) v paměti a v srdci přechovávaje, cvičil se pořád ve svatě pokoře. Lidskou chválu odmítal, hanu pak a potupu k sobě hrnul. Jeho poníženost měla na počátku souzení s bratry řeholními, proto že mu vůči jeho andělského obcování poctu činili; leckdy jim také slovíčko „hrabě“ z úst vyklouzlo. Však právě to mu v uších loupalo, až jednou zabědoval: „Pro lásku Kristovu prosím vás, Nejmilejší, neračtež mne slouhu svého již nikdy takovým slovem zarmoutiti; neboť pod týmž názviskem já i podrženci moji mnoho jsme zavinili, což teď s bolestí a s vzdycháním vyznávám!“ — „Ale“ — dí jeho životopisec — „podstatnější důvod jeho pokory máme ten, že sobě tu nejchatrnější službu vyprosil, aby totiž směl bdíti nad čistotou v záchodech kláštera našeho; což na ulčení pechy naší pravím!“ —

Bl. Bohumír byl skutků milosrdných tuze pilen. Na Kapenberku před klášterem založil on i nadal hospodu neb špitál pro chudé, jimž tam často sám nohy umýval a peněz rozdával ze srdce věru otcovského.)*

*) Dle poznámky Bollandistův z Tov. Jež stál ještě r. 1643 před klášterem kapen-

Měl sluhu Giselberta, jenž potom do kláštera kapenberského za bratra služebného (za bratra laika) přijat jest. S ním vyšel kdys navštívit klášter varlarský. Tehdáž nosil ještě světský, panský, ale nikoliv nádherný, oděv a meč za pasem — na obranu dědin a práv klášterů, jež nedávno založil. Potkav ho žebrák, poprosil za milostinu. Bohumír zeptal se sluhu: „Prosím tě, ostal-li nějaký peníz v měšci?“ — „Ano, pane!“ — „Dej chudákovi!“ I stálo se. Rekl Bohumír zase: „Hledej, a najdeš-li, dej mu ještě!“ Sluha dal opět. Dí mu pán: „Hledej, zbylo-li co, a přidej mu!“ Služebník dobyt z měšce poslední peníz a doručil žebráčkovi. Do třetice dal Bohumír ke cti a chvále a slávě nejsvětější Trojice Boží a vyjevil sluhovi úmysl svůj, jež při tom měl, v ta slova: „Prosím tě, dávejme chudině, seč koli jsme, aby dobrotivý Bůh náš utvrditi ráčil nové štípení našeho bratrstva na Kapenberku a ve Varlařích.“ Z čehož patrně, jak velice vážil sobě řádu svého a jak mnoho sobě zakládal na modlitbě a přímluvě pokorných žebrácků!

Rovněž divna jest láska, jakouž Bohumír pro Boha nepřátele miloval; též i trpělivost, kterouž hrdinsky snášel krivdění a rouhání škůdců a soků svých. Ta zpráva, že hrabě Bohumír, ustanoviv světa se zhostiti, na totéž svou choť namluvil, pobouřila velmi tchána jeho Bedřicha, hraběte arnsberského. Lakomec ostouzeje Bohumíra, vyčítal mu bezprávně, by byl dceru jeho Jitku o část dědictví ošidil. Byloť nejspíš na hradě Arnsberku, kdy hrabě Bedřich valnou obklopen družinou zeti svému hrubě vyhrožoval, až se ctitelům Bohumírovým slze z očí draly. Ale náš blahoslavenec, chrabrého srdce a mysli pokojné, kývnul na jednoho z přátel svých a pošeptal mu: „Možná, že mne ten nešťastník zajmouti obmýšlí; ty pak, budu-li zdržován zde v okovech, pověz Otci Norbertovi, aby k vůli mému vysvobození ani nouhou nehýbal. V žaláři neřku-li seděti nobrž i umříti pro zákon Boží kéž bych hodným byl nalezen! V temnici budu se Pánu Bohu pilně modliti a bodrou myslí na Jeho smilování očekávati. Po tom věru dychtím, aby tělo mé sloužením Kristu Pánu všechno vyžilo a naposledy v ohni protivenství na prášek shořelo, jakož i staré, metením zedrané koště bývá do pece hozeno.“ Hrabě Bedřich srážeje Bohumíra s úmyslu řeholnictví, pohrozil mu, že s lidem svým zbrojným hrad

Kapenberk oblehne a Otce Norberta v podhradí na šibenici oběsí. Svolávaltě Boží hněv na svou hlavu rouhač, až ten vnáhle do ní udeřil. Nežli se událo, viděl jeden premonstrát ve snách obludu lva, an hraběte Bedřicha požíral. O vánocích l. 1123 slavil císař Jindřich V. v Utrechtu říšský sněm, jemuž obcova i Bedřich II., vojvoda švabský, kníže moudrý, bojovník statečný, muž vhládný, zdvořilý a císaři, jemuž ujoval, milý. Ledva byl císař do svého pokojíka ze sněmovny pooděšel, ujal se vojvoda Bedřich kapenberského hraběte Bohumíra před říšským panstvem a tepal pobočně arnsberského hraběte tam přítomného, káraje ho z lakomosti, nepobožnosti a výtržnosti. Zavínulý hrabě zjevnou károu pouěkud zkontl. Po sněmu vrátiv se domů, vzkázal na Kapenberk a prosil snažně, aby ho Bohumír navštívil. Kterýž domýšleje se, by tchán s ním o uzdravení své nedužné duše jednati chtěl, pojal s sebou některého přítele a jel na Arnsberk v hod Nanebevzetí Panny Marie. Tchán prováděl zetě svého všady po hradě a ukazoval mu stavení, svrchky a poklady své, snad i dědin pod hradem vůkol rozložených, hodlaje ho tím navnaditi a přikloniti, k čemuž se hrůzou nedal donutiti. Než chudoby svatě milovný Bohumír vážil sobě vnady as tak jako shnilého síti. Uzřev na hradě mnoho ubožáků, jež krutý hrabě po svém obyčeji okované v žalární věži mořil, prosil za ně; ale skalou jeho srdce nepohnul! Toť bylo mu tam těsno a smutno; jak mile tedy některé spasitelné rady tchánovi poskytnul, vzav odpuštění pospíšil na Kapenberk, kdež mu klášterské ticho a pokoj o samotě takřka rájem bylo. Hrabě Bedřich ani v hodinu smrti své neučinil vězňům, ač ho tuze prosili, milosrdenství; teprv po jeho smrti na svobodu jsou puštěni, z kterýchž brzo několik umřelo vyštálou trýzní. Hrabě arnsberský bídne skonal. Šel z něho puch nesnesitelný, z čehož žena při umírajícím seděvší se rozstonala i málo potom umřela. Uslyšev poselství o neblahém skonání tchána svého Bedřicha arnsberského, od něhož byl mnoho zlého a protivného zkusil, dal se náš blahoslavenec Bohumír do pláče; neboť z vnuknutí Ducha Svatého věděl, do jaké by mučírny taková dušice spravedlivým Božím soudem byla zavlečena!*)

berským špitálský dům s kaplou sv. Mikuláše; a klášter odděloval pro chudé desátek všech věcí.

*) Hrad Arnsberk, jež s příslušenstvím l. 1368 kolínské arcibiskupství koupilo, strměl ještě r. 1643 na kopci, na jehož svahu dvojí městečko stálo, řečené Starý a Nový Arnsberk. Pod horou stál (1643) prémonstrát-

Po smrti Bedřicha, hraběte arnsberského, přišli k jeho zeti k hraběti Bohumírovi kteřísi jeho úředníci (ministři), řkouce: „Ejhle pane, v jak bohaté dědictví mohl jste se nyní uvázatí, byste nebyl povrhl světskou slávou!“ Bohumírovi zruměla tvář výčitkou světem páchnoucí; načež jim odpověděl: „Proč tu pozůstalost tak příliš vychvalujete? Zdaliž by mne smrt někdy téhož panství nezabavila, jakž byla i tomuto hraběti učinila? Ille, zahynul, nemoha nic s sebou vzítí, aniž sestoupila s ním sláva do hrobu! Vědomo jest Tobě, Pane Bože můj, kdybych byl měl jistotu jeho brzké smrti, že bych přece milost obrácení mně nabídnutou nebyl poodložil, kromě snad za tou příčinou, abych k rozmnožení cti a chvály Tvé z pozůstalosti, kteráž by na mne spadla, ještě několik klášterů vystavěl a nadal. A což medle znamenitého jsem prokázal, opustiv to, což přirozeným věcí obyčejem se mnou ostatí nemohlo? Prosím, odpověztež mně: „Někdo by vám za babku (trojuík) bohatstvím oplývající město prodával, zdaliž by vám líto bylo toho penízku vůči přehojného zisku z takového trhu?“ Řkou mu: „Byli bysme hloupí, až bychom bučeli!“ — Bohumír: „Hloupější kousek, ba bláznovský kus vyvedl by člověk, jenž by se zdral na svůj, nechť sebe lepší statek pozemský koupiti sobě království nebeské! — Smí-li pak kdo chlubití se tím aneb za to mzdy žádati, že Stvořiteli vrátil, což byl od Něho zdarma vzal? Však nám přece dobrotivý Pán Bůh i v té věci k spasení duše příležitosti naskytá, arcit toliko z nevyvažitelné studánky pouhé Svě milostivosti!“

Duše Bohumírova dychtěla po rozloučení s tělem, aby s Kristem Pánem na věky sloučena ostávala. Šel-li blahoslavenec někam přes pole v průvodu řeholního bratra, a tento sobě sedl unaven: lehl sobě onen na znak, a složiv i skříživ ramena a ruce, jakž umrlce v rakvi k pohřbu skládají, vzdychal prudce a křičel: „Ó, přijď a pojd sem hodinko přestěhování mého! Ó, Pane Bože můj, rač mne řádně na tu hodinku připravití a vystrojiti!“ Ba, on bažil po mučnické smrti pro spravedlnost; což v dolepané události zahr-

nuto jest. Jitku, jeho někdy choť, unesl nešlechtný Frank z posvátného sklípku. Kdys potkal bezbranný Bohumír a poznal lupiče; i pokáral ho z té svatokrádeže. Zařval zloboch: „Ty-li ten škůdce, jenž dle doslechu o moje neštěstí stojí?“ — „Já neštěstí tvého nevyhledávám,“ odpověděl Bohumír, „ale rád bych tebe vychvátíl ze zubaté tlamy starého arcivraha, jemuž jsi se v chlapství podrobil.“ Lupič jako zběsilý vytrhnul z pochvy meč, chtěje zabítí karatele. Ten beránkovi na jatky vedenému podobný sklonil hlavu a nastavil šíji ráně. Ale zuřivec, Božím způsobem zastrašen, schoval meč a odkvapil. Však ho neminula spravedlivá Boží pomsta, neboť po krátkém čase kopím probodený zahynul!

Tehdáž roznešena jest o hraběti Bohumírovi křivá povídka, by on, svého úmyslu příčinou dokonalejšího v zákoně přemonstrátském života pykaje, byl zase Jitku k manželskému obcování přijal a řeholní kanovníky z hradu vyhnal. Až z poříčí Mózy přišel na Kapenberg Ekvivín pro svého rodného bratra, jenž tam co bratr sluha klášteril, hodlaje ho odvésti do svého kraje. Dí mu Bohumír: „Nevidíš-li sám, že křiva jest ta pověst? Kterak bych směl na to sahnouti, což přestalo býti mým, jsouc Bohu samému k službě zasvěceno? Ty Pane Bože můj dobře víš, kdybych i měl z té ženy synů k chování a k zaopatření, že bych radši, nesa je na plecích, přede dveřmi domů na ně žebral, nežli bych, vztáhna rukou, dotknul se statků obětovaných Tobě a sluhám Tvým k dědictví věčnému!“

Horoucnou a věrnou lásku, jakouž Bohumír sebe samého z celého srdce Pánu Bohu v služebnost ustavičnou byl obětoval, odměnil týž štědrý Otec tím, že mu dal již zde moc nad ďáblem, kterýžby s hrůzou jeho rozkazu poslušal. Za prvního léta svého řeholnictví trpěl jeden kapenberský bratr pořád od pokušitele ďábla, jenž mu zbožný život zoškliviti a zostuditi usiloval. Než v přítomnosti našeho blahoslavence cítil bratr vždy polehčení; ba samý hlas Bohumíra povzdál vydaný zaplašoval od bratra viditelného mu vraha úkladníka. Jednou těšil Bohumír pokušeného touto řečí: „Bratře můj! dejž se potěšiti a zmužile zápoliž s protivníkem. Kdykoliv tebe tak sklíčí, že srdci krušno bude jedinkou modlitbičkou pochváliti Hospodina: tehdy dočkej času trpělivě, až by se On nad tebou smíloval. Zapuď truchlivost nadějí Božího utěšení, věda jistě: „jestliže zavrhl, i smiluje se podle množství milosrdenství svých.“ (Pláč Jerem, III 32.) (Dokončení.)

ský mužský klášter Vedinghausen (Arnsberg), jež založil lakomého hraběte Bedřicha vnuk Jindřich hrabě arnsberský l. 1170. Když mu choť Ermengarda zemřela, zaslíbil se okolo r. 1185 Pánu Bohu v Bílém řádě, a vedl v tomto svém založení takřka svatý život jako bratr sluha (laik).

Měl s'
kar
l

Obrázky a úvahy z cesty do Alp.

Napsal *František Ekert.*

6.*) *Halštat.*

Hory nořily temena svá v rudou září ranního slunce, které tam nahoře již vládlo, do kotliny ale ještě nevnikalo. Po skráních horských velikánů valily se stříbrné mráčky, tam splývaly v kotouče, jinde zas co bělounký hedvábný závoj znenáhla se rozestíraly a do stromů ponořovaly. Vůně z lesů a sadů a příjemný chlad naplňovaly ovzduší — kdo dovede vylíčiti a znázorniti letní jitra v kotlině Alpské! Vyjeli jsme v dostavníku z Išlu, přešli Trunu, pozdravili sv. Jana Nep. na dřevěném mostě, ohlédli se po Išelském krásném hřbitově, objeli kuželovitou, smřčinami zarostlou horu Syria a octli se v úžlabině, kterouž Truna šumíc a skotačíc k Išlu spěchá. Je to nevzdané dítko přírody, plaché a neposedné, proto vidíme co chvíli, že skotačivosti její dali úzdu a navěsili jí svěracích kazajek, aby chtěla nechtěla sloužila lidem, hnala pily na dříví, byla dráhou pro solné lodi i splavné dříví a kde řečiště její příliš kostrbaté, tam má vykázanou umělou dráhu, do níž jezy nucena jest zabočiti. Milovníci rybaření si přivstali, celé řady stojí jich na břehu cvičíce se v trpělivosti.

Společností mou tentokráte nebyli ani Vídeňáci ani Prusáci, ale samí Sasové z Drážďan a ze Zhořelice, dva mladíci horovali o Solnohradu, odkudž přicházeli a těšili se na Dachstein ježž dnes či zítra slézti chtěli, čehož jsem jim nikterak nezáviděl, máje ještě na paměti svou procházku na Zimici, ostatek byla rodina, ježž otec, bývalý důstojník, vyprávěl o Čechách a r. 1866., kde bojoval. Lidem, kteří celý rok v městě tráví, je v horách každá bystřina, každé skalisko, každá chaloupka věcí, která pozornosti a obdivu vyžaduje a tak i v společnosti naší zaznívaly ustavičně úryvečné věty a slova, k nimž v písmě klademe vykřičníky.

Na východní straně objevila se nám brzo Išelská solní hora, odkud solí nasycená voda rourami do solovarů v Išlu se vede. Ložisko soli r. 1562 tam nalezené bylo prvním základem budoucího rozkvětu města. Na straně západní strměly vrchole vysokého hřebene Hainzen a Katheru, po chvíli nám zamezily obzor štíhlé modřiny, které na dlouhých větvích jehličí jako rozedrané závoje držely. Dojeli jsme vísky Laufen, právě to pohorské idilly s roztomilými chaloupkami a

zahrádkami. Až sem zabloudil druhdy nějaký Čecháček, jehožto potomek dal si na chaloupku tabulku s nápisem „Lepschy.“ Jedeme úžlabinou podél břehu dále a vozka dělá nám na svou polnici lesní koncert, táhlé zvuky melancholické písně, které z plechové trubice vyvozuje, obřezují se o stráně hor, tak že tlupy sekáčů na lukách u řeky ustávají v práci, podpírají se o kosy a dívají se za námi. Exempláře postilionů mizí, budeme je znáti jen z povídaček. Co jsou prosaičtí konduktéři na drahách proti takovému alpskému postilionu! Má fráček s červeným lemováním, vysoký klobouk s kokardou a na zelené šňůrce polnici, zná každý vrch, každý kámen na cestě, kudy jezdí, má zdravého vzduchu nazbyt, projíždí každodenně krajinami, na které chodí se cizinci až z daleka dívat, má — celoroční ferie. Znenáhla slunce vystupuje, již vylezlo až na temen hřebenu Rosenkogel, dívá se odtamtud na nás jako zvědavé dítko do studnice. V září jeho bělají se kapličky na horách, jest jich tolik, že nelze jich sčísti, co chvíli pozdravuje nás u cesty obraz neb socha krajana našeho sv. Jana. Přijíždíme do listnatého lesa. Stromy podávají si větve tvoříce nad námi zelenou klenbu, pod níž zvlažnou cestou uhánějí koniči až do vsi Goisern. Zde mimo starý katolický chrám farní je i kostel protestantský. Zastavili jsme před starožitnou budovou s mramorovými sloupy u vchodu, kde mnohé dřevené, obrázky pomalované a prostřílené terče nám vypravují, že střílení do terče i zde oblibeno jest. Po chvíli uhání vůz dále, krajina stává se čím dále tím divočejší, hory tím velkolepejší, brzo mjíme vísku sv. Agatu a ocitáme se na břehu jezera Halštatského, jehož rameno nám viditelné zdá se býti velikým rybníkem zelenavé vody. U mlýna Gosavského, ježž žene prudká bystřina, vystoupili jsme z vozu na parník.

Proti nám táhne se široká úžlabina, přes kterou pne se ve výšce 130' na sedmi pilířích položený most, kterým rourami vodí se slaná voda do Išlu. Trpasličí parník odráží od břehu a plove do prostřed, odkud patříme na obraz neobyčejný. Jaká to divoká krajina! Kolkolem jezera příkré hory, na východě Saarsein rozervaný, jehož temena Schwarzkogel a Schartenstein do oblak sáhají, na jihu výběžky Dachsteinu: Hierlats a Krippenstein a na západě odnoží hřebene Ramsavského. Stráně hor těch kolkol jezera vesměs na 6000' vysoké padají kolmo do jezera, ježž jako ucarováno v hluboké jámě leží. S velikým namáháním vydlabali od

*) Při titulku: „Z Lince do Išlu“ v předešlém čísle má státi číslice 5.

Gosavského mlýna do Halštatu úzkou silnicí a na východní straně rozléhaly se hromové rány od skalních stěn, kudy staví železnici, již musí cestu do kolmé skály vyřezávat dynamitem. Jako ze studně díváme se po příkrých stěnách skalních vzhůru k obloze, nevidíme ničeho, leč zelenavou hladinu jezera, spoře porostlé skály a nad tím blankytnou klenbu oblohy, jsmeť tu jako v zapomenutém zákoutí světa. Věru nehostinný to koutek země a přece i sem, do toho kraje příšerného, skalnatého, do té divoké robinsonády vkouznil člověk město — Halštát.

Již je vidíme na konci jezera na levém jeho břehu — předivné to město, jakoby sem bylo přeneseno z báječné země pídimužiků a skalních duchů. Celé město vystavěno na příkré skále nad jezerem, domy nalepeny jsou na skálu jako vlašťovčí hnízda, nad střechou jednoho je zápraží druhého — malebná to skupenina chaloupek. Zpředu kyne nám pěkný farní chrám katolický slohu gotického, jemuž musili stavitelové půdu uměle a pracně zjednat, vystavěli totiž v jezeře obrovské podezdívky a do prostory mezi zdí a skalou navezli země, kterou z daleka po lodích přivezli a na půdě takto získané založili chrám i hřbitov. Západní průčelí kostela dotýká se téměř skalní stěny, cesta ku chrámu vede po stupních do skaliska vtesaných. Na stěně kostelní vymalován jest obrovský obraz sv. Kříštofa, což jest velmi případné, nebo zdá se, jakoby sv. Kříštof sem, kam sotva orel zalétl, lidi jezerem byl přenesl a skalní toto město jim stavěti pomáhal. I poslední obydlí nebožtíků musili zakladatelé města pracně utvořiti. Pruské tolary vystavěly zde nedávno také protestantský kostel, stará se vůbec spolek Gustava Adolfa o to, aby zde v rakouských Alpách v každém znamenitějším místě byl protestantský kostel, ačkoli v celém t. z. Salzkammergutu pouze 5000 protestantů jest. Nejpodivnější věcí v Halštátě je však mlýn přilepený na skálu nejméně 100 stop vysoko nad jezerem. Bystřina se skály tekoucí žene kola jeho a pak se kácí v kaskádách dolů do jezera. Jaký to vděčný předmět pro malíře krajin a pro milovnicka podivnátek! Zdálo se nám, že každou chvíli mlýnice ve vzduchu visící dolů se sřítí, avšak kola otáčela se zcela pravidelně a potok šumě a síče vrhal se po uhlazené skále do propasti a my počali jsme se obdivovati tomu, kterak lidé do chaloupek svých chodí, kterak stezka do jedné vedoucí je právě nad komínem jiné a nejpodivnějším bylo nám, kterak domečky ty dřevěné a vetché dovedou vzdorovati lijá-

kům, lavínám i vichřicím a že již dávno nebyly jimi smeteny dolů do hlubiny jezerní. Sv. Kříštof nás drží a chrání, pravil nám jeden dědoušek zdejší. Než něco jsme zde přece našli, co každé město má, náměstí a ulici, ale jaké náměstí! Ve velkých, za dávných časů založených městech spořilo se s prostorem velice, ale náměstí takové, jako v Halštátě, není snad v celém světě. Dole na jednom místě je uzounký břeh a tam je prostora jako velký pokoj, má podobu trojhranu, trojhran ten obstoupnut jest vysokými kamennými domy a ozdoben uprostřed starožitným sousoším Nejsv. Trojice a to je Halštatské náměstí. Slunce tam jakživo nevnikne, jen modrá obloha dívá se tam dolů jako do dvora velkoměstského domu a vysoko nad tím vším strmí skála. Většího náměstí tu ani netřeba, vzduchu zdravého je tu až nazbyt, procházkou je hladina jezerní a tržiště bylo by zde zbytečným, nebo zde nic není než voda a skála a ty nelze prodávati.

Halštát je snad nejpodivnějším městem v Evropě. Dívme se skalním ostrovům skandinavským, o nichž cestopisy mnoho nám vypravují, pojďme do Halštatu a máme hotovou Skandinávii. Od 17. listopadu až do 2. února nevidí obyvatelé skalního toho hnízda ani slunce pro obrovské skály, jež kolkolem strmí, však i v letě slunce jen několik hodin se dívá do kotliny této. Živobyť je zde velice obtížné, o rolnictví nelze zde ani mluvíti, vše, čeho k živobyťi potřeba, musí se sem po jezeře dovážeti. Životodárným pramenem je hora nad městem strmící a ty poklady solné, jež v sobě chová. Celá hora provrtána jest šachtami a štolami, tam se pouští sladká voda, nechává se nasytiti solnými látkami rozpustných kamenů a odvádí se rourami do solovarů, z nichž největší jsou v Halštatu, Ißlu a Ebensee. Šál přivedla sem lidi, kteří chtějí bydleti na blízku díla svého založili si s ohromným namáháním tam, kam druhdy jen kamzík doběhl a sup doletěl, město. Téměř na všech štítech domů i chatěk vidíme obrazy sv. Kříštofa neb sv. Floriana, jehožto ochrany zde obzvláštně potřebují, nebo kdyby některá chaloupka ohněm dole vzplanula, zachvátil by plamen za několik okamžiků všechny dřevěné nad sebou stupňovitě na skále nalepené domky. Náš svatý Jan zde má také mnoho ctitelů, což ze soch dále za Halštátem i z obrazů na domech zdejších poznati lze. Než něco zde přece prodávají, nebo slyšíme neustále pokřikovati „aprikósy“, „aprikósy“ a „uzené ryby“ — to jsou jediné věci zde ke koupi

nabízené a uzené ryby jsou obyvatelům zdejšímu asi tím, čím chudíně v Čechách brambory.

Naproti Halštatu viděli jsme úžlabinu, kudy milá nám Truna, s kterou již od Lince jsme sloučení byli, do jezera padá, tentokrát jsme se jí nedrželi, nebo čím dál k pramenům jejím u Aussee v Štýrsku odtud nedalekém, tím jest okolí její kostrbatější. Ani k Rudolfově věži nad Halštatem netrmáceli jsme se; přichází se tam po stupních z klád utvořených a je tam sbírka starožitností římských a keltických zde nalezených a ještě výše vede závratná „kamzíková stezka“, po níž jen kamzíci a báňští dělníci bez závratí kráčetí dovedou.

Zvolili jsme si raději pohodlnější cestu k pověstným nedalekým vodopádům. Rodina Zhořelická navrhla mně výlet ten a já mile rád jsem poslechl, jelikož to byli dobří lidé, jichž na cestách nelze dosti vážit si. Bylo nám jíti z Halštatu úžlabinou na východ. Pozorovali jsme na protějších skalních stěnách trychtýřovité otvory, z nichž voda řinula, což pochází od tání ledu na Dachsteinu. Kráceli jsme pod skalní stěnou přes 6000 stop vysokou podle potoka, jenž ustavičnými vodopády k jezeru pádí, na druhém břehu jeho trčí stěny skalní právě tak vysoké jako na naší straně a tu jsem si vzpomněl na malou Karlovu ulici v Praze, které tato úžlabina podobná jest. Jsou v Čechách lidé „rovináři“, kteří každého, kdo bydlí v kopcovitém kraji, zovou „horákem“, má to slovo ale také vedlejší význam jakési příhany. Pojďte vy „krajáci“ a „rovináři“ sem do té Halštatské skalní ulice, abyste prakticky nabyli pojmu „horáka“ a napínejte krky, oče, že, neprasknou-li vám žíly na krku, zařeknete se, až domů přijdete, nazývati své krajany z Pobrží neb ze Žďárských hor — „horáky“. Na skromné půdě pod vymletou skalní stěnou řadí se u potoka chaloupka za chaloupkou, pak mlýn a zase pila na dříví — k čemu ten mlýn zde, těžko říci, nebo o obilí zde není ani památky, neužrálo by zde ani, jen konopě, něco málo bramboříšť a lučiny viděli jsme tu. Chaloupky ohrazeny jsou pláňkami, u každé jsou dvířka a cizincům otvírají je žebrační, ubozí to lidé, z nichž jeden hluchoněmý, jiný slepý, jiný blbý aneb volatý jest, lid je v krajině té vůbec zakrnělý a politování hodný. Zastavili jsme se v jedné chaloupce, kde hospodyně přinesla nám sýr, máslo, černý chléb a čerstvé mléko. Nad chaloupkou strměla zasmušilá skála a hospodyně vyprávěla nám, kterak se modlivají, když v zimě víchř burácí a s hromovým ra-

chotem se skalních stěn obrovské laviny dolů se kácí. A co děláte v zimě, tázali jsme se. Ať což, vece žena, práce je dost, muži jdou do solních bání aneb kácí dříví v lese či pracují v pilách, ženy pak obstarávají hovězí dobytek a předou konopě. Nepochopitelně nám zůstalo, kterak mužové po těch skalních stěnách v zimě dovedou vyléztí vzhůru ku kácení kmenů, ač žena s úsměvem ukazovala nám stezky, kterých jsme ale nerozeznali. Vypravování ženy té o způsobu života zdejšího lidu nás velice zajímalo.

Pocházela z jedné chatky zdejší, co živa nebyla dále než v Halštate a neměla ani pojmu o tom, co je to kraj rovný, na němž všeliké obilí roste. Můj Bože, pomyslí jsem si, jak málo jest člověku potřebí k tomu, aby byl na světě spokojen! Ta žena zde v té příšerné divoké kotlině, která nemá ani ponětí o tom, co jest svět, která žije zde skromně a spokojeně, či není ona tisíckrát šťastnější, než mnohý světák, kterému celý svět nestačí, který koření si živobyť nejrafinovanějšími požitky a ve svém nitru je rozhrán a rozerván, poněvadž nemá ani víry v Boha, ani naděje, ani lásky! Ba bláznivý ten lid, který nezná rozličných těch potřeb, jež labužnictví a materialismus vymyslí, nebo právě ty potřeby, jež lid chudý leckdes zná ale ukojiti nemůže, jsou neposlední příčinou těch babylonských poměrů, které nyní vládou na světě. „Panem et circences“, to jest jídlo, nápoj a zábavu chtějí jako za starodávna, tak i nyní mnozí vyhlásiti za nejvyšší a jediný cíle, jichž člověk domáhati se má, víru v Boha a život po smrti vyhlašují za báchorky a zatím nedovedou falešně ti prorokové lidu dáti ani „panem“, ani chleba, ani „circences“, ani zábavu, ale učí lid odvykati starobylé prostotě, střídmosti a skromnosti vrhají jej do hladu a v zoufalství. Jak neskonale krásnějším a utěšenějším zdál se mně býti život těchto Alpských horalů i v tom zasmušilém zákoutí, než život v našich vesnicích s těmi nescíslnými kořálkami! Vedou ustavičný boj s přírodou, neznají než ta okolní skaliska, jsou při tom zbožní, etnostní, spokojeni. Mužové jsou kostnatí siláci, namáhavou práci otužilí, ženy ale slabé a brzo stárnou. Pán Bůh žehnej milou tu chaloupku, kde jsme se občerstvili a seznali více, než kdybychom byli celou knihu přečetli!

Za chaloupkou kácí se horský potok s výšky 300 stop dolů, v zimě však, kdy dráha jeho hladkým náledím se leskne, kácí se tudy klády s temene skály dolů, kde nedaleko žene potok pilu na dříví. Cesta vedla

nás nyní bludištěm obrovských balvanů, které působením prosakujícího vlhka od skály se odloupaly a dolů srážely, což i nyní občas se děje. Balvany ty, z nichž nejeden tak veliký jest, jako slušný dům, obrostly mechem a do zvětřaného povrchu jejich zapustily borovice a modřiny kořeny své, mezi nimi našli jsme tu i tam poloshnilé kmeny, které před časy vichřicemi a lavínami se závrtné výše smetány byly, zatím rostou na nich nové stromy a keřiny a toto pletivo protkáno jest kapradinami a když jsme do toho šlápli, probořili jsme se po kolena — toť tvořící se prales! Panička měla k tomu všemu tisíc otázek, chtěla zde čekat, až tam někde nahoře objeví se stádo kamzíků dolů se dívajících, avšak nezdvořáci ti nechtěli přicházeti, — byla by to znamenitá podiváná pro měšťáky sem přicházející. Však vědí ti kamzíci dobře, proč neradno ukazovati se lidem, nebo pojednou zarachotilo to nad námi kdesi jako udeření hromu, v tisícových ohlasech duněl hukot dál a dále až ztrácel se v úžlabině — jediný výstřel z pušky a tolik rachotu, jak teprvé, když snese se nad úžlabinou tou náhlá bouře a hrom počne buráceti a prudká vichřice kácí balvany i kmeny dolů, jaký to okamžik hrůzy a zděšení pro obyvatele chaloupek zdejších! Výstřelem polekáno vyběhlo stádo Alpských ovcí a vůdce jejich, kostrbatý beran, mrzutě nás měřil. Měřili jsme i my oblohu a pozorovali jsme, že jsme se octli v slepé ulici, v smečkách, nebo cestu nám zabránila pojednou skalní stěna, byli jsme u cíle výletu svého, u pověstných Halštatských vodopádů.

Po stupních do skály vtesaných a z klad utvořených vystoupili jsme výše, abychom pohodlně prohlédli si nejkrásnější vodopád solných Alp, Waldbachstrub. Silný potok vydlabal si v mramorové skále tajný průtok a temným tímto otvorem jako z podsvětí valí se širokým proudem dolů, rozkládá se v miliardy atomů, pak šumě a kypě spojuje se v pánvi skalní, odkud znova přes skaliska vrhá se do propasti 600 stop hluboké. Posadili jsme se nad stráž tou na lavičku. Vysoko nad hlavami našimi visel tu a tam šťhlý modřín, hýbal hlavou, jakoby nás pozdravoval. Zde v tom zákoutí, kde ani ptáčka viděti nelze, bylo nám, jakobychom seděli v začarované krajině, v romantické pohádce, v pevnosti obehnané obrovskými, nedobytnými hradbami. Odvážili jsme se i na závrtnou lávku přes vodopád, házeli jsme suché sněti do vířící vody a promokli jsme jako pod lázní sprchovou. Hned vedle Strubu obdivovali jsme se vodopádu ještě velkolepějším,

t. z. Schleierfallu. Ten se vrhá se skalní stěny dvakrát tak vysoké jako sv. Vítská věž v Praze přímo a bez překážek dolů v oblouku a proměňuje se v bělouňký závoj. Jak velkolepé a velebné to obrazy přírodní! Naplnění těmito dojmy vraceli jsme se nazpět k Halštatu. Tam nahoře leskla se temena hor září slunce, k jihu třeptil se led a sněh na pláních Dachsteinu, v Halštatu bylo však již šero, slunce zde již dávno zapadlo a nad jezerem spočíval temnomodrý vzduch, skrz nějž v nejrozmanitějších odstínech prohlédaly zelenavé hory.

Na přístavišti měli jsme zvláštní divadlo. Přistála tam četa dvaceti kamzíkolovců, samých to osmahlých kostnáčů v malebném lovcím kroji a s holými koleny, dobrodružná to skupina! Vůdce jejich byl jistý uherský šlechtic, který prý je náruživým kamzíkolovcem. Šli na noční čekání, znají každou stezku, každou stráž, každý kámen na horách, slézají i nejpříkřejší stráně a to i v bouřlivé noci. Pytláctví prý zde velice kvete a při těch odvážných výletech jsou zdejší pytláci praví mistři proti soudruhům svým v našich lesích křivoklátských; zakládají si nemálo v dobrodružstvích zažitých, jež pak s notnou rozvážností cizincům rádi vypravují, jako vyprávěl i nám na zpáteční cestě jeden stařec, který v každé větě několikrát vyslovil slovo kamzík „der Gams“, jak zde říkají. Jakýsi cit příjemný pocítili jsme, když po plavbě jezerní vstoupili jsme u Gosavského mlýna opět do dostavníku, který nás rychle unášel k Išlu. Měsíc v náplňku poléval bledou září horstva a zrcadlil se v hladině Truny. Zhořelickému pánu rozvázal se jazyk, mluvil mnoho o nebožtíku králi Janovi a žehral na nynější poměry ve své vlasti, odsuzoval náboženské potlačování v Prusku a ujišťoval, že Sasové nikdy nebudou sousedy své v tom následovati. Já pak během celého dne přivýkl jsem názvu „Herr Pastor“, jímž mne společnost má oslovovala, tak že jsem si z něho již nic nedělal. Když jsme za noci přijeli do vznešeného Išlu, kde zaznívala odevšad z promenád skvěle osvětlených hudba a hemžili se lidé a srovnávali s tím vším skalnatý nehostinný Halštát a okolí jeho, bylo nám, jakobychom se byli opět dostali ze skalnatého ostrůvku do čilého života, jakobychom se byli octli z divoké pohádky ve skutečnosti.

Druhého dne rozloučil jsem se s Alpami. Několik dní deštivých zkazilo mně tentokrát zamýšlenou cestu přes jezero sv. Volfgangské na Schafberg, do Solnohradu a na jezero královské. Nestálé počasí počalo z Išlu hosti vyháněti, omnibusy, parníky na jezeru

i vozy železničné byly jimi přeplněny — kdo by neznal to obecnstvo divné, jež z lázni cestuje, není snad větší protivy na světě, než mezi ním a těmi horaly, jež v úžlabině Halštatské jsem seznal. Případla mně na mysl ona žena v cháloupce pod skalou nedaleko vodopádů, když jel jsem ve společnosti dvou šlechticů Polských, z nichž stará šňupala, mladá kouřila a obě něžnou a starostlivou péči svou věnovaly svým psíkům pitvorně přistrojeným — odporný to pohled! Jsou lidé na světě, kteří v mdloby upadají, když zvířeti poněkud se ublíží, ale chladnými jako led zůstávají, když bližní jejich hladem zmráá. Proto jsem tomu vděčen byl, když octl jsem se z kruhu velkopanských hostů Išelských v milém Linci, v společnosti u „zeleného stromu“, kde kněží i nekneží v přátelský kruh svůj mne přijali. Blízko u hranic českých ohlédnu se viděl jsem v modravé dálce na jihu klikatinu Alpskou, z níž kostřbatý Trauenstein a ledový Dachstein jasně vynikaly. Byl jsem zase v Čechách.

Uvítání

správce duchovního,

(přednešeno školním dítkem jménem osady.)

V naší tváři radost plane,
v srdci ozývá se ples,
slastí vánek všude vane,
všecko zve nás k blahu dnes.

K svému stádcí pastýř duší,
jménem Páně zavítal; —
přicházíme, jak se sluší,
aby od nás počtu vzal.

„Vítejte nám Otče drahý,
z vnitra duše voláme.
Bůh nechť žehná Vaše snahy,
Vám i sobě žádáme.“

„Svatá nechť nás víže páska,
jako údy rodiny,
zkvítej Vámi víra, láska,
nebeské to plodiny.

„To jsou slova, — vrončí slova,
jež se vinou z řádra k Vám,
volajíce pozdrav z nova:
Buďte mile vítáni nám.“

J. Ř.

DO P I S Y.

Z Krut (vikar. Černokosteleckého) dne 4.
pros. 1877.

(Zpráva o sv. missii.)

Svátkem Všem Svátých započala v Kru-tech sv. missie, a trvala do 9. listopadu t. r. Konali ji vel. pp. P. Klement Vlasák, rektor, P. Bernard Jirše a P. Josef Dušek, redemptoristé ze sv. Hory. Hned úvodní řeči získáno tolik, že osadníci po celou tu dobu pilně navštěvovali dosti prostranný chrám Páně, tak že v pravém slova smyslu byl ustavičně naplněn. Důtklivými a dojemnými kazatelskými řeči, jejichžto směr hlavně se nesl k obrácení hříšníků, byl věřící lid poučen o cti člověka, o potřebnosti katolické víry, o ošklivosti a záhubnosti hříchu, o posledních věcech člověka: o smrti, soudu a trestu věčném. Budila-li kázání ta spasitelnou bázeň v srdcích posluchačů, napomáhala kázání o přikázáních Božích, zvláště proti nečistotě, o vystříhání se blízké příležitosti, o náhradě a o přikázáních církevních obrátiti vůli k poslušnosti k Bohu a k sv. Církvi Páně. K tomu cílila též křesťanská cvičení, kteráž byla konána pro jednotlivé stavy, nejprve ve školním domě pro dítky a mládež až do 15. roku, pak v chrámu Páně pro ženy, muže, mládence, panny, tak že při každém cvičení byl toliko stav ten přítomen, jehož se týkalo posvátné poučení, S takovýmto cvičením byla vždy spojena příprava k přijetí svátosti pokání a nejsvětější Svátosti oltářní. Aby však tyto svátosti hodně byly přijaty, kázáno bylo též o jednotlivých částkách sv. pokání, o generální zpovědi, o hodném přijímání nejsvětější Svátosti oltářní, před kterouž se konalo i veřejné odprošování, — výkon to veledojemný! Jako ale milosrdný Samaritán v podobenství, jež vypravoval Pán náš, do ran ubohého společníka netoliko vína nalil, ale i oleje: tak byly pravým zmírňujícím olejem a občerstvujícím balsámem pozdější kázání a slavnosti při sv. missii, jako: řeči o modlitbě, o mocné přímlově bl. P. Marie za hříšníky, o lásce Ježíše K. ke všem lidem, o jeho sv. kříži, o odpustcích, o nebi, a slavnostný průvod s velikým missionářským křížem, (na němž jest mistrně malovaný obraz Spasitele,) nešeným od 32 mládenců při hláholu všech zvonnů, při hudbě a střelbě, postavení a posvěcení toho kříže vedle hlavních dvěř chrámových za účastenství 16 duchovních, podobně i slavnostný průvod s Nejsvětějším

při osvětlení všech domů, při množství bíle oděných družiček, při hlaholu zvonů, hudbě a střelbě. Vše co se dalo při sv. missii v chrámě i mimo něho, bylo tak krásné, tak zajímavé, tak k pobožnosti povzbuzující, že osadníci sami pravili: Nelze nám zůstat ani doma ani na poli, necháváme na ten čas práce a pospícháme do svatyně naší. Také každodenně již záhy ráno přicházeli tam. I ten každodenní výklad sv. tajemství celého růžence těšil je velice. Účastenství jejich u stolu Páně bylo přehojné. Napočítalo se jich 1035 a mezi nimi byli též všickni přednostové přifařených obcí. Na nevelikou farní osadu Krutskou jest tento počet kommuni-kantů velmi utěšený. Tato generální přístupování k sv. přijímání dle jednotlivých stavů, jadrnými promluvami před i po sv. přijímání oslovená, kteréž k milování Boha a bližního, k svornosti vespolné a k vytrvalosti v dobrém rozněcovaly, vydávala velkolepé svědectví o horlivosti pp. missionářů jak na kazatelně tak i ve zpovědnicích osvědčené. Za tak obětavné namáhání chtěla jim farní osada Krutská projevit svou nelíčenou úctu a vděčnost, a proto shromáždila se téměř celá před farním domem, když měli pp. missionáři odjeti a doprovázela je se svým farářem a obecními představenými při hlaholu všech zvonů, při střelbě a hudbě až na hranice sousední farnosti, ponechajíc pak další doprovázení jich až do sousedního farního místa svižnému banderiu ze všech vesnic oblažené osady Krutské.

P. M.

KRONIKA.

Z Prahy. Zprávy z Říma sem došlé potvrzují sice, že sv. Otec Pius IX. chorobou na lůžko upoután jest, dokládají však, že se mu od 8. t. m. bohudík lépe daří.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—20. prosince u Matky Boží Sněžné (u Františkánů), od 21—25. t. m. u sv. Salvatora v semináři.

Z Poznańska. V Mogilně a v Gniewkově byl neznámým duchovním před shromážděným lidem z církve katolické vyobcován odpadlík kněz Silvester Suizczyński, který byv třikráte napomenut a vyzván, aby svého bludu se zřekl, neuposlechl. Stalo se takto: Mezi nedělními službami Božími, když oba kaplani Heuschild a Zygmanski nejsv. Svátost oltární vystavovali, přibyl do kostela neznámý muž zahalený v dlouhý šat. Poklekl u postranního oltáře a tam po nějakou dobu zbožně a vroucně se modlil. Jakmile bylo dáno požehnání s nejsvětější Svátostí,

odebral se neznámý do sakristie, brzy pak vyšel v taláru, v rochetě a s hořící svíčkou, vstoupil na kazatelnu, předčítal listinu vyobcování, kardinalem Ledochovským podepsanou, konečně vyzývá věřících k vytrvalosti a věrnosti ve sv. víře katolické, zlomil na znamení vyobcování hořící svíci před zasoucím lidem. Pak zmizel postranními dveřmi, aniž by jej kdo z přítomných byl poznal aneb věděl, kam se dále ubírá. — Tajný papežský delegat dosud od vlády pruské nebyl nalezen, ačkoliv po něm pátrá tisíc četníků a strážníků pruských. Kanovník Poznaňský svob. p. Kurovski, který po dlouhý čas jmín byl papežským delegatem, byl v měsíci listopadu z vězení Kozminského propuštěn když nad všelikou pochybnost zjištěno bylo, že tajným papežským delegatem není. Ubohý seděl nevinně dvě leta a čtyři měsíce v žaláři. Mnoho tisíc osob chtělo jej okázale z vězení domů doprovoditi, vyhnul se však veškerým ovacím odebrav se ze žalaře do kostela, kde sám zapěl „Tě Boha chválíme.“ — Dr. Martens, bývalý seminářský ředitel v Pelplině byl od vlády pruské vyzván, by za dosti velké služné učil církevním dějinám na vysokých školách Vratislavských. Martens však nepřijal úřadu toho, poněvadž kníže-biskup Förster vládou sesazen byl a nikoho není ve Vratislavské diecési, kdo by mohl udělití církevní pravomocnost. — Zpráva, že sv. Otec Pius IX. v brzkém čase prohlásiti chce církevního učitele sv. Františka Saleského za patrona veškerého tisku katolického, nalezla nejen v italských a německých katolických novinách nýbrž i v polských časopisech radostného souhlasu. —

Z Bosny. Blahodárně účinkují Trappisté v Bosně slovanské, ujímajíce se chudých rolníků a odchovávajíce dítky jejich. Nouze a hrozná bída rozhostila se v úrodné krajině této, neb Turci vydírají i poslední sousto z úst ubohých Bosňáků, ukládají jim nesnesitelná břemena pod záminkou válečné daně. Ustavičně se hrozí obyvatelům slovanským smrti, pročež mnozí opouštějí svou vlast a hledají útulek na půdě rakouské. Chudí rodičové pracují celé dni u bohatých Turků, pokrevních bratří k islamu odpadlých, kteří jsou horší Turků. Odměna celoroční jest kus pole, které si smí chudý Bosňan, když robotou zaneprázněn není, vzdělávati. Dítky běhají polonahé, nemajíce žádné dohlídky, neb dospělejší jest s rodiči pracovati na poli. Rostou, aniž by chodily do školy a se vzdělávaly, neb turecká vláda se nikdy o školy národní nestarala. Jen to s podivením jest, že přece umí dítky modlití se, což svědčí,

že Bosňané jsou nábožní. V chatrčích jest všude zříti nejvyšší chudobu, není v nich ani postelí, ani stolů, ani židlic ani skříní. Otep slámy na holé zemi jest lůžkem rodičů a dětí, polenta celoroční stravou a k ní skyva černého chleba. U Bosňana nouze, u Turka přepych a nádhera z mozlů Bosňana, to jest poměr mezi rajou a habijí (sluhu a pány). Jsou-li již nešťastné ty ditky, které rodiče své na živu mají, jak ubohé jsou teprv ditky osiřelé, kterým rodiče umřeli neb od Turků pobiti byli! Pro ty a takové ditky staví Trappisté sirotčinec, by je v něm živili, šatili a vyučovali. Prostředky jejich jsou ovšem praskrovné, jmenovitě v slovanských zemích mělo by se tudíž přiblížeti k tomu, aby se sirotkové tací podporovali, neb jen tímto způsobem zachovávají se ditky pro víru křesťanskou a pro národnost slovanskou. Za pouhých čtyřicet franků (14 zl. r. m.) chtějí Trappisté po celý rok takového sirotka opuštěného živiti, šatiti a vyučovati v čtení, psaní a počítání, jakož i v katolickém náboženství. Též zamýšlejí sirotky dospělejší vyučovati rozličným řemeslům, aby prací rukou svých sami chléb si vydobývali a tak se z nich hodní a řádní lidé stali.

Z Paříže. Každoročně rozdělují se v Paříži odměny těm, kdož skutky tělesného neb duchovního milosrdenství nad jiné vynikli. Josef Montyon jest šlechtý zakladatel odměn těch, nazývají se tudíž i odměny Montyonovy. Letos obdarováno bylo 22 osob, které náleží nižším třídám lidu francouzského, z nichžto některé o Montyonských odměnách se teprv dověděly, když jim zaslány byly. První cena 2000 franků udělena byla chudé ale milosrdné ženě Pařížské, která prací rukou svých a velikou obětavostí zařídila v Paříži ústav pro deset ubohých nalezenců, o které jako něžná matka pečuje a které zbožně vychovává. Druhá cena se dostala normanskému faráři Leroyovi, který má velikou zásluhu o svou osadu. Když ustanoven byl duchovním správcem několika odlehlých vesnic na pobřeží normanském, nalezl mezi venkovany velikou hrubost a nemravnost. Neunaveně pečuje o spásu duší sobě svěřených a vším úsilím pracuje, učinil v málo letech hrubosti a nemravnosti přítrž, tak že osadníci jsou nyní mravní, zbožní a poctiví lidé. Třetí cena přirčena jest Janu Latgé, který za vzor sloužití může všem zeťům. Ačkoliv sám zámožným není, stal se i po smrti své manželky, po celých patnáct let o svého tchána i tchýni a vybavil sestru své manželky, dav jí dosti slušné věno. Mezi ostatními obdarovanými nalezájí se vdovy a

dívky, které se věnovaly službě nemocných, děvečky, které se obětovaly odchovávaní dětí zesnulých svých pánů. — Opět nalezáme zřejmých důkazů, že nižší třídy obyvatelstva francouzského nejsou zkaženy, a že zásady křesťanské posud v mnohých srdcích zkvétají. — Chrám nejsvětějšího Srdce Páně, který lid po ukončené válce francouzsko-německé na Montmartru u Paříže stavěti počal, bude po ukončení stavby náležeti k nejnádhernějším chrámům celého katolického světa. Staví jej celé Francouzsko, stavba dosud vyžadovala nákladu čtyř milionů franků, rozpočet však celé stavby chrámu obnáší 12 milionů franků. — Všeobecnou pozornost vzbudil rekovný čin křesťanské lásky, který vykonala klášterní sestra v Bretoňsku. Opatrujíc malá děvčátka vedla jich pět na procházku, nejstaršímu děvčátku bylo teprv osm let. Pojednou spatřila dobrá opatrovnice ovčáckého psa, červené oko, svislý ohon a pěna u huby okamžitě ji přesvědčily, že zvíře jest pominulé. Pes se hnal na ditky, šlechtná sestra vrhla se mezi vzteklé zvíře a děvčátka, celých deset minut držela psa hledíc jej zardousiti, při čemž strašně pokousána byla. Konečně ji přispělo několik rolníků ku pomoci, pes byl klacky ubit. Sestra dána do nemocnice, 15 ran na rukou a nohou bylo hned vypalováno, ale za několik dní upadla v hroznou nemoc i prosila, aby se nikdo k ní nepřiblížoval, počala třeštití a soptiti a stala se obětí svého povolání. Rodiče zachráněných děvčátek poslali pět palmových věnců na rakev sestry, jejížto jméno zapsáno jest v knize života, nebo větší lásky nikdo nemá nad to, aby kdo život svůj položil za přátele své. — Ženy francouzské bouří se proti šatkům občanským, které revoluce zavedla. Na venkově a i v hlavním městě považují sňatek manželský za svátost, která se v kostele a před církví uděluje. Francouzský zákonník ale žádá, aby snoubenci dříve než přistoupí k oltáři, dostavili se k starostovi neb představenému a před ním projevili vůli svou, že chtějí sňatek manželský uzavřítí. Stát jen taký sňatek za platný uznává, snoubencům pak ponechává na vůli, chtějí-li též před oltářem církevně oddáni býti čili nie. Lid pak soudí opáčně, že oddavky před starostou (mairem) jsou pouhým a zbytečným obřadem, který vyžaduje peněz a ztráty času. Když freimaufi a židé vypověděli v posledním čase církevnímu sňatku válku, povstaly po celé Francii jednoty žen nejprve v Dijonu, hlavním městě burgundském, jejichžto stanovy jsou tyto: Snoubenci předstoupí, jak toho státní zákon vyžaduje, před starostu,

ale nepůjdou v ten den do chrámu, aby se oba sňatky náležitě lišily. Nevěsta se postaví k mairovi v šatech jednoduchých bez okrasy a bez průvodu, toliko svědkové ji budou provázeti. Od starosty odebere se napět do otcovského domu, tam setrvává několik dní, aniž by manželkou jména byla a teprv pak se svým snoubencem před oltářem sňatek církevní uzavře. Starosta dle zákona prohlašuje po vzájemném svolení snoubence za oddané, nevěsta však mu má odpověditi: „Jste na omylu pane, teprv před oltářem se tak stane.“

Z Ecuatoru. Po zavražděném šlechtěném Morenovi zvolen jest za předsedu republiky Ecuatoru freimaur Ventimiglia. Nastaly smutné poměry, freimauři počali bezohledně s katolickým lidem Ecuadorským nakládati. Ventimiglia prominul vrahu svého předchůdce dosti mírný desíletý žalář a propustil zločince, který arcibiskupa Quitenského otrávil, na svobodu. Vrah i spiklenci procházeli se vítězoslavně ulicemi Quitenskými, posmívajíce se lidským i božským zákonům. Když na den sv. Rocha dle pradávného obyčeje církevní průvod městem se ubíral, poručil pan předseda vládní, aby lid bodáky byl rozeznán. Dal do bezbranných střelců, několik účastníků průvodu bylo zabito, několik poraněno, mnoho do žalářů uvrženo ano i metlami mrskáno. Ventimiglia byl přítomen tělesnému trestu, dva katolíci jsou umrskáni, několik polomrtvých odnešeno do nemocnice. Lid nanejvýš rozdrážděn a popuzen domohl se zbraně a žádal, aby předseda odstraněn byl. V ulicích Quitenských teklo mnoho krve, ale vojsko zvítězilo. Předseda obrátil se proti kněžím a biskupům, některé poslal do vyhnanství, jiným pak zastavil plat aneb odňal církevní statky. Lid však se přidržel věrně svých duchovních pastýřů, počal je brániti a do vyhnanství jich nechtěl pustiti, aniž se našli, kdo by církevní statky kupovali. Apoštolský vikář vyslovil interdikt nad městem Quitem, biskupové pak hrozili vyobcováním z církve katolické všem, kteří by se propůjčili k vykonávání nespravedlivých úkazů předsedových. Nebe přispělo ku pomoci. Sotva interdikt byl vyřčen, počal vrch Cotopari soptiti, hlavní město bylo zahaleno v černé mraky a den byl tak temný jako noc. I zemětřesení mnoho domů v Quitu a na venkově prouchalo. Lid měl přírodní ten zjev za spravedlivý soud a trest Boží; zdálo se, že nebe samo potvrdilo výrok apoštolského vikáře, neb jedva že na pokornou prosbu předsedu interdikt zrušil, vyjasnilo se nebe a sopka přestala chrliti

oheň i lávu. Tato vzájemná shoda trestů církevních a trestů Božích učinila v celé zemi veliký dojem. Když nenáviděný předseda Ventimiglia pozoroval, že se takto dlouho v nejvyšším zemském úřadu neudrží, obrátil a počal činiti pokání — ovšem snad jen na oko, nebo vlku v ovčím rouše není co věřiti. Povolal k sobě biskupa Ignata Ordonesa z Riabomby, který byl nejstatečnějším obhajcem církevních práv a svobod mezi všemi biskupy. Přisahal, že žádný proticírkevní zákon již nevydá, a zrušil veškeré dřívější zákony. Přisahal, že věří co církev katolická k věření předkládá, že ji chce ochraňovati a proti veškerým nájezdům brániti. Písemně stvrdil, že slovu svému dostojí a toto vše splní. — V republice Bolivenské zemřel biskup v městě Santa-Cruz della Sierra Msgr. Xaverius Rodriguez v 60. roce věku svého. Získal si veliké zásluhy o církev katolickou v republice Bolivenské a byl ve veliké vážnosti i u nekatolíků pro apoštolskou horlivost, pro šlechetnost, lásku k chudým a neunavenou činnost svou, tak „že se stal všem vším.“

Literární oznamovatel.

— „Stručná katolická *dogmatika*.“ Pro vyšší učebné ústavy a vzdělance vůbec sestavil Josef Barták, kand. dokt. bohověd., zámecký kaplan v Cholticích. Schválena nejdůst. bisk. Ordinariatem Brněnským. V Brně 1878. Tiskem a nákladem Vil. Burkarda. Str. 152. V tuhé vazbě za 1 zl. 20 kr.

— „Bibliotéka mládeže.“ Sbíрка poučných a zábavných spisů pro mládež. Sešit IV. obsahuje: „*Indické pověsti* (pančatantra).“ Pro mládež českou upravil Václav Petrů. Tiskem a nákladem Rohlíčka a Sieverse v Praze. Str. 108. Cena 40 kr.

— „Sbíрка *posvátných čtvero zpěvů* pro mužské i smíšené hlasy.“ Pro žáky středních škol uspořádali J. Koráb a H. Palla. Sešit 3. a 4. po 30 kr. Nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. — Tamtéž vyšel „*Beseda mládeže*“ sešit 144. s tímto obsahem: „*Chovanka*.“ Povídka mládeži a její přátelům. Dle pravdivé události vzdělal F. V. S obrázkem. — „*Dělníková rodina*.“ Povídka mládeži od Jos. Soukala. — „*Hlad na loď*.“ Pravdivá událost. Dle polského vypravuje F. V. Str. 82. Cena 28 kr.

— „Františka *Pravdy* Sebrané *povídky pro lid*.“ Dílu III. sešit 1., jímž počíná povídka: Myslivec od Černého lesa. Str. 64 za 20 kr. u I. L. Kobra. — Tamtéž vyšel „*Jihu*“ sešit 22. (str. 353—416).

— „*Časopis katolického duchovenstva.*“ Svazek 8. (poslední t. r.) obsahuje: Theophylaktos o prvenství Petrově. — Účelnost ve všemíru. — Císař Ferdinand I. — Kronika: Sv. František Saleský přijat mezi učitele církve. — Rozhodnutí správního dvoru soudního v příčině konkurence při stavbě chrámu. — Votivní mše v kapli. — Držení těla při mši sv. — Confiteor při zaopatřování. — Obětování nemluvněte. — Zpráva o spolku sv. Josefa za rok 1877. — Akademie křesťanská. — Seznam údů a účastníků Dědictví sv. Prokopa. — Literární oznamovatel. Hlídka časopisů. Odporučení. — Svazek 1. na rok 1878 vyjde dne 16. února.

— (Zasláno.) Roku 1885 oslavena býti má 1000letá památka *úmrtí sv. Methoda* zvelebou posvátného *Velehradu*. S Velehradu za dob dávných rozšiřována byla víra a odtud opět rozšiřována býti má; odtud povždy staráno býti má, ať oltář Boží nikdy neuhasne v našich zbožných vlastech, ať se k báni nebes jasné vznáší oběť z chrámů křesťanských, ať se všechna čeleď Cyrilla a Methoda u Petrovy skály sjednotí. Třeba na leccaké prostředky pomýšleti, kteréž napomáhají úmysl tento provéstí. K témuž účelu odsluhují mnozí kněží mešní intence, stipendia však udanému účelu věnují. I prosíme každého důst. kněze, čtenáře těchto listů, aby pod adresou: „p. Antonín Stojan, kooperator v Příboře na Moravě“ laskavě udali ráčil, možno-li mu a kolik intencí měsíčně, aneb čtvrtročně, aneb půlročně, aneb ročně ve prospěch Velehradu persolvovati. Intence patřičného času dodány budou. Dobro věci nad všechnu pochybnost Bohu milé dodalo nám srdce i odvahy tuto prosbu přednésti. Všeho dobrého na Pánu Bohu, Máteři Boží, ku jejíž cti a chvále kostel Velehradský zasvěcen jest, na sv. Cyrilla a Methodu prosí s úctou povinovanou oddaní: J. Vykydal, děkan a farář Velehradský. P. Pl. Mathon, O. s. B., jednatel „Matice Velehradské.“ P. Antonín Stojan, kooperator v Příboře na Moravě. Na posvátném Velehradě, v Brně a v Příboře v prosinci 1877.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan Veselý, farář v Svatoboru, dne 10. prosince (nar. v Plzni 16. května 1805, vysv. 24. července 1831);
- p. Julius Bach, farář v Hrádku (Wünschelburg) v hrabství Kladském, d. 29. listopadu (nar. 20. května 1810, vysvěcen 18. října 1833).

Vyznamenání jsou:

- p. Antonín May, arcibiskupský notář, farář v Levině (v Kladsku), jmenován čest. konsist. radou;

- p. František Veit, kněz na odpočinku v Dobříši, a
- P. Arnošt Gebhard, vysl. definitor řádu Františk. v Chebu, jmenováni jsou arcibiskupskými notáři.

Ustanovení jsou:

- p. Ant. Ječmen, kaplan z Tuklat do Plaňan;
- p. Karel Gross, kaplan za admin. v Svatoboru (Zwetbau);
- p. Theod. Ryska, k. v Bělé, za f. v Slapech;
- P. Tomáš Klement, ř. premostr. v Teplé, za kapl. v Číhaně.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef Dařílek, jubil. kněz, b. notář, tajemník b. vikar. úřadu Píseckého, majitel zl. záslužného kříže s korunou, farář a os. děkan v Horním Záhoří, dne 1. prosince (nar. v Třebové 20. ledna 1800, vysv. 24. srpna 1823).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ondřej Fechtner, jubil. kněz na odpočinku v Litoměřicích, dne 1. prosince (nar. v Oknech 15. září 1798, vysv. 24. srpna 1824).

Ustanovení jsou:

- p. Ant. Albert, far. v Křtalku (diec. Brněnské), za faráře v Liběchově;
- p. Ant. Dressler, kaplan v Litvínově Horním, za admin. in spir. v Horním Jiřetíně;
- p. Martin Durnwalder, koop. za admin. v Petrovicích, kdež
- p. Josef Hille, farář, vstoupil na stálý odpočinek.

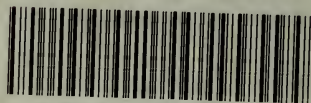
 Přístím číslem, které d. 24. t. m. vydávati se bude, ukončí se XXVII. ročník „Blahověsta.“ Po přání dávných přátel a příznivců, kteří za nepokojných a bouřlivých běhů časových rádi oddechu a útěchy hledají v čtení nábožném a vzdělavatelném, bude „Blahověst“ i v novém roce dále vycházeti. Činíme tedy uctivé pozvání ku předplacení na ročník XXVIII. „Blahověsta“, jehož I. číslo vyjde dne 5. ledna 1878. V té naději, že počet předplatitelů vzroste, ponecháváme i na příští rok nepatrnou cenu předplatní, jak v čele t. listu udána jest. Předplácí se v expedici (v kněhupectví B. Stýbla) v Praze. Nejlevnější předplatiti lze poštovní poukázkou, budiž však zřetelně na ní napsána adresa předplatitelova i poslední pošta.

Milodar. Spolku neposkvr. Početí bl. Panny Marie k podporování katolíků v říši Turecké a na východě: Jos. Kabeš z Čisté 1 zl.

Opravy. Str. 368. sloup. 2. ř. 25. čti „dvěma sty lety“ (m. dvěma lety). — Str. 382. sloup. 2. ř. 19. čti „Radnita“ (m. Radnita). — Str. 387. sloup. 1. ř. 28. čti „trínáctém“ (m. jedenáctém).

DM 45' Ant

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA

3 0112 032124585